Bundel van de Politieke Avond van 26 september 2018

Agenda bijlagen

- Agenda 26 september 2018
- Bundel amendementen (14h30)
- Uitslag Stemmingen 26 september 2018
- Besluitenlijst PA 26 september 2018

1	18.45 uur - 19.45 uur: Informatieve/meningsvormende vergadering
1.1.RS	Vaststellen bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)'

Fase: meningsvormend (2)
Locatie: Rijnstroom

- Raadsvoorstel "Vaststellen bestemmingsplan Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)"
- Bijlage 1 - Zienswijzenrapport
- Bijlage 2 - Bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg' (K10) (inclusief bijlagen)
- Bijlagen (6) bij toelichting vast te stellen Bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg' (K10)
- Bijlage 3 - Verbeelding
- Bijlage 4 - Akoestisch onderzoek omgevingslawaai
- Bijlage 5 - Zienswijzen (geanonimiseerd)
- Boomeffectrapportage (2010)
- Behandelresultaat 5 september 2018, informatieve behandeling
- Behandelresultaat 12 september 2018, meningsvormende (1) behandeling
- Aanvullende informatie paardenkastanje (1)
- Aanvullende informatie paardenkastanje (2)
- Aanvullende informatie paardenkastanje (3)
- Aanvullende informatie paardenkastanje (4)
- Aanvullende informatie paardenkastanje (5)
- Aanvullende informatie paardenkastanje (6)
- Concept-motie "Overleg gesloten straatwand K10" van de fracties GroenLinks, PvdA, PvdD en Denk-Verenigd Arnhem
- Behandeladvies 26 september 2018, meningsvormende (2) behandeling
- Concept-amendement "Markante boom, markante plek" van de fracties PvdA, GroenLinks, PvdD en Arnhem Centraal
- Raadskameradvies Vaststellen bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)' t.b.v. de besluitvormende behandeling op 10-10-2018

2	19.45 uur - 20.00 uur: Pauze
3.RZ	20.00 uur - 20.45 uur: Rondvraag en mededelingen
4	20.45 uur - 21.00 uur: Pauze
5	21.00 uur - 23.15 uur: Besluitvormende vergadering
5.1.RZ	Opening en mededelingen
5.2.RZ	Vaststellen van de agenda en spreektijdverdeling
5.3.RZ	Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 12 september 2018

- Getekend raadsbesluit
- Raadsvoorstel "Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 12 september 2018"
- Besluitenlijst PA 12 september 2018

5.4.RZ	Ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad

- Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 26 september 2018"

Lijst van Ingekomen stukken (27 juni t/m 19 september)

5.5.RZ Beëdiging van de heer Nico Wiggers tot tijdelijk raadslid ter vervanging van raadslid de heer Ton van Beers

5.6.RZ Beëdiging van de heer Talip Aydemir tot tijdelijk raadslid ter vervanging van raadslid de heer Kursat Bal

6 Hamerstukken

6.1.RZ Actualisatie verordening Financieel beleid en beheer

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Actualisatie verordening Financieel beleid en beheer"

Verordening financieel beleid en beheer gemeente Arnhem 2018

Bijlage IA - Maatregelen ter versterking van de robuustheid van de financiële positie van de gemeente Arnhem

Bijlage IB - Financiële specificaties

Bijlage II - Herijking sociaal domein

Bijlage III - Gewijzigd format begrotingswijziging

Bijlage IV - Overzicht verstrekte leningen

Huidige verordening "Financieel beleid en beheer"

Raadsbrief "Financiële positie en doorkijk begroting", d.d. 16-01-2018

Coalitieakkoord 25 mei 2018

Behandeladvies 19 september 2018, meningsvormende (1) behandeling

Raadskameradvies "Actualisatie verordening Financieel beleid en beheer" t.b.v. de besluitvormende behandeling op 26-09-2018

7 Onderwerpen welke voor debat en besluitvorming worden voorgedragen

7.1.RZ Vaststelling bestemmingsplan RIN-locatie

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Vaststelling bestemmingsplan RIN-locatie"

Bijlage 1 - Zienswijzenrapport bestemmingsplan “RIN-locatie”

Bijlage 2 - Overzicht communicatie met omwonenden RIN-locatie/Sylva's Bos (mede n.a.v. motie Samenwerking met de stad)

Verbeelding

Bestemmingsplan RIN-Locatie

Bijlage 1 - Gebiedsvisie RIN locatie, 27-01-2014

Bijlage 2 - Detailuitwerking Groenbalans

Bijlage 3 - Onderzoek verkeersontsluiting RIN locatie - Kemperbergerweg, Arnhem, 29-06-2017

Bijlage 4 - Bouwplan Sylva's Bos in Arnhem - Akoestisch onderzoek Wet geluidhinder - Wegverkeerslawaai, 14 maart 2018

Bijlage 5 - Natuurtoets Kemperberweg, 17-07-2017

Bijlage 6 - Bodemonderzoek, 27-06-2016

Bijlage 7 - Archeologisch onderzoek, 27-02-2008

Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009

Zienswijzen RIN-locatie geanonimiseerd

Behandelresultaat 5 september 2018, informatieve behandeling

Inspreektekst dhr. L. Seelen

Aangenomen amendement "reparatie bestemmingsplan RIN-locatie" (18a17) van de fractie PvdA

Raadskameradvies "Vaststelling bestemmingsplan RIN-locatie" t.b.v. de besluitvormende behandeling op 26-09-2018

Verworpen amendement "betaalbaar wonen RIN-locatie" (18a19) van de fractie SP

7.2.RZ Vaststelling Turap 2 2018

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Turap 2 2018"

Bijlage 1 - Turap 2 2018

Bijlage 2 - Turap 2 2018 - inclusief bijlagen A

Bijlage 3 - Turap 2 2018 - inclusief bijlagen B

Bijlage 4 - Turap 2 2018 - inclusief bijlagen C

Bijlage 5 - Begrotingswijziging 18-019

Bijlage 6 - Turap 1 2018

Raadsbrief "Financiële positie en doorkijk begroting", d.d. 16-01-2018

Raadskameradvies "Turap 2 2018" t.b.v. de besluitvormende behandeling op 26-09-2018

Aangenomen amendement "Niet uit het coalitieakkoord" (18a16) van de fracties D66, PvdA, VVD en GroenLinks

Beantwoording vraag Turap Participatiebudget

Overzicht inzet Kansrijk Opgroeien 2018 (budget: € 1,1 miljoen)

7.3.RZ Zienswijze MJPB 2019-2022 & Bestuursrapportage De Connectie

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Zienswijze ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 De Connectie"

Zienswijzebrief

Aanbiedingsbrief Ontwerp MJPB 2019-2022 & Bestuursrapportage De Connectie

Bijlage 1 - Ontwerpbegroting 2019-2022 De Connectie

Bijlage 2 - Bestuursrapportage 2018

Raadskameradvies "Zienswijze ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 De Connectie" t.b.v. de besluitvormende behandeling op 26-09-2018

Aangenomen amendement "Connectie op Koers" (18a18) van de fracties CDA, ChristenUnie, Arnhem Centraal en D66

8 Onderwerpen direct ter besluitvorming

8.1.RZ Vaststellen van het besluit intrekking verordening Stichting Gemeentespaarbank Arnhem

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Intrekking verordening en wijziging statuten Gemeentespaarbank"

Bijlage 1 - Concept besluit tot intrekking van de Verordening Stichting Gemeentespaarbank Arnhem

Bijlage 2 - Concept statutenwijziging

Raadskameradvies "Vaststellen van het besluit intrekking verordening Stichting Gemeentespaarbank Arnhem" t.b.v. de besluitvormende behandeling op 26-09-2018

8.2.RZ Vaststellen Verzamelbesluit-2 2018

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Verzamelbesluit-2 2018"

Bijlage 1 - Concernbegrotingswijziging Verzamelbesluit-2 2018

Bijlage 2 - Cijfermatige specificatie Verzamelbesluit-2 2018 per onderwerp naar Wijk- Stadsprogramma

Bijlage 3 - Standenoverzicht-2 MJPB 2018-2021 tm raadsvergadering 3 juli 2018 Exploitatie

Bijlage 4 - Standenoverzicht-2 MJPB 2018-2021 tm raadsvergadering 3 juli 2018 Investeringen

Raadskameradvies "Vaststellen Verzamelbesluit-2 2018" t.b.v. de besluitvormende behandeling op 26-09-2018

9 Voordracht leden Algemene Bezwaarschriftencommissie

Getekend raadsbesluit

Raadsvoorstel "Voordracht leden Algemene Bezwaarschriftencommissie"

Agenda Politieke Avond

1	18.45 uur - 19.45 uur: Informatieve/meningsvormende vergadering
1.1.RS	Vaststellen bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)
2	19.45 uur - 20.00 uur: Pauze
3	20.00 uur - 20.45 uur: Rondvraag en mededelingen
4	20.45 uur - 21.00 uur: Pauze
5	21.00 uur - 23.15 uur: Besluitvormende vergadering
5.1.RZ	Opening en mededelingen
5.2.RZ	Vaststellen van de agenda en spreektijdverdeling
5.3.RZ	Vaststellen v/d concept-besluitenlijst v/d vergadering van 12 september 2018
5.4.RZ	Ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad
5.5.RZ	Beëdiging van de heer Nico Wiggers tot tijdelijk raadslid ter vervanging van raadslid de heer Ton van Beers
5.6.RZ	Beëdiging van de heer Talip Aydemir tot tijdelijk raadslid ter vervanging van raadslid de heer Kursat Bal
6	Hamerstukken
6.1.RZ	Actualisatie verordening Financieel beleid en beheer
7	Onderwerpen welke voor debat en besluitvorming worden voorgedragen
7.1.RZ	Vaststelling bestemmingsplan RIN-locatie
7.2.RZ	Vaststelling Turap 2 2018
7.3.RZ	Zienswijze MJPB 2019-2022 & Bestuursrapportage De Connectie
8	Onderwerpen direct ter besluitvorming
8.1.RZ	Vaststellen van het besluit intrekking verordening Stichting Gemeentespaarbank Arnhem
8.2.RZ	Vaststellen Verzamelbesluit-2 2018
9	Voordracht leden Algemene Bezwaarschriftencommissie

26 september 2018

18A17

Amendement "reparatie bestemmingsplan RIN-locatie"

De gemeenteraad van de gemeente Arnhem, bijeen op 26 september 2018, ter vaststelling van het bestemmingsplan "RIN-locatie",

Constaterende dat:

- Het bestemmingsplan een uitwerking is van de gebiedsvisie RIN locatie;
- Het bestemmingsplan na het ter inzage leggen van het ontwerp zowel op basis van zienswijzen als ambtelijk is gewijzigd;

Overwegende dat:

- het bouwblok na ter inzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan aan de zijde van het Merkendal is aangepast, omdat het bouwplan van de ontwikkelaar niet paste binnen het bouwblok dat was aangegeven in het ontwerpbestemmingsplan;
- De aanpassing zodanig is gedaan dat het bestemmingsplan nu niet past binnen de kaders van de Gebiedsvisie;
- Dat met een technische aanpassing gezorgd kan worden dat het bestemmingsplan, met uitzondering van het gedeelte waar het trappenhuis komt, past binnen de Gebiedsvisie en het bouwplan past binnen het bestemmingsplan;
- Alle partijen (bewoners en ontwikkelaar) aangegeven hebben geen bezwaar te hebben tegen deze aanpassing;
- Alle partijen samen gewerkt hebben om een plan te realiseren dat past binnen de Gebiedsvisie voor de RIN-locatie en het daarom toch wenselijk is de verbeelding aan te passen;
- Inhoudelijk ook geen bezwaren bestaan tegen deze technische aanpassing

Besluit:

- De verbeelding behorend bij het bestemmingsplan met identificatienummer NL.IMRO.769-0301 te vervangen door de verbeelding die als bijlage bij dit amendement is gevoegd.
- De kaart met wijzigingen onder punt 3 van het raadsbesluit te vervangen door onderstaande kaart met wijzigingen.

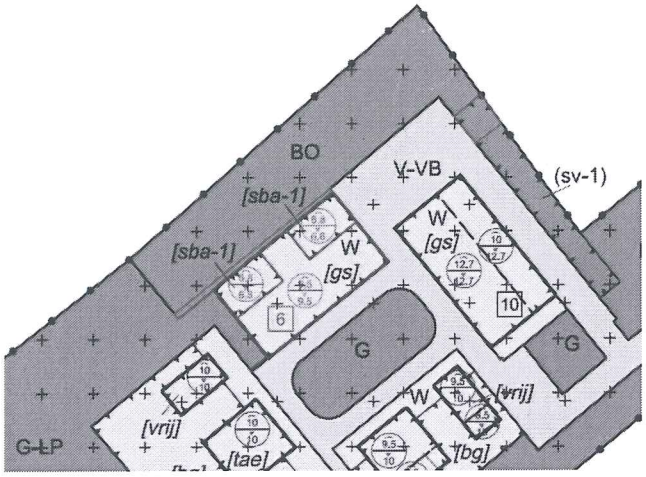

Fractie PvdA
Eric Greving

18A19

Amendement 'betaalbaar wonen RIN-locatie'

De gemeenteraad van de gemeente Arnhem, in vergadering bijeen op 26 september 2018, ter vaststelling van het bestemmingsplan RIN-locatie,

Constaterende dat:

- In het bestemmingsplan RIN locatie geen sociale woningbouw is opgenomen;

Overwegende dat:

- Het soort woningen van de RIN locatie en de nabije omgeving niet in balans is qua betaalbaarheid en daarmee alleen toegankelijk voor Arnhemmers met een hoger inkomen;
- Er een enorme bouwopgave is in Arnhem om aan de vraag te voldoen voor woningen in het sociale en betaalbare segment;
- Momenteel in Arnhemse kwetsbare wijken met veel sociale woningbouw de leefbaarheid van deze wijken onder druk staat door een eenzijdige samenstelling van deze wijken, en daarom meer sociale woningbouw in deze kwetsbare wijken onwenselijk is;
- Sociale woningbouw gespreid over de stad wenselijk is, en de RIN locatie een uitermate geschikte locatie is gezien het gebrek aan sociale woningen op deze locatie en in de nabije omgeving;
- Er op de RIN locatie voldoende ruimte is om nieuwe woningen te realiseren;

Besluit:

Als punt 4 aan het raadsvoorstel toe te voegen dat: Gelijktijdig de bouw van het aantal woningen zoals gepland in dit raadsvoorstel er wordt gestart met het opstellen van een aanvullend plan om de bouw van ongeveer 100 nieuwe woningen te realiseren, waarvan minimaal 50% in het sociale segment om alsnog de gewenste diversiteit in de wijk te realiseren en te voldoen aan de urgente behoefte voor de bouw van nieuwe woningen in Arnhem.

SP

Sarah Dobbe

18A16

AMENDEMENT "Niet uit het coalitieakkoord"

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 26 september 2018, bij de behandeling van het agendapunt *'Vaststelling Turap 2 2018'*,

Constaterende dat:

- Turap 2 op pagina 11 staat dat in het coalitieakkoord zou zijn voorgesteld middelen uit de Decentralisatie Uitkering Schulden en Armoede in te zetten ter dekking van het tekort op beschermingsbewind;
- In het coalitieakkoord slechts gesproken wordt over een naar verwachting niet in te vullen taakstelling op beschermingsbewind en over een verwachte ontwikkeling van de uitkeringen uit het gemeentefonds in algemene zin (bijlage 2 coalitieakkoord);
- De koppeling tussen de DU Schulden en Armoede en het tekort op beschermingsbewind nergens in het coalitieakkoord gemaakt wordt;
- De bedoelde zin dus feitelijk onjuist is.

Overwegende dat:

- Het college in de Turap en bijbehorende begrotingswijziging voorstellen kan doen ten aanzien van het omgaan met extra inkomsten en mee- en tegenvallers, maar deze keuzes niet ten onrechte zou moeten toeschrijven aan het coalitieakkoord.

Besluit:

De zin: *In het coalitieakkoord is voorgesteld deze middelen in 2019 en 2020 in te zetten ter dekking van het tekort op beschermingsbewind.* op pagina 11 van Turap 2 te vervangen door de zin: *In 2019 en 2020 worden deze middelen ingezet ter dekking van het tekort op beschermingsbewind.*

Mattijs Loor (D66)
Hanny van Nunen (I
Bas van Es (VVD)
Mark Coenders (Gr

DG BUNDEL
4

1P A1P

Amendement: "Connectie op Koers"

De gemeenteraad van Arnhem in vergadering bijeen op 26 september 2018, bij het vaststellen van de Zienswijze MJPB 2019-2022 & Bestuursrapportage De Connectie

Constaterende dat:

1. (wegens omstandigheden) de begroting 2019 zeer laat is aangeleverd;
2. de wet gemeenschappelijke regelingen termijnen kent waarbinnen een verbonden partij de financiële stukken en bestuursrapportages moet indienen bij de deelnemende gemeenten en deze voorgeschreven termijnen niet worden gehaald door De Connectie;
3. tot op heden de goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2017 en de tijdige bestuursrapportage over de resultaten in 2018, ontbreken.

Overwegende dat:

1. Bovenstaande constateringen het voor de raad in Arnhem lastig maakt onze toezichthoudende en kaderstellende taak goed uit te voeren;
2. een verzelfstandiging van dit formaat de nodige complicaties met zich mee brengt en mensen persoonlijk raakt.
3. Er rond kerst uitsluitsel komt aangaande onderzoeken van het college, die meer inzage geven in de stand van zaken over de status van De Connectie.
4. De raad begrip heeft voor de ruis die gepaard gaat met een reorganisatie / verzelfstandiging en zich bewust is van het feit dat hier vanzelfsprekend tijd benodigd is om zaken op orde te krijgen.
5. In het vervolg de jaarstukken en bestuursrapportages binnen de daarvoor gestelde tijdslijnen aangeleverd dienen te worden

Besluit:

De zinsnede in de zienswijzebrief **"De Raad vraagt dan ook om ervoor zorg te dragen dat"** te wijzigen in: **"De raad verwacht dat"**

CDA Arnhem	Christen Unie	Arnhem Centraal	D66
K. van Dillen	D. Becker	A.D.M. van der Laak	M. Venhoek

Voor 38 Raadsvoorstel "Actualisatie verordening Financieel beleid en beheer"

Tegen 0

GROENLINKS	7	0
Coenders		
van der Loo		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		

VVD Arnhem	6	0
Combée		
Pape		
Kalthoff		
van Es		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Dijk		
Venhoek		
van Ommen		

PvdA	4	0
Greving		
de Vries		
van Nunen		
Bouma		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA	2	0
van Burgsteden		
van Dillen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	2	0
Elfrink		
Lunter		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Usta		
Aydemir		

Partij voor de Dieren	2	0
de Groot		
Hegge		

Partij voor de Vrijheid	2	0
Verheij		
Sanders		

Totaal 38

Amendement "betaalbaar wonen RIN-locatie" (18a19)

Voor	**2**
Tegen	**36**

GROENLINKS	0	7
Coenders		
van der Loo		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		

Arnhemse Ouderen Partij	0	1
Wiggers		

ChristenUnie	0	2
Becker		
Nede		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
van Es		
Maref		
Loos		

CDA Arnhem	0	2
van Burgsteden		
van Dillen		

DENK / Verenigd Arnhem	0	2
Usta		
Aydemir		

D66	0	5
Andeweg		
Loor		
Dijk		
Venhoek		
van Ommen		

Arnhem Centraal	0	3
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

Partij voor de Dieren	0	2
de Groot		
Hegge		

PvdA	0	4
Greving		
de Vries		
van Nunen		
Bouma		

SP	2	0
Elfrink		
Lunter		
Dobbe		

Partij voor de Vrijheid	0	2
Verheij		
Sanders		

Totaal	**38**

Amendement "reparatie bestemmingsplan RIN-locatie" (18a17)

Voor	**38**
Tegen	**0**

GROENLINKS	7	0
Coenders		
van der Loo		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		

VVD Arnhem	6	0
Combée		
Pape		
Kalthoff		
van Es		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Dijk		
Venhoek		
van Ommen		

PvdA	4	0
Greving		
de Vries		
van Nunen		
Bouma		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Burgsteden		
van Dillen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	2	0
Elfrink		
Lunter		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Usta		
Aydemir		

Partij voor de Dieren	2	0
de Groot		
Hegge		

Partij voor de Vrijheid	2	0
Verheij		
Sanders		

Totaal	**38**

Voor	**38**	Raadsvoorstel "Vaststelling bestemmingsplan RIN-locatie"
Tegen	**0**	

GROENLINKS	7	0
Coenders		
van der Loo		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		

VVD Arnhem	6	0
Combée		
Pape		
Kalthoff		
van Es		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Dijk		
Venhoek		
van Ommen		

PvdA	4	0
Greving		
de Vries		
van Nunen		
Bouma		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Burgsteden		
van Dillen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	2	0
Elfrink		
Lunter		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Usta		
Aydemir		

Partij voor de Dieren	2	0
de Groot		
Hegge		

Partij voor de Vrijheid	2	0
Verheij		
Sanders		

Totaal	**38**

Voor 38 Amendement "Niet uit het coalitieakkoord" (18a16)

Tegen 0

GROENLINKS	7	0
Coenders		
van der Loo		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		

VVD Arnhem	6	0
Combée		
Pape		
Kalthoff		
van Es		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Dijk		
Venhoek		
van Ommen		

PvdA	4	0
Greving		
de Vries		
van Nunen		
Bouma		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Burgsteden		
van Dillen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	2	0
Elfrink		
Lunter		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Usta		
Aydemir		

Partij voor de Dieren	2	0
de Groot		
Hegge		

Partij voor de Vrijheid	2	0
Verheij		
Sanders		

Totaal 38

Voor 34 Raadsvoorstel "Turap 2 2018"

Tegen 4

GROENLINKS	7	0
Coenders		
van der Loo		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		

VVD Arnhem	6	0
Combée		
Pape		
Kalthoff		
van Es		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Dijk		
Venhoek		
van Ommen		

PvdA	4	0
Greving		
de Vries		
van Nunen		
Bouma		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Burgsteden		
van Dillen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	0	2
Elfrink		
Lunter		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Usta		
Aydemir		

Partij voor de Dieren	2	0
de Groot		
Hegge		

Partij voor de Vrijheid	0	2
Verheij		
Sanders		

Totaal 38

Amendement "Connectie op Koers" (18a18)

Voor 25

Tegen 13

GROENLINKS	0	7
Coenders		
van der Loo		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
van Es		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Dijk		
Venhoek		
van Ommen		

PvdA	4	0
Greving		
de Vries		
van Nunen		
Bouma		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Burgsteden		
van Dillen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	2	0
Elfrink		
Lunter		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Usta		
Aydemir		

Partij voor de Dieren	2	0
de Groot		
Hegge		

Partij voor de Vrijheid	2	0
Verheij		
Sanders		

Totaal 38

Voor	**38**
Tegen	**0**

Raadsvoorstel "Zienswijze ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 De Connectie"

GROENLINKS	7	0
Coenders		
van der Loo		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

VVD Arnhem	6	0
Combée		
Pape		
Kalthoff		
van Es		
Maref		
Loos		

CDA	2	0
van Burgsteden		
van Dillen		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Usta		
Aydemir		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Dijk		
Venhoek		
van Ommen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

Partij voor de Dieren	2	0
de Groot		
Hegge		

PvdA	4	0
Greving		
de Vries		
van Nunen		
Bouma		

SP	2	0
Elfrink		
Lunter		
Dobbe		

Partij voor de Vrijheid	2	0
Verheij		
Sanders		

Totaal	**38**

GEMEENTE Arnhem

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP WOENSDAG 26 september 2018

De voorzitter: de heer Marcouch

De raadsgriffier: de heer Kersten

Aanwezig de leden: mevrouw Andeweg (D66), de heer Aydemir (DENK-Verenigd Arnhem), de heer Becker (ChristenUnie), de heer Bouma (PvdA), mevrouw Van Burgsteden (CDA), de heer Coenders (GroenLinks), de heer Combée (VVD), de heer Dijk (D66), mevrouw Van Dillen (CDA), mevrouw Dobbe (SP), mevrouw Dolsma (GroenLinks), de heer Elfrink (SP), de heer Van Es (VVD), mevrouw Gemici (GroenLinks), de heer Greving (PvdA), de heer De Groot (Partij voor de Dieren), mevrouw Hegge (Partij voor de Dieren), mevrouw Kalthoff (VVD), de heer Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), de heer Van der Laak (Arnhem Centraal), de heer Van der Loo (GroenLinks), de heer Loor (D66), de heer Loos (VVD), mevrouw Manders (Arnhem Centraal), de heer Maref (VVD), mevrouw Navis (GroenLinks), mevrouw Nede (ChristenUnie), mevrouw Van Nunen (PvdA), mevrouw Van Ommen (D66), mevrouw Pape (VVD), mevrouw Simonis (GroenLinks), de heer Sanders (PVV), de heer Usta (DENK-Verenigd Arnhem), de heer Verheij (PVV), de heer Prinsen (GroenLinks), de heer Venhoek (D66), mevrouw De Vries (PvdA), de heer Wiggers (Arnhemse Ouderen Partij

Afwezig de leden: mevrouw Lunter (SP)

Begintijd vergadering : 21.00 uur
Eindtijd vergadering : 23:15 uur

BESLUITEN:
Agendapunt:

5.3 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 12 september 2018	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
5.4 Ingekomen stukken en ter inzage gelegde stukken voor de gemeenteraad	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
6.1 Actualisatie verordening Financieel beleid en beheer	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
7.1 Vaststelling bestemmingsplan RIN-locatie	Het amendement "betaalbaar wonen RIN-locatie" (18a19) van de fractie SP is met 2 stemmen voor en 36 stemmen tegen verworpen. Het amendement "reparatie bestemmingsplan RIN-locatie" (18a17) van de fractie PvdA is met algemene stemmen aangenomen. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
7.2 Vaststelling Turap 2 2018	Het amendement "Niet uit het coalitieakkoord" (18a16) van de fracties D66, PvdA, VVD en GroenLinks is met algemene stemmen aangenomen. Het voorstel is met 34 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen.
7.3 Zienswijze MJPB 2019-2022 & Bestuursrapportage De Connectie	Het amendement "Connectie op Koers" (18a18) van de fracties CDA, ChristenUnie, Arnhem Centraal en D66 is met 25 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
8.1 Vaststellen van het besluit intrekking verordening Stichting Gemeentespaarbank Arnhem	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
8.2 Vaststellen Verzamelbesluit-2 2018	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
9. Voordracht leden Algemene Bezwaarschriftencommissie	Als lid van de Algemene Bezwaarschriftencommissie zijn voorgedragen: - De heer P.P. A.I. van der Kaaij - De heer L.P.W. van der Meer - De heer R.H.J. Wander

De raadsgriffier,

Mr. Jozef Kersten

De voorzitter,

Ahmed Marcouch

Zaaknummer: 294329

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 269939

Onderwerp: Vaststellen bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)'

Voorstel

1. In de naar aanleiding van het ontwerpbestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)' ingediende zienswijzen redenen te vinden die leiden tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)' in gewijzigde vorm ten opzichte van het ontwerp van dit bestemmingsplan, zoals dit ter inzage heeft gelegen op grond van artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening;
2. Het bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)' gewijzigd vast te stellen zoals dit plan is vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.920.0301.gml met bijbehorende regels en toelichting.
3. In te stemmen met het afzien van de vaststelling van een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 lid 2 van de Wet op de ruimtelijke ordening.

Inleiding

Het project 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)' maakt onderdeel uit van het project 'Arnhem Centraal Noord' en voorziet in het ontwikkelen van kavel K10. Deze kavel is gelegen aan de Amsterdamseweg en globaal gesitueerd tussen de Brantsenstraat en de Sweerts de Landasstraat. De kavel is momenteel onbebouwd en braakliggend. Op basis van het geldende bestemmingsplan zijn de gronden bestemd voor dienstverlening (administratieve en publieksgerichte kantoren). Beoogd was een programma van 4.500 m² bvo aan kantoorfuncties.

In juli 2016 is door het college het herijkingsvoorstel voor Arnhem Centraal aangenomen waarbij een behoorlijk deel van het oorspronkelijke kantoorprogramma is omgezet naar woningbouw. Als gevolg van de herijking is ook de invulling van kavel K10 gewijzigd. Het voorgenomen plan geeft invulling aan het besluit en voorziet in het realiseren van woningbouw ter plaatse in de vorm van maximaal 19 stadswoningen met bijbehorende (parkeer)voorzieningen. Hiermee wordt bijgedragen aan een betere functiemix in het stationsgebied waardoor de aantrekkelijkheid van Arnhem als woon-, werk- en leefstad wordt versterkt.

Hierna is een indicatieve indeling van het bouwblok weergegeven.

Gemeente Arnhem

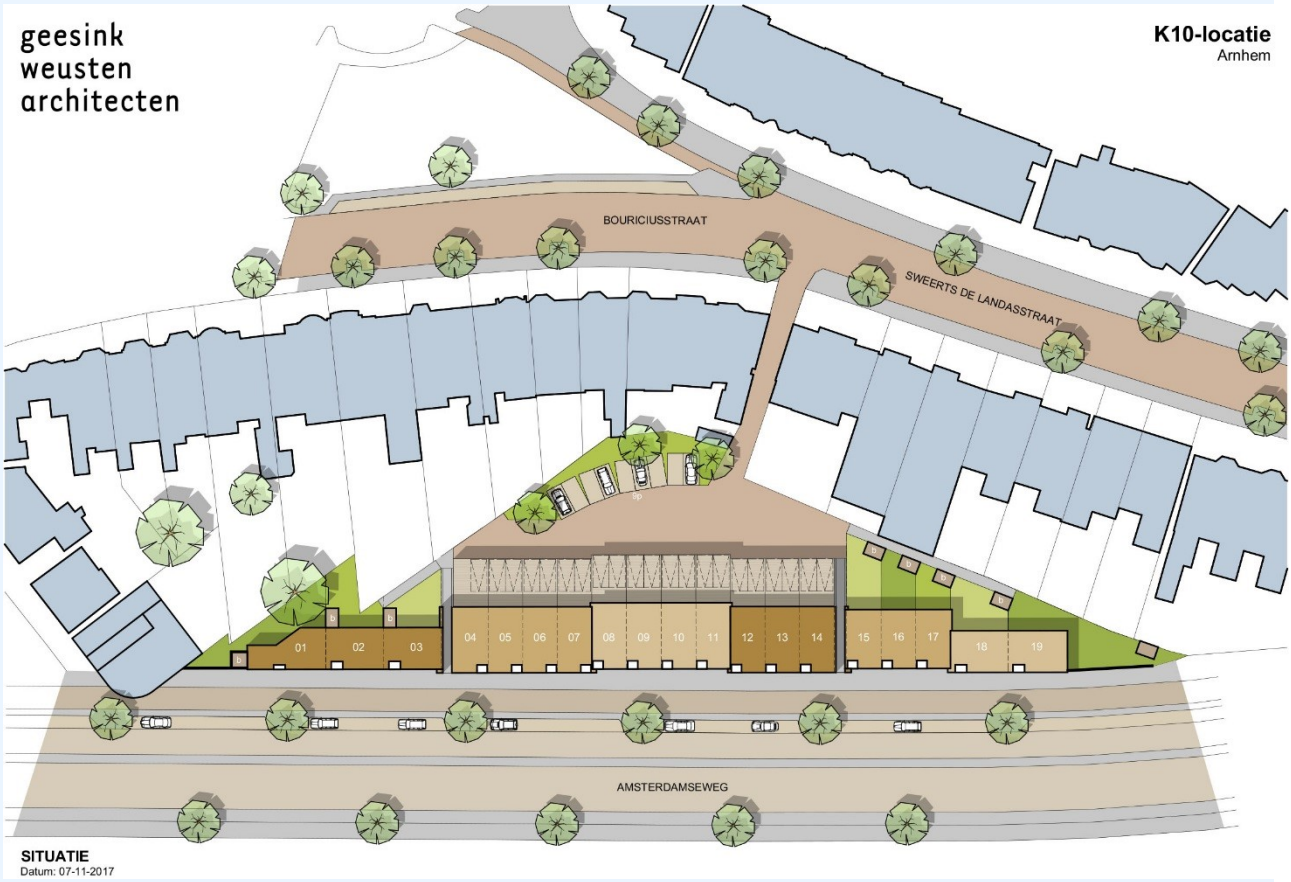

Het geldende bestemmingsplan laat bovenstaande ontwikkeling niet toe (wonen is nu niet toegestaan). Voorliggend bestemmingsplan voorziet in een juridisch planologisch kader op basis waarvan de gewenste ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt. Opgemerkt wordt dat wat betreft de ligging van de bebouwing en de bouwhoogten het plan passend is binnen de huidige bouwregels. Oftewel de strijdigheid van het voornemen op basis van het geldende bestemmingsplan beperkt zich uitsluitend tot het gebruik (wonen).

Het ontwerpbestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10) heeft vanaf 28 november 2017 zes weken ter inzage gelegen. Hierover bent u per raadsbrief geinformeerd (d.d.: 7 december 2017). Tijdens de terinzagelegging zijn 8 zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen richten zich onder andere op de bescherming van een monumentale boom, parkeren en privacy. De zienswijzen geven aanleiding om voor te stellen het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen. In het dictum van het raadsbesluit zijn de voorgestelde wijzigingen opgenomen. In het zienswijzenrapport (bijlage 1 bij dit voorstel) is de samenvatting van de zienswijzen opgenomen met de gemeentelijke reactie.

Beoogd effect

Het bieden van een planologisch kader voor de ontwikkeling van kavel K10 van het ontwikkelingsgebied Arnhem Centraal Noord.

Argumenten

1.1 De ingediende zienswijzen geven deels aanleiding het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen

Het ontwerpbestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)' heeft zes weken ter inzage gelegen. Tijdens deze periode zijn 8 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn grotendeels afkomstig van individuele omwonenden en verder van de wijkvereniging Burgemeesterswijk en ProRail.
De zienswijzen zijn divers maar richten zich met name op:

- de bescherming van de monumentale boom op het perceel van Bouriciusstraat 9;
- overlast aan de zijde van de Sweerts de Landasstraat en Bouriciusstraat vanwege de toename van verkeersbewegingen;
- de beperkte afstand tussen de bestaande woningen en achtertuinen en de nieuwbouw waardoor er angst is voor minder privacy etc.;
- de woonfunctie zorgt voor een ander gebruik van de bebouwing dan kantoren en is er een grotere kans op overlast en aantasting van privacy;
- mogelijke parkeerproblemen door het hanteren van een te lage parkeernorm;
- de hoogte van een geluidscherm die aansluit op de naastgelegen bebouwing.

In het zienswijzenrapport (bijlage 1 bij dit voorstel) is een samenvatting van de zienswijzen opgenomen en de gemeentelijke reactie. Het voorstel is om het bestemmingsplan op één onderdeel te wijzigen. Verder geven de zienswijzen geen aanleiding om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

De voorgestelde wijziging heeft betrekking op de bouwmogelijkheden aan de achterzijde van het perceel. In het ontwerpbestemmingsplan zijn de bebouwingsmogelijkheden uit het geldende bestemmingsplan overgenomen. Naar aanleiding van de zienswijzen zijn de bouwmogelijkheden nog een keer kritisch bekeken. De conclusie is dat de toegestane hoogte en functie (hoofdbebouwing) aan de achterzijde van het perceel, grenzend aan de tuinen van de woningen aan de Sweerts de Landasstraat, fors is. Ondanks dat het geldende bestemmingsplan deze hoogte al toe laat is toch het voorstel om de verbeelding hier aan te passen. Het voorstel is om aan de achterste zone een bouwaanduiding 'bijgebouw' toe te voegen (zie dictum van het raadsbesluit voor de precieze begrenzing). Dat betekent dat de maximumbouwhoogte beperkt is tot 3 meter (ten opzichte van maaiveld). Dat komt overeen met de maximumbouwhoogte in de achtertuinen van de aangrenzende percelen. Verder betekent dit functioneel dat hier geen hoofdbebouwing maar alleen aan- en bijgebouwen zijn toegestaan. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de zienswijzen over onder andere privacy.
De hoofdbebouwing blijft op sommige plekken redelijk dicht gesitueerd tot de perceelgrens. Hiervan is beoordeeld dat dit past binnen een stedelijke omgeving en past binnen het geldende bestemmingsplan. De afstand tussen de hoofdbebouwing is gemiddeld 20 meter en dat is in een stedelijke omgeving een normale afstand.

2.1 Het stedenbouwkundig afronden van het gebied en het bijdragen aan de ambitie op een hoogwaardige entree naar de stad (transfergebied) te realiseren

Voor het stationsgebied Arnhem Centraal is het Masterplan Arnhem Centraal (december 1998) opgesteld. Het Masterplan beschrijft het toekomstige 'Transfergebied' als een hoogwaardige entree naar de stad, waarbij een nieuw stedenbouwkundig knooppunt de grootschalige infrastructurele elementen samenbrengt op een locatie met commerciële functies en een woongebied.

Hoewel het plangebied niet expliciet is opgenomen in het Masterplan Arnhem Centraal (december 1998) wordt het wel gezien als onderdeel van het gebied Arnhem Centraal (AC).
In de stedelijke context neemt het plangebied een prominente plek in als entree tot de stad en als zichtlocatie. Het terrein is braakliggend en oogt vanwege achterstallig groenbeheer en de achterkantsituatie van de bebouwing aan de Sweerts de Landasstraat enigszins rommelig. Daarnaast is sprake van een stedenbouwkundig onafgerond geheel.
Voorliggend plan voorziet in het stedenbouwkundig afronden van dit deel van AC Noord. De toekomstige bebouwing sluit zoveel mogelijk aan bij de bebouwing op de naast- en achtergelegen percelen om blinde achter- en zijkanten aan de openbare ruimte te minimaliseren. Door het stellen van stedenbouwkundige randvoorwaarden (o.a. ten aanzien van hoogten en rooilijnen) wordt verzekerd dat de nieuwbouw naadloos gaat aansluiten op de bestaande bebouwing in de omgeving. Het huidige ontwerp voorziet in een eenduidige en samenhangende structuur van bebouwing in dit deel van het stationsgebied.
Resumerend wordt dan ook gesteld dat het voornemen een grote bijdrage levert aan de stedenbouwkundige afronding van het gebied en het creëren van een hoogwaardige entree naar de stad.

2.2 Het plan draagt bij aan voldoende aantrekkelijke woonmilieus

Het plan voorziet in de realisatie van maximaal 19 stadswoningen (herenhuizen). De woningen bestaan uit vier bouwlagen en elke woning zal beschikken over een eigen tuin of (dak)terras.
Het plangebied is een geschikte locatie in de stad om een centrum-stedelijk woonmilieu te realiseren door middel van stadswoningen. De woningen zijn met name geschikt voor gezinnen.
Resumerend wordt dan ook gesteld dat het plan voorziet in het realiseren van een aantrekkelijk woonmilieu, waarbij in wordt gespeeld op de behoefte naar woningen op hoogwaardige OV-locaties.

2.3 Er is een ontheffing voor hogere waarde geluid verleend

De geluidbelasting overstijgt ter plaatse van alle woningen de voorkeurswaarden voor geluidsbelasting vanwege wegverkeerslawaai. De maximale geluidbelasting bedraagt 63 dB als gevolg van de Amsterdamseweg en 62 dB als gevolg van het spoortraject. De maximale ontheffingswaarden worden daarmee niet overschreden. Er zijn bron- en overdrachtsmaatregelen onderzocht om de geluidbelasting te verlagen tot de voorkeursgrenswaarde. Het treffen van bron- en overdrachtsmaatregelen is niet mogelijk, doelmatig of wenselijk gebleken.
In het Beleidsplan Geluid van de gemeente Arnhem is de locatie gelegen in het gebied “Stedelijke zone/knooppunt”. Conform de criteria uit het hogere waarden beleid voor het toekennen van een hogere waarde voor de geluidsklasse “zeer onrustig” (spoortraject) en “lawaaiig” (Amsterdamseweg), dient elke woning te beschikken over een geluidluwe zijde, een geluidluwe buitenruimte en de realisatie van minimaal een verblijfsruimte aan de geluidsluwe zijde. Uit de berekeningen en vertaling naar de plattegronden blijkt dat het plan voldoet aan deze criteria daar elke woning beschikt over een geluidluwe achtergevel (tuinzijde) waaraan de buitenruimte en tenminste een verblijfsruimte is gesitueerd. De toegestane binnenwaarde van 33 dB is middels akoestische maatregelen (bijv. akoestische beglazing) te borgen.
Het besluit voor het vaststellen van hogere waarden is op 9 januari 2018 genomen.

3.1 Exploitatieplan is niet noodzakelijk

De gemeente heeft met de initiatiefnemer afspraken gemaakt over de grondexploitatie: er is een overeenkomst gesloten. Het vaststellen van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

4.1 Crisis- en herstelwet zorgt voor snelle procedure en eerder duidelijkheid

Vanwege de voordelen bij de procedure is het voorstel om de Crisis-en Herstelwet (Chw) ook bij dit bestemmingsplan van toepassing te verklaren. De Chw zorgt er voor dat de procedure sneller wordt doorlopen en dat er eerder duidelijkheid is over de status van het bestemmingsplan. De rechtsbescherming voor belanghebbenden is, met inachtneming van een aantal kleine onderdelen gelijk. Overigens is de Chw van rechtswege van toepassing. Wel is het op grond van jurisprudentie van belang dat de gemeenteraad bij vaststelling van een bestemmingsplan waarop de Chw van toepassing is, dit ook uitdrukkelijk verklaart, zowel bij de vaststelling als de bekendmaking daarvan. Hierdoor is het voor eventuele belanghebbenden op voorhand duidelijk dat de wet van toepassing is.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Er is niet aan alle bezwaren (zienswijzen) tegemoet gekomen

Naar aanleiding van de zienswijzen wordt voorgesteld het bestemmingsplan op twee onderdelen te wijzigen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan een aantal punten die door de appelanten zijn genoemd in de zienswijzen. Er zijn echt er ook diverse onderwerpen waar een andere belangenafweging wordt gemaakt en waar niet tegemoet wordt gekomen aan de zienswijzen. Dit kan in de vervolgprocedure leiden tot beroep tegen het vastgestelde bestemmingsplan.

Financiën

De gemeente heeft met de grondeigenaren afspraken gemaakt over de grondexploitatie: er is een overeenkomst gesloten. Daarin is onder meer geregeld dat de grondeigenaren een financiële bijdrage aan de gemeente voldoet ter dekking van de gemaakte kosten zoals genoemd in de artikelen 6.2.3 t/m 6.2.5 Bro. Omdat het verhaal van de kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden met deze overeenkomst anderszins verzekerd is, is het maken van een exploitatieplan op grond van artikel 6.12 lid 2 Wro niet nodig.

Uitvoering

Na vaststelling wordt het bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Hierna kan eventueel een beroepsprocedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State volgen. Indien er geen beroep is aangetekend, zijn de plannen na afloop van de beroepstermijn in werking en onherroepelijk.

Aangezien hier sprake van een project waarop artikel 1.1 van de Crisis- en herstelwet (Chw) van rechtswege van toepassing is, kan de eventuele beroepsprocedure sneller wordt doorlopen. Hierdoor is er eerder duidelijkheid over de status van het bestemmingsplan. De rechtsbescherming voor belanghebbenden is, met inachtneming van een aantal kleine onderdelen gelijk. In de publicatie van het

vastgestelde bestemmingsplan zal uitdrukkelijk worden aangegeven dat de Chw van toepassing is. Hierdoor is het voor eventuele belanghebbenden op voorhand duidelijk dat deze wet van toepassing is.

Communicatie

Het plan is in het kader van het 3.1.1. Bro overleg toegestuurd aan het Waterschap Rijn en IJssel en ProRail. Naar aanleiding van de reacties van beide instanties is het concept-bestemmingsplan aangepast.
Er is voor huurders en eigenaars van omliggende panden een informatiebijeenkomst georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst zijn de plannen voor de locatie en de te volgen bestemmingsplanprocedure aan de orde gekomen. Er heeft een gesprek plaatsgevonden met de commissie 'leefomgeving' van de wijkvereniging Burgemeesterswijk over het ontwerpbestemmingsplan.
De terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan heeft plaatsgevonden in de Staatscourant, in het digitaal gemeenteblad en de gemeentelijke website.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Zienswijzenrapport (bijlage 1 bij dit voorstel)
- Bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10) (inclusief bijlagen)

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

-

RAADSVOORSTEL

Besluit van

Zaaknummer 269939

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 juni 2018, Cluster Vastgoed en gebiedsrealisatie nummer: 269939;

overwegende dat:

a. het bestemmingsplan gewijzigd wordt vastgesteld anders dan naar aanleiding van een zienswijze van gedeputeerde staten of de inspecteur, waardoor het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan op grond van artikel 3.8, lid 4, van de Wet ruimtelijke ordening zes weken na de vaststelling bekendgemaakt moet worden;
b. gedeputeerde staten en de inspecteur op voorhand instemmen met het eerder bekend maken van het besluit wanneer daarbij geen provinciale belangen aan de orde zijn;
c. het bestemmingsplan en de wijzigingen geen betrekking hebben op nationale en/of provinciale belangen;
d. het bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)' bouwplannen mogelijk maakt zoals bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening en het kostenverhaal samenhangend met deze bouwplannen op basis van een overeenkomst over grondexploitatie ex afdeling 6.4 Wro anderszins verzekerd is, dat geen faseringseisen noodzakelijk zijn noch het stellen van locatie-eisen;
e. de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Gelet op de artikelen 3.8 en 6.12, lid 2 van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 1.1 van de Crisis- en herstelwet;

besluit:

1. in de zienswijzen van:
   - R.F. Briel en M.D. Bruin te Arnhem;
   - J. Zonnenberg te Arnhem;
   - ProRail te Utrecht;
   - R.H.J. Mooren en T.H.A. Wesselingh te Arnhem;
   - T.H.A. Wesselingh te Arnhem;
   - P.A.J. Kok en J.H.M. Langenhof te Arnhem;

   geen redenen te vinden die leiden tot vaststelling van dit bestemmingsplan in gewijzigde vorm ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan ‘Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)' zoals dit ter inzage heeft gelegen op grond van artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening;

GEMEENTE Arnhem

2. in de zienswijzen van:
   - P. van Gent en R. Erenst te Arnhem;
   - M. Melis van Brandenburg en M. Melis te Arnhem;
   - P. Meex te Arnhem;
   - J. Bongers te Arnhem;
   - Wijkvereniging Burgemeesterskwartier e.o.

   redenen te vinden die leiden tot vaststelling van dit bestemmingsplan in gewijzigde vorm ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan ‘Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)' zoals dit ter inzage heeft gelegen op grond van artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening;

3. Vast te stellen het bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10), zoals dit plan is vervat in de verbeelding NL.IMRO.0202.920-0301.gml met bijbehorende regels en toelichting waarbij de volgende wijzigingen zijn opgenomen ten opzichte van het ontwerp zoals dat ter inzage heeft gelegen:

   Verbeelding:

   De bouwmogelijkheden op de gronden aan de achterzijde van het perceel zoals weergegeven met de 'rode lijn' op onderstaande afbeelding worden als volgt gewijzigd:
   - Voor zover aanwezig wordt de maximumbouwhoogte geschrapt;
   - Voor zover aanwezig wordt de 'specifieke bouwaanduiding - 2' geschrapt;
   - Er wordt een bouwaanduiding 'bijgebouwen' opgenomen.

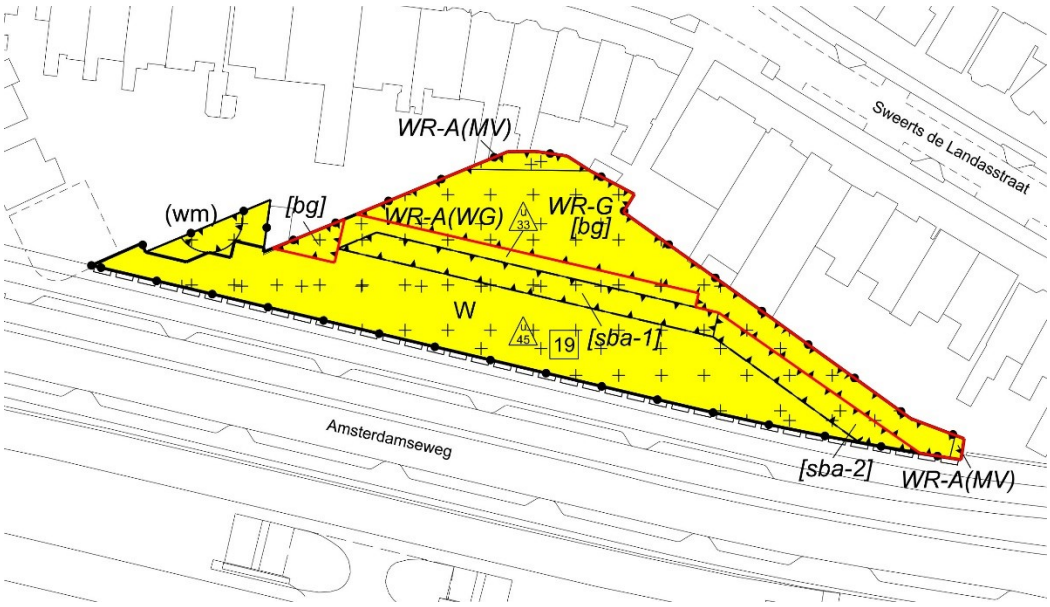

   Regels:
   - In artikel 3.1 sub c. wordt de maximumbouwhoogte ter plaatse van de noordelijke maatvoeringsgrens van de 'specifieke bouwaanduiding-2' gewijzigd van 33 naar 39 meter.
   - Aan artikel 3.1 is sub g. toegevoegd en dit komt als volgt te luiden:
     Ter plaatse van de bouwaanduiding 'bijgebouwen' mogen uitsluitend bijbehorende bouwwerken

worden gebouwd met een maximumbouwhoogte van 3 meter en indien er sprake is van aan- of uitbouwen aan de hoofdbebouwing met een maximumbouwhoogte gelijk aan de hoogte van de begane-grondbouwlaag van de hoofdbebouwing, vermeerderd met maximaal 30 centimeter ten behoeve van isolatie of afschot.

4. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

De griffier, De voorzitter,

Zaaknummer: 269939

BIJLAGE 1. ONDERDEEL UITMAKEND VAN HET RAADSVOORSTEL

vast te stellen bestemmingsplan “Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)”

Zienswijzenrapport bestemmingsplan “Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)”

Voor u ligt het rapport met een samenvatting van de ingediende zienswijzen naar aanleiding van het ontwerpbestemmingsplan “Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)”.

Het project 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)' maakt onderdeel uit van het project 'Arnhem Centraal Noord' en voorziet in het ontwikkelen van kavel K10. Deze kavel is gelegen aan de Amsterdamseweg en globaal gesitueerd tussen de Brantsenstraat en de Zijpendaalseweg. De kavel is momenteel onbebouwd en braakliggend. Op basis van het geldende bestemmingsplan zijn de gronden bestemd voor dienstverlening (administratieve en publieksgerichte kantoren). Beoogd was een programma van 4.500 m² bvo aan kantoorfuncties.

Vanwege onder andere de economische ontwikkelingen is een onderzoek gedaan naar herijking van het programma voor Arnhem Centraal. De uitkomst is dat een behoorlijk deel van het oorspronkelijke kantoorprogramma zal worden omgezet naar woningbouw. Als gevolg van de herijking is ook de invulling van kavel K10 gewijzigd. Het voorgenomen plan voorziet in het realiseren van woningbouw ter plaatse in de vorm van maximaal 19 stadswoningen met bijbehorende (parkeer)voorzieningen. Deze ontwikkeling past niet binnen het geldende bestemmingsplan en om die reden is de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan voor dit gebied noodzakelijk.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft conform artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening met ingang van dinsdag 28 november 2017 gedurende een termijn van 6 weken (dus tot en met maandag 8 januari 2018) ter inzage gelegen. Tijdens de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan zijn 8 zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn binnen de hiervoor genoemde termijn ingediend c.q. verzonden en daarmee - voor wat betreft de termijn van indiening van de zienswijze - ontvankelijk.

Het zienswijzenrapport maakt onderdeel uit van het raadsvoorstel tot vaststelling van dit bestemmingsplan. Onder A. is het overzicht opgenomen van de indieners van de zienswijzen. In onderdeel B. worden de zienswijzen samengevat en volgt de gemeentelijke reactie en een conclusie. Tot slot zijn in onderdeel C. de wijzigingen als gevolg van de zienswijzen en de ambtshalve wijzigingen opgesomd.

A. Naam en adressen van de indieners zienswijzen over het ontwerpbestemmingsplan Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)

	Naam	**Plaats**
1	R.H.J. Mooren en T.H.A. Wesselingh	Arnhem
2	R.F. Briel en M.D. Bruin	Arnhem
3	Diverse bewoners van Burgemeesterswijk	
	P. van Gent en R. Erenst	Arnhem
	M. Melis van Brandenburg en M. Melis	Arnhem
	P. Meex	Arnhem
	J. Bongers	Arnhem
4	Wijkvereniging Burgemeesterskwartier e.o.	Arnhem
5	J. Zonnenberg	Arnhem
6	T.H.A. Wesselingh	Arnhem
7	ProRail	Utrecht
8	P.A.J. Kok en J.H.M. Langenhof	Arnhem

B. Behandeling zienswijzen

In dit hoofdstuk zijn de verschillende zienswijzen samengevat en van een gemeentelijke reactie voorzien. Afgesloten wordt met een voorstel van het college van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad om het plan al dan niet gewijzigd vast te stellen.

De zienswijzen zijn in hun totaliteit beoordeeld. Inhoudende dat onderdelen van de zienswijzen die niet expliciet worden benoemd wel bij de beoordeling zijn betrokken.

Zienswijze 1: R.H.J. Mooren en T.H.A. Wesselingh

Bezwaren:

a. In algemene zin zijn reclamanten tevreden met de voorgestelde bestemmingsplanwijziging van kantoor- naar woonbestemming.
b. Reclamanten zijn van mening dat het uitgevoerde boomeffectrapportage ten aanzien van de monumentale boom op het perceel van Bouriciusstraat 9 ondeugdelijk is. Zij vinden dat er in de rapportage aannames en vooronderstellingen zijn gemaakt die discutabel of pertinent onjuist zijn. Daarnaast geven reclamanten aan dat er voor eerdere plannen voor K10 in het recente verleden ook boomeffectenanalyses zijn uitgevoerd. De conclusies uit deze analyses van 2010 komen op cruciale onderdelen niet overeen met de huidige conclusies. Op basis van onderstaande argumenten passen de twee meest nabij de boom gelegen woningen niet binnen de kaders zoals benodigd om de monumentale boom langdurig te beschermen.

    1) *De omvang van de kroonprojectie is 18x12 meter;*

    De in de boomeffectanalyse van Boomontzorging.com genoemde kroonprojectie is onjuist. De rode stippellijn op de luchtfoto op pagina 4 van de rapportage staat te veel in noordwestelijke richting ingetekend, waardoor de boom onjuist geprojecteerd wordt. De eerder door de Dienst Stadsbeheer ingemeten kroonprojectie was in 2010 al 16x15 meter. Metingen in het veld door reclamanten laten ook zien dat de kroonprojectie van de boom ongeveer 17,5x15,5 meter bedraagt. Kortom het uitgangspunt dat de breedte van de boom, gemeten loodrecht op de tuinmuren van de twee genoemde percelen aan de Bouriciusstraat slechts 12 meter zou zijn, klopt niet.

    De straal van de halve cirkel in het ontwerp-bestemmingsplan is dan ook tenminste 2 a 2,5 meter te klein, louter gebaseerd op de kroonprojectie. Dat is goed te zien, aangezien in het op 28 september 2015 definitief vastgestelde aangrenzende bestemmingsplan Burgemeesterswijk-Transvaal de andere helft van de cirkel veel groter is. Beide halve cirkels sluiten daardoor niet op elkaar aan.

    Tenslotte wordt nog opgemerkt dat afbeelding 2 op pagina 5 van de boomeffectanalyse van Boomontzorging.com suggestief en onjuist is. Gesteld wordt dat de boomprojectie met een rood-wit lint is aangegeven. Dit is onjuist. Op de foto is overduidelijk te zien dat het lint onder de boom loopt. Verder wordt gesuggereerd dat met de rode lijn de locatie van de woning (6,5 meter diep) is weergegeven. Ook dit is onjuist, het aangegeven vlak is kleiner.

    2) Het wortelpakket beperkt zich tot 4 meter vanaf de stamvoet van de boom;

    Deze aanname is van belang, aangezien in de boomeffectanalyse gesteld wordt dat er op een afstand van 4 meter vanaf de stam geen beperkingen zijn voor de bouw. In alle literatuur rondom het wortelstelsel van paardenkastanjes wordt als leidraad aangehouden dat het wortelstelsel zich tenminste uitstrekt tot de kroonprojectie. Ook in de eerdere boomeffectanalyse van 2010 is op basis van proefsleuvenonderzoek een advies opgesteld. Daarbij werd vastgesteld (Duijfhuizen, pag. 13) dat op 5 meter vanaf de muur (overeenkomend met 5,50 meter vanaf de stamvoet) "veel fijnere wortels en veel haarwortels zijn aangetroffen, met name tussen 10 en 60 cm beneden het maaiveld". Ook zijn toen bodemgasanalyses uitgevoerd, waaruit bleek dat de grond tot dezelfde afstand (5 meter uit de muur, 5,5 meter uit de stam) goed was doorlucht. Kortom het is waarschijnlijk dat het wortelpakket van de kastanjeboom veel verder dan 4 meter uit de stamvoet (3,5 meter uit de muur) reikt.

Terzijde wordt nog opgemerkt dat de tekening op pagina 16 van het rapport van Boomontzorging.com de drie proefstroken laat zien. De tekening is nogal suggestief. Immers de totale lengte van de drie proefstroken is maximaal 5,1 meter lang en moeten derhalve allen binnen de kroonprojectie vallen. Echter ze staan tot 1,5 meter buiten de kroonprojectie getekend. Hierdoor wordt ten onrechte de suggestie gewekt dat de beoogde bouwactiviteiten niet onder de kroonprojectie zouden plaatsvinden.

3) *De bebouwing kan vanaf 4 meter van de stam plaatsvinden, werkruimte voor de bouw is niet nodig;*

Deze aanname is er allereerst op gebaseerd dat het wortelstelsel van de boom zich slechts tot 3,5 meter uit de muur (4 meter vanuit de stamvoet) zou uitstrekken (zie hiervoor). Bovendien wordt aangenomen dat er vanaf die veronderstelde grens van het wortelpakket gebouwd zou kunnen worden. Algemeen wordt echter geadviseerd dat er buiten het wortelpakket en de kroonprojectie tenminste een werkzone van 2 meter aangehouden zou moeten worden. Dit wordt ook door de Bomenstichting geadviseerd. Deze ruimte is nodig voor het plaatsen van steigers en het uitvoeren van de werkzaamheden. Ook moet voorkomen worden dat er bodemverdichting of vergraving plaatsvindt onder de kroonprojectie (bijlage 2 van het rapport van Boomontzorging.com bevat overigens al deze richtlijnen, maar ze worden niet gevolgd). In het eerdergenoemde rapport van Duijfhuizen (pag. 14 en 15) zijn wel vele aanbevelingen opgenomen voor deze zone. Verder zal het zo dicht bouwen bij de boom, deels zelfs onder de kroonprojectie, de waterhuishouding en vochtvoorziening van de boom nadelig beïnvloeden.

Geconcludeerd moet worden dat deze aanname (van 4 meter vanaf de stam kan gebouwd worden) onmogelijk terecht kan zijn. Er dient een beschermingszone van tenminste 7 meter vanuit de muur (7,5 meter vanuit de stamvoet) aangehouden te worden, zoals in het eerdere rapport van Duijfhuizen is opgenomen.

4) *Er kan gebouwd worden tot een hoogte van 9 meter, zonder de gesteltak op 9,5 meter hoogte te beïnvloeden.*

De maximale bouwhoogte van de geplande panden, deels onder de kroonprojectie, loopt op tot 13,2 meter. Onduidelijk is uit het bestemmingsplan welke hoogte precies op welke plek is toegestaan. Duidelijk is echter dat het bouwen van -naar het nu lijkt- drie etages onder de op 9,5 meter hoogte aanwezige cruciale gesteltak, niet mogelijk lijkt zonder de boom te beschadigen of de leefomstandigheden van de monumentale beschermde boom nadelig te beïnvloeden.

5) *De vitaliteit en conditie van de kastanjeboom is goed.*

Er zijn geen symptomen of tekenen van aantasting door de Kastanjebloedingsziekte, noch van aantasting door houtparasitaire schimmels. Dat wordt in beide boomeffectanalyses geconstateerd. Vreemd genoeg is de verwachte levensduur in het rapport van Boomontzorging.com "niet veel langer dan 10 tot 15 jaar" vanwege het verhoogde risico op de Kastanjebloedingsziekte. In het rapport wordt op pag. 14 zelfs al ingespeeld op het kappen van de boom na 10 tot 15 jaar, waarmee dan in het ontwerp van de woning rekening kan worden gehouden, "zodat deze na de kap van de boom relatief eenvoudig uitgebouwd kan worden".

c. In algemene zin zijn reclamanten wat verbaasd dat de gemeentelijk projectleider van dit plan niet op de hoogte is van het bestaan van de analyse van Duijfhuizen uit 2010, noch deze ter beschikking heeft gesteld aan de initiatiefnemer. Op deze wijze wordt geen recht gedaan aan de voorgeschiedenis rondom deze boom. Ter bescherming van de boom heeft de Raad van State in het verleden uitspraak gedaan en zijn er na veel overleg met de gemeente voor het bestemmingsplan Arnhem Centraal II randvoorwaarden opgesteld. Deze randvoorwaarden komen in het voorliggende plan niet meer expliciet terug.
d. Graag zouden reclamanten van de gemeente willen horen op welke wijze de beperkingen voor het gebruik van de toekomstige tuinen onder de kroonprojectie van de boom, gehandhaafd gaan worden. Dit om te voorkomen dat de boom door oneigenlijk gebruik inderdaad na korte tijd gekapt

moet worden en de woning uitgebouwd kan worden. Verder zal de waterhuishouding ter plaatse worden beïnvloed, waarvoor compenserende maatregelen voor de boom nodig zullen zijn.

e. In het ontwerp-bestemmingsplan en de plannen van KondorWessels wordt volgens reclamanten geen aandacht besteed aan de aansluiting van de beoogde woonbebouwing van K10 op het vergunde kantoorgebouw van Breedband Arnhem op de locatie K12. Gelet op de geluidhinder zou hier een geluidwand of muur moeten komen. Graag zouden we een goede inpassing in het bestemmingsplan opgenomen zien.

Beantwoording:

a. Deze mening wordt voor kennisgeving aangenomen.

b. Hieronder de beantwoording op de zienswijze over boomeffectrapportage ten aanzien van de monumentale boom op het perceel van Bouriciusstraat 9.

1) *De omvang van de kroonprojectie is 18x12 meter;*
Het doel van de luchtfoto met de boom op pagina 4 is het aanduiden van de locatie van de boom en het verschaffen van een indruk van de directe omgeving van de boom. De rode stippellijn duidt de locatie van de boom aan op de luchtfoto en is geen meetkundige projectie van de boom.
De kroonprojectie is gemeten op basis van een luchtfoto uit 2005 (Google Earth). Op de huidige luchtfoto van 2017 (die een wat hogere resolutie heeft) lijkt de kroon inderdaad wat breder te zijn. Dit heeft echter geen invloed op de bevindingen/conclusies omdat de beoordeling met name is gericht op het kroondeel dat zich boven de kavel bevindt.
Er wordt nergens gesteld dat de “boomprojectie” (= kroonprojectie) met rood-wit lint is aangegeven. Het rood-witte afzetlint is gebruikt om de kavelgrenzen aan te geven. De kavelgrenzen en de gevellijnen van het voorlopige ontwerp dienen als basis voor de beoordeling. Deze zijn met piketten, pionnen en afzetlint in het veld uitgezet op basis van de dimensies in het ontwerp.
De rode lijn op de foto in afbeelding 2 is een indicatie van de locatie van het bouwvlak. Deze is ingetekend op basis van de uitgezette pionnen die de hoekpunten van de woning in het ontwerp aanduiden en die op de foto zichtbaar zijn. Deze dimensies zijn in het veld nauwkeurig met meetlint uitgezet.

2) *Het wortelpakket beperkt zich tot 4 meter vanaf de stamvoet van de boom*;
Er wordt nergens gesteld dat het wortelpakket zich beperkt tot 4 meter vanaf de stamvoet van de boom. Gesteld wordt dat de zone van 4 meter rondom het hart van de stamvoet beschermd moet worden tegen graafwerkzaamheden en het ontstaan van bodemverdichting. Door de weelderige begroeiing van het terrein kunnen er over het gehele terrein wortels worden aangetroffen. Daarbij dienen uiteraard alleen de boomwortels van de paardenkastanje geregistreerd te worden. Alle andere beworteling is niet relevant. Ook bij het duurzame behoud van de boom kunnen er haarwortels verwijderd worden. Bomen vormen constant nieuwe haarwortels en oudere haarwortels sterven af en worden vervangen. De standplaats van de boom is dermate gunstig (voor de boom) dat deze volop gelegenheid heeft om verlies van dunne wortels en haarwortels te compenseren in andere delen van zijn ondergrondse groeiplaats. Hieraan zijn uiteraard wel grenzen en deze zijn in het rapport aangegeven.
Het intekenen van de proefstroken (pagina 16) indiceert de locatie van de proefsleuven in de kavel. Er wordt niet gepoogd onwaarheden te suggereren, dit is een misvatte interpretatie van de indieners van de zienswijze.

3) De bebouwing kan vanaf 4 meter van de stam plaatsvinden, werkruimte voor de bouw is niet nodig;
Pagina 10 rapport BoomOntzorging.com: “Door de lichte scheefstand van de boom en het daardoor grotere belang van de wortelkluit aan de zuidzijde voor de stabiliteit van de boom, kan het verhoogde terrein achter de woning binnen een radius van 4,0 meter vanaf het hart van de stamvoet van de boom niet afgegraven worden. In dit deel dient ook het ontstaan van bodemverdichting voorkomen te worden omdat de boomwortels dan door zuurstofgebrek alsnog kunnen afsterven.”
De indieners van de zienswijze baseren hun uitspraken op basis van informatie die niet in het rapport staat. In het rapport wordt gesteld dat de zone binnen een radius van 4,0 meter rondom het hart van de stamvoet beschermd moet worden. Er staat niet dat bebouwing tot

4,0 meter van de stam kan plaatsvinden. De basis voor de geadviseerde zone van 4,0 meter komt voort uit het bewortelingsonderzoek en op richtlijnen voor minimaal te hanteren graafafstanden bij (scheefstaande) bomen uit het Handboek Bomen 2014 van Norminstituut Bomen.
De adviezen van BoomOntzorging.com zijn gericht op het ontwerpproces en niet op het bouwproces. Richtlijnen worden aangegeven waarmee met het ontwerp (en later ook in het bouwstadium) rekening moet worden gehouden. De breedte van de beschikbare werkruimte, de bereikbaarheid e.d. dienen door de architect in acht te worden genomen op basis van de BEA.
In de gehele beredenering van de indieners van de zienswijze wordt er ten onrechte van uitgegaan dat het hier een boom in het vrije veld betreft waarop algemeen hanteerbare richtlijnen van toepassing zijn. Tot in de jaren ’90 van de vorige eeuw was een groot deel van de betreffende kavel bebouwd. Die panden zijn gesloopt t.b.v. de verbreding van de Amsterdamseweg. Door de bebouwing die tot vlak bij de boom reikte is er een zeer heterogeen en doorgraven bodemprofiel ontstaan. Daardoor is de beworteling van de boom niet homogeen en hebben de hoofdwortels zich gevormd naar de omstandigheden die er waren ten tijde van de bebouwing. Juist vanwege dit aspect is een BEA met bewortelingsonderzoek noodzakelijk omdat algemene richtlijnen in dit soort situaties niet van toepassing zijn. De bevindingen en adviezen van BoomOntzorging.com zijn dan ook gebaseerd op waarnemingen tijdens het veldwerk en niet uit algemene richtlijnen.

4) *Er kan gebouwd worden tot een hoogte van 9 meter, zonder de gesteltak op 9,5 meter hoogte te beïnvloeden.*
Dit is een stelling die door de indieners van de zienswijze verkeerd geïnterpreteerd is. De hoogte van de gesteltak is gemeten tot boven de noordwestelijke hoek van de woning in het ontwerp. De meting is verricht vanaf de in afbeelding 16 aangegeven locatie (die wat hoger ligt) vanaf het trottoir langs de parkeervakken van de Amsterdamseweg. De reden daarvan is, is dat het terrein door vastgezette bouwhekken was afgesloten en waardoor niet de directe hoogte tot aan het maaiveld gemeten kon worden. De architect/projectontwikkelaar die op basis daarvan het ontwerp voor de woning maakt kan dat op basis van hoogtemetingen van het terrein terugrekenen naar de mogelijke gevelhoogte. De werkelijke hoogte van de tak tot aan het maaiveld is waarschijnlijk hoger dan de aangegeven 9,5 meter en beslist niet lager. Ten behoeve van de bouw zal de boom wel aan de zijde van de nieuwbouw wat gesnoeid moeten worden. Dit is onvermijdelijk en inherent aan de keuze om daar te bouwen. Indien door een deskundige boomverzorger wordt uitgevoerd heeft dit geen grote nadelige gevolgen voor de boom. De gesteltak zelf kan niet gesnoeid worden. Daar is het advies dan ook op gericht.

5) De vitaliteit en conditie van de kastanjeboom is goed.
Helaas vallen heel veel paardenkastanjes vervroegd uit als gevolg van aantasting door de Kastanjebloedingsziekte. Op de betreffende kastanje zijn wel zwarte plekken aangetroffen maar kon ten tijde van de beoordeling niet eenduidig worden vastgesteld dat het hier de Kastanjebloedingsziekte betreft. Een resterende levensverwachting van 10-15 jaar is echter (helaas) reëel omdat de kans groot is dat ook deze boom aangetast kan worden. Het is daarom niet reëel dat de boom nog enkele decennia behouden kan worden hetgeen met een andere boomsoort in deze situatie mogelijk wél het geval zou zijn. Omdat er vanwege de boom aanpassingen aan het ontwerp gedaan moeten worden, kan daarom met deze wat verminderde levensverwachting eventueel rekening gehouden worden.

Conclusie: De gemeente is van mening dat de uitgevoerde boomeffectrapportage ten aanzien van de monumentale boom op het perceel van Bouriciusstraat 9 grondig en deugdelijk is opgesteld. Er is geen aanleiding om aan te nemen dat het rapport onjuistheden bevat.

c. Er wordt kennisgenomen van de verbazing van reclamanten. De huidige staat van de boom is voor dit project onderzocht door BoomOntzorging.com. Dit is een kundig adviesbueau. Dit bureau heeft specifiek gekeken welke mogelijkheden er zijn voor de bouw van het aangrenzende kavel en waarmee rekening moet worden gehouden.

In het vigerende bestemmingsplan Arnhem Centraal II zijn in de voorschriften geen randvoorwaarden opgenomen voor de boom. Op de plankaart zijn de bestaande bomen illustratief

weergegeven. De bebouwingsmogelijkheden uit het vigerende bestemmingsplan Arnhem Centraal II zijn in het bestemmingsplan Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10) overgenomen. Dit bestemmingsplan maakt dus niet meer of hogere bebouwing mogelijk dan het geldende bestemmingsplan.
In het bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)' is de boom met een gebiedsaanduiding 'waardevolle boom' beschermd. De gronden binnen deze gebiedsaanduiding zijn mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de waardevolle boom. Er is een omgevingsvergunning nodig om werkzaamheden te verrichten binnen deze zone. Hiermee is de bescherming van de boom juridisch geborgd in het bestemmingsplan.

De conclusie is dat de bescherming van de boom in het nieuwe bestemmingsplan beter is geborgd dan in het vigerende bestemmingsplan en dat de bebouwingsmogelijkheden niet zijn gewijzigd.

d. Het gaat in voorliggend geval niet zozeer om het beperken van de gebruiksmogelijkheden van de tuin, maar om de bouwactiviteiten en werkzaamheden die rondom de boom plaatsvinden. Op de verbeelding is ter plaatse van de boom de aanduiding "waardevolle boom" opgenomen. In de regels is bepaald dat de aangeduide gronden, naast de aldaar voorkomende bestemming, mede zijn bestemd voor het behoud en de bescherming van de waardevolle boom. Op basis van de regels mag ter plaatse van de aanduiding niet bij recht worden gebouwd. Bij een bouwactiviteit kan hiervan worden afgeweken van het bestemmingsplan, mits de betreffende bouwactiviteit geen wezenlijke negatieve gevolgen heeft voor de boom. Ook voor werken en/of werkzaamheden zijn regels opgenomen. Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:
   1) het aanbrengen van oppervlakteverhardingen;
   2) de aanleg van leidingen;
   3) het egaliseren, ophogen, verharden en afgraven van gronden.

   Ook voor deze werkzaamheden geldt dat een omgevingsvergunning verleend kan worden mits geen sprake is van directe of indirecte te verwachten gevolgen die de waarde van de boom onevenredig kunnen aantasten.
   Hiermee is volgens de gemeente een adequate beschermingsregeling opgenomen, waarbij door de gemeente gehandhaafd kan worden indien nodig. Bij eventuele omgevingsvergunningenaanvragen voor (bouw)werkzaamheden binnen de aanduiding zal bij de beoordeling het belang van de boom voorop staan. Indien uit de beoordeling blijkt dat compenserende maatregelen noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld vanwege de beinvloeding van de waterhuishouding, dan zal dit via de omgevingsvergunning worden verplicht. Het toekomstige gebruik zal (zoals blijkt uit de BEA) geen significante invloed hebben op de waterhuishouding op een wijze dat dat schadelijk is voor de boom.

e. Op de verbeelding van het bestemmingsplan ligt op de gehele voorgevelrooilijn langs de Amsterdamseweg de figuur 'gevellijn'. Deze gevellijn sluit aan op het vergunde kantoorgebouw op de locatie K12 en aan de andere zijde op de bestaande muur langs de Amsterdamseweg. In de regels is opgenomen dat ter plaatse van deze gevellijn sprake dient te zijn van een gesloten straatwand met een hoogte van minimaal 3 meter. Het ontwerpbestemmingsplan verplicht dus de realisatie van een geluidsscherm of muur van minimaal 3 meter over de hele lengte van de Amsterdamseweg.

Voorstel college:
Deze zienswijzen geeft geen aanleiding om voor te stellen het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

Zienswijze 2: R.F. Briel en M.D. Bruin
Bezwaren:

a. Reclamanten vrezen flinke verkeers- en parkeeroverlast en een toename van verkeersbewegingen op de nu al drukke Sweerts de Landasstraat. De straat is doodlopend maar aan het eind van de straat staan grote kantoren, dat wil zeggen veel medewerkers en veel bezoekers. Elke auto die de straat inrijdt, moet langs dezelfde weg de straat verlaten. De verkeer- en parkeeroverlast zal alleen maar groter worden als gevolg van de bouw van de nieuwe woningen en het toestaan van praktijkfuncties.
b. De onder a genoemde gevolgen zal directe hinder voor reclamanten opleveren, meer verkeerlawaai, naar binnen schijnende koplampen, geluidsoverlast door wachtend verkeer voor de smalle ingang en daardoor meer luchtvervuiling.
c. De smalle uitrit zal volgens reclamanten gevaarlijke en onoverzichtelijke verkeerssituaties opleveren. In de straat wonen gezinnen met kleine kinderen. De verkeerssituatie rond het speelpleintje, een eiland tussen autowegen en het enige speelplekje, wordt nóg onoverzichtelijker voor de kinderen. Daarnaast dient de Sweerts de Landasstraat als fietssnelweg voor mensen uit de bovenliggende wijken die richting stad fietsen. De snelheid van de fietsers is op dit punt zijn volgens reclamanten enorm, ze komen met grote vaart van de heuvel naar beneden. De auto's die de smalle ingang gaan gebruiken moeten haaks op de rijrichting insteken of uitsteken. Het vorenstaande gaat volgens reclamanten gevaarlijke onoverzichtelijke situaties opleveren.

Beantwoording:

a. De huidige verkeersintensiteit in de Sweerts de Landasstraat ligt ver onder de 2.000 motorvoertuigen per etmaal. Dat aantal is alleszins passend voor een woonstraat. Uit een telling[1] op de drukkere Van Lawick van Pabststraat ten westen van Burgemeestersplein volgt dat op een gemiddelde werkdag de intensiteit onder de 2.200 motorvoertuigen per etmaal ligt en dat circa 200 motorvoertuigen per uur op het drukste moment in de avondspits rijden. Ter duiding, in een woonstraat ligt de verkeersintensiteit bij voorkeur onder de 4.500 motorvoertuigen per etmaal en is een intensiteit van 3.500 motorvoertuigen heel normaal. De verkeerstoename door het project K10 is naar verwachting niet meer dan 75 motorvoertuigen. Hierbij is de verwachting dat veel bezoekers via de Amsterdamseweg komen en daar parkeren. Deze toename in verkeersintensiteit leidt niet tot een onacceptabele verkeersintensiteit voor een woonstraat. De straat is doodlopend. Voor de nieuwe woningen komen parkeerplaatsen op eigen terrein. Bewoners van K10 komen niet in aanmerking voor een parkeervergunning. Bezoekers kunnen, tegen betaling, wel parkeren. Gelet op de voordeuren/adressen aan de Amsterdamseweg en de ruime beschikbaarheid van parkeerplaatsen aldaar is de verwachting dat de meeste bezoekers aan de Amsterdamseweg parkeren. De kans op parkeeroverlast is daarmee zo klein als mogelijk.
b. De verkeersintensiteit neemt weliswaar toe, maar blijft alleszins beperkt. Het gaat om een zeer beperkte groei die nauwelijks zal zorgen voor meer verkeerslawaai (zie ook vorige punt).
   De woningen die direct tegenover de toegang van van het parkeerterrein van de woningen zijn gesitueerd kunnen last hebben van schijnende koplampen. Dit valt in een woonbuurt nooit helemaal te voorkomen. Dit komt nu ook al voor omdat de naastgelegen bewoners de steeg gebruiken en omdat in de directe omgeving meerdere bewoners de auto in de voortuin/op de oprit parkeren. Er zal worden bekeken of de inrit zo kan worden uitgevoerd dat er geen drempel of verhoging in de verharding is. Verder zal de ontwikkelaar in gesprek met de bewoners van de woningen tegenover de inrit gaan om te kijken of met maatregelen eventuele inschijnende koplampen kan worden voorkomen (bijvoorbeeld door het aanbrengen van lage begroeiing in de voortuin of andere maatregelen die het eventueel inschijnen van koplampen kan verminderen).
   De kans dat bewoners op elkaar moeten wachten voor de smalle steeg wordt als minimaal ingeschat. Enerzijds zijn er een beperkt aantal gebruikers en anderzijds rijdt het meeste verkeer 's ochtends de steeg uit en 's middags/'s avonds de steeg in.
   Als gevolg van dit plan is geen sprake van een onevenredige bijdrage aan luchtvervuiling. Het plan is getoetst aan de Wet luchtkwaliteit (zie bijlage 2 bij de toelichting van het bestemmingsplan). Hieruit is gebleken dat het voornemen ruimschoots binnen de kaders zoals gesteld in het besluit ‘Niet in betekenende mate’ past, waardoor het plan voldoet aan de Wet luchtkwaliteit.
c. De verkeerssituatie verandert fysiek nauwelijks. Alleen de uitrit wordt iets verbreed zodat een mogelijkheid wordt geboden om indien voorkomend op elkaar te kunnen wachten. De uitrit wordt als zodanig duidelijk en herkenbaar vormgegeven. Onder a) is aangegeven dat de

[1] Mechanische telling 2017, uitgevoerd door Bureau de Groot Volker

verkeersintensiteit acceptabel is. Fietsers en ander verkeer in de Sweerts de Landasstraat hebben voorrang op verkeer uit de uitrit. Daarmee wordt het overige verkeer in de Sweerts de Landasstraat niet gehinderd.

Voorstel college:
Deze zienswijzen geeft geen aanleiding om voor te stellen het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

Zienswijze 3: Diverse bewoners van Burgemeesterswijk (P. van Gent en R. Erenst, M. Melis van Brandenburg en M. Melis, P. Meex en J. Bongers)

Bezwaren:
Reclamanten tekenen bezwaar aan tegen het ontwerp en locatie van het eerste herenhuis (meest oostelijke woning) in een rij van maximaal 19 te realiseren exclusieve herenhuizen aan de Amsterdamseweg in Arnhem. Dit eerste herenhuis is pal gelegen aan de achterzijde van de herenhuizen van reclamanten. Voornoemd herenhuis bevindt zich op niet meer dan één meter van de erfgrens van het perceel Sweerts de Landasstraat 49 (hierna SDL 49).

a. Conform het burgerlijk wetboek, boek 5, zakelijke rechten, is het niet geoorloofd binnen twee meter van de grenslijn van een erf vensters of andere muuropeningen, dan wel balkons of soortgelijke werken te hebben, voor zover deze op een erf uitzicht geven, tenzij de eigenaar van het naburige erf daartoe toestemming heeft gegeven (artikel 50). De eigenaar van herenhuis SDL 49 met bijbehorend erf zal daartoe géén toestemming verlenen. In de muren, staande binnen de in artikel 50 aangegeven afstand, mogen lichtopeningen worden gemaakt, mits zij van vaststaande en ondoorzichtige vensters worden voorzien (artikel 51). Voor het aanbrengen van ramen in de zijgevel is een omgevingsvergunning verplicht.
b. Het plan leidt tot onevenredige inbreuk van de privacy.
    1) Het geplande herenhuis staat dermate dicht bij de erf grens SDL 49 dat de privacy (achtertuinen, slaapkamers, jacuzzi, keukens, e.o.) van de direct omwonenden (ondertekenden) in ernstige mate in het geding is
    2) Het geplande herenhuis ligt op een relatief klein stuk grond letterlijk ingeklemd tussen het trottoir van de Amsterdamseweg en de erfgrens c.q. tuinmuren van SDL 47 en SDL 49 waardoor van wederzijdse privacy geen sprake kán zijn
c. In het ontwerp-bestemmingsplan staat nergens vermeld dat de bestaande hoge muur langs de Amsterdamseweg zal worden doorgetrokken tot aan de ontworpen rij met herenhuizen (gesloten straatwand). Op de beschikbaar gestelde ontwerptekeningen is een zichtbaar lagere muur ingetekend. Een dergelijke lage muur zal geen enkele bijdrage leveren aan de huidige geluidshinder en veiligheid van de achterliggende bestaande bebouwing.
d. Het ontwerp-bestemmingsplan is niet duidelijk over de werkelijke bouwhoogte van het *H33/H45* herenhuis ten opzichte van de bestaande, authentieke bebouwing SDL 45 t/m 51. In het ruimtelijke plan staat enkel een maximum bouwhoogte (m) vermeld t.o.v. NAP van 45 meter (specifieke bouwaanduiding-2, zuidelijke maatvoeringgrens). Zelfs als de bouwhoogte van het ontworpen *H33/H45* herenhuis niet hoger wordt dan die van de hoogte van herenhuizen SDL 45+47 en SDL 49+51 zal dit, gezien de locatie daarvan pal achter het SDL 49 erf, tot gevolg hebben dat het zonlicht grotendeels tot geheel wordt geblokkeerd/ontnomen voor de achtertuinen van SDL 47 en SDL 49. Dit zal zonder twijfel ten koste gaan van het woongenot alsmede de waarde van voornoemde SDL herenhuizen.
e. Op 15 december 2016 hebben SDL 49+51 tijdens het rücksichtslos verwijderen van gewapend beton restanten aan de achterzijde van erf SDL 47 en SDL 49 zichtbare schade opgelopen in de vorm van scheurvorming in buiten- en binnenmuren. Ufkes Apeldoorn heeft die dag de egalisatiewerkzaamheden uitgevoerd zonder specifieke kennisgeving en woningopname vooraf. Ten gevolge van het verwijderen van deze betonresten is een prachtig onderhouden heg op de erf grens van SDL 47 en SDL49 zwaar ondermijnd, gaan overhellen en uiteindelijk op 13 januari 2017 grotendeels ingestort.
   De fundamenten van de herenhuizen aan de Sweerts de Landasstraat en Bouriciusstraat grenzend aan K10 staan direct op zandgrond, zijn niet gefundeerd op palen. Gedurende de bouw van de nieuwe herenhuizen aan de Amsterdamseweg dienen de aan K10 grenzende herenhuizen dan ook optimaal ontzien te worden. Reclamanten gaan er van uit dat alle aan K10 grenzende herenhuizen vóór aanvang K10 bebouwing aan een zorgvuldige opname zullen worden onderworpen en dat de fundamenten t.b.v. de nieuwe herenhuizen op verantwoorde wijze zullen worden geplaatst, zonder gebruikmaking van heiwerk.

Reclamanten accepteren niet langer dat door K10 (bouw)werkzaamheden nog meer schade wordt toegedaan aan hun herenhuizen en erf. Tijdens K10 (bouw)werkzaamheden ontstane schade zal direct worden verhaald op de ontwikkelende partijen.

f. In de ontwerptekening voor het betreffende herenhuis is een tuin ingetekend op gronden welke kadastraal gedeeltelijk eigendom is van Gemeente Arnhem.

Beantwoording:

a. Op basis van de huidige tekeningen bedraagt de afstand tussen de woningen (hoofdgebouwen) en de erfgrenzen met de percelen van reclamenten meer dan twee meter. Het ontwerpbestemmingsplan staat echter wel toe dat op kortere afstand wordt gebouwd, maar in dat geval geldt het bepaalde in artikel 50 en artikel 51 van het burgerlijk wetboek.
Naar aanleiding van onder andere deze zienswijze zijn de bouwmogelijkheden nog een keer kritisch bekeken. De conclusie is dat de toegestane hoogte en functie (hoofdbebouwing) aan de achterzijde van het perceel, grenzend aan de tuinen van de woningen aan de Sweerts de Landasstraat, fors is. Ondanks dat het geldende bestemmingsplan deze hoogte al toelaat is het voorstel om de verbeelding hier aan te passen. Het voorstel is om aan de achterste zone een bouwaanduiding 'bijgebouw' toe te voegen. Op onderstaande afbeelding is met rood aangegeven op welk gebied de voorgestelde wijziging van toepassing is.

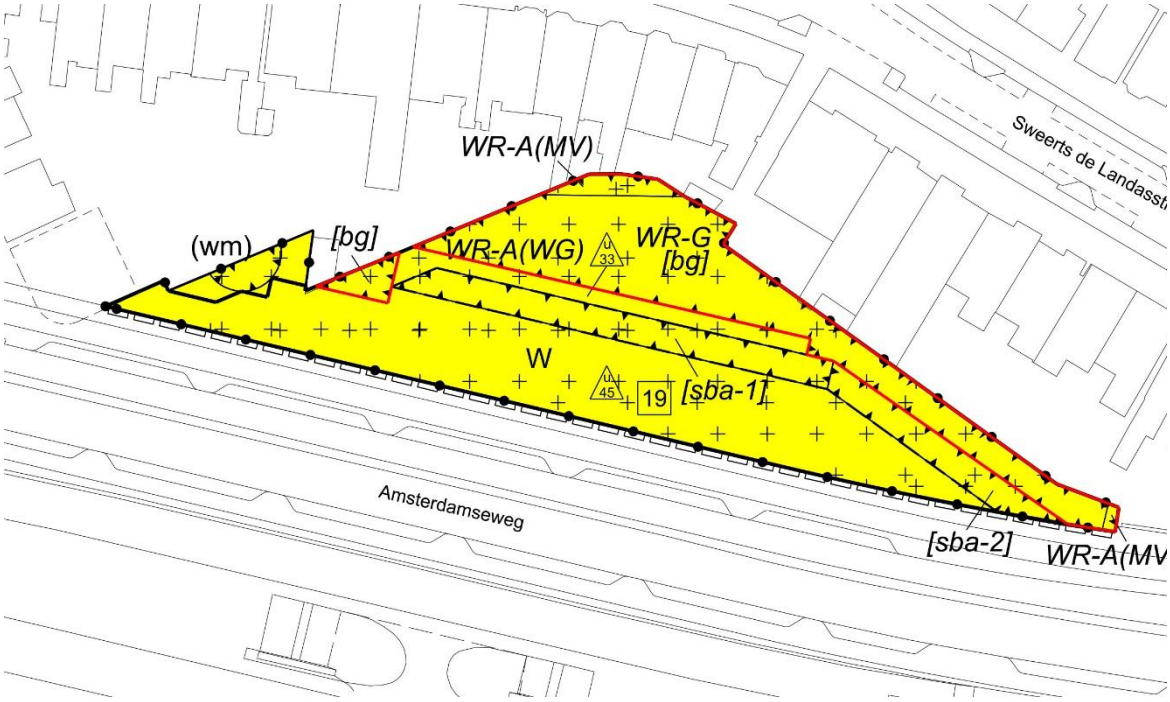

Afbeelding 1. Voorstel wijziging bestemmingsplan

Dat betekent dat de maximumbouwhoogte beperkt wordt tot 3 meter (ten opzichte van maaiveld). Dat komt overeen met de maximumbouwhoogte in de achtertuinen van de aangrenzende percelen. Verder betekent dit functioneel dat hier geen hoofdbebouwing maar alleen aan- en bijgebouwen zijn toegestaan. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de zienswijzen over onder andere privacy. Bij de meest oostelijke nieuwe woningen is de breedte van de bouwaanduiding 'bijgebouw' 4 meter. Dat betekent dat vanaf de perceelsgrens op de eerste 4 meter niet hoger gebouwd mag worden dan 3 meter en uitsluitend in de vorm van aan- of bijgebouwen.
De hoofdbebouwing blijft op sommige plekken redelijk dicht gesitueerd tot de perceelsgrens (minimale afstand is 4 meter). Hiervan is beoordeeld dat dit past binnen een stedelijke omgeving en past binnen het geldende bestemmingsplan. De afstand tussen de bestaande hoofdbebouwing aan de Sweerts de Landasstraat of Bouriciusstraat en de nieuwbouw is overal minimaal 20 meter. Dat is in een stedelijke omgeving een acceptabele afstand.

b. De feitelijke situatie ter plaatse zal wijzigen. De gronden zijn al langere tijd onbebouwd en dat betekent dat de bouw gevolgen heeft (o.a. op gebied van privacy) voor de aanwonenden. Op de gronden geldt echter wel een bestemmingsplan dat hier bebouwing met een bepaalde functie mogelijk maakt. Bij de beoordeling van een nieuw bestemmingsplan is het gebruikelijk om niet te

vergelijken met de feitelijke situatie maar met de juridische situatie. Dat zijn de mogelijkheden die het geldende bestemmingsplan biedt.
Voor het gebied geldt het bestemmingsplan 'Arnhem Centraal II'. De bebouwingsmogelijkheden uit dit bestemmingsplan zijn één-op-één overgenomen in het nieuwe ontwerpbestemmingsplan. Er is dus geen verschil tussen de bestaande bebouwingsmogelijkheden en de mogelijkheden die het nieuwe ontwerpbestemmingsplan biedt.
De functionele mogelijkheden worden wel gewijzigd. In het bestemmingsplan 'Arnhem Centraal II' zijn de gronden aan de Amsterdamseweg bestemd als 'dienstverleningsdoeleinden'. Binnen deze bestemming zijn (administratieve en publiekgerichte) kantoren sociaal-culturele doeleinden toegestaan. Binnen sociale culturele doeleinden zijn onder andere onderwijs, welzijn, cultuur, religie, geïnstitutionaliseerde zorg en therapeutische doeleinden toegestaan. Dat betekent dat hier ook een school, een kerk/moskee, een theater, ateliers of een zorginstelling is toegestaan. Dit zijn functies die niet alleen tijdens kantooruren maar ook in het weekend of 's avonds voor leven zorgen.
Met het nieuwe bestemmingsplan wordt de bestemming gewijzigd naar wonen. Dat betekent dat de functionele mogelijkheden veel beperkter zijn.
Vanuit uitzicht en privacy is het gebruik van de bebouwing als wonen ten opzichte van de mogelijkheden die het geldende bestemmingsplan biedt niet heel verschillend. Als de bebouwing zal worden gebruikt door bijvoorbeeld een zorginstelling is de ruimtelijke uitstraling vergelijkbaar met een woonfunctie. Het verschil tussen wonen en sociaal culturele functies is beperkt. Er is geen sprake van een nadelige planologische wijziging.

De nieuwbouw zal zorgen voor een nieuwe situatie waarbij inkijk in de tuinen of woningen van de achterliggende woningen niet te voorkomen is. De stedenbouwkundige situatie die hier ontstaat is echter niet ongebruikelijk in een stedelijke omgeving zoals de binnenstad of aan de rand van de binnenstad. Er ontstaat hier ook vanuit privancy geen onacceptabel situatie.
Zoals bij de beantwoording onder a. van deze zienswijze is aangegeven, is het voorstel om de bebouwingsmogelijkheden aan de achterzijde van het plangebied aan te passen. Hier zal de bouwaanduiding 'bijgebouwen' worden opgenomen waarmee de bebouwingsmogelijkheden worden beperkt.

c. In het ontwerpbestemmingsplan is op de verbeelding de figuur 'gevellijn' opgenomen op de bouwgrens langs de Amsterdamseweg. Deze gevellijn loopt langs de gehele Amsterdamseweg. In de regels van het bestemmingsplan is opgenomen dat ter plaatse van de naar de figuur 'gevellijn' gekeerde zijde sprake dient te zijn van een gesloten straatwand met een hoogte van minimaal 3 meter (waarbij drie smalle onderdoorgangen toegestaan). Dat de muur vanwege de minimale hoogte geen enkele bijdrage zal leveren aan de huidige geluidshinder en de veiligheid van de achterliggende bestaande bebouwing wordt niet gedeeld. Uit akoestisch onderzoek (zie bijlage A bij dit zienswijzenrapport) blijkt dat onder meer als gevolg van de muur de geluidsbelasting op de gevel van de direct achterliggende woningen aan de Bouriciusstraat en de Sweerts de Landasstraat vanwege de Amsterdamseweg en het spoortraject met gemiddeld 2 dB afneemt bij een muur van 3 meter. Indien het scherm hoger wordt zal er sprake zijn van een grotere afname van de geluidbelasting. De definitieve hoogte van de muur/scherm zal met de bewoners worden besproken. Het bestemmingsplan verplicht dus een muur/scherm van minimaal 3 meter hoog. Daarnaast zal ook de (sociale) veiligheid verbeteren, onder meer door de muur maar ook doordat er meer toezicht zal zijn door de nieuwe woningen.

d. De hoogte van het maaiveld ter plaats van de achterzijde van de percelen aan de Sweerts de Landasstraat varieert tussen 27 en 29 meter. De nieuwe bebouwing aan de Amsterdamseweg mag maximaal 45 meter hoog worden ten opzichte van NAP. Dat betekent een gebouw ten opzichte van maaiveld met een maximumhoogte van 16 tot 18 meter.
Zoals onder b. is aangegeven zijn de bebouwingsmogelijkheden uit het vigerende bestemmingsplan 'Arnhem Centraal II' overgenomen in dit bestemmingsplan. Dat betekent dat deze bebouwing juridisch al mogelijk is en er dus geen sprake is van een planologische wijziging. Er wordt wel voorgesteld het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen. Hierdoor zal voor een strook aan de achterzijde de maximumbouwhoogte worden teruggebracht tot 3 meter ten opzichte van het bestaande maaiveld. Dit is een aanzienlijke verbetering ten opzichte van het geldende bestemmingsplan en het ontwerpbestemmingsplan. Hierdoor zal ook dat de situatie qua bezonning ten opzichte van de bestaande situatie verbeteren. Gezien de afstanden tussen de hoofdbebouwing wordt beoordeeld dat hier voor een stedelijke situatie geen onacceptabele

situatie ontstaat.

e. Dit onderwerp wordt niet geregeld in het bestemmingsplan. De eigenaar en ontwikkelaar van de gronden is verantwoordelijk en u kunt hierover met hen contact opnemen.

f. Dat klopt. Het idee is om de gronden van de gemeente Arnhem (ongeveer 40 m^2) aan de ontwikkelaar te verkopen zodat dit hoekje bij de tuin van de nieuwe woning kan worden getrokken. Hiermee ontstaat een logische situatie ook omdat hier een geluidsscherm zal worden aangelegd. In het geldende bestemmingsplan heeft deze grond de bestemming 'dienstverlening' en mag deze grond worden bebouwd.

Voorstel college:
Het voorstel is om het bestemmingsplan naar aanleiding van deze zienswijze gewijzigd vast te stellen.

Zienswijze 4: Wijkvereniging Burgemeesterskwartier e.o.

Bezwaren:
a. Reclamanten zijn allereerst verheugd dat de voorgaande plannen voor kantoorontwikkelingen nu worden vervangen door een plan voor woningbouw. Dat sluit beter bij de wijk aan en geeft een veel beter aangezicht van de woonwijk direct aan de achterzijde van het station.
b. De gemeente hanteert een parkeernorm van 1,5 auto per woning. Dat mag dan wel de algemene norm zijn, maar voor een bestemmingsplan als het onderhavige, gebaseerd op een specifiek bouwplan, dient echter een specifiek op die locatie te hanteren norm te worden opgenomen. Het gehanteerde aantal is immers te weinig in relatie tot het onderliggende bouwplan voor 19 woningen, gezien de vermoedelijk zeer hoge verkoopprijs van de woningen. De betreffende categorie kopers beschikt, naar mag worden verwacht, gemiddeld over zeker meer dan 2 auto's per woning. Daarbij komen nog de bezoekers. Er is/lijkt geen plaats voor dit aantal parkeerplaatsen op het perceel. In de directe omgeving is een parkeerregime voor betaald parkeren en vergunninghouders. De gemeente verstrekt geen vergunningen aan de nieuwe bewoners omdat zij op eigen terrein zouden kunnen parkeren. Betaald parkeren is alleen reëel in relatie tot kort parkeren. Hier ligt een parkeerprobleem dat zal uitstralen over de omgeving, waaronder de Sweerts de Landasstraat en de Bouriciusstraat. Naar mening van reclamant moet een hogere parkeernorm, van bijvoorbeeld 2 parkeerplaatsen per woning, in de regels worden opgenomen.
c. De uitweg van het perceel naar de Sweerts de Landasstraat brengt aldaar meer verkeersbewegingen met zich mee. Ook ontstaat meer parkeerhinder door meer parkeerplaatsbehoevenden (zie ook onder punt b.) en hinder door koplampen die naar binnen schijnen bij woningen aan de overzijde van de uitweg. Ook naastgelegen woning(en) hebben nu al een ontsluiting op deze steeg. Een en ander vergt volgens reclamant een oplossing.
d. De monumentale boom op het erf Bouriciusstraat 9 vereist een beperking voor het gebruik als tuin van het perceel van de nieuwe woning(en). De cirkel ter bescherming van de boom (de beschermingszone) sluit niet aan op de cirkel die is opgenomen in het bestemmingsplan voor de Burgemeesterswijk. Het nieuwe boomonderzoek geeft meer mogelijkheden voor de bouw dan het vorige rapport, dat was opgesteld ten behoeve van de kantoorontwikkeling, omdat de beschermingszone kleiner is. Er lijkt nu te weinig ruimte aanwezig om de boom te beschermen tijdens de bouwwerkzaamheden, zoals de ontgraving, plaatsen steigers en ten opzichte van de nieuwe woningen. Een en ander doet vrezen dat de bescherming niet afdoende is.
e. In eerdere bestemmingsplannen is bepaald dat een van west tot oost aaneengesloten geluidwand (van 7 meter hoog) langs de Amsterdamseweg moet worden gerealiseerd. Dit ter bescherming van het woongenot van de bewoners aan de Sweerts de Landasstraat en de Bouriciusstraat. Er zijn duidelijke toezeggingen gedaan door de wethouder, in onder meer de raadsvergadering van 21 november 2011, om deze aansluitende gedeeltes te realiseren. Ook de gemeentelijke randvoorwaarden vereisen een volledige geluidstechnische aansluiting.
Een na de terinzagelegging, niet in het bestemmingsplan opgenomen nader onderzoek geeft aan dat een geluidwand van naar keuze 3, 4 of 7 meter een optie is. Het bestemmingsplan voorziet in minimaal 3 meter. Wanneer de criteria worden toegepast die een hogere grenswaarde voor de woningen aan de Sweerts de Landasstraat/Bouriciusstraat zouden toestaan (hetgeen nodig is), dan moet eerst gekeken worden of het stedebouwkundig reëel is een fysieke oplossing te realiseren. Dat moet mogelijk zijn omdat immers ook de bestaande muur van K11 (EW) aanvaardbaar bleek en in de voorbije kantoorplannen (uiteindelijk) de volledige geluidwand was opgenomen. Wij vragen u dan ook een 7 meter hoge wand (of even hoog als die van EW), die

natuurlijk ook gedeeltelijk van glas kan zijn, juridisch vast te leggen in het bestemmingsplan. Overigens wordt in het nader onderzoek met geen woord gerept over de aansluiting op K12; dat is natuurlijk wel nodig, want daarvoor geldt bovenstaande ook.

f. Gezien de korte afstand tussen de nieuw te bouwen woningen en de woningen aan de Sweerts de Landasstraat/Bouriciusstraat spelen privacy-aspecten een rol omdat geen bepalingen zijn opgenomen om die afstand aanvaardbaar vast te leggen. Waarom is in het bestemmingsplan geen bouwvlak, achtergevelgrens of minimale tuindiepte opgenomen teneinde er voor te zorgen dat de achtergevels niet te dicht op de bestaande woningen/tuinen kunnen worden gebouwd? Reclamanten verzoeken hierin afdoende te voorzien.

Beantwoording:

a. Deze mening wordt voor kennisgeving aangenomen.
b. De parkeernorm voor het bouwplan volgt uit de vastgestelde Beleidsregel parkeren. Voor deze rijwoningen geldt een parkeernorm van 1,5 parkeerplaats per woning. De praktijkruimte wordt meegerekend, maar gelet op het zogenaamde dubbelgebruik leidt dat niet tot meer parkeerplaatsen. Bij dubbelgebruik kunnen bezoekers aan praktijkruimte (veelal overdag) gebruik maken van dezelfde parkeerplaatsen als bewoners en bezoekers van bewoners (veelal 's avonds en in het weekend). In dit geval zullen bezoekers van praktijkruimtes en bezoekers van bewoners veelal dezelfde parkeerplaatsen langs de Amsterdamseweg gebruiken. Er is nu overdag ruim voldoende parkeergelegenheid aan de Amsterdamseweg die nauwelijks gebruikt wordt. De locatie ligt tevens zeer centraal ten opzichte van fietsroutes en Arnhem Centraal Station. Daarmee is niet de verwachting dat er 'zeker meer dan 2 auto's per woning' komen. Bewoners worden uitgesloten van een parkeervergunning. Gelet op de parkeerplaatsen in het plan, de beschikbare parkeerplaatsen langs de Amsterdamseweg en het huidige parkeerregime met betaald parkeren is parkeeroverlast niet waarschijnlijk.
c. Verwezen wordt naar de beantwoording onder zienswijze 2 punt a en b.
d. Verwezen wordt naar de beantwoording onder zienswijze 1 punt b.
e. In de beantwoording onder zienswijze 3 punt c. wordt hier ook op ingegaan. In het geldende bestemmingsplan 'Arnhem Centraal II' is in de voorschriften geen verplichting opgenomen om een aaneengesloten wand te realiseren van minimaal 7 meter hoog. Er zijn wel toezeggingen gedaan en die worden ook geborgd in het ontwerpbestemmingsplan middels de verplichting een muur/geluidsscherm te realiseren van minimaal 3 meter hoog. Het geluidsscherm kan ook hoger. Dat zorgt voor een grotere afscherming van het geluid (zie de resultaten uit het akoestisch onderzoek in bijlage A). Een hogere muur heeft ook nadelen (bijvoorbeeld uitzicht). Daarom is besproken dat in overleg met de bewoners van de woningen aan de Sweerts de Landasstraat de hoogte zal worden bepaald. De gemeente is van mening dat met een muur/geluidsscherm van minimaal 3 meter wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening.
f. Verwezen wordt naar de beantwoording onder zienswijze 3 punt b onder 1.
Verder is de vraag waarom in het bestemmingsplan geen bouwvlak, achtergevelgrens of minimale tuindiepte is opgenomen teneinde er voor te zorgen dat de achtergevels niet te dicht op de bestaande woningen/tuinen kunnen worden gebouwd? Aan deze zienswijze wordt tegemoet gekomen door met het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan aan de achterzijde de bouwaanduiding 'bijgebouwen' te toe voegen. De maximumbouwhoogte uit het ontwerpbestemmingsplan vervalt en wordt vervangen door de regeling dat ze zone uitsluitend bestemd is voor aan- en bijgebouwen met een maximumbouwhoogte van 3 meter.

Voorstel college:

De zienswijze geeft aanleiding om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

Zienswijze 5: I. Zonnenberg

Bezwaren:

a. Op 6 november 1998 is het huidige bestemmingsplan vastgesteld. In 1999 heeft reclamant het pand gekocht met de wetenschap dat er geen woningen direct achterin de achtertuin gebouwd gingen worden met de nodige inkijk 24/7 tot gevolg. Het geldende bestemmingsplan met dienstverlening en het eerdere plan met het kantoor zou reclamant in de avond- en weekenduren (nagenoeg) geen inkijk hebben. Reclamant beschouwd dit als een grote inbreuk op de privacy.
b. Volgens reclamant is door de gemeente Arnhem begin 2000 beloofd dat de nieuwe bebouwing een gesloten gevel zou hebben zodat het toegenomen geluidshinder, door de Amsterdamseweg te verbreden en een extra treinspoor aan te leggen, gereduceerd zou worden. Het huidige plan

bestaat uit 3 bouwblokken met 2 doorgangen, waardoor 2 geluid lekken ontstaan. Dit is volgens reclamant niet conform eerdere afspraken.

c. De voorgenomen ontsluiting middels de Sweerts de Landasstraat is erg smal en volgens reclamant niet geschikt voor ontsluiting van 30 auto's, fietsen, voetgangers, spelende kinderen etc. Reclamant verwacht dat dit een erg gevaarlijke en onoverzichtelijke situatie gaat worden.
d. Gezien de voorgenomen functie van de geprojecteerde woningen, waarvan maximaal 33% als praktijkruimte mogen bestaan, is de parkeernorm van 1.5 erg minimaal. De woningen met deze functie zullen extra autobewegingen aantrekken. Dit is gezien de bebouwing van de Burgemeesterswijk volgens reclamant niet toelaatbaar.

Beantwoording:

a. Zoals opgenomen in de beantwoording van zienswijze 3 punt b. maakt het geldende bestemmingsplan niet alleen kantoren mogelijk. Het bestemmingsplan biedt ook de mogelijkheid voor sociaal culturele doeleinden. Binnen sociaal culturele doeleinden zijn veel verschillend functies toegestaan zoals een school, een kerk/moskee, een theater of een zorginstelling. Een deel van deze functies worden (juist) in de avond- en weekenduren gebruikt . Het is dus niet zo dat het mogelijke gebruik met de komst van woningen wezenlijk verandert.
b. Er wordt een gesloten wand gerealiseerd van bebouwing en een muur. Van doorgangen is geen sprake, het betreffen onderdoorgangen. Uitsluitend op de begane grond zal er sprake zijn van een gang naar het achterterrein met een maximale breedte van 1,50 meter. Van geluidslekken is in voorliggend geval dan ook geen sprake. Zoals aangegeven in de beantwoording van zienswijze 1 onder e is sprake van een reductie van geluidhinder als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.
c. Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze 2 punt c.
d. Verwezen wordt naar de beanwoording van zienswijze 2 punt a (verkeersbewegingen) en zienswijze 4 punt b (parkeren).

Voorstel college:

De zienswijze geeft geen aanleiding om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

Zienswijze 6: T.H.A. Wesselingh

Bezwaren:

a. Allereerst merkt reclamant op geen bezwaar te hebben tegen de wijziging van bestemming van Kantoor naar Wonen.
b. Wat reclamant verbazing wekt is dat bij de eerste uitwisseling met de projectontwikkelaar van het huidige plan, Arnhemse Heeren, gebleken is dat de projectontwikkelaar niet op de hoogte was van de voor dit plan van belang zijnde monumentale Witte paardenkastanje die in de tuin van Bouriciusstraat 9 staat. De gemeente heeft de projectontwikkelaar niet voldoende op de hoogte gebracht van de status van deze boom en de mate waarin deze boom bescherming behoeft. Dit terwijl deze kennis bij de gemeente aanwezig is. Reclamant is van mening dat de gemeente hiervoor verantwoordelijk is en zorg voor moet dragen. De gemeente heeft de boom op de waardevolle bomenlijst geplaatst en geeft daarmee aan dat de boom bescherming behoeft. Nu het aankomt op daadwerkelijk omzetten van intentie van bescherming van waardevolle bomen naar daadwerkelijke alles doen wat mogelijk is om de Witte paardenkastanje voldoende leefruimte en goede leefomstandigheden te bieden, laat de gemeente alle mogelijkheden liggen. Sterker nog de gemeente doet in optiek van reclamant erg weinig om uitvoering te geven aan de bescherming van deze monumentale boom.
c. Er is een aantal jaren terug een boomeffectanalyse gemaakt, door boomadviesbureau Duifhuizen, in opdracht van Eurocommerce bij de toenmalige bouwplannen. Deze BEA is door de gemeente niet ter beschikking gesteld aan de huidige ontwikkelaar. Aanwezige beschikbare informatie is daarmee niet gebruikt. De bomendeskundige van de gemeente heeft destijds, ten behoeve van de BEA die door Duifhuizen is opgesteld, de kroonprojectie van de Witte paardenkastanje ingemeten. De boomeffectanalyse die door boomontzorging.com is opgesteld, geeft een flink afwijkende kroonprojectie. Als gevolg hiervan komt Boomontzorging.com tot een slechts beperkte bescherming van de boom en concludeert Boomontzorging omdat er zelfs tot onder de kroonprojectie kan worden gebouwd.
   Gevolg is dat de eerste presentatie van de bouwplannen liet zien dat onder de boom huizen ter hoogte van 13 meter zijn geprojecteerd. De gemeente laat volgens reclamant de projectontwikkelaar haar gang gaan en neemt geen standpunt in over de bescherming van de boom.

d. De opmerking (in de BEA van boomontzorging.com) dat als de boom in de toekomst dood zal zijn, het huidige bouwplan ruimte laat voor uitbouw van de herenhuizen aan de achterzijde, is heel suggestief en laat vanuit boomontzorging.com vooral meedenken met de projectontwikkelaar zien. Van een bomenadviesbureau zou je mogen verwachten dat het hoofduitgangspunt is behoud van de boom op zo lang mogelijke termijn. De studie van boomontzorging.com is hiermee volgens reclamant niet objectief te noemen.
e. De gemeente geeft op de waardevolle bomenlijst gemeente Arnhem aan dat bij werkzaamheden in de buurt van waardevolle bomen rekening moet worden gehouden met de kwetsbare boomzone. De kwetsbare boomzone is kroonprojectie +2 meter volgens de Bomenstichting. Deze zone is ook in het rapport van boomadviesbureau Duifhuizen aangehouden. In het rapport van Boomontzorging.com wordt niet over een kwetsbare boomzone gesproken. Dat betekent dat volgens reclamant in de kroonprojectie onvermijdelijk werkzaamheden plaats gaan vinden die altijd een negatief effect zullen hebben op het wortelpakket van de boom en hiermee de leefomstandigheden van de boom onherroepelijk en onomkeerbaar zal aantasten.
f. In het laatste overleg dat met gemeente, projectontwikkelaar en de commissie leefomgeving Burgemeesterskwartier is geweest, te weten 7 december j.l., is gesproken over het gewenste toetsingskader voor bescherming van de boom. Dat kader is volgens reclamant op dit moment niet helder en daarmee is het onmogelijk om een goede bebouwingsgrens in het bestemmingsplan op te nemen.
g. In eerste instantie dient er bij de bestemmingsplanwijziging voldoende beschermende afstand tot de monumentale boom worden gehouden. Dit eerste toetsingskader moet voldoende bescherming bieden. Dat betekent dat er binnen kroonprojectie +2 meter geen bebouwing kan worden gerealiseerd. Het bestemmingsplan is de plek om dit goed te regelen en te waarborgen. Hier ligt een grote kans voor de gemeente Arnhem om te laten zien hoe ze haar bomen- en groenbeleid daadwerkelijk als het op uitvoering aankomt, vormgeeft. Daarbij wijst reclamant op de geweldige Plataan die aan de Sonsbeekzijde van het station stond, door graafwerkzaamheden en opslag van materialen onder de kroonprojectie waardoor het wortelpakket onherstelbaar beschadigd is, het niet gered heeft. Het is dan ook cruciaal dat er voorzichtig met de leefomstandigheden van monumentale bomen wordt omgegaan. Reclamant heeft er geen vertrouwen in dat, met de voorgestelde beschermingsmaatregelen en de zeer nabijgelegen geplande bebouwing deze monumentale paardenkastanje het zal overleven. De bescherming van monumentale bomen is een zaak van de gemeente en kan niet worden overgelaten aan een projectontwikkelaar.
h. Het is reclamant uit de gemeentelijke voorschriften niet duidelijk geworden wie het werkplan zou moeten opstellen, wie dat goedkeurt en wie het handhaaft. Dat laat veel ruimte voor interpretatie. Hierover is helderheid gewenst.
i. Tot slot vraagt reclamant aandacht voor de aansluiting van K10 op K12. In het uiteindelijke plan is er mogelijk straks een wand met herenhuizen gebouwd en staat er een vreemd gebouw op K12, dat in uitstraling helemaal niets te maken heeft met de herenhuizen. De aansluiting tussen beide kavels vraagt bijzondere aandacht.

Beantwoording:

a. Dit punt wordt voor kennisgeving aangenomen. Bij de beantwoording van zienswijze 3 onder b. wordt op dit onderdeel ingegaan.
b. Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze 1 onder c.
c. Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze 1 onder b.
d. Verwezen wordt naar de beantwoording van de zienswijze 1 onder b, onder 5.
e. Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze 1 onder b. Wat betreft het argument dat in de kroonprojectie onvermijdelijk werkzaamheden die altijd een negatief effect zullen hebben op het wortelpakket van de boom en hiermee de leefomstandigheden van de boom onherroepelijk en onomkeerbaar zal aantasten, wordt opgemerkt dat onevenredige negatieve gevolgen niet zijn toegestaan op basis van de opgenomen aanduiding 'waardevolle bomen' met de daarbijbehorende regels.
f. Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze 1 onder b. Het opgenomen toetsingskader is voldoende helder.
g. Verwezen wordt naar de beantwoording van zienswijze 1 onder b. De bescherming van de boom is inderdaad ook een zaak van de gemeente. Daarom zij in het bestemmingsplan nadere eisen gesteld aan bouwactiviteiten, werken en/of werkzaamheden ter plaatse van de gronden met de aanduiding 'waardevolle boom'. Het opgenomen toetsingskader is voldoende helder en voorziet in voldoende bescherming van de boom.

h. Dit is geen onderdeel dat in het bestemmingsplan wordt geregeld en daarom wordt hier niet op ingegaan.
i. Dit is een welstandsaspect en zal bij de toets van de aanvraag voor een omgevingsvergunning worden uitgevoerd door de commissie ruimtelijke kwaliteit en monumenten.

Voorstel college:
De zienswijze geeft geen aanleiding om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

Zienswijze 7: ProRail
Bezwaren:
Reclamant geeft aan dat in de toelichting geen paragraaf is opgenomen ten aanzien van trillingen. Het door DGMR uitgevoerde onderzoek 'Haalbaarheidsonderzoek Aspect trillingen nieuw te realiseren woningen, d.d. 4 januari 2018' is nog niet voldoende verwerkt in de toelichting. Reclamant verzoekt dit onderzoek alsnog in de toelichting op te nemen.

Beantwoording:
Het genoemde onderzoek is inderdaad niet opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan, omdat het onderzoek destijds nog in uitvoering was. Het onderzoek is inmiddels gereed. Aan de toelichting is paragraaf 5.5 'Trillingen' toegevoegd en hierin is een samenvatting van het onderzoek opgenomen. Het onderzoek is toegevoegd aan de bijlagen bij de toelichting (bijlage 5).

Het trillingsonderzoek is naar ProRail gestuurd en zij hebben aangegeven geen opmerkingen te hebben op het onderzoek.

Voorstel college:
De zienswijze geeft geen aanleiding om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen. De toelichting, het niet juridisch bindende onderdeel, zal wel worden gewijzigd.

Zienswijze 8: P.A.J. Kok en J.H.M. Langenhof
Bezwaren:
a. Zienswijze is nagenoeg gelijkluidend met zienswijze 1;
b. Reclamant is benieuwd op welke wijze gefaciliteerd kan worden dat eigenaren van de boom onderhoud kunnen plegen aan de boom vanaf de zijde van de Amsterdamseweg.

Beantwoording:
a. Verwezen wordt naar de beantwoording van de bezwaren van zienswijze 1.
b. Dit is geen onderdeel dat in het bestemmingsplan wordt geregeld dus voor het bestemmingsplan niet van belang.

Voorstel college:
De zienswijze geeft geen aanleiding om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen.

C. Wijzigingen

Hierna zijn de van belangzijnde wijzigingen in het bestemmingsplan als gevolg van de ingediende zienswijzen wijzigingen opgesomd.

Wijzigingen als gevolg van zienswijzen

Verbeelding:
De bouwmogelijkheden op de gronden aan de achterzijde van het perceel zoals weergegeven met de 'rode lijn' op onderstaande afbeelding worden als volgt gewijzigd:
- Voorzover aanwezig wordt de maximumbouwhoogte geschrapt;
- Voorzover aanwezig wordt de 'specifieke bouwaanduiding - 2' geschrapt;
- Er wordt een bouwaanduiding 'bijgebouwen' opgenomen.

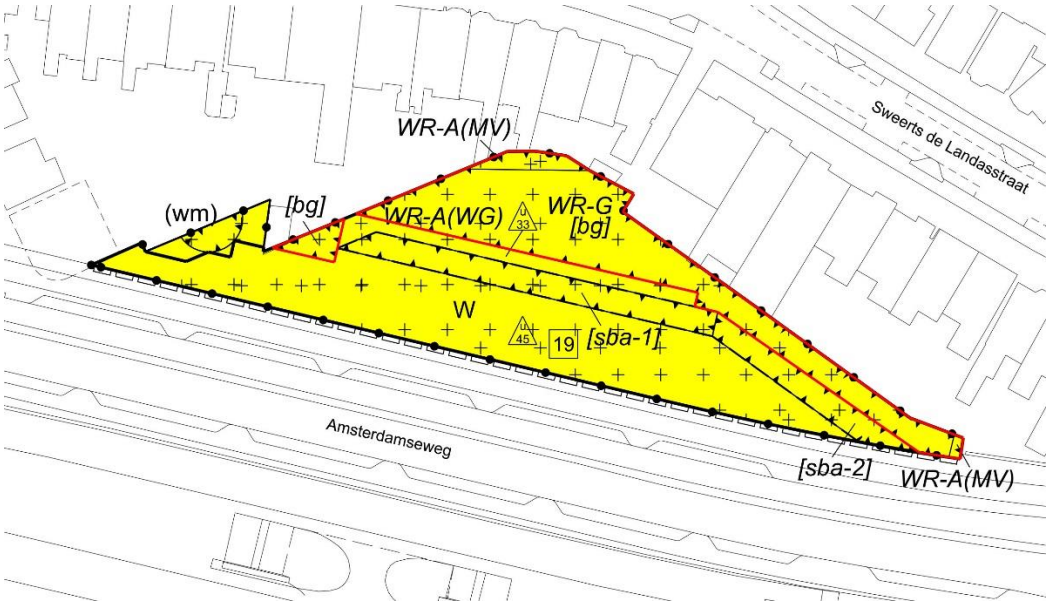

Regels:
- In artikel 3.1 sub c. wordt de maximumbouwhoogte ter plaatse van de noordelijke maatvoeringsgrens van de 'specifieke bouwaanduiding-2' gewijzigd van 33 naar 39 meter.
- Aan artikel 3.1 is sub g. toegevoegd en dit komt als volgt te luiden:
  Ter plaatse van de bouwaanduiding 'bijgebouwen' mogen uitsluitend bijbehorende bouwwerken worden gebouwd met een maximumbouwhoogte van 3 meter en indien er sprake is van aan- of uitbouwen aan de hoofdbebouwing met een maximumbouwhoogte gelijk aan de hoogte van de begane-grondbouwlaag van de hoofdbebouwing, vermeerderd met maximaal 30 centimeter ten behoeve van isolatie of afschot.

BIJLAGE A bij dit zienswijzenrapport: Notitie effectiviteit geluidscherm Amsterdamseweg

BURO
BOUWFYSICA

Adviseurs voor akoestiek, bouwfysica, brandveiligheid en duurzaamheid

Notitie effectiviteit geluidscherm op aansluitend perceel bij Locatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem

Betreft	Locatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem.
Opdrachtgever	BDP Ontwikkeling BV Regio Noord-Oost & Midden
Contactpersoon	de heer R. Stapel
Documentnummer	17183.03 - definitief
Datum	5 oktober 2017

1 Inleiding

In opdracht van BPD Ontwikkeling BV Regio Noord-Oost & Midden is voor het project “Locatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem” ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure de effectiviteit inzichtelijk gemaakt van de geluidwerende constructie op het aangrenzende perceel, zoals weergegeven in figuur 1. De doelstelling van het uitgevoerde onderzoek is beeldvormend van aard.

Figuur 1: Locatie met perceel

Het vigerend bestemmingsplan Arnhem Centrum II maakt het mogelijk een geluidwerende constructie met een hoogte van 7 m te realiseren. In voorliggend onderzoek is de effectiviteit van de geluidwerende constructie (geluidscherm) inzichtelijk gemaakt voor een hoogte van 0, 3, 4 en 7 meter op de maatgevende bestaande achterliggende bebouwing (Sweerts de Landastraat huisnummer 29-63) vanwege de Amsterdamseweg en het spoortraject. Aan de hand van dit onderzoek kan bij het te nemen ruimtelijk besluit afgewogen worden welke maatregel getroffen kan worden.

2 Uitgangspunten geluidberekeningen

2.1 Algemeen

Voor de uitgangspunten van de geluidberekeningen zoals de wegverkeersgegevens, spoorweggegevens en de rekenmethode, wordt verwezen naar de rapportage met kenmerk 17183.02, d.d. 18 augustus 2017 van Buro Bouwfysica.

2.2 Rekenpunten

De rekenpunten t.p.v. de maatgevende bestaande achterliggende bebouwing (Sweerts de Landastraat huisnummer 29-63) zijn gesitueerd met een beoordelingshoogte van 1,5 m t.o.v. vloerpeilniveau in stappen van 3 m (4,5 m / 7,5 m / 10,5 m) gekoppeld aan het gebouw op 10 cm voor de gevel (invallend geluidniveau).

2.3 Positie geluidscherm

Het geluidscherm is geplaatst aan de zijde van de weg (onderkant van de driehoek conform figuur 1) waarbij de linkerzijde van het geluidscherm is aangesloten op de nieuwbouw en de rechterzijde op de bestaande muur. De hoogte van de bestaande muur (6m) is overeenkomstig de AHN viewer. De muur heeft een hoogte van ca. 4 m ten opzichte van het zuidelijk gelegen trottoir en volgt trapsgewijs het in westelijke richting oplopend maaiveld. In figuur 2 volgt een overzicht van het geluidscherm (afscherming perceel 7 m) zoals ingevoerd in het geluidmodel.

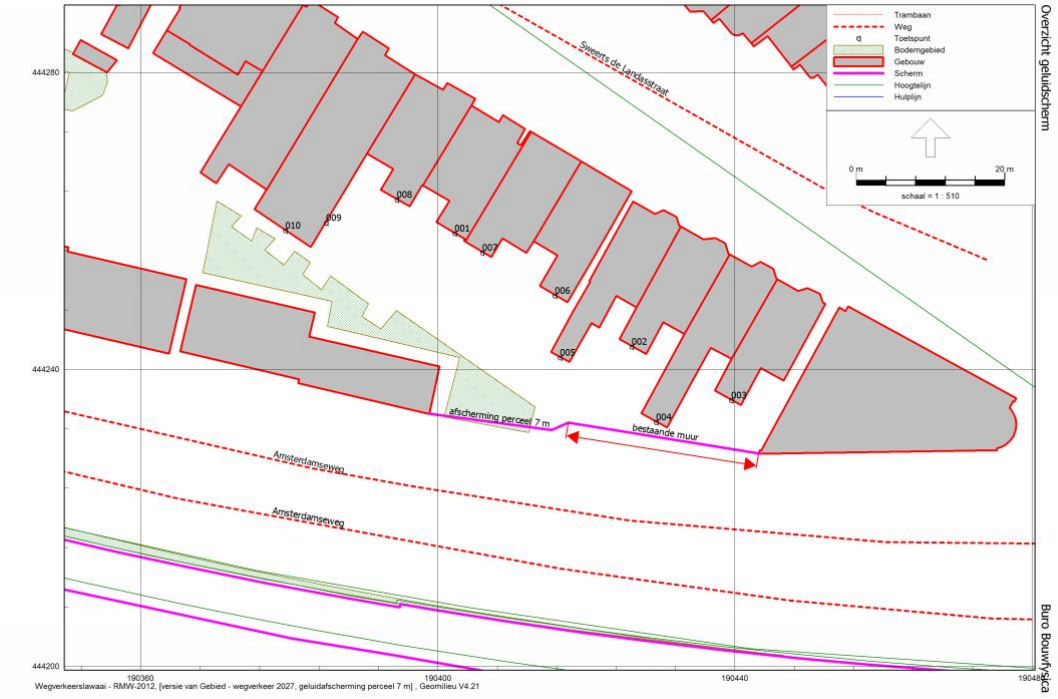

Figuur 2: Locatie geluidscherm

2.4 Berekeningsresultaten

In tabel 1 volgt een beknopt overzicht van de gemiddelde reductie in dB voor een 3, 4 of 7 meter geluidscherm t.o.v. de onafgeschermde situatie (geluidscherm 0 meter). In bijlage 1 is een compleet overzicht van de berekende geluidsbelastingen opgenomen met geluidreducties per bron en per woning voor de verschillende scherm varianten.

Tabel 1: Beknopt overzicht rekenresultaten gemiddelde reductie.

Geluidbron	Gemiddelde reductie in dB t.o.v. geluidscherm 0 meter		
	3 m scherm	4 m scherm	7 m scherm
Amsterdamseweg	Ca. 2 dB	Ca. 4 dB	Ca. 8 dB
Spoortraject	Ca. 0 dB	Ca. 0,2 dB	Ca. 2 dB

3 Bespreking van de resultaten

Uit de berekeningen blijkt dat met een geluidwerende constructie tussen de nieuwbouw en de bestaande muur met een hoogte van 3, 4 of 7 meter t.o.v. de onafgeschermde situatie (geluidscherm 0 meter), gemiddelde geluidreducties zijn te behalen op de achterliggende maatgevende bestaande bebouwing (Sweerts de Landastraat huisnummer 29-63) van respectievelijk 2, 4 en 8 dB voor de Amsterdamseweg en 0-2 dB voor het spoortraject.

De geluidafscherming is voor de Amsterdamseweg effectiever dan voor het spoortraject omdat de weg dichterbij is gelegen dan het spoor. Hierdoor wordt een grote akoestische omweg en daarmee een hoger afschermend effect bereikt.

Op onderste woonlaag blijkt dat ook met een scherm van 3 meter al een aanzienlijke geluidreductie wordt bereikt van die bij sommige woningen oploopt tot 8 dB. Bij een 4 meter hoog scherm loopt dit bij meer woningen op tot 8 dB.

Op de bovenste woonlaag is het afschermend effect van schermen van 3 en 4 meter beperkt tot ca. 3 dB op sommige woningen. Bij een schermhoogte van 7 meter worden ook op de bovenste woonlaag van de meeste woningen effecten berekend van ca. 8 dB.

Behandeld door: ing. R.R.J.W. Liebrechts
Projectverantwoordelijke: ir. J. Hardlooper
Buro Bouwfysica B.V.
Lylantseplein 1 (unit 110)
2908 LH Capelle aan den IJssel
T 010 – 760 00 49
M info@burobouwfysica.nl
W www.burobouwfysica.nl

Bijlage 1 Geluidbelastingen

Rekenpunten bestaande bebouwing Sweerts de Landastraat 29-63

Buro Bouwfysica

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [versie van Gebied - Spoorweglawaai, geluidafscherming perceel 0 m] , Geomilieu V4.21

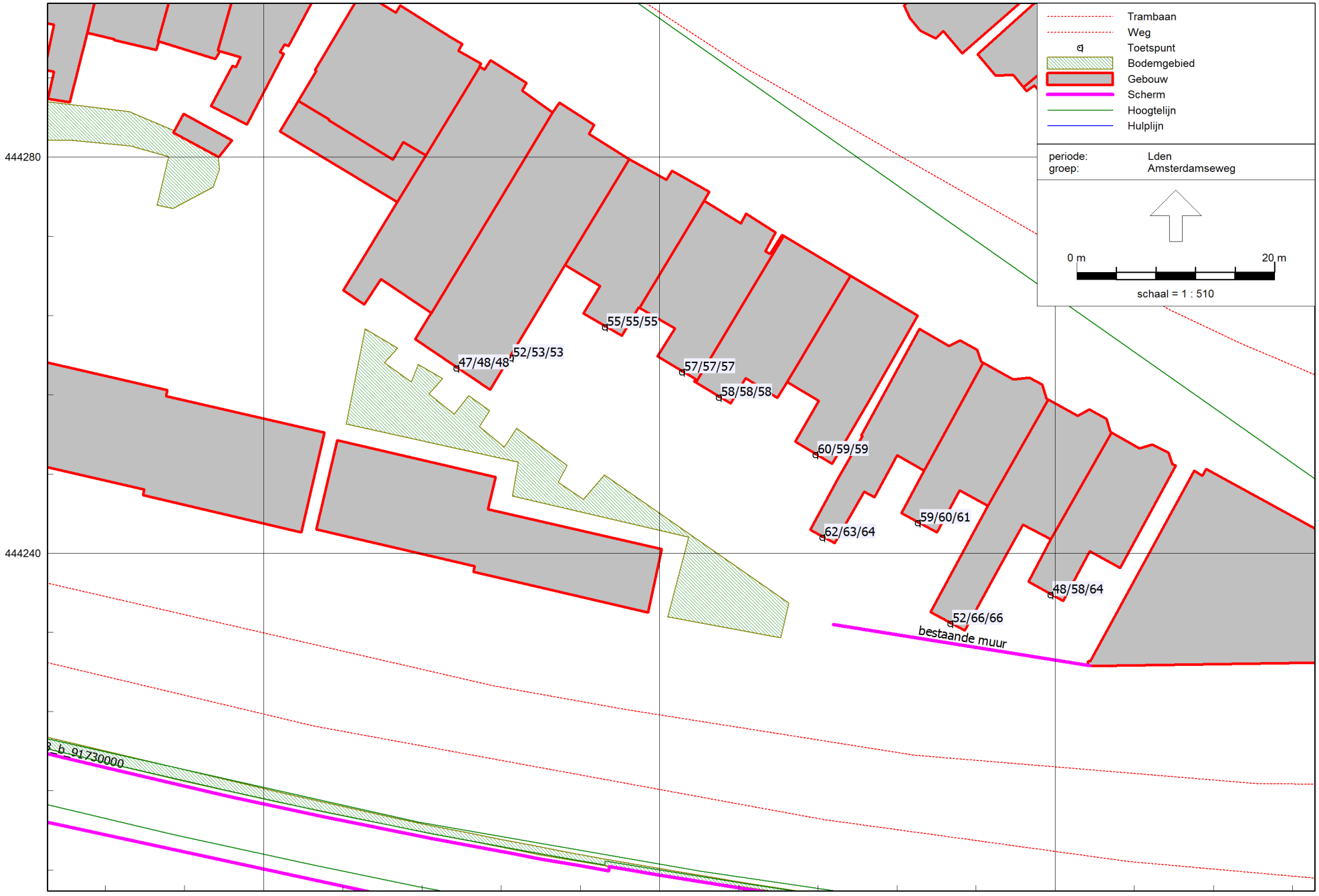

Amsterdamseweg Lden in dB zonder aftrek ingevolge ex. art. 110g Wgh
Geluidscherm 0 m

Buro Bouwfysica

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027, geluidafscherming perceel 0 m] , Geomilieu V4.21

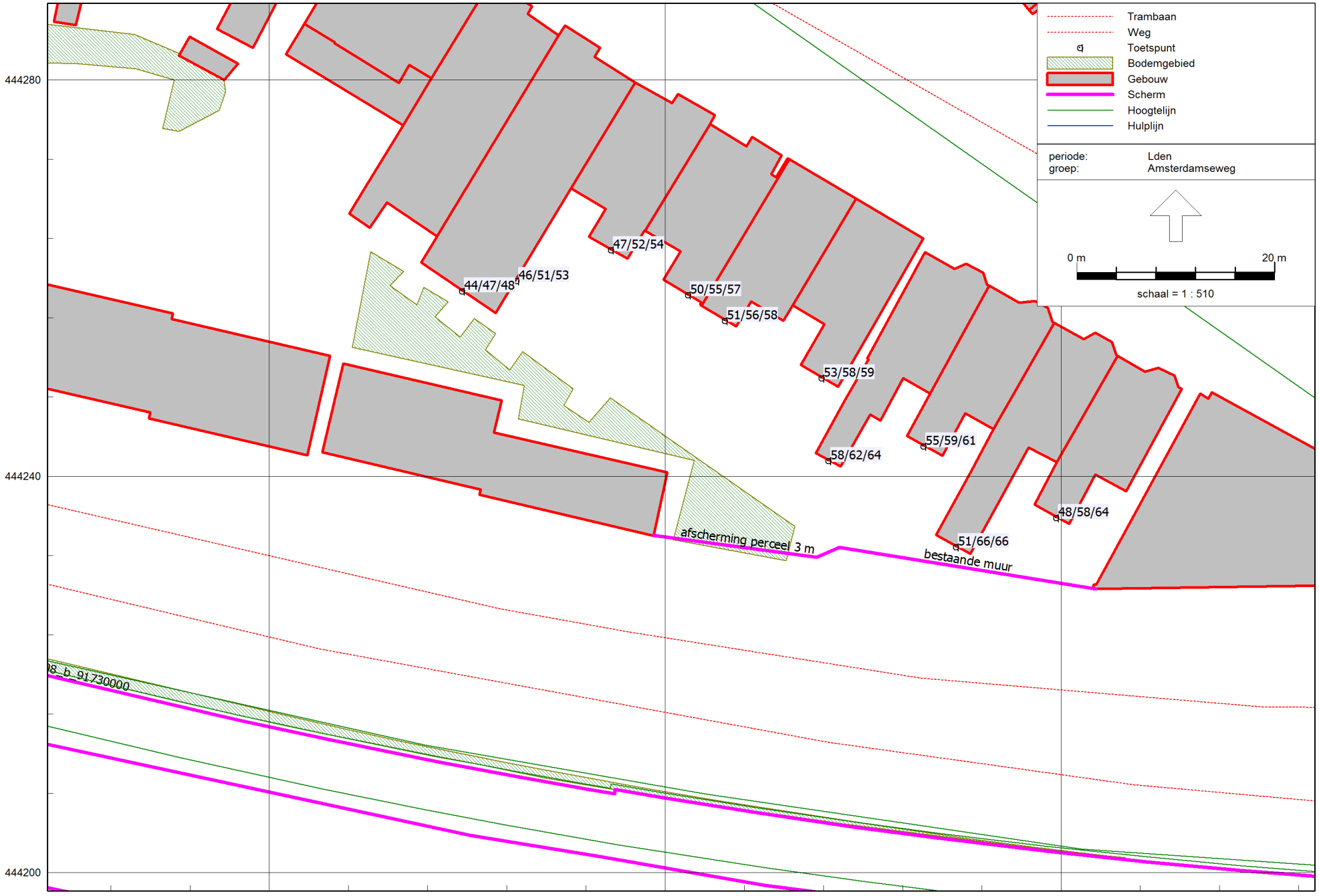

Amsterdamseweg Lden in dB zonder aftrek ingevolge ex. art. 110g Wgh
Geluidscherm 3 m

Buro Bouwfysica

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027, geluidafscherming perceel 3 m] , Geomilieu V4.21

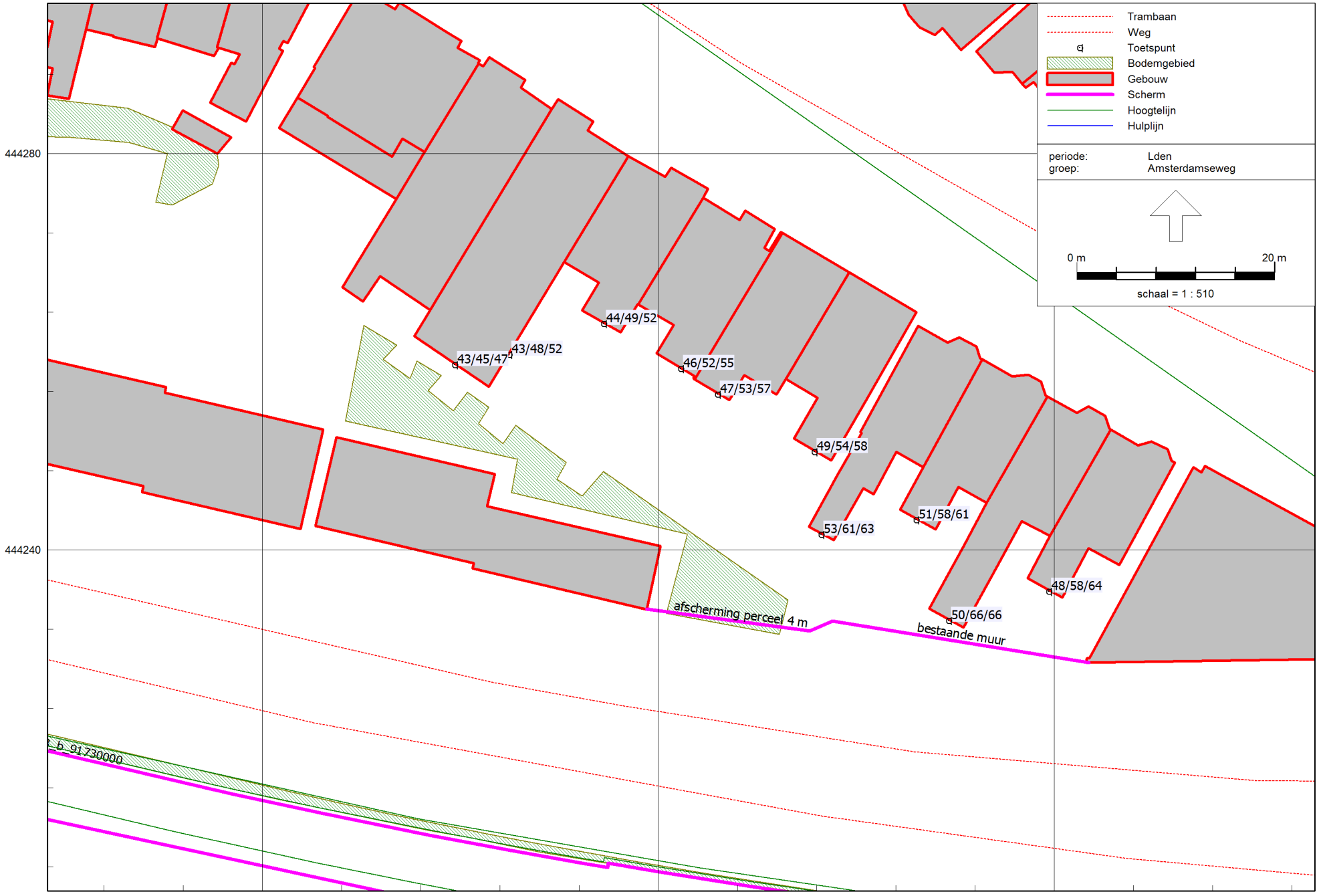

Amsterdamseweg Lden in dB zonder aftrek ingevolge ex. art. 110g Wgh
Geluidscherm 4 m

Buro Bouwfysica

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027, geluidafscherming perceel 4 m] , Geomilieu V4.21

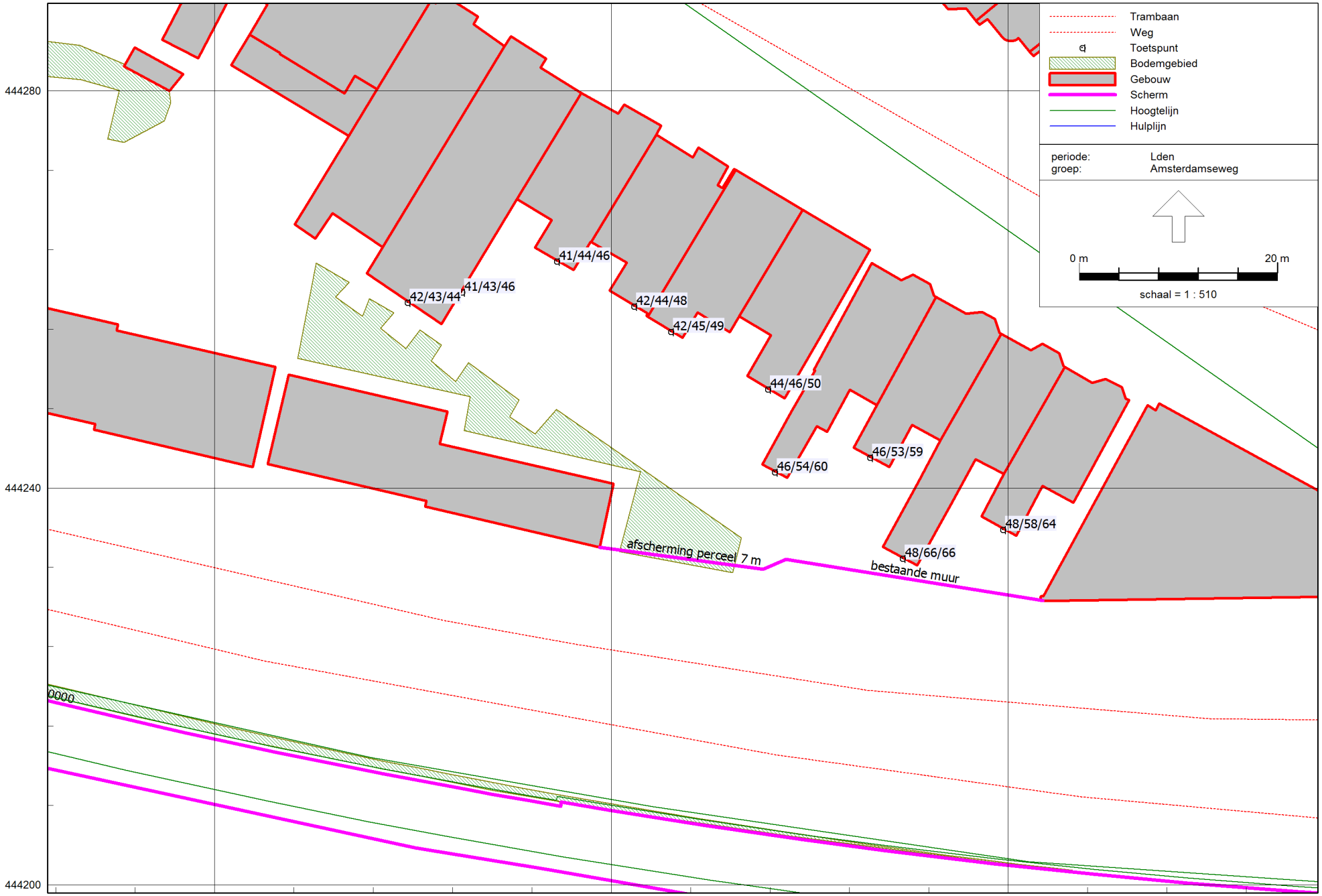

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027, geluidafscherming perceel 7 m] , Geomilieu V4.21

Amsterdamseweg Lden in dB zonder aftrek ingevolge ex. art. 110g Wgh
Geluidscherm 7 m

Buro Bouwfysica

Spoorweglawaai Lden in dB, geluidscherm 0 m

Buro Bouwfysica

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [versie van Gebied - Spoorweglawaai, geluidafscherming perceel 0 m] , Geomilieu V4.21

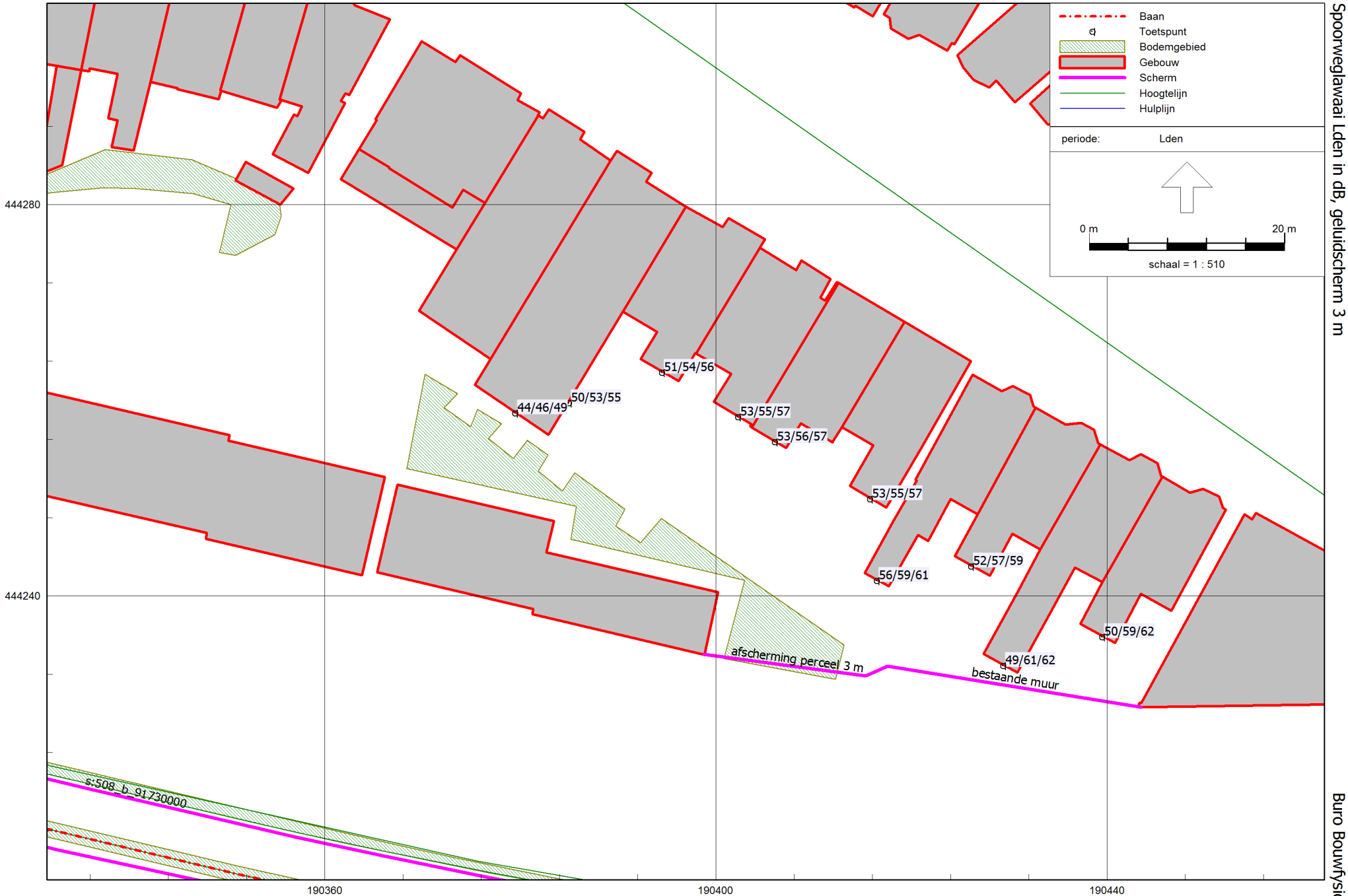

Spoorweglawaai Lden in dB, geluidscherm 3 m

Buro Bouwfysica

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [versie van Gebied - Spoorweglawaai, geluidafscherming perceel 3 m] , Geomilieu V4.21

Spoorweglawaai Lden in dB, geluidscherm 4 m

Buro Bouwfysica

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [versie van Gebied - Spoorweglawaai, geluidafscherming perceel 4 m] , Geomilieu V4.21

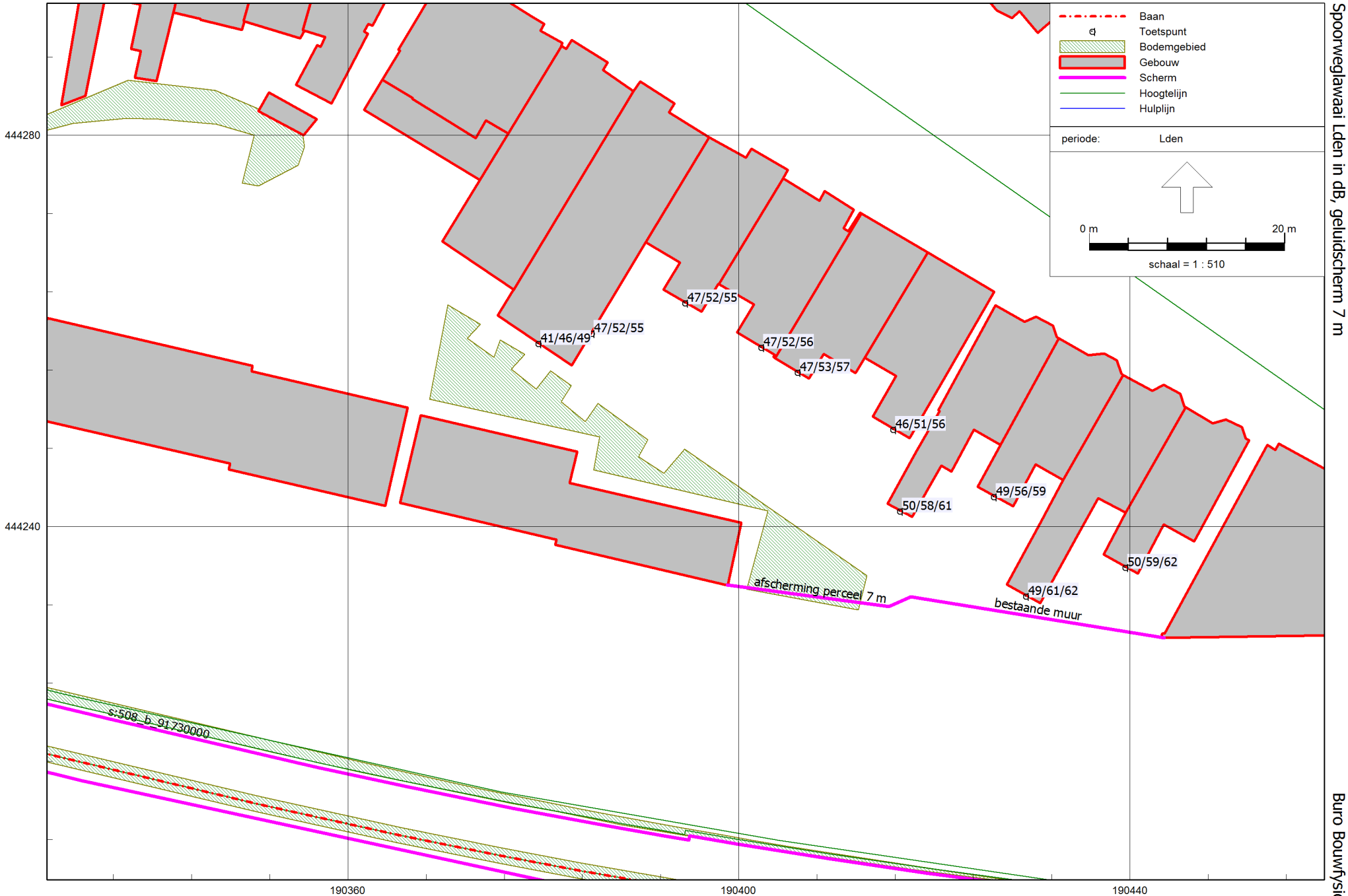

Spoorweglawaai Lden in dB, geluidscherm 7 m

Buro Bouwfysica

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [versie van Gebied - Spoorweglawaai, geluidafscherming perceel 7 m] , Geomilieu V4.21

Betreft: Optredende geluidbelasting Amsterdamseweg en spoor bestaande bebouwing geluidscherm 0m, 3m, 4m en 7 m
Project: Locatie K10 te Arnhem

			Amsterdamseweg (zonder aftrek ex. art. 110g Wgh)							Spoor						
Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte (m)	Scherm 0 m	Scherm 3 m	Scherm 4 m	Scherm 7 m	Verschil 0-3 m	Verschil 0-4 m	Verschil 0-7 m	Scherm 0 m	Scherm 3 m	Scherm 4 m	Scherm 7 m	Verschil 0-3 m	Verschil 0-4 m	Verschil 0-7 m
001_A	Sweerts de Landastraat 53-55	4,5	57,2	50,33	46,29	41,9	-6,87	-10,91	-15,3	52,57	52,52	52,19	47,07	-0,05	-0,38	-5,50
001_B	Sweerts de Landastraat 53-55	7,5	57,28	54,96	51,91	44,33	-2,32	-5,37	-12,95	54,89	54,89	54,85	52,49	0,00	-0,04	-2,40
001_C	Sweerts de Landastraat 53-55	10,5	57,28	56,72	55,05	48,43	-0,56	-2,23	-8,85	56,68	56,68	56,68	56,40	0,00	0,00	-0,28
002_A	Sweerts de Landastraat 37-39	4,5	58,87	54,68	51,16	46,45	-4,19	-7,71	-12,42	51,69	51,64	50,77	48,81	-0,05	-0,92	-2,88
002_B	Sweerts de Landastraat 37-39	7,5	59,7	59,24	57,72	53,28	-0,46	-1,98	-6,42	57,05	57,05	57,05	56,47	0,00	0,00	-0,58
002_C	Sweerts de Landastraat 37-39	10,5	61,46	61,43	61,32	58,95	-0,03	-0,14	-2,51	59,28	59,28	59,28	59,22	0,00	0,00	-0,06
003_A	Sweerts de Landastraat 29-31	4,5	47,78	47,78	47,78	47,78	0	0	0	50,11	50,11	50,11	50,11	0,00	0,00	0,00
003_B	Sweerts de Landastraat 29-31	7,5	57,93	57,93	57,93	57,93	0	0	0	59,43	59,43	59,43	59,43	0,00	0,00	0,00
003_C	Sweerts de Landastraat 29-31	10,5	63,6	63,6	63,6	63,59	0	0	-0,01	61,97	61,97	61,97	61,97	0,00	0,00	0,00
004_A	Sweerts de Landastraat 33-35	4,5	52,27	50,68	49,88	48,48	-1,59	-2,39	-3,79	49,12	49,01	48,95	48,51	-0,11	-0,17	-0,61
004_B	Sweerts de Landastraat 33-35	7,5	65,88	65,86	65,84	65,71	-0,02	-0,04	-0,17	60,55	60,55	60,55	60,54	0,00	0,00	-0,01
004_C	Sweerts de Landastraat 33-35	10,5	65,8	65,8	65,79	65,77	0	-0,01	-0,03	62,07	62,07	62,07	62,06	0,00	0,00	-0,01
005_A	Sweerts de Landastraat 41-43	4,5	62,49	58,37	53,22	46,18	-4,12	-9,27	-16,31	55,67	55,61	55,03	49,73	-0,06	-0,64	-5,94
005_B	Sweerts de Landastraat 41-43	7,5	62,56	62,35	61,09	53,53	-0,21	-1,47	-9,03	59,4	59,40	59,40	58,15	0,00	0,00	-1,25
005_C	Sweerts de Landastraat 41-43	10,5	63,53	63,5	63,43	60,43	-0,03	-0,1	-3,1	61,09	61,09	61,09	61,04	0,00	0,00	-0,05
006_A	Sweerts de Landastraat 45-47	4,5	59,6	53,44	49,16	43,58	-6,16	-10,44	-16,02	52,84	52,76	51,49	45,65	-0,08	-1,35	-7,19
006_B	Sweerts de Landastraat 45-47	7,5	59,33	57,67	54,26	46,43	-1,66	-5,07	-12,9	54,69	54,69	54,64	50,93	0,00	-0,05	-3,76
006_C	Sweerts de Landastraat 45-47	10,5	59,3	59,1	57,92	49,76	-0,2	-1,38	-9,54	56,71	56,71	56,71	56,32	0,00	0,00	-0,39
007_A	Sweerts de Landastraat 49-51	4,5	58,24	51,34	47,19	42,35	-6,9	-11,05	-15,89	53,33	53,26	52,77	47,40	-0,07	-0,56	-5,93
007_B	Sweerts de Landastraat 49-51	7,5	58,32	56,41	53,47	45,2	-1,91	-4,85	-13,12	55,61	55,61	55,55	52,97	0,00	-0,06	-2,64
007_C	Sweerts de Landastraat 49-51	10,5	58,24	57,92	56,57	49,39	-0,32	-1,67	-8,85	57,39	57,39	57,39	57,08	0,00	0,00	-0,31
008_A	Sweerts de Landastraat 57-59	4,5	54,71	46,74	44,07	41,23	-7,97	-10,64	-13,48	51,24	51,22	51,06	46,73	-0,02	-0,18	-4,51
008_B	Sweerts de Landastraat 57-59	7,5	55,39	52,38	49,48	43,58	-3,01	-5,91	-11,81	53,63	53,63	53,61	51,81	0,00	-0,02	-1,82
008_C	Sweerts de Landastraat 57-59	10,5	55,43	54,49	52,48	46,28	-0,94	-2,95	-9,15	55,56	55,56	55,56	55,36	0,00	0,00	-0,20
009_A	Sweerts de Landastraat 61-63	4,5	52,45	46,35	43,12	40,54	-6,1	-9,33	-11,91	50,35	50,34	50,25	47,47	-0,01	-0,10	-2,88
009_B	Sweerts de Landastraat 61-63	7,5	53,01	50,67	47,97	42,74	-2,34	-5,04	-10,27	52,55	52,55	52,54	51,84	0,00	-0,01	-0,71
009_C	Sweerts de Landastraat 61-63	10,5	53,48	52,85	51,54	46,4	-0,63	-1,94	-7,08	54,65	54,65	54,65	54,53	0,00	0,00	-0,12
010_A	Sweerts de Landastraat 61-63	4,5	46,86	44,05	42,52	41,86	-2,81	-4,34	-5	44,49	44,49	44,23	41,25	0,00	-0,26	-3,24
010_B	Sweerts de Landastraat 61-63	7,5	47,71	46,65	45,23	42,77	-1,06	-2,48	-4,94	46,36	46,36	46,36	45,61	0,00	0,00	-0,75
010_C	Sweerts de Landastraat 61-63	10,5	48,07	47,87	47,29	44,11	-0,2	-0,78	-3,96	49,27	49,27	49,27	49,14	0,00	0,00	-0,13
						Gem. afname	**-2,09**	**-3,98**	**-8,16**				**Gem. afname**	**-0,02**	**-0,16**	**-1,81**
						Max	**0,00**	**0,00**	**0,00**				**Max**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
						Min	**-7,97**	**-11,05**	**-16,31**				**Min**	**-0,11**	**-1,35**	**-7,19**

Bestemmingsplan

Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)

Toelichting

bij het bestemmingsplan
'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)'
(plannummer: NL.IMRO.0202.920-0201)

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1		**Inleiding**	**7**
1.1		Aanleiding	7
1.2		Situering en begrenzing plangebied	7
1.3		Opzet bestemmingsplan	8
1.4		Geldende plannen	8
	1.4.1	Algemeen	8
	1.4.2	Beschrijving van geldende bestemmingen	9
	1.4.3	Strijdigheden	9
1.5		Leeswijzer	9
Hoofdstuk 2		**Beschrijving bestaande situatie**	**11**
2.1		Inleiding	11
2.2		Ruimtelijke en functionele structuur	11
2.3		Verkeer	12
2.4		Monumenten en archeologie	12
2.5		Groenstructuur	12
2.6		Water	13
Hoofdstuk 3		**Ruimtelijk beleid en regelgeving**	**15**
3.1		Inleiding	15
3.2		Ruimtelijk beleid	15
	3.2.1	Rijksbeleid	15
		3.2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	
		3.2.1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking	
		3.2.1.3 Toetsing van het initiatief aan het rijksbeleid	
	3.2.2	Provinciaal beleid	15
		3.2.2.1 Omgevingsvisie Gelderland	
		3.2.2.2 Omgevingsverordening Gelderland	
	3.2.3	Gemeentelijk beleid	17
		3.2.3.1 Structuurvisie Arnhem 2020 (vastgesteld door raad, december 2012)	
3.3		Woonbeleid	19
	3.3.1	De Arnhemse Woonprincipes 2025	19
	3.3.2	Toetsing van het initiatief aan De Arnhemse Woonprincipes 2025	19
3.4		Welstandsbeleid	20
	3.4.1	Welstandsnota Arnhem 2015	20
	3.4.2	Toetsing van het initiatief aan de Welstandsnota Arnhem 2015	20
3.5		Verkeersbeleid	20
	3.5.1	Gemeentelijk beleid	20
	3.5.2	Toetsing van het initiatief aan het Verkeersbeleid	21
3.6		Milieu- en omgevingsbeleid	21
	3.6.1	Geluid	21

3.6.2 Luchtkwaliteit 22
3.6.3 Hinder 22
3.6.4 Externe veiligheid 23
3.6.5 Groen en ecologie 24
3.6.6 Water 25
3.6.7 Bodem 26
3.6.8 Cultuurhistorie en archeologie 27
3.6.9 Energie en duurzaam bouwen 28
3.6.10 Stadsklimaat 28
3.6.11 Besluit milieueffectrapportage 29
3.7 Overige beleidsuitgangspunten 30
3.7.1 Coffeeshopbeleid 30
3.7.2 Prostitutiebeleid 30

Hoofdstuk 4 Ruimtelijke- en programmatische aspecten van de ontwikkelingen 32
4.1 Inleiding 32
4.2 Ruimtelijke opzet en structuur 32
4.3 Programma 33
4.4 Groen en water 33
4.5 Verkeer en parkeren 33
4.5.1 Verkeer (ontsluiting) 33
4.5.2 Parkeren 34
4.6 Ladder voor duurzame verstedelijking (art. 3.1.6, lid 2 Bro) 34
4.6.1 Algemeen 34
4.6.2 Toetsing van het initiatief aan de Ladder voor duurzame verstedelijking 35
4.6.3 Conclusie 36

Hoofdstuk 5 Milieu- en omgevingsaspecten 37
5.1 Inleiding 37
5.2 Geluid 37
5.3 Luchtkwaliteit 38
5.4 Hinder 38
5.5 Trillingen 39
5.5.1 Algemeen 39
5.5.2 Situatie plangebied 39
5.5.3 Conclusie 39
5.6 Externe veiligheid 39
5.7 Groen en ecologie 40
5.8 Water 40
5.9 Bodem 41
5.10 Cultuurhistorie 42
5.11 Archeologie 42
5.12 Stadsklimaat 42
5.13 Besluit milieueffectrapportage 43
5.14 Kabels, leidingen en straalpaden 44

Hoofdstuk 6 Ruimtelijke en programmatische afweging 45

Hoofdstuk 7 Planbeschrijving en -verantwoording 47
7.1 Inleiding 47
7.2 Opzet van de regels 47
7.2.1 Inleidende regels 47
7.2.2 Bestemmingsregels 47
7.2.3 Algemene regels 48
7.2.4 Overgangs- en slotbepalingen 48
7.3 Verantwoording van de regels 48
7.3.1 Algemeen 48
7.3.2 Afzonderlijke bestemmingen 49
7.3.3 Wonen 49
7.3.4 Dubbelbestemmingen 49
7.4 Handhaving 50
7.5 Exploitatie 50

Hoofdstuk 8 Procedure 53
8.1 Vooroverleg 53
8.2 Terinzagelegging (ontwerp-bestemmingsplan) 53

Bijlagen bij de toelichting 55
Bijlage 1 Akoestisch onderzoek omgevingslawaai 55
Bijlage 2 Quickscan luchtkwaliteit 55
Bijlage 3 Kwantitatieve risicoanalyse (QRA) 55
Bijlage 4 Advies brandweer 55
Bijlage 5 Trillingsonderzoek 55
Bijlage 6 Boomeffectanalyse 55
Bijlage 7 Watertoets 55
Bijlage 8 Quickscan bodemkwaliteit 55
Bijlage 9 Aerius-berekening 55

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Arnhem Centraal vormt het grootste vervoerknooppunt met de grootste publieksstromen van de regio. Het bestaat uit een Openbaar Vervoer Terminal met (inter)nationale treinverbindingen, het lokale en regionale bussenplein en de parkeergarage Arnhem Centraal. Het gebied maakt deel uit van het centrum van de stad en ligt direct tegen de oude binnenstad met het belangrijkste regionale winkelgebied.

Het project Arnhem Centraal nadert zijn voltooiing. In 2015 zijn het stationsgebouw, de laatste fase van VGZ en bioscoop Pathé met de horecastrip daaronder geopend. Begin juni 2016 is het oostelijke stuk openbare ruimte, met de trap bij de Zypse poort, gereed gekomen. Wat resteert zijn acht kavels die nog ontwikkeld moeten worden, het gaat hierbij zowel om gemeentelijke projecten als projecten van derden.
Vanwege alle veranderingen in de markt was een heroverweging van het programma voor Arnhem Centraal voor de resterende kavels noodzakelijk. Op 5 juli 2016 is door het college het herrijkingsvoorstel aangenomen waarbij een behoorlijk deel van het oorspronkelijke kantoorprogramma is omgezet naar woningbouw. Met het herijkte programma is een betere functiemix in het stationsgebied beoogt waardoor de aantrekkelijkheid van Arnhem als woon-, werk- en leefstad wordt versterkt.

Dit bestemmingsplan heeft betrekking op een deel van het ontwikkelgebied Arnhem Centraal Noord (hierna AC Noord), te weten kavel K10. Deze kavel is gelegen aan de Amsterdamseweg en globaal gesitueerd tussen de Brantsenstraat en de Sweerts de Landasstraat. De kavel is momenteel onbebouwd en braakliggend. Op basis van het geldende bestemmingsplan zijn de gronden bestemd voor dienstverlening (administratieve en publieksgerichte kantoren). Beoogd was een programma van 4.500 m² bvo aan kantoorfuncties. Met de herijking is de gewenste invulling van de kavel gewijzigd. Het voorgenomen plan geeft invulling aan het besluit en voorziet in het realiseren van woningbouw ter plaatse in de vorm van maximaal 19 stadswoningen (herenhuizen) met bijbehorende (parkeer)voorzieningen.

Met het ontwikkelen van het plangebied wordt bijgedragen aan het realiseren van voldoende woningen in het centrum-stedelijk karakter en het verbeteren van de uitstraling van de stationsomgeving. Tevens wordt invulling gegeven aan het herijkingsbesluit waarmee de plancapaciteit van 4.500 m² bvo aan kantoren, welke was voorzien ter plaatse van het plangebied, komt te vervallen.
De voorgenomen ontwikkeling is niet volledig in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan 'Arnhem Centraal II'. De bebouwingsmogelijkheden worden niet aangepast maar de bestemming moet worden gewijzigd naar 'wonen'. Hiervoor is een herziening noodzakelijk. Voorliggend bestemmingsplan voorziet hierin.

1.2 Situering en begrenzing plangebied

Het plangebied ligt in het noordelijk deel van Arnhem Centraal en wordt globaal begrensd door de achtertuinen van de woningen gelegen aan de Sweerts de Landasstraat aan de noord-, oost- en westzijde en de fietspad langs de Amsterdamseweg aan de zuidzijde. In afbeelding 1.1 is de situering van het plangebied ten opzichte van de omgeving weergegeven. Voor de begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar de bij dit bestemmingsplan behorende verbeelding.

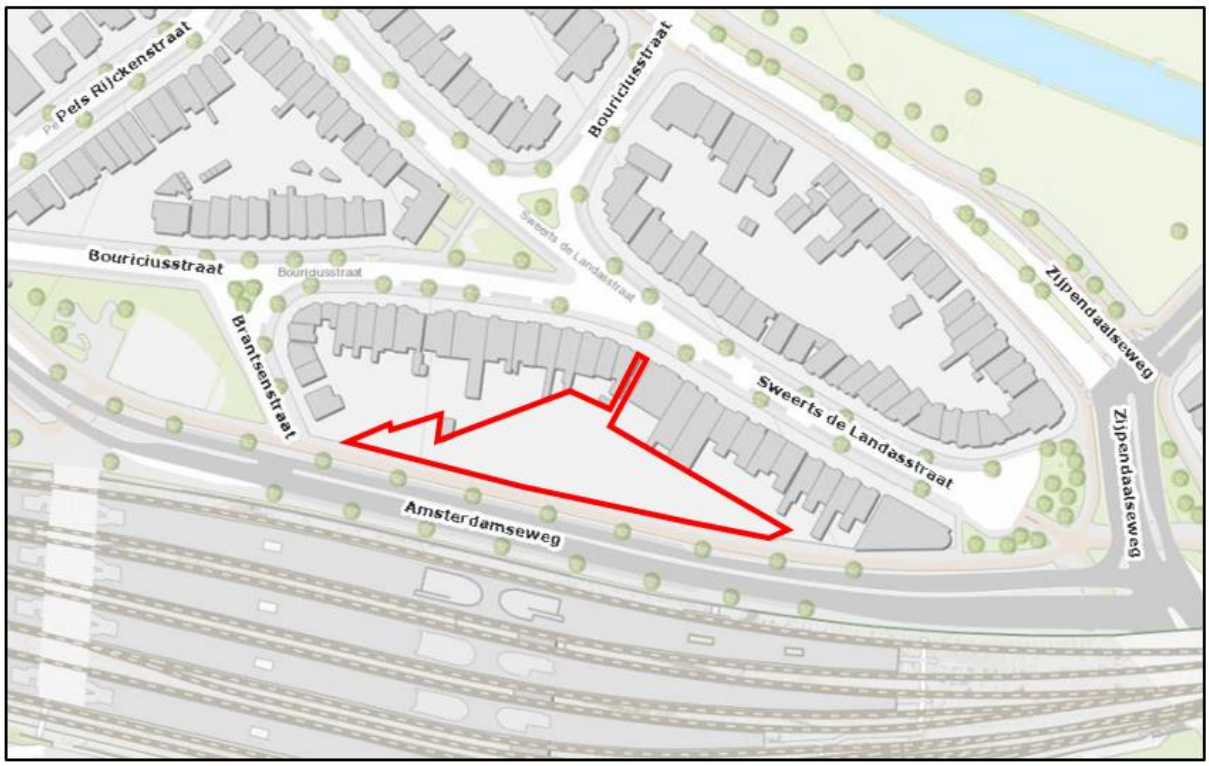

Afbeelding 1.1: Ligging van het plangebied ten opzichte van de directe omgeving

1.3 Opzet bestemmingsplan

Een bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding (plankaart) en regels en gaat vergezeld van een toelichting. Op de kaart zijn de bestemmingen door middel van kleuren en tekens aangegeven. De regels bevatten de materiële inhoud van de bestemmingen. Deze bestemmingsplanonderdelen vormen tezamen het juridische toetsingskader voor ruimtelijke en functionele ontwikkelingen in het plangebied. De toelichting bevat met name de aan het plan ten grondslag liggende gedachten.
Dit plan is conform de Wro vormgegeven volgens de SVBP (Standaard voor vergelijkbare Bestemmingsplannen) 2012. Het SVBP geeft voorschriften over inrichting van de kaart (kleuren en tekens) en de opbouw van de regels.
Diverse facetbelangen zijn door andere regelgeving gewaarborgd, bijvoorbeeld de Wabo, de Wet milieubeheer, de Huisvestingswet en de Erfgoedwet. Het is niet nodig dat het bestemmingsplan dezelfde waarborgen nogmaals schept.

1.4 Geldende plannen

1.4.1 Algemeen

De locatie is gelegen binnen de begrenzing van het bestemmingsplan 'Arnhem Centraal II'. Dit bestemmingsplan is op 6 november 1998 vastgesteld door de gemeenteraad. Daarnaast is het plangebied voor een deel gelegen binnen het parapluplan 'Leemlagen'. In afbeelding 1.2 is een uitsnede van de verbeeldingen van het bestemmingsplan opgenomen met daarin indicatief aangegeven het plangebied.

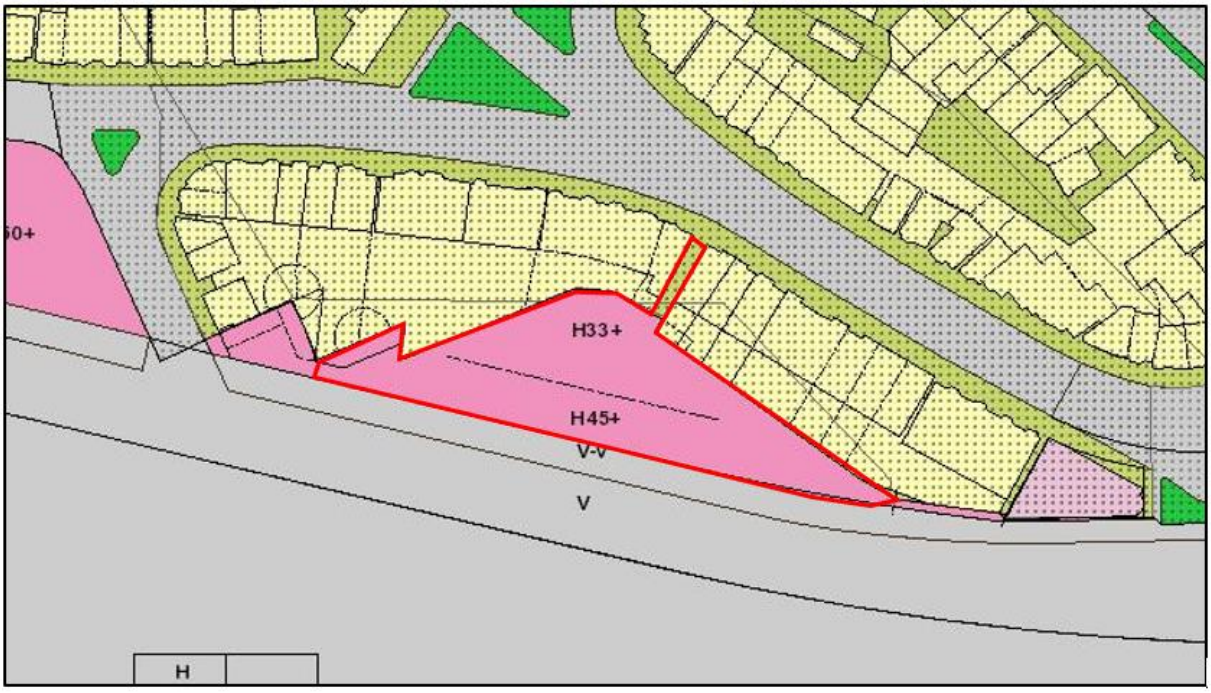

Afbeelding 1.2: Uitsnede verbeelding geldende bestemmingsplan

Op basis van de geldende bestemmingsplannen is het plangebied bestemd als 'Dienstverlening'. Binnen de bestemmingen zijn maatvoeringsaanduidingen (maximale bouwhoogte) opgenomen. Tot slot is het plangebied voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde - Geomorfologie'.

1.4.2 Beschrijving van geldende bestemmingen

De voor 'Dienstverlening' aangewezen gronden zijn onder meer bestemd voor dienstverleningsdoeleinden (administratieve en publiekgerichte kantoren), sociaal-culturele doeleinden en verkeersvoorzieningen. Op basis van de bouwregels mogen er binnen de bouwgrenzen gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd. Binnen het plangebied geldt een maximum bouwhoogte van tussen de 33 (achterterrein) en 45 meter (voorzijde) +NAP.

De voor dubbelbestemming 'Waarde - Geomorfologie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor bescherming en instandhouding van de aanwezige leemlagen en de afstroming van grondwater naar de beken.

1.4.3 Strijdigheden

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in het realiseren van woningbouw binnen het plangebied. Hiermee is het voornemen niet in overeenstemming met de gebruiksregels zoals opgenomen in de geldende bestemming. Opgemerkt wordt dat wat betreft de ligging van de bebouwing en de bouwhoogten het plan passend is binnen de huidige bouwregels.

Voorliggend plan voorziet in de gewenste juridisch planologische kaders op basis waarvan de voorgenomen ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt. In deze toelichting zal aangetoond worden dat het voornemen in overeenstemming is met een 'goede ruimtelijke ordening'.

1.5 Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 de bestaande situatie in het plangebied beschreven.
In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het beleidskader. Hierin wordt het beleid van het Rijk, de provincie Gelderland en de gemeente Arnhem beschreven.
Hoofdstuk 4 omvat de ruimtelijke- en programmatische aspecten van de ontwikkelingen.
In hoofdstuk 5 passeren alle relevante milieu- en omgevingsaspecten de revue.
In de hoofdstukken 7 en 8 wordt respectievelijk ingegaan op de juridische aspecten/planverantwoording en de procedure.

Afbeelding 2.2: Luchtfoto huidige situatie in het plangebied

Afbeelding 2.3: Vogelvlucht van de bestaande situatie in het plangebied

Hoofdstuk 2 Beschrijving bestaande situatie

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de huidige ruimtelijke en functionele structuur in en om het plangebied. Vervolgens wordt ingegaan op de aspecten verkeer, monumenten en archeologie, groenstructuur en tot slot water.

2.2 Ruimtelijke en functionele structuur

Arnhem Centraal

Voor het stationsgebied Arnhem Centraal is het Masterplan Arnhem Centraal (december 1998) opgesteld. Het Masterplan beschrijft het toekomstige 'Transfergebied' als een hoogwaardige entree naar de stad, waarbij een nieuw stedenbouwkundig knooppunt de grootschalige infrastructurele elementen samenbrengt op een locatie met commerciële functies en een woongebied. Bij het samenbrengen van alle vervoersnetwerken (spoor, auto, fiets, bus en voetgangers) is dankbaar gebruik gemaakt van het voor Arnhem kenmerkende glooiende landschap. De aanwezige hoogteverschillen zijn gebruikt om het stationsgebied te ontwikkelen tot een stedelijk landschap dat de voorzieningen in zich opneemt.
Hoewel het plangebied niet is opgenomen in het Masterplan Arnhem Centraal (december 1998) wordt het wel gezien als onderdeel van Arnhem Centraal (AC). Op afbeelding 2.1 zijn de kavels onderdeel uitmakend van AC Noord weergegeven. Dit bestemmingsplan heeft betrekking op kavel K10.

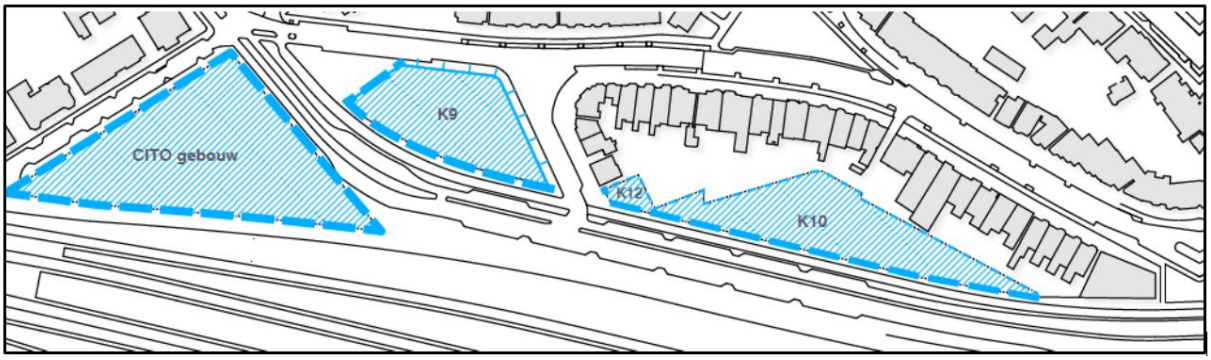

Afbeelding 2.1: Deelgebieden

Plangebied

Het plangebied ligt aan de Amsterdamseweg in het noordelijk deel van Arnhem Centraal. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 3.100 m² en is in de huidige situatie onbebouwd. Het terrein is braakliggend en oogt vanwege achterstallig groenbeheer en de achterkantsituatie van de bebouwing aan de Sweerts de Landasstraat enigszins rommelig. In onderstaande afbeeldingen zijn (lucht)foto's van de huidige situatie in het plangebied opgenomen.

Afbeelding 2.4: Foto bestaande situatie

2.3 Verkeer

Het plangebied van het voorliggende bestemmingsplan sluit aan op de stedelijke verkeersstructuur. De stedelijke verkeersstructuur wordt onderscheiden in gebiedsontsluitingswegen en verblijfsgebieden. De gebiedsontsluitingswegen zijn belangrijke routes voor het gemotoriseerd verkeer. Op deze wegen is de doorstroming van het verkeer de belangrijkste functie. De Amsterdamseweg is een gebiedsontsluitingsweg, waarop een maximum toegestane rijsnelheid voor autoverkeer geldt van 50 km/u. De Amsterdamseweg is één van de belangrijkste invalswegen van Arnhem centrum.
De Sweerts de Landasstraat, waarmee het plangebied in verbinding staat, maakt onderdeel uit van een groter verblijfsgebied. Op deze weg geldt een maximum snelheid van 30 km/uur.
Openbaar vervoer (bus) rijdt hoofdzakelijk over gebiedsontsluitingswegen. Alleen in een westelijker deel van de Burgemeesterswijk rijdt een bus door het verblijfsgebied.

2.4 Monumenten en archeologie

Binnen het plangebied is geen monumentale of karakteristieke bebouwing aanwezig. In de directe omgeving bevinden zich meerdere rijks- en gemeentelijke monumenten (o.a. Sonsbeek) en het rijksbeschermd stadsgezicht Burgemeesterswijk. Deze monumenten zijn vooral gesitueerd aan de Sweerts de Landasstraat en de Zijpendaalseweg. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 5.10. Op basis van de gemeentelijke beleidskaart is het plangebied gelegen in een archeologisch waardevol gebied. In paragraaf 5.11 wordt nader ingegaan op het aspect archeologie.

2.5 Groenstructuur

Van (robuuste) groenstructuren is binnen het plangebied geen sprake. Wel staan er enkele (kleine) bomen binnen het plangebied. Uitsluitend de Witte paardenkastanje in het westelijk deel van het plangebied is aangemerkt als waardevolle boom. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar paragraaf 5.7. Voor het overige is het plangebied in beperkte mate groen met lage struikgewassen en gazon.

2.6 Water

Oppervlaktewater
Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Er zijn geen watergangen gelegen in de directe nabijheid van het plangebied.

Grondwater
De globale stromingsrichting van het diepe grondwater is noord-zuid, vanaf de Veluwe richting de Rijn. Het gebied is gelegen op een stuwwalafzetting. Gevolg van deze ligging is dat er in de bodemopbouw grote variatie kan voorkomen met gestuwde leem- en of grindlagen. De richting van de grondwaterstroom en de grondwaterstanden kunnen lokaal dan ook variëren. Het grondwater bevindt zich op een diepte van circa 12 meter +N.A.P.

Afvalwatersysteem & Hemelwater
Nabij het plangebied ligt een gemengd rioolstelsel. Voor wat betreft de wijze van afvoer van afval- en hemelwater wordt verwezen naar paragraaf 5.8.

Hoofdstuk 3 Ruimtelijk beleid en regelgeving

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft, voor zover van belang, het rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Naast de belangrijkste algemene uitgangspunten worden de specifieke voor dit plangebied geldende uitgangspunten weergegeven. Het beleid is in dit bestemmingsplan afgewogen en waar nodig doorvertaald op de verbeelding en in de regels.

3.2 Ruimtelijk beleid

3.2.1 Rijksbeleid

3.2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De SVIR schetst het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid van het rijk in het perspectief van 2028 en 2040. De SVIR markeert een trendbreuk waarbij sterk wordt ingezet op decentralisatie van het ruimtelijk beleid naar provincies en gemeenten. In de nationale ruimtelijke hoofdstructuur maakt Arnhem deel uit van één van de negen 'stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren'; expliciet wordt 'Health Valley' in en rond Arnhem-Nijmegen genoemd en 'mode en design' in Arnhem als onderdeel van de aanwezige topsector ' Creatieve industrie'. Een 'aantrekkelijk vestigingsklimaat in en een goede internationale bereikbaarheid van de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren' wordt in de SVIR gemarkeerd als een nationaal belang.

3.2.1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6, lid 2) opgenomen. Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Hierbij dient de behoefte aan een stedelijke ontwikkeling te worden aangetoond.

3.2.1.3 Toetsing van het initiatief aan het rijksbeleid

De SVIR laat zich niet specifiek uit over dergelijke lokale ontwikkelingen. Het voornemen raakt dan ook geen rijksbelangen zoals opgenomen in de SVIR. In paragraaf 4.6 wordt de ontwikkeling getoetst aan de 'Ladder voor duurzame verstedelijking'. Hier wordt geconcludeerd dat het project in overeenstemming is met de ladder.

3.2.2 Provinciaal beleid

3.2.2.1 Omgevingsvisie Gelderland

Algemeen

De provincie Gelderland heeft een nieuwe integraal provinciaal beleidsplan, de Omgevingsvisie Gelderland. Provinciale Staten van Gelderland heeft de Omgevingsvisie op 9 juli 2014 vastgesteld. In de Omgevingsvisie heeft de provincie twee doelen gedefinieerd die de rol en kerntaken van de provincie als middenbestuur benadrukken. De doelen zijn:

- een duurzame economische structuurversterking,
- het borgen van de kwaliteit en de veiligheid van onze leefomgeving.

Regio Arnhem Nijmegen

Regio Arnhem Nijmegen wordt gekenmerkt door:

- het grootste stedelijke netwerk van Oost-Nederland;
- hoge kwaliteit van het voorzieningenniveau;
- kennisinstellingen: universiteit en hogescholen;
- de strategische ligging halverwege de Randstad en het Ruhrgebied;
- economische kracht: brede basis en topsectoren;
- goede bereikbaarheid over weg, water en spoor;
- de combinatie van stedelijke kwaliteiten en een mooie natuurlijke omgeving.

De kwaliteiten van de regio bepalen in belangrijke mate de ontwikkelingsmogelijkheden en daarmee ook de concurrentiepositie van Gelderland in internationaal en nationaal verband. De innovatieve kwaliteiten bepalen de potenties van de regio.

De inzet van gemeenten, maatschappelijke organisaties, ondernemers en provincie is nodig om in te kunnen spelen op de opgaven in de regio. De gezamenlijke inspanningen richten zich op vier speerpunten:

Innovatie en economische structuurversterking - Topsector Health, Energie- en Milieutechnologie; - creatieve industrie, logistiek, agro, toerisme; - innovatie en samenwerking; overheid, ondernemingen, kennisinstellingen.	*Bereikbaar en verbonden* - een goed bereikbare regio; - verbeteringen bestaande infrastructuur weg, water, spoor; - voorkomen, benutten, bouwen.
Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking - het belang van de bestaande woningvoorraad; - het voorzieningenniveau van de kernen staat onder druk; - voorkomen van overaanbod van bedrijventerreinen, detailhandel, kantoren.	*Gebiedskwaliteiten benutten* - kwaliteiten van het buitengebied (natuur en cultuurhistorie) verbinden met ontwikkelingsmogelijkheden

Ten aanzien van de in dit bestemmingsplan besloten ontwikkeling is het thema *Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking* van belang alsmede de *'Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik'*. Hierna wordt op de desbetreffende onderdelen nader ingegaan.

Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking
Op het schaalniveau van wijken en kernen speelt het belang van voorzieningen, zowel commerciële als maatschappelijke voorzieningen. Voor de vitaliteit en leefbaarheid zijn goede en bereikbare voorzieningen van groot belang. Digitale ontwikkelingen, waaronder breedband/glasvezel, maken het mogelijk steeds meer zaken op afstand te regelen. Dat kan deels het wegvallen van fysieke voorzieningen compenseren.

Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik
De provincie heeft de rijksladder verbijzonderd voor Gelders gebruik. Dit betekent vooral dat de keuzes explicieter zijn gemaakt die de rijksladder al in zich heeft. Er wordt bijvoorbeeld gevraagd om bestaande gebouwen mee te wegen in een zorgvuldige afweging, in stedelijk gebied, in de randen rond het stedelijk gebied en erbuiten.

Toetsing van het initiatief aan de Omgevingsvisie Gelderland
Het in dit bestemmingsplan besloten voornemen voorziet in het ontwikkelen van kavel K10 met woningbouw. Met het plan wordt bijgedragen aan het realiseren van voldoende woningen in de binnenstad van Arnhem en vindt er een stedenbouwkundige afronding van het gebied plaats. Het voornemen leidt tot een verbetering van de uitstraling van de entree van de stad en in specifiek het aanzicht van de stationsomgeving. Voor wat betreft de Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik wordt opgemerkt dat er sprake is van een binnenstedelijke locatie. Het plangebied is onbebouwd en braakliggend, oftewel hergebruik van bestaande bebouwing is in voorliggend geval niet mogelijk. Voor de toetsing van de ontwikkeling aan de ladder zoals opgenomen in het rijksbeleid wordt verwezen naar paragraaf 4.6. Geconcludeerd wordt dat het initiatief in overeenstemming is met de Omgevingsvisie Gelderland.

3.2.2.2 Omgevingsverordening Gelderland
De provincie beschikt over een palet van instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. De verordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.
Dit bestemmingsplan voorziet in een binnenstedelijke ontwikkeling waarbij woningen worden toegevoegd. Daarnaast is het plangebied gelegen in een intrekgebied (grondwaterwinning). Hierdoor zijn met name artikel 2.2.1.1 en 2.6.3.1 van belang. Hierna wordt het initiatief per artikel getoetst.

Artikel 2.2.1.1 Nieuwe woonlocaties
In een bestemmingsplan worden nieuwe woonlocaties en de daar te bouwen woningen slechts toegestaan wanneer dit past in het vigerende door Gedeputeerde Staten vastgestelde Kwalitatief Woonprogramma successievelijk de door Gedeputeerde Staten vastgestelde kwantitatieve opgave wonen voor de betreffende regio.

Toetsing van het initiatief aan artikel 2.2.1.1
In voorliggend geval is de 'Kwantitatieve opgave wonen' van toepassing. Hierin staat het volgende: *"De kwalitatieve woonprogramma's van de gemeenten en woningcorporaties en de aangetoonde (kwalitatieve) woningbehoefte vormen de inzet voor het woonbeleid in de regio Arnhem Nijmegen. Om het woonbeleid op regionaal niveau zo goed mogelijk af te stemmen op de kwalitatieve woningbehoefte en andere kwalitatieve uitgangspunten die in de provinciale woonvisie en het referentiekader beschreven worden, zullen de regio, de gemeenten binnen de regio en de in de regio werkzame woningcorporaties zich gezamenlijk met de provincie inspannen om ten aanzien van het regionaal woonprogramma 2010-2019 een aantal afspraken tot stand te laten komen."*

Het stoplichtmodel voor woningbouwprogrammering regio Arnhem Nijmegen is ingevoerd om te sturen op het gewenste woonprogramma. Op basis van regionale afstemming tussen de gemeenten en in samenwerking met de provincie is het stoplichtenmodel uitgewerkt. Hierbij vormen de afspraken uit de 'Kwantitatieve opgave wonen' het uitgangspunt. Het model is getoetst door de provincie. De basis voor de keuzes die worden gemaakt is de 'Eindrapportage woningmarktonderzoek en woonagenda 2014-2020 regio Arnhem-Nijmegen' van Atrivé. Op pagina 19 van dit onderzoek wordt aangegeven dat de prognoses wijzen op een doorgaande huishoudensgroei in Arnhem en Omgeving tot 2030. Er is een behoorlijke vraag naar nieuwe woningen maar er moet wel in het juiste programma en in het juiste woonmilieu worden gebouwd, Hier ligt in Arnhem nog een opgave. Op pagina 21 en pagina 40 wordt
aangegeven dat er in Arnhem grote behoefte is aan centrum-stedelijk wonen.

Met de voorgenomen inrichting van het plangebied wordt in beperkte mate voorzien in de vraag aan grondgebonden woningen in centrumstedelijk gebied. Het gaat om herenhuizen welke geschikt zijn voor diverse doelgroepen, waaronder gezinnen of 2-persoonshuishoudens met bijvoorbeeld een beroep-aan-huis. Voor een nadere toelichting op de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte wordt verwezen naar subparagraaf 4.6.2 van deze toelichting.

Hier wordt geconcludeerd dat het plan in overeenstemming is met de kwantitatieve en kwalitatieve opgave gesteld voor regio Arnhem-Nijmegen.

Artikel 2.6.3.1 Intrekgebied
In een bestemmingsplan krijgen intrekgebieden geen bestemming die de winning van fossiele energie, zoals aardgas, aardolie, schaliegas en steenkoolgas, mogelijk maakt.

Toetsing van het initiatief aan artikel 2.6.3.1
Dit bestemmingsplan voorziet niet in de planologische kaders om binnen het plangebied fossiele energie te winnen. Voldaan wordt aan het bepaalde in artikel 2.6.3.1.

3.2.3 Gemeentelijk beleid

3.2.3.1 Structuurvisie Arnhem 2020 (vastgesteld door raad, december 2012)
Algemeen
Het gebruik van de ruimte in een stad verandert voortdurend. De gemeentelijke structuurvisie is een belangrijk kader voor het beoordelen en entameren van ruimtelijke initiatieven en plannen in de stad. In december 2012 is de Structuurvisie Arnhem 2020 met doorkijk 2040 vastgesteld door de gemeenteraad.
De structuurvisie benoemt de belangrijkste principes voor het ruimtelijk ontwikkelingsperspectief van de stad en geeft een uitwerking van dit perspectief zowel naar een aantal thema's als naar gebieden in de stad, de zogenaamde 'koersgebieden'. Het plangebied is gelegen in het ruimtelijk milieu 'Stad van singels en speculatiebouw (1830-1880)' en in het koersgebied 'Stationsknooppunt Arnhem-Centraal'. Daarnaast is de thema 'Wonen' van belang. Hierna wordt op de diverse onderdelen nader ingegaan.

Ruimtelijk milieu: 'Stad van singels en speculatiebouw' (1830-1880)
Nadat omstreeks 1829 de vestingwerken zijn ontmanteld worden op de vrijgekomen grond groene singels aangelegd. Het ruime groene beeld van de singels vormt een aantrekkelijke tegenstelling tot het besloten, stenige karakter van de oude binnenstad. Buiten de singels in o.a. Weerdes, Spijkerkwartier verschijnen rastervormige stratenplannen waar particulieren veel vrijheid hebben om te bouwen. Dit leidt statige woonhuizen, maar ook tot sloppenwijken.
Bebouwing voor gegoede burgerij wordt gerealiseerd aan de singels, Rijnkade en spontaan langs de uitvalswegen (Amsterdamseweg, Utrechtseweg en Velperweg). Sloppen ontstaan achter de facade van statige panden in onder meer Spijkerkwartier en Weertjes. De sloppen zijn inmiddels allemaal verdwenen, maar op een aantal plaatsen is de rommelige structuur ervan nog steeds zichtbaar (oa. De Peterstraten, Boekhorstenstraat, Het Nieuwe Land). Hetzelfde geldt voor de terreinen waar de eerste industrie zich vestigt (oa omgeving Frombergstraat).
Vanaf het midden van de 19e eeuw vond ook de eerste planmatig uitgevoerde filantropische woningbouw plaats. Voorbeelden hiervan zijn de huisjes aan de Catharijnestraat en het Luthershofje, beide uit 1860.

Koersgebied: 'Stationsknooppunt Arnhem-Centraal'
Uitgangspunt voor het gebiedsdeel Arnhem-Centraal Oost is herontwikkeling, waarvan inmiddels een gedeelte is afgerond. Voor dit gebied lag en ligt een opgave in de herijking van het oorspronkelijke (woonkantoren- en detailhandels-) programma. Gezocht moet worden naar een intensief publieksgericht programma dat zoveel mogelijk de voordelen van het bijzondere locatie- en bereikbaarheidsprofiel uitnut, beter aansluitend bij de programmavraag in de stad. Mogelijke detailhandel zou een specifiek profiel moeten vertegenwoordigen, aanvullend en versterkend op- en niet concurrerend met de binnenstad. Een leisureprogramma biedt, in aanvulling en dichtbij het uitgaanscentrum, goede kansen. Ook zakelijke onderdelen van het programma zoals geschetst bij het koersgebied Coehoorn, aangepast op de schaal van dit grootschalig gebied, kunnen hier een plek krijgen. De aansluiting van het Stationsgebied op de binnenstad en Coehoorn verloopt via drie routes: de westelijke route verbindt het station met Coehoorn, de oostelijke route ontsluit vooral het oostelijke stationsgebied en biedt daarnaast toegang tot de binnenstad via de Jansstraat. De centrale route verloopt over de Willemstunnel en sluit kruisingsvrij aan op de binnenstad. Om deze routes de verblijfskwaliteit te geven die nodig is, is een herinrichting van het grootste deel van deze verkeersruimten gerealiseerd.

Thema: Wonen
Nederland krijgt in de toekomst te maken met twee belangrijke demografische ontwikkelingen die met elkaar samenhangen: vergrijzing en bevolkingskrimp. Demografische ontwikkelingen treden niet overal in gelijke mate op. De regionale verschillen in bevolkingsopbouw zullen binnen Nederland groter worden.
In Arnhem is voor de komende periode nog groei voorzien. De gemeentelijke bevolkingsprognoses en de gegevens van het Woningbouw Kompas laten het volgende beeld zien. Voor de periode tot circa 2030 is sprake van een behoefte aan bruto 12.000 nieuw te bouwen woningen, inclusief vervanging en sloop. De feitelijke realisatie in de komende jaren hangt af van de afzetkansen op de markt. Vanaf 2030 is de verwachting dat de groei zal afvlakken en mogelijk zal omslaan naar een daling van de bevolking in Arnhem. Nieuwbouwprogramma's zullen dan vooral bestaan uit vervangende nieuwbouw. Dit zijn geen harde getallen. Het geeft de verwachting weer naar huidige inzichten met een inschatting van het bouwvolume dat gedurende deze periode afgezet kan worden op de Arnhemse woningmarkt. Er zal regelmatig worden herijkt.

Toetsing van het initiatief aan de Structuurvisie Arnhem 2020
Het programma binnen het plangebied voorziet in de realisatie van maximaal 19 stadswoningen (herenhuizen). Door het realiseren van deze woningen wordt aangesloten bij de beleidsuitgangspunten om woningdifferentiatie te bevorderen en wordt bijgedragen aan het realiseren van voldoende centrum-stedelijke woningen. Met voornemen wordt voorzien in een hoogwaardige woonlocatie, wat voor een kwalitatieve versterking van het gebied zorgt. Voor een nadere toelichting op het voornemen en de bijbehorende aspecten wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van deze toelichting. Geconcludeerd wordt dat het project in overeenstemming is met de 'Structuurvisie Arnhem 2020'.

3.3 Woonbeleid

3.3.1 De Arnhemse Woonprincipes 2025

Algemeen
De Arnhemse Woonprincipes 2025 (de Arnhemse woonvisie) is met brede participatie uit de stad tot stand gekomen. Deze Woonprincipes vormen tezamen de actualisering van de Woonvisie 2015 en de strategische koers die er voor moet zorgen dat Arnhem ook in de toekomst een woonstad blijft waar het voor iedereen aantrekkelijk is om te wonen, te leren, te werken en te leven. Bij het opstellen van de Woonprincipes is rekening gehouden met wet- en regelgeving en beleidskaders van andere overheden.
Met instrumenten als het Volkshuisvestelijk kader, de Uitvoeringsagenda en het Procesplan (langer) Zelfstandig wonen, stuurt de gemeente in het woonprogramma op een kwalitatieve en gedifferentieerde woningvoorraad die nu en in de toekomst kan voldoen aan de vraag en behoefte van alle woningzoekenden. Het fundament voor het Wonen in Arnhem ligt in de bestaande woningvoorraad, de transformatiemogelijkheden van gebouwen en een aanvullende nieuwbouwopgave. Hiermee kan meer aanbod gecreëerd worden van levensloopgeschikte woningen en woonvormen in verschillende prijsklassen, in koop en huur. Daarbij streven we met een gezonde mix aan diverse bevolkings-en inkomensgroepen naar prettige, veilige en toegankelijke woon-en leefomgevingen in wijken en buurten.
De nieuwe Arnhemse Woonprincipes 2025, zijn door de gemeenteraad vastgesteld op 14 december 2015 en vervangen de Arnhemse Woonvisie 2015 en bijbehorende Arnhemse Woonagenda 2011-2015.
De vier pijlers van de Woonprincipes zijn:

1. Duurzaam betaalbaar; hierbij zorgen we dat er voor elk inkomen voldoende passende sociale en betaalbare woningen beschikbaar zijn. Daarbij sturen we niet alleen op aantallen, maar streven we ook naar een goede prijskwaliteit en op de duurzaamheid van woningen in de nieuwbouw en in de bestaande woningvoorraad.
2. Levensloopgeschikt wonen; door meer levensloopgeschikte woningen aan de voorraad toe te voegen én bestaande woningen aan te passen of op te plussen, kunnen we mensen, gezond of beperkt, in verschillende levensfases van hun leven, een passende woonplek blijven bieden in Arnhem.
3. Aantrekkelijke woonstad; Arnhem heeft door zijn centrale ligging een bijzondere ruimtelijke en groene kwaliteit. Met de binnenstad, de Rijn en stadsparken in combinatie met wonen, leren, werken en verblijven maakt het de stad vitaler. Arnhem wil een aantrekkelijke woonstad zijn en blijven voor haar huidige inwoners, maar ook meer studenten en midden en hoge inkomens aan zich binden door het bieden van aantrekkelijke, levendige of bijzondere woonmilieus.
4. Wijken met identiteit; Elke wijk heeft zijn eigen herkenbare identiteit die recht doet aan de beleving van haar inwoners. Met deze variëteit wil de stad inzetten op een duurzame woon- en leefomgeving waar bewoners trots zijn op hun wijk, waar ze zich thuis en ook zelf verantwoordelijk voor voelen. Dat palet van eigen identiteit en karakters van wijken draagt bij aan de aantrekkingskracht van Arnhem als woonstad

Deze vier pijlers van de woonprincipes zijn onlosmakelijk verbonden aan het overkoepelde thema Duurzaamheid. Tezamen vormen ze de ruggengraat van de Arnhemse Woonprincipes 2025.

Wonen, Welzijn en Zorg versus Langer Zelfstandig Wonen
Er ligt op het gebied van Wonen, Welzijn en Zorg een stevige fysieke huisvestingsopgave. Door meer levensloopgeschikte woningen aan de voorraad toe te voegen én bestaande woningen preventief aan te passen of op te plussen, kunnen we mensen, gezond of beperkt, in verschillende levensfases van hun leven, een passende woonplek blijven bieden. Daarnaast ligt er de opgave om voor bijzondere doelgroepen en met name voor mensen in kwetsbare posities meer geschikt en passend kleinschalig aanbod aan woonvormen of (beschutte, beschermde) woonconcepten te realiseren en te faciliteren. Hierdoor kant het (langer) zelfstandig wonen, aangevuld wordt met arrangementen van (thuis)zorg, begeleiding, ondersteuning of toezicht en andere vormen van dienstverlening en welzijnsvoorzieningen in de directe of nabije woonomgeving worden geboden.

3.3.2 Toetsing van het initiatief aan De Arnhemse Woonprincipes 2025

Dit bestemmingsplan voorziet in de mogelijkheid om binnen het plangebied woningen in de vorm van herenhuizen te realiseren. De grondgebonden woningen zijn voor diverse doelgroepen geschikt, waaronder 2 persoonshuishoudens en gezinnen. Met het voorgenomen programma wordt bijgedragen aan het realiseren van voldoende woningen met een centrumstedelijk karakter en wordt de woningdifferentiatie bevorderd. Voor een nadere toelichting op het programma wordt verwezen naar paragraaf 4.3. Geconcludeerd wordt dat de ontwikkeling in overeenstemming is met de gemeentelijke woonvisie.

3.4 Welstandsbeleid

3.4.1 Welstandsnota Arnhem 2015

Op 13 juli 2015 heeft de gemeenteraad van Arnhem de nieuwe welstandsnota vastgesteld. Arnhem is een aantrekkelijke stad om te wonen en te verblijven. Het uiterlijk van de stad draagt daar aan bij. De gemeente wil dat zo houden. De gemeente wil dat nieuwe bouwwerken in zijn algemeenheid passen in hun omgeving. De bestaande stad is dus het referentie- en inspiratiekader. Voor de meest voorkomende bouwwerken zijn verder in deze nota gebiedsgerichte criteria opgenomen. Deze criteria zijn per gebied ('géén toets', 'lichte toets' en 'zware toets') anders.
Voor grootschalige (her)ontwikkelingen is een aparte werkwijze voor de totstandkoming van plannen opgenomen. Bij dergelijke complexe opgaves is het noodzakelijk om de kwaliteitsbewaking goed te organiseren. Kwaliteitsteams zijn daarvoor een gewaardeerd middel. Complexe plannen worden vaak over een langere periode tot stand gebracht en gerealiseerd. Deze langere termijnen vereisen een flexibele houding ten opzichte van (de invulling van) de opgave. Door het proces rondom kwaliteit te organiseren en niet de criteria vooraf vast te leggen wordt in deze opgaven maximaal de ruimte geboden voor creativiteit terwijl goed blijft toegezien op de kwaliteit van de plannen voor de stad. Door de inbreng van een kwaliteitsteam kan de regievoering op de kwaliteit van plannen en de samenhang tussen de deelprojecten en de samenhang met de omgeving /openbare ruimte gewaarborgd worden.

3.4.2 Toetsing van het initiatief aan de Welstandsnota Arnhem 2015

Het ontwikkelen van het plangebied betreft een relatief grootschalige ontwikkeling, waarvoor de projectgewijze aanpak geldt. Voor het plan is een beeldkwaliteitsplan opgesteld, welke gelijktijdig met het bestemmingsplan zal worden vastgesteld. Dit plan vormt het kader voor voorliggende ontwikkeling. Het kwaliteitsteam is betrokken bij de ontwikkeling en zal te zijner tijd toetsen of het definitieve ontwerp in overeenstemming is met het beeldkwaliteitsplan. Na afronding en oplevering van het project zal het bouwblok terugvallen naar een welstandsniveau met een zware toets. Dit is overeenkomstig het huidige welstandsniveau van zowel het plangebied als de omliggende bouwblokken.

3.5 Verkeersbeleid

De beoogde ontwikkeling van het plangebied raakt in het kader van verkeer geen rijks- en provinciale belangen. Daarnaast zijn de beleidsuitgangspunten, gelet op de beperkte omvang en het lokale karakter van de ontwikkeling, niet relevant. Hierna wordt ingegaan op het gemeentelijk beleid.

3.5.1 Gemeentelijk beleid

De gemeente Arnhem heeft haar verkeersbeleid op hoofdlijnen verwoord in de Structuurvisie Arnhem 2020-2040 (vastgesteld 2012). Voor mobiliteit biedt het structuurplan een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief. Arnhem streeft naar een duurzame bereikbaarheid in een aantrekkelijke en veilige stad. Vooral in de bestaande stad geldt daarbij het principe: eerst de bestaande verkeersruimte beter benutten en pas daarna zoeken naar mogelijkheden tot uitbreiding van de (auto)verkeersruimte. De inzet van slim ruimtegebruik, voor versterking van fiets en openbaar vervoer, aangevuld met spitsmijdende maatregelen moet Arnhem de komende jaren bereikbaar houden.

Verder werkt Arnhem samen met Rijk, decentrale overheden en bedrijfsleven aan het realiseren van een robuust hoofdwegennet en spoorwegennet, binnen de regio, tussen regio's en met het achterland. Deze samenwerking is ook gericht op de stedelijke bereikbaarheidsopgaven, die vragen om meer maatwerk, integrale aanpak en een breder palet aan oplossingen (gericht op gedrag en met hulp van technologie). Innovaties in vervoerssystemen (bijv. ITS, mobiliteitsdiensten, ICT-ontwikkelingen) kunnen grote invloed hebben op bereikbaarheidsvraagstukken. Inzet is een systeemsprong waarbij alle modaliteiten optimaal benut worden en op elkaar afgestemd zijn.

In mei 2013 is een beleidsnota fietsverkeer 'Nieuwe verbindingen, nieuwe fietsers' vastgesteld. Deze nota is een uitwerking van het verkeersbeleid in de Arnhemse structuurvisie, over de versterking van het fietsgebruik. Inzet is de bestaande fietser beter faciliteren maar vooral automobilisten verleiden meer te fietsen. Uitgangspunten voor deze beleidsnota zijn:
1. nadruk op utilitair fietsgebruik (de ritten naar werk, school en voorzieningen);
2. inzetten op de nieuwe fietser, dat is de fietser die nu nog in de auto zit;
3. aanleggen van kortsluitende verbindingen;
4. aanleggen van hoogwaardige doorgaande verbindingen (snelfietsroutes);
5. hoogwaardige stallingsvoorzieningen (belangrijk bij ketenverplaatsingen).

De bestaande fietser heeft vooral behoefte aan een samenhangend fietsnetwerk, veiligheid, comfort, snelheid en stallingsvoorzieningen. Om de nieuwe fietser te verleiden zullen we vooral moeten inzetten op de aanleg van nieuwe verbindingen. De opkomst van de elektrische fiets helpt hierbij.
In mei 2013 is de beleidsnota openbaar vervoer 'De reiziger centraal' vastgesteld. Deze nota is eveneens een uitwerking van de Arnhemse structuurvisie en heeft als doel het in stand houden van betaalbaar en kwalitatief goed openbaar vervoer en het doorgroeien naar emissieloos openbaar vervoer. Het openbaar vervoer wordt toekomstvast door een kwaliteitsslag met als maatregelen:
- een hoogwaardig openbaar vervoernetwerk;
- de reiziger centraal stellen;
- een mobiliteit bieden voor iedereen;
- een emissieloos openbaar vervoer.

Voor het onderdeel parkeren gelden beleidsregels en Arnhemse parkeernormen.

3.5.2 Toetsing van het initiatief aan het Verkeersbeleid

Wat betreft de toetsing aan de aspecten over verkeer wordt kortheidshalve verwezen naar paragraaf 4.5. Hier wordt geconcludeerd dat het plan in overeenstemming is met het gemeentelijk verkeersbeleid.

3.6 Milieu- en omgevingsbeleid

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening moet in de toelichting op het bestemmingsplan een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop de milieukwaliteitseisen bij het plan zijn betrokken. Daarbij moet rekening gehouden worden met de geldende wet- en regelgeving en met de vastgestelde (boven)gemeentelijke beleidskaders. In de volgende subparagrafen wordt nader ingegaan op de van belang zijnde thema's, waaronder geluid, hinder, bodem, luchtkwaliteit en externe veiligheid.
In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek naar de milieukundige uitvoerbaarheid beschreven. Hier wordt geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling in overeenstemming is met het gemeentelijk milieu- en omgevingsbeleid en er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

3.6.1 Geluid

Wet geluidhinder
De Wet geluidhinder heeft tot doel de mens te beschermen tegen geluidhinder. Dit is in de wet uitgewerkt in een normenstelsel voor de toelaatbare geluidbelasting in de woonomgeving. Alleen planologisch nieuwe situaties worden getoetst aan de wet. Naast woningen zijn er nog een aantal geluidgevoelige objecten aangewezen zoals scholen en zorginstellingen.
In de Wet geluidhinder staan regels voor weg- en railverkeerslawaai en voor gezoneerde industrieterreinen. De wet werkt verder met zones: dit zijn aandachtsgebieden rond geluidbronnen waarbinnen regels en normen gelden om de negatieve gevolgen van geluidhinder te beperken. Bij (planologische) wijzigingen moet er akoestisch onderzoek plaatsvinden naar de gevolgen.

De Wet geluidhinder kent een normenstelsel met een voorkeurswaarde en grenswaarden. Als de geluidbelasting beneden de voorkeurswaarde blijft dan zijn er vanuit de wet geen belemmeringen voor nieuwe geluidgevoelige situaties. Bij een geluidbelasting tussen de voorkeurswaarde en de grenswaarde moet er een gemotiveerd besluit genomen worden om nieuwe geluidgevoelige ontwikkelingen mogelijk te maken (hogere grenswaarde).
Voor het verlenen van een hogere grenswaarde is de nota “uitvoeringsbeleid hogere grenswaarde” van de gemeente Arnhem van toepassing.

Beleidsplan Geluid
In augustus 2008 is het beleidsplan Geluid door de raad vastgesteld. Het beleidsplan Geluid heeft tot doel geluidsnormen voor nieuwe situaties af te stemmen op de aard en de functie van een gebied. Hierdoor kan beter rekening gehouden worden met ontwikkelingen en verwachting van de gebruikers van een gebied. In het centrum en dichtbij goed openbaar vervoer wil de gemeente Arnhem veel functies mogelijk maken. De beleidslijnen hiervoor zijn opgenomen in het Structuurplan Arnhem 2010. Als gebieden intensiever gebruikt worden neemt de kans op geluidhinder ook toe. Andere gebieden zoals de parken worden juist gewaardeerd om hun relatieve rust. Deze uitgangspunten hebben geleid tot een gebiedsgerichte invulling van geluidskwaliteiten binnen Arnhem. Naarmate de geluidbelasting hoger is neemt het belang van een zorgvuldige invulling van de totale leefomgevingskwaliteit toe.

3.6.2 Luchtkwaliteit

Wet Luchtkwaliteit 2007
De Europese richtlijnen zijn geïmplementeerd in titel 5.2 van de Wet Milieubeheer. Het doel van deze wetgeving is het beschermen van mens en milieu tegen de negatieve effecten van luchtverontreiniging. De wet is primair gericht op het voorkomen van negatieve effecten op de gezondheid van de mens. Daarnaast zijn er voor de stoffen zwaveldioxide en stikstofoxiden ook normen opgenomen ter bescherming van ecosystemen.

Voor het toetsen van ruimtelijke plannen zijn de volgende grenswaarden het meest relevant:
- PM_{10} (fijnstof)
  1. de jaargemiddelde concentratie van 40 µg PM_{10}/m^3 mag met ingang van 1 januari 2005 niet worden overschreden;
  2. de 24 uursgemiddelde concentratie van 50 µg PM_{10}/m^3 mag met ingang van 1 januari 2005 niet vaker dan 35 keer per jaar worden overschreden;
- NO_2 (stikstofdioxide)
  1. de jaargemiddelde concentratie van 40 µg NO_2/m^3 mag met ingang van 1 januari 2010 niet worden overschreden;
  2. de uurgemiddelde concentratie van 200 µg NO_2/m^3 mag met ingang van 1 januari 2010 niet vaker dan 18 keer per jaar worden overschreden.

Voor de overige stoffen worden in Nederland geen overschrijdingen gerapporteerd.
In de wet zijn de grenswaarden ten opzichte van eerdere regelgeving zijn ongewijzigd gebleven, maar de wet geeft net als het voorgaande BLK2005 (Besluit Luchtkwaliteit) meer armslag om ruimtelijke plannen die gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit uit te voeren. Hierbij wordt tevens de term “in betekenende mate (IBM)” geïntroduceerd. Dit wil zeggen dat projecten met een bepaalde mate van verslechtering toch doorgang kunnen vinden. De grens ligt bij een toename van maximaal 3%. Deze 3% is gekoppeld aan de IBM projecten opgenomen in het Nationale Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit (NSL). De NSL is in 2009 van kracht geworden.

Beleidsnota Lucht en Uitvoeringsprogramma Luchtkwaliteit
Het Arnhemse beleid op gebied van luchtkwaliteit is vastgelegd in de Beleidsnota Lucht uit 2005. Deze nota is erop gericht nieuwe overschrijdingen van de normen uit de Wet Milieubeheer te voorkomen en bestaande of dreigende overschrijdingen op te lossen. Daarnaast richt de Beleidsnota Lucht zich op het beperken van overlast door geurhinder. Voor wat betreft het halen van de normen uit het BLK2005 en de Wet Milieubeheer is de beleidsnota vertaald naar maatregelen in het Uitvoeringsprogramma Luchtkwaliteit.

3.6.3 Hinder

In het kader van bedrijven en milieuzonering dienen de effecten van inrichtingen op hun omgeving (gevoelige bestemmingen, waaronder eventueel nieuw te ontwikkelen woningen) in beeld gebracht te worden. Voorbeelden van hinder zijn geluid, geur, stof of gevaar. In de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering 2009' is een lijst van inrichtingen opgenomen waarbij de inrichtingen op grond van de hinder die zij veroorzaken, zijn opgedeeld in 6 categorieën. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat een inrichting uit categorie 1 relatief weinig hinder veroorzaakt en een inrichting uit categorie 6 bijzonder veel hinder veroorzaakt.

Geurhinder van industriële bedrijven
Het beleidsplan Geur uit 2010 gaat in op geur afkomstig van industriële bedrijven waarvoor de gemeente Arnhem het bevoegde gezag is. Milieubeleid kan een positieve bijdrage leveren aan maatschappelijke thema's als gezondheid, veiligheid, leefbaarheid, duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. Geur is een milieuaspect dat een belangrijke bijdrage levert aan de leefbaarheid. Het geurbeleid van de gemeente Arnhem sluit, voor zover dat mogelijk is, aan op het geurbeleid van de provincie Gelderland. Het doel van het geurbeleid is dat inwoners van Arnhem nu en in de toekomst niet worden blootgesteld aan geuroverlast door industriële bedrijven.

3.6.4 Externe veiligheid

Met externe veiligheid wordt bedoeld de kans op overlijden van mensen buiten de grenzen van een bedrijf of transportmedium, als rechtstreeks gevolg van een ongeval met (gevaarlijke) stoffen binnen de grenzen van het bedrijf dan wel het transportmedium. In de externe veiligheid worden twee risicobegrippen gehanteerd het PR (Plaatsgebonden Risico) en het GR (Groepsrisico).

Landelijk beleid
Voor bedrijven is op 28 oktober 2004 het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) in werking getreden. In het Bevi worden milieukwaliteitseisen vastgelegd die in de ruimtelijke planvorming moeten doorwerken. In het Bevi wordt een onderscheid gemaakt in kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. De 10^{-6} PR contour geldt ten opzichte van kwetsbare objecten als grenswaarde en ten opzichte van beperkt kwetsbare objecten als richtwaarde. Het beoordelingskader voor het groepsrisico is een oriënterende waarde.
Voor ondergrondse (aardgas)leidingen is er het Besluit externe veiligheid buisleidingen en voor de transportroutes (weg, water, spoor) het Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev). In het Btev zijn de milieukwaliteitseisen vastgelegd die in de ruimtelijke planvorming moeten doorwerken.

Basisnet spoor
Op 1 april 2015 is de regeling 'Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen' in werking getreden. Het Basisnet geldt voor het transport van gevaarlijke stoffen via de weg, spoor en het water. Per traject geeft Basisnet een risicoplafond voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het risicoplafond wordt enerzijds bepaald door het aantal transporten dat Arnhem per jaar passeert en anderzijds door het aantal aanwezige personen (volgens het bestemmingsplan) in de omgeving van het spoor. Met het Basisnet ligt de gebruiksruimte voor het vervoer van gevaarlijke stoffen en de veiligheidszone voor de ruimtelijke ordening vast.

Gemeentelijk beleid
Op 21 november 2005 is het beleidsplan Externe Veiligheid vastgesteld dat op 9 maart 2015 wederom met 4 jaar is verlengd. Dit beleidsplan beschrijft de mate van gewenste externe veiligheid in Arnhem. Uitgangspunt hierbij zijn de landelijke normen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. In een groot gedeelte van de stad streven we naar het niet doen toenemen van de risico's. Op sommige plekken in de stad, op bedrijventerreinen voor zware industrie en de volgens het structuurplan stedelijke zone accepteren we een hoger risico dan op andere plaatsen. Wel moet daar extra aandacht zijn voor de beschikbare mogelijkheden voor rampenbestrijding, de zelfredzaamheid van mensen en de hulpverlening.

3.6.5 Groen en ecologie

Regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)
De Wet natuurbescherming vervangt het huidige wettelijke stelsel voor de natuurbescherming, als neergelegd in de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet, door één integraal en vereenvoudigd kader. De wet neemt de Europese regelgeving als uitgangspunt. Waar dat noodzakelijk is voor een adequate bescherming van natuurwaarden waarvoor geen specifieke bescherming is voorzien in Europese regelgeving worden aanvullende nationale beschermingsvoorschriften verankerd.
De wet gaat over de bescherming van de kernnatuurwaarden en de houtopstanden, als onderdeel van een groter maatregelenpakket gericht op de bescherming van natuurwaarden en het tegengaan van biodiversiteitsverlies.
De taken en verantwoordelijkheden worden zoveel mogelijk bij de provincies neergelegd.

Bescherming van gebieden
De wet stelt specifieke kaders voor de instandhouding van gebieden die zijn aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en de Habitat-richtlijn (Natura 2000-gebieden). Voor de Natura 2000-gebieden gelden de instandhoudingsdoelstellingen die voortvloeien uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Natura 2000-gebieden in Arnhem zijn: Veluwe, Gelderse Poort en IJssel.
De vergunningplicht voor projecten is aan de orde als het project significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Voor activiteiten zonder mogelijke significante gevolgen is er geen vergunningplicht.

Bescherming van soorten
De wet sluiten aan bij het specifieke beschermingsregime uit de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en de natuurbeschermings-verdragen, zoals het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. Er wordt voorzien in concrete verboden ten aanzien van onder meer het vangen en doden van in die bronnen genoemde diersoorten, de verstoring van deze soorten en aantasting van hun rust- en voortplantingsplaatsen, alsmede in een verbod op het plukken en vernielen van bepaalde planten. Voorts wordt voorzien in limitatief opgesomde gronden voor ontheffing van deze verboden. Anders dan in de oude Flora- en faunawet 2002 zijn enkel opzettelijk verrichte handelingen strafbaar. Bij vogels zijn bovendien verstoringen niet strafbaar als de staat van instandhouding van die vogelsoorten niet in gevaar komt. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als voldaan is aan de voorwaarden in artikel 3.3 lid 4 en artikel 3.8 lid 5.

Daarnaast geldt als beschermingsregime voor (nationale) soorten:
1. een zorgplicht die van toepassing is op alle natuurwaarden in Nederland;
2. een verbod op het opzettelijk doden van de in de bijlage van de wet genoemde dieren, met een ontheffingsregime dat ruimer is dan dat voor internationaal en europees beschermde soorten (zoogdieren, reptielen, amfibieën en thans op een rode lijst staande vissen, dagvlinders, libellen en kevers) (82 soorten);
3. een verbod op het vangen van dieren genoemd in de bijlage en het opzettelijk beschadigen van hun vaste voortplantings-plaatsen of rustplaatsen (zoals de dassenburcht); en
4. een verbod op het plukken of opzettelijk vernielen van in de bijlage genoemde vaatplanten (63 soorten, waaronder orchideeën).

Er wordt voorzien in ruimere ontheffingsmogelijkheden, dan voor de strikt beschermde soorten gelden (artikel 3.10 lid 2).
Voorts wordt het aantal bejaagbare soorten uitgebreid, worden door gedeputeerde staten goedgekeurde faunabeheerplannen sturend bij de schadebestrijding, populatiebeheer en jacht en komt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het stelsel van soortenbescherming, met inbegrip van de taken van het (op te heffen) Faunafonds, bij de provincies te liggen.

Groenplan Arnhem 2004 – 2007 / 2015
Met het groenplan 2004-2007 / 2015 streeft de gemeente Arnhem ernaar om de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden van het groen, door versterking en zonering, optimaal tot hun recht te laten komen, waarbij voldoende ruimte voor gebruikswens moet zijn. De ontwikkelingsinitiatieven en het beheer in en om de stad worden afgestemd op dat streefbeeld.
De uitgangspunten uit het Groenplan dienen als randvoorwaarde voor herontwikkeling. Dit betekent dat het bestaande groen zoveel mogelijk behouden blijft, zo zuinig mogelijk wordt omgegaan met bestaande en potentiële kwaliteiten, op kansrijke plekken groen wordt aangeplant, en versnippering

wordt voorkomen. Het oppervlakte groen en de bomen moeten dus eerst geïnventariseerd worden. In het bestemmingsplan is een groenbalans opgenomen, waarin is aangegeven hoe de groencompensatieregels zijn toegepast.

Ecologie
Vanuit ecologisch perspectief vormen gebieds- en soortbescherming het basisdoel. Achterliggende ambitie is een versterking en verdere ontwikkeling tot een zo volledig mogelijk ecosysteem van kenmerkende Arnhemse natuur. Deze komt tot uitdrukking in de verscheidenheid aan planten en dieren in een samenhangend netwerk. Andere punten zijn: Alleen inzetten op natuur daar waar deze kansrijk is, waarbij cultuurlijk en natuurlijk beeld en gebruik op elkaar afgestemd zijn; Barrières van de stedelijke druk opheffen of zoneren.
Voor het plangebied zijn samenhangende natuurdoeltypen geformuleerd, met daaraan gekoppeld doelsoorten.

Groenbalans en -compensatie
De uitgangspunten uit het Groenplan dienen als randvoorwaarden voor herontwikkeling. Dit betekent dat het bestaande groen zoveel mogelijk behouden blijft, zo zuinig mogelijk wordt omgegaan met bestaande en potentiële kwaliteiten, op kansrijke plekken groen wordt aangeplant, en versnippering wordt voorkomen.

3.6.6 Water

Rijksbeleid
Het Rijksbeleid op het gebied van het waterbeheer is vastgelegd in het Nationaal Waterplan (NWP) 2016-2021. Deze is vanaf 17 december 2015 van kracht. Het plan geeft op hoofdlijnen de ambities weer van het Rijk ten aanzien van het nationale waterbeleid en het daaraan gerelateerde ruimtelijke beleid. De belangrijkste ambities richten zich op waterveiligheid, zoetwater en waterkwaliteit. Maar ook de Deltabeslissingen hebben in dit plan een plek gekregen, net zoals enkele waterafhankelijke thema's als natuur en duurzame energie.
Daarnaast hebben Rijk, provincies, gemeente, waterschappen, en drinkwaterbedrijven afgesproken om gezamenlijk maatregelen te nemen voor een doelmatiger waterbeheer; het Bestuursakkoord Water (d.d. april 2011). De inzet ligt bij mooi, veilig, schoon, gezond en duurzaam beheer van watersysteem en waterketen. De kwaliteit moet omhoog tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.
In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte uit 2012 is water in 3 nationale belangen terug te vinden. Daarbij gaat het om de bescherming van de grondwaterkwaliteit en –kwantiteit, de bescherming en verbetering van de waterkwaliteit, een goede zoetwatervoorziening en voldoende ruimte voor waterveiligheid. Nieuw is de aandacht voor klimaatbestendige (her)ontwikkelingen, waarin water een belangrijk aspect is.
In de Waterwet (22 december 2009) zijn ondermeer de gemeentelijke watertaken opgenomen: de zorgplicht voor het vasthouden en afvoeren van regenwater en de regierol van gemeenten bij de grondwaterzorgplicht.

Provinciaal en regionaal beleid
Op provinciaal niveau maakt het waterbeheer onderdeel uit van de Omgevingsvisie Gelderland (vastgesteld 9 juli 2014).
Water maakt onderdeel uit van tweede centrale doelstelling namelijk het borgen van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving. Het aspect Water heeft, net als andere beleidsvelden, geen autonoom beleidsplan meer, maar maakt onderdeel uit van de totale leefomgeving; het is nu verweven met aspecten waar het in de praktijk ook mee samenhangt. Realisatie van de doelstelling betekent onder meer:

- ontwikkelen met kwaliteit, met respect voor ruimtelijke, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten;
- een robuust en toekomstbestendig water- en bodemsysteem voor alle functies; bij droogte, hitte en wateroverlast;
- een gezonde en veilige leefomgeving
- een gezonde vrijetijdseconomie en aandacht voor beleving, bereikbaarheid en toegankelijkheid van cultuur, natuur en landschap.

Daarnaast is de provincie nog aanspreekpunt voor drie zaken:
- onttrekkingen voor drinkwaterwinning;
- onttrekkingen ten behoeve van bodemenergiesystemen zoals koude- en warmte opslag (KWO);
- industriële onttrekkingen meer dan 150.000 m³ per jaar.

Beleid waterschap en gemeente
Het stedelijk waterbeheer in Arnhem-Noord is overgedragen aan het Waterschap Rijn en IJssel waardoor de gemeente Arnhem rekening dient te houden met het vigerende beleid van het waterschap. Relevant beleid voor de gemeente Arnhem is het vastgestelde Waterbeheerplan (2016-2021) en de Keur en legger van het waterschap.
Het waterbeleid van de gemeente Arnhem is vastgelegd in de volgende beleidsplannen.
- Gemeentelijk RioleringsPlan (2014-2018), vastgesteld op 2 november 2015.
  Dit plan richt zich vooral op het herstellen dan wel vervangen van slechte riolen en geeft invulling van de gemeentelijke zorgtaken voor grondwater en hemelwater
- Waterplan Arnhem (2009-2015), vastgesteld op 19 oktober 2009.
  Door de gemeente Arnhem en haar waterpartners is dit TweedeWaterplan Arnhem opgesteld. Op 26 februari 2010 hebben gemeente en de beide waterschappen de intentieovereenkomst ondertekend. Het waterplan is gebaseerd op 4 hoofddoelstellingen:
  1. Arnhem aantrekkelijke waterstad;
  2. Klimaatbestendig watersysteem en waterketen;
  3. Goede kwaliteit water en waterbodem;
  4. Bewustwording.

Aanpak wateroverlast Arnhem-Noord (vastgesteld 2 november 2015)
Het plan heeft tot doel om Arnhem en vooral Arnhem-Noord, beter waterbestendig te maken tegen zware regenbuien. Daarom zal over elk plan een waterscan worden gelegd. Tijdens werkzaamheden in de openbare ruimte worden ruimtelijke maatregelen genomen die wateroverlast verminderen dan wel beperken.

Resumé
Uitgangspunt in het huidige beleid van gemeente, waterschap en provincie is dat planontwikkeling moet aansluiten bij een duurzaam integraal waterbeheer. Dit betekent dat:
- negatieve verstoring van de grondwaterstanden en –stromingen niet toegestaan zijn om grondwateroverlast en/of verdroging op de locatie en het boven- en benedenstrooms gelegen gebied te voorkomen.
- maatregelen getroffen moeten worden ter voorkoming van (grond)watervervuiling.
- bij nieuwbouw het regenwater binnen het plangebied afgekoppeld moet worden van de afvalwaterriolering.
- voldoende oppervlaktewater aanwezig is en op de goede locatie.
- het verhard oppervlak zoveel mogelijk beperkt wordt.
- het gebruik van uitloogbare materialen en chemische bestrijdingsmiddelen niet is toegestaan.
- ontwikkelingen moeten bijdragen aan het verminderen of beperken van wateroverlast.

3.6.7 Bodem
Voor deze ontwikkellocatie is getoetst of de bodemkwaliteit (inclusief grondwater) de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen toelaat. Ook is getoetst of een eventuele bodemverontreiniging gevolgen heeft voor de financiële uitvoerbaarheid van de ontwikkeling.
Als toetsingskader wordt gebruik gemaakt van onderstaande bodemregelgeving:
- Wet Bodembescherming;
- Beleidsnota bodem 2012, Provincie Gelderland, gemeente Arnhem en gemeente Nijmegen, 1 december 2012;
- Besluit Bodemkwaliteit;
- Nota Bodembeheer, september 2011.

3.6.8 Cultuurhistorie en archeologie

Rijksbeleid

Erfgoedwet

Cultuurhistorische objecten die zeldzaam of schaars zijn en die voor mensen in hoge mate het beeld van Nederland bepalen, worden aangewezen als monumenten. In de Erfgoedwet is vastgelegd hoe monumenten van bouwkunst en archeologie en stads- en dorpsgezichten beschermd moeten worden. Vanaf 1 juli 2016 maakt de Monumentenwet 1988 deel uit van de Erfgoedwet, dat hiermee het belangrijkste beschermingsinstrument voor het cultuurhistorisch én archeologisch erfgoed in Nederland is.

Bro

Cultuurhistorie moet op basis van de gewijzigde BRO (art 3.1.6) goed in bestemmingsplannen verankerd worden. Dit behelst niet alleen een beschrijving van de aanwezige en te verwachten cultuurhistorische waarden, maar ook een waardering ervan en een advies over toekomstige omgang ermee, gelet op de ruimtelijke opgave die in het bestemmingsplan aan de orde is. Aangegeven moet worden hoe met de cultuurhistorische waarden rekening is gehouden in het bestemmingsplan.

Provinciaal beleid

'Beleef het mee!' (2017-2020)

In juli 2016 is het Beleidsprogramma Cultuur en Erfgoed 2017 - 2020 'Beleef het mee!' vastgesteld. In dit programma ligt het accent op de beleving van mensen. Daarnaast zoekt de provincie de balans tussen de maatschappelijke, economische en intrinsieke waarde van cultuur en erfgoed. Cultureel ondernemerschap blijft onverminderd van belang en komt terug in de economische waarde van cultuur en erfgoed. Voor wat betreft erfgoed krijgt vooral het functioneel gebruik ervan aandacht. Daarnaast zoekt de provincie nieuwe manieren van samenwerking waardoor de uitvoeringskwaliteit van restauraties en archeologie wordt vergroot.

Gemeentelijk beleid

Erfgoednota 'Panorama Arnhem'

In de Erfgoednota 'Panorama Arnhem' wordt het accent verschoven van 'behoud door bescherming' naar 'behoud door ontwikkeling'. We gaan er vanuit dat de cultuurhistorie zo op een vroeg moment een actieve rol gaat spelen in veranderingsprocessen en ontwerpkeuzen. Het erfgoedbeleid wil de cultuurhistorische factor een zichtbare en samenhangende rol geven in deze stedelijke ontwikkelingen. Cultuurhistorie wordt ingezet als ontwikkelingskans en niet als belemmering. In 2017 is met de Erfgoedagenda een vervolg op 'Panorama Arnhem' gereed gekomen. De agenda hanteert dezelfde uitgangspunten en heeft een actueel uitvoeringsprogramma.

Archeologische verwachtingenkaart

Archeologie is een integraal onderdeel van het erfgoedbeleid en als zodanig opgenomen in de erfgoednota. In de nota wordt voortgeborduurd op de uitgangspunten van het Verdrag van Malta. Behoud van archeologische waarden is het uitgangspunt en als dat niet mogelijk is, volgt veiligstelling door archeologisch onderzoek. Om permanente aandacht voor deze vorm van erfgoed te krijgen, is ingezet op constante voorlichting en educatie. Sinds 2008 beschikt de gemeente over een archeologische verwachtingenkaart voor heel Arnhem. De verwachtingenkaart geeft al in een vroeg stadium van planvorming globaal inzicht in de mate waarin archeologische resten in een gebied aangetroffen kunnen worden.
Conform de Erfgoedverordening geldt dat archeologisch onderzoek uitgevoerd moet worden als grondroerende werkzaamheden:

- in archeologisch waardevolle gebieden (buiten monumenten) dieper dan 40 cm-maaiveld reiken en groter zijn dan 30 m^2;
- in gebieden met een hoge archeologische verwachting dieper dan 40 cm-maaiveld reiken en groter zijn dan 200 m^2;
- in gebieden met een middelhoge archeologische verwachting dieper dan 40 cm-maaiveld reiken en groter zijn dan 500 m^2;
- in gebieden met een lage archeologische verwachting dieper dan 40 cm-maaiveld reiken en groter zijn dan 2.000 m^2.

Voor archeologisch waardevolle gebieden zijnde beschermde gemeentelijke of rijksmonumenten, geldt maatwerk. Voor rijksmonumenten beslist de Minister van OC&W. Gebieden die reeds onderzocht zijn en/of zijn vrijgegeven, zijn vrijgesteld van onderzoek. Aan het archeologische beleid

dat in de verordening is verankerd, ligt de archeologische maatregelenkaart als basis.

Structuurvisie Arnhem 2020
De Structuurvisie Arnhem biedt een strategisch kader voor ruimtelijke planning op stedelijk niveau voor de lange termijn. Uitgangspunt is het voortbouwen op de karakteristieken van de historisch gegroeide stad. In de cultuurhistorische hoofdstructuur zijn de ruimtelijke, historische elementen weergegeven, die essentieel zijn voor Arnhem als geheel. Per landschappelijke karakteristiek zijn de ambities weergegeven. Vervolgens is een selectie gemaakt van die cultuurhistorische belangen en structuren die kansen bieden bij nieuwe gebiedsontwikkelingen in de stad: de 'Cultuurhistorische Kansenkaart'. De rijkdom van de Arnhemse cultuurhistorie is kader en inspiratiebron bij ruimtelijke ontwikkelingen in de stad.

3.6.9 Energie en duurzaam bouwen

Rijksbeleid
Nieuwe gebouwen en woningen moeten volgens landelijke regelgeving voldoen aan het Bouwbesluit. In het bouwbesluit worden de energieprestaties voor nieuwe gebouwen en woningen fasegewijs aangescherpt. Per 1 januari 2015 is de Energieprestatie-coëfficiënt (EPC) voor nieuwbouw van woningen aangescherpt tot 0,4. Voor utiliteitsbouw is de EPC-eis afhankelijk van de functie. Nieuwe overheidsgebouwen moeten vanaf eind 2018 bijna energieneutraal (BENG) gebouwd worden. Voor alle overige nieuwe gebouwen (ook woningen) geldt deze BENG-eis vanaf eind 2020. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen van een gebouw met een gebruiksoppervlak groter dan 100 m^2 moet een milieuprestatieberekening worden bijgevoegd.

Gemeentelijk beleid
Het gemeentelijke beleid op het gebied van Energie en Duurzaam Bouwen is vastgelegd in het Programmaplan New energy made in Arnhem 2015-2020 (2015) en in de Structuurvisie 2020-2040 (2012).
De gemeente Arnhem hanteert de volgende voorkeursvolgorde inzake de ambities voor nieuwbouw:
1. Energieneutraal,
2. Bijna energieneutraal (BENG),
3. Conform eisen bouwbesluit.

- *Energievisie*

De gemeente eist bij gebiedsontwikkelingen van meer dan 50 woningequivalenten een energievisie van de initiatiefnemer. Energieneutraliteit is hierbij het streven.

Met behulp van een energievisie kan een geschikte combinatie van energieconcepten gekozen worden. De energievisie brengt verschillende energieopties voor het plangebied in beeld en beschrijft de consequenties daarvan. De visie kan uitgebreid worden tot een duurzaamheidsvisie door bijvoorbeeld ook thema's als duurzaam bouwen, afval, groen, water, mobiliteit en openbare ruimte mee te nemen.

- *GPR - Gemeentelijke Praktijk Richtlijn*

Om een bredere duurzaamheidsafweging te maken waarbij naast energie ook thema's als milieu, gezondheid, gebruikskwaliteit en toekomstwaarde worden beschouwd, is GPR een bruikbare tool. GPR wordt als tool beschikbaar gesteld door de gemeente Arnhem en is zowel te gebruiken voor gebouwen als voor gebiedsontwikkeling.

3.6.10 Stadsklimaat

De gemeentelijke ambitie om Arnhem klimaatbestendig te maken is verwoord in de Structuurvisie 2020-2040 (december 2012). Voor nu en in de toekomst, onder invloed van de klimaatverandering, wordt tenminste gestreefd naar prettig toeven binnen- en buitenshuis en het vermijden van ongewenste gezondheidsrisico's. In het realiseren van een prettig stadsklimaat wil de gemeente optimaal gebruik maken van de (huidige) gunstige uitgangssituatie van de stad met de natuurlijke luchtstromen die van de hoger gelegen stadsranden en vanuit de rivierzone de stad in stromen en zorgen voor koeling en tevens een relatief goede luchtkwaliteit. Ook het groene karakter van de stad draagt daaraan in grote mate bij. Het huidige stadsbestuur heeft de ambitie aangescherpt (coalitieakkoord 2014-2019) door te bepalen dat hitteplekken moeten worden bestreden door een effectieve inzet van groen op daken en gevels van gebouwen maar ook op de grond als (bv) bomen.

Op de Hittekaart van Arnhem is de gevoeligheid van de stad voor opwarming weergegeven. Bepaalde delen van de stad hebben een verhoogde kans op opwarming (stedelijke hitte-eilanden), wat ongewenste gevolgen voor het woon- en leefmilieu en het functioneren van deze gebieden kan hebben. Andere meer open en groene delen dragen hebben juist een verkoelend effect.
Het plangebied zelf ligt in een gebied waar sprake is van risico op opwarming tijdens warme perioden; zie hiervoor (afbeelding 3.1). De gemeente Arnhem streeft bij gebiedsontwikkelingen in de oranje gebieden naar anticiperende maatregelen om het stadsklimaat ter plekke te verbeteren. Het stadsbestuur heeft deze ambitie aangescherpt (coalitieakkoord 2014-2019) door te bepalen dat hitteplekken moeten worden bestreden door een effectieve inzet van groen op daken en gevels van gebouwen maar ook op de grond als (bv) bomen.

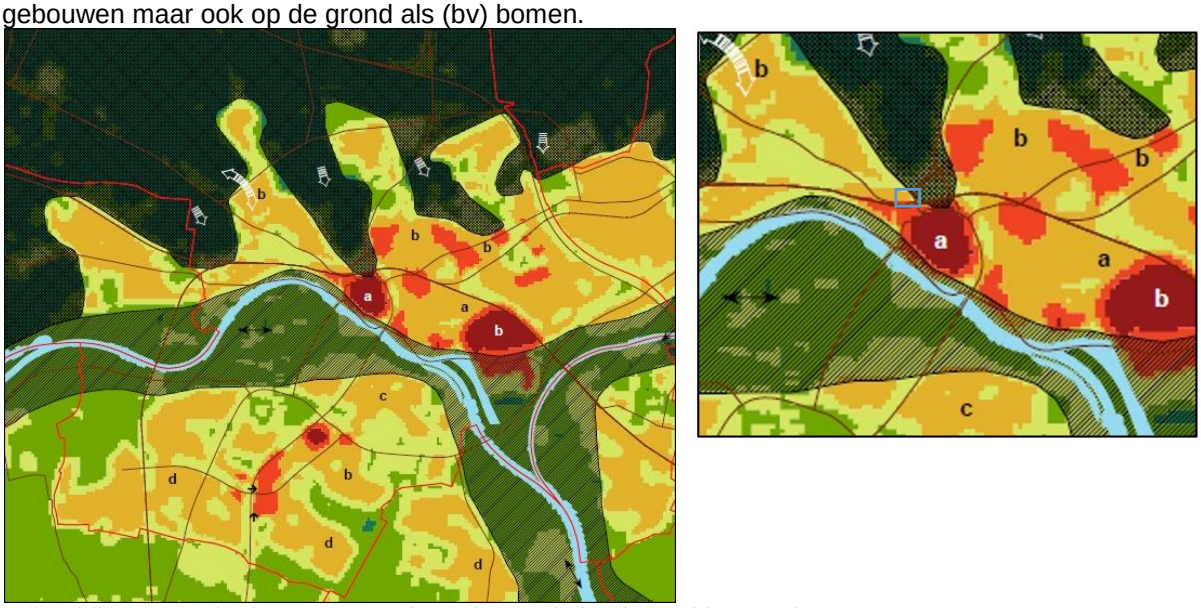

Afbeelding 3.1 Hittekaart van Arnhem (groen is koel, rood is warm)

3.6.11 Besluit milieueffectrapportage

In de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage is vastgelegd dat voorafgaande aan het ruimtelijke plan dat voorziet in een grootschalig project met belangrijke nadelige milieugevolgen een milieueffectrapport (MER) opgesteld dient te worden. De activiteiten waarvoor een MER-rapportage opgesteld moet worden zijn opgenomen in de bijlage van het Besluit m.e.r. Een bestemmingsplan kan m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn op de volgende manieren:

- Een plan kan m.e.r.-plichtig zijn indien een passende beoordeling op basis van artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is;
- Een plan kan m.e.r.-plichtig zijn indien sprake is van activiteiten en gevallen die de drempelwaarden uit de onderdelen C en D overschrijden en waarbij het plan wordt genoemd in kolom 3 (plannen).
- Een plan kan m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn indien het plan wordt genoemd in kolom 4 (besluiten) en er sprake is van activiteiten en gevallen die de drempelwaarden uit onderdeel C en D overschrijden. Bij een overschrijding van de drempelwaarden uit onderdeel C is in dit geval sprake van een m.e.r.-plicht. Bij een overschrijding van de drempelwaarden uit onderdeel D is het plan m.e.r.-beoordelingsplichtig.

In het Besluit m.e.r. neemt het bestemmingsplan een bijzondere positie in, want het kan namelijk tegelijkertijd opgenomen zijn in zowel kolom 3 als in kolom 4 van het Besluit m.e.r.. Of het bestemmingsplan in deze gevallen voldoet aan de definitie van het plan uit kolom 3 of aan de definitie van het besluit uit kolom 4 is afhankelijk van de wijze waarop de activiteit in het bestemmingsplan wordt bestemd. Als voor de activiteit eerst één of meerdere uitwerkings- of wijzigingsplannen moeten worden vastgesteld of nog een omgevingsvergunning milieu moet worden verleend dan is sprake van 'kaderstellend voor' en voldoet het bestemmingsplan aan de definitie van het plan. Is de activiteit geheel of gedeeltelijk als eindbestemming opgenomen voldoet het aan de definitie van het besluit.
Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Concreet betekent dit dat, ook wanneer ontwikkelingen onder de in bijlage D opgenomen drempelwaarden blijven, het bevoegd gezag zich er nog steeds van moet

vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben, de zogenaamde 'vergewisplicht'.
Het komt er op neer dat voor een bestemmingsplan dat betrekking heeft op activiteit(en) die voorkomen in onderdeel D en beneden de drempelwaarden vallen, een toets moet worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r.(-beoordeling) noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.(-beoordeling) plaatsvinden.

3.7 Overige beleidsuitgangspunten

3.7.1 Coffeeshopbeleid

Algemeen
De nota *Arnhems Coffeeshopbeleid* (2009) geeft als hoofddoelstelling: het terugdringen van overlast c.q. het beperken van de inbreuk op het woon- en leefklimaat door softdrugshandel. Er is beleid geformuleerd om de handhaving te intensiveren. Tevens is aangegeven met welk instrumentarium dit wordt gedaan en door wie dit wordt uitgevoerd. Uitvoering van dit beleid waarborgt ook in dit plangebied beheersing van de problematiek. Er is geen aparte bestemmingscategorie voor de coffeeshops gecreëerd.

Toetsing van het initiatief aan het coffeeshopbeleid
Dit bestemmingsplan laat binnen het plangebied geen coffeeshops toe.

3.7.2 Prostitutiebeleid

Algemeen
In de nota 'Van Rood naar Groen Arnhemse Prostitutie op weg naar normalisatie (2000)' is het Arnhems prostitutiebeleid vervat. De opheffing van het wettelijke bordeelverbod per 1 oktober 2000 was aanleiding voor het opstellen van dit beleid. Dit beleid is nog steeds van kracht.
Ten aanzien van de raamprostitutie, overige seksinrichtingen en de tippelprostitutie voert het gemeentebestuur van Arnhem een actief vestigingsbeleid. Het actief vestigingsbeleid bestaat uit de volgende elementen:

- concentratie van de raamprostitutie op één plek;
- het aan een maximum binden van het aantal ramen en werkplekken (120 en dat is een halvering van het aantal ramen en werkplekken ten opzichte van de voormalige raamprostitutielocatie in het Spijkerkwartier);
- het aan een maximum binden van het aantal overige seksinrichtingen op 8 in heel Arnhem, waarbij – overgangsrechtelijke situaties uitgezonderd - in elke wijk (CBS- wijkindeling) maximaal 1 seksinrichting gevestigd mag zijn, ook worden hierbij beperkingen toegepast;
- concentratie van de tippelprostitutie.

Het gemeentebestuur bepaalt hiermee zélf de locatie waar deze vormen van prostitutie zich mogen manifesteren alsmede de omvang ervan en voorkomt hiermee dat de prostitutie zich ongecontroleerd over de stad uitspreidt. De gemeente wil hiermee voorkomen dat bepaalde vormen van prostitutie overlast voor de omgeving veroorzaken. Deze overlast zou kunnen ontstaan doordat er een concentratie van bijvoorbeeld privé-huizen in een bepaalde wijk ontstaat (eerder zagen we immers dat vooral oudere wijken in Arnhem erg aantrekkelijk lijken te zijn voor de vestiging van seksinrichtingen) of doordat de prostitutiefunctie conflicteert met bepaalde andere functies.

Toetsing van het initiatief aan het prostitutiebeleid
In het plangebied is geen seksinrichting aanwezig en ook in het CBS-telgebied is geen seksinrichting aanwezig. In Arnhem mogen maximaal 8 seksinrichtingen zijn, waarbij er maximaal één seksinrichting per telgebied is toegestaan. In Arnhem zijn op dit moment 5 seksinrichtingen. Dat betekent dat er nog theoretisch ruimte is voor één seksinrichting binnen het telgebied. Dit bestemmingsplan laat een seksinrichting niet toe maar het plan bevat wel een afwijkingsmogelijkheid voor het college om een seksinrichting toe te staan. In artikel 11.1 lid 6. zijn de voorwaarden hiervoor opgenomen. Eén van de voorwaarden is dat het woon- en leefklimaat niet onevenredig wordt aangetast en dat er geen onevenredige vergroting van de parkeerdruk ontstaat.

Hoofdstuk 4 Ruimtelijke- en programmatische aspecten van de ontwikkelingen

4.1 Inleiding

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van de bestaande situatie in en om het plangebied gegeven. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de concrete ontwikkeling binnen het plangebied en de uitgangspunten die naar aanleiding van de analyse zijn opgesteld.

4.2 Ruimtelijke opzet en structuur

Er is voor de ontwikkeling van het gebied een voorlopig ontwerp opgesteld. Het ontwerp heeft tot doel om te komen tot een eenduidige en samenhangende structuur van bebouwing in dit deel van het stationsgebied.

In afbeelding 4.1 wordt het voorlopig stedenbouwkundig ontwerp weergegeven. Benadrukt wordt dat dit een impressie betreft, de uiteindelijke uitwerking van het stedenbouwkundig ontwerp kan hier op onderdelen nog van afwijken. De hoofdopzet blijft echter ongewijzigd en wordt vastgelegd in dit plan.

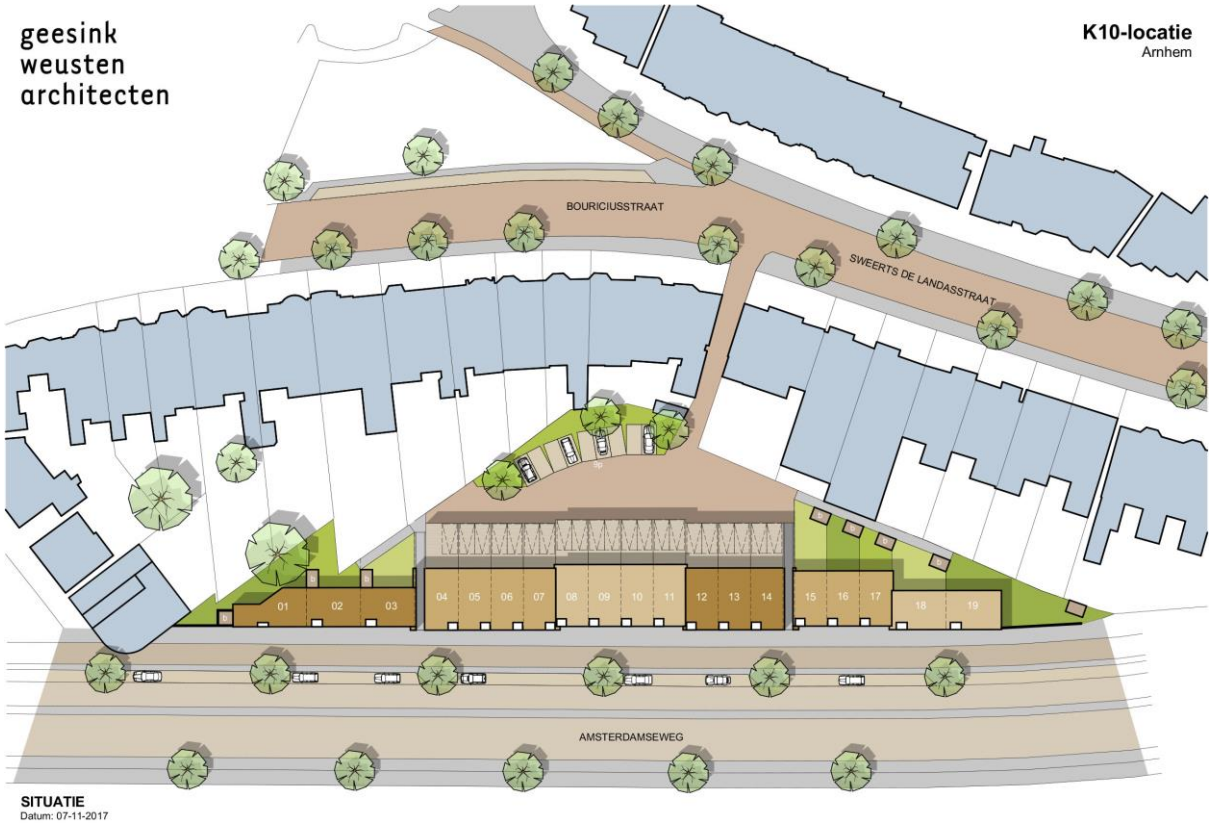

Afbeelding 4.1: Voorlopig stedenbouwkundig ontwerp (Bron: Geesink Weusten Architecten)

Het plan voorziet in de realisatie van maximaal 19 stadswoningen (herenhuizen). De woningen zullen met de voorgevels georiënteerd worden op de Amsterdamseweg, waarbij per blok sprake zal zijn van kleine verspringingen in de rooilijn. Met de voorgenomen inrichting ontstaat er een nagenoeg gesloten wand, passend bij het sterk stedelijke karakter van de omgeving. De woningen bestaan uit vier bouwlagen (exclusief eventuele kelder) en krijgen een maximale hoogte van circa 13,1 meter. Elke woning zal in ieder geval beschikken over een eigen tuin of (dak)terras.

Parkeren door bewoners zal geschieden op het achterterrein, welke ontsloten zal worden via de Sweerts de Landasstraat. Tot slot zijn er in het plan twee verbindingen voor het langzaam verkeer opgenomen tussen het achterterrein en de Amsterdamseweg.

4.3 Programma

Het plangebied maakt onderdeel uit van het stations-/centrumgebied van Arnhem. Het plangebied is een geschikte locatie in de stad om een centrum-stedelijk woonmilieu te realiseren door middel van stadswoningen. Dit bestemmingsplan maakt maximaal 19 stadswoningen (herenhuizen) mogelijk.

Doelgroepen
Het gaat om wonen in een centrum stedelijk woonmilieu, dat aantrekkelijk is voor verschillende leeftijdsgroepen, oude en nieuwe bewoners, huurders en kopers. De locatie en de beoogde woningen zijn geschikt voor 2-persoonshuishoudens en gezinnen. Met name bewoners met een leefstijl die is gericht op cultuur, uitgaan en de aanwezigheid van voorzieningen zullen zich tot het gebied aangetrokken voelen. Uit het Stec rapport: "Arnhem Centraal" blijkt dat het plan appelleert aan de eisen en wensen van urban professionals. Een doelgroep die zich goed mengt met kantoorgebruikers in het gebied.

4.4 Groen en water

Het plan voorziet in beperkte aanleg van groenvoorzieningen ter plaatse van de parkeervoorzieningen. Daarnaast krijgen de woningen een eigen tuin of (dak)terras. Tot slot worden de woningen grotendeels voorzien van dakgroen.
Het plan voorziet niet in de aanleg van oppervlaktewater. Het afvalwater wordt afgevoerd via het gemeentelijk rioolstelsel. Voor wat betreft de afhandeling van hemelwater wordt verwezen naar paragraaf 5.8.

4.5 Verkeer en parkeren

4.5.1 Verkeer (ontsluiting)

De nieuwe stadswoningen liggen direct aan het openbare trottoir langs de Amsterdamseweg. Tussen trottoir en rijbaan ligt een vrijliggend fietspad met fietsverkeer in twee richtingen. Ter hoogte van de nieuwe ontwikkeling is er een forse helling in de Amsterdamseweg; het oostelijke kruispunt met de Zijpsepoort ligt beduidend lager dan de westelijker stationsentree. Het hoogteverschil, de drukke fietsroute met veel en snel fietsverkeer en de voor de stad belangrijke verkeersfunctie van de gebiedsontsluitingsweg (50 km/u) zijn de belangrijkste argumenten om de toegang tot het bewonersparkeren aan de achterzijde te positioneren. Het autoverkeer stad uit moet ter hoogte van de ontwikkeling van twee naar een rijstrook samenvoegen. Een extra doorsteek voor autoverkeer richting centrum is niet mogelijk. De ligging van een enkelzijdig gelegen tweerichtingenfietspad geeft bij een nieuwe in-/uitrit verhoogde kans op ongevallen. Daarbij is het fietsverkeer (inclusief speedpedelecs) ter hoogte van de ontwikkeling intensief en heeft het fietsverkeer helling af rijdend een aanzienlijke snelheid.
Om de verkeersdoorstroming (auto en fiets) en de bereikbaarheid van het centrum op een zo verkeersveilig mogelijke wijze te waarborgen is het niet toegestaan om een extra toegang te realiseren op dit gedeelte van de Amsterdamseweg. Daarom zal de toegang van de parkeervoorziening van deze ontwikkeling via het achterterrein aansluiten op de Sweerts de Landasstraat. Het aantal parkeerplaatsen en daarmee samenhangende verkeersbewegingen zijn bij 19 woningen beperkt en passen, mede gelet op de gelijksoortige woonfunctie, prima binnen het grotere verblijfsgebied (30 km/u-zone). Voetgangers en fietsers kunnen direct van en naar de Amsterdamseweg maar ook aansluiting naar de Sweerts de Landasstraat en het noordelijker deel van het woongebied, eveneens verblijfsgebied.
De toegang vanaf de Sweerts de Landasstraat naar de parkeergelegenheid op het achterterrein is voor een deel dusdanig smal dat autoverkeer elkaar niet kan passeren. Het is aan beide zijden van deze verbinding goed mogelijk om op te stellen en indien nodig even op een tegenligger te wachten, zonder dat overig verkeer in de wijk wordt gehinderd.

4.5.2 Parkeren

Voor de nieuw te bouwen woningen wordt parkeergelegenheid binnen het plangebied gerealiseerd. Binnen het plangebied worden voldoende parkeerplaatsen gerealiseerd, behorend bij de woningen. Voor deze ontwikkeling geldt een parkeernorm van 1,5 parkeerplaats per woning (rijwoning) volgens het vigerende parkeerbeleid. De parkeergelegenheid op het achterterrein bestaat uit parkeerplaatsen direct gelegen achter en tegen de achterzijde van een deel van de woningen. Een ander deel van het parkeren ligt noordelijker op het achterterrein. Bij elkaar zijn maximaal circa 30 parkeerplaatsen op eigen terrein inpasbaar. De parkeerplaatsen op het achterterrein zijn bedoeld voor eigen gebruik door de bewoners.

De bewoners van de nieuwe woningen komen niet in aanmerking voor een gemeentelijke parkeervergunning. Dit wordt via de Parkeerverordening en het Uitwerkingsbesluit Parkeren geregeld. Daarin staat dat bewoners van locaties die beschikken of kunnen beschikken over eigen parkeergelegenheid, niet in aanmerking komen voor een gemeentelijke parkeervergunning. Bewoners beschikken of kunnen beschikken over voldoende parkeergelegenheid op eigen terrein.

Voor bezoekers van bewoners is er openbare (betaalde) parkeergelegenheid aanwezig langs de Amsterdamseweg. Deze parkeerplaatsen worden overdag beperkt gebruikt en 's avonds nauwelijks. Er is overdag en vooral 's avonds en in het weekend voldoende ruimte om ook hier bezoekers te laten parkeren. Hierdoor worden de bestaande parkeervoorzieningen efficiënter gebruikt.
Gelet op het vorenstaande vormt het aspect parkeren geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan**.**

4.6 Ladder voor duurzame verstedelijking (art. 3.1.6, lid 2 Bro)

4.6.1 Algemeen

De Ladder voor Duurzame Verstedelijking is opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van het Rijk en per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Bro. De Ladder voor Duurzame Verstedelijking is verankerd in het Bro in de artikelen 1.1.1 en 3.1.6. Op 1 juli 2017 is de Ladder in het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd. Aanleiding voor de wijziging waren de in de praktijk gesignaleerde knelpunten bij de uitvoering van de Ladder en de wens om te komen tot een vereenvoudigt en geoptimaliseerd instrument.

Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening door een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Hierbij geldt een motiveringsvereiste voor het bevoegd gezag als nieuwe stedelijke ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt.

Teneinde een ontwikkeling adequaat te kunnen toetsen aan de ladder is het noodzakelijk inzicht te geven in de begrippen ‘bestaand stedelijk gebied’ en ‘stedelijke ontwikkeling’.
In de Bro zijn in artikel 1.1.1 definities opgenomen voor:
bestaand stedelijk gebied: ‘bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur’.
stedelijke ontwikkeling: ´ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.´

Bij het beschrijven van de behoefte dient te worden uitgegaan van het saldo van de aantoonbare vraag naar de voorgenomen ontwikkeling (de komende tien jaar, zijnde de looptijd van het bestemmingsplan) verminderd met het aanbod in planologische besluiten, ook als het feitelijk nog niet is gerealiseerd (harde plancapaciteit).

4.6.2 Toetsing van het initiatief aan de Ladder voor duurzame verstedelijking

De 'Ladder voor duurzame verstedelijking' is van toepassing bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen (3.1.6 Bro). In voorliggend geval is er sprake van het ontwikkelen van kavel K10 met maximaal 19 stadswoningen. Hiermee is, gelet op het aantal woningen, sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Hierna wordt de behoefte beschreven en wordt ingegaan op het criterium binnen/buiten bestaand stedelijk gebied.

Beschrijving van de behoefte aan de voorgenomen ontwikkeling

De provincie Gelderland stuurt op een gezonde regionale woningbouwprogrammering. Er zijn afspraken gemaakt met onder andere de Regio Arnhem Nijmegen over de groei van de woningvoorraad (dus: aantallen nieuwbouw) en over de 'kwaliteiten', zoals het aandeel huur- en betaalbare woningen. Naar verwachting zal het aantal inwoners in de gemeente Arnhem in de komende tien jaar met circa 10.000 inwoners toenemen.

Kwantitatieve opgave

In de Arnhemse Woonprincipes 2025 is aangegeven dat op basis van de Socrates analyse regionale woningmarkt (Stadsregio Arnhem Nijmegen uit 2014) er in Arnhem een doorgaande huishoudensgroei is tot 2030 (Bron: Atrivé i.o.v. Stadsregio Arnhem Nijmegen (2014), We hebben elkaar nodig!). Het rapport geeft over de woningbehoefte het volgende aan. *De prognoses wijzen op een doorgaande huishoudensgroei in Arnhem en omgeving tot 2030. Er is een behoorlijke vraag en er is ruimte om ook plannen uit de zachte planvoorraad in ontwikkeling te nemen. In cijfers voor de periode 2014 - 2024 is een geprognotiseerde behoefte aan 7.900 woningen, waarvan 905 woningen gerealiseerd in 2014 en 2015 en 6.995 woningen nog moeten worden gerealiseerd.*

Transformatie

De afgelopen jaren zijn er diverse gebouwen getransformeerd naar wonen. Via transformatie zijn er ongeveer 234 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad. Daarnaast zijn er vergunningen verleend voor transformaties in 2016 voor 478 woningen. Met deze transformaties wordt een deel van de behoefte aan woningen in Arnhem vervuld. Er blijft echter, met inachtneming van de reeds gerealiseerde en in uitvoering zijnde projecten (Bartok, Paradijs, Kerkplein en Trans), nog een opgave bestaan tot 2025. Met het plan wordt hier een bijdrage aan geleverd.

Kwalitatieve opgave

Atrivé constateert in het onderzoek dat een belangrijke factor in de grote behoefte aan meergezinswoningen de vergrijzing is. Het aantal 65-plus huishoudens neemt flink toe, evenals hun woningbehoefte. Vanuit Arnhem trekken gezinnen en 1- en 2-persoonshuishoudens in de leeftijdscategorie 30-65 jaar naar omliggende dorpen. Anders is dit voor 'empty nesters'. Een deel van de huishoudens die suburbaan zijn gaan wonen wil in deze leeftijdsfase weer terug naar Arnhem of Nijmegen, aldus Atrivé op basis van onderzoek in 2013. De vraag naar het segment centrum-stedelijk neemt door de combinatie van vergrijzing en de beweging naar de stad toe, en zal naar verwachting toe blijven nemen.

Doelgroep	**Huishoudens 2014**	**Huishoudens 2024**	**Ontwikkeling 2014-2024**	**Additionele behoefte per jaar**
Alleenstaand <25 jaar	3.720	3.965	245	25
Alleenstaand 25-35 jaar	7.560	8.700	1.145	115
Paren <35 jaar	3.790	3.210	-580	-60
(1-Ouder) gezinnen	21.580	22.245	665	65
Alleenstaand&paren 35-55 jaar	13.815	13.960	145	15
Alleenstaand&paren 55-75 jaar	16.440	20.220	3.780	380
Alleenstaand&paren 75 jaar e.o.	6.470	8.985	2.510	250
Totaal	73.380	83.690	7.910	790

Tabel: indicatie additionele woningbehoefte door huishoudenstoe- en afname in gemeente Arnhem Bron: Kences (2012), provincie Gelderland (2014). Bewerking Stec Groep (2014). Cijfers zijn exclusief 2.400 uitwonende studentenhuishoudens in Arnhem. Afgerond op 5-tallen.

Uit het Atrivé-onderzoek blijkt dat in de periode 2014-2020 de gewenste nieuwbouw in het segment centrumstedelijk wonen +1.750 woningen bedraagt. Er zijn in 2014 en 2015 ongeveer 75 woningen in dit woonmilieu opgeleverd. Een groot deel van de transformaties (ongeveer 300 woningen) hebben ook binnen dit woonmilieu plaats gevonden. Er resteert dus nog een ruime vraag naar woningen binnen het centrum-stedelijke woonmilieu. Hiermee is de kwalitatieve behoefte aan de 19 nieuwe woningen voldoende onderbouwd.

Conclusie
Gelet op het hiervorenstaande wordt geconcludeerd dat met het realiseren van woningen binnen het plangebied wordt bijgedragen aan zowel de kwantitatieve als kwalitatieve behoefte naar woningen.
Binnen of buiten bestaand stedelijk gebied
Het plangebied is gelegen binnen bestaand stedelijk gebied: de locatie wordt volledig omsloten door het bestaand bebouwd gebied, is gelegen in het centrumgebied van Arnhem, maakt onderdeel uit van een bestemmingsplan voor het stedelijk gebied en is planologisch bestemd ten behoeve van stedelijke functies. Een nadere locatiemotivering is gelet op het feit dat het plangebied onderdeel uitmaakt van een bestaand stedelijk gebied niet noodzakelijk.

4.6.3 Conclusie

Gezien het vorenstaande wordt gesteld dat voldaan wordt aan de 'Ladder van duurzame verstedelijking'.

Hoofdstuk 5 Milieu- en omgevingsaspecten

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de beperkingen gegeven die van belang kunnen zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied.

5.2 Geluid

Een woning wordt op basis van de Wet geluidhinder aangemerkt als geluidsgevoelige object. Hierna wordt ingegaan op de aspecten wegverkeers- en spoorwegverkeerslawaai en industrielawaai.

Wegverkeers- en spoorwegverkeerslawaai
Ten behoeve van de inpasbaarheid van het nieuwbouwproject heeft Buro Bouwfysica B.V. een akoestisch onderzoek omgevingslawaai (bijlage 1) uitgevoerd. De geluidsbelastingen worden getoetst aan de grenswaarden uit de Wet geluidhinder en het gemeentelijk beleid. Tevens bestaat het onderzoek uit het vaststellen van de onderzoeksplicht in het kader van de Wro.

Rekenresultaten en conclusies
Uit de berekeningen blijkt dat zowel vanwege de Amsterdamseweg en het spoortraject Arnhem CS sprake is van een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde maar niet van de maximaal te verlenen ontheffingswaarde. Hierdoor kan een hogere waarde per geluidsbron worden vastgesteld en is het toepassen van dove gevels niet noodzakelijk. Op de achtergevels van alle woningen voldoet de geluidbelasting aan de voorkeursgrenswaarde. De geluidsbelasting als gevolg van de 30 km/uur wegen bedraagt maximaal 40 dB (zonder aftrek conform art. 110g Wgh) en vormt daarmee geen belemmering voor de planontwikkeling. De gecumuleerde geluidbelasting (LCUM) bedraagt maximaal 68 dB.
Het toekennen van een hogere waarde voor de 19 woningen van 63 dB voor de Amsterdamseweg en 62 dB voor het spoortraject is op basis van onderstaande argumenten te verantwoorden binnen het gemeentelijk geluidbeleid:

- Geluidsreducerende maatregelen aan de bron of in de overdracht sorteren niet voldoende effect, zijn niet doelmatig, dan wel ontmoeten bezwaren van civieltechnische, verkeerskundige en stedenbouwkundige aard.
- Het plan bevindt zich in de nabijheid van een trein- of busstation (ontheffingscriteria/locatiespecifieke kenmerken).
- De afmeting en positie van het plan zorgt voor afscherming van de achtergevels (tuinzijde) tot aan de voorkeursgrenswaarde en zorgt gemiddeld voor een ca. 5 dB lagere geluidbelasting vanwege de Amsterdamseweg en het spoortraject op de direct achterliggende woningen aan de Bouriciusstraat en de Sweerts de Landasstraat.
- Het plan voldoet grotendeels aan de in het hogere waarden beleid gestelde ambitieniveaus dan wel is sprake van een geringe afwijking (voor de Amsterdamseweg).
- Het plan voldoet aan de criteria uit het hogere waarden beleid m.b.t. een geluidluwe zijde, een geluidluwe buitenruimte en de realisatie van minimaal een verblijfsruimte aan de geluidsluwe zijde.
- De toegestane binnenwaarde van 33 dB is o.a. te waarborgen middels akoestische beglazing, geluidgedempte ventilatievoorzieningen en dubbele kierdichting e.d. op basis van het maatgevende wegverkeerslawaai zonder aftrek conform art. 110g Wgh (max. 68 dB) en het meest ongunstige frequentiespectrum (spectrum 2 volgens de NPR 5079). In het kader van de aanvraag omgevingsvergunning zal een en ander in detail worden uitgewerkt middels een akoestisch-bouwtechnisch rapport.

Geconcludeerd kan worden dat het plan, ondanks de ligging op korte afstand van geluidbronnen, uitvoerbaar is en voorziet in een goed woon- en leefklimaat. Daar waar de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden zal een besluit tot vaststelling hogere waarden worden genomen.

Industrielawaai
In de omgeving van het plangebied is geen gezoneerd bedrijventerrein, als bedoeld in de Wet geluidhinder, aanwezig. Wat betreft de invloed van individuele bedrijven op de woningen wordt verwezen naar paragraaf 5.4 (milieuzonering). Het aspect industrielawaai vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

Conclusie
De Wet geluidhinder vormt, met inachtneming van de vast te stellen hogere waarden, geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

5.3 Luchtkwaliteit

Ten behoeve van de inpasbaarheid van het nieuwbouwproject heeft Aveco de Bondt een quickscan luchtkwaliteit (bijlage 2) uitgevoerd.

Wet luchtkwaliteit
Voor kleinere ruimtelijke plannen en verkeersplannen die effect kunnen hebben op de luchtkwaliteit heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu in samenwerking met Kenniscentrum InfoMil een specifieke rekentool ontwikkeld. Daarmee kan op een eenvoudige en snelle manier – op basis van in te voeren verkeersgegevens - worden bepaald of een plan niet in betekenende mate bijdraagt (NIBM) aan de concentratie van een stof in de buitenlucht.
Onderhavig plan maakt de realisatie van maximaal 19 woningen mogelijk. Hiermee past de voorgenomen ontwikkeling ruim binnen de kaders zoals gesteld in het besluit 'Niet in betekenende mate' waardoor geconcludeerd wordt dat het plan voldoet aan voorwaarde c uit de Wet luchtkwaliteit.
Goed woon- en leefklimaat
Naast de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de luchtkwaliteit, moet worden bezien of er voor de te realiseren woningen voldaan kan worden aan een goed woon- en leefklimaat ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit. Om te bepalen of de plaatselijke luchtkwaliteit voldoet aan de normen voor een goed woon- en leefklimaat is gebruik gemaakt van de NSL-monitoringstool. Sinds 2010 vindt jaarlijks een monitoring plaats van het NSL. Daarin wordt de ontwikkeling van de luchtkwaliteit gevolgd en wordt de uitvoering van de maatregelen en projecten, die zijn opgenomen in het NSL, bijgehouden. Ten behoeve van deze monitoring worden berekeningen uitgevoerd met de Monitoringstool. Indien uit de monitoring blijkt dat de doelstellingen van het NSL niet worden gehaald, kunnen extra maatregelen worden getroffen.

Op basis van de NSL-monitoringstool (zie bijlage 1 van het rapport) blijkt dat de achtergrondconcentraties fijn stof en stikstofdioxide ter plaatse van het in 2020 respectievelijk 21,5 µg/m^3 en 23,9 µg/m^3 bedragen. Hiermee wordt ruim voldaan aan de wettelijke norm van 40 µg/m^3. Voor zeer fijn stof ($PM_{2.5}$) geldt een norm van 25 µg/m^3. Ter plaatse van het plangebied bedraagt de concentratie zeer fijn stof op grond van het NSL 13,1 µg/m^3. Hiermee wordt ook voor zeer fijn stof voldaan aan de geldende normen.

Conclusie
Op basis van het voorgaande wordt geconcludeerd dat zowel vanuit de Wet milieubeheer als vanuit een goede ruimtelijke ordening de luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor de voorgenomen ontwikkeling.

5.4 Hinder

Hinder
Op basis van de VNG brochure bedrijven en milieuzonering geldt voor bedrijven/inrichtingen een richtafstand ten opzichte van woningen binnen woongebieden of gemengde gebieden (wonen naast werken). Een richtafstand gaat uit van voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en een milieugevoelige functie als wonen anderzijds kan worden gecreëerd.
Zowel binnen als buiten het plangebied zijn geen bedrijven/inrichtingen aanwezig die een belemmering vormen voor de functies in het plangebied.

Geur
Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn geen industriële bedrijven waarbij geur een rol speelt. Vanuit geur zijn er geen belemmeringen voor dit plangebied.

5.5 Trillingen

5.5.1 Algemeen

Treinverkeer kan aanleiding geven tot trillingen in gebouwen. Trillingsbronnen oefenen een kracht uit op bijvoorbeeld de rails resulterend in de opwekking van trillingen. Indien bouwplannen binnen een afstand van 150 meter vanaf een spoorlijn liggen dient rekening gehouden te worden met deze trillingen.

5.5.2 Situatie plangebied

Adviesbureau DGMR heeft onderzoek uitgevoerd naar het aspect trillingen. Hierna zijn de resultaten uit het onderzoek opgenomen. Voor het volledige onderzoek wordt verwezen naar bijlage 5 van deze toelichting.
Uit de haalbaarheidsstudie, gebaseerd op trillingsmetingen in de bouwkavel en prognose van de te verwachten trillingssterkten op vloervelden, volgt dat in de nog te realiseren woningen met voorwaarden voldaan kan worden aan de SBR-B. Deze voorwaarden betreffen het toepassen van een paalfundering, het toepassen massieve vloeren met een beperkte vloeroverspanning van maximaal 8 meter. Deze voorwaarden zijn te wijten aan de goederentreinpassages.

5.5.3 Conclusie

Het aspect trillingen vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling, mits de voorgestelde voorwaarden in acht worden genomen.

5.6 Externe veiligheid

Het plangebied ligt in de directe omgeving van het spoortraject Nijmegen-Arnhem-Zutphen waarover transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. In dit kader is er een kwantitatieve risicoanalyse (QRA) uitgevoerd (zie bijlage 3). Een en ander is vastgelegd in het rapport “Externe veiligheid spoor Arnhem Centraal, AVIV, nr.163050, 11 februari 2016. Daarnaast is er als onderdeel van de verantwoording groepsrisico een advies aan de veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)/brandweer gevraagd.

Basisnet
Op basis van het Basisnet geldt voor Arnhem dat er geen 10^{-6} PR contour is en de orienterende waarde voor het groepsrisco niet wordt overschreden. Daarnaast hoeven we geen rekening te houden met een plasbrandaandachtsgebied.
Uit de QRA volgt dat er door het transport van gevaarlijke stoffen ter hoogte van het plangebied geen 10^{-6} PR contour (veiligheidszone) is. Wel ligt het plangebied binnen het invloedsgebied van het groepsrisico. Dit betekent dat er een verantwoording van het groepsrisico plaats moet vinden.

Groepsrisico:
- Uit de QRA volgt dat door wijziging van kavel K10 van de bestemming dienstverlening (administratieve en publieksgerichte kantoren) naar wonen (90 appartementen) het aantal aanwezige personen en dus het groepsrisico nagenoeg niet zal wijzigen. In de huidige plannen gaat het echter niet om 90 appartementen maar om 19 (grondgebonden) herenhuizen. Dit betekent dat het aantal aanwezige personen en dus het groepsrisico zal afnemen.
- Een incident binnen het stationsgebied is in beginsel (redelijk) bestrijdbaar voor de hulpverleningsdiensten. In het stationsgebied is voldoende bluswatercapaciteit beschikbaar en op de perrons zijn stationaire blusmonitoren geplaatst. De bereikbaarheid van de perrons is geborgd middels brandweeringangen. Een incident ter hoogte van de spoorwissels is lastiger te bestrijden dan een incident ter hoogte van de perrons. In dit laatste geval moet de inzet via de spoorbaan gebeuren waarlangs geen stationaire waterkanonnen staan zoals op de perrons.
- Bij een incident in het stationsgebied is de evacuatie/ontruiming van de aanwezige personen in het stationsgebied en haar omgeving een belangrijk aandachtspunt. Het vervoer van gevaarlijke stoffen vindt vooral in de nachtperiode plaats. Een functiewijziging van kantoren naar wonen maakt evacuatie/ontruiming complexer, omdat er dan relatief veel personen (veelal slapend) rondom Arnhem Centraal voorkomen. Expliciet aandacht voor de vluchtmogelijkheden, van de risicobron af, zijn dan ook van belang.

- De toekomstige bewoners betreffen vooralsnog geen kwetsbare groep gebruikers. De kans op een incident is klein maar bij een incident zijn de bewoners aangewezen op hun zelfredzaamheid. In de eerste minuten van een incident krijgen de toekomstige bewoners weinig aandacht van de rampenbestrijdingsorganisatie. De bewoners zijn dan ook volledig op zichzelf aangewezen om zich in veiligheid te brengen.

Conclusie
Hieruit volgt dat door de wijziging van kantoren naar grondgebonden woningen (19 herenhuizen) het groepsrisico wat afneemt. De oriënterende waarde voor het groepsrisico wordt niet overschreden. Op basis van bovengenoemde overwegingen zijn er geen belemmeringen voor dit plangebied.

5.7 Groen en ecologie

Beschrijving bestaande situatie
Het plangebied betreft momenteel een braakliggend onbebouwd terrein. Van (robuuste) groenstructuren is binnen het plangebied geen sprake. Wel staan er enkele (kleine) bomen binnen het plangebied. Uitsluitend de Witte paardenkastanje in het naburige perceel maar die overhangt in het westelijk deel van het plangebied is aangemerkt als waardevolle boom. Voor het overige is het plangebied in beperkte mate groen ingericht met lage struikgewassen en gazon.

Beschrijving ontwikkelingen
Gebiedsbescherming
Het plangebied valt buiten de beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN). Door de geringe omvang van het project in dit stedelijke centrumgebied is er ook geen sprake van directe externe werking. Voor wat betreft de toets aan de Programma Aanpak Stikstof (PAS) wordt verwezen naar paragraaf 5.13.

Soortbescherming
Het is een braakliggend terrein. Er worden geen beschermde soorten verwacht binnen het plangebied, waarvoor een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Boomeffectanalyse
Ten behoeve van de bouw van woningen nabij een paardenkastanje heeft het bureau BoomOntzorging een boomeffectanalyse (bijlage 6) uitgevoerd.
Uit het onderzoek blijkt dat de bouw van een woning op de betreffende kavel nabij de paardenkastanje mogelijk is. Er is voldoende ruimte voor het huidige grondplan en in het deel waar de woning komt te staan komen nauwelijks boomwortels voor. In voorliggend plan is bij het vaststellen van de bebouwingsgrens en toegestane bebouwingshoogte rekening gehouden met de boomwortels en de zware gesteltak. Bij het bouwen van een woning moet het wortelpakket van de boom in een straal van 4,0 meter rondom de stamvoet worden beschermd en de zware gesteltak op 9,5 meter hoogte dient behouden te blijven. Tot slot mag de tuin van meest noordwestelijke kavel niet vergraven of opgehoogd worden in de bouwfase en de gebruiksfase. Indien aan vorenstaande voorwaarden wordt voldaan kan er een woning op de betreffende kavel worden gebouwd.
De boom is voorzien van de aanduiding 'waardevolle boom' en in de regels zijn nadere bepalingen opgenomen, teneinde de boom te beschermen.

Groenbalans
Op basis van de geldende bestemmingsplannen is het plangebied bestemd als 'Dienstverlening' en in beperkte mate als 'Tuin'. Gronden met dergelijke bestemmingen mogen reeds verhard worden. Als gevolg van dit bestemmingsplan is vanuit planologisch oogpunt dan ook geen sprake van een toename van verhard oppervlak.

Conclusie
Vanuit groen en ecologie zijn er geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkeling.

5.8 Water

Hierna wordt een beschrijving gegeven het toekomstige watersystemen in het plangebied. De beschrijving van het huidige watersysteem is terug te lezen in paragraaf 2.6.

Door Aveco de Bondt is een watertoets (bijlage 7) uitgevoerd voor de ontwikkellocatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem.
De ontwikkeling betreft 19 woningen met bijbehorende infrastructuur. In het plan is weinig ruimte gereserveerd voor groenvoorziening. Het plangebied ligt aan de voet van een stuwwal waardoor de maaiveldhoogte sterk varieert in de omgeving. Het plangebied heeft een zandige ondergrond met mogelijk leemplaten en heeft een freatische grondwaterstand die relatief diep onder maaiveld ligt. In het plan is geen ruimte gereserveerd voor de aanleg van nieuw oppervlaktewater.
Sinds 2008 moet bij nieuwe initiatieven de eigenaar zelf zorgen voor het verwerken van o.a. hemelwater op het eigen terrein. De gemeente Arnhem stelt als minimale eis dat 43 mm hemelwater over het totaal verhard oppervlak op eigen terrein geborgen moet worden. Hemelwater mag niet vertraagd worden afgevoerd naar het rioolstelsel, dus al het hemelwater zal volledig geborgen moeten worden.
Vuilwater kan via drie uitleggers worden aangeboden aan het stelsel. Bovenstaande komt overeen met de bergingseis van het waterschap.

Conclusie
Ruimtelijk is de ontwikkeling geen probleem. In de vervolgfase moet nog wel aangetoond worden hoe het hemelwater verwerkt gaat worden.

5.9 Bodem

Ten behoeve van de inpasbaarheid van het nieuwbouwproject heeft Aveco de Bondt een quickscan bodemkwaliteit (bijlage 8) uitgevoerd.
Op het voormalige bedrijfsterrein zijn vanaf het begin van deze eeuw tot het eind van de jaren zeventig diverse bedrijven gevestigd geweest (zeepfabriek, wasserij (natwasserij en chemische reiniging) en diverse autoherstelinrichtingen). Door deze activiteiten is een ernstige bodemverontreiniging met chloorhoudende oplosmiddelen ontstaan. Daarnaast zijn verontreinigingen met minerale olie, PAK en zware metalen, PCB's en asbest aangetroffen. Voor de sanering van het terrein is gekozen voor een zogenaamde multifunctionele saneringvariant, waarbij de aanpak van het gehele geval van verontreiniging in fasen heeft plaatsgevonden.

De sanering van de grond is afgerond en door het bevoegd gezag Wet bodembescherming goedgekeurd. Er is sprake van enkele restverontreinigingen in de grond, te weten:
1. Een lichte verontreiniging met tetrachlooretheen (Per) in de grond op het aan te kopen perceel 5364, ter hoogte van de tuin van het perceel Bouriciusstraat 9;
2. Lichte verontreinigingen met Per op de terreingrenzen tussen de tuinen van Bouriciusstraat 3/5, -5/7 en -7/9. Ook hier is sprake van verontreiniging met Per.
3. Verontreinigingen in de Sweerts de Landasstraat, globaal ter hoogte van de nrs. 12 t/m 30. Ook hier betreft het Per, in gehalten boven de interventiewaarde.

Op basis van de beoordeling van de geschiktheid van de bodem bestaat er geen belemmering bestaat om aan de aanvrager een omgevingsvergunning voor het bouwen te verlenen onder de volgende voorwaarden.

Het is van belang dat rekening wordt gehouden met de aanwezige verontreiniging met VOCL (oplosmiddelen PER en TRI) in de grond en het diepe grondwater (Amsterdamseweg 38 eo, vml. Neproma-terrein). In de grond zijn na sanering restverontreinigingen achtergebleven. De actieve grondwatersanering is afgerond. De grondwaterpluim wordt nog circa 10 jaar gemonitoord. In die tijd moet het saneringsysteem (bestaande uit deepwells, aan- en afvoerleidingen, kabels, persleiding en monitoringspeilbuizen), als terugvalscenario in tact blijven.

De bouw vindt plaats binnen dit geval van ernstige bodemverontreiniging Amsterdamseweg 38 e.o. (BIS-nr 0032). De sanering van de verontreiniging loopt. Stichting Bodembeheer Nederland/ Nazorg Amsterdamseweg Arnhem BV is verantwoordelijk voor de uitvoering van de sanering. Ten behoeve van de systemen zijn putten, leidingen, peilbuizen en verzamelpunten aanwezig die intact moeten blijven. Door Nazorg Amsterdamseweg Arnhem BV kan aangegeven worden welke onderdelen van het saneringssysteem (leidingen, putten, peilbuizen) intact moeten blijven. De bouwwerkzaamheden zal ter zijner tijd worden afgestemd met Nazorg Amsterdamseweg Arnhem BV zodat voornoemde afspraken nagekomen worden.

Conclusie
Het aspect bodemkwaliteit vormt in het kader van het bestemmingsplan geen belemmering. Bij het vervolgproces dienen de hiervoor genoemde maatregelen in acht te worden genomen.

5.10 Cultuurhistorie

In voorliggend geval zijn er in het plangebied geen cultuurhistorische waarden aanwezig. Uit de Gelderse Cultuurhistorische Atlas en de gemeentelijke monumentenviewer blijkt dat er in de omgeving van het plangebied meerdere rijks- en gemeentelijke monumenten aanwezig zijn. Deze zijn vooral gesitueerd aan de Sweerts de Landasstraat en de Zijpendaalseweg.
Voorgenomen plan voorziet in een stedenbouwkundige afronding van het gebied, waardoor de achterkantsituatie ter plaatse komt te vervallen. Het plan heeft niet tot gevolg dat afbreuk wordt gedaan aan de cultuurhistorische waarden van de monumenten. Van het vervallen van zichtlijnen op monumentale voorgevels is bijvoorbeeld geen sprake.

Conclusie
Geconcludeerd wordt dat er geen sprake is van negatieve effecten op de cultuurhistorische waarden.

5.11 Archeologie

Het plangebied is op de archeologische verwachtingskaart aangemerkt als 'archeologisch waardevol gebied' en 'archeologie - middelhoge verwachting'. Dit betekent dat conform de Erfgoedverordening in deze zones archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd bij ontwikkelingen waarbij er bodemingrepen plaatsvinden over een oppervlakte van meer dan respectievelijk 30 m^2 en 500 m^2 en dieper dan 40 centimeter onder het maaiveld. Gelet op het voorgenomen plan zal de hiervoor genoemde oppervlakte worden overschreden. Een archeologisch onderzoek is momenteel in uitvoering. De gronden binnen het plangebied zijn voorzien van de dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)' en 'Waarde - Archeologie (middelhoge verwachting)'. Hiermee worden eventuele aanwezige archeologische waarden beschermd. Afhankelijk van de conclusies uit het archeologisch onderzoek zullen de dubbelbestemmingen gehandhaafd, aangepast of verwijderd worden.

Het plangebied ligt aan een oude route van en naar de stad, met kans op bebouwing. Daarnaast stond er vanaf 1905 de Neproma, een chemische wasserij voor poetsdoeken en een vroeg voorbeeld van Arnhemse industrie. De bedrijfsuitvoering, die tot 1979 voortduurde, leidde tot ernstige bodemverontreiniging en sanering tot 2 meter onder maaiveld. Naar verwachting zijn hierbij archeologische waarden verwijderd. Of en in welke mate moet bovengenoemd onderzoek uitwijzen. Naast deze waarden ligt het plangebied ook ter hoogte van de uitbreiding van de vesting uit 1701-1728 naar model van Menno van Coehoorn. Grachten en aarden wallen al dan niet verstevigd met muren en beschoeiing kunnen worden verwacht. Deze waarden kunnen ook beneden de saneringsdiepte aanwezig zijn.

5.12 Stadsklimaat

De klimaatbestendigheidsambitie is voor wat betreft hitte in de stad vertaald naar aanbevelingen voor specifieke gebieden. Op de Hitte-attentiekaart (zie afbeelding 5.1) ligt het plangebied in een als oranje aangegeven klimatologische eenheid. Voor het plangebied betekent dit specifiek dat voorkomen moet worden dat het stadsklimaat ter plekke verslechtert door de geplande nieuwbouw. De stationsomgeving is een gebied waar het tijdens hittegolven nu al behoorlijk kan opwarmen met gevolgen voor de leefbaarheid buiten en temperaturen binnenshuis. Voorkomen moet worden dat door de ontwikkeling het stadsklimaat opschuift naar 'rood'. Deze ambitie kan specifiek voor dit gebied invulling worden gegeven door:

- het behoud van het aanwezig groen
- het benutten van kansen tot het zoveel mogelijk extra vergroenen van de buitenruimte.
- het benutten van kansen om gebouwen te voorzien van verticaal groen en dakgroen ter voorkoming opwarming van het gebouw zelf en uitstraling warmte naar omgeving. Dakgroen is vooral effectief voor een beter binnenklimaat (en daarmee de energievraag).
- gebruik maken van de juiste materialen voor gebouwen en verharding van de buitenruimte waarmee de opwarming van de gebouwen en de omgeving kan worden verminderd.

Het voornemen is om de woningen grotendeels te voorzien van dakgroen. Daarnaast is vanuit planologisch oogpunt feitelijk geen sprake van een toename van verhard oppervlak.

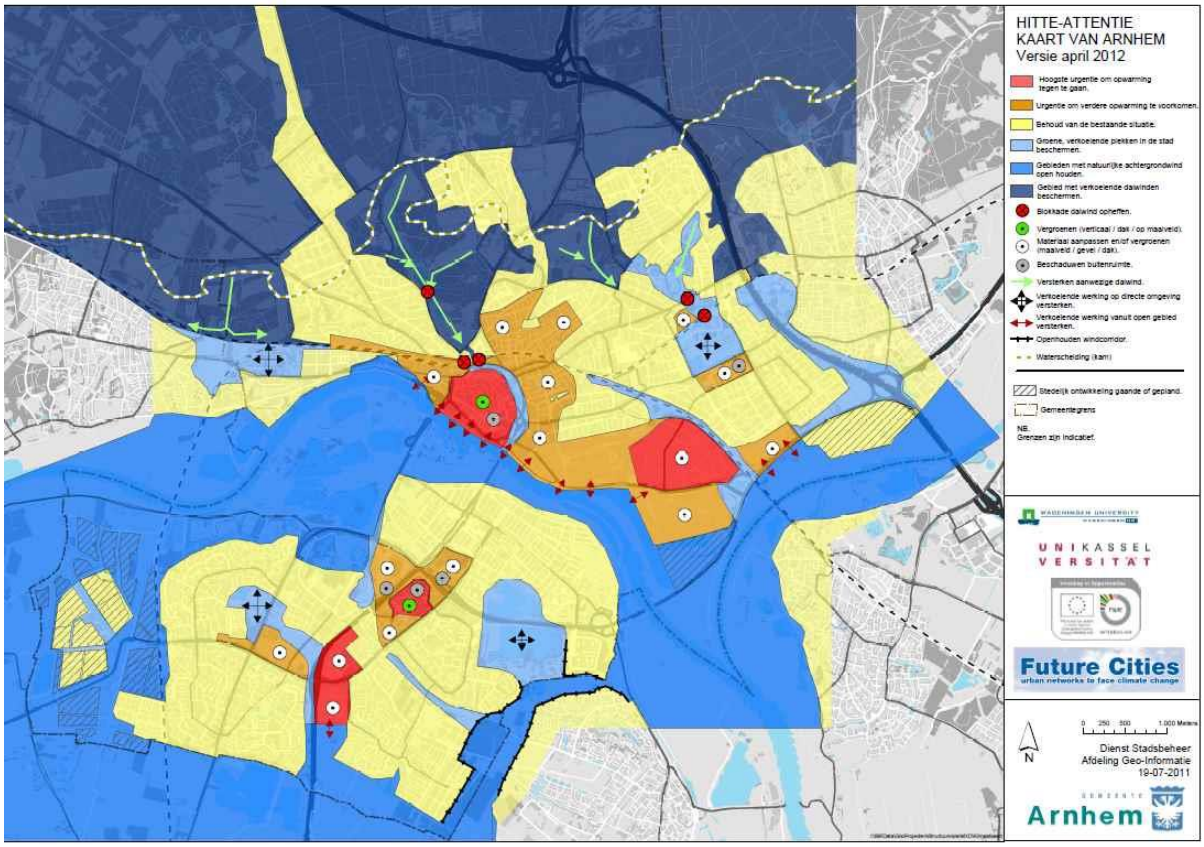

Afbeelding 5.1: Hitte-attentiekaart van Arnhem

5.13 Besluit milieueffectrapportage

Artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, het gebied 'Veluwe', is gelegen op een afstand van meer dan 1,8 kilometer van het plangebied. Gezien de aard en omvang van de in dit bestemmingsplan besloten ontwikkeling in relatie tot de ruime afstand tot Natura 2000-gebied wordt geconcludeerd dat geen sprake zal zijn van een aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura-2000 gebied. Een passende beoordeling op basis van artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming is in het kader van dit bestemmingsplan dan ook niet noodzakelijk. Derhalve is geen sprake van een m.e.r.-plicht op basis van artikel 7.2a van de Wet milieubeheer.

Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

Op 1 juli 2015 is de PAS in werking getreden. De PAS is een gezamenlijke, samenhangende aanpak van alle betrokken overheden op provinciaal en rijksniveau. De PAS bevat maatregelen die leiden tot een afname van stikstofdepositie en maatregelen die leiden tot een versterking van de natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden. Door deze maatregelen kunnen in en rondom de Natura 2000-gebieden nieuwe economische activiteiten, zoals bedrijfsuitbreidingen die stikstofdepositie veroorzaken, worden toegelaten.

Activiteiten met een waarde van minder dan 0,05 mol per hectare per jaar worden als verwaarloosbaar beschouwd; deze activiteiten hoeven niet te worden gemeld (ook al niet onder de ontwerp Regeling). Ook cumulatief beschouwd zorgen deze activiteiten voor geen effecten voor de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden, aldus de toelichting van de PAS. Tuitert Natuuronderzoek heeft in voorliggend geval een Aerius-berekening uitgevoerd. Uit dit onderzoek blijkt dat de voorgenomen ontwikkeling niet leidt tot een toename aan stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden boven de drempelwaarde van 0,05 mol N/ha/jr. Er hoeft geen melding gedaan te worden of een vergunning aangevraagd te worden in het kader van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) binnen de Wet natuurbescherming. Voor het volledige onderzoek wordt verwezen naar bijlage 9 bij deze toelichting.

Drempelwaarden Besluit m.e.r.
Dit bestemmingsplan voorziet in een directe eindbestemming voor wat betreft de gronden in het plangebied en voldoet daarmee aan de definitie van een 'besluit' als bedoeld in het Besluit m.e.r. Dit betekent dat dit bestemmingsplan m.e.r.-(beoordelings)plichtig is indien activiteiten worden mogelijk gemaakt die genoemd worden in onderdeel C of D van het Besluit m.e.r. en de daarin opgenomen drempelwaarden overschrijden.

In dit geval is sprake van een ontwikkeling die niet wordt genoemd in onderdeel C van het Besluit m.e.r. Er is daarom in elk geval geen sprake van een direct m.e.r.-plicht. Op basis van onderdeel D kan de in dit plan besloten ontwikkeling worden aangemerkt als: 'De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen'.

De ontwikkeling in dit bestemmingsplan is m.e.r.-beoordelingsplichtig indien de volgende drempelwaarden worden overschreden:
1. een oppervlakte van 100 hectare of meer,
2. een aaneengesloten gebied en 2000 of meer woningen omvat, of
3. een bedrijfsvloeroppervlakte van 200.000 m^2 of meer.

Gezien de drempelwaarden (100 hectare of meer) kan worden geconcludeerd dat voor dit bestemmingsplan geen sprake is van een m.e.r.-beoordelingsplicht. Echter, zoals ook in het voorgaande aangegeven, dient ook wanneer ontwikkelingen onder drempelwaarden blijven, het bevoegd gezag zich er van te vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben.
Indien de mogelijkheden van dit plan worden vergeleken met de drempelwaarden uit onderdeel D van het Besluit m.e.r. kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een wezenlijk ander schaalniveau en een activiteit die vele malen kleinschaliger is. Daarnaast blijkt uit dit hoofdstuk dat de in dit bestemmingsplan besloten ontwikkeling geen belangrijk nadelige milieugevolgen tot gevolg heeft die het doorlopen van een m.e.r.-procedure noodzakelijk maken.

Conclusie
Dit bestemmingsplan is niet m.e.r.-plichtig. Tevens zijn geen nadelige milieugevolgen te verwachten als gevolg van de vaststelling van dit bestemmingsplan.

5.14 Kabels, leidingen en straalpaden

Binnen het plangebied zijn geen planologisch relevante kabels, leidingen of straalpaden gelegen waarmee in het kader van dit bestemmingsplan rekening dient te worden gehouden.

Hoofdstuk 6 Ruimtelijke en programmatische afweging

Dit bestemmingsplan maakt de ontwikkeling van kavel K10 mogelijk. In deze paragraaf wordt een ruimtelijke en programmatische afweging gemaakt.

Ruimtelijk

De in dit bestemmingsplan besloten ontwikkeling is getoetst aan rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid (zie hoofdstuk 3). Uit deze toetsing zijn geen belemmeringen naar voren gekomen die ervan weerhouden om het plangebied te ontwikkelen.
Met het realiseren van het voornemen binnen het plangebied wordt bijgedragen aan diverse ruimtelijke beleidsambities opgenomen in het beleidsdocument 'Structuurvisie Arnhem 2020', waaronder het realiseren van een hoogwaardige entree van de stad (Transfergebied). Daarnaast draagt het plan bij aan een stedenbouwkundige afronding van het gebied en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse.
Uit hoofdstuk 5 blijkt dat de voorgenomen ontwikkeling voldoet aan de gestelde voorwaarden/eisen voortkomend uit de milieu- en omgevingsaspecten. Onderzoeken die van belang zijn voor het vervolgtraject zijn waar nodig juridisch gewaarborgd via het opnemen van voorwaarden in de regels.
Geconcludeerd wordt dat het plan vanuit ruimtelijk opzicht in overeenstemming is met wet- en regelgeving en de van toepassing zijnde beleidsdocumenten. De ontwikkeling is in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening en voorziet uiteindelijk in een aantrekkelijk deel van Arnhem Centraal.

Programmatisch

Het plan voorziet uitsluitend in nieuwe woningen. Met het realiseren van dit programma wordt bijgedragen aan:

- het realiseren van voldoende woningen met een centrumstedelijk karakter en het bevorderen van de woningdifferentiatie (Structuurvisie Arnhem 2020 - 2040 en Woonvisie 2015);
- het vergroten van de levendigheid in de stationsomgeving/het centrumgebied (reuring en luwte) en het realiseren van aantrekkelijke woon- en werkmilieu's (Structuurvisie Arnhem 2020 - 2040)

Vanuit functioneel oogpunt is het programma, zoals aangetoond in hoofdstuk 5, goed inpasbaar in de omgeving en het voldoet aan de ladder zoals aangetoond in paragraaf 4.6. Tot slot is in paragraaf 7.5 aangetoond dat het realiseren van het programma ter plaatse economisch uitvoerbaar is.
Geconcludeerd wordt dat de voorgenomen ontwikkeling er voor zorgt dat het plangebied wordt omgevormd tot een ruimtelijk aantrekkelijk en levendig deel van het centrumgebied.
Opgemerkt wordt dat met voorliggend plan tevens invulling wordt gegeven aan het herijkingsbesluit. Als gevolg van dit plan komt een plancapaciteit van 4.500 m² bvo aan kantoorfuncties, welke voorzien was ter plaatse van het plangebied, te vervallen.

Hoofdstuk 7 Planbeschrijving en -verantwoording

7.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken is ingegaan op de bestaande situatie, het relevante beleid en de milieu- en omgevingsaspecten. De informatie uit deze hoofdstukken is gebruikt om keuzes te maken bij het opstellen van het bestemmingsplan: de verbeelding (plankaart) en de regels. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de opzet van dit bestemmingsplan. Daarnaast worden de gemaakte keuzes op de verbeelding en in de regels verantwoord. Dat betekent dat er wordt aangegeven waarom bepaalde bestemmingen zijn aangewezen en waarom bepaalde bebouwing acceptabel is.

7.2 Opzet van de regels

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is de verplichting opgenomen om ruimtelijke plannen en besluiten digitaal vast te stellen. De Standaard voor vergelijkbare bestemmingsplannen 2012 (SVBP2012) is verplicht.

De Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 maakt het mogelijk bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld. Vergelijkbare bestemmingsplannen leiden tot een betere dienstverlening en tot een effectievere en efficiëntere overheid.

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit planregels en bijbehorende plankaart waarop de bestemmingen zijn aangegeven. Deze plankaart kan zowel digitaal als analoog worden verbeeld. De plankaart en de planregels dienen in samenhang te worden bekeken.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:
1. Inleidende regels (begripsbepalingen en wijze van meten);
2. Bestemmingsregels;
3. Algemene regels (o.a. afwijkingen);
4. Overgangs- en slotregels.

7.2.1 Inleidende regels

Hoofdstuk 1 bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied en bevatten:
1. Artikel 1 Begrippen
   In dit artikel zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen, voor een eenduidige interpretatie van deze begrippen.
2. Artikel 2 Wijze van meten
   Dit artikel geeft onder meer bepalingen waar mag worden gebouwd en hoe voorkomende eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

Op de planverbeelding zijn bouwhoogten aangegeven. De aangegeven bouwhoogte wordt gemeten vanaf peil tot het hoogste punt (exclusief elementen zoals een schoorsteen, liftopbouw en dergelijke). Uitgangspunt is dat alleen gebouwd mag worden binnen de bouwgrenzen.

7.2.2 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 van de regels bevat de juridische vertaling van de verschillende bestemmingen die voorkomen in het plangebied. Voor ieder gebied op de planverbeelding is de bestemming aangegeven.

Deze bestemmingen zijn in de regels onderverdeeld in o.a.:
1. Bestemmingsomschrijving: omschrijving van de activiteiten die zijn toegestaan (wonen, bedrijvigheid etc.);
2. Bouwregels: eisen waaraan de bebouwing moet voldoen (bebouwingshoogte, bebouwingspercentage etc.);
3. Afwijken van de gebruiks- en bouwregels: onder welke voorwaarde mag afgeweken worden van de aangegeven bestemmingen en bouwregels;
4. Verboden gebruik: welke vormen van gebruik zijn uitgesloten.

In paragraaf 7.3 worden de verschillende bestemmingen toegelicht en wordt ook per bestemming aangegeven waarom voor bepaalde gronden voor deze is gekozen. Daarnaast wordt, indien gekozen wordt af te wijken van de bestemming uit het geldende bestemmingsplan, aangeven waarom daarvoor is gekozen.

7.2.3 Algemene regels

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied. Dit hoofdstuk is opgebouwd uit:

- Artikel 7 Anti-dubbeltelregel
  Deze regel bepaalt dat er niet twee keer voor eenzelfde locatie een bouwplan kan worden ingediend.
- Artikel 8 Algemene bouwregels
  Hierin zijn de algemene bouwregels opgenomen zoals de verplichting tot het bouwen binnen het bouwvlak en de uitleg van het bebouwingspercentage.
- Artikel 9 Algemene gebruiksregels
  In dit artikel zijn algemene regels met betrekking tot het gebruik van de gronden en opstallen in het plangebied opgenomen. Hierin is aangegeven welke functies in ieder geval in strijd zijn met het bestemmingsplan.
- Artikel 10 Algemene aanduidingsregels
  In dit artikel zijn de bepalingen gekoppeld aan de aanduiding 'waardevolle boom' opgenomen. Deze bepalingen verzekeren voor zover mogelijk de duurzame instandhouding van de boom.
- Artikel 11 Algemene afwijkingsregels
  In dit artikel worden de voorwaarden beschreven waaronder kan worden afgeweken van een bestemmingsregel. Deze afwijkingen kunnen worden toegepast op alle bestemmingen in het bestemmingsplan. De afwijkingen die uitsluitend gelden voor een bepaalde bestemming zijn in het betreffende artikel van die bestemming opgenomen.
- Artikel 12 Overige regels
  In dit artikel zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van parkeren en het laden en lossen.

7.2.4 Overgangs- en slotbepalingen

In hoofdstuk 4 staan de overgangs- en slotbepalingen. In de overgangsbepalingen is aangegeven wat de juridische consequenties zijn van bestaande situaties die in strijd zijn met dit bestemmingsplan.

7.3 Verantwoording van de regels

7.3.1 Algemeen

Kenmerk van de Nederlandse ruimtelijke ordeningsregelgeving is dat er uitgegaan wordt van toelatingsplanologie. Een bestemmingsplan geeft aan welke functies waar zijn toegestaan en welke bebouwing opgericht mag worden. Bij het opstellen van dit bestemmingsplan zijn keuzes gemaakt over welke functies waar mogelijk worden gemaakt en is gekeken welke bebouwing stedenbouwkundig toegestaan kan worden. De bestaande situatie is hierbij het uitgangspunt.
Het is noodzakelijk dat het bestemmingsplan een compleet inzicht biedt in de bouw- en gebruiksmogelijkheden binnen het betreffende plangebied. Het bestemmingsplan is het juridische toetsingskader dat bindend is voor de burger en overheid en geeft aan wat de gewenste planologische situatie voor het plangebied is. Deze situatie kan gaandeweg de planperiode wijzigen, bijvoorbeeld door veranderd stedenbouwkundig inzicht, functiewijziging veranderingen in gebruik. Ook ruimtelijke ontwikkelingen en vernieuwing van o.a. ruimtelijk, economisch, verkeerskundig en milieubeleid dragen bij aan de veroudering van geldende bestemmingsplannen.
Om recht te doen aan een goede ruimtelijke ordening binnen het plangebied wordt daarom aangegeven in welke situaties de bestemming wordt gekozen gelijk aan de oude bestemming (na strijdige situatie te hebben gewraakt) en in welke situaties een nieuwe bestemming wordt gegeven (positief bestemmen), waarmee de strijdige situatie wordt gelegaliseerd. Daarnaast wordt, indien van toepassing, aangegeven wanneer een strijdige situatie onder het overgangsrecht wordt gebracht.
In deze paragraaf worden de keuzes die zijn gemaakt nader onderbouwd. Hierbij zullen de bestemmingen in dezelfde volgorde als in de regels worden behandeld.

7.3.2 Afzonderlijke bestemmingen

In de volgende subparagrafen worden de afzonderlijke bestemmingen die voorkomen in het bestemmingsplan besproken.

7.3.3 Wonen

Functie

Binnen deze bestemming passen verscheidene woonvormen zoals gezinsbewoning, bejaardenhuizen, serviceflats, etc. Er is geen onderscheid gemaakt tussen vrijstaande-, halfvrijstaande-, aaneengesloten- en gestapelde woningen, echter mogen er niet meer dan 19 woningen gerealiseerd worden. Bijzondere woonvormen, niet specifiek gericht op therapeutische behandeling, passen ook binnen deze bestemming.
Binnen de bestemming 'Wonen' zijn in principe beroepsmatige activiteiten toegestaan. Om hinder voor de directe omgeving te voorkomen is hieraan wel een aantal voorwaarden verbonden. In de eerste plaats mag slechts een gedeelte van de woning, inclusief de bijgebouwen (maximaal 1/3 van de totale vloeroppervlakte van de woning) worden gebruikt als praktijkruimte door de bewoner. Is er meer dan 1/3 van de woning in gebruik voor het uitoefenen van een beroep, dan is er geen sprake meer van een 'beroep aan huis' en derhalve in strijd met het bestemmingsplan. Voorts mag door dit gebruik geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat (bijvoorbeeld beperkte reclamemogelijkheden) noch een onevenredige parkeerdruk ontstaan. Tot slot zijn er vormen van beroepsuitoefening expliciet uitgezonderd, omdat ze te veel overlast voor de omgeving veroorzaken (detailhandel, prostitutie, horeca-activiteiten en beroepen die milieuoverlast veroorzaken).
In de bestemming 'Wonen' zijn woonwagens en woonschepen niet inbegrepen.

Bebouwingsmogelijkheden

De volledige bestemming 'Wonen' mag worden bebouwd doordat de bestemmingsgrens overeen komt met het bouwvlak. Hierbij is een onderscheid in een vlak waar het hoofdgebouw is gedacht (met een hogere bouwhoogte) en het achterterrein bedoeld voor bijbehorende bouwwerken met een lagere bouwhoogte. Bouwwerken geen gebouwen zijnde worden gebouwd, passend binnen de bestemming, met een maximumbouwhoogte van 3 meter;

7.3.4 Dubbelbestemmingen

De SVBP geeft ook de mogelijkheid dubbelbestemmingen op te nemen. Dubbelbestemmingen zijn bestemmingen die liggen over meerdere enkelbestemmingen en daar iets over zeggen. In dit bestemmingsplan zijn drie dubbelbestemmingen opgenomen. Hierna wordt deze bestemmingen kort toegelicht.

<u>Artikel 4 en 5 Waarde- Archeologie</u>
Hiervoor zijn de volgende dubbelbestemmingen opgenomen; 'Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)' en 'Waarde - Archeologie (middelhoge verwachting)'.

Deze twee dubbelbestemmingen gelden voor de gebieden waarvoor bovengenoemde archeologische verwachtingskansen gelden. De artikelen bevatten een aantal naast de andere bestemmingsbepalingen geldende beschermende bouwregels en nadere eisen. De zones waarbinnen sprake is van bovengenoemde archeologische verwachtingskansen zijn op de planverbeelding nader aangeduid. Daarnaast is in de regels geregeld dat ter plaatse van de op de planverbeelding aangegeven zone een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden alleen mag worden afgegeven wanneer blijkt dat hierbij geen archeologische waarden worden geroerd. Daartoe geldt een onderzoeksplicht. De uitkomst van dit onderzoek is dat, voordat een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden wordt afgegeven, het inzichtelijk moet zijn dat hierbij geen archeologische waarden worden geroerd.

Artikel 6 Waarde - Geomorfologie
Bestemd voor bescherming en instandhouding van de aanwezige leemlagen en de afstroming van grondwater naar de beken is deze dubbelbestemming (artikel 6) opgenomen. Voor werkzaamheden die dieper dan 4 meter de grond in gaan, is een omgevingsvergunning benodigd. Een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden kan alleen verleend worden indien door middel van een geohydrologisch onderzoek is aangetoond dat geen leemlagen worden beschadigd.

7.4 Handhaving

Bestemmingsplannen zijn bindend voor overheid en burger. Enerzijds kan de gemeentelijke overheid naleving van bestemmingsplannen afdwingen (optreden tegen strijdig gebruik en/of bebouwing). Anderzijds vormt het bestemmingsplan ook het juridisch kader voor de burger waar deze uit af kan leiden wat zijn eigen bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn, maar ook wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn van zijn buren en directe omgeving. Het bestemmingsplan geeft immers de gewenste planologische situatie voor het betreffende gebied binnen de planperiode aan.

In de nota “beleidsuitgangspunten handhaving bestemmingsplannen” zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:
- stringent beleid: als uitgangspunt geldt dat in principe elke overtreding wordt aangepakt;
- géén stilzwijgend gedogen;
- gewenste maar illegale ontwikkelingen zo mogelijk vooraf maar in ieder geval zo snel mogelijk legaliseren;
- gedogen van illegale gevallen alleen in uitzonderlijke gevallen, bij voorkeur alleen tijdelijk en met redenen omkleed.

Deze beleidsuitgangspunten zijn geëvalueerd in de nota "Handhavingsplan Fysieke Leefomgeving 2011-2014". De destijds geformuleerde uitgangspunten pretenderen dat alle overtredingen worden opgespoord en aangepakt. Deze ambitie blijkt met de beschikbare menskracht te ambitieus en daarom is in de nieuwe nota een prioriteitsstelling opgenomen waarin wordt aangegeven aan welke handhavingsonderwerpen op het gebied van bouwregelgeving en de gebouwde omgeving de komende periode met name aandacht wordt besteed. Dit houdt in dat het uitgangspunt dat in principe elke overtreding wordt aangepakt afhankelijk wordt van de prioriteitsstelling uit het Handhavingsplan. De prioriteitsstelling is ondermeer afhankelijk van het type overtreding en het type gebied (beschermd stadsgezicht, buitengebied, industrieterrein enz.) waar de overtreding wordt geconstateerd en zal op basis van politieke realiteit per looptijd van het Handhavingsplan worden geactualiseerd.
De grondslag voor een goed werkend handhavingsbeleid wordt gevormd door een inventarisatie van het feitelijke gebruik en de bestaande bebouwing zo kort mogelijk voor respectievelijk het in ontwerp ter visie leggen van casu quo het in werking van een bestemmingsplan. Als vervolg op deze inventarisatie zullen de verleende omgevingsvergunning voor het bouwen en gevolgde afwijkingsprocedures worden geregistreerd.

Handhavend optreden tegen overtredingen van bestemmingsplannen kan niet alleen plaatsvinden via publiekrechtelijke, maar ook via de strafrechtelijke weg. De opsporingsambtenaren van de gemeente of politie zullen in die gevallen proces-verbaal van de overtreding maken. Het (reguliere) bestuursrechtelijke traject zal gelijktijdig worden ingezet.

7.5 Exploitatie

Artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening bepaalt dat de gemeenteraad gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmingsplan moet besluiten om al dan niet een exploitatieplan vast te stellen. Hoofdregel is dat een exploitatieplan moet worden vastgesteld bij elk bestemmingsplan dat een in de wet aangewezen bouwplan mogelijk maakt. Er zijn echter uitzonderingen. Het is mogelijk dat de raad verklaart dat met betrekking tot een bestemmingsplan geen exploitatieplan wordt vastgesteld indien het verhaal van kosten van de grondexploitatie anderszins is verzekerd en het stellen van nadere eisen en regels niet noodzakelijk is.

Tussen initiatiefnemer en de gemeente is een anterieure overeenkomst als bedoeld in afdeling 6.4 van de Wro gesloten. Deze overeenkomst bevat ondermeer afspraken over het tijdvak van realisatie, locatie-eisen en het verhaal van de aan de orde zijnde kosten (een door de initiatiefnemer aan de gemeente te betalen exploitatiebijdrage). Met het sluiten van deze overeenkomst is het kostenverhaal voor de gemeente dan ook anderszins verzekerd. Dit brengt met zich mee dat vaststelling van een exploitatieplan achterwege kan blijven.

Hoofdstuk 8 Procedure

8.1 Vooroverleg

Communicatie
Er is voor huurders en eigenaars van omliggende panden een informatiebijeenkomst georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst zijn de plannen voor de locatie en de te volgen bestemmingsplanprocedure aan de orde gekomen.

Publicatie voornemen ontwikkeling
Volgens artikel 1.3.1 lid 1 van het Besluit ruimtelijke ordening moet het voornemen tot een ontwikkeling worden gepubliceerd. Aan deze verplichting is voldaan met het publiceren van de kennisgeving van het bestemmingsplan in het digitaal gemeenteblad en op de gemeentelijke website.

Artikel 3.1.1 Bro overleg
Het concept-bestemmingsplan is in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1 Bro naar waterschap Rijn en IJssel en ProRail toegezonden. Het waterschap gaat akkoord met de inhoud van dit bestemmingsplan. Naar aanleiding van de reactie van ProRail zal nog een trillingsonderzoek worden uitgevoerd.

8.2 Terinzagelegging (ontwerp-bestemmingsplan)

Het ontwerpbestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)' heeft vanaf 28 november 2018 zes weken ter inzage gelegen. Tijdens de terinzagelegging zijn 8 zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen richten zich onder andere op de bescherming van een monumentale boom, parkeren en privacy. De zienswijzen geven aanleiding om voor te stellen het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen. In het dictum van het raadsbesluit zijn de voorgestelde wijzigingen opgenomen. In het zienswijzenrapport (bijlage 1 bij het raadsvoorstel) is de samenvatting van de zienswijzen opgenomen met de de gemeentelijke reactie.

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1 Akoestisch onderzoek omgevingslawaai
Bijlage 2 Quickscan luchtkwaliteit
Bijlage 3 Kwantitatieve risicoanalyse (QRA)
Bijlage 4 Advies brandweer
Bijlage 5 Trillingsonderzoek
Bijlage 6 Boomeffectanalyse
Bijlage 7 Watertoets
Bijlage 8 Quickscan bodemkwaliteit
Bijlage 9 Aerius-berekening

Regels

van het bestemmingsplan
Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)
(plannummer: NL.IMRO.0202.920-0301)

Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**59**
Artikel 1	Begrippen	59
Artikel 2	Wijze van meten	62
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**63**
Artikel 3	Wonen	63
Artikel 4	Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)	64
Artikel 5	Waarde - Archeologie (middelhoge verwachting)	65
Artikel 6	Waarde - Geomorfologie	67
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**69**
Artikel 7	Anti-dubbeltelregel	69
Artikel 8	Algemene bouwregels	69
Artikel 9	Algemene gebruiksregels	69
Artikel 10	Algemene aanduidingsregels	69
Artikel 11	Algemene afwijkingsregels	70
Artikel 12	Overige regels	71
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**73**
Artikel 13	Overgangsrecht	73
Artikel 14	Slotregel	73

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:
Het bestemmingsplan Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10) met identificatienummer NL.IMRO.0202.920-0201 van de gemeente Arnhem.

1.2 bestemmingsplan
De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels;

1.3 aanduiding
Een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens
De grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 ander geluidsgevoelig gebouw
Een gebouw als bedoeld in artikel 1 van de Wet geluidhinder.

1.6 bebouwing
Eén of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.7 bebouwingspercentage
Een op de verbeelding of in de regels aangegeven percentage dat de grootte van een gedeelte van een bestemmingsvlak of gedeelte van een bouwvlak aangeeft dat ten hoogste mag worden bebouwd;

1.8 bed and breakfast
Overnachtingsaccomodatie gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een kortdurend verblijf met het serveren van een ontbijt in een woning, gedreven door de bewoner van die woning.

1.9 bedrijf
Een onderneming of gedeelte van een onderneming, die een organisatorisch zelfstandige eenheid vormt en is gericht op de productie of de afzet van goederen of de verlening van diensten, hieronder begrepen ondernemingen of gedeelten van ondernemingen, die door of vanwege de overheid worden geleid.

1.10 beroep aan huis
Een (para)medisch, juridisch, administratief, therapeutisch, verzorgend, ontwerptechnisch, kunstzinnig of daarmee gelijk te stellen beroep of bedrijf dat in een woning wordt uitgeoefend.

1.11 bestemmingsvlak
Een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.12 bestemmingsgrens
De grens van een bestemmingsvlak.

1.13 bijbehorend bouwwerk
Uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aan gebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak.

1.14 bijzondere woonvorm
Een woonvorm waar bewoners nagenoeg zelfstandig wonen met (voorzieningen voor) verzorging en begeleiding (ook 24-uurs begeleiding) en daar niet verblijven met het doel om therapeutisch behandeld te worden.

1.15 bouwen
Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.16 bouwgrens
De grens van een bouwvlak.

1.17 bouwlaag
Een geheel van voor personen toegankelijke ruimten, waarbinnen de vloerhoogte niet meer dan 1,20 meter varieert, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder of vliering casu quo kapruimte.

1.18 bouwperceel
Een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.19 bouwperceelgrens
Een grens van een bouwperceelgrens.

1.20 bouwvlak
Een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.21 bouwwerk
Een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.22 detailhandel
Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstallen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit; dienstverlening door een horecabedrijf en internetverkoop wordt hieronder niet begrepen.

1.23 eerste bouwlaag
de bouwlaag op de begane grond.

1.24 evenement
Een tijdelijke activiteit in de openlucht of in een tijdelijk onderkomen, gericht op het bereiken van publiek voor commerciële, educatieve, culturele, sportieve, levensbeschouwelijke of daarmee gelijk te stellen doeleinden, al dan niet met versterkt geluid door middel van één of meerdere muziek- en/of omroepinstallaties.

1.25 gebouw
Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.26 horecabedrijf
Een bedrijf of instelling gericht op het verstrekken van logies, van maaltijden en spijzen of van dranken, alsmede het exploiteren van zaalaccommodatie; detailhandel wordt hier niet onder begrepen.

1.27 hoofdgebouw
Eén of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.28 NAP
Normaal Amsterdams Peil;

1.29 nutsvoorzieningen
Een voorziening ten behoeve van de distributie van gas, water en elektriciteit, en de telecommunicatie alsmede soortgelijke voorzieningen van openbaar nut, waaronder in ieder geval worden begrepen transformatorhuisjes, pompstations, gemalen en telefooncellen.

1.30 onderbouw
Een gedeelte van een gebouw, dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de bovenkant minder dan 1,20 meter boven peil is gelegen.

1.31 overig bouwwerk
Een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.32 pand
De kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig- constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.33 peil
voor de werking van dit bestemmingsplan geldt als peil het Normaal Amsterdams Peil (N.A.P.), tenzij in de regels anders aangegeven.

1.34 prostitutie
Het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.35 prostitué(e)
Degene, die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.36 raamprostitutie
Een vorm van prostitutie waarbij de werving van klanten geschiedt door een prostitué(e) die door houding, gebaren, kleding of anderszins, vanuit een vitrine de aandacht op zich vestigt en waarbij de seksuele handelingen in een voor het publiek besloten ruimte plaatsvinden.

1.37 seksinrichting
Een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte (hieronder wordt mede begrepen een voer- of vaartuig) waarin bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van pornografische aard plaatsvinden.
Onder seksinrichtingen wordt in elk geval verstaan een (raam)prostitutiebedrijf, een seksclub, een privé-huis, een erotische massagesalon, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater of parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.38 standplaats
Een kavel, waarop nutsvoorzieningen aanwezig zijn, bestemd voor het plaatsen van een woonwagen.

1.39 straatmeubilair
Onverminderd het bepaalde in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht wordt onder straatmeubilair voor de werking van dit bestemmingsplan mede verstaan: papier-, glas- en andere inzamelbakken, toegangsconstructies voor ondergrondse voorzieningen; kunstwerken, speeltoestellen en draagconstructies voor reclame, alsmede abri's en kleinschalige bouwwerken ten behoeve van (openbare) nutsvoorzieningen.

1.40 thuisprostitutie
Vorm van prostitutie waarbij de seksuele dienstverlening plaatsvindt op het woonadres van de prostitué(e) en waarbij ook alleen door deze prostitué(e) op dit adres gewerkt wordt als prostitué(e).

1.41 vestigingsbeleid
Het beleid neergelegd in de nota 'van Rood naar Groen' (vastgesteld 26 juni 2000).

1.42 werken, werkzaamheden van geringe omvang
Werken of werkzaamheden die geen wezenlijke verandering van de terreingesteldheid of van een inrichting tot gevolg hebben.

1.43 werkplek
Een plaats, waar één prostitué(e) zijn of haar werk verricht.

1.44 wijk
Wijk, zoals gehanteerd wordt in de indeling van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

1.45 wonen
Voor de werking van dit bestemmingsplan wordt onder wonen mede begrepen bijzondere woonvormen en bed and breakfast met ten hoogste vier slaapplaatsen;

1.46 woning
Een complex van ruimten, bedoeld voor de huisvesting van één huishouding, een bijzondere woonvorm of een kamerverhuurbedrijf.

1.47 woonwagen
Voor bewoning bestemd gebouw dat is geplaatst op een standplaats en in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten

2.1 de inhoud van een bouwwerk

Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.2 de bouwhoogte van een bouwwerk

Vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, liftopbouwen en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.3 de oppervlakte van een bouwwerk

Tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Wonen

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Wonen aangewezen gronden zijn bestemd voor:
a. het wonen, hieronder niet begrepen bewoning van woonwagens of woonschepen;
en tevens voor:
b. groen- en speelvoorzieningen;
c. verblijfsgebieden, hieronder wordt tevens verstaan parkeervoorzieningen;
d. watergangen, waterpartijen, waterinfiltratievoorzieningen en andere voorzieningen voor de waterhuishouding.

3.2 Bouwregels

a. Op de in lid 1 van dit artikel bedoelde gronden mogen, met inachtneming van de aangegeven maximumbouwhoogten (+NAP), maximum aantal woningen en het bepaalde onder b. tot en met f., uitsluitend de in de gegeven bestemming passende hoofdbebouwing, bijbehorende bouwwerken en andere binnen de bestemming passende bouwwerken worden gebouwd.
b. Ter plaatse van de 'specifieke bouwaanduiding-1' geldt een variabele bouwhoogte waarbij:
   - de bouwhoogte in de noordelijke maatvoeringsgrens maximaal 40 meter ten opzichte van NAP mag bedragen;
   - de bouwhoogte in de zuidelijke maatvoeringsgrens maximaal 45 meter ten opzichte van NAP mag bedragen;
   - het verschil tussen de maximum toegestane bouwhoogte in de noordelijke en in de zuidelijke maatvoeringsgrens in het vlak zelve mag en kan worden overbrugd onder een hellingshoek van maximaal 60 graden.
c. Ter plaatse van de 'specifieke bouwaanduiding-2' geldt een variabele bouwhoogte waarbij:
   - de bouwhoogte in de noordelijke maatvoeringsgrens maximaal 33 meter ten opzichte van NAP mag bedragen;
   - de bouwhoogte in de zuidelijke maatvoeringsgrens maximaal 39 meter ten opzichte van NAP mag bedragen;
   - het verschil tussen de maximum toegestane bouwhoogte in de noordelijke en in de zuidelijke maatvoeringsgrens in het vlak zelve mag en kan worden overbrugd onder een hellingshoek van maximaal 60 graden.
d. De voorgevel van het hoofdgebouw moet naar de figuur 'gevellijn' gekeerde zijde zijn georiënteerd;
e. Ter plaatse van de naar de figuur 'gevellijn' gekeerde zijde dient sprake te zijn van een gesloten straatwand met een hoogte van minimaal 3 meter met dien verstande dat tussen de woningen maximaal drie onderdoorgangen zijn toegestaan met een maximale breedte van 1,50 meter;
f. Bouwwerken geen gebouwen zijnde worden gebouwd, passend binnen de bestemming, met een maximumbouwhoogte van 3 meter;
g. Ter plaatse van de bouwaanduiding 'bijgebouwen' mogen uitsluitend bijbehorende bouwwerken worden gebouwd met een maximumbouwhoogte van 3 meter en indien er sprake is van aan- of uitbouwen aan de hoofdbebouwing met een maximumbouwhoogte gelijk aan de hoogte van de begane-grondbouwlaag van de hoofdbebouwing, vermeerderd met maximaal 30 centimeter ten behoeve van isolatie of afschot.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Beroep aan huis

a. Onder gebruik van de gronden en opstallen in strijd met de bestemming wordt in elk geval begrepen gebruik als beroeps- of bedrijfsmatige werk- of opslagruimte;
b. Het bepaalde in lid 3.3 onder a. is niet van toepassing op het gedeelte van een woning in gebruik ten behoeve van beroep aan huis, hieronder mede begrepen bed and breakfast, door de bewoner, mits dit gedeelte niet meer bedraagt dan 1/3 van de vloeroppervlakte van de woning. Voorts mag door dit gebruik geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat ter plaatse, noch een onevenredige parkeerdruk ontstaan en mag het geen detailhandel, internetverkoop hiervan uitgezonderd, prostitutie of horeca betreffen.

3.3.2 Geluidhinder

Nieuwe woningen of andere geluidgevoelige functies mogen uitsluitend in gebruik worden genomen:

1. indien en voor zover wordt voldaan aan de wettelijke voorkeursgrenswaarde inzake wegverkeerslawaai, of
2. in overeenstemming met een verkregen hogere waarde op grond van de Wet geluidhinder, met inbegrip van de daarbij gestelde voorwaarde.

Artikel 4 Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)' aangewezen gronden zijn naast de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor de bescherming en het behoud van de op of in deze gronden voorkomende archeologische waarden.

4.2 Bouwregels

Binnen de voor deze bestemming aangewezen gronden mogen:

a. bouwwerken geen gebouwen zijnde worden gebouwd die voor archeologisch onderzoek noodzakelijk zijn;
b. bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden aangewezen bestemmingen worden gebouwd, indien het betreft:
    1. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte voor zover gelegen op of onder peil niet wordt uitgebreid of
    2. een bouwwerk waarvan de binnen de bestemming gelegen oppervlakte ten hoogste 30 m^2 bedraagt.
    3. een bouwwerk dat zonder graafwerkzaamheden dieper dan 40 centimeter en zonder heiwerkzaamheden kan worden geplaatst

4.3 Afwijken van de bouwregels

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd af te wijken van het bepaalde in lid 4.2 met inachtneming van de voor deze gronden geldende overige bouwregels.
b. Afwijken als bedoeld in lid 4.3 sub a. kan, indien op basis van archeologisch onderzoek of naar het oordeel van een archeologische deskundige is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad.
c. Afwijken als bedoeld in lid 4.3 sub a. kan voorts, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie de archeologische waarden door de bouwwerkzaamheden niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het afwijken regels te verbinden gericht op:
    1. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. het doen van opgravingen;
    3. begeleiding van de bouwwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

4.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden op of in de gronden met de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)' zonder of in afwijking van een vergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. grondwerkzaamheden dieper dan 40 centimeter, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het verwijderen van funderingen en het aanleggen van drainage;
b. het verlagen of verhogen van het waterpeil;
c. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
d. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

4.4.2 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden, waarvoor het verbod van lid 4.4.1 geldt, zijn slechts toelaatbaar, indien op basis van archeologisch onderzoek of naar het oordeel van een archeologisch deskundige is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad of mogelijk schade kan worden voorkomen door aan de vergunning regels te verbinden gericht op:

a. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
b. het doen van opgravingen;
c. begeleiding van de aanlegwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

4.4.3 Uitzonderingen

Het verbod, als bedoeld in lid 4.4.1 sub a, is niet van toepassing indien:

a. de werken die, voor zover deze zijn gelegen binnen deze bestemming, een oppervlakte hebben tot ten hoogste 30 m^2 of een omvang van 30 m^1;
b. de werken of werkzaamheden mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning voor het bouwen, omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden of een ontgrondingvergunning;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van in werking treden van het plan;
d. behoren tot het normale onderhoud en beheer van de gronden;
e. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

4.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het plan te wijzigen door de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)' geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat:

a. op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
b. wel aanwezige archeologische waarden in voldoende mate zijn veilig gesteld.

Artikel 5 Waarde - Archeologie (middelhoge verwachting)

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie (middelhoge verwachting)' aangewezen gronden zijn naast de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor de bescherming en het behoud van de op of in deze gronden voorkomende archeologische waarden.

5.2 Bouwregels

Binnen de voor deze bestemming aangewezen gronden mogen:

a. bouwwerken geen gebouwen zijnde worden gebouwd die voor archeologisch onderzoek noodzakelijk zijn;
b. bouwwerken ten behoeve van de andere, voor deze gronden aangewezen bestemmingen worden gebouwd, indien het betreft:
    1. vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte voor zover gelegen op of onder peil niet wordt uitgebreid of
    2. een bouwwerk waarvan de binnen de bestemming gelegen oppervlakte ten hoogste 500 m^2 bedraagt.
    3. een bouwwerk dat zonder graafwerkzaamheden dieper dan 40 centimeter en zonder heiwerkzaamheden kan worden geplaatst

5.3 Afwijken van de bouwregels

a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd af te wijken van het bepaalde in lid 5.2 met inachtneming van de voor deze gronden geldende overige bouwregels.
b. Afwijken als bedoeld in lid 5.3 sub a. kan, indien op basis van archeologisch onderzoek of naar het oordeel van een archeologische deskundige is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad.
c. Afwijken als bedoeld in lid 5.3 sub a. kan voorts, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie de archeologische waarden door de bouwwerkzaamheden niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het afwijken regels te verbinden gericht op:

1. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
2. het doen van opgravingen;
3. begeleiding van de bouwwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden op of in de gronden met de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie (middelhoge verwachting)' zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. grondwerkzaamheden dieper dan 40 centimeter, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het verwijderen van funderingen en het aanleggen van drainage;
b. het verlagen of verhogen van het waterpeil;
c. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
d. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

5.4.2 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden, waarvoor het verbod van lid 5.4.1 geldt, zijn slechts toelaatbaar, indien op basis van archeologisch onderzoek of naar het oordeel van een archeologisch deskundige is aangetoond dat de archeologische waarden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad of mogelijk schade kan worden voorkomen door aan de vergunning regels te verbinden gericht op:

a. het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
b. het doen van opgravingen;
c. begeleiding van de aanlegwerkzaamheden door een archeologisch deskundige.

5.4.3 Uitzonderingen

Het verbod, als bedoeld in lid 5.4.1 sub a, is niet van toepassing indien:

a. de werken die, voor zover deze zijn gelegen binnen deze bestemming, een oppervlakte hebben tot ten hoogste 500 m^2 of een omvang van 500 m^1;
b. de werken of werkzaamheden mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning voor het bouwen, omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden of een ontgrondingvergunning;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van in werking treden van het plan;
d. behoren tot het normale onderhoud en beheer van de gronden;
e. ten dienste van archeologisch onderzoek worden uitgevoerd.

5.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het plan te wijzigen door de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie (middelhoge verwachting)' geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat:

a. op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
b. wel aanwezige archeologische waarden in voldoende mate zijn veilig gesteld.

Artikel 6 Waarde - Geomorfologie

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Waarde - Geomorfologie" aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor bescherming en instandhouding van de aanwezige leemlagen en de doorstroming van beken.

6.2 Bouwregels

Het is verboden gebouwen en andere bouwwerken te bouwen dieper dan 4 meter beneden maaiveld.

6.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 6.2 indien:

a. met onderzoek kan worden aangetoond dat in de bodem geen leemlagen aanwezig zijn met een relevante waterremmende werking;
b. is aangetoond dat door de werkzaamheden de waterremmende werking van de leemlagen niet geschaad zal worden;
c. afdichting van de betreffende leemlagen na de bouw volledig is gegarandeerd;
d. naar het oordeel van het bevoegd gezag andere belangen het belang van de bescherming van de leemlagen overstijgen.

6.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.4.1 Verboden

Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het afgraven van gronden;
b. het wijzigen van de grondwaterstand door drainage, grondwateronttrekking of andere wijze;
c. het verrichten van boringen dieper dan 4 meter beneden het maaiveld, waaronder begrepen boringen ten behoeve van (verkennend) onderzoek.

6.4.2 Uitzonderingen omgevingsvergunningsplicht

De in lid 6.4.1 vervatte verboden gelden niet voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden:

a. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen, met dien verstande dat werkzaamheden dieper dan 4 meter beneden het maaiveld hieronder niet worden begrepen.
b. werken of werkzaamheden die op het moment van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan in uitvoering waren of konden worden uitgevoerd krachtens een vóór dat tijdstip geldende of aangevraagde vergunning.

6.4.3 Toelaatbaarheid werken en werkzaamheden

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 6.4 mag alleen worden verleend indien:

a. met onderzoek kan worden aangetoond dat in de bodem geen leemlagen aanwezig zijn met een relevant waterremmende werking;
b. is aangetoond dat door de werkzaamheden de waterremmende werking van de leemlagen niet geschaad zal worden;
c. naar het oordeel van het bevoegd gezag andere belangen het belang van de bescherming van de leemlagen overstijgen.

6.4.4 Voorschriften

Aan de omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 7 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene bouwregels

8.1 Bouwen binnen bouwvlak

a. Indien binnen een bestemmingsvlak een bouwvlak is aangegeven mag, behoudens andersluidende bepalingen in deze regels, uitsluitend worden gebouwd binnen dit bouwvlak.
b. Indien in een bestemmingsvlak geen bouwvlak is aangegeven, mag uitsluitend worden gebouwd voor zover daartoe in de betreffende bestemmingsregel uitdrukkelijk mogelijkheden zijn opgenomen.

Artikel 9 Algemene gebruiksregels

Onder gebruik van gronden in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan:
a. het gebruik van bijgebouwen als zelfstandige woning;
b. het gebruik van de gronden ten behoeve van thuisprostitutie, raamprostitutie en seksinrichtingen.

Artikel 10 Algemene aanduidingsregels

10.1 Waardevolle boom

10.1.1 Aanduidingsomschrijving

Ter plaatse van de aanduiding "waardevolle boom" (wm) zijn de gronden, naast de aldaar voorkomende bestemming, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de waardevolle boom.

10.1.2 Bouwregel

Ter plaatse van de aanduiding "waardevolle boom" (wm) mag niet worden gebouwd.

10.1.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van het in lid 10.1.2, mits dit geen wezenlijke negatieve gevolgen heeft voor de boom.

10.1.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Het is verboden zonder of in afwijking van een vergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:
a. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen;
b. de aanleg van leidingen;
c. het egaliseren, ophogen, verharden en afgraven van gronden.

10.1.5 Uitzonderingen omgevingsvergunningsplicht

De in lid 10.1.4 vervatte verboden gelden niet voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden:
a. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen.

10.1.6 Toelaatbaarheid werken en werkzaamheden

Werken en werkzaamheden als bedoeld in lid 10.1.4 zijn slechts toelaatbaar, indien door die werken en werkzaamheden dan wel door de daarvan direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, de waarde of functie van de in lid 10.1 bedoelde gronden, die het plan beoogt te beschermen, niet onevenredig wordt of kan worden aangetast, dan wel de mogelijkheden voor het herstel van die waarde of functies niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind.

Artikel 11 Algemene afwijkingsregels

11.1 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van:

1. de in deze regels opgenomen bebouwingsregels, voor zover betreffende maximumbouwhoogte, mits de afwijking niet meer bedraagt dan 10% van de in de regels vastgelegde maten, gemeten vanaf het maaiveld.
2. de verplichting tot het bouwen binnen het bestemmingsvlak en het bouwvlak, zoals bedoeld in hoofdstuk 2 en lid 8.1 mits:
   a. de overschrijding van het bestemmingsvlak en het bouwvlak en niet meer bedraagt dan twee meter en
   b. het de bouw betreft van erkers, luifels, balkons of galerijen en
   c. het gaat om de bouw op de tweede bouwlaag of hoger.
3. de bestemmingsbepalingen voor het oprichten van:
   a. kunstobjecten en niet voor bewoning bestemde bouwwerken van openbaar nut, zoals transformatorstations, rioolgemalen, schakelhuisjes, telefooncellen voorzover met een inhoud groter dan 3 m^3, en haltes van vervoersdiensten, alle met een inhoud van maximaal 75 m^3;
   b. sirenemasten met een hoogte van maximaal 18 meter;
   c. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van (tele)communicatie:
      - voorzover vrijstaand, met een hoogte van maximaal 20 meter;
      - voorzover op of aan een ander bouwwerk te plaatsen, met een hoogte van maximaal 8 meter boven de aangegeven maximum bouwhoogte;
   d. geluidwerende voorzieningen voor zover deze noodzakelijk zijn ingevolge de bepalingen van de Wet geluidhinder.
4. de in deze regels opgenomen bestemmingsbepalingen en de bebouwingsregels voor het realiseren van bebouwing en voorzieningen ten behoeve van de opwekking van duurzame energie in de vorm van warmte-koudeopslag;
5. de in deze regels opgenomen bepalingen omtrent de maximum bouwhoogte voor het oprichten van hekwerken ten behoeve van het gebruik van platte daken als dakterras tot een maximum van 1 meter boven de maximaal toegestane bouwhoogte mits:
   a. dit passend is in het bebouwingsbeeld van de omringende bebouwing en
   b. de belangen van omwonenden met betrekking tot privacy, uitzicht en bezonning niet onevenredig worden geschaad.
6. het bepaalde in artikel 9 voor de vestiging van maximaal één seksinrichting per wijk onder voorwaarde dat:
   a. het geen raamprostitutie betreft;
   b. de aanvraag past binnen de ruimtelijk relevante aspecten van het vestigingsbeleid prostitutie;
   c. het aantal seksinrichtingen, niet zijnde raamprostitutiebedrijven, op het grondgebied van de gemeente Arnhem na het afwijken van de regels niet meer dan acht zal bedragen;
   d. er in de wijk nog geen seksinrichting is;
   e. de seksinrichting niet in een appartementengebouw wordt gevestigd;
   f. het woon- en leefklimaat niet onevenredig wordt aangetast;
   g. er geen onevenredige vergroting van de parkeerdruk ontstaat;
   h. de afstand tot de dichtstbijzijnde seksinrichting hemelsbreed tenminste 250 meter bedraagt;
   i. de inrichting niet meer dan acht werkplekken bevat.

11.2 Afwegingskader

De in lid 11.1 genoemde omgevingsvergunningen worden slechts verleend, indien geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het straat- en bebouwingsbeeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeerssituatie;
d. de sociale veiligheid;
e. de milieusituatie;
f. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 12 Overige regels

12.1 Parkeren

a. Indien de omvang of bestemming van een gebouw of terrein daartoe aanleiding geeft, dient, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's in voldoende mate ruimte zijn aangebracht in, op of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.
b. De onder a. bedoelde ruimte voor het parkeren van personenauto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's.
c. Aan het bepaalde onder a. wordt geacht te zijn voldaan indien de ruimte voor parkeren of stallen voldoet aan de in de Arnhemse beleidsregels voor parkeren daartoe opgenomen normen.
Voor zover deze regels gedurende de planperiode worden gewijzigd, gelden deze wijzigingen vanaf het tijdstip van bekendmaking.

12.2 Laden of lossen

Indien de bestemming van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden en lossen van goederen, dient, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in, of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.

12.3 Afwijken

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in de leden 12.1 en 12.2:

a. voor zover op andere wijze in de benodigde parkeer- of stallingsruimte, dan wel laad- of losruimte wordt voorzien of
b. indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 13 Overgangsrecht

13.1 Overgangsrecht bouwwerken

13.1.1 Overgangsbepaling

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

13.1.2 Afwijken

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van sublid 13.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in sublid 13.1.1 met maximaal 10%.

13.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Het bepaalde in lid 13.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.2 Overgangsrecht gebruik

13.2.1 Overgangsbepaling

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

13.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 13.2.1 te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

13.2.3 Verbod hervatten strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 13.2.1 na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

13.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Het bepaalde in lid 13.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 14 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:
Regels van het bestemmingsplan Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10).

BURO BOUWFYSICA

Adviseurs voor akoestiek, bouwfysica, brandveiligheid en duurzaamheid

Akoestisch onderzoek omgevingslawaai

“Locatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem

Opdrachtgever	BDP Ontwikkeling BV Regio Noord-Oost & Midden
Contactpersoon	De heer R. Stapel
Referentie	17.183.02
Datum	18 augustus 2017
Behandeld door	ing. R.R.J.W. Liebrechts
Status	Definitief

Buro Bouwfysica B.V.
Lylantse Plein 1 (unit 110)
2908 LH Capelle aan den IJssel
+31 (10) 760 0049
info@burobouwfysica.nl
www.burobouwfysica.nl
kvk-nummer 64325660

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3
2 Wettelijk kader 4
2.1 Algemeen 4
2.2 Wet geluidhinder 4
2.2.1 Omvang zones langs wegen 4
2.2.2 Omvang zones langs spoorwegen 5
2.3 Grenswaarden 5
2.4 Reductie geluidsbelastingen wegverkeerslawaai 5
2.5 Cumulatie 5
2.6 Bouwbesluit 2012 5
2.7 Toetsing wgh en hogere waarde beleid 6
2.7.1 Algemeen 6
2.7.2 Systematiek Wgh 6
2.7.3 Gemeentelijk beleid 6
2.7.4 Dove gevel 9
3 Uitgangspunten geluidberekeningen 10
3.1 Algemeen 10
3.2 Wegverkeersgegevens 10
3.3 Spoorweggegevens 10
3.4 Rekenmethode 10
3.5 Overige uitgangspunten 11
4 Berekeningsresultaten 11
4.1 Geluidbelastingen en toetsing gezoneerde geluidbronnen 11
4.2 Geluidbelastingen niet gezoneerde geluidbronnen 11
4.3 Geluidreducerende maatregelen volgens systematiek Wgh 12
4.3.1 Algemeen 12
4.3.2 Bronmaatregelen 12
4.3.3 Overdrachtsmaatregelen 13
4.3.4 Conclusie 13
4.4 Toetsing aan hogere waarden beleid 13
4.5 Hogere waarden 14
5 Conclusie 15

Bijlagen

Bijlage 1: Verkeersgegevens
Bijlage 2: Rekenmodellen
Bijlage 3: Geluidbelastingen zonder maatregelen
Bijlage 4: Geluidbelastingen met maatregelen

1 Inleiding

In opdracht van BPD Ontwikkeling BV Regio Noord-Oost & Midden is voor het project “Locatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem” ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure een akoestisch onderzoek omgevingslawaai uitgevoerd.

De plannen bestaan uit de nieuwbouw van 19 woon-werkwoningen met 4 lagen per woning. Voor het plan is een schetsontwerp opgesteld door Geesink Weusten Architecten, d.d. 28 april 2017.

De locatie is gelegen op korte afstand van de Amsterdamseweg en Arnhem CS en ondervindt op basis van de gemeentelijke geluidbelastingskaart een relatief hoge geluidbelasting vanwege wegverkeers- en spoorweglawaai. Onderstaand volgt de locatie en de verkaveling.

Figuur 1: Locatie

Figuur 2: Verkaveling

Het vigerend bestemmingsplan, Arnhem Centrum II voorziet in de realisatie van Kantoren/Dienstverlening en maakt woningbouw niet direct mogelijk. Een ruimtelijk besluit waarin de woonbestemming mogelijk wordt gemaakt is daarom noodzakelijk. Bij dit ruimtelijk besluit zal een hogere waarde besluit door de gemeente Arnhem moeten worden genomen en omdat het plan gelegen is binnen de zone van de Amsterdamseweg, Zijpendaalseweg en het spoortraject nabij Arnhem CS is een akoestisch onderzoek noodzakelijk. In het kader van een goede ruimtelijke ordening zijn ook de binnen het plan aanwezige 30 km/uur wegen in het onderzoek betrokken.

Doelstelling van het voorliggend onderzoek is het berekenen van de geluidbelastingen op de gevels van het plan vanwege omgevingslawaai en het toetsen van de berekende waarden aan de grenswaarden uit de Wet geluidhinder en het gemeentelijk geluidbeleid.

2 Wettelijk kader

2.1 Algemeen

Bij het ruimtelijk mogelijk maken van geluidgevoelige bestemmingen binnen de zone van verschillende geluidbronnen is nader onderzoek naar de milieueffecten vereist waaronder omgevingslawaai. De locatie is onder meer gelegen binnen de zone van de Amsterdamseweg en het spoortraject Arnhem - Utrecht. Daarnaast is sprake van binnen het plan aanwezige 30 km/uur wegen. Om deze reden is het omgevingsgeluid een relevant punt van aandacht voor de ruimtelijke onderbouwing.

Om woningbouw op de locatie mogelijk te maken is een ruimtelijk besluit waarin de woonbestemming mogelijk wordt gemaakt noodzakelijk. Dit betekent dat ten aanzien van geluid rekening gehouden dient te worden met de bepalingen uit de Wet geluidhinder (hierna te noemen: Wgh) en het gemeentelijk geluidbeleid (zie §2.7).

De Wgh beoogt de burger te beschermen tegen hoge geluidbelastingen. In deze wet zijn onder meer de normen voor geluid vanwege wegverkeers- en spoorweglawaai vastgelegd.

2.2 Wet geluidhinder

2.2.1 Omvang zones langs wegen

Op grond van artikel 74 uit de Wgh bevindt zich aan weerszijden van een weg een zone waarbinnen akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd. Voordat nieuwe geluidgevoelige bestemmingen binnen deze zone kunnen worden geprojecteerd dient te worden onderzocht of aan de grenswaarden van de Wgh wordt voldaan. De zonebreedte is afhankelijk van het aantal rijstroken en van de aard van de omgeving (stedelijk of buitenstedelijk gebied). De definities van stedelijk en buitenstedelijk gebied zijn opgenomen in artikel 1 Wgh.

Deze definities luiden:

- stedelijk gebied: het gebied binnen de bebouwde kom (bepaald door komgrensborden) met uitzondering van het gebied binnen de zone van een autoweg of autosnelweg;
- buitenstedelijk gebied: het gebied buiten de bebouwde kom en het gebied binnen de bebouwde kom dat is gelegen binnen de zone van een autoweg of autosnelweg.

De Amsterdamseweg en de Zijpendaalseweg hebben beide een zonebreedte van 200 m (weg met twee rijstroken in stedelijk gebied). Deze zone wordt gemeten vanaf de buitenste begrenzing van de buitenste rijstrook. Binnen deze zone moet de geluidsbelasting op de gevel van nieuwe woningen worden getoetst aan de grenswaarden op grond van artikel 82 en 83 uit de Wgh.

30 km/uur wegen zijn volgens artikel 74 gedezoneerd en zijn grenswaarden uit de Wgh niet van toepassing. In het gemeentelijk geleidbeleid is aangegeven bij planontwikkeling wel aandacht hieraan te besteden. Bij het verlenen van vrijstellingen of het vaststellen van bestemmingsplannen zal de gemeente zich uitspreken over de aanvaardbaarheid van deze niet-zoneringsplichtig wegverkeerslawaai. De overwegingen zullen zich met name richten op de gevelbelasting vanwege het wegverkeer en het binnenniveau binnen geluidsgevoelige vertrekken.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening zijn binnen het plan aanwezige 30 km/uur wegen, waaronder de Sweerts de Landastraat, Bouriciusstraat en Brantsenstraat derhalve in het onderzoek betrokken.

2.2.2 Omvang zones langs spoorwegen

In het Besluit Beluidhinder is in artikel 1.4a de omvang van de geluidzone aan weerszijden van een spoorweg zones aangegeven. Binnen deze zones worden eisen gesteld aan de geluidbelasting. Het plan is gelegen op ca. 30 meter afstand vanaf het spoortraject Arnhem CS en valt daarmee binnen de minimale zonebreedte van 100 m. Binnen deze zone moet de geluidsbelasting op de gevel van nieuwe woningen worden getoetst aan de grenswaarden uit afdeling 4.2 van het Besluit Geluidhinder.

2.3 Grenswaarden

In het geval er nieuwe woningen worden gerealiseerd binnen de zone van een weg of spoorweg, mag de geluidsbelasting niet meer bedragen dan de voorkeurswaarde. Indien de geluidsbelasting hoger is dan de voorkeurswaarde moeten er in principe maatregelen worden getroffen om hieraan alsnog te kunnen voldoen. Blijkt dat niet mogelijk of op zwaarwegende bezwaren te stuiten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, landschappelijke of financiële aard dan is het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Arnhem bevoegd tot het vaststellen van hogere waarden. Bij overschrijding van de maximale ontheffingswaarde is in principe geen woningbouw op de locatie mogelijk.

In tabel 1 is aangegeven wat de voorkeursgrenswaarde en de maximale ontheffingswaarde is voor nieuwe woningen binnen de zone van een weg en een spoorweg overeenkomstig de Wgh.

Tabel 1: Grenswaarden nieuwe woningen

Situatie	Voorkeursgrenswaarde/ maximale ontheffingswaarde	
	Wegverkeerslawaai	Spoorweglawaai
Nieuwe woning	48/63 dB	55/68 dB

2.4 Reductie geluidsbelastingen wegverkeerslawaai

Op grond van de verwachting dat de geluidproductie van motorvoertuigen in de toekomst zal afnemen staat artikel 110g Wgh toe om een reductie toe te passen. Deze reductie bedraagt 5 dB bij wegen met een rijsnelheid van lager dan 70 km/uur. Voor de in het onderzoek betrokken Amsterdamseweg en de Zijpendaalseweg is uitgegaan van een reductie van 5 dB.

2.5 Cumulatie

Bij het vaststellen van een hogere waarden moet rekening worden gehouden met eventuele cumulatie van geluidsbelastingen (artikel 110a, zesde lid, Wgh). Dit is het geval indien een geluidgevoelige bestemming is gesitueerd binnen meerdere geluidzones, zoals genoemd in artikel 110f van de Wgh. Daarnaast moet ingevolge het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (hierna te noemen: RMG2012) sprake zijn van een geluidsbelasting die door de afzonderlijke bronnen hoger is dan voorkeursgrenswaarde(n). Ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening zijn hierin ook 30 km/uur wegen betrokken.

De cumulatie dient te gebeuren conform hoofdstuk 2 van bijlage I van het RMG2012, waarbij de gecumuleerde waarde wordt omgerekend naar het spectrum van de maatgevende bronsoort. De aftrek ingevolge artikel 110g van de Wet geluidhinder wordt bij deze berekening niet toegepast.

2.6 Bouwbesluit 2012

In het Bouwbesluit 2012 is aangegeven wat de karakteristieke geluidwering moet zijn om een binnenwaarde, bij gesloten ramen, te garanderen voor verblijfsgebieden van nieuwe woningen. Deze karakteristieke geluidwering moet minimaal gelijk zijn aan de vastgestelde hogere waarde minus de toegestane binnenwaarde van 33 dB voor het wegverkeers- en spoorweglawaai.

2.7 Toetsing wgh en hogere waarde beleid

2.7.1 Algemeen

In de situatie dat de geluidsbelasting op de gevel hoger is dan de voorkeursgrenswaarde moet behalve aan de grenswaarden uit de Wgh tevens worden getoetst aan de voorwaarden uit het gemeentelijk hogere waarden beleid. Dit beleid is vastgelegd in het document “Nota uitvoeringsbeleid hogere grenswaarden gemeente Arnhem, d.d. februari 2007 Definitief rapport”.

2.7.2 Systematiek Wgh

De Wgh schrijft een aantal onderzoeksverplichtingen voor:

- Er moet een akoestisch onderzoek worden ingesteld naar de optredende geluidsbelasting.
- De voorkeurswaarde moet in acht worden genomen.
- Wanneer de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden, moeten maatregelen aan de bron- of in de overdracht worden onderzocht waarmee deze waarde alsnog kan worden bereikt. Indien van toepassing wordt tevens de doeltreffendheid van de benodigde maatregelen onderzocht.

De Wgh legt prioriteit bij maatregelen aan de bron, zoals bijvoorbeeld toepassing van stille wegdekken. Als daarmee onvoldoende effect wordt bereikt, komen maatregelen in de overdrachtssfeer (wallen of schermen) in aanmerking. Maatregelen bij de ontvanger (bijvoorbeeld gevelisolatie) zijn feitelijk alleen gericht op het waarborgen van een acceptabel binnenniveau en niet op het reduceren van de geluidsbelasting. De achtergrondgedachte van deze volgorde is een zo klein mogelijk gebied aan een hoog geluidsniveau bloot te stellen. De aandacht voor dit leidende principe is een wezenlijk element van de Wgh.

2.7.3 Gemeentelijk beleid

2.7.3.1 Gebiedsgerichte aanpak

De gemeente Arnhem hanteert een systematiek voor gebiedsgerichte aanpak. Binnen het grondgebied van de gemeente Arnhem is onderscheid gemaakt in zeven gebiedstypen. Per gebied is voor geluid een ambitie vastgesteld die dus in de plaats komt van de voorkeursgrenswaarde.

2.7.3.2 Geluidsklasse

De indeling in geluidsklasse uit de gemeentelijk beleid volgt in tabel 2.

Tabel 2: Indeling in geluidklasse

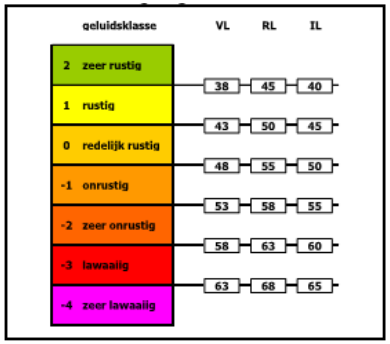

VL = Verkeerslawaai
RL = Railverkeerlawaai
IL = Industrielawaai

Het grondgebied van de gemeente is aan de hand van functioneel-ruimtelijke kenmerken onderverdeeld in gebieden. Daarbij is aangesloten bij de te onderscheiden gebieden, zoals die zijn weergegeven in het structuurplan 2010. In onderstaande figuur is de gebiedsindeling op basis van het structuurplan 2010 weergegeven.

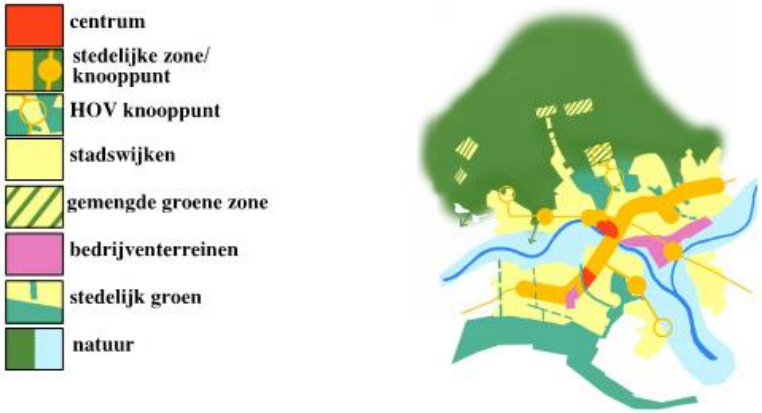

Figuur 3: Gebiedstypen

Op basis van bovenstaande figuur valt de locatie K10 onder het gebiedstype “Stedelijke zone/knooppunt”.

2.7.3.3 Ambities

Om de communicatie rondom ambities makkelijker te maken is ervoor gekozen om de ambities van de gebiedstype aan te geven in een geluidsklasse die wel gekoppeld is aan een traditionele geluidnormen uit de Wgh. De voorkeursgrenswaarde uit de Wgh komt dus overeen met redelijk rustig. Binnen de gemeente Arnhem worden de volgende ambities voor het gebiedstype “Stedelijke zone/knooppunt” onderscheiden.

Tabel 3: Ambities per gebiedstype

Gebiedstype	Weg- en railverkeer		
	a	i	p
Hoogdynamisch			
Stedelijke zone/knooppunt	-2	-3	-4

Per gebiedstype is daarom onderscheid gemaakt in drie ambitieniveaus: a, i en p:

- **a = ambitie: staat voor de basiskwaliteit in een gebied en omvat de na te streven geluidsklasse voor de te beschermen objecten in een bepaald gebied. De basiskwaliteit in een wijk waar een drukke weg door of langs loopt is afhankelijk is van de afschermende werking van de woningen langs de rand. Een gesloten bouwfront langs de weg verbetert het akoestisch klimaat in de rest van de wijk. Dit is een essentieel principe. Waar dat voordelen oplevert, zal dit principe zoveel mogelijk worden toegepast.**
- **i = incidenteel: deze geluidsklasse wordt bij uitzondering toegepast in combinatie met daarbij de vereiste akoestische compensatie (zie paragraaf 4.12). Hierbij kan worden gedacht aan woningen aan de rand van een gebied die langs een drukke weg liggen.**
- **p = plafond: deze geluidsklasse wordt bij hoge uitzondering toegepast; tot en met geluidsklasse 3 wordt nog net aan de Wet geluidhinder voldaan en bij geluidsklasse 4 is sprake van een situatie als bedoeld in de Interimwet Stad en Milieu. Verdergaande akoestische compensatie is hier vereist. Hierbij kan worden gedacht aan bijzondere plekken, zoals een torenflat bij een verkeersknooppunt, een kruispunt of een inbreiding langs een drukke weg. Bij “vervangende nieuwbouw” kan hier maximaal klasse “zeer lawaaiig (-4)” worden toegestaan. Voor “buitenstedelijke situaties”, zoals een rijksweg langs een woonwijk, is maximaal klasse “zeer onrustig (-2)” toelaatbaar. Vaak speelt hierbij cumulatie, bijvoorbeeld bij twee wegen of een weg en een spoorlijn, een rol. Deze ambitie geldt dan ook voor de gecumuleerde waarde.**

Het toetsen aan de ambities zoals die zijn opgenomen in bovenstaande tabel zijn van toepassing voor nieuwe situaties (locatie K10), hiermee wordt bedoeld:

- De bouw van woningen bij een bestaande weg of spoorweg.

2.7.3.4 Ontheffingscriteria

Ieder verzoek om hogere grenswaarde wordt in ieder geval aan de voornoemde criteria getoetst. Daarnaast worden bij de afweging over het toekennen van een verzoek om een hogere grenswaarde ook de locatiespecifieke kenmerken betrokken. De onderstaande locatiespecifieke kenmerken worden in de overwegingen als positief aspect meegenomen dan wel als zwaarwegend argument meegenomen.

- De locatie bevindt zich in de nabijheid van een trein- of busstation.
- De nieuwbouw ter plaatse dient ter vervanging van bestaande bebouwing.
- De locatie is opgenomen in herstructureringsplannen.
- De locatie is opgenomen in de woonconcessie contour van het KAN.
- De nieuwbouw vult een open plaats op tussen aanwezige bebouwing;
- Met de ontwikkeling van de betreffende locatie worden één of meerdere andere milieuknelpunten (bijv. luchtkwaliteit, bodemsanering, overige hindersituatie) elders opgelost.

Locatie K10 bevindt zich in de nabijheid van een trein- of busstation.

2.7.3.5 Criteria voor het toekennen van een hogere waarde geluidsklasse “zeer rustig” en “rustig” en “redelijk rustig”

Bij het toekennen van een verzoek om hogere grenswaarde voor geluidgevoelige bestemmingen tot en met de geluidklasse “redelijk rustig” worden geen aanvullende randvoorwaarden of maatregelen gesteld.

2.7.3.6 Criteria voor het toekennen van een hogere waarde geluidsklasse “onrustig”

Bij het toekennen van een verzoek om hogere grenswaarde voor geluidgevoelige bestemmingen tot en met de geluidklasse “onrustig” worden aanvullend ook de volgende criteria bij de afweging betrokken:

- Indien mogelijk bronmaatregelen (bijvoorbeeld stillere asfalttypen) treffen.
- Indien mogelijk de afstand tussen de geluidsbron en de nieuwe woning(en) vergroten.
- Het stedenbouwkundig ontwerp vorm geven waarbij zoveel mogelijk afscherming voor het achterliggende gebied ontstaat.
- Indien mogelijk in het overdrachtsgebied een afscherming realiseren.
- Bij een aanvraag om bouwvergunning voor een woning, scholen en kinderdagverblijven een akoestisch onderzoek voegen en toetsen of wordt voldaan aan de binnenwaarde van het Bouwbesluit.

2.7.3.7 Criteria voor het toekennen van een hogere waarde geluidsklasse “zeer onrustig” en “lawaaiig”

Deze criteria komen overeen met die voor de geluidklasse “onrustig” met als aanvullende criteria:

- Er wordt minimaal een verblijfsruimte aan de geluidsluwe zijde gerealiseerd.
- Bij woningen/appartementen wordt er minimaal 1 geluidsluwe buitenruimte gecreëerd (tuin of balkon).

2.7.3.8 Criteria voor het toekennen van een hogere waarde geluidsklasse "zeer lawaaiig"

Bij het toekennen van een verzoek om hogere grenswaarde voor geluidgevoelige bestemmingen in de geluidklasse "zeer lawaaiig" wordt voor het verlenen van een hogere waarde de Stad en Milieu procedure toegepast zoals deze opgenomen staat in de wet.

2.7.3.9 Niet akoestische compensatie

Daarnaast zal de gemeente bij de realisatie van woningen vanaf de geluidsklasse "onrustig" niet akoestische compensatie positief betrekken bij de overwegingen om een hogere waarde toe te staan. Bij niet-akoestische compensatie kan gedacht worden aan de volgende zaken:

- Grotere woningen / appartementen.
- Meer dan gemiddeld aantal parkeerplaatsen, liefst door middel van parkeren uit het zicht.
- De nieuwe locatie "groen" in te richten.
- De woningen / appartementen te voorzien van een hoger afwerkingsniveau.
- De hoogstbelaste woningen / appartementen te situeren op een locatie met uitzicht.
- De hoogbelaste woningen / appartementen te situeren in de nabijheid van "uitloopgebieden" /natuurgebieden / OV-knooppunten.

2.7.3.10 Hogere waarde

Wanneer voldoende duidelijk wordt dat de toepassing van de maatregel niet doeltreffend is of de uitvoering om redenen van stedenbouwkundige, landschappelijk of financiële aard niet aan de voornoemde criteria kan worden voldaan, kan een hogere waarde worden toegekend.

2.7.4 Dove gevel

Een gevel, een bouwkundige constructie die een ruimte in een woning scheidt van de buitenlucht, zonder te openen delen hoeft vanuit de Wgh niet getoetst te worden aan de grenswaarden. Op grond van de bepalingen uit de Wgh worden er wel eisen gesteld aan de vereiste karakteristieke geluidwering van een dove gevel.

Indien in een dove gevel ventilatieconstructies aanwezig zijn, zoals suskasten, roosters of mechanische voorzieningen die niet zijn aan te merken als te openen delen, onder andere omdat zij een isolatiewaarde hebben die vergelijkbaar is met de gevel, vindt er geen toetsing plaats aan de Wgh. Beoordeling van deze voorzieningen valt binnen het Bouwbesluit.

3 Uitgangspunten geluidberekeningen

3.1 Algemeen

Hierna worden de uitgangspunten voor de berekeningen beschreven. Het gaat om de gehanteerde wegverkeersgegevens, de gebruikte berekeningsmethode en de overige uitgangspunten.

3.2 Wegverkeersgegevens

De verkeersgegevens zijn verstrekt door de gemeente Arnhem (RVMK prognosejaar 2026-versie april 2017). Deze gegevens hebben betrekking op de verwachte verkeersintensiteit in het prognosejaar 2026, de verdeling van het verkeer in de dag-, avond- en nachtperiode alsmede de verdeling van het verkeer in de onderscheiden voertuigcategorieën. Door de gemeente is aangegeven 1% groei per jaar voor het prognosejaar 2027 aan te houden.

In tabel 4 volgt een beknopt overzicht van de maatgevende wegvakken nabij het plan. In bijlage 1 is de volledige opgave van de verkeersgegevens weergegeven.

Tabel 4: beknopt overzicht gehanteerde verkeersgegevens 2027

Weg	Etmaalintensiteit	Snelheid	Wegdekverharding
Amsterdamseweg	14.889 mvt	50 km/uur	asfalt (ref. wegdek
Zijpendaalseweg	5.874 mvt	50 km/uur	asfalt (ref. wegdek)
Sweerts de Landastraat	303 mvt	30 km/uur	Klinkers in keperverband
Bouriciusstraat	303 mvt	30 km/uur	Klinkers in keperverband
Brantsenstraat	303 mvt	30 km/uur	Klinkers in keperverband

3.3 Spoorweggegevens

De toekomstige verkeersgegevens (intensiteiten, hoogtes, spoorwegcategorieën en bestaande schermen) zijn gebaseerd op de gegevens afkomstig uit het geluidregister spoorwegen (download d.d. 22 mei 2017, laatste download gegevens omdat de site http://www.geluidregisterspoor.nl/geluidregister.html under construction is tot eind augustus 2017).

3.4 Rekenmethode

Voor de bepaling van de geluidsbelasting vanwege het wegverkeers- en spoorweglawaai zijn berekeningen uitgevoerd met Standaardrekenmethode 2 overeenkomstig het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van het rekenprogramma Geomilieu, versie 4.21. In het rekenmodel zijn de geluidsbronnen (wegen/spoorwegen), bodemgebieden (akoestisch hard/zacht), objecten (gebouwen enz.), hoogtelijnen en toetspunten ingevoerd. Een afbeelding van de ontwikkelde rekenmodellen is weergegeven in bijlage 2. In verband met de grootte van het rekenmodel is er voor gekozen geen uitdraai van de ingevoerde items in de bijlage van dit rapport op te nemen. Indien gewenst kan deze uitdraai of het rekenmodel kosteloos worden aangeleverd.

Bij de berekeningen wordt onderscheid gemaakt tussen de dagperiode (07.00 uur - 19.00 uur), de avondperiode (19.00 uur – 23.00 uur) en de nachtperiode (23.00 uur - 07.00 uur). Voor een vergelijking met de wettelijke grenswaarden wordt het gewogen gemiddelde van de dag-, avond- en nachtwaarde de dosismaat L_{den} vastgesteld. De dosismaat L_{den} wordt als volgt bepaald:

$$L_{den} = 10 * {}^{10}log \frac{12 * 10^{\frac{L_{dag}}{10}} + 4 * 10^{\frac{L_{avond}+5}{10}} + 8 * 10^{\frac{L_{nacht}+10}{10}}}{24}$$

3.5 Overige uitgangspunten

Het model van de omgeving is gebaseerd op de TOP10 vectorkaart en de kadastrale kaart verkregen via PDOK. De bebouwingshoogte van de omliggende bebouwing is gebaseerd op Googlemaps en de AHN Viewer. De ligging en bouwhoogtes van het plan is gebaseerd op de situatietekening met kenmerk "1919-170721-SITUATIE, d.d. 17 juli 2017 verstrekt door Geesink Weusten Architecten. Daarnaast is gebruik gemaakt van het A3-boekwerk met de locatie en plattegrond- en geveltekeningen met kenmerk "1919-170721, d.d. 28 april 2017 opgesteld door Geesink Weusten Architecten.

De toetspunten zijn gesitueerd met een beoordelingshoogte van 1,5 m t.o.v. vloerpeilniveau in stappen van 3 m (1,5 m / 4,5 m / 7,5 m / 10,5 m) gekoppeld aan het gebouw op 10 cm voor de gevel (invallend geluidniveau).

In het rekenmodel is als uitgangspunt een akoestisch harde bodem gekozen. Alle akoestische zachte gebieden zoals gras en bermen zijn als specifieke bodemgebieden in het rekenmodel ingevoerd. Tevens zijn onder de spoorbanen absorberende bodemvlakken gemodelleerd.

De hoogteligging van de spoorbanen ten opzichte van het plaatselijk maaiveld zijn overeenkomstig het geluidregister. De hoogteligging van het omliggende aandachtsgebied is gebaseerd op de AHN Viewer.

4 Berekeningsresultaten

4.1 Geluidbelastingen en toetsing gezoneerde geluidbronnen

In bijlage 3 is een compleet overzicht van de berekende geluidsbelastingen opgenomen. In onderstaande tabel zijn de maximaal optredende geluidbelastingen (geluidbelasting hoger dan de voorkeursgrenswaarde) voor de gezoneerde geluidbronnen weergegeven. De geluidbelastingen vanwege wegverkeerslawaai zijn hierbij gepresenteerd na aftrek conform art. 110g Wgh.

Tabel 5: Maximaal optredende geluidbelasting gezoneerde geluidbronnen

Bron	Geveloriëntatie	Geluidbelasting (L_{den})
Amsterdamseweg	Wegzijde	63 dB
	Achter (tuinzijde)	≤48 dB
Zijpendaalseweg	Alle gevels	≤48 dB
Spoortraject Arnhem CS	Spoorzijde	62 dB
	Achter (tuinzijde)	≤55 dB

Uit de berekeningen blijkt dat zowel vanwege de Amsterdamseweg en het spoortraject sprake is van een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde maar niet van de maximaal te verlenen ontheffingswaarde waardoor het toepassen van dove gevels niet noodzakelijk. Op de achtergevels van alle woningen voldoet de geluidbelasting aan de voorkeursgrenswaarde.

4.2 Geluidbelastingen niet gezoneerde geluidbronnen

In bijlage 3 is een compleet overzicht van de berekende geluidsbelastingen opgenomen. In onderstaande tabel zijn de maximaal optredende geluidbelastingen voor de 30 km/uur wegen weergegeven en zijn hierbij gepresenteerd zonder aftrek conform art. 110g Wgh.

Tabel 6: Maximaal optredende geluidbelasting niet gezoneerde geluidbronnen

Bron	Geluidbelasting (L_{den})
30 km/uur wegen	40 dB

Uit de berekeningen blijkt dat de geluidsbelasting als gevolg van de 30 km/uur wegen maximaal 40 dB (zonder aftrek conform art. 110g Wgh) bedraagt en voldoet daarmee aan de voorkeursgrenswaarde wanneer getoetst zou worden aan de Wgh. De geluidbelasting vanwege de 30 km/uur wegen vormt daarmee geen belemmering voor de plantontwikkeling.

4.3 Geluidreducerende maatregelen volgens systematiek Wgh

4.3.1 Algemeen

Omdat de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden is onderzoek naar maatregelen vereist om de geluidbelasting te beperken. De systematiek in de Wgh is zodanig dat eerst moet worden beoordeeld of maatregelen aan de geluidsbron mogelijk zijn en daarna in het overdrachtsgebied tussen de bron en de woningen. Indien dat onvoldoende effect oplevert kunnen bouwkundige maatregelen worden getroffen om de geluidsbelastingen te reduceren. Ten behoeve van de motivatie voor de vaststelling van hogere waarden is het effect van bron- en overdrachtsmaatregelen inzichtelijk gemaakt.

4.3.2 Bronmaatregelen

4.3.2.1 Amsterdamseweg

Bronmaatregelen in de vorm van maatregelen op verkeerskundig gebied zoals verlaging van de verkeersintensiteit, verlaging van de maximum snelheid, wijziging van de verkeerssamenstelling of een wijziging van de route voor zwaar vrachtverkeer, is niet onderzocht daar dit meestal alleen van toepassing is wanneer het gaat om te projecteren, in aanbouw zijnde of aanwezige woningen en een nog niet geprojecteerde weg alsmede de Amsterdamseweg een noodzakelijke verkeers- en vervoersfunctie vervult.

Met een bronmaatregel in de vorm van een stiller wegdek (bijv. dunne deklagen B) op de Amsterdamseweg kan de geluidbelasting worden gereduceerd met ca. 3 dB, maar resulteert vanwege de hoogte van de geluidbelasting niet tot een afname tot aan de voorkeursgrenswaarde. De kosten voor het toepassen van “dunne deklagen B” bedragen ca. € 50,- per m^2 (investerings- en onderhoudskosten). Vervanging van ca. 3000 m^2 asfalt (over een effectieve lengte van ca. 300 m bij een wegbreedte van ca. 10 m) leidt dit tot een kostenpost van ca. € 150.000,-.

Op basis van “Kengetallen Milieukosten, Milieumaatregelen in bouwprojecten”, d.d. oktober 2007 van het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam & Dienst Milieu en Bouwtoezicht, is de besparing op de kosten voor geluidwerende voorzieningen aan de woningen vergeleken met de kosten voor de aanleg van stil asfalt op de genoemde weg. Op basis van de kengetallen resulteert een afname van de gecumuleerde geluidbelasting met 3 dB in een reductie van de kosten voor geluidwerende voorzieningen van ca. € 50,- per m^2 gevel aan de zijde van de weg (van 68 naar 65 dB) en ca. € 10,- per m^2 gevel aan de kopgevels (van 63 naar 60 dB). De totale reductie (baten) wordt geraamd op ca. € 75.000,-.

Uit de doelmatigheidsafweging blijkt dat het toepassen van stil asfalt niet doelmatig is omdat de besparing op de kosten van geluidwerende voorzieningen niet in verhouding staat tot de kosten voor aanleg van geluidreducerend asfalt.

De toepassing van met name dunne deklagen ontmoet naar verwachting bezwaren van civieltechnische aard daar in een binnenstedelijke situatie stillere verhardingen een geringere weerstand bieden tegen wringende belasting en daardoor de onderhoudskosten hoger zijn.

4.3.2.2 Spoortraject

Bronmaatregelen in de vorm van maatregelen op “verkeerskundig” gebied zoals verlaging van de intensiteiten, verlaging van de maximum snelheid van de doorgaande treinen, wijziging van de categorieën e.d., is niet onderzocht daar het spoortraject Rijksinfrastructuur betreft.

Met een bronmaatregel in de vorm van raildempers of betonnen mono – of duoblok dwarsliggers kan de geluidbelasting worden gereduceerd met ca. 3 dB, maar resulteert vanwege de hoogte van de geluidbelasting niet tot een afname tot aan de voorkeursgrenswaarde. De indicatieve kosten bedragen ca. € 600,- per meter enkel spoor. Vervanging van ca. 3000 meter enkel spoor (effectieve lengte van ca. 300 m en 10 sporen t.p.v. station) leidt dit tot een kostenpost van ca. €

2.000.000,-. Op basis van de kengetallen resulteert een afname van de geluidbelasting met 3 dB in een reductie van de kosten voor geluidwerende voorzieningen van ca. € 25,- per m^2 gevel aan de zijde van de weg (van 62 naar 59 dB) en ca. € 8,- per m^2 gevel aan de kopgevels (van 59 naar 56 dB). De totale reductie (baten) wordt geraamd op ca. € 40.000,-.

Uit de doelmatigheidsafweging blijkt dat het toepassen van raildempers niet doelmatig is omdat de besparing op de kosten van geluidwerende voorzieningen niet in verhouding staat tot de kosten voor aanleg van geluidreducerend asfalt.

4.3.3 Overdrachtsmaatregelen

4.3.3.1 Amsterdamseweg

In theorie is het mogelijk door middel van een geluidscherm langs de weg de geluidbelasting op de gevel te reduceren. Daar sprake is van een stedelijke situatie is plaatsing van een geluidscherm langs de Amsterdamseweg niet onderzocht daar dit naar verwachting leidt tot bezwaren van verkeerskundige en stedenbouwkundige aard.

4.3.3.2 Spoortraject

Met het plaatsen van een geluidscherm langs het station over een lengte van ca. 300 m en een hoogte van 5 m is de geluidbelasting op de onderste 2 lagen te reduceren tot de voorkeursgrenswaarde. Vanwege de verdiepte ligging van het station t.o.v. de woningen is voor de bovenste 2 lagen een veel hoger geluidscherm noodzakelijk. De indicatieve kosten van een 300 m lange en 5 meter hoge geluidscherm bedraagt ca. € 750.000 (500,- per m^2 scherm). De totale reductiekosten van de geluidwerende voorzieningen worden geraamd op ca. € 7.500,-.

Uit de doelmatigheidsafweging blijkt dat het toepassen van een geluidscherm niet doelmatig is omdat de besparing op de kosten van geluidwerende voorzieningen niet in verhouding staat tot de kosten voor aanleg van een geluidscherm.

4.3.4 Conclusie bron- en overdrachtsmaatregelen

Geconcludeerd kan worden dat geluidsreducerende maatregelen aan de bron of in de overdracht niet voldoende effect sorteren, niet doelmatig zijn dan wel bezwaren ontmoeten van civieltechnische, verkeerskundige en stedenbouwkundige aard.

4.4 Toetsing aan hogere waarden beleid

De voorkeursgrenswaarde van 48 dB vanwege de Zijpendaalseweg wordt niet overschreden. Voor deze weg wordt voldaan aan de grenswaarden uit de Wgh en zijn derhalve geen aanvullende criteria en ambitieniveaus uit het hogere waarden beleid van toepassing.

De geluidbelasting vanwege de Amsterdamseweg bedraagt maximaal 63 dB en valt hiermee in de hoogste geluidklasse “lawaaiig” uit het hogere waarden beleid en voldoet derhalve niet aan het ambitieniveau “zeer onrustig”.

De geluidbelasting vanwege het spoortraject bedraagt maximaal 62 dB en valt hiermee in de een na hoogste geluidklasse “zeer onrustig” uit het hogere waarden beleid en voldoet wel aan het ambitieniveau “zeer onrustig”.

Conform de criteria uit het hogere waarden beleid voor het toekennen van een hogere waarde voor de geluidsklasse “zeer onrustig” en “lawaaiig”, dient elke woning te beschikken over een geluidluwe zijde, een geluidluwe buitenruimte en de realisatie van minimaal een verblijfsruimte aan de geluidsluwe zijde. Uit de berekeningen en vertaling naar de plattegronden blijkt dat het plan voldoet aan deze criteria daar elke woning beschikt over een geluidluwe achtergevel (tuinzijde) waaraan de buitenruimte en tenminste een verblijfsruimte is gesitueerd. Uit de berekeningen blijkt dat de gecumuleerde geluidbelasting (L_{CUM}) maximaal 68 dB bedraagt op de gevels aan de weg(spoor)zijde.

4.5 Hogere waarden en verantwoording

Het toekennen van een hogere waarde voor de 19 woon/werk woningen is op basis van onderstaande argumenten te verantwoorden binnen het gemeentelijk geluidbeleid:

- Geluidsreducerende maatregelen aan de bron of in de overdracht sorteren niet voldoende effect, zijn niet doelmatig, dan wel ontmoeten bezwaren van civieltechnische, verkeerskundige en stedenbouwkundige aard.
- Het plan bevindt zich in de nabijheid van een trein- of busstation (ontheffingscriteria/locatiespecifieke kenmerken).
- De afmeting en positie van het plan zorgt voor afscherming van de achtergevels (tuinzijde) tot aan de voorkeursgrenswaarde en zorgt gemiddeld voor een ca. 5 dB lagere geluidbelasting vanwege de Amsterdamseweg en het spoortraject op de direct achterliggende woningen aan de Bouriciusstraat en de Sweerts de Landastraat (zie bijlage 3).
- Het plan voldoet grotendeels aan de in het hogere waarden beleid gestelde ambitieniveaus dan wel is sprake van een geringe afwijking (voor de Amsterdamseweg).
- Het plan voldoet aan de criteria uit het hogere waarden beleid m.b.t. een geluidluwe zijde, een geluidluwe buitenruimte en de realisatie van minimaal een verblijfsruimte aan de geluidsluwe zijde.
- De toegestane binnenwaarde van 33 dB is o.a. te waarborgen middels akoestische beglazing, geluidgedempte ventilatievoorzieningen en dubbele kierdichting e.d. op basis van het maatgevende wegverkeerslawaai zonder aftrek conform art. 110g Wgh (max. 68 dB) en het meest ongunstige frequentiespectrum (spectrum 2 volgens de NPR 5079). In het kader van de aanvraag omgevingsvergunning zal een en ander in detail worden uitgewerkt middels een akoestisch-bouwtechnisch rapport.

Tabel 4 vermeld de aantallen waarop een geluidsbelasting wordt verwacht die hoger is dan de voorkeurgrenswaarde.

Tabel 4. Hogere waarden project “Locatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem”

Geluidsgevoelig object: woningen		Verzochte hogere waarden in dB (hoogst berekende geluidbelasting)
Geluidsbron	Aantal	
Amsterdamseweg	19	63
Spoortraject Arnhem CS	19	62

5 Conclusie

Voor het project “Locatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem” is in voorliggend onderzoek ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure een akoestisch onderzoek wegverkeers- en spoorweglawaai uitgevoerd.

Uit de berekeningen blijkt dat zowel vanwege de Amsterdamseweg en het spoortraject Arnhem CS sprake is van een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde maar niet van de maximaal te verlenen ontheffingswaarde waardoor het toepassen van dove gevels niet noodzakelijk en het vaststellen van een hogere waarde per geluidbron mogelijk is. Op de achtergevels van alle woningen voldoet de geluidbelasting aan de voorkeursgrenswaarde. De geluidsbelasting als gevolg van de 30 km/uur wegen bedraagt maximaal 40 dB (zonder aftrek conform art. 110g Wgh) en vormt daarmee geen belemmering voor de plantontwikkeling. De gecumuleerde geluidbelasting (L_{CUM}) bedraagt maximaal 68 dB.

Het toekennen van een hogere waarde voor de 19 woon/werk woningen van 63 dB voor de Amsterdamseweg en 62 dB voor het spoortraject is op basis van onderstaande argumenten te verantwoorden binnen het gemeentelijk geluidbeleid:

- Geluidsreducerende maatregelen aan de bron of in de overdracht sorteren niet voldoende effect, zijn niet doelmatig, dan wel ontmoeten bezwaren van civieltechnische, verkeerskundige en stedenbouwkundige aard.
- Het plan bevindt zich in de nabijheid van een trein- of busstation (ontheffingscriteria/locatiespecifieke kenmerken).
- De afmeting en positie van het plan zorgt voor afscherming van de achtergevels (tuinzijde) tot aan de voorkeursgrenswaarde en zorgt gemiddeld voor een ca. 5 dB lagere geluidbelasting vanwege de Amsterdamseweg en het spoortraject op de direct achterliggende woningen aan de Bouriciusstraat en de Sweerts de Landastraat.
- Het plan voldoet grotendeels aan de in het hogere waarden beleid gestelde ambitieniveaus dan wel is sprake van een geringe afwijking (voor de Amsterdamseweg).
- Het plan voldoet aan de criteria uit het hogere waarden beleid m.b.t. een geluidluwe zijde, een geluidluwe buitenruimte en de realisatie van minimaal een verblijfsruimte aan de geluidsluwe zijde.
- De toegestane binnenwaarde van 33 dB is o.a. te waarborgen middels akoestische beglazing, geluidgedempte ventilatievoorzieningen en dubbele kierdichting e.d. op basis van het maatgevende wegverkeerslawaai zonder aftrek conform art. 110g Wgh (max. 68 dB) en het meest ongunstige frequentiespectrum (spectrum 2 volgens de NPR 5079). In het kader van de aanvraag omgevingsvergunning zal een en ander in detail worden uitgewerkt middels een akoestisch-bouwtechnisch rapport.

Geconcludeerd kan worden dat het plan, ondanks de ligging op korte afstand van geluidbronnen, uitvoerbaar is en voorziet in een goed woon- en leefklimaat.

Het besluit tot vaststelling hogere waarden maakt onderdeel uit van de ruimtelijke procedure. Geadviseerd wordt om op basis van voorliggende rapportage hogere waarden vast te stellen zoals aangegeven in hoofdstuk 4.

Behandeld door: ing. R.R.J.W. Liebrechts
Projectverantwoordelijke: ir. J. Hardlooper
Buro Bouwfysica B.V.
Lylantseplein 1 (unit 110)
2908 LH Capelle aan den IJssel
T 010 – 760 00 49
M info@burobouwfysica.nl
W www.burobouwfysica.nl

Bijlage 1: Verkeersgegevens

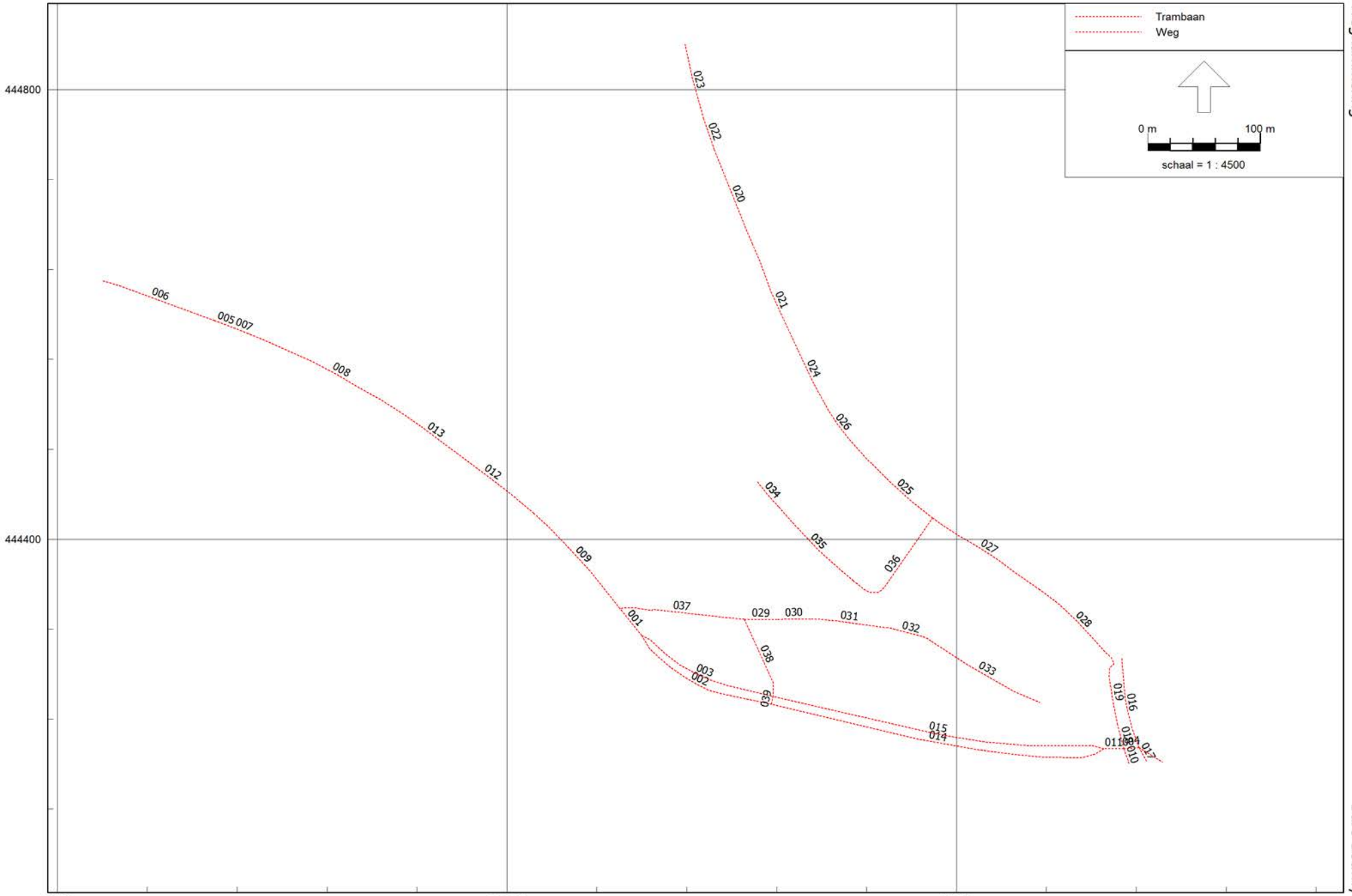

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027] , Geomilieu V4.21

Verkeersgegevens intensiteiten 2027

Model: wegverkeer 2027
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M	Hdef.	Type	Cpl	Cpl_W	Helling	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))	V(MR(N))	V(MR(P4))	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	V(LV(P4))	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(MV(P4))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))
001	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
002	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
003	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
004	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
005	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
006	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
007	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
008	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
009	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
010	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
011	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
012	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
013	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
014	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
015	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
016	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
017	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
018	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
019	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
020	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
021	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
022	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
023	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
024	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
025	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
026	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
027	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
028	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
029	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
030	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
031	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
032	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
033	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
034	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
035	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
036	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
037	Bouriciusstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
038	Brantsenstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
039	Brantsenstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30

Verkeersgegevens intensiteiten 2027

Model: wegverkeer 2027
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	V(ZV(P4))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%Int(P4)	%MR(D)	%MR(A)	%MR(N)	%MR(P4)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LV(P4)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MV(P4)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZV(P4)	MR(D)	MR(A)	MR(N)	MR(P4)	LV(D)	LV(A)
001	--	14174,34	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,85	94,83	95,25	--	5,75	3,97	3,63	--	1,41	1,20	1,12	--	--	--	--	--	859,41	516,15
002	--	7545,71	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,79	94,80	95,26	--	5,81	4,01	3,62	--	1,40	1,19	1,12	--	--	--	--	--	457,21	274,69
003	--	6628,63	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,92	94,88	95,22	--	5,67	3,92	3,64	--	1,42	1,21	1,13	--	--	--	--	--	402,20	241,51
004	--	7558,84	6,53	3,83	0,79	--	--	--	--	--	91,88	94,12	94,05	--	6,81	4,76	4,91	--	1,31	1,12	1,05	--	--	--	--	--	453,51	272,48
005	--	12268,47	6,53	3,83	0,78	--	--	--	--	--	92,41	94,51	94,88	--	6,11	4,23	3,93	--	1,48	1,26	1,19	--	--	--	--	--	740,33	444,09
006	--	12285,64	6,53	3,83	0,78	--	--	--	--	--	92,42	94,52	94,89	--	6,10	4,22	3,92	--	1,48	1,26	1,19	--	--	--	--	--	741,44	444,75
007	--	12268,47	6,53	3,83	0,78	--	--	--	--	--	92,41	94,51	94,88	--	6,11	4,23	3,93	--	1,48	1,26	1,19	--	--	--	--	--	740,33	444,09
008	--	11525,11	6,53	3,83	0,78	--	--	--	--	--	92,14	94,31	94,68	--	6,37	4,41	4,12	--	1,49	1,27	1,20	--	--	--	--	--	693,44	416,30
009	--	13137,07	6,53	3,83	0,78	--	--	--	--	--	92,44	94,53	94,95	--	6,06	4,19	3,85	--	1,50	1,28	1,20	--	--	--	--	--	793,00	475,63
010	--	15414,62	6,54	3,82	0,77	--	--	--	--	--	90,56	93,00	94,24	--	6,36	4,35	3,26	--	3,09	2,65	2,51	--	--	--	--	--	912,95	547,62
011	--	14890,43	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,98	94,94	95,36	--	5,66	3,91	3,55	--	1,36	1,15	1,08	--	--	--	--	--	904,09	542,86
012	--	12614,90	6,53	3,83	0,78	--	--	--	--	--	92,17	94,33	94,76	--	6,27	4,34	3,99	--	1,56	1,33	1,25	--	--	--	--	--	759,25	455,76
013	--	11491,78	6,54	3,83	0,78	--	--	--	--	--	91,96	94,17	94,57	--	6,49	4,50	4,19	--	1,56	1,33	1,25	--	--	--	--	--	691,14	414,48
014	--	7858,81	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,92	94,90	95,37	--	5,74	3,96	3,56	--	1,34	1,14	1,07	--	--	--	--	--	476,85	286,39
015	--	7030,61	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	93,07	94,99	95,37	--	5,56	3,84	3,53	--	1,38	1,17	1,10	--	--	--	--	--	427,28	256,45
016	--	4300,58	6,54	3,81	0,78	--	--	--	--	--	88,41	91,02	91,48	--	6,12	4,28	4,11	--	5,47	4,70	4,41	--	--	--	--	--	248,66	149,14
017	--	7098,28	6,55	3,81	0,77	--	--	--	--	--	88,89	91,57	92,90	--	6,51	4,47	3,35	--	4,61	3,96	3,76	--	--	--	--	--	413,28	247,65
018	--	637,31	6,54	3,82	0,78	--	--	--	--	--	90,68	93,05	93,92	--	6,13	4,22	3,50	--	3,19	2,73	2,57	--	--	--	--	--	37,80	22,65
019	--	11792,76	6,54	3,82	0,78	--	--	--	--	--	90,68	93,05	93,92	--	6,13	4,22	3,50	--	3,19	2,73	2,57	--	--	--	--	--	699,37	419,17
020	--	4550,05	6,53	3,85	0,78	--	--	--	--	--	94,01	95,64	96,47	--	4,27	2,90	2,16	--	1,72	1,46	1,38	--	--	--	--	--	279,32	167,54
021	--	4813,66	6,53	3,85	0,78	--	--	--	--	--	94,11	95,72	96,53	--	4,20	2,85	2,12	--	1,69	1,44	1,35	--	--	--	--	--	295,82	177,39
022	--	4718,72	6,53	3,86	0,78	--	--	--	--	--	94,64	96,10	96,83	--	3,78	2,56	1,91	--	1,58	1,34	1,26	--	--	--	--	--	291,62	175,04
023	--	4718,72	6,53	3,86	0,78	--	--	--	--	--	94,64	96,10	96,83	--	3,78	2,56	1,91	--	1,58	1,34	1,26	--	--	--	--	--	291,62	175,04
024	--	4813,66	6,53	3,85	0,78	--	--	--	--	--	94,11	95,72	96,53	--	4,20	2,85	2,12	--	1,69	1,44	1,35	--	--	--	--	--	295,82	177,39
025	--	5237,86	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,95	94,84	95,79	--	4,90	3,33	2,48	--	2,15	1,83	1,73	--	--	--	--	--	317,92	190,76
026	--	5237,86	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,95	94,84	95,79	--	4,90	3,33	2,48	--	2,15	1,83	1,73	--	--	--	--	--	317,92	190,76
027	--	5874,16	6,53	3,85	0,78	--	--	--	--	--	93,71	95,41	96,26	--	4,37	2,97	2,21	--	1,92	1,63	1,53	--	--	--	--	--	359,46	215,77
028	--	5874,16	6,53	3,85	0,78	--	--	--	--	--	93,71	95,41	96,26	--	4,37	2,97	2,21	--	1,92	1,63	1,53	--	--	--	--	--	359,46	215,77
029	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
030	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
031	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
032	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
033	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
034	--	637,31	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	44,55	16,57
035	--	637,31	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	44,55	16,57
036	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
037	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
038	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
039	--	2028,08	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	141,76	52,73

Verkeersgegevens intensiteiten 2027

Model: wegverkeer 2027
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LV(N)	LV(P4)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MV(P4)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	ZV(P4)	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k	LE (D) 2k	LE (D) 4k	LE (D) 8k	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k
001	105,31	--	53,22	21,61	4,01	--	13,05	6,53	1,24	--	85,15	92,54	99,38	103,79	109,86	106,51	99,78	90,62	82,34	89,55	96,11	101,16	107,44
002	56,07	--	28,63	11,62	2,13	--	6,90	3,45	0,66	--	82,42	89,82	96,66	101,06	107,12	103,78	97,04	87,90	79,60	86,82	93,39	98,43	104,70
003	49,23	--	24,54	9,98	1,88	--	6,15	3,08	0,58	--	81,83	89,22	96,05	100,49	106,56	103,21	96,47	87,31	79,03	86,24	92,79	97,86	104,14
004	56,16	--	33,61	13,78	2,93	--	6,47	3,24	0,63	--	82,60	90,09	97,03	101,15	107,16	103,85	97,12	88,11	79,75	87,05	93,73	98,49	104,72
005	90,79	--	48,95	19,88	3,76	--	11,86	5,92	1,14	--	84,63	92,06	98,93	103,24	109,26	105,92	99,19	90,11	81,79	89,03	95,65	100,59	106,82
006	90,93	--	48,94	19,86	3,76	--	11,87	5,93	1,14	--	84,63	92,06	98,94	103,25	109,26	105,93	99,20	90,11	81,79	89,04	95,65	100,59	106,83
007	90,79	--	48,95	19,88	3,76	--	11,86	5,92	1,14	--	84,63	92,06	98,93	103,24	109,26	105,92	99,19	90,11	81,79	89,03	95,65	100,59	106,82
008	85,11	--	47,94	19,47	3,70	--	11,21	5,61	1,08	--	84,41	91,86	98,77	103,00	109,00	105,67	98,95	89,90	81,57	88,83	95,47	100,34	106,56
009	97,29	--	51,99	21,08	3,95	--	12,87	6,44	1,23	--	84,92	92,34	99,22	103,54	109,56	106,22	99,49	90,40	82,09	89,33	95,93	100,89	107,12
010	111,86	--	64,12	25,61	3,87	--	31,15	15,60	2,98	--	86,30	93,70	100,71	104,90	110,49	107,18	100,47	91,69	83,41	90,64	97,42	102,18	108,01
011	110,76	--	55,03	22,36	4,12	--	13,22	6,58	1,25	--	85,32	92,71	99,53	103,97	110,06	106,71	99,98	90,80	82,51	89,72	96,26	101,35	107,64
012	93,24	--	51,65	20,97	3,93	--	12,85	6,43	1,23	--	84,82	92,25	99,16	103,41	109,40	106,07	99,34	90,30	81,97	89,23	95,86	100,76	106,96
013	84,77	--	48,78	19,81	3,76	--	11,72	5,85	1,12	--	84,46	91,92	98,84	103,04	109,01	105,69	98,96	89,95	81,60	88,88	95,54	100,37	106,56
014	58,46	--	29,46	11,95	2,18	--	6,88	3,44	0,66	--	82,55	89,95	96,78	101,20	107,29	103,94	97,20	88,03	79,74	86,96	93,51	98,57	104,87
015	52,30	--	25,53	10,37	1,94	--	6,34	3,16	0,60	--	82,05	89,43	96,24	100,71	106,80	103,45	96,71	87,52	79,25	86,44	92,98	98,09	104,38
016	30,69	--	17,21	7,01	1,38	--	15,38	7,70	1,48	--	81,50	88,84	95,94	100,13	105,25	101,94	95,26	86,79	78,60	85,81	92,74	97,37	102,73
017	50,78	--	30,27	12,09	1,83	--	21,43	10,71	2,06	--	83,47	90,86	97,95	102,08	107,34	104,03	97,35	88,81	80,55	87,79	94,68	99,31	104,82
018	4,67	--	2,55	1,03	0,17	--	1,33	0,66	0,13	--	72,46	79,84	86,84	91,08	96,66	93,34	86,63	77,84	69,58	76,80	83,57	88,36	94,18
019	86,39	--	47,28	19,01	3,22	--	24,60	12,30	2,36	--	85,13	92,51	99,51	103,75	109,33	106,01	99,30	90,51	82,25	89,47	96,24	101,03	106,85
020	34,24	--	12,69	5,08	0,77	--	5,11	2,56	0,49	--	80,02	87,26	93,94	98,81	104,90	101,51	94,77	85,43	77,28	84,35	90,76	96,22	102,51
021	36,24	--	13,20	5,28	0,80	--	5,31	2,67	0,51	--	80,24	87,47	94,13	99,03	105,14	101,75	95,00	85,65	77,50	84,57	90,96	96,45	102,75
022	35,64	--	11,65	4,66	0,70	--	4,87	2,44	0,46	--	80,00	87,19	93,77	98,84	105,02	101,61	94,86	85,40	77,30	84,33	90,64	96,29	102,64
023	35,64	--	11,65	4,66	0,70	--	4,87	2,44	0,46	--	80,00	87,19	93,77	98,84	105,02	101,61	94,86	85,40	77,30	84,33	90,64	96,29	102,64
024	36,24	--	13,20	5,28	0,80	--	5,31	2,67	0,51	--	80,24	87,47	94,13	99,03	105,14	101,75	95,00	85,65	77,50	84,57	90,96	96,45	102,75
025	39,14	--	16,76	6,70	1,01	--	7,35	3,68	0,71	--	80,96	88,25	95,05	99,68	105,60	102,24	95,51	86,36	78,16	85,29	91,83	97,05	103,18
026	39,14	--	16,76	6,70	1,01	--	7,35	3,68	0,71	--	80,96	88,25	95,05	99,68	105,60	102,24	95,51	86,36	78,16	85,29	91,83	97,05	103,18
027	44,10	--	16,76	6,72	1,01	--	7,36	3,69	0,70	--	81,24	88,49	95,20	100,02	106,04	102,66	95,92	86,64	78,49	85,57	92,02	97,42	103,64
028	44,10	--	16,76	6,72	1,01	--	7,36	3,69	0,70	--	81,24	88,49	95,20	100,02	106,04	102,66	95,92	86,64	78,49	85,57	92,02	97,42	103,64
029	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
030	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
031	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
032	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
033	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
034	4,46	--	--	--	--	--	--	--	--	--	76,79	80,19	83,45	89,80	93,49	86,50	81,27	71,89	72,50	75,89	79,16	85,51	89,19
035	4,46	--	--	--	--	--	--	--	--	--	76,79	80,19	83,45	89,80	93,49	86,50	81,27	71,89	72,50	75,89	79,16	85,51	89,19
036	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
037	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
038	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
039	14,20	--	--	--	--	--	--	--	--	--	81,82	85,22	88,48	94,83	98,52	91,53	86,30	76,92	77,52	80,92	84,19	90,53	94,22

Verkeersgegevens intensiteiten 2027

Model: wegverkeer 2027
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (A) 2k	LE (A) 4k	LE (A) 8k	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250	LE (N) 500	LE (N) 1k	LE (N) 2k	LE (N) 4k	LE (N) 8k	LE (P4) 63	LE (P4) 125	LE (P4) 250	LE (P4) 500	LE (P4) 1k	LE (P4) 2k	LE (P4) 4k	LE (P4) 8k
001	104,04	97,28	87,77	75,29	82,47	88,96	94,16	100,49	97,08	90,32	80,72	--	--	--	--	--	--	--	--
002	101,30	94,55	85,04	72,55	79,72	86,21	91,42	97,75	94,34	87,58	77,98	--	--	--	--	--	--	--	--
003	100,74	93,98	84,46	72,00	79,17	85,67	90,86	97,19	93,78	87,02	77,43	--	--	--	--	--	--	--	--
004	101,35	94,60	85,21	72,89	80,22	86,91	91,62	97,86	94,49	87,74	78,37	--	--	--	--	--	--	--	--
005	103,43	96,68	87,23	74,77	81,98	88,54	93,60	99,89	96,48	89,73	80,21	--	--	--	--	--	--	--	--
006	103,43	96,68	87,23	74,78	81,99	88,54	93,61	99,89	96,49	89,73	80,21	--	--	--	--	--	--	--	--
007	103,43	96,68	87,23	74,77	81,98	88,54	93,60	99,89	96,48	89,73	80,21	--	--	--	--	--	--	--	--
008	103,17	96,42	87,01	74,55	81,78	88,37	93,36	99,63	96,23	89,48	79,99	--	--	--	--	--	--	--	--
009	103,73	96,98	87,52	75,06	82,26	88,80	93,90	100,18	96,78	90,02	80,49	--	--	--	--	--	--	--	--
010	104,63	97,90	88,76	76,16	83,28	89,90	95,04	100,99	97,57	90,83	81,49	--	--	--	--	--	--	--	--
011	104,24	97,48	87,95	75,47	82,63	89,10	94,34	100,69	97,28	90,52	80,89	--	--	--	--	--	--	--	--
012	103,57	96,82	87,41	74,94	82,15	88,73	93,76	100,02	96,62	89,87	80,37	--	--	--	--	--	--	--	--
013	103,18	96,43	87,05	74,58	81,82	88,42	93,38	99,62	96,23	89,48	80,02	--	--	--	--	--	--	--	--
014	101,47	94,71	85,18	72,69	79,85	86,32	91,56	97,92	94,50	87,74	78,12	--	--	--	--	--	--	--	--
015	100,98	94,22	84,68	72,21	79,37	85,84	91,09	97,44	94,02	87,26	77,64	--	--	--	--	--	--	--	--
016	99,36	92,66	83,87	71,58	78,78	85,68	90,37	95,80	92,42	85,72	76,85	--	--	--	--	--	--	--	--
017	101,45	94,74	85,85	73,32	80,45	87,22	92,17	97,80	94,40	87,68	78,59	--	--	--	--	--	--	--	--
018	90,80	84,07	74,93	62,46	69,61	76,27	81,31	87,22	83,82	77,08	67,79	--	--	--	--	--	--	--	--
019	103,47	96,74	87,60	75,13	82,28	88,94	93,99	99,90	96,49	89,75	80,46	--	--	--	--	--	--	--	--
020	99,07	92,31	82,65	70,11	77,08	83,31	89,15	95,53	92,07	85,30	75,46	--	--	--	--	--	--	--	--
021	99,31	92,55	82,87	70,33	77,29	83,50	89,37	95,76	92,30	85,53	75,68	--	--	--	--	--	--	--	--
022	99,19	92,43	82,67	70,14	77,07	83,20	89,21	95,65	92,18	85,41	75,49	--	--	--	--	--	--	--	--
023	99,19	92,43	82,67	70,14	77,07	83,20	89,21	95,65	92,18	85,41	75,49	--	--	--	--	--	--	--	--
024	99,31	92,55	82,87	70,33	77,29	83,50	89,37	95,76	92,30	85,53	75,68	--	--	--	--	--	--	--	--
025	99,76	93,01	83,53	70,98	78,00	84,37	89,97	96,20	92,76	86,00	76,32	--	--	--	--	--	--	--	--
026	99,76	93,01	83,53	70,98	78,00	84,37	89,97	96,20	92,76	86,00	76,32	--	--	--	--	--	--	--	--
027	100,21	93,46	83,86	71,31	78,29	84,56	90,34	96,66	93,20	86,44	76,65	--	--	--	--	--	--	--	--
028	100,21	93,46	83,86	71,31	78,29	84,56	90,34	96,66	93,20	86,44	76,65	--	--	--	--	--	--	--	--
029	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
030	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
031	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
032	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
033	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
034	82,21	76,98	67,60	66,80	70,20	73,46	79,81	83,50	76,51	71,28	61,90	--	--	--	--	--	--	--	--
035	82,21	76,98	67,60	66,80	70,20	73,46	79,81	83,50	76,51	71,28	61,90	--	--	--	--	--	--	--	--
036	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
037	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
038	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
039	87,23	82,00	72,63	71,83	75,22	78,49	84,83	88,52	81,53	76,30	66,93	--	--	--	--	--	--	--	--

Bijlage 2: Rekenmodellen

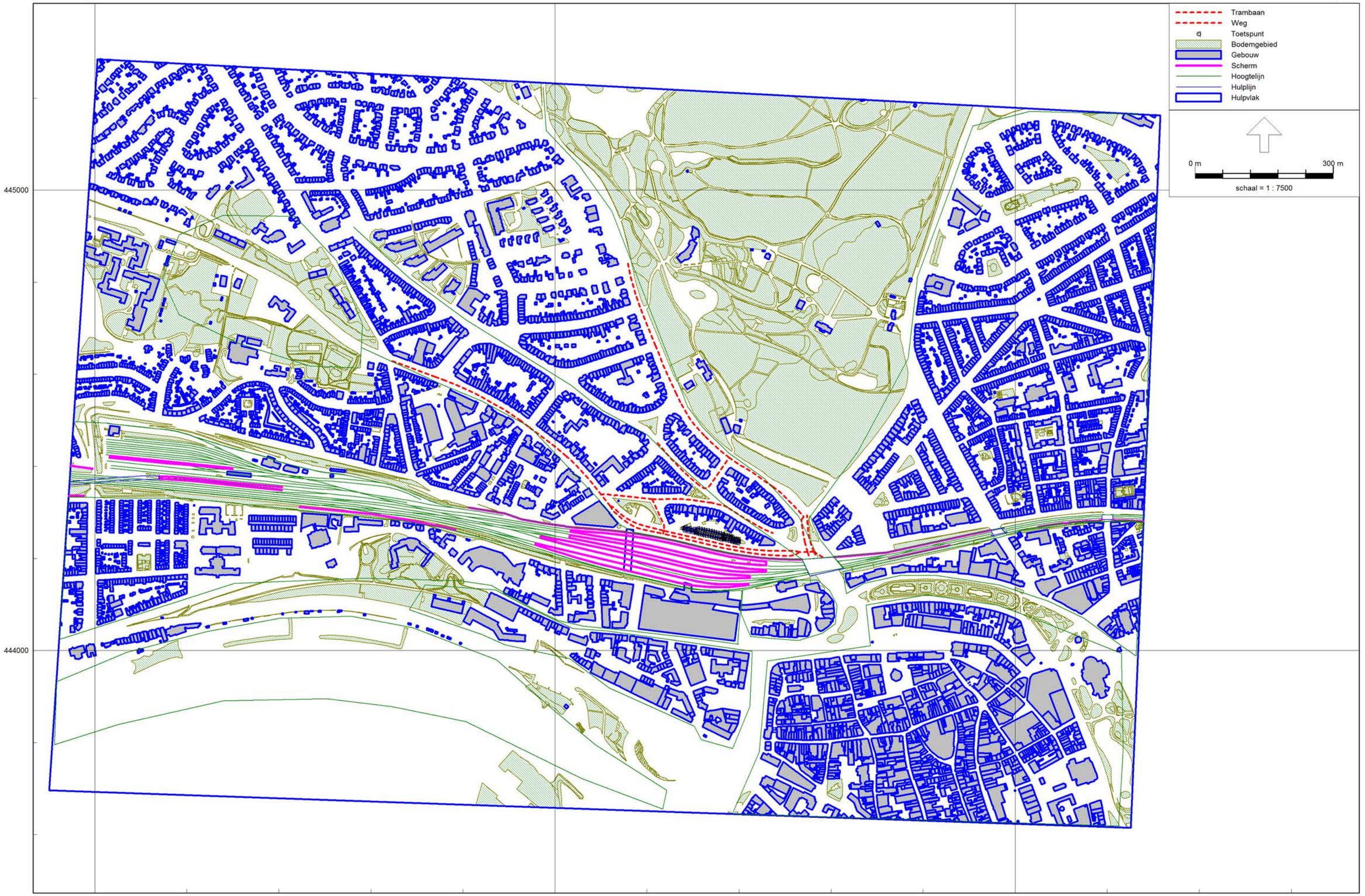
Trambaan
Weg
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Scherm
Hoogtelijn
Hulplijn
Hulpvlak
0 m
300 m
schaal = 1 : 7500
445000
444000
189000
190000
191000

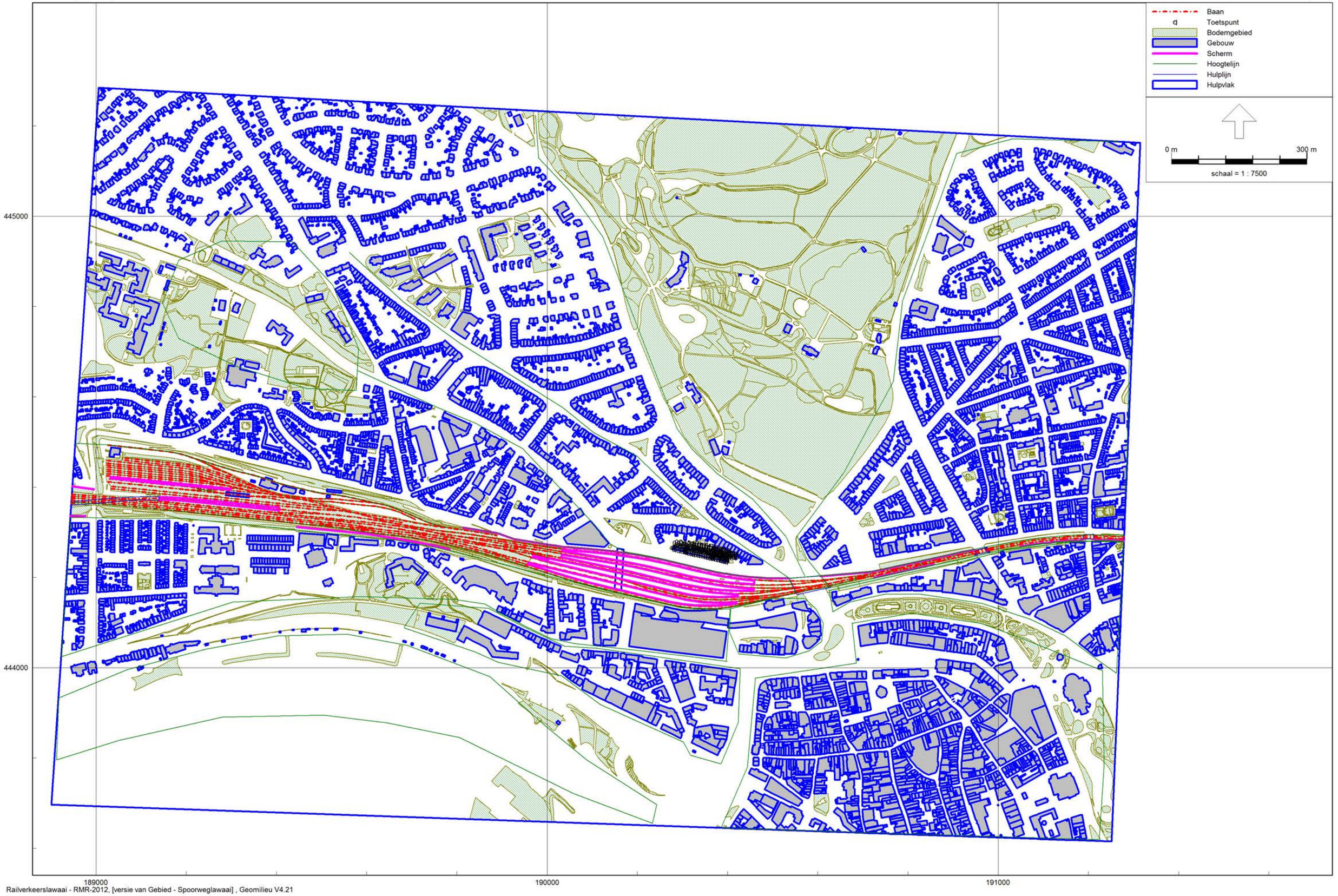
Baan
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Scherm
Hoogtelijn
Hulplijn
Hulpvlak
0 m
300 m
schaal = 1 : 7500
445000
444000
189000
190000
191000

Bijlage 3: Geluidbelastingen zonder maatregelen

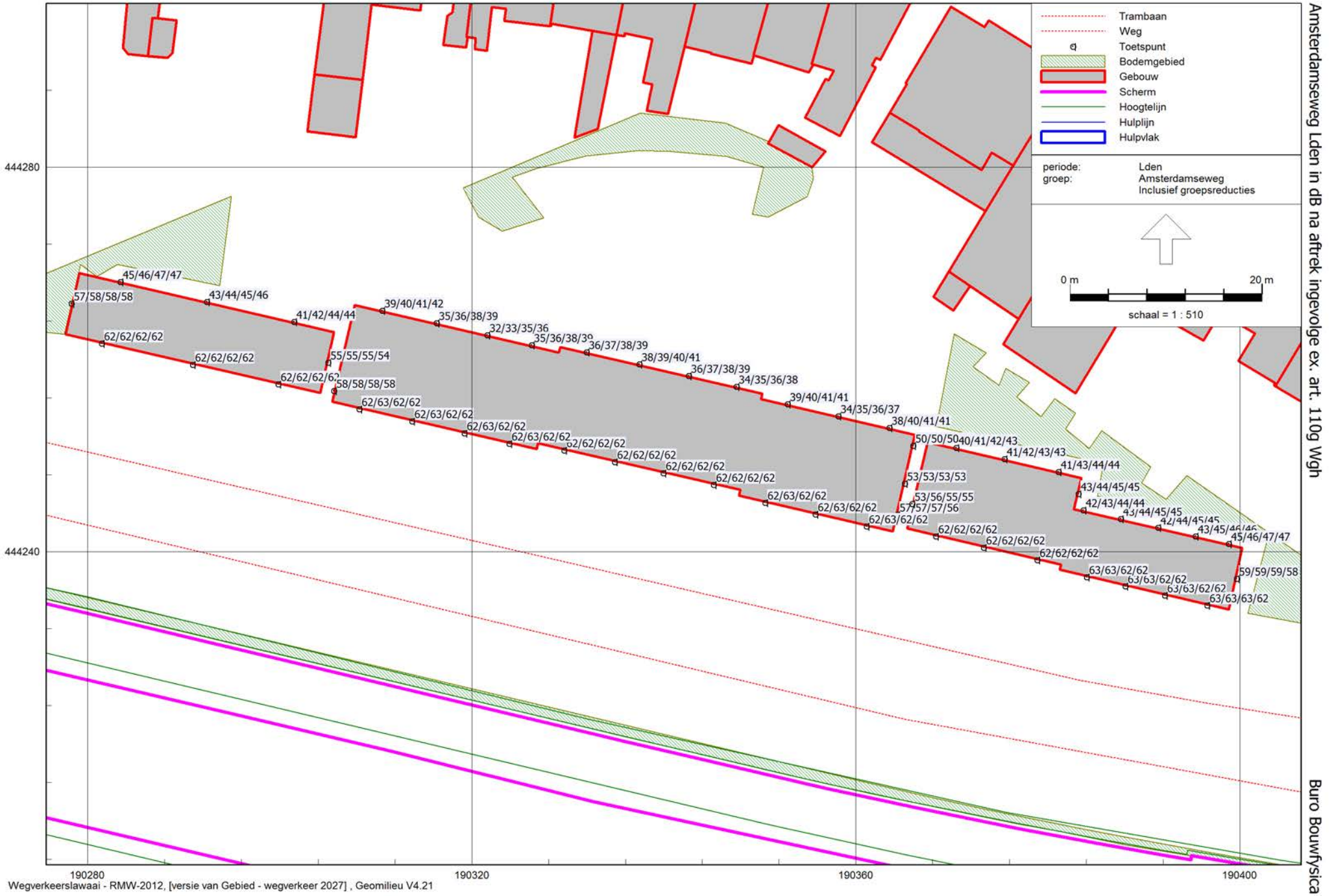

Amsterdamseweg Lden in dB na aftrek ingevolge ex. art. 110g Wgh

Buro Bouwfysica

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027] , Geomilieu V4.21

Zijpendaalseweg Lden in dB na aftrek ingevolge ex. art. 110g Wgh

Buro Bouwfysica

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027] , Geomilieu V4.21

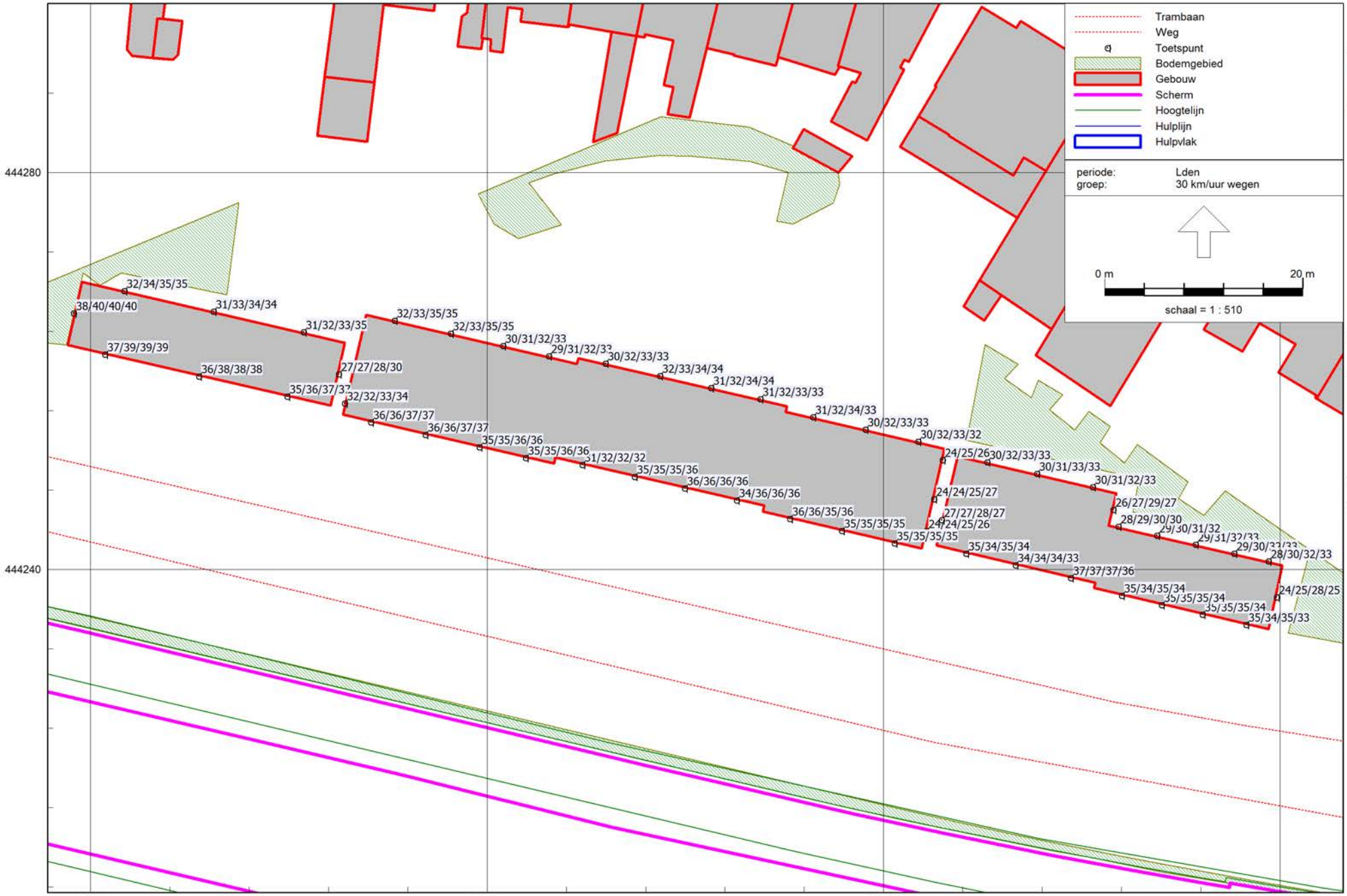

30 km/uur wegen Lden in dB zonder aftrek ingevolge ex. art. 110g Wghh

Buro Bouwfysica

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027] , Geomilieu V4.21

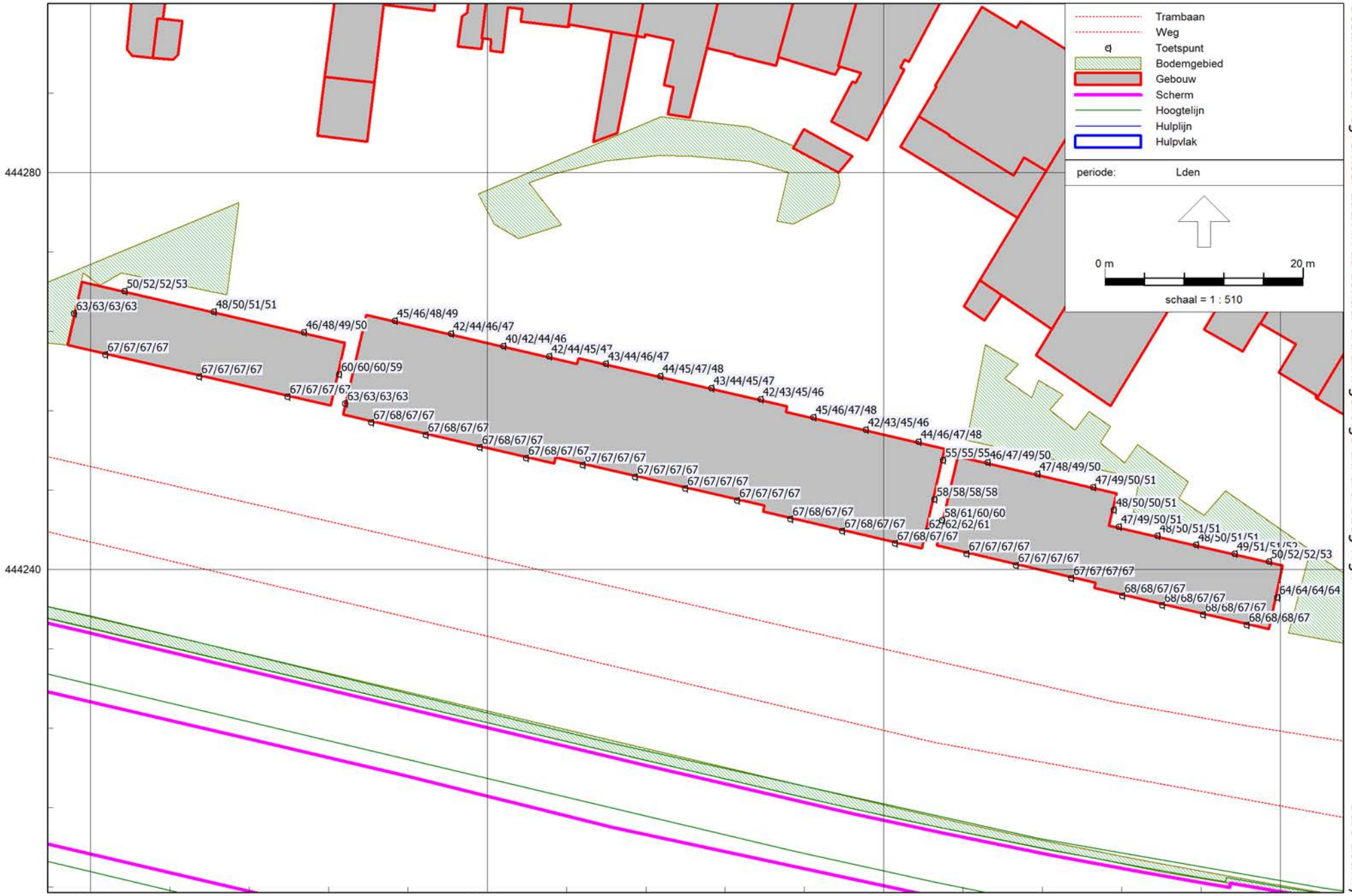

Gecumuleerd wegverkeer Lden in dB zonder aftrek ingevolge ex. art. 110g Wgh

Buro Bouwfysica

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027] , Geomilieu V4.21

Rekenpunten

Buro Bouwfysica

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027] , Geomilieu V4.21

Betreft: **Gecumuleerde geluidbelastingen**

Lcum/gecumuleerd weg zonder aftrek ex. art. 110g Wgh

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte (m)	Weg gecumuleerd	Spoor	LRL,cum/LVL,cum	Maatgevende bron	Cumulatie (Lcum)
001_A	woningen K10	1,5	62,5	52,2	63	Weg	63
001_B	woningen K10	4,5	63,29	56,51	64	Weg	64
001_C	woningen K10	7,5	63,27	58,15	64	Weg	64
001_D	woningen K10	10,5	63,08	59,26	64	Weg	64
002_A	woningen K10	1,5	48,03	43,88	49	Weg	49
002_B	woningen K10	4,5	49,78	46,89	51	Weg	51
002_C	woningen K10	7,5	50,9	48,46	52	Weg	52
002_D	woningen K10	10,5	51,29	50,6	53	Weg	53
003_A	woningen K10	1,5	46,47	43,07	47	Weg	47
003_B	woningen K10	4,5	48,05	45,27	49	Weg	49
003_C	woningen K10	7,5	49,35	46,74	50	Weg	50
003_D	woningen K10	10,5	50,05	49,3	51	Weg	51
004_A	woningen K10	1,5	49,95	44,96	51	Weg	51
004_B	woningen K10	4,5	51,72	48,42	52	Weg	52
004_C	woningen K10	7,5	52,45	50,56	53	Weg	53
004_D	woningen K10	10,5	52,69	52,2	54	Weg	54
005_A	woningen K10	1,5	59,96	51,28	60	Weg	60
005_B	woningen K10	4,5	59,94	53,61	60	Weg	60
005_C	woningen K10	7,5	59,67	55,31	60	Weg	60
005_D	woningen K10	10,5	59,22	56,61	60	Weg	60
006_A	woningen K10	1,5	67,14	56,67	67	Weg	67
006_B	woningen K10	4,5	67,38	59,26	68	Weg	68
006_C	woningen K10	7,5	67,14	60,59	67	Weg	67
006_D	woningen K10	10,5	66,72	61,66	67	Weg	67
007_A	woningen K10	1,5	67,12	56,67	67	Weg	67
007_B	woningen K10	4,5	67,37	59,01	68	Weg	68
007_C	woningen K10	7,5	67,12	60,42	67	Weg	67
007_D	woningen K10	10,5	66,7	61,52	67	Weg	67
008_A	woningen K10	1,5	67,13	56,56	67	Weg	67
008_B	woningen K10	4,5	67,38	59,41	68	Weg	68
008_C	woningen K10	7,5	67,13	60,72	67	Weg	67
008_D	woningen K10	10,5	66,71	61,75	67	Weg	67
009_A	woningen K10	1,5	63,27	53	63	Weg	63
009_B	woningen K10	4,5	63,39	55,86	64	Weg	64

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte (m)	Weg gecumuleerd	Spoor	LRL,cum/LVL,cum	Maatgevende bron	Cumulatie (Lcum)
009_C	woningen K10	7,5	63,05	57,28	63	Weg	63
009_D	woningen K10	10,5	62,59	58,42	63	Weg	63
010_A	woningen K10	1,5	42,42	41,56	44	Weg	44
010_B	woningen K10	4,5	43,88	42,62	45	Weg	45
010_C	woningen K10	7,5	45,62	44,22	47	Weg	47
010_D	woningen K10	10,5	46,99	46,62	48	Weg	48
011_A	woningen K10	1,5	40,49	40,91	42	Weg	42
011_B	woningen K10	4,5	42,11	41,91	44	Weg	44
011_C	woningen K10	7,5	44,01	43,84	46	Weg	46
011_D	woningen K10	10,5	45,81	46,56	48	Weg	48
012_A	woningen K10	1,5	45,03	43,02	46	Weg	46
012_B	woningen K10	4,5	46,38	44,22	47	Weg	47
012_C	woningen K10	7,5	47,9	45,63	49	Weg	49
012_D	woningen K10	10,5	48,85	47,94	50	Weg	50
013_A	woningen K10	1,5	42,08	41,2	43	Weg	43
013_B	woningen K10	4,5	43,63	42,12	45	Weg	45
013_C	woningen K10	7,5	45,21	43,64	46	Weg	46
013_D	woningen K10	10,5	46,68	46,22	48	Weg	48
014_A	woningen K10	1,5	44,15	41,51	45	Weg	45
014_B	woningen K10	4,5	45,34	42,59	46	Weg	46
014_C	woningen K10	7,5	46,66	44,22	48	Weg	48
014_D	woningen K10	10,5	47,93	46,79	49	Weg	49
015_A	woningen K10	1,5	42,8	40,99	44	Weg	44
015_B	woningen K10	4,5	44,04	42,18	45	Weg	45
015_C	woningen K10	7,5	45,45	43,77	47	Weg	47
015_D	woningen K10	10,5	46,85	46,59	48	Weg	48
016_A	woningen K10	1,5	42,68	41,26	44	Weg	44
016_B	woningen K10	4,5	44,04	42,29	45	Weg	45
016_C	woningen K10	7,5	45,56	44	47	Weg	47
016_D	woningen K10	10,5	47,1	46,53	48	Weg	48
017_A	woningen K10	1,5	41,77	41,09	43	Weg	43
017_B	woningen K10	4,5	43,1	42,5	45	Weg	45
017_C	woningen K10	7,5	44,69	44,12	46	Weg	46
017_D	woningen K10	10,5	46,14	47,21	48	Weg	48
018_A	woningen K10	1,5	41,65	41,7	43	Weg	43
018_B	woningen K10	4,5	43,19	43,07	45	Weg	45

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte (m)	Weg gecumuleerd	Spoor	LRL,cum/LVL,cum	Maatgevende bron	Cumulatie (Lcum)
018_C	woningen K10	7,5	44,9	44,68	46	Weg	46
018_D	woningen K10	10,5	46,34	47,56	48	Weg	48
019_A	woningen K10	1,5	45,06	43,64	46	Weg	46
019_B	woningen K10	4,5	46,32	44,69	47	Weg	47
019_C	woningen K10	7,5	47,46	46,06	49	Weg	49
019_D	woningen K10	10,5	48,43	48,42	50	Weg	50
020_A	woningen K10	1,5	44,39	43,71	46	Weg	46
020_B	woningen K10	4,5	45,83	44,86	47	Weg	47
020_C	woningen K10	7,5	47,32	46,46	49	Weg	49
020_D	woningen K10	10,5	48,13	48,88	50	Weg	50
021_A	woningen K10	1,5	58,09	49,33	58	Weg	58
021_B	woningen K10	4,5	58,17	51,21	59	Weg	59
021_C	woningen K10	7,5	57,92	53,22	58	Weg	58
021_D	woningen K10	10,5	57,62	55,03	58	Weg	58
022_A	woningen K10	1,5	54,67	47,16	55	Weg	55
022_B	woningen K10	4,5	54,99	48,91	55	Weg	55
022_C	woningen K10	7,5	54,83	50,85	55	Weg	55
022_D	woningen K10	10,5	54,75	53,06	56	Weg	56
023_A	woningen K10	1,5	62,21	52,46	62	Weg	62
023_B	woningen K10	4,5	62,15	54,55	62	Weg	62
023_C	woningen K10	7,5	61,78	56,53	62	Weg	62
023_D	woningen K10	10,5	61,3	57,82	62	Weg	62
024_A	woningen K10	1,5	67,38	56,73	68	Weg	68
024_B	woningen K10	4,5	67,59	58,24	68	Weg	68
024_C	woningen K10	7,5	67,31	60,14	68	Weg	68
024_D	woningen K10	10,5	66,85	61,31	67	Weg	67
025_A	woningen K10	1,5	67,4	56,72	68	Weg	68
025_B	woningen K10	4,5	67,59	58,29	68	Weg	68
025_C	woningen K10	7,5	67,32	60,19	68	Weg	68
025_D	woningen K10	10,5	66,84	61,36	67	Weg	67
026_A	woningen K10	1,5	67,37	56,72	68	Weg	68
026_B	woningen K10	4,5	67,58	58,2	68	Weg	68
026_C	woningen K10	7,5	67,29	60,08	68	Weg	68
026_D	woningen K10	10,5	66,83	61,26	67	Weg	67
027_A	woningen K10	1,5	67,13	56,62	67	Weg	67
027_B	woningen K10	4,5	67,38	58,1	68	Weg	68

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte (m)	Weg gecumuleerd	Spoor	LRL,cum/LVL,cum	Maatgevende bron	Cumulatie (Lcum)
027_C	woningen K10	7,5	67,13	59,97	67	Weg	67
027_D	woningen K10	10,5	66,73	61,14	67	Weg	67
028_A	woningen K10	1,5	67,13	56,68	67	Weg	67
028_B	woningen K10	4,5	67,39	58,2	68	Weg	68
028_C	woningen K10	7,5	67,14	60,01	67	Weg	67
028_D	woningen K10	10,5	66,73	61,16	67	Weg	67
029_A	woningen K10	1,5	67,02	56,51	67	Weg	67
029_B	woningen K10	4,5	67,4	58	68	Weg	68
029_C	woningen K10	7,5	67,15	59,9	67	Weg	67
029_D	woningen K10	10,5	66,74	61,07	67	Weg	67
030_A	woningen K10	1,5	67,11	56,76	67	Weg	67
030_B	woningen K10	4,5	67,37	58,34	68	Weg	68
030_C	woningen K10	7,5	67,12	60,09	67	Weg	67
030_D	woningen K10	10,5	66,7	61,24	67	Weg	67
031_A	woningen K10	1,5	67,39	56,79	68	Weg	68
031_B	woningen K10	4,5	67,59	58,76	68	Weg	68
031_C	woningen K10	7,5	67,31	60,31	68	Weg	68
031_D	woningen K10	10,5	66,86	61,44	67	Weg	67
032_A	woningen K10	1,5	67,38	56,78	68	Weg	68
032_B	woningen K10	4,5	67,58	58,59	68	Weg	68
032_C	woningen K10	7,5	67,31	60,22	68	Weg	68
032_D	woningen K10	10,5	66,86	61,37	67	Weg	67
033_A	woningen K10	1,5	67,38	56,73	68	Weg	68
033_B	woningen K10	4,5	67,59	58,46	68	Weg	68
033_C	woningen K10	7,5	67,31	60,15	68	Weg	68
033_D	woningen K10	10,5	66,86	61,29	67	Weg	67
034_A	woningen K10	1,5	67,39	56,82	68	Weg	68
034_B	woningen K10	4,5	67,59	58,92	68	Weg	68
034_C	woningen K10	7,5	67,31	60,4	68	Weg	68
034_D	woningen K10	10,5	66,86	61,52	67	Weg	67
035_A	woningen K10	1,5	58,05	48,69	58	Weg	58
035_B	woningen K10	4,5	60,62	53,15	61	Weg	61
035_C	woningen K10	7,5	60,32	55,21	61	Weg	61
035_D	woningen K10	10,5	59,83	56,58	61	Weg	61
036_A	woningen K10	1,5	46,54	44,49	48	Weg	48
036_B	woningen K10	4,5	48,14	45,73	49	Weg	49

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte (m)	Weg gecumuleerd	Spoor	LRL,cum/LVL,cum	Maatgevende bron	Cumulatie (Lcum)
036_C	woningen K10	7,5	49,32	47,46	50	Weg	50
036_D	woningen K10	10,5	50,19	49,85	52	Weg	52
037_A	woningen K10	1,5	46,07	44,54	47	Weg	47
037_B	woningen K10	4,5	47,48	45,7	49	Weg	49
037_C	woningen K10	7,5	48,73	47,44	50	Weg	50
037_D	woningen K10	10,5	49,57	49,82	51	Weg	51
038_A	woningen K10	1,5	47,04	45,14	48	Weg	48
038_B	woningen K10	4,5	48,76	46,53	50	Weg	50
038_C	woningen K10	7,5	49,79	48,14	51	Weg	51
038_D	woningen K10	10,5	50,79	50,15	52	Weg	52
039_A	woningen K10	1,5	48,22	45,73	49	Weg	49
039_B	woningen K10	4,5	49,71	47	51	Weg	51
039_C	woningen K10	7,5	50,48	48,57	52	Weg	52
039_D	woningen K10	10,5	51,08	50,97	53	Weg	53
040_A	woningen K10	1,5	47,97	44,79	49	Weg	49
040_B	woningen K10	4,5	49,86	46,3	51	Weg	51
040_C	woningen K10	7,5	50,56	48,13	51	Weg	51
040_D	woningen K10	10,5	51,22	50,66	53	Weg	53
041_A	woningen K10	1,5	48,22	45,26	49	Weg	49
041_B	woningen K10	4,5	49,94	46,72	51	Weg	51
041_C	woningen K10	7,5	50,7	48,44	52	Weg	52
041_D	woningen K10	10,5	51,37	50,66	53	Weg	53
042_A	woningen K10	1,5	48,89	45,44	50	Weg	50
042_B	woningen K10	4,5	50,78	47,03	51	Weg	51
042_C	woningen K10	7,5	51,4	48,78	52	Weg	52
042_D	woningen K10	10,5	51,93	51,19	53	Weg	53
043_A	woningen K10	1,5	47,47	44,85	48	Weg	48
043_B	woningen K10	4,5	49,12	46,24	50	Weg	50
043_C	woningen K10	7,5	49,94	47,76	51	Weg	51
043_D	woningen K10	10,5	50,63	49,87	52	Weg	52
044_A	woningen K10	1,5	49,98	46,18	51	Weg	51
044_B	woningen K10	4,5	51,88	47,72	53	Weg	53
044_C	woningen K10	7,5	52,37	49,42	53	Weg	53
044_D	woningen K10	10,5	52,85	51,67	54	Weg	54
045_A	woningen K10	1,5	63,66	55,22	64	Weg	64
045_B	woningen K10	4,5	64,14	57,42	64	Weg	64

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte (m)	Weg gecumuleerd	Spoor	LRL,cum/LVL,cum	Maatgevende bron	Cumulatie (Lcum)
045_C	woningen K10	7,5	63,87	59,16	64	Weg	64
045_D	woningen K10	10,5	63,51	60,58	64	Weg	64
046_A	woningen K10	1,5	67,68	56,56	68	Weg	68
046_B	woningen K10	4,5	67,82	58,81	68	Weg	68
046_C	woningen K10	7,5	67,48	60,6	68	Weg	68
046_D	woningen K10	10,5	66,97	61,84	67	Weg	67
047_A	woningen K10	1,5	67,59	56,6	68	Weg	68
047_B	woningen K10	4,5	67,76	58,75	68	Weg	68
047_C	woningen K10	7,5	67,43	60,55	68	Weg	68
047_D	woningen K10	10,5	66,93	61,76	67	Weg	67
048_A	woningen K10	1,5	67,78	56,57	68	Weg	68
048_B	woningen K10	4,5	67,92	58,91	68	Weg	68
048_C	woningen K10	7,5	67,53	60,71	68	Weg	68
048_D	woningen K10	10,5	67,01	61,96	67	Weg	67
049_A	woningen K10	1,5	67,54	56,64	68	Weg	68
049_B	woningen K10	4,5	67,69	58,71	68	Weg	68
049_C	woningen K10	7,5	67,38	60,51	68	Weg	68
049_D	woningen K10	10,5	66,89	61,71	67	Weg	67
050_A	woningen K10	1,5	67,18	56,58	67	Weg	67
050_B	woningen K10	4,5	67,42	58,43	68	Weg	68
050_C	woningen K10	7,5	67,15	60,28	67	Weg	67
050_D	woningen K10	10,5	66,71	61,48	67	Weg	67
051_A	woningen K10	1,5	67,23	56,36	67	Weg	67
051_B	woningen K10	4,5	67,43	58,37	68	Weg	68
051_C	woningen K10	7,5	67,15	60,22	67	Weg	67
051_D	woningen K10	10,5	66,69	61,44	67	Weg	67
052_A	woningen K10	1,5	67,13	56,62	67	Weg	67
052_B	woningen K10	4,5	67,4	58,35	68	Weg	68
052_C	woningen K10	7,5	67,16	60,21	67	Weg	67
052_D	woningen K10	10,5	66,72	61,41	67	Weg	67
						MAX	**68**

Rekenpunten acherliggende bebouwing

Buro Bouwfysica

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [versie van Gebied - Spoorweglawaai afschemende werking] , Geomilieu V4.21

Betreft: **Verschilberekening afschermende werking achterliggende bebouwing**
gecumuleerd weg is zonder aftrek ex. art. 110g Wgh

			Weg gecumuleerd			Spoortraject		
			zonder	met		zonder	met	
Rekenpunt	Adres	Hoogte in m	Lden	Lden	Verschil	Lden	Lden	Verschil
001_A	Bouriciusstraat 9	1,5	57,67	51,69	-5,98	53,24	46,04	-7,2
001_B	Bouriciusstraat 9	4,5	59,27	53,28	-5,99	54,01	47,67	-6,34
001_C	Bouriciusstraat 9	7,5	59,82	53,99	-5,83	55,39	49,65	-5,74
001_D	Bouriciusstraat 9	10,5	59,93	54,3	-5,63	57,07	51,85	-5,22
002_A	Bouriciusstraat 3	1,5	57,28	43,57	-13,71	52,91	41	-11,91
002_B	Bouriciusstraat 3	4,5	58,71	44,97	-13,74	53,69	41,94	-11,75
002_C	Bouriciusstraat 3	7,5	59,36	46,17	-13,19	54,72	44,03	-10,69
002_D	Bouriciusstraat 3	10,5	59,54	47,93	-11,61	56,48	47,76	-8,72
003_A	Sweerts de Landastraat 69-73	1,5	58,37	45,85	-12,52	52,32	41,11	-11,21
003_B	Sweerts de Landastraat 69-73	4,5	59,45	46,76	-12,69	53,02	41,96	-11,06
003_C	Sweerts de Landastraat 69-73	7,5	60,05	47,36	-12,69	53,93	44,31	-9,62
003_D	Sweerts de Landastraat 69-73	10,5	60,3	48,26	-12,04	55,8	47,81	-7,99
004_A	Sweerts de Landastraat 53-55	1,5	60,83	56,12	-4,71	55,06	51,71	-3,35
004_B	Sweerts de Landastraat 53-55	4,5	62,25	58,08	-4,17	56,17	53,34	-2,83
004_C	Sweerts de Landastraat 53-55	7,5	62,48	58,21	-4,27	57,58	54,99	-2,59
004_D	Sweerts de Landastraat 53-55	10,5	62,44	58,18	-4,26	59,1	56,7	-2,4
005_A	Bouriciusstraat 17	1,5	56,38	53,28	-3,1	51,69	49,29	-2,4
005_B	Bouriciusstraat 17	4,5	57,64	55,04	-2,6	51,96	50,11	-1,85
005_C	Bouriciusstraat 17	7,5	58,21	55,39	-2,82	53,07	51,64	-1,43
005_D	Bouriciusstraat 17	10,5	58,43	55,55	-2,88	54,67	53,63	-1,04
006_A	Sweerts de Landastraat 37-39	1,5	62,48	61,93	-0,55	53,54	53,29	-0,25
006_B	Sweerts de Landastraat 37-39	4,5	63,51	63,19	-0,32	55,52	55,58	0,06
006_C	Sweerts de Landastraat 37-39	7,5	63,57	63,2	-0,37	57,35	57,43	0,08
006_D	Sweerts de Landastraat 37-39	10,5	63,38	62,94	-0,44	59,19	59,28	0,09
				MAX	**-0,32**			**0,09**
				MIN	**-13,74**			**-11,91**
				GEM	**-6,50**			**-5,22**

Bijlage 4: Geluidbelastingen met maatregelen

Amsterdamseweg Lden in dB na aftrek ingevolge ex. art. 110g Wgh
Stil asfalt (dunne deklagen B) L=300 m

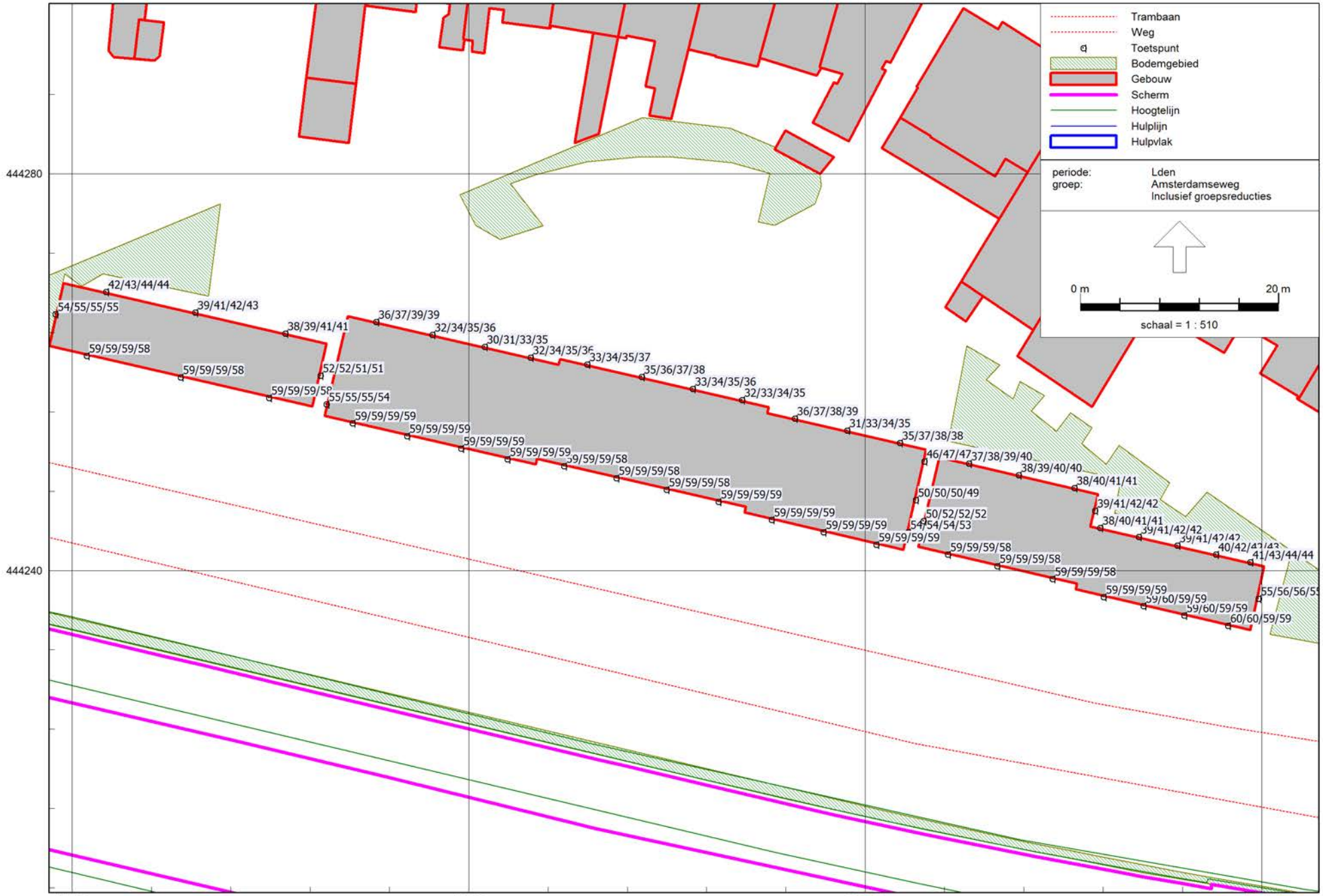

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027 stil asfalt] , Geomilieu V4.21

Buro Bouwfysica

Spoorweglawaai Lden in dB
Geluidscherm L=300m, H=5m

Buro Bouwfysica

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [versie van Gebied - Spoorweglawaai, geluidscherm] , Geomilieu V4.21

Aveco de Bondt
ingenieursbedrijf

Memo

Ter attentie van	Vof Arnhemse Heeren
Datum	11 augustus 2017
Projectnummer	17.0653
Onderwerp	Luchtkwaliteit ontwikkeling Arnhemse Heeren

Inleiding

Vof Arnhemse Heeren is voornemens aan de Amsterdamseweg te Arnhem 19 grondgebonden woningen te realiseren.

Aangezien de voorgenomen ontwikkeling niet bij recht op grond van het vigerende bestemmingsplan gerealiseerd kan worden, dient ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling een ruimtelijke procedure gevoerd te worden. Onderdeel hiervan is de onderbouwing dat de voorgenomen ontwikkeling voldoet aan een goede ruimtelijke ordening.

Wettelijk kader

De Wet luchtkwaliteit (verankerd in de Wet Milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2) is een implementatie van diverse Europese richtlijnen omtrent luchtkwaliteit, waarin onder andere grenswaarden voor vervuilende stoffen in de buitenlucht zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu. In Nederland zijn stikstofdioxide (NO_2) en zwevende deeltjes als PM_{10} (fijn stof) de maatgevende stoffen waarvan de concentratieniveaus het dichtst bij de grenswaarden liggen. Overschrijdingen van de grenswaarden komen, uitzonderlijke situaties daargelaten, bij andere stoffen niet voor.

Als kan worden aangetoond dat aan één of een combinatie van voorwaarden uit de Wet luchtkwaliteit wordt voldaan, vormen luchtkwaliteitseisen in beginsel geen belemmering voor het uitoefenen van de bevoegdheid. Deze voorwaarden zijn:

a. er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde;
b. een project leidt – al dan niet per saldo – niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. een project draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de concentratie van fijn stof en stikstofdioxide;
d. een project is genoemd of past binnen het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een regionaal programma van maatregelen.

Besluiten en Regelingen welke gekoppeld zijn aan de Wet luchtkwaliteit zijn ondermeer de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 en het Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen).

Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)
Deze algemene maatregel van bestuur, verder te noemen het “Besluit nibm”, geeft aan wanneer een project niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit. Dat is het geval als de toename van fijn stof of stikstof niet meer bedraagt dan 3% van de jaargemiddelde concentratie (maximaal 1,2 µg/m^3). Concreet betekent dit dat de toevoeging van 1.500 woningen of 100.000 m^2 kantoorruimte aan een enkele ontsluitingsweg) als niet relevant wordt bestempeld.

NSL
Gekoppeld aan de 'Wet luchtkwaliteit' is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL), waaraan vervolgens het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (RSL) hangt. Het NSL bevat enerzijds alle maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren en anderzijds alle ruimtelijke ontwikkelingen die de luchtkwaliteit verslechteren. De positieve effecten (maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren) overtreffen de negatieve effecten (ruimtelijke projecten die de luchtkwaliteit verslechteren), zodat door uitvoering van het NSL overal in Nederland de grenswaarde voor fijn stof en de grenswaarde voor stikstofdioxide worden gehaald.

Bij ieder (ruimtelijk) project moet toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit plaatsvinden, met andere woorden het moet duidelijk zijn welke gevolgen het project heeft voor de luchtkwaliteit.

Resultaten toets Wet luchtkwaliteit
Onderhavig plan maakt de realisatie van circa 19 woningen mogelijk. Hiermee past de voorgenomen ontwikkeling ruim binnen de kaders zoals gesteld in het besluit ‘Niet in betekenende mate’ waardoor geconcludeerd wordt dat het plan voldoet aan voorwaarde c uit de Wet luchtkwaliteit.

Goed woon- en leefklimaat
Naast de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de luchtkwaliteit, moet worden bezien of er voor de te realiseren woningen voldaan kan worden aan een goed woon- en leefklimaat ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit. Om te bepalen of de plaatselijke luchtkwaliteit voldoet aan de normen voor een goed woon- en leefklimaat is gebruik gemaakt van de NSL-monitoringstool. Sinds 2010 vindt jaarlijks een monitoring plaats van het NSL. Daarin wordt de ontwikkeling van de luchtkwaliteit gevolgd en wordt de uitvoering van de maatregelen en projecten, die zijn opgenomen in het NSL, bijgehouden. Ten behoeve van deze monitoring worden berekeningen uitgevoerd met de Monitoringstool. Indien uit de monitoring blijkt dat de doelstellingen van het NSL niet worden gehaald, kunnen extra maatregelen worden getroffen.

Op basis van de NSL-monitoringstool (zie bijlage 1) blijkt dat de achtergrondconcentraties fijn stof en stikstofdioxide ter plaatse van het in 2020 respectievelijk 21,5 µg/m^3 en 23,9 µg/m^3 bedragen. Hiermee wordt ruim voldaan aan de wettelijke norm van 40 µg/m^3. Voor zeer fijn stof ($PM_{2.5}$) geldt een norm van 25 µg/m^3. Ter plaatse van het plangebied bedraagt de concentratie zeer fijn stof op grond van het NSL 13,1 µg/m^3. Hiermee wordt ook voor zeer fijn stof voldaan aan de geldende normen.

Conclusie

Op basis van het voorgaande wordt geconcludeerd dat zowel vanuit de Wet milieubeheer als vanuit een goede ruimtelijke ordening de luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor de voorgenomen ontwikkeling van Arnhemse Heeren.

Opgesteld door:

ing. J.W. (Jeroen) Hendriks
Senior Adviseur Ruimte & Milieu

Bijlage 1: Gegevens NSL-monitoringstool

Bijlage 1: gegevens NSL-monitoringstool

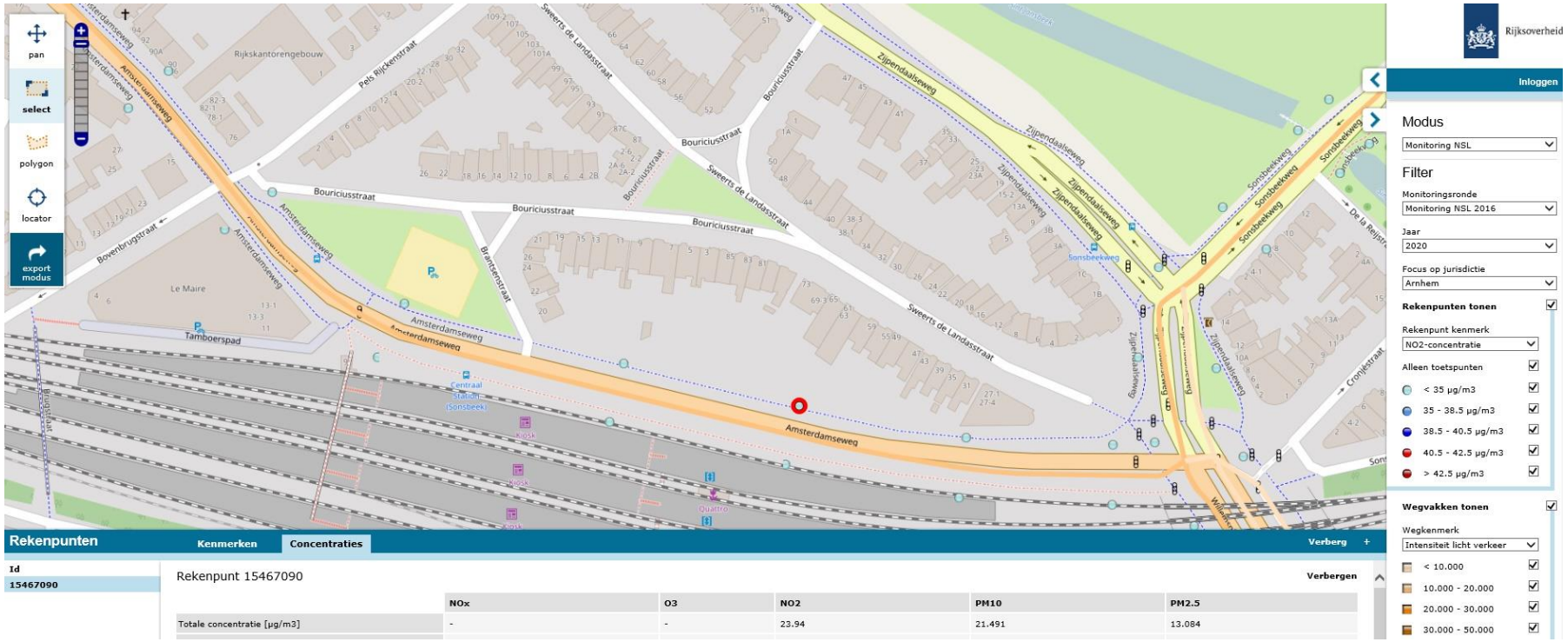

Adviesgroep AVIV BV
Langestraat 11
7511 HA Enschede

Externe veiligheid spoor

Arnhem Centraal

Project : 163050
Datum : 11 februari 2016
Auteurs : ing. A.J.H. Schulenberg
B.S. van Holten

Opdrachtgever:
Gemeente Arnhem
t.a.v. ing. Y.H.J.M. Gerritsen
Postbus 9200
6800 HA Arnhem

Inhoudsopgave

1. Inleiding 2

2. Normstelling externe veiligheid 3
2.1. Wet- en regelgeving 3
2.2. Risicobenadering 3
2.2.1. Plaatsgebonden risico 3
2.2.2. Groepsrisico 4
2.3. Plasbrandaandachtsgebied (PAG) 6

3. Uitgangspunten risicoberekening 7
3.1. RBM II 7
3.2. Transportintensiteit 7
3.3. Trajecteigenschappen 7
3.4. Aanwezigheid personen 8

4. Resultaten 10
4.1. Plaatsgebonden risico 10
4.2. Groepsrisico 10
4.3. Plasbrandaandachtsgebied 13

5. Conclusie 14

Referenties 15

Bijlage 1. Gegevens bebouwing 16

1. Inleiding

De gemeente Arnhem is voornemens om een aantal kantoorgebouwen rondom het centraal station te transformeren tot appartementen. Het plangebied is gelegen binnen 200 m van de spoorlijn Arnhem - Velperbroek aansluiting.

De gemeente Arnhem wenst inzicht in de hoogte van het groepsrisico voor zes mogelijke invullingen (zie bijlage 1). In deze rapportage worden de resultaten van de risicoberekeningen gepresenteerd.

De rapportage is al volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt de normstelling externe veiligheid voor transportroutes toegelicht. De gehanteerde gegevens en uitgangspunten zijn samengevat in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 wordt het resultaat van de berekeningen getoond. Hoofdstuk 5 ten slotte bevat de conclusie.

2. Normstelling externe veiligheid

2.1. Wet- en regelgeving

Het transport van gevaarlijke stoffen brengt risico's met zich mee door de mogelijkheid dat bij een ongeval gevaarlijke stoffen kunnen vrijkomen. Het risico voor personen die verblijven in de omgeving wordt gevat onder het begrip externe veiligheid (EV). Voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het binnenwater is een risiconormering vastgesteld. In het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) zijn de regels opgenomen voor de ruimtelijke ordening [1]. Voor infrabesluiten zijn de regels vastgelegd in de Beleidsregels EV-beoordeling Tracébesluiten (de Beleidsregels) [2].

Op 1 april 2015 is het Basisnet volledig in werking getreden. Het basisnet bestaat uit een aangewezen aantal routes (wegen, spoorwegen en vaarwegen) waarop het mogelijk moet zijn en blijven om gevaarlijke stoffen te vervoeren. Het doel van het Basisnet is het vastleggen en waarborgen van een duurzame balans tussen het vervoer van gevaarlijke stoffen, de ruimtelijke omgeving en de veiligheid van mensen die wonen en werken langs de route. Het Basisnet stelt grenzen aan het risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, vaarwegen en spoorlijnen alsmede aan ruimtelijke ontwikkelingen langs die wegen, vaarwegen en spoorlijnen. Voor elke weg, spoorlijn en vaarweg die deel uitmaakt van het Basisnet, is vastgesteld hoeveel risico het vervoer van gevaarlijke stoffen over die weg, spoorlijn of vaarweg maximaal mag veroorzaken. De basisnetroutes en deze zogenoemde "risicoplafonds" zijn vastgelegd in de regeling basisnet [3].

2.2. Risicobenadering

De risicobenadering externe veiligheid kent twee begrippen om het risiconiveau voor activiteiten met gevaarlijke stoffen in relatie tot de omgeving aan te geven. Deze begrippen zijn het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR).

Met het PR wordt de aan te houden afstand geëvalueerd tussen de activiteit en kwetsbare functies in de omgeving. Of een functie kwetsbaar of beperkt kwetsbaar is, is te vinden in het Besluit externe veiligheid Inrichtingen (Bevi) [4]. Voorbeelden van kwetsbare objecten zijn woningen, scholen, ziekenhuizen en grote kantoorgebouwen. Beperkt kwetsbare objecten zijn onder andere verspreid liggende woningen, sporthallen en bedrijfsgebouwen.

Met het GR wordt geëvalueerd of als gevolg van een ongeval een groot aantal slachtoffers kan vallen, doordat een grote groep personen blootgesteld wordt.

2.2.1. Plaatsgebonden risico

Het PR is de kans per jaar dat een persoon, die zich continu en onbeschermd op een bepaalde plaats in de omgeving van een transportroute bevindt, overlijdt door een ongeval met het transport van gevaarlijke stoffen op die route. Plaatsen met een gelijk

risico kunnen door zogenaamde risicocontouren op een kaart worden weergegeven. Het PR leent zich daarmee goed voor het vaststellen van een veiligheidszone tussen een route en kwetsbare bestemmingen zoals woonwijken. In tabel 1 wordt weergegeven welke normen voor het plaatsgebonden risico van toepassing zijn.

Type object	**Omgevingsbesluit**
Kwetsbare objecten	Grenswaarde PR 10^{-6}
Beperkt kwetsbare objecten	Richtwaarde PR 10^{-6}

Tabel 1. Normen plaatsgebonden risico

De grenswaarde moet ten allen tijde in acht worden genomen, het bevoegd gezag mag niet van de grenswaarde afwijken. Voor de richtwaarde geldt dat uitsluitend in geval van zwaarwegende belangen (zoals economische) daarvan mag worden afgeweken. Voor ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van basisnetroutes dienen de afstanden rechtstreeks getoetst te worden aan de risicoplafonds zoals die zijn vastgesteld in de Regeling Basisnet [3]. Voor ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van andere dan de basisnetroutes dienen de afstanden getoetst te worden aan de berekende 10^{-6} contour van het plaatsgebonden risico. In veel gevallen is een risicoberekening niet nodig en kan worden volstaan met het toepassen van de vuistregels uit de Handleiding Risicoanalyse Transport (Hart) [5].

2.2.2. Groepsrisico

Indien een plangebied ligt binnen het invloedsgebied van een transportroute waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd, wordt in de toelichting bij het bestemmingsplan en in de ruimtelijke onderbouwing van de omgevingsvergunning in elk geval ingegaan op:

- de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp op die transportroute, en
- voor zover dat plan of die vergunning betrekking heeft op nog niet aanwezige kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten: de mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen indien zich op die transportroute een ramp voordoet.

Als het groepsrisico door een bestemmingsplan dat geheel of gedeeltelijk gelegen is binnen 200 m van een transportroute meer dan 10% toeneemt ten opzichte van de bestaande situatie en groter is dan 10% van de oriëntatiewaarde dient het groepsrisico te worden verantwoord. Dit wordt ook wel aangeduid als de verantwoordingsplicht groepsrisico. In de motivering bij het betrokken besluit moeten tenminste de volgende gegevens worden opgenomen:

- 1°. de dichtheid van personen in het invloedsgebied van de transportroute op het tijdstip waarop het plan of besluit wordt vastgesteld, rekening houdend met de in dat gebied reeds aanwezige personen en de personen die in dat gebied op grond van het geldende bestemmingsplan of de geldende bestemmingsplannen of een omgevingsvergunning redelijkerwijs te verwachten zijn, en
  2°. de als gevolg van het bestemmingsplan of de omgevingsvergunning redelijkerwijs te verwachten verandering van de dichtheid van personen in het gebied waarop dat plan of die vergunning betrekking heeft;

- het groepsrisico op het tijdstip waarop het plan of de vergunning wordt vastgesteld en de bijdrage van de in dat plan of besluit toegelaten kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten aan de hoogte van het groepsrisico, vergeleken met de oriëntatiewaarde;
- de maatregelen ter beperking van het groepsrisico die bij de voorbereiding van het plan of de vergunning zijn overwogen en de in dat plan of die vergunning opgenomen maatregelen, waaronder de steden-bouwkundige opzet en voorzieningen met betrekking tot de inrichting van de openbare ruimte, en
- de mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico en de voor- en nadelen daarvan.

Het groepsrisico geeft aan wat de kans is op een ongeval met tien of meer dodelijke slachtoffers in de omgeving van de beschouwde activiteit, kortom de kans op een ramp. Het aantal personen dat in de omgeving van de route verblijft, bepaalt mede de hoogte van het GR. Het GR wordt weergegeven in een zogenaamde fN-curve, op de verticale as staat de cumulatieve kans per jaar f op een ongeval met N of meer slachtoffers en op de horizontale as het aantal slachtoffers. Figuur 1 geeft een voorbeeld.

Het groepsrisico wordt bepaald per kilometer route en vergeleken met de oriëntatiewaarde. Deze waarde helpt het bevoegd gezag bij de afweging of de kans op een ramp opweegt tegen het maatschappelijk voordeel van het voorgenomen besluit. Het begrip *oriëntatie*waarde houdt in dat het bevoegd gezag gemotiveerd kan besluiten een hogere kans op een ramp te accepteren.

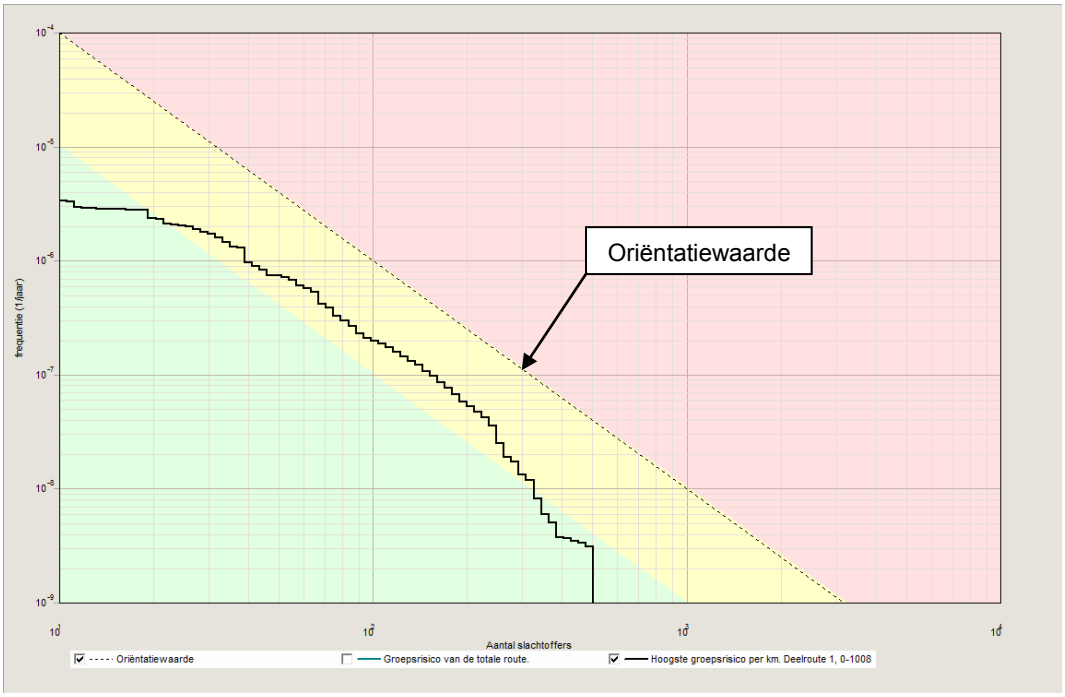

Figuur 1. Voorbeeld groepsrisico transportroute

2.3. Plasbrandaandachtsgebied (PAG)

Incidenten met grote lekkage van gevaarlijke stoffen komen heel weinig voor. Het meest voorkomende type incident op wegen en spoorwegen is een lekkage van een brandbare vloeistof zoals benzine. Naast het voldoen aan het plaatsgebonden risico en het verantwoorden van het groepsrisico moet het bevoegd gezag daarom tevens ingaan op een keuze om te bouwen in het zogeheten plasbrandaandachtsgebied (PAG). Het PAG is het gebied naast Basisnetroutes waarbij rekening gehouden wordt met de effecten van een plasbrand. Deze kan ontstaan wanneer bij een ongeval vrijgekomen brandbare vloeistof ontstoken wordt. Met het oog op een dergelijk ongeval zijn in het Bouwbesluit 2012 en de daarop berustende ministeriële regeling bouwvoorschriften gegeven voor gebouwen in plasbrandaandachtsgebieden. De plasbrandaandachtsgebieden zijn bij ministeriële regeling aangewezen [3].

3. Uitgangspunten risicoberekening

3.1. RBM II

Het risico van het transport is berekend met RBM II versie 2.3, ontwikkeld in opdracht van Rijkswaterstaat voor evaluatie van transportroutes [5]. Voor de berekening zijn de volgende gegevens nodig:

- De transportintensiteit van gevaarlijke stoffen.
- Trajecteigenschappen zoals de uitstromingsfrequentie, de kans per voertuigkilometer dat een spoorketelwagen met gevaarlijke stoffen betrokken raakt bij een ongeval zodanig dat er uitstroming van de stof optreedt.
- Het aantal personen dat langs de route blootgesteld wordt aan de gevolgen van een ongeval. De bevolkingsdichtheden worden aangegeven in een 50x50 m grid en in veelhoeken met een uniforme dichtheid per veelhoek.
- De meteorologische condities: hiervoor is weerstation Deelen gebruikt.

3.2. Transportintensiteit

Gerekend is met de voorgeschreven vervoersintensiteiten conform bijlage 2 van de Regeling Basisnet [3]. Bij de risicoberekening wordt standaard aangenomen dat 29% van het transport overdag plaatsvindt tussen 8:00 en 18:30 uur en 71% 's nachts [5]. Tabel 2 toont de jaarintensiteit van beladen spoorketelwagens.

Hoofdcategorie	Stofcat.	Voorbeeldstof	Hoeveelheid
Brandbaar gas	A	Propaan	1700
Toxisch gas	B2	Ammoniak	200
	B3	Chloor	0
Brandbare vloeistof	C3	Pentaan	1050
Toxische vloeistof	D3	Acrylnitril	50
	D4	Acroleïne	50

Tabel 2. Jaarintensiteit spoortraject Arnhem West aansl. - Arnhem - Velperpoort aansl.

3.3. Trajecteigenschappen

In de berekeningen is uitgegaan van de ongevalsfrequentie van 6.07 10^{-8} per wagenkilometer voor een traject met wisseltoeslag en 2.77 10^{-8} voor een traject zonder wisseltoeslag. Er is een baanvaksnelheid aangehouden van groter dan 40 km/uur.

Het traject is gedefinieerd met een breedte (de afstand tussen de as van de buitenste sporen) variërend tussen 9 m en 95 m. Ter hoogte van het station is een spoorbreedte van 95 m gehanteerd. De ligging van het beschouwde traject wordt getoond in figuur 2.

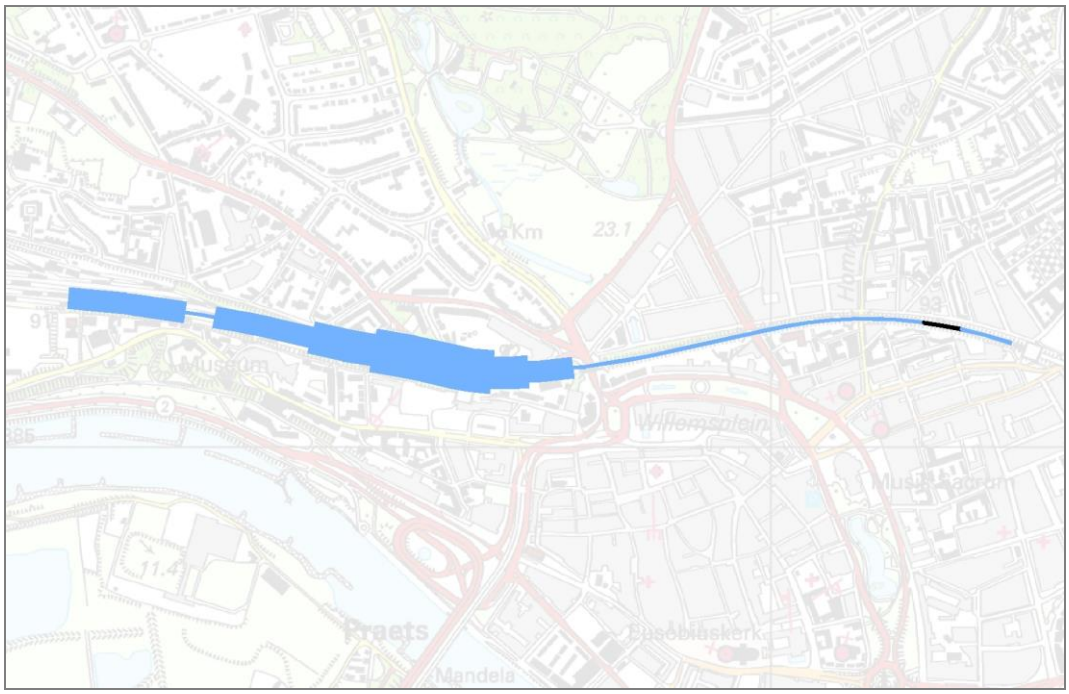

Figuur 2. Breedte spoortraject en wisseltoeslag

Trajectdeel met wisseltoeslag
Trajectdeel zonder wisseltoeslag

3.4. Aanwezigheid personen

Voor de aanwezigheid van personen in de omgeving van het plangebied is gebruik gemaakt van een studie uit 2012 voor het bestemmingsplan Arnhem Centraal [6]. De aanwezigheidsgegevens binnen het plangebied zijn geleverd door de opdrachtgever [7]. De volgende situaties worden onderscheiden:

1. Huidige situatie bestemmingsplan Arnhem Centraal.
2a. Vlakken K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 van kantoren naar appartementen en vlak 1123 functie wonen.
2b. Vlakken K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 van kantoren naar appartementen en vlak 1123 functie hotel.
3a. Vlakken K3 en K7 van kantoren naar appartementen en vlak 1123 functie wonen.
3a. Vlakken K3 en K7 van kantoren naar appartementen en vlak 1123 functie hotel.
4a. Vlakken K9, K10 en K12 van kantoren naar appartementen en vlak 1123 functie wonen.
4b. Vlakken K9, K10 en K12 van kantoren naar appartementen en vlak 1123 functie hotel.

In bijlage 1 worden de details beschreven over de modellering van de omgeving

De beschreven situaties zijn schematisch samengevat in tabel 3. De te wijzigen vlakken ten opzichte van de huidige situatie zijn groen weergegeven in tabel 3 en figuur 3.

Vlak	1	2a	2b	3a	3b	4a	4b
K3	K	W	W	W	W	K	K
K7	K	W	W	W	W	K	K
K7a	K	W	W	K	K	K	K
K9	K	W	W	K	K	W	W
K10	K	W	W	K	K	W	W
K12	K	W	W	K	K	W	W
1123	W	W	H	W	H	W	H

Tabel 3. Functie per vlak en situatie. K=kantoor; W=wonen; H=hotel

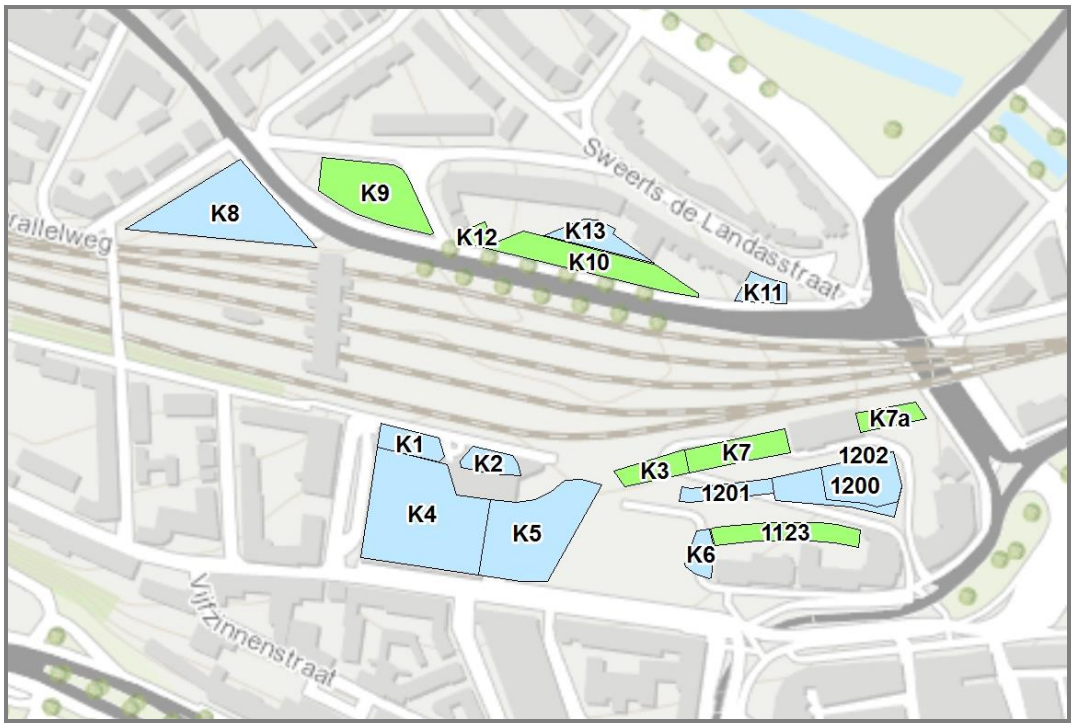

Figuur 3. Gebieden Arnhem Centraal

4. Resultaten

4.1. Plaatsgebonden risico

In de Regeling Basisnet zijn voor de trajecten Arnhem West aansl. - Arnhem en Arnhem - Velperpoort aansl. vastgesteld dat de plaatsgebonden risicocontour 10^{-6}, vanuit het hart van het spoortraject gemeten, niet groter mag zijn dan 0 m [3]. Dit betekent dat het plaatsgebonden risico op deze trajecten niet hoger mag zijn dan 10^{-6}.

Het plaatsgebonden risico vormt daarmee geen belemmering voor het bestemmingsplan Arnhem Centraal en de geplande wijzigingen.

4.2. Groepsrisico

Het groepsrisico is berekend voor de huidige omgevingssituatie en 6 varianten. Tabel 4 toont de mate van overschrijding van de oriëntatiewaarde. Er is aangegeven hoeveel de berekende frequentie op een bepaald aantal slachtoffers maximaal afwijkt van de oriëntatiewaarde. Een waarde van 0.68 betekent dat het berekende GR over de gehele curve voor een zeker aantal slachtoffers 1.5 keer kleiner is dan de oriëntatiewaarde.

Situatie	Omgeving	Factor t.o.v. OW
1	Huidige situatie	0.68[1]
2a	K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 wonen, 1123 wonen	0.76
2b	K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 wonen, 1123 Hotel	0.76
3a	K3, K7, wonen, 1123 wonen	0.73
3b	K3, K7, wonen, 1123 Hotel	0.75
4a	K9, K10 en K12 wonen, 1123 wonen	0.63
4b	K9, K10 en K12 wonen, 1123 Hotel	0.64

Tabel 4. Groepsrisico als factor ten opzichte van de oriëntatiewaarde (OW)

Uit tabel 2 blijkt dat, afhankelijk van de gekozen variant, het groepsrisico toeneemt of juist afneemt. Figuren 4 t/m 6 tonen de GR-curven. Situaties 4a en 4b zijn de gunstigste varianten. De wijzigingen leiden voor deze varianten tot een afname van de factor t.o.v. de oriëntatiewaarde. Varianten 2a en 2b zijn het ongunstigst en daarna varianten 3a en 3b, deze varianten leiden tot een toename van de factor t.o.v. de oriëntatiewaarde. Het verschil in tussen de a- en b-varianten (wonen of hotel in 1123) is steeds gering.

[1] De hier berekende waarde is lager dan in [6]. Dit heeft te maken met een wijziging in de omgeving, zie bijlage 1.

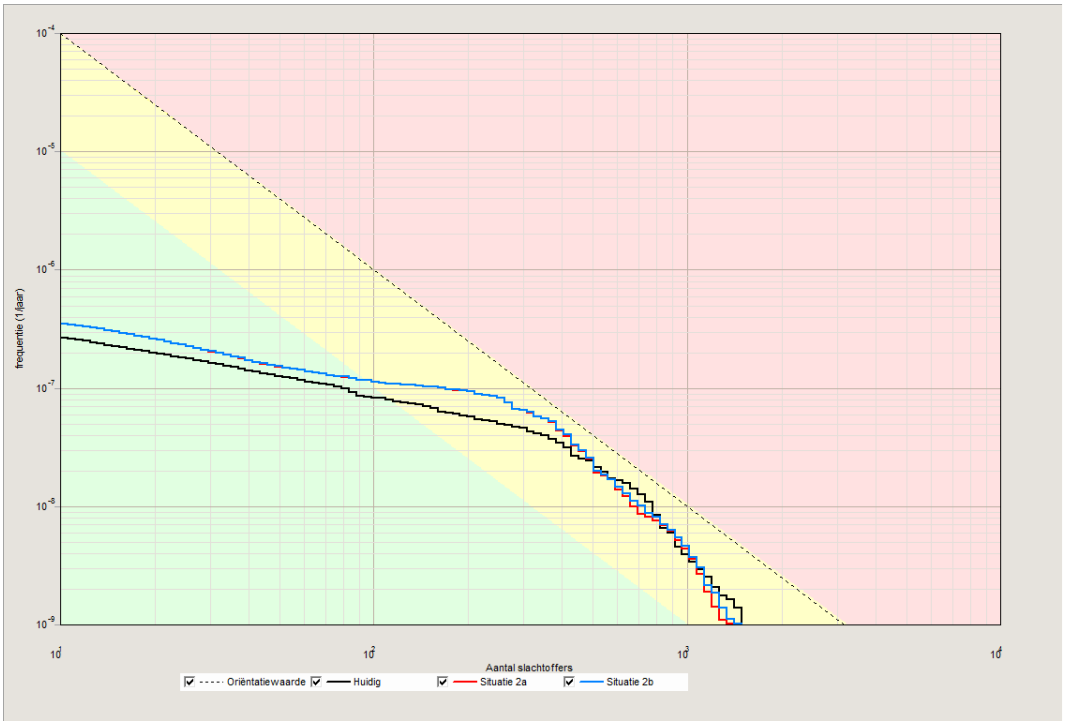

Figuur 4. Groepsrisicocurven, huidige situatie vergeleken met 2a en 2b

1. Huidige situatie
2a. K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 wonen, 1123 wonen
2b. K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 wonen, 1123 hotel

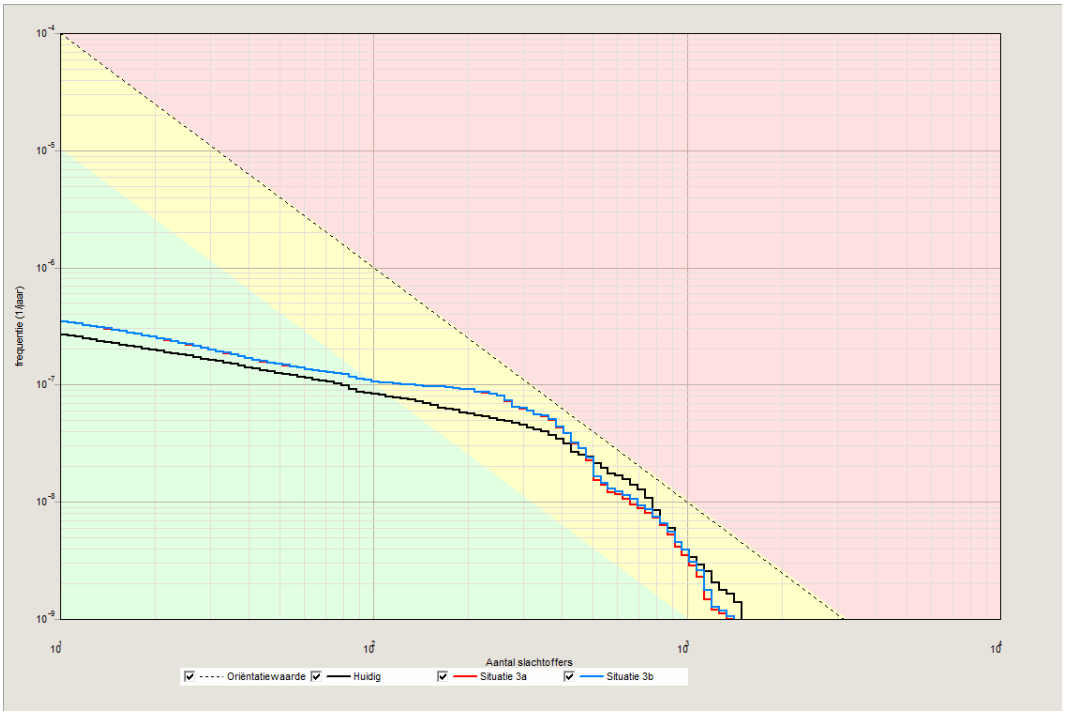

Figuur 5. Groepsrisicocurven, huidige situatie vergeleken met 3a en 3b

1. Huidige situatie
3a. K3, K7, wonen, 1123 wonen
3b. K3, K7, wonen, 1123 hotel

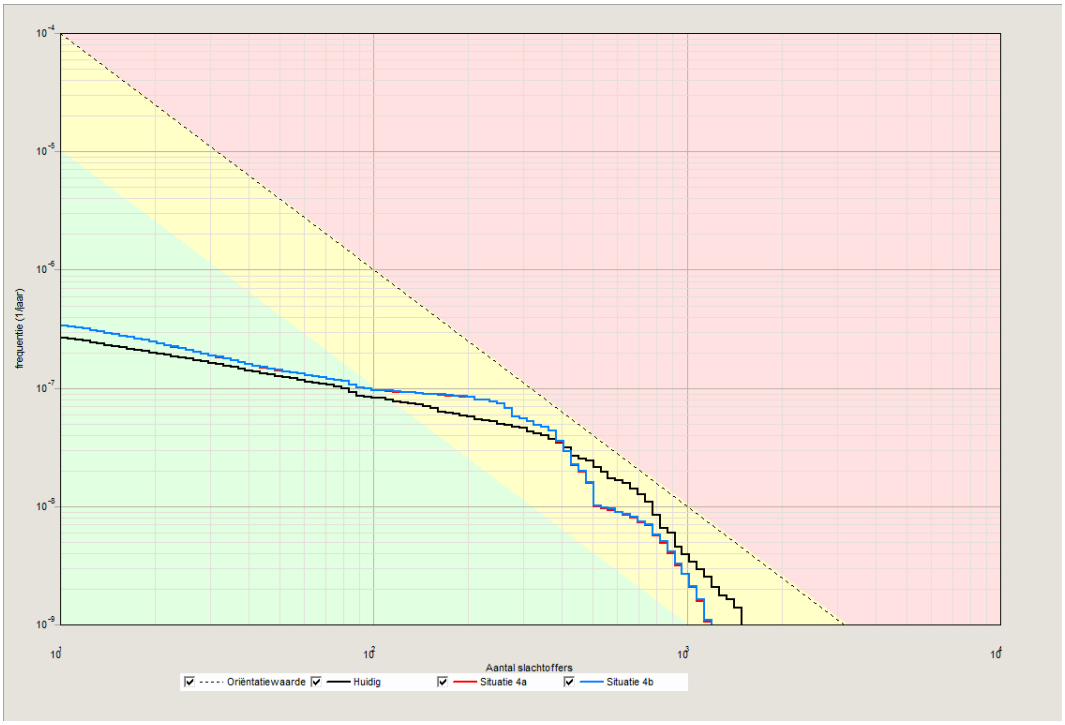

Figuur 6. Groepsrisicocurven, huidige situatie vergeleken met 4a en 4b

1. Huidige situatie
4a. K9, K10 en K12 wonen, 1123 wonen
4b. K9, K10 en K12 wonen, 1123 hotel

Figuur 7 vat het berekeningsresultaat op een andere wijze samen. In de figuur is het gedeelte van het traject dat het kilometervak met het maximale groepsrisico omvat weergegeven met blauwe cirkels. Geel gemarkeerd is het ongevalspunt dat de grootste bijdrage levert aan het groepsrisico van dit kilometervak. Dit punt ligt ten oosten van station Arnhem.

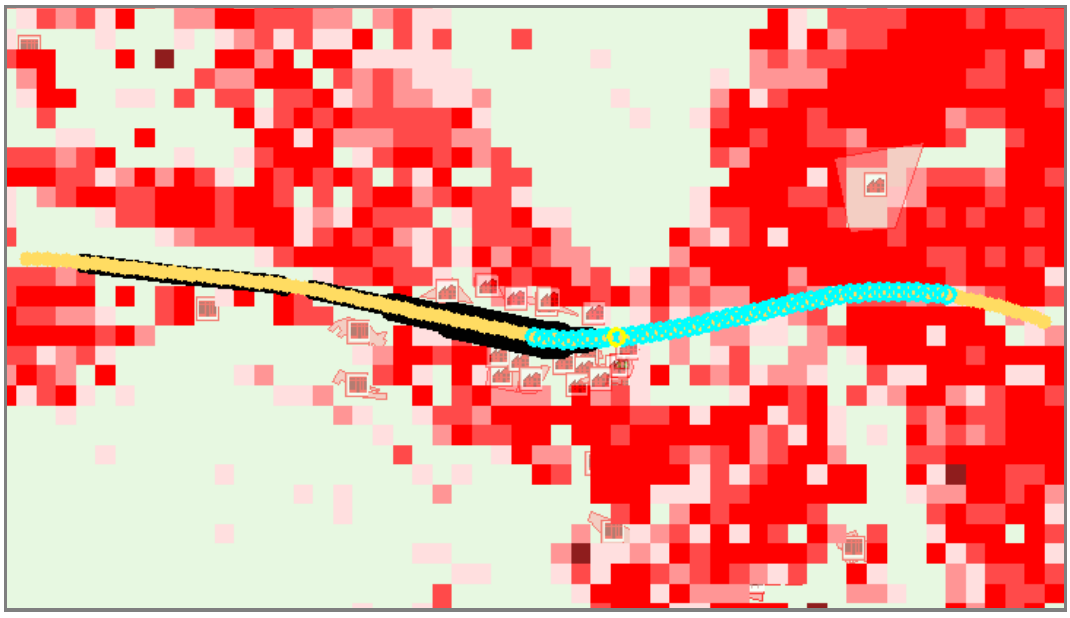

Figuur 7. Kilometer hoogste groepsrisico situatie 2a

: Deel van het traject dat het kilometervak met het hoogste groepsrisico bevat en een aanduiding van de grootte van dit groepsrisico. Rood gekleurd is groter dan de oriëntatiewaarde.

: Ongevalspunten met de grootste bijdrage aan het groepsrisico van dit kilometervak.

: Deel van het traject met een groepsrisico tussen 0.1 en 1 keer de oriëntatiewaarde.

4.3. Plasbrandaandachtsgebied

Het plasbrandaandachtsgebied (PAG) is het gebied tot 30 m van het spoor waarin, bij de realisering van (kwetsbare) objecten, rekening dient te worden gehouden met de effecten van een plasbrand. De 30 m voor het PAG wordt gemeten vanaf de buitenste spoorstaaf van de spoorbundel. In de Regeling basisnet is voor de hier beschouwde trajecten geen PAG voorgeschreven [3]. Voor het bestemmingsplan Arnhem Centraal hoeft derhalve geen rekening te worden gehouden met de effecten van een plasbrand.

5. Conclusie

Het externe veiligheidsrisico door het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor ter hoogte van de Oude Stationsstraat te Arnhem is berekend voor zeven omgevingssituaties.

Plaatsgebonden risico
Het plaatsgebonden risico veroorzaakt door transport van gevaarlijke stoffen over het spoortraject mag niet hoger zijn dan 10^{-6}. Het plaatsgebonden risico vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan Arnhem Centraal en de geplande wijzigingen.

Groepsrisico
Het groepsrisico is berekend voor de huidige situatie en 6 varianten. Afhankelijk van het type variant is er een toename of afname van het groepsrisico.

Voor de huidige situatie is de overschrijdingsfactor 0.68 keer de oriëntatiewaarde. De berekeningen voor varianten 2a en 2b en 3a en 3b hebben geleid tot een toename van het groepsrisico (overschrijdingsfactor tussen 0.73 en 0.76). Voor varianten 4a en 4b hebben de berekeningen geleid tot een afname van het groeprisico (overschrijdingsfactor respectievelijk 0.63 en 0.64).

Plasbrandaandachtsgebied
Het plasbrandaandachtsgebied (PAG) is niet van toepassing op de beschouwde trajecten. Voor het bestemmingsplan Arnhem Centraal hoeft derhalve geen rekening te worden gehouden met de effecten van een plasbrand.

Referenties

1.	Ministerie IenM	2014	Besluit externe veiligheid transportroutes Stb. 2013, 465
2.	Ministerie IenM	2015	Beleidsregels EV-beoordeling Tracébesluiten Stct. 2014, 25839
3.	Ministerie IenM	2014	Regeling Basisnet Stct. 2014, 8242
4.	Ministerie IenM	2015	Handleiding risicoanalyse transport versie 1.1
5.	Ministerie IenM	2012	RBM II versie 2.3
6.	AVIV	2012	Externe veiligheid spoor Arnhem Centraal Rapportnr. 122203
7.	Gemeente Arnhem	2006	Arnhem Centraal (mrt. 2006) Programma Dienst Stadsontwikkeling

Bijlage 1. Gegevens bebouwing

De gegevens voor de bebouwing in de omgeving van het spoor zijn overgenomen uit het onderzoek Externe veiligheid spoor Arnhem Centraal [6]. Voor de hier gehanteerde huidige situatie is uitgegaan van situatie 2, model 1 in dat onderzoek. Dit betekent voor vlak 1123 winkels in de plint (60 personen overdag) en woningen in de drie verdiepingen (48 personen overdag en 96 ’s nachts). In [6] voor vlak K7a ten onrechte uitgegaan van 271 personen in de nachtperiode. De aanwezigheid ’s nachts is nu op nul gezet.

1.1. Bestemmingsplan Arnhem Centraal

Onderstaande tabellen bevat de bebouwing van bestemmingsplan Arnhem Centraal meegenomen die de gemeente Arnhem heeft geïnventariseerd voor het Basisnet Spoor [8]. Figuren 8 en 9 tonen de bevolkingsgebieden. Voor de groen gearceerde vlakken zijn wijzigingen voorgenomen.

Vlak ID Basisnet	Vlak ID Arnhem centraal	Type	Opp. [m^2]	Personen dag	Personen nacht
498	K1	Kantoren	12000	400	0
1183	K2	Kantoren	8000	267	0
497	K3	Kantoren	8000	267	0
1184	K4	Kantoren	9500	317	0
1185	K5/wi1/H1	Divers	1800	245	40
1124	K6/H3/Wo3	Divers		79	83
1186	K7	Kantoren	7000	233	0
496	K7a	Kantoren	4000	133	0
502	K8	Kantoren	10000	333	0
501	K9	Kantoren	5000	167	0
1182	K10	Kantoren	7200	240	0
499	K11	Kantoren	1600	53	0
500	K12	Kantoren	550	18	0
1191				27	0
1123	Wi3/Wo2	Wonen/winkels	5400	108	96
1200	-	Horeca/winkels	1438	48	48
1201	-	Horeca/winkels	675	23	23

Tabel 5. Aantal personen vlakken BP Arnhem Centraal

Vlak ID	Personen dag	Personen nacht	Duur dag	Duur nacht	Frequentie	Wanneer
1202	440	704	4 uur	4 uur	260 x per jaar	Werkdagen
	880	1408	4 uur	4 uur	105 x per jaar	Weekend

Tabel 6. Aantal personen in de bioscoop

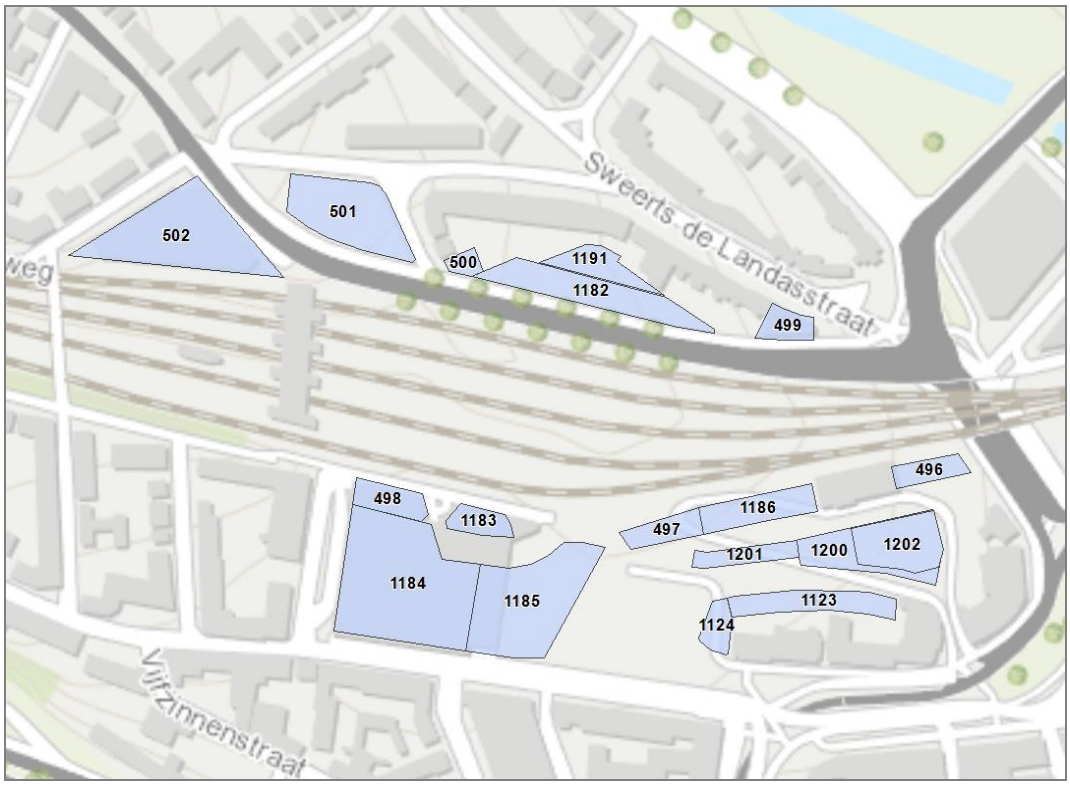

Figuur 8. RO-plannen Basisnet Spoor

Figuur 9. Plangebieden Arnhem Centraal [7]

1.2. Wijzigingen Arnhem Centraal

Afhankelijk van de beschouwde situatie zullen de vlakken K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 worden omgezet van kantoren naar appartementen/woningen. Per appartement/woning is een oppervlak van 80 m^2 aangenomen. Voor elk appartement/woning is 2.4 personen aangehouden, overdag 50% aanwezig en 100% 's nachts [4].

Vlak 1123 uit [6] krijgt in de alternatieven een andere invulling. De begane grond heeft de bestemming horeca/winkels. Hiervoor is 1 persoon per 30 m^2 aangenomen, dag en nacht 100% aanwezig. Voor de drie verdiepingen zijn twee mogelijkheden voor de invulling:

- Model a wonen
  Per appartement is 80 m^2 aangehouden. In totaal zijn er dan maximaal 52 woningen mogelijk. Uitgegaan is van 2.4 personen per woning, overdag 50% aanwezig en 's nachts 100%. De aanwezigheid komt daarmee op 63 personen overdag en 126 personen 's nachts.
- Model b hotel
  Aangenomen is dat een hotelkamer 30 m^2 is. In totaal zijn er dan maximaal 140 kamers mogelijk. Uitgegaan is van 2 personen per kamer. Aanwezigheid 's nachts 100% en overdag 50%. De aanwezigheid komt daarmee op 140 personen overdag en 280 personen 's nachts.

Tabel 7 toont de aantallen personen voor de gewijzigde gebieden.

ID	Personen dag	Personen nacht
K3	120	240
K7	104	209
K7a	60	120
K9	74	149
K10	108	216
K12	7	14
1123 plint (wijzigt niet)	47	47
1123 model a (wonen)	63	126
1123 model b (hotel)	140	280

Tabel 7. Aantal personen in gewijzigde gebieden

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Datum	: 06-11-2017
Ons kenmerk	: 171106-0032
Contactpersoon	: Meine Jacobi
Doorkiesnummer	: 088-3555045
E-mail adres	: Meine.Jacobi@vggm.nl

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

CONCEPT

Onderwerp: Multi advies woningbouw locatie K10 Arnhem Centraal, Amsterdamseweg, Arnhem

Geacht college,

Op 24 oktober jl. ontving ik uw mail waarin u ons vraagt om advies over de woningbouw locatie K10 Arnhem Centraal in Arnhem.

Conform de wet- en regelgeving adviseert Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden bij ruimtelijke ontwikkelingen over gezondheid, (externe) veiligheid en de mogelijkheden voor rampenbestrijding en zelfredzaamheid.

Advies
Het plan betreft een bestemmingsplanwijziging voor een deel van het ontwikkelgebied Arnhem Centraal Noord: locatie K10 aan de Amsterdamseweg (tussen Brantsenstraat en Zijpendaalseweg). De boogde functiewijziging maakt het mogelijk om 19 herenhuizen met 4 verdiepingen te realiseren met bijbehorende (parkeer)voorzieningen.
Met de wijziging verandert de bezettingsgraad mogelijk beperkt en de aanwezigheid van personen neemt in de nachtelijke uren toe. De gebruikers (o.a. bewoners) worden zelfredzaam verondersteld en vormen een afspiegeling van de Arnhemse bevolking: jong/oud, hulpbehoevend en niet.

Fysieke veiligheid
Kavel K10 ligt op korte afstand van het treinstation Arnhem – Centraal en de daar gelegen sporen waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. De kavel ligt binnen de effectafstanden van de incidentscenario's lekkage van toxische gassen en/of vloeistoffen en een BLEVE.

Een incident binnen het stationsgebied is in beginsel (redelijk) bestrijdbaar voor de hulpverleningsdiensten. In het stationsgebied is voldoende bluswatercapaciteit beschikbaar en op de perrons zijn stationaire blusmonitoren geplaatst. De bereikbaarheid van de perrons is geborgd middels brandweeringangen.
Opgemerkt wordt dat een incident ter hoogte van de spoorwissels lastiger te bestrijden is dan ter hoogte van de perrons. De inzet moet dan via de spoorbaan gebeuren, waarlangs geen stationaire waterkanonnen staan zoals op de perrons.

Bij een incident in het stationsgebied is de evacuatie/ontruiming van de aanwezige personen in het stationsgebied en haar omgeving een belangrijk aandachtspunt. Het vervoer van gevaarlijke stoffen vindt voornamelijk in de nacht plaats. Een functiewijziging van kantoren naar wonen maakt deze evacuatie / ontruiming complexer, omdat er dan relatief veel personen (veelal slapend) in het plangebied voorkomen. Expliciet aandacht voor de vluchtmogelijkheden uit de gebouwen en de organisatie / coördinatie daarvan is dan ook van belang.

Vanuit de rampbestrijding en zelfredzaamheid is de transformatie mogelijk, maar niet wenselijk:
- De complexiteit van de rampbestrijding neemt toe. In de huidige situatie worden bij een ongeval gevaarlijke stoffen (OGS) scenario (o.a. (BLEVE) of toxisch) de mogelijkheden voor de rampenbestrijdingsorganisatie al overstegen. Aangemerkt dat de kans op een dergelijk incident klein is. De bewoners zijn aangewezen op hun (zelf)redzaamheid.

- Als het gaat om (zelf)redzaamheid, betreft het vooralsnog geen kwetsbare groep gebruikers. Deze krijgen tijdens de eerste minuten van een incident weinig aandacht van de rampenbestrijdingsorganisatie. De bewoners zijn dan ook volledig op zichzelf aangewezen om zich in veiligheid de brengen.

Bij de uitwerking van de plannen zijn maatregelen (bouwkundig en organisatorisch) denkbaar om de veiligheid te optimaliseren, zoals (nood)uitgangen en vluchtroutes niet risicobronzijde, ontvluchtingsplan en risicocommunicatie. Verder moeten er maatregelen getroffen worden in het kader van de basisbrandweerzorg en brandpreventieve inzake bereikbaarheid en bluswatervoorziening(en) op plan-/gebouwniveau.

Op basis van de aangeleverde informatie adviseert de politie het volgende:
Ten aanzien van de sociale component:

- Beperk de toegankelijkheid van het binnenterrein aan de achterzijde van het perceel vanaf de Sweerts de Landasstraat door een fysieke afsluiting. De bereikbaarheid via de achterzijde van de aangrenzende woningen/panden aan de Sweerts de Landasstraat en de Bouriciusstraat wordt hierdoor wel verminderd, maar zorgt voor een grotere bescherming en meer sociale zekerheid;
- Voorzie het binnenterrein aan de achterzijde van het pand, en met name de overdekte parkeerplekken, van voldoende verlichting;

Ten aanzien van de verkeerscomponent:

- Voer de ontsluiting van het terrein op de Sweerts de Landasstraat uit in een ‘in-/uitrit constructie’, conform de richtlijnen van het CROW.

Indien op de voor het openbaar verkeer openstaande weg verkeersmaatregelen worden genomen, waarvoor een verkeersbesluit vereist is, dient nader overleg te worden gepleegd met de korpschef van politie c.q. diens gemandateerde.

Met in achtneming van het geadviseerde zien de brandweer, GHOR en politie geen directe belemmeringen voor de verdere uitwerking van de plannen voor Kavel K10. Graag ga ik met u in gesprek over de maatregelen en voorzie ik u van aanvullend advies bij de verder uitwerking van deze ontwikkeling.

Gezondheid
Mensen hebben baat bij een gezonde en veilige inrichting van de leefomgeving. Een omgeving die tevens uitnodigt tot bewegen en ontmoeten. Met de Wet Publieke gezondheid en de nieuwe Omgevingswet hebben gemeenten handvatten om hierop te sturen. Deze paragraaf helpt u om het thema gezonde leefomgeving plaats te geven in lokale afwegingen over de ruimtelijke inrichting. Niet de juridische toetsing staat hierbij centraal maar sturen op gezonde ruimtelijke ambities en optimalisatie van plannen. Het louter voldoen aan wettelijke normen levert namelijk slechts een minimale bijdrage aan het terugdringen van de ziektelast door milieufactoren.

Langs drukke wegen is de concentratie luchtverontreinigende stoffen sterk verhoogd. Verkeersgerelateerde luchtverontreiniging kan leiden tot longfunctievermindering, toename van luchtwegklachten, astma, hart -en vaatziekten en vervroegd overlijden, in het bijzonder bij gevoelige groepen. Vanwege een verhoogde kans op deze aandoeningen, adviseren wij om woningen en andere gevoelige bestemmingen niet direct aan een drukke weg (meer dan 10.000 motorvoertuigen/etmaal) te bouwen, onafhankelijk van de vraag of aan de grenswaarden wordt voldaan. De Amsterdamseweg is een drukke binnenstedelijke weg. Voor langdurig verblijf van mogelijk gevoelige personen, zoals het geval is bij de bestemming “wonen”, is deze plek daarom minder geschikt dan de huidige bestemming (kantoren).

CONCEPT

Een andere milieufactor waarmee op deze locatie rekening moet worden gehouden is de geluidbelasting door weg- en treinverkeer. Voor geluid geldt dat, evenals voor lucht, het volgen van wettelijk grenswaarden negatieve gezondheidseffecten niet voorkomt. Hinder en slaapverstoring door geluid treedt op vanaf ongeveer 42 dB en vanaf circa 50 dB is sprake van een hogere kans op hart- en vaatziekten. Voor gezondheid geldt de cumulatieve geluidbelasting en wordt de papieren aftrek van 5 dB volgens artikel 110 van Wet geluidhinder niet toegepast omdat de verwachting dat het verkeer stiller wordt niet reëel is. Bij de keuze van geluidmaatregelen of wanneer wordt overwogen een hogere waarde vast te stellen, adviseer ik hier rekening mee te houden. Mensen hebben rust nodig in en bij de woning, ook op geluidbelaste plekken. Daarom is de aanwezigheid van een geluidluwe zijde en buitenruimte (met een waarde onder de voorkeursgrenswaarde) bij de woning belangrijk voor de gezondheid en het wooncomfort.

Afsluitend
Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben, kunt u contact opnemen met genoemde contactpersoon. Desgewenst kan het advies mondeling toegelicht worden.

Met vriendelijke groet,

Paul Joosten
Directie

CONCEPT

Trillingsonderzoek kavel K10, Arnhem

Haalbaarheidsonderzoek aspect trillingen nieuw te realiseren woningen

Status	**definitief**
Versie	001
Rapport	B.2017.1276.00.R001
Datum	4 januari 2018

Colofon

Opdrachtgever	BPD Ontwikkeling BV Regio Noord-Oost & Midden Postbus 1 3800 AA Amersfoort
Contactpersoon	de heer R. Stapel
Project Betreft Uw kenmerk	Locatie K10 Amsterdamseweg, Arnhem Trillingsonderzoek -
Rapport Datum Versie Status	B.2017.1276.00.R001 4 januari 2018 001 definitief
Uitgevoerd door	DGMR Bouw B.V. Van Pallandtstraat 9-11 6814 GM Arnhem Postbus 153 6800 AD Arnhem
Informatie	ing. D.H. (Daan) Perfors 088 346 76 35 dpe@dgmr.nl
Auteur	ing. D.H. (Daan) Perfors 088 346 76 35 dpe@dgmr.nl
Verantwoordelijk	ing. A.W.N. (Antwan) van Haaren 088 346 76 02 hr@dgmr.nl
Verwerkt door	JBY/RFE/BRA

k:\doc\b\2017\127600\b2017127600r001.docx 04-01-2018

Inhoud

1. Inleiding 4

2. Toetsingskader 5

3. Uitgangspunten 6
3.1 Spoor 6
3.2 Bouwplan 6

4. Trillingsmeting 7
4.1 Meetposities en -apparatuur 7
4.2 Verwerking 7
4.3 Meetresultaten 8

5. Prognose 10
5.1 Uitgangspunten 10
5.2 Resultaten en toetsing 10

6. Conclusie en aanbeveling 11

Bijlagen
Bijlage 1 Trillingsregistraties bemande meting
Bijlage 2 Trillingsregistraties 7 daagse meting

1. Inleiding

In opdracht van BPD Ontwikkeling BV heeft DGMR een haalbaarheidsonderzoek op het aspect trillingen uitgevoerd voor de kavel ten noordoosten van station Arnhem, genaamd K10. Op deze kavel zijn woningen voorzien, het bouwplan hiervoor moet nog nader uitgewerkt worden.

Bij nieuwbouw in de spoorzone vormen trillingen door railverkeer een nader te beschouwen aspect. Afhankelijk van de gebruiksfunctie, de afstand tot het spoor, de rijsnelheden en vervoersintensiteit kunnen trillingen mogelijk tot hinder leiden. Op station Arnhem stoppen en vertrekken stoptreinen, intercity's en hogesnelheidstreinen (ICE). Verder passeren er goederentreinen.

Het doel van het onderzoek is om de haalbaarheid op het aspect trillingen door railverkeer, in de nieuw te bouwen woningen te beoordelen. Aan de basis van het hiervoor opgestelde prognosemodel staan trillingsmetingen in de bodem van de kavel. De geprognosticeerde trillingssterkten op de vloervelden worden getoetst aan de streefwaarden uit de SBR-richtlijn Trillingen deel B 'Hinder voor personen in gebouwen'.

Dit rapport doet verslag van het hierboven omschreven onderzoek.

k:\doc\b\2017\127600\b2017127600r001.docx 04-01-2018

2. Toetsingskader

Voor dit project zijn geen nadere trillingseisen opgegeven en wordt voor de beoordeling van trillingshinder de SBR-richtlijn deel B aangehouden. Deze richtlijn heeft geen wettelijke status, maar heeft mede door jurisprudentie een ruim draagvlak opgebouwd en wordt geïnterpreteerd als de meest recente stand der inzichten.

In de SBR-richtlijn trillingen deel B (SBR-B) worden voor herhaald voorkomende trillingen gedurende lange tijd (weg- en railverkeer) streefwaarden gesteld voor de optredende maximale trillingssterkte V_{max} en de langtijdgemiddelde effectieve waarde V_{per} in de vloer. De streefwaarden zijn afhankelijk van de gebruiksfunctie van het gebouw en periode van de dag (dag, avond en nacht).
Welke van de beide parameters maatgevend is hangt af van de sterkte van de trillingsbron en de 'duur' of herhalingsfrequentie waarmee deze actief is. Voor de gebouwfunctie 'wonen' zijn de streefwaarden (voor nieuwe situaties) weergegeven in tabel 1.

tabel 1: SBR streefwaarden voor trillingen ter voorkoming van hinder, nieuwe situaties

	Dag en avond			Nacht		
Gebouwfunctie	A1	A2	A3	A1	A2	A3
Wonen	0.1	0.4	0.05	0.1	0.2	0.05

A1 = onderste streefwaarde voor de trillingssterkte V_{max}; A2 = bovenste streefwaarde voor de trillingsterkte V_{max};
A3 = streefwaarde voor de gemiddeld effectieve waarde over de beoordelingsperiode V_{per}, indien A1 < V_{max} < A2.

De SBR-richtlijn Trillingen deel B is gebaseerd op de Duitse DIN4150 Teil 2 en hanteert dezelfde laagfrequente weegcurve als de DIN. Hierdoor zijn de in de DIN gedefinieerde KB-klassen vergelijkbaar met de in de SBR-B gehanteerde V_{max}. De DIN4150 hanteert de volgende kwalificatie qua voelbaarheid voor de mens:

- KB ≥ 0.1: juist voelbaar
- KB ≥ 0.4: goed voelbaar
- KB ≥ 1.6: sterk voelbaar

3. Uitgangspunten

3.1 Spoor

Station Arnhem Centraal verbindt Arnhem met Zutphen, Ede-Wageningen, Nijmegen, Winterswijk en Duitsland. Station Arnhem wordt gebruikt door de (personen)vervoersbedrijven NS en Arriva. Daarnaast wordt dit spoor ook gebruikt voor goederenvervoer. Tijdens de metingen zijn diverse treintypen waargenomen: goederentreinen, ICE treinen, intercity's en stoptreinen.

Uit de dienstregeling blijkt dat tenminste 26 reizigerstreinen per uur station Arnhem aandoen. De rijsnelheid ter hoogte van de bouwkavel is ongeveer 40 km/u. De goederentreinen passeren station Arnhem Centraal op de sporen 3 en 5.

3.2 Bouwplan

De te realiseren woningen staan geprojecteerd op de kavel ten noordoosten van station Arnhem, tussen het spoor, de Sweerts de Landasstraat, Bouriciusstraat en de Brantsenstraat. De kortste afstand tussen het spoor en de woningen bedraagt 35 m. Het bouwplan betreft woningen met vijf bouwlagen, zie figuur 1. De bouwwijze is nog niet nader ingevuld.

figuur 1: impressie invulling woningen K10

k:\doc\b\2017\127600\b2017127600r001.docx 04-01-2018

4. Trillingsmeting

4.1 Meetposities en -apparatuur

op 29 november 2017 zijn metingen verricht op de bouwkavel. Er zijn drie meetpunten tot 0,5 m onder maaiveld ingegraven. Hierdoor ontstaat een goede koppeling met de bodem.
Figuur 2 toont een overzicht van de meetposities en de afstanden tot het meest nabije spoor. Tabel 2 geeft een overzicht van de gebruikte meetapparatuur.

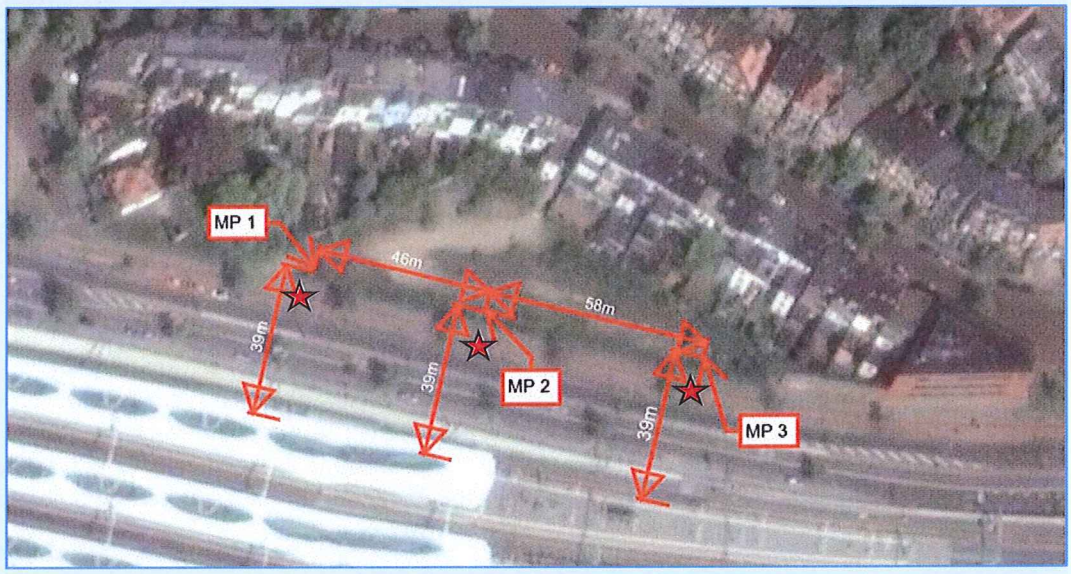

figuur 2: situatie inclusief meetpunten (bron: Google Maps)

Tabel 2: overzicht meetposities en meetrichtingen

Locatie	Systemen	Meetrichting
MP 1 (@ 39m)	AH0101 Vibra+ (serienummer VIB1187) AH0082 Syscom MR2002CE (serienummer 10.220.848)	X: horizontaal // spoor Y: horizontaal ⊥ spoor Z: verticaal
MP 2 (@ 39m)	AH0088 Vibra+ (serienummer VIB01045)	X: horizontaal // spoor Y: horizontaal ⊥ spoor Z: verticaal
MP 3 (@ 39m)	AH0087 Vibra+ (serienummer VIB01044) AH0054 Syscom MR2002CE (serienummer 4.436.096)	X: horizontaal // spoor Y: horizontaal ⊥ spoor Z: verticaal

4.2 Verwerking

Er is drie uur bemand gemeten waarbij treinpassages in een journaal zijn bijgehouden. In deze periode zijn er ca. 110 treinen geregistreerd, opgemerkt wordt dat station Arnhem een druk bereden station is waardoor niet alle passages eenduidig aan een piek in de trillingsregistratie gekoppeld konden worden.

De voor hinder maatgevende trillingssterkte $V_{eff,max}$ op de kavel is tijdens veel treinpassages dermate laag dat deze geen goede basis vormt voor verdere verwerking tot een prognose. Een aantal van de meetsystemen registreert trillingssterkten V_{eff} onder 0,1 ook niet. Onderling vergelijk van de verschillende meetposities is dan niet mogelijk. Om toch een vergelijk te kunnen maken wordt hiervoor de maximale trillingssterkte V_{top} gehanteerd.

Prognose van de trillingssterkte in de te realiseren woningen wordt gedaan o.b.v. het per treintype afgeleide trillingsspectrum (V_{rms}) in de kavel. De finale omzetting naar de voor hinder maatgevende trillingssterkte $V_{eff,max}$ gebeurt aan het eind van de prognose.

4.3 Meetresultaten

Bijlage 1 toont de gemeten trillingssterkten V_{top} in de tijd voor de drie bodemmeetpunten. De maximale trillingssterkten V_{top} per type trein zijn samengevat in tabel 3.

tabel 3: trillingssterkten V_{top} zwaarste passages in verticale en horizontale richting in [mm/s]

Type trein	MP1 - 39m			MP2 - 39m			MP3 - 39m		
	X	Y	Z	X	Y	Z	X	Y	Z
Intercity	0,15	0,17	0,15	0,12	0,11	0,09	0,11	0,13	0,12
Sprinter	0,15	0,14	0,12	0,14	0,11	0,10	0,13	0,16	0,14
ICE	0,15	0,11	0,09	0,12	0,09	0,09	0,13	0,16	0,12
Arriva	0,06	0,10	0,07	0,11	0,09	0,09	0,07	0,10	0,08
Goederen	0,10	0,10	0,10	0,10	0,12	0,09	0,09	0,11	0,09
Dusseldorf hbf/Abellio	0,06	0,05	0,05	0,06	0,07	0,05	0,07	0,10	0,08

De hoogste trillingssterkten in verticale richting tijdens de bemande meting werden veroorzaakt door de intercity's 0,15 mm/s en de sprinters 0,14 mm/s. Gedurende een week zijn praktisch gelijke trillingssterkten waargenomen, de maximale trillingssterkte V_{top} lag rond 0,2 mm/s.

Voor de prognose van de te verwachten trillingsterkten in de nieuwbouw is per treintype het gemiddelde en maximum (RMS) trillingsspectrum op 39 m afstand van het spoor bepaald. De maximale spectra op meetposities 1 en 3 zijn weergegeven in figuur 3 en 4. De maximale amplitudes van personentreinen treden op bij frequenties hoger dan 10 Hz, veelal in de 12,5 Hz en 16 Hz tertsband. De dominante frequentie van het goederenvervoer ligt bij 8 Hz tertsband. Dit is een terugkerend patroon.

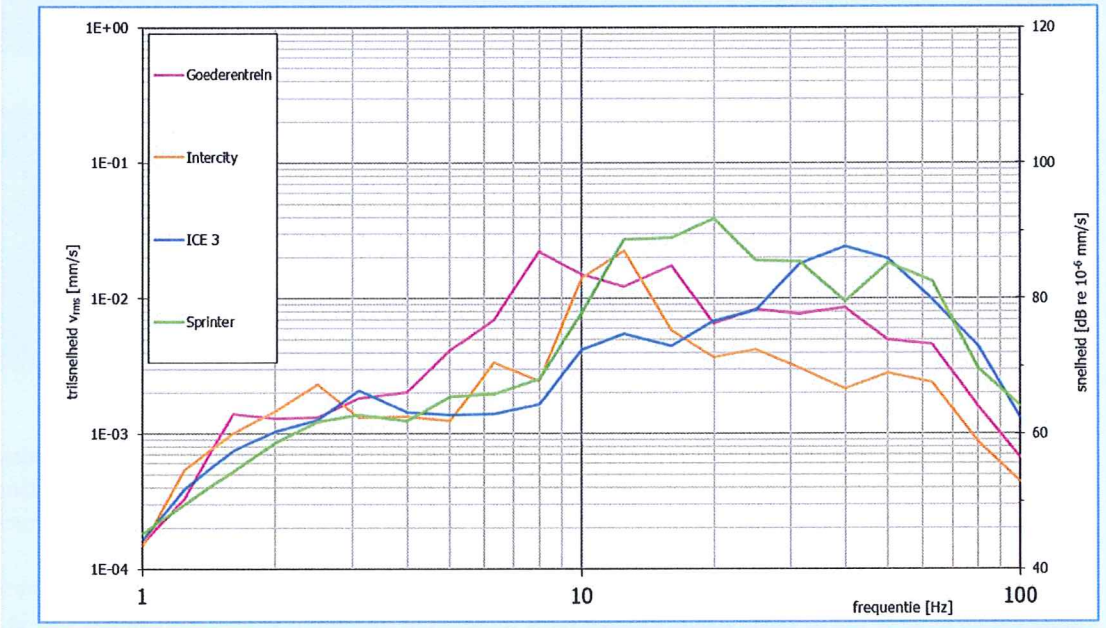

figuur 3: trillingsspectra (V_{rms}) maatgevende treinpassages meetpunt 1 - verticale richting

k:\doc\b\2017\127600\b20171276000001.docx 04-01-2018

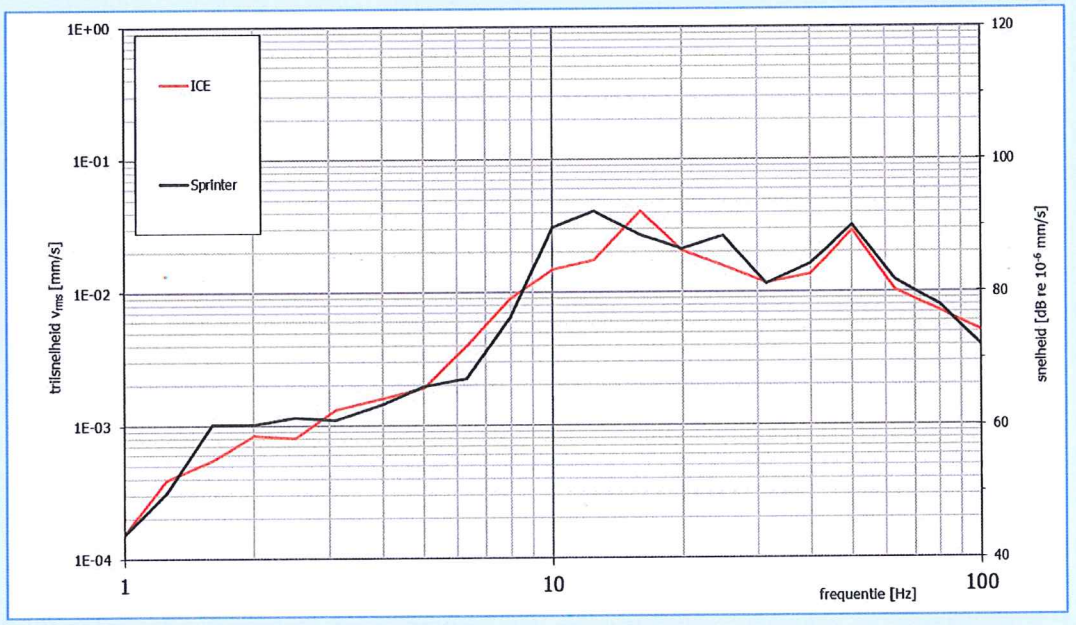

figuur 4: trillingsspectra (V_{rms}) maatgevende treinpassages meetpunt 3 - verticale richting

5. Prognose

5.1 Uitgangspunten

Op basis van de meetresultaten in de bouwkavel is een trillingsprognose gemaakt. Voor de overdrachtsverzwakking van bodem naar gebouw wordt op basis van TNO data en DGMR ervaring 1 à 2 dB aangehouden voor frequenties tot 10 Hz, oplopend tot ongeveer 12 dB bij 50 Hz (laagbouw op palen). Dit zal verder afhangen van de gebouwmassa en specifieke resonanties van het gebouw op de fundatie.

Van belang voor het trillingsmilieu in het gebouw is ook de keuze van de draagconstructie en de vloerconstructie. Hierover zijn nog geen gegevens bekend. Algemeen zal een stalen draagconstructie minder demping bezitten dan een betonconstructie. Voor het vloersysteem geldt dat vloeren met een grote overspanning meer trillingsgevoelig zijn dan vloeren met een kleine overspanning en dat voorgespannen prefab betonelementen minder demping bezitten dan in situ gestort beton.
In de trillingsprognose is uitgegaan van de volgende twee concepten:

1 Woningbouwvloer - overspanning 5 - 8 m
2 Massieve vloer (dikte > 250 mm en overspanning tot 8 m)

5.2 Resultaten en toetsing

In tabel 4 staan de verwachte trillingssterkten $V_{eff,max}$ weergegeven. Op basis van het daadwerkelijk ontwerp en uitgangspunten kan een nadere prognose gemaakt worden.

tabel 4: prognose trillingssterkte $V_{eff,max}$

Gebouwconcept	vloer	Prognose 35 m	
		personentreinen	goederentreinen*
1) Woningbouwvloer	Begane grond	0.36	<0.15
	2de verdieping	0.34	<0.15
2) Massieve vloer	Begane grond	0.21	<0.1
	2de verdieping	0.19	<0.1

* prognose is erop gebaseerd dat goederentreinen niet dichterbij de kavel passeren dan spoor 5

Uit tabel 4 is op te maken dat de geprognosticeerde trillingssterkten voor goederentreinen, ongeacht de bouwwijze voldoet aan de bovenste streefwaarde (A2). De geprognosticeerde trillingssterkten voor personentreinen voldoen eveneens aan de bovenste streefwaarde (A2) in de nachtperiode (0.2) als de woningen opgetrokken worden in massief beton). De gemiddelde effectieve waarden (V_{per}), voor reizigers- en goederentreinen gecombineerd bedraagt ca. 0.02 en voldoet daarmee ruimschoots aan de A3 streefwaarde. Algeheel wordt dan voldaan aan de SBR-B.

k:\doclb\2017\127600\b20171276000001.docx 04-01-2018

6. Conclusie en aanbeveling

Uit de haalbaarheidsstudie, gebaseerd op trillingsmetingen in de bouwkavel en prognose van de te verwachten trillingssterkten op vloervelden, volgt dat in de nog te realiseren woningen voldaan kan worden aan de SBR-B. Mits deze woningen voorzien worden van massieve vloeren met een overspanning tot 8 m.

ing. A.W.N. (Antwan) van Haaren
DGMR Bouw B.V.

Bijlage 1

Titel	Trillingsregistraties bemande meting
Omvang	1
Bron	DGMR

Meetpunt 1

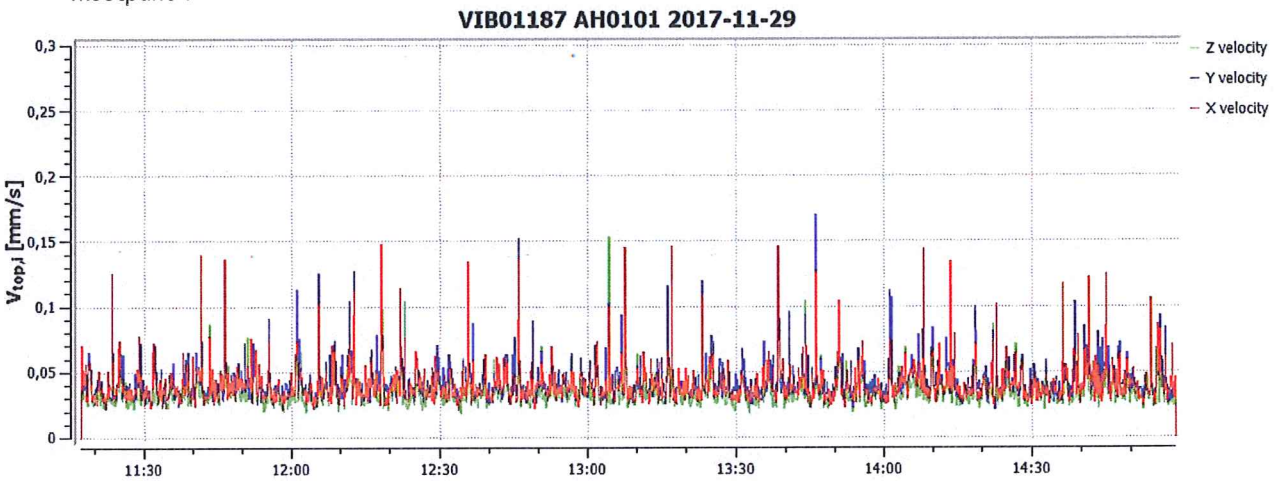

Meetpunt 2

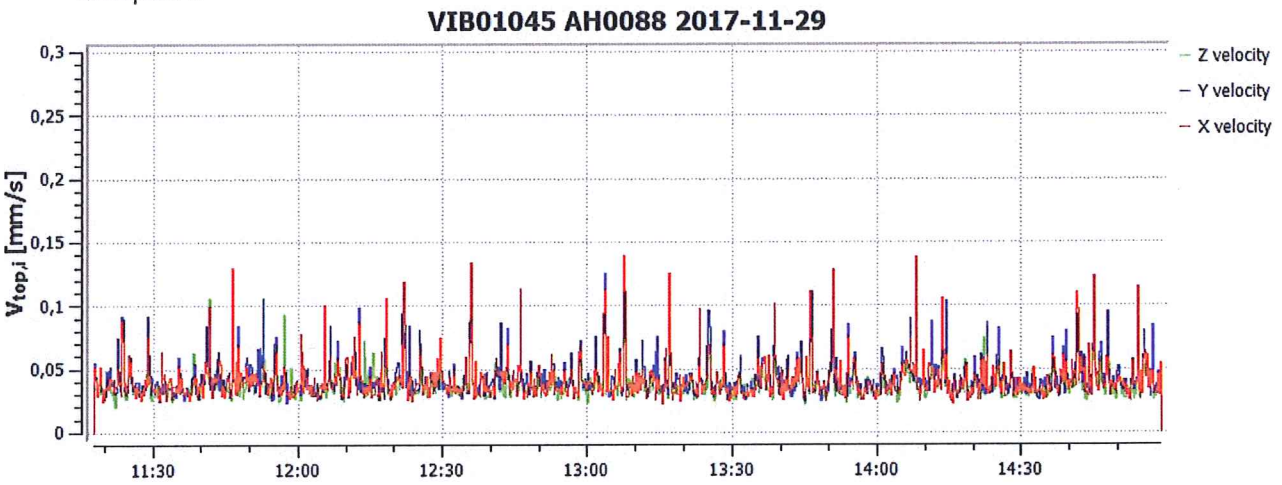

Meetpunt 3

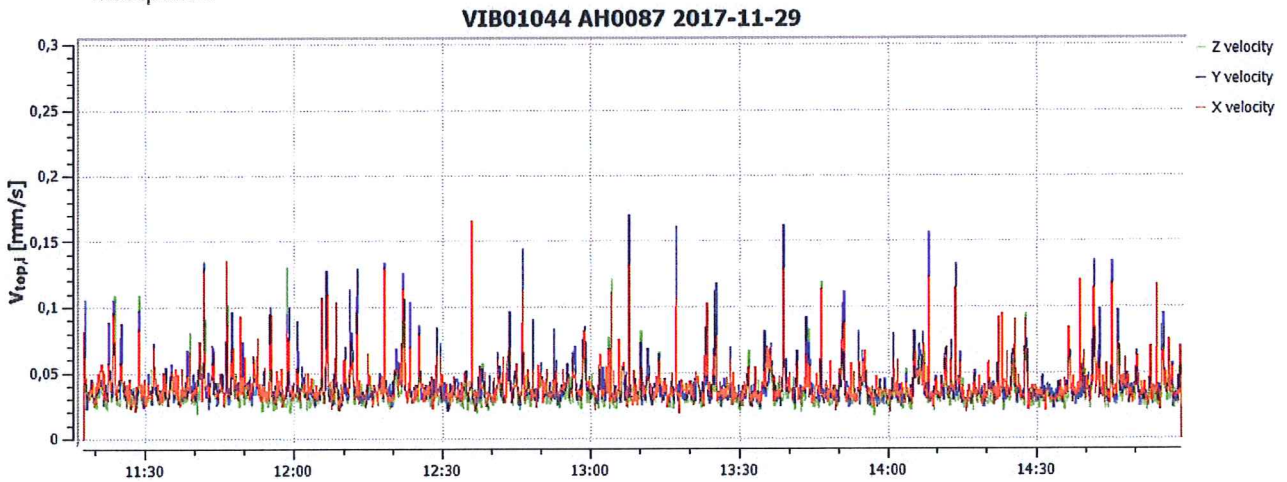

Bijlage 2

Titel	Trillingsregistraties 7 daagse meting
Omvang	1
Bron	DGMR

Meetpunt 1

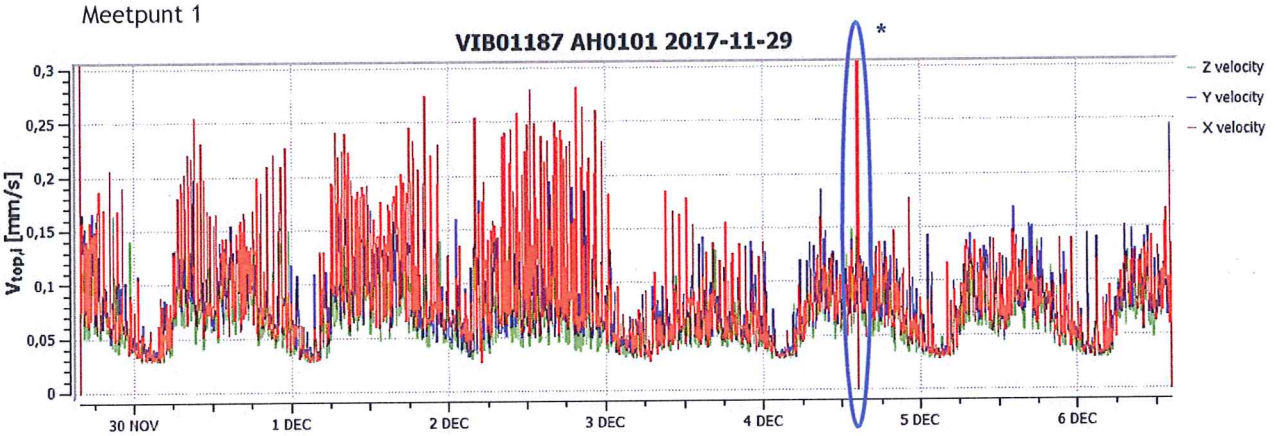

Meetpunt 2

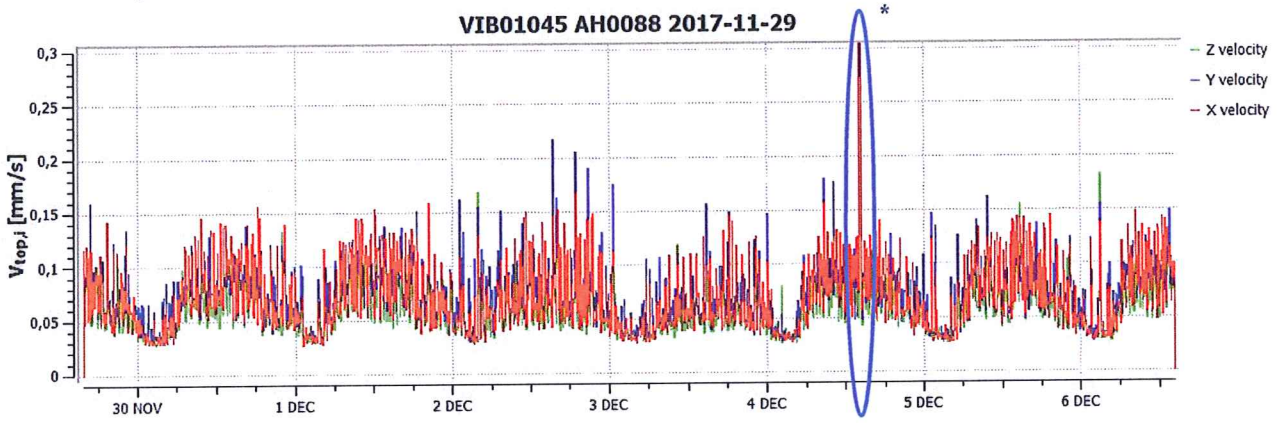

Meetpunt 3

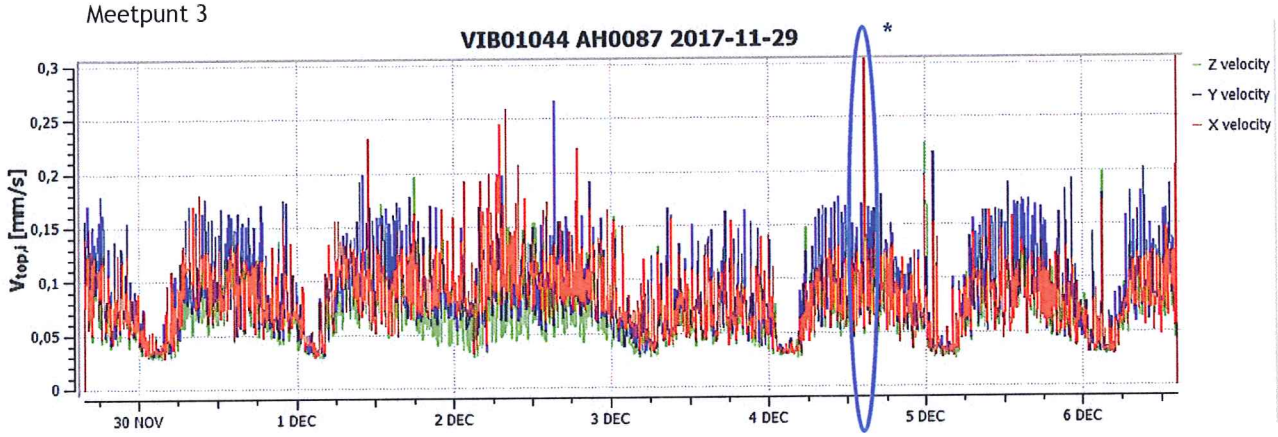

* Controleren meetpunten op batterijvoeding

BOOMEFFECTANALYSE T.B.V. DE BOUW VAN WONINGEN NABIJ EEN PAARDENKASTANJE AAN DE AMSTERDAMSEWEG TE ARNHEM

- Juli 2017 -

TITEL

Boomeffectanalyse t.b.v. de bouw van woningen nabij een paardenkastanje aan de Amsterdamseweg te Arnhem

LOCATIE

Amsterdamseweg
Achterzijde Bouriciusstraat 9
Arnhem-Noord
Gemeente Arnhem

OPDRACHTGEVER

De heer J.W. Hendriks
Senior adviseur Ruimte & Milieu
Aveco de Bondt
Postbus 64
7450 AB Holten

REFERENTIE OPDRACHTGEVER

N.v.t.

ONZE REFERENTIE

BO/RA/2017.056

DATUM OPNAME

20 juli 2017

DATUM RAPPORTAGE

26 juli 2017

VELDWERK

ing. Aernout Theunissen

- boomtechnisch adviseur
- bosbouwkundig ingenieur
- European Treeworker (ETW)
- European Tree Technician (ETT)
- geregistreerd boomtaxateur, lid NVTB

RAPPORTAGE

ing. Aernout Theunissen

BoomOntzorging.com
inventarisatie • onderzoek • advies • snoeien • vellen
Kerkstraat 7 • 6674 AS Herveld
info@boomontzorging.com • www.boomontzorging.com
Robert van Stuyvenberg 06-15699852 • Aernout Theunissen 06-23290014

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding & probleemstelling	4
1.2 Object- en locatieomschrijving	5
1.3 Beoogde / te verwachten werkzaamheden nabij de boom	6
2. Werkwijze & onderzoeksaspecten	7
3. Bevindingen	9
3.1 Conditionele toestand & levensverwachting van de boom	9
3.2 Beoordeling van de wortelkluit en ondergrondse groeiplaats	10
3.3 Kroonopbouw aan de zuidwestzijde van de boom	11
4. Conclusies & advies	13
Bijlage 1: Ontwerptekening bouw en aanleg t.o.v. de boom	16
Bijlage 2: Richtlijnen voor bouw- & aanlegwerkzaamheden bij bomen	17
Bijlage 3: Taxatieparameters en rekenblad berekening boomwaarde	18
Bijlage 4: Verklarende woordenlijst	19

1. INLEIDING

1. 1 Aanleiding & probleemstelling

In juli 2017 heeft de heer J.W. Hendriks van *Aveco de Bondt*, firma *BoomOntzorging* opdracht verleend voor het uitvoeren van een boomeffectanalyse op een bouwlocatie aan de Amsterdamseweg in Arnhem nabij een waardevolle paardenkastanje.

Op een braakliggend perceel aan de Amsterdamseweg t.h.v. het Centraal Station zullen woningen worden gebouwd. Aan de westgrens van dit perceel staat net in de achtertuin van de woning Bouriciusstraat 9 een als monumentaal geregistreerde witte paardenkastanje.
Het huidige voorlopige ontwerp voorziet in de bouw van 19 woningen van vier verdiepingen en een hoogte van circa 12 meter. De meest westelijke woning zal nabij de monumentale paardenkastanje komen te staan en de achtertuin zal grotendeels binnen de kroonprojectie van de boom komen te liggen.
Omdat het onduidelijk is of door de aanwezigheid van deze grote waardevolle boom de beoogde bouw van de woning mogelijk/zinvol is, is er een boomeffectanalyse (BEA) uitgevoerd. Daarbij is getoetst of de beoogde bouw op die kavel mogelijk is en of er eventuele aanpassingen aan het huidige ontwerp gedaan moeten worden. De boomeffectanalyse is gericht zijn op het beantwoorden van de volgende drie vragen:

1. *Is op de betreffende kavel de bouw van een woning mogelijk?*
2. *Waarmee moet rekening worden gehouden?*
3. *Wat is in relatie tot de aanwezigheid van de waardevolle boom mogelijk?*

Omdat het bouwproject zich nog in de ontwerpfase bevindt zijn gedetailleerde bouwtekeningen nog niet aanwezig. Wel is er op het voorlopige ontwerp een woning op de betreffende kavel getekend. Bij het uitvoeren van het onderzoek t.b.v. de boomeffectanalyse is er dan ook van deze ontwerptekening uitgegaan.
Op 20 juli 2017 is het veldwerk voor de boomeffectanalyse uitgevoerd. Daarbij zijn de dimensies van het huidige ontwerp in het veld uitgezet, zijn de algemene boomgegevens opgenomen, is de kroonvorm en –hoogte bepaald en is er een bewortelingsonderzoek uitgevoerd.

In deze rapportage staan de gehanteerde werkwijze, de bevindingen, de antwoorden op de specifieke onderzoeksvragen en adviezen voor het behoud van de boom uiteen gezet.

Afb. 1: De locatie van de bouwlocatie en de beschermde paardenkastanje aan de Amsterdamseweg in Arnhem-Noord.
Bron: ArcGIS.com, Google Earth

1. 2 Object- en locatieomschrijving

Terreinbeschrijving

De bouwlocatie is een braakliggend terrein aan de noordzijde van de Amsterdamseweg ter hoogte van het Centraal Station. Aan de noordzijde van het perceel liggen de ommuurde achtertuinen van de woningen aan de Bouriciusstraat.
De kavel van de meest westelijke woning van het ontwerp ligt tussen het fietspad van de Amsterdamseweg en de circa 2 meter hoge tuinmuur van Bouriciusstraat 9 en 11. De noordzijde van de kavel, dat langs de tuinmuur loopt, ligt circa 0,7 meter hoger ten opzichte van het deel langs het fietspad. Een talud vormt de overgang tussen het hoogteverschil.

De paardenkastanje staat in de achtertuin van Bouriciusstraat 9, in de hoek van de achtertuin van Bouriciusstraat 11 en het bouwterrein. De boom is 19 meter hoog en staat wat scheef en helt in noordelijke richting waarbij hij op maaiveldhoogte tegen de tuinmuur aan de achterzijde drukt.
De kroonprojectie van de paardenkastanje is wat ovaal en heeft van zuidwest naar noordoost een diameter van 18 meter en van noordwest naar zuidoost een diameter van 12 meter. Ongeveer de helft van de kroonprojectie bevindt zich boven het bouwperceel. Daarbij groeit een dikke gesteltak aan de zuidwestzijde van de boom op een hoogte van circa 9 meter ver uit over de bouwkavel.

Afb. 2: Het terrein van de bouw-locatie met de paardenkastanje. Op de foto zijn de dimensies van de woning en kavel-grenzen met pionnen, piketten en afzetlint aangegeven. De rode stippellijn geeft de locatie van de woning weer. Op de plattegrond van de kavel (links) is de boom opnieuw ingetekend en ook het talud en de dimensies van de woning.

Algemene kenmerken van de paardenkastanje

In de onderstaande tabel staan enkele algemene kenmerken van de paardenkastanje benoemd. Verdere gegevens omtrent de conditie, levensverwachting en beworteling van de boom staan vermeld in paragraaf 3.1.

Tabel 1: Algemene kenmerken van de paardenkastanje	
Boomsoort	*Aesculus hippocastanum* (witte paardenkastanje)
Aantal bomen	1
Registratienummer	02.12.B.3061
Plantjaar (geschat)	1880
Boomhoogte	19
Stamdiameter	90
Kroondiameter	12 x 18 meter
Beplantingstype	Solitaire boom
Groeiplaats	In de achtertuin van een oude woning nabij de erfgrens met het buurperceel en het achterliggende bouwperceel.
Conditie	Goed
Ernstige gebreken	Vraat van het blad door de Kastanjemineermot. Geen tekenen van aantasting door de Kastanjebloedingsziekte of aantasting door houtparasitaire schimmels.
Levensverwachting	Redelijk: 10-15 jaar. Ondanks de huidige goede conditie van de boom is de levensverwachting van de boom gesteld op 10-15 jaar vanwege het reële risico op vervroegde uitval als gevolg van aantasting door de Kastanjebloedingsziekte.
Esthetische waarde	Hoog (geregistreerde particuliere monumentale boom)
Boomwaarde (NVTB)	€ 9.665,00 (exclusief BTW)

1. 3 Beoogde / te verwachten werkzaamheden nabij de boom

Het bestaande ontwerp voorziet in de bouw van een geschakelde woning direct langs het fietspad. Volgens de huidige plannen worden de woning vier verdiepingen hoog met een totale hoogte van circa 12 meter. In dit ontwerp is de woning circa 9 meter breed en 6,5 meter diep. Tussen de achtergevel van de woning en de tuinmuur van Bouriciusstraat 9 en 11 is ruimte voor een achtertuin. In de achtertuin zal tevens een berging worden gebouwd (zie afbeelding 2 of Bijlage 1).
Bij zowel de bouw van de woning als bij de aanleg/inrichting van de tuin zijn er risico's op beschadiging van de paardenkastanje waardoor zijn duurzame behoud bedreigd kan worden.

Schade aan de boom kan daarbij ontstaan doordat:

1. De achtergevel en de hoogte van het gebouw te dicht op de kroon komt waardoor er dikke takken verwijderd moeten worden. Ook voor het plaatsen van steigers is er circa 2 meter vanaf de achtergevel nodig;
2. Voor het uitgraven van de funderingen er veel boomwortels verwijderd of beschadigd worden. Dit kan ook gebeuren bij de bouw van de berging;
3. Bij het aanleggen van de tuin het verhoogde deel langs de tuinmuur afgegraven wordt waardoor er een belangrijk deel van de wortelkluit wordt beschadigd. Ook het aanleggen van een terras in dit deel zou schade aan de boomwortels kunnen veroorzaken door fysieke beschadiging maar ook door het verstikken van de boomwortels als gevolg van optredende bodemverdichting en gebruik van een gesloten verharding.
4. Overige aspecten die met de bouw gepaard gaan zoals de opslag van bouwmaterialen op het wortelpakket van de boom (risico op verstikking van wortels door bodemverdichting), door het aan- en afvoeren van materialen door de hijskraan (risico op beschadiging van de kroon) en door ondeskundige snoei van takken door bouwvakkers (risico op beschadiging van de kroon en het aangezicht van de boom).

2. WERKWIJZE & ONDERZOEKSASPECTEN

Om inzicht te krijgen in de mogelijk negatieve gevolgen van de bouw-/aanlegwerkzaamheden op het voortbestaan van de boom en om de in paragraaf 1.1 genoemde onderzoeksvragen te beantwoorden, is het onderzoek opgedeeld in drie componenten. Dat zijn de volgende:

1. Visuele beoordeling van de conditie en levensverwachting van de boom;
2. Beoordeling van de omvang en structuur van de wortelkluit;
3. Beoordeling van de omvang van de kroon aan de zijde van de beoogde woning.

1. Visuele beoordeling conditie en levensverwachting van de boom

Voordat er randvoorwaarden worden opgesteld voor het duurzame behoud van de boom na de herinrichting van het groenvak, is het van belang eerst de huidige conditie en levensverwachting te bepalen om vast te stellen of langdurig behoud van de boom überhaupt mogelijk en zinvol is. Daarbij moet worden vastgesteld of de boom in zijn huidige hoedanigheid en bij ongewijzigde groeiplaatsomstandigheden nog voldoende lang zou kunnen blijven voortbestaan.

Daarom is de kroon, stam en stamvoet van de boom vanaf de bouwkavel visueel geïnspecteerd op zichtbare symptomen van structurele verzwakkingen en van aantastingen die de levensduur van de boom zouden kunnen doen verkorten. Omdat momenteel veel paardenkastanjes afsterven en vervroegd gekapt moeten worden vanwege aantasting door de Kastanjebloedingsziekte (bacteriële aantasting), is met name gelet op de aanwezigheid van aantastingssymptomen daarvan aan stam en takken.
De gehanteerde methodiek en toetsingscriteria zijn gebaseerd op de gangbare VTA- en IBA-methodieken (*Visual Tree Assessment* resp. *Integrierte Baumanalyse*) voor visuele boomveiligheidsinspecties.
Ook is de conditie van de boom bepaald. Deze is van groot belang voor de weerbaarheid tegen ziekten en aantastingen en voor het vermogen om compensatieweefsel te vormen bij optredende (structurele) verzwakkingen. Daarnaast is een goede conditie van belang voor het herstellingsvermogen na ontstane beschadigingen aan de boomwortels. De conditie van bomen wordt onder andere bepaald door het vertakkingspatroon van de kroon en de bladbezetting, -grootte en -kleur.

2. Beoordeling van de omvang en structuur van de wortelkluit

Om inzicht te krijgen in de risico's voor de boom als gevolg van de bouw en de inrichting/aanleg van de tuinen, is het van belang om inzicht te krijgen in de omvang en de structuur van de wortelkluit en in de omvang van de ondergrondse groeiplaats in relatie tot de voorgenomen en te verwachten werkzaamheden.

Voorafgaand aan de beoordeling zijn met pionnen, piketten en afzetlint de voornaamste elementen van de ontwerptekening in het terrein uitgezet (grens tussen de kavels en de locatie en grootte van de woning) op basis van de maatvoering van de ontwerptekening. Daardoor kan een inschatting worden gemaakt waar bepaalde werkzaamheden te verwachten zijn en kunnen de beste locaties voor het onderzoek van de beworteling worden vastgesteld.
Om de omvang en structuur van de wortelkluit, de aard van de boomwortels (dikte en functie) en de ondergrondse groeiruimte te kunnen beoordelen, zijn er ten zuiden van de boom (en tuinmuur) drie proefsleuven gegraven waarin de boomwortels zijn blootgelegd (zie afbeelding 3 en Bijlage 1). De drie proefsleuven zijn verschillend in grootte en diepte en in de manier waarop die zijn uitgegraven. Deze drie proefsleuven hebben de volgende kenmerken:

Tabel 2: Kenmerken van de drie proefsleuven			
Nr.	**Locatie**	**l x br x d** (m)	**Afstand tot muur*** (m)
P1	Zuidzijde boom, verhoogd terrein, vanaf de muur in zuidelijke richting.	1,1 x 0,3 x 1,0	0,2
P2	Zuidzijde boom, midden op het verhoogde terrein, in zuidelijke richting. De proefsleuf verspringt wat t.o.v. P1 en P3, die in één lijn liggen.	2,0 x 0,3 x 0,4	1,5
P3	Zuidzijde boom, in het talud, t.h.v. de achtergevel van de woning.	1,8 x 0,3 x 0,8	4,0

** Gemeten vanaf de tuinmuur*

Proefsleuf 1 en 3 zijn door het ontbreken van dichte beworteling handmatig gegraven. Voor het uitgraven van de proefsleu2 is een *Air-Spade* gebruikt. Daarmee wordt onder zeer hoge luchtdruk de grond tussen de boomwortels weggeblazen zonder dat de boomwortels daarbij beschadigd raken.
Na het uitgraven van de proefsleuven en het blootleggen van de boomwortels is de dikte/functie van de wortels, het aantal wortels en de diepteligging van de wortels vastgesteld en is een inschatting gemaakt van het verdere verloop en structuur van de wortelkluit.

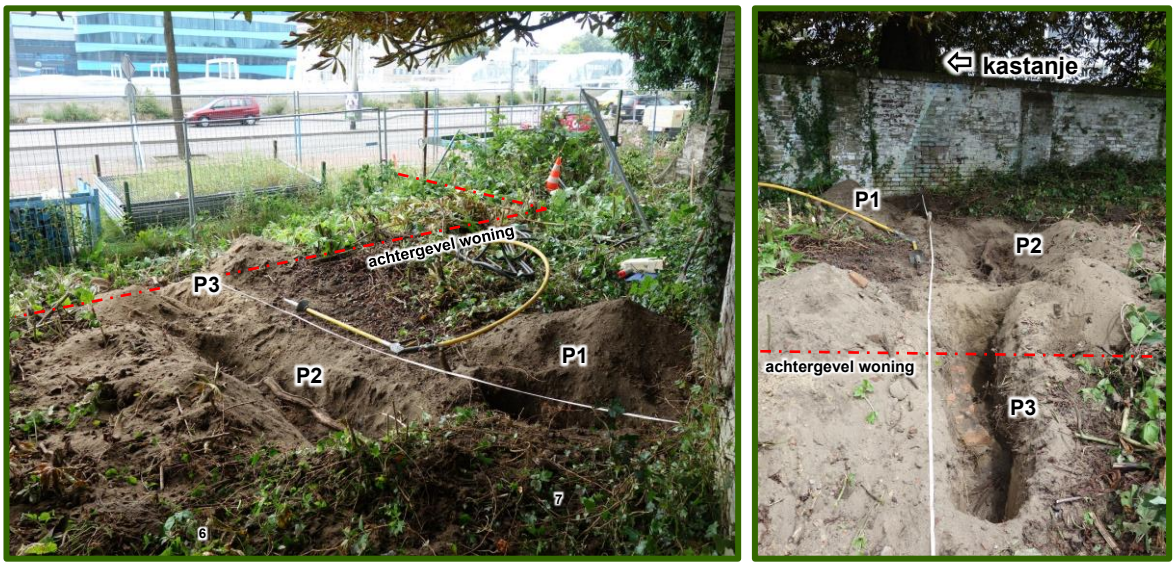

Afb. 3: De locatie van de 3 proefsleuven t.o.v. de tuinmuur en de achtergevel van de woning. Hierdoor wordt een goed beeld gekregen van de beworteling en van de risico's op beschadiging van de wortelkluit.

3. Beoordeling van de omvang van de kroon

Omdat het zuidwestelijke deel van de kroon voor een groot deel boven de bouwkavel groeit, is er grote kans op het ontstaan van knelpunten bij de bouw van de woning conform het huidige ontwerp. Daarom is op basis van de op de grond uitgezette contouren van de woning de kroonprojectie opgemeten.
Omdat een zware gesteltak boven de noordwestelijke hoek van de beoogde woning groeit is de opbouw van deze tak beoordeeld zodat bepaald kan worden tot hoe ver deze eventueel teruggesnoeid zou kunnen worden. Met een digitale boomhoogtemeter (*Nikon Forestry Pro*) is de hoogte van de dikste takken boven de woning, die redelijkerwijs niet verwijderd kunnen worden, bepaald.

3. BEVINDINGEN

3.1 Conditionele toestand en levensverwachting van de boom

De monumentale paardenkastanje is ongeveer even oud als de woningen aan de Bouriciusstraat en heeft een geschat plantjaar van omstreeks 1880.

De boom staat wat scheef en helt in noordelijke richting. Daarbij drukt de wortelkluit en stamvoet tegen de tuinmuur die de noordelijke begrenzing van de bouwkavel vormt. De scheefstand heeft een natuurlijke oorsprong en is waarschijnlijk het gevolg van scheefgroei door de hoge bebouwing die vroeger aan de zuidzijde van de boom stond. Het is geen teken dat de boom verminderd stabiel is en daardoor gemakkelijker om kan vallen. Wel heeft het als gevolg dat de wortelkluit aan de trekkende zijde (zuidzijde en bouwkavelzijde) sterker ontwikkeld is dan aan de drukzijde (noordzijde). Daardoor is de wortelkluit aan de zuidzijde van de boom zeer belangrijk voor de standvastheid van de boom. Ernstige beschadigingen van de wortelkluit aan de zijde van de bouwkavel kunnen dus tot instabiliteit van de boom leiden, waardoor hij kan omvallen. Dit dient dus absoluut vermeden te worden.

Aan de stamvoet, stam en kroon zijn ook geen tekenen van ernstige mechanisch verzwakkingen aangetroffen zoals holten en scheuren. Wel zitten er veel dode takken in de kroon die een potentieel risico kunnen gaan vormen voor de bewoners van de te bouwen woning. Deze dode (en breukgevoelige) takken kunnen bij een onderhoudssnoeibeurt verwijderd worden, hetgeen tot het reguliere onderhoud van de boom behoort.

Aan de stam en stamvoet zijn geen afwijkingen aangetroffen die duiden op aantasting door houtparasitaire schimmels of door de Kastanjebloedingsziekte. Ook hoger in de boom zijn aan de stam en gesteltakken niet de typerende bloedingsplekken van de Kastanjebloedingsziekte aangetroffen. Door deze besmettelijke bacteriële aantasting sterven de laatste tijd steeds meer paardenkastanjes vervroegd af. Hoewel er momenteel geen symptomen van aantasting zichtbaar zijn kan het wel zijn dat de boom al is aangetast. Ook is het zeer wel mogelijk dat de boom binnen enkele jaren aangetast zal worden en waardoor het versnelde afstervingsproces op gang komt.
Het blad in de kroon vertoont ernstige vraat door de Kastanjemineermot en wordt daardoor vervroegd bruin. Op zich veroorzaakt deze aantasting geen direct risico voor de boom maar indien de boom meerdere jaren opeen vroegtijdig bruin verkleurt, wordt de aanmaak van suikers in de bladeren beperkt en kan de boom verzwakt raken. Juist dan zal hij gevoeliger worden voor aantasting door de Kastanjebloedingsziekte en houtparasitaire schimmels.

De boom heeft momenteel een goede conditie en er zijn geen redenen dat hij op korte termijn gekapt zou moeten worden. Wel is het door het verhoogde risico op aantasting door de Kastanjebloedingsziekte aannemelijk dat de boom niet veel langer dan 10 tot 15 jaar gehandhaafd kan worden.

Afb. 4: De monumentale paardenkastanje heeft een goede conditie. De boom staat wat scheef waardoor de wortelkluit aan de bouw kavelzijde belangrijk is voor de stabiliteit. Ondanks zijn goede conditie is vervroegde uitval door de Kastanje-bloedingsziekte mogelijk binnen 10 tot 15 jaar.

3.2 Beoordeling van de wortelkluit en ondergrondse groeiplaats

Door het graven van de drie proefsleuven aan de zuidzijde van de boom, is een voldoende duidelijk beeld van de beworteling van de boom ontstaan en daarmee van de beperkingen waarmee bij de bouw en inrichting van de tuin rekening moet worden gehouden.
In onderstaande tabel staan de belangrijkste bevindingen per proefsleuf uiteen gezet.

Tabel 3: Bevindingen t.a.v. de beworteling in de drie proefsleuven

Nr.	Bevindingen	Invloed op bouw
P1	- Ondanks de nabijheid van de boom zijn hier nauwelijks boomwortels aangetroffen. Op 40 en 70 cm diep zijn twee dunne wortels van 1 cm dik aangetroffen. - De bodem bestaat hier uit onverdicht matig humeus lemig zand.	Ondanks dat er in deze proefsleuf nagenoeg geen boomwortels zijn aangetroffen kan hier niet willekeurig gegraven of gebouwd worden. Bij afgraven kan door het wegvallen van grondmassa de boom instabiel worden.
P2	- In deze proefsleuf is op een diepte van 20 cm een 10 cm dikke stabiliteitswortel aangetroffen. Deze stabiliteitswortel loopt vanaf de scheuren in de tuinmuur en loopt door tot aan het talud. Bij eerdere werkzaamheden (sloop) is de bovenzijde van de wortel beschadigd geraakt. - Door de dichte beworteling en het risico op het ontstaan op wortelschade is er tot slechts 40 cm diep gegraven.	De aanwezigheid van deze stabiliteitswortel indiceert de aanwezigheid van andere stabiliteitswortels in dit deel van de kavel die belangrijk zijn voor de standvastheid van de bomen. Deze mogen niet verwijderd worden omdat de boom daardoor instabiel kan worden.
P3	- In deze sleuf zijn geen boomwortels aangetroffen. De enige wortels die zijn aangetroffen zijn van de kruiden en van het opslag van jonge boompjes. - In de sleuf zijn muurresten en oude leidingen van de voormalige bebouwing aangetroffen. - De bodem bestaat uit puinhoudend, humusarm zwak lemig zand.	Deze proefsleuf ligt t.h.v. de achtergevel van de beoogde woning. Hier liggen restanten van de muren van de eerdere bebouwing en lopen geen boomwortels. Er zijn hier geen beperkingen voor het uitgraven en bouwen van de funderingen van de achtergevel.

Door de voormalige bebouwing langs dit deel van de Amsterdamseweg reikt de wortelkluit van de kastanjeboom niet verder dan het talud in het terrein. Het graafwerk t.b.v. de funderingen van de woning wordt dus niet belemmerd door de aanwezigheid van boomwortels. In het verhoogde deel van de bouwkavel, ten noorden van de te bouwen woning, lopen echter wel boomwortels die voor de stabiliteit en het voortbestaan van de boom van belang zijn. Deze kunnen niet zomaar verwijderd (of beschadigd) worden, waardoor er in het ontwerp en in het bouwproces rekening mee moet worden gehouden. Het bewortelingspatroon lijkt wel erg grillig te zijn, hetgeen waarschijnlijk door de voormalige bebouwing en gebruik van het terrein is veroorzaakt. Hierdoor kunnen er plaatselijk concentraties van wortels zijn ontstaan en plaatselijk wortels geheel ontbreken.

Door de lichte scheefstand van de boom en het daardoor grotere belang van de wortelkluit aan de zuidzijde voor de stabiliteit van de boom, kan het verhoogde terrein achter de woning binnen een radius van 4,0 meter vanaf het hart van de stamvoet van de boom niet afgegraven worden. In dit deel dient ook het ontstaan van bodemverdichting voorkomen te worden omdat de boomwortels dan door zuurstofgebrek alsnog kunnen afsterven. Voor de aanleg van de tuin aan de achterzijde van de woning dient daar ook rekening mee gehouden te worden, evenals bij de bouw van de berging in de achtertuin.

Afb. 5:
Proefsleuf 1 t/m 3

3.3 Kroonopbouw aan de zuidwestzijde van de boom

Voor het inschatten van de invloed die de boomkroon aan de zuidwestzijde op de bouw van de woning heeft, pionnen en piketten de gevellijn van de achtergevel uitgezet en is met een digitale boomhoogtemeter de hoogte gemeten tot waar maximaal gesnoeid kan worden en op welke hoogte zware takken een belemmering voor de bouw gaan vormen. De exacte locatie van de hoogtemeting is hierbij van belang omdat de Amsterdamseweg oploopt. De gemeten hoogte betreft dus de hoogte vanaf dat specifieke punt (zie afbeelding 6)

Boven de noordwesthoek van de woning loopt een zware gesteltak. De hoofdtak daarvan loopt op een hoogte van 9,5 meter hoogte. De gehele gesteltak aan die zijde heeft een totale hoogte van 16 meter. De zijtakken van de hoofdtak kunnen voor een groot deel gesnoeid worden maar de hoofdtak zelf (Ø > 15 cm) kan niet sterk ingekort worden omdat dit een te grote wond zou veroorzaken en er plaatselijk een te groot deel van de kroon verwijderd wordt. De tak zal door de leeftijd van de boom niet veel meer groeien en daardoor niet veel verder in lengte en massa meer toenemen. De invloed van deze gesteltak loopt tot circa 4,5 meter vanaf de noordwesthoek in de richting van de achtergevel en beïnvloedt daar de maximale hoogte die de woning in dat deel kan worden. Buiten die 4,5 meter vormt de tak geen belemmering meer voor de maximale hoogte van de woning.

De overige takken die boven de bouwkavel ver doorhangen zijn relatief dun en kunnen verwijderd worden.

Afb. 6: Boven de noordwesthoek van de woning groeit op 9,5 meter hoogte een dikke tak die niet verwijderd kan worden.

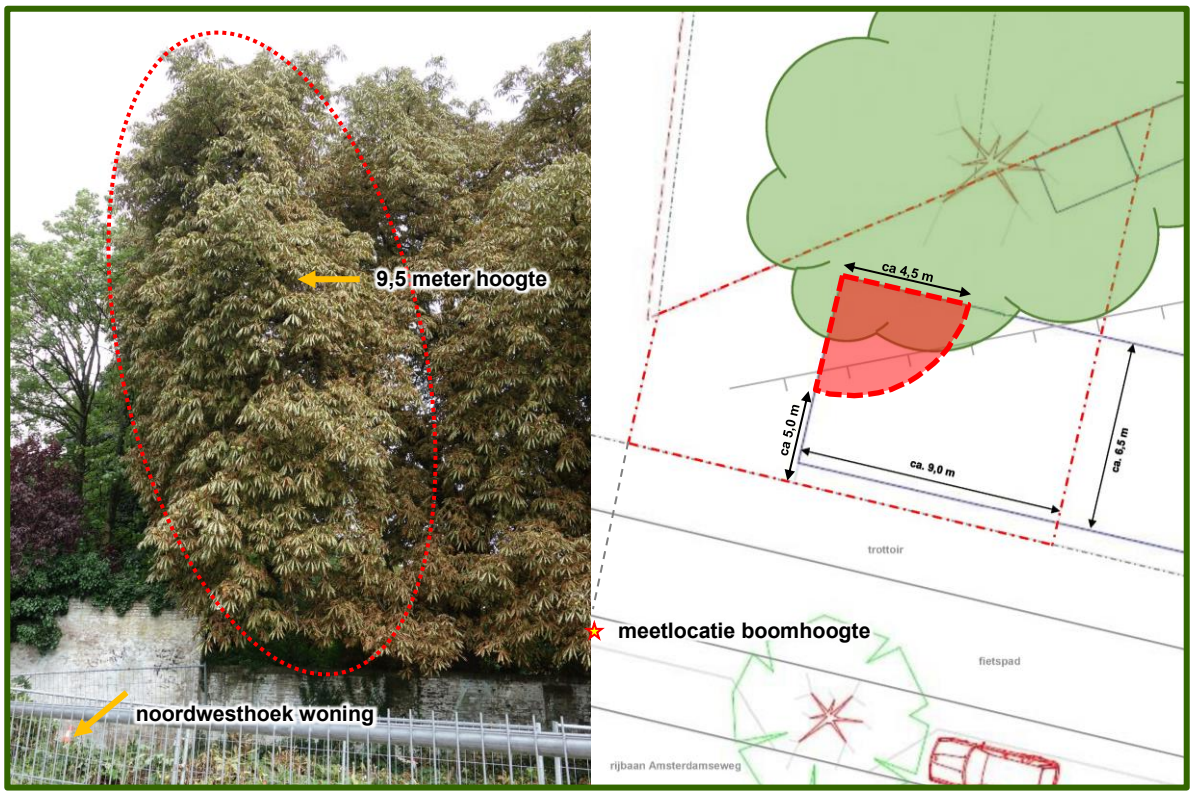

4. CONCLUSIES & ADVIES

Hieronder worden de conclusies van het onderzoek uiteengezet op basis van de in paragraaf 1.1 geformuleerde vraagstellingen. In de beantwoording van de onderzoeksvragen zijn tevens specifieke adviezen verwerkt.

Conclusies t.a.v. onderzoeksvraag 1: *Is op de betreffende kavel de bouw van een woning mogelijk?*

➔ Ja, dat is mogelijk.
Er is voldoende ruimte voor het huidige grondplan en in het deel waar de woning komt te staan komen nauwelijks boomwortels voor. Wel zullen er aanpassingen aan het ontwerp gedaan moeten worden i.v.m. de aanwezigheid van de boom.

Conclusies t.a.v. onderzoeksvraag 2: *Waarmee moet rekening worden gehouden?*

moet met de boomwortels en met de zware gesteltak boven de noordwesthoek van de woning rekening gehouden worden en daardoor met het ontwerp van woning en tuin en met de werkmethodes nabij de boom.

Boomwortels:
Voorkomen moet worden dat er grote beschadigingen aan de wortelkluit van de boom ontstaan. Dit kan gebeuren door mechanische beschadiging (bijvoorbeeld door graafwerk) en door verstikking van de wortels als gevolg van optredende bodemverdichting (door het berijden of het plaatsen van zware materialen op het doorwortelde deel van de bouwkavel). Grote beschadigingen aan de wortelkluit kunnen tot instabiliteit van de boom leiden en tot het vervroegde afsterven. Daarmee kan in de volgende fasen rekening worden gehouden:

- Bij het bouwklaar maken van de kavel moet kan het achterste deel van de kavel niet zomaar worden afgegraven of worden geëgaliseerd omdat daarbij grote schade aan de wortelkluit kan ontstaan. Bij het graven van de bouwput dient daarom vooraf beoordeeld te worden tot waar afgegraven moet worden. Daarbij dient het deel dat binnen een straal van 4,0 meter rondom de stamvoet van de boom valt beschermd te worden.
- Bij het ontwerp van de woning en de tuin dient rekening te worden gehouden met het hoogteverschil tussen de zuidzijde van de kavel en de noordzijde. Het is niet mogelijk om de noordzijde (verhoogde deel) geheel te verlagen i.v.m. de boomwortels. In het ontwerp van de tuin heeft een open verharding de voorkeur voor een geheel gesloten verharding i.v.m. de mogelijke verstikking van boomwortels en het beperken van infiltratie van regenwater.
- De berging in de achtertuin kan het best op betonbanden worden geplaatst zonder dat daarvoor een diepe fundering uitgegraven moet worden. Deze banden kunnen ondiep ingegraven worden. Hoe groter de afstand tot de boom hoe minder wortels daarbij beschadigd raken. Ook kan overwogen worden om de berging te funderen op lateien die betonnen poeren op de hoekpunten rusten. Hierdoor hoeft slechts plaatselijk gegraven te worden.
- Tijdens de bouw- en aanlegwerkzaamheden moet voorkomen worden dat het plaatsen van zware bouwmaterialen bodemverdichting in de doorwortelde zone aan de noordzijde van de kavel veroorzaakt. Indien er door ruimtegebrek toch bouwmaterialen geplaats moeten worden, dienen deze op (kunststof) rijplaten geplaatst te worden waardoor de druk op de bodem verdeeld wordt.

Boomtakken:
De grootste beperking voor de bouw van de beoogde woning is de zware gesteltak boven de noordwesthoek van de woning. Hierdoor kan de woning niet volledig tot 12 meter hoogte worden gebouwd en zal er een aanpassing in de plannen noodzakelijk zijn.

Bij het ontwerp en de bouw van de woning moet met de volgende punten rekening worden gehouden:

- Indien de boom gesnoeid gaat worden dient dit in overleg en samenspraak met de eigenaar van Bouriciusstraat 9 te gebeuren. Zij zijn de eigenaar van de boom. Het is van belang dat de boom door een deskundig boomverzorger gesnoeid wordt die in staat is om te bepalen wat, waar en hoeveel er gesnoeid kan worden zonder het voortbestaan of het aangezicht van de boom te bedreigen. Ook dienen dan tevens de dode en breukgevoelige takken uit de boom verwijderd te worden. Het heeft de voorkeur om de snoeiwerkzaamheden voorafgaand aan de bouw uit te voeren.
- Omdat er op 9,5 meter hoogte een zware gesteltak loopt die niet verwijderd kan worden (wel veel van de zijtakken) dient het ontwerp aangepast te worden. Hiervoor zijn diverse variaties denkbaar. Bij het aanpassen van het ontwerp dient rekening te worden gehouden met voldoende afstand tussen de tak en het dak i.v.m. mogelijk uitzakken van de tak en om bewegingen door wind geen beschadigingen aan de woning te krijgen. Ook dient er voor het plaatsen van steigers voldoende afstand tot aan de tak te worden ingecalculeerd.
- Bij een aangepast ontwerp voor de woning kan eventueel rekening worden gehouden met eventuele uitbreiding nadat de boom na circa 10 tot 15 jaar gekapt moet worden. Indien daar in het ontwerp al rekening mee wordt gehouden kan de woning t.z.t. na de kap van de boom relatief eenvoudig uitgebouwd worden.

<u>Conclusies t.a.v. onderzoeksvraag 3</u>: *Wat is in relatie tot de aanwezigheid van de waardevolle boom mogelijk?*

➔ Er kan een woning worden gebouwd waarbij het wortelpakket van de boom in een straal van 4,0 meter rondom de stamvoet wordt beschermd en waarbij de zware gesteltak op 9,5 meter hoogte behouden kan blijven.
Hierbij zijn er verschillende opties mogelijk waarbij het huidige ontwerp aangepast zal moeten worden. Dat kan zijn door het huidige grondplan te handhaven en de woning en de derde en vierde verdieping aan te passen aan de boomtak. Mogelijk kan ook de woning langer worden waardoor er twee verdiepingen toereikend zijn.

We hopen u met deze rapportage voldoende en naar wens geïnformeerd te hebben. Indien u hiertoe nog vragen of opmerkingen heeft dan zijn wij uiteraard graag bereid deze te beantwoorden dan wel nader toe te lichten.

Hoogachtend,

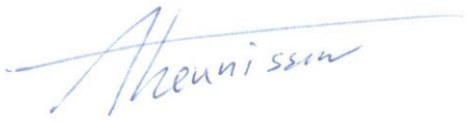

Aernout Theunissen

BoomOntzorging.com

BIJLAGE 1: Ontwerptekening bouw en aanleg t.o.v. de boom

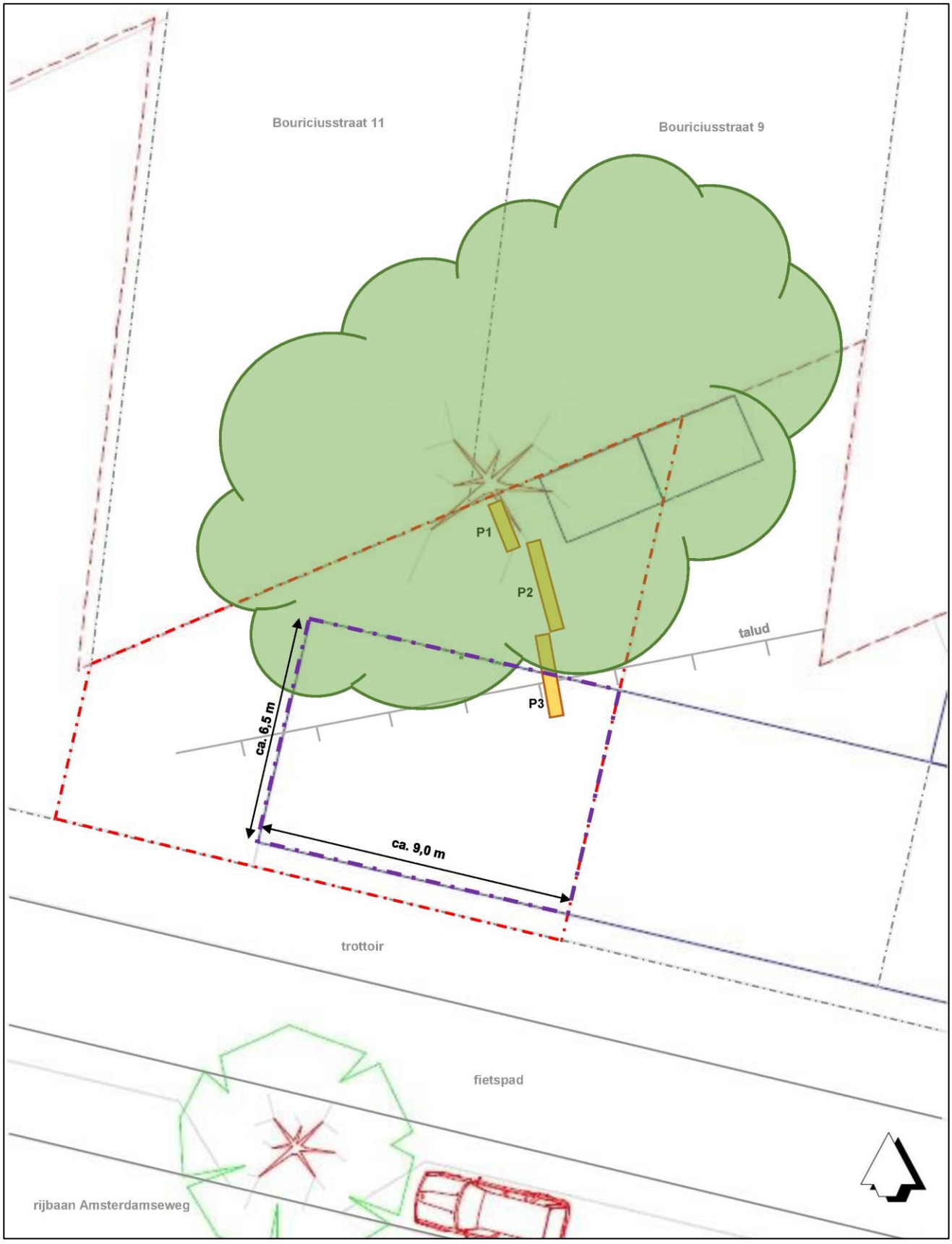

Boombescherming op bouwlocaties

Stadswerk

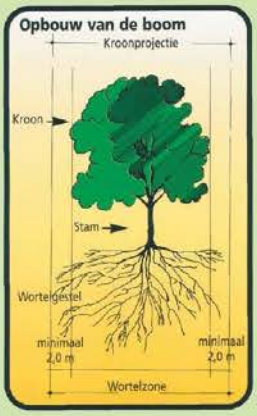

Let op!

Voordat bouwwerkzaamheden beginnen, aandacht voor de volgende voorschriften:

Algemeen
De voorschriften voor de bescherming van bomen dienen op de bouwlocatie aanwezig te zijn. De te treffen maatregelen dienen voor de uitvoering van de werkzaamheden in overleg met de boombeheerder en vervolgens met de directie te worden vastgesteld (zie: Standaard R.A.W. bepalingen). De aannemer is verplicht zijn medewerkers op deze voorschriften te wijzen en zorg te dragen voor de inachtneming daarvan.

Schade
Bij beschadiging van wortels, takken en/of stam is de aannemer verplicht dit onmiddellijk aan de boombeheerder en de directie te melden. Vakkundig ingrijpen kan grotere schade en vervolgschade beperken dan wel voorkomen. Toegebrachte schade dient de veroorzaker te vergoeden. De hoogte van het schadebedrag wordt bepaald door de aard en omvang van de toegebrachte schade en de boomwaarde volgens de **"Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen" (NVTB)** voor de waardebepaling van bomen.

Beschermingscode:

1. **Vooruitlopend op bouw-/sloopactiviteiten moeten de te handhaven bomen met de werkelijke kroonprojectie op tekening staan aangegeven.**
2. **Neem voor de start van de werkzaamheden contact op met de boombeheerder over de te nemen beschermingsmaatregelen.**
3. **Machinaal graafwerk binnen de kroonprojectie is verboden!**
4. **Voorkom bodemverdichting onder de kroonprojectie door transport, opslag van materialen e.d.**
5. **Snoeien van takken en wortels dikker dan 5 cm doorsnede uitsluitend na overleg met de boombeheerder en vervolgens laten uitvoeren door vakbekwame boomverzorgers (European Treeworkers).**

Graafwerkzaamheden
afbeelding 6-7

In de wortelzone is (machinaal) graven niet toegestaan.
Slechts bij hoge uitzondering en dan uitsluitend indien voorgeschreven (bestek) en in overleg met de boombeheerder zijn ontgravingen, in handkracht uit te voeren, binnen de wortelzone mogelijk. Uitsluitend in overleg met de boombeheerder en de daarop volgende toestemming van de directie kunnen incidenteel wortels tot een doorsnede van 5 cm recht worden doorgezaagd. Dit moet wel vakkundig gebeuren, dus knippen en zagen en niet trekken en scheuren. Doorzagen van dikkere wortels mag nooit. Het in handkracht ondergraven en/of onderboren is wel toegestaan. Het gestuurd onderboren van kabels en leidingen verdient de voorkeur. Een bouwput of -sleuf tegen de kroonprojectie van bomen mag niet langer dan drie weken open liggen. Blootliggende wortels moeten in alle gevallen beschermd worden tegen uitdroging en vorst (m.b.v. vochtige doeken of zwarte folie) en in ieder geval zo snel mogelijk worden toegedekt met grond. Bij vorst open sleuven aan de boomzijde direct afschermen.

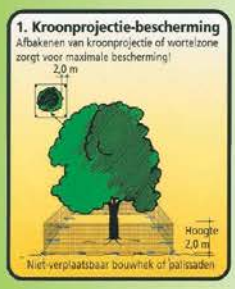

Terreinaanpassingen
afbeelding 8-9

Terreinophogingen en -afgravingen binnen de kroonprojectie zijn alleen bij uitzondering toegestaan, en dan uitsluitend indien voorgeschreven (bestek) in overleg met de boombeheerder en de daarop volgende toestemming van de directie. Ophoging of afgraving leidt tot afsterving van boomwortels door schade of zuurstofgebrek.

Boombescherming
afbeelding 1-2-3

Bomen op een werkterrein dienen zodanig met geschikte materialen beschermd te worden (niet- verplaatsbare bouwhekken, palissaden, houten schuttingen, steigeronderdelen etc.) zodat beschadigingen aan de wortelzone, stam en kroon uitgesloten zijn. Bij beperkte ruimte moet bescherming van de boomspiegel of minimaal een stambescherming aangebracht worden om zoveel mogelijk beschadigingen te voorkomen. Indien de voorgeschreven maatregelen niet toereikend zijn, meldt de aannemer dit onmiddellijk aan de boombeheerder en de directie.

Bodemverdichting
afbeelding 10-11

Verdichting van de bodem d.m.v. verdichtingmachines (trillingen) leidt tot verdichting van de grond en verstikking van de boom en is niet toegestaan binnen de kroonprojectie. Bouwverkeer binnen de kroonprojectie is evenmin toegestaan.

Bouwplaats/ Bouwverkeer
afbeelding 4-5

Binnen de kroonprojectie mogen geen bouw- en directieketen staan. Tijdelijke bouwwegen binnen de kroonprojectie zijn uitsluitend toegestaan indien deze zijn voorgeschreven (bestek) in overleg met de boombeheerder en de daarop volgende toestemming van de directie. Gebruik van rijplaten (beton, staal, hout of kunststof) en/of andere voorzieningen zijn dan noodzakelijk.

Opslagplaats
afbeelding 12

Bouwmaterialen opslaan en/of zand- en granddepots inrichten binnen de kroonprojectie is niet toegestaan. Opslag van olie, brandstoffen en chemicaliën moet aan de wettelijke eisen voldoen; deze stoffen echter nooit binnen de kroonprojectie opslaan. Cementresten, spoelwater en andere reststoffen (verpakkingen etc.) dienen zorgvuldig afgevoerd te worden; lozingen in bodem en/of oppervlaktewater en begraven is nooit toegestaan.

JPM

RAW

vhg Vakgroep Boomverzorging

GPKL.nl Gemeentelijk Platform Kabels & Leidingen

Bomen stichting

Uitgave:
Vereniging Stadswerk Nederland
vakgroep Groen, Natuur en Landschap
copyright 2007
Te bestellen bij secretariaat Stadswerk:
0318 – 69 27 21 of info@stadswerk.nl

BIJLAGE 3: Taxatieparameters en rekenblad berekening boomwaarde

Rekenblad boomwaarde

Taxatierapport					
Registratienummer taxatie	78-2017-007				
Objectbeschrijving	*Aesculus hippocastanum* (witte paardenkastanje)				
Boomnummer/-code	02.12.B.3061				
Locatie	Bouriciusstraat 9, Arnhem				
Opdrachtgever	Aveco de Bondt B.V.				
Naam geregistreerd taxateur NVTB	Dhr. ing. A.R. Theunissen, BoomOntzorging.com				
Datum	26 juli 2017				
Doelstelling	Boomwaardebepaling				
Boomwaarde	**€ 9.665**			per boom, exclusief BTW	
Toelichting	Berekening boomwaarde i.v.m. boomeffectanalyse				
Methodiek boomwaarde- & schadeberekening	Rekenmodel Boomwaarde, Richtlijnen NVTB 2013				
Aanplant & nazorg					
Stamomvang nieuwe aanplant	14/16 cm			Soort:	*Aesculus hippocastanum*
Boomleeftijd bij aanplant	0 jaar			Soortklasse:	2
Duur aanslagperiode incl. nazorg	3 jaar				
Kosten plantgoed		€ 265	A1	Exclusief 6% BTW	
Plantkosten		€ 215	A2	Exclusief 21% BTW	Plantkosten extensief
Kosten aanplant		**€ 480**	A3		
Kosten aanplant & rente na 3 jaar	€ 538	1,12			Rentefactor aanplantkosten (Tab. G1)
Garantie (10%)	€ 54				
Subtotaal	**€ 591**		A4		
Kosten nazorg, per jaar		€ 235		Exclusief 21% BTW	
Kosten nazorg & rente, na drie jaar	€ 733	3,12	A5		Rentefactor jaarlijks terugkerende kosten (Tab. G2)
Boomwaarde 3 jaar na aanplant	**€ 1.325**		A6		
Begeleiding tot functievervulling					
Boomleeftijd bij functievervulling	70 jaar				Functiecategorie 2 (lange levensduur, verlengde beg.per.)
Jaarlijkse beheerkosten		€ 15		Exclusief 21% BTW	Jaarlijkse kosten 'extensief'
Jaren begeleiding tot functievervulling	67 jaar				
Kosten begeleiding, totaal	€ 4.816	321,08	B1		Rentefactor jaarlijkse kosten gedurende 67 jaar (Tab. G2)
Kosten plantgoed en aanplant	€ 18.332	13,84	B2		Rentefactor aanplant en nazorg over 67 jaar (Tab. G1)
Boomwaarde bij functievervulling	**€ 23.148**		B3		Boomwaarde op 70-jarige leeftijd
Afschrijving					
Afschrijvingsmodel	4 afschrijving volgens annuïteit				
Rentevoet	4 %				
Verwachte totale levensduur	150 jaar				
Afschrijvingsperiode	80 jaar				
Huidige boomleeftijd	137 jaar				
Afgeschreven jaren	67 jaar				
Resterende levensduur	13 jaar				
Afschrijvingscomponent		€ 968			Annuïteit
Afschrijving	€ 13.483	58%	C1		
Actuele boomwaarde	**€ 9.665**		C2		Exclusief BTW

Alle kosten zijn exclusief BTW (voor aankoop plantgoed geldt 6% BTW, voor overige kosten geldt 21% BTW). De in de berekeningen gehanteerde rentevoet is 4%

BoomOntzorging.com

plaats en datum:
Wageningen, 26 juli 2017

naam / handtekening:
Dhr. ing. A.R. Theunissen
Geregistreerd taxateur van bomen, lid NVTB

BIJLAGE 4: Verklarende woordenlijst

Haarwortel
Boomwortels die als primaire functie de opname en transport van vocht en in het water opgeloste voedingsstoffen hebben. Haarwortels dragen slechts beperkt bij aan de standvastheid van de boom.

Houtparasitaire schimmel
Dit zijn houtrot-veroorzakende schimmels die rot veroorzaken in het levende hout, bast en cambium van bomen. Er zijn talrijke houtparasitaire schimmels die een variabele mate van agressiviteit hebben en die veelal specifieke delen van de boom aantasten. Het vruchtlichaam (= de paddenstoel) dient vaak voor herkenning van de soort schimmel waardoor de visuele boomveiligheidscontroles het beste in het najaar uitgevoerd kunnen worden. Naast houtparasitaire schimmels zijn er saprotrofe schimmels die eveneens houtrot veroorzaken maar welke alleen reeds afgestorven weefsel afbreken. Soms kunnen saprotrofe schimmels parasitair worden en ook levens weefsel gaan aantasten, hetgeen mogelijk wordt bij verzwakte bomen.

IBA
Een methodiek voor visuele boomveiligheidscontrole (Integrierte Baumanalyse), waarbij de ernst van zichtbare symptomen van structurele en pathologische verzwakkingen wordt beoordeeld aan de hand van de reactie van de boom op die verzwakkingen. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat door de vorming van compensatie- en extra steunweefsel de boom aantastingen en verzwakkingen kan compenseren waardoor de verzwakking van de boom verminderd of opgeheven wordt. Indien de boom in vitaliteit afneemt en de afbraak van levend weefsel niet meer kan compenseren neemt de boom daadwerkelijk in stabiliteit af. Deze IBA-methodiek is afkomstig van de Duitse boomonderzoekers *Michael Schlag* en *Hermann Reinartz* van het Duitse *Institut für Baumdiagnose*.

Kroonprojectie
De kroonprojectie is de verticale projectie van de rand van de kroon op de grond.
Het gebied binnen de kroonprojectie en soms tot circa 2 meter daarbuiten, wordt veelal beschouwd als de zone waarbinnen de meeste boomwortels zich bevinden. Hierop zijn er echter veel uitzonderingen zoals bij zuilvormige bomen, scheefstaande bomen, bomen in verhardingen, bomen in verdichte grond en bomen op plaatsen met een hoge grondwaterstand.

Levensverwachting
Een inschatting van de resterende levensduur van een boom, meestal uitgedrukt in de klassen: 0 jaar, <5 jaar, 5-10 jaar, 10-15 jaar en >15 jaar. De levensverwachting drukt de verwachte resterende *functionele levensduur* uit van een boom en niet de absolute biologische levensduur.
De klasse '*0 jaar*' wordt toegekend aan dode bomen. De klasse ' *<5 jaar*' is de minimaal toe te kennen levensverwachting bij nog levende bomen die dermate verzwakt zijn dat ze in hun laatste levensfase verkeren (afstervend zijn) of door een ernstige structurele verzwakking op korte termijn kunnen afbreken of kunnen omwaaien (zonder biologisch dood te zijn). De klasse '*>15 jaar*' is de maximaal toe te kennen levensverwachting vanwege de onvoorzienbaarheid van optredende ziekten, aantastingen en andere verzwakkingen op lange termijn. Bij deze bomen zijn er geen (ernstige) gebreken aangetroffen die de levensverwachting zouden kunnen verkorten.

NVTB
De *Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen* is een vakvereniging voor boomdeskundigen die officieel zijn geregistreerd als boomtaxateur. De NVTB streeft naar een uniforme methodiek voor het bepalen van de monetaire waarde van bomen en van de waardevermindering van bomen als gevolg van schade. De basis voor de waarde- en schadetaxaties zijn de *Richtlijnen NVTB 2013*. Alle bij de NVTB geregistreerde boomtaxateurs dienen conform deze richtlijnen te werken. Middels een vaktest voor

toelating tot de NVTB en een intern kwaliteitswaarborgsysteem worden de leden van de NVTB doorlopend getoetst op vakbekwaamheid en kwaliteit.

Stabiliteitswortel
De dikke boomwortels die het gestel van de wortelkluit vormen en als primaire functie de verankering van de boom met de grond hebben. Beschadiging of het verwijderen van stabiliteitswortels kan ernstige problemen met de standvastheid van een boom veroorzaken waardoor de boom kan omvallen (windworp). Ook kunnen grote verwondingen van de stabiliteitswortels een invalspoort voor houtparasitaire schimmels vormen waardoor er houtrot in de wortelkluit en stamvoet van de boom kan ontstaan.

Stam(voet)breuk
Het breken van de stam of de stamvoet als gevolg van een interne verzwakking door bijvoorbeeld houtrot, holten en scheurvorming in het stamhout. Externe factoren zoals een veranderde/toegenomen windbelasting op de boom spelen veelal een grote rol bij het afbreken van bomen.

VTA
Visuele boomveiligheidscontrole (Visual Tree Assessment), die ten doel heeft structurele en pathologische verzwakkingen bij bomen vroegtijdig te herkennen aan de hand van visueel waarneembare symptomen. Hierbij speelt de mechanische opbouw en werking van bomen een grote rol. De theoretische basis die hiervoor van toepassing is, is afkomstig van *Professor Claus Mattheck* maar is tevens gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek van diverse andere boomwetenschappers.

Windworp
Het omwaaien van een boom door het ‘kiepen’ van de wortelkluit. Dit treedt vaak op als gevolg van houtrot in of schade aan de wortelkluit en/of door een veranderde/toegenomen windbelasting op de boom.

BoomOntzorging.com

inventarisatie • onderzoek • advies • snoeien • vellen

BoomOntzorging.com is een dynamisch bedrijf dat werkzaam is in alle facetten van de boomverzorging. Door onze veelzijdige aanpak en brede expertise kunnen wij flexibel inspringen op alle wensen van boomeigenaren en boombeheerders voor de optimale verzorging en beheer van het bomenbestand. Door onze kennis, kunde en ervaring in boomverzorging en boomtechnisch onderzoek te bundelen kunnen wij in degelijke, theoretisch onderbouwde maar ook praktisch uitvoerbare adviezen voorzien.

Wij streven naar een directe en open communicatie met onze opdrachtgevers, een snelle en flexibele inzet en het leveren van de hoogst mogelijke kwaliteit. Door een breed scala aan eigen (onderzoeks)apparatuur kunnen wij alle verlangde werkzaamheden geheel in eigen beheer uitvoeren, waardoor bij lage kosten de kwaliteit gewaarborgd blijft.

Onderzoek & Advies:

- Inventarisatie van boombestanden
- Visuele boomveiligheidsinspecties (VTA)
- Boomtechnisch onderzoek
- Stabiliteitsonderzoek
- Groeiplaatsonderzoek
- Bewortelingsonderzoek (bij wortelopdruk van verhardingen)
- Bomeneffectanalyse (BEA)
- Waarde- en schadetaxaties
- Flora & fauna gedragscodes en QuickScans
- Bemiddeling bij boomconflicten

Groeiplaatsverbetering:

- Loswerken en verrijken van doorwortelde bodemlagen zonder optredende wortelschade
- Openbreken van verdichte bodemlagen ('ploffen')
- Pneumatisch injecteren van voedingstoffen in diepe, doorwortelde bodemlagen

Boomverzorgende werkzaamheden:

- Snoeien
- Begeleidingssnoei
- Onderhoudssnoei
- Knotten
- Vellen (klimmend, met hoogwerker of met telekraan)
- Plaatsen van kroonankers
- Aanplant van bomen & heesters

Wilt u nadere achtergrondinformatie over ons bedrijf of recentelijk door ons uitgevoerde projecten bekijken? Kijk dan op onze website: www.BoomOntzorging.com. Heeft u specifieke vragen, bel of e-mail ons via onderstaande contactgegevens.

Boombeheer BoomOntzorging:

- Totaalpakketten voor boomonderhoud en boombeheer
- Begeleiding bij boomprojecten
- Boombeheerplannen
- Demonstraties & training

Kerkstraat 7, 6674 AS Herveld
Robert van Stuyvenberg 06 1569 9852
ing. Aernout Theunissen 06 2329 0014
info@boomontzorging.com
www.boomontzorging.com

Aveco de Bondt
ingenieursbedrijf

Memo

Ter attentie van	Vof Arnhemse Heeren
Datum	11 augustus 2017
Distributie	
Projectnummer	170653
Onderwerp	Watertoets ontwikkeling Arnhemse Heeren
Opgesteld door	F. (Femke) Hilhorst
Gecontroleerd door	T. (Thijs) Visser

1 INLEIDING

In opdracht van Vof Arnhemse Heeren is door Aveco de Bondt een watertoets uitgevoerd voor de ontwikkellocatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem. De ontwikkeling vindt plaats binnen de gemeente Arnhem, in het beheergebied van waterschap Rijn en IJssel.
Voor het opstellen van het bestemmingsplan moet het aspect water beschouwd worden, daarom wordt het watertoets proces doorlopen. Het doel van de watertoets is om inzichtelijk te maken of de waterhuishoudkundige situatie gaat veranderen en welke maatregelen genomen kunnen worden om een verslechtering van de waterhuishoudkundige situatie te voorkomen. De opdrachtgever wil op de voorgenoemde locatie 19 woningen en bijbehoren infrastructuur ontwikkelen. Een inrichtingstekening van de ontwikkeling is weergegeven in de onderstaande Figuur en in Bijlage 1.

Figuur 1: Inrichtingstekening van ontwikkeling K10 te Arnhem. Blauw omlijnt zijn woningen. Het terrein waar gebouwd gaat worden grenst aan de Amsterdamsestraatweg.

2 PROJECTSITUERING

2.1 De ontwikkeling

Het plangebied ligt ten noorden van station Arnhem en wordt ingesloten door de Amsterdamseweg (zuidzijde), Brantsenstraat (westzijde), Bouriciusstraat en Sweerts de Landasstraat (noordzijde). Ten noorden en westen van het plangebied bevinden zich woningen. De locatie van het plangebied is opgenomen in de onderstaande Figuur.

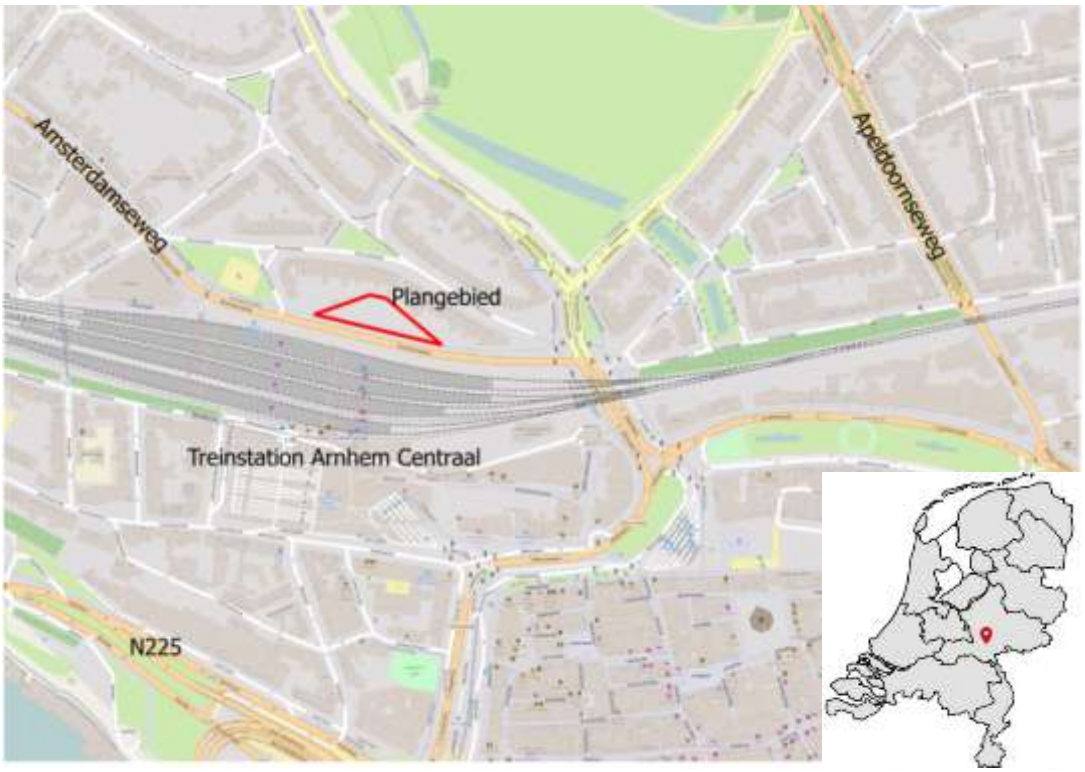

Figuur 2: Locatie van het plangebied.

Het project omvat de ontwikkeling van 19 woningen, bergingen en bijbehorende infrastructuur. Tot op heden is het plangebied onbebouwd. Het oppervlak van het plangebied is ca. 2.600 m^2 en ongeveer 2.500 m^2 van het oppervlak wordt verhard.

2.2 Maaiveldhoogte

De maaiveldhoogte op het plangebied is bepaald aan de hand van de Algemene Hoogtekaart van Nederland (AHN2). De resultaten zijn weergegeven in de onderstaande Figuur. De huidige maaiveldhoogte van het plangebied varieert van NAP +27,5 tot +31,5 m.

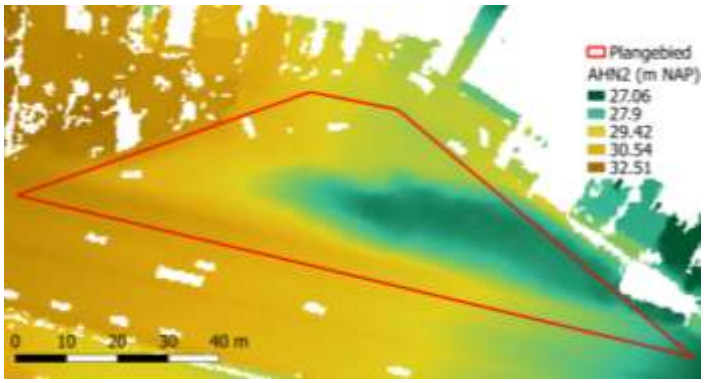

Figuur 3: Maaiveldhoogte van het plangebied (bron: AHN2).

2.3 Bodemopbouw

In de omgeving van het plangebied zijn verschillende boringen beschikbaar. De boorstaten zijn weergegeven in Figuur 4. De bodem in de omgeving bestaat hoofdzakelijk uit zand en biedt derhalve de mogelijkheid om hemelwater te infiltreren. Wel is de kans aanwezig dat er leemschotten onder het plangebied bevinden. Deze leemlagen liggen in Arnhem soms zelfs verticaal.

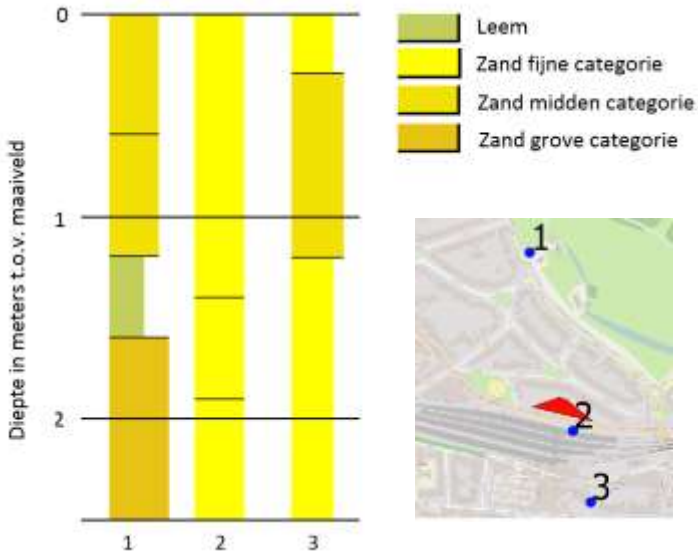

Figuur 4: Boorprofielen 1, 2 en 3 nabij de planlocatie. Respectievelijke identificatie Dinoloket: B40B1079; B40B0323 en B40B1480.

Het plangebied bevindt zich op het voormalig Nepromaterrein. Hier was van 1905 tot 1979 een chemische wasserij gevestigd, waardoor de grond ernstig was verontreinigd. Er zat onder meer lood, olie, teer en cyanide in de grond. Vanaf 2002 is sanering gestart waarbij de bovenste twee meter op het Nepromaterrein is ontgraven en voorzien van schone grond. Van twee meter diep tot het grondwater is in-situ verwijderd door

bodemluchtonttrekking en persluchtinjectie. De bodemopbouw is dus tegenwoordig substantieel anders dan dat van de omgeving.

2.4 Grondwater

Zoals te zien is in Figuur 5, ligt Arnhem aan de rand van een stuwwal, hierdoor varieert de maaiveldhoogte sterk.

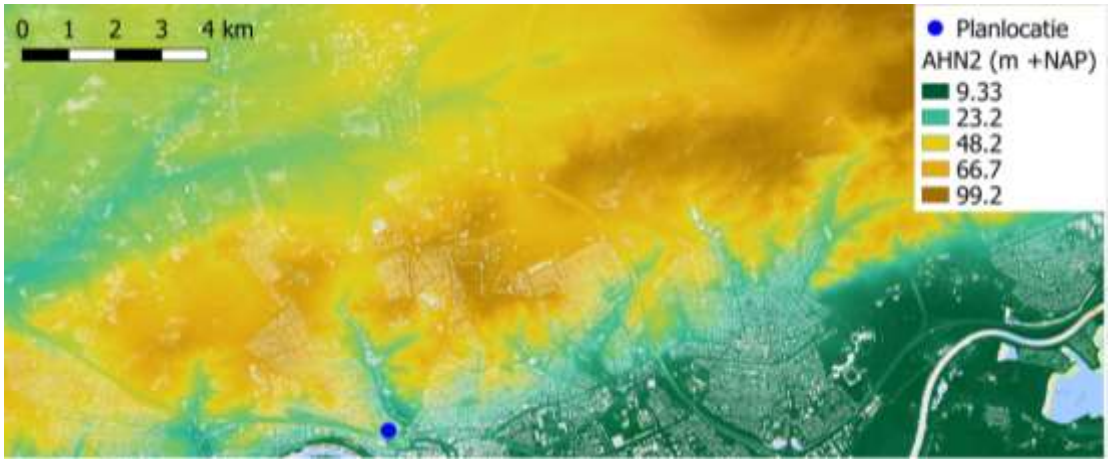

Figuur 5: Maaiveldhoogte van plangebied omgeving. Arnhem ligt aan de voet van een stuwwal.

Doordat het plangebied op een gestuwd complex ligt (zie Figuur 6), zijn er enorme sprongen in het freatisch grondwatersysteem. Onder Arnhem liggen drie watervoerende pakketten.

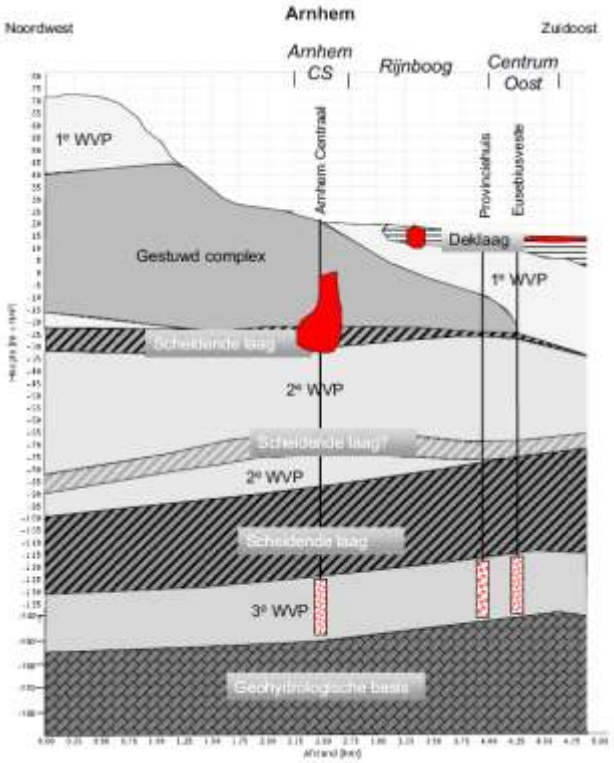

Figuur 6: Dwarsdoorsnede omgeving plangebied. De planlocatie ligt links van Arnhem CS, op een gestuwd complex (bron: Masterplan voor de ondergrond van Arnhem, Arcadis 2010).

In de onderstaande Figuur zijn boorstaten in en rond de omgeving van het plangebied weergegeven. Peilbuis 101 en 307 liggen binnen het plangebied. In deze peilbuizen is het freatisch grondwater gemeten op 9,16 en 9,57 meter diepte. Deze data is verkregen op 21 juni 1994.

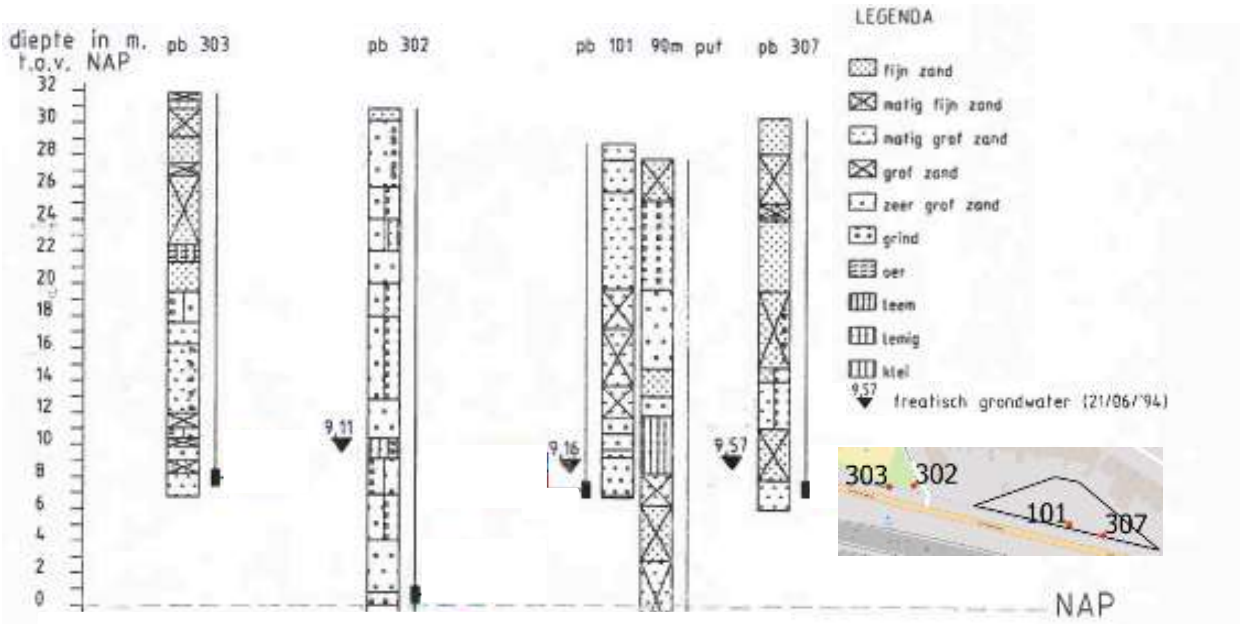

Figuur 7: Boorstaten in en rond de omgeving van het plangebied, gerealiseerd door Tauw in 1994. Van links naar rechts: peilbuis 303, 302, 101 en 307. Het oorspronkelijke Figuur is weergegeven in Bijlage 2.

Het diepe freatische water is te verklaren door het maaiveldverschil tussen de planlocatie en de noordelijk gelegen beek (ca 10 – 15 m hoogteverschil). Het is daarmee aannemelijk dat de grondwaterstanden voldoende laag zijn om infiltratie door middel van ondergrondse voorzieningen mogelijk te maken.

2.5 Oppervlaktewater

Binnen het plangebied bevindt zich op dit moment geen oppervlaktewater. In de omgeving van het plangebied bevindt zich wel oppervlaktewater. In Figuur 8 is een uitsnede uit de legger van waterschap Rijn en Ijssel opgenomen. Hierin staan de primaire wateren die in het beheer zijn van het waterschap opgenomen. Ten noorden van het plangebied loopt op een afstand van ca. 200 meter de St. Jansbeek (bron: leggerkaart waterschap Rijn en Ijssel).

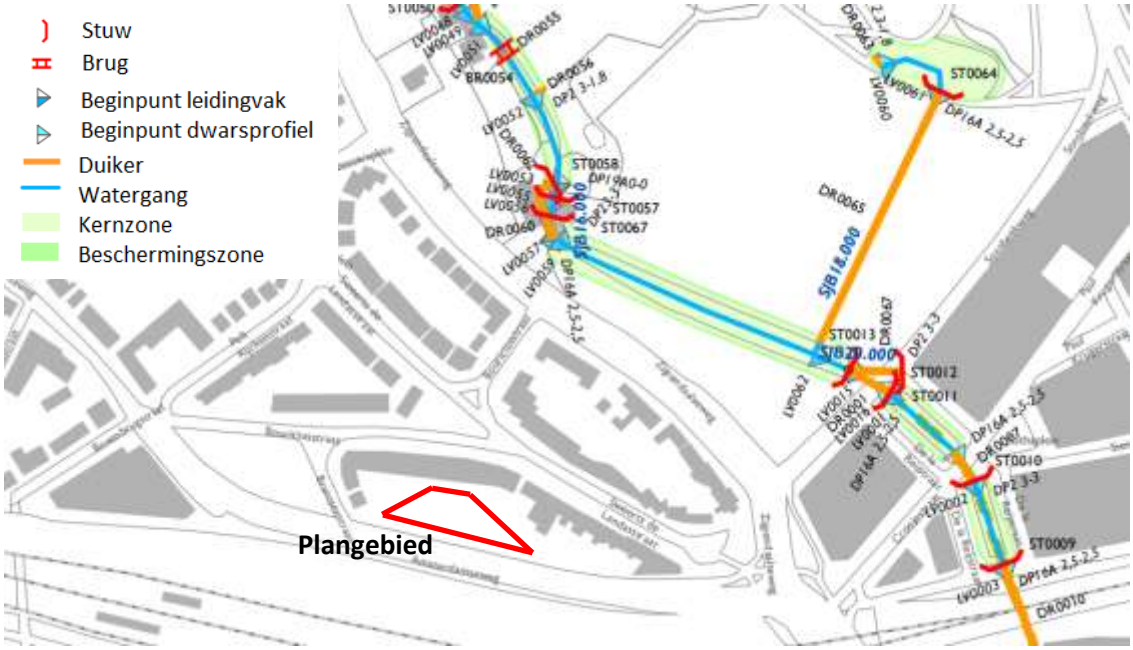

Figuur 8: Oppervlaktewater nabij ontwikkellocatie (bron: leggerkaart waterschap Rijn en Ijssel).

2.6 Riolering

De gemeente is verantwoordelijk voor de riolering nabij de planlocatie, zie onderstaande Figuur en in de Bijlage. Drie leidingen kunnen gebruikt worden om vuilwater af te voeren (rood omlijnt). Deze leidingen (PVC 250mm) zijn op de grens van het K10 terrein ondergronds afgedopt. De leidingen op het K10 terrein moeten worden opgezocht en opgegraven waarna er op aangesloten kan worden. Op de erfgrens moeten in de afvoerleiding ontstoppingsputten worden geplaatst.

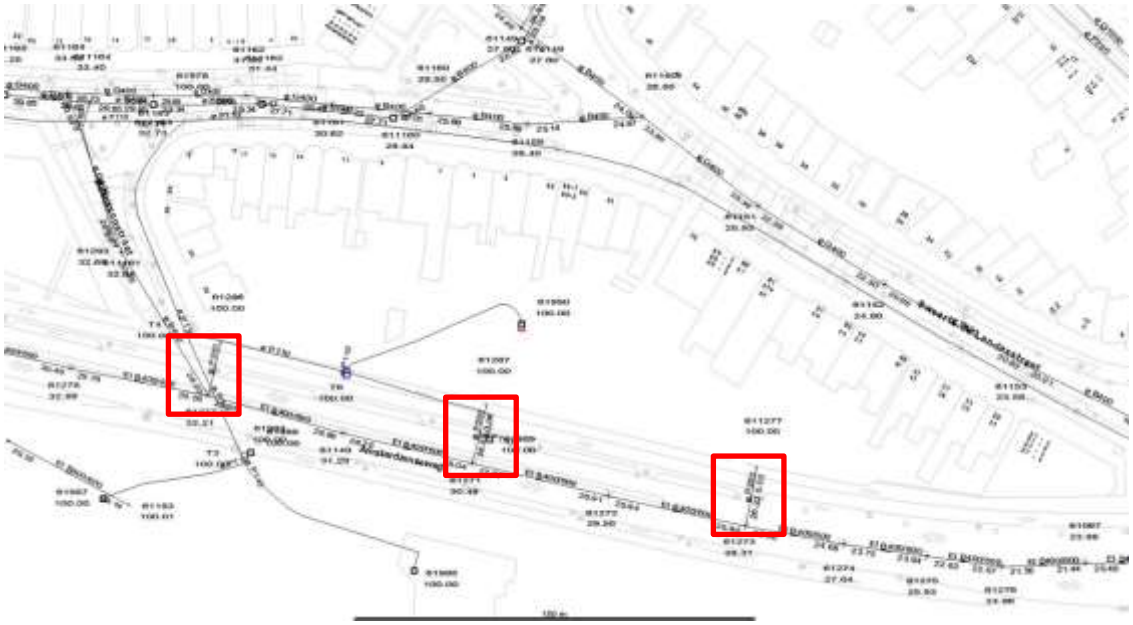

Figuur 9: Rioolstelsel plangebied. De drie leidingen waar vuilwater kan worden aangeboden aan het rioolsysteem zijn rood omlijnt. Een groter formaat van deze Figuur is weergegeven in Bijlage 3.

2.7 Overige (water)belangen

In de omgeving van het plangebied zijn geen keringen, grondwaterbeschermingsgebieden of andere belangen die spelen. Wel is in de Figuur 9 te zien dat er een persleiding P110 onder het plangebied ligt. Deze is aangelegd in het verleden omdat grootschalige sanering heeft plaatsgevonden op het plangebied.

3 BELEID GEMEENTE / WATERSCHAP

Het waterschap Rijn en Ijssel is waterbeheerder in het gebied. Op 19 juli 2017 heeft telefonische afstemming met Daniel Nieuwhuis plaatsgevonden. Hij heeft het beleid van het waterschap toegelicht. Om piekafvoer te beperken stelt het waterschap als eis dat voor verhard oppervlak een t=10 plus 10% geborgen moet worden op eigen terrein. Hierbij mag worden uitgegaan van een piekafvoer van 0,8 liter per seconde per hectare vertraagde afvoer.

De eisen en randvoorwaarden aan de ontwikkeling voor het thema water worden gesteld door de gemeente Arnhem. Op 19 juli 2017 heeft telefonische afstemming met Theo van der Kroon plaatsgevonden. Hij heeft het beleid van de gemeente toegelicht. Gemeente Arnhem stelt als eis dat voor verhard oppervlak 43 mm in 45 minuten geborgen moet worden. Voor deze 43 millimeter geldt dat hemelwater binnen het plangebied geïnfiltreerd moet worden. Wanneer er meer dan de aangegeven 43 millimeter valt, is afvoer van het overtollige water op het gemeentelijk stelsel toegestaan. Vuilwater mag via drie uitleggers worden aangeboden aan het stelsel. Daarnaast tellen groene daken niet mee als verhard oppervlak. Een ontwateringdiepte van 80 tot 90 cm onder vloerniveau dient gehanteerd te worden.

4 WATEROPGAVE

Gemeente Arnhem stelt als eis dat voor verhard oppervlak 43 mm in 45 minuten geborgen moet worden. De waterschapseis dat een T-10 bui met 10% klimaatcorrectie dient te worden geborgen komt hiermee overeen. Er zijn verschillende manieren om in deze berging te voorzien. Zo is het mogelijk om nieuw oppervlaktewater, infiltratievoorzieningen, ondergrondse berging of maatregelen op het dak toe te passen. Met het oog op de beschikbare ruimte en de conclusie uit voorgaande hoofdstukken ligt berging en infiltratie door middel van ondergrondse voorzieningen het meest voor de hand. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van verschillende oplossingsrichtingen en wordt onderbouwd hoe deze oplossingen bijdragen aan het invullen van de wateropgave. Hiervoor is Tabel 2 opgesteld.

Tabel 2: Overzicht oplossingsrichtingen

Maatregel	*Toepassing*	*Toepasbaarheid*	*Effect*
Infiltratiekratten	Onder infrastructuur en groenvoorzieningen.	Voor deinfiltratiekratten moet een zandvanger zitten vanwege de zandige ondergrond van het plangebied. Met deze zandvangers zijn infiltratiekratten goed toepasbaar. De infiltratiekratten moeten in principe boven de freatische waterstand, deze is voldoende laag.	Berging en infiltratie van hemelwater.
Infiltratieriool	Rond bebouwing voor dakwater en als transportriool tussen andere bergingsvoorzieningen.	Goed toepasbaar.	Berging en infiltratie van hemelwater.
Grindkoffers	Rond bebouwing voor dakwater.	Langs de buitenwanden van de woningen.	Berging en infiltratie hemelwater.
Groen dak	Dak van de woningen	Met een specifieke dak en funderingsconstructie goed toepasbaar.	Reductie van verhard oppervlak waardoor de wateropgave vermindert.
Berging op het dak	Dak van de woningen	Met een specifiek dak en funderingsconstructie goed toepasbaar.	Berging van hemelwater op het dak.

De totale bergingsopgave betreft 43 mm over een totaal verhard oppervlak van 2.500 m^2. Dit komt neer op 107,5 m^3. Het verhard oppervlak kan worden verminderd door de toepassing van groene daken. Vermindering van het verhard oppervlak staat dan in een verhouding 1:1 met het oppervlak groen dak. Voor de overige verharding dient nog steeds 43 mm geborgen te worden.

De meest efficiënte manier van bergen is in infiltratiekratten. Een krat met afmetingen van 0,66 meter hoog en 0,80 meter breed en lang heeft een netto bergingsvolume van 0,406 m^3 en een benodigd ruimtebestek van 0,64 m^2. In totaal 265 kratten hebben een berging van 107,5 m^3 en een benodigd ruimtebestek van 170 m^2. Hiermee kan worden

voldaan aan de gestelde bergingseis. Door het toepassen van (infiltratie)riolering om het water in de kratten te krijgen kan in het ontwerp nog een optimalisatie gezocht worden in de hoeveelheid toe te passen kratten.

Bovengenoemde alternatief betreft een voorbeeldoplossing en hiervan kan afgeweken worden in het uiteindelijk ontwerp. Als ontwerpeis wordt gesteld dat er 43 mm berging aanwezig dient te zijn in het aangelegde systeem voor het volledige verharde oppervlak. De dit dient te gebeuren in een voorziening die infiltratie van hemelwater binnen het plangebied mogelijk maakt. Hiermee zijn zowel de bergingseis van het waterschap als de bergings-/infiltratie eis van de gemeente geborgd.

5 CONCLUSIE

In opdracht van KWP is door Aveco de Bondt een watertoets uitgevoerd voor de ontwikkellocatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem. In deze memo wordt het beleid van het waterschap Rijn en Ijssel en gemeente Arnhem ten aanzien van het thema water toegelicht en wordt een voorbeeldoplossing aangedragen om aan het beleid te voldoen.

De ontwikkeling betreft 19 woningen met bijbehorende infrastructuur. In totaal omvat de ontwikkeling 2.600 m^2 en is er weinig ruimte gereserveerd voor groenvoorziening. Het plangebied ligt aan de voet van een stuwwal waardoor de maaiveldhoogte sterk varieert in de omgeving. Het plangebied heeft een zandige ondergrond met mogelijk leemplaten en heeft een freatische grondwaterstand die relatief diep onder maaiveld ligt. In het plan is geen ruimte gereserveerd voor de aanleg van nieuw oppervlaktewater.

Gemeente Arnhem stelt als eis 43 mm hemelwater over het totaal verhard oppervlak te bergen. Hemelwater dient niet vertraagd te worden afgevoerd op het rioolstelsel, dus al het hemelwater zal volledig geborgen moeten worden. Overigens dient bij een hevigere neerslag dan de vereiste 43 millimeter wel een overstortvoorziening op het gemeentelijk riool beschikbaar te zijn om het overtollige water af te kunnen voeren. Vuilwater kan via drie uitleggers worden aangeboden aan het stelsel. Bovenstaande komt overeen met de bergingseis van het waterschap.

Om klimaatbestendig ontwikkelen te stimuleren hanteert de gemeente de regel dat groene daken niet worden meegerekend tot het verhard oppervlak. Hemelwater dat op de infrastructuur in het plangebied valt dient opgevangen en geborgen te worden in daarvoor bestemde voorzieningen. Daarnaast dient 43 mm te infiltreren in de bodem. Het meest voor de hand liggend zijn ondergrondse voorzieningen. Mogelijke oplossingen zijn met name grindkoffers, infiltratieriool en infiltratiekratten. Uit een voorbeeldberekening blijkt dat er binnen het huidige plan 265 kratten met een inhoud van 0,406 m^3/krat benodigd zijn om aan de berging te voldoen. Deze kratten kunnen onder de parkeerverharding worden aangebracht. De aanbevolen maatregelen zijn indicatief en dienen nader uitgewerkt te worden bij vaststelling van het ontwerp.

Opgesteld door
F. (Femke) Hilhorst

Gecontroleerd door
T. (Thijs) Visser

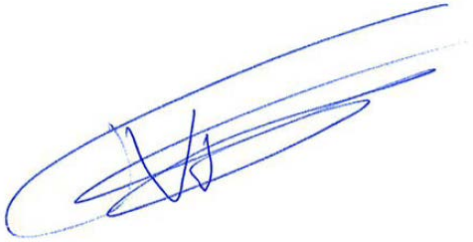

Bijlage 1: Tekening plangebied

Bijlage 2: Boringen Tauw 1994

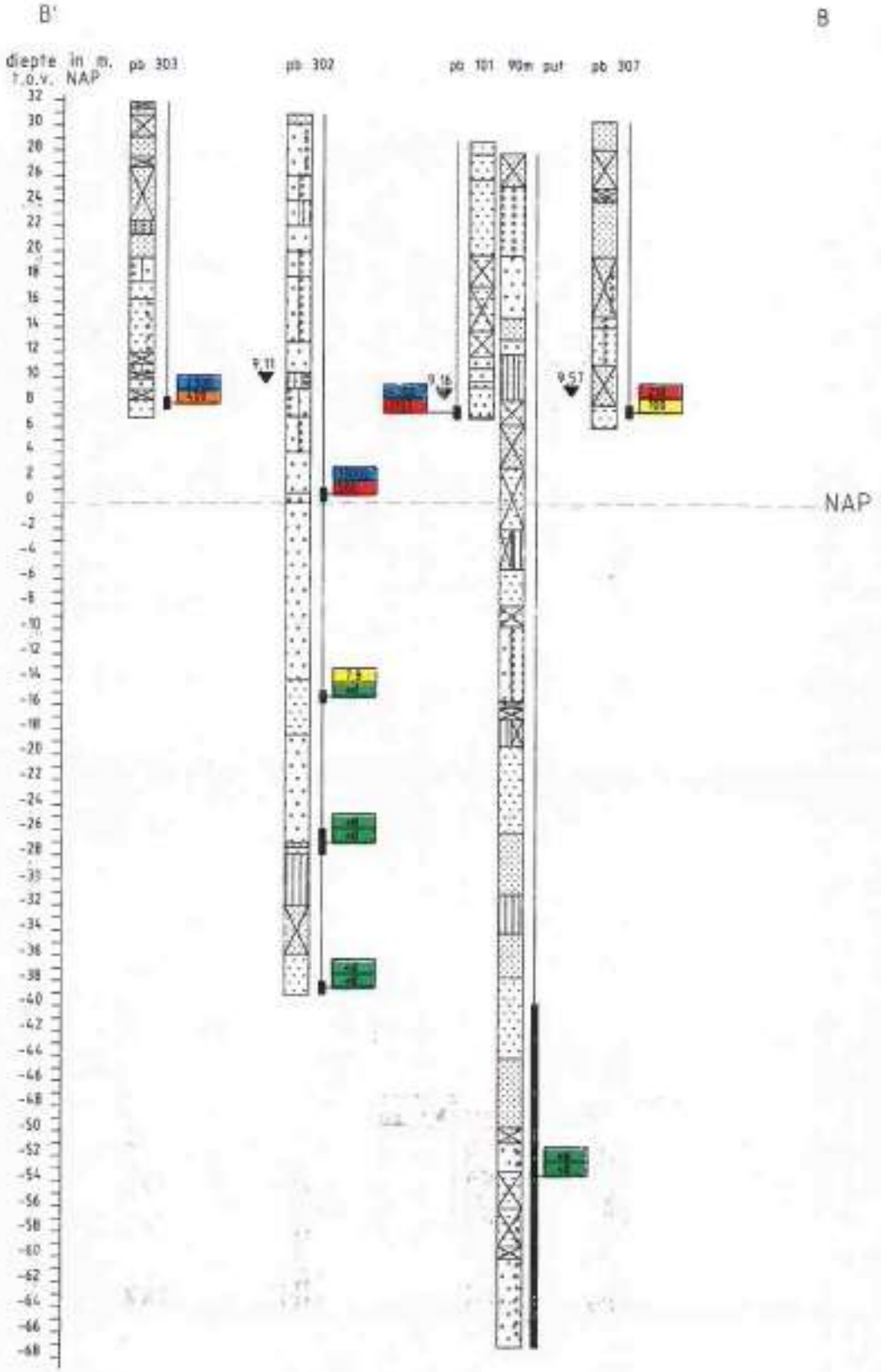

LEGENDA

- fijn zand
- matig fijn zand
- matig grof zand
- grof zand
- zeer grof zand
- grind
- aer
- leem
- leemig
- klei

▼ treatisch grondwater (21/06/'94)

- ≤ S of < detectielimiet
- > S en ≤ T
- > T en ≤ I
- > I
- > 10 X I-waarde

concentraties PER in µg/l
concentraties TRI in µg/l

SCHAAL HORIZONTAAL 0 25 50 75m

SCHAAL VERTIKAAL 0 12,5 25m

Opdrachtgever: GEMEENTE ARNHEM		Schaal: -.-	Formaat: A3p
Project: ARNHEM AMSTERDAMSEWEG 38		Projectnr.: 3329488	
Onderdeel: GEOHYDR. DWARSPROFIEL B-B' VERSPREIDING PER/TRI	Datum: 19-08-'94	Tekeningnr.: 107	
	Getek.: RLR		
	Gecontr.:		
	Gezien:		

Papierschaal 3cm 2 1 0

M94.01996.1.B.CE

TauwMilieu
Postbus 133, 7400 AC Deventer

Bijlage 3: Overzicht riolering

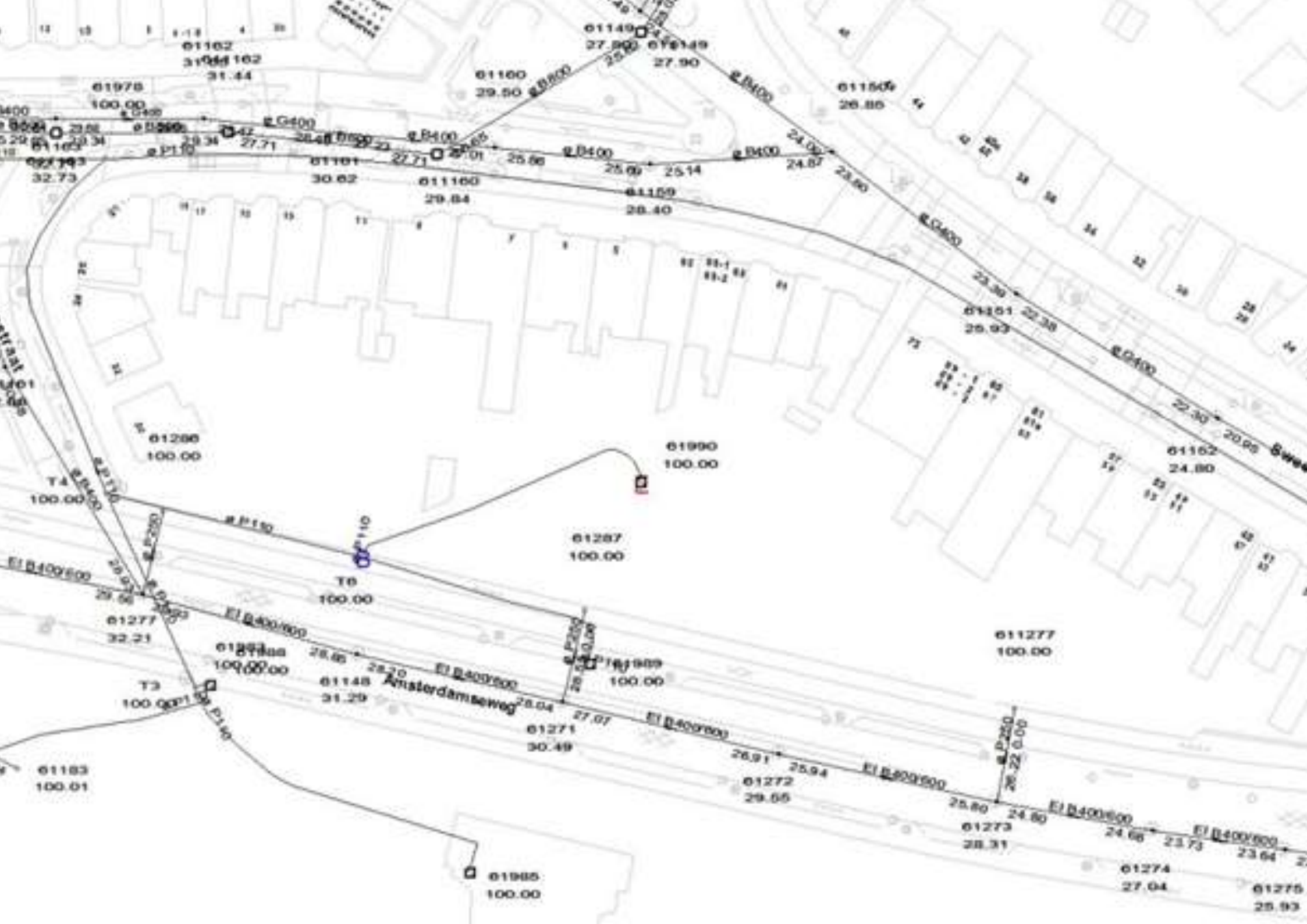
61162
31.44
61978
100.00
61160
29.50
61149
27.90
61150
26.86
61163
32.73
61161
30.62
61160
29.84
61159
28.40
61151
25.93
61162
24.80
61286
100.00
61990
100.00
T4
100.00
61287
100.00
T6
100.00
61277
32.21
61288
100.00
61148
31.29
Amsterdamseweg
61989
100.00
T3
100.00
61271
30.49
611277
100.00
61272
29.55
61273
28.31
61274
27.04
61275
25.93
61183
100.01
61985
100.00
El B400/600
ø B400
ø P110
ø P150
ø P250

Aveco de Bondt
ingenieursbedrijf

MEMO

Aan:	Kondor Wessels Projecten				
Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Van:	P. Verschragen				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

Inleiding

Op verzoek van KWP is een quick scan uitgevoerd van de mogelijke risico's met betrekking tot de kwaliteit van de bodem voor de locatie Amsterdamseweg 38 te Arnhem. Aanleiding voor de uitvoering van de quick scan is de voorgenomen aankoop van de locatie door KWP. De aankoop betreft het kadastrale perceel 5364. De locatie betreft het zgn. Neproma-terrein.

Situatie

Proces

Op het voormalige bedrijfsterrein zijn vanaf het begin van deze eeuw tot het eind van de jaren zeventig diverse bedrijven gevestigd geweest (zeepfabriek, wasserij (natwasserij en chemische reiniging) en diverse autoherstelinrichtingen). Door deze activiteiten is een ernstige bodemverontreiniging met chloorhoudende oplosmiddelen ontstaan. Daarnaast zijn verontreinigingen met minerale olie, PAK en zware metalen, PCB's en asbest aangetroffen.
Voor de sanering van het terrein is gekozen voor een zogenaamde multifunctionele saneringvariant, waarbij de aanpak van het gehele geval van verontreiniging in fasen heeft plaatsgevonden.
Fase 1 bestond uit het ontgraven van de verontreinigde bovengrond van de omliggende particuliere (voor- en/of achter-) tuinen, van het voormalige bedrijfsterrein en van de herinrichting van de Amsterdamseweg. Daarnaast is tijdens fase 1 het in situ systeem aangelegd.
Fase 2 omvatte de sanering van het grondwater door middel van een in-situ systeem.
De grondwatersanering is in opdracht van Nazorg Amsterdamseweg Arnhem B.V. uitgevoerd en omvatte:

- Persluchtinjectie in de verzadigde zone;
- Bodemluchtextractie in de onverzadigde zone en
- Grondwateronttrekking middels deepwells.

De actieve grondwatersanering is in 2009 beëindigd.

Fase 3 omvat de nazorgfase: om de grondwaterkwaliteit na de actieve sanering te monitoren, dient conform de beschikking het grondwater minimaal viermaal te worden gemonitord over een periode van 15 jaar (2, 5, 10 en 15 jaar na het beëindigen van de grondwatersanering).

0003-8-1-2014

MEMO

Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

Geohydrologie

De grondwaterverontreiniging bevindt zich in het eerste watervoerend pakket, bestaande uit fijn tot grof zand vanaf maaiveld tot een diepte van circa 52 a 55 m. De gemiddelde stijghoogte in het eerste watervoerend pakket bevindt zicht op circa 9 m +NAP (21 m-mv). Het grondwater wordt gevoed door het neerslagoverschot. De grondwaterstroming ter hoogte van de onderzoekslocatie is zuidwestelijk in de richting van de Rijn.

Beschikbaar gestelde documenten

Beschikbaar gesteld zijn de volgende documenten:

1. Beoordeling tussenevaluatie sanering Amsterdamseweg 38 e.o. fase 1. Kenmerk gemeente Arnhem RWB 03/300/wolfma/cw, d.d. 9 september 2004.
2. Beoordeling grondsanering Sweerts de Landasstraat, Amsterdamseweg 38 e.o. Kenmerk gemeente Arnhem 2008.0.089.533/ez, d.d. 3 oktober 2008.
3. Eindevaluatie grondwatersanering Amsterdamseweg en omgeving te Arnhem. Projectnummer 4660720, d.d. 11 februari 2010, in opdracht van Nazorg Amsterdamseweg Arnhem B.V.
4. Beoordeling evaluatie grondwatersanering Amsterdamseweg 38 e.o. te Arnhem. Kenmerk provincie Gelderland 2010.0.028.272/ib, d.d. 23 maart 2010.
5. Bodemgeschiktheidsbepaling in het kader van een bouwvergunning d.d. 19 november 2010.
6. Monitoring grondwater Amsterdamseweg te Arnhem. Kenmerk L001- 1207870ABB-baw-V01-NL, d.d. 1 oktober 2012. In opdracht van Nazorg Amsterdamseweg Arnhem BV.
7. Instemming van de gemeente Arnhem met resultaten monitoring 2012. E-mail maud.wolf@arnhem.nl aan algra@nazorgbodem.nl wo 10 okt 2012 16:06.
8. Monitoring grondwater Amsterdamseweg te Arnhem. Kenmerk L001-1230692ABB-baw-V01-NL, d.d. 16 juni 2015. In opdracht van Nazorg Amsterdamseweg Arnhem BV.
9. Schets stand van zaken van Nazorg Amsterdamseweg Arnhem BV aan Curo Vastgoed. Kenmerk NB04-A01, maart 2016.

Beoordeling diverse documenten.

Onderstaand is een beschrijving en interpretatie van de bovengenoemde documenten opgenomen.

MEMO

Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

Ad 1

Het betreft hier een tussenevaluatie van de tot dat moment uitgevoerde grondsanering. Er is sprake van een restverontreiniging met tetrachlooretheen (Per) onder de "boomkroon" van de kastanje in de tuin van Bouriciusstraat 9 en ook aanwezig op het aan te kopen kadastrale perceel 5364. Deze verontreiniging mag niet geroerd worden in verband met de kans op vermenging van de schone(re) ondergrond. Alle overige verontreinigingen worden verondersteld verwijderd te zijn in de multifunctionele saneringsvariant.

Ad 2

Het betreft de evaluatie van de grondsanering in de Sweerts de Landasstraat. Hier zijn restverontreinigingen achtergebleven van met name tetrachlooretheen (Per) in de grond tot een diepte plaatselijk nog dieper dan 1,7 m-mv. Van belang is in hoeverre dit verontreinigingen zijn die kunnen instromen in het aan te kopen perceel. De grondwaterstand bevindt zich op grote diepte. Derhalve wordt verwacht (hoewel de exacte diepte met > 1,7 m-mv niet bekend is) dat de grondverontreiniging niet tot in het grondwater reikt en er dus geen verplaatsing via het grondwater kan optreden.

Ad 3

Uit de rapportage [3] is geconcludeerd dat de bronlocatie ten noordoosten van het station aan het spoor gelegen is aan de Amsterdamseweg 38. In het verleden is een verontreiniging ontstaan met voornamelijk tetrachlooretheen (Per) door een voormalige chemische wasserij. Het pluimgebied strekt zich uit tot aan de rivier de Rijn.

Aangegeven is dat voor de locatie sprake is van gebruiksbeperkingen voor diep ondergronds gebruik. De restverontreiniging mag niet worden beïnvloed zonder dat de maatregelen zijn beschreven in een goedgekeurd saneringsplan.

Verder worden de aanwezige restverontreinigingen in de grond op het terrein, voorzover boven de interventiewaarde, door middel van kadastrale registratie en met behulp van een bodeminformatiesysteem geregistreerd. Deze registratie dient om de huidige en toekomstige belanghebbenden inzicht te geven in de aanwezigheid van de restverontreinigingen en in de mogelijke gebruiksbeperkingen als gevolg hiervan.

MEMO

Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

Ad 4

In de beschikking [4] wordt beschreven dat de beoordeling van de evaluatie van de bodemsanering een tussenevaluatie betreft. De sanering wordt nog niet als afgerond beschouwd aangezien er nog komende 15 jaar monitoring plaatsvindt waarbij na 2, 5, 10 en 15 jaar het grondwater uit vijf peilbuizen (1-3, 4-2, 312, 800 en 611) geanalyseerd wordt op VOCl en vinylchloride. Deze monitoring vormt onderdeel van de bodemsanering.

De grondsanering kan als afgerond worden beschouwd. De definitieve beschikking op deze sanering wordt afgegeven na afronding van de monitoring. Graven in de restverontreinigingen is zonder instemming van het bevoegd gezag niet toegestaan.

Ad 5

Het betreft hier de vaststelling door de gemeente Arnhem dat de geringe concentraties van de restverontreinigingen in de ondergrond geen belemmering voor de bouwwerkzaamheden en er derhalve geen belemmering is een bouwvergunning af te geven, voor bouwen binnen het geval van ernstige bodemverontreiniging. Wel worden er voorwaarden verbonden met name:

- vrijkomende grond is niet vrij bruikbaar;
- bij afwijkingen dienen er meldingen aan he bevoegd gezag plaats te vinden;
- aanwezige systemen ten behoeve van de grondwatersanering dienen in stand te worden gehouden.

Ad 6

Het betreft de resultaten van de eerste monitoring ter verificatie van de resultaten van de grondwatersanering. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat in de bron en pluimgebied de doelstelling in het kader van de actieve nazorg niet wordt overschreden. In een peilbuis (pb 800 – 450 m stroomafwaarts) is een toename aan Per waargenomen ten opzichte van de reboundmeting van 30 september 2009; de concentratie aan Per in de overige bemonsterde peilbuizen is vrijwel gelijk gebleven dan wel afgenomen.

De grondwaterpluim zal in de bodem onder natuurlijke omstandigheden niet groter worden. De pluim zal namelijk volledig draineren in de Rijn. Door het instromen van schoon grondwater en het ontbreken van brongebieden zal de pluim in de bodem op langer termijn langzamerhand schoonspoelen.

MEMO

Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

Ad 7

Het betreft de reactie van de gemeente Arnhem op de aangeleverde monitoringsresultaten [6]. De gemeente stemt in met de conclusie uit de rapportage, waarin gesteld wordt dat de tussentijdse resultaten voldoen aan de vooraf gestelde doelstellingen.

Ad 8

Het betreft hier de resultaten van de monitoring 2015. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat in de bron en pluimgebied de doelstelling in het kader van de actieve nazorg niet wordt overschreden. Bij een peilbuis (pb 611 – 530 m stroomafwaarts) is een toename aan Per waargenomen ten opzichte van de reboundmeting van 30 september 2009; de concentratie aan Per in de overige bemonsterde peilbuizen is afgenomen. Het lijkt er op dat de toename aan Per die in 2012 is aangetroffen, zich stroomafwaarts heeft verplaatst en nu in pb 611 wordt vastgesteld. De nog aanwezige verontreiniging verspreidt zich stroomafwaarts.

Net als na de meting van 2012 kan geconcludeerd worden dat de grondwaterpluim in de bodem onder natuurlijke omstandigheden niet groter zal worden. De derde bemonstering dient in 2020 uitgevoerd te worden.

Er is (nog) geen reactie van het bevoegd gezag bekend op deze resultaten.

Ad 9

Dit betreft een korte toelichting op de stand van zaken van de sanering door "Nazorg Amsterdamseweg Arnhem BV" waarvoor zij verantwoordelijk is.

Interpretatie overige gegevens

De risico's van uitdamping op het terrein zijn beoordeeld aan de hand van de gegevens van peilbuis 01. In onderstaande tabel zijn de gegevens weergegeven zoals afgeleid uit de rapporten [3], [6] en [8].

MEMO

Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

tabel 1: Overzicht gegevens monitoringspeilbuis 01.

Peilbuis	Filterstelling (m-mv)	Grondwaterstand (m-bkp)	Gehalte aan Per		
		07-04-2009	07-04-2009	21-08-2012	03-06-2015
1-1	24 - 25	22,88	210	n.b.	n.b.
1-2	29 - 30	22,86	120	n.b.	n.b.
1-3	38,7 – 39,7	22,85	170	96	81

De gemeten grondwaterstand in 2009 is bovenstaand weergegeven. De grondwaterstand bevindt zich derhalve op bijna 23 m-mv. Hierdoor wordt de kans op het ontstaan van humane risico's als gevolg van uitdamping uit verontreinigd grondwater als nihil beschouwd. Ook wordt niet verwacht dat sprake zal zijn van de noodzaak tot bemaling bij ontgraving.

Conclusies

De sanering van de grond is afgerond en door het bevoegd gezag Wet bodembescherming goedgekeurd. Er is sprake van enkele restverontreinigingen in de grond, te weten:

1. Een lichte verontreiniging met tetrachlooretheen (Per) in de grond op het aan te kopen perceel 5364, ter hoogte van de tuin van het perceel Bouriciusstraat 9;
2. Lichte verontreinigingen met Per op de terreingrenzen tussen de tuinen van Bouriciusstraat 3/5, -5/7 en -7/9. Ook hier is sprake van verontreiniging met Per.
3. Verontreinigingen in de Sweerts de Landasstraat, globaal ter hoogte van de nrs. 12 t/m 30. Ook hier betreft het Per, in gehalten boven de interventiewaarde.

De verontreiniging onder 1) bevindt zich op het aan te kopen perceel. Deze kent de beperking dat deze niet geroerd mag worden zonder melding aan het bevoegd gezag vanwege de kans op vermenging met de omliggende en onderliggende schone grond. Ook afvoer en hergebruik van de grond is niet zonder instemming van het bevoegd gezag toegestaan.

Voor de verontreinigingen onder 2) en 3) geldt dat deze buiten het aan te kopen perceel liggen, stroomopwaarts. De grondwaterstand is echter zo diep (circa 23 m-mv) dat transport van deze verontreinigingen naar het aan te kopen perceel via het grondwater als niet-reëel wordt beschouwd.

De aanwezigheid van restverontreiniging betekent dat ter plaatse niet zonder toestemming mag worden gegraven in de restverontreinigingen. Dit betekent dat iedere vorm van grondverzet gemeld moet worden bij het bevoegd gezag, de gemeente Arnhem.

MEMO

Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

Voor het overige zijn in de grond geen verontreinigingen boven de interventiewaarde aanwezig. De rapportages maken echter niet geheel duidelijk of de grond (gezien de multifumnctionele doelstelling) daadwerkelijk teruggesaneerd is tot achtergrondwaarde. De gemeente geef in document [5] aan dat grond niet vrij gebruikt kan worden wegens onvolledig onderzoek. Mogelijk moet bij eventueel grondverzet dus rekening gehouden worden met extra kosten als gevolg van afvoer van licht verontreinigde grond en het treffen van arbeidshygiënische maatregelen, waarschijnlijk de basisklasse.

In het grondwater is nog steeds sprake van verontreinigingen met VOCl, zodat sprake is van gebruiksbeperkingen voor het grondwater. Dat houdt in dat het onttrekken van water (tuingebruik; bemaling tbv nieuwbouw etc.) aan beperkingen onderhevig is. De stijghoogte in het watervoerend pakket op de locatie bevindt zich op circa 23 m –mv. Op de locatie is geen sprake van uitdampingsrisico's als gevolg van de aanwezigheid van VOCl in het grondwater.

Verder geldt dat sprake is van de aankoop van een bronperceel. Alle lopende verplichtingen met betrekking tot de sanering blijven liggen bij de beschikkinghouder van de sanering. Wel zal de nieuwe grondeigenaar moeten meewerken aan de uitvoering van maatregelen in het kader van de saneringsverplichtingen. Daarnaast kunnen eventuele schade-aanspraken als gevolg van de aanwezigheid van de bodemverontreiniging bij de grondeigenaar terechtkomen. De kans hierop wordt echter gering geacht gezien de resultaten tot nu toe van de monitoring van de nazorgfase.

Toelichting AERIUS berekening Arnhemse Heeren te Arnhem

Datum: 22-09-2017
Auteur: A. Tuitert
Opdrachtgever: Aveco de Bondt
Documentnummer: AHT/2017/NOT05.09
Versie: D2

1 Inleiding

Voor een braakliggend terrein langs de Amsterdamseweg in Arnhem bestaan herontwikkelingsplannen. Op het terrein is voorzien in nieuwbouw van appartementen (Arnhemse Heren). In opdracht van Aveco de Bondt is een stikstofberekening uitgevoerd met behulp van de voorgeschreven rekentool AERIUS Calculator. In voorliggende notitie wordt een toelichting op de AERIUS berekening gegeven.

Figuur 1: Planschets Arnhemse Heeren.

2 Uitgangspunten

2.1 Woningen

Volgens AERIUS Calculator leidt realisatie van een nieuwbouwappartement tot een NOx emissie van 3,03 kg/j per vrijstaande woning. De totale NOx emissie van 19 woningen komt dan op 57,57 kg/jr. In de berekening is dit afgerond op 58 kg/jr. Als uitstoothoogte is 10 meter aangehouden, er vanuit gaande dat de cv-installaties op de bovenste etage van de woningen geplaatst (kunnen) worden. Dit betreft een worstcase benadering, aangezien een hoger emissiepunt over het algemeen op grotere afstand tot voor depositie zorgt dan een lager emissiepunt.

2.2 Verkeersbewegingen

In de berekening wordt uitgegaan van een verkeersgeneratie van 9 mvt/etmaal per woning. Dit is gebaseerd op de factsheet *Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie* (CROW 2012). Het hoogste gemiddelde kencijfer voor verkeersgeneratie van vrijstaande woningen bedraagt 7,8 mvt/weekdagetmaal. Voor een gemiddelde werkdag dienen deze waarden met 1,11 vermenigvuldigd te worden. Met een verkeersgeneratie van 9 mvt/etmaal wordt dus worst case getoetst ten aanzien van het aspect verkeersgeneratie.

Uitgaande van een verkeersgeneratie van 9 mvt/etmaal bij 19 woningen met een gemiddeld autobezit van 1,1 auto per woning betreft dit een totale verkeersgeneratie van 188,1 mvt/etmaal. In de berekening is dit afgerond op 200 mvt/etmaal. In de stikstofberekening is deze maximale verkeerstoename van 200 mvt/etmaal berekend over elk van de uitvalswegen vanuit de woonwijk over de Bouriciusstraat, Sweerst de Landasstraat en het Burgemeestersplein in de richting van de Zijpendaalseweg en de N224 (Amsterdamse-

weg). Dit betreft een worstace benadering, aangezien verkeersstromen in de praktijk zullen spreiden over de verschillende uitvalswegen.

3 Resultaten

Uit de AERIUS berekening blijkt dat op geen enkel Natura 2000-gebied sprake is van een toename aan stikstofdepositie boven de drempelwaarde van 0,05 mol N/ha/jr. Van significante gevolgen van het voorgenomen plan voor Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie is derhalve geen sprake.

4 Conclusie

Het voorgenomen plan voor de realisatie van 19 woningen aan de Amsterdamseweg te Arnhem (plan Arnhemse Heeren) leidt niet tot een toename aan stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden boven de drempelwaarde van 0,05 mol N/ha/jr. Er hoeft geen melding gedaan te worden of een vergunning aangevraagd te worden in het kader van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) binnen de Wet natuurbescherming.

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U dient dit document te gebruiken ter onderbouwing van een vergunningaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming.

De resultaten geven de stikstofeffecten van deze activiteit weer voor Natura 2000-gebieden. AERIUS Calculator maakt enkel voor de PAS-gebieden inzichtelijk welke stikstofgevoelige habitattypen er voor komen en op welke hiervan een effect is. Op basis hiervan is aangegeven voor hoeveel hectares ontwikkelingsruimte benodigd is.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en stikstofoxide (NOx), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.natura2000.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
TN	Arnhem, 8614 DC Arnhem

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Arnhemse Heren	RXW4J4KMnx7p

Datum berekening	Rekenjaar	Rekeninstellingen
05 september 2017, 12:19	2017	Berekend voor Wnb.

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	76,72 kg/j
NH3	1,46 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
-	-

Toelichting

Woningbouw

Locatie
Situatie 1

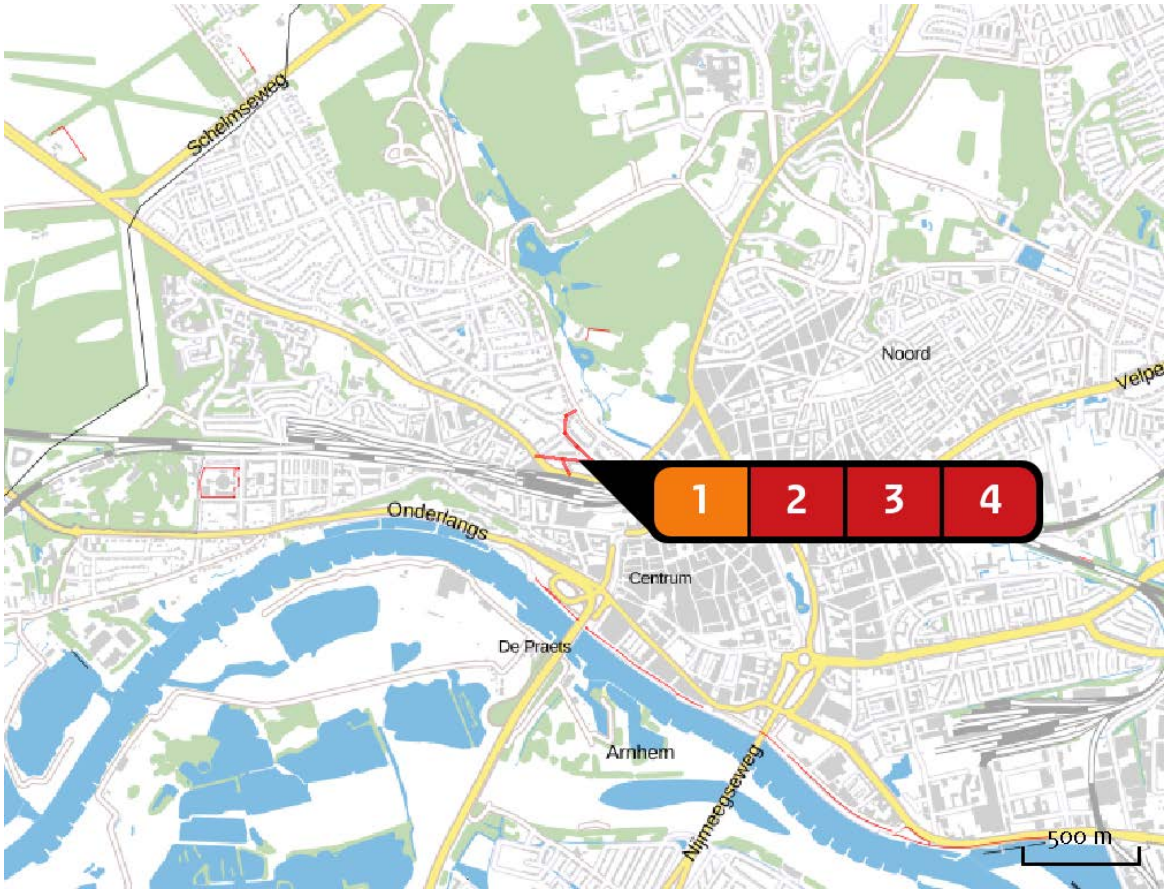

Emissie
Situatie 1

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		Bron 1 Wonen en Werken | Woningen	-	58,00 kg/j
2		Bron 2 Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	10,17 kg/j
3		Bron 3 Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	1,61 kg/j
4		Bron 4 Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	6,94 kg/j

Emissie (per bron)

Situatie 1

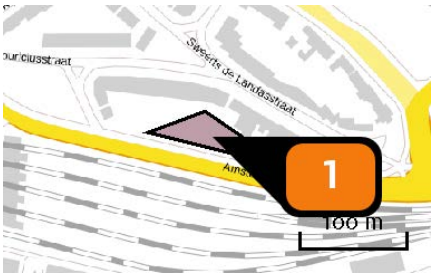

Naam	Bron 1
Locatie (X,Y)	190350, 444260
Uitstoothoogte	10,0 m
Oppervlakte	0,2 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	58,00 kg/j

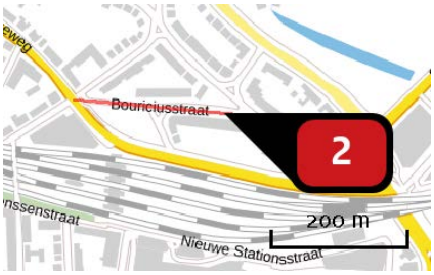

Naam	Bron 2
Locatie (X,Y)	190322, 444320
NOx	10,17 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	200,0	NOx	10,17 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

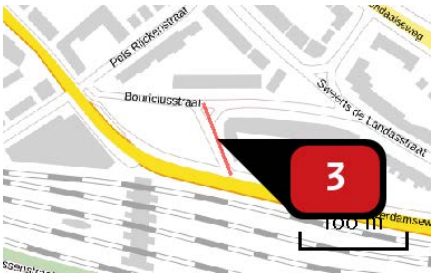

Naam	Bron 3
Locatie (X,Y)	190232, 444296
NOx	1,61 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	200,0	NOx	1,61 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

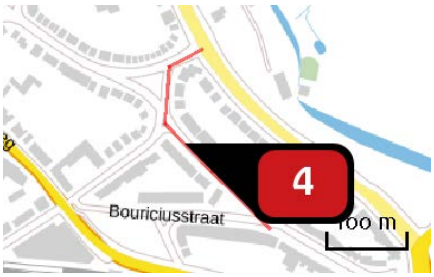

Naam	Bron 4
Locatie (X,Y)	190250, 444418
NOx	6,94 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	200,0	NOx	6,94 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2016L_20170830_3775960a43
Database	versie 2016L_20170828_c3f058f00f

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2015-handboek-0

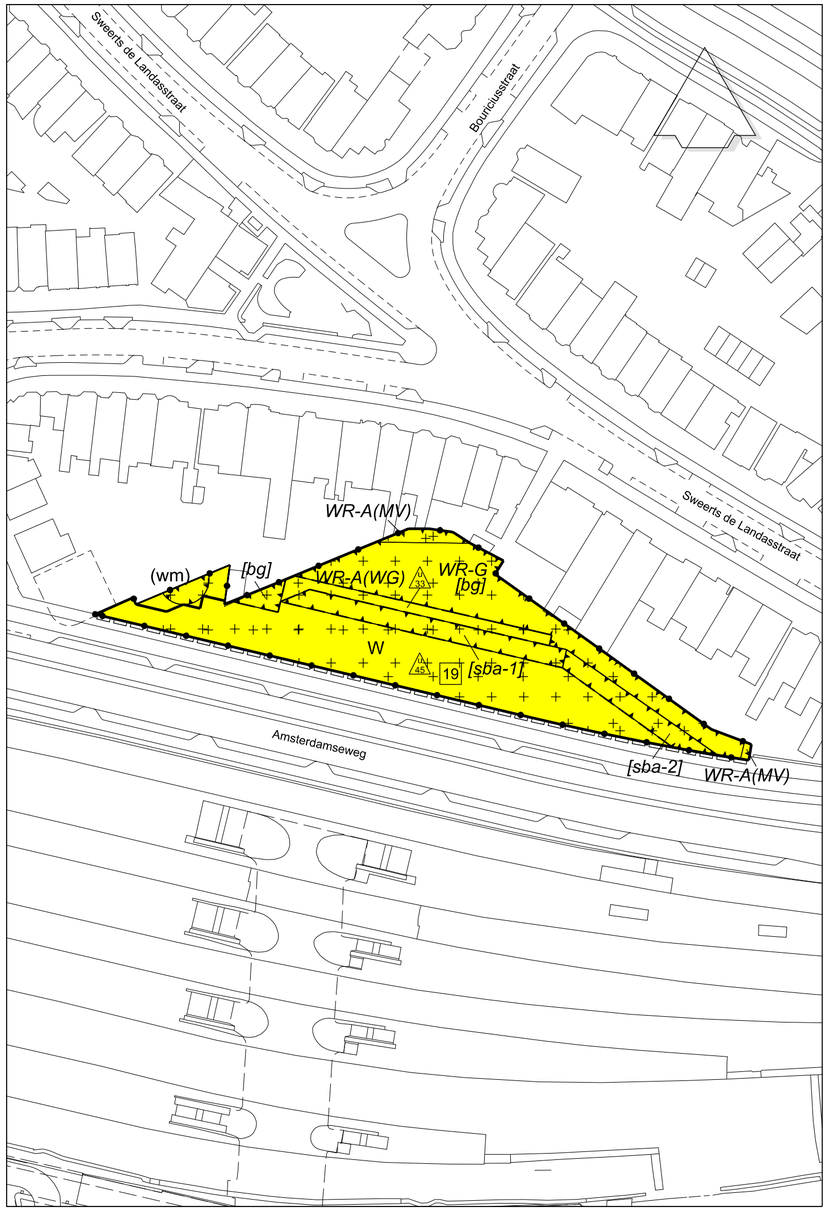

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

W — Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-A(WG) — Waarde - Archeologie (archeologisch waardevol gebied)

WR-A(MV) — Waarde - Archeologie (middelhoge verwachting)

WR-G — Waarde - Geomorfologie

Functieaanduidingen

(wm) — waardevolle boom

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[bg] — bijgebouwen

[sba-1] — specifieke bouwaanduiding - 1

[sba-2] — specifieke bouwaanduiding - 2

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

E — maximum aantal wooneenheden

maximum bouwhoogte (m) t.o.v. NAP

Figuren

gevellijn

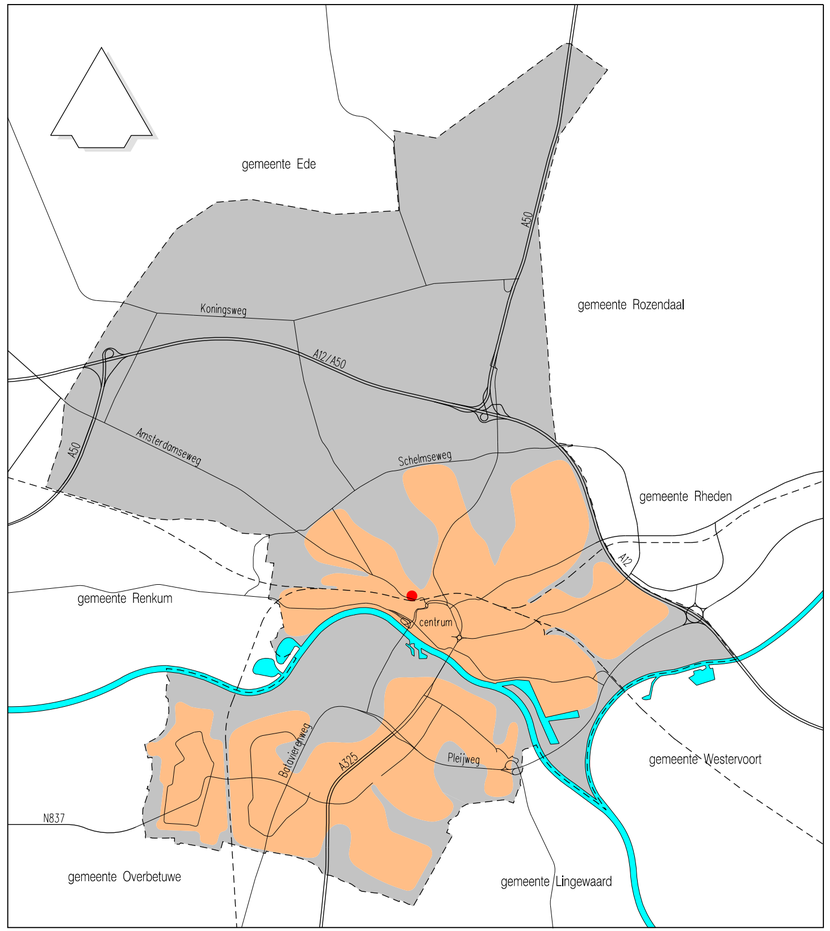

BESTEMMINGSPLAN
ARNHEM CENTRAAL - AMSTERDAMSEWEG (K10)

planstatus	datum:	getekend:
● ontwerp	28-11-2017	
● vast te stellen	juni 2018	
○ vastgesteld		
○ in werking		
○ onherroepelijk		

schaal:	getekend:	tekeningnummer:
1:1000	JWe	NL.IMRO.0202.920-0301

© Nadruk verboden

Strategie, Beleid en Regie, beleidsdomein Fysiek

Eusebiusbuitensingel 53, Postbus 9029, 6800 EL ARNHEM
Tel.: 0900-1809, fax: 026-3774830, gemeente@arnhem.nl

GEMEENTE Arnhem

BURO BOUWFYSICA

Adviseurs voor akoestiek, bouwfysica, brandveiligheid en duurzaamheid

Akoestisch onderzoek omgevingslawaai

“Locatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem

Opdrachtgever	BDP Ontwikkeling BV Regio Noord-Oost & Midden
Contactpersoon	De heer R. Stapel
Referentie	17.183.02
Datum	18 augustus 2017
Behandeld door	ing. R.R.J.W. Liebrechts
Status	Definitief

Buro Bouwfysica B.V.
Lylantse Plein 1 (unit 110)
2908 LH Capelle aan den IJssel
+31 (10) 760 0049
info@burobouwfysica.nl
www.burobouwfysica.nl
kvk-nummer 64325660

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3
2 Wettelijk kader 4
2.1 Algemeen 4
2.2 Wet geluidhinder 4
2.2.1 Omvang zones langs wegen 4
2.2.2 Omvang zones langs spoorwegen 5
2.3 Grenswaarden 5
2.4 Reductie geluidsbelastingen wegverkeerslawaai 5
2.5 Cumulatie 5
2.6 Bouwbesluit 2012 5
2.7 Toetsing wgh en hogere waarde beleid 6
2.7.1 Algemeen 6
2.7.2 Systematiek Wgh 6
2.7.3 Gemeentelijk beleid 6
2.7.4 Dove gevel 9
3 Uitgangspunten geluidberekeningen 10
3.1 Algemeen 10
3.2 Wegverkeersgegevens 10
3.3 Spoorweggegevens 10
3.4 Rekenmethode 10
3.5 Overige uitgangspunten 11
4 Berekeningsresultaten 11
4.1 Geluidbelastingen en toetsing gezoneerde geluidbronnen 11
4.2 Geluidbelastingen niet gezoneerde geluidbronnen 11
4.3 Geluidreducerende maatregelen volgens systematiek Wgh 12
4.3.1 Algemeen 12
4.3.2 Bronmaatregelen 12
4.3.3 Overdrachtsmaatregelen 13
4.3.4 Conclusie 13
4.4 Toetsing aan hogere waarden beleid 13
4.5 Hogere waarden 14
5 Conclusie 15

Bijlagen

Bijlage 1: Verkeersgegevens
Bijlage 2: Rekenmodellen
Bijlage 3: Geluidbelastingen zonder maatregelen
Bijlage 4: Geluidbelastingen met maatregelen

1 Inleiding

In opdracht van BPD Ontwikkeling BV Regio Noord-Oost & Midden is voor het project “Locatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem” ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure een akoestisch onderzoek omgevingslawaai uitgevoerd.

De plannen bestaan uit de nieuwbouw van 19 woon-werkwoningen met 4 lagen per woning. Voor het plan is een schetsontwerp opgesteld door Geesink Weusten Architecten, d.d. 28 april 2017.

De locatie is gelegen op korte afstand van de Amsterdamseweg en Arnhem CS en ondervindt op basis van de gemeentelijke geluidbelastingskaart een relatief hoge geluidbelasting vanwege wegverkeers- en spoorweglawaai. Onderstaand volgt de locatie en de verkaveling.

Figuur 1: Locatie

Figuur 2: Verkaveling

Het vigerend bestemmingsplan, Arnhem Centrum II voorziet in de realisatie van Kantoren/Dienstverlening en maakt woningbouw niet direct mogelijk. Een ruimtelijk besluit waarin de woonbestemming mogelijk wordt gemaakt is daarom noodzakelijk. Bij dit ruimtelijk besluit zal een hogere waarde besluit door de gemeente Arnhem moeten worden genomen en omdat het plan gelegen is binnen de zone van de Amsterdamseweg, Zijpendaalseweg en het spoortraject nabij Arnhem CS is een akoestisch onderzoek noodzakelijk. In het kader van een goede ruimtelijke ordening zijn ook de binnen het plan aanwezige 30 km/uur wegen in het onderzoek betrokken.

Doelstelling van het voorliggend onderzoek is het berekenen van de geluidbelastingen op de gevels van het plan vanwege omgevingslawaai en het toetsen van de berekende waarden aan de grenswaarden uit de Wet geluidhinder en het gemeentelijk geluidbeleid.

2 Wettelijk kader

2.1 Algemeen

Bij het ruimtelijk mogelijk maken van geluidgevoelige bestemmingen binnen de zone van verschillende geluidbronnen is nader onderzoek naar de milieueffecten vereist waaronder omgevingslawaai. De locatie is onder meer gelegen binnen de zone van de Amsterdamseweg en het spoortraject Arnhem - Utrecht. Daarnaast is sprake van binnen het plan aanwezige 30 km/uur wegen. Om deze reden is het omgevingsgeluid een relevant punt van aandacht voor de ruimtelijke onderbouwing.

Om woningbouw op de locatie mogelijk te maken is een ruimtelijk besluit waarin de woonbestemming mogelijk wordt gemaakt noodzakelijk. Dit betekent dat ten aanzien van geluid rekening gehouden dient te worden met de bepalingen uit de Wet geluidhinder (hierna te noemen: Wgh) en het gemeentelijk geluidbeleid (zie §2.7).

De Wgh beoogt de burger te beschermen tegen hoge geluidbelastingen. In deze wet zijn onder meer de normen voor geluid vanwege wegverkeers- en spoorweglawaai vastgelegd.

2.2 Wet geluidhinder

2.2.1 Omvang zones langs wegen

Op grond van artikel 74 uit de Wgh bevindt zich aan weerszijden van een weg een zone waarbinnen akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd. Voordat nieuwe geluidgevoelige bestemmingen binnen deze zone kunnen worden geprojecteerd dient te worden onderzocht of aan de grenswaarden van de Wgh wordt voldaan. De zonebreedte is afhankelijk van het aantal rijstroken en van de aard van de omgeving (stedelijk of buitenstedelijk gebied). De definities van stedelijk en buitenstedelijk gebied zijn opgenomen in artikel 1 Wgh.

Deze definities luiden:

- stedelijk gebied: het gebied binnen de bebouwde kom (bepaald door komgrensborden) met uitzondering van het gebied binnen de zone van een autoweg of autosnelweg;
- buitenstedelijk gebied: het gebied buiten de bebouwde kom en het gebied binnen de bebouwde kom dat is gelegen binnen de zone van een autoweg of autosnelweg.

De Amsterdamseweg en de Zijpendaalseweg hebben beide een zonebreedte van 200 m (weg met twee rijstroken in stedelijk gebied). Deze zone wordt gemeten vanaf de buitenste begrenzing van de buitenste rijstrook. Binnen deze zone moet de geluidsbelasting op de gevel van nieuwe woningen worden getoetst aan de grenswaarden op grond van artikel 82 en 83 uit de Wgh.

30 km/uur wegen zijn volgens artikel 74 gedezoneerd en zijn grenswaarden uit de Wgh niet van toepassing. In het gemeentelijk geleidbeleid is aangegeven bij planontwikkeling wel aandacht hieraan te besteden. Bij het verlenen van vrijstellingen of het vaststellen van bestemmingsplannen zal de gemeente zich uitspreken over de aanvaardbaarheid van deze niet-zoneringsplichtig wegverkeerslawaai. De overwegingen zullen zich met name richten op de gevelbelasting vanwege het wegverkeer en het binnenniveau binnen geluidsgevoelige vertrekken.

In het kader van een goede ruimtelijke ordening zijn binnen het plan aanwezige 30 km/uur wegen, waaronder de Sweerts de Landastraat, Bouriciusstraat en Brantsenstraat derhalve in het onderzoek betrokken.

2.2.2 Omvang zones langs spoorwegen

In het Besluit Beluidhinder is in artikel 1.4a de omvang van de geluidzone aan weerszijden van een spoorweg zones aangegeven. Binnen deze zones worden eisen gesteld aan de geluidbelasting. Het plan is gelegen op ca. 30 meter afstand vanaf het spoortraject Arnhem CS en valt daarmee binnen de minimale zonebreedte van 100 m. Binnen deze zone moet de geluidsbelasting op de gevel van nieuwe woningen worden getoetst aan de grenswaarden uit afdeling 4.2 van het Besluit Geluidhinder.

2.3 Grenswaarden

In het geval er nieuwe woningen worden gerealiseerd binnen de zone van een weg of spoorweg, mag de geluidsbelasting niet meer bedragen dan de voorkeurswaarde. Indien de geluidsbelasting hoger is dan de voorkeurswaarde moeten er in principe maatregelen worden getroffen om hieraan alsnog te kunnen voldoen. Blijkt dat niet mogelijk of op zwaarwegende bezwaren te stuiten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, landschappelijke of financiële aard dan is het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Arnhem bevoegd tot het vaststellen van hogere waarden. Bij overschrijding van de maximale ontheffingswaarde is in principe geen woningbouw op de locatie mogelijk.

In tabel 1 is aangegeven wat de voorkeursgrenswaarde en de maximale ontheffingswaarde is voor nieuwe woningen binnen de zone van een weg en een spoorweg overeenkomstig de Wgh.

Tabel 1: Grenswaarden nieuwe woningen

Situatie	Voorkeursgrenswaarde/ maximale ontheffingswaarde	
	Wegverkeerslawaai	Spoorweglawaai
Nieuwe woning	48/63 dB	55/68 dB

2.4 Reductie geluidsbelastingen wegverkeerslawaai

Op grond van de verwachting dat de geluidproductie van motorvoertuigen in de toekomst zal afnemen staat artikel 110g Wgh toe om een reductie toe te passen. Deze reductie bedraagt 5 dB bij wegen met een rijsnelheid van lager dan 70 km/uur. Voor de in het onderzoek betrokken Amsterdamseweg en de Zijpendaalseweg is uitgegaan van een reductie van 5 dB.

2.5 Cumulatie

Bij het vaststellen van een hogere waarden moet rekening worden gehouden met eventuele cumulatie van geluidsbelastingen (artikel 110a, zesde lid, Wgh). Dit is het geval indien een geluidgevoelige bestemming is gesitueerd binnen meerdere geluidzones, zoals genoemd in artikel 110f van de Wgh. Daarnaast moet ingevolge het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 (hierna te noemen: RMG2012) sprake zijn van een geluidsbelasting die door de afzonderlijke bronnen hoger is dan voorkeursgrenswaarde(n). Ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening zijn hierin ook 30 km/uur wegen betrokken.

De cumulatie dient te gebeuren conform hoofdstuk 2 van bijlage I van het RMG2012, waarbij de gecumuleerde waarde wordt omgerekend naar het spectrum van de maatgevende bronsoort. De aftrek ingevolge artikel 110g van de Wet geluidhinder wordt bij deze berekening niet toegepast.

2.6 Bouwbesluit 2012

In het Bouwbesluit 2012 is aangegeven wat de karakteristieke geluidwering moet zijn om een binnenwaarde, bij gesloten ramen, te garanderen voor verblijfsgebieden van nieuwe woningen. Deze karakteristieke geluidwering moet minimaal gelijk zijn aan de vastgestelde hogere waarde minus de toegestane binnenwaarde van 33 dB voor het wegverkeers- en spoorweglawaai.

2.7 Toetsing wgh en hogere waarde beleid

2.7.1 Algemeen

In de situatie dat de geluidsbelasting op de gevel hoger is dan de voorkeursgrenswaarde moet behalve aan de grenswaarden uit de Wgh tevens worden getoetst aan de voorwaarden uit het gemeentelijk hogere waarden beleid. Dit beleid is vastgelegd in het document “Nota uitvoeringsbeleid hogere grenswaarden gemeente Arnhem, d.d. februari 2007 Definitief rapport”.

2.7.2 Systematiek Wgh

De Wgh schrijft een aantal onderzoeksverplichtingen voor:

- Er moet een akoestisch onderzoek worden ingesteld naar de optredende geluidsbelasting.
- De voorkeurswaarde moet in acht worden genomen.
- Wanneer de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden, moeten maatregelen aan de bron- of in de overdracht worden onderzocht waarmee deze waarde alsnog kan worden bereikt. Indien van toepassing wordt tevens de doeltreffendheid van de benodigde maatregelen onderzocht.

De Wgh legt prioriteit bij maatregelen aan de bron, zoals bijvoorbeeld toepassing van stille wegdekken. Als daarmee onvoldoende effect wordt bereikt, komen maatregelen in de overdrachtssfeer (wallen of schermen) in aanmerking. Maatregelen bij de ontvanger (bijvoorbeeld gevelisolatie) zijn feitelijk alleen gericht op het waarborgen van een acceptabel binnenniveau en niet op het reduceren van de geluidsbelasting. De achtergrondgedachte van deze volgorde is een zo klein mogelijk gebied aan een hoog geluidsniveau bloot te stellen. De aandacht voor dit leidende principe is een wezenlijk element van de Wgh.

2.7.3 Gemeentelijk beleid

2.7.3.1 Gebiedsgerichte aanpak

De gemeente Arnhem hanteert een systematiek voor gebiedsgerichte aanpak. Binnen het grondgebied van de gemeente Arnhem is onderscheid gemaakt in zeven gebiedstypen. Per gebied is voor geluid een ambitie vastgesteld die dus in de plaats komt van de voorkeursgrenswaarde.

2.7.3.2 Geluidsklasse

De indeling in geluidsklasse uit de gemeentelijk beleid volgt in tabel 2.

Tabel 2: Indeling in geluidklasse

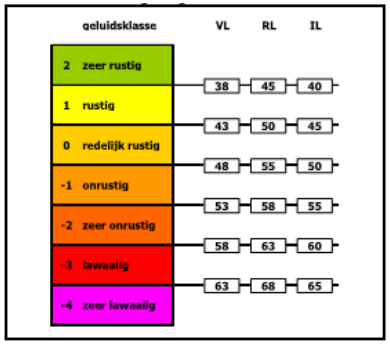

VL = Verkeerslawaai
RL = Railverkeerlawaai
IL = Industrielawaai

Het grondgebied van de gemeente is aan de hand van functioneel-ruimtelijke kenmerken onderverdeeld in gebieden. Daarbij is aangesloten bij de te onderscheiden gebieden, zoals die zijn weergegeven in het structuurplan 2010. In onderstaande figuur is de gebiedsindeling op basis van het structuurplan 2010 weergegeven.

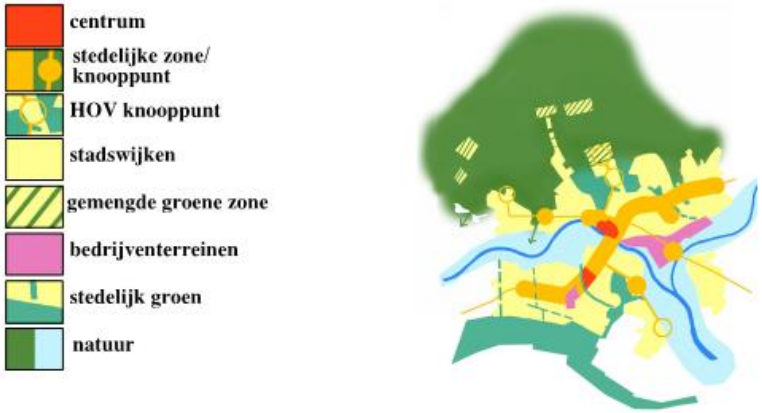

Figuur 3: Gebiedstypen

Op basis van bovenstaande figuur valt de locatie K10 onder het gebiedstype “Stedelijke zone/knooppunt”.

2.7.3.3 Ambities

Om de communicatie rondom ambities makkelijker te maken is ervoor gekozen om de ambities van de gebiedstype aan te geven in een geluidsklasse die wel gekoppeld is aan een traditionele geluidnormen uit de Wgh. De voorkeursgrenswaarde uit de Wgh komt dus overeen met redelijk rustig. Binnen de gemeente Arnhem worden de volgende ambities voor het gebiedstype “Stedelijke zone/knooppunt” onderscheiden.

Tabel 3: Ambities per gebiedstype

Gebiedstype	Weg- en railverkeer		
	a	i	p
Hoogdynamisch			
Stedelijke zone/knooppunt	-2	-3	-4

Per gebiedstype is daarom onderscheid gemaakt in drie ambitieniveaus: a, i en p:

- **a = ambitie: staat voor de basiskwaliteit in een gebied en omvat de na te streven geluidsklasse voor de te beschermen objecten in een bepaald gebied. De basiskwaliteit in een wijk waar een drukke weg door of langs loopt is afhankelijk is van de afschermende werking van de woningen langs de rand. Een gesloten bouwfront langs de weg verbetert het akoestisch klimaat in de rest van de wijk. Dit is een essentieel principe. Waar dat voordelen oplevert, zal dit principe zoveel mogelijk worden toegepast.**
- **i = incidenteel: deze geluidsklasse wordt bij uitzondering toegepast in combinatie met daarbij de vereiste akoestische compensatie (zie paragraaf 4.12). Hierbij kan worden gedacht aan woningen aan de rand van een gebied die langs een drukke weg liggen.**
- **p = plafond: deze geluidsklasse wordt bij hoge uitzondering toegepast; tot en met geluidsklasse 3 wordt nog net aan de Wet geluidhinder voldaan en bij geluidsklasse 4 is sprake van een situatie als bedoeld in de Interimwet Stad en Milieu. Verdergaande akoestische compensatie is hier vereist. Hierbij kan worden gedacht aan bijzondere plekken, zoals een torenflat bij een verkeersknooppunt, een kruispunt of een inbreiding langs een drukke weg. Bij “vervangende nieuwbouw” kan hier maximaal klasse “zeer lawaaiig (-4)” worden toegestaan. Voor “buitenstedelijke situaties”, zoals een rijksweg langs een woonwijk, is maximaal klasse “zeer onrustig (-2)” toelaatbaar. Vaak speelt hierbij cumulatie, bijvoorbeeld bij twee wegen of een weg en een spoorlijn, een rol. Deze ambitie geldt dan ook voor de gecumuleerde waarde.**

Het toetsen aan de ambities zoals die zijn opgenomen in bovenstaande tabel zijn van toepassing voor nieuwe situaties (locatie K10), hiermee wordt bedoeld:

- De bouw van woningen bij een bestaande weg of spoorweg.

2.7.3.4 Ontheffingscriteria

Ieder verzoek om hogere grenswaarde wordt in ieder geval aan de voornoemde criteria getoetst. Daarnaast worden bij de afweging over het toekennen van een verzoek om een hogere grenswaarde ook de locatiespecifieke kenmerken betrokken. De onderstaande locatiespecifieke kenmerken worden in de overwegingen als positief aspect meegenomen dan wel als zwaarwegend argument meegenomen.

- De locatie bevindt zich in de nabijheid van een trein- of busstation.
- De nieuwbouw ter plaatse dient ter vervanging van bestaande bebouwing.
- De locatie is opgenomen in herstructureringsplannen.
- De locatie is opgenomen in de woonconcessie contour van het KAN.
- De nieuwbouw vult een open plaats op tussen aanwezige bebouwing;
- Met de ontwikkeling van de betreffende locatie worden één of meerdere andere milieuknelpunten (bijv. luchtkwaliteit, bodemsanering, overige hindersituatie) elders opgelost.

Locatie K10 bevindt zich in de nabijheid van een trein- of busstation.

2.7.3.5 Criteria voor het toekennen van een hogere waarde geluidsklasse “zeer rustig” en “rustig” en “redelijk rustig”

Bij het toekennen van een verzoek om hogere grenswaarde voor geluidgevoelige bestemmingen tot en met de geluidklasse “redelijk rustig” worden geen aanvullende randvoorwaarden of maatregelen gesteld.

2.7.3.6 Criteria voor het toekennen van een hogere waarde geluidsklasse “onrustig”

Bij het toekennen van een verzoek om hogere grenswaarde voor geluidgevoelige bestemmingen tot en met de geluidklasse “onrustig” worden aanvullend ook de volgende criteria bij de afweging betrokken:

- Indien mogelijk bronmaatregelen (bijvoorbeeld stillere asfalttypen) treffen.
- Indien mogelijk de afstand tussen de geluidsbron en de nieuwe woning(en) vergroten.
- Het stedenbouwkundig ontwerp vorm geven waarbij zoveel mogelijk afscherming voor het achterliggende gebied ontstaat.
- Indien mogelijk in het overdrachtsgebied een afscherming realiseren.
- Bij een aanvraag om bouwvergunning voor een woning, scholen en kinderdagverblijven een akoestisch onderzoek voegen en toetsen of wordt voldaan aan de binnenwaarde van het Bouwbesluit.

2.7.3.7 Criteria voor het toekennen van een hogere waarde geluidsklasse “zeer onrustig” en “lawaaiig”

Deze criteria komen overeen met die voor de geluidklasse “onrustig” met als aanvullende criteria:

- Er wordt minimaal een verblijfsruimte aan de geluidsluwe zijde gerealiseerd.
- Bij woningen/appartementen wordt er minimaal 1 geluidsluwe buitenruimte gecreëerd (tuin of balkon).

2.7.3.8 Criteria voor het toekennen van een hogere waarde geluidsklasse "zeer lawaaiig"

Bij het toekennen van een verzoek om hogere grenswaarde voor geluidgevoelige bestemmingen in de geluidklasse "zeer lawaaiig" wordt voor het verlenen van een hogere waarde de Stad en Milieu procedure toegepast zoals deze opgenomen staat in de wet.

2.7.3.9 Niet akoestische compensatie

Daarnaast zal de gemeente bij de realisatie van woningen vanaf de geluidsklasse "onrustig" niet akoestische compensatie positief betrekken bij de overwegingen om een hogere waarde toe te staan. Bij niet-akoestische compensatie kan gedacht worden aan de volgende zaken:

- Grotere woningen / appartementen.
- Meer dan gemiddeld aantal parkeerplaatsen, liefst door middel van parkeren uit het zicht.
- De nieuwe locatie "groen" in te richten.
- De woningen / appartementen te voorzien van een hoger afwerkingsniveau.
- De hoogstbelaste woningen / appartementen te situeren op een locatie met uitzicht.
- De hoogbelaste woningen / appartementen te situeren in de nabijheid van "uitloopgebieden" /natuurgebieden / OV-knooppunten.

2.7.3.10 Hogere waarde

Wanneer voldoende duidelijk wordt dat de toepassing van de maatregel niet doeltreffend is of de uitvoering om redenen van stedenbouwkundige, landschappelijk of financiële aard niet aan de voornoemde criteria kan worden voldaan, kan een hogere waarde worden toegekend.

2.7.4 Dove gevel

Een gevel, een bouwkundige constructie die een ruimte in een woning scheidt van de buitenlucht, zonder te openen delen hoeft vanuit de Wgh niet getoetst te worden aan de grenswaarden. Op grond van de bepalingen uit de Wgh worden er wel eisen gesteld aan de vereiste karakteristieke geluidwering van een dove gevel.

Indien in een dove gevel ventilatieconstructies aanwezig zijn, zoals suskasten, roosters of mechanische voorzieningen die niet zijn aan te merken als te openen delen, onder andere omdat zij een isolatiewaarde hebben die vergelijkbaar is met de gevel, vindt er geen toetsing plaats aan de Wgh. Beoordeling van deze voorzieningen valt binnen het Bouwbesluit.

3 Uitgangspunten geluidberekeningen

3.1 Algemeen

Hierna worden de uitgangspunten voor de berekeningen beschreven. Het gaat om de gehanteerde wegverkeersgegevens, de gebruikte berekeningsmethode en de overige uitgangspunten.

3.2 Wegverkeersgegevens

De verkeersgegevens zijn verstrekt door de gemeente Arnhem (RVMK prognosejaar 2026-versie april 2017). Deze gegevens hebben betrekking op de verwachte verkeersintensiteit in het prognosejaar 2026, de verdeling van het verkeer in de dag-, avond- en nachtperiode alsmede de verdeling van het verkeer in de onderscheiden voertuigcategorieën. Door de gemeente is aangegeven 1% groei per jaar voor het prognosejaar 2027 aan te houden.

In tabel 4 volgt een beknopt overzicht van de maatgevende wegvakken nabij het plan. In bijlage 1 is de volledige opgave van de verkeersgegevens weergegeven.

Tabel 4: beknopt overzicht gehanteerde verkeersgegevens 2027

Weg	Etmaalintensiteit	Snelheid	Wegdekverharding
Amsterdamseweg	14.889 mvt	50 km/uur	asfalt (ref. wegdek
Zijpendaalseweg	5.874 mvt	50 km/uur	asfalt (ref. wegdek)
Sweerts de Landastraat	303 mvt	30 km/uur	Klinkers in keperverband
Bouriciusstraat	303 mvt	30 km/uur	Klinkers in keperverband
Brantsenstraat	303 mvt	30 km/uur	Klinkers in keperverband

3.3 Spoorweggegevens

De toekomstige verkeersgegevens (intensiteiten, hoogtes, spoorwegcategorieën en bestaande schermen) zijn gebaseerd op de gegevens afkomstig uit het geluidregister spoorwegen (download d.d. 22 mei 2017, laatste download gegevens omdat de site http://www.geluidregisterspoor.nl/geluidregister.html under construction is tot eind augustus 2017).

3.4 Rekenmethode

Voor de bepaling van de geluidsbelasting vanwege het wegverkeers- en spoorweglawaai zijn berekeningen uitgevoerd met Standaardrekenmethode 2 overeenkomstig het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van het rekenprogramma Geomilieu, versie 4.21. In het rekenmodel zijn de geluidsbronnen (wegen/spoorwegen), bodemgebieden (akoestisch hard/zacht), objecten (gebouwen enz.), hoogtelijnen en toetspunten ingevoerd. Een afbeelding van de ontwikkelde rekenmodellen is weergegeven in bijlage 2. In verband met de grootte van het rekenmodel is er voor gekozen geen uitdraai van de ingevoerde items in de bijlage van dit rapport op te nemen. Indien gewenst kan deze uitdraai of het rekenmodel kosteloos worden aangeleverd.

Bij de berekeningen wordt onderscheid gemaakt tussen de dagperiode (07.00 uur - 19.00 uur), de avondperiode (19.00 uur – 23.00 uur) en de nachtperiode (23.00 uur - 07.00 uur). Voor een vergelijking met de wettelijke grenswaarden wordt het gewogen gemiddelde van de dag-, avond- en nachtwaarde de dosismaat L_{den} vastgesteld. De dosismaat L_{den} wordt als volgt bepaald:

$$L_{den} = 10 * {}^{10}log \frac{12 * 10^{\frac{L_{dag}}{10}} + 4 * 10^{\frac{L_{avond}+5}{10}} + 8 * 10^{\frac{L_{nacht}+10}{10}}}{24}$$

3.5 Overige uitgangspunten

Het model van de omgeving is gebaseerd op de TOP10 vectorkaart en de kadastrale kaart verkregen via PDOK. De bebouwingshoogte van de omliggende bebouwing is gebaseerd op Googlemaps en de AHN Viewer. De ligging en bouwhoogtes van het plan is gebaseerd op de situatietekening met kenmerk "1919-170721-SITUATIE, d.d. 17 juli 2017 verstrekt door Geesink Weusten Architecten. Daarnaast is gebruik gemaakt van het A3-boekwerk met de locatie en plattegrond- en geveltekeningen met kenmerk "1919-170721, d.d. 28 april 2017 opgesteld door Geesink Weusten Architecten.

De toetspunten zijn gesitueerd met een beoordelingshoogte van 1,5 m t.o.v. vloerpeilniveau in stappen van 3 m (1,5 m / 4,5 m / 7,5 m / 10,5 m) gekoppeld aan het gebouw op 10 cm voor de gevel (invallend geluidniveau).

In het rekenmodel is als uitgangspunt een akoestisch harde bodem gekozen. Alle akoestische zachte gebieden zoals gras en bermen zijn als specifieke bodemgebieden in het rekenmodel ingevoerd. Tevens zijn onder de spoorbanen absorberende bodemvlakken gemodelleerd.

De hoogteligging van de spoorbanen ten opzichte van het plaatselijk maaiveld zijn overeenkomstig het geluidregister. De hoogteligging van het omliggende aandachtsgebied is gebaseerd op de AHN Viewer.

4 Berekeningsresultaten

4.1 Geluidbelastingen en toetsing gezoneerde geluidbronnen

In bijlage 3 is een compleet overzicht van de berekende geluidsbelastingen opgenomen. In onderstaande tabel zijn de maximaal optredende geluidbelastingen (geluidbelasting hoger dan de voorkeursgrenswaarde) voor de gezoneerde geluidbronnen weergegeven. De geluidbelastingen vanwege wegverkeerslawaai zijn hierbij gepresenteerd na aftrek conform art. 110g Wgh.

Tabel 5: Maximaal optredende geluidbelasting gezoneerde geluidbronnen

Bron	Geveloriëntatie	Geluidbelasting (L_{den})
Amsterdamseweg	Wegzijde	63 dB
	Achter (tuinzijde)	≤48 dB
Zijpendaalseweg	Alle gevels	≤48 dB
Spoortraject Arnhem CS	Spoorzijde	62 dB
	Achter (tuinzijde)	≤55 dB

Uit de berekeningen blijkt dat zowel vanwege de Amsterdamseweg en het spoortraject sprake is van een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde maar niet van de maximaal te verlenen ontheffingswaarde waardoor het toepassen van dove gevels niet noodzakelijk. Op de achtergevels van alle woningen voldoet de geluidbelasting aan de voorkeursgrenswaarde.

4.2 Geluidbelastingen niet gezoneerde geluidbronnen

In bijlage 3 is een compleet overzicht van de berekende geluidsbelastingen opgenomen. In onderstaande tabel zijn de maximaal optredende geluidbelastingen voor de 30 km/uur wegen weergegeven en zijn hierbij gepresenteerd zonder aftrek conform art. 110g Wgh.

Tabel 6: Maximaal optredende geluidbelasting niet gezoneerde geluidbronnen

Bron	Geluidbelasting (L_{den})
30 km/uur wegen	40 dB

Uit de berekeningen blijkt dat de geluidsbelasting als gevolg van de 30 km/uur wegen maximaal 40 dB (zonder aftrek conform art. 110g Wgh) bedraagt en voldoet daarmee aan de voorkeursgrenswaarde wanneer getoetst zou worden aan de Wgh. De geluidbelasting vanwege de 30 km/uur wegen vormt daarmee geen belemmering voor de plantontwikkeling.

4.3 Geluidreducerende maatregelen volgens systematiek Wgh

4.3.1 Algemeen

Omdat de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden is onderzoek naar maatregelen vereist om de geluidbelasting te beperken. De systematiek in de Wgh is zodanig dat eerst moet worden beoordeeld of maatregelen aan de geluidsbron mogelijk zijn en daarna in het overdrachtsgebied tussen de bron en de woningen. Indien dat onvoldoende effect oplevert kunnen bouwkundige maatregelen worden getroffen om de geluidsbelastingen te reduceren. Ten behoeve van de motivatie voor de vaststelling van hogere waarden is het effect van bron- en overdrachtsmaatregelen inzichtelijk gemaakt.

4.3.2 Bronmaatregelen

4.3.2.1 Amsterdamseweg

Bronmaatregelen in de vorm van maatregelen op verkeerskundig gebied zoals verlaging van de verkeersintensiteit, verlaging van de maximum snelheid, wijziging van de verkeerssamenstelling of een wijziging van de route voor zwaar vrachtverkeer, is niet onderzocht daar dit meestal alleen van toepassing is wanneer het gaat om te projecteren, in aanbouw zijnde of aanwezige woningen en een nog niet geprojecteerde weg alsmede de Amsterdamseweg een noodzakelijke verkeers- en vervoersfunctie vervult.

Met een bronmaatregel in de vorm van een stiller wegdek (bijv. dunne deklagen B) op de Amsterdamseweg kan de geluidbelasting worden gereduceerd met ca. 3 dB, maar resulteert vanwege de hoogte van de geluidbelasting niet tot een afname tot aan de voorkeursgrenswaarde. De kosten voor het toepassen van “dunne deklagen B” bedragen ca. € 50,- per m^2 (investerings- en onderhoudskosten). Vervanging van ca. 3000 m^2 asfalt (over een effectieve lengte van ca. 300 m bij een wegbreedte van ca. 10 m) leidt dit tot een kostenpost van ca. € 150.000,-.

Op basis van “Kengetallen Milieukosten, Milieumaatregelen in bouwprojecten”, d.d. oktober 2007 van het Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam & Dienst Milieu en Bouwtoezicht, is de besparing op de kosten voor geluidwerende voorzieningen aan de woningen vergeleken met de kosten voor de aanleg van stil asfalt op de genoemde weg. Op basis van de kengetallen resulteert een afname van de gecumuleerde geluidbelasting met 3 dB in een reductie van de kosten voor geluidwerende voorzieningen van ca. € 50,- per m^2 gevel aan de zijde van de weg (van 68 naar 65 dB) en ca. € 10,- per m^2 gevel aan de kopgevels (van 63 naar 60 dB). De totale reductie (baten) wordt geraamd op ca. € 75.000,-.

Uit de doelmatigheidsafweging blijkt dat het toepassen van stil asfalt niet doelmatig is omdat de besparing op de kosten van geluidwerende voorzieningen niet in verhouding staat tot de kosten voor aanleg van geluidreducerend asfalt.

De toepassing van met name dunne deklagen ontmoet naar verwachting bezwaren van civieltechnische aard daar in een binnenstedelijke situatie stillere verhardingen een geringere weerstand bieden tegen wringende belasting en daardoor de onderhoudskosten hoger zijn.

4.3.2.2 Spoortraject

Bronmaatregelen in de vorm van maatregelen op “verkeerskundig” gebied zoals verlaging van de intensiteiten, verlaging van de maximum snelheid van de doorgaande treinen, wijziging van de categorieën e.d., is niet onderzocht daar het spoortraject Rijksinfrastructuur betreft.

Met een bronmaatregel in de vorm van raildempers of betonnen mono – of duoblok dwarsliggers kan de geluidbelasting worden gereduceerd met ca. 3 dB, maar resulteert vanwege de hoogte van de geluidbelasting niet tot een afname tot aan de voorkeursgrenswaarde. De indicatieve kosten bedragen ca. € 600,- per meter enkel spoor. Vervanging van ca. 3000 meter enkel spoor (effectieve lengte van ca. 300 m en 10 sporen t.p.v. station) leidt dit tot een kostenpost van ca. €

2.000.000,-. Op basis van de kengetallen resulteert een afname van de geluidbelasting met 3 dB in een reductie van de kosten voor geluidwerende voorzieningen van ca. € 25,- per m^2 gevel aan de zijde van de weg (van 62 naar 59 dB) en ca. € 8,- per m^2 gevel aan de kopgevels (van 59 naar 56 dB). De totale reductie (baten) wordt geraamd op ca. € 40.000,-.

Uit de doelmatigheidsafweging blijkt dat het toepassen van raildempers niet doelmatig is omdat de besparing op de kosten van geluidwerende voorzieningen niet in verhouding staat tot de kosten voor aanleg van geluidreducerend asfalt.

4.3.3 Overdrachtsmaatregelen

4.3.3.1 Amsterdamseweg

In theorie is het mogelijk door middel van een geluidscherm langs de weg de geluidbelasting op de gevel te reduceren. Daar sprake is van een stedelijke situatie is plaatsing van een geluidscherm langs de Amsterdamseweg niet onderzocht daar dit naar verwachting leidt tot bezwaren van verkeerskundige en stedenbouwkundige aard.

4.3.3.2 Spoortraject

Met het plaatsen van een geluidscherm langs het station over een lengte van ca. 300 m en een hoogte van 5 m is de geluidbelasting op de onderste 2 lagen te reduceren tot de voorkeursgrenswaarde. Vanwege de verdiepte ligging van het station t.o.v. de woningen is voor de bovenste 2 lagen een veel hoger geluidscherm noodzakelijk. De indicatieve kosten van een 300 m lange en 5 meter hoge geluidscherm bedraagt ca. € 750.000 (500,- per m^2 scherm). De totale reductiekosten van de geluidwerende voorzieningen worden geraamd op ca. € 7.500,-.

Uit de doelmatigheidsafweging blijkt dat het toepassen van een geluidscherm niet doelmatig is omdat de besparing op de kosten van geluidwerende voorzieningen niet in verhouding staat tot de kosten voor aanleg van een geluidscherm.

4.3.4 Conclusie bron- en overdrachtsmaatregelen

Geconcludeerd kan worden dat geluidsreducerende maatregelen aan de bron of in de overdracht niet voldoende effect sorteren, niet doelmatig zijn dan wel bezwaren ontmoeten van civieltechnische, verkeerskundige en stedenbouwkundige aard.

4.4 Toetsing aan hogere waarden beleid

De voorkeursgrenswaarde van 48 dB vanwege de Zijpendaalseweg wordt niet overschreden. Voor deze weg wordt voldaan aan de grenswaarden uit de Wgh en zijn derhalve geen aanvullende criteria en ambitieniveaus uit het hogere waarden beleid van toepassing.

De geluidbelasting vanwege de Amsterdamseweg bedraagt maximaal 63 dB en valt hiermee in de hoogste geluidklasse “lawaaiig” uit het hogere waarden beleid en voldoet derhalve niet aan het ambitieniveau “zeer onrustig”.

De geluidbelasting vanwege het spoortraject bedraagt maximaal 62 dB en valt hiermee in de een na hoogste geluidklasse “zeer onrustig” uit het hogere waarden beleid en voldoet wel aan het ambitieniveau “zeer onrustig”.

Conform de criteria uit het hogere waarden beleid voor het toekennen van een hogere waarde voor de geluidsklasse “zeer onrustig” en “lawaaiig”, dient elke woning te beschikken over een geluidluwe zijde, een geluidluwe buitenruimte en de realisatie van minimaal een verblijfsruimte aan de geluidsluwe zijde. Uit de berekeningen en vertaling naar de plattegronden blijkt dat het plan voldoet aan deze criteria daar elke woning beschikt over een geluidluwe achtergevel (tuinzijde) waaraan de buitenruimte en tenminste een verblijfsruimte is gesitueerd. Uit de berekeningen blijkt dat de gecumuleerde geluidbelasting (L_{CUM}) maximaal 68 dB bedraagt op de gevels aan de weg(spoor)zijde.

4.5 Hogere waarden en verantwoording

Het toekennen van een hogere waarde voor de 19 woon/werk woningen is op basis van onderstaande argumenten te verantwoorden binnen het gemeentelijk geluidbeleid:

- Geluidsreducerende maatregelen aan de bron of in de overdracht sorteren niet voldoende effect, zijn niet doelmatig, dan wel ontmoeten bezwaren van civieltechnische, verkeerskundige en stedenbouwkundige aard.
- Het plan bevindt zich in de nabijheid van een trein- of busstation (ontheffingscriteria/locatiespecifieke kenmerken).
- De afmeting en positie van het plan zorgt voor afscherming van de achtergevels (tuinzijde) tot aan de voorkeursgrenswaarde en zorgt gemiddeld voor een ca. 5 dB lagere geluidbelasting vanwege de Amsterdamseweg en het spoortraject op de direct achterliggende woningen aan de Bouriciusstraat en de Sweerts de Landastraat (zie bijlage 3).
- Het plan voldoet grotendeels aan de in het hogere waarden beleid gestelde ambitieniveaus dan wel is sprake van een geringe afwijking (voor de Amsterdamseweg).
- Het plan voldoet aan de criteria uit het hogere waarden beleid m.b.t. een geluidluwe zijde, een geluidluwe buitenruimte en de realisatie van minimaal een verblijfsruimte aan de geluidsluwe zijde.
- De toegestane binnenwaarde van 33 dB is o.a. te waarborgen middels akoestische beglazing, geluidgedempte ventilatievoorzieningen en dubbele kierdichting e.d. op basis van het maatgevende wegverkeerslawaai zonder aftrek conform art. 110g Wgh (max. 68 dB) en het meest ongunstige frequentiespectrum (spectrum 2 volgens de NPR 5079). In het kader van de aanvraag omgevingsvergunning zal een en ander in detail worden uitgewerkt middels een akoestisch-bouwtechnisch rapport.

Tabel 4 vermeld de aantallen waarop een geluidsbelasting wordt verwacht die hoger is dan de voorkeurgrenswaarde.

Tabel 4. Hogere waarden project “Locatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem”

Geluidsgevoelig object: woningen		Verzochte hogere waarden in dB (hoogst berekende geluidbelasting)
Geluidsbron	Aantal	
Amsterdamseweg	19	63
Spoortraject Arnhem CS	19	62

5 Conclusie

Voor het project “Locatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem” is in voorliggend onderzoek ten behoeve van de bestemmingsplanprocedure een akoestisch onderzoek wegverkeers- en spoorweglawaai uitgevoerd.

Uit de berekeningen blijkt dat zowel vanwege de Amsterdamseweg en het spoortraject Arnhem CS sprake is van een overschrijding van de voorkeursgrenswaarde maar niet van de maximaal te verlenen ontheffingswaarde waardoor het toepassen van dove gevels niet noodzakelijk en het vaststellen van een hogere waarde per geluidbron mogelijk is. Op de achtergevels van alle woningen voldoet de geluidbelasting aan de voorkeursgrenswaarde. De geluidsbelasting als gevolg van de 30 km/uur wegen bedraagt maximaal 40 dB (zonder aftrek conform art. 110g Wgh) en vormt daarmee geen belemmering voor de plantontwikkeling. De gecumuleerde geluidbelasting (L_{CUM}) bedraagt maximaal 68 dB.

Het toekennen van een hogere waarde voor de 19 woon/werk woningen van 63 dB voor de Amsterdamseweg en 62 dB voor het spoortraject is op basis van onderstaande argumenten te verantwoorden binnen het gemeentelijk geluidbeleid:

- Geluidsreducerende maatregelen aan de bron of in de overdracht sorteren niet voldoende effect, zijn niet doelmatig, dan wel ontmoeten bezwaren van civieltechnische, verkeerskundige en stedenbouwkundige aard.
- Het plan bevindt zich in de nabijheid van een trein- of busstation (ontheffingscriteria/locatiespecifieke kenmerken).
- De afmeting en positie van het plan zorgt voor afscherming van de achtergevels (tuinzijde) tot aan de voorkeursgrenswaarde en zorgt gemiddeld voor een ca. 5 dB lagere geluidbelasting vanwege de Amsterdamseweg en het spoortraject op de direct achterliggende woningen aan de Bouriciusstraat en de Sweerts de Landastraat.
- Het plan voldoet grotendeels aan de in het hogere waarden beleid gestelde ambitieniveaus dan wel is sprake van een geringe afwijking (voor de Amsterdamseweg).
- Het plan voldoet aan de criteria uit het hogere waarden beleid m.b.t. een geluidluwe zijde, een geluidluwe buitenruimte en de realisatie van minimaal een verblijfsruimte aan de geluidsluwe zijde.
- De toegestane binnenwaarde van 33 dB is o.a. te waarborgen middels akoestische beglazing, geluidgedempte ventilatievoorzieningen en dubbele kierdichting e.d. op basis van het maatgevende wegverkeerslawaai zonder aftrek conform art. 110g Wgh (max. 68 dB) en het meest ongunstige frequentiespectrum (spectrum 2 volgens de NPR 5079). In het kader van de aanvraag omgevingsvergunning zal een en ander in detail worden uitgewerkt middels een akoestisch-bouwtechnisch rapport.

Geconcludeerd kan worden dat het plan, ondanks de ligging op korte afstand van geluidbronnen, uitvoerbaar is en voorziet in een goed woon- en leefklimaat.

Het besluit tot vaststelling hogere waarden maakt onderdeel uit van de ruimtelijke procedure. Geadviseerd wordt om op basis van voorliggende rapportage hogere waarden vast te stellen zoals aangegeven in hoofdstuk 4.

Behandeld door: ing. R.R.J.W. Liebrechts
Projectverantwoordelijke: ir. J. Hardlooper
Buro Bouwfysica B.V.
Lylantseplein 1 (unit 110)
2908 LH Capelle aan den IJssel
T 010 – 760 00 49
M info@burobouwfysica.nl
W www.burobouwfysica.nl

Bijlage 1: Verkeersgegevens

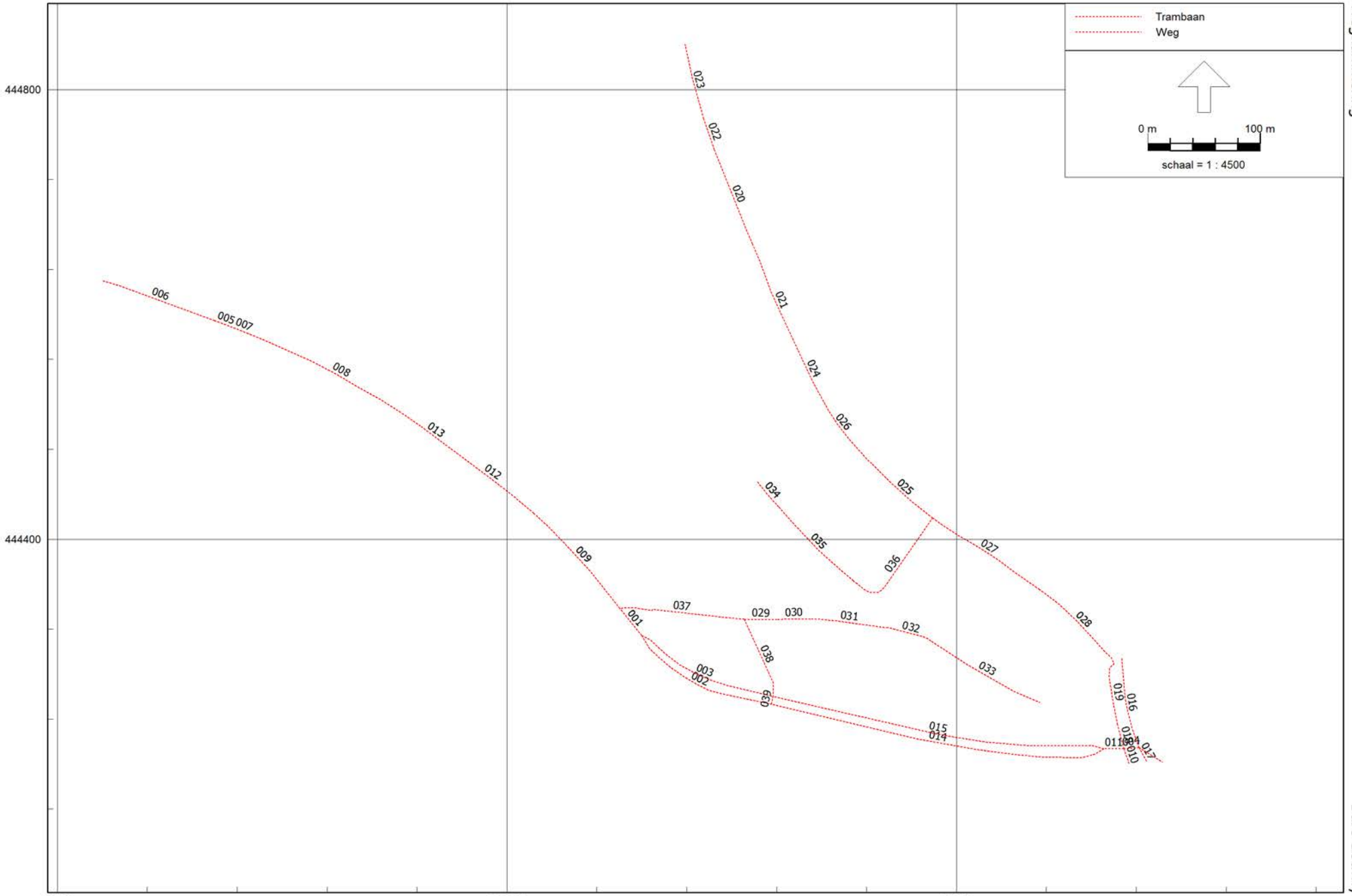

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027] , Geomilieu V4.21

Verkeersgegevens intensiteiten 2027

Model: wegverkeer 2027
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	ISO_H	ISO M	Hdef.	Type	Cpl	Cpl_W	Helling	Wegdek	V(MR(D))	V(MR(A))	V(MR(N))	V(MR(P4))	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	V(LV(P4))	V(MV(D))	V(MV(A))	V(MV(N))	V(MV(P4))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))
001	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
002	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
003	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
004	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
005	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
006	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
007	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
008	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
009	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
010	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
011	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
012	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
013	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
014	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
015	Amsterdamseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
016	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
017	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
018	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
019	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
020	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
021	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
022	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
023	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
024	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
025	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
026	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
027	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
028	Zijpendaalseweg	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W0	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50	--	50	50	50
029	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
030	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
031	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
032	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
033	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
034	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
035	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
036	Sweerts de Landasstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
037	Bouriciusstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
038	Brantsenstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30
039	Brantsenstraat	0,00	--	Relatief	Verdeling	False	1,5	0	W9a	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30	--	30	30	30

Verkeersgegevens intensiteiten 2027

Model: wegverkeer 2027
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	V(ZV(P4))	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%Int(P4)	%MR(D)	%MR(A)	%MR(N)	%MR(P4)	%LV(D)	%LV(A)	%LV(N)	%LV(P4)	%MV(D)	%MV(A)	%MV(N)	%MV(P4)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	%ZV(P4)	MR(D)	MR(A)	MR(N)	MR(P4)	LV(D)	LV(A)
001	--	14174,34	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,85	94,83	95,25	--	5,75	3,97	3,63	--	1,41	1,20	1,12	--	--	--	--	--	859,41	516,15
002	--	7545,71	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,79	94,80	95,26	--	5,81	4,01	3,62	--	1,40	1,19	1,12	--	--	--	--	--	457,21	274,69
003	--	6628,63	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,92	94,88	95,22	--	5,67	3,92	3,64	--	1,42	1,21	1,13	--	--	--	--	--	402,20	241,51
004	--	7558,84	6,53	3,83	0,79	--	--	--	--	--	91,88	94,12	94,05	--	6,81	4,76	4,91	--	1,31	1,12	1,05	--	--	--	--	--	453,51	272,48
005	--	12268,47	6,53	3,83	0,78	--	--	--	--	--	92,41	94,51	94,88	--	6,11	4,23	3,93	--	1,48	1,26	1,19	--	--	--	--	--	740,33	444,09
006	--	12285,64	6,53	3,83	0,78	--	--	--	--	--	92,42	94,52	94,89	--	6,10	4,22	3,92	--	1,48	1,26	1,19	--	--	--	--	--	741,44	444,75
007	--	12268,47	6,53	3,83	0,78	--	--	--	--	--	92,41	94,51	94,88	--	6,11	4,23	3,93	--	1,48	1,26	1,19	--	--	--	--	--	740,33	444,09
008	--	11525,11	6,53	3,83	0,78	--	--	--	--	--	92,14	94,31	94,68	--	6,37	4,41	4,12	--	1,49	1,27	1,20	--	--	--	--	--	693,44	416,30
009	--	13137,07	6,53	3,83	0,78	--	--	--	--	--	92,44	94,53	94,95	--	6,06	4,19	3,85	--	1,50	1,28	1,20	--	--	--	--	--	793,00	475,63
010	--	15414,62	6,54	3,82	0,77	--	--	--	--	--	90,56	93,00	94,24	--	6,36	4,35	3,26	--	3,09	2,65	2,51	--	--	--	--	--	912,95	547,62
011	--	14890,43	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,98	94,94	95,36	--	5,66	3,91	3,55	--	1,36	1,15	1,08	--	--	--	--	--	904,09	542,86
012	--	12614,90	6,53	3,83	0,78	--	--	--	--	--	92,17	94,33	94,76	--	6,27	4,34	3,99	--	1,56	1,33	1,25	--	--	--	--	--	759,25	455,76
013	--	11491,78	6,54	3,83	0,78	--	--	--	--	--	91,96	94,17	94,57	--	6,49	4,50	4,19	--	1,56	1,33	1,25	--	--	--	--	--	691,14	414,48
014	--	7858,81	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,92	94,90	95,37	--	5,74	3,96	3,56	--	1,34	1,14	1,07	--	--	--	--	--	476,85	286,39
015	--	7030,61	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	93,07	94,99	95,37	--	5,56	3,84	3,53	--	1,38	1,17	1,10	--	--	--	--	--	427,28	256,45
016	--	4300,58	6,54	3,81	0,78	--	--	--	--	--	88,41	91,02	91,48	--	6,12	4,28	4,11	--	5,47	4,70	4,41	--	--	--	--	--	248,66	149,14
017	--	7098,28	6,55	3,81	0,77	--	--	--	--	--	88,89	91,57	92,90	--	6,51	4,47	3,35	--	4,61	3,96	3,76	--	--	--	--	--	413,28	247,65
018	--	637,31	6,54	3,82	0,78	--	--	--	--	--	90,68	93,05	93,92	--	6,13	4,22	3,50	--	3,19	2,73	2,57	--	--	--	--	--	37,80	22,65
019	--	11792,76	6,54	3,82	0,78	--	--	--	--	--	90,68	93,05	93,92	--	6,13	4,22	3,50	--	3,19	2,73	2,57	--	--	--	--	--	699,37	419,17
020	--	4550,05	6,53	3,85	0,78	--	--	--	--	--	94,01	95,64	96,47	--	4,27	2,90	2,16	--	1,72	1,46	1,38	--	--	--	--	--	279,32	167,54
021	--	4813,66	6,53	3,85	0,78	--	--	--	--	--	94,11	95,72	96,53	--	4,20	2,85	2,12	--	1,69	1,44	1,35	--	--	--	--	--	295,82	177,39
022	--	4718,72	6,53	3,86	0,78	--	--	--	--	--	94,64	96,10	96,83	--	3,78	2,56	1,91	--	1,58	1,34	1,26	--	--	--	--	--	291,62	175,04
023	--	4718,72	6,53	3,86	0,78	--	--	--	--	--	94,64	96,10	96,83	--	3,78	2,56	1,91	--	1,58	1,34	1,26	--	--	--	--	--	291,62	175,04
024	--	4813,66	6,53	3,85	0,78	--	--	--	--	--	94,11	95,72	96,53	--	4,20	2,85	2,12	--	1,69	1,44	1,35	--	--	--	--	--	295,82	177,39
025	--	5237,86	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,95	94,84	95,79	--	4,90	3,33	2,48	--	2,15	1,83	1,73	--	--	--	--	--	317,92	190,76
026	--	5237,86	6,53	3,84	0,78	--	--	--	--	--	92,95	94,84	95,79	--	4,90	3,33	2,48	--	2,15	1,83	1,73	--	--	--	--	--	317,92	190,76
027	--	5874,16	6,53	3,85	0,78	--	--	--	--	--	93,71	95,41	96,26	--	4,37	2,97	2,21	--	1,92	1,63	1,53	--	--	--	--	--	359,46	215,77
028	--	5874,16	6,53	3,85	0,78	--	--	--	--	--	93,71	95,41	96,26	--	4,37	2,97	2,21	--	1,92	1,63	1,53	--	--	--	--	--	359,46	215,77
029	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
030	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
031	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
032	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
033	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
034	--	637,31	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	44,55	16,57
035	--	637,31	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	44,55	16,57
036	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
037	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
038	--	303,00	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	21,18	7,88
039	--	2028,08	6,99	2,60	0,70	--	--	--	--	--	100,00	100,00	100,00	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	141,76	52,73

Verkeersgegevens intensiteiten 2027

Model: wegverkeer 2027
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LV(N)	LV(P4)	MV(D)	MV(A)	MV(N)	MV(P4)	ZV(D)	ZV(A)	ZV(N)	ZV(P4)	LE (D) 63	LE (D) 125	LE (D) 250	LE (D) 500	LE (D) 1k	LE (D) 2k	LE (D) 4k	LE (D) 8k	LE (A) 63	LE (A) 125	LE (A) 250	LE (A) 500	LE (A) 1k
001	105,31	--	53,22	21,61	4,01	--	13,05	6,53	1,24	--	85,15	92,54	99,38	103,79	109,86	106,51	99,78	90,62	82,34	89,55	96,11	101,16	107,44
002	56,07	--	28,63	11,62	2,13	--	6,90	3,45	0,66	--	82,42	89,82	96,66	101,06	107,12	103,78	97,04	87,90	79,60	86,82	93,39	98,43	104,70
003	49,23	--	24,54	9,98	1,88	--	6,15	3,08	0,58	--	81,83	89,22	96,05	100,49	106,56	103,21	96,47	87,31	79,03	86,24	92,79	97,86	104,14
004	56,16	--	33,61	13,78	2,93	--	6,47	3,24	0,63	--	82,60	90,09	97,03	101,15	107,16	103,85	97,12	88,11	79,75	87,05	93,73	98,49	104,72
005	90,79	--	48,95	19,88	3,76	--	11,86	5,92	1,14	--	84,63	92,06	98,93	103,24	109,26	105,92	99,19	90,11	81,79	89,03	95,65	100,59	106,82
006	90,93	--	48,94	19,86	3,76	--	11,87	5,93	1,14	--	84,63	92,06	98,94	103,25	109,26	105,93	99,20	90,11	81,79	89,04	95,65	100,59	106,83
007	90,79	--	48,95	19,88	3,76	--	11,86	5,92	1,14	--	84,63	92,06	98,93	103,24	109,26	105,92	99,19	90,11	81,79	89,03	95,65	100,59	106,82
008	85,11	--	47,94	19,47	3,70	--	11,21	5,61	1,08	--	84,41	91,86	98,77	103,00	109,00	105,67	98,95	89,90	81,57	88,83	95,47	100,34	106,56
009	97,29	--	51,99	21,08	3,95	--	12,87	6,44	1,23	--	84,92	92,34	99,22	103,54	109,56	106,22	99,49	90,40	82,09	89,33	95,93	100,89	107,12
010	111,86	--	64,12	25,61	3,87	--	31,15	15,60	2,98	--	86,30	93,70	100,71	104,90	110,49	107,18	100,47	91,69	83,41	90,64	97,42	102,18	108,01
011	110,76	--	55,03	22,36	4,12	--	13,22	6,58	1,25	--	85,32	92,71	99,53	103,97	110,06	106,71	99,98	90,80	82,51	89,72	96,26	101,35	107,64
012	93,24	--	51,65	20,97	3,93	--	12,85	6,43	1,23	--	84,82	92,25	99,16	103,41	109,40	106,07	99,34	90,30	81,97	89,23	95,86	100,76	106,96
013	84,77	--	48,78	19,81	3,76	--	11,72	5,85	1,12	--	84,46	91,92	98,84	103,04	109,01	105,69	98,96	89,95	81,60	88,88	95,54	100,37	106,56
014	58,46	--	29,46	11,95	2,18	--	6,88	3,44	0,66	--	82,55	89,95	96,78	101,20	107,29	103,94	97,20	88,03	79,74	86,96	93,51	98,57	104,87
015	52,30	--	25,53	10,37	1,94	--	6,34	3,16	0,60	--	82,05	89,43	96,24	100,71	106,80	103,45	96,71	87,52	79,25	86,44	92,98	98,09	104,38
016	30,69	--	17,21	7,01	1,38	--	15,38	7,70	1,48	--	81,50	88,84	95,94	100,13	105,25	101,94	95,26	86,79	78,60	85,81	92,74	97,37	102,73
017	50,78	--	30,27	12,09	1,83	--	21,43	10,71	2,06	--	83,47	90,86	97,95	102,08	107,34	104,03	97,35	88,81	80,55	87,79	94,68	99,31	104,82
018	4,67	--	2,55	1,03	0,17	--	1,33	0,66	0,13	--	72,46	79,84	86,84	91,08	96,66	93,34	86,63	77,84	69,58	76,80	83,57	88,36	94,18
019	86,39	--	47,28	19,01	3,22	--	24,60	12,30	2,36	--	85,13	92,51	99,51	103,75	109,33	106,01	99,30	90,51	82,25	89,47	96,24	101,03	106,85
020	34,24	--	12,69	5,08	0,77	--	5,11	2,56	0,49	--	80,02	87,26	93,94	98,81	104,90	101,51	94,77	85,43	77,28	84,35	90,76	96,22	102,51
021	36,24	--	13,20	5,28	0,80	--	5,31	2,67	0,51	--	80,24	87,47	94,13	99,03	105,14	101,75	95,00	85,65	77,50	84,57	90,96	96,45	102,75
022	35,64	--	11,65	4,66	0,70	--	4,87	2,44	0,46	--	80,00	87,19	93,77	98,84	105,02	101,61	94,86	85,40	77,30	84,33	90,64	96,29	102,64
023	35,64	--	11,65	4,66	0,70	--	4,87	2,44	0,46	--	80,00	87,19	93,77	98,84	105,02	101,61	94,86	85,40	77,30	84,33	90,64	96,29	102,64
024	36,24	--	13,20	5,28	0,80	--	5,31	2,67	0,51	--	80,24	87,47	94,13	99,03	105,14	101,75	95,00	85,65	77,50	84,57	90,96	96,45	102,75
025	39,14	--	16,76	6,70	1,01	--	7,35	3,68	0,71	--	80,96	88,25	95,05	99,68	105,60	102,24	95,51	86,36	78,16	85,29	91,83	97,05	103,18
026	39,14	--	16,76	6,70	1,01	--	7,35	3,68	0,71	--	80,96	88,25	95,05	99,68	105,60	102,24	95,51	86,36	78,16	85,29	91,83	97,05	103,18
027	44,10	--	16,76	6,72	1,01	--	7,36	3,69	0,70	--	81,24	88,49	95,20	100,02	106,04	102,66	95,92	86,64	78,49	85,57	92,02	97,42	103,64
028	44,10	--	16,76	6,72	1,01	--	7,36	3,69	0,70	--	81,24	88,49	95,20	100,02	106,04	102,66	95,92	86,64	78,49	85,57	92,02	97,42	103,64
029	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
030	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
031	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
032	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
033	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
034	4,46	--	--	--	--	--	--	--	--	--	76,79	80,19	83,45	89,80	93,49	86,50	81,27	71,89	72,50	75,89	79,16	85,51	89,19
035	4,46	--	--	--	--	--	--	--	--	--	76,79	80,19	83,45	89,80	93,49	86,50	81,27	71,89	72,50	75,89	79,16	85,51	89,19
036	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
037	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
038	2,12	--	--	--	--	--	--	--	--	--	73,56	76,96	80,22	86,57	90,26	83,27	78,04	68,66	69,27	72,67	75,93	82,28	85,97
039	14,20	--	--	--	--	--	--	--	--	--	81,82	85,22	88,48	94,83	98,52	91,53	86,30	76,92	77,52	80,92	84,19	90,53	94,22

Verkeersgegevens intensiteiten 2027

Model: wegverkeer 2027
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	LE (A) 2k	LE (A) 4k	LE (A) 8k	LE (N) 63	LE (N) 125	LE (N) 250	LE (N) 500	LE (N) 1k	LE (N) 2k	LE (N) 4k	LE (N) 8k	LE (P4) 63	LE (P4) 125	LE (P4) 250	LE (P4) 500	LE (P4) 1k	LE (P4) 2k	LE (P4) 4k	LE (P4) 8k
001	104,04	97,28	87,77	75,29	82,47	88,96	94,16	100,49	97,08	90,32	80,72	--	--	--	--	--	--	--	--
002	101,30	94,55	85,04	72,55	79,72	86,21	91,42	97,75	94,34	87,58	77,98	--	--	--	--	--	--	--	--
003	100,74	93,98	84,46	72,00	79,17	85,67	90,86	97,19	93,78	87,02	77,43	--	--	--	--	--	--	--	--
004	101,35	94,60	85,21	72,89	80,22	86,91	91,62	97,86	94,49	87,74	78,37	--	--	--	--	--	--	--	--
005	103,43	96,68	87,23	74,77	81,98	88,54	93,60	99,89	96,48	89,73	80,21	--	--	--	--	--	--	--	--
006	103,43	96,68	87,23	74,78	81,99	88,54	93,61	99,89	96,49	89,73	80,21	--	--	--	--	--	--	--	--
007	103,43	96,68	87,23	74,77	81,98	88,54	93,60	99,89	96,48	89,73	80,21	--	--	--	--	--	--	--	--
008	103,17	96,42	87,01	74,55	81,78	88,37	93,36	99,63	96,23	89,48	79,99	--	--	--	--	--	--	--	--
009	103,73	96,98	87,52	75,06	82,26	88,80	93,90	100,18	96,78	90,02	80,49	--	--	--	--	--	--	--	--
010	104,63	97,90	88,76	76,16	83,28	89,90	95,04	100,99	97,57	90,83	81,49	--	--	--	--	--	--	--	--
011	104,24	97,48	87,95	75,47	82,63	89,10	94,34	100,69	97,28	90,52	80,89	--	--	--	--	--	--	--	--
012	103,57	96,82	87,41	74,94	82,15	88,73	93,76	100,02	96,62	89,87	80,37	--	--	--	--	--	--	--	--
013	103,18	96,43	87,05	74,58	81,82	88,42	93,38	99,62	96,23	89,48	80,02	--	--	--	--	--	--	--	--
014	101,47	94,71	85,18	72,69	79,85	86,32	91,56	97,92	94,50	87,74	78,12	--	--	--	--	--	--	--	--
015	100,98	94,22	84,68	72,21	79,37	85,84	91,09	97,44	94,02	87,26	77,64	--	--	--	--	--	--	--	--
016	99,36	92,66	83,87	71,58	78,78	85,68	90,37	95,80	92,42	85,72	76,85	--	--	--	--	--	--	--	--
017	101,45	94,74	85,85	73,32	80,45	87,22	92,17	97,80	94,40	87,68	78,59	--	--	--	--	--	--	--	--
018	90,80	84,07	74,93	62,46	69,61	76,27	81,31	87,22	83,82	77,08	67,79	--	--	--	--	--	--	--	--
019	103,47	96,74	87,60	75,13	82,28	88,94	93,99	99,90	96,49	89,75	80,46	--	--	--	--	--	--	--	--
020	99,07	92,31	82,65	70,11	77,08	83,31	89,15	95,53	92,07	85,30	75,46	--	--	--	--	--	--	--	--
021	99,31	92,55	82,87	70,33	77,29	83,50	89,37	95,76	92,30	85,53	75,68	--	--	--	--	--	--	--	--
022	99,19	92,43	82,67	70,14	77,07	83,20	89,21	95,65	92,18	85,41	75,49	--	--	--	--	--	--	--	--
023	99,19	92,43	82,67	70,14	77,07	83,20	89,21	95,65	92,18	85,41	75,49	--	--	--	--	--	--	--	--
024	99,31	92,55	82,87	70,33	77,29	83,50	89,37	95,76	92,30	85,53	75,68	--	--	--	--	--	--	--	--
025	99,76	93,01	83,53	70,98	78,00	84,37	89,97	96,20	92,76	86,00	76,32	--	--	--	--	--	--	--	--
026	99,76	93,01	83,53	70,98	78,00	84,37	89,97	96,20	92,76	86,00	76,32	--	--	--	--	--	--	--	--
027	100,21	93,46	83,86	71,31	78,29	84,56	90,34	96,66	93,20	86,44	76,65	--	--	--	--	--	--	--	--
028	100,21	93,46	83,86	71,31	78,29	84,56	90,34	96,66	93,20	86,44	76,65	--	--	--	--	--	--	--	--
029	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
030	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
031	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
032	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
033	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
034	82,21	76,98	67,60	66,80	70,20	73,46	79,81	83,50	76,51	71,28	61,90	--	--	--	--	--	--	--	--
035	82,21	76,98	67,60	66,80	70,20	73,46	79,81	83,50	76,51	71,28	61,90	--	--	--	--	--	--	--	--
036	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
037	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
038	78,98	73,75	64,37	63,57	66,97	70,23	76,58	80,27	73,28	68,05	58,67	--	--	--	--	--	--	--	--
039	87,23	82,00	72,63	71,83	75,22	78,49	84,83	88,52	81,53	76,30	66,93	--	--	--	--	--	--	--	--

Bijlage 2: Rekenmodellen

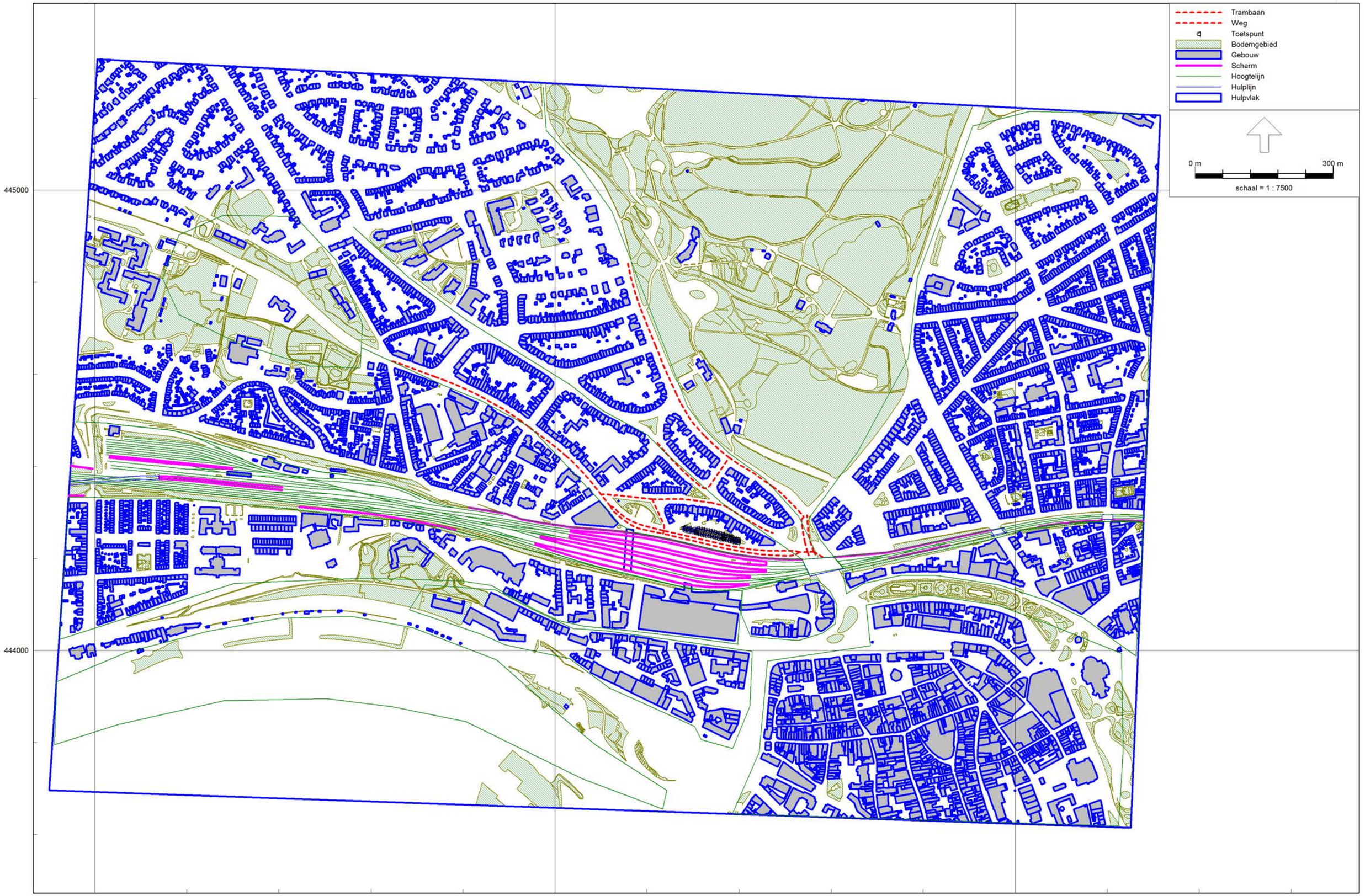
Trambaan
Weg
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Scherm
Hoogtelijn
Hulplijn
Hulpvlak
0 m
300 m
schaal = 1 : 7500
445000
444000
189000
190000
191000

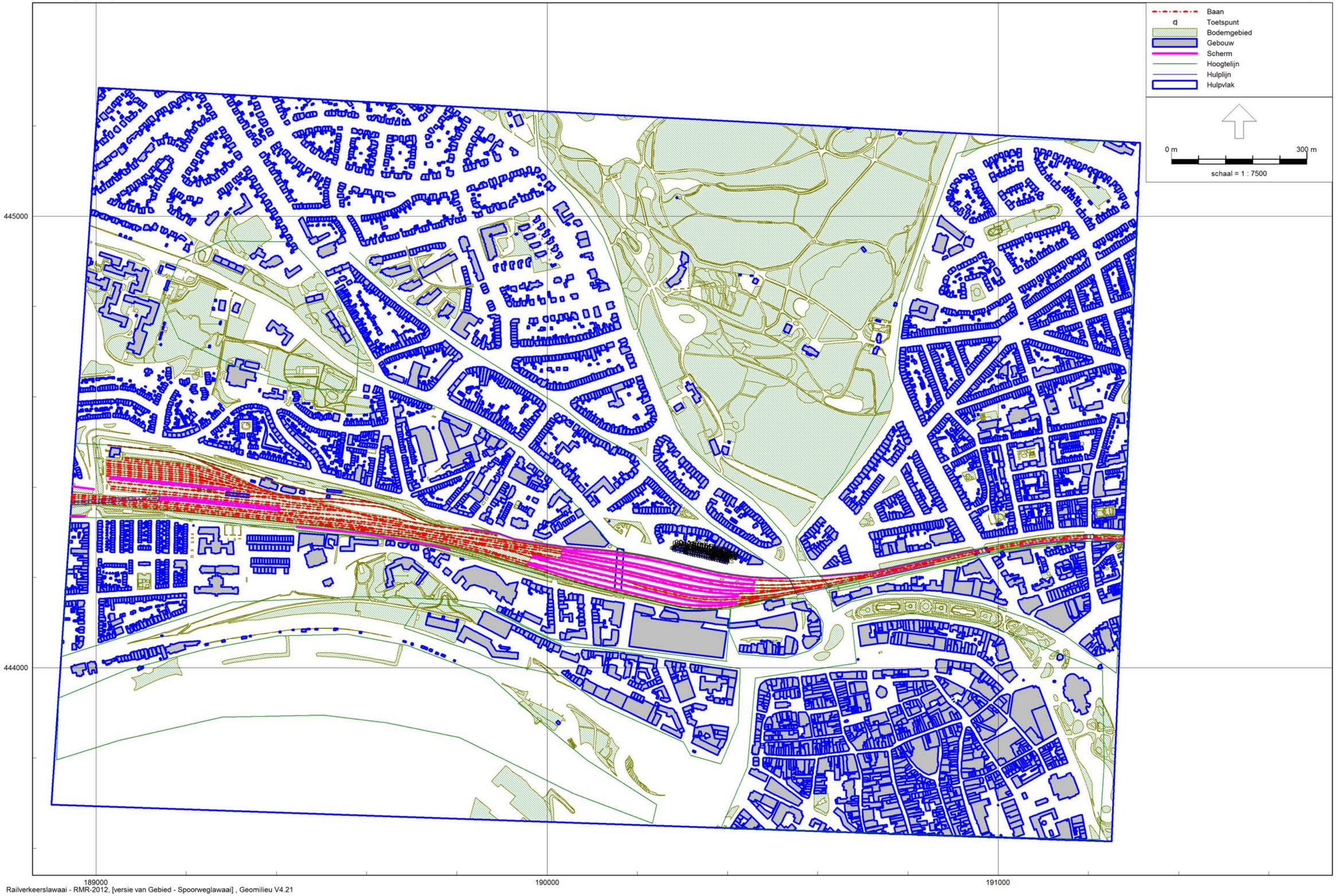
Baan
Toetspunt
Bodemgebied
Gebouw
Scherm
Hoogtelijn
Hulplijn
Hulpvlak
0 m
300 m
schaal = 1 : 7500
445000
444000
189000
190000
191000

Bijlage 3: Geluidbelastingen zonder maatregelen

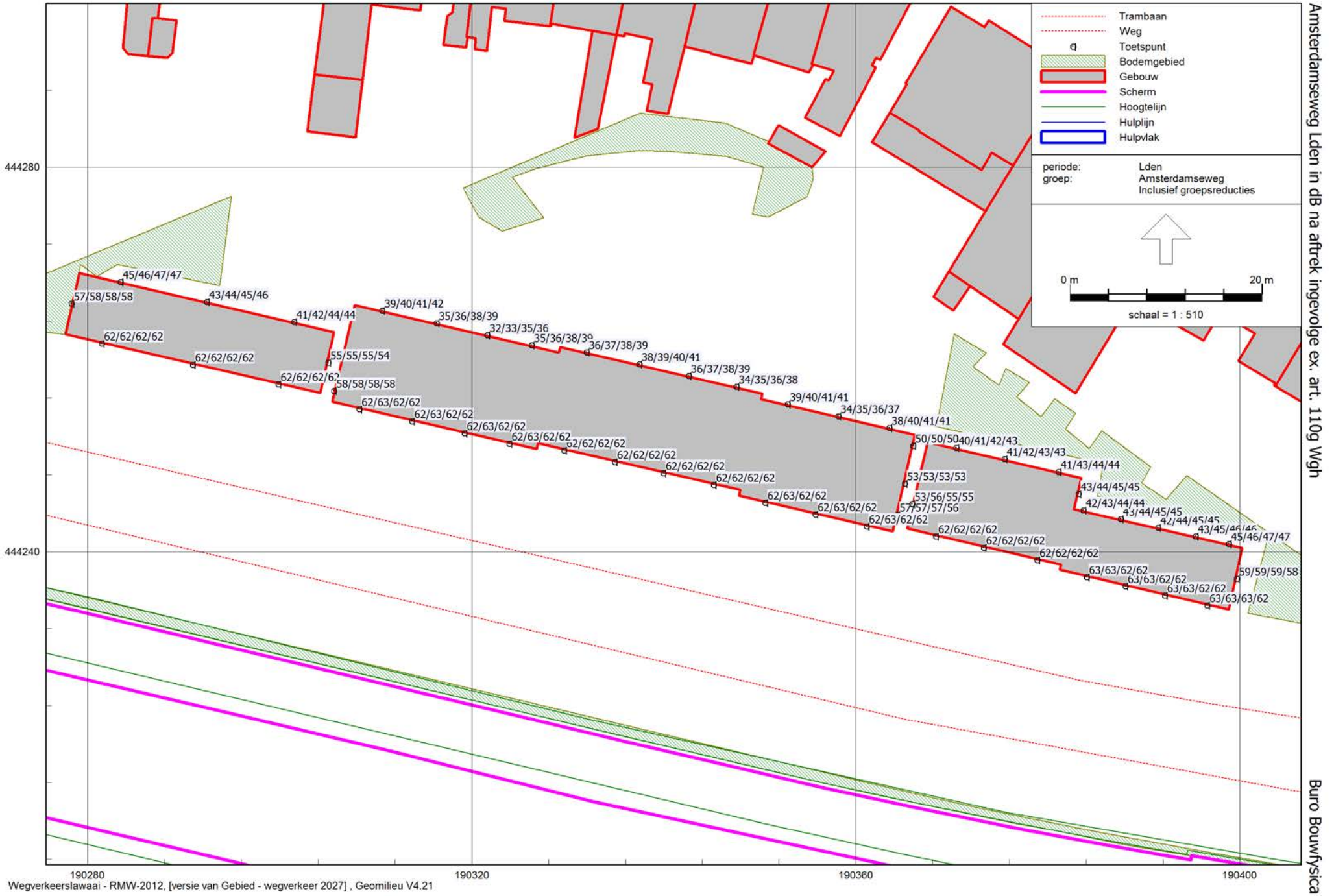

Amsterdamseweg Lden in dB na aftrek ingevolge ex. art. 110g Wgh

Buro Bouwfysica

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027] , Geomilieu V4.21

Zijpendaalseweg Lden in dB na aftrek ingevolge ex. art. 110g Wgh

Buro Bouwfysica

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027] , Geomilieu V4.21

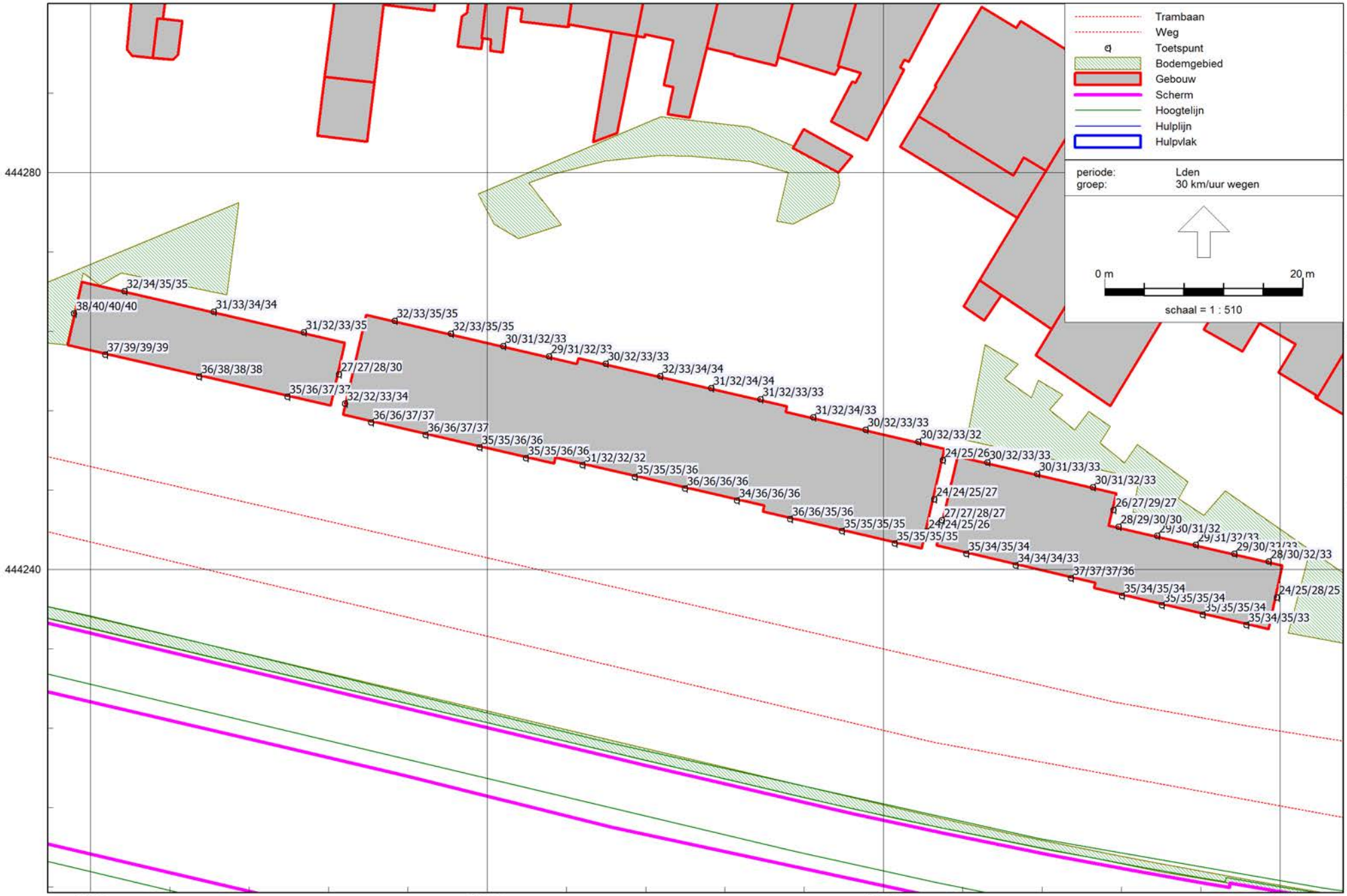

30 km/uur wegen Lden in dB zonder aftrek ingevolge ex. art. 110g Wghh

Buro Bouwfysica

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027] , Geomilieu V4.21

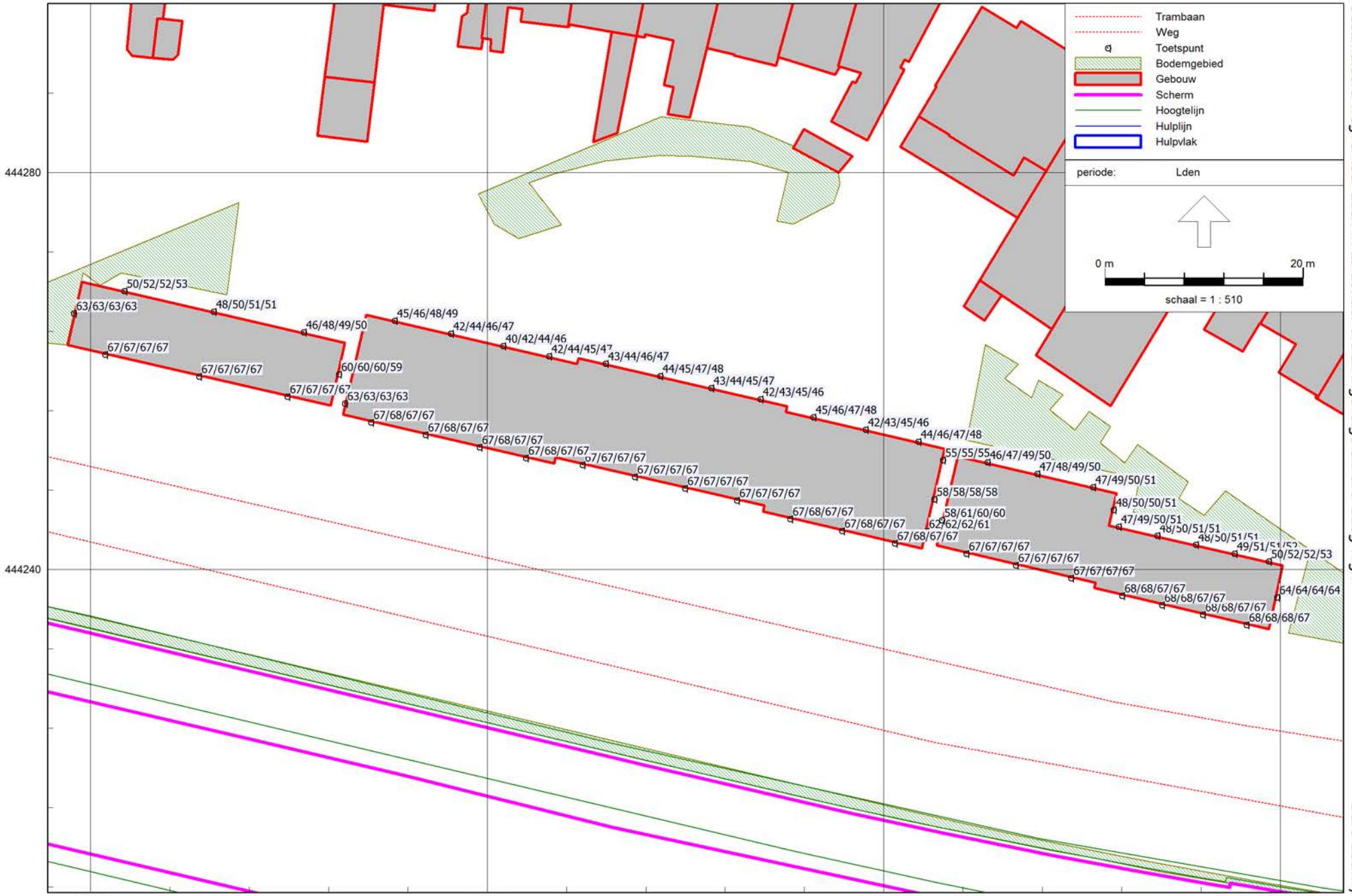

Gecumuleerd wegverkeer Lden in dB zonder aftrek ingevolge ex. art. 110g Wgh

Buro Bouwfysica

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027] , Geomilieu V4.21

Rekenpunten

Buro Bouwfysica

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027] , Geomilieu V4.21

Betreft: **Gecumuleerde geluidbelastingen**

Lcum/gecumuleerd weg zonder aftrek ex. art. 110g Wgh

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte (m)	Weg gecumuleerd	Spoor	LRL,cum/LVL,cum	Maatgevende bron	Cumulatie (Lcum)
001_A	woningen K10	1,5	62,5	52,2	63	Weg	63
001_B	woningen K10	4,5	63,29	56,51	64	Weg	64
001_C	woningen K10	7,5	63,27	58,15	64	Weg	64
001_D	woningen K10	10,5	63,08	59,26	64	Weg	64
002_A	woningen K10	1,5	48,03	43,88	49	Weg	49
002_B	woningen K10	4,5	49,78	46,89	51	Weg	51
002_C	woningen K10	7,5	50,9	48,46	52	Weg	52
002_D	woningen K10	10,5	51,29	50,6	53	Weg	53
003_A	woningen K10	1,5	46,47	43,07	47	Weg	47
003_B	woningen K10	4,5	48,05	45,27	49	Weg	49
003_C	woningen K10	7,5	49,35	46,74	50	Weg	50
003_D	woningen K10	10,5	50,05	49,3	51	Weg	51
004_A	woningen K10	1,5	49,95	44,96	51	Weg	51
004_B	woningen K10	4,5	51,72	48,42	52	Weg	52
004_C	woningen K10	7,5	52,45	50,56	53	Weg	53
004_D	woningen K10	10,5	52,69	52,2	54	Weg	54
005_A	woningen K10	1,5	59,96	51,28	60	Weg	60
005_B	woningen K10	4,5	59,94	53,61	60	Weg	60
005_C	woningen K10	7,5	59,67	55,31	60	Weg	60
005_D	woningen K10	10,5	59,22	56,61	60	Weg	60
006_A	woningen K10	1,5	67,14	56,67	67	Weg	67
006_B	woningen K10	4,5	67,38	59,26	68	Weg	68
006_C	woningen K10	7,5	67,14	60,59	67	Weg	67
006_D	woningen K10	10,5	66,72	61,66	67	Weg	67
007_A	woningen K10	1,5	67,12	56,67	67	Weg	67
007_B	woningen K10	4,5	67,37	59,01	68	Weg	68
007_C	woningen K10	7,5	67,12	60,42	67	Weg	67
007_D	woningen K10	10,5	66,7	61,52	67	Weg	67
008_A	woningen K10	1,5	67,13	56,56	67	Weg	67
008_B	woningen K10	4,5	67,38	59,41	68	Weg	68
008_C	woningen K10	7,5	67,13	60,72	67	Weg	67
008_D	woningen K10	10,5	66,71	61,75	67	Weg	67
009_A	woningen K10	1,5	63,27	53	63	Weg	63
009_B	woningen K10	4,5	63,39	55,86	64	Weg	64

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte (m)	Weg gecumuleerd	Spoor	LRL,cum/LVL,cum	Maatgevende bron	Cumulatie (Lcum)
009_C	woningen K10	7,5	63,05	57,28	63	Weg	63
009_D	woningen K10	10,5	62,59	58,42	63	Weg	63
010_A	woningen K10	1,5	42,42	41,56	44	Weg	44
010_B	woningen K10	4,5	43,88	42,62	45	Weg	45
010_C	woningen K10	7,5	45,62	44,22	47	Weg	47
010_D	woningen K10	10,5	46,99	46,62	48	Weg	48
011_A	woningen K10	1,5	40,49	40,91	42	Weg	42
011_B	woningen K10	4,5	42,11	41,91	44	Weg	44
011_C	woningen K10	7,5	44,01	43,84	46	Weg	46
011_D	woningen K10	10,5	45,81	46,56	48	Weg	48
012_A	woningen K10	1,5	45,03	43,02	46	Weg	46
012_B	woningen K10	4,5	46,38	44,22	47	Weg	47
012_C	woningen K10	7,5	47,9	45,63	49	Weg	49
012_D	woningen K10	10,5	48,85	47,94	50	Weg	50
013_A	woningen K10	1,5	42,08	41,2	43	Weg	43
013_B	woningen K10	4,5	43,63	42,12	45	Weg	45
013_C	woningen K10	7,5	45,21	43,64	46	Weg	46
013_D	woningen K10	10,5	46,68	46,22	48	Weg	48
014_A	woningen K10	1,5	44,15	41,51	45	Weg	45
014_B	woningen K10	4,5	45,34	42,59	46	Weg	46
014_C	woningen K10	7,5	46,66	44,22	48	Weg	48
014_D	woningen K10	10,5	47,93	46,79	49	Weg	49
015_A	woningen K10	1,5	42,8	40,99	44	Weg	44
015_B	woningen K10	4,5	44,04	42,18	45	Weg	45
015_C	woningen K10	7,5	45,45	43,77	47	Weg	47
015_D	woningen K10	10,5	46,85	46,59	48	Weg	48
016_A	woningen K10	1,5	42,68	41,26	44	Weg	44
016_B	woningen K10	4,5	44,04	42,29	45	Weg	45
016_C	woningen K10	7,5	45,56	44	47	Weg	47
016_D	woningen K10	10,5	47,1	46,53	48	Weg	48
017_A	woningen K10	1,5	41,77	41,09	43	Weg	43
017_B	woningen K10	4,5	43,1	42,5	45	Weg	45
017_C	woningen K10	7,5	44,69	44,12	46	Weg	46
017_D	woningen K10	10,5	46,14	47,21	48	Weg	48
018_A	woningen K10	1,5	41,65	41,7	43	Weg	43
018_B	woningen K10	4,5	43,19	43,07	45	Weg	45

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte (m)	Weg gecumuleerd	Spoor	LRL,cum/LVL,cum	Maatgevende bron	Cumulatie (Lcum)
018_C	woningen K10	7,5	44,9	44,68	46	Weg	46
018_D	woningen K10	10,5	46,34	47,56	48	Weg	48
019_A	woningen K10	1,5	45,06	43,64	46	Weg	46
019_B	woningen K10	4,5	46,32	44,69	47	Weg	47
019_C	woningen K10	7,5	47,46	46,06	49	Weg	49
019_D	woningen K10	10,5	48,43	48,42	50	Weg	50
020_A	woningen K10	1,5	44,39	43,71	46	Weg	46
020_B	woningen K10	4,5	45,83	44,86	47	Weg	47
020_C	woningen K10	7,5	47,32	46,46	49	Weg	49
020_D	woningen K10	10,5	48,13	48,88	50	Weg	50
021_A	woningen K10	1,5	58,09	49,33	58	Weg	58
021_B	woningen K10	4,5	58,17	51,21	59	Weg	59
021_C	woningen K10	7,5	57,92	53,22	58	Weg	58
021_D	woningen K10	10,5	57,62	55,03	58	Weg	58
022_A	woningen K10	1,5	54,67	47,16	55	Weg	55
022_B	woningen K10	4,5	54,99	48,91	55	Weg	55
022_C	woningen K10	7,5	54,83	50,85	55	Weg	55
022_D	woningen K10	10,5	54,75	53,06	56	Weg	56
023_A	woningen K10	1,5	62,21	52,46	62	Weg	62
023_B	woningen K10	4,5	62,15	54,55	62	Weg	62
023_C	woningen K10	7,5	61,78	56,53	62	Weg	62
023_D	woningen K10	10,5	61,3	57,82	62	Weg	62
024_A	woningen K10	1,5	67,38	56,73	68	Weg	68
024_B	woningen K10	4,5	67,59	58,24	68	Weg	68
024_C	woningen K10	7,5	67,31	60,14	68	Weg	68
024_D	woningen K10	10,5	66,85	61,31	67	Weg	67
025_A	woningen K10	1,5	67,4	56,72	68	Weg	68
025_B	woningen K10	4,5	67,59	58,29	68	Weg	68
025_C	woningen K10	7,5	67,32	60,19	68	Weg	68
025_D	woningen K10	10,5	66,84	61,36	67	Weg	67
026_A	woningen K10	1,5	67,37	56,72	68	Weg	68
026_B	woningen K10	4,5	67,58	58,2	68	Weg	68
026_C	woningen K10	7,5	67,29	60,08	68	Weg	68
026_D	woningen K10	10,5	66,83	61,26	67	Weg	67
027_A	woningen K10	1,5	67,13	56,62	67	Weg	67
027_B	woningen K10	4,5	67,38	58,1	68	Weg	68

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte (m)	Weg gecumuleerd	Spoor	LRL,cum/LVL,cum	Maatgevende bron	Cumulatie (Lcum)
027_C	woningen K10	7,5	67,13	59,97	67	Weg	67
027_D	woningen K10	10,5	66,73	61,14	67	Weg	67
028_A	woningen K10	1,5	67,13	56,68	67	Weg	67
028_B	woningen K10	4,5	67,39	58,2	68	Weg	68
028_C	woningen K10	7,5	67,14	60,01	67	Weg	67
028_D	woningen K10	10,5	66,73	61,16	67	Weg	67
029_A	woningen K10	1,5	67,02	56,51	67	Weg	67
029_B	woningen K10	4,5	67,4	58	68	Weg	68
029_C	woningen K10	7,5	67,15	59,9	67	Weg	67
029_D	woningen K10	10,5	66,74	61,07	67	Weg	67
030_A	woningen K10	1,5	67,11	56,76	67	Weg	67
030_B	woningen K10	4,5	67,37	58,34	68	Weg	68
030_C	woningen K10	7,5	67,12	60,09	67	Weg	67
030_D	woningen K10	10,5	66,7	61,24	67	Weg	67
031_A	woningen K10	1,5	67,39	56,79	68	Weg	68
031_B	woningen K10	4,5	67,59	58,76	68	Weg	68
031_C	woningen K10	7,5	67,31	60,31	68	Weg	68
031_D	woningen K10	10,5	66,86	61,44	67	Weg	67
032_A	woningen K10	1,5	67,38	56,78	68	Weg	68
032_B	woningen K10	4,5	67,58	58,59	68	Weg	68
032_C	woningen K10	7,5	67,31	60,22	68	Weg	68
032_D	woningen K10	10,5	66,86	61,37	67	Weg	67
033_A	woningen K10	1,5	67,38	56,73	68	Weg	68
033_B	woningen K10	4,5	67,59	58,46	68	Weg	68
033_C	woningen K10	7,5	67,31	60,15	68	Weg	68
033_D	woningen K10	10,5	66,86	61,29	67	Weg	67
034_A	woningen K10	1,5	67,39	56,82	68	Weg	68
034_B	woningen K10	4,5	67,59	58,92	68	Weg	68
034_C	woningen K10	7,5	67,31	60,4	68	Weg	68
034_D	woningen K10	10,5	66,86	61,52	67	Weg	67
035_A	woningen K10	1,5	58,05	48,69	58	Weg	58
035_B	woningen K10	4,5	60,62	53,15	61	Weg	61
035_C	woningen K10	7,5	60,32	55,21	61	Weg	61
035_D	woningen K10	10,5	59,83	56,58	61	Weg	61
036_A	woningen K10	1,5	46,54	44,49	48	Weg	48
036_B	woningen K10	4,5	48,14	45,73	49	Weg	49

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte (m)	Weg gecumuleerd	Spoor	LRL,cum/LVL,cum	Maatgevende bron	Cumulatie (Lcum)
036_C	woningen K10	7,5	49,32	47,46	50	Weg	50
036_D	woningen K10	10,5	50,19	49,85	52	Weg	52
037_A	woningen K10	1,5	46,07	44,54	47	Weg	47
037_B	woningen K10	4,5	47,48	45,7	49	Weg	49
037_C	woningen K10	7,5	48,73	47,44	50	Weg	50
037_D	woningen K10	10,5	49,57	49,82	51	Weg	51
038_A	woningen K10	1,5	47,04	45,14	48	Weg	48
038_B	woningen K10	4,5	48,76	46,53	50	Weg	50
038_C	woningen K10	7,5	49,79	48,14	51	Weg	51
038_D	woningen K10	10,5	50,79	50,15	52	Weg	52
039_A	woningen K10	1,5	48,22	45,73	49	Weg	49
039_B	woningen K10	4,5	49,71	47	51	Weg	51
039_C	woningen K10	7,5	50,48	48,57	52	Weg	52
039_D	woningen K10	10,5	51,08	50,97	53	Weg	53
040_A	woningen K10	1,5	47,97	44,79	49	Weg	49
040_B	woningen K10	4,5	49,86	46,3	51	Weg	51
040_C	woningen K10	7,5	50,56	48,13	51	Weg	51
040_D	woningen K10	10,5	51,22	50,66	53	Weg	53
041_A	woningen K10	1,5	48,22	45,26	49	Weg	49
041_B	woningen K10	4,5	49,94	46,72	51	Weg	51
041_C	woningen K10	7,5	50,7	48,44	52	Weg	52
041_D	woningen K10	10,5	51,37	50,66	53	Weg	53
042_A	woningen K10	1,5	48,89	45,44	50	Weg	50
042_B	woningen K10	4,5	50,78	47,03	51	Weg	51
042_C	woningen K10	7,5	51,4	48,78	52	Weg	52
042_D	woningen K10	10,5	51,93	51,19	53	Weg	53
043_A	woningen K10	1,5	47,47	44,85	48	Weg	48
043_B	woningen K10	4,5	49,12	46,24	50	Weg	50
043_C	woningen K10	7,5	49,94	47,76	51	Weg	51
043_D	woningen K10	10,5	50,63	49,87	52	Weg	52
044_A	woningen K10	1,5	49,98	46,18	51	Weg	51
044_B	woningen K10	4,5	51,88	47,72	53	Weg	53
044_C	woningen K10	7,5	52,37	49,42	53	Weg	53
044_D	woningen K10	10,5	52,85	51,67	54	Weg	54
045_A	woningen K10	1,5	63,66	55,22	64	Weg	64
045_B	woningen K10	4,5	64,14	57,42	64	Weg	64

Rekenpunt	Omschrijving	Hoogte (m)	Weg gecumuleerd	Spoor	LRL,cum/LVL,cum	Maatgevende bron	Cumulatie (Lcum)
045_C	woningen K10	7,5	63,87	59,16	64	Weg	64
045_D	woningen K10	10,5	63,51	60,58	64	Weg	64
046_A	woningen K10	1,5	67,68	56,56	68	Weg	68
046_B	woningen K10	4,5	67,82	58,81	68	Weg	68
046_C	woningen K10	7,5	67,48	60,6	68	Weg	68
046_D	woningen K10	10,5	66,97	61,84	67	Weg	67
047_A	woningen K10	1,5	67,59	56,6	68	Weg	68
047_B	woningen K10	4,5	67,76	58,75	68	Weg	68
047_C	woningen K10	7,5	67,43	60,55	68	Weg	68
047_D	woningen K10	10,5	66,93	61,76	67	Weg	67
048_A	woningen K10	1,5	67,78	56,57	68	Weg	68
048_B	woningen K10	4,5	67,92	58,91	68	Weg	68
048_C	woningen K10	7,5	67,53	60,71	68	Weg	68
048_D	woningen K10	10,5	67,01	61,96	67	Weg	67
049_A	woningen K10	1,5	67,54	56,64	68	Weg	68
049_B	woningen K10	4,5	67,69	58,71	68	Weg	68
049_C	woningen K10	7,5	67,38	60,51	68	Weg	68
049_D	woningen K10	10,5	66,89	61,71	67	Weg	67
050_A	woningen K10	1,5	67,18	56,58	67	Weg	67
050_B	woningen K10	4,5	67,42	58,43	68	Weg	68
050_C	woningen K10	7,5	67,15	60,28	67	Weg	67
050_D	woningen K10	10,5	66,71	61,48	67	Weg	67
051_A	woningen K10	1,5	67,23	56,36	67	Weg	67
051_B	woningen K10	4,5	67,43	58,37	68	Weg	68
051_C	woningen K10	7,5	67,15	60,22	67	Weg	67
051_D	woningen K10	10,5	66,69	61,44	67	Weg	67
052_A	woningen K10	1,5	67,13	56,62	67	Weg	67
052_B	woningen K10	4,5	67,4	58,35	68	Weg	68
052_C	woningen K10	7,5	67,16	60,21	67	Weg	67
052_D	woningen K10	10,5	66,72	61,41	67	Weg	67
						MAX	**68**

Rekenpunten acherliggende bebouwing

Buro Bouwfysica

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [versie van Gebied - Spoorweglawaai afschemende werking] , Geomilieu V4.21

Betreft: **Verschilberekening afschermende werking achterliggende bebouwing**
gecumuleerd weg is zonder aftrek ex. art. 110g Wgh

			Weg gecumuleerd			Spoortraject		
			zonder	met		zonder	met	
Rekenpunt	Adres	Hoogte in m	Lden	Lden	Verschil	Lden	Lden	Verschil
001_A	Bouriciusstraat 9	1,5	57,67	51,69	-5,98	53,24	46,04	-7,2
001_B	Bouriciusstraat 9	4,5	59,27	53,28	-5,99	54,01	47,67	-6,34
001_C	Bouriciusstraat 9	7,5	59,82	53,99	-5,83	55,39	49,65	-5,74
001_D	Bouriciusstraat 9	10,5	59,93	54,3	-5,63	57,07	51,85	-5,22
002_A	Bouriciusstraat 3	1,5	57,28	43,57	-13,71	52,91	41	-11,91
002_B	Bouriciusstraat 3	4,5	58,71	44,97	-13,74	53,69	41,94	-11,75
002_C	Bouriciusstraat 3	7,5	59,36	46,17	-13,19	54,72	44,03	-10,69
002_D	Bouriciusstraat 3	10,5	59,54	47,93	-11,61	56,48	47,76	-8,72
003_A	Sweerts de Landastraat 69-73	1,5	58,37	45,85	-12,52	52,32	41,11	-11,21
003_B	Sweerts de Landastraat 69-73	4,5	59,45	46,76	-12,69	53,02	41,96	-11,06
003_C	Sweerts de Landastraat 69-73	7,5	60,05	47,36	-12,69	53,93	44,31	-9,62
003_D	Sweerts de Landastraat 69-73	10,5	60,3	48,26	-12,04	55,8	47,81	-7,99
004_A	Sweerts de Landastraat 53-55	1,5	60,83	56,12	-4,71	55,06	51,71	-3,35
004_B	Sweerts de Landastraat 53-55	4,5	62,25	58,08	-4,17	56,17	53,34	-2,83
004_C	Sweerts de Landastraat 53-55	7,5	62,48	58,21	-4,27	57,58	54,99	-2,59
004_D	Sweerts de Landastraat 53-55	10,5	62,44	58,18	-4,26	59,1	56,7	-2,4
005_A	Bouriciusstraat 17	1,5	56,38	53,28	-3,1	51,69	49,29	-2,4
005_B	Bouriciusstraat 17	4,5	57,64	55,04	-2,6	51,96	50,11	-1,85
005_C	Bouriciusstraat 17	7,5	58,21	55,39	-2,82	53,07	51,64	-1,43
005_D	Bouriciusstraat 17	10,5	58,43	55,55	-2,88	54,67	53,63	-1,04
006_A	Sweerts de Landastraat 37-39	1,5	62,48	61,93	-0,55	53,54	53,29	-0,25
006_B	Sweerts de Landastraat 37-39	4,5	63,51	63,19	-0,32	55,52	55,58	0,06
006_C	Sweerts de Landastraat 37-39	7,5	63,57	63,2	-0,37	57,35	57,43	0,08
006_D	Sweerts de Landastraat 37-39	10,5	63,38	62,94	-0,44	59,19	59,28	0,09
				MAX	**-0,32**			**0,09**
				MIN	**-13,74**			**-11,91**
				GEM	**-6,50**			**-5,22**

Bijlage 4: Geluidbelastingen met maatregelen

Amsterdamseweg Lden in dB na aftrek ingevolge ex. art. 110g Wgh
Stil asfalt (dunne deklagen B) L=300 m

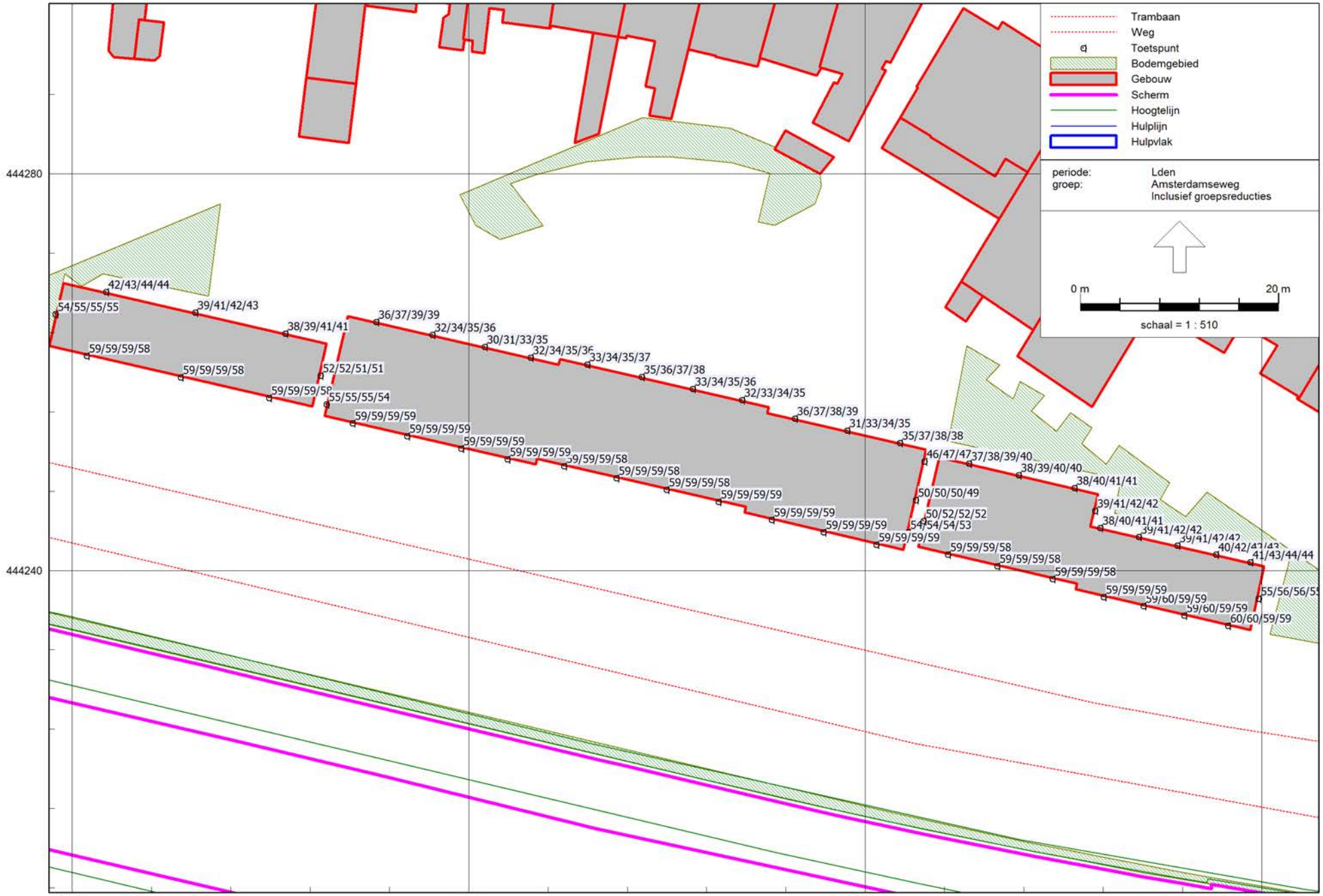

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [versie van Gebied - wegverkeer 2027 stil asfalt] , Geomilieu V4.21

Buro Bouwfysica

Spoorweglawaai Lden in dB
Geluidscherm L=300m, H=5m

Buro Bouwfysica

Railverkeerslawaai - RMR-2012, [versie van Gebied - Spoorweglawaai, geluidscherm] , Geomilieu V4.21

Aveco de Bondt
ingenieursbedrijf

Memo

Ter attentie van	Vof Arnhemse Heeren
Datum	11 augustus 2017
Projectnummer	17.0653
Onderwerp	Luchtkwaliteit ontwikkeling Arnhemse Heeren

Inleiding

Vof Arnhemse Heeren is voornemens aan de Amsterdamseweg te Arnhem 19 grondgebonden woningen te realiseren.

Aangezien de voorgenomen ontwikkeling niet bij recht op grond van het vigerende bestemmingsplan gerealiseerd kan worden, dient ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling een ruimtelijke procedure gevoerd te worden. Onderdeel hiervan is de onderbouwing dat de voorgenomen ontwikkeling voldoet aan een goede ruimtelijke ordening.

Wettelijk kader

De Wet luchtkwaliteit (verankerd in de Wet Milieubeheer hoofdstuk 5, titel 5.2) is een implementatie van diverse Europese richtlijnen omtrent luchtkwaliteit, waarin onder andere grenswaarden voor vervuilende stoffen in de buitenlucht zijn vastgesteld ter bescherming van mens en milieu. In Nederland zijn stikstofdioxide (NO_2) en zwevende deeltjes als PM_{10} (fijn stof) de maatgevende stoffen waarvan de concentratieniveaus het dichtst bij de grenswaarden liggen. Overschrijdingen van de grenswaarden komen, uitzonderlijke situaties daargelaten, bij andere stoffen niet voor.

Als kan worden aangetoond dat aan één of een combinatie van voorwaarden uit de Wet luchtkwaliteit wordt voldaan, vormen luchtkwaliteitseisen in beginsel geen belemmering voor het uitoefenen van de bevoegdheid. Deze voorwaarden zijn:

a. er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde;
b. een project leidt – al dan niet per saldo – niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. een project draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de concentratie van fijn stof en stikstofdioxide;
d. een project is genoemd of past binnen het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een regionaal programma van maatregelen.

Besluiten en Regelingen welke gekoppeld zijn aan de Wet luchtkwaliteit zijn ondermeer de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 en het Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen).

Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen)
Deze algemene maatregel van bestuur, verder te noemen het “Besluit nibm”, geeft aan wanneer een project niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit. Dat is het geval als de toename van fijn stof of stikstof niet meer bedraagt dan 3% van de jaargemiddelde concentratie (maximaal 1,2 µg/m^3). Concreet betekent dit dat de toevoeging van 1.500 woningen of 100.000 m^2 kantoorruimte aan een enkele ontsluitingsweg) als niet relevant wordt bestempeld.

NSL
Gekoppeld aan de 'Wet luchtkwaliteit' is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL), waaraan vervolgens het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (RSL) hangt. Het NSL bevat enerzijds alle maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren en anderzijds alle ruimtelijke ontwikkelingen die de luchtkwaliteit verslechteren. De positieve effecten (maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren) overtreffen de negatieve effecten (ruimtelijke projecten die de luchtkwaliteit verslechteren), zodat door uitvoering van het NSL overal in Nederland de grenswaarde voor fijn stof en de grenswaarde voor stikstofdioxide worden gehaald.

Bij ieder (ruimtelijk) project moet toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit plaatsvinden, met andere woorden het moet duidelijk zijn welke gevolgen het project heeft voor de luchtkwaliteit.

Resultaten toets Wet luchtkwaliteit
Onderhavig plan maakt de realisatie van circa 19 woningen mogelijk. Hiermee past de voorgenomen ontwikkeling ruim binnen de kaders zoals gesteld in het besluit ‘Niet in betekenende mate’ waardoor geconcludeerd wordt dat het plan voldoet aan voorwaarde c uit de Wet luchtkwaliteit.

Goed woon- en leefklimaat
Naast de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de luchtkwaliteit, moet worden bezien of er voor de te realiseren woningen voldaan kan worden aan een goed woon- en leefklimaat ten aanzien van het aspect luchtkwaliteit. Om te bepalen of de plaatselijke luchtkwaliteit voldoet aan de normen voor een goed woon- en leefklimaat is gebruik gemaakt van de NSL-monitoringstool. Sinds 2010 vindt jaarlijks een monitoring plaats van het NSL. Daarin wordt de ontwikkeling van de luchtkwaliteit gevolgd en wordt de uitvoering van de maatregelen en projecten, die zijn opgenomen in het NSL, bijgehouden. Ten behoeve van deze monitoring worden berekeningen uitgevoerd met de Monitoringstool. Indien uit de monitoring blijkt dat de doelstellingen van het NSL niet worden gehaald, kunnen extra maatregelen worden getroffen.

Op basis van de NSL-monitoringstool (zie bijlage 1) blijkt dat de achtergrondconcentraties fijn stof en stikstofdioxide ter plaatse van het in 2020 respectievelijk 21,5 µg/m^3 en 23,9 µg/m^3 bedragen. Hiermee wordt ruim voldaan aan de wettelijke norm van 40 µg/m^3. Voor zeer fijn stof ($PM_{2.5}$) geldt een norm van 25 µg/m^3. Ter plaatse van het plangebied bedraagt de concentratie zeer fijn stof op grond van het NSL 13,1 µg/m^3. Hiermee wordt ook voor zeer fijn stof voldaan aan de geldende normen.

Conclusie

Op basis van het voorgaande wordt geconcludeerd dat zowel vanuit de Wet milieubeheer als vanuit een goede ruimtelijke ordening de luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor de voorgenomen ontwikkeling van Arnhemse Heeren.

Opgesteld door:

ing. J.W. (Jeroen) Hendriks
Senior Adviseur Ruimte & Milieu

Bijlage 1: Gegevens NSL-monitoringstool

Bijlage 1: gegevens NSL-monitoringstool

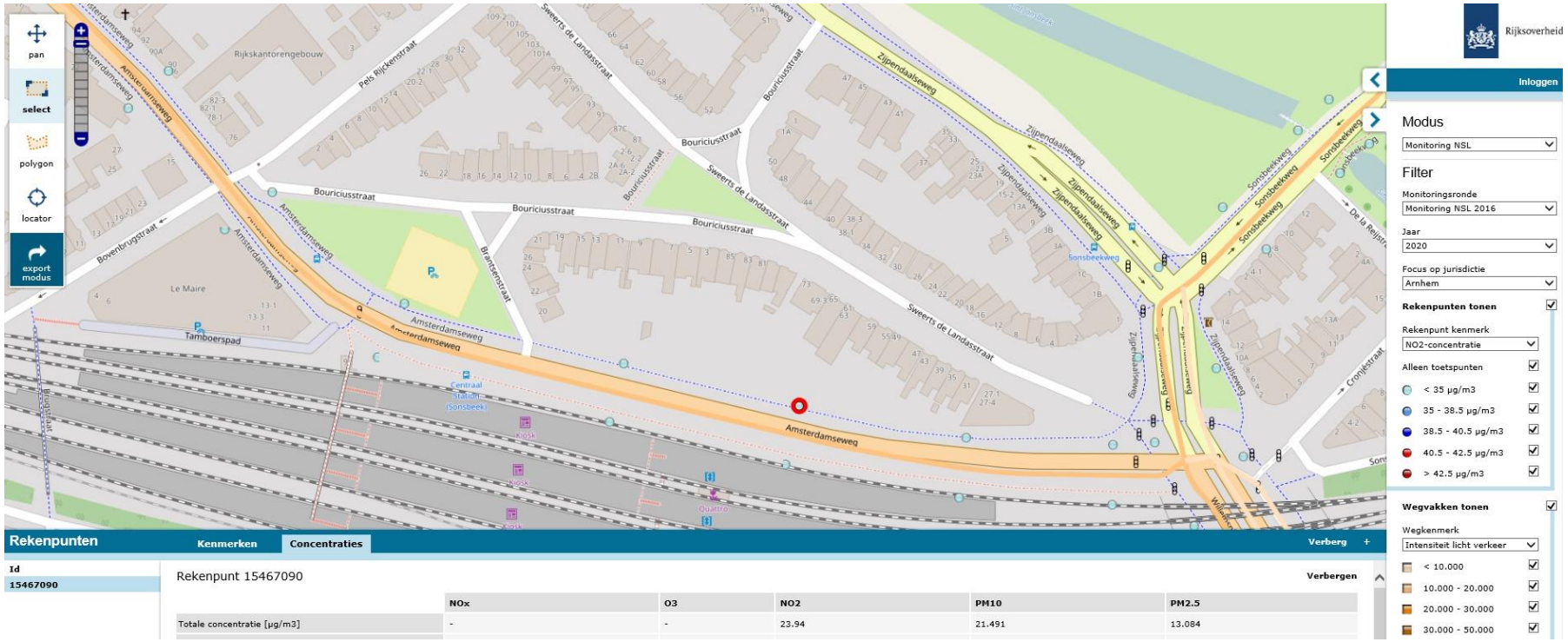

Adviesgroep AVIV BV
Langestraat 11
7511 HA Enschede

Externe veiligheid spoor

Arnhem Centraal

Project : 163050
Datum : 11 februari 2016
Auteurs : ing. A.J.H. Schulenberg
B.S. van Holten

Opdrachtgever:
Gemeente Arnhem
t.a.v. ing. Y.H.J.M. Gerritsen
Postbus 9200
6800 HA Arnhem

Inhoudsopgave

1. Inleiding 2

2. Normstelling externe veiligheid 3
2.1. Wet- en regelgeving 3
2.2. Risicobenadering 3
2.2.1. Plaatsgebonden risico 3
2.2.2. Groepsrisico 4
2.3. Plasbrandaandachtsgebied (PAG) 6

3. Uitgangspunten risicoberekening 7
3.1. RBM II 7
3.2. Transportintensiteit 7
3.3. Trajecteigenschappen 7
3.4. Aanwezigheid personen 8

4. Resultaten 10
4.1. Plaatsgebonden risico 10
4.2. Groepsrisico 10
4.3. Plasbrandaandachtsgebied 13

5. Conclusie 14

Referenties 15

Bijlage 1. Gegevens bebouwing 16

1. Inleiding

De gemeente Arnhem is voornemens om een aantal kantoorgebouwen rondom het centraal station te transformeren tot appartementen. Het plangebied is gelegen binnen 200 m van de spoorlijn Arnhem - Velperbroek aansluiting.

De gemeente Arnhem wenst inzicht in de hoogte van het groepsrisico voor zes mogelijke invullingen (zie bijlage 1). In deze rapportage worden de resultaten van de risicoberekeningen gepresenteerd.

De rapportage is al volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt de normstelling externe veiligheid voor transportroutes toegelicht. De gehanteerde gegevens en uitgangspunten zijn samengevat in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 wordt het resultaat van de berekeningen getoond. Hoofdstuk 5 ten slotte bevat de conclusie.

2. Normstelling externe veiligheid

2.1. Wet- en regelgeving

Het transport van gevaarlijke stoffen brengt risico's met zich mee door de mogelijkheid dat bij een ongeval gevaarlijke stoffen kunnen vrijkomen. Het risico voor personen die verblijven in de omgeving wordt gevat onder het begrip externe veiligheid (EV). Voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het binnenwater is een risiconormering vastgesteld. In het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) zijn de regels opgenomen voor de ruimtelijke ordening [1]. Voor infrabesluiten zijn de regels vastgelegd in de Beleidsregels EV-beoordeling Tracébesluiten (de Beleidsregels) [2].

Op 1 april 2015 is het Basisnet volledig in werking getreden. Het basisnet bestaat uit een aangewezen aantal routes (wegen, spoorwegen en vaarwegen) waarop het mogelijk moet zijn en blijven om gevaarlijke stoffen te vervoeren. Het doel van het Basisnet is het vastleggen en waarborgen van een duurzame balans tussen het vervoer van gevaarlijke stoffen, de ruimtelijke omgeving en de veiligheid van mensen die wonen en werken langs de route. Het Basisnet stelt grenzen aan het risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, vaarwegen en spoorlijnen alsmede aan ruimtelijke ontwikkelingen langs die wegen, vaarwegen en spoorlijnen. Voor elke weg, spoorlijn en vaarweg die deel uitmaakt van het Basisnet, is vastgesteld hoeveel risico het vervoer van gevaarlijke stoffen over die weg, spoorlijn of vaarweg maximaal mag veroorzaken. De basisnetroutes en deze zogenoemde "risicoplafonds" zijn vastgelegd in de regeling basisnet [3].

2.2. Risicobenadering

De risicobenadering externe veiligheid kent twee begrippen om het risiconiveau voor activiteiten met gevaarlijke stoffen in relatie tot de omgeving aan te geven. Deze begrippen zijn het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR).

Met het PR wordt de aan te houden afstand geëvalueerd tussen de activiteit en kwetsbare functies in de omgeving. Of een functie kwetsbaar of beperkt kwetsbaar is, is te vinden in het Besluit externe veiligheid Inrichtingen (Bevi) [4]. Voorbeelden van kwetsbare objecten zijn woningen, scholen, ziekenhuizen en grote kantoorgebouwen. Beperkt kwetsbare objecten zijn onder andere verspreid liggende woningen, sporthallen en bedrijfsgebouwen.

Met het GR wordt geëvalueerd of als gevolg van een ongeval een groot aantal slachtoffers kan vallen, doordat een grote groep personen blootgesteld wordt.

2.2.1. Plaatsgebonden risico

Het PR is de kans per jaar dat een persoon, die zich continu en onbeschermd op een bepaalde plaats in de omgeving van een transportroute bevindt, overlijdt door een ongeval met het transport van gevaarlijke stoffen op die route. Plaatsen met een gelijk

risico kunnen door zogenaamde risicocontouren op een kaart worden weergegeven. Het PR leent zich daarmee goed voor het vaststellen van een veiligheidszone tussen een route en kwetsbare bestemmingen zoals woonwijken. In tabel 1 wordt weergegeven welke normen voor het plaatsgebonden risico van toepassing zijn.

Type object	**Omgevingsbesluit**
Kwetsbare objecten	Grenswaarde PR 10^{-6}
Beperkt kwetsbare objecten	Richtwaarde PR 10^{-6}

Tabel 1. Normen plaatsgebonden risico

De grenswaarde moet ten allen tijde in acht worden genomen, het bevoegd gezag mag niet van de grenswaarde afwijken. Voor de richtwaarde geldt dat uitsluitend in geval van zwaarwegende belangen (zoals economische) daarvan mag worden afgeweken. Voor ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van basisnetroutes dienen de afstanden rechtstreeks getoetst te worden aan de risicoplafonds zoals die zijn vastgesteld in de Regeling Basisnet [3]. Voor ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van andere dan de basisnetroutes dienen de afstanden getoetst te worden aan de berekende 10^{-6} contour van het plaatsgebonden risico. In veel gevallen is een risicoberekening niet nodig en kan worden volstaan met het toepassen van de vuistregels uit de Handleiding Risicoanalyse Transport (Hart) [5].

2.2.2. Groepsrisico

Indien een plangebied ligt binnen het invloedsgebied van een transportroute waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd, wordt in de toelichting bij het bestemmingsplan en in de ruimtelijke onderbouwing van de omgevingsvergunning in elk geval ingegaan op:

- de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp op die transportroute, en
- voor zover dat plan of die vergunning betrekking heeft op nog niet aanwezige kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten: de mogelijkheden voor personen om zich in veiligheid te brengen indien zich op die transportroute een ramp voordoet.

Als het groepsrisico door een bestemmingsplan dat geheel of gedeeltelijk gelegen is binnen 200 m van een transportroute meer dan 10% toeneemt ten opzichte van de bestaande situatie en groter is dan 10% van de oriëntatiewaarde dient het groepsrisico te worden verantwoord. Dit wordt ook wel aangeduid als de verantwoordingsplicht groepsrisico. In de motivering bij het betrokken besluit moeten tenminste de volgende gegevens worden opgenomen:

- 1°. de dichtheid van personen in het invloedsgebied van de transportroute op het tijdstip waarop het plan of besluit wordt vastgesteld, rekening houdend met de in dat gebied reeds aanwezige personen en de personen die in dat gebied op grond van het geldende bestemmingsplan of de geldende bestemmingsplannen of een omgevingsvergunning redelijkerwijs te verwachten zijn, en
  2°. de als gevolg van het bestemmingsplan of de omgevingsvergunning redelijkerwijs te verwachten verandering van de dichtheid van personen in het gebied waarop dat plan of die vergunning betrekking heeft;

- het groepsrisico op het tijdstip waarop het plan of de vergunning wordt vastgesteld en de bijdrage van de in dat plan of besluit toegelaten kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten aan de hoogte van het groepsrisico, vergeleken met de oriëntatiewaarde;
- de maatregelen ter beperking van het groepsrisico die bij de voorbereiding van het plan of de vergunning zijn overwogen en de in dat plan of die vergunning opgenomen maatregelen, waaronder de steden-bouwkundige opzet en voorzieningen met betrekking tot de inrichting van de openbare ruimte, en
- de mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico en de voor- en nadelen daarvan.

Het groepsrisico geeft aan wat de kans is op een ongeval met tien of meer dodelijke slachtoffers in de omgeving van de beschouwde activiteit, kortom de kans op een ramp. Het aantal personen dat in de omgeving van de route verblijft, bepaalt mede de hoogte van het GR. Het GR wordt weergegeven in een zogenaamde fN-curve, op de verticale as staat de cumulatieve kans per jaar f op een ongeval met N of meer slachtoffers en op de horizontale as het aantal slachtoffers. Figuur 1 geeft een voorbeeld.

Het groepsrisico wordt bepaald per kilometer route en vergeleken met de oriëntatiewaarde. Deze waarde helpt het bevoegd gezag bij de afweging of de kans op een ramp opweegt tegen het maatschappelijk voordeel van het voorgenomen besluit. Het begrip *oriëntatie*waarde houdt in dat het bevoegd gezag gemotiveerd kan besluiten een hogere kans op een ramp te accepteren.

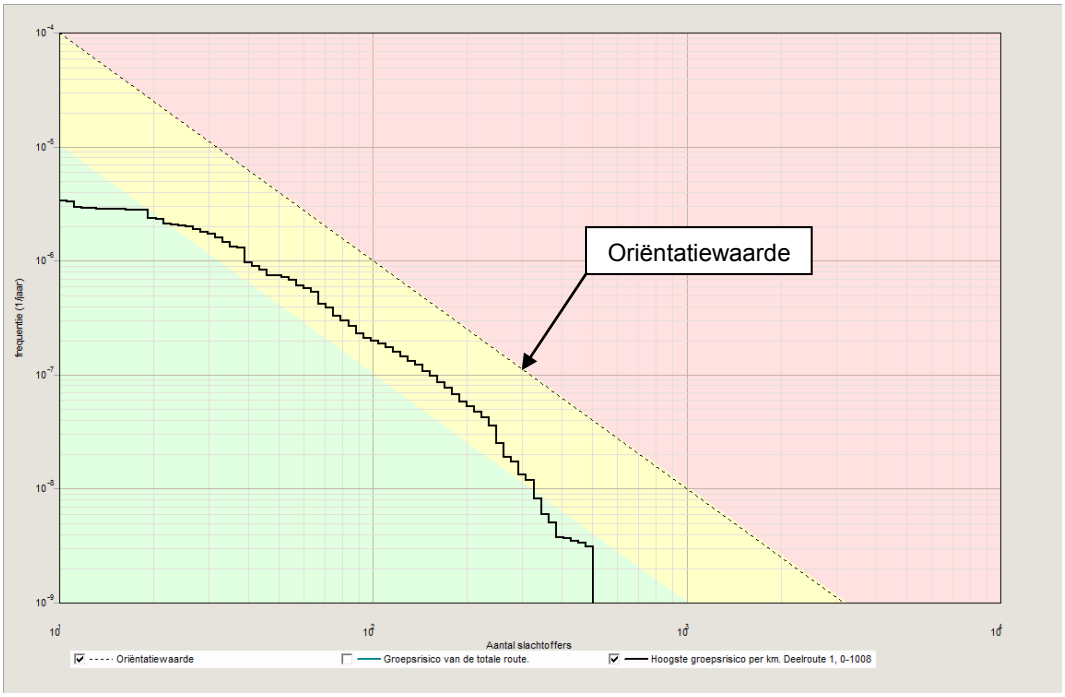

Figuur 1. Voorbeeld groepsrisico transportroute

2.3. Plasbrandaandachtsgebied (PAG)

Incidenten met grote lekkage van gevaarlijke stoffen komen heel weinig voor. Het meest voorkomende type incident op wegen en spoorwegen is een lekkage van een brandbare vloeistof zoals benzine. Naast het voldoen aan het plaatsgebonden risico en het verantwoorden van het groepsrisico moet het bevoegd gezag daarom tevens ingaan op een keuze om te bouwen in het zogeheten plasbrandaandachtsgebied (PAG). Het PAG is het gebied naast Basisnetroutes waarbij rekening gehouden wordt met de effecten van een plasbrand. Deze kan ontstaan wanneer bij een ongeval vrijgekomen brandbare vloeistof ontstoken wordt. Met het oog op een dergelijk ongeval zijn in het Bouwbesluit 2012 en de daarop berustende ministeriële regeling bouwvoorschriften gegeven voor gebouwen in plasbrandaandachtsgebieden. De plasbrandaandachtsgebieden zijn bij ministeriële regeling aangewezen [3].

3. Uitgangspunten risicoberekening

3.1. RBM II

Het risico van het transport is berekend met RBM II versie 2.3, ontwikkeld in opdracht van Rijkswaterstaat voor evaluatie van transportroutes [5]. Voor de berekening zijn de volgende gegevens nodig:

- De transportintensiteit van gevaarlijke stoffen.
- Trajecteigenschappen zoals de uitstromingsfrequentie, de kans per voertuigkilometer dat een spoorketelwagen met gevaarlijke stoffen betrokken raakt bij een ongeval zodanig dat er uitstroming van de stof optreedt.
- Het aantal personen dat langs de route blootgesteld wordt aan de gevolgen van een ongeval. De bevolkingsdichtheden worden aangegeven in een 50x50 m grid en in veelhoeken met een uniforme dichtheid per veelhoek.
- De meteorologische condities: hiervoor is weerstation Deelen gebruikt.

3.2. Transportintensiteit

Gerekend is met de voorgeschreven vervoersintensiteiten conform bijlage 2 van de Regeling Basisnet [3]. Bij de risicoberekening wordt standaard aangenomen dat 29% van het transport overdag plaatsvindt tussen 8:00 en 18:30 uur en 71% 's nachts [5]. Tabel 2 toont de jaarintensiteit van beladen spoorketelwagens.

Hoofdcategorie	Stofcat.	Voorbeeldstof	Hoeveelheid
Brandbaar gas	A	Propaan	1700
Toxisch gas	B2	Ammoniak	200
	B3	Chloor	0
Brandbare vloeistof	C3	Pentaan	1050
Toxische vloeistof	D3	Acrylnitril	50
	D4	Acroleïne	50

Tabel 2. Jaarintensiteit spoortraject Arnhem West aansl. - Arnhem - Velperpoort aansl.

3.3. Trajecteigenschappen

In de berekeningen is uitgegaan van de ongevalsfrequentie van 6.07 10^{-8} per wagenkilometer voor een traject met wisseltoeslag en 2.77 10^{-8} voor een traject zonder wisseltoeslag. Er is een baanvaksnelheid aangehouden van groter dan 40 km/uur.

Het traject is gedefinieerd met een breedte (de afstand tussen de as van de buitenste sporen) variërend tussen 9 m en 95 m. Ter hoogte van het station is een spoorbreedte van 95 m gehanteerd. De ligging van het beschouwde traject wordt getoond in figuur 2.

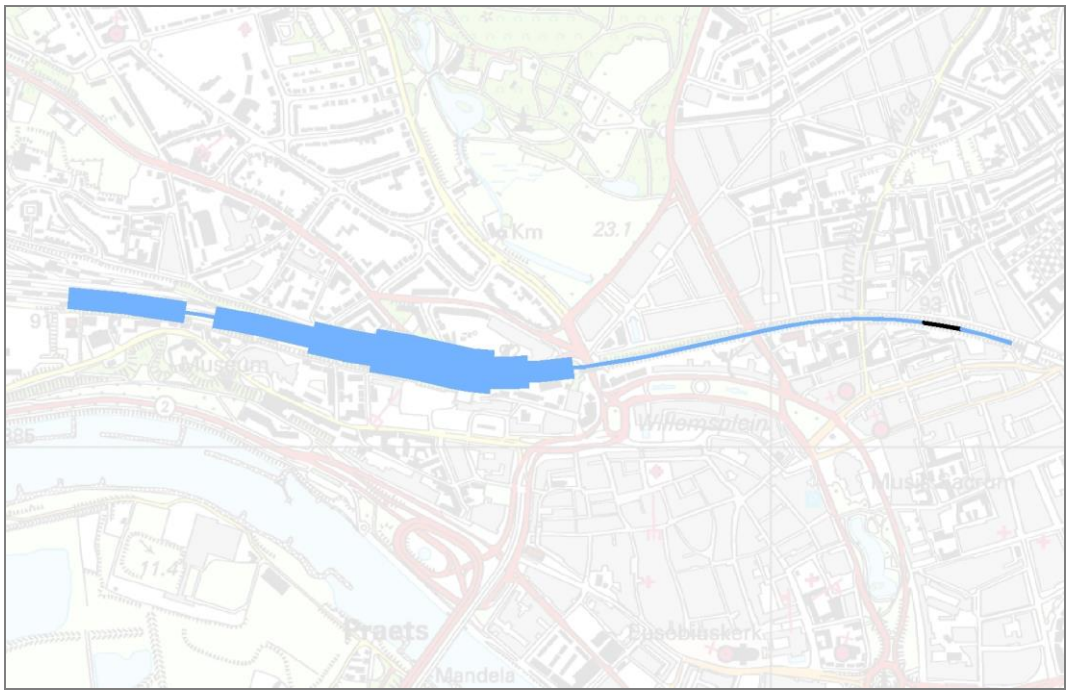

Figuur 2. Breedte spoortraject en wisseltoeslag

Trajectdeel met wisseltoeslag
Trajectdeel zonder wisseltoeslag

3.4. Aanwezigheid personen

Voor de aanwezigheid van personen in de omgeving van het plangebied is gebruik gemaakt van een studie uit 2012 voor het bestemmingsplan Arnhem Centraal [6]. De aanwezigheidsgegevens binnen het plangebied zijn geleverd door de opdrachtgever [7]. De volgende situaties worden onderscheiden:

1. Huidige situatie bestemmingsplan Arnhem Centraal.
2a. Vlakken K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 van kantoren naar appartementen en vlak 1123 functie wonen.
2b. Vlakken K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 van kantoren naar appartementen en vlak 1123 functie hotel.
3a. Vlakken K3 en K7 van kantoren naar appartementen en vlak 1123 functie wonen.
3a. Vlakken K3 en K7 van kantoren naar appartementen en vlak 1123 functie hotel.
4a. Vlakken K9, K10 en K12 van kantoren naar appartementen en vlak 1123 functie wonen.
4b. Vlakken K9, K10 en K12 van kantoren naar appartementen en vlak 1123 functie hotel.

In bijlage 1 worden de details beschreven over de modellering van de omgeving

De beschreven situaties zijn schematisch samengevat in tabel 3. De te wijzigen vlakken ten opzichte van de huidige situatie zijn groen weergegeven in tabel 3 en figuur 3.

Vlak	1	2a	2b	3a	3b	4a	4b
K3	K	W	W	W	W	K	K
K7	K	W	W	W	W	K	K
K7a	K	W	W	K	K	K	K
K9	K	W	W	K	K	W	W
K10	K	W	W	K	K	W	W
K12	K	W	W	K	K	W	W
1123	W	W	H	W	H	W	H

Tabel 3. Functie per vlak en situatie. K=kantoor; W=wonen; H=hotel

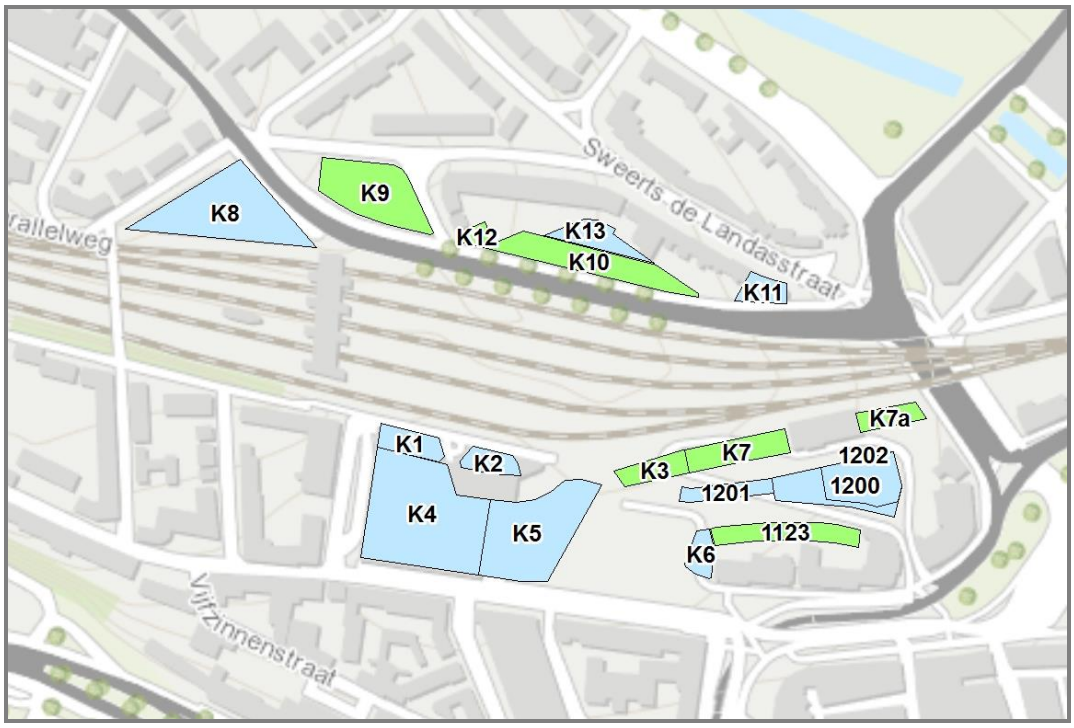

Figuur 3. Gebieden Arnhem Centraal

4. Resultaten

4.1. Plaatsgebonden risico

In de Regeling Basisnet zijn voor de trajecten Arnhem West aansl. - Arnhem en Arnhem - Velperpoort aansl. vastgesteld dat de plaatsgebonden risicocontour 10^{-6}, vanuit het hart van het spoortraject gemeten, niet groter mag zijn dan 0 m [3]. Dit betekent dat het plaatsgebonden risico op deze trajecten niet hoger mag zijn dan 10^{-6}.

Het plaatsgebonden risico vormt daarmee geen belemmering voor het bestemmingsplan Arnhem Centraal en de geplande wijzigingen.

4.2. Groepsrisico

Het groepsrisico is berekend voor de huidige omgevingssituatie en 6 varianten. Tabel 4 toont de mate van overschrijding van de oriëntatiewaarde. Er is aangegeven hoeveel de berekende frequentie op een bepaald aantal slachtoffers maximaal afwijkt van de oriëntatiewaarde. Een waarde van 0.68 betekent dat het berekende GR over de gehele curve voor een zeker aantal slachtoffers 1.5 keer kleiner is dan de oriëntatiewaarde.

Situatie	Omgeving	Factor t.o.v. OW
1	Huidige situatie	0.68[1]
2a	K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 wonen, 1123 wonen	0.76
2b	K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 wonen, 1123 Hotel	0.76
3a	K3, K7, wonen, 1123 wonen	0.73
3b	K3, K7, wonen, 1123 Hotel	0.75
4a	K9, K10 en K12 wonen, 1123 wonen	0.63
4b	K9, K10 en K12 wonen, 1123 Hotel	0.64

Tabel 4. Groepsrisico als factor ten opzichte van de oriëntatiewaarde (OW)

Uit tabel 2 blijkt dat, afhankelijk van de gekozen variant, het groepsrisico toeneemt of juist afneemt. Figuren 4 t/m 6 tonen de GR-curven. Situaties 4a en 4b zijn de gunstigste varianten. De wijzigingen leiden voor deze varianten tot een afname van de factor t.o.v. de oriëntatiewaarde. Varianten 2a en 2b zijn het ongunstigst en daarna varianten 3a en 3b, deze varianten leiden tot een toename van de factor t.o.v. de oriëntatiewaarde. Het verschil in tussen de a- en b-varianten (wonen of hotel in 1123) is steeds gering.

[1] De hier berekende waarde is lager dan in [6]. Dit heeft te maken met een wijziging in de omgeving, zie bijlage 1.

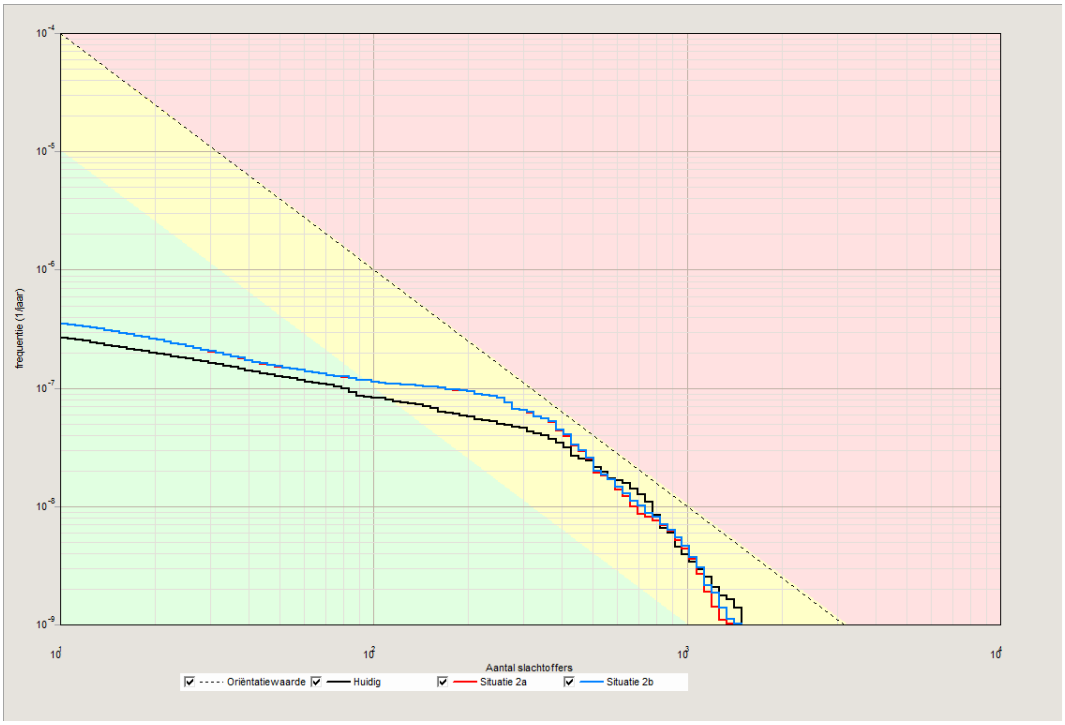

Figuur 4. Groepsrisicocurven, huidige situatie vergeleken met 2a en 2b

1. Huidige situatie
2a. K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 wonen, 1123 wonen
2b. K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 wonen, 1123 hotel

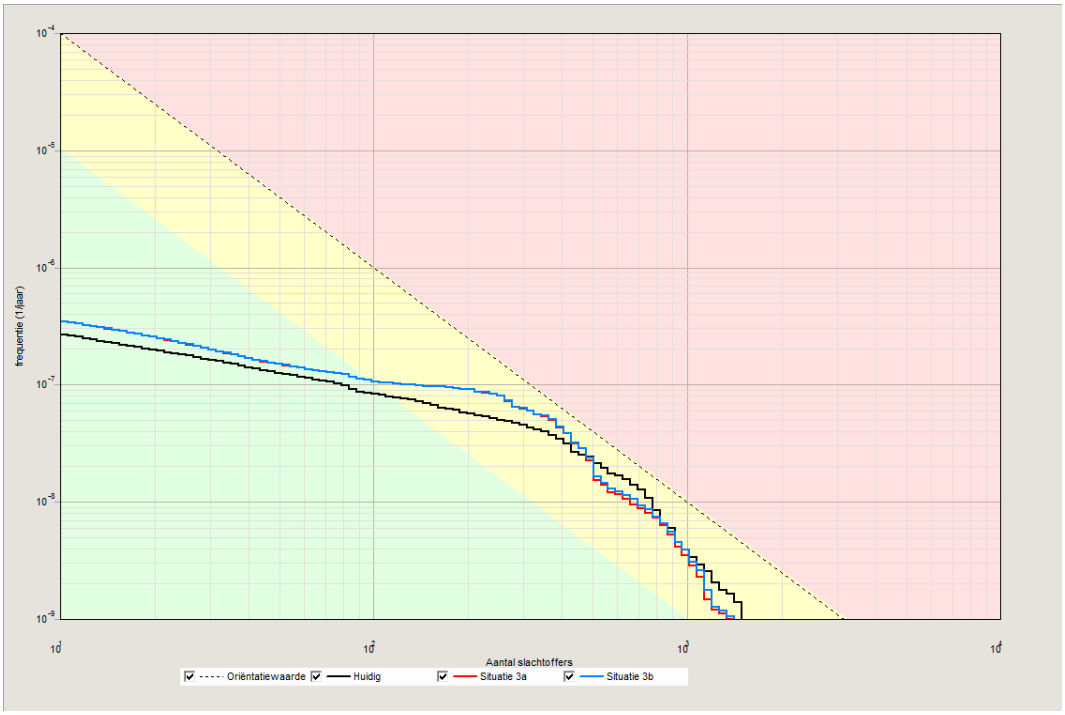

Figuur 5. Groepsrisicocurven, huidige situatie vergeleken met 3a en 3b

1. Huidige situatie
3a. K3, K7, wonen, 1123 wonen
3b. K3, K7, wonen, 1123 hotel

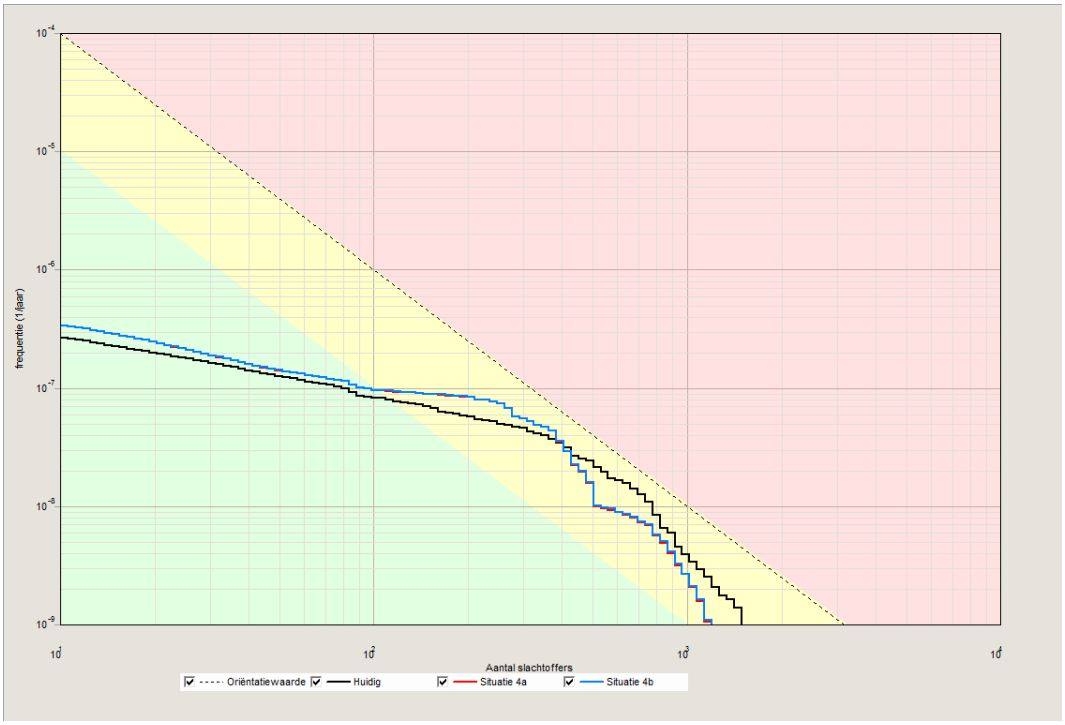

Figuur 6. Groepsrisicocurven, huidige situatie vergeleken met 4a en 4b

1. Huidige situatie
4a. K9, K10 en K12 wonen, 1123 wonen
4b. K9, K10 en K12 wonen, 1123 hotel

Figuur 7 vat het berekeningsresultaat op een andere wijze samen. In de figuur is het gedeelte van het traject dat het kilometervak met het maximale groepsrisico omvat weergegeven met blauwe cirkels. Geel gemarkeerd is het ongevalspunt dat de grootste bijdrage levert aan het groepsrisico van dit kilometervak. Dit punt ligt ten oosten van station Arnhem.

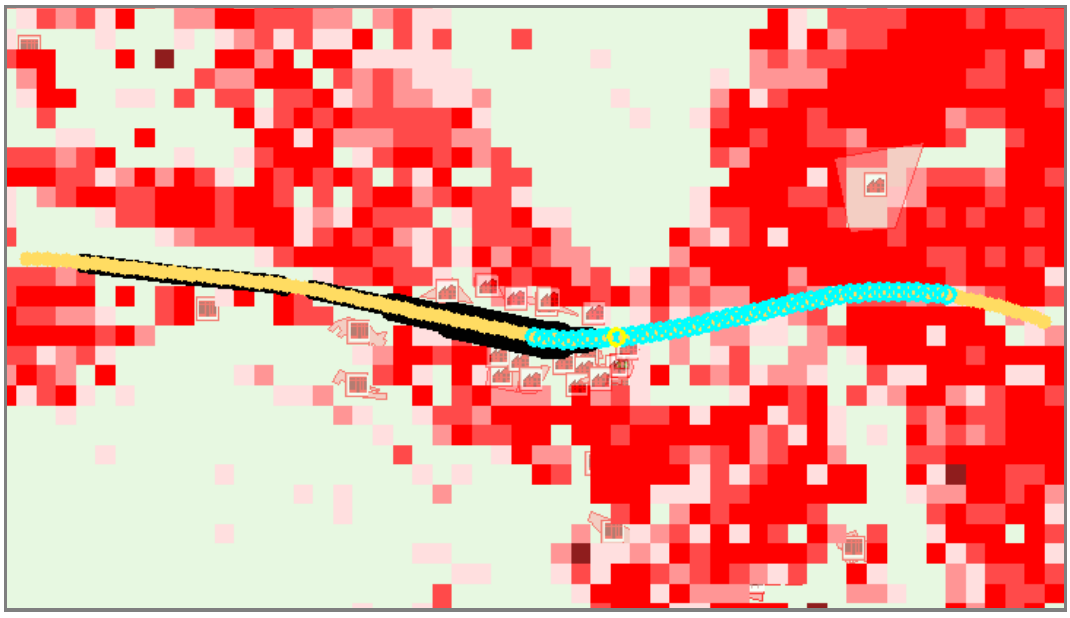

Figuur 7. Kilometer hoogste groepsrisico situatie 2a

: Deel van het traject dat het kilometervak met het hoogste groepsrisico bevat en een aanduiding van de grootte van dit groepsrisico. Rood gekleurd is groter dan de oriëntatiewaarde.

: Ongevalspunten met de grootste bijdrage aan het groepsrisico van dit kilometervak.

: Deel van het traject met een groepsrisico tussen 0.1 en 1 keer de oriëntatiewaarde.

4.3. Plasbrandaandachtsgebied

Het plasbrandaandachtsgebied (PAG) is het gebied tot 30 m van het spoor waarin, bij de realisering van (kwetsbare) objecten, rekening dient te worden gehouden met de effecten van een plasbrand. De 30 m voor het PAG wordt gemeten vanaf de buitenste spoorstaaf van de spoorbundel. In de Regeling basisnet is voor de hier beschouwde trajecten geen PAG voorgeschreven [3]. Voor het bestemmingsplan Arnhem Centraal hoeft derhalve geen rekening te worden gehouden met de effecten van een plasbrand.

5. Conclusie

Het externe veiligheidsrisico door het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor ter hoogte van de Oude Stationsstraat te Arnhem is berekend voor zeven omgevingssituaties.

Plaatsgebonden risico
Het plaatsgebonden risico veroorzaakt door transport van gevaarlijke stoffen over het spoortraject mag niet hoger zijn dan 10^{-6}. Het plaatsgebonden risico vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan Arnhem Centraal en de geplande wijzigingen.

Groepsrisico
Het groepsrisico is berekend voor de huidige situatie en 6 varianten. Afhankelijk van het type variant is er een toename of afname van het groepsrisico.

Voor de huidige situatie is de overschrijdingsfactor 0.68 keer de oriëntatiewaarde. De berekeningen voor varianten 2a en 2b en 3a en 3b hebben geleid tot een toename van het groepsrisico (overschrijdingsfactor tussen 0.73 en 0.76). Voor varianten 4a en 4b hebben de berekeningen geleid tot een afname van het groeprisico (overschrijdingsfactor respectievelijk 0.63 en 0.64).

Plasbrandaandachtsgebied
Het plasbrandaandachtsgebied (PAG) is niet van toepassing op de beschouwde trajecten. Voor het bestemmingsplan Arnhem Centraal hoeft derhalve geen rekening te worden gehouden met de effecten van een plasbrand.

Referenties

1.	Ministerie IenM	2014	Besluit externe veiligheid transportroutes Stb. 2013, 465
2.	Ministerie IenM	2015	Beleidsregels EV-beoordeling Tracébesluiten Stct. 2014, 25839
3.	Ministerie IenM	2014	Regeling Basisnet Stct. 2014, 8242
4.	Ministerie IenM	2015	Handleiding risicoanalyse transport versie 1.1
5.	Ministerie IenM	2012	RBM II versie 2.3
6.	AVIV	2012	Externe veiligheid spoor Arnhem Centraal Rapportnr. 122203
7.	Gemeente Arnhem	2006	Arnhem Centraal (mrt. 2006) Programma Dienst Stadsontwikkeling

Bijlage 1. Gegevens bebouwing

De gegevens voor de bebouwing in de omgeving van het spoor zijn overgenomen uit het onderzoek Externe veiligheid spoor Arnhem Centraal [6]. Voor de hier gehanteerde huidige situatie is uitgegaan van situatie 2, model 1 in dat onderzoek. Dit betekent voor vlak 1123 winkels in de plint (60 personen overdag) en woningen in de drie verdiepingen (48 personen overdag en 96 ’s nachts). In [6] voor vlak K7a ten onrechte uitgegaan van 271 personen in de nachtperiode. De aanwezigheid ’s nachts is nu op nul gezet.

1.1. Bestemmingsplan Arnhem Centraal

Onderstaande tabellen bevat de bebouwing van bestemmingsplan Arnhem Centraal meegenomen die de gemeente Arnhem heeft geïnventariseerd voor het Basisnet Spoor [8]. Figuren 8 en 9 tonen de bevolkingsgebieden. Voor de groen gearceerde vlakken zijn wijzigingen voorgenomen.

Vlak ID Basisnet	Vlak ID Arnhem centraal	Type	Opp. [m^2]	Personen dag	Personen nacht
498	K1	Kantoren	12000	400	0
1183	K2	Kantoren	8000	267	0
497	K3	Kantoren	8000	267	0
1184	K4	Kantoren	9500	317	0
1185	K5/wi1/H1	Divers	1800	245	40
1124	K6/H3/Wo3	Divers		79	83
1186	K7	Kantoren	7000	233	0
496	K7a	Kantoren	4000	133	0
502	K8	Kantoren	10000	333	0
501	K9	Kantoren	5000	167	0
1182	K10	Kantoren	7200	240	0
499	K11	Kantoren	1600	53	0
500	K12	Kantoren	550	18	0
1191				27	0
1123	Wi3/Wo2	Wonen/winkels	5400	108	96
1200	-	Horeca/winkels	1438	48	48
1201	-	Horeca/winkels	675	23	23

Tabel 5. Aantal personen vlakken BP Arnhem Centraal

Vlak ID	Personen dag	Personen nacht	Duur dag	Duur nacht	Frequentie	Wanneer
1202	440	704	4 uur	4 uur	260 x per jaar	Werkdagen
	880	1408	4 uur	4 uur	105 x per jaar	Weekend

Tabel 6. Aantal personen in de bioscoop

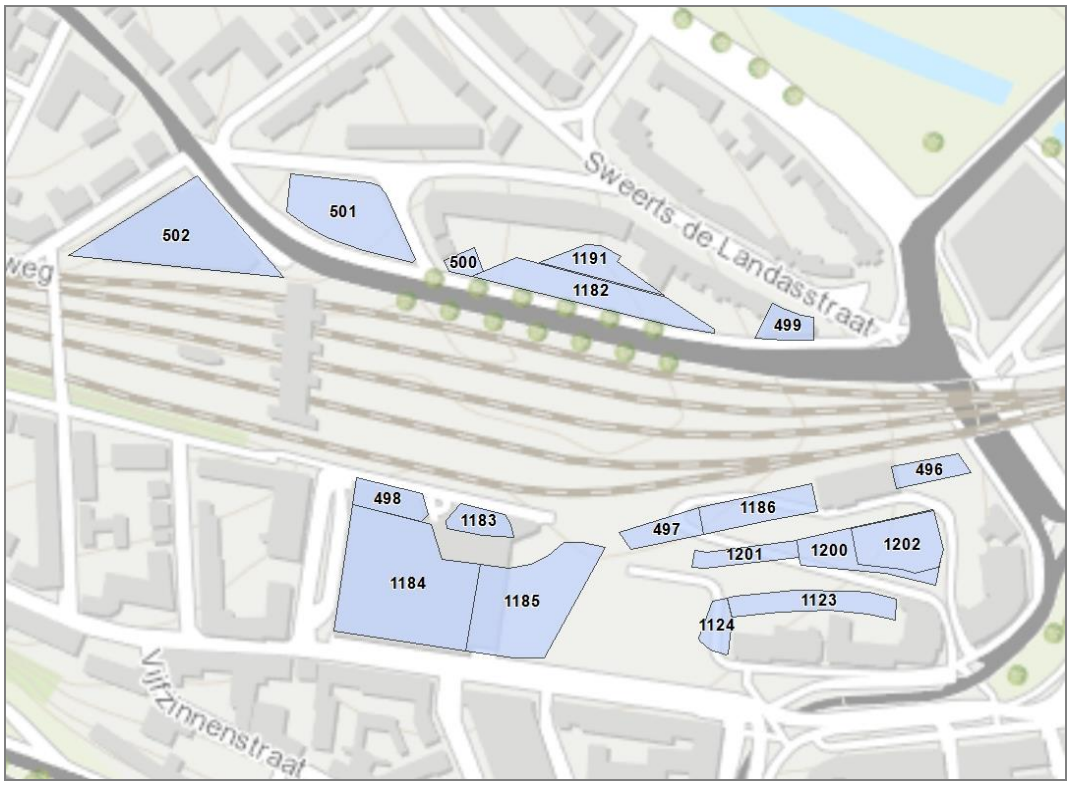

Figuur 8. RO-plannen Basisnet Spoor

Figuur 9. Plangebieden Arnhem Centraal [7]

1.2. Wijzigingen Arnhem Centraal

Afhankelijk van de beschouwde situatie zullen de vlakken K3, K7, K7a, K9, K10 en K12 worden omgezet van kantoren naar appartementen/woningen. Per appartement/woning is een oppervlak van 80 m^2 aangenomen. Voor elk appartement/woning is 2.4 personen aangehouden, overdag 50% aanwezig en 100% 's nachts [4].

Vlak 1123 uit [6] krijgt in de alternatieven een andere invulling. De begane grond heeft de bestemming horeca/winkels. Hiervoor is 1 persoon per 30 m^2 aangenomen, dag en nacht 100% aanwezig. Voor de drie verdiepingen zijn twee mogelijkheden voor de invulling:

- Model a wonen
  Per appartement is 80 m^2 aangehouden. In totaal zijn er dan maximaal 52 woningen mogelijk. Uitgegaan is van 2.4 personen per woning, overdag 50% aanwezig en 's nachts 100%. De aanwezigheid komt daarmee op 63 personen overdag en 126 personen 's nachts.
- Model b hotel
  Aangenomen is dat een hotelkamer 30 m^2 is. In totaal zijn er dan maximaal 140 kamers mogelijk. Uitgegaan is van 2 personen per kamer. Aanwezigheid 's nachts 100% en overdag 50%. De aanwezigheid komt daarmee op 140 personen overdag en 280 personen 's nachts.

Tabel 7 toont de aantallen personen voor de gewijzigde gebieden.

ID	Personen dag	Personen nacht
K3	120	240
K7	104	209
K7a	60	120
K9	74	149
K10	108	216
K12	7	14
1123 plint (wijzigt niet)	47	47
1123 model a (wonen)	63	126
1123 model b (hotel)	140	280

Tabel 7. Aantal personen in gewijzigde gebieden

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Datum	: 06-11-2017
Ons kenmerk	: 171106-0032
Contactpersoon	: Meine Jacobi
Doorkiesnummer	: 088-3555045
E-mail adres	: Meine.Jacobi@vggm.nl

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

CONCEPT

Onderwerp: Multi advies woningbouw locatie K10 Arnhem Centraal, Amsterdamseweg, Arnhem

Geacht college,

Op 24 oktober jl. ontving ik uw mail waarin u ons vraagt om advies over de woningbouw locatie K10 Arnhem Centraal in Arnhem.

Conform de wet- en regelgeving adviseert Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden bij ruimtelijke ontwikkelingen over gezondheid, (externe) veiligheid en de mogelijkheden voor rampenbestrijding en zelfredzaamheid.

Advies
Het plan betreft een bestemmingsplanwijziging voor een deel van het ontwikkelgebied Arnhem Centraal Noord: locatie K10 aan de Amsterdamseweg (tussen Brantsenstraat en Zijpendaalseweg). De boogde functiewijziging maakt het mogelijk om 19 herenhuizen met 4 verdiepingen te realiseren met bijbehorende (parkeer)voorzieningen.
Met de wijziging verandert de bezettingsgraad mogelijk beperkt en de aanwezigheid van personen neemt in de nachtelijke uren toe. De gebruikers (o.a. bewoners) worden zelfredzaam verondersteld en vormen een afspiegeling van de Arnhemse bevolking: jong/oud, hulpbehoevend en niet.

Fysieke veiligheid
Kavel K10 ligt op korte afstand van het treinstation Arnhem – Centraal en de daar gelegen sporen waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. De kavel ligt binnen de effectafstanden van de incidentscenario's lekkage van toxische gassen en/of vloeistoffen en een BLEVE.

Een incident binnen het stationsgebied is in beginsel (redelijk) bestrijdbaar voor de hulpverleningsdiensten. In het stationsgebied is voldoende bluswatercapaciteit beschikbaar en op de perrons zijn stationaire blusmonitoren geplaatst. De bereikbaarheid van de perrons is geborgd middels brandweeringangen.
Opgemerkt wordt dat een incident ter hoogte van de spoorwissels lastiger te bestrijden is dan ter hoogte van de perrons. De inzet moet dan via de spoorbaan gebeuren, waarlangs geen stationaire waterkanonnen staan zoals op de perrons.

Bij een incident in het stationsgebied is de evacuatie/ontruiming van de aanwezige personen in het stationsgebied en haar omgeving een belangrijk aandachtspunt. Het vervoer van gevaarlijke stoffen vindt voornamelijk in de nacht plaats. Een functiewijziging van kantoren naar wonen maakt deze evacuatie / ontruiming complexer, omdat er dan relatief veel personen (veelal slapend) in het plangebied voorkomen. Expliciet aandacht voor de vluchtmogelijkheden uit de gebouwen en de organisatie / coördinatie daarvan is dan ook van belang.

Vanuit de rampbestrijding en zelfredzaamheid is de transformatie mogelijk, maar niet wenselijk:
- De complexiteit van de rampbestrijding neemt toe. In de huidige situatie worden bij een ongeval gevaarlijke stoffen (OGS) scenario (o.a. (BLEVE) of toxisch) de mogelijkheden voor de rampenbestrijdingsorganisatie al overstegen. Aangemerkt dat de kans op een dergelijk incident klein is. De bewoners zijn aangewezen op hun (zelf)redzaamheid.

- Als het gaat om (zelf)redzaamheid, betreft het vooralsnog geen kwetsbare groep gebruikers. Deze krijgen tijdens de eerste minuten van een incident weinig aandacht van de rampenbestrijdingsorganisatie. De bewoners zijn dan ook volledig op zichzelf aangewezen om zich in veiligheid de brengen.

Bij de uitwerking van de plannen zijn maatregelen (bouwkundig en organisatorisch) denkbaar om de veiligheid te optimaliseren, zoals (nood)uitgangen en vluchtroutes niet risicobronzijde, ontvluchtingsplan en risicocommunicatie. Verder moeten er maatregelen getroffen worden in het kader van de basisbrandweerzorg en brandpreventieve inzake bereikbaarheid en bluswatervoorziening(en) op plan-/gebouwniveau.

Op basis van de aangeleverde informatie adviseert de politie het volgende:
Ten aanzien van de sociale component:

- Beperk de toegankelijkheid van het binnenterrein aan de achterzijde van het perceel vanaf de Sweerts de Landasstraat door een fysieke afsluiting. De bereikbaarheid via de achterzijde van de aangrenzende woningen/panden aan de Sweerts de Landasstraat en de Bouriciusstraat wordt hierdoor wel verminderd, maar zorgt voor een grotere bescherming en meer sociale zekerheid;
- Voorzie het binnenterrein aan de achterzijde van het pand, en met name de overdekte parkeerplekken, van voldoende verlichting;

Ten aanzien van de verkeerscomponent:

- Voer de ontsluiting van het terrein op de Sweerts de Landasstraat uit in een ‘in-/uitrit constructie’, conform de richtlijnen van het CROW.

Indien op de voor het openbaar verkeer openstaande weg verkeersmaatregelen worden genomen, waarvoor een verkeersbesluit vereist is, dient nader overleg te worden gepleegd met de korpschef van politie c.q. diens gemandateerde.

Met in achtneming van het geadviseerde zien de brandweer, GHOR en politie geen directe belemmeringen voor de verdere uitwerking van de plannen voor Kavel K10. Graag ga ik met u in gesprek over de maatregelen en voorzie ik u van aanvullend advies bij de verder uitwerking van deze ontwikkeling.

Gezondheid
Mensen hebben baat bij een gezonde en veilige inrichting van de leefomgeving. Een omgeving die tevens uitnodigt tot bewegen en ontmoeten. Met de Wet Publieke gezondheid en de nieuwe Omgevingswet hebben gemeenten handvatten om hierop te sturen. Deze paragraaf helpt u om het thema gezonde leefomgeving plaats te geven in lokale afwegingen over de ruimtelijke inrichting. Niet de juridische toetsing staat hierbij centraal maar sturen op gezonde ruimtelijke ambities en optimalisatie van plannen. Het louter voldoen aan wettelijke normen levert namelijk slechts een minimale bijdrage aan het terugdringen van de ziektelast door milieufactoren.

Langs drukke wegen is de concentratie luchtverontreinigende stoffen sterk verhoogd. Verkeersgerelateerde luchtverontreiniging kan leiden tot longfunctievermindering, toename van luchtwegklachten, astma, hart -en vaatziekten en vervroegd overlijden, in het bijzonder bij gevoelige groepen. Vanwege een verhoogde kans op deze aandoeningen, adviseren wij om woningen en andere gevoelige bestemmingen niet direct aan een drukke weg (meer dan 10.000 motorvoertuigen/etmaal) te bouwen, onafhankelijk van de vraag of aan de grenswaarden wordt voldaan. De Amsterdamseweg is een drukke binnenstedelijke weg. Voor langdurig verblijf van mogelijk gevoelige personen, zoals het geval is bij de bestemming “wonen”, is deze plek daarom minder geschikt dan de huidige bestemming (kantoren).

CONCEPT

Een andere milieufactor waarmee op deze locatie rekening moet worden gehouden is de geluidbelasting door weg- en treinverkeer. Voor geluid geldt dat, evenals voor lucht, het volgen van wettelijk grenswaarden negatieve gezondheidseffecten niet voorkomt. Hinder en slaapverstoring door geluid treedt op vanaf ongeveer 42 dB en vanaf circa 50 dB is sprake van een hogere kans op hart- en vaatziekten. Voor gezondheid geldt de cumulatieve geluidbelasting en wordt de papieren aftrek van 5 dB volgens artikel 110 van Wet geluidhinder niet toegepast omdat de verwachting dat het verkeer stiller wordt niet reëel is. Bij de keuze van geluidmaatregelen of wanneer wordt overwogen een hogere waarde vast te stellen, adviseer ik hier rekening mee te houden. Mensen hebben rust nodig in en bij de woning, ook op geluidbelaste plekken. Daarom is de aanwezigheid van een geluidluwe zijde en buitenruimte (met een waarde onder de voorkeursgrenswaarde) bij de woning belangrijk voor de gezondheid en het wooncomfort.

Afsluitend
Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben, kunt u contact opnemen met genoemde contactpersoon. Desgewenst kan het advies mondeling toegelicht worden.

Met vriendelijke groet,

Paul Joosten
Directie

CONCEPT

Trillingsonderzoek kavel K10, Arnhem

Haalbaarheidsonderzoek aspect trillingen nieuw te realiseren woningen

Status	**definitief**
Versie	001
Rapport	B.2017.1276.00.R001
Datum	4 januari 2018

Colofon

Opdrachtgever	BPD Ontwikkeling BV Regio Noord-Oost & Midden Postbus 1 3800 AA Amersfoort
Contactpersoon	de heer R. Stapel
Project Betreft Uw kenmerk	Locatie K10 Amsterdamseweg, Arnhem Trillingsonderzoek -
Rapport Datum Versie Status	B.2017.1276.00.R001 4 januari 2018 001 definitief
Uitgevoerd door	DGMR Bouw B.V. Van Pallandtstraat 9-11 6814 GM Arnhem Postbus 153 6800 AD Arnhem
Informatie	ing. D.H. (Daan) Perfors 088 346 76 35 dpe@dgmr.nl
Auteur	ing. D.H. (Daan) Perfors 088 346 76 35 dpe@dgmr.nl
Verantwoordelijk	ing. A.W.N. (Antwan) van Haaren 088 346 76 02 hr@dgmr.nl
Verwerkt door	JBY/RFE/BRA

k:\doc\b\2017\127600\b2017127600r001.docx 04-01-2018

Inhoud

1. Inleiding 4

2. Toetsingskader 5

3. Uitgangspunten 6
3.1 Spoor 6
3.2 Bouwplan 6

4. Trillingsmeting 7
4.1 Meetposities en -apparatuur 7
4.2 Verwerking 7
4.3 Meetresultaten 8

5. Prognose 10
5.1 Uitgangspunten 10
5.2 Resultaten en toetsing 10

6. Conclusie en aanbeveling 11

Bijlagen
Bijlage 1 Trillingsregistraties bemande meting
Bijlage 2 Trillingsregistraties 7 daagse meting

1. Inleiding

In opdracht van BPD Ontwikkeling BV heeft DGMR een haalbaarheidsonderzoek op het aspect trillingen uitgevoerd voor de kavel ten noordoosten van station Arnhem, genaamd K10. Op deze kavel zijn woningen voorzien, het bouwplan hiervoor moet nog nader uitgewerkt worden.

Bij nieuwbouw in de spoorzone vormen trillingen door railverkeer een nader te beschouwen aspect. Afhankelijk van de gebruiksfunctie, de afstand tot het spoor, de rijsnelheden en vervoersintensiteit kunnen trillingen mogelijk tot hinder leiden. Op station Arnhem stoppen en vertrekken stoptreinen, intercity's en hogesnelheidstreinen (ICE). Verder passeren er goederentreinen.

Het doel van het onderzoek is om de haalbaarheid op het aspect trillingen door railverkeer, in de nieuw te bouwen woningen te beoordelen. Aan de basis van het hiervoor opgestelde prognosemodel staan trillingsmetingen in de bodem van de kavel. De geprognosticeerde trillingssterkten op de vloervelden worden getoetst aan de streefwaarden uit de SBR-richtlijn Trillingen deel B 'Hinder voor personen in gebouwen'.

Dit rapport doet verslag van het hierboven omschreven onderzoek.

k:\doc\b\2017\127600\b2017127600r001.docx 04-01-2018

2. Toetsingskader

Voor dit project zijn geen nadere trillingseisen opgegeven en wordt voor de beoordeling van trillingshinder de SBR-richtlijn deel B aangehouden. Deze richtlijn heeft geen wettelijke status, maar heeft mede door jurisprudentie een ruim draagvlak opgebouwd en wordt geïnterpreteerd als de meest recente stand der inzichten.

In de SBR-richtlijn trillingen deel B (SBR-B) worden voor herhaald voorkomende trillingen gedurende lange tijd (weg- en railverkeer) streefwaarden gesteld voor de optredende maximale trillingssterkte V_{max} en de langtijdgemiddelde effectieve waarde V_{per} in de vloer. De streefwaarden zijn afhankelijk van de gebruiksfunctie van het gebouw en periode van de dag (dag, avond en nacht).
Welke van de beide parameters maatgevend is hangt af van de sterkte van de trillingsbron en de 'duur' of herhalingsfrequentie waarmee deze actief is. Voor de gebouwfunctie 'wonen' zijn de streefwaarden (voor nieuwe situaties) weergegeven in tabel 1.

tabel 1: SBR streefwaarden voor trillingen ter voorkoming van hinder, nieuwe situaties

	Dag en avond			Nacht		
Gebouwfunctie	A1	A2	A3	A1	A2	A3
Wonen	0.1	0.4	0.05	0.1	0.2	0.05

A1 = onderste streefwaarde voor de trillingssterkte V_{max}; A2 = bovenste streefwaarde voor de trillingsterkte V_{max};
A3 = streefwaarde voor de gemiddeld effectieve waarde over de beoordelingsperiode V_{per}, indien A1 < V_{max} < A2.

De SBR-richtlijn Trillingen deel B is gebaseerd op de Duitse DIN4150 Teil 2 en hanteert dezelfde laagfrequente weegcurve als de DIN. Hierdoor zijn de in de DIN gedefinieerde KB-klassen vergelijkbaar met de in de SBR-B gehanteerde V_{max}. De DIN4150 hanteert de volgende kwalificatie qua voelbaarheid voor de mens:

- KB ≥ 0.1: juist voelbaar
- KB ≥ 0.4: goed voelbaar
- KB ≥ 1.6: sterk voelbaar

3. Uitgangspunten

3.1 Spoor

Station Arnhem Centraal verbindt Arnhem met Zutphen, Ede-Wageningen, Nijmegen, Winterswijk en Duitsland. Station Arnhem wordt gebruikt door de (personen)vervoersbedrijven NS en Arriva. Daarnaast wordt dit spoor ook gebruikt voor goederenvervoer. Tijdens de metingen zijn diverse treintypen waargenomen: goederentreinen, ICE treinen, intercity's en stoptreinen.

Uit de dienstregeling blijkt dat tenminste 26 reizigerstreinen per uur station Arnhem aandoen. De rijsnelheid ter hoogte van de bouwkavel is ongeveer 40 km/u. De goederentreinen passeren station Arnhem Centraal op de sporen 3 en 5.

3.2 Bouwplan

De te realiseren woningen staan geprojecteerd op de kavel ten noordoosten van station Arnhem, tussen het spoor, de Sweerts de Landasstraat, Bouriciusstraat en de Brantsenstraat. De kortste afstand tussen het spoor en de woningen bedraagt 35 m. Het bouwplan betreft woningen met vijf bouwlagen, zie figuur 1. De bouwwijze is nog niet nader ingevuld.

figuur 1: impressie invulling woningen K10

k:\doc\b\2017\127600\b2017127600r001.docx 04-01-2018

4. Trillingsmeting

4.1 Meetposities en -apparatuur

op 29 november 2017 zijn metingen verricht op de bouwkavel. Er zijn drie meetpunten tot 0,5 m onder maaiveld ingegraven. Hierdoor ontstaat een goede koppeling met de bodem.
Figuur 2 toont een overzicht van de meetposities en de afstanden tot het meest nabije spoor. Tabel 2 geeft een overzicht van de gebruikte meetapparatuur.

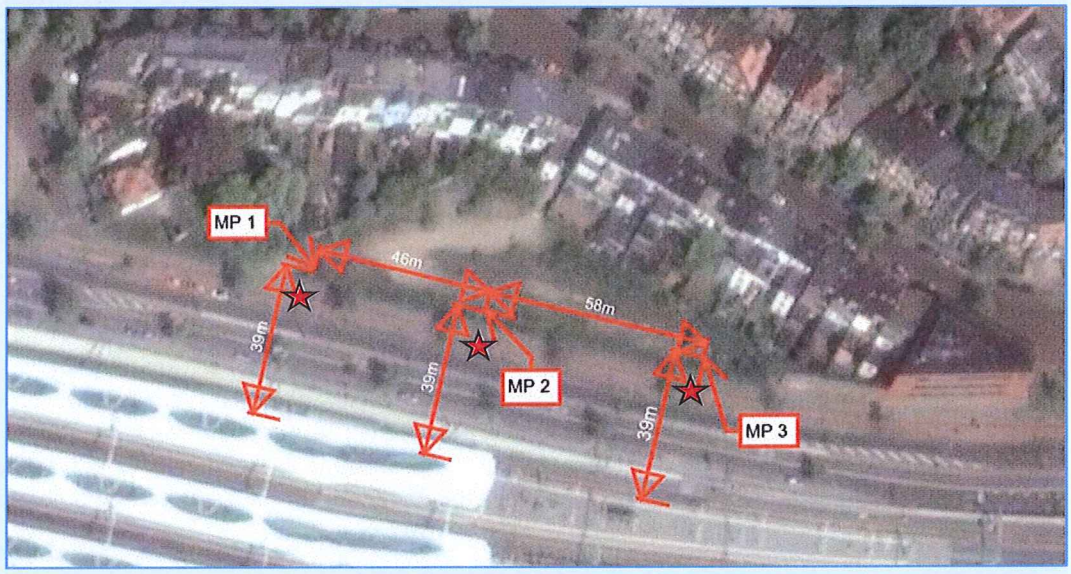

figuur 2: situatie inclusief meetpunten (bron: Google Maps)

Tabel 2: overzicht meetposities en meetrichtingen

Locatie	Systemen	Meetrichting
MP 1 (@ 39m)	AH0101 Vibra+ (serienummer VIB1187) AH0082 Syscom MR2002CE (serienummer 10.220.848)	X: horizontaal // spoor Y: horizontaal ⊥ spoor Z: verticaal
MP 2 (@ 39m)	AH0088 Vibra+ (serienummer VIB01045)	X: horizontaal // spoor Y: horizontaal ⊥ spoor Z: verticaal
MP 3 (@ 39m)	AH0087 Vibra+ (serienummer VIB01044) AH0054 Syscom MR2002CE (serienummer 4.436.096)	X: horizontaal // spoor Y: horizontaal ⊥ spoor Z: verticaal

4.2 Verwerking

Er is drie uur bemand gemeten waarbij treinpassages in een journaal zijn bijgehouden. In deze periode zijn er ca. 110 treinen geregistreerd, opgemerkt wordt dat station Arnhem een druk bereden station is waardoor niet alle passages eenduidig aan een piek in de trillingsregistratie gekoppeld konden worden.

De voor hinder maatgevende trillingssterkte $V_{eff,max}$ op de kavel is tijdens veel treinpassages dermate laag dat deze geen goede basis vormt voor verdere verwerking tot een prognose. Een aantal van de meetsystemen registreert trillingssterkten V_{eff} onder 0,1 ook niet. Onderling vergelijk van de verschillende meetposities is dan niet mogelijk. Om toch een vergelijk te kunnen maken wordt hiervoor de maximale trillingssterkte V_{top} gehanteerd.

Prognose van de trillingssterkte in de te realiseren woningen wordt gedaan o.b.v. het per treintype afgeleide trillingsspectrum (V_{rms}) in de kavel. De finale omzetting naar de voor hinder maatgevende trillingssterkte $V_{eff,max}$ gebeurt aan het eind van de prognose.

4.3 Meetresultaten

Bijlage 1 toont de gemeten trillingssterkten V_{top} in de tijd voor de drie bodemmeetpunten. De maximale trillingssterkten V_{top} per type trein zijn samengevat in tabel 3.

tabel 3: trillingssterkten V_{top} zwaarste passages in verticale en horizontale richting in [mm/s]

Type trein	MP1 - 39m			MP2 - 39m			MP3 - 39m		
	X	Y	Z	X	Y	Z	X	Y	Z
Intercity	0,15	0,17	0,15	0,12	0,11	0,09	0,11	0,13	0,12
Sprinter	0,15	0,14	0,12	0,14	0,11	0,10	0,13	0,16	0,14
ICE	0,15	0,11	0,09	0,12	0,09	0,09	0,13	0,16	0,12
Arriva	0,06	0,10	0,07	0,11	0,09	0,09	0,07	0,10	0,08
Goederen	0,10	0,10	0,10	0,10	0,12	0,09	0,09	0,11	0,09
Dusseldorf hbf/Abellio	0,06	0,05	0,05	0,06	0,07	0,05	0,07	0,10	0,08

De hoogste trillingssterkten in verticale richting tijdens de bemande meting werden veroorzaakt door de intercity's 0,15 mm/s en de sprinters 0,14 mm/s. Gedurende een week zijn praktisch gelijke trillingssterkten waargenomen, de maximale trillingssterkte V_{top} lag rond 0,2 mm/s.

Voor de prognose van de te verwachten trillingsterkten in de nieuwbouw is per treintype het gemiddelde en maximum (RMS) trillingsspectrum op 39 m afstand van het spoor bepaald. De maximale spectra op meetposities 1 en 3 zijn weergegeven in figuur 3 en 4. De maximale amplitudes van personentreinen treden op bij frequenties hoger dan 10 Hz, veelal in de 12,5 Hz en 16 Hz tertsband. De dominante frequentie van het goederenvervoer ligt bij 8 Hz tertsband. Dit is een terugkerend patroon.

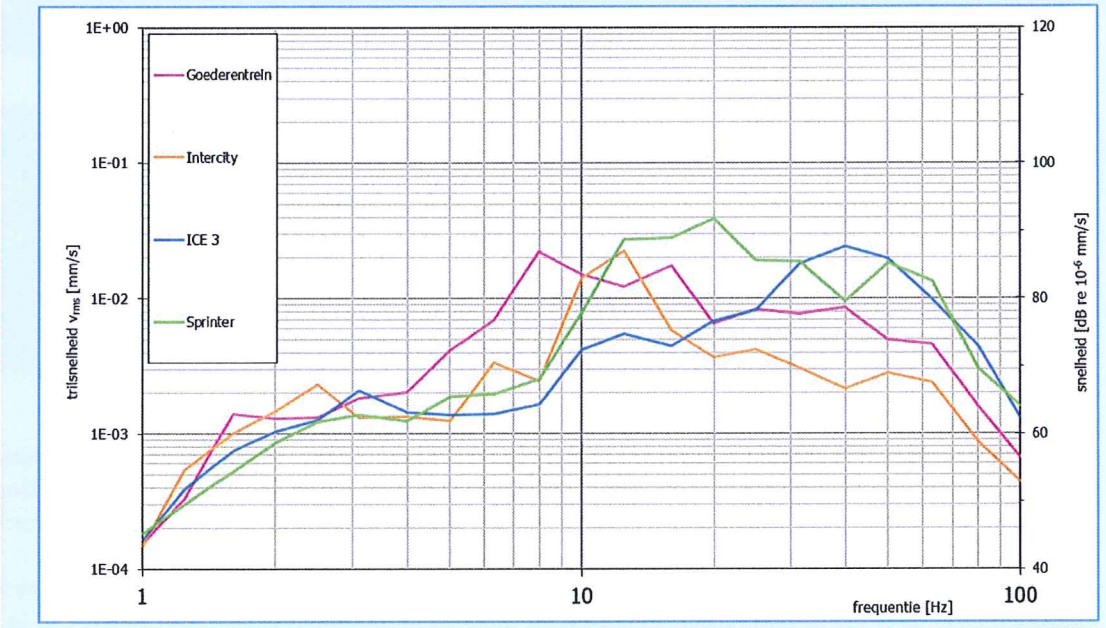

figuur 3: trillingsspectra (V_{rms}) maatgevende treinpassages meetpunt 1 - verticale richting

k:\doc\b\2017\127600\b20171276000001.docx 04-01-2018

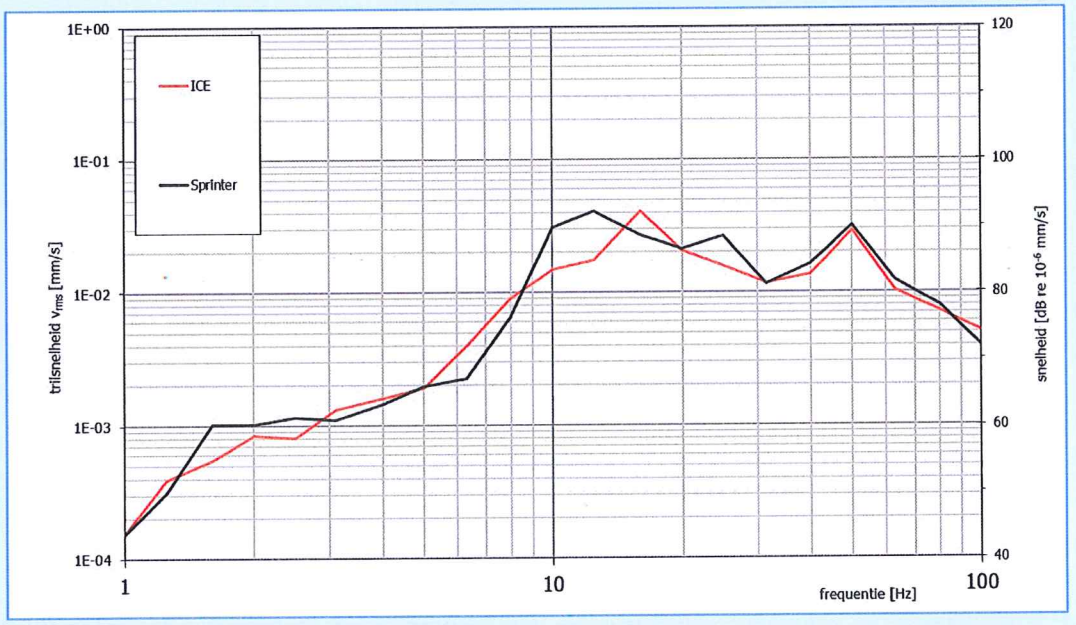

figuur 4: trillingsspectra (V_{rms}) maatgevende treinpassages meetpunt 3 - verticale richting

5. Prognose

5.1 Uitgangspunten

Op basis van de meetresultaten in de bouwkavel is een trillingsprognose gemaakt. Voor de overdrachtsverzwakking van bodem naar gebouw wordt op basis van TNO data en DGMR ervaring 1 à 2 dB aangehouden voor frequenties tot 10 Hz, oplopend tot ongeveer 12 dB bij 50 Hz (laagbouw op palen). Dit zal verder afhangen van de gebouwmassa en specifieke resonanties van het gebouw op de fundatie.

Van belang voor het trillingsmilieu in het gebouw is ook de keuze van de draagconstructie en de vloerconstructie. Hierover zijn nog geen gegevens bekend. Algemeen zal een stalen draagconstructie minder demping bezitten dan een betonconstructie. Voor het vloersysteem geldt dat vloeren met een grote overspanning meer trillingsgevoelig zijn dan vloeren met een kleine overspanning en dat voorgespannen prefab betonelementen minder demping bezitten dan in situ gestort beton.
In de trillingsprognose is uitgegaan van de volgende twee concepten:

1 Woningbouwvloer - overspanning 5 - 8 m
2 Massieve vloer (dikte > 250 mm en overspanning tot 8 m)

5.2 Resultaten en toetsing

In tabel 4 staan de verwachte trillingssterkten $V_{eff,max}$ weergegeven. Op basis van het daadwerkelijk ontwerp en uitgangspunten kan een nadere prognose gemaakt worden.

tabel 4: prognose trillingssterkte $V_{eff,max}$

Gebouwconcept	vloer	Prognose 35 m	
		personentreinen	goederentreinen*
1) Woningbouwvloer	Begane grond	0.36	<0.15
	2de verdieping	0.34	<0.15
2) Massieve vloer	Begane grond	0.21	<0.1
	2de verdieping	0.19	<0.1

* prognose is erop gebaseerd dat goederentreinen niet dichterbij de kavel passeren dan spoor 5

Uit tabel 4 is op te maken dat de geprognosticeerde trillingssterkten voor goederentreinen, ongeacht de bouwwijze voldoet aan de bovenste streefwaarde (A2). De geprognosticeerde trillingssterkten voor personentreinen voldoen eveneens aan de bovenste streefwaarde (A2) in de nachtperiode (0.2) als de woningen opgetrokken worden in massief beton). De gemiddelde effectieve waarden (V_{per}), voor reizigers- en goederentreinen gecombineerd bedraagt ca. 0.02 en voldoet daarmee ruimschoots aan de A3 streefwaarde. Algeheel wordt dan voldaan aan de SBR-B.

k:\doclb\2017\127600\b20171276000001.docx 04-01-2018

6. Conclusie en aanbeveling

Uit de haalbaarheidsstudie, gebaseerd op trillingsmetingen in de bouwkavel en prognose van de te verwachten trillingssterkten op vloervelden, volgt dat in de nog te realiseren woningen voldaan kan worden aan de SBR-B. Mits deze woningen voorzien worden van massieve vloeren met een overspanning tot 8 m.

ing. A.W.N. (Antwan) van Haaren
DGMR Bouw B.V.

Bijlage 1

Titel	Trillingsregistraties bemande meting
Omvang	1
Bron	DGMR

Meetpunt 1

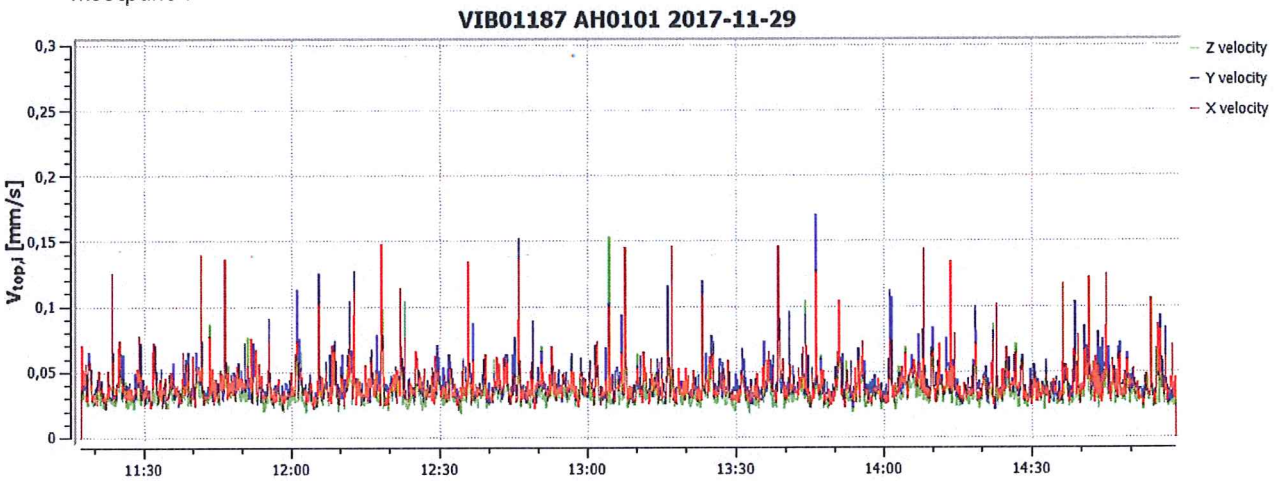

Meetpunt 2

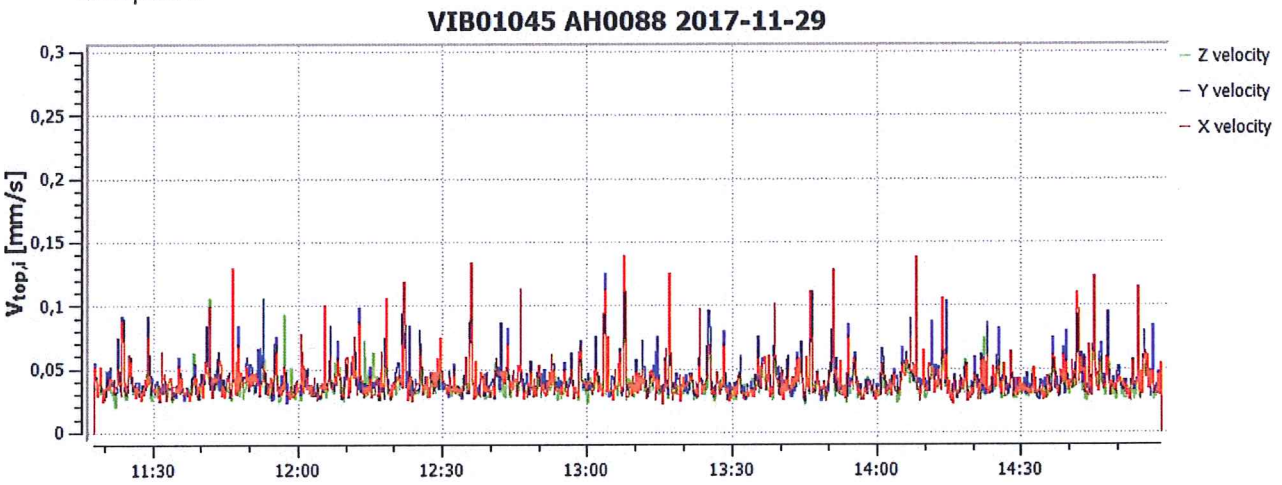

Meetpunt 3

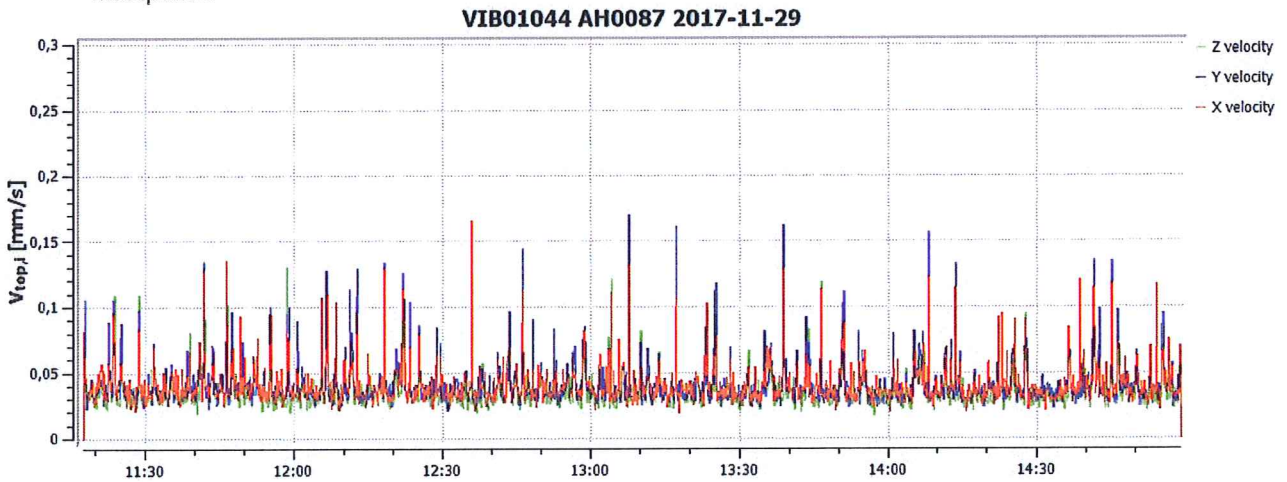

Bijlage 2

Titel	Trillingsregistraties 7 daagse meting
Omvang	1
Bron	DGMR

Meetpunt 1

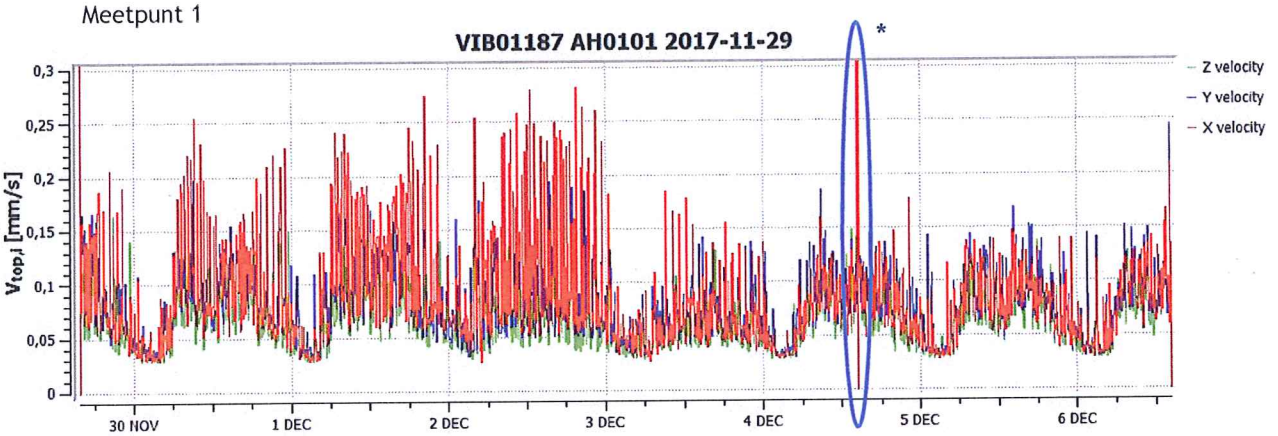

Meetpunt 2

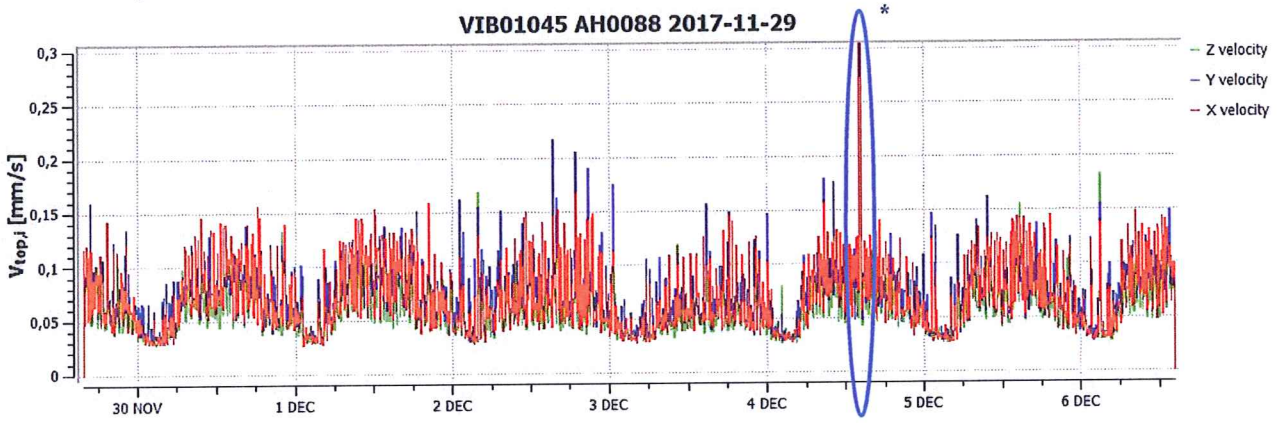

Meetpunt 3

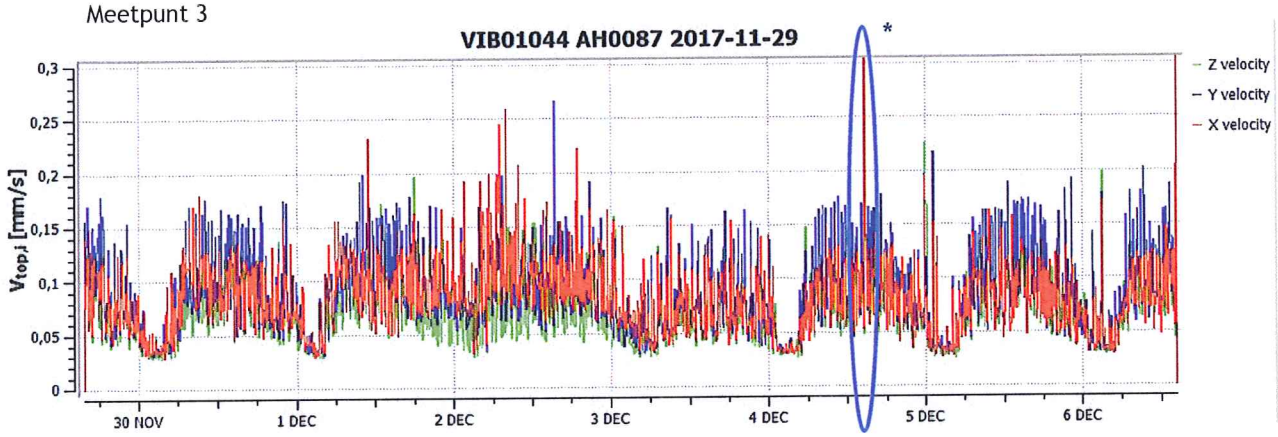

* Controleren meetpunten op batterijvoeding

BOOMEFFECTANALYSE T.B.V. DE BOUW VAN WONINGEN NABIJ EEN PAARDENKASTANJE AAN DE AMSTERDAMSEWEG TE ARNHEM

- Juli 2017 -

TITEL

Boomeffectanalyse t.b.v. de bouw van woningen nabij een paardenkastanje aan de Amsterdamseweg te Arnhem

LOCATIE

Amsterdamseweg
Achterzijde Bouriciusstraat 9
Arnhem-Noord
Gemeente Arnhem

OPDRACHTGEVER

De heer J.W. Hendriks
Senior adviseur Ruimte & Milieu
Aveco de Bondt
Postbus 64
7450 AB Holten

REFERENTIE OPDRACHTGEVER

N.v.t.

ONZE REFERENTIE

BO/RA/2017.056

DATUM OPNAME

20 juli 2017

DATUM RAPPORTAGE

26 juli 2017

VELDWERK

ing. Aernout Theunissen

- boomtechnisch adviseur
- bosbouwkundig ingenieur
- European Treeworker (ETW)
- European Tree Technician (ETT)
- geregistreerd boomtaxateur, lid NVTB

RAPPORTAGE

ing. Aernout Theunissen

BoomOntzorging.com
inventarisatie • onderzoek • advies • snoeien • vellen
Kerkstraat 7 • 6674 AS Herveld
info@boomontzorging.com • www.boomontzorging.com
Robert van Stuyvenberg 06-15699852 • Aernout Theunissen 06-23290014

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding & probleemstelling	4
1.2 Object- en locatieomschrijving	5
1.3 Beoogde / te verwachten werkzaamheden nabij de boom	6
2. Werkwijze & onderzoeksaspecten	7
3. Bevindingen	9
3.1 Conditionele toestand & levensverwachting van de boom	9
3.2 Beoordeling van de wortelkluit en ondergrondse groeiplaats	10
3.3 Kroonopbouw aan de zuidwestzijde van de boom	11
4. Conclusies & advies	13
Bijlage 1: Ontwerptekening bouw en aanleg t.o.v. de boom	16
Bijlage 2: Richtlijnen voor bouw- & aanlegwerkzaamheden bij bomen	17
Bijlage 3: Taxatieparameters en rekenblad berekening boomwaarde	18
Bijlage 4: Verklarende woordenlijst	19

1. INLEIDING

1. 1 Aanleiding & probleemstelling

In juli 2017 heeft de heer J.W. Hendriks van *Aveco de Bondt*, firma *BoomOntzorging* opdracht verleend voor het uitvoeren van een boomeffectanalyse op een bouwlocatie aan de Amsterdamseweg in Arnhem nabij een waardevolle paardenkastanje.

Op een braakliggend perceel aan de Amsterdamseweg t.h.v. het Centraal Station zullen woningen worden gebouwd. Aan de westgrens van dit perceel staat net in de achtertuin van de woning Bouriciusstraat 9 een als monumentaal geregistreerde witte paardenkastanje.
Het huidige voorlopige ontwerp voorziet in de bouw van 19 woningen van vier verdiepingen en een hoogte van circa 12 meter. De meest westelijke woning zal nabij de monumentale paardenkastanje komen te staan en de achtertuin zal grotendeels binnen de kroonprojectie van de boom komen te liggen.
Omdat het onduidelijk is of door de aanwezigheid van deze grote waardevolle boom de beoogde bouw van de woning mogelijk/zinvol is, is er een boomeffectanalyse (BEA) uitgevoerd. Daarbij is getoetst of de beoogde bouw op die kavel mogelijk is en of er eventuele aanpassingen aan het huidige ontwerp gedaan moeten worden. De boomeffectanalyse is gericht zijn op het beantwoorden van de volgende drie vragen:

1. *Is op de betreffende kavel de bouw van een woning mogelijk?*
2. *Waarmee moet rekening worden gehouden?*
3. *Wat is in relatie tot de aanwezigheid van de waardevolle boom mogelijk?*

Omdat het bouwproject zich nog in de ontwerpfase bevindt zijn gedetailleerde bouwtekeningen nog niet aanwezig. Wel is er op het voorlopige ontwerp een woning op de betreffende kavel getekend. Bij het uitvoeren van het onderzoek t.b.v. de boomeffectanalyse is er dan ook van deze ontwerptekening uitgegaan.
Op 20 juli 2017 is het veldwerk voor de boomeffectanalyse uitgevoerd. Daarbij zijn de dimensies van het huidige ontwerp in het veld uitgezet, zijn de algemene boomgegevens opgenomen, is de kroonvorm en –hoogte bepaald en is er een bewortelingsonderzoek uitgevoerd.

In deze rapportage staan de gehanteerde werkwijze, de bevindingen, de antwoorden op de specifieke onderzoeksvragen en adviezen voor het behoud van de boom uiteen gezet.

Afb. 1: De locatie van de bouwlocatie en de beschermde paardenkastanje aan de Amsterdamseweg in Arnhem-Noord.
Bron: ArcGIS.com, Google Earth

1. 2 Object- en locatieomschrijving

Terreinbeschrijving

De bouwlocatie is een braakliggend terrein aan de noordzijde van de Amsterdamseweg ter hoogte van het Centraal Station. Aan de noordzijde van het perceel liggen de ommuurde achtertuinen van de woningen aan de Bouriciusstraat.
De kavel van de meest westelijke woning van het ontwerp ligt tussen het fietspad van de Amsterdamseweg en de circa 2 meter hoge tuinmuur van Bouriciusstraat 9 en 11. De noordzijde van de kavel, dat langs de tuinmuur loopt, ligt circa 0,7 meter hoger ten opzichte van het deel langs het fietspad. Een talud vormt de overgang tussen het hoogteverschil.

De paardenkastanje staat in de achtertuin van Bouriciusstraat 9, in de hoek van de achtertuin van Bouriciusstraat 11 en het bouwterrein. De boom is 19 meter hoog en staat wat scheef en helt in noordelijke richting waarbij hij op maaiveldhoogte tegen de tuinmuur aan de achterzijde drukt.
De kroonprojectie van de paardenkastanje is wat ovaal en heeft van zuidwest naar noordoost een diameter van 18 meter en van noordwest naar zuidoost een diameter van 12 meter. Ongeveer de helft van de kroonprojectie bevindt zich boven het bouwperceel. Daarbij groeit een dikke gesteltak aan de zuidwestzijde van de boom op een hoogte van circa 9 meter ver uit over de bouwkavel.

Afb. 2: Het terrein van de bouw-locatie met de paardenkastanje. Op de foto zijn de dimensies van de woning en kavel-grenzen met pionnen, piketten en afzetlint aangegeven. De rode stippellijn geeft de locatie van de woning weer. Op de plattegrond van de kavel (links) is de boom opnieuw ingetekend en ook het talud en de dimensies van de woning.

Algemene kenmerken van de paardenkastanje

In de onderstaande tabel staan enkele algemene kenmerken van de paardenkastanje benoemd. Verdere gegevens omtrent de conditie, levensverwachting en beworteling van de boom staan vermeld in paragraaf 3.1.

Tabel 1: Algemene kenmerken van de paardenkastanje	
Boomsoort	*Aesculus hippocastanum* (witte paardenkastanje)
Aantal bomen	1
Registratienummer	02.12.B.3061
Plantjaar (geschat)	1880
Boomhoogte	19
Stamdiameter	90
Kroondiameter	12 x 18 meter
Beplantingstype	Solitaire boom
Groeiplaats	In de achtertuin van een oude woning nabij de erfgrens met het buurperceel en het achterliggende bouwperceel.
Conditie	Goed
Ernstige gebreken	Vraat van het blad door de Kastanjemineermot. Geen tekenen van aantasting door de Kastanjebloedingsziekte of aantasting door houtparasitaire schimmels.
Levensverwachting	Redelijk: 10-15 jaar. Ondanks de huidige goede conditie van de boom is de levensverwachting van de boom gesteld op 10-15 jaar vanwege het reële risico op vervroegde uitval als gevolg van aantasting door de Kastanjebloedingsziekte.
Esthetische waarde	Hoog (geregistreerde particuliere monumentale boom)
Boomwaarde (NVTB)	€ 9.665,00 (exclusief BTW)

1. 3 Beoogde / te verwachten werkzaamheden nabij de boom

Het bestaande ontwerp voorziet in de bouw van een geschakelde woning direct langs het fietspad. Volgens de huidige plannen worden de woning vier verdiepingen hoog met een totale hoogte van circa 12 meter. In dit ontwerp is de woning circa 9 meter breed en 6,5 meter diep. Tussen de achtergevel van de woning en de tuinmuur van Bouriciusstraat 9 en 11 is ruimte voor een achtertuin. In de achtertuin zal tevens een berging worden gebouwd (zie afbeelding 2 of Bijlage 1).
Bij zowel de bouw van de woning als bij de aanleg/inrichting van de tuin zijn er risico's op beschadiging van de paardenkastanje waardoor zijn duurzame behoud bedreigd kan worden.

Schade aan de boom kan daarbij ontstaan doordat:

1. De achtergevel en de hoogte van het gebouw te dicht op de kroon komt waardoor er dikke takken verwijderd moeten worden. Ook voor het plaatsen van steigers is er circa 2 meter vanaf de achtergevel nodig;
2. Voor het uitgraven van de funderingen er veel boomwortels verwijderd of beschadigd worden. Dit kan ook gebeuren bij de bouw van de berging;
3. Bij het aanleggen van de tuin het verhoogde deel langs de tuinmuur afgegraven wordt waardoor er een belangrijk deel van de wortelkluit wordt beschadigd. Ook het aanleggen van een terras in dit deel zou schade aan de boomwortels kunnen veroorzaken door fysieke beschadiging maar ook door het verstikken van de boomwortels als gevolg van optredende bodemverdichting en gebruik van een gesloten verharding.
4. Overige aspecten die met de bouw gepaard gaan zoals de opslag van bouwmaterialen op het wortelpakket van de boom (risico op verstikking van wortels door bodemverdichting), door het aan- en afvoeren van materialen door de hijskraan (risico op beschadiging van de kroon) en door ondeskundige snoei van takken door bouwvakkers (risico op beschadiging van de kroon en het aangezicht van de boom).

2. WERKWIJZE & ONDERZOEKSASPECTEN

Om inzicht te krijgen in de mogelijk negatieve gevolgen van de bouw-/aanlegwerkzaamheden op het voortbestaan van de boom en om de in paragraaf 1.1 genoemde onderzoeksvragen te beantwoorden, is het onderzoek opgedeeld in drie componenten. Dat zijn de volgende:

1. Visuele beoordeling van de conditie en levensverwachting van de boom;
2. Beoordeling van de omvang en structuur van de wortelkluit;
3. Beoordeling van de omvang van de kroon aan de zijde van de beoogde woning.

1. Visuele beoordeling conditie en levensverwachting van de boom

Voordat er randvoorwaarden worden opgesteld voor het duurzame behoud van de boom na de herinrichting van het groenvak, is het van belang eerst de huidige conditie en levensverwachting te bepalen om vast te stellen of langdurig behoud van de boom überhaupt mogelijk en zinvol is. Daarbij moet worden vastgesteld of de boom in zijn huidige hoedanigheid en bij ongewijzigde groeiplaatsomstandigheden nog voldoende lang zou kunnen blijven voortbestaan.

Daarom is de kroon, stam en stamvoet van de boom vanaf de bouwkavel visueel geïnspecteerd op zichtbare symptomen van structurele verzwakkingen en van aantastingen die de levensduur van de boom zouden kunnen doen verkorten. Omdat momenteel veel paardenkastanjes afsterven en vervroegd gekapt moeten worden vanwege aantasting door de Kastanjebloedingsziekte (bacteriële aantasting), is met name gelet op de aanwezigheid van aantastingssymptomen daarvan aan stam en takken.
De gehanteerde methodiek en toetsingscriteria zijn gebaseerd op de gangbare VTA- en IBA-methodieken (*Visual Tree Assessment* resp. *Integrierte Baumanalyse*) voor visuele boomveiligheidsinspecties.
Ook is de conditie van de boom bepaald. Deze is van groot belang voor de weerbaarheid tegen ziekten en aantastingen en voor het vermogen om compensatieweefsel te vormen bij optredende (structurele) verzwakkingen. Daarnaast is een goede conditie van belang voor het herstellingsvermogen na ontstane beschadigingen aan de boomwortels. De conditie van bomen wordt onder andere bepaald door het vertakkingspatroon van de kroon en de bladbezetting, -grootte en -kleur.

2. Beoordeling van de omvang en structuur van de wortelkluit

Om inzicht te krijgen in de risico's voor de boom als gevolg van de bouw en de inrichting/aanleg van de tuinen, is het van belang om inzicht te krijgen in de omvang en de structuur van de wortelkluit en in de omvang van de ondergrondse groeiplaats in relatie tot de voorgenomen en te verwachten werkzaamheden.

Voorafgaand aan de beoordeling zijn met pionnen, piketten en afzetlint de voornaamste elementen van de ontwerptekening in het terrein uitgezet (grens tussen de kavels en de locatie en grootte van de woning) op basis van de maatvoering van de ontwerptekening. Daardoor kan een inschatting worden gemaakt waar bepaalde werkzaamheden te verwachten zijn en kunnen de beste locaties voor het onderzoek van de beworteling worden vastgesteld.
Om de omvang en structuur van de wortelkluit, de aard van de boomwortels (dikte en functie) en de ondergrondse groeiruimte te kunnen beoordelen, zijn er ten zuiden van de boom (en tuinmuur) drie proefsleuven gegraven waarin de boomwortels zijn blootgelegd (zie afbeelding 3 en Bijlage 1). De drie proefsleuven zijn verschillend in grootte en diepte en in de manier waarop die zijn uitgegraven. Deze drie proefsleuven hebben de volgende kenmerken:

Tabel 2: Kenmerken van de drie proefsleuven			
Nr.	**Locatie**	**l x br x d** (m)	**Afstand tot muur*** (m)
P1	Zuidzijde boom, verhoogd terrein, vanaf de muur in zuidelijke richting.	1,1 x 0,3 x 1,0	0,2
P2	Zuidzijde boom, midden op het verhoogde terrein, in zuidelijke richting. De proefsleuf verspringt wat t.o.v. P1 en P3, die in één lijn liggen.	2,0 x 0,3 x 0,4	1,5
P3	Zuidzijde boom, in het talud, t.h.v. de achtergevel van de woning.	1,8 x 0,3 x 0,8	4,0

** Gemeten vanaf de tuinmuur*

Proefsleuf 1 en 3 zijn door het ontbreken van dichte beworteling handmatig gegraven. Voor het uitgraven van de proefsleu2 is een *Air-Spade* gebruikt. Daarmee wordt onder zeer hoge luchtdruk de grond tussen de boomwortels weggeblazen zonder dat de boomwortels daarbij beschadigd raken.
Na het uitgraven van de proefsleuven en het blootleggen van de boomwortels is de dikte/functie van de wortels, het aantal wortels en de diepteligging van de wortels vastgesteld en is een inschatting gemaakt van het verdere verloop en structuur van de wortelkluit.

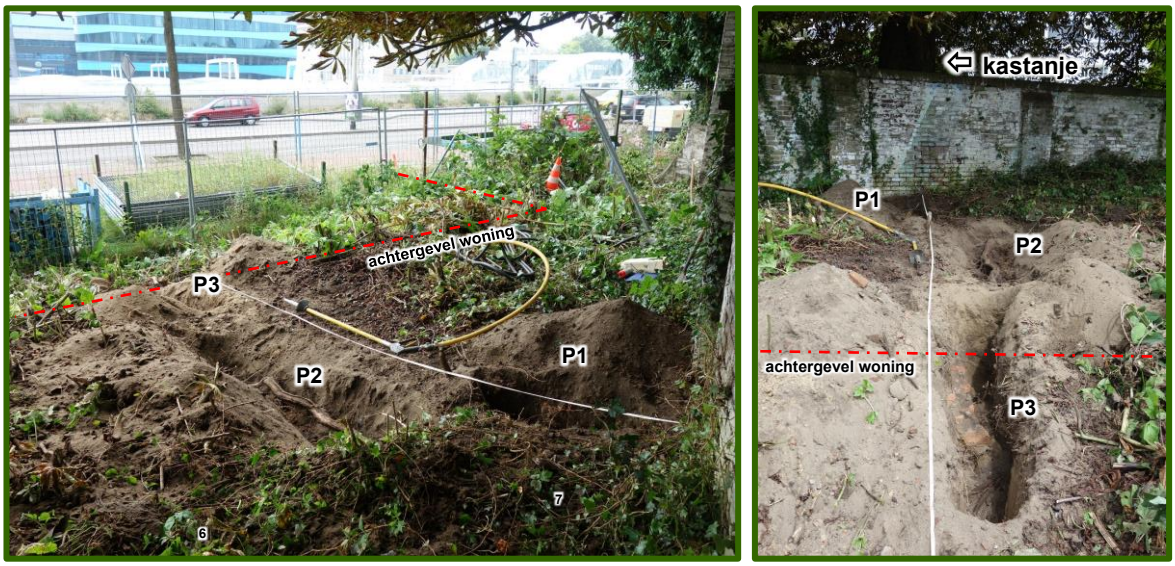

Afb. 3: De locatie van de 3 proefsleuven t.o.v. de tuinmuur en de achtergevel van de woning. Hierdoor wordt een goed beeld gekregen van de beworteling en van de risico's op beschadiging van de wortelkluit.

3. Beoordeling van de omvang van de kroon

Omdat het zuidwestelijke deel van de kroon voor een groot deel boven de bouwkavel groeit, is er grote kans op het ontstaan van knelpunten bij de bouw van de woning conform het huidige ontwerp. Daarom is op basis van de op de grond uitgezette contouren van de woning de kroonprojectie opgemeten.
Omdat een zware gesteltak boven de noordwestelijke hoek van de beoogde woning groeit is de opbouw van deze tak beoordeeld zodat bepaald kan worden tot hoe ver deze eventueel teruggesnoeid zou kunnen worden. Met een digitale boomhoogtemeter (*Nikon Forestry Pro*) is de hoogte van de dikste takken boven de woning, die redelijkerwijs niet verwijderd kunnen worden, bepaald.

3. BEVINDINGEN

3.1 Conditionele toestand en levensverwachting van de boom

De monumentale paardenkastanje is ongeveer even oud als de woningen aan de Bouriciusstraat en heeft een geschat plantjaar van omstreeks 1880.

De boom staat wat scheef en helt in noordelijke richting. Daarbij drukt de wortelkluit en stamvoet tegen de tuinmuur die de noordelijke begrenzing van de bouwkavel vormt. De scheefstand heeft een natuurlijke oorsprong en is waarschijnlijk het gevolg van scheefgroei door de hoge bebouwing die vroeger aan de zuidzijde van de boom stond. Het is geen teken dat de boom verminderd stabiel is en daardoor gemakkelijker om kan vallen. Wel heeft het als gevolg dat de wortelkluit aan de trekkende zijde (zuidzijde en bouwkavelzijde) sterker ontwikkeld is dan aan de drukzijde (noordzijde). Daardoor is de wortelkluit aan de zuidzijde van de boom zeer belangrijk voor de standvastheid van de boom. Ernstige beschadigingen van de wortelkluit aan de zijde van de bouwkavel kunnen dus tot instabiliteit van de boom leiden, waardoor hij kan omvallen. Dit dient dus absoluut vermeden te worden.

Aan de stamvoet, stam en kroon zijn ook geen tekenen van ernstige mechanisch verzwakkingen aangetroffen zoals holten en scheuren. Wel zitten er veel dode takken in de kroon die een potentieel risico kunnen gaan vormen voor de bewoners van de te bouwen woning. Deze dode (en breukgevoelige) takken kunnen bij een onderhoudssnoeibeurt verwijderd worden, hetgeen tot het reguliere onderhoud van de boom behoort.

Aan de stam en stamvoet zijn geen afwijkingen aangetroffen die duiden op aantasting door houtparasitaire schimmels of door de Kastanjebloedingsziekte. Ook hoger in de boom zijn aan de stam en gesteltakken niet de typerende bloedingsplekken van de Kastanjebloedingsziekte aangetroffen. Door deze besmettelijke bacteriële aantasting sterven de laatste tijd steeds meer paardenkastanjes vervroegd af. Hoewel er momenteel geen symptomen van aantasting zichtbaar zijn kan het wel zijn dat de boom al is aangetast. Ook is het zeer wel mogelijk dat de boom binnen enkele jaren aangetast zal worden en waardoor het versnelde afstervingsproces op gang komt.
Het blad in de kroon vertoont ernstige vraat door de Kastanjemineermot en wordt daardoor vervroegd bruin. Op zich veroorzaakt deze aantasting geen direct risico voor de boom maar indien de boom meerdere jaren opeen vroegtijdig bruin verkleurt, wordt de aanmaak van suikers in de bladeren beperkt en kan de boom verzwakt raken. Juist dan zal hij gevoeliger worden voor aantasting door de Kastanjebloedingsziekte en houtparasitaire schimmels.

De boom heeft momenteel een goede conditie en er zijn geen redenen dat hij op korte termijn gekapt zou moeten worden. Wel is het door het verhoogde risico op aantasting door de Kastanjebloedingsziekte aannemelijk dat de boom niet veel langer dan 10 tot 15 jaar gehandhaafd kan worden.

Afb. 4: De monumentale paardenkastanje heeft een goede conditie. De boom staat wat scheef waardoor de wortelkluit aan de bouw kavelzijde belangrijk is voor de stabiliteit. Ondanks zijn goede conditie is vervroegde uitval door de Kastanje-bloedingsziekte mogelijk binnen 10 tot 15 jaar.

3.2 Beoordeling van de wortelkluit en ondergrondse groeiplaats

Door het graven van de drie proefsleuven aan de zuidzijde van de boom, is een voldoende duidelijk beeld van de beworteling van de boom ontstaan en daarmee van de beperkingen waarmee bij de bouw en inrichting van de tuin rekening moet worden gehouden.
In onderstaande tabel staan de belangrijkste bevindingen per proefsleuf uiteen gezet.

Tabel 3: Bevindingen t.a.v. de beworteling in de drie proefsleuven

Nr.	Bevindingen	Invloed op bouw
P1	- Ondanks de nabijheid van de boom zijn hier nauwelijks boomwortels aangetroffen. Op 40 en 70 cm diep zijn twee dunne wortels van 1 cm dik aangetroffen. - De bodem bestaat hier uit onverdicht matig humeus lemig zand.	Ondanks dat er in deze proefsleuf nagenoeg geen boomwortels zijn aangetroffen kan hier niet willekeurig gegraven of gebouwd worden. Bij afgraven kan door het wegvallen van grondmassa de boom instabiel worden.
P2	- In deze proefsleuf is op een diepte van 20 cm een 10 cm dikke stabiliteitswortel aangetroffen. Deze stabiliteitswortel loopt vanaf de scheuren in de tuinmuur en loopt door tot aan het talud. Bij eerdere werkzaamheden (sloop) is de bovenzijde van de wortel beschadigd geraakt. - Door de dichte beworteling en het risico op het ontstaan op wortelschade is er tot slechts 40 cm diep gegraven.	De aanwezigheid van deze stabiliteitswortel indiceert de aanwezigheid van andere stabiliteitswortels in dit deel van de kavel die belangrijk zijn voor de standvastheid van de bomen. Deze mogen niet verwijderd worden omdat de boom daardoor instabiel kan worden.
P3	- In deze sleuf zijn geen boomwortels aangetroffen. De enige wortels die zijn aangetroffen zijn van de kruiden en van het opslag van jonge boompjes. - In de sleuf zijn muurresten en oude leidingen van de voormalige bebouwing aangetroffen. - De bodem bestaat uit puinhoudend, humusarm zwak lemig zand.	Deze proefsleuf ligt t.h.v. de achtergevel van de beoogde woning. Hier liggen restanten van de muren van de eerdere bebouwing en lopen geen boomwortels. Er zijn hier geen beperkingen voor het uitgraven en bouwen van de funderingen van de achtergevel.

Door de voormalige bebouwing langs dit deel van de Amsterdamseweg reikt de wortelkluit van de kastanjeboom niet verder dan het talud in het terrein. Het graafwerk t.b.v. de funderingen van de woning wordt dus niet belemmerd door de aanwezigheid van boomwortels. In het verhoogde deel van de bouwkavel, ten noorden van de te bouwen woning, lopen echter wel boomwortels die voor de stabiliteit en het voortbestaan van de boom van belang zijn. Deze kunnen niet zomaar verwijderd (of beschadigd) worden, waardoor er in het ontwerp en in het bouwproces rekening mee moet worden gehouden. Het bewortelingspatroon lijkt wel erg grillig te zijn, hetgeen waarschijnlijk door de voormalige bebouwing en gebruik van het terrein is veroorzaakt. Hierdoor kunnen er plaatselijk concentraties van wortels zijn ontstaan en plaatselijk wortels geheel ontbreken.

Door de lichte scheefstand van de boom en het daardoor grotere belang van de wortelkluit aan de zuidzijde voor de stabiliteit van de boom, kan het verhoogde terrein achter de woning binnen een radius van 4,0 meter vanaf het hart van de stamvoet van de boom niet afgegraven worden. In dit deel dient ook het ontstaan van bodemverdichting voorkomen te worden omdat de boomwortels dan door zuurstofgebrek alsnog kunnen afsterven. Voor de aanleg van de tuin aan de achterzijde van de woning dient daar ook rekening mee gehouden te worden, evenals bij de bouw van de berging in de achtertuin.

Afb. 5:
Proefsleuf 1 t/m 3

3.3 Kroonopbouw aan de zuidwestzijde van de boom

Voor het inschatten van de invloed die de boomkroon aan de zuidwestzijde op de bouw van de woning heeft, pionnen en piketten de gevellijn van de achtergevel uitgezet en is met een digitale boomhoogtemeter de hoogte gemeten tot waar maximaal gesnoeid kan worden en op welke hoogte zware takken een belemmering voor de bouw gaan vormen. De exacte locatie van de hoogtemeting is hierbij van belang omdat de Amsterdamseweg oploopt. De gemeten hoogte betreft dus de hoogte vanaf dat specifieke punt (zie afbeelding 6)

Boven de noordwesthoek van de woning loopt een zware gesteltak. De hoofdtak daarvan loopt op een hoogte van 9,5 meter hoogte. De gehele gesteltak aan die zijde heeft een totale hoogte van 16 meter. De zijtakken van de hoofdtak kunnen voor een groot deel gesnoeid worden maar de hoofdtak zelf (Ø > 15 cm) kan niet sterk ingekort worden omdat dit een te grote wond zou veroorzaken en er plaatselijk een te groot deel van de kroon verwijderd wordt. De tak zal door de leeftijd van de boom niet veel meer groeien en daardoor niet veel verder in lengte en massa meer toenemen. De invloed van deze gesteltak loopt tot circa 4,5 meter vanaf de noordwesthoek in de richting van de achtergevel en beïnvloedt daar de maximale hoogte die de woning in dat deel kan worden. Buiten die 4,5 meter vormt de tak geen belemmering meer voor de maximale hoogte van de woning.

De overige takken die boven de bouwkavel ver doorhangen zijn relatief dun en kunnen verwijderd worden.

Afb. 6: Boven de noordwesthoek van de woning groeit op 9,5 meter hoogte een dikke tak die niet verwijderd kan worden.

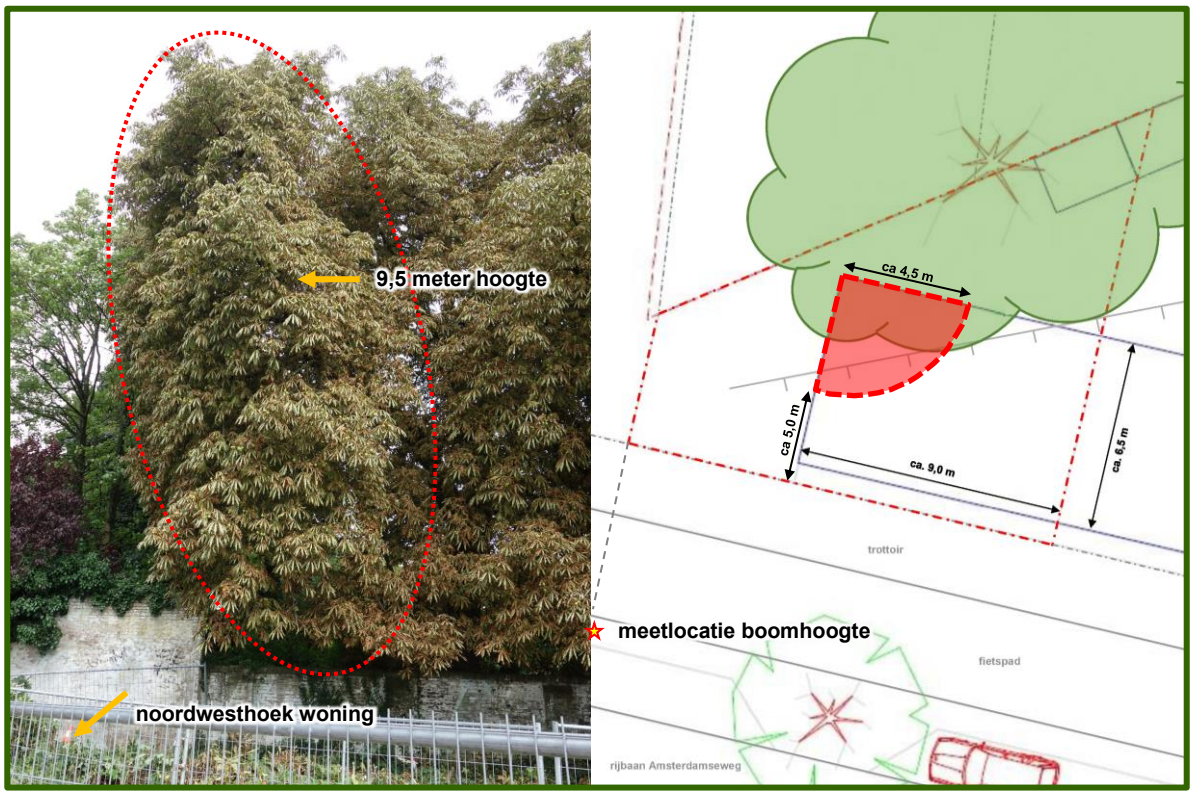

4. CONCLUSIES & ADVIES

Hieronder worden de conclusies van het onderzoek uiteengezet op basis van de in paragraaf 1.1 geformuleerde vraagstellingen. In de beantwoording van de onderzoeksvragen zijn tevens specifieke adviezen verwerkt.

Conclusies t.a.v. onderzoeksvraag 1: *Is op de betreffende kavel de bouw van een woning mogelijk?*

➔ Ja, dat is mogelijk.
Er is voldoende ruimte voor het huidige grondplan en in het deel waar de woning komt te staan komen nauwelijks boomwortels voor. Wel zullen er aanpassingen aan het ontwerp gedaan moeten worden i.v.m. de aanwezigheid van de boom.

Conclusies t.a.v. onderzoeksvraag 2: *Waarmee moet rekening worden gehouden?*

moet met de boomwortels en met de zware gesteltak boven de noordwesthoek van de woning rekening gehouden worden en daardoor met het ontwerp van woning en tuin en met de werkmethodes nabij de boom.

Boomwortels:
Voorkomen moet worden dat er grote beschadigingen aan de wortelkluit van de boom ontstaan. Dit kan gebeuren door mechanische beschadiging (bijvoorbeeld door graafwerk) en door verstikking van de wortels als gevolg van optredende bodemverdichting (door het berijden of het plaatsen van zware materialen op het doorwortelde deel van de bouwkavel). Grote beschadigingen aan de wortelkluit kunnen tot instabiliteit van de boom leiden en tot het vervroegde afsterven. Daarmee kan in de volgende fasen rekening worden gehouden:

- Bij het bouwklaar maken van de kavel moet kan het achterste deel van de kavel niet zomaar worden afgegraven of worden geëgaliseerd omdat daarbij grote schade aan de wortelkluit kan ontstaan. Bij het graven van de bouwput dient daarom vooraf beoordeeld te worden tot waar afgegraven moet worden. Daarbij dient het deel dat binnen een straal van 4,0 meter rondom de stamvoet van de boom valt beschermd te worden.
- Bij het ontwerp van de woning en de tuin dient rekening te worden gehouden met het hoogteverschil tussen de zuidzijde van de kavel en de noordzijde. Het is niet mogelijk om de noordzijde (verhoogde deel) geheel te verlagen i.v.m. de boomwortels. In het ontwerp van de tuin heeft een open verharding de voorkeur voor een geheel gesloten verharding i.v.m. de mogelijke verstikking van boomwortels en het beperken van infiltratie van regenwater.
- De berging in de achtertuin kan het best op betonbanden worden geplaatst zonder dat daarvoor een diepe fundering uitgegraven moet worden. Deze banden kunnen ondiep ingegraven worden. Hoe groter de afstand tot de boom hoe minder wortels daarbij beschadigd raken. Ook kan overwogen worden om de berging te funderen op lateien die betonnen poeren op de hoekpunten rusten. Hierdoor hoeft slechts plaatselijk gegraven te worden.
- Tijdens de bouw- en aanlegwerkzaamheden moet voorkomen worden dat het plaatsen van zware bouwmaterialen bodemverdichting in de doorwortelde zone aan de noordzijde van de kavel veroorzaakt. Indien er door ruimtegebrek toch bouwmaterialen geplaats moeten worden, dienen deze op (kunststof) rijplaten geplaatst te worden waardoor de druk op de bodem verdeeld wordt.

Boomtakken:
De grootste beperking voor de bouw van de beoogde woning is de zware gesteltak boven de noordwesthoek van de woning. Hierdoor kan de woning niet volledig tot 12 meter hoogte worden gebouwd en zal er een aanpassing in de plannen noodzakelijk zijn.

Bij het ontwerp en de bouw van de woning moet met de volgende punten rekening worden gehouden:

- Indien de boom gesnoeid gaat worden dient dit in overleg en samenspraak met de eigenaar van Bouriciusstraat 9 te gebeuren. Zij zijn de eigenaar van de boom. Het is van belang dat de boom door een deskundig boomverzorger gesnoeid wordt die in staat is om te bepalen wat, waar en hoeveel er gesnoeid kan worden zonder het voortbestaan of het aangezicht van de boom te bedreigen. Ook dienen dan tevens de dode en breukgevoelige takken uit de boom verwijderd te worden. Het heeft de voorkeur om de snoeiwerkzaamheden voorafgaand aan de bouw uit te voeren.
- Omdat er op 9,5 meter hoogte een zware gesteltak loopt die niet verwijderd kan worden (wel veel van de zijtakken) dient het ontwerp aangepast te worden. Hiervoor zijn diverse variaties denkbaar. Bij het aanpassen van het ontwerp dient rekening te worden gehouden met voldoende afstand tussen de tak en het dak i.v.m. mogelijk uitzakken van de tak en om bewegingen door wind geen beschadigingen aan de woning te krijgen. Ook dient er voor het plaatsen van steigers voldoende afstand tot aan de tak te worden ingecalculeerd.
- Bij een aangepast ontwerp voor de woning kan eventueel rekening worden gehouden met eventuele uitbreiding nadat de boom na circa 10 tot 15 jaar gekapt moet worden. Indien daar in het ontwerp al rekening mee wordt gehouden kan de woning t.z.t. na de kap van de boom relatief eenvoudig uitgebouwd worden.

<u>Conclusies t.a.v. onderzoeksvraag 3</u>: *Wat is in relatie tot de aanwezigheid van de waardevolle boom mogelijk?*

➔ Er kan een woning worden gebouwd waarbij het wortelpakket van de boom in een straal van 4,0 meter rondom de stamvoet wordt beschermd en waarbij de zware gesteltak op 9,5 meter hoogte behouden kan blijven.
Hierbij zijn er verschillende opties mogelijk waarbij het huidige ontwerp aangepast zal moeten worden. Dat kan zijn door het huidige grondplan te handhaven en de woning en de derde en vierde verdieping aan te passen aan de boomtak. Mogelijk kan ook de woning langer worden waardoor er twee verdiepingen toereikend zijn.

We hopen u met deze rapportage voldoende en naar wens geïnformeerd te hebben. Indien u hiertoe nog vragen of opmerkingen heeft dan zijn wij uiteraard graag bereid deze te beantwoorden dan wel nader toe te lichten.

Hoogachtend,

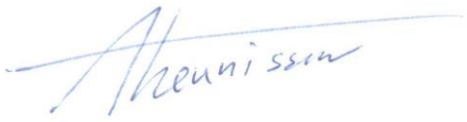

Aernout Theunissen

BoomOntzorging.com

BIJLAGE 1: Ontwerptekening bouw en aanleg t.o.v. de boom

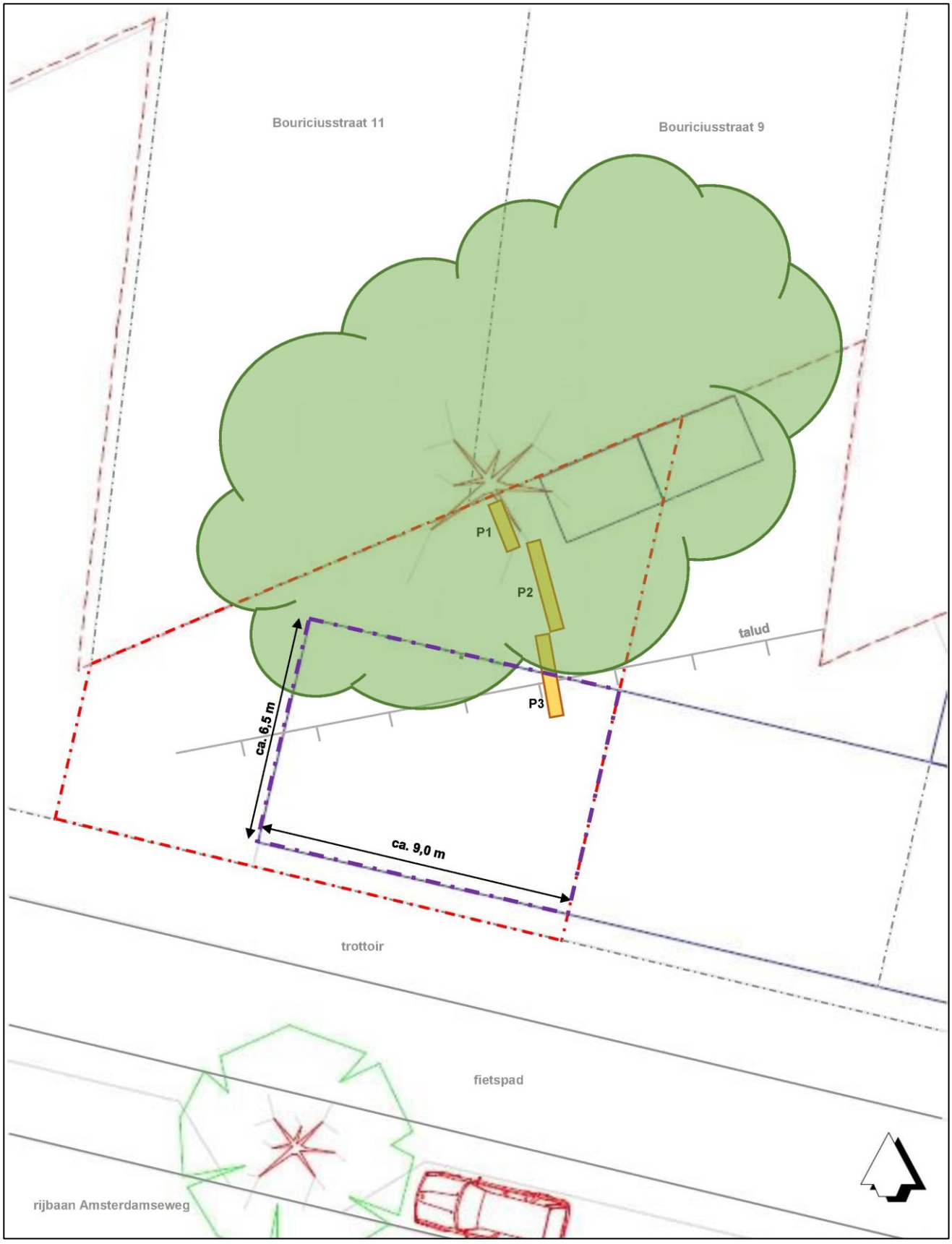

Boombescherming op bouwlocaties

Stadswerk

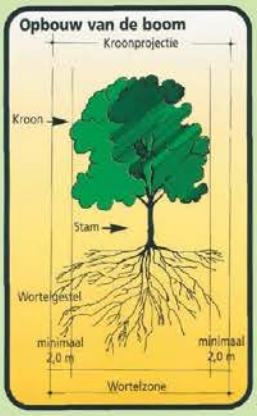

Let op!

Voordat bouwwerkzaamheden beginnen, aandacht voor de volgende voorschriften:

Algemeen
De voorschriften voor de bescherming van bomen dienen op de bouwlocatie aanwezig te zijn. De te treffen maatregelen dienen voor de uitvoering van de werkzaamheden in overleg met de boombeheerder en vervolgens met de directie te worden vastgesteld (zie: Standaard R.A.W. bepalingen). De aannemer is verplicht zijn medewerkers op deze voorschriften te wijzen en zorg te dragen voor de inachtneming daarvan.

Schade
Bij beschadiging van wortels, takken en/of stam is de aannemer verplicht dit onmiddellijk aan de boombeheerder en de directie te melden. Vakkundig ingrijpen kan grotere schade en vervolgschade beperken dan wel voorkomen. Toegebrachte schade dient de veroorzaker te vergoeden. De hoogte van het schadebedrag wordt bepaald door de aard en omvang van de toegebrachte schade en de boomwaarde volgens de **"Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen" (NVTB)** voor de waardebepaling van bomen.

Beschermingscode:

1. **Vooruitlopend op bouw-/sloopactiviteiten moeten de te handhaven bomen met de werkelijke kroonprojectie op tekening staan aangegeven.**
2. **Neem voor de start van de werkzaamheden contact op met de boombeheerder over de te nemen beschermingsmaatregelen.**
3. **Machinaal graafwerk binnen de kroonprojectie is verboden!**
4. **Voorkom bodemverdichting onder de kroonprojectie door transport, opslag van materialen e.d.**
5. **Snoeien van takken en wortels dikker dan 5 cm doorsnede uitsluitend na overleg met de boombeheerder en vervolgens laten uitvoeren door vakbekwame boomverzorgers (European Treeworkers).**

Graafwerkzaamheden
afbeelding 6-7

In de wortelzone is (machinaal) graven niet toegestaan.
Slechts bij hoge uitzondering en dan uitsluitend indien voorgeschreven (bestek) en in overleg met de boombeheerder zijn ontgravingen, in handkracht uit te voeren, binnen de wortelzone mogelijk. Uitsluitend in overleg met de boombeheerder en de daarop volgende toestemming van de directie kunnen incidenteel wortels tot een doorsnede van 5 cm recht worden doorgezaagd. Dit moet wel vakkundig gebeuren, dus knippen en zagen en niet trekken en scheuren. Doorzagen van dikkere wortels mag nooit. Het in handkracht ondergraven en/of onderboren is wel toegestaan. Het gestuurd onderboren van kabels en leidingen verdient de voorkeur. Een bouwput of -sleuf tegen de kroonprojectie van bomen mag niet langer dan drie weken open liggen. Blootliggende wortels moeten in alle gevallen beschermd worden tegen uitdroging en vorst (m.b.v. vochtige doeken of zwarte folie) en in ieder geval zo snel mogelijk worden toegedekt met grond. Bij vorst open sleuven aan de boomzijde direct afschermen.

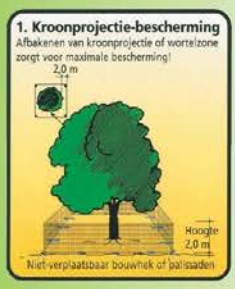

Terreinaanpassingen
afbeelding 8-9

Terreinophogingen en -afgravingen binnen de kroonprojectie zijn alleen bij uitzondering toegestaan, en dan uitsluitend indien voorgeschreven (bestek) in overleg met de boombeheerder en de daarop volgende toestemming van de directie. Ophoging of afgraving leidt tot afsterving van boomwortels door schade of zuurstofgebrek.

Boombescherming
afbeelding 1-2-3

Bomen op een werkterrein dienen zodanig met geschikte materialen beschermd te worden (niet- verplaatsbare bouwhekken, palissaden, houten schuttingen, steigeronderdelen etc.) zodat beschadigingen aan de wortelzone, stam en kroon uitgesloten zijn. Bij beperkte ruimte moet bescherming van de boomspiegel of minimaal een stambescherming aangebracht worden om zoveel mogelijk beschadigingen te voorkomen. Indien de voorgeschreven maatregelen niet toereikend zijn, meldt de aannemer dit onmiddellijk aan de boombeheerder en de directie.

Bodemverdichting
afbeelding 10-11

Verdichting van de bodem d.m.v. verdichtingmachines (trillingen) leidt tot verdichting van de grond en verstikking van de boom en is niet toegestaan binnen de kroonprojectie. Bouwverkeer binnen de kroonprojectie is evenmin toegestaan.

Bouwplaats/ Bouwverkeer
afbeelding 4-5

Binnen de kroonprojectie mogen geen bouw- en directieketen staan. Tijdelijke bouwwegen binnen de kroonprojectie zijn uitsluitend toegestaan indien deze zijn voorgeschreven (bestek) in overleg met de boombeheerder en de daarop volgende toestemming van de directie. Gebruik van rijplaten (beton, staal, hout of kunststof) en/of andere voorzieningen zijn dan noodzakelijk.

Opslagplaats
afbeelding 12

Bouwmaterialen opslaan en/of zand- en granddepots inrichten binnen de kroonprojectie is niet toegestaan. Opslag van olie, brandstoffen en chemicaliën moet aan de wettelijke eisen voldoen; deze stoffen echter nooit binnen de kroonprojectie opslaan. Cementresten, spoelwater en andere reststoffen (verpakkingen etc.) dienen zorgvuldig afgevoerd te worden; lozingen in bodem en/of oppervlaktewater en begraven is nooit toegestaan.

JPM

RAW

vhg Vakgroep Boomverzorging

GPKL.nl Gemeentelijk Platform Kabels & Leidingen

Bomen stichting

Uitgave:
Vereniging Stadswerk Nederland
vakgroep Groen, Natuur en Landschap
copyright 2007
Te bestellen bij secretariaat Stadswerk:
0318 – 69 27 21 of info@stadswerk.nl

BIJLAGE 3: Taxatieparameters en rekenblad berekening boomwaarde

Rekenblad boomwaarde

Taxatierapport					
Registratienummer taxatie	78-2017-007				
Objectbeschrijving	*Aesculus hippocastanum* (witte paardenkastanje)				
Boomnummer/-code	02.12.B.3061				
Locatie	Bouriciusstraat 9, Arnhem				
Opdrachtgever	Aveco de Bondt B.V.				
Naam geregistreerd taxateur NVTB	Dhr. ing. A.R. Theunissen, BoomOntzorging.com				
Datum	26 juli 2017				
Doelstelling	Boomwaardebepaling				
Boomwaarde	**€ 9.665**			per boom, exclusief BTW	
Toelichting	Berekening boomwaarde i.v.m. boomeffectanalyse				
Methodiek boomwaarde- & schadeberekening	Rekenmodel Boomwaarde, Richtlijnen NVTB 2013				
Aanplant & nazorg					
Stamomvang nieuwe aanplant	14/16 cm			Soort:	*Aesculus hippocastanum*
Boomleeftijd bij aanplant	0 jaar			Soortklasse:	2
Duur aanslagperiode incl. nazorg	3 jaar				
Kosten plantgoed		€ 265	A1	Exclusief 6% BTW	
Plantkosten		€ 215	A2	Exclusief 21% BTW	Plantkosten extensief
Kosten aanplant		**€ 480**	A3		
Kosten aanplant & rente na 3 jaar	€ 538	1,12			Rentefactor aanplantkosten (Tab. G1)
Garantie (10%)	€ 54				
Subtotaal	**€ 591**		A4		
Kosten nazorg, per jaar		€ 235		Exclusief 21% BTW	
Kosten nazorg & rente, na drie jaar	€ 733	3,12	A5		Rentefactor jaarlijks terugkerende kosten (Tab. G2)
Boomwaarde 3 jaar na aanplant	**€ 1.325**		A6		
Begeleiding tot functievervulling					
Boomleeftijd bij functievervulling	70 jaar				Functiecategorie 2 (lange levensduur, verlengde beg.per.)
Jaarlijkse beheerkosten		€ 15		Exclusief 21% BTW	Jaarlijkse kosten 'extensief'
Jaren begeleiding tot functievervulling	67 jaar				
Kosten begeleiding, totaal	€ 4.816	321,08	B1		Rentefactor jaarlijkse kosten gedurende 67 jaar (Tab. G2)
Kosten plantgoed en aanplant	€ 18.332	13,84	B2		Rentefactor aanplant en nazorg over 67 jaar (Tab. G1)
Boomwaarde bij functievervulling	**€ 23.148**		B3		Boomwaarde op 70-jarige leeftijd
Afschrijving					
Afschrijvingsmodel	4 afschrijving volgens annuïteit				
Rentevoet	4 %				
Verwachte totale levensduur	150 jaar				
Afschrijvingsperiode	80 jaar				
Huidige boomleeftijd	137 jaar				
Afgeschreven jaren	67 jaar				
Resterende levensduur	13 jaar				
Afschrijvingscomponent		€ 968			Annuïteit
Afschrijving	€ 13.483	58%	C1		
Actuele boomwaarde	**€ 9.665**		C2		Exclusief BTW

Alle kosten zijn exclusief BTW (voor aankoop plantgoed geldt 6% BTW, voor overige kosten geldt 21% BTW). De in de berekeningen gehanteerde rentevoet is 4%

BoomOntzorging.com

plaats en datum:
Wageningen, 26 juli 2017

naam / handtekening:
Dhr. ing. A.R. Theunissen
Geregistreerd taxateur van bomen, lid NVTB

BIJLAGE 4: Verklarende woordenlijst

Haarwortel
Boomwortels die als primaire functie de opname en transport van vocht en in het water opgeloste voedingsstoffen hebben. Haarwortels dragen slechts beperkt bij aan de standvastheid van de boom.

Houtparasitaire schimmel
Dit zijn houtrot-veroorzakende schimmels die rot veroorzaken in het levende hout, bast en cambium van bomen. Er zijn talrijke houtparasitaire schimmels die een variabele mate van agressiviteit hebben en die veelal specifieke delen van de boom aantasten. Het vruchtlichaam (= de paddenstoel) dient vaak voor herkenning van de soort schimmel waardoor de visuele boomveiligheidscontroles het beste in het najaar uitgevoerd kunnen worden. Naast houtparasitaire schimmels zijn er saprotrofe schimmels die eveneens houtrot veroorzaken maar welke alleen reeds afgestorven weefsel afbreken. Soms kunnen saprotrofe schimmels parasitair worden en ook levens weefsel gaan aantasten, hetgeen mogelijk wordt bij verzwakte bomen.

IBA
Een methodiek voor visuele boomveiligheidscontrole (Integrierte Baumanalyse), waarbij de ernst van zichtbare symptomen van structurele en pathologische verzwakkingen wordt beoordeeld aan de hand van de reactie van de boom op die verzwakkingen. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat door de vorming van compensatie- en extra steunweefsel de boom aantastingen en verzwakkingen kan compenseren waardoor de verzwakking van de boom verminderd of opgeheven wordt. Indien de boom in vitaliteit afneemt en de afbraak van levend weefsel niet meer kan compenseren neemt de boom daadwerkelijk in stabiliteit af. Deze IBA-methodiek is afkomstig van de Duitse boomonderzoekers *Michael Schlag* en *Hermann Reinartz* van het Duitse *Institut für Baumdiagnose*.

Kroonprojectie
De kroonprojectie is de verticale projectie van de rand van de kroon op de grond.
Het gebied binnen de kroonprojectie en soms tot circa 2 meter daarbuiten, wordt veelal beschouwd als de zone waarbinnen de meeste boomwortels zich bevinden. Hierop zijn er echter veel uitzonderingen zoals bij zuilvormige bomen, scheefstaande bomen, bomen in verhardingen, bomen in verdichte grond en bomen op plaatsen met een hoge grondwaterstand.

Levensverwachting
Een inschatting van de resterende levensduur van een boom, meestal uitgedrukt in de klassen: 0 jaar, <5 jaar, 5-10 jaar, 10-15 jaar en >15 jaar. De levensverwachting drukt de verwachte resterende *functionele levensduur* uit van een boom en niet de absolute biologische levensduur.
De klasse '*0 jaar*' wordt toegekend aan dode bomen. De klasse ' *<5 jaar*' is de minimaal toe te kennen levensverwachting bij nog levende bomen die dermate verzwakt zijn dat ze in hun laatste levensfase verkeren (afstervend zijn) of door een ernstige structurele verzwakking op korte termijn kunnen afbreken of kunnen omwaaien (zonder biologisch dood te zijn). De klasse '*>15 jaar*' is de maximaal toe te kennen levensverwachting vanwege de onvoorzienbaarheid van optredende ziekten, aantastingen en andere verzwakkingen op lange termijn. Bij deze bomen zijn er geen (ernstige) gebreken aangetroffen die de levensverwachting zouden kunnen verkorten.

NVTB
De *Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen* is een vakvereniging voor boomdeskundigen die officieel zijn geregistreerd als boomtaxateur. De NVTB streeft naar een uniforme methodiek voor het bepalen van de monetaire waarde van bomen en van de waardevermindering van bomen als gevolg van schade. De basis voor de waarde- en schadetaxaties zijn de *Richtlijnen NVTB 2013*. Alle bij de NVTB geregistreerde boomtaxateurs dienen conform deze richtlijnen te werken. Middels een vaktest voor

toelating tot de NVTB en een intern kwaliteitswaarborgsysteem worden de leden van de NVTB doorlopend getoetst op vakbekwaamheid en kwaliteit.

Stabiliteitswortel
De dikke boomwortels die het gestel van de wortelkluit vormen en als primaire functie de verankering van de boom met de grond hebben. Beschadiging of het verwijderen van stabiliteitswortels kan ernstige problemen met de standvastheid van een boom veroorzaken waardoor de boom kan omvallen (windworp). Ook kunnen grote verwondingen van de stabiliteitswortels een invalspoort voor houtparasitaire schimmels vormen waardoor er houtrot in de wortelkluit en stamvoet van de boom kan ontstaan.

Stam(voet)breuk
Het breken van de stam of de stamvoet als gevolg van een interne verzwakking door bijvoorbeeld houtrot, holten en scheurvorming in het stamhout. Externe factoren zoals een veranderde/toegenomen windbelasting op de boom spelen veelal een grote rol bij het afbreken van bomen.

VTA
Visuele boomveiligheidscontrole (Visual Tree Assessment), die ten doel heeft structurele en pathologische verzwakkingen bij bomen vroegtijdig te herkennen aan de hand van visueel waarneembare symptomen. Hierbij speelt de mechanische opbouw en werking van bomen een grote rol. De theoretische basis die hiervoor van toepassing is, is afkomstig van *Professor Claus Mattheck* maar is tevens gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek van diverse andere boomwetenschappers.

Windworp
Het omwaaien van een boom door het ‘kiepen’ van de wortelkluit. Dit treedt vaak op als gevolg van houtrot in of schade aan de wortelkluit en/of door een veranderde/toegenomen windbelasting op de boom.

BoomOntzorging.com

inventarisatie • onderzoek • advies • snoeien • vellen

BoomOntzorging.com is een dynamisch bedrijf dat werkzaam is in alle facetten van de boomverzorging. Door onze veelzijdige aanpak en brede expertise kunnen wij flexibel inspringen op alle wensen van boomeigenaren en boombeheerders voor de optimale verzorging en beheer van het bomenbestand. Door onze kennis, kunde en ervaring in boomverzorging en boomtechnisch onderzoek te bundelen kunnen wij in degelijke, theoretisch onderbouwde maar ook praktisch uitvoerbare adviezen voorzien.

Wij streven naar een directe en open communicatie met onze opdrachtgevers, een snelle en flexibele inzet en het leveren van de hoogst mogelijke kwaliteit. Door een breed scala aan eigen (onderzoeks)apparatuur kunnen wij alle verlangde werkzaamheden geheel in eigen beheer uitvoeren, waardoor bij lage kosten de kwaliteit gewaarborgd blijft.

Onderzoek & Advies:

- Inventarisatie van boombestanden
- Visuele boomveiligheidsinspecties (VTA)
- Boomtechnisch onderzoek
- Stabiliteitsonderzoek
- Groeiplaatsonderzoek
- Bewortelingsonderzoek (bij wortelopdruk van verhardingen)
- Bomeneffectanalyse (BEA)
- Waarde- en schadetaxaties
- Flora & fauna gedragscodes en QuickScans
- Bemiddeling bij boomconflicten

Groeiplaatsverbetering:

- Loswerken en verrijken van doorwortelde bodemlagen zonder optredende wortelschade
- Openbreken van verdichte bodemlagen ('ploffen')
- Pneumatisch injecteren van voedingstoffen in diepe, doorwortelde bodemlagen

Boomverzorgende werkzaamheden:

- Snoeien
- Begeleidingssnoei
- Onderhoudssnoei
- Knotten
- Vellen (klimmend, met hoogwerker of met telekraan)
- Plaatsen van kroonankers
- Aanplant van bomen & heesters

Wilt u nadere achtergrondinformatie over ons bedrijf of recentelijk door ons uitgevoerde projecten bekijken? Kijk dan op onze website: www.BoomOntzorging.com. Heeft u specifieke vragen, bel of e-mail ons via onderstaande contactgegevens.

Boombeheer BoomOntzorging:

- Totaalpakketten voor boomonderhoud en boombeheer
- Begeleiding bij boomprojecten
- Boombeheerplannen
- Demonstraties & training

Kerkstraat 7, 6674 AS Herveld
Robert van Stuyvenberg 06 1569 9852
ing. Aernout Theunissen 06 2329 0014
info@boomontzorging.com
www.boomontzorging.com

Aveco de Bondt
ingenieursbedrijf

Memo

Ter attentie van	Vof Arnhemse Heeren
Datum	11 augustus 2017
Distributie	
Projectnummer	170653
Onderwerp	Watertoets ontwikkeling Arnhemse Heeren
Opgesteld door	F. (Femke) Hilhorst
Gecontroleerd door	T. (Thijs) Visser

1 INLEIDING

In opdracht van Vof Arnhemse Heeren is door Aveco de Bondt een watertoets uitgevoerd voor de ontwikkellocatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem. De ontwikkeling vindt plaats binnen de gemeente Arnhem, in het beheergebied van waterschap Rijn en IJssel.
Voor het opstellen van het bestemmingsplan moet het aspect water beschouwd worden, daarom wordt het watertoets proces doorlopen. Het doel van de watertoets is om inzichtelijk te maken of de waterhuishoudkundige situatie gaat veranderen en welke maatregelen genomen kunnen worden om een verslechtering van de waterhuishoudkundige situatie te voorkomen. De opdrachtgever wil op de voorgenoemde locatie 19 woningen en bijbehoren infrastructuur ontwikkelen. Een inrichtingstekening van de ontwikkeling is weergegeven in de onderstaande Figuur en in Bijlage 1.

Figuur 1: Inrichtingstekening van ontwikkeling K10 te Arnhem. Blauw omlijnt zijn woningen. Het terrein waar gebouwd gaat worden grenst aan de Amsterdamsestraatweg.

2 PROJECTSITUERING

2.1 De ontwikkeling

Het plangebied ligt ten noorden van station Arnhem en wordt ingesloten door de Amsterdamseweg (zuidzijde), Brantsenstraat (westzijde), Bouriciusstraat en Sweerts de Landasstraat (noordzijde). Ten noorden en westen van het plangebied bevinden zich woningen. De locatie van het plangebied is opgenomen in de onderstaande Figuur.

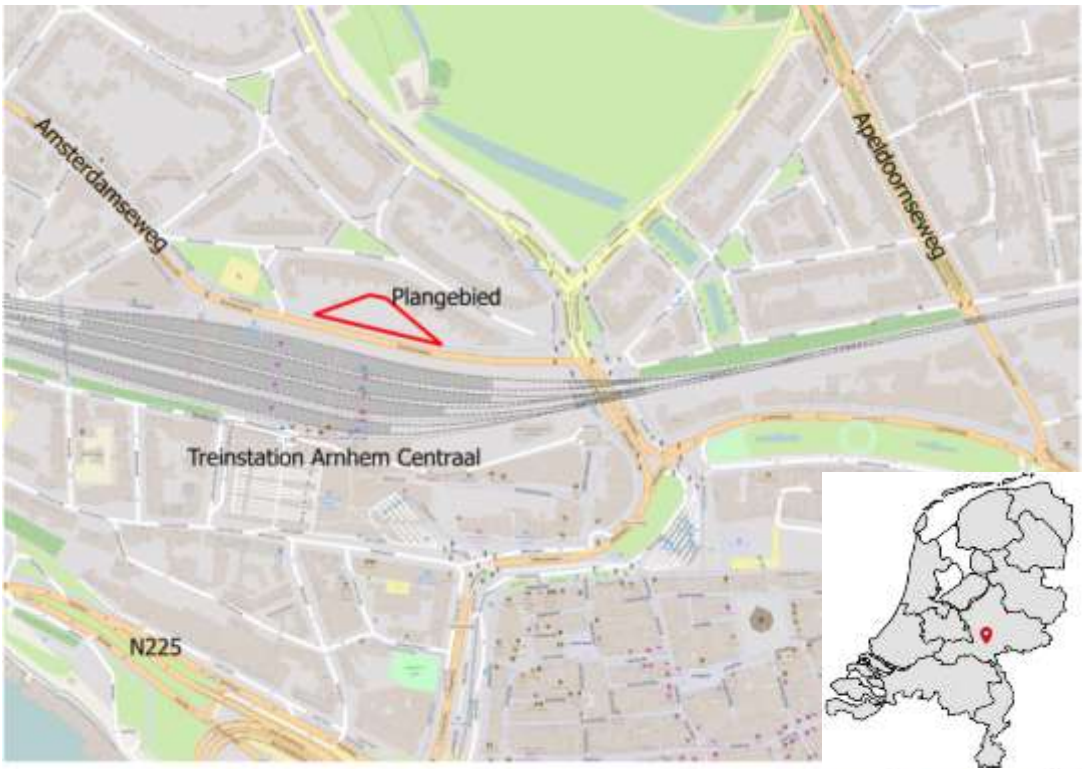

Figuur 2: Locatie van het plangebied.

Het project omvat de ontwikkeling van 19 woningen, bergingen en bijbehorende infrastructuur. Tot op heden is het plangebied onbebouwd. Het oppervlak van het plangebied is ca. 2.600 m^2 en ongeveer 2.500 m^2 van het oppervlak wordt verhard.

2.2 Maaiveldhoogte

De maaiveldhoogte op het plangebied is bepaald aan de hand van de Algemene Hoogtekaart van Nederland (AHN2). De resultaten zijn weergegeven in de onderstaande Figuur. De huidige maaiveldhoogte van het plangebied varieert van NAP +27,5 tot +31,5 m.

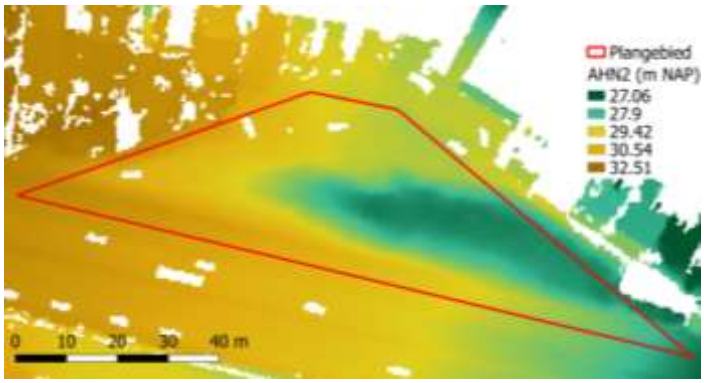

Figuur 3: Maaiveldhoogte van het plangebied (bron: AHN2).

2.3 Bodemopbouw

In de omgeving van het plangebied zijn verschillende boringen beschikbaar. De boorstaten zijn weergegeven in Figuur 4. De bodem in de omgeving bestaat hoofdzakelijk uit zand en biedt derhalve de mogelijkheid om hemelwater te infiltreren. Wel is de kans aanwezig dat er leemschotten onder het plangebied bevinden. Deze leemlagen liggen in Arnhem soms zelfs verticaal.

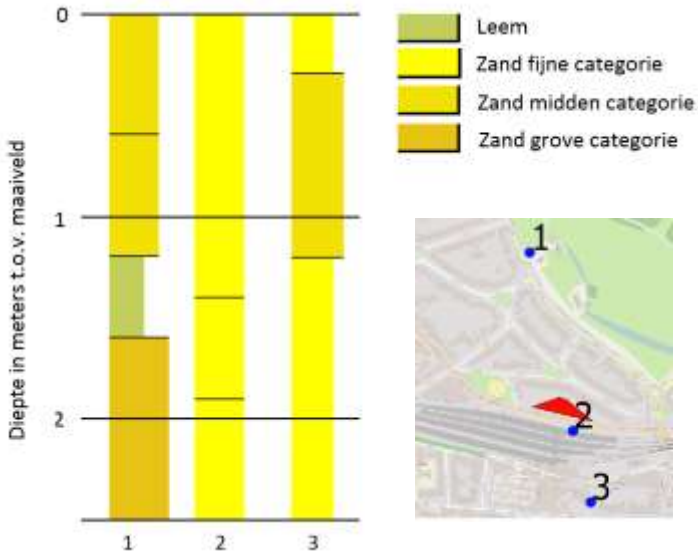

Figuur 4: Boorprofielen 1, 2 en 3 nabij de planlocatie. Respectievelijke identificatie Dinoloket: B40B1079; B40B0323 en B40B1480.

Het plangebied bevindt zich op het voormalig Nepromaterrein. Hier was van 1905 tot 1979 een chemische wasserij gevestigd, waardoor de grond ernstig was verontreinigd. Er zat onder meer lood, olie, teer en cyanide in de grond. Vanaf 2002 is sanering gestart waarbij de bovenste twee meter op het Nepromaterrein is ontgraven en voorzien van schone grond. Van twee meter diep tot het grondwater is in-situ verwijderd door

bodemluchtonttrekking en persluchtinjectie. De bodemopbouw is dus tegenwoordig substantieel anders dan dat van de omgeving.

2.4 Grondwater

Zoals te zien is in Figuur 5, ligt Arnhem aan de rand van een stuwwal, hierdoor varieert de maaiveldhoogte sterk.

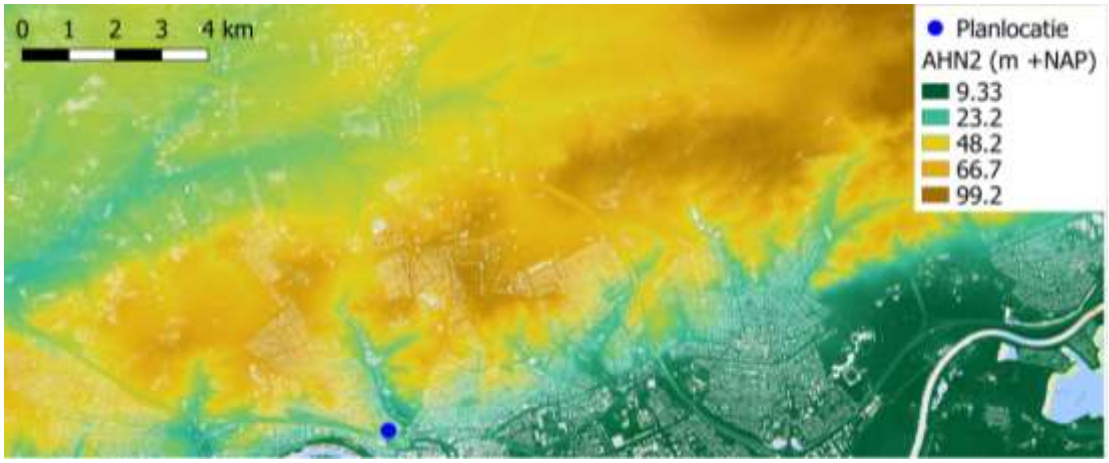

Figuur 5: Maaiveldhoogte van plangebied omgeving. Arnhem ligt aan de voet van een stuwwal.

Doordat het plangebied op een gestuwd complex ligt (zie Figuur 6), zijn er enorme sprongen in het freatisch grondwatersysteem. Onder Arnhem liggen drie watervoerende pakketten.

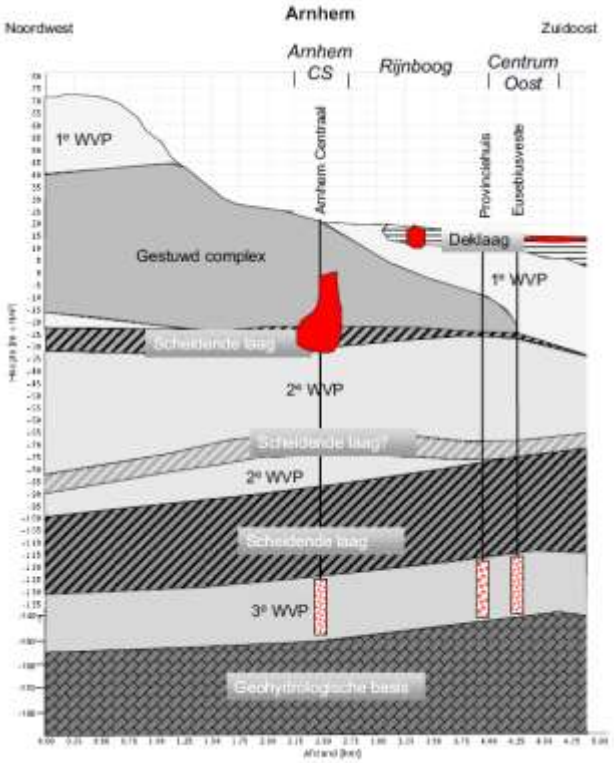

Figuur 6: Dwarsdoorsnede omgeving plangebied. De planlocatie ligt links van Arnhem CS, op een gestuwd complex (bron: Masterplan voor de ondergrond van Arnhem, Arcadis 2010).

In de onderstaande Figuur zijn boorstaten in en rond de omgeving van het plangebied weergegeven. Peilbuis 101 en 307 liggen binnen het plangebied. In deze peilbuizen is het freatisch grondwater gemeten op 9,16 en 9,57 meter diepte. Deze data is verkregen op 21 juni 1994.

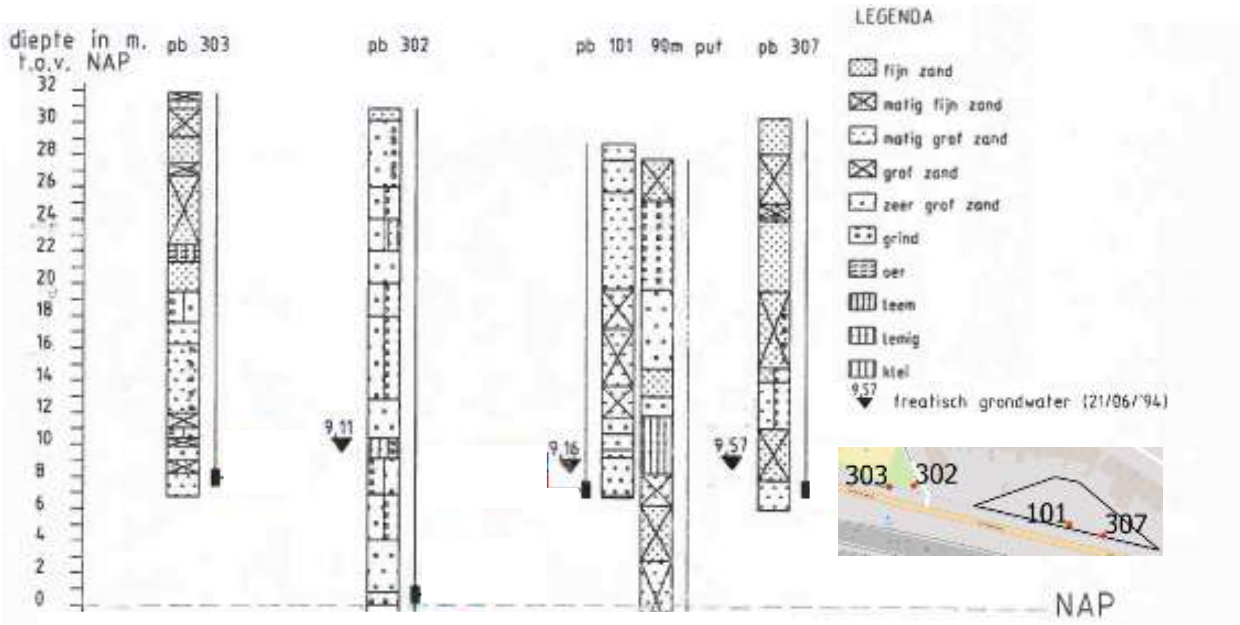

Figuur 7: Boorstaten in en rond de omgeving van het plangebied, gerealiseerd door Tauw in 1994. Van links naar rechts: peilbuis 303, 302, 101 en 307. Het oorspronkelijke Figuur is weergegeven in Bijlage 2.

Het diepe freatische water is te verklaren door het maaiveldverschil tussen de planlocatie en de noordelijk gelegen beek (ca 10 – 15 m hoogteverschil). Het is daarmee aannemelijk dat de grondwaterstanden voldoende laag zijn om infiltratie door middel van ondergrondse voorzieningen mogelijk te maken.

2.5 Oppervlaktewater

Binnen het plangebied bevindt zich op dit moment geen oppervlaktewater. In de omgeving van het plangebied bevindt zich wel oppervlaktewater. In Figuur 8 is een uitsnede uit de legger van waterschap Rijn en Ijssel opgenomen. Hierin staan de primaire wateren die in het beheer zijn van het waterschap opgenomen. Ten noorden van het plangebied loopt op een afstand van ca. 200 meter de St. Jansbeek (bron: leggerkaart waterschap Rijn en Ijssel).

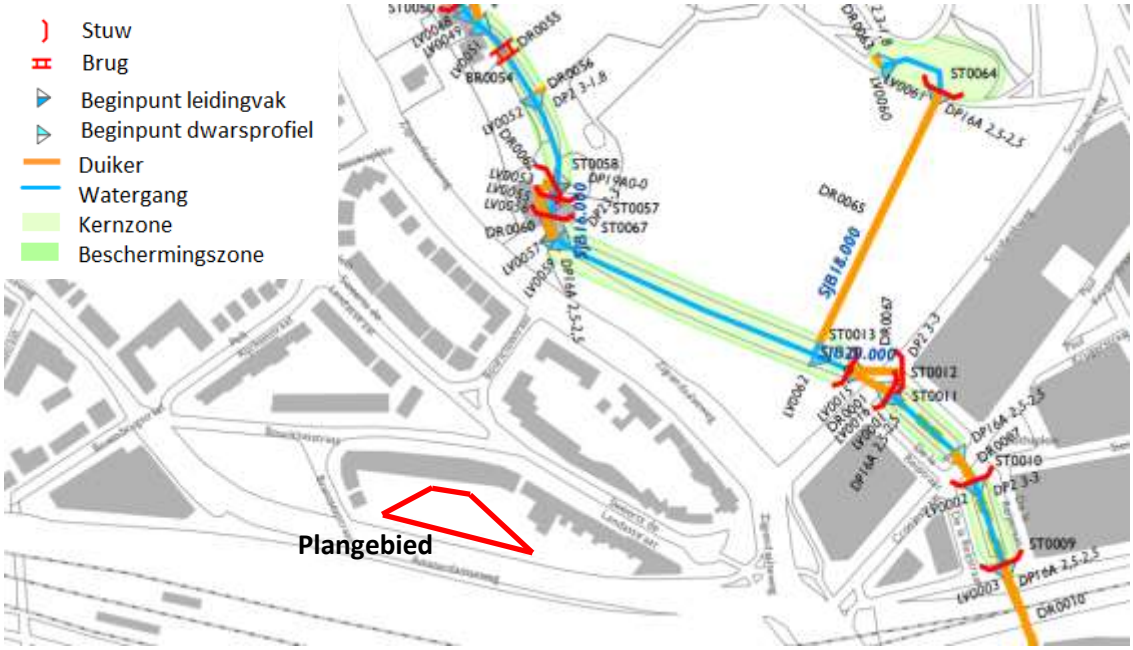

Figuur 8: Oppervlaktewater nabij ontwikkellocatie (bron: leggerkaart waterschap Rijn en Ijssel).

2.6 Riolering

De gemeente is verantwoordelijk voor de riolering nabij de planlocatie, zie onderstaande Figuur en in de Bijlage. Drie leidingen kunnen gebruikt worden om vuilwater af te voeren (rood omlijnt). Deze leidingen (PVC 250mm) zijn op de grens van het K10 terrein ondergronds afgedopt. De leidingen op het K10 terrein moeten worden opgezocht en opgegraven waarna er op aangesloten kan worden. Op de erfgrens moeten in de afvoerleiding ontstoppingsputten worden geplaatst.

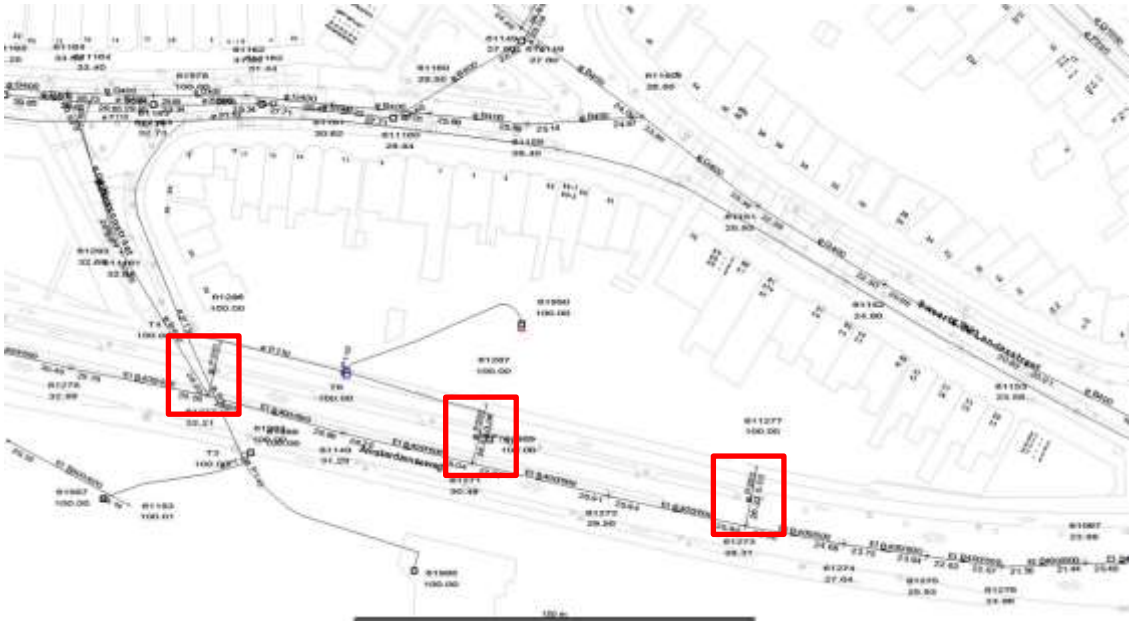

Figuur 9: Rioolstelsel plangebied. De drie leidingen waar vuilwater kan worden aangeboden aan het rioolsysteem zijn rood omlijnt. Een groter formaat van deze Figuur is weergegeven in Bijlage 3.

2.7 Overige (water)belangen

In de omgeving van het plangebied zijn geen keringen, grondwaterbeschermingsgebieden of andere belangen die spelen. Wel is in de Figuur 9 te zien dat er een persleiding P110 onder het plangebied ligt. Deze is aangelegd in het verleden omdat grootschalige sanering heeft plaatsgevonden op het plangebied.

3 BELEID GEMEENTE / WATERSCHAP

Het waterschap Rijn en Ijssel is waterbeheerder in het gebied. Op 19 juli 2017 heeft telefonische afstemming met Daniel Nieuwhuis plaatsgevonden. Hij heeft het beleid van het waterschap toegelicht. Om piekafvoer te beperken stelt het waterschap als eis dat voor verhard oppervlak een t=10 plus 10% geborgen moet worden op eigen terrein. Hierbij mag worden uitgegaan van een piekafvoer van 0,8 liter per seconde per hectare vertraagde afvoer.

De eisen en randvoorwaarden aan de ontwikkeling voor het thema water worden gesteld door de gemeente Arnhem. Op 19 juli 2017 heeft telefonische afstemming met Theo van der Kroon plaatsgevonden. Hij heeft het beleid van de gemeente toegelicht. Gemeente Arnhem stelt als eis dat voor verhard oppervlak 43 mm in 45 minuten geborgen moet worden. Voor deze 43 millimeter geldt dat hemelwater binnen het plangebied geïnfiltreerd moet worden. Wanneer er meer dan de aangegeven 43 millimeter valt, is afvoer van het overtollige water op het gemeentelijk stelsel toegestaan. Vuilwater mag via drie uitleggers worden aangeboden aan het stelsel. Daarnaast tellen groene daken niet mee als verhard oppervlak. Een ontwateringdiepte van 80 tot 90 cm onder vloerniveau dient gehanteerd te worden.

4 WATEROPGAVE

Gemeente Arnhem stelt als eis dat voor verhard oppervlak 43 mm in 45 minuten geborgen moet worden. De waterschapseis dat een T-10 bui met 10% klimaatcorrectie dient te worden geborgen komt hiermee overeen. Er zijn verschillende manieren om in deze berging te voorzien. Zo is het mogelijk om nieuw oppervlaktewater, infiltratievoorzieningen, ondergrondse berging of maatregelen op het dak toe te passen. Met het oog op de beschikbare ruimte en de conclusie uit voorgaande hoofdstukken ligt berging en infiltratie door middel van ondergrondse voorzieningen het meest voor de hand. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van verschillende oplossingsrichtingen en wordt onderbouwd hoe deze oplossingen bijdragen aan het invullen van de wateropgave. Hiervoor is Tabel 2 opgesteld.

Tabel 2: Overzicht oplossingsrichtingen

Maatregel	*Toepassing*	*Toepasbaarheid*	*Effect*
Infiltratiekratten	Onder infrastructuur en groenvoorzieningen.	Voor deinfiltratiekratten moet een zandvanger zitten vanwege de zandige ondergrond van het plangebied. Met deze zandvangers zijn infiltratiekratten goed toepasbaar. De infiltratiekratten moeten in principe boven de freatische waterstand, deze is voldoende laag.	Berging en infiltratie van hemelwater.
Infiltratieriool	Rond bebouwing voor dakwater en als transportriool tussen andere bergingsvoorzieningen.	Goed toepasbaar.	Berging en infiltratie van hemelwater.
Grindkoffers	Rond bebouwing voor dakwater.	Langs de buitenwanden van de woningen.	Berging en infiltratie hemelwater.
Groen dak	Dak van de woningen	Met een specifieke dak en funderingsconstructie goed toepasbaar.	Reductie van verhard oppervlak waardoor de wateropgave vermindert.
Berging op het dak	Dak van de woningen	Met een specifiek dak en funderingsconstructie goed toepasbaar.	Berging van hemelwater op het dak.

De totale bergingsopgave betreft 43 mm over een totaal verhard oppervlak van 2.500 m^2. Dit komt neer op 107,5 m^3. Het verhard oppervlak kan worden verminderd door de toepassing van groene daken. Vermindering van het verhard oppervlak staat dan in een verhouding 1:1 met het oppervlak groen dak. Voor de overige verharding dient nog steeds 43 mm geborgen te worden.

De meest efficiënte manier van bergen is in infiltratiekratten. Een krat met afmetingen van 0,66 meter hoog en 0,80 meter breed en lang heeft een netto bergingsvolume van 0,406 m^3 en een benodigd ruimtebestek van 0,64 m^2. In totaal 265 kratten hebben een berging van 107,5 m^3 en een benodigd ruimtebestek van 170 m^2. Hiermee kan worden

voldaan aan de gestelde bergingseis. Door het toepassen van (infiltratie)riolering om het water in de kratten te krijgen kan in het ontwerp nog een optimalisatie gezocht worden in de hoeveelheid toe te passen kratten.

Bovengenoemde alternatief betreft een voorbeeldoplossing en hiervan kan afgeweken worden in het uiteindelijk ontwerp. Als ontwerpeis wordt gesteld dat er 43 mm berging aanwezig dient te zijn in het aangelegde systeem voor het volledige verharde oppervlak. De dit dient te gebeuren in een voorziening die infiltratie van hemelwater binnen het plangebied mogelijk maakt. Hiermee zijn zowel de bergingseis van het waterschap als de bergings-/infiltratie eis van de gemeente geborgd.

5 CONCLUSIE

In opdracht van KWP is door Aveco de Bondt een watertoets uitgevoerd voor de ontwikkellocatie K10 Amsterdamseweg te Arnhem. In deze memo wordt het beleid van het waterschap Rijn en Ijssel en gemeente Arnhem ten aanzien van het thema water toegelicht en wordt een voorbeeldoplossing aangedragen om aan het beleid te voldoen.

De ontwikkeling betreft 19 woningen met bijbehorende infrastructuur. In totaal omvat de ontwikkeling 2.600 m^2 en is er weinig ruimte gereserveerd voor groenvoorziening. Het plangebied ligt aan de voet van een stuwwal waardoor de maaiveldhoogte sterk varieert in de omgeving. Het plangebied heeft een zandige ondergrond met mogelijk leemplaten en heeft een freatische grondwaterstand die relatief diep onder maaiveld ligt. In het plan is geen ruimte gereserveerd voor de aanleg van nieuw oppervlaktewater.

Gemeente Arnhem stelt als eis 43 mm hemelwater over het totaal verhard oppervlak te bergen. Hemelwater dient niet vertraagd te worden afgevoerd op het rioolstelsel, dus al het hemelwater zal volledig geborgen moeten worden. Overigens dient bij een hevigere neerslag dan de vereiste 43 millimeter wel een overstortvoorziening op het gemeentelijk riool beschikbaar te zijn om het overtollige water af te kunnen voeren. Vuilwater kan via drie uitleggers worden aangeboden aan het stelsel. Bovenstaande komt overeen met de bergingseis van het waterschap.

Om klimaatbestendig ontwikkelen te stimuleren hanteert de gemeente de regel dat groene daken niet worden meegerekend tot het verhard oppervlak. Hemelwater dat op de infrastructuur in het plangebied valt dient opgevangen en geborgen te worden in daarvoor bestemde voorzieningen. Daarnaast dient 43 mm te infiltreren in de bodem. Het meest voor de hand liggend zijn ondergrondse voorzieningen. Mogelijke oplossingen zijn met name grindkoffers, infiltratieriool en infiltratiekratten. Uit een voorbeeldberekening blijkt dat er binnen het huidige plan 265 kratten met een inhoud van 0,406 m^3/krat benodigd zijn om aan de berging te voldoen. Deze kratten kunnen onder de parkeerverharding worden aangebracht. De aanbevolen maatregelen zijn indicatief en dienen nader uitgewerkt te worden bij vaststelling van het ontwerp.

Opgesteld door
F. (Femke) Hilhorst

Gecontroleerd door
T. (Thijs) Visser

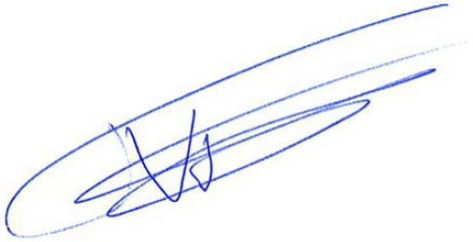

Bijlage 1: Tekening plangebied

Bijlage 2: Boringen Tauw 1994

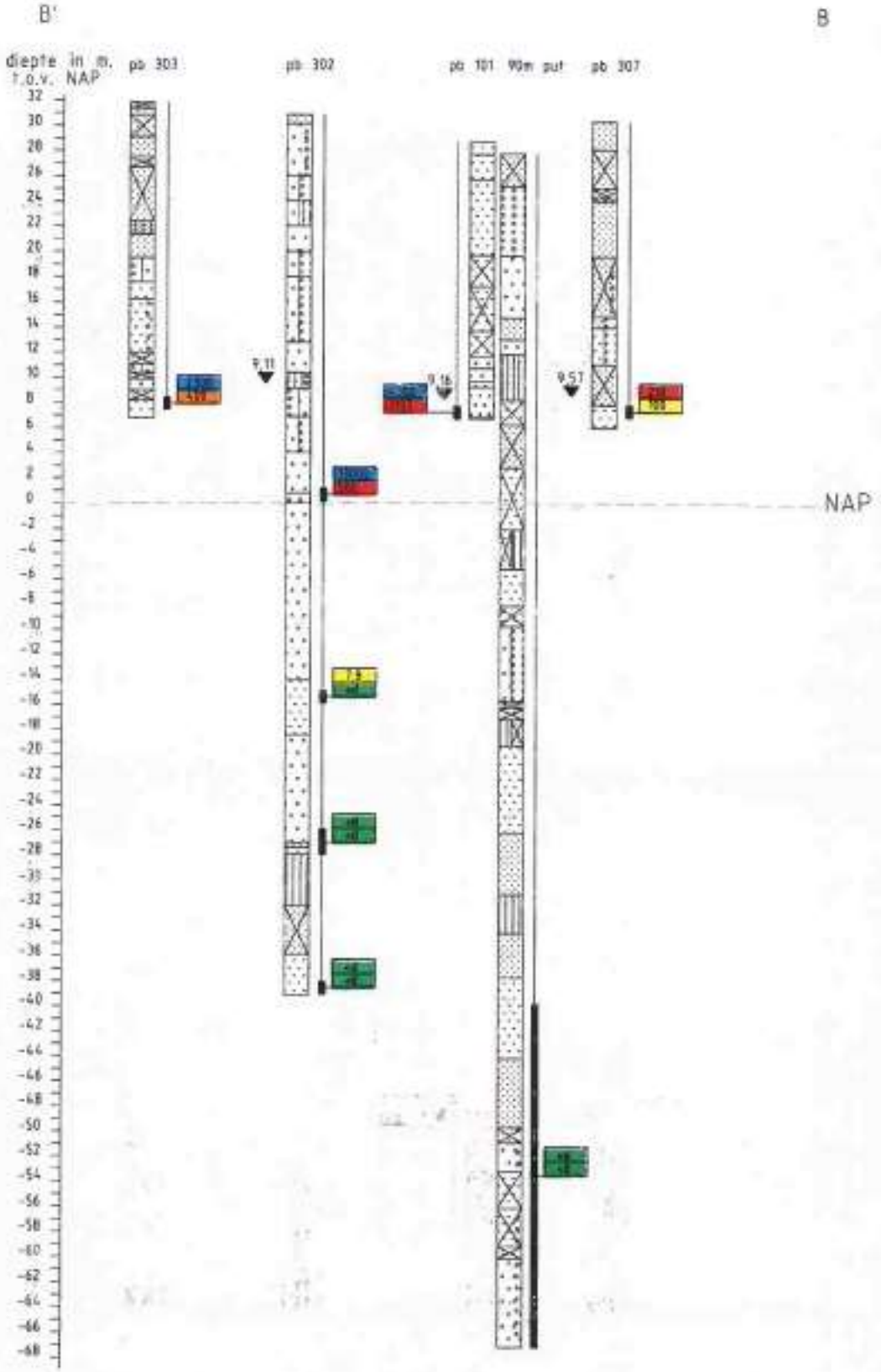

LEGENDA

- fijn zand
- matig fijn zand
- matig grof zand
- grof zand
- zeer grof zand
- grind
- aer
- leem
- leemig
- klei

▼ treatisch grondwater (21/06/'94)

- ≤ S of < detectielimiet
- > S en ≤ T
- > T en ≤ I
- > I
- > 10 X I-waarde

concentraties PER in µg/l
concentraties TRI in µg/l

SCHAAL HORIZONTAAL 0 25 50 75m

SCHAAL VERTIKAAL 0 12,5 25m

Opdrachtgever: GEMEENTE ARNHEM		Schaal: -.-	Formaat: A3p
Project: ARNHEM AMSTERDAMSEWEG 38		Projectnr.: 3329488	
Onderdeel: GEOHYDR. DWARSPROFIEL B-B' VERSPREIDING PER/TRI	Datum: 19-08-'94	Tekeningnr.: 107	
	Getek.: RLR		
	Gecontr.:		
	Gezien:		

Papierschaal 3cm 2 1 0

M94.01996.1.B.CE

TauwMilieu
Postbus 133, 7400 AC Deventer

Bijlage 3: Overzicht riolering

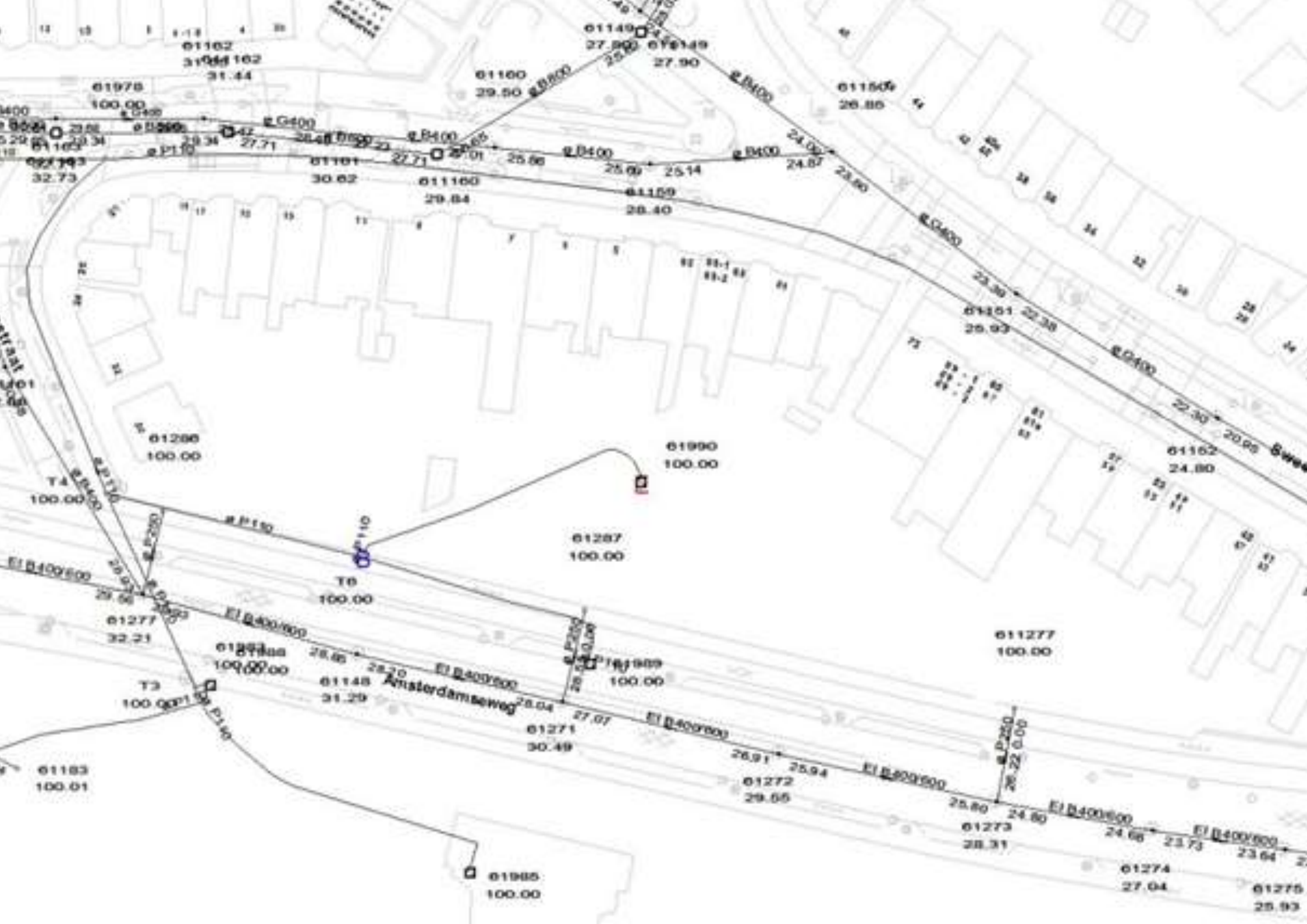
61162
31.44
61978
100.00
61160
29.50
61149
27.90
61150
26.86
61163
32.73
61161
30.62
61160
29.84
61159
28.40
61151
25.93
61162
24.80
61286
100.00
61990
100.00
T4
100.00
61287
100.00
T6
100.00
61277
32.21
61288
100.00
61148
31.29
Amsterdamseweg
61989
100.00
T3
100.00
61271
30.49
611277
100.00
61272
29.55
61273
28.31
61274
27.04
61275
25.93
61183
100.01
61985
100.00
El B400/600
ø B400
ø P110
ø P150
ø P250

Aveco de Bondt
ingenieursbedrijf

MEMO

Aan:	Kondor Wessels Projecten				
Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Van:	P. Verschragen				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

Inleiding

Op verzoek van KWP is een quick scan uitgevoerd van de mogelijke risico's met betrekking tot de kwaliteit van de bodem voor de locatie Amsterdamseweg 38 te Arnhem. Aanleiding voor de uitvoering van de quick scan is de voorgenomen aankoop van de locatie door KWP. De aankoop betreft het kadastrale perceel 5364. De locatie betreft het zgn. Neproma-terrein.

Situatie

Proces

Op het voormalige bedrijfsterrein zijn vanaf het begin van deze eeuw tot het eind van de jaren zeventig diverse bedrijven gevestigd geweest (zeepfabriek, wasserij (natwasserij en chemische reiniging) en diverse autoherstelinrichtingen). Door deze activiteiten is een ernstige bodemverontreiniging met chloorhoudende oplosmiddelen ontstaan. Daarnaast zijn verontreinigingen met minerale olie, PAK en zware metalen, PCB's en asbest aangetroffen.
Voor de sanering van het terrein is gekozen voor een zogenaamde multifunctionele saneringvariant, waarbij de aanpak van het gehele geval van verontreiniging in fasen heeft plaatsgevonden.
Fase 1 bestond uit het ontgraven van de verontreinigde bovengrond van de omliggende particuliere (voor- en/of achter-) tuinen, van het voormalige bedrijfsterrein en van de herinrichting van de Amsterdamseweg. Daarnaast is tijdens fase 1 het in situ systeem aangelegd.
Fase 2 omvatte de sanering van het grondwater door middel van een in-situ systeem.
De grondwatersanering is in opdracht van Nazorg Amsterdamseweg Arnhem B.V. uitgevoerd en omvatte:

- Persluchtinjectie in de verzadigde zone;
- Bodemluchtextractie in de onverzadigde zone en
- Grondwateronttrekking middels deepwells.

De actieve grondwatersanering is in 2009 beëindigd.

Fase 3 omvat de nazorgfase: om de grondwaterkwaliteit na de actieve sanering te monitoren, dient conform de beschikking het grondwater minimaal viermaal te worden gemonitord over een periode van 15 jaar (2, 5, 10 en 15 jaar na het beëindigen van de grondwatersanering).

0003-8-1-2014

MEMO

Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

Geohydrologie

De grondwaterverontreiniging bevindt zich in het eerste watervoerend pakket, bestaande uit fijn tot grof zand vanaf maaiveld tot een diepte van circa 52 a 55 m. De gemiddelde stijghoogte in het eerste watervoerend pakket bevindt zicht op circa 9 m +NAP (21 m-mv). Het grondwater wordt gevoed door het neerslagoverschot. De grondwaterstroming ter hoogte van de onderzoekslocatie is zuidwestelijk in de richting van de Rijn.

Beschikbaar gestelde documenten

Beschikbaar gesteld zijn de volgende documenten:

1. Beoordeling tussenevaluatie sanering Amsterdamseweg 38 e.o. fase 1. Kenmerk gemeente Arnhem RWB 03/300/wolfma/cw, d.d. 9 september 2004.
2. Beoordeling grondsanering Sweerts de Landasstraat, Amsterdamseweg 38 e.o. Kenmerk gemeente Arnhem 2008.0.089.533/ez, d.d. 3 oktober 2008.
3. Eindevaluatie grondwatersanering Amsterdamseweg en omgeving te Arnhem. Projectnummer 4660720, d.d. 11 februari 2010, in opdracht van Nazorg Amsterdamseweg Arnhem B.V.
4. Beoordeling evaluatie grondwatersanering Amsterdamseweg 38 e.o. te Arnhem. Kenmerk provincie Gelderland 2010.0.028.272/ib, d.d. 23 maart 2010.
5. Bodemgeschiktheidsbepaling in het kader van een bouwvergunning d.d. 19 november 2010.
6. Monitoring grondwater Amsterdamseweg te Arnhem. Kenmerk L001- 1207870ABB-baw-V01-NL, d.d. 1 oktober 2012. In opdracht van Nazorg Amsterdamseweg Arnhem BV.
7. Instemming van de gemeente Arnhem met resultaten monitoring 2012. E-mail maud.wolf@arnhem.nl aan algra@nazorgbodem.nl wo 10 okt 2012 16:06.
8. Monitoring grondwater Amsterdamseweg te Arnhem. Kenmerk L001-1230692ABB-baw-V01-NL, d.d. 16 juni 2015. In opdracht van Nazorg Amsterdamseweg Arnhem BV.
9. Schets stand van zaken van Nazorg Amsterdamseweg Arnhem BV aan Curo Vastgoed. Kenmerk NB04-A01, maart 2016.

Beoordeling diverse documenten.

Onderstaand is een beschrijving en interpretatie van de bovengenoemde documenten opgenomen.

MEMO

Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

Ad 1

Het betreft hier een tussenevaluatie van de tot dat moment uitgevoerde grondsanering. Er is sprake van een restverontreiniging met tetrachlooretheen (Per) onder de "boomkroon" van de kastanje in de tuin van Bouriciusstraat 9 en ook aanwezig op het aan te kopen kadastrale perceel 5364. Deze verontreiniging mag niet geroerd worden in verband met de kans op vermenging van de schone(re) ondergrond. Alle overige verontreinigingen worden verondersteld verwijderd te zijn in de multifunctionele saneringsvariant.

Ad 2

Het betreft de evaluatie van de grondsanering in de Sweerts de Landasstraat. Hier zijn restverontreinigingen achtergebleven van met name tetrachlooretheen (Per) in de grond tot een diepte plaatselijk nog dieper dan 1,7 m-mv. Van belang is in hoeverre dit verontreinigingen zijn die kunnen instromen in het aan te kopen perceel. De grondwaterstand bevindt zich op grote diepte. Derhalve wordt verwacht (hoewel de exacte diepte met > 1,7 m-mv niet bekend is) dat de grondverontreiniging niet tot in het grondwater reikt en er dus geen verplaatsing via het grondwater kan optreden.

Ad 3

Uit de rapportage [3] is geconcludeerd dat de bronlocatie ten noordoosten van het station aan het spoor gelegen is aan de Amsterdamseweg 38. In het verleden is een verontreiniging ontstaan met voornamelijk tetrachlooretheen (Per) door een voormalige chemische wasserij. Het pluimgebied strekt zich uit tot aan de rivier de Rijn.

Aangegeven is dat voor de locatie sprake is van gebruiksbeperkingen voor diep ondergronds gebruik. De restverontreiniging mag niet worden beïnvloed zonder dat de maatregelen zijn beschreven in een goedgekeurd saneringsplan.

Verder worden de aanwezige restverontreinigingen in de grond op het terrein, voorzover boven de interventiewaarde, door middel van kadastrale registratie en met behulp van een bodeminformatiesysteem geregistreerd. Deze registratie dient om de huidige en toekomstige belanghebbenden inzicht te geven in de aanwezigheid van de restverontreinigingen en in de mogelijke gebruiksbeperkingen als gevolg hiervan.

MEMO

Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

Ad 4

In de beschikking [4] wordt beschreven dat de beoordeling van de evaluatie van de bodemsanering een tussenevaluatie betreft. De sanering wordt nog niet als afgerond beschouwd aangezien er nog komende 15 jaar monitoring plaatsvindt waarbij na 2, 5, 10 en 15 jaar het grondwater uit vijf peilbuizen (1-3, 4-2, 312, 800 en 611) geanalyseerd wordt op VOCl en vinylchloride. Deze monitoring vormt onderdeel van de bodemsanering.

De grondsanering kan als afgerond worden beschouwd. De definitieve beschikking op deze sanering wordt afgegeven na afronding van de monitoring. Graven in de restverontreinigingen is zonder instemming van het bevoegd gezag niet toegestaan.

Ad 5

Het betreft hier de vaststelling door de gemeente Arnhem dat de geringe concentraties van de restverontreinigingen in de ondergrond geen belemmering voor de bouwwerkzaamheden en er derhalve geen belemmering is een bouwvergunning af te geven, voor bouwen binnen het geval van ernstige bodemverontreiniging. Wel worden er voorwaarden verbonden met name:

- vrijkomende grond is niet vrij bruikbaar;
- bij afwijkingen dienen er meldingen aan he bevoegd gezag plaats te vinden;
- aanwezige systemen ten behoeve van de grondwatersanering dienen in stand te worden gehouden.

Ad 6

Het betreft de resultaten van de eerste monitoring ter verificatie van de resultaten van de grondwatersanering. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat in de bron en pluimgebied de doelstelling in het kader van de actieve nazorg niet wordt overschreden. In een peilbuis (pb 800 – 450 m stroomafwaarts) is een toename aan Per waargenomen ten opzichte van de reboundmeting van 30 september 2009; de concentratie aan Per in de overige bemonsterde peilbuizen is vrijwel gelijk gebleven dan wel afgenomen.

De grondwaterpluim zal in de bodem onder natuurlijke omstandigheden niet groter worden. De pluim zal namelijk volledig draineren in de Rijn. Door het instromen van schoon grondwater en het ontbreken van brongebieden zal de pluim in de bodem op langer termijn langzamerhand schoonspoelen.

MEMO

Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

Ad 7

Het betreft de reactie van de gemeente Arnhem op de aangeleverde monitoringsresultaten [6]. De gemeente stemt in met de conclusie uit de rapportage, waarin gesteld wordt dat de tussentijdse resultaten voldoen aan de vooraf gestelde doelstellingen.

Ad 8

Het betreft hier de resultaten van de monitoring 2015. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat in de bron en pluimgebied de doelstelling in het kader van de actieve nazorg niet wordt overschreden. Bij een peilbuis (pb 611 – 530 m stroomafwaarts) is een toename aan Per waargenomen ten opzichte van de reboundmeting van 30 september 2009; de concentratie aan Per in de overige bemonsterde peilbuizen is afgenomen. Het lijkt er op dat de toename aan Per die in 2012 is aangetroffen, zich stroomafwaarts heeft verplaatst en nu in pb 611 wordt vastgesteld. De nog aanwezige verontreiniging verspreidt zich stroomafwaarts.

Net als na de meting van 2012 kan geconcludeerd worden dat de grondwaterpluim in de bodem onder natuurlijke omstandigheden niet groter zal worden. De derde bemonstering dient in 2020 uitgevoerd te worden.

Er is (nog) geen reactie van het bevoegd gezag bekend op deze resultaten.

Ad 9

Dit betreft een korte toelichting op de stand van zaken van de sanering door "Nazorg Amsterdamseweg Arnhem BV" waarvoor zij verantwoordelijk is.

Interpretatie overige gegevens

De risico's van uitdamping op het terrein zijn beoordeeld aan de hand van de gegevens van peilbuis 01. In onderstaande tabel zijn de gegevens weergegeven zoals afgeleid uit de rapporten [3], [6] en [8].

MEMO

Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

tabel 1: Overzicht gegevens monitoringspeilbuis 01.

Peilbuis	Filterstelling (m-mv)	Grondwaterstand (m-bkp)	Gehalte aan Per		
		07-04-2009	07-04-2009	21-08-2012	03-06-2015
1-1	24 - 25	22,88	210	n.b.	n.b.
1-2	29 - 30	22,86	120	n.b.	n.b.
1-3	38,7 – 39,7	22,85	170	96	81

De gemeten grondwaterstand in 2009 is bovenstaand weergegeven. De grondwaterstand bevindt zich derhalve op bijna 23 m-mv. Hierdoor wordt de kans op het ontstaan van humane risico's als gevolg van uitdamping uit verontreinigd grondwater als nihil beschouwd. Ook wordt niet verwacht dat sprake zal zijn van de noodzaak tot bemaling bij ontgraving.

Conclusies

De sanering van de grond is afgerond en door het bevoegd gezag Wet bodembescherming goedgekeurd. Er is sprake van enkele restverontreinigingen in de grond, te weten:

1. Een lichte verontreiniging met tetrachlooretheen (Per) in de grond op het aan te kopen perceel 5364, ter hoogte van de tuin van het perceel Bouriciusstraat 9;
2. Lichte verontreinigingen met Per op de terreingrenzen tussen de tuinen van Bouriciusstraat 3/5, -5/7 en -7/9. Ook hier is sprake van verontreiniging met Per.
3. Verontreinigingen in de Sweerts de Landasstraat, globaal ter hoogte van de nrs. 12 t/m 30. Ook hier betreft het Per, in gehalten boven de interventiewaarde.

De verontreiniging onder 1) bevindt zich op het aan te kopen perceel. Deze kent de beperking dat deze niet geroerd mag worden zonder melding aan het bevoegd gezag vanwege de kans op vermenging met de omliggende en onderliggende schone grond. Ook afvoer en hergebruik van de grond is niet zonder instemming van het bevoegd gezag toegestaan.

Voor de verontreinigingen onder 2) en 3) geldt dat deze buiten het aan te kopen perceel liggen, stroomopwaarts. De grondwaterstand is echter zo diep (circa 23 m-mv) dat transport van deze verontreinigingen naar het aan te kopen perceel via het grondwater als niet-reëel wordt beschouwd.

De aanwezigheid van restverontreiniging betekent dat ter plaatse niet zonder toestemming mag worden gegraven in de restverontreinigingen. Dit betekent dat iedere vorm van grondverzet gemeld moet worden bij het bevoegd gezag, de gemeente Arnhem.

MEMO

Betreft:	Arnhem – Amsterdamseweg 38: bodemrisico's bij aankoop				
Datum:	10 juni 2016	Kenmerk:	M-PVE/251	Versie:	02

Voor het overige zijn in de grond geen verontreinigingen boven de interventiewaarde aanwezig. De rapportages maken echter niet geheel duidelijk of de grond (gezien de multifumnctionele doelstelling) daadwerkelijk teruggesaneerd is tot achtergrondwaarde. De gemeente geef in document [5] aan dat grond niet vrij gebruikt kan worden wegens onvolledig onderzoek. Mogelijk moet bij eventueel grondverzet dus rekening gehouden worden met extra kosten als gevolg van afvoer van licht verontreinigde grond en het treffen van arbeidshygiënische maatregelen, waarschijnlijk de basisklasse.

In het grondwater is nog steeds sprake van verontreinigingen met VOCl, zodat sprake is van gebruiksbeperkingen voor het grondwater. Dat houdt in dat het onttrekken van water (tuingebruik; bemaling tbv nieuwbouw etc.) aan beperkingen onderhevig is. De stijghoogte in het watervoerend pakket op de locatie bevindt zich op circa 23 m –mv. Op de locatie is geen sprake van uitdampingsrisico's als gevolg van de aanwezigheid van VOCl in het grondwater.

Verder geldt dat sprake is van de aankoop van een bronperceel. Alle lopende verplichtingen met betrekking tot de sanering blijven liggen bij de beschikkinghouder van de sanering. Wel zal de nieuwe grondeigenaar moeten meewerken aan de uitvoering van maatregelen in het kader van de saneringsverplichtingen. Daarnaast kunnen eventuele schade-aanspraken als gevolg van de aanwezigheid van de bodemverontreiniging bij de grondeigenaar terechtkomen. De kans hierop wordt echter gering geacht gezien de resultaten tot nu toe van de monitoring van de nazorgfase.

Toelichting AERIUS berekening Arnhemse Heeren te Arnhem

Datum: 22-09-2017
Auteur: A. Tuitert
Opdrachtgever: Aveco de Bondt
Documentnummer: AHT/2017/NOT05.09
Versie: D2

1 Inleiding

Voor een braakliggend terrein langs de Amsterdamseweg in Arnhem bestaan herontwikkelingsplannen. Op het terrein is voorzien in nieuwbouw van appartementen (Arnhemse Heren). In opdracht van Aveco de Bondt is een stikstofberekening uitgevoerd met behulp van de voorgeschreven rekentool AERIUS Calculator. In voorliggende notitie wordt een toelichting op de AERIUS berekening gegeven.

Figuur 1: Planschets Arnhemse Heeren.

2 Uitgangspunten

2.1 Woningen

Volgens AERIUS Calculator leidt realisatie van een nieuwbouwappartement tot een NOx emissie van 3,03 kg/j per vrijstaande woning. De totale NOx emissie van 19 woningen komt dan op 57,57 kg/jr. In de berekening is dit afgerond op 58 kg/jr. Als uitstoothoogte is 10 meter aangehouden, er vanuit gaande dat de cv-installaties op de bovenste etage van de woningen geplaatst (kunnen) worden. Dit betreft een worstcase benadering, aangezien een hoger emissiepunt over het algemeen op grotere afstand tot voor depositie zorgt dan een lager emissiepunt.

2.2 Verkeersbewegingen

In de berekening wordt uitgegaan van een verkeersgeneratie van 9 mvt/etmaal per woning. Dit is gebaseerd op de factsheet *Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie* (CROW 2012). Het hoogste gemiddelde kencijfer voor verkeersgeneratie van vrijstaande woningen bedraagt 7,8 mvt/weekdagetmaal. Voor een gemiddelde werkdag dienen deze waarden met 1,11 vermenigvuldigd te worden. Met een verkeersgeneratie van 9 mvt/etmaal wordt dus worst case getoetst ten aanzien van het aspect verkeersgeneratie.

Uitgaande van een verkeersgeneratie van 9 mvt/etmaal bij 19 woningen met een gemiddeld autobezit van 1,1 auto per woning betreft dit een totale verkeersgeneratie van 188,1 mvt/etmaal. In de berekening is dit afgerond op 200 mvt/etmaal. In de stikstofberekening is deze maximale verkeerstoename van 200 mvt/etmaal berekend over elk van de uitvalswegen vanuit de woonwijk over de Bouriciusstraat, Sweerst de Landasstraat en het Burgemeestersplein in de richting van de Zijpendaalseweg en de N224 (Amsterdamse-

weg). Dit betreft een worstace benadering, aangezien verkeersstromen in de praktijk zullen spreiden over de verschillende uitvalswegen.

3 Resultaten

Uit de AERIUS berekening blijkt dat op geen enkel Natura 2000-gebied sprake is van een toename aan stikstofdepositie boven de drempelwaarde van 0,05 mol N/ha/jr. Van significante gevolgen van het voorgenomen plan voor Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie is derhalve geen sprake.

4 Conclusie

Het voorgenomen plan voor de realisatie van 19 woningen aan de Amsterdamseweg te Arnhem (plan Arnhemse Heeren) leidt niet tot een toename aan stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden boven de drempelwaarde van 0,05 mol N/ha/jr. Er hoeft geen melding gedaan te worden of een vergunning aangevraagd te worden in het kader van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) binnen de Wet natuurbescherming.

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U dient dit document te gebruiken ter onderbouwing van een vergunningaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming.

De resultaten geven de stikstofeffecten van deze activiteit weer voor Natura 2000-gebieden. AERIUS Calculator maakt enkel voor de PAS-gebieden inzichtelijk welke stikstofgevoelige habitattypen er voor komen en op welke hiervan een effect is. Op basis hiervan is aangegeven voor hoeveel hectares ontwikkelingsruimte benodigd is.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en stikstofoxide (NOx), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.natura2000.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
TN	Arnhem, 8614 DC Arnhem

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Arnhemse Heren	RXW4J4KMnx7p

Datum berekening	Rekenjaar	Rekeninstellingen
05 september 2017, 12:19	2017	Berekend voor Wnb.

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	76,72 kg/j
NH3	1,46 kg/j

Resultaten

Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
-	-

Toelichting

Woningbouw

Locatie
Situatie 1

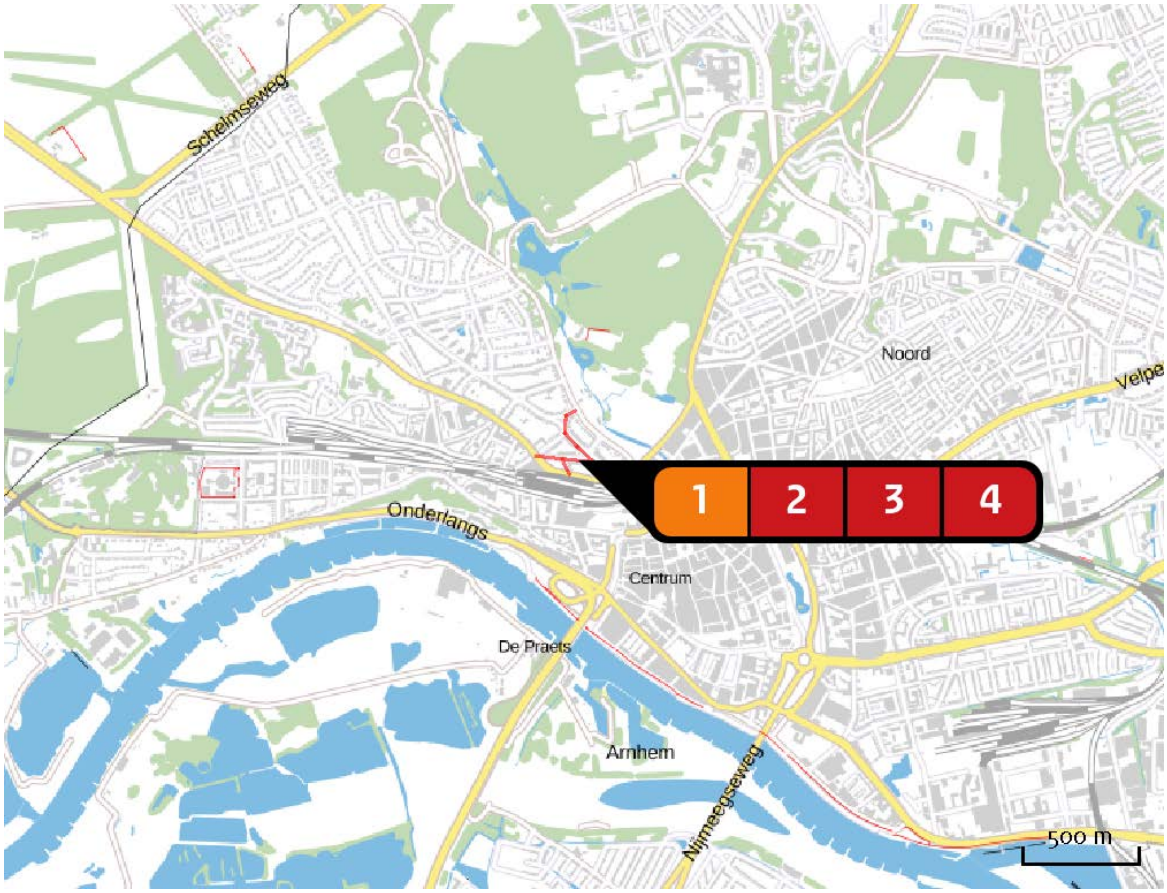

Emissie
Situatie 1

Bron Sector			Emissie NH3	Emissie NOx
1		Bron 1 Wonen en Werken | Woningen	-	58,00 kg/j
2		Bron 2 Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	10,17 kg/j
3		Bron 3 Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	1,61 kg/j
4		Bron 4 Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	6,94 kg/j

Emissie (per bron)

Situatie 1

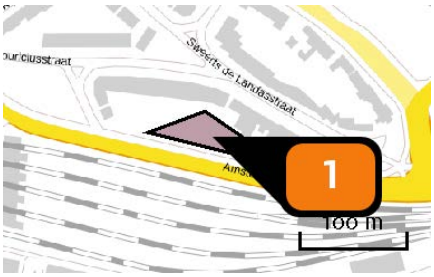

Naam	Bron 1
Locatie (X,Y)	190350, 444260
Uitstoothoogte	10,0 m
Oppervlakte	0,2 ha
Spreiding	0,5 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Continue emissie
NOx	58,00 kg/j

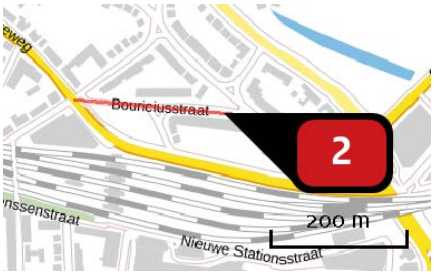

Naam	Bron 2
Locatie (X,Y)	190322, 444320
NOx	10,17 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	200,0	NOx	10,17 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

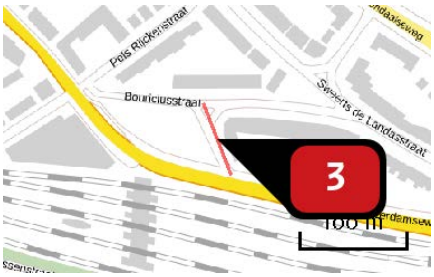

Naam	Bron 3
Locatie (X,Y)	190232, 444296
NOx	1,61 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	200,0	NOx	1,61 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

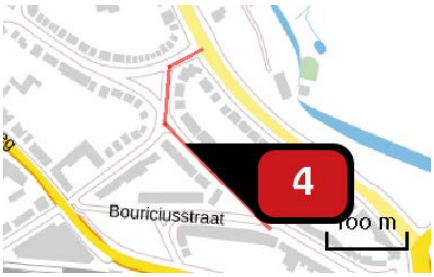

Naam	Bron 4
Locatie (X,Y)	190250, 444418
NOx	6,94 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen (/dag)	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	200,0	NOx	6,94 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2016L_20170830_3775960a43
Database	versie 2016L_20170828_c3f058f00f

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2015-handboek-0

INGEKOMEN - 3 JAN. 2018

2018-1000227

Aan: De gemeenteraad van Arnhem

Postbus 9029

6800 EL Arnhem

Arnhem, 3 januari 2018

Betreft: Zienswijze ontwerp-bestemmingsplan Arnhem Centraal-Amsterdamseweg (K10)

Geachte raad,

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om onze zienswijze kenbaar te maken betreffende het ontwerp-bestemmingsplan Arnhem Centraal-Amsterdamseweg (K10), zoals dat op 28 november 2017 ter inzage is gelegd.

In algemene zin zijn wij tevreden met de voorgestelde bestemmingsplanwijziging van kantoor- naar woonbestemming. Echter de wijze waarop in het plan wordt omgegaan met de bescherming van de door de gemeente aangewezen monumentale boom op het perceel van Bouriciusstraat 9 roept vele vragen op. Het lijkt er niet op dat de afwegingen rondom deze boom op basis van objectieve gronden hebben plaatsgevonden. De in opdracht van de initiatiefnemer KondorWessels opgestelde boomeffectrapportage lijkt naar het gewenste resultaat toe te redeneren. Om die reden maken we dan ook bezwaar tegen de in het bestemmingsplan opgenomen begrenzing voor de woonbebouwing in het gedeelte dat het dichtst bij de Sonsbeekzijde-uitgang van het station ligt. De begrenzing ter bescherming van de genoemde monumentale boom is veel te krap ingetekend, waardoor deze onvoldoende beschermd kan worden. De ingetekende grens voor woonbebouwing achter de percelen van Bouriciusstraat 11 en Bouriciusstraat 9 is derhalve onjuist.

De conclusie van paragraaf 5.6 van de toelichting van het ontwerp-bestemmingsplan is echter dat er "geen belemmeringen" voor de voorgenomen ontwikkeling zijn.

Ondergetekenden willen dat met klem tegenspreken. De genoemde conclusie uit de toelichting zou alleen valide zijn indien ook de daaraan ten grondslag liggende aannamen en vooronderstellingen juist zouden zijn. Dat is zeker op een aantal cruciale onderdelen niet het geval.
In de kern zijn de volgende aannamen en vooronderstellingen uit de boomeffectanalyse in opdracht van KondorWessels uitgevoerd door 'Boomontzorging.com', discutabel of pertinent onjuist:

1. De omvang van de kroonprojectie is 18x12 meter
2. Het wortelpakket beperkt zich tot 4 meter vanaf de stamvoet van de boom
3. De bebouwing kan vanaf 4 meter van de stam plaatsvinden, werkruimte voor de bouw is niet nodig
4. Er kan gebouwd worden tot een hoogte van 9 meter, zonder de gesteltak op 9,5 meter hoogte te beïnvloeden

Voordat we op elk van deze vier punten ingaan, willen we er graag op wijzen dat er voor eerdere plannen voor K10 in het recente verleden ook boomeffectenanalyses zijn uitgevoerd. De conclusies uit deze analyses van 2010 komen op cruciale onderdelen niet overeen met de huidige conclusies. De betreffende onderzoeken zijn uitgevoerd door Boomadviesbureau Duifhuizen in opdracht van Eurocommerce. Bij de toenmalige behandeling van het bestemmingsplan K10, werd deze analyse, tezamen met een aanvulling daarop, door de gemeente gebruikt bij de afhandeling van bezwaren.

Overigens zijn de in opdracht van de initiatiefnemer door Boomontzorging.com opgemeten begrenzingen sterk afwijkend van wat er op luchtfoto's en in het veld te zien is. Graag wijzen we er in dat verband op dat voor de analyse van 2010 de inmetingen van de kroonprojectie hebben plaatsgevonden door de Dienst Stadsbeheer van de gemeente Arnhem.

1. De omvang van de kroonprojectie is 18x12 meter

De in de boomeffectanalyse van Boomontzorging.com genoemde kroonprojectie is onjuist. Op de luchtfoto in de rapportage is trouwens simpelweg te zien dat dit niet klopt. De rode stippellijn op de luchtfoto op pagina 4 van de rapportage staat te veel in noordwestelijke richting ingetekend, waardoor de boom onjuist geprojecteerd wordt. De eerder door de Dienst Stadsbeheer ingemeten kroonprojectie was in 2010 al 16x15 meter. Metingen in het veld door ondergetekenden laten ook zien dat de kroonprojectie van de boom ongeveer 17,5x15,5 meter bedraagt.
Kortom het uitgangspunt dat de breedte van de boom, gemeten loodrecht op de tuinmuren van de twee genoemde percelen aan de Bouriciusstraat slechts 12 meter zou zijn, klopt niet.

De straal van de halve cirkel in het ontwerp-bestemmingsplan is dan ook tenminste 2 a 2,5 meter te klein, louter gebaseerd op de kroonprojectie. Dat is goed te zien, aangezien in het op 28 september 2015 definitief vastgestelde aangrenzende bestemmingsplan Burgemeesterswijk-Transvaal de andere helft van de cirkel veel groter is. Beide halve cirkels sluiten daardoor niet op elkaar aan.

Tenslotte wordt nog opgemerkt dat afbeelding 2 op pagina 5 van de boomeffectanalyse van Boomontzorging.com suggestief en onjuist is. Gesteld wordt dat de boomprojectie met een rood-wit lint is aangegeven. Dit is onjuist. Op de foto is overduidelijk te zien dat het lint ONDER de boom loopt. Verder wordt gesuggereerd dat met de rode lijn de locatie van de woning (6,5 meter diep) is weergegeven. Ook dit is onjuist, het aangegeven vlak is kleiner.

2. Het wortelpakket beperkt zich tot 4 meter vanaf de stamvoet.

Deze aanname is van belang, aangezien in de boomeffectanalyse gesteld wordt dat er op een afstand van 4 meter vanaf de stam geen beperkingen zijn voor de bouw. In alle literatuur rondom het wortelstelsel van paardenkastanjes wordt als leidraad aangehouden dat het wortelstelsel zich tenminste uitstrekt tot de kroonprojectie. Ook in de eerdere boomeffectanalyse van 2010 is op basis van proefsleuvenonderzoek een advies opgesteld. Daarbij werd vastgesteld (Duijfhuizen, pag. 13) dat op 5 meter vanaf de muur (overeenkomend met 5,50 meter vanaf de stamvoet) "veel fijnere wortels en veel haarwortels zijn aangetroffen, met name tussen 10 en 60 cm beneden het maaiveld". Ook zijn toen bodemgasanalyses uitgevoerd, waaruit bleek dat de grond tot dezelfde afstand (5 meter uit de muur, 5,5 meter uit de stam) goed was doorlucht. Kortom het is waarschijnlijk dat het wortelpakket van de kastanjeboom veel verder dan 4 meter uit de stamvoet (3,5 meter uit de muur) reikt.

Terzijde wordt nog opgemerkt dat de tekening op pag. 16 van het rapport van Boomontzorging.com de drie proefstroken laat zien. De tekening is nogal suggestief. Immers de totale lengte van de drie proefstroken is max. 5,1 meter lang en moeten derhalve allen binnen de kroonprojectie vallen. Echter ze staan tot 1,5 meter buiten de kroonprojectie getekend. Hierdoor wordt ten onrechte de suggestie gewekt dat de beoogde bouwactiviteiten niet onder de kroonprojectie zouden plaatsvinden.

3. De bebouwing kan vanaf 4 meter van de stam plaatsvinden, werkruimte voor de bouw is niet nodig

Deze aanname is er allereerst op gebaseerd dat het wortelstelsel van de boom zich slechts tot 3,5 meter uit de muur (4 meter vanuit de stamvoet) zou uitstrekken (zie hiervoor). Bovendien wordt aangenomen dat er vanaf die veronderstelde grens van het wortelpakket gebouwd zou kunnen worden. Algemeen wordt echter geadviseerd dat er buiten het wortelpakket en de kroonprojectie tenminste een werkzone van 2 meter aangehouden zou moeten worden. Dit wordt ook door de Bomenstichting geadviseerd. Deze ruimte is nodig voor het plaatsen van steigers en het uitvoeren van de werkzaamheden. Ook moet voorkomen worden dat er bodemverdichting of vergraving plaatsvindt onder de kroonprojectie (bijlage 2 van het rapport van Boomontzorging.com bevat overigens al deze richtlijnen, maar ze worden niet gevolgd). In het eerdergenoemde rapport van Duijfhuizen (pag. 14 en 15) zijn wel vele aanbevelingen opgenomen voor deze zone. Verder zal het zo dicht bouwen bij de boom, deels zelfs onder de kroonprojectie, de waterhuishouding en vochtvoorziening van de boom nadelig beïnvloeden.

Geconcludeerd moet worden dat deze aanname (van 4 meter vanaf de stam kan gebouwd worden) onmogelijk terecht kan zijn. Er dient een beschermingszone van tenminste 7 meter vanuit de muur (7,5 meter vanuit de stamvoet) aangehouden te worden, zoals in het eerdere rapport van Duijfhuizen is opgenomen.

4. Er kan gebouwd worden tot een hoogte van 9 meter, zonder de gesteltak op 9,5 meter hoogte te beïnvloeden

De maximale bouwhoogte van de geplande panden, deels onder de kroonprojectie, loopt op tot 13,2 meter. Onduidelijk is uit het bestemmingsplan welke hoogte precies op welke plek is toegestaan. Duidelijk is echter dat het bouwen van -naar het nu lijkt- drie etages onder de op 9,5 meter hoogte aanwezige cruciale gesteltak, niet mogelijk lijkt zonder de boom te beschadigen of de leefomstandigheden van de monumentale beschermde boom nadelig te beïnvloeden.

Conclusie monumentale boom

Geconcludeerd kan worden dat gelet op de vier bovengenoemde punten, het niet mogelijk is de boom afdoende en langdurig te beschermen tijdens en na de bouw. De bouw van de herenhuizen op zo'n korte afstand van de monumentale kastanjeboom kan dan ook niet toegestaan worden. De beschermingszone rondom de boom dient aanmerkelijk vergroot te worden en de grens van eventuele bebouwing dient daaraan aangepast te worden.

Daarnaast willen we graag nog een aantal aanvullende opmerkingen maken.

Voorgeschiedenis

In algemene zin zijn we wat verbaasd dat de gemeentelijk projectleider van dit plan niet op de hoogte is van het bestaan van de analyse van Duijfhuizen uit 2010, noch deze ter beschikking heeft gesteld aan de initiatiefnemer. Op deze wijze wordt geen recht gedaan aan de voorgeschiedenis rondom deze boom. Ter bescherming van de boom heeft de Raad van State in het verleden uitspraak gedaan en zijn er na veel overleg met de gemeente voor het bestemmingsplan Arnhem Centraal II randvoorwaarden opgesteld. Deze randvoorwaarden komen in het voorliggende plan niet meer expliciet terug.

Levensverwachting boom

De vitaliteit en conditie van de kastanjeboom is goed. Er zijn geen symptomen of tekenen van aantasting door de Kastanjebloedingsziekte, noch van aantasting door houtparasitaire schimmels. Dat wordt in beide boomeffectanalyses geconstateerd. Vreemd genoeg is de verwachte levensduur in het rapport van Boomontzorging.com "niet veel langer dan 10 tot 15 jaar" vanwege het verhoogde risico op de Kastanjebloedingsziekte. In het rapport wordt op pag. 14 zelfs al ingespeeld op het kappen van de boom na 10 tot 15 jaar, waarmee dan in het ontwerp van de woning rekening kan worden gehouden, "zodat deze na de kap van de boom relatief eenvoudig uitgebouwd kan worden".

Periode na de bouw

Graag zouden wij van de gemeente horen op welke wijze de beperkingen voor het gebruik van de toekomstige tuinen onder de kroonprojectie van de boom, gehandhaafd gaan worden. Dit om te voorkomen dat de boom door oneigenlijk gebruik inderdaad na korte tijd gekapt moet worden en de woning uitgebouwd kan worden. Verder zal de waterhuishouding ter plaatse worden beïnvloed, waarvoor compenserende maatregelen voor de boom nodig zullen zijn.

Aansluiting bebouwing met K12

In het ontwerp-bestemmingsplan en de plannen van KondorWessels wordt geen aandacht besteed aan de aansluiting van de beoogde woonbebouwing van K10 op het vergunde kantoorgebouw van Breedband Arnhem op de locatie K12. Gelet op de geluidhinder zou hier een geluidwand of muur moeten komen. Graag zouden we een goede inpassing in het bestemmingsplan opgenomen zien.

Conclusie

De laatste twee woningen passen niet binnen de kaders zoals benodigd om de monumentale boom langdurig te beschermen. Wij verzoeken u dan ook het bestemmingsplan op dit punt aan te passen.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Afgiftebewijs

Gemeente Arnhem

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Afgegeven documenten:

Datum van afgifte:

Document/kenmerk:

In ontvangst genomen door:

Handtekening baliemedewerker:

In ontvangst genomen door DIV/Naam en paraaf: _____

Datum en tijd in ontvangstname: _____

Arnhem
GEMEENTE

03 JAN. 2018

Gemeente Arnhem
t.b.v. gemeenteraad

Postbus 9029
6800 EL Arnhem

INGEKOMEN - 8 JAN. 2018

Aan de gemeenteraad van Arnhem,
Postbus 9029,
6800 EL ARNHEM

Betreft: zienswijze bestemmingsplan Arnhem Centraal – Amsterdamseweg (K10 -nl.imro.0202.920-0201)

Geachte leden van de Gemeenteraad, Arnhem, 6 januari 2018

Naar aanleiding van de terinzagelegging van het bestemmingsplan Arnhem Centraal – Amsterdamseweg (K10), delen wij u mede tegen dit plan bezwaar aan te tekenen.

Als direct betrokkenen, namelijk wonende recht tegenover de geplande in-, c.q. uitrit van de parkeervoorzieningen van de geplande 19 woningen, zijn we bang voor een flinke verkeersoverlast en toename van de verkeersbewegingen op dit toch al drukke gedeelte van de Sweerts de Landasstraat. De straat is doodlopend maar aan het eind van de straat staan grote kantoren, dat wil zeggen veel medewerkers en veel bezoekers. Elke auto die de straat inrijdt, moet langs dezelfde weg de straat verlaten.

Voor de geplande 19 woningen komen er veel auto's bij. Niet alleen de parkeerdruk van bezoekers op dit gedeelte van de wijk zal vergroten, de huizen krijgen immers mede een praktijkfunctie. De auto's van de nieuwe bewoners en hun bezoekers zullen voor meer verkeersbewegingen en parkeerproblemen zorgen. Er is nu al nauwelijks parkeerplek.

Dit alles zal directe hinder voor ons opleveren, meer verkeerlawaai, naar binnen schijnende koplampen, geluidsoverlast door wachtend verkeer voor de smalle ingang en door meer luchtvervuiling.

Bovendien zal de smalle uitrit gevaarlijke en onoverzichtelijke verkeerssituaties opleveren. In de straat wonen gezinnen met kleine kinderen. De verkeerssituatie rond het speelpleintje, een eiland tussen autowegen en het enige speelplekje, wordt nóg onoverzichtelijker voor de kinderen. Er komen nú al van vijf kanten auto's.

De Sweerts de Landasstraat dient als fietssnelweg voor mensen uit de bovenliggende wijken die richting stad fietsen. De snelheid van de fietsers is op dit punt is enorm, ze komen met grote vaart van de heuvel naar beneden. De auto's die de smalle ingang gaan gebruiken moeten haaks op de rijrichting insteken of uitsteken. Dat gaat gevaarlijke onoverzichtelijke situaties opleveren.

We vragen u daarom dringend met de bovenstaande rekening te houden bij de vaststelling van het bestemmingsplan.

Uw besluit zien wij met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

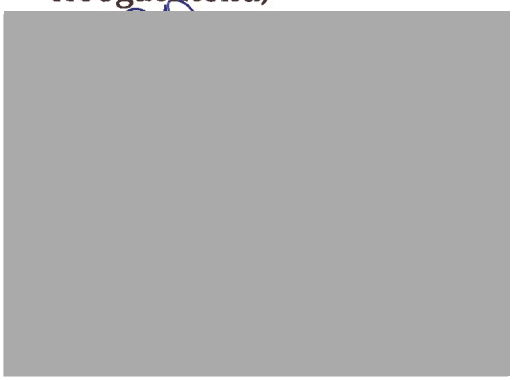

Afgiftebewijs

Gemeente Arnhem

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Afgegeven documenten:

Datum van afgifte:

Document/kenmerk:

In ontvangst genomen door:

Handtekening baliemedewerker:

In ontvangst genomen door DIV/Naam en paraaf:

Datum en tijd in ontvangstname:

Gemeente Arnhem

Gemeente Arnhem
t.a.v. Gemeenteraad, college van B&W, of burgemeester
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Arnhem, 5 januari 2018

Betreft: Bezwaarschrift ontwerp-bestemmingsplan *Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)*
Landelijk bekend onder het plan-identificatienummer NL.IMRO.0202.920-0201

Geachte,

Aanleiding en doel / projectomschrijving
Het ontwerp-bestemmingsplan *Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)* maakt onderdeel uit van het project *Arnhem Centraal Noord* en voorziet in het ontwikkelen van kavel K10. Deze kavel is gelegen aan de Amsterdamseweg en globaal gesitueerd tussen de Brantsenstraat en de Zijpendaalseweg. De kavel is momenteel onbebouwd en braakliggend. Het voorgenomen ontwerp-bestemmingsplan voorziet in het realiseren van woningbouw ter plaatse in de vorm van maximaal 19 exclusieve herenhuizen met bijbehorende (parkeer)voorzieningen. Deze ontwikkeling past niet binnen het geldende bestemmingsplan en om die reden is de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan voor dit gebied noodzakelijk.

Bezwaar
Wij, de bewoners van Sweerts de Landasstraat 45 en 47 (kavel 1043) en 49 en 51 (kavel 1042), tekenen bezwaar aan tegen het ontwerp en locatie van het eerste herenhuis in een rij van maximaal 19 te realiseren exclusieve herenhuizen aan de Amsterdamseweg in Arnhem. Dit eerste herenhuis is pal gelegen aan de achterzijde van de herenhuizen aan de Sweerts de Landasstraat (SDL) 49 en 51 (zie ook bijlage 1). Wij lichten u dit graag toe.

Toelichting

- **Locatie**
  Voornoemd eerste herenhuis, ter hoogte van *H33/H45* (zie ook bijlage 2), bevindt zich zéér dicht bij de erf grens van Sweerts de Landasstraat 49. Het is ondergetekenden tijdens een informatieavond[(1)] na eenduidige vraagstelling toegelicht dat de kortste afstand van het betreffende herenhuis t.o.v. voornoemde erf grens niet meer dan één meter zal bedragen. Overigens is in de ontwerptekening voor het betreffende herenhuis een tuin ingetekend welke kadastraal gedeeltelijk eigendom is van Gemeente Arnhem (zie ook bijlage 7).

- **Burgerrecht**
  Conform het burgerlijk wetboek, boek 5, zakelijke rechten, is het niet geoorloofd binnen twee meter van de grenslijn van een erf vensters of andere muuropeningen, dan wel balkons of soortgelijke werken te hebben, voor zover deze op een erf uitzicht geven, tenzij de eigenaar van het naburige erf daartoe toestemming heeft gegeven (artikel 50). De eigenaar van herenhuis SDL 49 met bijbehorend erf zal daartoe géén toestemming verlenen (zie ook bijlage 3 en 4).
  In muren, staande binnen de in artikel 50 aangegeven afstand, mogen lichtopeningen worden gemaakt, mits zij van vaststaande en ondoorzichtige vensters worden voorzien (artikel 51).
  Voor het aanbrengen van ramen in de zijgevel is een omgevingsvergunning verplicht.

- **Privacy**
  - Het geplande herenhuis staat dermate dicht bij de erf grens SDL 49 dat de privacy (achtertuinen, slaapkamers, jacuzzi, keukens, e.o.) van de direct omwonenden (ondertekenden) in ernstige mate in het geding is
  - Het geplande herenhuis ligt op een relatief klein stuk grond letterlijk ingeklemd tussen het trottoir van de Amsterdamseweg en de erf grens c.q. tuinmuren van SDL 47 en SDL 49 waardoor van wederzijdse privacy geen sprake kán zijn
  - In het ontwerp-bestemmingsplan staat nergens vermeld dat de bestaande hoge muur langs de Amsterdamseweg zal worden doorgetrokken tot aan de ontworpen rij met herenhuizen (gesloten straatwand). Op de beschikbaar gestelde ontwerptekeningen[(1)] is een zichtbaar lagere muur ingetekend. Een dergelijke lage muur zal geen enkele bijdrage leveren aan de huidige geluidshinder en veiligheid van de achterliggende bestaande bebouwing (zie ook bijlage 5).

- **Bouwhoogte**
  Het ontwerp-bestemmingsplan is niet duidelijk over de werkelijke bouwhoogte van het *H33/H45* herenhuis ten opzichte van de bestaande, authentieke bebouwing SDL 45 t/m 51. In het ruimtelijke plan staat enkel een maximum bouwhoogte (m) vermeld t.o.v. NAP van 45m (specifieke bouwaanduiding-2, zuidelijke maatvoeringgrens).
  Zelfs als de bouwhoogte van het ontworpen *H33/H45* herenhuis niet hoger wordt dan die van de hoogte van herenhuizen SDL 45+47 en SDL 49+51 zal dit, gezien de locatie daarvan pal achter het SDL 49 erf, tot gevolg hebben dat het zonlicht grotendeels tot geheel wordt geblokkeerd/ontnomen voor de achtertuinen van SDL 47 en SDL 49. Dit zal zonder twijfel ten koste gaan van het woongenot alsmede de waarde van voornoemde SDL herenhuizen (zie ook bijlage 5 en 6).

- **Schade**
  Op 15 december 2016 hebben SDL 49+51 tijdens het rücksichtslos verwijderen van gewapend beton restanten aan de achterzijde van erf SDL 47 en SDL 49 zichtbare schade opgelopen in de vorm van scheurvorming in buiten- en binnenmuren. Ufkes Apeldoorn heeft die dag de egalisatiewerkzaamheden uitgevoerd zonder specifieke kennisgeving en woningopname vooraf. Ten gevolge van het verwijderen van deze betonresten is een prachtig onderhouden heg op de erf grens van SDL 47 en SDL49 zwaar ondermijnd, gaan overhellen en uiteindelijk op 13 januari 2017 grotendeels ingestort.

  De fundamenten van de herenhuizen aan de Sweerts de Landasstraat en Bouriciusstraat grenzend aan K10 staan direct op zandgrond, zijn niet gefundeerd op palen. Gedurende de bouw van de nieuwe herenhuizen aan de Amsterdamseweg dienen de aan K10 grenzende herenhuizen dan ook optimaal ontzien te worden. Wij gaan er van uit dat alle aan K10 grenzende herenhuizen vóór aanvang K10 bebouwing aan een zorgvuldige opname zullen worden onderworpen en dat de fundamenten t.b.v. de nieuwe herenhuizen op verantwoorde wijze zullen worden geplaatst, zonder gebruikmaking van heiwerk.

  Ondergetekenden accepteren niet langer dat door K10 (bouw)werkzaamheden nog meer schade wordt toegedaan aan hun herenhuizen en erf. Tijdens K10 (bouw)werkzaamheden ontstane schade zal direct worden verhaald op BPD/KWP (Bouwfonds Property Development/Kondor Wessel Projecten).

Wij verzoeken u bij behandeling van het ontwerp-bestemmingsplan met bovenstaande rekening te houden en zowel ontwerp alsmede realisatie van het eerste herenhuis zoals zojuist toegelicht af te wijzen.

(1) De informatieavond *plan Arnhemse Heeren* is georganiseerd door Kondor Wessels Projecten (uitnodiging per brief is ondertekend door Ralph Weghorst) en vond plaats op woensdag 5 juli 2017 van 19:00–20:00, locatie Molenplaats Sonsbeek. Brief kenmerk: RW/EH 170626.
Een kopie van deze uitnodiging is verstuurd naar projectleider Harriët Wansink, gemeente Arnhem.

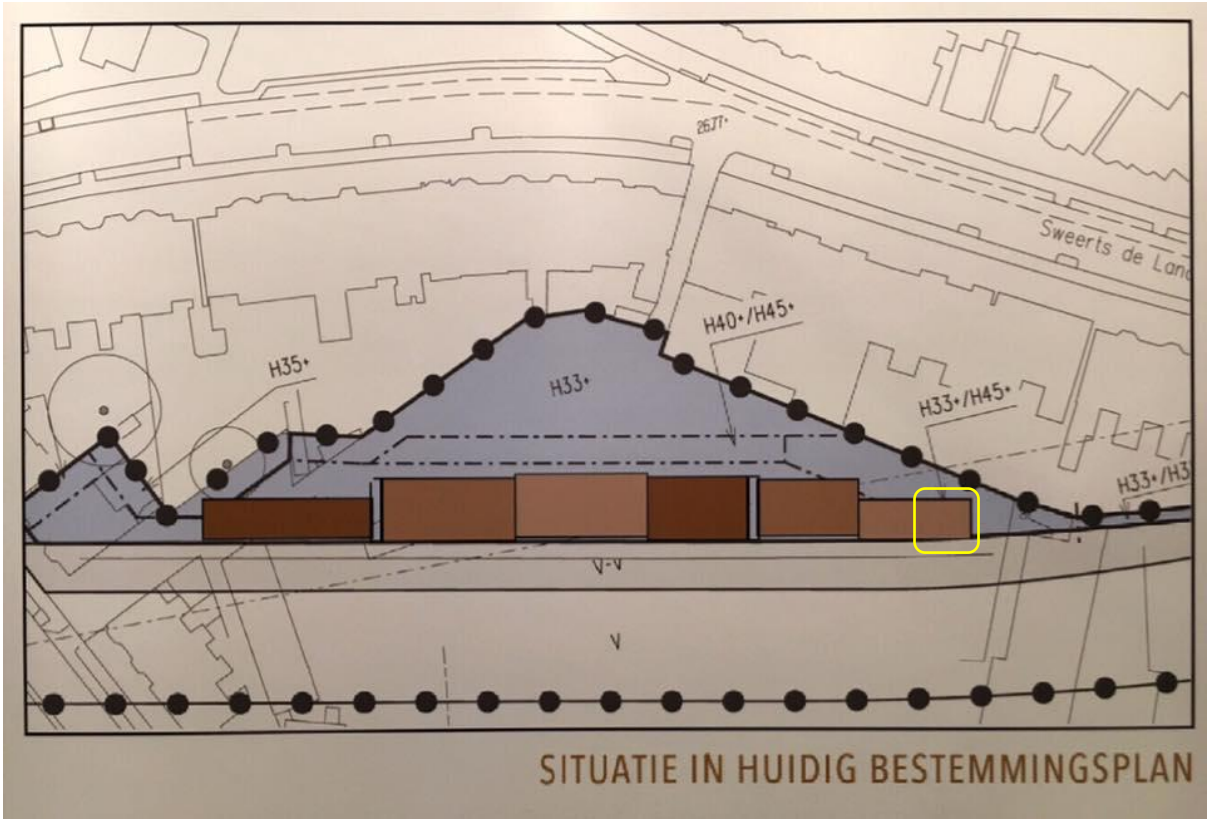

Bijlage 1 – Situatie in huidig bestemmingsplan

Bijlage 2 – voorlopig ontwerp situatie

Bijlage 3 – ontwerp voorgevel en achtergevel

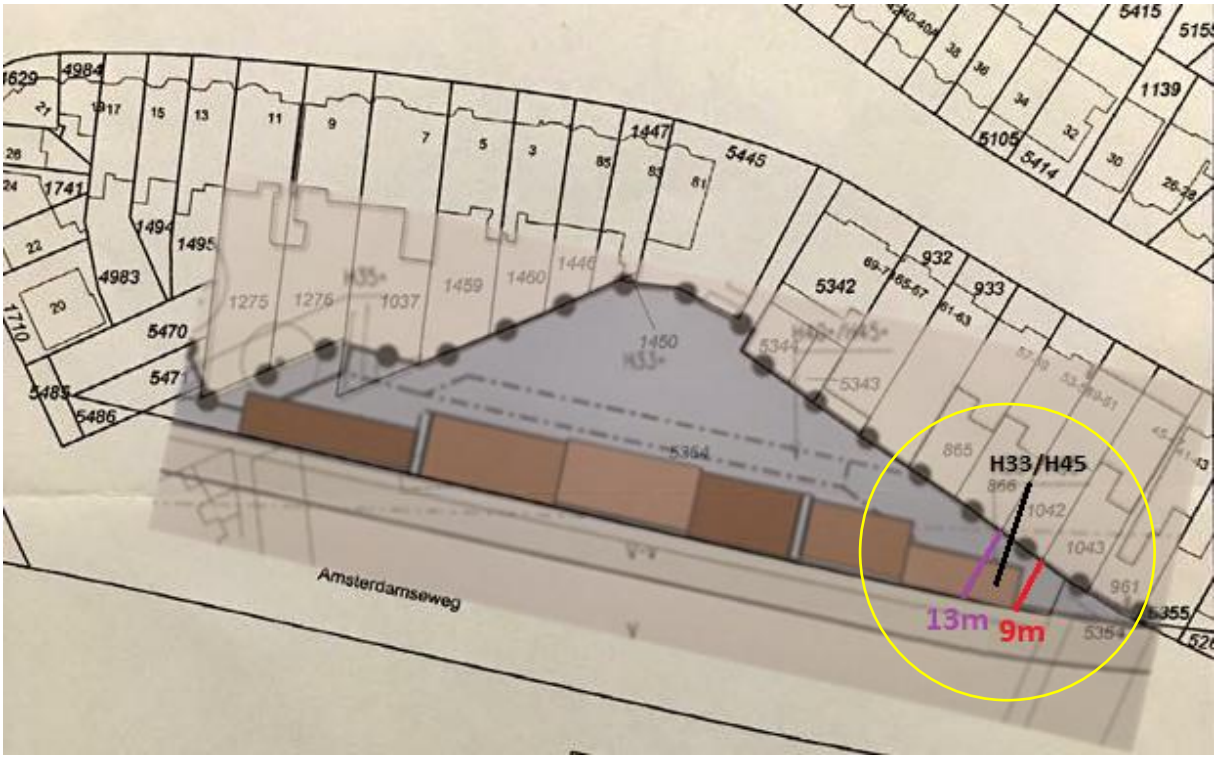

Bijlage 4 – uittreksel kadastrale kaart met overlap situatie in huidig bestemmingsplan

Bijlage 5 – eerste herenhuis in rij van max. 19 herenhuizen langs de Amsterdamseweg in Arnhem

Bijlage 6 – hoogte van herenhuizen langs de Amsterdamseweg in Arnhem

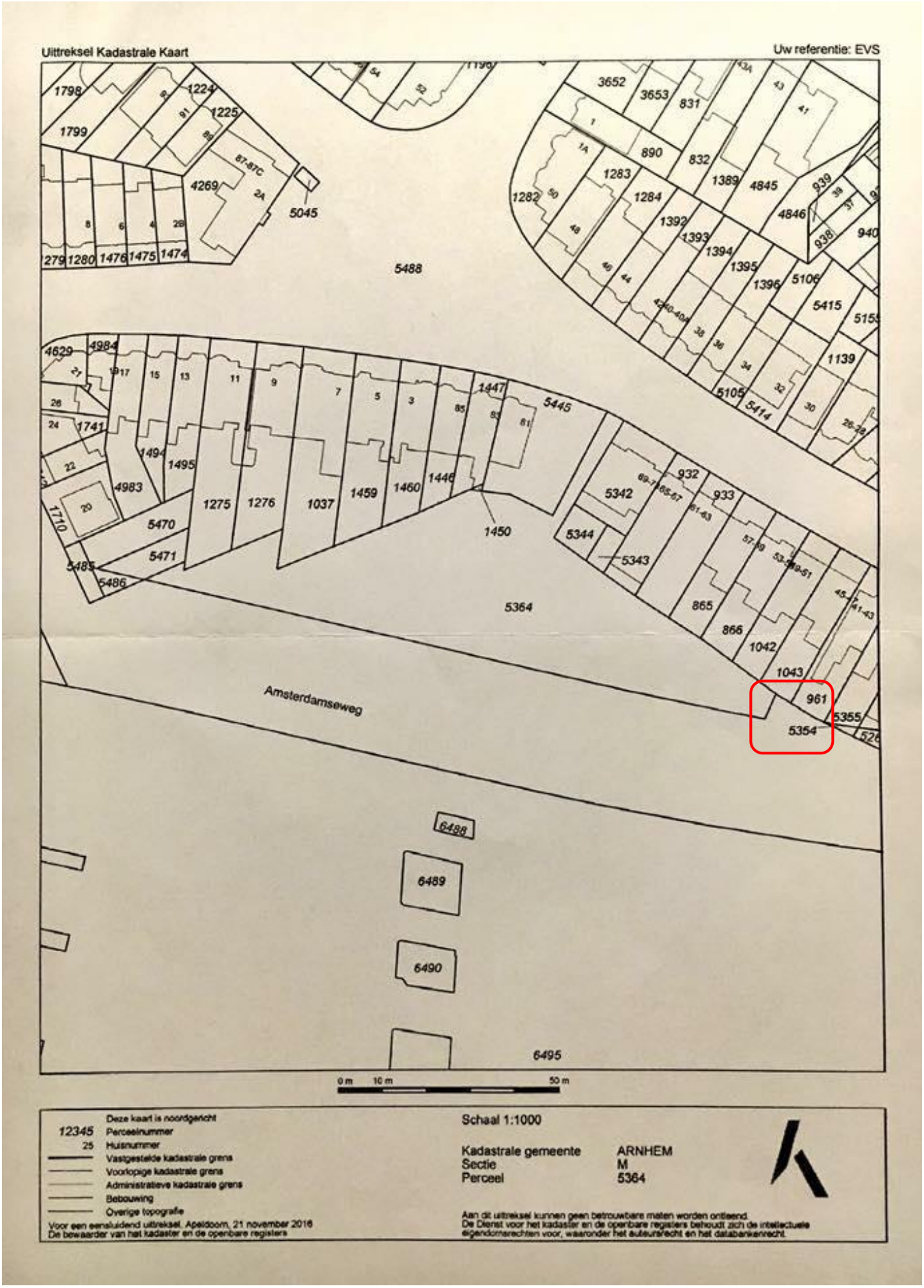

Bijlage 7 – k10 kader sectie M nr. 5364

WIJKVERENIGING
BURGEMEESTERS
KWARTIER
e.o.

INGEKOMEN - 3 JAN. 2018

2018-1000392

Aan de gemeenteraad van Arnhem,
Postbus 9029,
6800 EL ARNHEM

Betreft: zienswijze

Arnhem, 2 januari 2018

Geacht College,

Naar aanleiding van de terinzagelegging van het bestemmingsplan Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10), delen wij u mede tegen dit plan bezwaar aan te tekenen. Onze bezwaren zijn verderop weergegeven.

Eerst willen wij u graag voorleggen dat wij verheugd zijn dat de voorgaande plannen voor kantoorontwikkelingen nu worden vervangen door een plan voor woningbouw. Dat sluit beter bij onze wijk aan en geeft een veel beter aangezicht van onze woonwijk direct aan de achterzijde van het station. Het betreft dan ook de "Sonsbeekzijde" van het station, hetgeen een aantrekkelijk gevoel oproept dat door dit plan kan worden bevestigd.

Desalniettemin leggen wij u het volgende voor. Wanneer u hiermee rekening houdt bij de vaststelling kan het plan alleen maar aantrekkelijker worden.

1. De gemeente hanteert een parkeernorm van 1,5 auto per woning. Dat mag dan wel de algemene norm zijn, maar voor een bestemmingsplan als het onderhavige, gebaseerd op een specifiek bouwplan, dient echter een specifiek op die locatie te hanteren norm te worden opgenomen. Het gehanteerde aantal is immers te weinig in relatie tot het onderliggende bouwplan voor 19 woningen, gezien de vermoedelijk zeer hoge verkoopprijs van de woningen. De betreffende categorie kopers beschikt, naar mag worden verwacht, gemiddeld over zeker meer dan 2 auto's per woning. Daarbij komen nog de bezoekers. Er is/lijkt geen plaats voor dit aantal parkeerplaatsen op het perceel. In de directe omgeving is een parkeerregime voor betaald parkeren en vergunninghouders. De gemeente verstrekt geen vergunningen aan de nieuwe bewoners omdat zij op eigen terrein zouden kunnen parkeren. Betaald parkeren is alleen reëel in relatie tot kort parkeren. Hier ligt een parkeerprobleem dat zal uitstralen over de omgeving, waaronder de Sweerts de Landasstraat en de Bouriciusstraat. Naar onze mening moet een hogere parkeernorm, van bijvoorbeeld 2 parkeerplaatsen per woning, in de regels worden opgenomen.

2. De uitweg van het perceel naar de Sweerts de Landasstraat brengt aldaar meer verkeersbewegingen met zich mee. Ook ontstaat meer parkeerhinder door meer parkeerplaatsbehoevenden (zie ook onder punt 1.) en hinder door koplampen die naar binnen schijnen bij woningen aan de overzijde van de uitweg. Ook naastgelegen woning(en) hebben nu al een ontsluiting op deze steeg. Een en ander vergt een oplossing.

3. De monumentale boom op het erf Bouriciusstraat 9 vereist een beperking voor het gebruik als tuin van het perceel van de nieuwe woning(en). De cirkel ter bescherming van de boom (de beschermingszone) sluit niet aan op de cirkel die is opgenomen in het bestemmingsplan voor de Burgemeesterswijk. Het nieuwe boomonderzoek geeft meer mogelijkheden voor de bouw dan het vorige rapport, dat was opgesteld ten behoeve van de kantoorontwikkeling, omdat de beschermingszone kleiner is. Er lijkt nu te weinig ruimte aanwezig om de boom te beschermen t.o.v. de bouwwerkzaamheden, zoals de ontgraving en steigers en t.o.v. de nieuwe woningen. Een en ander doet vrezen dat de bescherming niet afdoende is.

4. In eerdere bestemmingsplannen is bepaald dat een van west tot oost aaneengesloten geluidwand (van 7 m hoog) langs de Amsterdamseweg moet worden gerealiseerd. Dit ter bescherming van het woongenot van de bewoners aan de Sweerts de Landasstraat en de Bouriciusstraat. Er zijn duidelijke toezeggingen gedaan door de wethouder, in onder meer de raadsvergadering van 21 november 2011, om deze aansluitende gedeeltes te realiseren. Ook de gemeentelijke randvoorwaarden vereisen een volledige geluidstechnische aansluiting.

   Een na de terinzagelegging, niet in het bestemmingsplan opgenomen nader onderzoek geeft aan dat een geluidwand van naar keuze 3, 4 of 7 meter een optie is. Het bestemmingsplan voorziet in minimaal 3 meter. Wanneer de criteria worden toegepast die een hogere grenswaarde voor de woningen aan de Sweerts de Landasstraat/Bouriciusstraat zouden toestaan (hetgeen nodig is), dan moet eerst gekeken worden of het stedebouwkundig reëel is een fysieke oplossing te realiseren. Dat moet mogelijk zijn omdat immers ook de bestaande muur van K11 (EW) aanvaardbaar bleek en in de voorbije kantoorplannen (uiteindelijk) de volledige geluidwand was opgenomen. Wij vragen u dan ook een 7 meter hoge wand (of even hoog als die van EW), die natuurlijk ook gedeeltelijk van glas kan zijn, juridisch vast te leggen in het bestemmingsplan. Overigens wordt in het nader onderzoek met geen woord gerept over de aansluiting op K12; dat is natuurlijk wel nodig, want daarvoor geldt bovenstaande ook.

5. Gezien de korte afstand tussen de nieuw te bouwen woningen en de woningen aan de Sweerts de Landasstraat/Bouriciusstraat spelen privacy-aspecten een rol omdat geen bepalingen zijn opgenomen om die afstand aanvaardbaar vast te leggen. Waarom is in het bestemmingsplan geen bouwvlak, achtergevelgrens of minimale tuindiepte opgenomen teneinde er voor te zorgen dat de achtergevels niet te dicht op de bestaande woningen/tuinen kunnen worden gebouwd? Wij verzoeken u hierin afdoende te voorzien.

Tenslotte merken wij op dat bovenstaande bezwaren weliswaar ook zijn ingebracht in gevoerd overleg met ontwikkelaar en gemeente, doch dat dit overleg gedeeltelijk pas na de terinzagelegging heeft plaatsgevonden. Daarmee rest ons geen andere weg dan u te vragen om met de genoemde aspecten rekening te houden bij de vaststelling van het bestemmingsplan.

Uw besluit zien wij met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Gemeenteraad
Postbus 9029
6800 EL Arnhem.

ONTVANGEN 0 8 JAN. 2018

Gemeenteraad Arnhem

Postbus 9029

6800 EL Arnhem

2018-1000381d

Arnhem 4 januari 2018

Betreft:

Zienswijze ontwerpbestemmingswijziging k 10 Amsterdamseweg te Arnhem (nl.imro.0202.920-0201)

Beste lezer,

Middels dit schrijven wil ik een zienswijze indienen inzake bovengenoemd ontwerp bestemmingsplan.

Het huidige bestemmingsplan Arnhem Centraal II met als geldende functie dienstverlening ter plaatse wil men wijzigen naar de bestemming wonen. Dit heeft voor ons (eigenaar Bouriciusstraat7 te Arnhem) aardig wat consequenties.

Op 6 november 1998 is het huidige bestemmingsplan vastgesteld. In 1999 heb ik het pand gekocht met de wetenschap dat er geen woningen direct achter de achtertuin gebouwd gingen worden met de nodige inkijk 24/7 tot gevolg. Het geldende bestemmingsplan dienstverlening en het eerdere plan met het kantoor zouden we in de avond en weekend uren (nagenoeg) geen inkijk hebben. We beschouwen dit als een grote inbreuk op onze privacy.

Verder is ons door de Gemeente Arnhem begin 2000 beloofd dat de nieuwe bebouwing een gesloten gevel zou hebben zodat het toegenomen geluidshinder, door de Amsterdamseweg te verbreden en een extra treinspoor aan te leggen, gereduceerd zou worden. Het huidige plan bestaat uit 3 bouwblokken met 2 doorgangen, waardoor 2 geluid lekken ontstaan. Dit is niet conform eerdere afspraken.

De voorgenomen ontsluiting middels de Sweerts deLandastraat is erg smal en m.i. niet geschikt voor ontsluiting van 30 auto's, fietsen, voetgangers, spelende kinderen etc. Het wordt een erg gevaarlijke en onoverzichtelijke situatie.

Gezien de voorgenomen functie van de geprojecteerde woningen, waarvan maximaal 33% als praktijkruimte mogen bestaan, is de parkeernorm van 1.5 erg minimaal. De woningen met deze functie zullen extra auto bewegingen aantrekken. Dit is gezien de bebouwing van de Burgemeesterswijk niet toelaatbaar.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Afgiftebewijs

Gemeente Arnhem

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Afgegeven documenten:

Datum van afgifte:

Document/kenmerk:

In ontvangst genomen door:

Handtekening baliemedewerker:

In ontvangst genomen door DIV/Naam en paraaf:

Datum en tijd in ontvangstname:

Arnhem GEMEENTE

2018-1000231#

INGEKOMEN - 3 JAN. 2018

Aan: De gemeenteraad van Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Arnhem, 3 januari 2018

Betreft: Zienswijze ontwerp-bestemmingsplan Arnhem Centraal-Amsterdamseweg (K10)

Geachte gemeenteraad,

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om bezwaar te maken tegen de voorgenomen wijziging van het bestemmingsplan Arnhem Centraal Amsterdamseweg (K10).

Hierbij gaat het niet zozeer om de wijziging van bestemming van Kantoor naar Wonen. Ik maak bezwaar tegen de voorgestelde begrenzing van mogelijke bebouwing en de wijze waarop deze begrenzing tot stand is gekomen.

Het is al vele jaren duidelijk dat er op de kavels K10, K9 en K12 bebouwing zal komen. Daartoe zijn in de afgelopen jaren meerdere initiatieven geweest, waarvan sommige volledig zijn uitgewerkt tot aanvraag van een bouwvergunning. Voor K10 is de laatste volledige uitwerking in 2010 geweest. Over alle initiatieven is daarbij steeds voortdurend overleg geweest met bewoners. Vaak al in een heel vroeg stadium.
Dat heeft in de voorgaande plannen veelal geleid tot min of meer acceptabele plannen.
In het laatste traject dat door Eurocommerce Projectontwikkeling destijds is gevolgd, heeft de gemeente een actieve rol gespeeld. De projectleider van de gemeente had destijds veelvuldig contact met de bewoners. Ook was er overleg met de bomendeskundige van de gemeente Arnhem.
De situatie ter plekke is u als gemeente bekend. In de nabijheid van de kavels K10 en K12 staan in particuliere tuinen twee monumentale bomen. Te weten een Witte Paardenkastanje en een Noorse Esdoorn. Deze bomen staan op de lijst met waardevolle bomen van de gemeente Arnhem. De bomen hebben de status monumentale boom Nederland. Beide bomen zijn ook opgenomen op de lijst monumentale bomen van de Bomenstichting.

Wat verbazing wekt is dat bij de eerste uitwisseling met de projectontwikkelaar van het huidige plan, Arnhemse Heeren, gebleken is dat de projectontwikkelaar niet op de hoogte was van de voor dit plan van belang zijnde monumentale Witte paardenkastanje die in de tuin van Bouriciusstraat 9 staat.
De gemeente heeft de projectontwikkelaar niet voldoende op de hoogte gebracht van de status van deze boom en de mate waarin deze boom bescherming behoeft. Dit terwijl deze kennis bij de gemeente aanwezig is.
In mijn optiek is de gemeente verantwoordelijk om hiervoor zorg te dragen. De gemeente heeft de boom op de waardevolle bomenlijst geplaatst en geeft daarmee aan dat de boom bescherming behoeft. Nu het aankomt op daadwerkelijk omzetten van intentie van bescherming van waardevolle bomen naar daadwerkelijke alles doen wat mogelijk is om de Witte paardenkastanje voldoende leefruimte en goede leefomstandigheden te bieden, laat de gemeente alle mogelijkheden liggen. Sterker nog de gemeente doet in mijn optiek erg weinig om uitvoering te geven aan de bescherming van deze monumentale boom.

Door de huidige projectontwikkelaar is opdracht gegeven aan Boomontzorging.com een boomeffectanalyse te maken.
Er is een aantal jaren terug een boomeffectanalyse gemaakt, door boomadviesbureau Duifhuizen, in opdracht van Eurocommerce bij de toenmalige bouwplannen. Deze BEA is door de gemeente niet ter beschikking gesteld aan de huidige ontwikkelaar. Aanwezige beschikbare informatie is daarmee niet gebruikt.
De bomendeskundige van de gemeente heeft destijds, ten behoeve van de BEA die door Duifhuizen is opgesteld, de kroonprojectie van de Witte paardenkastanje ingemeten. De boomeffectanalyse die door boomontzorging.com is opgesteld, geeft een flink afwijkende kroonprojectie. Als gevolg hiervan komt

Boomontzorging.com tot een slechts beperkte bescherming van de boom en concludeert Boomontzorging.com dat er zelfs tot onder de kroonprojectie kan worden gebouwd.
(In bijgevoegd overzicht zijn de meest opvallende verschillen tussen de beide boomeffectanalyses opgenomen.)

Gevolg is dat de eerste presentatie van de bouwplannen liet zien dat onder de boom huizen ter hoogte van 13 meter zijn geprojecteerd. Het was allemaal indicatief. En er kan nog gewijzigd worden in de plannen, zo werd verzachtend opgemerkt.
De gemeente laat de projectontwikkelaar haar gang gaan en neemt geen standpunt in over de bescherming van de boom. De gemeente verwijst naar de BEA en gaat voorbij aan haar eigen inmetingen die zijn opgenomen in het rapport van Boomadviesbureau Duifhuizen. Met name de kroonprojectie pakt gunstiger uit. En over de werkzone die nodig is wordt helemaal niet meer gerept. Die zone wordt in de eerdere rapportage wel genoemd. Hoe kan het dat de gemeente voorbijgaat aan informatie die door haar zelf in een eerder plan is aangeleverd ?

De opmerking (in de BEA van boomontzorging.com) dat als de boom in de toekomst dood zal zijn, het huidige bouwplan ruimte laat voor uitbouw van de herenhuizen aan de achterzijde, is heel suggestief en laat vanuit boomontzorging.com vooral meedenken met de projectontwikkelaar zien. Van een bomenadviesbureau zou je mogen verwachten dat het hoofduitgangspunt is behoud van de boom op zo lang mogelijke termijn. De studie van boomontzorging.com is hiermee niet objectief te noemen.

De gemeente geeft op de waardevolle bomenlijst gemeente Arnhem aan dat bij werkzaamheden in de buurt van waardevolle bomen rekening moet worden gehouden met de kwetsbare boomzone. De kwetsbare boomzone is kroonprojectie+ 2 meter volgens de Bomenstichting. Deze zone is ook in het rapport van boomadviesbureau Duifhuizen aangehouden. In het rapport van Boomontzorging.com wordt niet over een kwetsbare boomzone gesproken. Dat betekent dat in de kroonprojectie onvermijdelijk werkzaamheden plaats gaan vinden die altijd een negatief effect zullen hebben op het wortelpakket van de boom en hiermee de leefomstandigheden van de boom onherroepelijk en onomkeerbaar zal aantasten.

In het laatste overleg dat met gemeente, projectontwikkelaar en de commissie leefomgeving Burgemeesterskwartier is geweest, te weten 7 december j.l., is gesproken over het gewenste toetsingskader voor bescherming van de boom. Dat kader is op dit moment niet helder en daarmee is het onmogelijk om een goede bebouwingsgrens in het bestemmingsplan op te nemen.

In eerste instantie dient er bij de bestemmingsplanwijziging voldoende beschermende afstand tot de monumentale boom worden gehouden. Dit eerste toetsingskader moet voldoende bescherming bieden. Dat betekent dat er binnen kroonprojectie +2 meter geen bebouwing kan worden gerealiseerd.
Het bestemmingsplan is de plek om dit goed te regelen en te waarborgen. Hier ligt een grote kans voor de gemeente Arnhem om te laten zien hoe ze haar bomen- en groenbeleid daadwerkelijk, als het op uitvoering aankomt, vormgeeft.

Daarnaast wijs ik er nog maar eens op dat de geweldige Plataan die aan de Sonsbeekzijde van het station stond, door graafwerkzaamheden en opslag van materialen onder de kroonprojectie waardoor het wortelpakket onherstelbaar beschadigd is, het niet gered heeft. Het is dan ook cruciaal dat er voorzichtig met de leefomstandigheden van monumentale bomen wordt omgegaan. Ik heb er geen vertrouwen in dat, met de voorgestelde beschermingsmaatregelen en de zeer nabijgelegen geplande bebouwing, deze monumentale paardenkastanje het zal overleven. De bescherming van monumentale bomen is een zaak van de gemeente en kan niet worden overgelaten aan een projectontwikkelaar.

Overigens, en ik loop nu vooruit op een mogelijke aanvraag omgevingsvergunning, is niet duidelijk uit de gemeentelijke voorschriften wie het werkplan zou moeten opstellen, wie dat goedkeurt en wie het handhaaft. Dat laat veel ruimte voor interpretatie. Hierover is in elke situatie helderheid gewenst.

Tot slot vraag ik aandacht voor de aansluiting van K10 op K12. In het uiteindelijke plan is er mogelijk straks een wand met Herenhuizen gebouwd en staat er een vreemd gebouw op K12, dat in uitstraling helemaal niets te maken heeft met de herenhuizen.
De aansluiting tussen beide kavels vraagt bijzondere aandacht.

Concluderend:
Welke inspanningen gaat de gemeente zelf daadwerkelijk doen om de monumentale boom te beschermen en te behouden ?
De gemeente is niet geloofwaardig, in haar rol als behartiger van het algemeen belang, als de huidige BEA opgesteld door boomontzorging.com wordt aangehouden als uitgangspunt, terwijl blijkt dat de metingen van de kroonprojectie door Boomontzorging.com zoveel afwijkt van hetgeen door de gemeente zelf in het verleden is vastgesteld.
De kwetsbare zone van de boom moet minimaal worden gesteld op kroonprojectie + 2 meter. De grens van het te bebouwen gebied in het ontwerp bestemmingsplan moet hierop worden aangepast.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geinformeerd en zie uw reactie met belangstelling tegemoet.
Hoogachtend,

[redacted]

Vergelijking Boomeffectrapportages

	Bomen effectanalyse Duifhuizen Boomadviesbureau	**Boomeffectanalyse BoomOntzorging.com**
opdrachtgever	Eurocommerce	KondorWessels
jaar	2010	2017
aanleiding	Kantoorgebouwen K10	Herenhuizen K10
lengte en breedte boom, kroonprojectie	16 meter (oost-west) bij 15 meter (noord-zuid), licht elliptisch NB Ingemeten door Arnhem, Dienst Stadsbeheer	12 meter bij 18 meter (kroonprojectie "wat ovaal")
hoogte boom	18 meter	19 meter
plantjaar boom	1900-1910 (bron: Bomenstichting)	1880 ("even oud als de woningen")
levensverwachting	Max (>15 jaar)	10-15 jaar
conditie	goed	goed
mineermot?	Geen melding	Vraat kastanjemineermot
ziektes?	Geen ziekte	Geen kastanje bloederziekte " geen symptomen, maar kan wel al aangetast zijn" p.9!
maatregelen	Minimale werkzone nodig van 2 meter	Geen melding van afstand houden tot de boom zelf
	Geen grond onder kroonprojectie vervangen of verplaatsen (!). (=5 meter) verdichting van grond onder de kroonprojectie (door machines tijedens bouw) dient ten allen tijde voorkomen te worden (p14)	Afgraving zou kunnen tot 4 meter van de stamvoet van de boom (p13)
		Woning kan vast zo ontworpen worden, dat na dood van de boom, deze uitgebouwd kan worden (!!)

Afgiftebewijs

Gemeente Arnhem

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Afgegeven documenten:

Datum van afgifte:

Document/kenmerk:

In ontvangst genomen door:

Handtekening baliemedewerker:

In ontvangst genomen door DIV/Naam en paraaf: _____

Datum en tijd in ontvangstname: _____

Arnhem GEMEENTE

03 JAN. 2010

Gemeente Arnhem
t.a.v. Gemeenteraad

Postbus 9029

6800 EL Arnhem

Bart Lagerberg - RE: Betr.: RE: Concept-bestemmingsplan Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)

Van: <RO-ProRail@prorail.nl>
Aan: <Bart.Lagerberg@arnhem.nl>
Datum: 08-01-2018 16:16
Onderwerp: RE: Betr.: RE: Concept-bestemmingsplan Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)

Geachte heer Lagerberg, beste Bart,

Het ontwerp-bestemmingsplan "Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)", welke met ingang van 28 november 2017 tot en met 8 januari 2018 ter inzage ligt, geeft ProRail aanleiding om - in formele zin - tijdig de volgende zienswijze in te brengen.

Toelichting:
Er is geen paragraaf opgenomen ten aanzien van trillingen. Het door DGMR uitgevoerde onderzoek 'Haalbaarheidsonderzoek Aspect trillingen nieuw te realiseren woningen, d.d. 4 januari 2018 is nog niet voldoende verwerkt in de toelichting. Bij deze het verzoek om dit alsnog te doen zodat wij dit aspect kunnen beoordelen.

Met vriendelijke groet,

Projectcoördinator | LJV
088 231 15 15 | 06 55 46 23 48 | www.prorail.nl
Tulpenburgh 1.36 , Moreelsepark 3, 3511 EP Utrecht | Postbus 2038, 3500 GA Utrecht

INGEKOMEN - 3 JAN. 2018

Aan: De gemeenteraad van Arnhem

Postbus 9029

6800 EL Arnhem

Arnhem, 3 januari 2018

Betreft: Zienswijze ontwerp-bestemmingsplan Arnhem Centraal-Amsterdamseweg (K10)

Geachte raad,

Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om onze zienswijze kenbaar te maken betreffende het ontwerp-bestemmingsplan Arnhem Centraal-Amsterdamseweg (K10), zoals dat op 28 november 2017 ter inzage is gelegd.

In algemene zin zijn wij tevreden met de voorgestelde bestemmingsplanwijziging van kantoor- naar woonbestemming. Echter de wijze waarop in het plan wordt omgegaan met de bescherming van de door de gemeente aangewezen monumentale boom in onze achtertuin roept vele vragen op. Het lijkt er niet op dat de afwegingen rondom deze boom op basis van objectieve gronden hebben plaatsgevonden. De in opdracht van de initiatiefnemer KondorWessels opgestelde boomeffectrapportage lijkt naar het gewenste resultaat toe te redeneren. Om die reden maken we dan ook bezwaar tegen de in het bestemmingsplan opgenomen begrenzing voor de woonbebouwing in het gedeelte dat het dichtst bij de Sonsbeekzijde-uitgang van het station ligt. De begrenzing ter bescherming van de genoemde monumentale boom is veel te krap ingetekend, waardoor deze onvoldoende beschermd kan worden. De ingetekende grens voor woonbebouwing achter de percelen van Bouriciusstraat 11 en Bouriciusstraat 9 is derhalve onjuist.

De conclusie van paragraaf 5.6 van de toelichting van het ontwerp-bestemmingsplan is echter dat er "geen belemmeringen" voor de voorgenomen ontwikkeling zijn.

Ondergetekenden willen dat met klem tegenspreken. De genoemde conclusie uit de toelichting zou alleen valide zijn indien ook de daaraan ten grondslag liggende aannamen en vooronderstellingen juist zouden zijn. Dat is zeker op een aantal cruciale onderdelen niet het geval.

In de kern zijn de volgende aannamen en vooronderstellingen uit de boomeffectanalyse in opdracht van KondorWessels uitgevoerd door 'Boomontzorging.com', discutabel of pertinent onjuist:

1. De omvang van de kroonprojectie is 18x12 meter
2. Het wortelpakket beperkt zich tot 4 meter vanaf de stamvoet van de boom
3. De bebouwing kan vanaf 4 meter van de stam plaatsvinden, werkruimte voor de bouw is niet nodig
4. Er kan gebouwd worden tot een hoogte van 9 meter, zonder de gesteltak op 9,5 meter hoogte te beïnvloeden

Voordat we op elk van deze vier punten ingaan, willen we er graag op wijzen dat er voor eerdere plannen voor K10 in het recente verleden ook boomeffectenanalyses zijn uitgevoerd. De conclusies uit deze analyses van 2010 komen op cruciale onderdelen niet overeen met de huidige conclusies.

De betreffende onderzoeken zijn uitgevoerd door Boomadviesbureau Duifhuizen in opdracht van Eurocommerce. Bij de toenmalige behandeling van het bestemmingsplan K10, werd deze analyse, tezamen met een aanvulling daarop, door de gemeente gebruikt bij de afhandeling van bezwaren.

Overigens zijn de in opdracht van de initiatiefnemer door Boomontzorging.com opgemeten begrenzingen sterk afwijkend van wat er op luchtfoto's en in het veld te zien is. Graag wijzen we er in dat verband op dat voor de analyse van 2010 de inmetingen van de kroonprojectie hebben plaatsgevonden door de Dienst Stadsbeheer van de gemeente Arnhem.

1. De omvang van de kroonprojectie is 18x12 meter

De in de boomeffectanalyse van Boomontzorging.com genoemde kroonprojectie is onjuist. Op de luchtfoto in de rapportage is trouwens simpelweg te zien dat dit niet klopt. De rode stippellijn op de luchtfoto op pagina 4 van de rapportage staat te veel in noordwestelijke richting ingetekend, waardoor de boom onjuist geprojecteerd wordt. De eerder door de Dienst Stadsbeheer ingemeten kroonprojectie was in 2010 al 16x15 meter. Metingen in het veld door ondergetekenden laten ook zien dat de kroonprojectie van de boom ongeveer 17,5x15,5 meter bedraagt.
Kortom het uitgangspunt dat de breedte van de boom, gemeten loodrecht op de tuinmuren van de twee genoemde percelen aan de Bouriciusstraat slechts 12 meter zou zijn, klopt niet.

De straal van de halve cirkel in het ontwerp-bestemmingsplan is dan ook tenminste 2 a 2,5 meter te klein, louter gebaseerd op de kroonprojectie. Dat is goed te zien, aangezien in het op 28 september 2015 definitief vastgestelde aangrenzende bestemmingsplan Burgemeesterswijk-Transvaal de andere helft van de cirkel veel groter is. Beide halve cirkels sluiten daardoor niet op elkaar aan.

Tenslotte wordt nog opgemerkt dat afbeelding 2 op pagina 5 van de boomeffectanalyse van Boomontzorging.com suggestief en onjuist is. Gesteld wordt dat de boomprojectie met een rood-wit lint is aangegeven. Dit is onjuist. Op de foto is overduidelijk te zien dat het lint ONDER de boom loopt. Verder wordt gesuggereerd dat met de rode lijn de locatie van de woning (6,5 meter diep) is weergegeven. Ook dit is onjuist, het aangegeven vlak is kleiner.

2. Het wortelpakket beperkt zich tot 4 meter vanaf de stamvoet.

Deze aanname is van belang, aangezien in de boomeffectanalyse gesteld wordt dat er op een afstand van 4 meter vanaf de stam geen beperkingen zijn voor de bouw. In alle literatuur rondom het wortelstelsel van paardenkastanjes wordt als leidraad aangehouden dat het wortelstelsel zich tenminste uitstrekt tot de kroonprojectie. Ook in de eerdere boomeffectanalyse van 2010 is op basis van proefsleuvenonderzoek een advies opgesteld. Daarbij werd vastgesteld (Duijfhuizen, pag. 13) dat op 5 meter vanaf de muur (overeenkomend met 5,50 meter vanaf de stamvoet) "veel fijnere wortels en veel haarwortels zijn aangetroffen, met name tussen 10 en 60 cm beneden het maaiveld". Ook zijn toen bodemgasanalyses uitgevoerd, waaruit bleek dat de grond tot dezelfde afstand (5 meter uit de muur, 5,5 meter uit de stam) goed was doorlucht. Kortom het is waarschijnlijk dat het wortelpakket van de kastanjeboom veel verder dan 4 meter uit de stamvoet (3,5 meter uit de muur) reikt.

Terzijde wordt nog opgemerkt dat de tekening op pag. 16 van het rapport van Boomontzorging.com de drie proefstroken laat zien. De tekening is nogal suggestief. Immers de totale lengte van de drie proefstroken is max. 5,1 meter lang en moeten derhalve allen binnen de kroonprojectie vallen. Echter ze staan tot 1,5 meter buiten de kroonprojectie getekend. Hierdoor wordt ten onrechte de suggestie gewekt dat de beoogde bouwactiviteiten niet onder de kroonprojectie zouden plaatsvinden.

3. De bebouwing kan vanaf 4 meter van de stam plaatsvinden, werkruimte voor de bouw is niet nodig

Deze aanname is er allereerst op gebaseerd dat het wortelstelsel van de boom zich slechts tot 3,5 meter uit de muur (4 meter vanuit de stamvoet) zou uitstrekken (zie hiervoor). Bovendien wordt aangenomen dat er vanaf die veronderstelde grens van het wortelpakket gebouwd zou kunnen worden. Algemeen wordt echter geadviseerd dat er buiten het wortelpakket en de kroonprojectie tenminste een werkzone van 2 meter aangehouden zou moeten worden. Dit wordt ook door de Bomenstichting geadviseerd. Deze ruimte is nodig voor het plaatsen van steigers en het uitvoeren van de werkzaamheden. Ook moet voorkomen worden dat er bodemverdichting of vergraving plaatsvindt onder de kroonprojectie (bijlage 2 van het rapport van Boomontzorging.com bevat overigens al deze richtlijnen, maar ze worden niet gevolgd). In het eerdergenoemde rapport van Duijfhuizen (pag. 14 en 15) zijn wel vele aanbevelingen opgenomen voor deze zone. Verder zal het zo dicht bouwen bij de boom, deels zelfs onder de kroonprojectie, de waterhuishouding en vochtvoorziening van de boom nadelig beïnvloeden.

Geconcludeerd moet worden dat deze aanname (van 4 meter vanaf de stam kan gebouwd worden) onmogelijk terecht kan zijn. Er dient een beschermingszone van tenminste 7 meter vanuit de muur (7,5 meter vanuit de stamvoet) aangehouden te worden, zoals in het eerdere rapport van Duijfhuizen is opgenomen.

4. Er kan gebouwd worden tot een hoogte van 9 meter, zonder de gesteltak op 9,5 meter hoogte te beïnvloeden

De maximale bouwhoogte van de geplande panden, deels onder de kroonprojectie, loopt op tot 13,2 meter. Onduidelijk is uit het bestemmingsplan welke hoogte precies op welke plek is toegestaan. Duidelijk is echter dat het bouwen van -naar het nu lijkt- drie etages onder de op 9,5 meter hoogte aanwezige cruciale gesteltak, niet mogelijk lijkt zonder de boom te beschadigen of de leefomstandigheden van de monumentale beschermde boom nadelig te beïnvloeden.

Conclusie monumentale boom

Geconcludeerd kan worden dat gelet op de vier bovengenoemde punten, het niet mogelijk is de boom afdoende en langdurig te beschermen tijdens en na de bouw. De bouw van de herenhuizen op zo'n korte afstand van de monumentale kastanjeboom kan dan ook niet toegestaan worden. De beschermingszone rondom de boom dient aanmerkelijk vergroot te worden en de grens van eventuele bebouwing dient daaraan aangepast te worden.

Daarnaast willen we graag nog een aantal aanvullende opmerkingen maken.

Voorgeschiedenis

In algemene zin zijn we wat verbaasd dat de gemeentelijk projectleider van dit plan niet op de hoogte is van het bestaan van de analyse van Duijfhuizen uit 2010, noch deze ter beschikking heeft gesteld aan de initiatiefnemer. Op deze wijze wordt geen recht gedaan aan de voorgeschiedenis rondom deze boom. Ter bescherming van de boom heeft de Raad van State in het verleden uitspraak gedaan en zijn er na veel overleg met de gemeente voor het bestemmingsplan Arnhem Centraal II randvoorwaarden opgesteld. Deze randvoorwaarden komen in het voorliggende plan niet meer expliciet terug.

Levensverwachting boom

De vitaliteit en conditie van de kastanjeboom is goed. Er zijn geen symptomen of tekenen van aantasting door de Kastanjebloedingsziekte, noch van aantasting door houtparasitaire schimmels. Dat wordt in beide boomeffectanalyses geconstateerd. Vreemd genoeg is de verwachte levensduur in het rapport van Boomontzorging.com "niet veel langer dan 10 tot 15 jaar" vanwege het verhoogde risico op de Kastanjebloedingsziekte. In het rapport wordt op pag. 14 zelfs al ingespeeld op het kappen van de boom na 10 tot 15 jaar, waarmee dan in het ontwerp van de woning rekening kan worden gehouden, "zodat deze na de kap van de boom relatief eenvoudig uitgebouwd kan worden".

Periode na de bouw

Graag zouden wij van de gemeente horen op welke wijze de beperkingen voor het gebruik van de toekomstige tuinen onder de kroonprojectie van de boom, gehandhaafd gaan worden. Dit om te voorkomen dat de boom door oneigenlijk gebruik inderdaad na korte tijd gekapt moet worden en de woning uitgebouwd kan worden. Verder zal de waterhuishouding ter plaatse worden beïnvloed, waarvoor compenserende maatregelen voor de boom nodig zullen zijn. Ook zijn wij benieuwd op welke wijze gefaciliteerd kan worden dat eigenaren van de boom onderhoud kunnen plegen aan de boom vanaf de Amsterdamseweg kant.

Aansluiting bebouwing met K12

In het ontwerp-bestemmingsplan en de plannen van KondorWessels wordt geen aandacht besteed aan de aansluiting van de beoogde woonbebouwing van K10 op het vergunde kantoorgebouw van Breedband Arnhem op de locatie K12. Gelet op de geluidhinder zou hier een geluidwand of muur moeten komen. Graag zouden we een goede inpassing in het bestemmingsplan opgenomen zien.

Conclusie

De laatste twee woningen passen niet binnen de kaders zoals benodigd om de monumentale boom langdurig te beschermen. Wij verzoeken u dan ook het bestemmingsplan op dit punt aan te passen.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend

Afgiftebewijs

Gemeente Arnhem

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Afgegeven documenten:

Datum van afgifte:

Document/kenmerk:

In ontvangst genomen door:

Handtekening baliemedewerker:

In ontvangst genomen door DIV/Naam en paraaf:

Datum en tijd in ontvangstname:

Arnhem GEMEENTE

De gemeenteraad van Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

DUIFHUIZEN
BOOMADVIESBUREAU

BOOM EFFECT ANALYSE

Paardenkastanje, Bouriciusstraat 9, Arnhem

Referentienummer:	**BD10090.109**
Opdrachtgever:	**EuroCommerce**
Datum afronding:	**12 maart 2010**

BOOM EFFECT ANALYSE

Paardenkastanje, Bouriciusstraat 9 te Arnhem

Colofon

© Boomadviesbureau Duifhuizen
Onafhankelijk adviesbureau voor bomen en ecologie
Bouwmeestersgoed 15
3882 KL Putten
T: 0341 370 290
F : 0341 370 104
M : 06 46206749
E: info@boomadviesduifhuizen.nl
I : www.boomadviesduifhuizen.nl

Project: Boomeffectanalyse paardenkastanje, Arnhem
Opdrachtgever: Eurocommerce Projectontwikkeling BV
Contactpersoon: Pascal Kok
Bergweidedijk 40
Postbus 139, 7400 AC Deventer
Referentienummer: BD10090.109
Datum: maart 2010
Auteur: ing. P.C. Duifhuizen

Copyright © 2010 Boomadviesbureau Duifhuizen. Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur. Voor meer informatie of meer exemplaren van dit rapport, neem contact op met de auteur. Boomadviesbureau Duifhuizen is niet aansprakelijk voor directe of indirecte schade die voortvloeit uit toepassing van de conclusies, aanbevelingen of adviezen uit dit rapport.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 5
   - 1.1 Aanleiding opstellen bomeneffectanalyse
   - 1.2 Standaardvraag bomeneffectanalyse
   - 1.3 Situatie en uit te voeren werk

2. METHODIEKEN 6
   - 2.1 Omschrijving gebruikte methodieken
   - 2.2 Opname inventarisatiegegevens en conditiebepaling
   - 2.3 Visuele boomcontrole en vitaliteit
   - 2.4 Metingen afstanden in relatie tot nieuwbouw

3. ONDERZOEKSRESULTATEN 8
   - 3.1 Beleidstatus
   - 3.2 Kwaliteit van de houtopstand
   - 3.3 Visuele boomcontrole en projectie kroon
   - 3.4 Toekomstverwachting in onveranderde omstandigheden
   - 3.5 Kroonafmetingen
   - 3.6 Metingen afstanden in relatie tot nieuwbouw
   - 3.7 Groeiplaatsonderzoek
   - 3.8 Gevolgen werk voor boom

4. CONCLUSIE EN ADVIES 13
   - 4.1 Conditie en toekomstverwachting boom
   - 4.2 Relatie boom en nieuwbouw
   - 4.3 Aanbevelingen voor en tijdens de bouwwerkzaamheden
   - 4.4 Aanbevelingen na afloop bouwwerkzaamheden
   - 4.5 Tijdsbalk en planning werkzaamheden in relatie met boombescherming

Bijlage 1: Bescherming van bomen bij bouwen 16
Bijlage 2: Foto-overzicht 17
Bijlage 3: Inmeting kastanje 19

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding opstellen bomeneffectanalyse

Door Eurocommerce Projectontwikkeling BV te Deventer is opdracht gegeven aan boomadviesbureau Duifhuizen voor het uitvoeren van een Bomen Effect Analyse bij een kastanje aan de Bouriciusstraat te Arnhem. Deze paardenkastanje is een landelijke en gemeentelijke monumentale boom en zal dichtbij geplande nieuwbouw komen te staan. De boom is eigendom van Familie Gathier, woonachtig aan de Bouriciusstraat 9.

Het kantoorpand zoals dat door Eurocommerce B.V. zal gerealiseerd zal worden, zal op beperkte afstand van de boom gebouwd worden, waarbij de essentiële vraag is hoeveel afstand tussen boom en gebouw noodzakelijk is, vanuit het oogpunt van de boom. Verder zal nagegaan worden wat de invloed van het gebouw op de conditie en toekomstverwachting van de boom zal zijn en welke maatregelen voor, tijdens en na de bouwwerkzaamheden noodzakelijk zijn voor het duurzaam instandhouden van de boom. Uitgangspunt is behoud van de boom, gezien de monumentale waarde.

1.2 Standaardvraag bomeneffectanalyse

Door middel van een Bomen Effect Analyse (hierna te noemen BEA) zal beoordeeld worden wat de invloed van de voorgenomen werkzaamheden zullen zijn op de boom. Met de onderzoeksresultaten kan antwoord verkregen worden op de vraag of de boom, in het perspectief van de voorgenomen bouw, in zijn huidige verschijningsvorm en op deze standplaats, duurzaam behouden kan blijven.

1.3 Situatie en uit te voeren werk

Het terrein waarop het kantoorpand gerealiseerd zal worden, ligt feitelijk tussen de Amsterdamseweg en de achtertuinen van de Bouriciusstraat. Het terrein ligt op dit moment braak. Het te realiseren complex zal het grootste deel van het terrein in beslag nemen en zal dus ook in de invloedssfeer van de kastanje komen te staan. Er zijn door het architectenbureau diverse varianten van voorlopige ontwerpen aangeleverd, allen hebben in mindere of meerdere mate invloed op de kastanje. Gezien de monumentale waarde van de boom zal nagegaan moeten worden hoe negatieve invloeden beperkt of voorkomen dienen te worden en of deze ontwerpen zoals die er nu liggen aangepast zullen moeten worden om schade aan de boom te voorkomen.

Foto 1: Vogelvlucht van omgeving projectgebied (blauwe lijn) met kastanje omcirkeld.(bron: bing.com/maps)

Het onderzoek is uitgevoerd op donderdag 25 februari 2010, de rapportage is afgerond op vrijdag 12 maart 2010.

2 METHODIEKEN

2.1 Omschrijving gebruikte methodieken

Een beoordeling van de gevolgen van bouw- of aanlegwerkzaamheden in de nabijheid van bomen is pas een Bomen Effect Analyse, wanneer deze aan de strikte inhoudseisen van dit instrument voldoet. Deze eisen vormen daarmee tevens een landelijke beoordelingsstandaard: de BEA-standaard. In een Bomen Effect Analyse worden de uitgangspunten van een bouw of aanleg, de kwaliteit van de houtopstand ter plaatse, de gevolgen van de bouw of aanleg op die kwaliteit, de mogelijke alternatieven, als wel de kans op duurzame instandhouding van de bomen, vooraf inzichtelijk gemaakt.

In dit hoofdstuk lichten wij de verschillende onderzoeksmethoden toe die bij het tot stand komen van de Bomen Effect Analyse zijn gebruikt.

2.2 Opname inventarisatiegegevens en conditiebepaling

Van de kastanje is een aantal inventarisatiegegevens opgenomen. Naast vaste boomgegevens (boomsoort, locatie) worden ook variabele gegevens opgenomen (conditiebepaling en stamomtrek, kroonprojectie en kroonomvang). De conditiebepaling is een momentopname van de verschijningsvorm van een boom. Bij de conditiebepaling is onderscheid gemaakt tussen de volgende vier categorieën:

Goed
De boom vertoont een beeld dat van de soort verwacht mag worden onder goede groeiplaatsomstandigheden en op een goede groeiplaats.

Redelijk
Niet-optimale groei, maar de minder optimale omstandigheden hebben nog geen duidelijke negatieve gevolgen voor de verdere ontwikkeling van de boom.

Matig
Er is duidelijk sprake van negatieve gevolgen voor de verdere ontwikkeling van de boom, zoals beginnende scheutsterfte.

Slecht
Duidelijk aftakelende boom, waarbij veelal sprake is van een ijle kroon met zware scheutsterfte, resulterend in veel en soms zwaar dood hout.

De toekomstverwachting is de verwachting hoelang de boom gezond blijft en kan blijven staan bij ongewijzigde omstandigheden. In de regel wordt deze verwachting, die dus in eerste plaats en inschatting is en ten tweede mettertijd kan wijzigen, ook ingedeeld in de vier klassen, namelijk Goed (> 15 jaar), Redelijk (10-15 jaar), Matig (5-10 jaar) of Slecht (<5 jaar).

2.3 Visuele boomcontrole en vitaliteit

De controle van de kastanje is uitgevoerd met behulp van de VTA methode. De afkorting VTA staat voor Visual Tree Assessment. Door middel van deze methode wordt het (breuk)risico van een boom visueel beoordeeld op grond van de bouw en het groeigedrag. Er wordt daarnaast onder andere gecontroleerd op de aanwezigheid van schimmels, insecten, holten en inrottingen, mechanische beschadigingen, inrottende snoeiwonden, kleeftakken en afgestorven takken. Tevens wordt naar de scheutlengte, de knoppen en de algehele vitaliteit van de boom gekeken.

2.4 Metingen afstanden in relatie tot de nieuwbouw

Relevante afstanden tussen geplande nieuwbouw en de boom zijn opgemeten. Het gaat hier bijvoorbeeld om de uiteindelijke afstand van de boom tot de gevellijn, de afstanden ondergronds tussen parkeerkelder en boom/muur, de relatie tussen de hoogte van het gebouw en de boom en welke minimale afstanden er nodig zijn om de boom geen blijvende schade te berokkenen. In relatie hiermee zijn tevens op relevante afstanden en punten een aantal proefsleuven gegraven en/of boringen uitgevoerd om na te gaan waar zich oppervlakkige en diepere beworteling van de boom bevindt en wat de gevolgen van eventuele verwijdering hiervan zijn voor de conditie en toekomstverwachting van de boom.

De gemeente Arnhem (dienst Stadsbeheer) heeft de verschillende monumentale bomen aan de achterzijde van de Amsterdamseweg in 2009 ingemeten, waarbij niet alleen de exacte plaatsbepaling van de boom ingemeten is maar ook de diameters van de kroon (oost-westrichting en noord-zuidrichting). De resultaten zijn te vinden in Bijlage 3.

3 ONDERZOEKSRESULTATEN

3.1 Beleidstatus

De boom (witte paardenkastanje; *Aesculus hippocastanum*) staat op de gemeentelijke lijst van monumentale en waardevolle bomen van de gemeente Arnhem. De boom staat tevens op de landelijke lijst van de Bomenstichting. De boom is daardoor extra beschermd ten opzichte van andere niet-monumentale bomen.

3.2 Kwaliteit van de houtopstand

De kastanje vertoont een goede conditie en een goede mechanische opbouw. De kroon is gezond en fraai. Er is in beperkte mate licht dood hout aanwezig in de binnenkroon, veroorzaakt door lichtgebrek. De boom is ongeveer 18 meter hoog. De omtrek van de stam is 283 cm en dus is de diameter 90 cm. De boom staat in de hoek van de tuin, op 50 cm afstand van een oude muur, die het perceel van Bouriciusstraat 9 scheidt van het projectgebied. De boom is geplant tussen 1900 en 1910 en dus ongeveer 100 jaar oud (bron: monumentale boomgegevens Bomenstichting).

In de onderstaande tabel is de conditiebepaling en de stamomtrek per boom weergegeven.

Nummer	Nederlandse naam	Latijnse naam	Conditie	Stamomtrek
Boom 1	witte paardenkastanje	Aesculus hippocastanum	goed	283 cm.

3.3 Visuele boomcontrole en projectie kroon

De kastanje staat in de achtertuin van de eigenaren van de Bouriciusstraat 9, nabij een 2 meter hoge oude muur. De stamvoet staat in een met teelaarde verhoogd gedeelte van de tuin. De boom heeft een goede mechanisch, evenwichtige opbouw met een fraaie, volledige kroon. Er zijn geen afwijkingen, schimmelaantastingen of holten in de stamvoet, stam of kroon aangetroffen. De scheutlengte is goed te noemen en laat een goede vitaliteit zien.

Foto 2 Overzicht van de boom in de zomer (foto van eigenaar) .
Foto 3 Overzicht van de boom in de winter.

3.4 Toekomstverwachting in onveranderde omstandigheden

De toekomstverwachting zal bij onveranderde omstandigheden goed zijn. Immers, de boom vertoont nu een goede conditie en vitaliteit en aangezien de boom op dit moment voldoende boven- en ondergrondse ruimte heeft, zijn er geen factoren die bij onveranderde omstandigheden de conditie, vitaliteit of toekomstverwachting negatief beïnvloeden.

3.5 Kroonafmetingen

De kroonvorm is licht elliptisch en de diameter is globaal 15 bij 16 m^1 (oost-west, respectievelijk noord-zuidrichting). Hiervan groeit ruim 5 meter aan de buitenzijde van de muur, dus boven het projectgebied. Dit is de buitenste en dus uiterste horizontale lengte van de kroon, richting de top van de kroon versmalt de kroon langzaam. Door deze metingen kunnen de bovengrondse gevolgen van de voorgenomen werkzaamheden op de habitus en kwaliteit van de kronen worden bepaald.

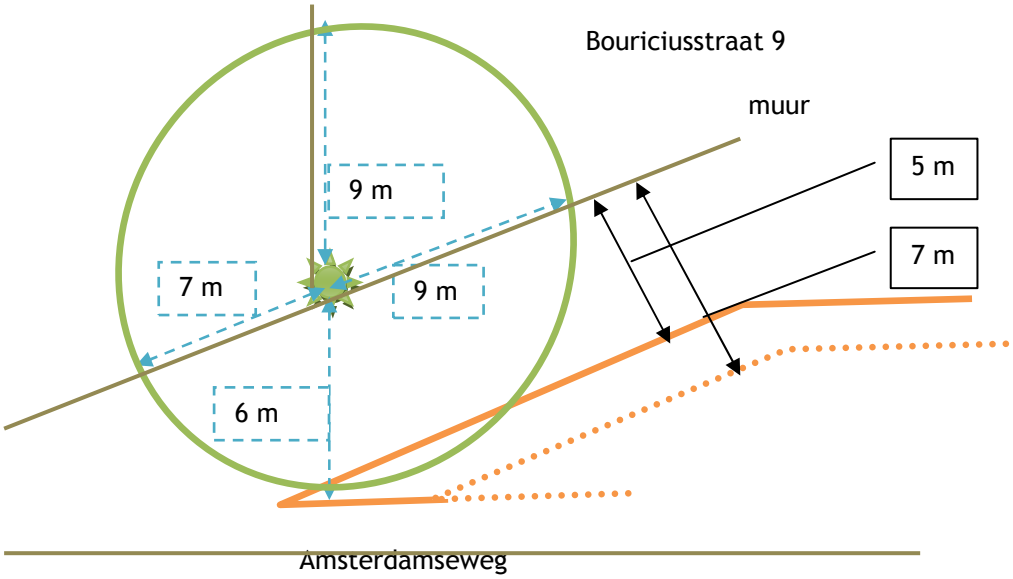

Figuur 4: Afstanden kroonprojectie en oorspronkelijke (5 m^1) en gewenste (7m^1)afstand.

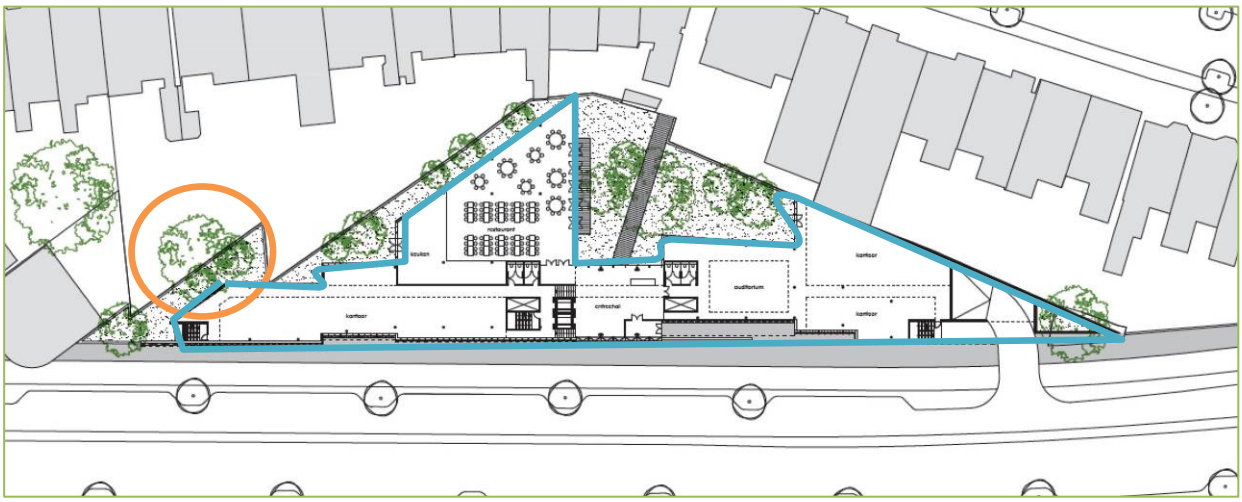

Figuur5: Situering nieuwbouw met boom links.

3.6 Metingen afstanden in relatie tot de nieuwbouw

Volgens het voorlopig ontwerp zou de nieuwbouw op ruimt 5 m^1 afstand van de muur en op 6 m^1 afstand van de stam komen. Dit zou gevolgen hebben voor de kroon van de boom, die dan min of meer tegen de toekomstige gevellijn komt te groeien. Aangezien een werkzone van minimaal 2 m^1 aangehouden dient te worden, zou er over de breedte van de kroon parallel aan de muur 2 m^1 van de gehele kroon verwijderd moeten worden. Dit zal de habitus en de conditie van de boom zwaar aantasten. Bovendien zal ook, in verband met aanleg parkeerkelder en gebouw eenzelfde zone ondergronds verwijderd moeten worden. Deze zone, waar later in het rapport op ingegaan zal worden, is de voor de boom belangrijke wortelzone, met name voor fijnere opname- en haarwortels. Afgraving hiervan zal dus ook ondergronds grote gevolgen hebben voor de toekomstverwachting en vitaliteit van de boom. Voor het gemak en visualisatie is grotendeels gemeten ten opzichte van de muur en niet van de stam van de boom (verschil tussen stam en muur is ongeveer 50 cm). Maten in m^1 in dit hoofdstuk zijn dan ook de maten vanaf de muur.

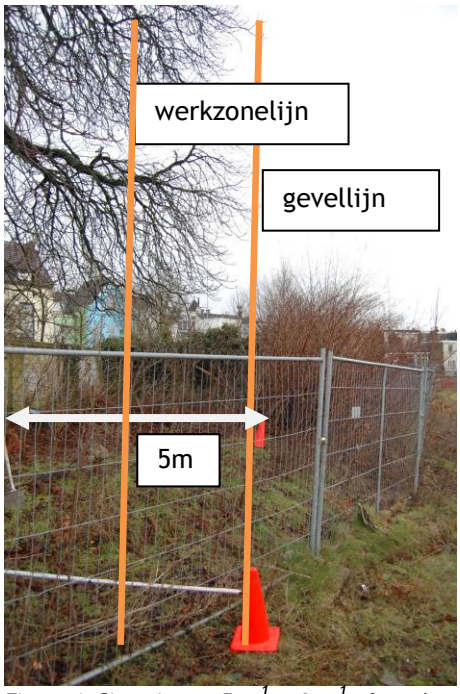

Figuur 6: Situering op 5 m^1 en 3 m^1 afstand, gevellijn en werkzonelijn)

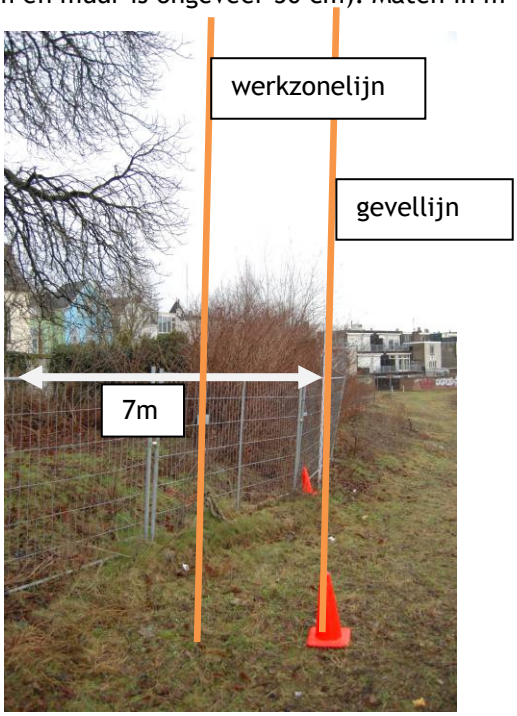

Figuur7: Situering bij aangepast ontwerp, 7m1 afstand vanaf muur.

Figuur 8: Situatie van andere zijde.

Bij een uiteindelijke afstand tussen de gevellijn en de muur van 7 m^1 is er net voldoende ruimte voor een werkzone. Met een werkzone van 2 m^1 breed zou de kroon net buiten de werkzone komen te staan, zie figuur 8. Hierbij komt de gevel op ongeveer 2 à 2,5 m^1 afstand van de buitenste delen van de kroon.

3.7. Groeiplaatsonderzoek

Op een afstand van 5 m^1 en 7 m^1 vanaf de muur zijn proefsleuven gegraven om na te gaan of en waar zich beworteling bevindt. Op 7 m^1 afstand (maaiveldniveau) is geen enkele beworteling, ook geen fijne of oppervlakkige beworteling aangetroffen. Dit zal te maken hebben met het feit dat deze afstand buiten de kroonprojectie ligt en dat de ondergrond zwaar verdicht is en beworteling hier dus nauwelijks kans heeft. De indringingsweerstand bedraagt hier ongeveer 4 tot 6 Mpa, en boven de 3 Mpa is wortelvorming onmogelijk.
Op 5 m^1 afstand zijn echter wel veel fijnere wortels (< 1 cm diameter) en veel haarwortels aangetroffen met name tussen de 10 en 60 cm beneden maaiveld. Zie bijlage 2.
Aangenomen kan worden dat de doorwortelde zone globaal even groot is als de kroonprojectie. Met name de grond tussen de muur en het bouwhek is grotendeels doorworteld en is cruciaal voor het behoud van conditie en vitaliteit van de boom.
Op dezelfde locaties van de proefsleuven zijn bodemgasanalyses uitgevoerd, met controles in de directe omgeving. Hieruit blijkt dat de grond tot het bouwhek (ongeveer 5 m^1 afstand van de muur) voldoende doorlucht is en er van zuurstoftekort/kooldioxideoverschot geen sprake is. Alle metingen variëren daar van 17-19% zuurstof en minder dan 1% kooldioxide.

3.8 Gevolgen werk voor boom

Bij de beoordeling van de gevolgen van de voorgenomen werkzaamheden maken wij onderscheid tussen bovengrondse en ondergrondse gevolgen.

Bovengrondse gevolgen
Als bij de afstand van de gevel tot de boom 7 m^1 aangehouden wordt, zullen de bovengrondse gevolgen gering zijn. Immers, juist deze afstand houdt dermate voldoende rekening met de boom dat er geen blijvende gevolgen voor de kroon te verwachten zijn (mits aan de beschermende maatregelen wordt voldaan). De afstand van de buitenzijde kroon tot de gevel wordt in dat geval ongeveer 2,5 tot 4 m^1 (afhankelijk van de hoogte, immers hoe hoger hoe smaller de kroon) en gezien de grootte en leeftijd van de boom zal de boom niet snel veel groter worden dan zijn huidige omvang.

Ondergrondse gevolgen
De gevolgen hangen af van de parkeerkeldervariant die gekozen wordt. In het ontwerp zijn een tweetal varianten opgenomen:
Variant 1 (Figuur 9): Deze variant komt ongeveer op dezelfde afstand tot de boom te liggen als de begane grond en de verdiepingen. Omdat bij het afgraven van het zand voor de aanleg van de parkeerkelder ook een werkzone van 2 m^1 aangehouden dient te worden, zal er een relatief grote ‘hap’ uit de doorwortelbare zone van de boom verdwijnen, indien dit ontwerp niet aangepast wordt. Er blijft echter wel nog een smalle zone doorwortelbare ruimte intact tussen muur en kelder, vergeleken bij variant 2.
Variant 2 (Figuur 10): Hoewel deze variant wat verder van de boom en de kroon staat, zal door de te realiseren ingang voor de parkeerkelder (tot aan de muur!) veel grond afgegraven worden en permanent verdwijnen. Ook zal door aanleg van verharding in en rond de ingang een groter oppervlak aan ondergrondse groeiruimte permanent voor de boom niet beschikbaar zijn. Per saldo is de verwachting dat deze variant ongunstiger voor de boom is dan variant 1, tenzij de inrijstrook voor de

ingang parkeerkelder verder van de muur en dus de boom aangelegd wordt. Vraag is of dit verkeerskundig haalbaar is.
Gezien de diepe grondwaterstand en het feit dat er geen bronbemaling toegepast zal worden voor de aanleg van de parkeergarage (mond. mededeling P. Kok, Eurocommerce), zullen de negatieve gevolgen optreden voor de grondwaterstand en dus de waterhuishouding van de boom beperkt blijven. Indien de ondergrondse groeiruimte beperkt wordt door aanleg gebouw, zal het vochtleverend vermogen van de grond ook wat beperkter zijn.

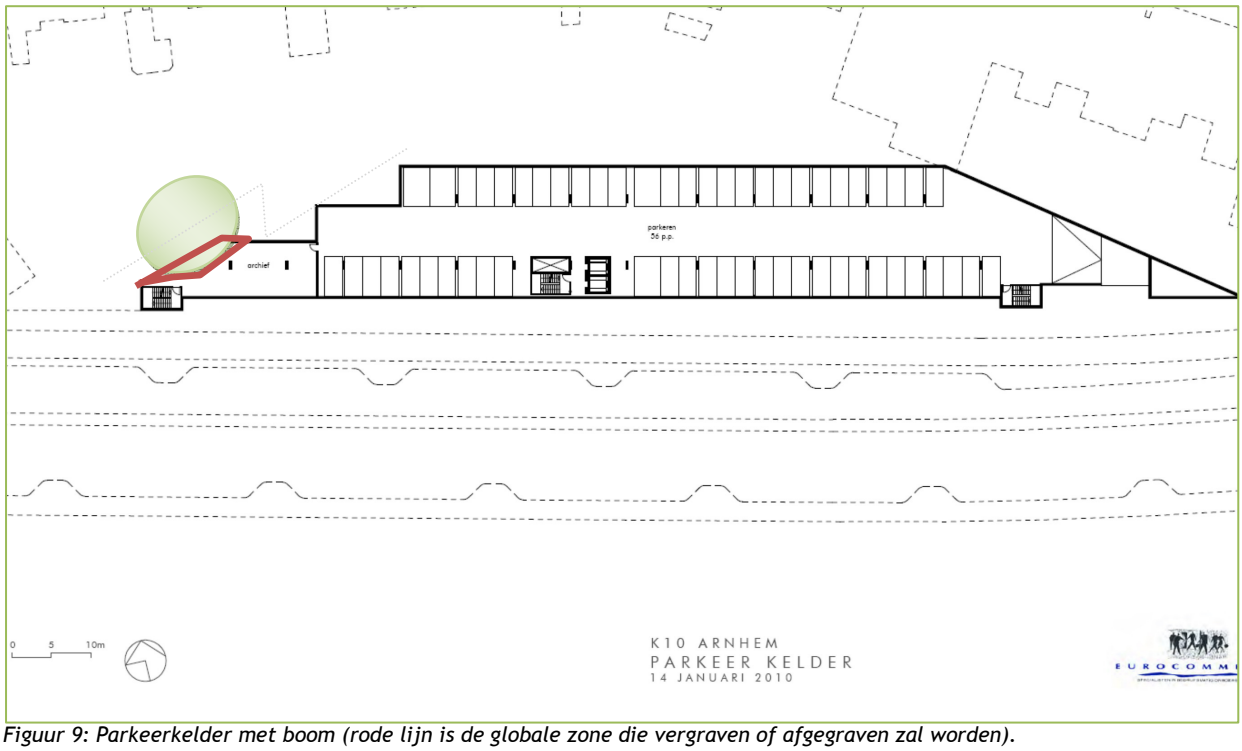

Figuur 9: Parkeerkelder met boom (rode lijn is de globale zone die vergraven of afgegraven zal worden).

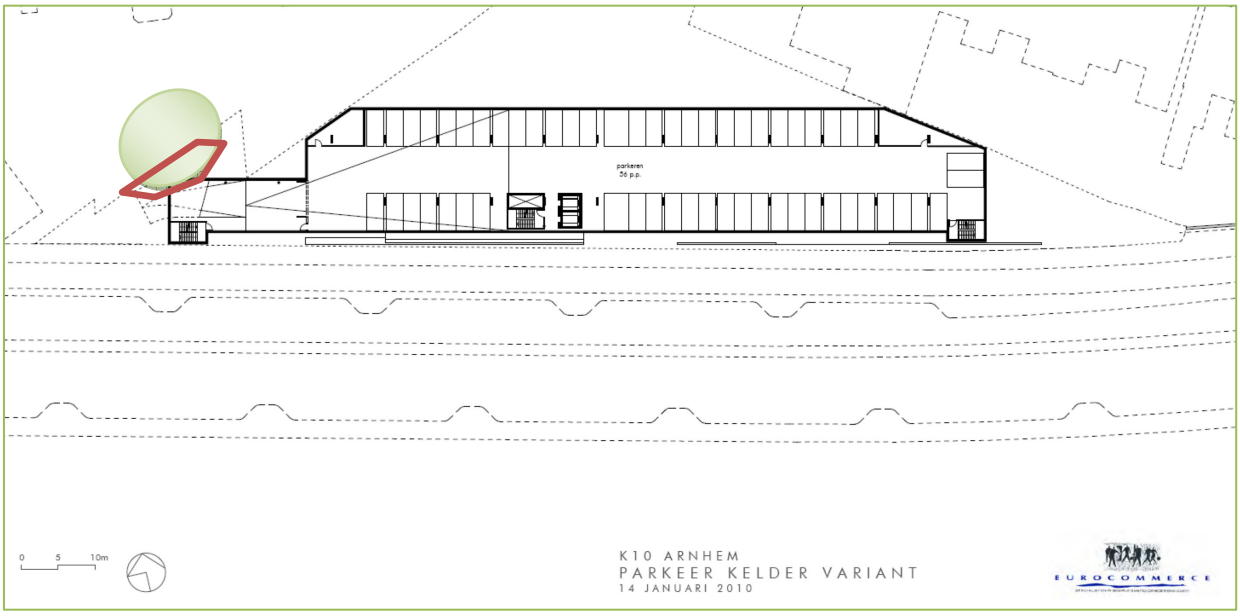

Figuur 10: Parkeerkelder variant met boom(rood is na aanleg ongeschikte of onbeschikbare doorwortelbare ruimte.

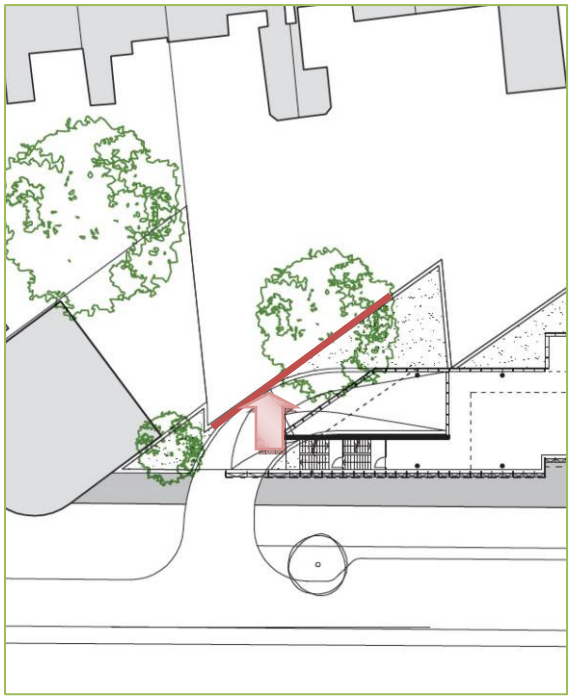

Figuur 11: Variant met parkeerkelderingang.

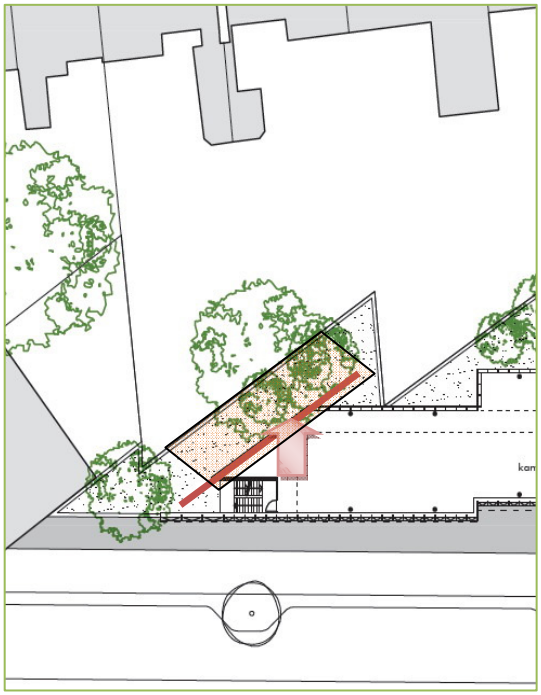

Figuur 12: Variant met ingang rechts (niet zichtbaar).

In bovenstaande figuur 11 zal de parkeerkelderingang tot aan de muur gerealiseerd worden (pijl). Er zal meer ondergrondse groeiruimte in deze variant verdwijnen dan in de rechtervariant (figuur 12), waar weliswaar het gebouw op 5 m[1] afstand geprojecteerd staat (pijl), maar er nog wel een zone met doorwortelbare ruimte overblijft (oranje vlak). De variant uit figuur 12 is daarom gunstiger voor de boom dan de variant met parkeerkelderingang naast de boom. Enige oplossing voor de parkeerkelderingangvariant zou zijn om het gehele ontwerp te verschuiven richting de straatzijde of te versmallen ter hoogte van de kroonprojectie.

4 Conclusies en advies

4.1 Conditie en toekomstverwachting boom

De boom vertoont een goede conditie en vitaliteit. De boom heeft zijn kroonprojectie voor ongeveer 60% boven de tuin en 40% boven het projectgebied en ondergronds zal die verhouding niet veel afwijken. Er zijn geen afwijkingen bij de boom aangetroffen en bij ongewijzigde omstandigheden is de toekomstverwachting goed te noemen.

4.2 Relatie boom en nieuwbouw

Bij realisatie van het gebouw op de afstand zoals op dit moment in het ontwerp staat, komt de gevel tot aan de kroon van de boom te staan. Dit zal negatieve gevolgen voor de boom hebben en dus zal een oplossing gezocht moeten worden in de aanpassing van het ontwerp van de nieuwbouw. Er zal een extra afstand bovenop de 5 m^1 afstand aangehouden moeten worden, plus de zone waarin gewerkt wordt (bouwsteigers etc). Indien voor deze zone 2 m^1 extra ruimte aangehouden wordt, zal de gevellijn minimaal 7 m^1 vanaf de muur komen. Een kortere afstand tot de boom zal alleen haalbaar zijn als de kroon aan de zijde van de nieuwbouw wordt ingekort. Hoewel technisch mogelijk, zal inkorting van de kroon uiteindelijk toch weer problemen geven omdat kroonreductie ook weer groei stimuleert, waardoor de kroon wederom te dicht bij de gevellijn zal komen. Kroonreductie heeft ook visueel en boomtechnisch ingrijpende gevolgen en is in dit geval gezien de monumentale status sterk af te raden.

Wij adviseren een optimale afstand van 7 m^1 tussen gevellijn en muur om het karakter en habitus van de boom maximaal in stand te houden en conditieverslechtering aan de boom te voorkomen. Door deze afstand zal de kans op schade aan de boom veel kleiner zijn en zal juist de aanwezigheid van deze boom het karakter van de nieuwbouw versterken.

Indien het enigszins mogelijk is, is de variant met de parkeerkelderingang aan de rechterzijde van het gebouw voor de boom een betere optie (hoewel deze variant mogelijk niet goedgekeurd wordt door de gemeente, mond. mededeling P. Kok Eurocommerce). Ondergronds zal een minimale afstand van 5 m^1 aangehouden moeten worden vanaf de muur. Tot deze afstand zijn er fijnere opnamewortels aangetroffen. De parkeerkelder zou dus 2 m^1 dichter bij de muur kunnen komen dan het bovengrondse gedeelte.

Indien de parkeerkelderingang ter hoogte van de boom gerealiseerd wordt, zal het ontwerp aangepast moeten worden en de ingang op ruimere afstand van de boom/muur gepland worden, of de ingang versmald moeten worden. Dit omdat er anders teveel ondergrondse groeiruimte verdwijnt voor de boom.

4.4 Aanbevelingen voor en tijdens de bouwwerkzaamheden

Hieronder vindt u de specifieke maatregelen en randvoorwaarden om de boom te beschermen (deze maatregelen staan los van de ontwerptechnische maatregelen zoals hiervoor beschreven).

- Zo min mogelijk graven buiten de gevellijn, maar absoluut niet graven buiten de werkzonelijn.
- Geen grond onder de kroonprojectie vervangen of verplaatsen, tenzij dat strikt noodzakelijk is voor aanleg van de parkeerkelder. Dit om het doorwortelbare volume en het nu aanwezige wortelpakket zo goed mogelijk te handhaven.
- De oude muur zoveel mogelijk handhaven of herstellen.
- Verdichting door machines te laten rijden onder de kroonprojectie dient te allen tijde vermeden te worden.

- Zo weinig mogelijk aan- en afvoerpaden van materiaal en materieel gebruiken aan de zijde van de boom en deze paden zo ver mogelijk van de stam inrichten.
- Buiten de werkzonelijn bouwhekken aanbrengen zodat schade en verdichting aan de ondergrond vermeden wordt.
- Het is aanbevolen aan het begin, tijdens en aan het eind van de werkzaamheden een boomdeskundige in te zetten om toe te zien op uitvoering van deugdelijke aanbevolen beschermingsmaatregelen en om na te gaan of aanvullende maatregelen na afronding van de werkzaamheden noodzakelijk zijn. Zie 4.6.
- In bijlage 1 van deze rapportage zijn de 10 belangrijkste uitgangspunten opgenomen die van toepassing zijn op het beschermen van bomen gedurende bouwwerkzaamheden.

4.5 Aanbevelingen na afloop van de bouwwerkzaamheden

Een onderzoek naar de ondergrondse groeiplaats zal duidelijk moeten maken of en hoeveel doorwortelbare ruimte is verdwenen door de nieuwbouw. Aanvullende groeiplaatsverbeterende maatregelen zullen naar aanleiding van dit onderzoek naar voren komen en uitgevoerd moeten worden.

4.6 Tijdsbalk en planning werkzaamheden in relatie met boombescherming.

In het vet en schuingedrukt de actiemomenten uit te voeren door een boomdeskundige. Niet vet en schuingedrukt zijn actiemomenten Eurocommerce. Jaartallen en tijdsperioden zijn schattingen.

Figuur 13: Actiemomenten en tijdsbalk

Dit rapport is opgesteld te Putten op 12 maart 2010, om te dienen waar nodig.

Ing. P. C. Duifhuizen,
Onafhankelijk boomtechnisch adviseur

Boomadviesbureau Duifhuizen

BIJLAGE 1: BESCHERMING VAN BOMEN BIJ BOUWEN

Boombescherming op bouwlocaties

Stadswerk

Opbouw van de boom

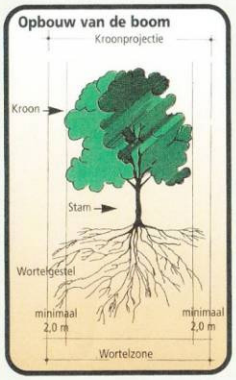

Let op!

Voordat bouwwerkzaamheden beginnen, aandacht voor de volgende voorschriften:

Algemeen
De voorschriften voor de bescherming van bomen dienen op de bouwlocatie aanwezig te zijn. De te treffen maatregelen dienen voor de uitvoering van de werkzaamheden in overleg met de boombeheerder en vervolgens met de directie te worden vastgesteld (zie: Standaard R.A.W. bepalingen). De aannemer is verplicht zijn medewerkers op deze voorschriften te wijzen en zorg te dragen voor de inachtneming daarvan.

Schade
Bij beschadiging van wortels, takken en/of stam is de aannemer verplicht dit onmiddellijk aan de boombeheerder en de directie te melden. Vakkundig ingrijpen kan grotere schade en vervolgschade beperken dan wel voorkomen. Toegebrachte schade dient de veroorzaker te vergoeden. De hoogte van het schadebedrag wordt bepaald door de aard en omvang van de toegebrachte schade en de boomwaarde volgens de **"Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen" (NVTB)** voor de waardebepaling van bomen.

Beschermingscode:

1. **Vooruitlopend op bouw-/sloopactiviteiten moeten de te handhaven bomen met de werkelijke kroonprojectie op tekening staan aangegeven.**
2. **Neem voor de start van de werkzaamheden contact op met de boombeheerder over de te nemen beschermingsmaatregelen.**
3. **Machinaal graafwerk binnen de kroonprojectie is verboden!**
4. **Voorkom bodemverdichting onder de kroonprojectie door transport, opslag van materialen e.d.**
5. **Snoeien van takken en wortels dikker dan 5 cm doorsnede uitsluitend na overleg met de boombeheerder en vervolgens laten uitvoeren door vakbekwame boomverzorgers (European Treeworkers).**

6. Graafwerkzaamheden

In de wortelzone uitsluitend volgens voorschrift in handkracht graven!
Maak gebruik van kabelgoten en mantelbuizen

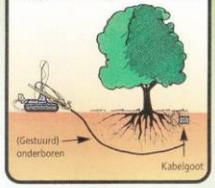

7. Bouwput

Let op uitdrogingsgevaar bij grondwaterverlaging! Water geven kan blijvende schade beperken

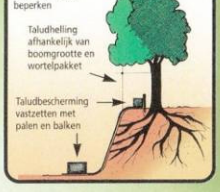

Graafwerkzaamheden

afbeelding 6-7

In de wortelzone is (machinaal) graven niet toegestaan.
Slechts bij hoge uitzondering en dan uitsluitend indien voorgeschreven (bestek) en in overleg met de boombeheerder zijn ontgravingen, in handkracht uit te voeren, binnen de wortelzone mogelijk. Uitsluitend in overleg met de boombeheerder en de daarop volgende toestemming van de directie kunnen incidenteel wortels tot een doorsnede van 5 cm recht worden doorgezaagd. Dit moet wel vakkundig gebeuren, dus knippen en zagen en niet trekken en scheuren. Doorzagen van dikkere wortels mag nooit. Het in handkracht ondergraven en/of onderboren is wel toegestaan. Het gestuurd onderboren van kabels en leidingen verdient de voorkeur. Een bouwput of -sleuf tegen de kroonprojectie van bomen mag niet langer dan drie weken open liggen. Blootliggende wortels moeten in alle gevallen beschermd worden tegen uitdroging en vorst (m.b.v. vochtige doeken of zwarte folie) en in ieder geval zo snel mogelijk worden toegedekt met grond. Bij vorst open sleuven aan de boomzijde direct afschermen.

1. Kroonprojectie-bescherming

Afbakenen van kroonprojectie of wortelzone zorgt voor maximale bescherming!

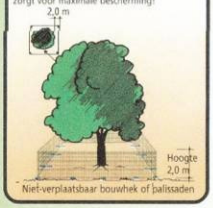

2. Boomspiegel-bescherming

Bescherming ter grootte van de boomspiegel bij beperkte werkruimte!

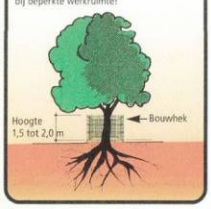

Terreinaanpassingen

afbeelding 8-9

Terreinophogingen en -afgravingen binnen de kroonprojectie zijn alleen bij uitzondering toegestaan, en dan uitsluitend indien voorgeschreven (bestek) in overleg met de boombeheerder en de daarop volgende toestemming van de directie. Ophoging of afgraving leidt tot afsterving van boomwortels door schade of zuurstofgebrek.

8. Terreinophoging

In wortelzone grond-/zandaanvullingen zo veel mogelijk vermijden!
Uitsluitend werken volgens voorschrift

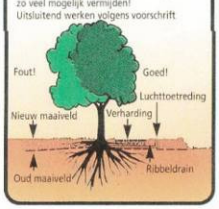

9. Terreinafgraving

Nooit machinaal ontgraven binnen kroonprojectie!

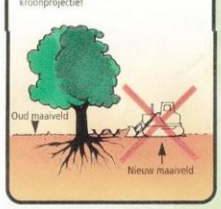

3. Stambescherming

Alleen in uitzonderingssituatie (trottoirs) bij ruimtegebrek!

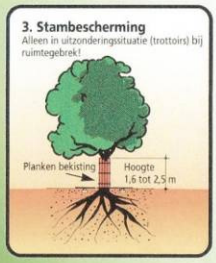

Boombescherming

afbeelding 1-2-3

Bomen op een werkterrein dienen zodanig met geschikte materialen beschermd te worden (niet- verplaatsbare bouwhekken, palissaden, houten schuttingen, steigeronderdelen etc.) zodat beschadigingen aan de wortelzone, stam en kroon uitgesloten zijn. Bij beperkte ruimte moet bescherming van de boomspiegel of minimaal een stambescherming aangebracht worden om zoveel mogelijk beschadigingen te voorkomen. Indien de voorgeschreven maatregelen niet toereikend zijn, meldt de aannemer dit onmiddellijk aan de boombeheerder en de directie.

10. Bodemverdichting

Bodemverdichting leidt tot afsterven van de boom!

11. Bodemverdichting

Geen bodemverdichtende machines op het wortelpakket!
Uitsluitend handarbeid toegestaan

Bodemverdichting

afbeelding 10-11

Verdichting van de bodem d.m.v. verdichtingmachines (trillingen) leidt tot verdichting van de grond en verstikking van de boom en is niet toegestaan binnen de kroonprojectie. Bouwverkeer binnen de kroonprojectie is evenmin toegestaan.

4. Bouwplaats

Geen bouwketen op het wortelpakket plaatsen!
Parkeren binnen de kroonprojectie is niet toegestaan

5. Bouwverkeer

Rijden binnen de kroonprojectie voorkomen!
Noodzakelijk verkeer alleen op een rijplatenbaan

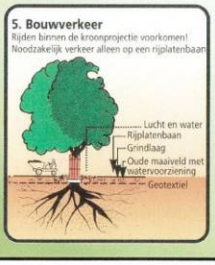

Bouwplaats/Bouwverkeer

afbeelding 4-5

Binnen de kroonprojectie mogen geen bouw- en directieketen staan. Tijdelijke bouwwegen binnen de kroonprojectie zijn uitsluitend toegestaan indien deze zijn voorgeschreven (bestek) in overleg met de boombeheerder en de daarop volgende toestemming van de directie. Gebruik van rijplaten (beton, staal, hout of kunststof) en/of andere voorzieningen zijn dan noodzakelijk.

12. Opslagplaats

Geen opslag van materialen binnen de kroonprojectie!

Opslagplaats

afbeelding 12

Bouwmaterialen opslaan en/of zand- en gronddepots inrichten binnen de kroonprojectie is niet toegestaan. Opslag van olie, brandstoffen en chemicaliën moet aan de wettelijke eisen voldoen; deze stoffen echter nooit binnen de kroonprojectie opslaan. Cementresten, spoelwater en andere reststoffen (verpakkingen etc.) dienen zorgvuldig afgevoerd te worden; lozingen in bodem en/of oppervlaktewater en begraven is nooit toegestaan.

JPM

Uitgave:
Vereniging Stadswerk Nederland
vakgroep Groen, Natuur en Landschap

copyright 2007

Te bestellen bij secretariaat Stadswerk:
0318 - 69 27 21 of info@stadswerk.nl

BIJLAGE 2: FOTO-OVERZICHT

Figuur 14: Boom vanaf Amsterdamsewegzijde.

Figuur 15: Boom vanaf tuinzijde.

Figuur 16: Evenwichtige en gezonde kroonopbouw.

Figuur 17: Stam dicht bij oude muur.

Figuur 18 en 19: Bewortelingsonderzoek, situering (pijlen). Diverse wortels tot 70 cm diep bij 5 m1 afstand

Figuur 20: Veel haarwortels en fijne opnamewortels in de bovenste teelaardelaag.

Figuur 21: Projectie parkeeringang en gevellijn.

BIJLAGE 3: INMETING KASTANJE

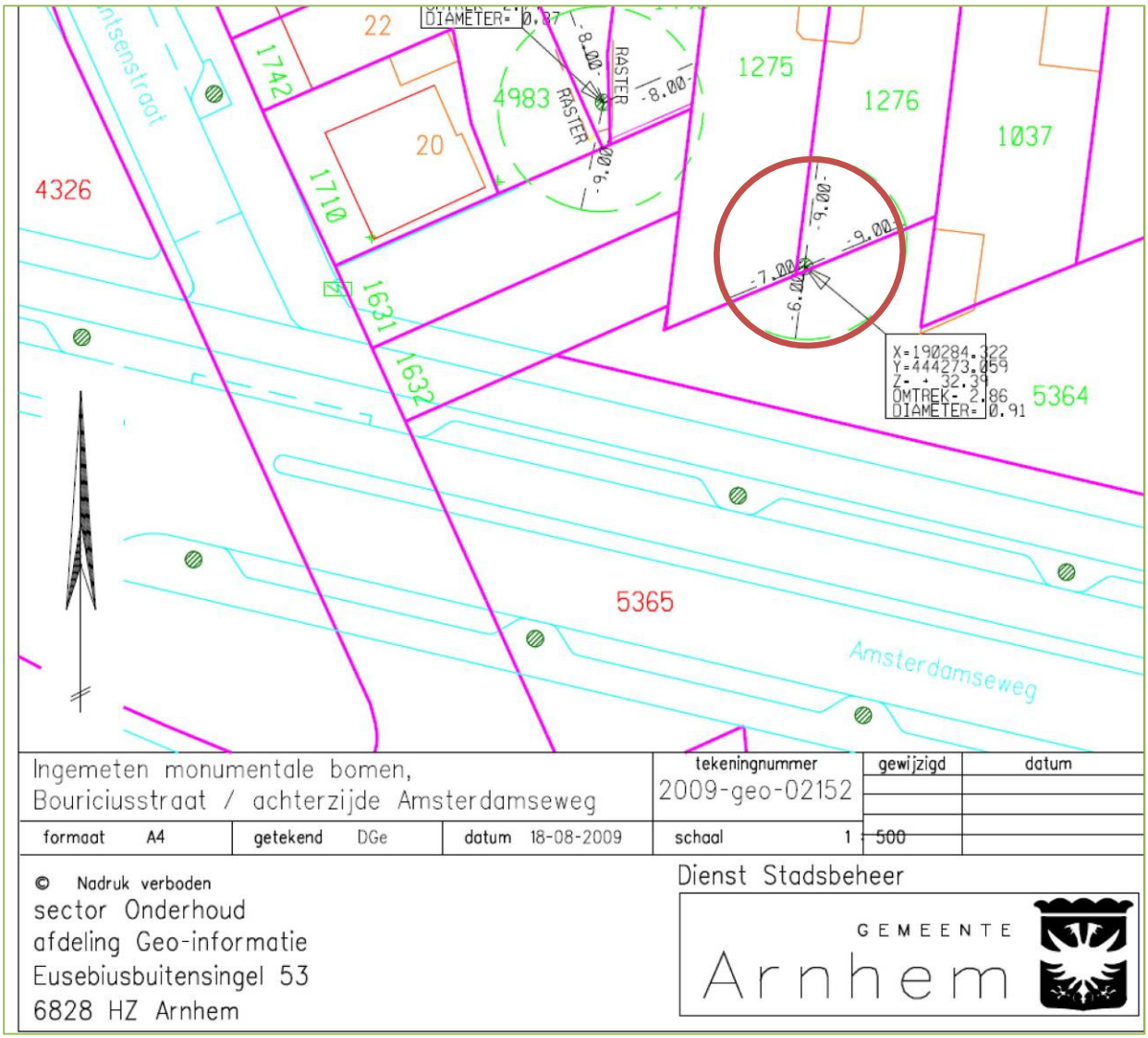

BEHANDELRESULTAAT

Raadsvoorstel, informatieve bijeenkomst 5 september 2018

Vaststellen bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)'

Zaaknummer:	269939
Portefeuillehouder:	R. van der Zee

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Verheij (PVV), Manders (AC), De Groot (PvdD), Broersma (CU), van Nunen (PvdA), Maref (VVD), Prinsen (GL), Venhoek (D66) en Dilekçi (DENK-Verenigd Arnhem).
De fracties van de Arnhemse Ouderenpartij, CDA en SP waren niet bij de beraadslagingen aanwezig.

Insprekers
De raadskamer voert in deze informatieve fase een gesprek met heer Mooren en mw. Wesselingh, de heer Kok, mw. Zonnenberg, allen op persoonlijke titel, mw. Meex namens de wijkvereniging Burgemeesterswijk en de heren Stapel (BPD), Weghorst (KWP) en Theunissen (Boomontzorging.com).

Bespreking
Het gesprek richt zich op de thema's 'monumentale boom', 'parkeren en ontsluiting', 'geluid' en 'privacy'.

Conclusie
De voorzitter stelt met instemming van de raadskamer vast dat het onderwerp de volgende bespreking meningsvormend (1) geagendeerd kan worden.

De raadsadviseur,

B. Kranenborg

De voorzitter,

E. Greving

BEHANDELRESULTAAT

Raadsvoorstel, meningsvormende (1) bijeenkomst 12 september 2018

Vaststellen bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)'

Zaaknummer:	269939
Portefeuillehouder:	R. van der Zee

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Engelaar (PVV), Manders (AC), De Groot (PvdD), Broersma (CU), van Nunen (PvdA), Maref (VVD), Prinsen (GL), Loor (D66) en Dilekçi (DENK-Verenigd Arnhem).
De fracties van de Arnhemse Ouderenpartij, CDA en SP waren niet bij de beraadslagingen aanwezig.

Bespreking
Tijdens deze meningsvormende behandeling heeft de raadskamer (informatieve) vragen gesteld aan de wethouder. De partijen hebben hun mening en overwegingen t.a.v. het voorstel uitgewisseld en besproken.
Een aantal partijen (PvdD, GL, PvdA, D66) overwegen een amendement om vast te leggen dat de bestaande monumentale boom meer vrije ruimte overhoudt.

Conclusie
De voorzitter stelt met instemming van de raadskamer vast dat het onderwerp de volgende bespreking meningsvormend (2) geagendeerd kan worden.

De raadsadviseur,

B. Kranenborg

De voorzitter,

C.J.M. Kalthoff

Snoeiadvies t.b.v. de bouw van een woning aan de Amsterdamseweg nabij een waardevolle paardenkastanje

Opdrachtgever: Kondor Wessels Projecten
Contactpersoon OG: De heer R. Weghorst (projectontwikkelaar)

Veldopname door: BoomOntzorging.com
De heer ing. A. Theunissen (bosbouwkundig ingenieur, European Tree Technician, geregistreerd NVTB boomtaxateur)
Opnamedatum: N.v.t.
Rapportagedatum: 19 september 2018

1. INLEIDING

In verband met de procedure voor vergunningverlening voor de bouw van woningen op een nieuwbouwlocatie aan de Amsterdamseweg achter het Centraal Station in Arnhem, dient aangegeven te worden of de paardenkastanje in de achtertuin van Bouriciusstraat 9 gesnoeid kan worden en zo ja, in welke mate. De als gemeentelijke waardevolle paardenkastanje staat nabij de erfgrens tussen het perceel Bouriciusstraat 9 en de bouwkavel waardoor een aanzienlijk deel van de kroon boven de bouwkavel groeit. In juli 2017 is er reeds een boomeffectanalyse (BEA) opgesteld om te beoordelen wat wel en niet mogelijk is op de bouwkavel en wat de randvoorwaarden voor het ontwerp van een woning zijn (*BO/RA/2017.056 Boomeffectanalyse kastanje Amsterdamseweg Arnhem, jul'17*). Op basis van die BEA is het ontwerp voor de woning op die bouwkavel aangepast aan de vorm en omvang van de kroon. Daarbij is er van uitgegaan dat de zware gesteltak aan de zuidwestzijde van de boom niet gesnoeid (ingekort) mag worden maar dat er wel mogelijkheden zijn voor het plaatselijk snoeien van zijtakken van deze gesteltak.

Onlangs is er een 3D-scan van de kroon gemaakt om beter te kunnen beoordelen hoe de boomkroon zich verhoudt ten opzichte van het ontwerp van de op de kavel te bouwen woning. Daarvoor is per verdieping van de beoogde woning de dwarsdoorsnede van de boom geprojecteerd. De heer R. Weghorst van *Kondor Wessels Projecten* heeft firma *BoomOntzorging* gevraagd om op basis van deze projectie aan te geven hoe en tot waar er gesnoeid kan worden zonder dat de boom daar blijvende nadelige gevolgen van ondervindt.

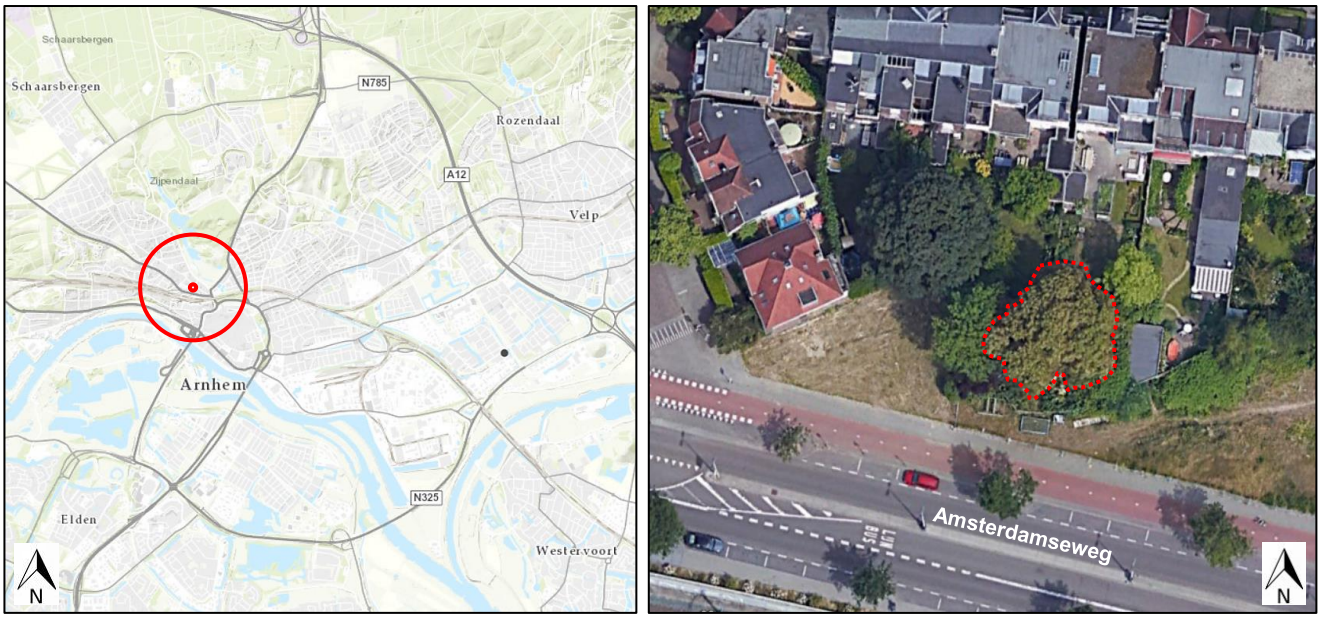

Fig. 1: *De locatie van de grote paardenkastanje aan de Amsterdamseweg in Arnhem.*

2. ADVIES

Ten aanzien van het snoeien van het betreffende kroondeel aan de zuidwestzijde van de boom geldt het volgende:

- ⇨ De gesteltak zelf (met rode kleur aangeduid in figuur 2) mag niet gesnoeid of ingekort worden. Deze hoofdtak maakt deel uit van het 'geraamte' van de kroon. Wanneer deze tak gesnoeid/ingekort wordt ontstaat er een grote wond in de tak en wordt de kroonstructuur van de boom aangetast.
- ⇨ Wél is het mogelijk om plaatselijk de zijtakken van deze gesteltak terug te snoeien (in te korten) zonder dat de boom daar blijvende nadelige gevolgen van ondervindt. Het is daarbij niet de bedoeling dat de gesteltak tot grote hoogte geheel kaal gesnoeid wordt maar dat alleen daar waar nodig de takken tot voldoende ver buiten de gevel worden ingekort zodat hinder (m.b.t. tegen het dak en gevel groeiende takken - en niet t.a.v. vallende bladeren!) en schade aan de gevel voorkomen wordt.
- ⇨ Het terugsnoeien van de zijtakken van de gesteltak is nodig tot ongeveer 1,5 meter uit de gevellijn en alleen op de hoogte waar de takken daadwerkelijk de gevel of het dak kunnen raken.. De (ruim) daarboven groeiende zijtakken kunnen behouden blijven mits dit ook voor de bouw van de woning mogelijk is. Wel dient er t.a.v. de snoei wel met het plaatsen van steigers rekening gehouden te worden.
- ⇨ Het snoeien mag alleen door deskundige, gecertificeerde (*European Tree Worker*) en ervaren boomverzorgers uitgevoerd worden. Zij kunnen ter plaatse beoordelen wat wel en niet kan m.b.t. het snoeiwerk en het welzijn van de boom. Bij het snoeien worden zijtakken in principe alleen tot op een gezonde zijtak teruggesnoeid zodat de natuurlijke kroonvorm aan de zijde van het gebouw zoveel mogelijk behouden blijft. Indien dit bij sommige zijtakken niet mogelijk blijft kan het beter zijn de gehele zijtak tot aan de gesteltak te verwijderen. In de gesteltak zelf mag niet gesnoeid/gezaagd worden.
- ⇨ Na het op deskundige wijze snoeien zal de boom de verloren bladmassa weer in andere delen van de kroon compenseren waardoor er geen blijvend nadeel voor de boom ontstaat.
- ⇨ In onderstaande afbeelding (figuur 2) staat een indicatie voor de lijn waarlangs gesnoeid zal moeten worden. Benadrukt wordt dat dit slechts een zeer grove aanduiding is van de afstand tussen gevel en gesteltak. Tijdens het daadwerkelijke snoeiwerk dienen de verantwoordelijke boomverzorgers ter plaatse te bepalen welke tak hoe ver ingekort kan worden, welke tak geheel verwijderd dient te worden en welke snoeimethodiek wordt toegepast.

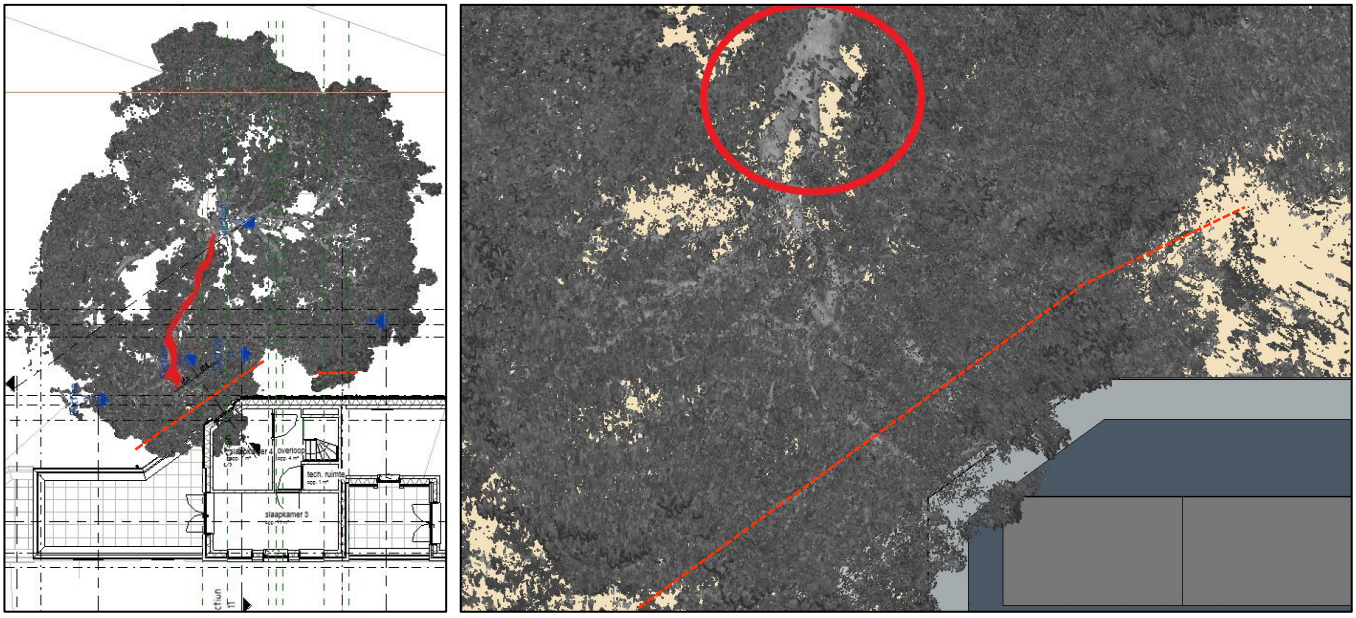

Fig. 2: *Indicatie van de noodzakelijke snoei van zijtakken t.h.v. de 3e verdieping.*

BoomOntzorging.com

inventarisatie • onderzoek • advies • snoeien • vellen

BoomOntzorging.com is een dynamisch bedrijf dat werkzaam is in alle facetten van de boomverzorging. Door onze veelzijdige aanpak en brede expertise kunnen wij flexibel inspringen op alle wensen van boomeigenaren en boombeheerders voor de optimale verzorging en beheer van het bomenbestand. Door onze kennis, kunde en ervaring in boomverzorging en boomtechnisch onderzoek te bundelen kunnen wij in degelijke, theoretisch onderbouwde maar ook praktisch uitvoerbare adviezen voorzien.

Wij streven naar een directe en open communicatie met onze opdrachtgevers, een snelle en flexibele inzet en het leveren van de hoogst mogelijke kwaliteit. Door een breed scala aan eigen (onderzoeks)apparatuur kunnen wij alle verlangde werkzaamheden geheel in eigen beheer uitvoeren, waardoor bij lage kosten de kwaliteit gewaarborgd blijft.

Onderzoek & Advies:

- Inventarisatie van boombestanden
- Visuele boomveiligheidsinspecties (VTA)
- Boomtechnisch onderzoek
- Stabiliteitsonderzoek
- Groeiplaatsonderzoek
- Bewortelingsonderzoek (bij wortelopdruk van verhardingen)
- Bomeneffectanalyse (BEA)
- Waarde- en schadetaxaties
- Flora & fauna gedragscodes en QuickScans
- Bemiddeling bij boomconflicten

Groeiplaatsverbetering:

- Loswerken en verrijken van doorwortelde bodemlagen zonder optredende wortelschade
- Openbreken van verdichte bodemlagen ('ploffen')
- Pneumatisch injecteren van voedingstoffen in diepe, doorwortelde bodemlagen

Boomverzorgende werkzaamheden:

- Snoeien
- Begeleidingssnoei
- Onderhoudssnoei
- Knotten
- Vellen (klimmend, met hoogwerker of met telekraan)
- Plaatsen van kroonankers
- Aanplant van bomen & heesters

Wilt u nadere achtergrondinformatie over ons bedrijf of recentelijk door ons uitgevoerde projecten bekijken? Kijk dan op onze website: www.BoomOntzorging.com. Heeft u specifieke vragen, bel of e-mail ons via onderstaande contactgegevens.

Boombeheer BoomOntzorging:

- Totaalpakketten voor boomonderhoud en boombeheer
- Begeleiding bij boomprojecten
- Boombeheerplannen
- Demonstraties & training

Kerkstraat 7, 6674 AS Herveld
Robert van Stuyvenberg 06 1569 9852
ing. Aernout Theunissen 06 2329 0014
info@boomontzorging.com
www.boomontzorging.com

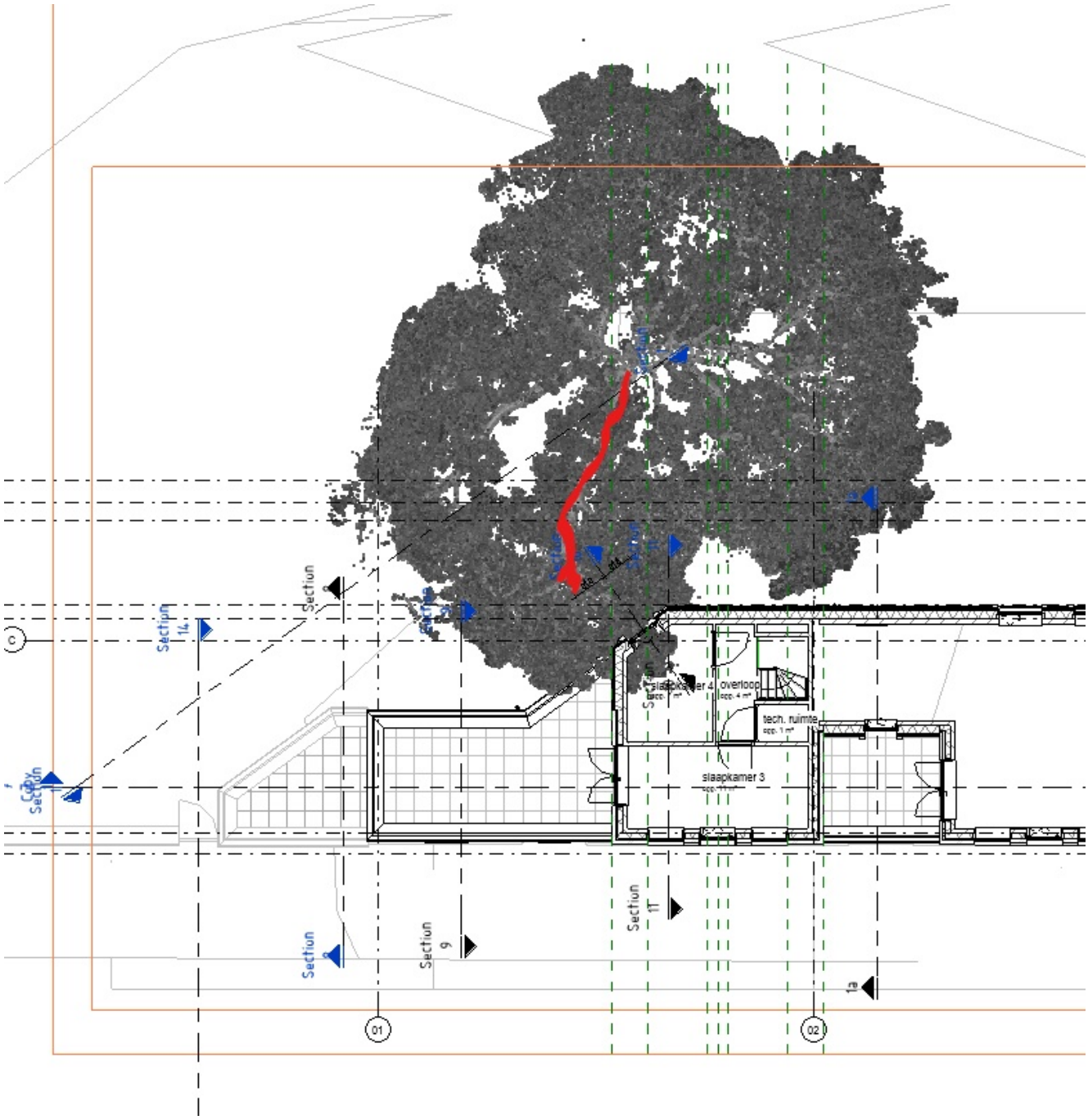
Section
14
Section
Section
Section
9
Section
11
Section
8
overloop
tech. ruimte
slaapkamer 3
01
02
1a

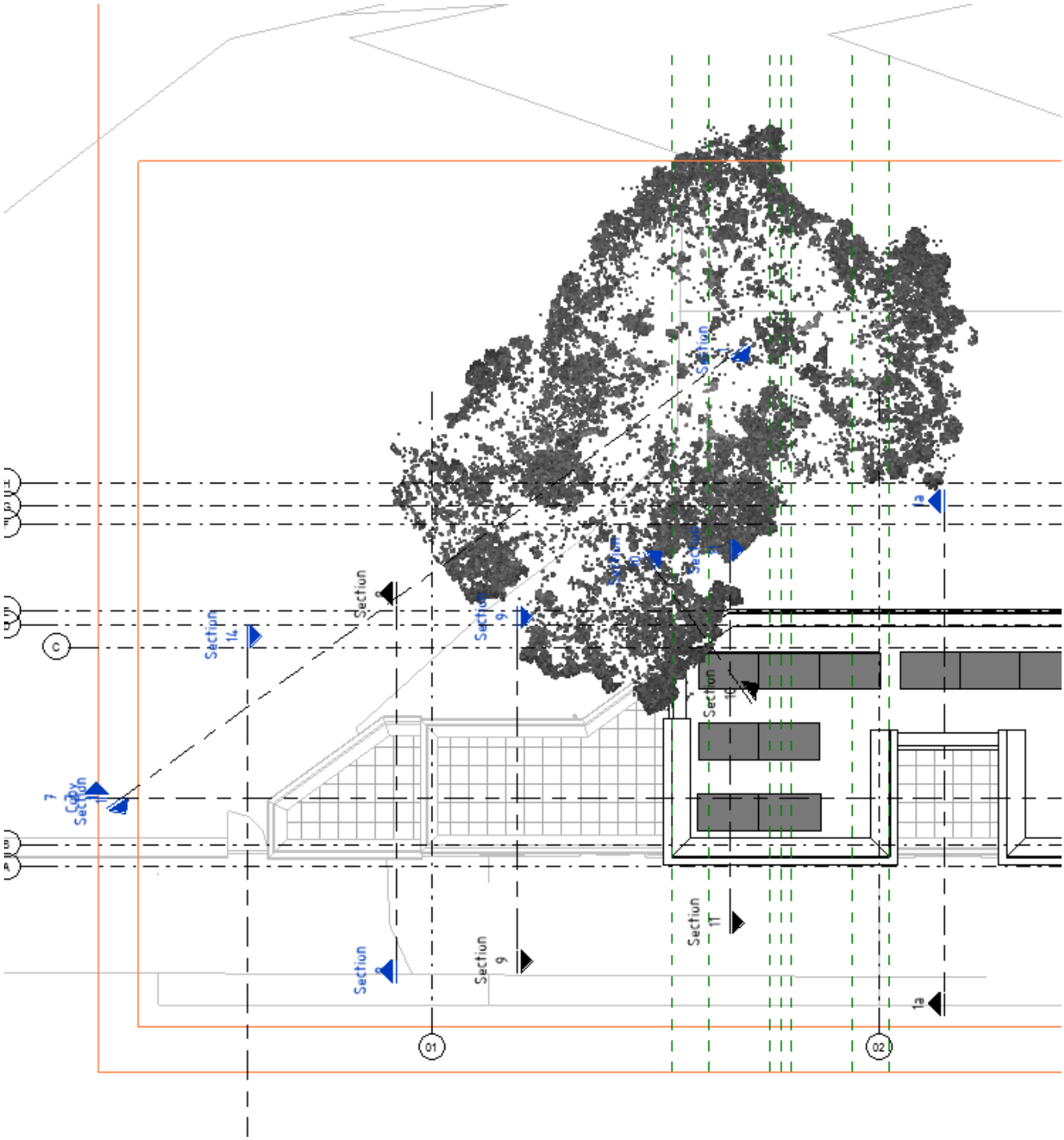
Section 14
Section 9
Section 11
Section 8
Section 9
Section 11
Section 8
Section 9
Section 11
1a
1a
C
01
02

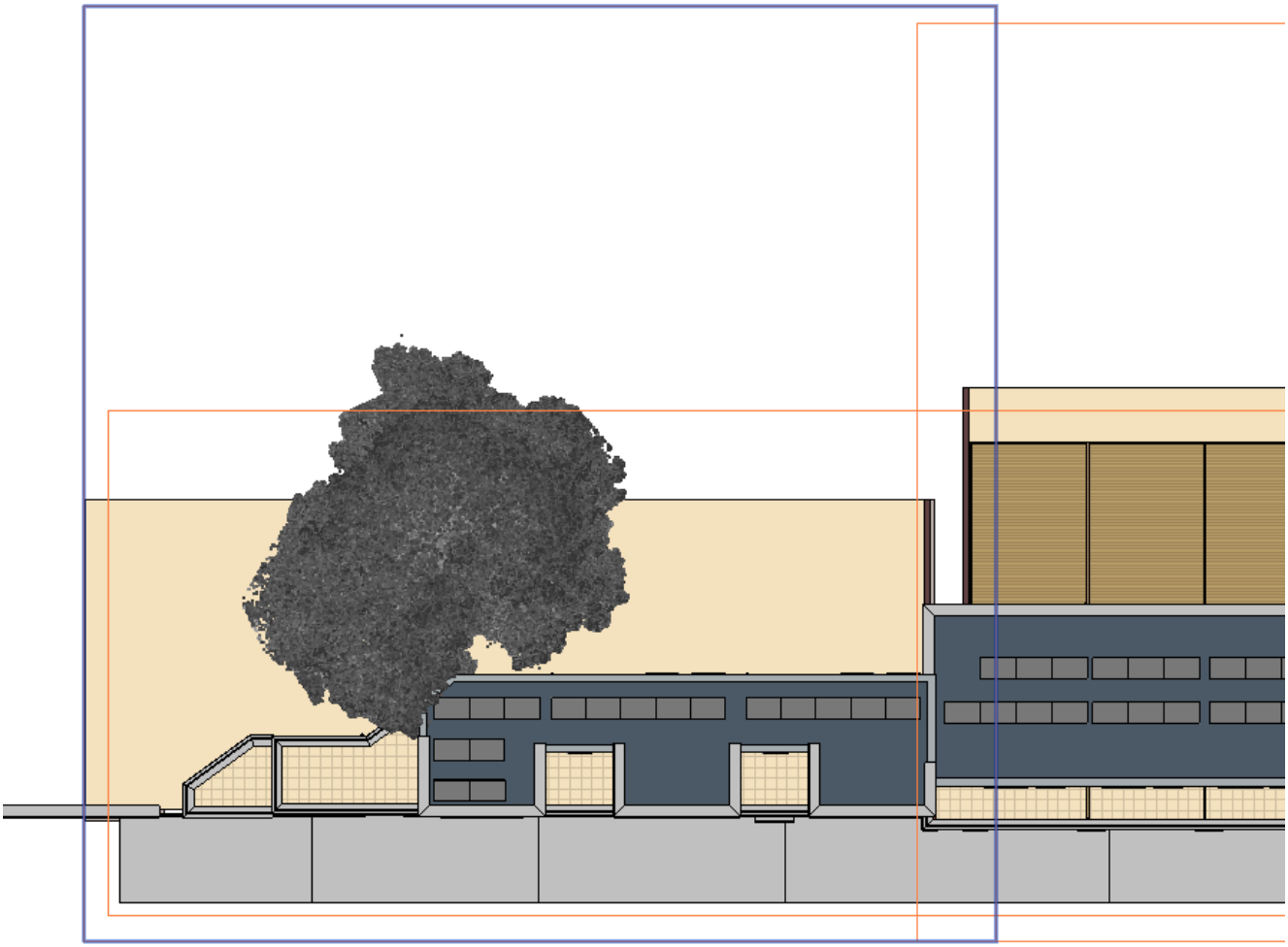

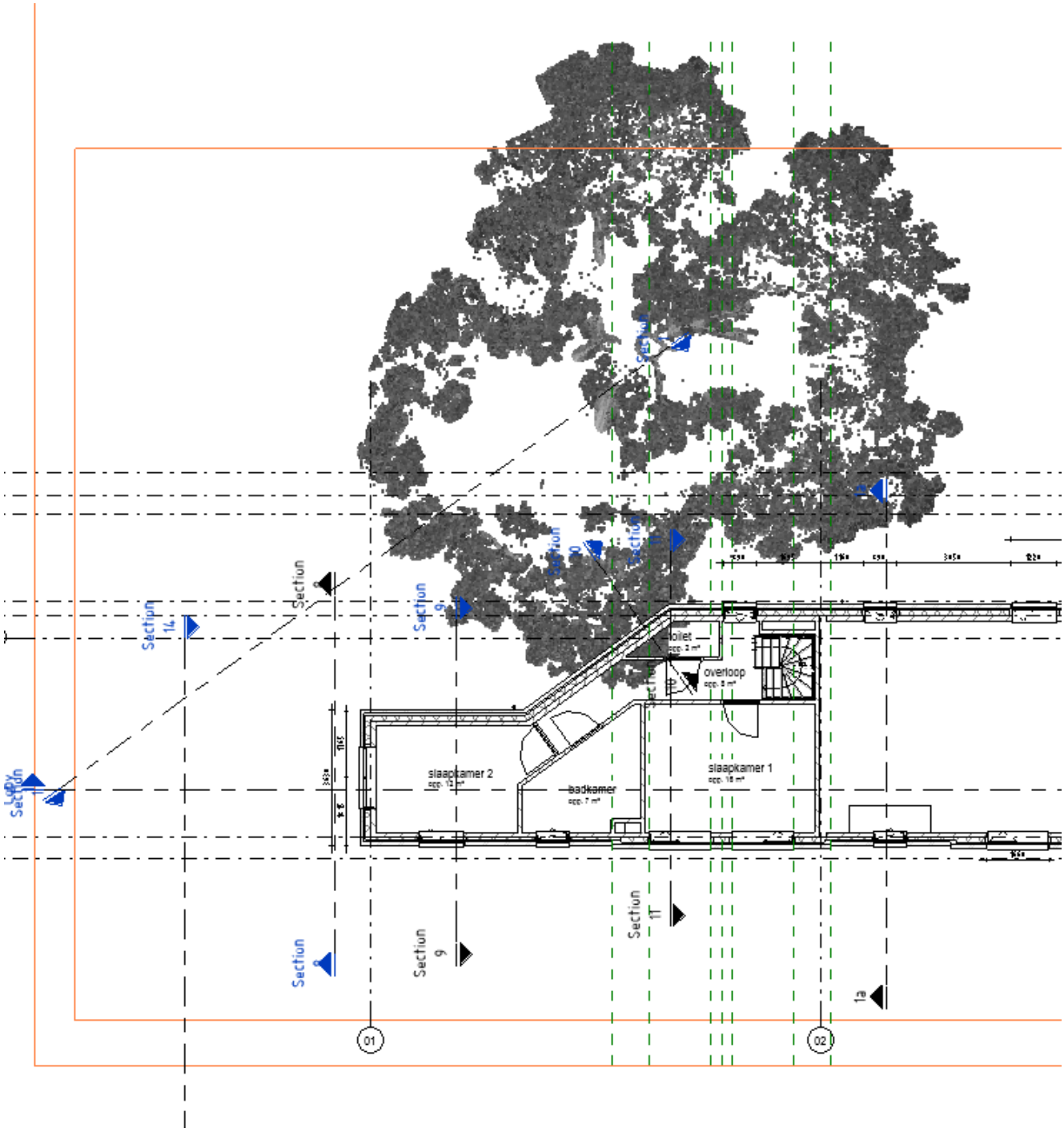
Section
14
Section
9
Section
10
Section
11
Section
9
Section
8
Section
9
Section
11
Section
1a
toilet
overloop
slaapkamer 2
badkamer
slaapkamer 1
01
02

Concept motie ‘Overleg gesloten straatwand K10’

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 26 september 2018, bij de behandeling van het agendapunt *‘Bestemmingsplan ‘Arnhem Centraal-Amsterdamseweg’’,*

Constaterende dat:

- De aan het zienswijzerapport toegevoegde bijlage A (Notitie effectiviteit geluidscherm Amsterdamseweg) aantoont dat het verschil in geluidsreductie (bij de reeds bestaande bebouwing) tussen een geluidsscherm van 3 meter en een geluidsscherm van 7 meter op kan lopen tot ruim 12 dB;
- Datzelfde rapport aangeeft dat op hogere meetpunten het geluid harder zal zijn;
- Er in de bestaande bebouwing ook sprake is van boven- en benedenwoningen, waarbij de woonkamer van een bovenwoning zich ter plekke van een hoger meetpunt bevindt.

Overwegende dat:

- De regels bij het bestemmingsplan aangeven dat ‘*ter plaatse van de naar de figuur 'gevellijn' gekeerde zijde dient sprake te zijn van een gesloten straatwand met een hoogte van minimaal 3 meter’;*
- Het geluidsscherm zoals in de bij de constateringen genoemde notitie onderdeel uitmaakt van deze gesloten straatwand.

Van mening zijnde dat:

- Het toepassen van een geluidsscherm hier een effectieve methode lijkt te zijn om geluidsoverlast te verminderen;
- Iedereen (omwonenden, nieuwe bewoners, ontwikkelaar, weggebruikers) gebaat is bij het plaatsen van een effectief en aantrekkelijk geluidsscherm.

Draagt het college op:

- Te waarborgen dat de projectontwikkelaar bij het ontwerp van het geluidsscherm in overleg gaat met de omwonenden, waarbij de mening van de omwonenden over de hoogte van het geluidsscherm van doorslaggevende waarde is. Onder de omwonenden worden hier de bewoners van de panden/woningen waarop in de ‘Notitie effectiviteit geluidscherm Amsterdamseweg’ een meetpunt gericht was bedoeld.

GroenLinks	PvdA	PvdD	Denk/VA
Cyriel Prinsen	Hanny van Nunen	Leo de Groot	Yildirim Usta

Titel/onderwerp: **Vaststellen bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)'**

Raadsadviseur: B. Kranenborg Telefoonnr: 3775956 bas.kranenborg@arnhem.nl

Van:	College	Ambtenaar:	Bart Lagerberg/Harriët Wansink
Portefeuillehouder:	R. van der Zee	Telefoonnr:	3773391/3774081
		E-mailadres:	bart.lagerberg@arnhem.nl harriet.wansink@arnhem.nl
Doel activiteit	Meningsvormend (2)		
Toelichting	Het college stelt de raad voor om d.m.v. dit raadsvoorstel het bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)' vast te stellen. **Voorstel** Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in het mogelijk maken van woningen (19 stuks) aan de Amsterdamseweg op een gebied dat verder wordt begrensd door de Brantsenstraat en de Sweerts de Landasstraat. In de oorspronkelijke planvorming in het kader van 'Arnhem Centraal Noord' waren hier kantoorfuncties voorzien. In het herijkingsvoorstel uit juli 2016 heeft het college besloten een groot deel van de geplande kantoorfuncties om te zetten naar woningbouw. Het bestaande bestemmingsplan laat deze ontwikkeling niet toe. **Kanttekening** Tegen het ontwerpbestemmingsplan zijn 8 zienswijzen ingediend door omwonenden, de wijkvereniging en ProRail. De zienswijzen en de beantwoording namens het college vindt u bij de stukken van dit voorstel. Naar aanleiding van de zienswijzen is het plan op een 2-tal punten gewijzigd. Op andere punten is niet tegemoet gekomen aan de zienswijzen, de mogelijkheid bestaat dat dit voor indieners aanleiding vormt verder in beroep te gaan tegen het vastgestelde bestemmingsplan. **Proces** Op 5 september is een rondetafelgesprek gehouden met een aantal indieners van zienswijzen/belanghebbenden, vertegenwoordigers van de ontwikkelaars en de raadskamer. Gespreksthema's waren 'de monumentale boom', 'parkeren en ontsluiting', 'geluid' en 'privacy'. In de daaropvolgende meningsvormende (1) behandeling op 12 september is door meerdere fracties aangegeven te willen bezien of het mogelijk is de monumentale boom meer ruimte te geven. PvdA, GroenLinks en Partij voor de Dieren leggen t.b.v. de m2-behandeling daarvoor een (concept)amendement voor. Ook is door dezelfde fracties een concept-motie aan de raadskamer voorgelegd m.b.t. het geluidsscherm. De meningsvormende (2) behandeling richt zich op de bespreking van (concept) moties en amendementen.		
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Beslissen of het voorstel kan worden doorgeleid naar de besluitvormende fase.		
Spreekrecht publiek	Nee		
Behandeladvies	Technische vragen dienen voorafgaand aan de bespreking te worden gesteld. Tijdens de eerste meningsvormende behandeling (m1) is gebleken dat partijen het niet (volledig) eens zijn en dat sommigen overwegen moties en/of amendementen in te dienen. Het voorstel wordt doorgeleid naar de fase meningsvorming 2, waar deze besproken zullen worden.		
Bijlagen			

Raadsvoorstel "Vaststellen bestemmingsplan Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)"			

Bijlage 1 - Zienswijzenrapport			
Bijlage 2 - Bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10) (inclusief bijlagen)			
Bijlagen (6) bij toelichting vast te stellen Bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg' (K10)			
Bijlage 3 - Verbeelding			
Bijlage 4 - Akoestisch onderzoek omgevingslawaai			
Bijlage 5 - Zienswijzen			
Boomeffectrapportage (2010)			
Behandelresultaat 5 september 2018, informatieve behandeling			
Behandelresultaat 12 september 2018, meningsvormende (1) behandeling			
Aanvullende informatie paardenkastanje (1 t/m 6)			
Concept-motie PvdA, GL en PvdD: 'Overleg gesloten straatwand K10'			
Concept-amendement PvdA, GL en PvdD: ' '			

Concept amendement 'Markante boom, markante plek'

De gemeenteraad van Arnhem in vergadering bijeen op 26 september 2018, bij de behandeling van agendapunt *Bestemmingsplan 'Arnhem Centraal-Amsterdamseweg'*.

Overwegende dat:

- In paragraaf 3.6.10 Stadsklimaat van het bestemmingsplan het volgende beschreven staat: *Het plangebied zelf ligt in een gebied waar sprake is van risico op opwarming tijdens warme perioden; zie hiervoor (afbeelding 3.1). De gemeente Arnhem streeft bij gebiedsontwikkelingen in de oranje gebieden naar anticiperende maatregelen om het stadsklimaat ter plekke te verbeteren. Het stadsbestuur heeft deze ambitie aangescherpt (coalitieakkoord 2014-2019) door te bepalen dat hitteplekken moeten worden bestreden door een effectieve inzet van groen op daken en gevels van gebouwen maar ook op de grond als (bv) bomen.* Dit aanleiding geeft om er alles aan te doen om de monumentale boom in zo'n goed mogelijke conditie te houden;
- De raad op 5 maart j.l. unaniem het amendement 'Status monumentale en markante bomen' bij de Groenvisie aangenomen heeft waarin gezegd wordt dat: *Bomen vitaal oud kunnen worden met voldoende onder- en bovengronds groeiruimte. Monumentale bomen krijgen daar een bijzondere plaats in,* waarmee de raad het belang van de monumentale bomen in de stad nog eens benadrukt;
- Er voor deze kavel twee Boomeffect Analyses (BEA) gemaakt zijn voor de monumentale paardenkastanje aan de achterzijde van het perceel, respectievelijk voor de bouw van een kantoorpand op 12 maart 2010 door Duifhuizen en voor de bouw van de herenhuizen van Arnhemse Heren in juli 2018 door Boomontzorging.com. De vraagstelling in deze BEA's weliswaar verschillend is, maar het hier handelt over één en dezelfde monumentale boom;
- De boomkroon ongesnoeid momenteel tot aan de gevellijn van de herenhuizen komt;
- In het rapport van 2010 eenzelfde situatie (boomkroon tot aan gevellijn) omschreven wordt, waarbij een extra zone van 2 meter waarin gewerkt wordt (bouwsteigers etc) moet worden aangehouden;
- In het rapport van 2010 ook staat dat inkorten van de kroon afgeraden wordt, omdat het weer groei stimuleert en uiteindelijk de kroon weer tot de gevellijn zal komen en het zowel visueel en boomtechnisch ingrijpende gevolgen heeft en is gezien het monumentale status sterk af te raden;
- In het rapport van 2017 na het graven van proefsleuven gebleken is dat een cirkel van 4 meter rondom de stamvoet beschermd dient te worden, echter er is geen werkzone ingepland;

Besluit:

1. De verbeelding behorende bij het bestemmingsplan, met identificatienummer NL.IMRO.0202.920.0301 zodanig aan te passen dat de halve cirkel van de waardevolle boom (wm) 6 meter vanaf de stam behelst, wat inhoudt dat er rekening gehouden wordt met een werkzone van 2 meter bovenop de 4 meter bescherming rondom de stamvoet. Het bouwvlak daar op aan te passen.
   Deze aangepaste verbeelding is als bijlage bij dit amendement gevoegd en vervangt de verbeelding bij het bestemmingsplan.
   De kaart met wijzigingen onder punt 3 van het raadsbesluit te vervangen door onderstaande kaart met wijzigingen.

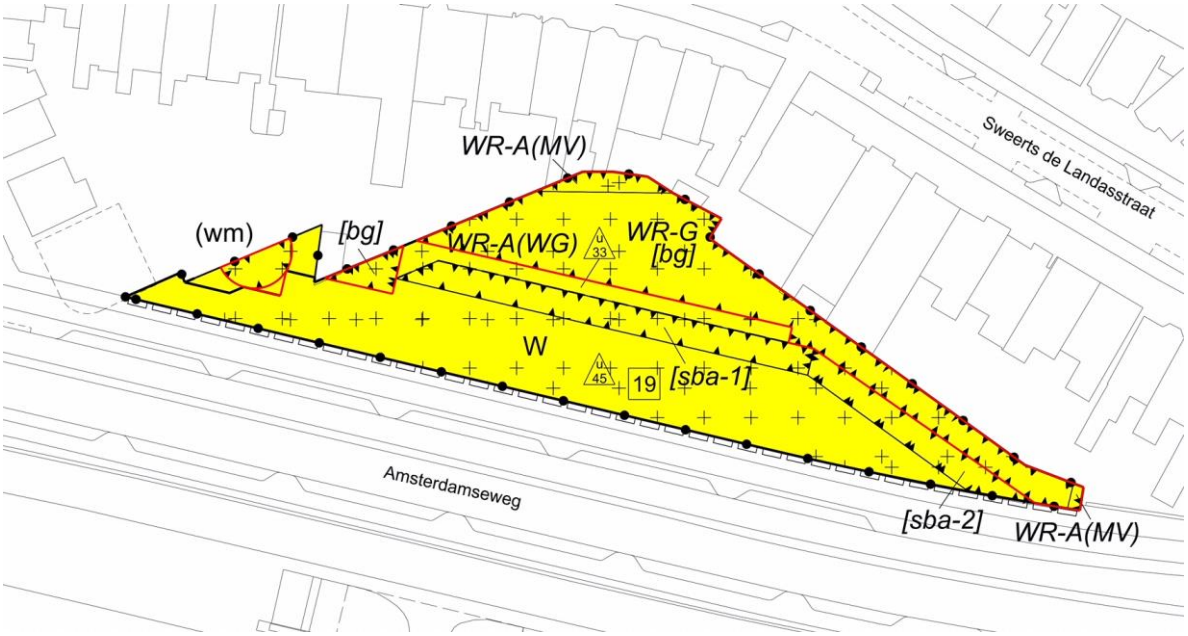

2. In artikel 10.1 'Waardevolle boom' van de regels wordt lid 10.1.3 geschrapt.

3. Als voorwaarde bij de omgevingsvergunning op te nemen dat een cirkel van 4 meter rondom de stamvoet tijdens de bouw afgezet zal worden met een hekwerk en er een bomenwacht aanwezig zal zijn tijdens de graafwerkzaamheden. Hiervoor komt lid 10.1.6 als volgt te luiden:

10.1.6 Toelaatbaarheid werken en werkzaamheden

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 10.1.4 mag alleen worden verleend indien:

1. door die werken en werkzaamheden dan wel door de daarvan direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, de waarde of functie van de in lid 10.1 bedoelde gronden, die het plan beoogt te beschermen, niet onevenredig wordt of kan worden aangetast, dan wel de mogelijkheden voor het herstel van die waarde of functies niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind.
2. een cirkel van 4 meter rondom de stamvoet van de boom tijdens de bouw afgezet zal worden met een hekwerk en er een bomenwacht aanwezig zal zijn tijdens de graafwerkzaamheden.

PvdA	Groen Links	PvdD	Arnhem Centraal
Hanny van Nunen	Cyriel Prinsen	Leo de Groot	Lea Manders

BEHANDELRESULTAAT

GEMEENTE Arnhem

Raadsvoorstel, meningsvormende (2) bijeenkomst 26 september 2018

Vaststellen bestemmingsplan 'Arnhem Centraal - Amsterdamseweg (K10)'

Zaaknummer:	269939
Portefeuillehouder:	R. van der Zee

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Engelaar (PVV), Manders (AC), De Groot (PvdD), Broersma (CU), van Nunen (PvdA), Maref (VVD), Prinsen (GL), Dijk (D66), Dilekçi (DENK-Verenigd Arnhem) en Wiggers (AOP).
De fracties van het CDA en de SP waren niet bij de beraadslagingen aanwezig.

Bespreking
Mevrouw van Nunen licht namens de indienende partijen (PvdA, GroenLinks, PvdD en Arnhem Centraal) het voorliggende concept-amendement toe. Het amendement is er op gericht de monumentale paardenkastanje in het plangebied een betere bescherming te bieden. Het overleg met de projectontwikkelaar heeft ertoe geleid dat het amendement nog kleine aanpassingen zal ondergaan.
De heer Prinsen geeft een toelichting op de concept-motie van GroenLinks, PvdA, PvdD en Denk-Verenigd Arnhem. Het is naar zijn mening goed om de hoogte in overleg met de buurt vast te stellen.

Bespreking
De wethouder geeft (nogmaals) aan van mening te zijn dat de situatie rond de boom goed is onderzocht en dat er voldoende waarborgen zijn voor de boom in het voorliggende plan. Het amendement komt naar zijn mening voort uit een soort overbezorgdheid.
Nu het amendement de instemming heeft van de projectontwikkelaar, wil hij het amendement aan de raad laten.
De wethouder vindt m.b.t. de motie dat overleg tussen ontwikkelaar en omwonenden zal leiden tot een prima inpassing. Hij kan zich daar goed in vinden en neemt de motie over.
De aanwezige fracties geven aan zich te kunnen vinden in het voorstel en amendement.

Toezeggingen
De wethouder bevestigt desgevraagd (nogmaals) dat er, gelet op de speciale situatie, extra aandacht zal zijn voor de naleving van de afspraken over en met de bomenwacht.
De wethouder heeft de concept-motie om te bewerkstelligen dat de hoogte van het geluidsscherm in overleg tussen omwonenden en projectontwikkelaar (waarin de mening van de omwonenden doorslaggevend zal zijn) zal worden vastgesteld, overgenomen.

Conclusie
De voorzitter stelt met instemming van de raadskamer vast dat het onderwerp doorgeleid kan worden naar de besluitvorming.

De raadsadviseur,
B. Kranenborg

De voorzitter,
E. Greving

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	**26 september 2018**
Zaaknummer	294329

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie van 27 juni 2018, Griffie nummer: 294329

besluit:

De concept-besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 12 september 2018 vast te stellen

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **294329**

ONDERWERP: Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 12 september 2018

Voorstel

De Agendacommissie stelt u voor de concept-besluitenlijst van de raadsvergadering van 12 september 2018 vast te stellen.

Bijlage

- concept-besluitenlijst van de raadsvergaderingen van 12 september 2018

Gemeente Arnhem

Besluit van	**26 september 2018**
Zaaknummer	294329

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie van 27 juni 2018, Griffie nummer: 294329

besluit:

De concept-besluitenlijsten van de raadsvergaderingen van 12 september 2018 vast te stellen

De griffier, De voorzitter,

GEMEENTE Arnhem

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE
RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM OP WOENSDAG 12 september 2018

De voorzitter: de heer Marcouch

De raadsgriffier: de heer Kersten

Aanwezig de leden: mevrouw Andeweg (D66), de heer Van Beers (Arnhemse Ouderen Partij), de heer Becker (ChristenUnie), de heer Bouma (PvdA), mevrouw Van Burgsteden (CDA), de heer Coenders (GroenLinks), de heer Combée (VVD), de heer Dijk (D66), mevrouw Van Dillen (CDA), mevrouw Dobbe (SP), mevrouw Dolsma (GroenLinks), de heer Elfrink (SP), de heer Van Es (VVD), mevrouw Gemici (GroenLinks), de heer Greving (PvdA), de heer De Groot (Partij voor de Dieren), mevrouw Hegge (Partij voor de Dieren), mevrouw Kalthoff (VVD), de heer Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), de heer Van der Laak (Arnhem Centraal), de heer Van der Loo (GroenLinks), de heer Loor (D66), de heer Loos (VVD), mevrouw Lunter (SP), mevrouw Manders (Arnhem Centraal), de heer Maref (VVD), mevrouw Navis (GroenLinks), mevrouw Nede (ChristenUnie), mevrouw Van Nunen (PvdA), mevrouw Van Ommen (D66), mevrouw Pape (VVD), mevrouw Simonis (GroenLinks), de heer Sanders (PVV), de heer Usta (DENK-Verenigd Arnhem), de heer Verheij (PVV), de heer Prinsen (GroenLinks), de heer Venhoek (D66), mevrouw De Vries (PvdA)

Afwezig de leden: de heer Bal (DENK-Verenigd Arnhem)

Begintijd vergadering : 21.00 uur
Eindtijd vergadering : 22:15 uur

BESLUITEN:
Agendapunt:

4.3 Vaststellen van de concept-besluitenlijst van de vergadering van 3 juli 2018	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
5.1 WK BMX 2021 en WK Volleybal 2022	Het voorstel is met 33 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen.
5.2 Zienswijze jaarstukken 2017 en ontwerpbegroting 2019 Veilig Thuis Gelderland-Midden	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.
6.1 Vaststelling bestemmingsplan Mooieweg 27 Oostzijde	Het voorstel is met 37 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen.
6.2 Initiatiefvoorstel "Meldplicht particuliere vakantieverhuur"	Het voorstel is met 23 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen.
7.1 Vaststelling Clean Mobil Energy	Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

De raadsgriffier,

Mr. Jozef Kersten

De voorzitter,

Ahmed Marcouch

Zaaknummer: 291934

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	26 september 2018
Zaaknummer	294329

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie, d.d. 19 september 2018, zaaknummer: 294329

besluit:

De "Lijst van ingekomen Stukken" van 27 juni 2018 tot en met 19 september 2018 vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **294329**

ONDERWERP: Vaststellen van de lijst van ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 26 september 2018

Voorstel

De Agendacommissie stelt u voor de "Lijst van Ingekomen Stukken" van 27 juni 2018 tot en met 19 september 2018 vast te stellen.

Als raadslid kunt u de ingekomen stukken inzien via het Bestuurlijk Informatiesysteem (iBabs).

Bijlage

- Lijst van Ingekomen stukken (27 juni 2018 t.m. 19 september 2018)

GEMEENTE Arnhem

Besluit van	26 september 2018
Zaaknummer	294329

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie, d.d. 19 september 2018, zaaknummer: 294329

besluit:

De "Lijst van ingekomen Stukken" van 27 juni 2018 tot en met 19 september 2018 vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

Lijst van Ingekomen stukken (27 juni 2018 t.m. 19 september 2018)

Datum	Afzender	Zaaknummer	Titel	Advies
19-9-2018	VNG		Ledenbrief 18/052 "Conceptarbeidsvoorwaardennota Cao Gemeenten 2019"	Voor kennisgeving aannemen
10-9-2018	Vereniging Stadsschoon Arnhem		Villa Schoonheuvel	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief aan raad
5-9-2018	J. van Dijk		Dividendbelasting en de gemeentelijke begroting	Voor kennisgeving aannemen
5-9-2018	M. van Gilst		Plan m.b.t. kiosk bij Musis Sacrum	Voor kennisgeving aannemen
4-9-2018	Regionale Adviesraad Doelgroepenvervoer (RAD)		RAD jaarverslag 2017	Voor kennisgeving aannemen
31-8-2018	PSP'92		Brief aan Raad én College: preventie radicalisering	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief aan raad
30-8-2018	Nederlandse Vereniging tot bevordering van de Zondagsrust en de Zondagsheiliging		Koopzondagen	Voor kennisgeving aannemen
30-8-2018	OR De Connectie		Informatieveiligheid en Privacy	In handen van de griffier ter afdoening
29-8-2018	Stichting Non Nobis		Antwoord college op motie over sexwerk	Voor kennisgeving aannemen
29-8-2018	Gemeente Waalwijk		Kinderpardon	Voor kennisgeving aannemen
29-8-2018	Jacqueline van Marwijk		Zorgen over de verzelfstandiging warenmarkten	Kopie van aan college gerichte brief, voor kennisgeving aannemen
29-8-2018	DrieGasthuizenGroep		Vuilafvoer	Voor kennisgeving aannemen

Datum	Afzender	Zaaknummer	Titel	Advies
28-8-2018	Bestuur Türkiyem Moskee, vereniging Vereniging Bektaşlı Hoca Ahmed Yesevi Cultureel Centrum, bewoners woonwagenkamp Merwedestraat en het Wijkplatform Presikhaaf en Werkgroep Woonomgeving Presikhaaf I		Verhuizing KW37	Voor kennisgeving aannemen
27-8-2018	De Connectie		Zienswijze MJPB 2019-2022 & Bestuursrapportage De Connectie	In handen stellen van B&W ter voorbereiding van besluitvorming in de raad
21-8-2018	VNG		Ledenbrief 10/048 "Openstelling vacatures in College voor Arbeidszaken en Commissie Europa en Internationaal"	Voor kennisgeving aannemen
21-8-2018	Gemeente Zevenaar		Uitvoering van motie van de raad van de gemeente Zevenaar inzake Duurzaamheid	Voor kennisgeving aannemen
20-8-2018	Dhr. en mw. De Hart		Omgekeerd inzamelen, waarom het overlast oplevert	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief aan raad
16-8-2018	PSP'92		Bezwaarschrift, klacht en verzoek inzake P&C-cyclus	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief aan raad
16-8-2018	Familie Hogeling		Verzoek om onmiddelijke verwijdering van de illegale bouwwerken, illegaal opgebrachte grond en herstel in oorspronkelijke staat van het terrein rondom De Jacobiberg	
16-8-2018	Werkgroep Woonomgeving Presikhaaf 1		Brief aan wethouder Bouwkamp inzake de verhuizing KW37	Voor kennisgeving aannemen

Datum	Afzender	Zaaknummer	Titel	Advies
14-8-2018	Werkgroep Woonomgeving Presikhaaf 1		Verhuizing KW37	Kopie van aan college gerichte brief, voor kennisgeving aannemen
13-8-2018	Otto Work Force		Informatiememorandum huisvesting arbeidsmigranten	Voor kennisgeving aannemen
13-8-2018	BNK Arnhem		Aanpassing buitenruimte verbouw Jacobiberg	Voor kennisgeving aannemen
8-8-2018	VNG		Ledenbrief 18/047 "Wijziging model-APV zomer 2018"	Voor kennisgeving aannemen
30-7-2018	VNG		Ledenbrief 18/046 "Stand van zaken invoering Wnra"	Voor kennisgeving aannemen
30-7-2018	De heer S. de Nie		Voorkom 5G Gezondheidsschade en dure claims!	Voor kennisgeving aannemen
26-7-2018	VNG		Digitale toegankelijkheid	Voor kennisgeving aannemen
26-7-2018	VNG (LOGA)		Ledenbrief 18/045 "FLO-overgangsrecht wijziging leeftijdsafhankelijke factoren"	Voor kennisgeving aannemen
26-7-2018	VNG		Ledenbrief 18/044 "Aanpassing Model Archiefverordening 2017"	Voor kennisgeving aannemen
25-7-2018	mw. E.M.A. ten Have	280894	Verzoek om in actie te komen i.h.k.v. handhaving en controle i.v.m. asbestsanering en het opvolgen van de wettelijke voorschriften	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief aan raad
25-7-2018	Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden		Jaarstukken 2017 en ontwerp begroting 2019 Veilig Thuis Gelderland Midden	In handen stellen van B&W ter voorbereiding van besluitvorming in de raad

Datum	Afzender	Zaaknummer	Titel	Advies
25-7-2018	VNG (LOGA)		Ledenbrief 18/042 "Uitwerking cao-afspraak gelijke beloning artikel 3:2a CAR"	Voor kennisgeving aannemen
24-7-2018	Fairtrade Gemeente Campagne		Jaarlijkse subsidiebijdrage voor deelname Fairtrade Gemeente campagne	Voor kennisgeving aannemen
23-7-2018	VNG		Ledenbrief 18/036 "Zorg en Veiligheid en een landelijke update"	Voor kennisgeving aannemen
23-7-2018	VNG		Ledenbrief 18/041 "Ledenbrief woonbeleid"	Voor kennisgeving aannemen
23-7-2018	mw. D. Frequin-Oort	279878	Idee voor de Rijnkade	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief aan raad
19-7-2018	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden		Lidmaatschap	Voor kennisgeving aannemen
18-7-2018	VNG		Ledenbrief 18/040 "Wijzigingen modelverordeningen gemeentelijke belastingen"	Voor kennisgeving aannemen
17-7-2018	AOP	222357	Verantwoording fractiekostenvergoeding 2017	Voor kennisgeving aannemen
17-7-2018	VNG		Ledenbrief 18/039 "VNG Model Subsidieregeling gecertificeerde instellingen"	Voor kennisgeving aannemen
17-7-2018	VNG		Ledenbrief 18/038 "Indexering/wijziging subsidies/bekostiging welzijn en cultuur 2016-2019"	Voor kennisgeving aannemen
17-7-2018	RTV-Arnhem		Streekvorming	Voor kennisgeving aannemen

Datum	Afzender	Zaaknummer	Titel	Advies
17-7-2018	Missing Chapter Foundation		Armoede door de ogen van kinderen	Voor kennisgeving aannemen
17-7-2018	A. Francken		Gemeente museum	Voor kennisgeving aannemen
17-7-2018	VNG		Ledenbrief 18/037 "Voortgang Klimaatakkoord"	Voor kennisgeving aannemen
16-7-2018	Wijkplatform Malburgen Oost, Immerloo en 't Duifje	278240	Nieuwbouw gymzaal Fluitekruidstraat en Wijkcentrum De Hobbit	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief aan raad
16-7-2018	ProDemos		Deelname aan Dag van de Democratie	Voor kennisgeving aannemen
16-7-2018	VNG		Ledenbrief 18/035 "Bekendmaking waarnemers bestuur en commissies"	Voor kennisgeving aannemen
14-7-2018	De heer E. Buijs	278156	Kunst weggezet als oud vuil	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief aan raad
11-7-2018	VNG		Ledenbrief 18/034 "Wijziging VNG Model Verordening naamgeving en nummering"	Voor kennisgeving aannemen
10-7-2018	NVRD		Bestuurlijke aandachtspunten NVRD 2018	Voor kennisgeving aannemen
9-7-2018	Bestuur MGR		Reactienota op de zienswijzes die het bestuur van de MGR heeft ontvangen tav de gewijzigde begroting 2018, de meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 en het uitvoeringsprogramma 2019	Voor kennisgeving aannemen

Datum	Afzender	Zaaknummer	Titel	Advies
9-7-2018	Div.	280673	Oproep Gemeenteraad - In hoeverre houdt onze gemeente in haar groenbeheer rekening met het insectenleven - Aanbevelingen voor een bewuster insectenbeheer	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief aan raad
4-7-2018	Regio Arnhem Nijmegen		concept-verslag Bestuurlijk Overleg Regio Arnhem Nijmegen, 20-06-18	Voor kennisgeving aannemen
3-7-2018	VNG		Ledenbrief 18/033 "Sanering asbestdaken", d.d. 28-06-18	Voor kennisgeving aannemen
27-6-2018	Dorpsraad Schaarsbergen		Vaststellen budget groot onderhoud De Bakenberg	In handen stellen van het college van B&W ter afdoening, verzoek kopie antwoordbrief aan raad
27-6-2018	Wijkplatform Presikhaaf		Drijvend zonneveld Presikhaaf	Kopie van aan college gerichte brief, voor kennisgeving aannemen
27-6-2018	Provincie Gelderland		Begrotingscirculaire 2019-2022	Voor kennisgeving aannemen

GEMEENTE Arnhem

Besluit van 26 september 2018

Zaaknummer 260352

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 september 2018, Cluster Bedrijfsvoering nummer: 260352;

gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;

besluit:

1. Bijgaande verordening Financieel beleid en beheer gemeente Arnhem 2018 vast te stellen en de huidige verordening Financieel beleid en beheer uit 2017 in te trekken

De griffier, De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **260352**

Onderwerp: Actualisatie verordening Financieel beleid en beheer

Voorstel

1. Bijgaande (geactualiseerde) verordening Financieel beleid en beheer gemeente Arnhem 2018 vast te stellen en de huidige verordening Financieel beleid en beheer uit 2017 in te trekken.

Inleiding

De vorige versie van de verordening Financieel beleid en beheer dateert van begin 2017. Aanpassing van deze versie is nodig vanwege de aanpassing van een aantal interne financiële spelregels ter versterking van de vermogenspositie en ter vergroting van de financiële robuustheid van de meerjarenprogrammabegroting. Daarnaast is een wijziging opgenomen als gevolg van de nieuwe manier van periodiek presenteren van het totaalbeeld van begroting en exploitatie aan de Raad.

Beoogd effect

Er geldt een wettelijke plicht voor de gemeenteraad om een verordening vast te stellen voor de financiële organisatie, het financieel beleid en het financieel beheer van de gemeente. Voor de hierbij aangepaste verordening Financieel beleid en beheer wordt om die reden voorgesteld deze door te geleiden naar de raad, zodat deze vastgesteld kan worden. Daarmee liggen de in de raadsbrief van 16 januari 2018 aan de raad gepresenteerde maatregelen en opgenomen in het op 25 mei verschenen Coalitieakkoord vast in de verordening en wordt hiermee in de MJPB 2019-2022 ook in lijn met de verordening gewerkt.

Argumenten

Actualisatie is noodzakelijk als gevolg van diverse ontwikkelingen
Met de actualisatie van de verordening zijn de twee maatregelen uit de raadsbrief van 16 januari 2018, welke ook opgenomen zijn in het coalitieakkoord, in de verordening verwerkt:
- schulden door investeringen binnen één generatie (20 jaar) aflossen
- budget reserveren voor prijs- en volume ontwikkelingen

Daarnaast is een wijziging opgenomen als gevolg van de nieuwe manier van periodiek presenteren van het totaalbeeld van begroting en investeringen aan de Raad en is de weerstandsfactor aangepast in lijn met het Coalitieakkoord van 25 mei 2018.

Arnhem GEMEENTE

Op basis van de geactualiseerde verordening kunnen de genoemde wijzigingen ook in de nieuwe MJPB 2019-2022 opgenomen worden.

Kanttekeningen en risico's

Geen

Financiën

Aan dit raadsvoorstel zijn op zichzelf geen financiële gevolgen verbonden.

Uitvoering

Na vaststelling van de geactualiseerde verordening zal deze binnen de ambtelijke organisatie en met de accountant op de daarvoor gebruikelijke wijze worden gedeeld, opdat naleving en toetsing van het gemeentelijke financiële beleid en beheer aan de verordening kan plaatsvinden.

Communicatie

Binnen twee weken na vaststelling door uw raad wordt de nieuw vastgestelde verordening door het college aan gedeputeerde staten verzonden. Tevens wordt de nieuwe verordening gepubliceerd.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad
- Verordening Financieel beleid en beheer

Ter inzage stukken voor gemeenteraad
- Niet van toepassing

RAADSVOORSTEL

Besluit van

Zaaknummer 260352

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 september 2018, Cluster Bedrijfsvoering nummer: 260352;

gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;

besluit:

1. Bijgaande verordening Financieel beleid en beheer gemeente Arnhem 2018 vast te stellen en de huidige verordening Financieel beleid en beheer uit 2017 in te trekken

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Arnhem

Verordening financieel beleid en beheer gemeente Arnhem 2018

1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. cluster:
   iedere organisatorische eenheid binnen de gemeentelijke organisatie die als zodanig een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan de directie heeft;

b. administratie:
   het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Arnhem en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd;

c. financiële administratie:
   het onderdeel van de administratie dat omvat het systematisch maken en verwerken van aantekeningen betreffende de financiële gegevens van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Arnhem, teneinde te komen tot een goed inzicht in:
   - de financieel-economische positie;
   - het financiële beheer;
   - de uitvoering van de begroting;
   - het afwikkelen van vorderingen en schulden;
   - alsmede tot het afleggen van rekening en verantwoording daarover;

d. administratieve organisatie:
   het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatieverzorging ten behoeve van de verantwoordelijke leiding;

e. jaarcyclus:
   proces van financiële kaderstelling, (meerjaren)begroting, tussentijdse rapportage en jaarverslag en jaarrekening;

f. programma:
   samenhangend geheel van activiteiten;

g. financieel beheer:
   het uitoefenen van bestuur over en toezicht op het beheer van middelen en het uitoefenen van rechten van de gemeente Arnhem;

h. rechtmatigheid:
   het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, raadsbesluiten en collegebesluiten;

i. doelmatigheid:
   het realiseren van bepaalde prestaties met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen;

j. doeltreffendheid:
   de mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook daadwerkelijk worden behaald;

k. inkomsten: totaal van de baten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves;

l. netto schuldquote: bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen op 31 december van het begrotingsjaar maal 100%. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van vaste schulden, netto vlottende schuld en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen wordt verstaan het totaal van financiële activa, uitzettingen korter dan 1 jaar, liquide middelen en overlopende activa;

m. solvabiliteitsratio: het eigen vermogen gedeeld door het balanstotaal (maal 100%);

n. weerstandsfactor:De beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de gewenste weerstandscapaciteit bij een zekerheidsperecentage van 90%

o. onbenutte belastingcapaciteit onroerende zaakbelasting: verschil tussen de opbrengst onroerende zaakbelasting bij de tarieven die minimaal nodig zijn voor toegang tot de procedure van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet en de (geraamde) opbrengst onroerende zaakbelasting;

p. budgethouder: ambtelijk verantwoordelijke voor zowel de besteding van de middelen (budget) als het realiseren van de opdracht binnen het budget;

q. gebonden reserve: een reserve ter dekking van structurele lasten in de begroting (bijvoorbeeld kapitaallasten) of ter dekking van een specifiek risico;

r. ongebonden reserve: een reserve die ingesteld is om als buffer te dienen voor schommelingen in budgetten of projecten en waaraan een specifiek beleidsdoel ten grondslag ligt.

2. Begroting en verantwoording

Kaderstellen

Artikel 2. Jaarcyclus

1. Het college biedt de raad een voorstel aan voor het procesmatige verloop van elke jaarcyclus. In deze jaarcyclus biedt het college de raad de volgende producten aan op de volgende momenten:
   a. vóór 1 mei de jaarrekening/jaarverslag (jaar t-1) en eerste tussenrapportage (jaar t);
   b. vóór 1 juni de perspectiefnota (jaar t+1), tenzij er in jaar t gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden, waarbij het coalitieakkoord geldt als perspectiefnota (jaar t+1);
   c. vóór 1 oktober de meerjarenprogrammabegroting (jaar t+1 t/m t+4), de tweede tussenrapportage (jaar t) en de belasting- en legesverordening (jaar t+1).
2. Het college kan in overleg met de raad overeenkomen om deze data te wijzigen.

Artikel 3 Perspectiefnota

1. Het college biedt de raad de beleids- en financiële uitgangspunten ter vaststelling aan voor het volgende begrotingsjaar en de drie daarop volgende jaren.
2. De door de raad vastgestelde uitgangspunten worden door het college in de meerjarenprogrammabegroting uitgewerkt.
3. Eventuele wijzigingen in de programma-indeling worden bij de Perspectiefnota door de raad vastgesteld.

Artikel 4. Meerjarenprogrammabegroting

1. De raad stelt per programma vast:
   a. de doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste toegelicht aan de hand van de bij ministeriële regeling vast te stellen beleidsindicatoren;
   b. de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken, en de betrokkenheid hierbij van verbonden partijen;
   c. de raming van baten en lasten.
2. De indeling en vorm van de meerjarenbegroting is leidend voor de indeling en vorm van de tussenrapportages en jaarrekening. Wijzigingen in vorm en inhoud van cyclusdocumenten vinden altijd eerst in de meerjarenbegroting plaats, waarna de overige cyclusdocumenten volgend zijn.

Autorisatie

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.
2. Bij de begroting autoriseert de raad alle in de begroting opgenomen investeringskredieten waarvan de start van de investering in de betreffende jaarschijf ligt. Dit kan leiden tot het vastleggen van delen van de begrote lasten in latere jaren als gevolg van de doorlooptijd van een investering en het moment waarop de daarbij behorende afschrijvingslast start.

3. De investeringskredieten uit artikel 5, tweede lid worden in de meerjarenprogrammabegroting specifiek behandeld en toegelicht (zie ook artikel 11, derde lid).
4. Voor investeringen in de loop van het begrotingsjaar die niet in de begroting zijn opgenomen, legt het college vooraf aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel en een voorstel voor het autoriseren van een investeringskrediet aan de raad voor.
5. Het bepaalde in het tweede en derde lid wordt nader uitgewerkt in artikel 11.

Begrotingsbeleid

Artikel 6. Mutaties gemeentefonds

1. Toegevoegde middelen aan het Gemeentefonds kunnen (binnen een jaar) via een raadsvoorstel met begrotingswijziging overgeheveld worden naar het desbetreffende programma. Hierbij gaat het om een wijziging in de taak binnen het betreffende programma. Indien er geen sprake is van een gewijzigde taak binnen het programma, worden de mutaties in het gemeentefonds in principe verrekend met de algemene middelen.
2. Indien de toegevoegde middelen na 1 september van het jaar bekend worden gemaakt, kunnen deze gereserveerd worden in de bestemmingsreserve Taakmutaties gemeentefonds. De budgethouder mag hierop in het volgende jaar een beroep doen conform het bepaalde in het eerste lid.
3. Indien het Gemeentefonds wordt gekort op een bepaald beleidsterrein wordt de korting verwerkt in het betreffende programma in de begroting, daar waar het een wijziging in een taak binnen dit programma betreft. Indien deze korting niet of slechts beperkt kan worden doorgevoerd, legt het college dit aan de raad voor.

Uitvoering

Artikel 7. Uitvoering begroting

1. Het college stelt regels die waarborgen dat de uitvoering van de begroting rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verloopt.
2. Ter bevordering van het inzicht worden de indirecte kosten gecentraliseerd in de begroting opgenomen. De verhouding tussen de directe en de indirecte kosten wordt jaarlijks beoordeeld. De door te belasten kosten aan externe partijen worden bepaald door de directe kosten met daar bovenop een toeslag voor de door te belasten indirecte kosten. Deze gemeentebrede kostprijsberekening wordt jaarlijks geactualiseerd.
3. Voorstellen gedurende het begrotingsjaar met inhoudelijke beleidswijzigingen en financiële gevolgen zijn voorzien van een begrotingswijziging, waardoor de begroting in evenwicht blijft. In deze wijziging worden de mutaties ten opzichte van de begroting weergegeven. Besluiten tot wijziging van de vastgestelde begroting kunnen tot uiterlijk het einde van het betreffende kalenderjaar worden genomen.
4. De raad besluit in een verzamelbesluit binnen de jaarcyclus over niet inhoudelijke beleidswijzigingen met financiele gevolgen, waarbij het gaat om :
   a. de effecten van besluiten tussen programma's die nog niet in de lopende Meerjarenprogrammabegroting zijn verwerkt
   b. de effecten van actualisatie van rijksbijdragen, beschikkingen, subsidies en bijdragen derden;
   c. technische aanpassingen tussen programma's,
   waardoor de begroting in evenwicht blijft.

5. De raad stelt in het verzamelbesluit tevens een actueel beeld van de meerjarenprogrammabegroting vast in de vorm van een standenoverzicht bestaande uit de oorspronkelijke ramingen, mutaties ten gevolge van begrotingswijzigingen en de nieuwe ramingen, van de meerjarenprogrammabegroting tot de raadsvergadering waarin dit overzicht wordt vastgesteld. Dit geldt zowel voor de exploitatie als de investeringen.

Beheersing en interne controle

Artikel 8. Interne controle

1. Het college draagt ten behoeve van het getrouwe beeld en de rechtmatigheid van de jaarrekening zorg voor de jaarlijkse toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking, en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.
2. Het college draagt zorg voor de toetsing van bedrijfsonderdelen op juistheid, volledigheid en tijdigheid van de bestuurlijke informatievoorziening, de rechtmatigheid van beheershandelingen en op misbruik en oneigenlijk gebruik van de gemeentelijke regelingen. Het college besluit over de gewenste planning of fasering van de toetsingen in de tijd.
3. Het college zorgt op basis van de uitkomsten van de accountantscontrole indien nodig voor een plan van verbetering. Het college neemt op basis van het plan van verbetering maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.
4. De resultaten van de accountantscontrole en het plan van verbetering worden ter kennisgeving aan de raad aangeboden.

Rapportage en verantwoording

Artikel 9. Tussentijdse rapportage en informatie

1. Het college informeert de raad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente.
2. Het college biedt de raad tussentijds rapportages aan overeenkomstig de afspraken die op grond van artikel 2 zijn gemaakt.
3. De rapportages gaan in op afwijkingen, zowel wat betreft de baten en lasten, verwachte mutaties in reserves en de beoogde resultaten en relevante maatschappelijke effecten. De rapportages besteden in ieder geval aandacht aan substantiële afwijkingen ten aanzien van:
   a. inkomsten uit het gemeentefonds;
   b. de renteontwikkeling op de kapitaalmarkt;
   c. resultaten uit grondexploitatie;
   d. realisatie op begrote subsidieverwachtingen;
   e. in de begroting voorziene risico's.

   Tevens besteden de rapportages aandacht aan de stand van zaken met betrekking tot grote projecten die in voorbereiding of ontwikkeling zijn.
4. Gesignaleerde afwijkingen worden waar nodig voorzien van een bijsturingsvoorstel en/of een begrotingswijziging.

Artikel 10. Jaarstukken

1. Het college draagt zorg voor een adequate vertaling van de verantwoording van de budgethouders naar de verantwoording per programma.
2. Het college legt verantwoording aan de raad af over de uitvoering van de programma's. In de verantwoording neemt het college in ieder geval op:
   a. de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd ten minste toegelicht aan de hand van de bij ministeriële regeling vast te stellen beleidsindicatoren;
   b. de wijze waarop getracht is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken;
   c. de gerealiseerde baten en lasten.

3. Financieel beleid

Kaderstellen

Artikel 11. Financiële positie

1. Het college draagt er zorg voor dat al het beleid waartoe de raad heeft besloten in de uiteenzetting van de financiële positie en de meerjarenramingen is opgenomen.
2. De raad autoriseert met het vaststellen van de Meerjarenprogrammabegroting de investeringsruimte.
3. Het college neemt in het investeringsplan bij de meerjarenbegroting jaarlijks nadere voorstellen op over:
   a. totaal kredieten van een investering met als einddatum waarop de investering gereed is. Dit kan later liggen dan het besproken begrotingsjaar;
   b. het uitgaventempo van de kredieten verdeeld over de verschillende jaren;
   c. In de meerjarenprogrammabegroting wordt een voornemen tot investeren in een gebouw groter dan € 2 miljoen tekstueel toegelicht in de paragraaf investeringen. In de paragraaf staan van deze investering vermeld:
      - de hoofdlijnen van de investering
      - eerste raming van de kosten
      - de randvoorwaarden
      - de financiële beschikbare middelen

      Deze voorgenomen investering is opgenomen in het Meerjaren Investeringsplan (MIP), als onderdeel van de meerjarenprogrammabegroting. Door het vaststellen van de meerjarenprogrammabegroting geeft de raad toestemming tot verdere uitwerking van de investering.
   d. Op basis van het in artikel 5, tweede lid genoemde voornemen tot het doen van een investering werkt het college de voorgenomen investering verder uit tot een business case. De business case omvat:
      - beoogde functies van het gebouw, inclusief nut en noodzaak;
      - de kosten, zowel de investering als de exploitatie;
      - de dekking met betrekking tot de investering en de exploitatie;
      - juridische aspecten indien er sprake is van meerdere gebruikers.

      Deze business case wordt in de vorm van een raadsvoorstel voorgelegd aan de raad. Pas na expliciete goedkeuring van het raadsvoorstel wordt het krediet toegezegd. Indien noodzakelijk wordt het Meerjaren Investeringsplan aangepast.
4. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt in aanvulling op het bepaalde in artikel 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht

gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming, de investeringen en de grondexploitatie.

3. Voor een robuuste financiele positie mag de weerstandsfactor niet lager zijn dan 1. Indien de weerstandsfactor lager is dan 1 is aanzuivering van de algemene reserve vereist. Indien de factor hoger is dan 1,4 dan kunnen reserves worden aangewend voor (nieuw) beleid.
4. a. Jaarlijks worden in de begroting gelden opgenomen ter dekking van de afschrijvingen van de materiële vaste activa.
   b. Wanneer dit bedrag in enig jaar lager is dan eentwintigste deel van het verschil tussen de waarde van de vaste materiële activa en de BR kapitaallasten op de aanvangsbalans, wordt dit verschil gereserveerd.
   c. Eventuele over- of onderschrijdingen op de afschrijvingslasten aan het eind van het boekjaar worden verrekend met deze gereserveerde gelden.
   d. Wanneer alsdan nog een positief bedrag resteert, wordt dit toegevoegd aan de BR kapitaallasten ter versterking van de solvabiliteit.
5. Ter verbetering van de financiële robuustheid van de begroting wordt jaarlijks bij de Perspectiefnota budget gereserveerd voor prijs- en volumeontwikkelingen. De hoogte van de reservering wordt bepaald door de consumentenprijsindex en de verwachte bevolkingsgroei toe te passen op het totaal van de begrote baten verminderd met interne opbrengsten, kapitaallasten en die budgetten die op andere wijze voor prijs- en volumestijgingen gecompenseerd worden, waaronder in elk geval het BUIG-budget. Het gereserveerde bedrag wordt door het college, uiterlijk in de Perspectiefnota van het volgende jaar, toegedeeld aan die beleidsvelden waar compensatie voor prijs- of volumestijgingen noodzakelijk is om het afgesproken uitvoeringsniveau te kunnen continueren. Een eventueel resterend bedrag zal in die laatste Perspectiefnota vrijvallen.

Artikel 12. Waardering & afschrijving vaste activa

1. Ten behoeve van een consistente gemeentebrede toepassing actualiseert het college periodiek het waarderings- en afschrijvingsbeleid en stelt richtlijnen op voor de duur van de afschrijving per categorie zoals terreinen, gebouwen, bedrijfsmiddelen, enzovoorts. De raad wordt over het actuele beleid geïnformeerd.
2. Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut, zoals genoemd in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, worden verstaan:
   - bruggen en viaducten
   - verkeersinfrastructuur, -voorzieningen en - regelingen
   - parkeermaatregelen
   - openbare verlichting
   - lage kade
   -invalidetoiletten
   - inrichting openbare ruimte
3. Kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden niet geactiveerd, maar direct ten laste van het resultaat gebracht.
4. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
5. De materiële vaste activa met economisch nut en de investeringen in de openbare ruimte worden afgeschreven rekening houdend met actuele regelgeving en overigens overeenkomstig de normen gangbaar in het maatschappelijke verkeer.

Artikel 13. Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor alle vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd al naar gelang hun aard en/of omvang op basis van het historische percentage van oninbaarheid.

Artikel 14. Reserves

1. Met inachtneming van de voorschriften in het Besluit verantwoording en begroting provincies en gemeenten worden reserves door de raad gedefinieerd.
2. Reserves worden ingesteld bij expliciet raadsbesluit. Lopende het jaar kunnen worden ingesteld:
   a. bestemmingsreserves;
   b. egalisatiereserves die dienen om tariefschommelingen op te vangen.
   In de begroting en de jaarstukken dient te worden verwezen naar het desbetreffende raadsbesluit.
3. Structurele uitgaven worden gedekt door middel van structurele dekkingsbronnen. Incidentele uitgaven worden gedekt door incidentele dekkingsbronnen (zoals reserves) of structurele dekkingsbronnen.
4. Het aantal reserves wordt zo veel mogelijk beperkt. Hiertoe dient voor reserves bij het instellingsvoorstel informatie te worden verstrekt over:
   - doel van de reserve;
   - motief voor de instelling;
   - voeding ervan;
   - maximale hoogte;
   - maximale duur;
   - bestedingsraming voor de komende jaren.
5. Over reserves wordt in principe geen rente vergoed. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt voor reserves, die gevoed zijn door bijdragen voor investeringen. Aan investeringsbijdragen die de boekwaarde van de bijbehorende investeringen overstijgen wordt geen rente toegerekend.
6. Reserves worden jaarlijks geactualiseerd en getoetst door de raad.
7. Het college rapporteert zowel in de begroting als in de jaarstukken over de stand van zaken ten aanzien van de reserves.

Artikel 14a. Beleid reserves

1. Resultaten worden verrekend met de algemene reserve of met bestemmingsreserves.
2. Om ongewenste schommelingen op te vangen in budgetten waarvan de uitputting overwegend door derden wordt beïnvloed kunnen egalisatiereserves worden gevormd. (Egalisatie)reserves kunnen nooit negatief zijn.
3. Dotaties aan en onttrekkingen uit reserves (bestemmingsreserve en algemene reserve) worden vastgesteld door de raad.
4. De stand van de algemene reserve en de afzonderlijke bestemmingsreserves mag niet negatief zijn.
5. Het opheffen van een ongebonden reserve (egalisatie, projecten en overig) is alleen mogelijk als het achterliggende beleidsdoel komt te vervallen of is gerealiseerd. Opheffen van een gebonden reserve is alleen mogelijk als tegenover dit tekort structurele dekking wordt aangewezen.
6. Vrijval van een bestemmingsreserve (door vervallen achterliggend beleidsdoel) komt ten gunste aan de algemene reserve. Indien een nieuwe bestemmingsreserve gewenst is, kan het college aan de raad voorstellen deze in te stellen met inachtneming van het gestelde in artikel 14.

Artikel 15. Voorzieningen

1. Voorzieningen kunnen lopende het jaar door het college worden ingesteld. Voorzieningen worden gevormd vanwege:
   a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
   b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
   c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
2. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.
3. Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.
4. Bij voorzieningen wordt in de jaarrekening informatie verstrekt over het doel van de voorziening.
5. Voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en getoetst.

Artikel 16. Kostprijsberekening

1. Tenzij wettelijk anders is bepaald en behoudens bijzondere omstandigheden geldt als uitgangspunt dat de tarieven voor gemeentelijke producten en diensten maximaal 100% kostendekkend zijn.
2. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van producten en diensten van de gemeente Arnhem wordt de opslagcalculatiemethode toegepast. Alle kosten die rechtstreeks samenhangen met de door de gemeente verleende diensten worden op het betreffende taakveld geboekt. Alle indirecte kosten komen op het taakveld overhead en worden door middel van een opslag in de kostprijs opgenomen.
3. Het college verstrekt bij de begroting en jaarstukken informatie over de grondslagen van de kostentoerekening en de kostprijsberekening.

Artikel 17. Financieringsfunctie

1. Het college draagt bij de uitoefening van de financieringsfunctie zorg voor:
   a. het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden om de programma’s binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te kunnen voeren;
   b. het beheersen van de risico’s verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico’s, koersrisico’s en kredietrisico’s;
   c. het zo veel mogelijk beperken van de kosten van de leningen op lange termijn;
   d. zo laag mogelijke interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
2. Het college neemt bij de uitvoering van de financieringsfunctie de volgende richtlijnen in acht:
   a. er wordt gefinancierd op basis van totaalfinanciering. Slechts in uitzonderingsgevallen (ter beoordeling van het college) wordt aparte projectfinanciering toegestaan.
   b. bij het aantrekken van financieringen voor langer dan 1 jaar vindt er marktoriëntatie plaats aan de hand waarvan de meest aantrekkelijke mogelijkheid wordt gecontracteerd;
   c. overeenkomsten voor het aangaan van leningen, het uitzetten van middelen of het verlenen van garanties luiden in euro.
3. Het college informeert de raad indien de wettelijke kasgeldlimiet of de renterisiconorm dreigt te worden overschreden.
4. Verstrekken van leningen en garanties en het aangaan van financiële participaties anders dan genoemd in het tweede lid worden uitsluitend gedaan uit hoofde van de publieke taak. Bij het uitzetten van

middelen, het verstrekken van garanties en het aangaan van financiële participaties uit hoofde van de publieke taak bedingt het college indien mogelijk zekerheden. Het college motiveert in zijn besluit het openbare belang van dergelijke uitzettingen van middelen, verstrekkingen van garanties en financiële participaties.

5. Het college stelt in het Treasurystatuut regels op:
   a. ter uitvoering van het gestelde onder het eerste tot en met vierde lid;
   b. voor de uitoefening van zijn (gedelegeerde) bevoegdheden;
   c. voor de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening.

   Het college zendt deze regels ter kennisgeving aan de raad.

Artikel 18. Registratie bezittingen, activa en vermogen

1. Het college draagt zorgt voor een actuele en volledige registratie van bezittingen.
2. Het college draagt er zorg voor, dat de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het vermogen van de gemeente systematisch worden gecontroleerd.
3. Bij afwijkingen in de registratie van bezittingen neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.
4. De resultaten van de controle en eventuele plannen van verbetering worden ter kennisgeving aan de raad aangeboden.

3a. Paragrafen

Artikel 19. Algemeen

1. Het college presenteert in aparte paragrafen in de begroting en de jaarstukken respectievelijk de beleidsuitgangspunten en de voortgang en verantwoording voor de volgende beheersmatige activiteiten:
   Wettelijk voorgeschreven paragrafen:
   a. lokale heffingen;
   b. weerstandsvermogen en risicobeheersing;
   c. onderhoud kapitaalgoederen;
   d. financiering;
   e. bedrijfsvoering;
   f. verbonden partijen;
   g. grondbeleid;
   Eigen Arnhemse paragrafen:
   h. investeringen;
   i. subsidies;
   j. ambtelijke integriteit (alleen bij jaarverslag).
2. Het college biedt de onderliggende kaders voor deze activiteiten aan:
   - in afzonderlijke nota's met een vaste regelmaat (bijvoorbeeld gekoppeld aan de bestuursperiode);
   - incidenteel op basis van een aan de raad voor te leggen beleidsagenda of geïncorporeerd in de paragrafen.
3. De in het tweede lid genoemde beleidsagenda kan aanleiding geven tot toevoeging van extra vrijwillige paragrafen.

Artikel 20. Lokale heffingen

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf lokale heffingen naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
   - de kostentoerekening van de geraamde rentekosten en de geraamde overheadkosten aan de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht
2. Als onderdeel van de meerjarenbegroting biedt het college jaarlijks de (herziene) beleidskaders voor de lokale heffingen aan. Onderdeel hiervan zijn:
   - de samenstelling van het pakket aan gemeentelijke belastingen en heffingen;
   - de verdeling van de druk van de belastingen;
   - (uitgangspunten voor) de kostendekkendheid van de heffingen;
   - (uitgangspunten voor) het kwijtscheldingsbeleid en het tarievenbeleid;
   - de ontwikkeling van de lastendruk voor een of meerdere gemiddelde modelhuishoudens.
3. Het college draagt zorg voor een overzicht van de verordeningen met de bijbehorende vaststellingsdata waarin tarieven, heffingen en prijzen zijn vastgelegd. Het college draagt er zorg voor dat er een actueel overzicht is van de tarieven, heffingen, prijzen en onderliggende kosten.
4. Voor het vaststellen van de hoogte van gemeentelijke tarieven, heffingen en prijzen door de raad verstrekt het college aan de raad per verordening de actueel geraamde tarieven, heffingen en prijzen per door de gemeente verstrekte dienst.

Artikel 21. Weerstandsvermogen en risicomanagement

1. De paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement is gebaseerd op de beleidsnota weerstandsvermogen en risicomanagement. In deze nota wordt ingegaan op het achterliggende financieel beleid, de gewenste en beschikbare weerstandscapaciteit en het risicomanagement.
2. De paragraaf weerstandsvermogen actualiseert zonodig het hiervoor bedoelde kader en omvat conform de vereisten in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten een inventarisatie van de aanwezige weerstandscapaciteit en een inventarisatie van de risico's,
3. In de paragraaf wordt de verhouding tussen de aanwezige weerstandscapaciteit en de gewenste weerstandscapaciteit op basis van de risicoinventarisatie bij een zekerheidspercentage van 90% uitgedrukt in de weerstandsfactor (zie artikel 11, vijfde lid).

Artikel 22. Onderhoud kapitaalgoederen

4. Voor het onderhoud van groen, water, wegen, riolering en gebouwen biedt het college meerjarige (integrale) beleidsplannen aan. Deze bevatten de kaders voor de inrichting van het onderhoud, de beoogde onderhoudskwaliteit, de normkostensystematiek en het hieraan gerelateerd meerjarig budgettair beslag.
5. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
   a. de voortgang van het geplande onderhoud en
   b. de omvang van het achterstallig onderhoud.

Artikel 23. Financiering

De paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken benoemt in algemene termen het financieringsbeleid. Tevens doet het college in deze paragraaf verslag van:

a. de kasgeldlimiet;
b. de renterisico norm;
c. de rentevisie;
d. de rentekosten en -opbrengsten en het renteresultaat verbonden aan de financieringsfunctie;
e. de omvang en samenstelling van het vreemde vermogen;
f. de omvang en samenstelling van de uitzettingen;
g. de huidige liquiditeitspositie.

Artikel 24. Bedrijfsvoering

1. Het college stelt de doelen op het gebied van de bedrijfsvoering vast in relatie tot de door de raad periodiek vastgestelde programmadoelstellingen.
2. In de bedrijfsvoeringsparagraaf in de begroting worden vanuit de (meerjarig) gestelde doelen de actuele onderwerpen en activiteiten belicht. In de bedrijfsvoeringsparagraaf in het jaarverslag wordt over de voortgang ervan gerapporteerd, alsmede over nieuwe ontwikkelingen.
3. Het college rapporteert in de bedrijfsvoeringsparagraaf van de begroting en jaarstukken over de voortgang van de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid, zoals bedoeld in artikel 213a Gemeentewet, en de uitputting van de bijbehorende budgetten.

Artikel 25. Verbonden partijen

1. De informatie in de paragraaf verbonden partijen bij de meerjarenprogrammabegroting sluit aan bij de vereisten uit het BBV;
2. In een bijlage bij de paragraaf verbonden partijen bij de jaarstukken wordt naast de verplichtingen uit het BBV van elke verbonden partij informatie gegeven over:
   a. de naam en vestigingsplaats;
   b. het financieel belang van de gemeente (ook ten opzichte van de totale omvang van de begroting van de verbonden partij);
   c. de zeggenschap van de gemeente;
   d. het publiek belang dat wordt gediend met deelname aan de verbonden partij.
3. Verbonden partijen worden geregistreerd ten behoeve van het risicomanagement.

Artikel 26. Grondbeleid

1. Het college biedt periodiek een (bijgestelde) nota grondbeleid aan ter behandeling en vaststelling door de raad. Deze nota bepaalt:
   a. de strategische visie voor het grondbeleid in relatie tot de meerjarige ontwikkelingsvisie en de (meerjarige) programma's van de gemeente;
   b. de beleidsmatige kaders voor het bij de realisatie in te zetten instrumentarium; de kaders voor de jaarlijkse vastgoedrapportage waarin het college de raad over de voortgang rapporteert en een (meerjaren)raming voorlegt voor de onderhanden grondexploitaties.
2. Met inachtneming van hetgeen in het BBV is voorgeschreven bevat de paragraaf grondbeleid in de begroting op basis van de vastgoedrapportage het meerjarige beleids- en (financieel) uitvoeringskader. De paragraaf grondbeleid bij de jaarstukken geeft de gerealiseerde ontwikkeling ten opzichte van het begrotingskader weer.
3. Op het moment dat het college actief grondbeleid uitoefent, wordt dit ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Artikel 27. Investeringen

1. In de paragraaf investeringen bij de begroting neemt het college het meerjarig investeringsplan (MIP) op met een nadere toelichting op de investeringsplannen voor het begrotingsjaar. Voorgenomen investeringen in vastgoed van € 2 miljoen of meer worden afzonderlijk beknopt toegelicht.
2. In de paragraaf investeringen in het jaarverslag wordt over de realisatie van investeringen gerapporteerd, alsmede over af te sluiten kredieten voor investeringen die niet gepleegd (zullen) worden of omdat de beschikbaar gestelde kredieten vier jaar onbenut zijn.

Artikel 28. Subsidies

1. In de paragraaf subsidies bij de begroting resumeert het college beknopt het beleid ten aanzien van het verstrekken van subsidies.
2. Bij de begroting worden in de paragraaf overzichten opgenomen van de beoogde toedeling van subsidiebudgetten naar de programma's (op basis van grondslagen) en van de instellingen die de meeste subsidie ontvangen op basis van de begrotingsgrondslag.
3. Bij de jaarstukken wordt in de paragraaf een uitputtend overzicht opgenomen van alle instellingen die subsidie hebben ontvangen inclusief de subsidiebedragen.

4. Financiële organisatie en administratie

Artikel 29. Administratie

1. Het college draagt zorg voor het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten, opdat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid zoals vastgesteld door de raad, kunnen worden getoetst.
2. De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:
   a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de clusters;
   b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa met economisch nut, activa met maatschappelijk nut, voorraden, vorderingen en schulden, enzovoorts;
   c. het verschaffen van informatie aan de budgethouders en voor het maken van kostencalculaties;
   d. het bevorderen van de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en ter zake geldende wet- en regelgeving;
   e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en ter zake geldende wet- en regelgeving;
   f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen.

Artikel 30. Financiële organisatie

Het college draagt de zorg voor en legt (in een besluit) vast:

a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken en budgetten aan de afdelingen;
b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd;
c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
d. de regels voor de opdrachtverlening en de verrekening van leveringen tussen de clusters van de gemeente;
e. de te maken afspraken met de clusters over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
f. de regels voor de verlening van décharge over het gevoerde beheer van de clusters.

Artikel 31. Aanbesteding en inkoop

Het college draagt zorg voor en stelt de interne regels (protocol) voor de inkoop en aanbesteding van werken, leveringen en diensten vast.

Artikel 32. Verstrekking subsidies

Het college draagt zorg voor het beleidsmatige kader voor de verstrekking van gemeentelijke subsidies die worden ingezet als instrument bij de uitvoering van de programma's.

Titel 5. Slotbepalingen

Artikel 33. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt na de voorgeschreven bekendmaking in werking per 11 oktober 2018. De stukken voor begrotingsjaar 2019 en latere jaren voldoen aan de bepalingen van deze verordening.

Artikel 34. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald onder de naam "Verordening financieel beleid en beheer gemeente Arnhem 2018".

Artikelsgewijze toelichting op de verordening financieel beleid en beheer

Artikel 1. Begripsbepaling

Voor de gehanteerde begrippen in de verordening gelden de definities uit de Gemeentewet, de Wet Fido, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden. Overige begrippen uit de verordening worden in artikel 1 van de verordening gedefinieerd.

Het begrip administratie is gedefinieerd ten behoeve van artikel 29 van de verordening.
Het begrip cluster is gedefinieerd ten behoeve van de artikelen 29 en 30 van de verordening.
De begrippen inkomsten, netto schuldquote, weerstandsfactor en onbenutte belastingcapaciteit zijn gedefinieerd ten behoeve van artikel 11 van de verordening. Hiervoor zijn de definities gevolgd die het Besluit begroting en verantwoording toepast voor de financiële kengetallen over de gemeentefinanciën.

Artikel 2. Jaarcyclus

De invulling van de jaarcyclus staat onder invloed van tal van factoren. Zowel inhoudelijke als praktische. Zo beïnvloedt de start van een nieuwe bestuursperiode met een nieuw programma de invulling van de cyclus. Ook goede aansluiting op essentiële externe ramingsinformatie is een belangrijke factor. Ofschoon bepaalde onderdelen –mede door wettelijke termijnen- redelijk vast liggen, vraagt de precieze invulling van de cyclus en vooral de verbinding tussen de verschillende instrumenten afstemming tussen college en raad. Centrale schakel hierin is kaderstelling in meerjarig financieel perspectief.

Artikel 3. Perspectiefnota

Artikelen 3 betreffen vooral de infrastructuur van de begroting.

Artikel 4. Meerjarenprogrammabegroting

In artikel 4 legt de raad een belangrijk deel van de infrastructuur van de begroting vast evenals de beleidsindicatoren waarop de raad wil sturen en controleren. De basis hiervoor ligt in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) aangevuld met lokale wensen. Dat is ook de reden dat de gemeente onder de regels van het BBV zijn eigen begrotingsopzet kan kiezen. Meestal zal die vaststelling voor enkele jaren gelden, bijvoorbeeld voor een gehele raadsperiode. Indien daartoe aanleiding is, kan de raad de indeling wijzigen.
Een programma is gebaseerd op de drie w-vragen: wat willen we bereiken (doelstelling), wat gaan we daar voor doen en wat mag dat kosten (raming baten en lasten)? Vooral voor de eerste twee vragen zullen in de praktijk indicatoren nodig zijn.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

Het eerste lid van dit artikel geeft aan dat met het vaststellen van de begroting de gemeenteraad het college autorisatie verleent de begroting uit te voeren tot het niveau van de vastgestelde baten en lasten per programma. Artikel 5 gaat over het meerjarige budgettaire kader. Dat vormt, zoals in de meeste gemeenten gebruikelijk is, de grondslag voor de eigenlijke begroting.
Naast lopende uitgaven doet de gemeente investeringen. Bij vaststellen van de begroting autoriseert de raad het totale krediet, waarvan de uitgaven in een komend begrotingsjaar starten. Het vierde lid geeft aan dat voor investeringen die niet bij de begroting aan de raad zijn voorgelegd expliciet kredieten beschikbaar gesteld dienen te worden. Voorafgaand hieraan is het college niet bevoegd verplichtingen voor de investeringen aan te gaan.

In het amendement Polsstok heeft de gemeenteraad expliciet aangegeven het investeringsvolume voor de onderwijshuisvesting op peil te willen houden. De investeringsruimte voor onderwijs zal in eerste instantie gereserveerd blijven voor onderwijs, tenzij de raad anders besluit. Jaarlijks bij opstellen van het MIP wordt met het amendement rekening gehouden. Aanwending van deze kredietruimte kan alleen na goedkeuring door de gemeenteraad (zie ook regels in artikel 10).

Artikel 6. Mutaties gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds en de decentralisatie- en integratieuitkeringen uit het gemeentefonds zijn voor de gemeente belangrijke inkomstenbronnen. Om die reden is het ook belangrijk mutaties in de algemene uitkering, decentralisatie- en integratieuitkeringen zorgvuldig te vertalen in de gemeentebegroting.

Toevoegingen

Belangrijke overwegingen om toevoegingen ten gunste van de algemene middelen te laten komen zijn:

- de gewenste omvang van zowel het te voeren beleid als de benodigde financiën is nog niet bepaald;
- het kan taken betreffen die wij als gemeente al langere tijd uitvoeren maar waarvoor het Rijk nu pas (extra) middelen beschikbaar stelt. Derhalve zijn de aan het gemeentefonds toegevoegde middelen niet noodzakelijk;
- een derde overweging is dat de gemeente ervoor kan kiezen deze taken geheel of gedeeltelijk niet uit te voeren.

Kortingen

- Mocht het noodzakelijk zijn dat het budget geheel of gedeeltelijk beschikbaar blijft voor het programma, dan dient een raadsvoorstel door het college te worden voorbereid.

Expliciete besluitvorming van college en raad is hiermee dus noodzakelijk.

Artikel 7. Uitvoering begroting

In artikel 7 legt de raad het college een aantal eisen op die voor een goede uitvoering van de begroting noodzakelijk zijn. In het eerste lid wordt bepaald dat het college de rechtmatigheid, de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de uitvoering dient te waarborgen. Lid 2 stelt eisen voor de kostentoerekening. Uitvoering van de begroting dient altijd binnen geautoriseerde kaders plaats te vinden. In dit verband regelen het derde en vierde lid de tussentijdse autorisatie ten gevolge van:

- voorstellen met inhoudelijke beleidswijzigingen en financiële gevolgen (raadsvoorstel met begrotingswijziging);
- niet inhoudelijke beleidswijzigingen met financiële gevolgen (verzamelbesluit).

Het vijfde lid regelt dat de raad in het verzamelbesluit in de vorm van een standenoverzicht bestaande uit de oorspronkelijke ramingen, mutaties ten gevolge van begrotingswijzigingen en de nieuwe ramingen - van de meerjarenprogrammabegroting tot de raadsvergadering waarin dit standenoverzicht wordt vastgesteld, beschikt over een actueel beeld van de Meerjarenprogrammabegroting zowel voor de exploitatie als de investeringen.

Artikel 8. Interne controle

De raad legt in dit artikel enkele basiscondities vast voor de interne controle. Daarmee verkrijgt de raad de zekerheid dat het college aan de eisen genoemd in met name artikel 8, eerste lid, zal kunnen voldoen.
De interne controle omvat de controle op getrouwheid en rechtmatigheid binnen de processen bijvoorbeeld door middel van functiescheiding als ook eventuele aanvullende onderzoeken.
De genoemde onderzoeken in dit artikel omvatten niet de interne onderzoeken van het college naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur. Regels voor deze interne onderzoeken zijn opgenomen in de verordening ex artikel 213a Gemeentewet.

Artikel 9. Tussentijdse rapportage en informatie

Artikel 9, eerste tot en met vijfde lid, formaliseert een belangrijk onderdeel van de planning en control van de raad. De raad geeft namelijk aan de aard van de informatie die het college standaard dient te verstrekken evenals de reguliere frequentie voor minimaal 2 rapportages. Van deze 2 rapportages is de uiterste verschijningsdatum in artikel 2 ook gegeven.
Op basis van deze informatie kan de raad de uitvoering van de begroting volgen en besluiten of bijsturing nodig is. Bijsturing van oorspronkelijk geautoriseerde budgetten vindt plaats door middel van een wijziging van de begroting. Het college kan –in relatie tot de bijsturing van de begrotingsuitvoering- bij de tussentijdse rapportage voorstellen doen om de begroting te wijzigen. In dat geval wordt de tussenrapportage niet ter kennisname aangeboden, maar ter besluitvorming.
In het derde lid van het artikel geeft de raad kaders voor de inrichting van de tussenrapportages. In het vierde lid geeft de raad aan waarover hij in elk geval in de tussenrapportages wil worden geïnformeerd. Hierbij vestigt de raad aandacht op zijn behoefte om permanent op de hoogte te zijn van de stand van zaken van grote projecten.
In dit bestek is er niet voor gekozen andere tussentijdse informatie, bijvoorbeeld over het gebruik van bepaalde collegebevoegdheden of rond bestuurlijk gevoelige onderwerpen, in algemene termen op te nemen. Leidend voor deze informatievoorziening zijn de specifieke afspraken die in het verband van afzonderlijke onderwerpen worden gemaakt. Afgezien van de twee tussenrapportages heeft het college een actieve informatieplicht heeft aan de raad.

Artikel 10. Jaarstukken

Artikel 10 is het sluitstuk van de begrotingscyclus, de verantwoording over de begrotingsuitvoering door het college, cq. de controle van de raad daarop. In het eerste lid wordt daarvoor een kwaliteitseis gesteld. Het tweede moet in samenhang gelezen worden met artikel 4, tweede lid.

Artikel 11. Financiële positie

De raad geeft in dit artikel enkele belangrijke uitgangspunten aan die het college voor de uiteenzetting van de financiële positie en de meerjarenramingen moet volgen.
Tevens wordt hier expliciet vastgelegd hoe de raad bij het vaststellen van de financiële positie, de investeringskredieten autoriseert. Dit is nodig omdat deze kredieten als zodanig geen onderdeel zijn van de lasten en baten die de raad via de programmabegroting autoriseert.
In het derde lid geeft de raad een aantal onderwerpen aan waarvoor in het investeringsplan de lijn moet worden bepaald. Bijvoorbeeld de investeringskredieten waarvoor specifieke besluitvorming nodig is, de vrijheidsgraden voor de organisatie.
In dit artikel zijn tevens de spelregels opgenomen die dienen ter versterking van de vermogenspositie: het opbouwen en aanhouden van een voldoende grote algemene reserve op basis van de afgesproken weerstandsfactor en het meerjarig beoordelen van de begrote investeringen in relatie tot de ontwikkeling van de netto schuldquote.

Door de maatregel 'aflossen van schulden binnen één generatie' drukken de lasten van investeringen niet langer dan één generatie (20 jaren) op de exploitatiebegroting. Het beperken van deze termijn levert een bijdrage aan de financiële robuustheid. Schulden worden dan immers eerder afgelost.
Door in de begroting voldoende rekening te houden met prijsstijgingen en groei van de stad, kan het met de raad afgesproken niveau van dienstverlening gecontinueerd worden.
Wanneer er geen geld in de begroting gereserveerd zou worden, zou een onverwachte prijsstijging aan het eind van het jaar leiden tot een onbedoelde verlaging van het voorzieningenniveau.

Artikel 12. Waardering & afschrijving vaste activa

In het eerste lid wordt het college opgedragen om met inachtneming van wettelijke en maatschappelijke normen gemeentebrede regels aan te bieden met betrekking tot het afschrijvingsbeleid. De verordening moet volgens artikel 212 Gemeentewet in elk geval bevatten de “regels voor waardering en afschrijving activa”. Het BBV brengt voor de vaste activa het (verplichte) onderscheid aan in immaterieel, materieel en financieel.
Tot 2017 bestond een onderscheid tussen materiële vaste activa met economisch nut en met maatschappelijk nut. Dit onderscheid is vervallen. Deze uniformering van activering betekent niet dat investeringen met een maatschappelijk nut niet meer ten laste kunnen worden gebracht van grondexploitaties. Dat blijft op basis van bestaande wet- en regelgeving mogelijk. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.
De afschrijving op materiële activa is afhankelijk van de toekomstige gebruiksduur. De enige uitzondering op het verplicht activeren zijn kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde.

Artikel 13. Voorziening voor oninbare vorderingen

Artikel 13 geeft de regels voor de bepaling van de hoogte van de voorziening voor oninbare vorderingen.

Artikel 14. Reserves

Met de bepaling van (globale) kaders rond de omvang van het eigen vermogen stuurt de raad op bijvoorbeeld de gewenste dekking van risico’s of het bestemmen van ruimte voor specifieke doelen of maatschappelijke investeringen.
In het BBV is een kader voor reserves opgenomen. In dit artikel geeft de raad expliciet invulling aan de regels rond reserves.
Verder bevat dit artikel gecomprimeerd het geldende reservebeleid. Voor de reserves biedt vooral de jaarcyclus bij uitstek de gelegenheid om de actuele ontwikkelingen te volgen en te toetsen aan de geformuleerde uitgangspunten. De verdere ontwikkeling van beleid kan dan ook prima gestalte worden gegeven in het onderdeel reserves bij de begroting en jaarstukken.

Artikel 14a. Beleid reserves

In dit artikel zijn regels opgenomen voor het omgaan met de onderscheiden soorten reserves. Opneming van de regels in deze verordening is belangrijk voor de raad, die verantwoordelijk is voor en zeggenschap heeft over alle reserves, en voor het college, dat met gebruikmaking van de reserves een stabiele gemeentelijke bedrijfsvoering nastreeft.

Artikel 15. Voorzieningen

Met de bepaling van kaders rond het omgaan met voorzieningen geeft de raad invulling aan de regels omtrent voorzieningen in het BBV.

Artikel 16. Kostprijsberekening

Artikel 16, eerste en tweede lid, geeft op de kaders weer voor de bepaling van heffingen en tarieven: maximaal 100% kostendekkendheid bij een systeem van kostentoerekening met alleen indirecte kosten die via een opslag in de kostprijs worden opgenomen.

Artikel 17. Financieringsfunctie

De financieringsfunctie (treasury) is een belangrijk onderdeel van het middelenbeheer. Gezien de operationele kwetsbaarheid van deze functie geeft artikel 212 gemeentewet relatief nauwkeurig aan wat de verordening ten minste moet regelen.
Het eerste en tweede lid van artikel 17 benoemen -op basis van (geactualiseerd) Arnhemse beleid- respectievelijk de gevraagde algemene doelstellingen en de richtlijnen en limieten. Het college werkt dit kader verder uit in het “Treasurystatuut gemeente Arnhem”. Ook de dagelijkse uitvoering van de financieringsfunctie in de vorm van de uitoefening van bevoegdheden, de taken en de verantwoordelijkheden dient te worden vastgelegd.

Over het financiële beheer van de financieringsfunctie wordt de raad in een aparte (verplichte) paragraaf bij begroting en jaarstukken geïnformeerd. Artikel 17 voorziet nog in eventuele tussentijdse interne informatievoorziening bij dreigende overschrijding van de wettelijk vastgestelde kasgeldlimiet of renterisiconorm. Overschrijding is niet (renterisiconorm) of beperkt (kasgeldlimiet) toegestaan en de gemeente loopt het risico geconfronteerd te worden met preventief provinciaal toezicht op het sluiten van kortlopende (kasgeldlimiet) of langlopende (renterisiconorm) leningen. Reden om de raad bij een dreigende situatie terstond te informeren.

Artikel 18. Registratie bezittingen en activa

Voor een goed beeld van de financiële positie is een volledige registratie van de gemeentelijke bezittingen onontbeerlijk. Om te garanderen dat de registratie actueel en juist is, wordt in dit artikel het college opgedragen er voor te zorgen dat het administratieve proces voldoende gecontroleerd verloopt. Bij afwijkingen moeten maatregelen tot herstel worden getroffen en dient de raad hiervan in kennis te worden gesteld.

Artikel 19. Paragrafen algemeen

De paragrafen die deel uitmaken van begroting en jaarstukken behandelen onderwerpen die (voor de raad) belangrijk zijn voor het inzicht in de financiële positie. Via de paragrafen kan de raad beleidsuitgangspunten voor beheersmatige activiteiten en lokale heffingen vaststellen. Een aantal van deze activiteiten en de (minimale) inhoud van de paragrafen is wettelijk voorgeschreven. Hieraan kan op grond van eigen prioriteit extra inhoud worden toegevoegd en/of kunnen extra paragrafen worden gedefinieerd. In de Arnhemse programmabegroting zijn extra paragrafen investeringen en subsidies opgenomen.
Er is voor gekozen om het ontwikkelen en actualiseren van de onderliggende beleidskaders niet door middel van de verordening aan rigide termijnen te verbinden. Dit is sterk onderwerp- en situatie-afhankelijk. Zo kan bijvoorbeeld de actualiteit om vernieuwing van beleid vragen. In andere gevallen kan

beleidsontwikkeling verbonden zijn aan de bestuurscyclus (bijv. belastingbeleid) of de jaarcyclus (bijv. weerstandsvermogen).
Een beperkende factor bij de openbare informatievoorziening in bepaalde paragrafen kan zijn dat deze geen schade mag toebrengen aan de belangen van de gemeente.

Artikel 20. Lokale heffingen

Artikel 212 Gemeentewet vereist dat de verordening minimaal de grondslagen bevat voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b Gemeentewet en in rekening te brengen heffingen als bedoeld in artikel 15.33 Wet milieubeheer.
In de verordening is er voor gekozen om op hoofdlijnen de issues aan te geven waarvoor het beleid periodiek dient te worden geëvalueerd en bijgesteld. In de tijd gezien vinden evaluatie en bijstelling van beleidskaders vooral plaats met het aantreden van een nieuw college. Voorstellen die hieruit voortkomen, vormen alsdan een onderdeel van de (meerjaren) begroting, paragraaf lokale heffingen.
In de tussenliggende periode is de paragraaf lokale heffingen bij de begroting en jaarstukken ook het geschikte instrument om de bestaande (Arnhemse) beleidsuitgangspunten te toetsen en/of bij te sturen. Dit zijn uitgangspunten als een beheerste ontwikkeling van de lokale lasten, het streven naar een evenwichtige lastenverdeling en kaders voor tariefbepaling.
Daarnaast bevatten nota's en paragrafen op hoofdlijnen meer kwantitatieve informatie over lokale heffingen zoals een heffingenoverzicht en ramingsinformatie.
Op grond van de eventuele beleidsbijstellingen moeten de bijbehorende belastingverordeningen worden aangepast en door de raad worden vastgesteld. Per verordening is dan de nodige kwantitatieve informatie beschikbaar, bijvoorbeeld over tarieven en onderliggende kosten. In de praktijk is die gekoppeld aan de kostenonderbouwingen van de betrokken dienst(en).

Artikel 21. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het eerste lid van artikel 21 eist dat het college een visie ontwikkelt op de wijze waarop met risico's moet worden omgegaan. Dit omvat het creëren van een breed inzicht in:

- de aanwezige risico's en de mogelijke financiële gevolgen van;
- de beschikbare weerstandscapaciteit; en
- het risicomanagement.

Risicomanagement is - voorafgaand aan financiële risicodekking - ook vooral gericht op het nemen van maatregelen om risico's te voorkomen of te beheersen.
In de paragraaf weerstandsvermogen schetst het college voor de genoemde aspecten de actuele stand van zaken en doet zonodig voorstellen tot bijsturing.

Artikel 22. Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente pleegt veel investeringen waarbij de continuïteit niet direct is gericht op het principe van vervanging. Bij wegen, water, groen enzovoorts ligt de nadruk veel meer op instandhouding en onderhoud.

Artikel 23. Financiering

De paragraaf Financiering geeft de kaders voor de uitvoering van de financieringsfunctie aan. In aansluiting daarop benoemt dit artikel de informatie over het financiële beheer van de financieringsfunctie die de raad in de verplichte paragraaf financiering bij de begroting en jaarstukken krijgt.

Artikel 24. Bedrijfsvoering

Het domein van de ambtelijke organisatie is de verantwoordelijkheid van het college. Beleid op dit gebied wordt in de eerste plaats vormgegeven door het college. Bedrijfsvoering is echter van belang voor de raad omdat het welslagen van de programma's afhankelijk is van de externe gerichtheid en resultaatgerichtheid van de ambtelijke organisatie. Voor ontwikkeling van bedrijfsvoeringsbeleid legt de verordening dan ook de relatie naar de door het college geformuleerde bedrijfsvoeringsdoelstellingen.
Het tweede lid regelt formeel over welke feiten aangaande het financiële beheer van de bedrijfsvoering de raad in de verplichte paragraaf bedrijfsvoering geïnformeerd wordt. In de praktijk moet deze paragraaf de bestuurlijke agenda zijn die in samenspraak met het topmanagement wordt opgesteld.

Artikel 25. Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn die partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft.
Omdat dergelijke relaties relatief weinig voorkomen concentreert deze verordening zich op de beleidsvorming in concreet voorkomende gevallen. Hierbij draagt het college een toetsingskader aan vanuit verschillende relevante aspecten.
In het BBV is geregeld dat met betrekking tot de verbonden partijen bij begroting en jaarstukken aandacht wordt besteed aan:

a. de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
b. de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
c. kwantitatieve gegevens, inclusief veranderingen die zich daarin hebben voorgedaan.

Artikel 26. Grondbeleid

Bij de ruimtelijke ontwikkeling van de stad heeft de raad een sturende positie. De gewenste ruimtelijke ontwikkeling vraagt bestuurlijke keuzes en kaders. Evenals het verwerkelijken van die ontwikkeling. Bij de verwerkelijking gaat het om planologische voorbereiding, het verwerven van gronden, opstellen van contracten, civieltechnische werken en het (doen) realiseren. Dit brengt bijvoorbeeld keuzes met zich mee als gevolg landelijk ontwikkelingsbeleid, over de positie die de gemeente inneemt (actief of meer faciliterend), rond kostenverhaal, etcetera.
Ontwikkelingsvisies beslaan doorgaans een lange periode en ook in het grondbeleid is consistentie een belangrijke factor. Dit maakt dat ook de nota's grondbeleid met een behoorlijke tussenpoos kunnen worden geagendeerd. Eind 2012 is een herziene nota Grondbeleid aan de raad aangeboden. Belangrijk voor de actualiteit is dat een beleidsevaluatie plaats vindt zodra de (verwachte) ontwikkelingen daar aanleiding toe geven.
Het 2e lid regelt dat - met behulp van de paragraaf grondbeleid bij begroting en jaarstukken - de uitvoering van het grondbeleid tussentijds kan worden gevolgd. Dit omvat dan ook de financiële ontwikkeling, de verantwoording van de ontwikkelingen in de grondexploitaties. Het BBV geeft al vergaand aan welke informatie de paragraaf minimaal moet bevatten, alsmede overige uitvoeringsinformatie die het college verschaft bij begroting en jaarstukken.

Artikel 27. Investeringen

Tegelijk met de begroting autoriseert de gemeenteraad de geplande investeringen, waarvan de start in het begrotingsjaar plaats vindt en welke zijn opgenomen in het meerjaren investeringsplan. In de paragraaf geeft het college een globale toelichting op de investeringsplannen in het kader van de doelstellingen van het beleid.
In de paragraaf in het jaarverslag legt het college verantwoording af over de gepleegde en de voortgang van de nog niet afgeronde investeringen. Tevens wordt geadviseerd over af te sluiten kredieten omdat

eerder geautoriseerde investeringen niet meer gedaan zullen worden of omdat de kredieten te lang onbenut zijn gebleven.

Artikel 28. Subsidies

Het verstrekken van subsidies door de gemeente Arnhem is gebaseerd op de Algemene SubsidieVerordening (ASV). Met de ASV delegeert de raad het verstrekken van subsidies grotendeels aan het college. In de paragraaf bij de begroting geeft het college in hoofdlijnen aan hoe naar verwachting subsidies zullen worden verstrekt in het begrotingsjaar. In de paragraaf bij de jaarstukken wordt hierover in meer detail door het college verantwoording afgelegd.

Artikel 29. Administratie

In artikel 29 worden de kaders gegeven voor de inrichting van administraties van de gemeente. In hoofdlijnen wordt opgedragen welke gegevens moeten worden vastgelegd en aan welke eisen de vastgelegde gegevens moeten voldoen. Deze verordening regelt niet – inherent aan het dualisme – de regels en activiteiten die daarvoor in de uitvoering nodig zijn. Dat is een taak van het college. Deze zal deze zaken wel in een besluit moeten vastleggen voor de aansturing van de ambtelijke organisatie.
Een belangrijk onderdeel van de administratie is de financiële administratie. Bij algemene maatregel van bestuur stelt het Rijk eisen aan de verantwoordingsinformatie van gemeenten. In het Besluit begroting en verantwoording zijn onder andere waarderingsgrondslagen, balansindeling en verplicht op te leveren financiële gegevens vastgelegd. Vanuit de financiële administratie moeten gegevens worden aangeleverd voor de financiële verantwoordingsinformatie aan de raad, maar ook aan gedeputeerde staten, in hun rol als toezichthouder, het rijk, de Europese Unie, etc.

Artikel 30. Financiële organisatie

In dit artikel worden uitgangspunten voor de inrichting van de financiële organisatie gegeven, waaraan het college bij het stellen van regels voor de ambtelijke organisatie invulling moet geven. De uitgangspunten vormen kaders voor het college, waaraan hij zich moet houden.
In de onderdelen a en b worden eisen gesteld aan de toedeling van taken aan organisatieonderdelen van de gemeente en de toewijzing van functies aan functionarissen. In de onderdelen c t /m f worden eisen gesteld aan de budgettoedeling en de verantwoording daarover.

Artikel 31. Aanbesteding en inkoop

De inkoop van goederen en diensten en de aanbesteding van werken beslaat een fors deel van het gemeentelijke budget en is in bepaalde gevallen een kwetsbare activiteit. In die zin zijn intern- en administratief-organisatorische regels te zien als een vorm van risicobeheersing. De aansprakelijkheid kan worden beperkt en jegens derden wordt rechtszekerheid gecreëerd. Artikel 31 legt aan het college de zorg op om regels op te stellen voor de aanbesteding van werken en inkoop van goederen en diensten. De regelgeving van de Europese Unie dient daarbij nageleefd te worden. Doordat de regels worden vastgelegd kan de accountant bij zijn controle van de jaarstukken nagaan of de interne regels (en de Europese regelgeving) zijn nageleefd, het is een onderdeel van de rechtmatigheidstoets. De accountant beoordeelt hiervoor eveneens het systeem van interne regels.

Artikel 32. Verstrekking subsidies

Subsidies vormen een belangrijk instrument bij het realiseren van de door de raad geformuleerde (deel) programmadoelstellingen. Artikel 4.23 Algemene wet bestuursrecht vereist dat een subsidie slechts door een bestuursorgaan kan worden verstrekt op grond van een wettelijk voorschrift. Het voorschrift moet

regelen voor welke activiteiten subsidies kunnen worden verstrekt. Voor incidentele gevallen met een subsidieduur van ten hoogste vier jaar geldt het bovengenoemde vereiste niet. Dit artikel draagt het college op te zorgen voor een adequate toetsingskaders bij verlening van subsidies.

Artikel 33. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in de plaats van de vorige verordening ex artikel 212 Gemeentewet en is van toepassing op alle stukken van het begrotingsjaar 2019 en later.

Artikel 34. Citeertitel

In dit artikel wordt de naam gegeven, waarmee men in de stukken naar deze verordening kan verwijzen.

Maatregelen ter versterking van de robuustheid van de financiële positite van de gemeente Arnhem

0. Inleiding

Op 7 november 2016 heeft u kennis genomen van de resultaten van een onderzoek naar de financiële positite van de gemeente Arnhem. Dit onderzoek bestond uit drie onderdelen:

1. Deelonderzoek 1 naar de balanspositie (eigen vermogen en schuld)
2. Deelonderzoek 2 naar de lasten en baten in de meerjarenbegroting
3. Deelonderzoek 3a en 3b naar de effecten op de financiële robuustheid op basis van een aantal scenario's

Een belangrijke conclusie uit het eerste deelonderzoek was onder meer dat de solvabiliteit (het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen) te laag is. Naar aanleiding van dit onderzoek heeft u een aantal beleidsregels vastgesteld waardoor de financiële positie zal verbeteren.

Eén van die beleidsregels heeft betrekking op het weerstandsvermogen, uitgedrukt in een weerstandsfactor. Deze weerstandsfactor wordt berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de gewenste weerstands-capaciteit (bij een zekerheidspercentage van 90%). Bij de weerstandsfactor wordt een bandbreedte gehanteerd tussen de 1 en 1,3. Bij een lagere factor dan 1 is aanzuivering van de algemene reserve vereist. Indien de factor uitkomt boven de 1,3 dan kunnen reserves worden aangewend voor (nieuw) beleid.

Op dit moment merken wij dat ons land zich herstelt van de economische crisis. De op basis van geïdentificeerde risico's berekende gewenste weerstandsvermogen neemt af, en de beschikbare weerstandscapaciteit neemt toe. Hierdoor komt de weerstandsfactor inmiddels uit boven de 1,3.

Tegelijkertijd zien wij echter dat de solvabiliteit zich nog steeds op een laag niveau bevindt.
In het hierboven genoemde derde deelonderzoek werden bovendien een aantal toekomstscenario's verkend die ook een effect zullen hebben op de financiële positie. Genoemd zijn onder meer de 'stille lasten' in de openbare ruimte (met name een verwachte piek in de vervanging van het riool), de omgevingswet, relatief hoge aantal bijstandsgerechtigden, en nog onvoorziene gevolgen van wijzigingen in macro-budgetten en verdeelmodellen (Jeugdzorg, WMO).

Wij stellen u dan ook voor om een aantal maatregelen in overweging te nemen die leiden tot een verdere versterking van de robuustheid van de financiële positie van de gemeente Arnhem en deze op termijn vast te leggen in de financiële verordening.

1. Waarom nu werken aan verdere versterking van de robuustheid van de financiële positie?

Arnhem wil ook in de toekomst aan haar verplichtingen kunnen blijven voldoen.

Tijdens vette jaren sparen voor magere jaren

Tijdens de recente economische crisis heeft Arnhem in hoog tempo forse bezuinigingen moeten realiseren, en moest het eigen vermogen van de gemeente worden aangesproken. Opgave is nu om de vermogenspositie (verbetering van de solvabiliteit en verlaging van de schuldquote) te herstellen en om de begroting weer voldoende wendbaar te maken.

Zwarte zwanen laten zich niet voorspellen
De economische crisis heeft ons geleerd dat het hebben van voldoende weerstandstandsvermogen om gesignaleerde risico's af te dekken niet volstaat. In het onderzoek naar de berekening van het weerstandsvermogen is dit een van de punten waarbij wordt stil gestaan. Macro-economische veranderingen kunnen een veel grotere en niet te voorspellen impact hebben op de gemeentelijke financiën. Gedurende de afgelopen crisis waren het de gevolgen van rijksbezuinigingen, nieuwe verdeelmodellen en de ontwikkelingen op de grondexploitatie. Met de toegenomen omvang van taken op het sociaal domein kunnen demografische en sociale ontwikkelingen een onvoorspelbare impact hebben op de gemeentelijke financiën. Verder kan er sprake zijn van geheel andere - onvoorspelbare - gebeurtenissen, denk denk aan een vuurwerkramp, een vluchtelingencrisis, een terroristische aanslag et cetera. Ook kunnen toekomstige technologische ontwikkelingen of ontwikkelingen op het gebied van milieu of klimaat van invoed zijn op economische omstandigheden. Door een betere solvabiliteit aan te houden en minder schulden te hebben worden we minder kwetsbaar voor dit soort gebeurtenissen.

Voorkomen is veel beter dan genezen
Gemeenten kunnen 'in geval van nood' een beroep doen op extra middelen uit het gemeentefonds (artikel 12-status). De normen die gelden voor het doen van uitgaven op beleidsvelden om voor steun in aanmerking te komen zouden ertoe leiden dat Arhem drastisch zou moeten bezuinigen op voorzieningen op het gebied van Welzijn, Sport, Cultuur en Educatie. Bovendien zou de OZB fors moeten worden verhoogd, waardoor de lastendruk voor inwoners zal stijgen. En Arnhem zou in die situatie een belangrijk deel van haar autonomie kwijtraken. Het vangnet van 'Artikel-12' is dan ook geen wenselijke optie om op terug te vallen.

2. Maatregelen om te komen tot een versterking van de financiële robuustheid

Er zijn drie soorten van maatregelen denkbaar die met elkaar kunnen leiden tot een verbetering van de financiële robuustheid:

1. Schulden die ontstaan door het doen van investeringen binnen een niet te lange termijn aflossen
2. Eigen vermogen weer op het juiste niveau brengen
3. De exploitatiebegroting verstevigen

2.1 Investeringen

Investeringen worden gefinancierd door het afsluiten van leningen. In de exploitatiebegroting wordt ruimte begroot ('kapitaallasten') voor rente en aflossing (c.q. afschrijving). De afschrijvingstermijn wordt bepaald door de economische gebruiksduur. Hierdoor wordt soms voor een zeer lange termijn beslag gelegd op ruimte in de begroting.

De MJPB 2018-2021 gaat uit van een boekwaarde van investeringen die in het verleden (tot 1-1-2018) zijn gedaan van € 726,3 miljoen. In de MJPB wordt in het jaar 2018 rekening gehouden met een bedrag van € 27,5 miljoen voor afschrijvingen. Dit betekent dat in de begroting rekening wordt gehouden met een ruimte die aflossing van de bijbehorende schuld mogelijk maakt in 26,4 jaar.

Het beperken van deze termijn levert een bijdrage aan de financiële robuustheid. Schulden worden dan immers eerder afgelost. Ook bij het doen van nieuwe investeringen (en daarbij behorende

leningen) kan rekening worden gehouden met een maximale termijn waarop de bijbehorende schuld moet kunnen worden afgelost.

Wij geven u daarom in overweging om in een beleidsregel vast te leggen dat de begroting steeds voldoende ruimte dient te bieden om investeringen (lees: de bijbehorende leningen) in maximaal 20 jaren af te kunnen lossen. Dat kan gerealiseerd worden door ofwel meer ruimte te reserveren in de exploitatie voor afschrijvingen ofwel door het hebben van meer eigen vermogen. Door deze beleidsregel drukken de lasten van investeringen niet langer dan één generatie (20 jaren) op de gemeentebegroting.

Dit betekent dat wij jaarlijks in de begroting zo veel middelen reserveren als benodigd voor de afschijvingslasten, maar met een minumum van een twintigste deel van de netto schuld (het verschil tussen de boekwaarde van de investeringen en het gespaarde vermogen in de bestemmingsreserve kapitaallasten). Zo lang de gemiddelde afschrijvingsduur groter is dan 20 jaar, blijven er dus middelen over. Deze worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve kapitaallasten[1], waardoor vermogen wordt opgebouwd en de gemiddelde afschrijvingsduur vanzelf wordt verkort.
Omdat de bestemmingsreserve kapitaallasten dient om de lastendruk als gevolg van investeringen te beperken tot maximaal 20 jaar, worden tussentijds geen middelen aan deze bestemmingsreserve onttrokken. Met deze maatregelen wordt de begroting wendbaarder, terwijl de bestemmingsreserve bijdraagt aan de versterking van de solvabiliteit.

Op basis van de MJPB 2018-2021 ontstaat het volgende beeld:

	MJPB 2018-2021			
	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
				bedragen x € 1.000
Gemiddelde afschrijvingstermijn in jaren				
- op basis van de MJPB 2018-2021	26,39	24,89	23,87	22,87
- inclusief dotaties aan de BR Kapitaallasten	20,00	20,00	20,00	20,00
Solvabiliteit				
- op basis van de MJPB 2018-2021	11,74%	11,18%	11,08%	12,68%
- inclusief dotaties aan de BR Kapitaallasten	12,66%	12,81%	13,29%	15,35%
Dotaties aan de BR Kapitaallasten	8.792	7.178	5.781	3.994

In de bijlage IB treft u meer gedetailleerde financiële specificaties aan.

2.2 Eigen vermogen

Het eigen vermogen uitgedrukt als een percentage van het totale vermogen (de solvabiliteit) geeft aan in hoeverre de gemeente in staat is aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. Er bestaat geen dwingende vaste norm voor de hoogte van dit percentage.

Ultimo 2007 (net vóór het uitbreken van de economische crisis) bedroeg de solvabiliteit voor de gemeente Arnhem circa 17%. Sindsdien is de hoogte van het eigen vermogen verminderd. Dit werd

[1] Aangezien de BBV het niet toestaat de investeringen zelf sneller af te schrijven dan hun economische gebruiksduur, moeten we werken met de bestaande bestemmingsreserve kapitaallasten. In financiële zin is het effect hetzelfde.

veroorzaakt door het inzetten van middelen uit bestemmingsreserves, en door verliezen die onder meer het gevolg waren van afboekingen op de grondexploitatie. Verder zijn forse investeringen gedaan, waardoor het bedrag aan leningen is toegenomen. Ook in de MJPB 2018-2021 worden nog substantiële investeringen voorzien. Door deze ontwikkelingen daalt de solvabiliteit voor de gemeente Arnhem tot een niveau rond de 12%. Door het voorstel om de gemiddelde afschrijvingstermijn te beperken tot maximaal 20 jaren neemt de solvabiliteit weer toe tot circa 15% per ultimo 2021 en zal daarna - op basis van het huidige inzicht - verder stijgen.

De provincie Gelderland acht een solvabiliteit kleiner dan 20% onvoldoende, tussen 20% en 50% als matig, en boven 50% als voldoende. Landelijk (in 2016) had 28% van de gemeenten een solvabiliteit lager dan 20%. De gemiddelde solvabiliteit van de Gelderse gemeenten bedraagt 33%.

Om de solvabiliteit verder te laten groeien tot een niveau van 20% zijn extra toevoegingen aan het eigen vermogen noodzakelijk voor een bedrag van totaal circa €45 miljoen.

2.3 Exploitatiebegroting

Financiële robuustheid van de begroting kan verder versterkt worden door in voldoende mate rekening te houden met demografische ontwikkelingen en nominale ontwikkelingen.

De groei van de stad en prijsstijgingen mogen niet leiden tot uitholling van voorzieningen (Sociaal en Fysiek)

Er wordt in de begroting nog onvoldoende rekening gehouden met toekomstige meer-kosten die een gevolg zijn van groei van de stad (accres). Ook wordt niet systematisch rekening gehouden met verhoging van budgetten voor stijgende prijzen. Door hier langjarig geen of onvoldoende rekening mee te houden ontstaat het risico dat de kwaliteit van dienstverlening niet op het huidige niveau kan worden gehandhaafd.

Door jaarlijks bij de voorjaarsnota een bedrag te reserveren voor nog komende kostenstijgingen borgen we dat het bestaande voorzieningen-niveau gehandhaafd kan worden. Volledigheidshalve merken wij op dat tegenover deze kosten een jaarlijks indexering van het gemeentefonds door het Rijk staat en een - zo daartoe besloten wordt - verhoging van de lokale lasten.

Wij geven u dan ook in overweging in de perspectiefnota en de begroting een bedrag te reserveren om extra lasten als gevolg van de groei van het aantal inwoners, en als gevolg van stijgende prijzen te kunnen dekken.

Deze raming kan worden gebaseerd op een vaste formule die rekening houdt met:

- De bevolkingsgroei
  Overeenkomstig de in de begroting geraamde groei van het aantal inwoners
- De Consumentenprijsindex (CPI)
  Overeenkomstig de in de begroting gehanteerde indexering van de belastingen

Door uit te gaan van deze kengetallen kan de te ramen begrotingsruimte voor volume- en prijsontwikkeling objectief en eenvoudig worden bepaald. Uitgangspunt is dat extern bepaalde ontwikkelingen op volume en prijs ook binnen dit kader worden opgevangen. Denk aan de uitkomst

van cao-onderhandelingen, aan verplichte uitkeringen aan derden, en vergoedingen aan gesubsidieerde instellingen en gemeenschappelijke regelingen.

Wanneer in de perspectiefnota en MJPB middelen volgens deze raming gereserveerd worden, wordt daarmee voorzien in de autonome ontwikkelingen die ook in de huidige systematiek al werden geraamd voor stijging van loonkosten en nominale ontwikkelingen bij gesubsidieerde instellingen en gemeenschappelijke regelingen.

Bij de berekening van een voor volume- en prijsstijgingen te reserveren bedrag, wordt uitgegaan van de in de MJPB geraamde opbrengsten. Om te bepalen welk deel van deze opbrengsten dekking zou moeten bieden voor volume en prijsstijgingen, blijven een aantal onderdelen buiten beschouwing:
- interne opbrengsten als gevolg van interne doorbelastingen (anders is sprake van dubbele indexering)
- rente- en afschrijvingskosten (naar hun aard niet gevoelig voor prijs- en volumestijgingen)
- het BUIG-budget (de hiervoor benodigde volume- en prijsstijging wordt separaat begroot)

Berekening reservering voor volume- en prijsontwikkelingen op basis van de begroting 2019 (prognose)

bedragen x € 1.000	Begroting 2019	
Opbrengstenraming 2019	691.239	
waarvan interne opbrengsten	-40.020	
Raming externe opbrengsten	651.219	
Onderdelen waarvoor reservering geen dekking hoeft te bieden:		
- rente- en afschrijvingskosten	-50.233	
- BUIG--budget	-106.959	
	494.027	
CPI	1,30%	6.422
Groei aantal inwoners	0,80%	3.952
Reservering voor volume- en prijsstijgingen		**10.375**

De inzet van deze gereserveerde middelen zal door het college plaatsvinden op basis van jaarlijks vast te stellen voorstellen, plannen en verplichtingen. Jaarlijks zal in het voorjaar in de Perspectiefnota worden vastgesteld in hoeverre de middelen die in het voorafgaande jaar hiervoor werden geraamd ook daadwerkelijk door het college werden ingezet. Het college kan de gereserveerde middelen slechts inzetten voor het opvangen van prijs- en volumestijgingen om het bestaande beleid te continueren. Het kan niet worden ingezet voor nieuw beleid. De niet ingezette middelen vallen bij de perspectiefnota vrij ten gunste van de algemene middelen, en er wordt voor het komende jaar opnieuw een raming opgenomen.

Ter illustratie staan in onderstaand schema de volgtijdelijk stappen die worden genomen:
(fictieve getallen)

		2019	2020	2021	2022	2023
Perspectiefnota 2019-2022 (voorjaar 2018)	Reservering voor volume en prijs-ontwikkeling op basis van een vaste formule (de geraamde lasten worden op volume- en prijspeil 2019 gebracht)	-100	-100	-100	-100	
Gedurende het jaar (voorjaar 2018 - maart 2019)	Inzet van deze reservering door het college door verhoging van budgetten vanwege volume- en prijsontwikkelingen	-60	-60	-60	-60	
Jaarrekening 2019	Niet ingezette reservering 2019 valt vrij in de jaarrekening 2019	40				
Perspectiefnota 2020-2023 (voorjaar 2019)	Nog beschikbare reservering voor volume- en prijs valt vrij ten gunste van de algemene middelen		40	40	40	40
	Nieuwe reservering voor volume en prijs-ontwikkeling op basis van een vaste formule (de geraamde lasten worden op volume- en prijspeil 2020 gebracht)		-90	-90	-90	-90
	Per saldo ten laste van de algemene middelen (MJPB 2020-2023)		-50	-50	-50	-50

BALANS	Voor	Middenin	Na de crisis		MJPB 2018-2021			
	31-12-2007	31-12-2012	31-12-2016	31-12-2017 **begroot**	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
								bedragen x € 1.000
Materiële vaste activa	473.363	622.908	686.544	726.276	775.068	811.275	810.883	794.300
Financiële vaste activa	365.364	125.153	80.843	76.302	71.716	69.182	66.669	66.447
Immateriële vaste activa			8.764	8.064	7.364	6.664	5.964	5.264
TOTAAL VASTE ACTIVA	**838.727**	**748.061**	**776.151**	**810.642**	**854.148**	**887.121**	**883.516**	**866.011**
Onderhanden werk	117.683	119.598	36.734	36.734	36.734	36.734	36.734	36.734
Voorraden	242	390	327	327	327	327	327	327
Kortlopende vorderingen	102.304	56.048	102.465	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Liquide middelen	799	9.906	1.369					
Overlopende activa	12.599	2.549	2.272	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**233.627**	**188.491**	**143.167**	**98.061**	**98.061**	**98.061**	**98.061**	**98.061**
TOTAAL ACTIVA	**1.072.354**	**936.552**	**919.318**	**908.703**	**952.209**	**985.182**	**981.577**	**964.072**
Algemene reserves	59.477	41.871	43.695	38.151	42.043	47.026	52.116	60.416
Bestemmingsreserves	121.217	95.613	91.837	85.347	69.746	63.162	56.604	61.813
SUB-TOTAAL EIGEN VERMOGEN	**180.694**	**137.484**	**135.532**	**123.498**	**111.789**	**110.188**	**108.720**	**122.229**
Voorzieningen	**56.764**	**14.744**	**14.118**	**14.583**	**15.259**	**16.027**	**17.148**	**18.169**
Leningen	625.666	644.617	660.169	672.601	711.482	761.518	758.260	726.225
Obligo's	2.821	3.483	1.363	2.600	2.600	2.600	2.600	2.600
Vooruit ontvangen erfpacht en waarborgsommen	217	301	3.413	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400
SUB-TOTAAL LANGLOPENDE SCHULDEN	**628.704**	**648.401**	**664.945**	**678.601**	**717.482**	**767.518**	**764.260**	**732.225**
TOTAAL VASTE PASSIVA	**866.162**	**800.629**	**814.595**	**816.682**	**844.530**	**893.733**	**890.128**	**872.623**
Kortlopende schulden	42.585	43.586	19.399	16.327	16.327	16.327	16.327	16.327
Liquide middelen	47.404	7.601	35.000	30.694	46.352	30.122	30.122	30.122
Overlopende passiva	116.203	84.736	50.324	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**206.192**	**135.923**	**104.723**	**92.021**	**107.679**	**91.449**	**91.449**	**91.449**
TOTAAL PASSIVA	**1.072.354**	**936.552**	**919.318**	**908.703**	**952.209**	**985.182**	**981.577**	**964.072**

	Voor	Middenin	Na de crisis		MJPB 2018-2021			
	31-12-2007	31-12-2012	31-12-2016	31-12-2017 **begroot**	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
								bedragen x € 1.000
INVESTERINGEN versus AFSCHRIJVINGEN								
Boekwaarde MVA 1-1	381.419	584.866	681.425	686.544	726.276	775.068	811.275	810.883
Investeringen	113.399	59.007	30.013	64.910	76.314	67.343	33.592	18.880
Afschrijvingen	21.455	20.965	24.894	25.178	27.522	31.136	33.984	35.463
Boekwaarde MVA 31-12	**473.363**	**622.908**	**686.544**	**726.276**	**775.068**	**811.275**	**810.883**	**794.300**
DOTATIE BR KAPITAALLASTEN / GEMIDDELDE AFSCHRIJVINGSTERMIJN								
Boekwaarde MVA 1-1					726.276	775.068	811.275	810.883
Af: BR Kapitaallasten 1-1					0	8.792	15.970	21.751
Gecorrigeerde boekwaarde 1-1					**726.276**	**766.276**	**795.305**	**789.132**
Investeringen					76.314	67.343	33.592	18.880
Afschrijvingen					27.522	31.136	33.984	35.463
Bij: Dotatie BR Kapitaallasten					8.792	7.178	5.781	3.994
Gecorrigeerde afschrijvingen					36.314	38.314	39.765	39.457
Boekwaarde MVA 31-12					775.068	811.275	810.883	794.300
Af: BR Kapitaallasten 31-12					8.792	15.970	21.751	25.744
Gecorrigeerde boekwaarde 31-12					***766.276***	***795.305***	***789.132***	***768.556***
Gemiddelde afschrijvingstermijn in jaren								
- Boekwaarde 31-1 / Afschr (PM)	22,06	29,71	27,58	28,85	28,16	26,06	23,86	22,40
- Boekwaarde 1-1 / Afschr	17,78	27,90	27,37	27,27	26,39	24,89	23,87	22,87
- Gecorrigeerde boekwaarde 1-1 / Gecorr. afschr					20,00	20,00	20,00	20,00
SOLVABILITEIT								
Eigen Vermogen 31-12	180.694	137.484	135.532	123.498	111.789	110.188	108.720	122.229
Bij: BR Kapitaallasten	0	0	0	0	8.792	15.970	21.751	25.744
Gecorrigeerd Eigen Vermogen	180.694	137.484	135.532	123.498	120.581	126.158	130.471	147.973
Totaal vermogen 31-12	1.072.354	936.552	919.318	908.703	952.209	985.182	981.577	964.072
	16,85%	14,68%	14,74%	13,59%	12,66%	12,81%	13,29%	15,35%
Idem, exclusief BR Kapitaallasten	16,85%	14,68%	14,74%	13,59%	11,74%	11,18%	11,08%	12,68%

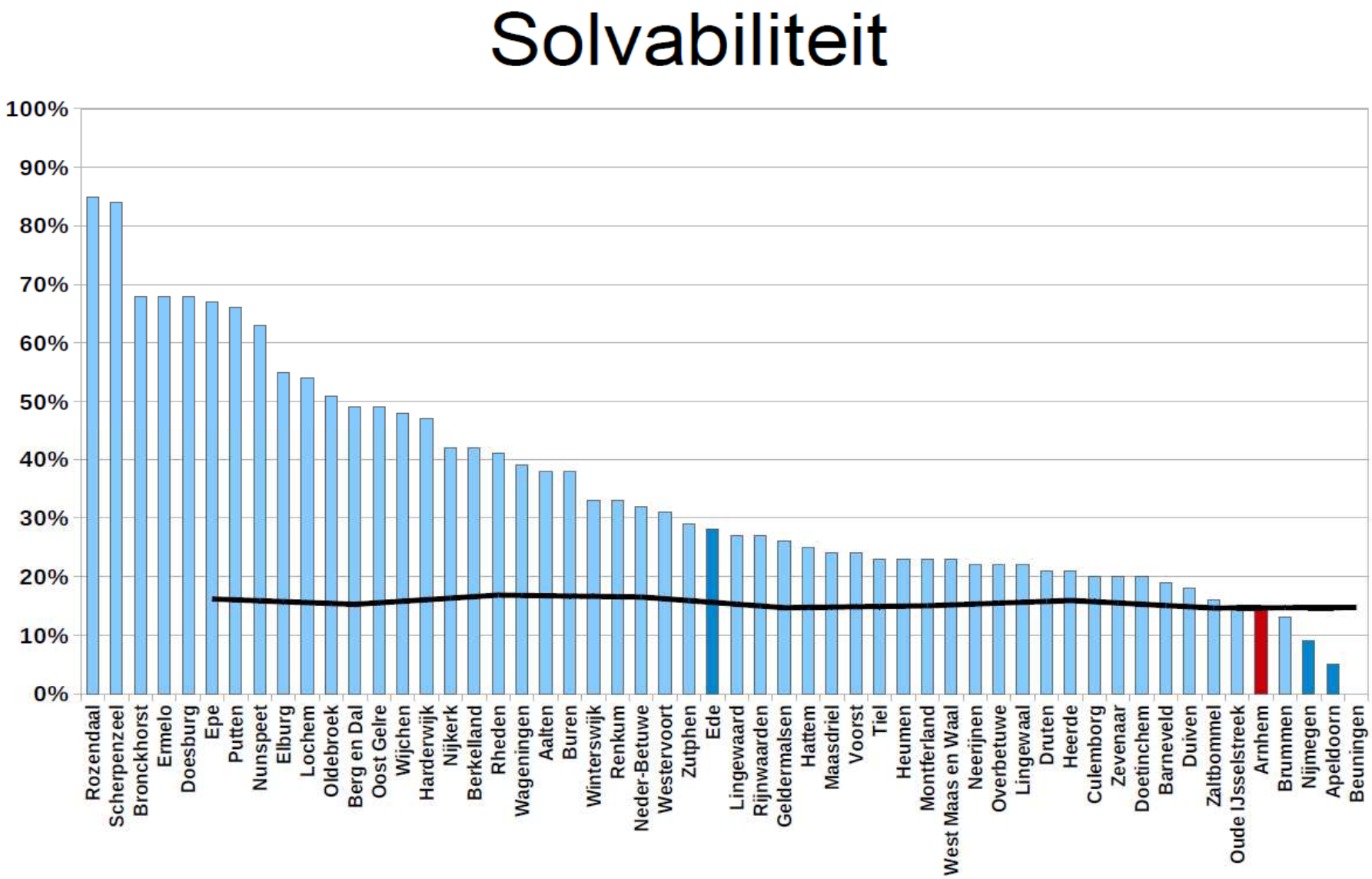

Solvabiliteit bij Gelderse gemeenten

uit "PP-presentatie van wethouder Leisink inzake MeerjarenProgrammaBegroting 2018-2021" gepresenteerd tijdens de Raadsvergadering op 2 oktober 2017

	Voor	Middenin	Na de crisis		MJPB 2018-2021			
	31-12-2007	31-12-2012	31-12-2016	31-12-2017	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021
NETTO SCHULD PER INWONER				**begroot**				
Aantal inwoners (*cursief is prognose*)	**143.596**	**149.821**	**153.816**	**155.694**	***157.100***	***158.400***	***159.900***	***161.200***
Netto schuld per inwoner								
- zonder BR Kapitaallasten	**1.813**	**3.467**	**3.766**	**3.830**	**4.072**	**4.371**	**4.325**	**4.093**
- met BR Kapitaallasten					**4.016**	**4.270**	**4.189**	**3.933**
OORDEEL PROVINCIE GELDERLAND								
Structurele exploitatieruimte					**-1,79%**	**-0,19%**	**-0,06%**	**2,46%**
Netto schuldquote (netto schuld / baten)	57,00%	66,42%	78,70%	87,25%	**98,38%**	**105,52%**	**104,50%**	**99,29%**
Solvabiliteit	16,85%	14,68%	14,74%	13,59%	**11,74%**	**11,18%**	**11,08%**	**12,68%**

	Onvoldoende	Matig	Voldoende
Structurele exploitatieruimte	**< 0%**	**0% tot 0,6%**	**> 0,6%**
Netto schuldquote (netto schuld / baten)	**> 130%**	**100 tot 130%**	**< 100%**
Solvabiliteit	**< 20%**	**20 tot 50%**	**> 50%**

GEVOELIGHEIDSANALYSE (t.o.v. MJPB 2018-2021, jaarschijf 2021)

Hoeveel extra eigen vermogen i.p.v. vreemd vermogen nodig voor:	Dan bedraagt schuld per inwoner	
- Solvabiliteit 16%	3.894	32,02 miljoen
- Solvabiliteit 17%	3.834	41,66 miljoen
- Solvabiliteit 18%	3.775	51,30 miljoen
- Solvabiliteit 20%	3.655	70,59 miljoen
- Solvabiliteit 30%	3.057	166,99 miljoen
- Netto schuld per inwoner op € 2.354 (landelijk gemiddelde 100.000+ in 2015)	2.354	280,31 miljoen

Bijlage II Herijking sociaal domein

Aan : College en raad
Van : F&C sociaal domein
Betreft : Tekst herijking sociaal domein tbv Raadsinformatiebrief
Datum : 11 januari 2018

In de MJPB 2018-2021 is aangeven dat eind 2017, op basis van de dan bekende informatie, een herijking van de kosten van het sociaal domein zal plaatsvinden.

In de MJPB 2018-2021 is de volgende transformatieopgave opgenomen:

€ *1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	Totaal
Transformatie opgave MJPB 2018-2021	293	1.050	1.886	2.723	5.952

De herijking levert de volgende kostenopstelling op:

Kosten sociaal domein WMO & Jeugd (€ * 1.000)	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Zorg in Natura	-119.831	-117.615	-115.769	-115.598
PGB	-6.763	-6.763	-6.763	-6.763
Maatwerkvervoer	-4.060	-4.285	-4.285	-4.285
Sociaal domein Algemeen	-19.438	-19.150	-18.921	-17.103
Mantel- en Respijtzorg, subsidies en overige uitvoeringskosten	-3.728	-3.839	-3.839	-3.839
	-153.819	**-151.651**	**-149.576**	**-147.587**
Inkomsten Eigen bijdrage	**4.931**	**4.931**	**4.931**	**4.931**
Totale kosten herijking	**-148.888**	**-146.720**	**-144.645**	**-142.656**

Ten opzichte van de begroting geeft dit het volgende beeld:

€ *1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**Totaal**
Herijking sociaal domein	**-148.888**	**-146.720**	**-144.645**	**-142.656**	
Transformatie opgave MJPB 2018-2021	**293**	**1.050**	**1.886**	**2.723**	
Budgettair kader 2018-2021	145.206	145.279	144.293	141.343	
Bijstelling n.a.v. herijking	**-3.389**	**-390**	**1.534**	**1.410**	**-835**

Over vier jaar laat de bijstelling naar aanleiding van de herijking in totaal een licht negatief beeld zien. Gezien de omvang van het sociaal domein en de nog altijd aanwezige schommelingen, zien wij op basis van de herijking geen reden het budgettair kader aan te passen. Schommelingen per jaar kunnen via de BR Noodfonds opgevangen worden.

Het sociaal domein zal de komende jaren sterk in beweging blijven. Zo zijn er in 2018 aanbestedingen binnen het beschermd wonen, de Wmo en Jeugd waardoor er producten ter beschikking komen waarmee de transformatie van de zorg beter vorm gegeven kan worden.

Met betrekking tot het objectief verdeelmodel Beschermd wonen \ Maatschappelijke Opvang\ Begeleiding heeft het bestuurlijk overleg tussen Rijk en VNG besloten om de invoering van het model

uit te stellen tot er meer duidelijkheid is over het effect van de externe instroom en de openstelling van de Wlz voor clienten met een psychische grondslag. Dit betekent dat het verdeelmodel naar alle waarschijnlijkheid niet in 2020 ingevoerd zal worden.

Ook heeft het Rijk In het regeerakkoord Rijk aangegeven voornemens te zijn de Eigen bijdrage systematiek m.i.v. 2019 aan te passen naar een abonnementstarief van € 17,50 per 4 weken. Dit betekent lagere inkomsten voor gemeenten die, waarschijnlijk, maar deels door het Rijk gecompenseerd zullen worden. Het ontwerpbesluit is voor advies aan de Raad van State gezonden. Omdat het om een voornemen gaat is deze post niet in de MJPB verwerkt.

De extra kosten voor de GGZ-B coulance groep zullen structureel lager uitvallen dan in de MJPB zijn opgenomen (van € 3.0 mln naar € 2.1 mln) doordat de cliëntengroep kleiner is dan eerst werd aangenomen.

De persoonsgebonden budgetten zijn vanaf 2015 sterk gedaald. In 2017 ten opzichte van 2016 met 49%.(rapportage SVB). Voor 2018 wordt nog een beperkte daling (13%) verwacht waarna de realisatie tijdens de MJPB op het kostenniveau 2018 zal blijven. De kosten voor de Zorg in Natura zullen hoger uitvallen door de indexering van de tarieven 2018 met 2.68% (MJPB: 1.39%).

De cijfers van het maatwerkvervoer zijn ongewijzigd t.o.v. de MJPB 2018-2021.Tijdens de Bestuursvergadering van de BVO DRAN (Uitvoeringsorganisatie Maatwerkvervoer) is op 15-12-2017 besloten de ontwerp begroting 2018-2021 nog niet vast te stellen en aan de gemeenteraden te sturen t.b.v. het vragen van een zienswijze. Eerst is een andere analyse van de cijfers op gemeenteniveau nodig. De verwachting is dat de begrote lasten voor de gemeente Arnhem zullen toenemen. Met welk bedrag is nog niet duidelijk. De planning is dat de ontwerp begroting 2018-2021 op de bestuursvergadering van 15-03-2018 wordt vastgesteld.

Bovengenoemde ontwikkelingen leveren onzekerheden en risico's op ten opzichte van het gepresenteerde beeld. Het risico van het objectief verdeelmodel Beschermd wonen\ Maatschappelijke Opvang \ Begeleiding maakt onderdeel uit van het gemeentelijk risicoprofiel.

Wijziging MJPB 2018-2021 Exploitatie

Nr. : 18-001
Onderwerp : Diftar / Belastingverordening
I / S : Structureel
Raad d.d. : 13 november 2017
Zaaknr. : 185253

bedragen x € 1.000,--

Programma's	2018						2019						2020						2021					
	Lasten	Baten	Expl.-result.	Mutatie reserves Toe-voeg.	Mutatie reserves Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Mutatie reserves Toe-voeg.	Mutatie reserves Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Mutatie reserves Toe-voeg.	Mutatie reserves Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Mutatie reserves Toe-voeg.	Mutatie reserves Ont-trekk.	Saldo
Wijkprogramma's																								
Geb 1 CSA	118		-118			-118																		
Geb 2 Noordwest	102		-102			-102																		
Geb 3 Noordoost	79		-79			-79																		
Geb 4 Presikhaaf	110		-110			-110																		
Geb 5 Malburgen	181		-181			-181																		
Geb 6 Schuytgraaf/Elderveld	55		-55			-55																		
Geb 7 De Laar/Elden	55		-55			-55																		
Geb 8 RKV	86		-86			-86																		
	786		**-786**			**-786**																		
Stedelijke programma's																								
R0 Alg. bestuur en publ. dienstverl.																								
R1 Veiligheid																								
R2 Verkeer, vervoer en waterstaat																								
R3 Economie																								
R4 Educatie																								
R5 Cultuur, recreatie en sport																								
R6 Particip. en maatschap. Ondersteun.																								
R7 Gezondheid en milieu	-927	-423	504			504	246	-82	-328			-328	99	-129	-228			-228	99	-129	-228			-228
R8 Wonen en ruimte																								
R9 Financiën en bedrijfsvoering	-11	271	282			282		328	328			328		228	228			228		228	228			228
	-938	**-152**	**786**			**786**	**246**	**246**					**99**	**99**					**99**	**99**				
Totaal	-152	-152					246	246					99	99					99	99				

Wijziging MJPB 2018-2021 MeerjarenInvesteringsPlan

Nr. : 18-001
Onderwerp : Diftar / Belastingverordening
I / S : Structureel
Raad d.d. : 13 november 2017
Zaaknr. : 185253

bedragen x € 1.000,--

Programma's	2018			2019			2020			2021		
	Bruto investering	Bijdragen	Netto investering	Bruto investering	Bijdragen	Netto investering	Bruto investering	Bijdragen	Netto investering	Bruto investering	Bijdragen	Netto investering
Wijkprogramma's												
IGeb 1 CSA												
IGeb 2 Noordwest												
IGeb 3 Noordoost												
IGeb 4 Presikhaaf												
IGeb 5 Malburgen												
IGeb 6 Schuytgraaf/Elderveld												
IGeb 7 De Laar/Elden												
IGeb 8 RKV												
Stedelijke programma's												
IR0 Alg. bestuur en publ. dienstverl.												
IR1 Veiligheid												
IR2 Verkeer, vervoer en waterstaat												
IR3 Economie												
IR4 Educatie												
IR5 Cultuur, recreatie en sport												
IR6 Particip. en maatschap. Ondersteun.												
IR7 Gezondheid en milieu	750		750									
IR8 Wonen en ruimte												
IR9 Financiën en bedrijfsvoering												
	750		**750**									
Totaal	750		750									

Lopende uitstaande leningen per 27 september 2017

Leningnr	Relatie	Ing.Datum	Eind.Datum	Afl.wijze	Oorsp.bedr.	Schuldrest.	Rlpt	Rente	Collegebesluit
122	SLAK	vr 31-12-1993	ma 31-12-2018	ANN	134.457,80	13.662,08	2	4,7000	
123	HAN	do 30-12-1993	za 30-12-2023	ANN	22.689.010,80	8.423.379,52	7	2,1200	
131	KLARENBE	di 01-02-1994	vr 01-02-2019	LIN	1.474.785,70	117.982,83	2	4,8300	
136	SLAK	do 20-10-1994	zo 20-10-2024	ANN	113.445,05	48.248,61	8	1,5000	
537	ONS BEL.	wo 31-12-1969	wo 31-12-2031	ANN	24.936,67	12.195,51	15	4,2500	
1703	CAVE	vr 01-01-1999	di 01-01-2019	LIN	140.671,87	14.067,24	2	4,3000	
1708	R'WOERD	ma 01-01-2001	di 01-01-2036	LIN	249.579,12	135.483,28	19	4,5000	
2352	BEH.STED	do 17-07-2003	zo 01-07-2018	FIX	2.235.000,00	2.235.000,00	1	4,2500	
2353	HOCKEY	vr 01-08-2003	wo 01-08-2018	LIN	110.000,00	7.338,00	1	4,3000	
2751	INTRODAN	wo 01-12-2004	zo 01-12-2024	ANN	217.460,48	106.468,68	8	1,4000	
2995	MOSCOWA	do 01-09-2005	di 01-03-2033	ANN	3.700.000,00	2.534.530,41	16	1,5000	
3004	INTRODAN	di 01-11-2005	vr 01-11-2030	ANN	270.000,00	186.031,63	14	1,3500	
3039	BRAAMBERG	do 01-12-2005	vr 01-12-2045	LIN	15.300.000,00	11.092.500,00	29	4,2900	
3088	ABC TAXUS	wo 01-11-2006	ma 01-11-2021	LIN	68.000,00	22.666,60	5	0,5000	
3107	TONEELH	vr 12-02-2010	ma 12-12-2050	ANN	1.850.000,00	1.699.038,39	34	3,8800	
3115	Luxor	wo 18-05-2011	vr 01-12-2028	LIN	1.040.000,00	831.999,98	12	4,1000	
3126	Kunstbedrijf	zo 01-01-2012	vr 31-12-2021	LIN	454.000,00	152.742,20	5	5,2500	
3130	KLARENBE	do 16-05-2013	di 02-05-2028	LIN	225.000,00	160.000,00	11	2,8000	2012.0.103.862 raadsbrief
3133	TONEELH	vr 01-11-2013	wo 01-11-2023	ANN	390.330,00	282.401,19	7	2,3000	2013.0.036.794 raadsvoorstel 2013.0.036.795
3134	ARNHEMIA	zo 15-12-2013	vr 15-12-2028	ANN	55.000,00	43.331,99	12	2,8000	2012.0.129.840 Contragarantie 50% Waarborgfonds Sport
3140	OK 72	wo 01-01-2014	ma 01-01-2024	FIX	2.014.000,00	2.014.000,00	7	3,5000	2011.0.126.511 Omzetting lening uit 2011
3142	Veluwe Plus	zo 01-06-2014	za 01-06-2024	ANN	74.941,00	51.866,62	7	1,6000	2013.0.099.830 raadsbrief 2013.0.099.834
3143	VVE Gelrestaete	zo 01-06-2014	za 01-06-2024	ANN	32.578,00	22.547,26	7	1,6000	2012.0.129.840 Contragarantie 50% Waarborgfonds Sport
3144	VV ASVAZ	ma 02-06-2014	za 02-06-2029	ANN	102.100,00	83.460,51	12	2,8000	2014.0.040.388 raadsbrief 2014.0.083.470
3148	Rozet	ma 01-09-2014	do 31-12-2026	LIN	300.000,00	705.675,00	10	2,5000	2013.0.099.830 raadsbrief 2013.0.099.834
3150	VVE gelresta I	di 02-12-2014	ma 02-12-2024	ANN	30.345,00	22.469,97	8	1,6000	Verzelfstandigingsovereenkomst
3152	Museum	wo 01-01-2014	vr 31-12-2027	LIN	312.518,00	161.689,00	11	5,2500	2015.0.011.654 raadsvoorstel 2015.0.009.173 Herstelplan
3157	Kunstbedrijf	wo 01-07-2015	za 01-07-2023	LIN	2.162.000,00	2.162.000,00	6	4,0000	2013.0.099.830 raadsbrief 2013.0.099.834
3159	RK VV VDZ	di 02-02-2016	ma 02-02-2026	ANN	121.543,00	103.538,49	9	1,6000	2015.0.098.776 Contragarantie 50% Waarborgfonds Sport
3160	Zwembad Klarenbeek	wo 15-06-2016	zo 15-06-2031	LIN	340.000,00	311.666,65	14	1,5000	2013.0.099.830 raadsbrief 2013.0.099.834
3161	SML	wo 15-06-2016	ma 15-06-2026	NKS	73.014,00	64.498,05	9	1,6000	2016.0.022.419 raadsbrief 2016.0.022.902
3162	St Molenplaats	vr 01-04-2016	vr 31-12-2021	LIN	125.377,00	94.927,00	5	0,0000	Verzelfstandigingsovereenkomst
3165	Musis	vr 01-01-2016	vr 01-01-2049	VAR	3.565.266,97	3.203.187,97	32	4,0000	2013.0.099.830 raadsbrief 2013.0.099.834
3166	R'WOERD	za 01-04-2017	do 01-04-2027	ANN	44.000,00	42.290,28	10	1,6000	138337 raadsbrief 138337
3168	Musis	do 15-06-2017	za 15-01-2028	ANN	8.000.000,00	8.000.000,00	11	2,3500	2013.0.099.830 raadsbrief 2013.0.099.834
3169	ATC De Groene Kamer	wo 1-11-2017	ma 1-11-2027	ANN	29.000,00	29.000,00	10	1,6000	Verzelfstandigingsovereenkomst
3170	Sportbedrijf	zo 01-01-2017	do 01-01-2054	VAR	14.460.176,74	14.460.176,74	37	4,0000	

Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Arnhem houdende regels omtrent financieel beleid en beheer Verordening Financieel beleid en beheer gemeente Arnhem 2017

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Organisatie	Arnhem
Organisatietype	Gemeente
Officiële naam regeling	Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Arnhem houdende regels omtrent financieel beleid en beheer Verordening Financieel beleid en beheer gemeente Arnhem 2017
Citeertitel	Verordening financieel beleid en beheer gemeente Arnhem 2017
Vastgesteld door	gemeenteraad
Onderwerp	financiën en economie
Eigen onderwerp	

Opmerkingen met betrekking tot de regeling
Deze regeling vervangt de Verordening Financieel beleid en beheer gemeente Arnhem 2013.

Wettelijke grondslag(en) of bevoegdheid waarop de regeling is gebaseerd
artikel 212 Gemeentewet

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerkingtreding	Terugwerkende kracht tot en met	Datum uitwerkingtreding	Betreft	Datum ondertekening Bron bekendmaking	Kenmerk voorstel
01-01-2017			nieuwe regeling	19-12-2016 Gemeenteblad 2016, 182535	2016.0.059.503

Tekst van de regeling
Intitulé
Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Arnhem houdende regels omtrent financieel beleid en beheer Verordening Financieel beleid en beheer gemeente Arnhem 2017

Verordening financieel beleid en beheer gemeente Arnhem 2017

- 1.

Inleidende bepalingen
Artikel 1. Definities
In deze verordening wordt verstaan onder:
a.cluster:
iedere organisatorische eenheid binnen de gemeentelijke organisatie die als zodanig een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan de directie heeft;
b.administratie:
het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Arnhem en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd;

c.financiële administratie:
het onderdeel van de administratie dat omvat het systematisch maken en verwerken van aantekeningen betreffende de financiële gegevens van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Arnhem, teneinde te komen tot een goed inzicht in:
- -
de financieel-economische positie;
- -
het financiële beheer;
- -
de uitvoering van de begroting;
- -
het afwikkelen van vorderingen en schulden;
- -
alsmede tot het afleggen van rekening en verantwoording daarover;
- d.
administratieve organisatie:
het stelsel van organisatorische maatregelen gericht op het tot stand brengen en het in stand houden van de goede werking van de bestuurlijke en ambtelijke informatieverzorging ten behoeve van de verantwoordelijke leiding;
e.jaarcyclus:
proces van financiële kaderstelling, (meerjaren)begroting, tussentijdse rapportage en jaarverslag en jaarrekening;
f.programma:
samenhangend geheel van activiteiten;
g.financieel beheer:
het uitoefenen van bestuur over en toezicht op het beheer van middelen en het uitoefenen van rechten van de gemeente Arnhem;
h.rechtmatigheid:
het in overeenstemming zijn met geldende wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, raadsbesluiten en collegebesluiten;
i.doelmatigheid:
het realiseren van bepaalde prestaties met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen;
j.doeltreffendheid:
de mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook daadwerkelijk worden behaald;
- k.
inkomsten: totaal van de baten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves;
- l.
netto schuldquote: bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen op 31 december van het begrotingsjaar maal 100%. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van vaste schulden, netto vlottende schuld en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen wordt verstaan het totaal van financiële activa, uitzettingen korter dan 1 jaar, liquide middelen en overlopende activa;
- m.
solvabiliteitsratio: het eigen vermogen gedeeld door het balanstotaal (maal 100%);
- n.
weerstandsfactor:De beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de gewenste weerstandscapaciteit bij een zekerheidsperecentage van 90%
- o.
onbenutte belastingcapaciteit onroerende zaakbelasting: verschil tussen de opbrengst onroerende zaakbelasting bij de tarieven die minimaal nodig zijn voor toegang tot de procedure van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet en de (geraamde) opbrengst onroerende zaakbelasting;
- p.
budgethouder: ambtelijk verantwoordelijke voor zowel de besteding van de middelen (budget) als het realiseren van de opdracht binnen het budget;
- q.
gebonden reserve: een reserve ter dekking van structurele lasten in de begroting (bijvoorbeeld kapitaallasten) of ter dekking van een specifiek risico;
- r.
ongebonden reserve: een reserve die ingesteld is om als buffer te dienen voor schommelingen in budgetten of projecten en waaraan een specifiek beleidsdoel ten grondslag ligt.

- 2.
Begroting en verantwoording
Kaderstellen
Artikel 2. Jaarcyclus
- 1.
Het college biedt de raad een voorstel aan voor het procesmatige verloop van elke jaarcyclus. In deze jaarcyclus biedt het college de raad de volgende producten aan op de volgende momenten:
- a.

vóór 1 mei de jaarrekening/jaarverslag (jaar t-1) en eerste tussenrapportage (jaar t);
- b.

vóór 1 juni de perspectiefnota (jaar t+1), tenzij er in jaar t gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden, waarbij het coalitieakkoord geldt als perspectiefnota (jaar t+1);
- c.

vóór 1 oktober de meerjarenprogrammabegroting (jaar t+1 t/m t+4), de tweede tussenrapportage (jaar t) en de belasting- en legesverordening (jaar t+1).
- 2.

Het college kan in overleg met de raad overeenkomen om deze data te wijzigen.

Artikel 3 Perspectiefnota
- 1.

Het college biedt de raad de beleids- en financiële uitgangspunten ter vaststelling aan voor het volgende begrotingsjaar en de drie daarop volgende jaren.
- 2.

De door de raad vastgestelde uitgangspunten worden door het college in de meerjarenprogrammabegroting uitgewerkt.
- 3.

Eventuele wijzigingen in de programma-indeling worden bij de Perspectiefnota door de raad vastgesteld.

Artikel 4. Meerjarenprogrammabegroting
- 1.

De raad stelt per programma vast:
- a.

de doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste toegelicht aan de hand van de bij ministeriële regeling vast te stellen beleidsindicatoren;
- b.

de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken, en de betrokkenheid hierbij van verbonden partijen;
- c.

de raming van baten en lasten.
- 2.

De indeling en vorm van de meerjarenbegroting is leidend voor de indeling en vorm van de tussenrapportages en jaarrekening. Wijzigingen in vorm en inhoud van cyclusdocumenten vinden altijd eerst in de meerjarenbegroting plaats, waarna de overige cyclusdocumenten volgend zijn.

Autorisatie

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten
- 1.

De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.
- 2.

Bij de begroting autoriseert de raad alle in de begroting opgenomen investeringskredieten waarvan de start van de investering in de betreffende jaarschijf ligt. Dit kan leiden tot het vastleggen van delen van de begrote lasten in latere jaren als gevolg van de doorlooptijd van een investering en het moment waarop de daarbij behorende afschrijvingslast start.
- 3.

De investeringskredieten uit artikel 5, tweede lid worden in de meerjarenprogrammabegroting specifiek behandeld en toegelicht (zie ook artikel 11, derde lid).
- 4.

Voor investeringen in de loop van het begrotingsjaar die niet in de begroting zijn opgenomen, legt het college vooraf aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel en een voorstel voor het autoriseren van een investeringskrediet aan de raad voor.
- 5.

Het bepaalde in het tweede en derde lid wordt nader uitgewerkt in artikel 11.

Begrotingsbeleid

Artikel 6. Mutaties gemeentefonds
- 1.

Toegevoegde middelen aan het Gemeentefonds kunnen (binnen een jaar) via een raadsvoorstel met begrotingswijziging overgeheveld worden naar het desbetreffende programma. Hierbij gaat het om een wijziging in de taak binnen het betreffende programma. Indien er geen sprake is van een gewijzigde taak binnen het programma, worden de mutaties in het gemeentefonds in principe verrekend met de algemene middelen.
- 2.

Indien de toegevoegde middelen na 1 september van het jaar bekend worden gemaakt, kunnen deze gereserveerd worden in de bestemmingsreserve Taakmutaties gemeentefonds. De budgethouder mag hierop in het volgende jaar een beroep doen conform het bepaalde in het eerste lid.
- 3.

Indien het Gemeentefonds wordt gekort op een bepaald beleidsterrein wordt de korting verwerkt in het betreffende programma in de begroting, daar waar het een wijziging in een taak binnen dit programma

betreft. Indien deze korting niet of slechts beperkt kan worden doorgevoerd, legt het college dit aan de raad voor.

Uitvoering

Artikel 7. Uitvoering begroting

- 1.

Het college stelt regels die waarborgen dat de uitvoering van de begroting rechtmatig, doelmatig en doeltreffend verloopt.

- 2.

Ter bevordering van het inzicht worden de indirecte kosten gecentraliseerd in de begroting opgenomen. De verhouding tussen de directe en de indirecte kosten wordt jaarlijks beoordeeld. De door te belasten kosten aan externe partijen worden bepaald door de directe kosten met daar bovenop een toeslag voor de door te belasten indirecte kosten. Deze gemeentebrede kostprijsberekening wordt jaarlijks geactualiseerd.

- 3.

Voorstellen gedurende het begrotingsjaar met inhoudelijke beleidswijzigingen en financiële gevolgen zijn voorzien van een begrotingswijziging, waardoor de begroting in evenwicht blijft. Besluiten tot wijziging van de vastgestelde begroting kunnen tot uiterlijk het einde van het betreffende kalenderjaar worden genomen.

- 4.

De raad besluit in een verzamelbesluit binnen de jaarcyclus over niet inhoudelijke beleidswijzigingen met financiele gevolgen, waarbij het gaat om :

- a.

de effecten van besluiten tussen programma's die nog niet in de lopende Meerjarenprogrammabegroting zijn verwerkt

- b.

de effecten van actualisatie van rijksbijdragen, beschikkingen, subsidies en bijdragen derden;

- c.

technische aanpassingen tussen programma's, waardoor de begroting in evenwicht blijft.

Beheersing en interne controle

Artikel 8. Interne controle

- 1.

Het college draagt ten behoeve van het getrouwe beeld en de rechtmatigheid van de jaarrekening zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking, en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.

- 2.

Het college draagt zorg voor de interne toetsing van bedrijfsonderdelen op juistheid, volledigheid en tijdigheid van de bestuurlijke informatievoorziening, de rechtmatigheid van beheershandelingen en op misbruik en oneigenlijk gebruik van de gemeentelijke regelingen. Het college besluit over de gewenste planning of fasering van de toetsingen in de tijd.

- 3.

Het college zorgt op basis van de resultaten van de toets bedoeld in het tweede lid indien nodig voor een plan van verbetering. Het college neemt op basis van het plan van verbetering maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

- 4.

Op basis van de intern uitgevoerde toetsing vindt accountantscontrole plaats. De resultaten van de accountantscontrole en het plan van verbetering worden ter kennisgeving aan de raad aangeboden.

Rapportage en verantwoording

Artikel 9. Tussentijdse rapportage en informatie

- 1.

Het college informeert de raad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente.

- 2.

Het college biedt de raad tussentijds rapportages aan overeenkomstig de afspraken die op grond van artikel 2 zijn gemaakt.

- 3.

De rapportages gaan in op afwijkingen, zowel wat betreft de baten en lasten, verwachte mutaties in reserves en de beoogde resultaten en relevante maatschappelijke effecten. De rapportages besteden in ieder geval aandacht aan substantiële afwijkingen ten aanzien van:

- a.

inkomsten uit het gemeentefonds;

- b.

de renteontwikkeling op de kapitaalmarkt;

- c.

resultaten uit grondexploitatie;

- d.

realisatie op begrote subsidieverwachtingen;

- e.

in de begroting voorziene risico's.
Tevens besteden de rapportages aandacht aan de stand van zaken met betrekking tot grote projecten die in voorbereiding of ontwikkeling zijn.
4.Gesignaleerde afwijkingen worden waar nodig voorzien van een bijsturingsvoorstel.
Artikel 10. Jaarstukken

- 1.

Het college draagt zorg voor een adequate vertaling van de verantwoording van de budgethouders naar de verantwoording per programma.

- 2.

Het college legt verantwoording aan de raad af over de uitvoering van de programma's. In de verantwoording neemt het college in ieder geval op:

- a.

de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd ten minste toegelicht aan de hand van de bij ministeriële regeling vast te stellen beleidsindicatoren;

- b.

de wijze waarop getracht is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken;

- c.

de gerealiseerde baten en lasten.

- 3.

Financieel beleid
Kaderstellen
Artikel 11. Financiële positie

- 1.

Het college draagt er zorg voor dat al het beleid waartoe de raad heeft besloten in de uiteenzetting van de financiële positie en de meerjarenramingen is opgenomen.

- 2.

De raad autoriseert met het vaststellen van de Meerjarenprogrammabegroting de investeringsruimte.

- 3.

Het college neemt in het investeringsplan bij de meerjarenbegroting jaarlijks nadere voorstellen op over:

- a.

totaal kredieten van een investering met als einddatum waarop de investering gereed is. Dit kan later liggen dan het besproken begrotingsjaar;

- b.

het uitgaventempo van de kredieten verdeeld over de verschillende jaren;

- c.

In de meerjarenprogrammabegroting wordt een voornemen tot investeren in een gebouw groter dan € 2 miljoen tekstueel toegelicht in de paragraaf investeringen. In de paragraaf staan van deze investering vermeld:

- -

de hoofdlijnen van de investering

- -

eerste raming van de kosten

- -

de randvoorwaarden

- -

de financiële beschikbare middelen
Deze voorgenomen investering is opgenomen in het Meerjaren Investeringsplan (MIP), als onderdeel van de meerjarenprogrammabegroting. Door het vaststellen van de meerjarenprogrammabegroting geeft de raad toestemming tot verdere uitwerking van de investering.

- d.

Op basis van het in artikel 5, tweede lid genoemde voornemen tot het doen van een investering werkt het college de voorgenomen investering verder uit tot een business case. De business case omvat:

- -

beoogde functies van het gebouw, inclusief nut en noodzaak;

- -

de kosten, zowel de investering als de exploitatie;

- -

de dekking met betrekking tot de investering en de exploitatie;

- -

juridische aspecten indien er sprake is van meerdere gebruikers.
Deze business case wordt in de vorm van een raadsvoorstel voorgelegd aan de raad. Pas na expliciete goedkeuring van het raadsvoorstel wordt het krediet toegezegd. Indien noodzakelijk wordt het Meerjaren Investeringsplan aangepast.

- 4.

Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt in aanvulling op het bepaalde in artikel 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht

gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming, de investeringen en de grondexploitatie.

- 3.

Voor een robuuste financiele positie mag de weerstandsfactor niet lager zijn dan 1. Indien de weerstandsfactor lager is dan 1 is aanzuivering van de algemene reserve vereist. Indien de factor hoger is dan 1,3 dan kunnen reserves worden aangewend voor (nieuw) beleid.

- 4.

Ter versterking van de vermogenspositie wordt bij de jaarrekening een eventueel positief resultaat op treasury toegevoegd aan de bestemmingsreserve kapitaallasten. Met deze reserve kunnen de langste afschrijvingstermijnen van investeringen worden ingekort.

- 5.

De netto schuldquote mag niet hoger dan 100% zijn. Indien zich een overschrijding aantekent, zal binnen een periode van vijf jaar het investeringsprogramma aangepast moeten worden om onder de grens van 100% uit te komen.

Artikel 12. Waardering & afschrijving vaste activa

- 1.

Ten behoeve van een consistente gemeentebrede toepassing actualiseert het college periodiek het waarderings- en afschrijvingsbeleid en stelt richtlijnen op voor de duur van de afschrijving per categorie zoals terreinen, gebouwen, bedrijfsmiddelen, enzovoorts. De raad wordt over het actuele beleid geïnformeerd.

- 2.

Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut, zoals genoemd in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, worden verstaan:

- -

bruggen en viaducten

- -

verkeersinfrastructuur, -voorzieningen en - regelingen

- -

parkeermaatregelen

- -

openbare verlichting

- -

lage kade

- -

invalidetoiletten

- -

inrichting openbare ruimte

- 3.

Kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden niet geactiveerd, maar direct ten laste van het resultaat gebracht.

- 4.

Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

- 5.

De materiële vaste activa met economisch nut en de investeringen in de openbare ruimte worden afgeschreven rekening houdend met actuele regelgeving en overigens overeenkomstig de normen gangbaar in het maatschappelijke verkeer.

Artikel 13. Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor alle vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd al naar gelang hun aard en/of omvang op basis van het historische percentage van oninbaarheid.

Artikel 14. Reserves

- 1.

Met inachtneming van de voorschriften in het Besluit verantwoording en begroting provincies en gemeenten worden reserves door de raad gedefinieerd.

- 2.

Reserves worden ingesteld bij expliciet raadsbesluit. Lopende het jaar kunnen worden ingesteld:

- a.

bestemmingsreserves;

- b.

egalisatiereserves die dienen om tariefschommelingen op te vangen.

In de begroting en de jaarstukken dient te worden verwezen naar het desbetreffende raadsbesluit.

- 3.

Structurele uitgaven worden gedekt door middel van structurele dekkingsbronnen. Incidentele uitgaven worden gedekt door incidentele dekkingsbronnen (zoals reserves) of structurele dekkingsbronnen.

- 4.

Het aantal reserves wordt zo veel mogelijk beperkt. Hiertoe dient voor reserves bij het instellingsvoorstel informatie te worden verstrekt over:

- -

doel van de reserve;
- -
motief voor de instelling;
- -
voeding ervan;
- -
maximale hoogte;
- -
maximale duur;
- -
bestedingsraming voor de komende jaren.
- 5.
Over reserves wordt in principe geen rente vergoed. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt voor reserves, die gevoed zijn door bijdragen voor investeringen. Aan investeringsbijdragen die de boekwaarde van de bijbehorende investeringen overstijgen wordt geen rente toegerekend.
- 6.
Reserves worden jaarlijks geactualiseerd en getoetst door de raad.
- 7.
Het college rapporteert zowel in de begroting als in de jaarstukken over de stand van zaken ten aanzien van de reserves.

Artikel 14a. Beleid reserves
- 1.
Resultaten worden verrekend met de algemene reserve of met bestemmingsreserves.
- 2.
Om ongewenste schommelingen op te vangen in budgetten waarvan de uitputting overwegend door derden wordt beïnvloed kunnen egalisatiereserves worden gevormd. (Egalisatie)reserves kunnen nooit negatief zijn.
- 3.
Dotaties aan en onttrekkingen uit reserves (bestemmingsreserve en algemene reserve) worden vastgesteld door de raad.
- 4.
De stand van de algemene reserve en de afzonderlijke bestemmingsreserves mag niet negatief zijn.
- 5.
Het opheffen van een ongebonden reserve (egalisatie, projecten en overig) is alleen mogelijk als het achterliggende beleidsdoel komt te vervallen of is gerealiseerd. Opheffen van een gebonden reserve is alleen mogelijk als tegenover dit tekort structurele dekking wordt aangewezen.
- 6.
Vrijval van een bestemmingsreserve (door vervallen achterliggend beleidsdoel) komt ten gunste aan de algemene reserve. Indien een nieuwe bestemmingsreserve gewenst is, kan het college aan de raad voorstellen deze in te stellen met inachtneming van het gestelde in artikel 14.

Artikel 15. Voorzieningen
- 1.
Voorzieningen kunnen lopende het jaar door het college worden ingesteld. Voorzieningen worden gevormd vanwege:
- a.
verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
b.op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
c.kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- 2.
Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.
- 3.
Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.
- 4.
Bij voorzieningen wordt in de jaarrekening informatie verstrekt over het doel van de voorziening.
- 5.
Voorzieningen worden jaarlijks geactualiseerd en getoetst.

Artikel 16. Kostprijsberekening
- 1.
Tenzij wettelijk anders is bepaald en behoudens bijzondere omstandigheden geldt als uitgangspunt dat de tarieven voor gemeentelijke producten en diensten maximaal 100% kostendekkend zijn.
- 2.

Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van producten en diensten van de gemeente Arnhem wordt de opslagcalculatiemethode toegepast. Alle kosten die rechtstreeks samenhangen met de door de gemeente verleende diensten worden op het betreffende taakveld geboekt. Alle indirecte kosten komen op het taakveld overhead en worden door middel van een opslag in de kostprijs opgenomen.

- 3.

Het college verstrekt bij de begroting en jaarstukken informatie over de grondslagen van de kostentoerekening en de kostprijsberekening.

Artikel 17. Financieringsfunctie

- 1.

Het college draagt bij de uitoefening van de financieringsfunctie zorg voor:

- a.

het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden om de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te kunnen voeren;

- b.

het beheersen van de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's;

- c.

het zo veel mogelijk beperken van de kosten van de leningen op lange termijn;

- d.

zo laag mogelijke interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

- 2.

Het college neemt bij de uitvoering van de financieringsfunctie de volgende richtlijnen in acht:

- a.

er wordt gefinancierd op basis van totaalfinanciering. Slechts in uitzonderingsgevallen (ter beoordeling van het college) wordt aparte projectfinanciering toegestaan.

- b.

bij het aantrekken van financieringen voor langer dan 1 jaar vindt er marktoriëntatie plaats aan de hand waarvan de meest aantrekkelijke mogelijkheid wordt gecontracteerd;

- c.

overeenkomsten voor het aangaan van leningen, het uitzetten van middelen of het verlenen van garanties luiden in euro.

- 3.

Het college informeert de raad indien de wettelijke kasgeldlimiet of de renterisiconorm dreigt te worden overschreden.

- 4.

Verstrekken van leningen en garanties en het aangaan van financiële participaties anders dan genoemd in het tweede lid worden uitsluitend gedaan uit hoofde van de publieke taak. Bij het uitzetten van middelen, het verstrekken van garanties en het aangaan van financiële participaties uit hoofde van de publieke taak bedingt het college indien mogelijk zekerheden. Het college motiveert in zijn besluit het openbare belang van dergelijke uitzettingen van middelen, verstrekkingen van garanties en financiële participaties.

- 5.

Het college stelt in het Treasurystatuut regels op:

- a.

ter uitvoering van het gestelde onder het eerste tot en met vierde lid;

- b.

voor de uitoefening van zijn (gedelegeerde) bevoegdheden;

- c.

voor de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening.

Het college zendt deze regels ter kennisgeving aan de raad.

Artikel 18. Registratie bezittingen, activa en vermogen

- 1.

Het college draagt zorgt voor een actuele en volledige registratie van bezittingen.

- 2.

Het college draagt er zorg voor, dat de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het vermogen van de gemeente systematisch worden gecontroleerd.

- 3.

Bij afwijkingen in de registratie van bezittingen neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

- 4.

De resultaten van de controle en eventuele plannen van verbetering worden ter kennisgeving aan de raad aangeboden.

- 3a.

Paragrafen

Artikel 19. Algemeen

- 1.

Het college presenteert in aparte paragrafen in de begroting en de jaarstukken respectievelijk de beleidsuitgangspunten en de voortgang en verantwoording voor de volgende beheersmatige activiteiten:
Wettelijk voorgeschreven paragrafen:
- a.
lokale heffingen;
- b.
weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- c.
onderhoud kapitaalgoederen;
- d.
financiering;
- e.
bedrijfsvoering;
- f.
verbonden partijen;
- g.
grondbeleid;
Eigen Arnhemse paragrafen:
- h.
stresstest: financiële status en weerbaarheid
- i.
investeringen;
- j.
subsidies;
- k.
ambtelijke integriteit (alleen bij jaarverslag).
- 2.
Het college biedt de onderliggende kaders voor deze activiteiten aan:
- -
in afzonderlijke nota's met een vaste regelmaat (bijvoorbeeld gekoppeld aan de bestuursperiode);
- -
incidenteel op basis van een aan de raad voor te leggen beleidsagenda of geïncorporeerd in de paragrafen.
- 3.
De in het tweede lid genoemde beleidsagenda kan aanleiding geven tot toevoeging van extra vrijwillige paragrafen.

Artikel 20. Lokale heffingen

- 1.
Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf lokale heffingen naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
- -
de kostentoerekening van de geraamde rentekosten en de geraamde overheadkosten aan de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht
- 2.
Als onderdeel van de meerjarenbegroting biedt het college jaarlijks de (herziene) beleidskaders voor de lokale heffingen aan. Onderdeel hiervan zijn:
- -
de samenstelling van het pakket aan gemeentelijke belastingen en heffingen;
- -
de verdeling van de druk van de belastingen;
- -
(uitgangspunten voor) de kostendekkendheid van de heffingen;
- -
(uitgangspunten voor) het kwijtscheldingsbeleid en het tarievenbeleid;
- -
de ontwikkeling van de lastendruk voor een of meerdere gemiddelde modelhuishoudens.
- 3.
Het college draagt zorg voor een overzicht van de verordeningen met de bijbehorende vaststellingsdata waarin tarieven, heffingen en prijzen zijn vastgelegd. Het college draagt er zorg voor dat er een actueel overzicht is van de tarieven, heffingen, prijzen en onderliggende kosten.
- 4.
Voor het vaststellen van de hoogte van gemeentelijke tarieven, heffingen en prijzen door de raad verstrekt het college aan de raad per verordening de actueel geraamde tarieven, heffingen en prijzen per door de gemeente verstrekte dienst.

Artikel 21. Weerstandsvermogen en risicomanagement

- 1.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement is gebaseerd op de beleidsnota weerstandsvermogen en risicomanagement. In deze nota wordt ingegaan op het achterliggende financieel beleid, de gewenste en beschikbare weerstandscapaciteit en het risicomanagement.

- 2.

De paragraaf weerstandsvermogen actualiseert zonodig het hiervoor bedoelde kader en omvat conform de vereisten in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten een inventarisatie van de aanwezige weerstandscapaciteit en een inventarisatie van de risico's,

- 3.

In de paragraaf wordt de verhouding tussen de aanwezige weerstandscapaciteit en de gewenste weerstandscapaciteit op basis van de risicoinventarisatie bij een zekerheidspercentage van 90% uitgedrukt in de weerstandsfactor (zie artikel 11, vijfde lid).

Artikel 22. Onderhoud kapitaalgoederen

- 4.

Voor het onderhoud van groen, water, wegen, riolering en gebouwen biedt het college meerjarige (integrale) beleidsplannen aan. Deze bevatten de kaders voor de inrichting van het onderhoud, de beoogde onderhoudskwaliteit, de normkostensystematiek en het hieraan gerelateerd meerjarig budgettair beslag.

- 5.

Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a.

de voortgang van het geplande onderhoud en

- b.

de omvang van het achterstallig onderhoud.

Artikel 23. Financiering

De paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken benoemt in algemene termen het financieringsbeleid. Tevens doet het college in deze paragraaf verslag van:

- a.

de kasgeldlimiet;

- b.

de renterisico norm;

- c.

de rentevisie;

- d.

de rentekosten en -opbrengsten en het renteresultaat verbonden aan de financieringsfunctie;

- e.

de omvang en samenstelling van het vreemde vermogen;

- f.

de omvang en samenstelling van de uitzettingen;

- g.

de huidige liquiditeitspositie.

Artikel 24. Bedrijfsvoering

- 1.

Het college stelt de doelen op het gebied van de bedrijfsvoering vast in relatie tot de door de raad periodiek vastgestelde programmadoelstellingen.

- 2.

In de bedrijfsvoeringsparagraaf in de begroting worden vanuit de (meerjarig) gestelde doelen de actuele onderwerpen en activiteiten belicht. In de bedrijfsvoeringsparagraaf in het jaarverslag wordt over de voortgang ervan gerapporteerd, alsmede over nieuwe ontwikkelingen.

- 3.

Het college rapporteert in de bedrijfsvoeringsparagraaf van de begroting en jaarstukken over de voortgang van de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid, zoals bedoeld in artikel 213a Gemeentewet, en de uitputting van de bijbehorende budgetten.

Artikel 25. Verbonden partijen

- 1.

De informatie in de paragraaf verbonden partijen bij de meerjarenprogrammabegroting sluit aan bij de vereisten uit het BBV;

- 2.

In een bijlage bij de paragraaf verbonden partijen bij de jaarstukken wordt naast de verplichtingen uit het BBV van elke verbonden partij informatie gegeven over:

- a.

de naam en vestigingsplaats;

- b.

het financieel belang van de gemeente (ook ten opzichte van de totale omvang van de begroting van de verbonden partij);

- c.

de zeggenschap van de gemeente;
- d.

het publiek belang dat wordt gediend met deelname aan de verbonden partij.
- 3.

Verbonden partijen worden geregistreerd ten behoeve van het risicomanagement.

Artikel 26. Grondbeleid
- 1.

Het college biedt periodiek een (bijgestelde) nota grondbeleid aan ter behandeling en vaststelling door de raad. Deze nota bepaalt:
- a.

de strategische visie voor het grondbeleid in relatie tot de meerjarige ontwikkelingsvisie en de (meerjarige) programma's van de gemeente;
- b.

de beleidsmatige kaders voor het bij de realisatie in te zetten instrumentarium; de kaders voor de jaarlijkse vastgoedrapportage waarin het college de raad over de voortgang rapporteert en een (meerjaren)raming voorlegt voor de onderhanden grondexploitaties.
- 2.

Met inachtneming van hetgeen in het BBV is voorgeschreven bevat de paragraaf grondbeleid in de begroting op basis van de vastgoedrapportage het meerjarige beleids- en (financieel) uitvoeringskader. De paragraaf grondbeleid bij de jaarstukken geeft de gerealiseerde ontwikkeling ten opzichte van het begrotingskader weer.
- 3.

Op het moment dat het college actief grondbeleid uitoefent, wordt dit ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Artikel 27. Investeringen
- 1.

In de paragraaf investeringen bij de begroting neemt het college het meerjarig investeringsplan (MIP) op met een nadere toelichting op de investeringsplannen voor het begrotingsjaar. Voorgenomen investeringen in vastgoed van € 2 miljoen of meer worden afzonderlijk beknopt toegelicht.
- 2.

In de paragraaf investeringen in het jaarverslag wordt over de realisatie van investeringen gerapporteerd, alsmede over af te sluiten kredieten voor investeringen die niet gepleegd (zullen) worden of omdat de beschikbaar gestelde kredieten vier jaar onbenut zijn.

Artikel 28. Subsidies
- 1.

In de paragraaf subsidies bij de begroting resumeert het college beknopt het beleid ten aanzien van het verstrekken van subsidies.
- 2.

Bij de begroting worden in de paragraaf overzichten opgenomen van de beoogde toedeling van subsidiebudgetten naar de programma's (op basis van grondslagen) en van de instellingen die de meeste subsidie ontvangen op basis van de begrotingsgrondslag.
- 3.

Bij de jaarstukken wordt in de paragraaf een uitputtend overzicht opgenomen van alle instellingen die subsidie hebben ontvangen inclusief de subsidiebedragen.
- 4.

Financiële organisatie en administratie

Artikel 29. Administratie
- 1.

Het college draagt zorg voor het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten, opdat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid zoals vastgesteld door de raad, kunnen worden getoetst.
- 2.

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:
- a.

het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de clusters;
- b.

het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa met economisch nut, activa met maatschappelijk nut, voorraden, vorderingen en schulden, enzovoorts;
- c.

het verschaffen van informatie aan de budgethouders en voor het maken van kostencalculaties;
- d.

het bevorderen van de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en ter zake geldende wet- en regelgeving;
- e.

het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en ter zake geldende wet- en regelgeving;

- f.

de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen.

Artikel 30. Financiële organisatie

Het college draagt de zorg voor en legt (in een besluit) vast:

- a.

een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken en budgetten aan de afdelingen;

- b.

een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd;

- c.

de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;

- d.

de regels voor de opdrachtverlening en de verrekening van leveringen tussen de clusters van de gemeente;

- e.

de te maken afspraken met de clusters over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;

- f.

de regels voor de verlening van décharge over het gevoerde beheer van de clusters.

Artikel 31. Aanbesteding en inkoop

Het college draagt zorg voor en stelt de interne regels (protocol) voor de inkoop en aanbesteding van werken, leveringen en diensten vast.

Artikel 32. Verstrekking subsidies

Het college draagt zorg voor het beleidsmatige kader voor de verstrekking van gemeentelijke subsidies die worden ingezet als instrument bij de uitvoering van de programma's.

Titel 5. Slotbepalingen

Artikel 33. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt na de voorgeschreven bekendmaking in werking per 1 januari 2017. De stukken voor begrotingsjaar 2017 en latere jaren voldoen aan de bepalingen van deze verordening.

Artikel 34. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald onder de naam "Verordening financieel beleid en beheer gemeente Arnhem 2017".

Artikelsgewijze toelichting op de verordening financieel beleid en beheer

Artikel 1. Begripsbepaling

Voor de gehanteerde begrippen in de verordening gelden de definities uit de Gemeentewet, de Wet Fido, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden. Overige begrippen uit de verordening worden in artikel 1 van de verordening gedefinieerd.

Het begrip administratie is gedefinieerd ten behoeve van artikel 29 van de verordening.

Het begrip cluster is gedefinieerd ten behoeve van de artikelen 29 en 30 van de verordening.

De begrippen inkomsten, netto schuldquote, weerstandsfactor en onbenutte belastingcapaciteit zijn gedefinieerd ten behoeve van artikel 11 van de verordening. Hiervoor zijn de definities gevolgd die het Besluit begroting en verantwoording toepast voor de financiële kengetallen over de gemeentefinanciën.

Artikel 2. Jaarcyclus

De invulling van de jaarcyclus staat onder invloed van tal van factoren. Zowel inhoudelijke als praktische. Zo beïnvloedt de start van een nieuwe bestuursperiode met een nieuw programma de invulling van de cyclus. Ook goede aansluiting op essentiële externe ramingsinformatie is een belangrijke factor. Ofschoon bepaalde onderdelen –mede door wettelijke termijnen- redelijk vast liggen, vraagt de precieze invulling van de cyclus en vooral de verbinding tussen de verschillende instrumenten afstemming tussen college en raad. Centrale schakel hierin is kaderstelling in meerjarig financieel perspectief.

Artikel 3. Perspectiefnota

Artikelen 3 betreffen vooral de infrastructuur van de begroting.

Artikel 4. Meerjarenprogrammabegroting

In artikel 4 legt de raad een belangrijk deel van de infrastructuur van de begroting vast evenals de beleidsindicatoren waarop de raad wil sturen en controleren. De basis hiervoor ligt in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) aangevuld met lokale wensen. Dat is ook de reden dat de gemeente onder de regels van het BBV zijn eigen begrotingsopzet kan kiezen. Meestal zal die vaststelling voor enkele jaren gelden, bijvoorbeeld voor een gehele raadsperiode. Indien daartoe aanleiding is, kan de raad de indeling wijzigen.

Een programma is gebaseerd op de drie w-vragen: wat willen we bereiken (doelstelling), wat gaan we daar voor doen en wat mag dat kosten (raming baten en lasten)? Vooral voor de eerste twee vragen zullen in de praktijk indicatoren nodig zijn.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

Het eerste lis van dit artikel geeft aan dat met het vaststellen van de begroting de gemeenteraad het college autorisatie verleent de begroting uit te voeren tot het niveau van de vastgestelde baten en lasten per programma. Artikel 5 gaat over het meerjarige budgettaire kader. Dat vormt, zoals in de meeste gemeenten gebruikelijk is, de grondslag voor de eigenlijke begroting.

Naast lopende uitgaven doet de gemeente investeringen. Bij vaststellen van de begroting autoriseert de raad het totale krediet, waarvan de uitgaven in een komend begrotingsjaar starten. Het vierde lid geeft aan dat voor investeringen die niet bij de begroting aan de raad zijn voorgelegd expliciet kredieten beschikbaar gesteld dienen te worden. Voorafgaand hieraan is het college niet bevoegd verplichtingen voor de investeringen aan te gaan.

In het amendement Polsstok heeft de gemeenteraad expliciet aangegeven het investeringsvolume voor de onderwijshuisvesting op peil te willen houden. De investeringsruimte voor onderwijs zal in eerste instantie gereserveerd blijven voor onderwijs, tenzij het college en de raad anders besluit. Niet bestede investeringsruimte wordt gereserveerd in het verzamelkrediet nog te besteden onderwijshuisvesting. Aanwending van deze kredietruimte kan alleen na goedkeuring door de gemeenteraad (zie ook regels in artikel 10).

Artikel 6. Mutaties gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds en de decentralisatie- en integratieuitkeringen uit het gemeentefonds zijn voor de gemeente belangrijke inkomstenbronnen. Om die reden is het ook belangrijk mutaties in de algemene uitkering, decentralisatie- en integratieuitkeringen zorgvuldig te vertalen in de gemeentebegroting.

Toevoegingen

Belangrijke overwegingen om toevoegingen ten gunste van de algemene middelen te laten komen zijn:

• de gewenste omvang van zowel het te voeren beleid als de benodigde financiën is nog niet bepaald;
• het kan taken betreffen die wij als gemeente al langere tijd uitvoeren maar waarvoor het Rijk nu pas (extra) middelen beschikbaar stelt. Derhalve zijn de aan het gemeentefonds toegevoegde middelen niet noodzakelijk;
• een derde overweging is dat de gemeente ervoor kan kiezen deze taken geheel of gedeeltelijk niet uit te voeren.

Kortingen

• Mocht het noodzakelijk zijn dat het budget geheel of gedeeltelijk beschikbaar blijft voor het programma, dan dient een raadsvoorstel door het college te worden voorbereid.

Expliciete besluitvorming van college en raad is hiermee dus noodzakelijk.

Artikel 7. Uitvoering begroting

In artikel 7 legt de raad het college een aantal eisen op die voor een goede uitvoering van de begroting noodzakelijk zijn. In het eerste lid wordt bepaald dat het college de rechtmatigheid, de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de uitvoering dient te waarborgen. Lid 2 stelt eisen voor de kostentoerekening. Uitvoering van de begroting dient altijd binnen geautoriseerde kaders plaats te vinden. In dit verband regelen het derde en vierde lid de tussentijdse autorisatie ten gevolge van:

- -

voorstellen met inhoudelijke beleidswijzigingen en financiële gevolgen (raadsvoorstel met begrotingswijziging);

- -

niet inhoudelijke beleidswijzigingen met financiële gevolgen (verzamelbesluit).

Artikel 8. Interne controle

De raad legt in dit artikel enkele basiscondities vast voor de interne controle. Daarmee verkrijgt de raad de zekerheid dat het college aan de eisen genoemd in met name artikel 8, eerste lid, zal kunnen voldoen.

De interne controle omvat de controle op getrouwheid en rechtmatigheid binnen de processen bijvoorbeeld door middel van functiescheiding als ook eventuele aanvullende onderzoeken.

De genoemde onderzoeken in dit artikel omvatten niet de interne onderzoeken van het college naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur. Regels voor deze interne onderzoeken zijn opgenomen in de verordening ex artikel 213a Gemeentewet.

Artikel 9. Tussentijdse rapportage en informatie

Artikel 9, eerste tot en met vijfde lid, formaliseert een belangrijk onderdeel van de planning en control van de raad. De raad geeft namelijk aan de aard van de informatie die het college standaard dient te verstrekken evenals de reguliere frequentie voor minimaal 2 rapportages. Van deze 2 rapportages is de uiterste verschijningsdatum in artikel 2 ook gegeven.

Op basis van deze informatie kan de raad de uitvoering van de begroting volgen en besluiten of bijsturing nodig is. Bijsturing van oorspronkelijk geautoriseerde budgetten vindt plaats door middel van een wijziging van de begroting. Het college kan –in relatie tot de bijsturing van de begrotingsuitvoering- bij de tussentijdse rapportage voorstellen doen om de begroting te wijzigen. In dat geval wordt de tussenrapportage niet ter kennisname aangeboden, maar ter besluitvorming.

In het derde lid van het artikel geeft de raad kaders voor de inrichting van de tussenrapportages. In het vierde lid geeft de raad aan waarover hij in elk geval in de tussenrapportages wil worden geïnformeerd. Hierbij vestigt de raad aandacht op zijn behoefte om permanent op de hoogte te zijn van de stand van zaken van grote projecten.
In dit bestek is er niet voor gekozen andere tussentijdse informatie, bijvoorbeeld over het gebruik van bepaalde collegebevoegdheden of rond bestuurlijk gevoelige onderwerpen, in algemene termen op te nemen. Leidend voor deze informatievoorziening zijn de specifieke afspraken die in het verband van afzonderlijke onderwerpen worden gemaakt. Afgezien van de twee tussenrapportages heeft het college een actieve informatieplicht heeft aan de raad.

Artikel 10. Jaarstukken

Artikel 10 is het sluitstuk van de begrotingscyclus, de verantwoording over de begrotingsuitvoering door het college, cq. de controle van de raad daarop. In het eerste lid wordt daarvoor een kwaliteitseis gesteld. Het tweede moet in samenhang gelezen worden met artikel 4, tweede lid.

Artikel 11. Financiële positie

De raad geeft in dit artikel enkele belangrijke uitgangspunten aan die het college voor de uiteenzetting van de financiële positie en de meerjarenramingen moet volgen.
Tevens wordt hier expliciet vastgelegd hoe de raad bij het vaststellen van de financiële positie, de investeringskredieten autoriseert. Dit is nodig omdat deze kredieten als zodanig geen onderdeel zijn van de lasten en baten die de raad via de programmabegroting autoriseert.
In het derde lid geeft de raad een aantal onderwerpen aan waarvoor in het investeringsplan de lijn moet worden bepaald. Bijvoorbeeld de investeringskredieten waarvoor specifieke besluitvorming nodig is, de vrijheidsgraden voor de organisatie.
In dit artikel zijn tevens de spelregels opgenomen die dienen ter versterking van de vermogenspositie: het opbouwen en aanhouden van een voldoende grote algemene reserve op basis van de afgesproken weerstandsfactor, het reserveren van een positief treasuryresultaat bij de jaarrekening en het meerjarig beoordelen van de begrote investeringen in relatie tot de ontwikkeling van de netto schuldquote.

Artikel 12. Waardering & afschrijving vaste activa

In het eerste lid wordt het college opgedragen om met inachtneming van wettelijke en maatschappelijke normen gemeentebrede regels aan te bieden met betrekking tot het afschrijvingsbeleid. De verordening moet volgens artikel 212 Gemeentewet in elk geval bevatten de "regels voor waardering en afschrijving activa". Het BBV brengt voor de vaste activa het (verplichte) onderscheid aan in immaterieel, materieel en financieel.
Tot 2017 bestond een onderscheid tussen materiële vaste activa met economisch nut en met maatschappelijk nut. Dit onderscheid is vervallen. Deze uniformering van activering betekent niet dat investeringen met een maatschappelijk nut niet meer ten laste kunnen worden gebracht van grondexploitaties. Dat blijft op basis van bestaande wet- en regelgeving mogelijk. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.
De afschrijving op materiële activa is afhankelijk van de toekomstige gebruiksduur. De enige uitzondering op het verplicht activeren zijn kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde.

Artikel 13. Voorziening voor oninbare vorderingen

Artikel 13 geeft de regels voor de bepaling van de hoogte van de voorziening voor oninbare vorderingen.

Artikel 14. Reserves

Met de bepaling van (globale) kaders rond de omvang van het eigen vermogen stuurt de raad op bijvoorbeeld de gewenste dekking van risico's of het bestemmen van ruimte voor specifieke doelen of maatschappelijke investeringen.
In het BBV is een kader voor reserves opgenomen. In dit artikel geeft de raad expliciet invulling aan de regels rond reserves.
Verder bevat dit artikel gecomprimeerd het geldende reservebeleid. Voor de reserves biedt vooral de jaarcyclus bij uitstek de gelegenheid om de actuele ontwikkelingen te volgen en te toetsen aan de geformuleerde uitgangspunten. De verdere ontwikkeling van beleid kan dan ook prima gestalte worden gegeven in het onderdeel reserves bij de begroting en jaarstukken.

Artikel 14a. Beleid reserves

In dit artikel zijn regels opgenomen voor het omgaan met de onderscheiden soorten reserves. Opneming van de regels in deze verordening is belangrijk voor de raad, die verantwoordelijk is voor en zeggenschap heeft over alle reserves, en voor het college, dat met gebruikmaking van de reserves een stabiele gemeentelijke bedrijfsvoering nastreeft.

Artikel 15. Voorzieningen

Met de bepaling van kaders rond het omgaan met voorzieningen geeft de raad invulling aan de regels omtrent voorzieningen in het BBV.

Artikel 16. Kostprijsberekening

Artikel 16, eerste en tweede lid, geeft op de kaders weer voor de bepaling van heffingen en tarieven: maximaal 100% kostendekkendheid bij een systeem van kostentoerekening met alleen indirecte kosten die via een opslag in de kostprijs worden opgenomen.

Artikel 17. Financieringsfunctie

De financieringsfunctie (treasury) is een belangrijk onderdeel van het middelenbeheer. Gezien de operationele kwetsbaarheid van deze functie geeft artikel 212 gemeentewet relatief nauwkeurig aan wat de verordening ten minste moet regelen.
Het eerste en tweede lid van artikel 17 benoemen -op basis van (geactualiseerd) Arnhemse beleid- respectievelijk de gevraagde algemene doelstellingen en de richtlijnen en limieten. Het college werkt dit kader verder uit in het "Treasurystatuut gemeente Arnhem". Ook de dagelijkse uitvoering van de financieringsfunctie in de vorm van de uitoefening van bevoegdheden, de taken en de verantwoordelijkheden dient te worden vastgelegd.
Over het financiële beheer van de financieringsfunctie wordt de raad in een aparte (verplichte) paragraaf bij begroting en jaarstukken geïnformeerd. Artikel 17 voorziet nog in eventuele tussentijdse interne informatievoorziening bij dreigende overschrijding van de wettelijk vastgestelde kasgeldlimiet of renterisiconorm. Overschrijding is niet (renterisiconorm) of beperkt (kasgeldlimiet) toegestaan en de gemeente loopt het risico geconfronteerd te worden met preventief provinciaal toezicht op het sluiten van kortlopende (kasgeldlimiet) of langlopende (renterisiconorm) leningen. Reden om de raad bij een dreigende situatie terstond te informeren.
Artikel 18. Registratie bezittingen en activa
Voor een goed beeld van de financiële positie is een volledige registratie van de gemeentelijke bezittingen onontbeerlijk. Om te garanderen dat de registratie actueel en juist is, wordt in dit artikel het college opgedragen er voor te zorgen dat het administratieve proces voldoende gecontroleerd verloopt. Bij afwijkingen moeten maatregelen tot herstel worden getroffen en dient de raad hiervan in kennis te worden gesteld.
Artikel 19. Paragrafen algemeen
De paragrafen die deel uitmaken van begroting en jaarstukken behandelen onderwerpen die (voor de raad) belangrijk zijn voor het inzicht in de financiële positie. Via de paragrafen kan de raad beleidsuitgangspunten voor beheersmatige activiteiten en lokale heffingen vaststellen. Een aantal van deze activiteiten en de (minimale) inhoud van de paragrafen is wettelijk voorgeschreven. Hieraan kan op grond van eigen prioriteit extra inhoud worden toegevoegd en/of kunnen extra paragrafen worden gedefinieerd. In de Arnhemse programmabegroting zijn extra paragrafen stresstest, investeringen en subsidies opgenomen.
Er is voor gekozen om het ontwikkelen en actualiseren van de onderliggende beleidskaders niet door middel van de verordening aan rigide termijnen te verbinden. Dit is sterk onderwerp- en situatie-afhankelijk. Zo kan bijvoorbeeld de actualiteit om vernieuwing van beleid vragen. In andere gevallen kan beleidsontwikkeling verbonden zijn aan de bestuurscyclus (bijv. belastingbeleid) of de jaarcyclus (bijv. weerstandsvermogen).
Een beperkende factor bij de openbare informatievoorziening in bepaalde paragrafen kan zijn dat deze geen schade mag toebrengen aan de belangen van de gemeente.
Artikel 20. Lokale heffingen
Artikel 212 Gemeentewet vereist dat de verordening minimaal de grondslagen bevat voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b Gemeentewet en in rekening te brengen heffingen als bedoeld in artikel 15.33 Wet milieubeheer.
In de verordening is er voor gekozen om op hoofdlijnen de issues aan te geven waarvoor het beleid periodiek dient te worden geëvalueerd en bijgesteld. In de tijd gezien vinden evaluatie en bijstelling van beleidskaders vooral plaats met het aantreden van een nieuw college. Voorstellen die hieruit voortkomen, vormen alsdan een onderdeel van de (meerjaren) begroting, paragraaf lokale heffingen.
In de tussenliggende periode is de paragraaf lokale heffingen bij de begroting en jaarstukken ook het geschikte instrument om de bestaande (Arnhemse) beleidsuitgangspunten te toetsen en/of bij te sturen. Dit zijn uitgangspunten als een beheerste ontwikkeling van de lokale lasten, het streven naar een evenwichtige lastenverdeling en kaders voor tariefbepaling.
Daarnaast bevatten nota's en paragrafen op hoofdlijnen meer kwantitatieve informatie over lokale heffingen zoals een heffingenoverzicht en ramingsinformatie.
Op grond van de eventuele beleidsbijstellingen moeten de bijbehorende belastingverordeningen worden aangepast en door de raad worden vastgesteld. Per verordening is dan de nodige kwantitatieve informatie beschikbaar, bijvoorbeeld over tarieven en onderliggende kosten. In de praktijk is die gekoppeld aan de kostenonderbouwingen van de betrokken dienst(en).
Artikel 21. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Het eerste lid van artikel 21 eist dat het college een visie ontwikkelt op de wijze waarop met risico's moet worden omgegaan. Dit omvat het creëren van een breed inzicht in:
• de aanwezige risico's en de mogelijke financiële gevolgen van;
• de beschikbare weerstandscapaciteit; en
• het risicomanagement.
Risicomanagement is - voorafgaand aan financiële risicodekking - ook vooral gericht op het nemen van maatregelen om risico's te voorkomen of te beheersen.
In de paragraaf weerstandsvermogen schetst het college voor de genoemde aspecten de actuele stand van zaken en doet zonodig voorstellen tot bijsturing.
Artikel 22. Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente pleegt veel investeringen waarbij de continuïteit niet direct is gericht op het principe van vervanging. Bij wegen, water, groen enzovoorts ligt de nadruk veel meer op instandhouding en onderhoud.

Artikel 23. Financiering

De paragraaf Financiering geeft de kaders voor de uitvoering van de financieringsfunctie aan. In aansluiting daarop benoemt dit artikel de informatie over het financiële beheer van de financieringsfunctie die de raad in de verplichte paragraaf financiering bij de begroting en jaarstukken krijgt.

Artikel 24. Bedrijfsvoering

Het domein van de ambtelijke organisatie is de verantwoordelijkheid van het college. Beleid op dit gebied wordt in de eerste plaats vormgegeven door het college. Bedrijfsvoering is echter van belang voor de raad omdat het welslagen van de programma's afhankelijk is van de externe gerichtheid en resultaatgerichtheid van de ambtelijke organisatie. Voor ontwikkeling van bedrijfsvoeringsbeleid legt de verordening dan ook de relatie naar de door het college geformuleerde bedrijfsvoeringsdoelstellingen.
Het tweede lid regelt formeel over welke feiten aangaande het financiële beheer van de bedrijfsvoering de raad in de verplichte paragraaf bedrijfsvoering geïnformeerd wordt. In de praktijk moet deze paragraaf de bestuurlijke agenda zijn die in samenspraak met het topmanagement wordt opgesteld.

Artikel 25. Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn die partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft.
Omdat dergelijke relaties relatief weinig voorkomen concentreert deze verordening zich op de beleidsvorming in concreet voorkomende gevallen. Hierbij draagt het college een toetsingskader aan vanuit verschillende relevante aspecten.
In het BBV is geregeld dat met betrekking tot de verbonden partijen bij begroting en jaarstukken aandacht wordt besteed aan:

- a.

de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;

- b.

de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;

- c.

kwantitatieve gegevens, inclusief veranderingen die zich daarin hebben voorgedaan.

Artikel 26. Grondbeleid

Bij de ruimtelijke ontwikkeling van de stad heeft de raad een sturende positie. De gewenste ruimtelijke ontwikkeling vraagt bestuurlijke keuzes en kaders. Evenals het verwerkelijken van die ontwikkeling. Bij de verwerkelijking gaat het om planologische voorbereiding, het verwerven van gronden, opstellen van contracten, civieltechnische werken en het (doen) realiseren. Dit brengt bijvoorbeeld keuzes met zich mee als gevolg landelijk ontwikkelingsbeleid, over de positie die de gemeente inneemt (actief of meer faciliterend), rond kostenverhaal, etcetera.
Ontwikkelingsvisies beslaan doorgaans een lange periode en ook in het grondbeleid is consistentie een belangrijke factor. Dit maakt dat ook de nota's grondbeleid met een behoorlijke tussenpoos kunnen worden geagendeerd. Eind 2012 is een herziene nota Grondbeleid aan de raad aangeboden. Belangrijk voor de actualiteit is dat een beleidsevaluatie plaats vindt zodra de (verwachte) ontwikkelingen daar aanleiding toe geven.
Het 2e lid regelt dat - met behulp van de paragraaf grondbeleid bij begroting en jaarstukken - de uitvoering van het grondbeleid tussentijds kan worden gevolgd. Dit omvat dan ook de financiële ontwikkeling, de verantwoording van de ontwikkelingen in de grondexploitaties. Het BBV geeft al vergaand aan welke informatie de paragraaf minimaal moet bevatten, alsmede overige uitvoeringsinformatie die het college verschaft bij begroting en jaarstukken.

Artikel 27. Investeringen

Tegelijk met de begroting autoriseert de gemeenteraad de geplande investeringen, waarvan de start in het begrotingsjaar plaats vindt en welke zijn opgenomen in het meerjaren investeringsplan. In de paragraaf geeft het college een globale toelichting op de investeringsplannen in het kader van de doelstellingen van het beleid.
In de paragraaf in het jaarverslag legt het college verantwoording af over de gepleegde en de voortgang van de nog niet afgeronde investeringen. Tevens wordt geadviseerd over af te sluiten kredieten omdat eerder geautoriseerde investeringen niet meer gedaan zullen worden of omdat de kredieten te lang onbenut zijn gebleven.

Artikel 28. Subsidies

Het verstrekken van subsidies door de gemeente Arnhem is gebaseerd op de Algemene SubsidieVerordening (ASV). Met de ASV delegeert de raad het verstrekken van subsidies grotendeels aan het college. In de paragraaf bij de begroting geeft het college in hoofdlijnen aan hoe naar verwachting subsidies zullen worden verstrekt in het begrotingsjaar. In de paragraaf bij de jaarstukken wordt hierover in meer detail door het college verantwoording afgelegd.

Artikel 29. Administratie

In artikel 29 worden de kaders gegeven voor de inrichting van administraties van de gemeente. In hoofdlijnen wordt opgedragen welke gegevens moeten worden vastgelegd en aan welke eisen de

vastgelegde gegevens moeten voldoen. Deze verordening regelt niet – inherent aan het dualisme – de regels en activiteiten die daarvoor in de uitvoering nodig zijn. Dat is een taak van het college. Deze zal deze zaken wel in een besluit moeten vastleggen voor de aansturing van de ambtelijke organisatie.
Een belangrijk onderdeel van de administratie is de financiële administratie. Bij algemene maatregel van bestuur stelt het Rijk eisen aan de verantwoordingsinformatie van gemeenten. In het Besluit begroting en verantwoording zijn onder andere waarderingsgrondslagen, balansindeling en verplicht op te leveren financiële gegevens vastgelegd. Vanuit de financiële administratie moeten gegevens worden aangeleverd voor de financiële verantwoordingsinformatie aan de raad, maar ook aan gedeputeerde staten, in hun rol als toezichthouder, het rijk, de Europese Unie, etc.

Artikel 30. Financiële organisatie

In dit artikel worden uitgangspunten voor de inrichting van de financiële organisatie gegeven, waaraan het college bij het stellen van regels voor de ambtelijke organisatie invulling moet geven. De uitgangspunten vormen kaders voor het college, waaraan hij zich moet houden.
In de onderdelen a en b worden eisen gesteld aan de toedeling van taken aan organisatieonderdelen van de gemeente en de toewijzing van functies aan functionarissen. In de onderdelen c t /m f worden eisen gesteld aan de budgettoedeling en de verantwoording daarover.

Artikel 31. Aanbesteding en inkoop

De inkoop van goederen en diensten en de aanbesteding van werken beslaat een fors deel van het gemeentelijke budget en is in bepaalde gevallen een kwetsbare activiteit. In die zin zijn intern- en administratief-organisatorische regels te zien als een vorm van risicobeheersing. De aansprakelijkheid kan worden beperkt en jegens derden wordt rechtszekerheid gecreëerd. Artikel 31 legt aan het college de zorg op om regels op te stellen voor de aanbesteding van werken en inkoop van goederen en diensten. De regelgeving van de Europese Unie dient daarbij nageleefd te worden. Doordat de regels worden vastgelegd kan de accountant bij zijn controle van de jaarstukken nagaan of de interne regels (en de Europese regelgeving) zijn nageleefd, het is een onderdeel van de rechtmatigheidstoets. De accountant beoordeelt hiervoor eveneens het systeem van interne regels.

Artikel 32. Verstrekking subsidies

Subsidies vormen een belangrijk instrument bij het realiseren van de door de raad geformuleerde (deel) programmadoelstellingen. Artikel 4.23 Algemene wet bestuursrecht vereist dat een subsidie slechts door een bestuursorgaan kan worden verstrekt op grond van een wettelijk voorschrift. Het voorschrift moet regelen voor welke activiteiten subsidies kunnen worden verstrekt. Voor incidentele gevallen met een subsidieduur van ten hoogste vier jaar geldt het bovengenoemde vereiste niet. Dit artikel draagt het college op te zorgen voor een adequate toetsingskaders bij verlening van subsidies.

Artikel 33. Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in de plaats van de vorige verordening ex artikel 212 Gemeentewet en is van toepassing op alle stukken van het begrotingsjaar 2017 en later. De jaarstukken van 2016, op te stellen in 2017, moeten nog voldoen aan de bepalingen van de verordening uit 2013.

Artikel 34. Citeertitel

In dit artikel wordt de naam gegeven, waarmee men in de stukken naar deze verordening kan verwijzen.

Aan de gemeenteraad

Datum	: 16 januari 2018
Uw kenmerk	: -
Ons kenmerk	: -
Projectcode	: -
Zaaknummer	: 203496
Contactpersoon	: Menno Hulshoff
Telefoonnummer	: 0263775788

Onderwerp : Financiële positie en doorkijk begroting

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van twee extra maatregelen die wij willen voorstellen om de gemeentelijke financiële positie voor de lange termijn te verbeteren. Bezien vanuit een geactualiseerd meerjarig financieel beeld, waarin de aan u toegezegde effecten van het Regeerakkoord en de tot zover bekende ontwikkelingen in het sociaal domein zijn meegenomen, geven wij u deze maatregelen in overweging. Daarnaast informeren wij u in deze brief over de doorontwikkeling MJPB 2019-2022. Tevens treft u - zoals wij hebben toegezegd - een overzicht van verstrekte leningen aan.

Twee maatregelen ter vergroting financiële robuustheid
In het afgelopen decennium heeft Arnhem vanwege de economische crisis behoorlijk ingeteerd op het eigen vermogen. Dat heeft geleid tot een magere vermogenspositie. Nu economisch gezien de zon weer begint te schijnen, is het tijd om - spreekwoordelijk - het dak te repareren. Hiertoe kondigen wij, zoals toegezegd, onder andere naar aanleiding van het onderzoek naar de financiële positie in 2016, twee nieuwe maatregelen aan die wij willen uitwerken ter vergroting van de financiële robuustheid van onze gemeente.

Maatregel 1: Schulden door investeringen binnen één generatie (20 jaar) aflossen.
Door deze maatregel drukken de lasten van investeringen niet langer dan één generatie (20 jaren) op de exploitatiebegroting. Op dit moment is in de begroting financiële ruimte voor aflossing van de bijbehorende schuld in 26,4 jaar. Het beperken van deze termijn levert een bijdrage aan de financiële robuustheid. Schulden worden dan immers eerder afgelost.

Maatregel 2: Budget reserveren voor prijs- en volume ontwikkelingen.
Door in de begroting voldoende rekening te houden met prijsstijgingen en groei van de stad, kan het met de raad afgesproken niveau van dienstverlening gecontinueerd worden. Wij stellen daarom voor om bij de Perspectiefnota, op basis van inflatie en bevolkingsgroei, een bedrag te reserveren dat uiterlijk bij de volgende Perspectiefnota is toegekend aan die beleidsvelden waar feitelijk prijs- of volumestijgingen aan de orde zijn. Wanneer er geen geld in de begroting gereserveerd zou worden, zou een onverwachte prijsstijging aan het eind van het jaar leiden tot een onbedoelde verlaging van het voorzieningenniveau.

Bij de perspectiefnota in het volgende jaar zal de reservering vrijvallen voor zover deze niet nodig is geweest voor prijscompensatie.

Niet de volledige begroting is overigens gevoelig voor deze volume- en prijsstijgingen. Een aantal onderdelen blijft buiten beschouwing:
- interne opbrengsten als gevolg van interne doorbelastingen (anders is sprake van dubbele indexering)
- rente- en afschrijvingskosten (naar hun aard niet gevoelig voor prijs- en volumestijgingen)
- het BUIG-budget (de hiervoor benodigde volume- en prijsstijging wordt separaat begroot)

Hiermee rekening houdend, resteert voor 2019 een volume van circa € 494 miljoen dat gevoelig is voor volume- en prijsstijgingen. Het te reserveren bedrag wordt bepaald door de consumentenprijsindex (CPI) en de groei van het aantal inwoners toe te passen op dit volume.

Financiële consequenties van de maatregelen
De aankomende periode is uitermate geschikt om bovengenoemde maatregelen door te voeren en daarmee de financiële positie te versterken. In de MJPB 2018-2021 is al voorzichtig de positieve ontwikkeling van de begroting geschetst. Voor het eerst sinds vele jaren hadden alle jaarschijven een voordelig saldo. Voorgesteld werd om de overschotten (na amendementen van uw raad) toe te voegen aan de algemene reserve.

- De eerste maatregel om vanaf 2018 de gewenste 20 jaar als aflossingstermijn te realiseren, leidt direct tot een meerjarig beslag op de algemene middelen. Daar staat tegenover dat de afgelopen jaren al gereserveerd is voor een versterking van onze vermogenspositie. Dat kan als gedeeltelijke dekking daarvoor worden ingezet.

Financieel beeld	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
in mln					
Maatregel I Reserveren om in maximaal 20 jaar af te lossen	-8,8	-7,2	-5,8	-4,0	-4,0
Reeds opgenomen in MJPB voor versterken vermogenspositie	3,1	4,2	3,8	3,8	3,8

- De tweede maatregel kan op zijn vroegst in 2019 ingaan, aangezien de begroting 2018 inclusief prijscompensatie al is vastgesteld. Wij ramen op dit moment de extra benodigde middelen voor prijs- en volumestijgingen met ingang van 2019 op circa € 10,4 miljoen per jaar. Daar staat tegenover dat te zijner tijd de rijksoverheid de algemene uitkering zal indexeren (prognose € 7,8 miljoen) en de belastingen met de inflatie (prognose € 1,0 miljoen). Ten tijde van de perspectiefnota zullen deze bedragen beter kunnen worden geraamd, maar om het effect van de tweede maatregel in beeld te kunnen brengen, werken we nu met deze prognose. Als de maatregel eenmaal is ingevoerd, zal vanaf 2020 ook jaarlijks het niet nodig gebleken indexatiebudget uit het voorgaande jaar in de perspectiefnota weer vrijvallen.

Financieel beeld	2018	2019	2020	2021	2022
in mln					
Maatregel II Verstevigen exploitatiebegroting		-10,4	-10,4	-10,4	-10,4
Verwachte indexatie tbv loon- en prijsstijgingen		8,8	8,8	8,8	8,8

In bijlage I is een uitgebreidere onderbouwing van deze maatregelen opgenomen.

Positieve effecten Regeerakkoord 'vertrouwen in de toekomst'
De normeringsmethodiek voor het accres gemeentefonds (trap-op-trap-af) blijft bestaan, zij het verbreed naar vrijwel de totale rijksbegroting als basis. Dat geeft een meer stabiele ontwikkeling van de accrespercentages. De niet onderbouwde kortingsreeks wegens apparaatslasten van het vorige kabinet (opschalingskorting tot € 975 miljoen in 2025) blijft helaas bestaan. Het integreerbare deel van de integratie-uitkering sociaal domein wordt in 2019 overgeheveld naar de algemene uitkering. Op een aantal specifieke beleidsvelden worden zowel extra middelen als extra taken/doelgroepen aan gemeenten toegekend. Te denken valt onder ander aan voor- en vroegschoolse educatie, maatschappelijke diensttijd, aanpak laaggeletterdheid, onderwijsachterstandenbeleid, transformatie-gelden Jeugdzorg, waardig ouder worden, onafhankelijke cliëntondersteuning, taalles bij integratie.

In de Startnota bij het regeerakkoord is een positieve reeks opgenomen als stijging van het accres gemeentefonds ten opzichte van de stand in de Miljoenennota (septembercirculaire 2017).
Met inbegrip van een aantal onzekerheden lijkt het effect van het Regeerakkoord voor Arnhem op dit 'netto' accres de volgende reeks te zijn:

Financieel beeld	2018	2019	2020	2021	2022
in mln					
Totaal vrij besteedbaar accres obv Regeerakkoord	6,1	7,9	8,1	7,6	7,8

Er staan in het Regeerakkoord nog veel doelstellingen die in samenwerking met medeoverheden behaald moeten worden. Bij veel opgaven is nog niet helder welke taken hierbij van gemeenten worden verwacht en of en welke financiële middelen hier tegenover staan.
Voor een integraal overzicht van de effecten van het Regeerakkoord/Startnota is het wachten op het zogenaamde interbestuurlijk akkoord. Het kabinet zal deze na een regeerperiode van 100 dagen presenteren aan de medeoverheden. Hierin wordt gemeld wat de verwachtingen zijn van het Rijk welke overheidslaag wat voor zijn rekening neemt in de realisatie van de kabinetsplannen.

Actualisatie financieel beeld Sociaal Domein

De actualisatie van de lasten van het sociaal domein (Wmo, jeugd) ten opzichte van de begroting geeft het volgende beeld:

€ *1.000	2018	2019	2020	2021	Totaal
Herijking sociaal domein	**-148.888**	**-146.720**	**-144.645**	**-142.656**	
Transformatie opgave MJPB 2018-2021	**293**	**1.050**	**1.886**	**2.723**	
Budgettair kader 2018-2021	145.206	145.279	144.293	141.343	
Bijstelling n.a.v. herijking	**-3.389**	**-390**	**1.534**	**1.410**	**-835**

Over vier jaar laat de bijstelling naar aanleiding van de herijking in totaal een licht negatief beeld zien. Gezien de omvang van het sociaal domein en de nog altijd aanwezige schommelingen, zien wij op basis van de herijking geen reden het budgettair kader aan te passen. Schommelingen per jaar kunnen via de BR Noodfonds opgevangen worden. In bijlage II is een uitgebreidere toelichting opgenomen.

Totaal financieel beeld

Als we de geschetste ontwikkelingen en voorgestelde maatregelen bij elkaar brengen, dan ontstaat het volgende totaalbeeld:

Financieel beeld	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
in mln					
Maatregel I Reserveren om in maximaal 20 jaar af te lossen	-8,8	-7,2	-5,8	-4,0	-4,0
Reeds opgenomen in MJPB voor versterken vermogenspositie	3,1	4,2	3,8	3,8	3,8
Maatregel II Verstevigen exploitatiebegroting		-10,4	-10,4	-10,4	-10,4
Verwachte indexatie tbv loon- en prijsstijgingen		8,8	8,8	8,8	8,8
Totaal maatregelen	**-5,7**	**-4,6**	**-3,6**	**-1,8**	**-1,8**
Ruimte in MJPB 2018-2021 (versterken vermogenspositie)	0,1	0,2	0,7	3,9	3,9
Totaal vrij besteedbaar accres obv Regeerakkoord	6,1	7,9	8,1	7,6	7,8
Totaal inkomsten	**6,2**	**8,1**	**8,8**	**11,5**	**11,7**
Totale ontwikkeling financieel perspectief	**0,5**	**3,5**	**5,2**	**9,7**	**9,9**

Aanvullende informatie (toezeggingen)

- Doorontwikkeling MJPB 2019-2022

Naast de maatregelen ter verbetering van de financiële positie willen we ook samen met u de MeerJarenProgrammabegroting verder doorontwikkelen, mede op basis van de bij de MJPB 2018-2021 aangenomen motie "Begroting". In het afgelopen jaar zijn stappen gezet ter verbetering van het strategisch proces, met als belangrijkste doel dat er nog meer het gesprek wordt aangegaan met de stad en de wijken over de belangrijkste onderwerpen die inwoners en bedrijven ervaren. Mede in het kader van de bij de MJPB 2018-2021 aangenomen motie "Begroting", willen we dit samen met uw raad oppakken en daarbij bepalen welke prioriteiten de gemeente moet stellen.

Hiervoor zullen ambtelijk gesprekken met de fractievoorzitters en de financiële specialisten van de fracties worden ingepland. Op basis van deze gesprekken en een terugblik kan worden bepaald of de huidige inrichting en uitwerking van de begroting nog volstaat. Ook de uitkomsten van het onderzoek naar de berekening van het weerstandsvermogen zal daar ook bij worden betrokken. De uitkomsten kunnen dan tezamen met het beleidsmatige en financiële perspectief worden meegenomen in een eventueel overdrachtsdossier aan de raad ten behoeve van de coalitieonderhandelingen.

- Andere weergave begrotingswijzigingen
De afgelopen periode zijn er door uw raad diverse malen technische vragen gesteld over de werking van huidige begrotingswijzigingen. Het blijkt lastig te zijn om aansluiting te vinden tussen de toelichtingen in het raadsvoorstel en de uitwerking hiervan in de concernbegrotingswijziging. Dit heeft vooral te maken met de weergave van de concernwijziging, waarin alleen het lopende begrotingsjaar wordt weergegeven, terwijl de wijziging vaak op meerdere jaren betrekking heeft. Om dit op te lossen zullen met ingang van de MJPB 2018-2021 de concernbegrotingswijzigingen meerjarig (lopende jaar + 3) worden weergegeven. Daarnaast zullen ook de mutaties in de investeringen in de concernwijziging worden opgenomen. In bijlage III treft u voorbeelden hiervan aan.

- Overzicht verstrekte leningen
Tot slot informeren we u, zoals toegezegd, over de verstrekte leningen. Het verstrekken van leningen of garanties is een privaatrechtelijke aangelegenheid en is daarmee voorbehouden aan het college (Gemeentewet art. 160, lid e.). In Arnhem is het goede gewoonte dat de raad bij middel van een raadsbrief door het college op de hoogte wordt gebracht van het besluit een lening te verstrekken. Het college heeft blijkens bijgaand overzicht in bijlage IV over alle aangegane risico's uit hoofde van verstrekte leningen uw raad op de hoogte gebracht.

Uitwerking
De voorgestelde maatregelen en spelregels zullen in de komende maanden nader uitgewerkt worden en zullen in samenhang met een actueel financieel beeld in een eventueel overdrachtsdossier worden aangeboden aan de nieuwe raad. Mogelijk wordt in het voorjaar van 2018 door het Rijk een extra circulaire uitgebracht, met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen en de vorming van de colleges. Samen met een nieuw gevormd coalitieakkoord krijgt dit vervolgens zijn beslag in een eventuele zomernota met daarin de bouwstenen voor de MJPB 2019-2022. De spelregels zullen in de financiële verordening worden vastgelegd.

Hoogachtend
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,

de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)

- Bijlage IA Maatregelen ter versterking van de robuustheid van de financiële positie van de gemeente Arnhem
- Bijlage IB Financiële specificaties
- Bijlage II Herijking sociaal domein
- Bijlage III Gewijzigd format begrotingswijziging
- Bijlage IV Overzicht verstrekte leningen

Coalitieakkoord 2018-2022

GEMEENTE Arnhem

Coalitieakkoord 2018-2022

Coalitieakkoord Arnhem 2018-2022

GroenLinks
VVD
D66
PvdA

Gemeente Arnhem

Onze stad

Onze stad is een groene, levendige, ondernemende en inclusieve stad.

We maken werk van het verduurzamen van onze stad. Het is nu de tijd voor een grote stap vooruit. Dit betekent investeren in schone energie en het maken van wijkplannen voor de warmtetransitie. Het zijn de Arnhemmers en de Arnhemse bedrijven die samen met de ondersteuning van de gemeente kunnen zorgen dat Arnhem koploper wordt op het gebied van duurzaamheid. Daarbij neemt de gemeente de regie en ondersteunt zij waar nodig inwoners en bedrijven die hun bijdrage willen leveren op dit gebied. Ook op andere vlakken zorgt de gemeente voor optimale dienstverlening richting bedrijven. Hierdoor kunnen bedrijven doen waar zij goed in zijn, namelijk ondernemen. Ook zorgen we zo dat nieuwe bedrijven zich hier vestigen en lokale *start-ups* de kans krijgen om te groeien.

De stad heeft meer grote opgaven en die willen we de komende jaren aanpakken. Zo groeien er in Arnhem op dit moment veel kinderen op in armoede. Het tegengaan van armoede heeft prioriteit, want iedereen verdient een eerlijke start. We zorgen dat meer Arnhemmers de kans krijgen om mee te doen en dat mensen de hulp krijgen die daarbij nodig is. In de zorg en in de aanpak van schulden is vernieuwing nodig. We zetten daarvoor in op preventie en maatwerk waardoor mensen sneller en beter worden geholpen om weer grip op hun leven te krijgen en zo hun zelfstandigheid kunnen behouden.

De werkgelegenheid neemt toe in onze regio en ook in Arnhem. Er komen dus banen bij in Arnhem. Veel mensen willen en kunnen daardoor de komende jaren aan de slag. Dat is goed nieuws want er zijn relatief veel Arnhemmers zonder werk. Werk is belangrijk voor mensen, het zorgt immers voor bestaanszekerheid, geeft eigenwaarde en draagt bij aan een sociaal netwerk. We vinden het cruciaal om nog meer mensen te helpen bij het vinden van betaald werk. Voor goede werkgelegenheid is de aantrekkelijkheid van de stad belangrijk. Een aantrekkelijke stad met goede voorzieningen zorgt namelijk dat bedrijven Arnhem sneller zullen zien als goede vestigingslocatie. Een aantrekkelijke stad is natuurlijk bovenal een stad waar het fijn wonen is voor Arnhemmers en waar toeristen graag komen.

De woningen die de komende jaren in onze stad worden gebouwd zijn gevarieerd: met meer aandacht voor eenpersoonshuishoudens en bijzondere doelgroepen zoals mensen met een beperking of zorgvraag. Ook komen er meer betaalbare en sociale woningen en meer huur- en koopwoningen in het middensegment. Het groene karakter van onze stad maakt van Arnhem een stad waar het voor iedereen goed toeven is. Datzelfde geldt voor hoge niveau van ons culturele aanbod en een dynamische binnenstad die goed bereikbaar is: ze zijn essentieel voor de aantrekkelijkheid van onze stad.

We zorgen dat Arnhem een stad is waarin voor iedereen ruimte is om mee te denken, mee te doen en om initiatief te nemen. Een stad waar naar de inwoners wordt geluisterd. Veel bewoners hebben de afgelopen jaren zelf initiatieven ontplooid die bijzonder waardevol zijn. Deze initiatieven verdienen steun van de gemeente. Als de gemeente zelf plannen heeft, bespreekt ze die met bewoners.

En tot slot is onze mooie stad van ons allemaal. In Arnhem moet het niet uitmaken of je een beperking hebt, welke achtergrond je hebt of in welke wijk je woont. Iedereen heeft recht op gelijke kansen. En in Arnhem waarderen en respecteren we de verschillen tussen mensen. Iedereen moet in vrijheid kunnen leven en gelijkwaardig worden behandeld. Arnhem is van ons allemaal.

1. Meedoen in een socialer Arnhem

Werkgelegenheid

We willen dat zo veel mogelijk Arnhemmers meedoen. In een tijd waarin het economisch steeds beter gaat, gaan we daarom proberen zo veel mogelijk Arnhemmers aan het werk te helpen. De individuele inwoner staat in de nieuwe aanpak centraal. Dat vraagt extra investeringen van de gemeente voor begeleiding, maar bespaart op termijn ook kosten voor (bijstands)uitkeringen. De gemeente levert, in samenwerking met haar partners, zo veel mogelijk maatwerk. Er blijven altijd mensen bij wie het niet lukt zelf werk te vinden. Wij ondersteunen hen bij het vinden van regulier werk, beschut werk of een andere manier om mee te kunnen doen. We maken daarbij gebruik van innovaties, kennis uit de stad en denken buiten de kaders.

Er zijn veel Arnhemmers met een bijstandsuitkering op zoek naar werk. Tegelijkertijd zijn er veel bedrijven op zoek naar nieuwe medewerkers. Wij zien dat bij werkgevers en onderwijsinstellingen bereid zijn om intensiever met de gemeente samen te werken om mensen aan het werk te helpen. Dat biedt kansen.

Afspraak 1.1: Om een goede match te maken zorgen we voor goede contacten met werkgevers en gaan we mensen met een bijstandsuitkering intensiever begeleiden. Maatwerk is daarbij het uitgangspunt. We willen de landelijke trend qua uitstroom gaan volgen en daarnaast willen we gedurende een periode van 4 jaar nog 500 Arnhemmers extra aan werk helpen. We richten een werkinvesteringsfonds in van €2,5 mln om deze mensen naar werk toe te begeleiden. De resultaten van deze investering evalueren we jaarlijks.

Afspraak 1.2: We voeren de participatiewet uit op basis van vertrouwen. Medewerkers van de gemeente en wijkteams hebben ruimte voor maatwerk in de participatiewet in het belang van bijstandsgerechtigden. Uitgangspunt is 'aan het werk, tenzij'; gericht op een positieve aanpak en ondersteuning op maat. Er kunnen goede redenen zijn waarom de begeleiding naar werk niet slaagt. De begeleiding naar werk door de gemeente en haar partners is echter niet vrijblijvend. Als het te maken heeft met onwil of tegenwerking heeft dit consequenties. Door de maatwerkaanpak kennen we de mensen die we begeleiden en kunnen we óók dergelijke besluiten goed gefundeerd nemen. Ook dit doen we in vertrouwen, maar dat vertrouwen heeft ook grenzen. Daar waar nodig en mogelijk maken we gebruik van de bestaande mogelijkheden op dit punt. En fraudeurs pakken we aan, we willen geen misbruik van bijstandsgelden.

Overheid, onderwijs en ondernemers

Het Arnhemse bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen spelen een cruciale rol bij het verbeteren van de participatie: zij zorgen voor werkgelegenheid en voor de benodigde, passende opleidingen. De regionale samenwerking in de 'Triple Helix' van overheid, onderwijs en ondernemers willen we voortzetten. Schooluitval willen we zo veel mogelijk voorkomen. Samen met ondernemers en onderwijsinstellingen werken we aan een passend onderwijsaanbod voor iedereen.

We hebben extra aandacht voor passende leer- en werktrajecten voor jongeren onder de 27 jaar zonder startkwalificatie of baan, om te zorgen dat ook deze groep zo snel mogelijk aan de slag kan.

We willen dat de gemeente waar mogelijk zaken doet met lokale ondernemers. We zorgen ervoor dat gemeentelijke inkopers Arnhemse ondernemers beter weten te vinden en dat deze ondernemers waar mogelijk meedingen naar gemeentelijke opdrachten.

Onderwijs speelt een belangrijke rol in het bereiken van betere kansen voor alle Arnhemmers. Hiervoor is het van belang om goed samen te werken met alle organisaties op het gebied van jeugd en onderwijs in Arnhem. We sluiten ons aan bij het initiatief van organisaties uit de stad om op de onderwerpen onderwijs, jeugdzorg, sport en cultuur integraal samen te werken in het belang van de Arnhemse jeugd. En dat doen we uiteraard ook samen met Arnhemse jongeren.

Zorg en welzijn

Op het gebied van zorg zijn de afgelopen jaren veel taken naar de gemeente gegaan. We zetten in op vroegsignalering en preventie, om waar mogelijk problemen te voorkomen. We luisteren naar wat Arnhemmers nodig hebben om zo zelfstandig mogelijk te kunnen leven. Iedereen doet ertoe, is ons uitgangspunt. Daarom willen we dat Arnhemmers de juiste hulp en zorg krijgen, op maat en afhankelijk van hun persoonlijke situatie. We hebben bijvoorbeeld extra aandacht voor ouderen met een LHBTI- of migratieachtergrond. Arnhemmers kunnen met hun hulpvragen terecht bij één van de acht sociale wijkteams. We willen deze professionals in de wijken de tijd, de ruimte en het vertrouwen geven om te doen wat nodig is. Zo kunnen zij de transformatie van het sociale domein in samenwerking met huisartsen, andere zorgaanbieders en teams leefomgeving verder ontwikkelen. Zorgen dat zo veel mogelijk Arnhemmers zo zelfstandig mogelijk kunnen meedoen in de maatschappij, is daarbij het uitgangspunt.

De sociale opgave waar Arnhem voor staat, zien we terug in het financiële beeld van de gemeente, waarbij er in verhouding veel middelen worden uitgegeven aan het sociaal domein ten opzichte van de andere domeinen. We willen het budget voor het sociaal domein niet ongecontroleerd laten groeien. De komende tijd moet helder worden hoe de middelen gerichter kunnen worden ingezet in het sociale domein en of er door vernieuwend beleid op termijn besparingen kunnen worden gerealiseerd. Uitgangspunt is om de verschillende domeinen in balans te houden.

Afspraak 1.3: We gaan onderzoek doen naar de effectiviteit en doeltreffendheid van de bestedingen van de middelen in het sociale domein, met daarbij als uitgangspunt dat de bestedingen in het sociale domein in balans zijn met de andere domeinen in de begroting. De budgetten voor Jeugdzorg en WMO blijven ontschot.

Het aantal ouderen in Arnhem neemt toe. Het is belangrijk daar rekening mee te houden, bij bijvoorbeeld de inrichting van de openbare ruimte maar ook wat betreft het tijdig signaleren van eenzaamheid.

Armoede en schulden

Armoede en schulden zijn in Arnhem een groot probleem. Armoede zorgt voor veel problemen, van stress tot sociale uitsluiting. Het tegengaan van armoede heeft prioriteit. We willen dat het aantal mensen dat in armoede leeft en het aantal kinderen dat opgroeit in armoede, daalt. Ook zorgen we dat de effecten van het leven in armoede worden verkleind. Veel Arnhemmers zijn afhankelijk van financiële ondersteuning van de gemeente en van hulp bij schulden. De kosten voor met name bewindvoering, opgelegd door de

rechtbank, zijn moeilijk te beheersen. We willen op zo effectief mogelijke wijze Arnhemmers uit de schulden helpen en waar mogelijk voorkomen dat ze in financiële problemen komen. Mensen die in armoede leven, ondersteunen we met bijzondere bijstand, de GelrePas en kwijtschelding van gemeentelijke heffingen. Daarvoor komt meer geld beschikbaar. De sociale wijkteams hebben de ruimte om hiervoor in schrijnende gevallen maatwerk te bieden.

Afspraak 1.4: Er wordt een evaluatie uitgevoerd op het hele traject van schuldhulpverlening. Doel is om de meest passende en effectieve, schuldhulpverlening in te zetten voor verschillende doelgroepen.

Afspraak 1.5: Er komt €250.000,- per jaar beschikbaar om schulden te signaleren en te voorkomen zoals in de aanpak 'Vroeg Eropaf'.

Afspraak 1.6: Bij het aanbod van voorzieningen hebben de wijkteams regelruimte om te doen wat nodig is.

Afspraak 1.7: We brengen het armoedebudget op peil, zodat organisaties kunnen doen wat nodig is om armoede aan te pakken. Hiervoor stellen we jaarlijks €400.000,- extra budget beschikbaar.

Afspraak 1.8: Het aanbod van de GelrePas wordt toegankelijk voor gezinnen met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm. De €1,1 miljoen voor bestrijding van armoede onder kinderen gaan we uitgeven in natura.

Afspraak 1.9: De bezuiniging van €761.000,- per jaar op de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing voor de minima maken we ongedaan.

Inclusie

Arnhem is een stad waar we de waarde van diversiteit zien. Samen zijn wij in onze diversiteit Arnhem. We vinden dat een beperking, je geaardheid of je afkomst niet mag uitmaken voor de kansen die je krijgt, je mogelijkheden om mee te doen of de manier waarop we met elkaar omgaan. Wij waarderen en respecteren verschillen. Het is onaanvaardbaar wanneer mensen worden gediscrimineerd. Discriminatie wordt dan ook actief bestreden. Iedereen in Arnhem moet gelijkwaardig worden behandeld en in vrijheid kunnen leven. De gemeente zet in op emancipatie van alle Arnhemmers. Het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap passen we toe. Om van Arnhem een echt inclusieve stad te maken, is het nodig om met Arnhemmers te werken aan concrete maatregelen voor de ambities van het programma 'Inclusief Arnhem'.

Afspraak 1.10: We gaan de veranderopgave 'Inclusief Arnhem' verder invulling geven. Daarvoor stellen we een budget beschikbaar van €100.000,- per jaar.

2. Wonen in een duurzamer Arnhem

Duurzaam en klimaatbestendig

Het is belangrijk dat we werk maken van het verduurzamen van onze stad. De urgentie van de klimaatverandering, huidige economische groei en de ontwikkeling van Arnhem als *hotspot* voor innovaties op het gebied van elektriciteit en duurzaamheid bieden Arnhem kansen. Door nu te handelen en een grote stap vooruit te zetten, voldoen wij niet alleen aan de noodzaak te zorgen dat onze stad de noodzakelijke verduurzaming in beweging zet. Als wij het snel doen, worden wij hierin een voorbeeld voor andere steden en een vliegwiel voor de bedrijven die zich hier vestigen.

We maken deze periode een start met het van aardgas af halen van de Arnhemse wijken. Door het stopzetten van de gaswinning in Groningen in 2030 is het belangrijk dat per wijk een energietransitie-plan komt hoe we dat gaan doen. Wij maken deze plannen in de wijken met de inwoners van deze wijken. In de plannen zorgen we ervoor dat alle inkomensgroepen kunnen meedelen. Waar mogelijk verbinden we de energietransitie en de daarvoor benodigde acties aan overige maatschappelijke opgaven zoals klimaatadaptatie en levensloopbestendigheid. De energietransitie in de wijken raakt daarbij niet alleen de huishoudens, maar ook het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en instellingen zoals onderwijs. De gemeente gaat verder met het mogelijk maken van het verduurzamen van scholen, sportaccommodaties en andere gemeentelijke gebouwen. De gemeente maakt werk van circulaire inkoop.

Afspraak 2.1: De gemeente neemt een actieve regierol bij de warmtetransitie en verduurzaming van de stad. De warmtetransitie plannen we wijkgericht. De komende periode starten we met het aardgasloos maken van tenminste drie wijken. Hiervoor reserveren we jaarlijks een bedrag dat oploopt naar €1,25 miljoen. Dit geld is ook beschikbaar voor extra personele inzet.

Er komt een Klimaatfonds en er wordt jaarlijks extra geld vrijgemaakt zodat Arnhem de komende jaren flinke stappen kan zetten in de energietransitie. Het is onze ambitie om de doelen, zoals we die in de gemeenteraad met elkaar hebben vastgesteld, binnen New Energy made in Arnhem te realiseren. Daarbij nemen we de afspraken van het Parijsakkoord en de op handen zijnde Klimaatwet mee. Voor deze intensivering van het verduurzamen van onze stad neemt de gemeente de regierol. Verder zal de gemeente inzetten op het genereren van cofinanciering om de komende jaren het groter wordende aantal initiatieven in de wijken te faciliteren en aan een succesvolle realisatie daarvan bij te dragen. Met het instellen van een Klimaatfonds wordt een stevig en ambitieus signaal afgegeven om ook overige overheden, particulieren en bedrijfsleven tot investeringen uit te dagen. Hierdoor zorgt de gemeente dat er een stevige impuls wordt gegeven aan de samenwerking met provincie en buurgemeenten, zowel op gebied van energietransitie als op circulariteit.

Afspraak 2.2: Om de doelen van New Energy Made in Arnhem te halen is extra geld en inzet nodig. Daarom stellen we een klimaatfonds in van €10 miljoen. Dit geld is beschikbaar voor verduurzamingsmaatregelen en klimaatadaptatie. We verwerken de doelen van het Parijsakkoord en andere internationale, nationale en regionale afspraken in ons beleid.

Afspraak 2.3: We faciliteren waar mogelijk de komst van meer windmolens in Arnhem. Hierbij zijn draagvlak, participatie en winstdeling door omwonenden van belang.

Ook bedrijven willen op het gebied van duurzaamheid hun rol pakken. De gemeente ziet hen als belangrijke partner en investeert in een netwerk van bedrijven die investeren en innoveren in nieuwe duurzaamheidstechnologieën. De gemeente ondersteunt bedrijven die behoefte hebben aan advies om te komen tot de juiste investeringen om hun bedrijf en bedrijfsvoering te verduurzamen. De aanwezigheid van bedrijven en infrastructuur op het gebied van waterstof biedt Arnhem de kans zich hierop sterk te profileren, zowel nationaal als internationaal. We onderzoeken de mogelijkheid om bussen op waterstof te laten rijden en mogelijkheden van waterstoftoepassing voor zwaardere vormen van mobiliteit. Daar liggen kansen op werk en bedrijvigheid die nog niet zijn benut.

Wonen

Iedereen moet goed kunnen wonen in onze stad. Om de beschikbaarheid en betaalbaarheid van woningen in Arnhem op peil te hebben, moeten er meer woningen worden gerealiseerd. Dit geldt voor alle soorten woningen. Met het maken van woningbouwplannen houden we rekening met de werkelijke vraag en behoefte.
Dat betekent bijvoorbeeld aantrekkelijke, levensloopbestendige en aangepaste woningen voor ouderen, woningen voor kleine huishoudens en diverse woningtypen in het hogere segment, de middenhuurcategorie en sociale woningbouw, in zowel het betaalbare als het goedkope segment. Het vergt een extra inspanning van de gemeente, om samen met ontwikkelaars en corporaties te zorgen voor een evenwichtig aanbod dat voldoet aan de vraag. Over de opgave voor de sociale woningbouw wordt ook regionaal overleg gevoerd.

Onder andere door de veranderingen in het sociale domein, zijn er de komende jaren meer goedkope en betaalbare (sociale) huurwoningen nodig. Er zijn meer woningen nodig omdat veel mensen langer zelfstandig (thuis) blijven wonen. Ook zijn er woningen nodig om te zorgen voor een betere doorstroom vanuit de maatschappelijke opvang. De draagkracht van de wijk moet daarbij in ogenschouw worden genomen. Als deze doelgroepen hoofdzakelijk in de meest kwetsbare wijken terecht komen, zet dit de leefbaarheid in wijken onder druk. Daarom wordt er ingezet op het vergroten van woningdifferentiatie binnen de wijken. Dit levert een positieve bijdrage aan de leefbaarheid van de stad.

Afspraak 2.4: We realiseren een gedifferentieerd woningaanbod met voldoende woningen in het goedkope en betaalbare segment. Dit doen we door te zorgen voor minimaal 30% sociale woningbouw over de te realiseren projecten. Daarover maken we afspraken met de projectontwikkelaars. We realiseren sociale woningen zowel in het goedkope als het betaalbare segment en leggen dit vast in de prestatieafspraken met de woningcorporaties. Hierbij houden we rekening met een gedifferentieerde opbouw van de wijken.

Groen en ruimtelijke ontwikkeling

Arnhem heeft een uniek groen karakter. De stad ligt op de overgang tussen Veluwe en rivierengebied en kent prachtige parken en monumentale bomen. Het groen in de stad zorgt er niet alleen voor dat het goed toeven is voor bewoners als voor bezoekers, het heeft ook een belangrijke rol bij het verbeteren van de gezondheid, luchtkwaliteit, klimaat en biodiversiteit.

Het is daarom belangrijk dat er wordt geïnvesteerd in de kwaliteit en de variatie van het groen in de stad. Voor het bevorderen van de biodiversiteit en de leefomgeving van dieren is het belangrijk om het groen in de stad meer met elkaar te verbinden.

We beschermen de monumentale bomen van Arnhem en daarnaast komen er bomen bij die kunnen uitgroeien tot de monumentale bomen van morgen. Er komt een evaluatie van het afschaffen van de kapvergunning en er wordt ingezet op het vergroten van bewustwording onder inwoners van de waarde die bomen en groen in eigen tuin hebben.

De parken in Arnhem kennen verschillen in bezoekersaantallen. We willen de parken die minder worden bezocht aantrekkelijker en bekender maken. Daarbij kijken we ook hoe we de Veluwe vanuit Arnhem beter bereikbaar kunnen maken voor fietsers en voetgangers. Bij dergelijke plannen is het vergroten van de toegankelijkheid en het samenspel van natuur en erfgoed uitgangspunt.

Het groen in onze stad zal steeds belangrijker zijn in relatie tot de klimaatopgave; het vangt zowel CO2 als de gevolgen van de klimaatverandering (wateroverlast) op. Dit vergt de ontwikkeling van een integrale kijk op groen bij de totstandkoming van het omgevingsplan en de omgevingsvisie.

We grijpen de nieuwe Omgevingswet aan om onze leefomgeving te verbeteren, de gezondheid en veiligheid van inwoners te beschermen en bij te dragen aan het behoud van een leefbare stad. We zorgen dat burgers van het begin af aan kunnen meedenken in de ontwikkeling van ruimtelijke plannen.

Afspraak 2.5: Gebieden bestemd als natuur en bos behouden hun bestemming. We bouwen ook niet in groen met de bestemming groen-landschap en park; tenzij het oppervlak van die bestemming toeneemt (bijvoorbeeld door herschikken van bebouwing). Er zijn in de bestemmingen bos en groen-landschap en park uitzonderingen mogelijk voor bijzondere projecten die bijdragen aan de toegankelijkheid van landschappen en de ecologische kwaliteit. Bouwen in groenvoorzieningen met de bestemming groen doen we alleen na een zorgvuldige afweging tussen maatschappelijk belang, duurzaamheidsambities, woningbehoefte, ecologisch effect en waarde van het groen. Als op grond van deze uitzondering de bestemming wordt gewijzigd, dan worden de groencompensatieregels uit de Groenvisie toegepast. Bestaande contractuele verplichtingen en/of eerdere publiekrechtelijke besluiten worden gerespecteerd.

Afspraak 2.6: Het bestemmingsplan voor Stadsblokken-Meinerswijk wordt uitgewerkt tot een gedetailleerd eindplan zonder uitwerkingsplicht of wijzigingsbevoegdheid. Dit bestemmingsplan legt gedetailleerd vast wat bouwmogelijkheden zijn (bouwvlak en –hoogte en functies) binnen welk landschappelijk casco. GroenLinks behoudt de vrijheid om in de raad als fractie tegen elk voorstel met betrekking tot Stadsblokken-Meinerswijk te stemmen. Datzelfde geldt voor de GroenLinks-wethouders in het college.

3. Genieten van een nog mooier Arnhem

Levendige en leefbare wijken

Wijken in Arnhem zijn heel verschillend. Die verschillen uiten zich in bijvoorbeeld de mate van veiligheid, gezondheid, participatie of de aanwezigheid van voorzieningen. De werkwijze van de gemeente in de wijken, met de sociale wijkteams en de wijkteams leefomgeving, willen we de komende jaren verder doorontwikkelen. Verder willen we dat er in alle wijken voldoende voorzieningen zijn, afgestemd op de behoefte in de wijk, waar Arnhemmers elkaar kunnen ontmoeten.

In sommige wijken is het in stand houden van voorzieningen moeilijker dan in andere wijken. Bijzondere aandacht hebben we voor het verenigingsleven in wijken. Sport- en cultuurverenigingen dragen bij aan de sociale samenhang én aan de gezondheid en het welbevinden van inwoners. Ook zien we dat in een aantal wijken de maatschappelijke draagkracht zeer wordt beproefd. Soms is extra ondersteuning dan noodzakelijk.

Afspraak 3.1: Er komtin 2019 €250.000,- en vanaf 2020 €500.000,- per jaar beschikbaar om voorzieningen, zoals een buurthuis of sportclub, te verbeteren of toe te voegen in wijken waar de behoefte het grootst is en de noodzaak het hoogst. Uitgangspunt is dat deze voorzieningen toegankelijk en betaalbaar zijn voor bewoners.

Veiligheid

Ook op het gebied van veiligheid kent Arnhem uitdagingen. Bijvoorbeeld als het gaat om huiselijk geweld of de samenwerking tussen gemeente en politie. Op basis van een op te stellen veiligheidsplan met bijbehorend budget kan een slag gemaakt worden in onder andere het tegengaan van ondermijning en handhaving in de wijken.

Afspraak 3.2: We werken aan het verbeteren van de veiligheid in de wijken en de binnenstad door €300.000 per jaar in te zetten voor o.a. het tegengaan van ondermijning en overlast. De prioriteiten op het gebied van veiligheid worden samen met bewoners, politie, andere betrokkenen en de gemeenteraad bepaald.

Vitale lokale en regionale economie

We gaan de lokale en regionale economie optimaal stimuleren en faciliteren. In het verlengde van ‘Van Wijken Weten’ willen we ‘Van Bedrijven Weten’ introduceren . Ook in de relatie naar bedrijven moet, voor een optimale dienstverlening , veel meer de vraag centraal staan en de mogelijkheden voor bedrijven drempels weg te nemen. We leggen de verbinding tussen de grote bedrijven en lokale MKB-bedrijven en startups: samen vormen ze één aantrekkelijke lokale economie. Uiteraard werken we op economisch gebied intensief samen in de regio, Food Valley, Nijmegen en met onze buren in Nordrhein-Westfalen.

De binnenstad is een belangrijk hart voor Arnhem, ook in economisch opzicht. Het winkelhart moet compact zijn. Aan de randen van de binnenstad is ruimte voor nieuw programma, zoals andere vormen van bedrijvigheid, wonen, en combinaties van wonen en werken.

Bereikbare en aantrekkelijke stad

De bereikbaarheid en aantrekkelijkheid van de stad als geheel en van de binnenstad in het bijzonder is van groot belang. We moeten ervoor zorgen dat de stad met de auto goed bereikbaar blijft en er voldoende parkeerruimte is. Ook het stimuleren van fiets en OV is van groot belang. In overleg met de provincie, als concessiehouder, zullen we ons inzetten voor het verbeteren van de OV-bereikbaarheid van de Arnhemse bedrijventerreinen.

In de binnenstad kan zowel op milieugebied als in de aantrekkelijkheid van de openbare ruimte winst worden geboekt door een schoon stadsdistributiesysteem. We werken graag samen met ondernemers aan de realisatie daarvan.

De warenmarkt is een belangrijke trekker voor de binnenstad van Arnhem. Die kunnen we beter verbinden met het winkelgebied, mits daarvoor draagvlak is onder ondernemers en bewoners.

Afspraak 3.3: Voor een goede verbinding en wisselwerking tussen de warenmarkt en de binnenstad maken we het mogelijk dat de warenmarkt langs de Jansbeek en omgeving komt, dit in overleg met onder andere de verzelfstandigde markt, het Platform Binnenstad Arnhem en bewoners. We reserveren eenmalig €250.000,- voor de verplaatsingskosten.

Verdere vergroening van Arnhem kan de stad nog aantrekkelijker maken. Daarnaast helpt groen bij het tegengaan van hitte-eilanden en het opvangen van overtollig regenwater. We zorgen voor extra middelen om groenprojecten te financieren.

Afspraak 3.4: We reserveren jaarlijks €100.000,- voor het Groenfonds voor extra groenmaatregelen.

Afspraak 3.5: De milieuzone zoals eerder in de raad besloten wordt ingevoerd, maar niet uitgebreid naar brommers en scooters (ook niet elders in de stad) en er komt geen uitbreiding van het zonegebied.

Afspraak 3.6: Voor een betere autobereikbaarheid reserveren we een budget van €700.000,- jaarlijks. Dit budget gebruiken we voor de volgende maatregelen:

- We vergroten in overleg met onder andere PBA en bewoners de gastvrijheid ten behoeve van autobereikbaarheid. Met innovaties en tariefacties trekken we nieuwe bezoekers naar de Arnhemse binnenstad;

- We voeren flitsparkeren in (circa 60 plaatsen, locatie en duur in overleg met ondernemers en bewoners). Om onnodig zoekverkeer zo veel mogelijk te voorkomen wordt bij voorkeur ingezet op concentratie van alle flitsparkeerplekken op enkele locaties (bij voorkeur 3) en op intelligente zoekhulpmiddelen;

- We doen zo spoedig mogelijk een onderzoek naar de combi-parkeerkaart voor de auto (met o.a. Burgers Zoo/Nederlands Openluchtmuseum);

- We voegen circa 80 extra straatparkeerplaatsen toe in het plangebied Blauwe Golven/Groene Corridor. Bij behoud van het parkeren op de Blauwe Golven betekent dit 80 extra plaatsen op/rond het Roermondsplein. Bij invoering van het plan Groene Corridor betekent dit een parkeerdek en straatparkeerplaatsen met een capaciteit van in totaal circa 280 plaatsen;

- We willen het in overleg met de provincie mogelijk maken dat er hooguit 12 dagen per jaar en met de inzet van verkeersregelaars geparkeerd kan worden op de Markt. Bijvoorbeeld op dagen dat er door grote te verwachten drukte (bij evenementen) een behoefte aan overloop te voorzien is;

- We rekenen met bovenstaande inspanningen op €100.000,- extra parkeerinkomsten. Wanneer de opbrengsten minder zijn, wordt dit verrekend met het budget van €700.000,-.

Afspraak 3.7 We nemen het initiatief om een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden van een singelgarage. Alle hiermee gepaard gaande kosten (zoals aanleg en exploitatie) komen voor rekening van marktpartijen. Nadat de singelgarage gerealiseerd is, wordt er een behoefte-onderzoek gedaan om te bezien of met de komst van de singelgarage elders in de stad parkeerplaatsen kunnen verdwijnen.

Afspraak 3.8 Er verdwijnen in het centrumgebied geen straatparkeerplaatsen meer; behalve als het onderzoek na afronding van de singelgarage daar aanleiding toe geeft.

Afspraak 3.9: We reserveren jaarlijks €100.000,- voor onderhoud van het plangebied Blauwe Golven/groene corridor. In 2019 is dat €50.000,-.

Cultuur en toerisme

Kunst en cultuur verlevendigen de stad en verbinden inwoners met elkaar. Arnhem is Culturele Hoofdstad van het Oosten en heeft een veelzijdig kunst- en cultuuraanbod. Dat willen wij zo houden. Daarvoor is het noodzakelijk de in Arnhem gevestigde culturele gezelschappen een passende, eigentijdse en toekomstbestendige huisvesting te bieden. De gezelschappen werken op dit moment samen aan plannen daarvoor. Deze ambitie ondersteunen we.

Museum Arnhem, een belangrijke culturele hotspot in onze stad, zien we graag snel weer open. We maken een oplossing voor de ontstane impasse financieel mogelijk, zodat de gemeenteraad daar snel een beslissing over kan nemen.

De investeringen in gebouwen gaan niet ten koste van inhoudelijke programma's op het gebied van kunst en cultuur.

Afspraak 3.10: Voor Citymarketing komt er een extra budget van €100.000,- per jaar.

Afspraak 3.11: Wij voeren één belasting in. Dat is de toeristenbelasting met een tarief van €2,- per persoon per nacht. Meeropbrengsten boven €625.000,- per jaar worden besteed aan City-marketing, Toerisme en Recreatie.

Afspraak 3.12: Het beschikbare budget voor cultuur (taakveld 5.3-5.6) en daarbinnen de gelden bestemd voor programmering onderscheidenlijk de overige middelen, blijven, gecorrigeerd voor inflatie, op peil. Daarnaast wordt €1,6 miljoen extra kapitaallasten gereserveerd vanaf 2022 ten behoeve van cultuurinvesteringen, in elk geval voor een toekomstbestendige huisvesting van Stadstheater Arnhem, Toneelgroep Oostpool en Introdans. We ondersteunen de ambitie van deze organisaties en Het Gelders Orkest om tot een intensievere samenwerking en te komen.

Afspraak 3.13: We willen museum Arnhem behouden voor de stad. Er is een financieel knelpunt dat we willen oplossen. Het college komt zo snel mogelijk met een voorstel.

We reserveren maximaal €600.000,- aan kapitaallasten. Daarmee is er €7,5 miljoen beschikbaar om het knelpunt op te lossen.

De culturele en creatieve sector is van grote toegevoegde waarde voor onze stad. We zorgen dat Arnhem een gunstig woon- en werkklimaat voor kunstenaars en creatieve ondernemers heeft.

Ook voor studenten kan Arnhem aantrekkelijker worden. Een levendige stad, met goede voorzieningen en voldoende woonruimte trekt jongeren naar Arnhem en maakt het aantrekkelijk om na de studie hier te blijven.

We kunnen Arnhem als toeristische bestemming en als aantrekkelijke stad om in te ondernemen beter op de kaart zetten. Er liggen unieke kansen voor een uitstekend vestigingsklimaat en voor verbetering van ons toeristisch potentieel, bijvoorbeeld in de verbinding tussen Arnhem en de Veluwe. Daarvoor is het wel nodig onze inzet op citymarketing aanzienlijk te vergroten.

4. Open en verantwoord besturen

Samenwerking met burgers en organisaties

We hechten waarde aan betrokkenheid van inwoners bij gemeentelijke plannen. Het uitgangspunt is om vroegtijdig in gesprek te gaan. Als we inwoners vragen mee te denken over gemeentelijke plannen, zijn we vooraf duidelijk over de invloed die hun inbreng kan hebben, en koppelen we achteraf terug wat we ermee gedaan hebben en waarom. Als noodrem hebben inwoners de mogelijkheid een referendum over een raadsbesluit aan te vragen.

Afspraak 4.1: Met bewoners en organisaties maken we afspraken over hoe hun betrokkenheid bij plannen in de wijk en in de stad kan worden vergroot.

Afspraak 4.2: De referendumverordening wordt niet aangepast.

Eigen initiatief van inwoners krijgt zo veel mogelijk een kans. De teams leefomgeving kunnen initiatieven ondersteunen en hen de weg wijzen binnen de ambtelijke organisatie. Ook hebben we oog voor initiatieven die wijkoverstijgend zijn. Met initiatieven die ruimte of ondersteuning nodig hebben denken we mee, en kijken we waar binnen het gemeentelijke beleid mogelijkheden tot ondersteuning zijn.

Afspraak 4.3: Als de gemeente vastgoed verkoopt, maakt zij dat eerst kenbaar aan de wijk. Zo kan het vastgoed ook ingezet of verkocht worden voor maatschappelijke doeleinden of voor initiatieven van bewoners.

Afspraak 4.4: Bewoners- en vrijwilligersinitiatieven worden ondersteund door de gemeente. Om de administratieve lasten voor deze initiatieven te verminderen wordt er een Shared Service Center opgezet met een budget van €100.000,- per jaar.

We streven ernaar gemeentelijke informatie op een toegankelijke wijze digitaal beschikbaar te stellen en politieke beslissingen goed te verantwoorden.

Onafhankelijke lokale media vinden we van grote waarde voor een transparant, democratisch stadsbestuur.

Gemeentefinanciën en belastingen

We willen de schuldenlast van de gemeente verminderen. Uitgangspunt is hierbij dat we schulden niet langer dan 20 jaar op de begroting laten drukken. Zo geven we toekomstige generaties de mogelijkheid hun eigen keuzes te maken, zonder dat de last van de uitgaven van vandaag te zeer op hun schouders drukt. De solvabiliteit van de gemeente (de verhouding tussen eigen vermogen en schulden) verbetert zo. Door verstandig om te gaan met de financiële risico's (de weerstandsfactor), zorgen we ervoor dat toekomstige problemen beter kunnen worden opgevangen. De ruimte in de gemeentelijke schatkist boven deze factor, kan worden gebruikt om nieuw beleid mee te betalen.

Afspraak 4.5: Om de solvabiliteit te verbeteren voeren we per 2019 de beleidsregel in om schulden in maximaal 20 jaar af te lossen en verankeren dit in de Financiële Verordening zodat deze middelen worden overgeheveld naar de bestemmingsreserve kapitaallasten.

Afspraak 4.6: We hanteren de weerstandsfactor van 1,4 en onttrekken op basis daarvan eenmalig een bedrag voor nieuw beleid van €12,5 miljoen uit de Algemene Reserve.

De gemeentelijke belastingen in Arnhem zijn, met name voor eigenaren, hoog in verhouding tot de rest van Nederland. Door de groei van de Rijksuitgaven krijgt de gemeente de komende jaren echter extra geld binnen. Daarom laten we de OZB voor inwoners en ondernemers niet stijgen.

Afspraak 4.7: We laten de inkomsten uit de OZB niet stijgen - ook niet met een indexatie - met uitzondering van de extra opbrengst direct volgend uit de netto toevoeging van woningen of niet-woningen.

Afspraak 4.8: De parkeertarieven en legestarieven stijgen niet.

Afspraak 4.9: De heffingen maken we kostendekkend: de rioolheffing mag jaarlijks groeien met 1,5%. De afvalstoffenheffing is kostendekkend waarbij het knelpunt rondom PMD en het terugdraaien van de bezuiniging op de kwijtschelding niet aan de afvalstoffenheffing wordt toegerekend.

Bijlage 1: Portefeuilleverdeling

Burgemeester Ahmed Marcouch

- Openbare orde en veiligheid
- Veiligheidshuis
- Regionale samenwerking
- Externe relaties
- Integriteit
- Lobby
- G32 Algemeen bestuur
- Herdenken

Wethouder Cathelijne Bouwkamp (GroenLinks, 1e locoburgemeester)

- Duurzaamheid
- Groen
- Ruimtelijke Ordening en Omgevingswet
- Openbare ruimte
- Asielzaken
- Vluchtelingenzaken
- Dierenwelzijn
- Project Oostelijk centrumgebied
- Project Centrum Zuid
- G32 fysieke pijler

Wethouder Roeland van der Zee (VVD, 2e locoburgemeester)

- Vastgoed
- Grondzaken
- Mobiliteit: inclusief duurzame mobiliteit
- Zorg: WMO, Sociale wijkteams, Inkoopmodule spec. zorg / deelname regionaal b.o. publieke gezondheid ca., huiselijk geweld en kindermishandeling
- Project Blauwe Golven
- Project Stadsblokken-Meinerswijk
- Project Arnhem Centraal

Wethouder Hans de Vroome (D66, 3e locoburgemeester)

- Cultuur en erfgoed
- Onderwijs (inclusief bibliotheek en volksuniversiteit)
- Jeugd /Jeugdzorg
- Evenementen
- Toerisme en recreatie
- Privacy
- Project Binnenstad (project)
- Project Gele Rijdersplein / Jansbeek boven water

Wethouder Martien Louwers (PvdA, 4e locoburgemeester)

- Werk en Inkomen
- Wijksturing en Wijkzaken
- Schulddienstverlening
- Inclusie: inclusief diversiteit, emancipatie, integratie
- Welzijn: Maatschappelijke opvang, welzijn, ouderenbeleid en vrijwilligers- en mantelzorgbeleid
- Burgerparticipatie

Wethouder Ronald Paping (GroenLinks, 5e locoburgemeester)

- Financiën
- Wonen
- Armoedebeleid
- Vergunningen en handhaving
- Project Malburgen
- Project Presikhaaf
- Project Park Lingezegen

Wethouder Jan van Dellen (VVD, 6e locoburgemeester)

- Economische Zaken / Acquisitie: Van Bedrijven Weten, Circulaire economie, G32 economische pijler, Regio, Provincie, Citymarketing
- Sport
- Publieke dienstverlening
- Automatisering
- Personeel en Organisatie
- Bedrijfsvoering
- Communicatie
- Project Kleefse Waard

Bijlage 2: Financiële ontwikkelingen

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de financiële doorwerking van de plannen uit dit coalitieakkoord. Bij de nadere uitwerking van het nieuwe beleid in de begroting, kunnen de overschotten in jaren 2018 en 2022 (totaal ca. €16 miljoen) in balans worden gebracht met de tekorten in de overige jaren (eveneens totaal ca. €16 miljoen euro).

bedragen € x1.000	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Wijzigingen financieel beeld:					
Verwachte ontwikkeling gemeentefonds	3.788	13.496	15.518	17.648	22.468
Prijs- en volumeontwikkelingen [1]	-1.000	-11.857	-11.857	-11.857	-11.857
Belastingopbrengst o.b.v. vorige coalitieakkoord (1,6% en areale ontw.)	0	931	931	931	931
Meevallers ambtelijk ingebracht [2]	2.025	329	329	329	329
Tegenvallers ambtelijk ingebracht [3]	-1.942	-2.276	-1.285	-1.283	-1.279
Niet in te vullen taakstellingen MJPB 2018-2022 [4]	-298	-250	0	-350	-600
Laten vrijvallen BR veilig ondernemen	100	0	0	0	0
Niet benodigd voor beleid uit BR schulden en BR duurzaamheidsleningen	6.000	0	0	0	0
totaal na wijzigingen financieel beeld:	*8.673*	*373*	*3.636*	*5.418*	*9.992*
Uitgangspositie coalitieakkoord:	**8.673**	**373**	**3.636**	**5.418**	**9.992**
1.1 Werkinvesteringsfonds	0	-2.500	0	0	0
1.5 Schulden signaleren en voorkomen	0	-250	-250	-250	-250
1.7 Armoedebudget op peil brengen	0	-400	-400	-400	-400
1.9 Bezuiniging kwijtschelding afvalstoffenheffing terugdraaien	0	-761	-761	-761	-761
1.10 Inclusief Arnhem	0	-100	-100	-100	-100
2.1 Budget voor warmtetransitie en verduurzaming	0	-750	-1.000	-1.250	-1.250
2.2 Klimaatfonds	-10.000	0	0	0	0
2.2 Taakstelling rendement duurzaamheidsmaatregelen in bedrijfsvoering	0	0	0	250	250
3.1 Budget voor behouden, verbeteren of toevoegen wijkvoorzieningen	0	-250	-500	-500	-500
3.2 Investeren in veiligheid	0	-300	-300	-300	-300
3.3 Mogelijk maken markt langs Jansbeek	0	-250	0	0	0
3.4 Extra toevoeging aan Groenfonds	0	-100	-100	-100	-100
3.6 Jaarlijks budget autobereikbaarheid	0	-700	-700	-700	-700
3.6 Extra opbrengsten autobereikbaarheid	0	100	100	100	100
3.9 Structureel budget onderhoud blauwe golven / groene corridor	0	-50	-100	-100	-100
3.10 Extra budget citymarketing	0	-100	-100	-100	-100
3.11 Invoeren toeristenbelasting	0	625	625	625	625
3.12 Kapitaallasten cultuurinvesteringen vanaf 2022	0	0	0	0	-1.600
3.13 Kapitaallasten knelpunt Museum Arnhem	0	-600	-600	-600	-600
4.4 Shared Service Center voor vrijwilligersinitiatieven	0	-100	-100	-100	-100
4.5 Vanaf 2019 reservering voor aflossen schulden in BR kapitaallasten	0	-7.796	-6.506	-5.098	-5.098
4.5 Reeds gereserveerd in begroting voor verbeteren vermogenspositie	3.140	4.238	3.807	3.807	3.807
4.6 Weerstandsfactor 1,4, ruimte voor nieuw beleid	12.500	0	0	0	0
4.7 OZB stijgt niet	0	-856	-856	-856	-856
4.8 Parkeertarieven en legestarieven stijgen niet	0	-225	-225	-225	-225
4.8 Niet indexeren parkeertarieven deels t.l.v. BR bereikbaarheid	0	100	100	100	100
totaal op basis van coalitieakkoord	*14.313*	*-10.652*	*-4.330*	*-1.140*	*1.834*
saldo over gehele akkoord	***25***				

Noten bij financieel beeld

1: De systematiek van de berekening van prijs- en volumeontwikkelingen wordt de komende vier jaar gevolgd. Hiervoor zal jaarlijks een nieuwe prognose worden opgesteld en verrekend met het financiële beeld. Voor 2018 is tevens de stijging van loonkosten opgenomen.

2: Als meevallers zijn opgenomen: lagere kapitaallasten a.g.v. minder investeringen 2017, dividend van de BNG, minder bijdrage aan GR Presikhaaf Bedrijven, gebaseerd op de eerste tussentijdse rapportage 2018.

3: Als tegenvallers zijn opgenomen: voor 2018 meerkosten a.g.v. niet overgenomen zienswijze ODRA, tariefstijging wijkonderhoud en afval, en structureel de meerkosten PMD-afval en maatwerkvervoer, minder rendement Sociale bank Gelderland en verwachte minderopbrengsten leges paspoorten. Allen gebaseerd op de eerste tussentijdse rapportage 2018.

4: We verwachten in 2018 een aantal taakstellingen niet meer te kunnen invullen, te weten de besparingen op programma R8 en de maatregelen tekort beschermingsbewind BOOM. Voor 2019 verwachten we 250.000 euro van de taakstelling op BOOM niet te kunnen invullen. Voor 2021 en 2022 verwachten we dat de opbrengsten uit de verkoop van vastgoed zullen teruglopen.

Titel/onderwerp: **Vaststelling verordening Financieel beleid en beheer 2018**

Raadsadviseur: K. Vons Telefoonnr: 3774087 Katinka.vons@arnhem.nl

Van:	College	Ambtenaar:	Natasja Bouwman
Portefeuillehouder:	Dhr. R. Paping	Telefoonnr:	3774629
		E-mailadres:	Natasja.bouwman@arnhem.nl
Doel activiteit	Meningsvormend (1)		
Toelichting	Het college biedt de raad het voorstel: 'Verordening Financieel beleid en beheer 2018' aan om vast te stellen en de huidige verordening uit 2017 in te trekken. **Inleiding** Aanpassing van deze versie is nodig vanwege de aanpassing van een aantal interne financiële spelregels ter versterking van de vermogenspositie en ter vergroting van de financiële robuustheid van de meerjarenprogramma begroting. **Verband coalitieakkoord en MJPB** Met de actualisatie van de verordening zijn twee maateregelen uit de raadsbrief van 16 januari 2018, welke ook zijn opgenomen in het coalitieakkoord, in de verordening verwerkt, nl. schulden door investeringen binnen één generatie (20 jaar) aflossen en budget reserveren voor prijs- en volume ontwikkelingen. Daarnaast is een wijziging opgenomen als gevolg van de nieuwe manier van periodiek presenteren van het totaal beeld van begroting en investeringen aan de raad en is de weerstandsfactor aangepast in lijn met het coalitiekakkoord Indien de raad de voorliggende verordening Financieel beleid en beheer 2018 vaststelt kunnen de genoemde wijzigingen ook in de nieuwe MJPB 2019-2022 opgenomen worden.		
Voorgesteld resultaat van de bespreking	Beslissen of het voorstel kan worden doorgeleid naar de besluitvormende fase.		
Spreekrecht publiek	Ja		
Behandeladvies	Technische vragen dienen voorafgaand aan de bespreking te worden gesteld. Bij de behandeling van dit voorstel wordt uitgegaan dat het aantal mogelijke insprekers zeer beperkt zal zijn (tot max. 2). Daarom is afgezien van een aparte informatieve behandeling. Niettemin is inspreken, voorafgaand aan de meningsvormende bespreking, wel degelijk mogelijk. Als zich meerdere (>2) insprekers aanmelden, kan worden overgegaan tot een separate informatieve behandeling. Bedoeling van deze meningsvormende (1) fase is om partijen te laten verkennen welke essentiële politieke informatie en/of toezeggingen van het college de fracties missen om hun definitieve standpunt te bepalen. Daartoe kunnen woordvoerders vragen stellen aan het college en aan elkaar. Uitkomst van de meningsvormende (1) behandeling kan zijn: 1. Partijen zijn het eens, het voorstel wordt doorgeleid naar de besluitvormende fase, of 2. Partijen zijn het niet (volledig) eens en overwegen moties en/of amendementen. Het voorstel wordt doorgeleid naar de fase meningsvorming II, waar deze besproken zullen worden.		
Bijlagen			

Raadsvoorstel "Actualisatie verordening Financieel beleid en beheer"			
Verordening Financieel beleid en beheer			
Raadsbrief "Financiële positie en doorkijk begroting"16 januari 2018			
Coalitieakkoord 25 mei 2018			

Vaststellen verordening Financieel beleid en beheer

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	26 -9 - 2018
Zaaknummer:	260353
Portefeuillehouder:	R. Paping

Raadskameradvies:

Aan de gemeenteraad, 21 september 2018

Aanwezig: de heer Coenders (GroenLinks), de heer Van Es (VVD), de heer Loor (D66), mevrouw Van Nunen (PvdA), de heer Kraaijenbrink (Arnhem Centraal), de heer Hutten (CDA), de heer Becker (ChristenUnie), de heer Verheij (PVV). Er waren geen vertegenwoordigers van de fracties van de Arnhemse Ouderenpartij, Denk/Verengd Arnhem, PvdD en de SP aanwezig.

Inspreken
Er is geen gebruik gemaakt van het inspreekrecht

Toezegging
Portefeuillehouder Paping heeft toegezegd indien er verordeningen met wijzigingen naar de raad komen om vast te stellen, een was-wordt lijst zal worden bijgevoegd.

Conclusie
De voorzitter constateert met instemming van de raadskamer dat de meningsvorming 1 is afgerond en het voorstel als hamerstuk doorgeleid kan worden naar de besluitvorming.

De griffier,

K. Vons

De voorzitter,

S. Dijk

GEMEENTE Arnhem

Besluit van 26 september 2018

Zaaknummer 275117

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 augustus 2018, Cluster SBR nummer: 275117;

gezien het amendement "Reparatie bestemmingsplan RIN-locatie" (18a17);

overwegende dat:

a. het bestemmingsplan gewijzigd wordt vastgesteld anders dan naar aanleiding van een zienswijze van gedeputeerde staten of de inspecteur, waardoor het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan op grond van artikel 3.8, lid 4, van de Wet ruimtelijke ordening zes weken na de vaststelling bekendgemaakt moet worden;
b. gedeputeerde staten en de inspecteur op voorhand instemmen met het eerder bekend maken van het besluit wanneer daarbij geen provinciale belangen aan de orde zijn;
c. het bestemmingsplan en de wijzigingen geen betrekking hebben op nationale en/of provinciale belangen;
d. het bestemmingsplan 'RIN-locatie' bouwplannen mogelijk maakt zoals bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening en het kostenverhaal samenhangend met deze bouwplannen op basis van een overeenkomst over grondexploitatie ex afdeling 6.4 Wro anderszins verzekerd is, dat geen faseringseisen noodzakelijk zijn noch het stellen van locatie-eisen;
e. de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Gelet op de artikelen 3.8 en 6.12, lid 2 van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 1.1 van de Crisis- en herstelwet;

besluit:

1. in de zienswijzen van:
   - Dhr. K. Altena
   - Fam. Leuvelink en Fam. Dorrepaal
   - Fam. Schulkes
   - Fam. Boer
   - Fam. Owen
   - Fam. Van de Steeg
   - Fam. Andringa
   - Fam. Stekelenburg
   - Fam. De Neeff
   - Fam. Van Groningen

- Fam. Tanger
- Mevr. W. Stempvoort
- Dhr. Hagdorn
- Mevr. M.N.M. Meijer
- Mevr. M.J. Verstraten Sanders

geen redenen te vinden die leiden tot vaststelling van dit bestemmingsplan in gewijzigde vorm ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan 'RIN-locatie' zoals dit ter inzage heeft gelegen op grond van artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening;

2. in de zienswijzen van:
   - L.P. Seelen en M.A.E. Van der Heijden

   redenen te vinden die leiden tot vaststelling van dit bestemmingsplan in gewijzigde vorm ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan 'RIN-locatie' zoals dit ter inzage heeft gelegen op grond van artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening;

3. Vast te stellen het bestemmingsplan 'RIN-locatie', zoals dit plan is vervat in de verbeelding NL.IMRO.0202.769-0301.gml met bijbehorende regels en toelichting waarbij de volgende wijzigingen zijn opgenomen ten opzichte van het ontwerp zoals dat ter inzage heeft gelegen:

   Verbeelding (zie onderstaande afbeelding):
   - maximaal aantal woningen op het bouwblok bij de Merkendal wordt gewijzigd van 7 naar 6;
   - maximale goot- en bouwhoogte aan de voorrzijde van de appartementen aan de Merkendalzijde wordt gewijzigd van 10 naar 9,5 meter;
   - maximale goot- en bouwhoogte aan de achterzijde van de appartementen aan de Merkendalzijde wordt gewijzigd van 6,5 naar 6,8 meter;
   - het bouwvlak aan de achterzijde van de appartementen aan de Merkendalzijde wordt met één meter verschoven (bouwvlak wordt één meter ingekort) en de bestemming Bos wordt één meter vergroot;
   - de maatvoeringsgrens tussen de verschillende maximale hoogtes van de appartementen aan de Merkendalzijde wordt gewijzigd;
   - de functieaanduiding 'specifieke vorm van verkeer -1' wordt iets vergroot.

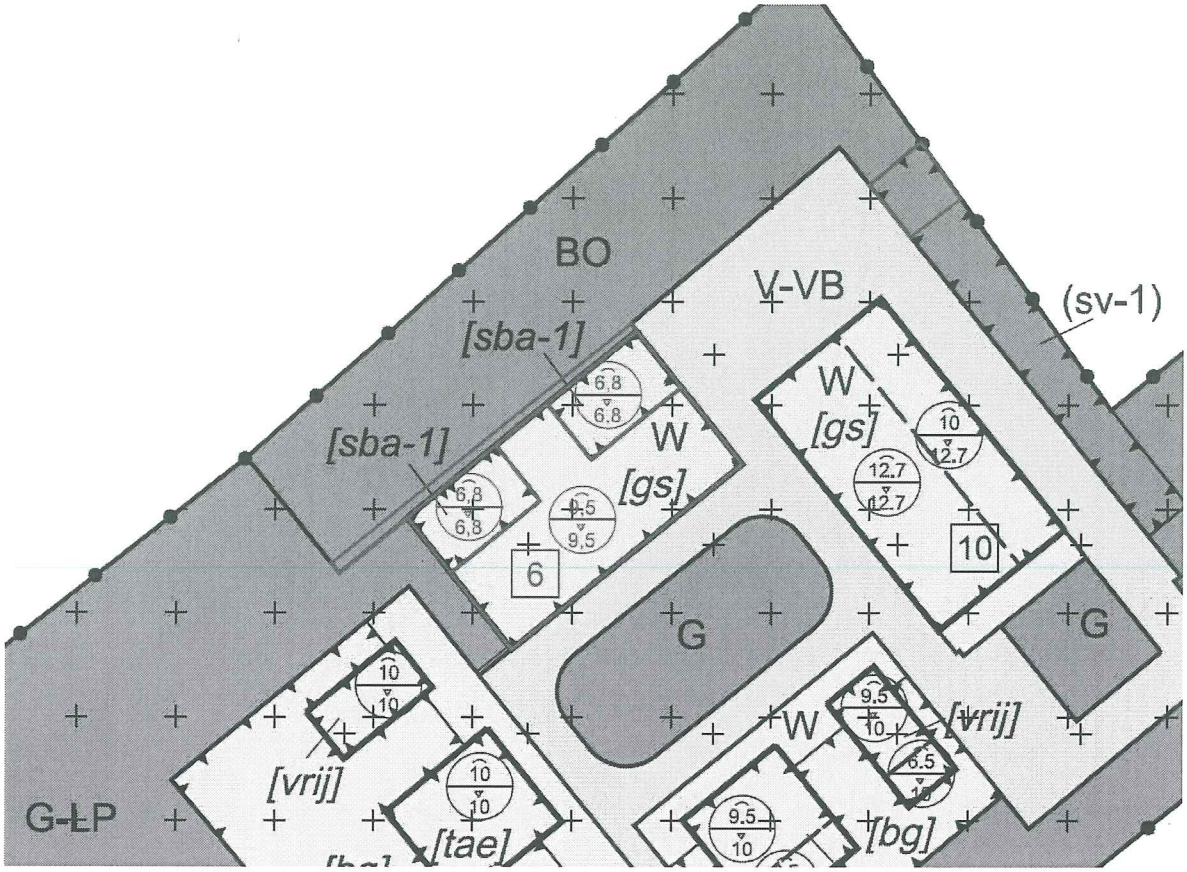

Regels:

- In artikel 3.1 van de bestemming 'Bos' worden de volgende wijzigingen doorgevoerd:
  - sub d. komt als volgt te luiden: achterpaden van woningen direct grenzend aan de woonbestemming met een maximum breedte van 2 meter;
  - sub e. wordt verwijderd;
  - sub. f. wordt sub e. en komt als volgt te luiden: waterinfiltratievoorzieningen.
- Artikel 3.3 van de bestemming 'Bos' wordt verwijderd.
- Aan artikel 3.5.1 van de bestemming 'Bos' wordt sub k. toegevoegd en komt als volgt te luiden: Het ophogen, egaliseren of ontginnen van de bodem, waaronder tevens wordt verstaan het aanleggen van wegen t.b.v. bestemmingsverkeer.
- Sub d van artikel 12.2 Algemene afwijkingsregels wordt verwijderd en de volgende leden worden hernummerd:

4. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 275117

Onderwerp: Vaststelling bestemmingsplan RIN-locatie

Voorstel

1. In de naar aanleiding van het ontwerpbestemmingsplan 'RIN-locatie' ingediende zienswijzen redenen te vinden die leiden tot vaststelling van het bestemmingsplan 'RIN-locatie' in gewijzigde vorm ten opzichte van het ontwerp van dit bestemmingsplan, zoals dit ter inzage heeft gelegen op grond van artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening;
2. Het bestemmingsplan 'RIN-locatie' gewijzigd vast te stellen zoals dit plan is vervat in verbeelding NL.IMRO.0202.769.0301.gml met bijbehorende regels en toelichting.
3. In te stemmen met het afzien van de vaststelling van een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 lid 2 van de Wet op de ruimtelijke ordening.

Inleiding

Er zijn al jaren plannen voor de herontwikkeling van de 'RIN locatie' (het terrein van het voormalig Rijksinstituut voor Natuurbeheer) gelegen tussen de Kemperbergerweg en Menthenbergseweg in Schaarsbergen. Door de ontwikkelaar en toekomstig eigenaar Dutch Housing Company is een plan opgesteld voor de herontwikkeling van het terrein (Sylva's Bos). Basis voor het plan is de Gebiedsvisie RIN-locatie die op 27 januari 2014 door de gemeenteraad is vastgesteld. Het plan maakt in totaal 26 woningen mogelijk en gaat uit van het behoud, de versterking en waar mogelijk het herstel van de aanwezige natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden.

De plannen passen niet binnen het geldende bestemmingsplan. Het bestemmingsplan 'RIN locatie' voorziet in een juridisch planologisch kader voor de hiervoor genoemde ontwikkeling.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft conform artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening met ingang van donderdag 17 mei 2018 gedurende een termijn van 6 weken ter inzage gelegen. Hierover bent u per raadsbrief op 24 april 2018 geïnformeerd. Tijdens de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan zijn 4 zienswijzen ingediend waarvan twee zienswijzen door meerdere mensen zijn ondertekend. De zienswijzen geven aanleiding om voor te stellen het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen. In het dictum van het raadsbesluit zijn de voorgestelde wijzigingen opgenomen. In het zienswijzenrapport (bijlage 1 bij dit voorstel) is de samenvatting van de zienswijzen opgenomen met de gemeentelijke reactie.

Beoogd effect

Het planologisch mogelijk maken van de beoogde ontwikkelingen op de RIN locatie.

Gemeente Arnhem

Argumenten

1.1 De ingediende zienswijzen geven deels aanleiding het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen

Het ontwerpbestemmingsplan heeft conform artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening met ingang van donderdag 17 mei 2018 gedurende een termijn van 6 weken ter inzage gelegen. Tijdens de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan zijn 4 zienswijzen ingediend waarvan twee zienswijzen door meerdere mensen zijn ondertekend.
De zienswijzen richten zich o.a. op:

- Een aantal onduidelijkheden in de toelichting waaronder het verzoek om helder op te nemen dat de RIN-locatie op de hoofdrijbaan van de Kemperbergerweg wordt ontsloten (conform het raadsbesluit van 29 januari 2018).
- Het verzoek om de mogelijkheden in de bestemming 'Bos' te beperken en hierdoor beter aan te sluiten op de specifieke kenmerken van de locatie.
- De opmerking dat het terrein en dan met name de 'verlaagde tuin' niet openbaar toegankelijk moet zijn vanwege mogelijke aantasting van privacy en woongenot.

In het zienswijzenrapport (bijlage 1 bij dit voorstel) is een samenvatting van de zienswijzen opgenomen en de gemeentelijke reactie. Het voorstel is om het bestemmingsplan naar aanleiding van de zienswijzen op een aantal onderdelen te wijzigen. De zienswijze met betrekking tot de openbare toegankelijkheid en enkele onderdelen uit de zienswijzen met verzoeken tot aanpassing van de toelichting en de regels van het plan worden niet overgenomen.
Een bestemmingsplan regelt namelijk niet de openbare toegankelijkheid en aanpassing naar aanleiding van deze zienswijze is dan ook niet noodzakelijk. Verder is de insteek juist (conform de uitgangspunten uit de gebiedsvisie) dat het terrein onderdeel uit gaat maken van de wijk. Dat kan alleen indien het terrein openbare toegankelijk is. De andere niet overgenomen onderdelen over de toelichting hebben betrekking op leemlagen en de toelichting op de regels. De niet overgenomen aanpassingen in de regels zien op afschermend groen en de de verboden-gebruiksbepaling. Er is sprake van toelatingsplanologie, reden waarom afschermend groen niet expliciet hoeft te worden geregeld. De verboden-gebruiksbepaling is een standaardbepaling, die in alle bestemmingsplannen voorkomt. Er is geen reden deze te schrappen.

Naast de wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen worden ook een aantal kleine ambtelijke wijzigingen voorgesteld. De architect heeft de bouwtekeningen van de nieuwe woningen afgerond en hierbij zijn een paar kleine strijdigheden met het ontwerpbestemmingsplan geconstateerd. Deze afwijkingen zijn beperkt en passen binnen de uitgangspunten van de gebiedsvisie. In het zienswijzenrapport en in het dictum van het raadsbesluit zijn deze wijzigingen opgenomen.

2.1 Het voormalig terrein met laboratorium wordt getransformeerd tot een groen woongebied voor verschillende doelgroepen

Er zijn al jaren plannen voor de RIN locatie. Na het vertrek van het voormalig Rijksinstituut voor Natuurbeheer zijn er meerdere plannen ontwikkeld maar deze zijn vanwege diverse oorzaken niet gerealiseerd. In 2014 is de gebiedsvisie voor de RIN locatie vastgesteld. Deze gebiedsvisie biedt het kader voor de mogelijke ontwikkelingen. De nieuwe eigenaar van het terrein, Dutch Housing

Company, heeft een plan ontwikkeld dat grotendeels binnen de Gebiedsvisie past. Met dit plan wordt voldaan aan de doelstellingen die in de gebiedsvisie voor het gebied zijn gesteld:

- de verborgen monumentale tuin wordt behouden en zoveel mogelijk in oude vorm hersteld;
- het plan houdt rekening met de bestaande landschappelijk, cultuurhistorische en ecologische kwaliteiten van het gebied. Het boskarakter aan de oostzijde van het terrein wordt zoveel mogelijk gehandhaafd en de bebouwing en wegen worden zoveel mogelijk landschappelijk ingepast. .
- de ontsluiting van het gebied sluit aan op de huidige wegenstructuur en doorsnijding van het gebied per auto is niet mogelijk;
- de bebouwing blijft binnen de bouwenveloppen die in de gebiedsvisie zijn geformuleerd.

Met de realisatie van het plan komt er een mooie groene invulling van de locatie die qua programma zorgt voor meer diversiteit in het woningaanbod in Schaarsbergen.

Schetsontwerp plan RIN locatie (Bron: Buro Lubbers Landschapsarchitectuur)

Tijdens de raadsvergadering van 29 januari 2018 is een motie aangenomen ('geen bos zonder bomen') over de boszone. Naar aanleiding van deze motie is met de ontwikkelaar en de landschapsarchitect nog eens zorgvuldig gekeken naar de landschappelijke inrichting van de boszone. Dit heeft geleid tot een optimalisatie van het stedenbouwkundige plan. Hierdoor kunnen meer bestaande bomen worden behouden. In 'Detailuitwerking groenbalans' (zie bijlage 2 van de toelichting van het vast te stellen bestemmingsplan) wordt hier uitgebreid op ingegaan en is de optimalisatie toegelicht.

Op een paar ondergeschikte onderdelen past het bestemmingsplan niet binnen de gebiedsvisie. Het gaat dan onder andere om de locatie van een bijgebouw en overschrijding van de maximumbouwhoogte door een liftopbouw. Deze onderdelen hebben geen of nauwelijks negatief effect op de omwonenden. De afwijkingen zijn in de klankbordgroep met bewoners besproken. De klankbordgroep heeft geen overwegende bezwaren tegen deze afwijkingen. In paragraaf 6.1 van de toelichting worden deze afwijkingen uitgebreid toegelicht.

De 10% afwijkingsmogelijkheid van het college van Burgemeester en Wethouders voor de maximumbouw- en maximumgoothoogte is in dit bestemmingsplan niet opgenomen. De maximumbouw- en goothoogte van de nieuwbouw is expliciet opgenomen in de gebiedsvisie. Gezien het intensieve traject wat aan de totstandkoming van de gebiedsvisie is vooraf gegaan en de vaststelling hiervan door de gemeenteraad, zijn afwijkingen van de gebiedsvisie na vaststelling van dit bestemmingsplan onwenselijk.

2.2 Beoogde ontwikkeling draagt bij aan de woningbehoefte

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat er in Arnhem nog voldoende behoefte is aan nieuwe woningen. In paragraaf 4.4 van de toelichting wordt hier uitgebreid op ingegaan. Een belangrijk deel van deze nieuwbouw is gewenst in het segment 'landelijk wonen' en dan specifiek op een locatie waar cultuur en natuur samenkomt. Daar is hier sprake van.

Het plan voorziet qua type en prijssegment voor de nodige differentiatie, zo worden er appartementen gerealiseerd maar ook grondgebonden woningen (vrijstaand en twee-onder-één-kap). De voorgenomen herontwikkeling draagt bij aan het realiseren van voldoende woningen die aansluiten op de kwalitatieve behoefte. Door de bouw van zorggeschikte appartementen en levensloopbestendige woningen kan deze ontwikkeling ook bijdragen aan de wens van bewoners van Schaarsbergen om in de eigen omgeving te blijven wonen. Bewoners kunnen in de eigen wijk wooncarrière maken.

2.3 Er is een ontheffing voor hogere waarde geluid verleend

De geluidbelasting overstijgt ter plaatse van 1 woning de voorkeurswaarden voor geluidsbelasting vanwege wegverkeerslawaai (de maximale geluidbelasting bedraagt 49 dB). In het Beleidsplan Geluid van de gemeente Arnhem is de locatie waar het plan wordt gerealiseerd getypeerd als laag dynamisch gebied met de functie Natuur. Voor de randen van het voorgenomen plan worden geluidniveaus nagestreefd tot maximaal klasse 'onrustig'. Deze klasse komt overeen met een maximale geluidbelasting van 53 dB. Met een maximale geluidbelasting van 49 dB wordt hier ruimschoots aan voldaan en er wordt dus voldaan aan het gemeentelijk beleid.
Het besluit hogere waarden zal voor de vaststelling van dit bestemmingsplan worden genomen.

3.1 Exploitatieplan is niet noodzakelijk

De gemeente heeft met de initiatiefnemer afspraken gemaakt over de grondexploitatie: er is een overeenkomst gesloten. Het vaststellen van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Er is niet aan alle bezwaren (zienswijzen) tegemoet gekomen

Naar aanleiding van de zienswijzen wordt voorgesteld het bestemmingsplan te wijzigen. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan een aantal punten die zijn genoemd in de zienswijzen. Er zijn echter ook een beperkt aantal onderwerpen waar een andere belangenafweging wordt gemaakt en waar

niet tegemoet wordt gekomen aan de zienswijzen. Dit kan in de vervolgprocedure leiden tot beroep tegen het vastgestelde bestemmingsplan.

Financiën

De gemeente heeft met de ontwikkelaar Dutch Housing Company en de huidige eigenaar Bouwinvest afspraken gemaakt over de grondexploitatie: er is een overeenkomst gesloten. Daarin is onder meer geregeld dat Dutch Housing Company een financiële bijdrage aan de gemeente voldoet ter dekking van de gemaakte kosten zoals genoemd in de artikelen 6.2.3 t/m 6.2.5 Bro. Deze kosten bevatten onder andere de kosten in de openbare ruimte. Omdat het verhaal van de kosten van de grondexploitatie over de in het plan begrepen gronden met deze overeenkomst anderszins verzekerd is, is het maken van een exploitatieplan op grond van artikel 6.12 lid 2 Wro niet nodig.

Uitvoering

Na vaststelling wordt het bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Hierna kan eventueel een beroepsprocedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State volgen. Indien er geen beroep is aangetekend, zijn de plannen na afloop van de beroepstermijn in werking en onherroepelijk.

Aangezien hier sprake van een project waarop artikel 1.1 van de Crisis- en herstelwet (Chw) van rechtswege van toepassing is, kan de eventuele beroepsprocedure sneller wordt doorlopen. Hierdoor is er eerder duidelijkheid over de status van het bestemmingsplan. De rechtsbescherming voor belanghebbenden is, met inachtneming van een aantal kleine onderdelen gelijk. In de publicatie van het vastgestelde bestemmingsplan zal uitdrukkelijk worden aangegeven dat de Chw van toepassing is. Hierdoor is het voor eventuele belanghebbenden op voorhand duidelijk dat deze wet van toepassing is.

Communicatie

<u>Communicatie over de plannen door de ontwikkelaar</u>
In het voortraject is door de ontwikkelaar Dutch Housing Company in overleg met de gemeente veel gecommuniceerd met de omwonenden. In bijlage 2 is een overzicht van deze communicatiemomenten opgenomen.

<u>Communicatie over het bestemmingsplan door de gemeente</u>
Het concept-bestemmingsplan is in het kader van het vooroverleg op grond van artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening naar Provincie en het Waterschap Rijn en IJssel gestuurd. Het waterschap stemt in met de voorgenomen ontwikkeling en is akkoord met de vertaling in het bestemmingsplan. De Provincie heeft aangegeven dat het plan geen Provinciale belangen raakt en dat zij dus geen opmerkingen hebben.
Het ontwerpbestemmingsplan is op de gebruikelijke wijze gepubliceerd in de digitale Staatscourant en Gemeenteblad. Er is tijdens de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan een inloopavond voor de omwonenden worden georganiseerd.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- bijlage 1 zienswijzenrapport
- bijlage 2 Overzicht communicatie met omwonenden RIN-locatie
- vast te stellen bestemmingsplan 'RIN-locatie' (Tekst, verbeelding en bijlage)
- zienswijzen (geanonimiseerd)

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

- zienswijzen (niet geanonimiseerd, vertrouwelijk)

RAADSVOORSTEL

Besluit van

Zaaknummer 275117

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 augustus 2018, Cluster SBR nummer: 275117;

overwegende dat:

a. het bestemmingsplan gewijzigd wordt vastgesteld anders dan naar aanleiding van een zienswijze van gedeputeerde staten of de inspecteur, waardoor het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan op grond van artikel 3.8, lid 4, van de Wet ruimtelijke ordening zes weken na de vaststelling bekendgemaakt moet worden;
b. gedeputeerde staten en de inspecteur op voorhand instemmen met het eerder bekend maken van het besluit wanneer daarbij geen provinciale belangen aan de orde zijn;
c. het bestemmingsplan en de wijzigingen geen betrekking hebben op nationale en/of provinciale belangen;
d. het bestemmingsplan 'RIN-locatie' bouwplannen mogelijk maakt zoals bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening en het kostenverhaal samenhangend met deze bouwplannen op basis van een overeenkomst over grondexploitatie ex afdeling 6.4 Wro anderszins verzekerd is, dat geen faseringseisen noodzakelijk zijn noch het stellen van locatie-eisen;
e. de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Gelet op de artikelen 3.8 en 6.12, lid 2 van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 1.1 van de Crisis- en herstelwet;

besluit:

1. in de zienswijzen van:
   - Dhr. K. Altena
   - Fam. Leuvelink en Fam. Dorrepaal
   - Fam. Schulkes
   - Fam. Boer
   - Fam. Owen
   - Fam. Van de Steeg
   - Fam. Andringa
   - Fam. Stekelenburg
   - Fam. De Neeff
   - Fam. Van Groningen
   - Fam. Tanger
   - Mevr. W. Stempvoort

GEMEENTE Arnhem

- Dhr. Hagdorn
- Mevr. M.N.M. Meijer
- Mevr. M.J. Verstraten Sanders

geen redenen te vinden die leiden tot vaststelling van dit bestemmingsplan in gewijzigde vorm ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan ‘RIN-locatie' zoals dit ter inzage heeft gelegen op grond van artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening;

2. in de zienswijzen van:
   - L.P. Seelen en M.A.E. Van der Heijden

   redenen te vinden die leiden tot vaststelling van dit bestemmingsplan in gewijzigde vorm ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan ‘RIN-locatie' zoals dit ter inzage heeft gelegen op grond van artikel 3.8 Wet ruimtelijke ordening;

3. Vast te stellen het bestemmingsplan 'RIN-locatie', zoals dit plan is vervat in de verbeelding NL.IMRO.0202.769-0301.gml met bijbehorende regels en toelichting waarbij de volgende wijzigingen zijn opgenomen ten opzichte van het ontwerp zoals dat ter inzage heeft gelegen:

   <u>Verbeelding (zie onderstaande afbeelding):</u>
   - maximaal aantal woningen op het bouwblok bij de Merkendal wordt gewijzigd van 7 naar 6;
   - maximale goot- en bouwhoogte aan de voorrzijde van de appartementen aan de Merkendalzijde wordt gewijzigd van 10 naar 9,5 meter;
   - maximale goot- en bouwhoogte aan de achterzijde van de appartementen aan de Merkendalzijde wordt gewijzigd van 6,5 naar 6,8 meter;
   - het bouwvlak aan de achterzijde van de appartementen aan de Merkendalzijde wordt met één meter verschoven (bouwvlak wordt één meter ingekort) en de bestemming Bos wordt één meter vergroot;
   - de maatvoeringsgrens tussen de verschillende maximale hoogtes van de appartementen aan de Merkendalzijde wordt gewijzigd;
   - de functieaanduiding 'specifieke vorm van verkeer -1' wordt iets vergroot.

Regels:

- In artikel 3.1 van de bestemming 'Bos' worden de volgende wijzigingen doorgevoerd:
  - sub d. komt als volgt te luiden: achterpaden van woningen direct grenzend aan de woonbestemming met een maximum breedte van 2 meter;
  - sub e. wordt verwijderd;
  - sub. f. wordt sub e. en komt als volgt te luiden: waterinfiltratievoorzieningen.
- Artikel 3.3 van de bestemming 'Bos' wordt verwijderd.
- Aan artikel 3.5.1 van de bestemming 'Bos' wordt sub k. toegevoegd en komt als volgt te luiden: Het ophogen, egaliseren of ontginnen van de bodem, waaronder tevens wordt verstaan het aanleggen van wegen t.b.v. bestemmingsverkeer.
- Sub d van artikel 12.2 Algemene afwijkingsregels wordt verwijderd en de volgende leden worden hernummerd:

4. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening.

De griffier, De voorzitter,

Gemeente Arnhem

Zaaknummer: 275117

BIJLAGE 1. ONDERDEEL UITMAKEND VAN HET RAADSVOORSTEL

vast te stellen bestemmingsplan “RIN-locatie”

Zienswijzenrapport bestemmingsplan “RIN-locatie”

Voor u ligt het rapport met een samenvatting van de ingediende zienswijzen naar aanleiding van het ontwerpbestemmingsplan “RIN-locatie”.

Er zijn al jaren plannen voor de herontwikkeling van de 'RIN locatie' (het terrein van het voormalig Rijksinstituut voor Natuurbeheer) gelegen tussen de Kemperbergerweg en Menthenbergseweg in Schaarsbergen. Door de nieuwe eigenaar Dutch Housing Company is een plan opgesteld voor de herontwikkeling van het terrein (Sylva's Bos). Basis voor het plan is de Gebiedsvisie RIN-locatie die op 27 januari 2014 door de gemeenteraad is vastgesteld. Het plan maakt in totaal 26 woningen mogelijk en gaat uit van het behoud, de versterking en waar mogelijk het herstel van de aanwezige natuur-, landschaps- en cultuurhistorische waarden.
De plannen passen niet binnen het geldende bestemmingsplan. Het bestemmingsplan 'RIN locatie' voorziet in een juridisch planologisch kader voor de hiervoor genoemde ontwikkeling.

Het ontwerpbestemmingsplan heeft conform artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening met ingang van donderdag 17 mei 2018 gedurende een termijn van 6 weken ter inzage gelegen. Tijdens de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan zijn 4 zienswijzen ingediend waarvan twee zienswijzen door meerdere mensen zijn ondertekend. De zienswijzen zijn binnen de hiervoor genoemde termijn ingediend c.q. verzonden en daarmee - voor wat betreft de termijn van indiening van de zienswijze - ontvankelijk.

Het zienswijzenrapport maakt onderdeel uit van het raadsvoorstel tot vaststelling van dit bestemmingsplan. Onder A. is het overzicht opgenomen van de indieners van de zienswijzen. In onderdeel B. worden de zienswijzen samengevat en volgt de gemeentelijke reactie en een conclusie. Tot slot zijn in onderdeel C. de wijzigingen als gevolg van de zienswijzen en de ambtshalve wijzigingen opgesomd.

A. Naam van de indieners zienswijzen over het ontwerpbestemmingsplan RIN-locatie

	Naam	**Plaats**
1	K. Altena	Arnhem
2	Fam. Leuvelink en Fam. Dorrepaal	Arnhem
	Mede ondertekend door:	
	Fam. Schulkes	Arnhem
	Fam. Boer	Arnhem
	Fam. Owen	Arnhem
	Fam. Van de Steeg	Arnhem
	Fam. Andringa	Arnhem
	Fam. Stekelenburg	Arnhem
	Fam. De Neeff	Arnhem
	Fam. Van Groningen	Arnhem
	Fam. Tanger	Arnhem
3	Mevr. W. Stempvoort	Arnhem
	Dhr. Hagdorn	Arnhem
	Mevr. M.N.M. Meijer	Arnhem
	Mevr. M.J. Verstraten Sanders	Arnhem
4	L.P. Seelen en M.A.E. Van der Heijden	Arnhem

B. Behandeling zienswijzen

In dit hoofdstuk zijn de verschillende zienswijzen samengevat en van een gemeentelijke reactie voorzien. Afgesloten wordt met een voorstel van het college van burgemeester en wethouders aan de gemeenteraad om het plan al dan niet gewijzigd vast te stellen.

De zienswijzen zijn in hun totaliteit beoordeeld. Inhoudende dat onderdelen van de zienswijzen die niet expliciet worden benoemd wel bij de beoordeling zijn betrokken.

Zienswijze 1:

Bezwaren:

a. Er wordt een duidelijk format met "Kop en staart" gemist.
b. In hoofdstuk 1.1 staat de volgende tekst; "Hiermee zijn alle gronden in het plangebied in bezit bij DHC " Dit is niet correct. Naar zeggen van DHC zelf tijdens een informatieavond zal de definitieve levering van het terrein plaatsvinden na goedkeuring van de omgevingsvergunning door de gemeente Amhem.
c. Vanaf hoofdstuk 2.2 wordt enkele malen melding gemaakt van de Sylvahoeve welke met de bijbehorende tuin een gemeentelijk monument vormt. Belangrijk om te vermelden is dat de tuin, voor een deel (als onderdeel van het gemeentelijk monument) in eigendom is van de eigenaar van de Sylvahoeve en voor een deel (tzt) eigendom zal zijn van DHC.
d. Er is onduidelijkheid over het aantal te ontwikkelen woningen. Op sommige plekken wordt 27 woningen genoemd (17 appartementen en 10 grondgebonden woningen) en op een andere plek uitgegaan van 26 woningen. Eenduidigheid is hier van belang.
e. Over de omvang van het plangebied is ook onduidelijkheid. In paragraaf 1.2 wordt een oppervlak vermeld van 17.085 m^2. Echter, in hoofdstuk 4.2.4 wordt aangegeven dat het plangebied een oppervlak heeft van 14.974 m^2.
f. Ten aanzien van de ontsluiting van het terrein wordt onderscheid gemaakt naar gemotoriseerd verkeer en fietsers en wandelaars. Voor gemotoriseerd verkeer zal de ontsluiting plaatsvinden (zo wordt in de tekst vermeld) middels een aansluiting op de Kemperbergerweg. Volledigheidshalve zou daar waar in dit verband "Kemperbergerweg" vermeld staat, dit gewijzigd moeten worden in "hoofdrijbaan van de Kemperbergerweg" conform het besluit van de gemeenteraad enige tijd terug.
g. ln hoofdstuk 5.7.3.2 wordt melding gemaakt van de leemlagen welke op beperkte diepte in het terrein aanwezig zijn. Hier worden deze leemlagen genoemd als aspect in verband met de loop van het grondwater. Aan de leemlagen is echter nog een ander aspect verbonden en dat is die van (ondergrondse) doorgifte van trillingen en daarmee geluid tot op zeker 100 meter afstand. Ook voor dit aspect wil ik aandacht vragen en zou dit ergens is het plan opgenomen willen zien. Dit om te voorkomen dat er veroorzakers van geluid (warmtepompen ?) op een leemlaag geplaatst worden waardoor omwonenden geluids(trilling)overlast zouden kunnen ervaren.
h. Aan het einde van de een na laatste alinea van hoofdstuk 6.1 staat; "Voorliggend bestemmingsplan voorziet in de gewenste juridisch planologische kaders om het nieuwe schoolgebouw te realiseren." Dit klopt niet.
i. In hoofdstuk 6.2, waar het gaat over zone 4 wordt gesproken over het "voornemen" om de Sylvalaan te behouden. Reclamant gaat ervan uit dat hier geen sprake is van een "voornemen" maar dat dat een "eis" en "verplichting" is vanuit de gemeente?
j. De volgende zin is erg onduidelijk; "Voor de bouwvoorschriften per gebiedsvisie wordt verwezen naar de Gebiedsvisie."

Beantwoording:

Het is prettig dat de heer Altena de toelichting van het bestemmingsplan kritisch heeft doorgenomen en zijn opmerkingen op papier heeft gezet. De toelichting is, ondanks dat het niet juridisch bindend is, een belangrijk onderdeel van het bestemmingsplan en de toelichting moet kloppen. De toelichting maakt geen onderdeel uit van het juridisch bindend deel van het bestemmingsplan dus formeel is er geen sprake van het gewijzigd vast stellen van het bestemmingsplan indien de toelichting wordt aangepast.

Hieronder wordt per onderdeel gereageerd.

a. Deze opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.
b. De tekst is aangepast. De gronden van de RIN-locatie waren grotendeels in eigendom van Bouwinvest en voor een klein deel van woningbouwcorporatie Portaal. De gronden van woningbouwcorporatie Portaal zijn door DHC aangekocht en in eigendom. In december 2016 heeft Dutch Housing Company (DHC) een koopovereenkomst gesloten met Bouwinvest over de

gronden van de RIN-locatie. Hierin is opgenomen dat DHC eigenaar wordt nadat de omgevingsvergunnning voor de bouw onherroepelijk is worden.

c. Aan paragraaf 2.2 is toegevoegd dat de Sylvahoeve en een deel van de tuin particulier bezit zijn. Het overgebleven deel van de tuin wordt eigendom van de ontwikkelaar van de RIN-locatie.
d. Het woningaantal is tijdens de planvorming gewijzigd. Er was eerst een plan met 27 woningen maar dat is aangepast naar 26 woningen. Het bestemmingsplan is hier niet volledig op aangepast en dat zal worden hersteld.
e. Het oppervlak in paragraaf 1.2 is gewijzigd naar 14.974 m^2.
f. De toelichting van het bestemmingsplan is op dit onderdeel voor meerdere uitleggen vatbaar. Dat is niet de bedoeling en dit wordt aangepast. De ontsluiting van de RIN-locatie zal, conform genomen raadsbesluit van 29 januari 2018, plaatsvinden op de hoofdrijbaan van de Kemperbergerweg en niet op de parallelrijbaan.
g. De gemeente is niet bekend met het geschetste probleem van de leemlagen. Leemlagen komen in Arnhem op veel plekken voor en er heeft zich geen probleem voorgedaan met ondergrondse doorgifte van trillingen door bijvoorbeeld warmtepompen.
   Bij de realisatie van de woningen zullen lucht-warmtepompen worden gebruikt. Deze komen niet in de grond. Er zijn geen plannen om koud-warmte opslag of andere voorzieningen in de bodem toe te passen.
h. De tekst is aangepast.
i. Deze tekst is aangepast en komt als volgt te luiden: *"De Sylvalaan wordt niet betrokken bij het herontwikkeling en zal in de bestaande vorm behouden blijven. Alleen het hek langs de Sylvalaan zal worden vervangen door een natuurlijke afscheiding die beter past in het landschap.".*
j. De tekst is aangepast.

Voorstel college:
Naar aanleiding van deze zienswijze zal de toelichting worden aangepast. De toelichting maakt geen onderdeel uit van het juridisch bindend deel van het bestemmingsplan dus formeel is er geen sprake van het gewijzigd vast stellen van het bestemmingsplan.

Zienswijze 2:

Bezwaren:
Op 18 mei 2018 heeft het college het ontwerpbestemmingsplan RIN-locatie met het plan-identificatienummer NL.IMRO.0202.769-0201 ter inzage gelegd. Via deze brief willen wij als bewoners van de parallelweg van de Kemperbergerweg hierop een zienswijze indienen.

Wij hebben er in het voortraject voor gepleit om de ontsluiting van de RIN-locatie niet via de parallelweg van de Kemperbergerweg te laten plaatsvinden maar middels een directe aansluiting op de hoofdrijbaan van de Kemperbergerweg.

In het voorliggende ontwerpbestemmingsplan lijkt het erop dat aan deze wens tegemoet wordt gekomen. De tekst maakt echter een ruimere interpretatie mogelijk. Ondergetekenden zouden dan ook graag zien dat daar waar in verband met de ontsluiting gesproken wordt over de '"Kemperbergerweg", deze gewijzigd wordt in "hoofdrijbaan van de Kemperbergerweg". Reclamanten

Beantwoording:
De toelichting van het bestemmingsplan is op dit onderdeel voor meerdere uitleggen vatbaar. Dat is niet de bedoeling en dit wordt aangepast. De ontsluiting van de RIN-locatie zal, conform genomen raadsbesluit van 29 januari 2018, plaatsvinden op de hoofdrijbaan van de Kemperbergerweg en niet op de parallelrijbaan.

Voorstel college:
Naar aanleiding van deze zienswijze zal de toelichting worden aangepast. De toelichting maakt geen onderdeel uit van het juridisch bindend deel van het bestemmingsplan dus formeel is er geen sprake van het gewijzigd vast stellen van het bestemmingsplan.

Zienswijze 3:

Bezwaren:
Ietwat verscholen in de tekst van het plan is in hoofdstuk 4.2.1, de volgende zin opgenomen;
"Het terrein zal openbaar toegankelijk zijn en visueel verbonden blijven met de Sylvalaan."

De indieners van de zienswijze maken bezwaar tegen het feit dat het terrein ook voor anderen dan de bewoners van de te realiseren woningen, medewerkers van de noodzakelijke openbare diensten (vuilophaaldienst, politie, brandweer en ambulances) en gasten van de bewoners, toegankelijk zal zijn. Wij hebben begrepen dat het in de bedoeling ligt om de "verlaagde tuin", maar ook het centraal gelegen parkje voor eenieder open te stellen. De argumentatie voor het bezwaar hiertegen zijn:

- De kern van het bezwaar is gelegen in het feit dat het openbaar toegankelijk maken van met name de "verlaagde tuin" een aanmerkelijke inbreuk betekent op het woongenot en de privacy. De achtertuinen van de indieners van deze zienswijze grenzen direct aan bedoelde "verlaagde tuin". Als daar, middels dit bestemmingsplan, eenieder (anderen dan de eigenaren) gebruik van kan maken kan/zal dit leiden tot het verstoren van de rust waarvan sommigen van ons al meer dan 40 jaar hebben genoten.
- Het terrein, aangemerkt als RIN-locatie is gedurende haar gehele historie nooit openbaar toegankelijk geweest. Vanaf begin 20ste eeuw tot de 60'er jaren was het als landgoed privé eigendom. Daarna is het eigendom overgegaan naar het Rijksinstituut voor Natuurbeheer en ook toen was het terrein slechts toegankelijk voor werknemers en leveranciers en dienstverleners.
- Voor een wijziging van het te realiseren bouwplan bestaat ook geen enkele noodzaak voor het openbaar toegankelijk maken van het terrein.
- Het totale gebied zal gezamenlijk eigendom worden van de eigenaren van de te realiseren woningen. Zij zullen daarmee ook verantwoordelijk zijn voor het onderhoud en de kosten hiervan moeten opbrengen. In hoeverre is het redelijk te noemen dat anderen daar het gemak/genot van hebben?
- Het gegeven dat de "verlaagde tuin" onderdeel is van een gemeentelijk monument is ook al niet "per definitie" een reden om deze openbaar toegankelijk te laten zijn. De Sylvahoeve en het daarbij behorende perceel is ook onderdeel van het gemeentelijk monument maar daarmee niet openbaar toegankelijk.
- Het is een vreemde constructie om, in de wetenschap dat het hier een privé terrein betreft (gezamenlijk eigendom van de eigenaren van de woningen), middels een bestemmingsplan de verplichting wordt opgelegd om dit voor eenieder open te stellen.

De indieners van de zienswijze zijn van mening voldoende reden te zien in het argument dat onze privacy en woongenot worden aangetast indien het terrein openbaar toegankelijk wordt. Mocht dit niet als eis uit het bestemmingsplan worden verwijderd, dan zullen ondergetekenden zich genoodzaakt voelen zich te laten adviseren inzake het indienen van een claim als gevolg van planschade.

Beantwoording:
Aanleiding voor bovenstaande zienswijze is de volgende zin in de toelichting *"Het terrein zal openbaar toegankelijk zijn en visueel verbonden blijven met de Sylvalaan"*. Verder wordt in de zienswijze gesuggereerd dat middels het bestemmingsplan de verplichting wordt opgelegd om het terrein van de RIN-locatie voor eenieder open te stellen. Dat is niet het geval. Een bestemmingsplan regelt niet de mate van toegankelijkheid of het eigendom. Een bestemmingsplan regelt welke functie ergens is toegestaan zoals wonen, verkeer of groen maar niet of deze gronden openbaar (toegankelijk) of privé zijn. Een bestemmingsplan kan dat ook niet regelen. Daar is andere wetgeving voor zoals de Wegenverkeerswet.
Het bestemmingsplan regelt wel dat de verlaagde tuin moet worden hersteld conform het herstelplan (zie bijlage 2 bij de regels). Dat moet zijn gebeurd binnen één jaar na het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

De gemeente heeft de wens dat het terrein openbaar toegankelijk is. Het toekomstige buurtje moet onderdeel uitgaan maken van de wijk en via meerdere routes bereikbaar zijn. Een buurtje dat met een poort wordt afgesloten van de rest van de wijk is ongewenst (dus geen 'gated community'). Dit geldt zowel voor het verblijfsgebied rondom de woningen als voor de tuin van de Sylvahoeve ('de verlaagde tuin').

De kans op mogelijke aantasting van privacy en woongenot door dit nieuwe bestemmingsplan die door de bewoners wordt genoemd in de zienswijze wordt niet gedeeld. De gemeente is van mening

dat met deze ontwikkeling het gebied aanzienlijk wordt verbeterd. De restauratie van de tuin van de Sylvahoeve maakt hier integraal onderdeel van uit. Gezien de locatie, functie en inrichting van de tuin (met een groene afscherming naar de tuinen van de aanliggende woningen) is de verwachting dat dit geen nadelige effecten heeft voor omwonenden. Daarnaast is het juridisch belangrijk dat de ruime mogelijkheden voor o.a. de tuin uit het geldende bestemmingsplan (bestemming Maatschappelijk-onbebouwd waar bijvoorbeeld parkeerplaatsen in zijn toegestaan) wordt gewijzigd naar de bestemming 'Groen-landschap en park'. Hiermee wordt de groene uitstraling en de monumentale waarden van de tuin beschermd. Dat is in de huidige situatie niet het geval.

De conclusie is dat het bestemmingsplan de openbare toegankelijkheid niet regelt. Aanpassing van het bestemmingsplan naar aanleiding van deze zienswijze is dan ook niet noodzakelijk. Verder is de gemeente van mening dat dit bestemmingsplan voor de omwonenden geen nadelige effecten met zich meebrengt.

Voorstel college:
Het voorstel is om het bestemmingsplan naar aanleiding van deze zienswijze niet gewijzigd vast te stellen.

Zienswijze 4: L.P. Seelen en M.A.E. Van der Heijden

Bezwaren:
a. Er is onduidelijkheid over het maximum aantal woningen dat het bestemmingsplan mogelijk maakt. In de toelichting wordt zeer geregeld een aantal van 27 woningen genoemd, soms ook uitgesplitst naar 17 appartementen, 4 twee-onder-een-kap woningen, en 6 vrijstaande woningen. Maar in artikel 4.3 wordt, bij de bepaling of er voldaan is aan de gemeentelijke parkeernorm, gerekend met 26 woningen. Ook tijdens de laatste bijeenkomst van de klankbordgroep is het aantal van 26 vermeld. Overal waar in de toelichting gesproken wordt over 27 woningen, dient dit daarom veranderd te worden in 26.
   Ook in de plankaart dient het maximum aantal woningen aangepast te worden, want nu telt dit op tot een totaal van 27.
b. Artikel 7.3.3 van de toelichting: Hier dient de mogelijkheid voor het creëren van extra parkeervoorzieningen binnen de bestemming Bos te vervallen.
c. Artikel 3 van de regels: Dit artikel lijkt grotendeels zonder aanpassingen overgenomen te zijn uit andere bestemmingsplannen, en dient daarom sterk ingekort en aangepast te worden aan de situatie op de RIN-locatie.
   1. Artikel 3.1, lid d (vormen van extensieve recreatie) en e (instandhouding van onverharde wegen) dienen verwijderd.
   2. Artikel 3.1, lid f: Alleen waterinfiltratievoorzieningen dienen hier genoemd te worden.
   3. Artikel 3.1: Er dient hier een extra lid toegevoegd te worden, die duidelijk de in de gebiedsvisie beschreven functie van de strook bos aan de zijde van Merkendal vastlegt, namelijk die van 'afschermend groen' (zie ook artikel 6.2 van de toelichting) en 'groene buffer' (zie artikel 4.2.3 van de toelichting).
   4. Artikel 3.3. Dient in zijn geheel verwijderd te worden. (Erf- of terrein afscheidingen zijn niet van toepassingen binnen de bestemming Bos, hooguit langs de randen daarvan; voederbergingen zijn zinloos en onnodig in die smalle stroken, en extensieve recreatie is onmogelijk).
   5. Artikel 3.4. Mag blijven staan, maar lijkt mij zinloos.
   6. Artikel 3.5.1: Bij de opsomming van de verboden valt op dat een verbod ontbreekt dat wél genoemd wordt bij de dubbelbestemming Waarde-Landschap, namelijk "het ophogen, egaliseren of ontginnen van de bodem, waaronder tevens wordt verstaan het aanleggen van wegen t.b.v. bestemmingsverkeer". Voor de volledigheid dient dat verbod ook toegevoegd te worden aan artikel 3.5.1. Een alternatieve oplossing is om ook de bestemming Bos de dubbelbestemming Waarde-Landschap te geven.
d. Artikel 12.2, lid d van de regels. Volgens Dutch Housing Company komen er geen dakterrassen op de appartementengebouwen; om te voorkomen dat toekomstige bewoners dat wel willen realiseren, dient dit lid verwijderd te worden.
e. Plankaart: Hier valt op dat het in de toelichting genoemde appartementengebouw aan de zijde van Merkendal niet eens gebouwd zou mogen worden volgens de hoogte aanduidingen op de plankaart, omdat het trappenhuis ongeveer 3 meter hoger wordt dan de ter plekke toegestane hoogte volgens de plankaart, en daar komt dan ook nog de liftbouw bovenop. Door de indiener van de zienswijze is tegenover DHC al aangegeven dat die overschrijding (mits de liftopbouw laag

gehouden wordt) ten opzichte van de gebiedsvisie acceptabel is, maar de plankaart dient wel hierover duidelijkheid te scheppen.

Beantwoording:

a. Het woningaantal is tijdens de planvorming gewijzigd. Er was eerst een plan met 27 woningen maar dat is aangepast naar 26 woningen. Het bestemmingsplan is hier niet volledig op aangepast en dat zal worden hersteld.
   Naast de toelichting moet ook de verbeelding worden aangepast. Op de verbeelding is per bouwvlak het maximaal aantal woningen aangegeven. Op één bouwvlak (aan de zijde van de Merkendal) staat dat hier maximaal 7 woningen zijn toegestaan. Het voorstel is om dit te wijzigen naar maximaal 6 woningen. Daarmee zijn er maximaal 26 woningen toegestaan.
b. De paragraaf waarna wordt verwezen maakt onderdeel uit van de toelichting en bevat een uitleg van de wijze waarop de regels werken. Hier wordt aangegeven dat er een omgevingsvergunning voor aanleg noodzakelijk is indien er parkeervoorzieningen aangelegd worden. Binnen de bestemming 'Bos' zijn parkeerplaatsen alleen toegestaan indien dit op de verbeelding als zodanig is aangeduid. Het bestemmingsplan biedt niet de mogelijkheid tot het creëren van extra parkeerplaatsen buiten de zone die op de verbeelding is aangegeven.
c. Bij de bestemming Bos is de standaard regeling gebruikt en deze is op onderdelen aangepast op dit bestemmingsplan. De opmerkingen van de indieners van de zienswijze zijn gericht op de mogelijkheid in de strook met de bestemming 'Bos' aan de zijde van de woningen aan de Merkendal. Er is nog eens kritisch gekeken naar dit artikel en hieronder wordt op de opmerkingen gereageerd:
   1. Het mogelijk maken van vormen van extensieve recreatie (sub e.) is opgenomen om wandelpaden in de bestemming 'Bos' te kunnen aanleggen. Behalve ten behoeve van de bereikbaarheid van de achterzijde van een aantal woningen, zijn er geen wandelpaden gepland binnen de bestemming. Het voorstel is om Sub d. te vervangen door 'achterpaden van woningen direct grenzend aan de woonbestemming met een maximum breedte van 2 meter'.
      De instandhouding van onverharde paden was opgenomen om het bestaande pad naar de Sylvahoeve mogelijk te maken. Dit pad heeft in het ontwerpbestemming een 'Verkeer-verblijf' bestemming gekregen. Hierdoor kan sub e. worden geschrapt.
   2. Het voorstel is om dit aan te passen. Er is geen oppervlakte water binnen de bestemming aanwezig.
   3. Dit heeft juridisch geen meerwaarde. Het gaat om toelatingsplanologie en het planten van afschermend groen is toegestaan binnen deze bestemming. Door de overige aanpassingen van dit artikel kunnen er ook geen andere voorzieningen binnen de bestemming worden gerealiseerd.
   4. Artikel 3.3 bevat een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid voor het college. Dit artikel is opgenomen om in de toekomst de genoemde bouwwerken eventueel mogelijk te maken indien wordt voldaan aan de in dit artikel opgenomen voorwaarden. Naar aanleiding van de zienswijze is hier nog eens kritisch naar gekeken en beoordeeld dat dit artikel kan worden geschrapt.
   5. De verboden gebruiksbepaling is een standaard bepaling die duidelijk maakt dat deze functies niet zijn toegestaan. Daarom zal deze blijven staan.
   6. Het verbod: "het ophogen, egaliseren of ontginnen van de bodem, waaronder tevens wordt verstaan het aanleggen van wegen t.b.v. bestemmingsverkeer" wordt toegevoegd aan artikel 3.5.1. als sub k.
d. Het is inderdaad niet de bedoeling dat er op de daken van woningen dakterrassen kunen worden gerealiseerd. Dit artikel kan dan ook worden geschrapt.
e. De liftopbouw en het trappenhuis zijn in eerste instantie ingeschat als ondergeschikte bouwonderdelen. Bij nader inzien volgen wij de zienswijze dat het goed is om hier duidelijkheid over te scheppen en zichtbaar te maken op de verbeelding. Voor dit onderdeel is het voorstel om de verbeelding te wijzigen.

Voorstel college:

De zienswijze geeft aanleiding om het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen. De wijzigingen zijn opgenomen in onderdeel C op de volgende pagina en in het dictum van het raadsbesluit.

C. Wijzigingen

Hierna zijn de van belangzijnde wijzigingen in het bestemmingsplan als gevolg van de ingediende zienswijzen wijzigingen opgesomd.

Wijzigingen als gevolg van zienswijzen

Verbeelding:
- maximaal aantal woningen op het bouwblok aan de Merkendalzijde wordt gewijzigd van 7 naar 6 (zie onderstaande afbeelding);
- de maatvoeringsgrens tussen de verschillende maximale hoogtes van de appartementen aan de Merkendalzijde wordt gewijzigd zodat het trappenhuis en de liftopbouw binnen het gebied valt met een maximum goot- en maximum bouwhoogte van 10 meter.

Regels:
- In artikel 3.1 van de bestemming 'Bos' worden de volgende wijzigingen doorgevoerd:
  - sub d. komt als volgt te luiden: achterpaden van woningen direct grenzend aan de woonbestemming met een maximum breedte van 2 meter;
  - sub e. wordt verwijderd;
  - sub. f. wordt sub e. en komt als volgt te luiden: waterinfiltratievoorzieningen.
- Artikel 3.3 van de bestemming 'Bos' wordt verwijderd.
- Aan artikel 3.5.1 van de bestemming 'Bos' wordt sub k. toegevoegd en komt als volgt te luiden: Het ophogen, egaliseren of ontginnen van de bodem, waaronder tevens wordt verstaan het aanleggen van wegen t.b.v. bestemmingsverkeer.
- Artikel 12.2, lid d wordt verwijderd en de volgende leden worden hernummerd:

Ambtelijke wijzigingen als gevolg van zienswijzen

Naast de wijzigingen naar aanleiding van de zienswijzen worden ook een aantal kleine ambtelijke wijzigingen voorgesteld. De architect heeft de bouwtekeningen van de nieuwe woningen afgerond en hierbij zijn een paar kleine strijdigheden met het ontwerpbestemmingsplan geconstateerd. Deze afwijkingen zijn beperkt en passen binnen de uitgangspunten van de gebiedsvisie. Het gaat om de volgende wijzigingen:

Verbeelding:
- maximale goot- en bouwhoogte aan de achterzijde van de appartementen aan de Merkendalzijde wordt gewijzigd van 6,5 naar 6,8 meter;
- de functieaanduiding 'specifieke vorm van verkeer -1' wordt iets vergroot om de mogelijkheid te houden voor de bewoners van de Kemperbergerweg om via de achterzijde hun tuin te bereiken.

Voorgestelde wijzigingen verbeelding vast te stellen bestemmingsplan 'RIN-locatie'

Zaaknummer: 229306

Bijlage 2 bij collegenota/raadsvoorstel 'vaststellen bestemmingsplan RIN locatie'

Overzicht communicatie met omwonenden RIN-locatie/Sylva's Bos (mede n.a.v. motie Samenwerking met de stad)

- **Bijeenkomst gemeente / Dorpsraad Schaarsbergen / Dutch Housing Company**

  22 februari 2017

  Kennismaking: uitwisselen inzichten en wensen voor ontwikkeling Sylva's Bos

  Afgesproken dat wij gezamenlijk optrekken en gebruik maken van betrokkenheid en netwerk Dorpsraad.

- **Informatieavonden met omwonenden en geïnteresseerden:**

  11 april 2017: presentatie eerste schetsen en ideeën invulling stedenbouwkundige uitwerking.

  11 juli 2017: presentatie aangepast stedenbouwkundige uitwering op basis van de wens van omwonenden en klankbordgroep om appartementen toe te voegen en een centraal ontmoetingsplein in het plan op te nemen.

  15 november 2017: presentatie schetsontwerp van het landschapsontwerp door Buro Lubbers en presentatie voorlopig ontwerp van de woningen en de appartementen door Mulleners + Mulleners Architecten.

- **Klankbordgroepbijeenkomsten**
  De klankbordgroep bestaat uit 16 direct betrokkenen en omwonenden, inclusief leden van de Dorpsraad Schaarsbergen. Er zijn tot nu toe vier klankbordgroep bijeenkomsten geweest.
  De notulen van de klankbordbijeenkomsten staan in de bijlage.

  14 juni 2017

  27 juni 2017

  7 november 2017

  12 april 2018

  Van de laatste klankbordvergadering is nog geen notulen aanwezig.
  Tijdens deze klankbordvergadering is het cultuurhistorisch onderzoek, voorlopig ontwerp en het concept-bestemmingsplan gepresenteerd. De avond verliep in een prettige sfeer.
  Tevens zijn de afwijkingen op de gebiedsvisie gepresenteerd. De meeste afwijkingen waren voor de klankbordgroep akkoord (berging buiten de bouwzone, liftopbouw door belemmeringshoek en aanpassen NAP-peil op werkelijk gemeten hoogte). De meesten zijn ook akkoord met de andere afwijkingen. Een enkeling wil zich hierop nog beraden (afwijkingen goothoogte appartementengebouw en grondgebonden woningen bij Sylvahoeve).

- **Locatiebezoek inpassing woningen en infrastructuur in bosgebied: Bijeenkomst gemeente / Dutch Housing Company**

  6 september 2017

  Door middel van linten is de bebouwing en de infrastructuur uitgezet in het bos. Gezamenlijk met de landschapsarchitect, ambtenaren van de gemeente en vertegenwoordigers van de ontwikkelaar is besproken hoe de nieuwe woningen in de boszone kunnen worden ingepast. Op basis van dit gesprek is de breedte van de weg smaller gemaakt en is de positie van woningen aangepast om bomen te kunnen sparen.

- **Bijeenkomst verkeersontsluiting: Dorpsraad Schaarsbergen/ gemeente / Dutch Housing Company**

  6 september 2017 in Trix

  Bespreking om te onderzoeken hoe wij de wens van de buurt om de snelheid op de Kemperbergerweg te verlagen en een rechtstreekse ontsluiting van Sylva's Bos mogelijk kunnen maken binnen de randvoorwaarden van het verkeersbeleid en de beschikbare budgetten. Een rechtstreekse aansluiting blijkt de duurste variant en hiervoor is vooralsnog geen dekking.

- **Gesprek met bewoners en wethouder Ritsema over de petitie afwaardering Kemperbergerweg**

  27 september 2017

  Gesprek met dhr. Seelen, dhr. Altena, wethouder Ritsema en dhr. Smits waarbij de petitie afwaardering Kemperbergerweg met 237 handtekeningen wordt aangeboden. De gemeente is bereid mee te werken aan de afwaardering van de Kemperbergerweg van 80 km/u naar 60 km/u. Voorwaarde is dat hiervoor budget beschikbaar is.

- **Klankbordwandeling met verschillende Groen Organisaties/Dutch Housing Company/ gemeente**

  7 november 2017

  Deelnemers bestonden uit leden van:

  - Groen Forum Arnhem
  - Vereniging Stadsschoon Arnhem
  - Gelderse Natuur en Milieufederatie

  Samen met Buro Lubbers een toelichting gegeven op het landschapsontwerp en de inpassing van woningbouw in het bos. Met speciale aandacht voor flora en fauna. Reactie van de deelnemers was erg positief. Zij waarderen de zorgvuldigheid waarmee de natuur en waterberging wordt ingepast in het ontwerp.

- **Gesprek met bewoners van de parallelweg van de Kemperbergerweg**

9 november 2017

Naar aanleiding van de brief van bewoners van de parallelweg vindt er een gesprek plaats met een afvaardiging van bewoners, wethouder Ritsema, dhr. Smits en mevr. Frederix

Toegezegd wordt dat er ook naar een goedkopere variant wordt gekeken voor een rechtstreekse aansluiting op de Kemperbergerweg. Ook wordt afgesproken dat wordt onderzocht of de afwaardering van de Kemperbergerweg gefinancierd kan worden. Op dat moment is de financiële dekking nog niet rond.

- **Besluitvorming Gemeenteraad ontsluiting Sylva's Bos**
  Op 29 januari heeft de gemeenteraad vastgesteld dat de locatie rechtstreeks wordt ontsloten via de Kemperbergerweg, waarbij de Kemperbergerweg wordt afgewaardeerd van 80 naar 60 km/ uur.

- **Gesprekken met dhr. Heymen bewoner Sylvahoeve en DHC**

  December 2017 – maart 2018

  De SylvaHoeve en de 'geheime tuin' vormen belangrijke onderdelen bij de ontwikkeling van Sylva's Bos. In verschillende gesprekken is samen met de heer Heymen verkent op welke wijze de (cultuurhistorische) belangen van de SylvaHoeve met de belangen van de toekomstige bewoners van Sylva's Bos in evenwicht gebracht kunnen worden. Hierbij is gekeken naar onderdelen als: het herstellen van de geheime tuin, het creëren van een verbinding met de woonwijk aan de zijde van de Menthenbergseweg, het aansluiten van het terrein van de SylvaHoeve op de nieuwe ontwikkeling en het waarborgen van auto bereikbaarheid van de SylvaHoeve via de Kemperbergerweg.

  De heer Heymen geeft aan dat hij positief staat tegenover de woningbouwontwikkeling Sylva's Bos, met de kanttekening dat er voor de SylvaHoeve een bevredigend toekomstperspectief neergelegd moet worden voor behoud van de cultuurhistorische waarden van het landgoed en de geheime tuin. Het waarborgen van privacy en rust aan de zijde van de geheime tuin is een belangrijke factor.

- **Gesprekken en e-mail correspondentie tussen dhr. Altena en dhr. Seelen en DHC**

  December 2017- maart 2018

  Met dhr. Altena en dhr. Seelen is er ook na de klankbordgroepbijeenkomst in november steeds contact geweest inzake de verdere ontwikkeling van Sylva's Bos. Zo heeft dhr. Altena de zoektocht naar informatie over de geheime tuin ondersteund door het aanleveren van fotomateriaal en het leggen van contact met de (klein)kinderen van de voormalige tuinman van de geheime tuin.

  In maart is er tijdens een gesprek met de heren gesproken over de afwijkingen van het ontwerpbestemmingsplan t.o.v. de gebiedsvisie en hebben beiden ingestemd met de door DHC voorgestelde invulling waaronder de gedeeltelijke afwijking in goothoogte en het plaatsen van de berging van één van de bosvilla's buiten het bouwvlak.

  Afspraak is dat DHC periodiek overleg voert over de voortgang van de ontwikkeling.

- **Inloopavond voor bewoners over het ontwerpbestemmingsplan**

  7 juni 2018

  Op 7 juni 2018 is door de gemeente Arnhem en DHC een inloopavond georganiseerd waar het ontwerpbestemmingsplan kon worden bekeken. Daarnaast werden de laatste plannen voor de nieuwbouw gepresenteerd.

  Geplande communicatie
  Tijdens ter inzage termijn van het ontwerpbestemmingsplan:
  - wandeling voor raadsleden in het gebied

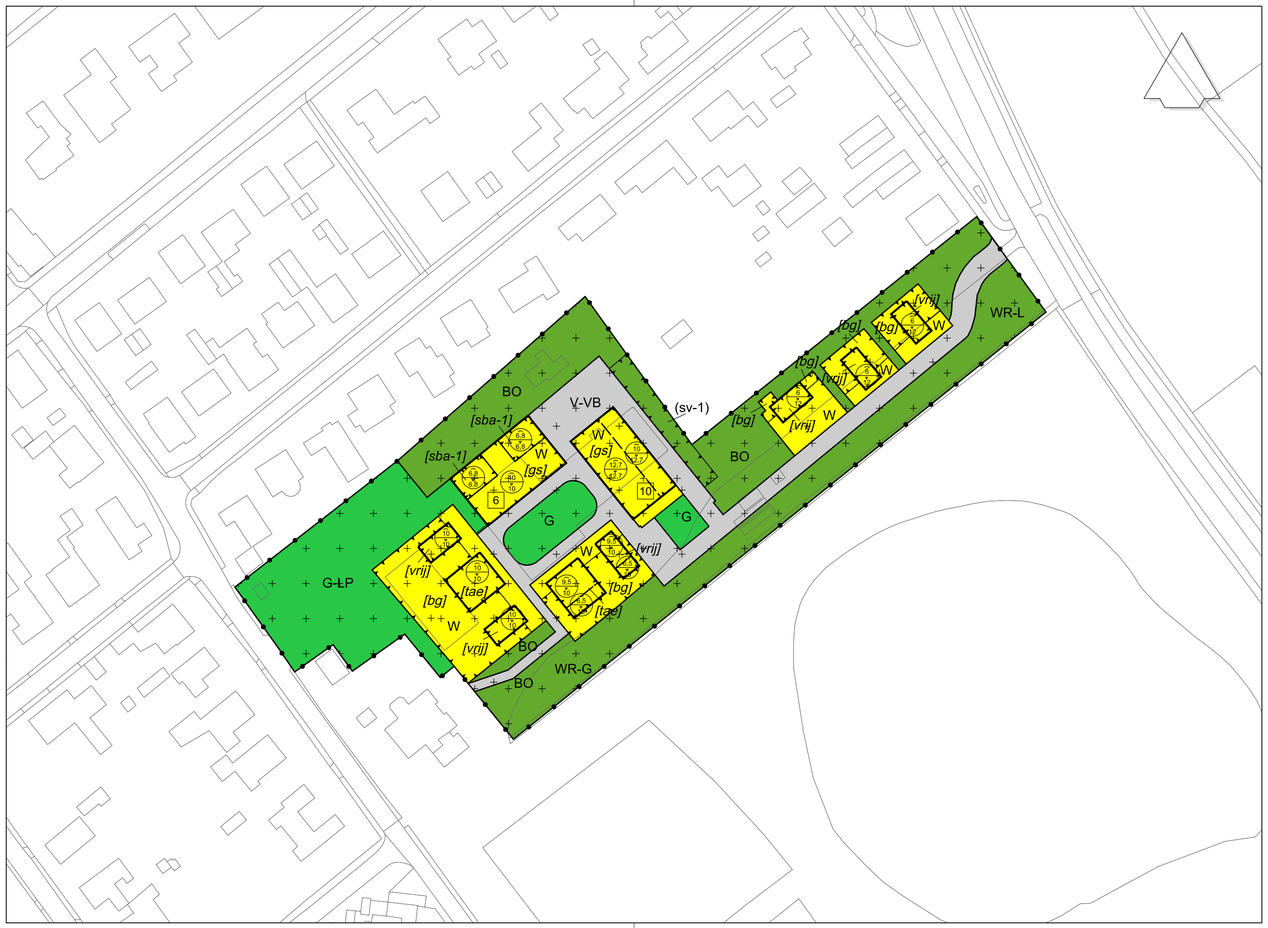

Plangebied

Plangebiedgrens

Bestemmingen

BO — Bos

G — Groen

G-LP — Groen - Landschap en park

V-VB — Verkeer - Verblijfsgebied

W — Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-G — Waarde - Geomorfologie

WR-L — Waarde - Landschap

Functieaanduidingen

(sv-1) — specifieke vorm van verkeer - 1

Bouwvlak

bouwvlak

Bouwaanduidingen

[bg] — bijgebouwen

[gs] — gestapeld

[sba-1] — specifieke bouwaanduiding - 1

[tae] — twee-aaneen

[vrij] — vrijstaand

Maatvoeringaanduidingen

maatvoeringsvlak

maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)

E — maximum aantal wooneenheden

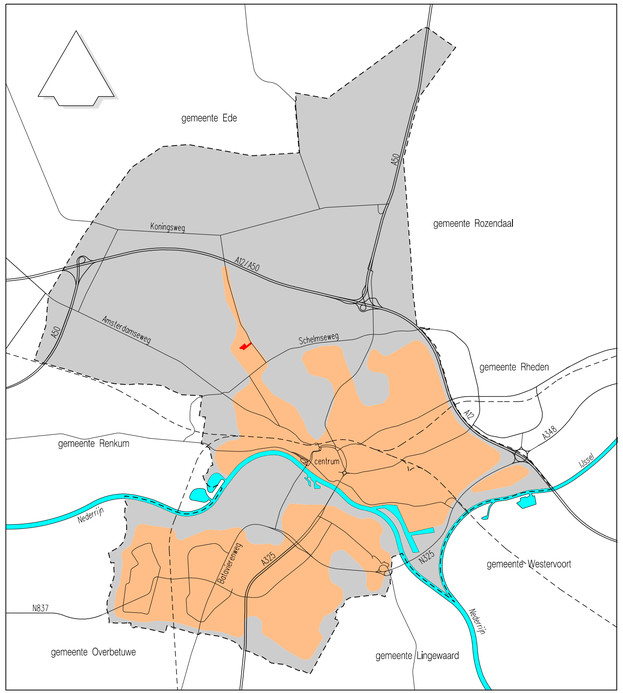

BESTEMMINGSPLAN RIN-LOCATIE

planstatus	datum:	getekend:
● ontwerp	18-05-2018	
● vast te stellen	sept. '18	
○ vastgesteld		
○ in werking		
○ onherroepelijk		

schaal: 1:1000 | getekend: | tekeningnummer: NL.IMRO.0202.769-0301

© Nadruk verboden

Strategie, Beleid en Regie, beleidsdomein Fysiek

Eusebiusbuitensingel 53, Postbus 9029, 6800 EL ARNHEM
Tel.: 0900-1809, fax: 026-3774830, gemeente@arnhem.nl

GEMEENTE Arnhem

Bestemmingsplan

RIN-locatie

Toelichting

van het bestemmingsplan
RIN-locatie
(plannummer: NL.IMRO.0202.769-0301)

Hoofdstuk 1 Inleiding 7
1.1 Aanleiding 7
1.2 Situering en begrenzing plangebied 7
1.3 Opzet bestemmingsplan 8
1.4 Geldende plannen 8
1.5 Leeswijzer 9

Hoofdstuk 2 Beschrijving bestaande situatie 11
2.1 Historische ontwikkeling 11
2.2 Ruimtelijke en functionele structuur 11
2.3 Verkeer en parkeren 14
2.4 Monumenten en archeologie 18
2.5 Groenstructuur 18

Hoofdstuk 3 Ruimtelijke beleid en regelgeving 19
3.1 Inleiding 19
3.2 Ruimtelijk beleid 19
3.2.1 Rijksbeleid 19
3.2.2 Provinciaal beleid 20
3.2.3 Gemeentelijk beleid 23
3.3 Welstandsbeleid 25
3.3.1 Welstandsnota Arnhem 2015 25
3.4 Verkeersbeleid 26
3.4.1 Rijksbeleid 26
3.4.2 Provinciaal beleid 26
3.4.3 Gemeentelijk beleid 26
3.5 Milieu- en omgevingsbeleid 27
3.6 Erfgoednota 'Panorama Arnhem'' 27
3.7 Groenvisie 2017-2035 27
3.8 Gebiedsvisie RIN-locatie 29

Hoofdstuk 4 Ruimtelijke- en programmatische aspecten van de ontwikkelingen 31
4.1 Inleiding 31
4.2 Ruimtelijke opzet en structuur 31
4.2.1 Algemeen 31
4.2.2 Wonen 32
4.2.3 Stedenbouw 32
4.2.4 Groen(balans) 32
4.3 Verkeer en parkeren 34
4.3.1 Verkeer 34
4.3.2 Parkeren 35
4.3.3 Conclusie 36
4.4 Ladder voor Duurzame Verstedelijking 36
4.4.1 Stedelijke ontwikkeling 36

4.4.2 Laddertoets 36
4.4.3 Behoefte 36
4.4.4 Bestaand stedelijk gebied 37
4.4.5 Conclusie 37

Hoofdstuk 5 Milieu- en omgevingsaspecten 39
5.1 Inleiding 39
5.2 Geluid 39
5.2.1 Wettelijk kader 39
5.2.2 Onderzoek 39
5.2.3 Conclusie 40
5.3 Luchtkwaliteit 40
5.3.1 Wettelijk kader 40
5.3.2 Onderzoek / beoordeling 40
5.3.3 Conclusie 40
5.4 Hinder 41
5.4.1 Wettelijk kader 41
5.5 Externe veiligheid 41
5.5.1 Wettelijk kader 41
5.5.2 Onderzoek / beoordeling 42
5.5.3 Conclusie 42
5.6 Ecologie en Groen 43
5.6.1 Wettelijk kader 43
5.6.2 Onderzoek / beoordeling 43
5.6.3 Conclusie 44
5.7 Water 44
5.7.1 Inleiding 44
5.7.2 Wettelijk kader 44
5.7.3 Beschrijving bestaande situatie 45
5.7.4 Watersystemen in de toekomstige situatie 46
5.7.5 Conclusie 46
5.8 Bodem 46
5.8.1 Wettelijk kader 46
5.8.2 Onderzoek / beoordeling 46
5.8.3 Conclusie 47
5.9 Cultuurhistorie 47
5.9.1 Conclusie 49
5.10 Archeologie 49
5.10.1 Wettelijk kader 49
5.10.2 Onderzoek / beoordeling 49
5.10.3 Conclusie 50
5.11 Vormvrije MER-beoordeling 50
5.11.1 Wettelijk kader 50
5.11.2 Onderzoek / beoordeling 50
5.11.3 Conclusie 50
5.12 Kabels, leidingen en straalpaden 50
5.13 Asbest 50

Hoofdstuk 6 Ruimtelijke en programmatische afweging 51
6.1 Algemeen 51
6.2 Vertaling gebiedsvisie in het bestemmingsplan 51
6.3 Afwijkingen ten opzichte van de gebiedsvisie 54

Hoofdstuk 7 Planbeschrijving en -verantwoording 57
7.1 Inleiding 57
7.2 Opzet van de regels 57
7.2.1 Inleidende regels 57
7.2.2 Bestemmingsregels 57
7.2.3 Algemene regels 58
7.2.4 Overgangs- en slotbepalingen 58
7.3 Verantwoording van de regels 58
7.3.1 Algemeen 58
7.3.2 Afzonderlijke bestemmingen 59
7.3.3 Bos 59
7.3.4 Groen 59
7.3.5 Groen – Landschap en park 59
7.3.6 Verkeer - Verblijfsgebied 59
7.3.7 Wonen 60
7.4 Handhaving 61
7.5 Economische uitvoerbaarheid 62

Hoofdstuk 8 Procedure 63
8.1 Vooroverleg 63
8.1.1 Artikel 3.1.1 Bro overleg 63
8.1.2 Terinzagelegging (ontwerpbestemmingsplan) 63

Bijlagen bij de toelichting 65
Bijlage 1 Gebiedsvisie RIN-locatie 65
Bijlage 2 Detailuitwerking Groenbalans 65
Bijlage 3 Onderzoek verkeersontsluiting RIN locatie 65
Bijlage 4 Akoestisch onderzoek Wet geluidhinder Wegverkeerslawaai 65
Bijlage 5 Natuurtoets Kemperberweg 65
Bijlage 6 Bodemonderzoek 65
Bijlage 7 Archeologisch onderzoek 65
Bijlage 8 Asbestinventarisatie 65

Figuur 1: globale ligging plangebied op luchtfoto (Bron: PDOK)

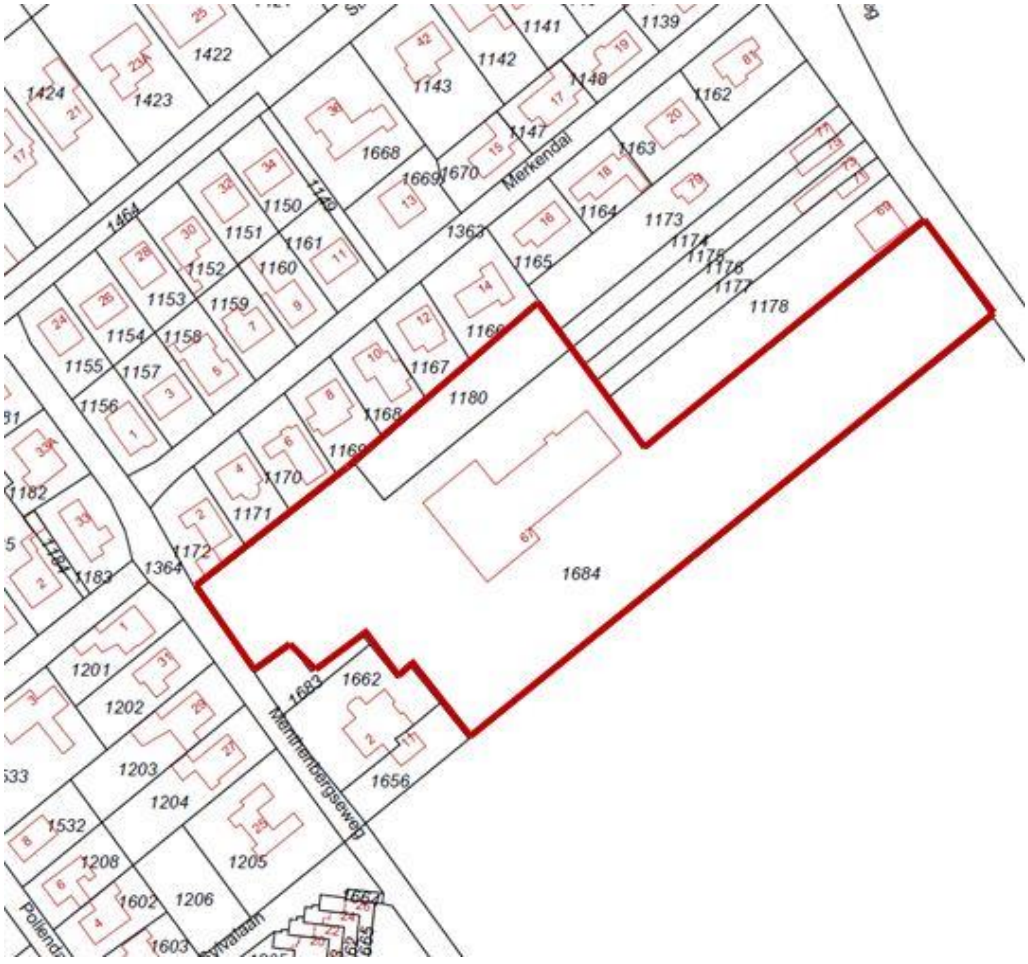

Figuur 2: uitsnede kadastrale kaart met globale ligging plangebied.

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De ‘RIN-locatie’ (het terrein van het voormalig Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN) is door BPF Bouwinvest in 2001 aangekocht om woningen te ontwikkelen en te beheren. De voormalige kantoorpanden op het terrein worden hiervoor gesloopt. Het plan dat door Bouwinvest destijds is gemaakt, is in procedure gebracht maar is nooit tot afronding gekomen. In november 2011 hebben de gemeente Arnhem en ontwikkelaar afgesproken een nieuw plan te maken voor de RIN-locatie, omdat er vanuit de buurt veel bezwaren waren tegen het toenmalige plan. Om de ontwikkeling van bouwplannen eenvoudiger te maken heeft de gemeente eerst een gebiedsvisie opgesteld. Hierin zijn de kaders voor de ontwikkeling vastgelegd. Deze gebiedsvisie is vastgesteld door de raad op 27 januari 2014.

De gronden van de RIN-locatie waren grotendeels in eigendom van Bouwinvest en voor een klein deel van woningbouwcorporatie Portaal. De gronden van woningbouwcorporatie Portaal zijn door DHC aangekocht en in eigendom. In december 2016 heeft Dutch Housing Company (DHC) een koopovereenkomst gesloten met Bouwinvest over de gronden van de RIN-locatie. Hierin is opgenomen dat DHC eigenaar wordt nadat de omgevingsvergunnning voor de bouw inherroepelijk is worden. Hiermee heeft DHC de ontwikkeling van Bouwinvest overgenomen en is zij gestart met het opstellen van een nieuw ontwikkelplan voor woningbouw dat past binnen de kaders van deze visie.

Het initiatief kan echter niet worden gerealiseerd op grond van het ter plaatse geldende bestemmingsplan, omdat de beoogde woningbouw niet past binnen de geldende maatschappelijke bestemming. Om de bouw planologisch-juridisch mogelijk te maken, is een procedure tot vaststelling van een nieuw bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening (Wro) noodzakelijk. Voorliggend bestemmingsplan is de uitwerking en invulling van de gebiedsvisie en biedt het ruimtelijk kader voor de nieuwe ontwikkeling.

1.2 Situering en begrenzing plangebied

De voormalige RIN-locatie ligt in het dorp Schaarsbergen, aan de noordrand van de gemeente Arnhem, in het gebied tussen de Schelmseweg en de A12. De locatie ligt op de grens van bebouwd gebied van Schaarsbergen en in een fraai landschappelijk gebied van de Veluwezoom.

Het plangebied ligt tussen twee wegen: de Menthenbergseweg aan de westzijde en de Kemperbergerweg aan de oostzijde, en in een bosachtige en cultuurhistorisch waardevolle omgeving. De uitgestrekte bosgebieden van de zuidelijke Veluwe aan de oostzijde van de Kemperbergerweg, grenzen direct aan het plangebied. Aan de zuidzijde grenst het gebied aan het landgoedbos van landgoed de Menthenberg. Samen met de uitgestrekte bosgebieden van de Veluwe, de parken Sonsbeek, Zypendaal en Gulden Bodem vormt dit een robuuste landschappelijke hoofdstructuur die van grote waarde is voor de ruimtelijke structuur van Arnhem.

Het reliëf bepaalt mede het karakter van het landschap. Zowel in het plangebied als op het landgoed is dit zichtbaar; de locatie ligt enkele meters hoger dan de woonwijk aan de noordzijde. Op de locatie zelf loopt het terrein ook nog op, richting zuidzijde.

De RIN-locatie bestaat uit 2 kadastrale percelen, deze zijn kadastraal bekend als gemeente Arnhem, sectie L onder de nummers 1180 EN 1684. Het plangebied beslaat een oppervlakte van 14.974 m^2. In de onderstaande figuren is de begrenzing van het plangebied weergeven.

1.3 Opzet bestemmingsplan

Het bestemmingsplan “Arnhem, Kemperbergerweg RIN locatie” bestaat uit de volgende stukken:

- toelichting;
- verbeelding, schaal 1:1000 (IDN nummer: NL.IMRO.0202.769-0201);
- planregels.

De toelichting is niet juridisch bindend, maar vormt een belangrijk onderdeel van het bestemmingsplan. De toelichting geeft aan wat de beweegredenen en achtergronden zijn die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen. Tot slot heeft de toelichting als doel om het bestemmingsplan te begrijpen en de regels op een correcte manier na te leven.

De verbeelding en de planregels vormen samen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan en kunnen enkel in samenhang met elkaar 'gelezen' worden.

Dit plan is conform de Wro vormgegeven volgens de SVBP (Standaard voor vergelijkbare Bestemmingsplannen) 2012. Het SVBP geeft voorschriften over inrichting van de kaart (kleuren en tekens) en de opbouw van de regels.

Diverse facetbelangen zijn door andere regelgeving gewaarborgd, bijvoorbeeld de Wabo, de Wet milieubeheer, de Huisvestingswet en de Monumentenwet. Het is niet nodig dat het bestemmingsplan dezelfde waarborgen nogmaals schept.

1.4 Geldende plannen

Het plangebied ligt binnen de begrenzing van het bestemmingsplan ‘Kemperberg’ vastgesteld op 24 juni 2010 en de gedeeltelijke herziening ‘Kemperberg, gedeeltelijke herziening 2012-01’ welke door de gemeenteraad van Arnhem vastgesteld op 24 juni 2013. Het gehele plangebied kent een maatschappelijke bestemming. Met de ‘functieaanduiding specifieke vorm van maatschappelijk – 1’. De gronden binnen deze bestemming met deze aanduiding zijn uitsluitend bestemd voor het gebruik ten behoeve van wetenschappelijke en/of culturele instituten of soortgelijke bebouwing.

Tevens is voor deze bestemming een maatvoering opgenomen voor een bebouwingsoppervlakte van 33% en een bouwhoogte die overeenkomt met de bestaande bouwhoogtes respectievelijk 14 meter, 11 meter, 10 meter en 3 meter.

Daarnaast ken het gehele plangebied de dubbelbestemming Waarde – Landschap. Gronden met deze bestemming zijn mede bestemd voor behoud, het herstel en de versterking van de op deze gronden voorkomende dan wel daaraan eigen landschappelijke waarden. Voor het uitvoeren van tal van werken en werkzaamheden, zoals het aanleggen van wegen, verhardingen, fiets- en voetpaden en het vellen en rooien van houtopstanden geldt het vereiste van een omgevingsvergunning.

Figuur 3: uitsnede verbeelding bestemmingsplannen met ligging plangebied (bron:gemeente Arnhem)

Het realiseren van woningbouw past niet binnen de geldende bestemming.

1.5 Leeswijzer

De toelichting is als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 staat stil bij de huidige en toekomstige situatie van het plangebied. Een deel van de beschrijving van de bestaande en de toekomstige situatie is ontleend aan de gebiedsvisie.
- In hoofdstuk 3 is een beknopt overzicht opgenomen van de belangrijkste beleidsvisies van de verschillende overheden die relevant zijn voor het plangebied;
- de gevolgen of effecten op de planologische- en milieutechnische aspecten worden in hoofdstuk 4 beschreven;
- in hoofdstuk 5 worden de gehanteerde bestemmingen met bijbehorende regeling beschreven;
- hoofdstuk 6 behandelt ten slotte de economische uitvoerbaarheid en maatschappelijke uitvoerbaarheid. Hierin worden de resultaten beschreven van de gevolgde inspraakprocedure en het vooroverleg conform artikel 3.1.1 Bro.

Figuur 4

Hoofdstuk 2 Beschrijving bestaande situatie

Onderstaande beschrijvingen zijn grotendeels ontleend aan de Gebiedsvisie (door de gemeenteraad vastgesteld op 27 januari 2014).

2.1 Historische ontwikkeling

Schaarsbergen bestaat uit verschillende delen die in verschillende perioden zijn ontstaan. Rond het midden van de 19de eeuw ontstaat er een eenvoudige nederzettingsstructuur gekenmerkt door lintbebouwing en verspreid liggende ontginningsboerderijen. Schaarsbergen krijgt dan door de bebouwingsconcentratie langs de diverse rechte verbindingswegen duidelijk het karakter van een ontginningsdorp. De lintbebouwing langs de Kemperbergerweg verdicht zich in de loop der jaren. Er ontstaat een dichtere lintbebouwing, doordat steeds meer percelen worden afgesplitst van de oorspronkelijke landgoederen in het gebied.

Na de Tweede Wereldoorlog wordt een duidelijke verstedelijking zichtbaar. Het stedelijke gebied heeft geen duidelijke hiërarchie. Het gebied bestaat uit een netwerk van gelijkwaardige woonstraten in een gridpatroon. Van de oorspronkelijke hoofdstructuur van het landgoed Menthenberg zijn o.a. de Seytweg, de Sylvalaan en de Menthenbergseweg overgebleven. Door bebouwing en door het verloren gaan van het doorgaande karakter van deze wegen, is de structuur zodanig aangetast, dat de samenhang van vroeger, grotendeels teniet is gedaan. Het gebied Kemperberg is in de loop van de tijd steeds meer een mozaïek van functies en karakteristieken geworden, met als voornaamste functie wonen.

2.2 Ruimtelijke en functionele structuur

Het gebied ligt in de overgangzone van diverse woonbuurten naar het landgoed de Menthenberg aan de zuidzijde en het bosgebied aan de oostzijde. Het terrein is in de huidige situatie niet openbaar toegankelijk. In het gebied zijn 5 zones te onderscheiden:

1. Sylvahoeve met de bijbehorende tuin (gemeentelijk monument)
2. Het terrein waar nu de kantoorgebouwen zijn gesitueerd
3. Het bosgebied aan de oostzijde
4. Het gebied direct grenzend aan het bospad (de Sylvalaan)
5. Opgaand groen

Zone 1: Sylvahoeve en de hierbij behorende tuin

In de toelichting van het bestemmingsplan Sylvahoeve is hierover het volgende aangegeven. “Het kleine landgoed Sylvahoeve is hoogstwaarschijnlijk in het begin van de 20ste eeuw ontstaan. Dit landhuis kreeg aan de noordoostzijde de hoofdentree, die aan het eind lag van een lange oprijlaan vanaf de Kemperbergerweg, de hoofdingang van het landgoed.

Rond 1915-1920 zal ook de tuin zijn aangelegd, waarvan thans vooral noordwestelijk van het huis nog restanten bewaard bleven. Oorspronkelijk strekte de tuin zich veel verder uit naar het zuidwesten, richting Bakenbergseweg. Een groot gedeelte werd in de jaren '50-'60 echter verkocht, verkaveld en bebouwd met bungalows en woonhuizen. Later raakte het landhuis zijn oorspronkelijke bestemming kwijt doordat zich op het landgoed een bedrijf vestigde (I.T.B.O.N.). Het landhuis werd laboratorium, in de tuinen verrees een modern kantoorgebouw, waarop de infrastructuur werd aangepast en delen van de oorspronkelijke tuin verloren gingen. Het landhuis onderging ingrijpende wijzigingen.”

De resten van de oude verdiepte tuin, behorende bij de Sylvahoeve heeft de status van gemeentelijk monument. De tuin maakt een verwaarloosde, overwoekerde indruk en heeft veel achterstallig onderhoud. Het monument is nu ruimtelijk gezien opgedeeld in drie delen; het deel direct grenzend aan de villa en de twee gebieden oostelijk en westelijk gelegen van de toegangsweg. De toegangsweg naar de voormalige kantoren doorsnijdt in de huidige situatie de tuin. De overgang van rijbaan naar tuin aan de westzijde vormt nu een sterke scheiding en past niet in de oorspronkelijke opzet van de tuin als totaal. Ook staat het meest nabijgelegen kantoor haaks op de richting van de hoofdverkaveling.

De Sylvahoeve en een deel van de tuin zijn particulier bezit. Het overgebleven deel van de tuin wordt eigendom van de ontwikkelaar van de RIN-locatie.

Zone 2 Het voormalige kantoorgebied

Op deze locatie staan thans twee gebouwen (voormalige kantoorgebouwen met laboratoria) van voorheen het Rijksinstituut voor Natuurbeheer, inclusief de bijbehorende verhardingen, onder andere in de vorm van parkeervoorzieningen. De gebouwen staan leeg sinds het einde van de jaren 90. De oppervlakte van het westelijke gebouw bedraagt ca 400 m2; de oppervlakte van het hoofdgebouw bedraagt ca 1.250 m2. In totaal bedraagt de bebouwde oppervlakte derhalve ca 1.650 m2. De hoogte van deze gebouwen bedraagt ca 14 m. Het geldende bestemmingsplan laat voor het westelijke gebouw een bouwhoogte toe van 10:00 m, en voor het hoofdgebouw een bouwhoogte van 14:00 m. Vrijwel het gehele gedeelte van deze zone is voorzien van de aanduiding bouwvlak. Dit bouwvlak mag voor 33% bebouwd worden. Dit betekent dat het geldende bestemmingsplan mogelijkheden biedt om een aanzienlijk oppervlakte bij te bouwen, of te bouwen op plekken waar dat uit een landschappelijk oogpunt wellicht minder gewenst is.

De voormalige kantoorgebouwen liggen in een verwaarloosde groene ruimte. De inrichting van het terrein is op verschillende plekken sleets en slecht onderhouden. Het plangebied is hier het breedst. Aan de noordzijde bevindt zich opgaande beplanting tussen de kantoren en de bestaande woningen aan Merkendal.

Figuur 5: plangebied en deel bebouwing (bron: vleermuizenonderzoek bureau Waardenburg)

Zone 3 Het bosgebied

Hier versmalt de kavel zich en bestaat de beplanting uit gevarieerde bosbeplanting. Midden door het gebied loopt een pad richting de Kemperbergerweg. Het groene aanzicht van de locatie vanaf de Kemperbergerweg wordt gezien als een belangrijke ruimtelijke kwaliteit. Op een klein deel van deze gronden ligt een bouwvlak. De maximaal toegelaten bouwhoogte is 3 m.

Zone 4 Bospad en omgeving

De zuidelijke begrenzing van het plangebied wordt gevormd door de Sylvalaan. Dit is een oostwest verlopend weggetje (pad) dat de verbinding vormt tussen de Kemperbergerweg aan de oostzijde en de Menthenbergseweg aan de westzijde (zie foto hieronder). Het deel van de Sylvalaan dat langs het plangebied loopt is een halfverhard bospad. De bosstrook aan de zuidzijde van het plangebied vormt ruimtelijk een geheel met de bosstrook aan de noordzijde van landgoed de Menthenberg. Waardevolle elementen in het gebied zijn inheemse struiken en boomgroepen. Door het gebrek aan onderhoud is de kwaliteit van de beplanting matig. Dit vraagt dan ook een kwaliteitsslag in de toekomst.

Zone 5 Opgaand groen

Dit gebied vormt de groene overgang tussen de bestaande woningen gelegen aan het Merkendal en de kantoorbebouwing van de RIN De boomhoogte varieert. De dieptemaat bedraagt circa 16,5 meter.

Onderstaande foto's geven een impressie van de huidige situatie van het plangebied.

Figuur 6: Sylvalaan gezien vanaf de Kemperbergerweg (links) en vanaf de Menthenbergseweg (rechts). Het gele gebouw is de Sylvahoeve (bron: Google Steetview).

Figuur 7: hoofdingang plangebied vanaf de Kemperbergerweg (links) en achteringang vanaf de Menthenbergse weg (rechts).

2.3 Verkeer en parkeren

Wegencategorisering
In onderstaande kaart (figuur 8) zijn de verschillende (bestaande) wegcategorieën aangegeven in de nabijheid van de locatie.

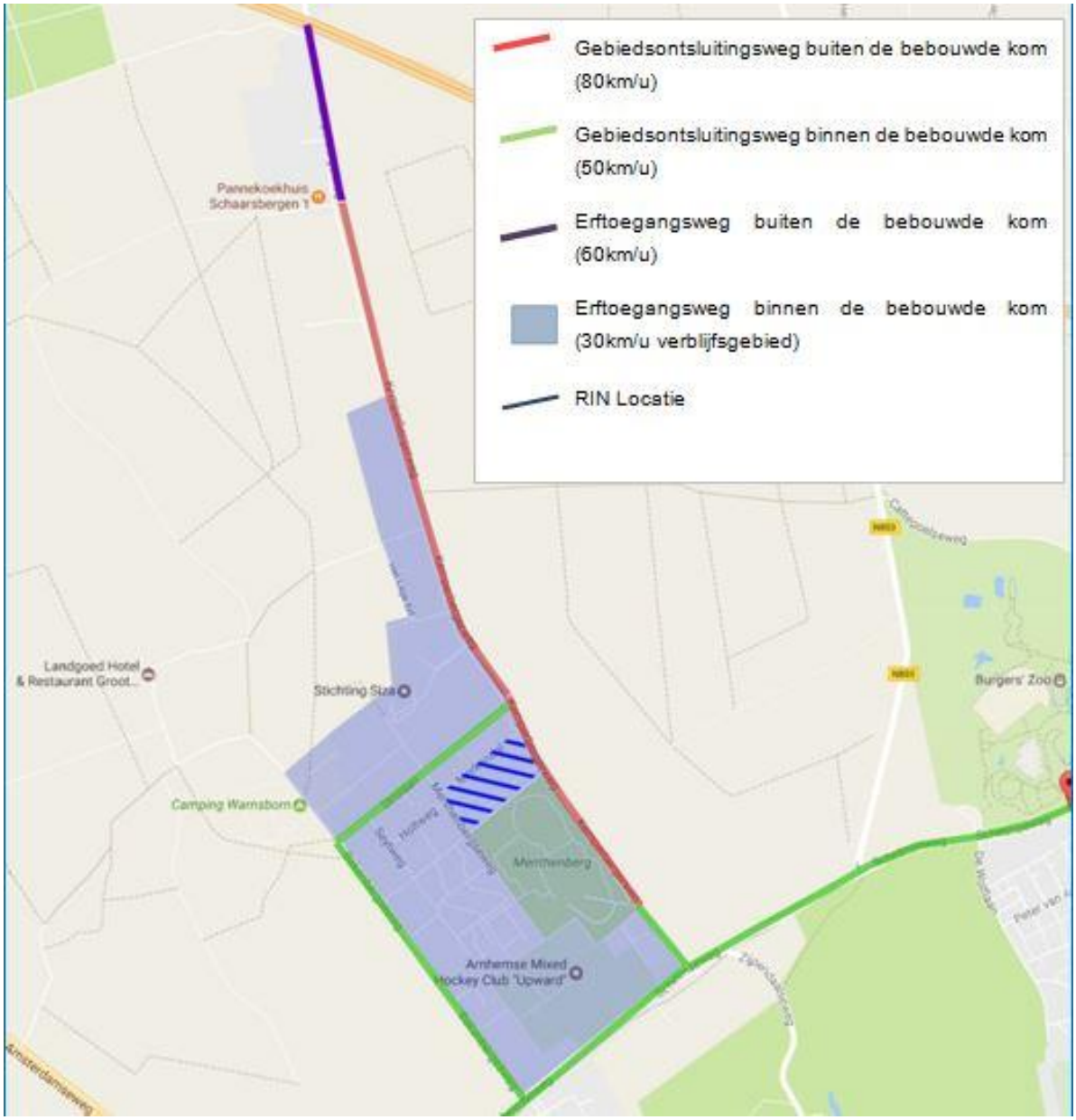

Figuur 8: wegcategorieën

Opvallend aan deze wegindeling is dat de Kemperbergerweg, komend vanaf de Schelmseweg, al vrij snel een gebiedsontsluitingsweg buiten de bebouwde kom is, aangezien de bebouwde komgrens van Arnhem aan het begin van de Kemperbergerweg ligt. Daarna wordt de snelheid weer afgewaardeerd naar 60 km/u, zie figuur 9. Dit terwijl de Schelmseweg vanaf de N224 al gelijk een gebiedsontsluitingsweg binnen de bebouwde kom is, ook op weggedeelten waar geen bebouwing bij ligt. Het lijkt logischer om de bebouwde komgrens te verplaatsen richting de A12 (noordelijke richting) of de 60 km/u door te trekken naar de bebouwde komgrens.

Figuur 9: overgang 80 naar 60 km/u, foto mei 2016.

Kruispuntvormen

In het gebied zijn de kruisingen van wegen op verschillende manieren vormgegeven. In figuur 10 is dit opgenomen. Alleen de relevante uitritten (met hogere intensiteit) zijn opgenomen.

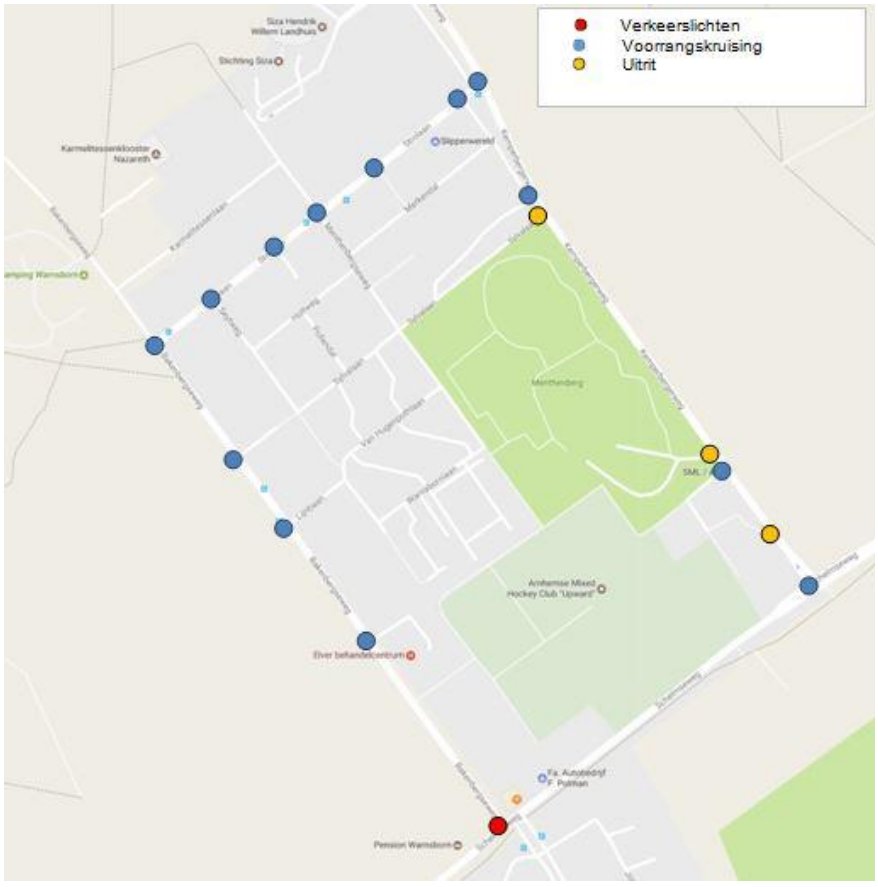

Figuur 10: kruispuntvormen

Te zien is dat de gebiedsontsluitingswegen door het gebied met voorrangskruisingen geaccentueerd zijn. De kruising Bakenbergseweg en Schelmseweg is met een verkeerslicht geregeld, waarschijnlijk vanwege de complexiteit van dit kruispunt (bajonetaansluiting)

Oversteekplaatsen langzame verkeersdeelnemers

In figuur 11 zijn de oversteekplaatsen voor langzame verkeersdeelnemers opgenomen.

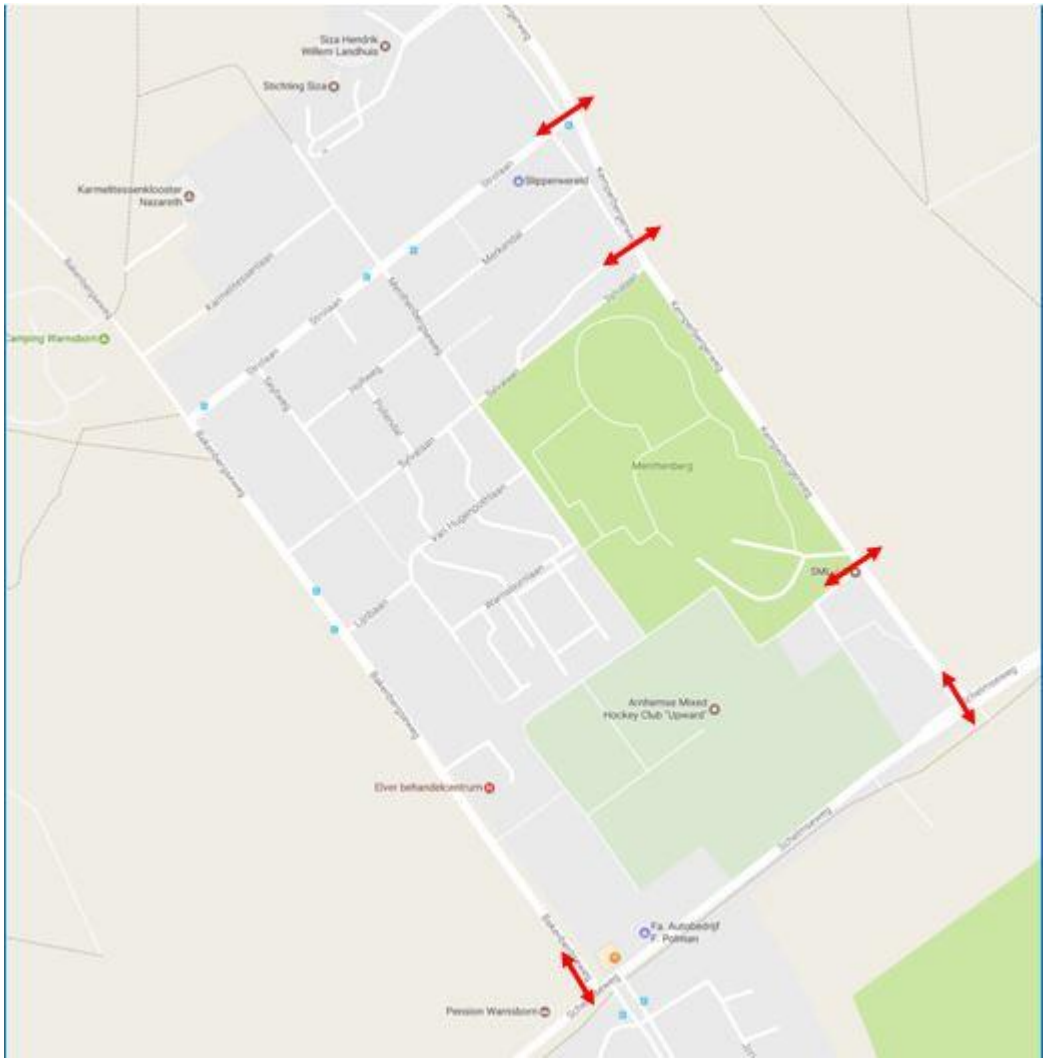

Figuur 11: oversteken langzaam verkeer

Alle oversteken zijn gecombineerd met een kruispunt, maar de oversteek van de parallelweg op de Kemperbergerweg is over een wegvak. Dit is minder gewenst qua verkeersveiligheid, zie figuur 12.

Figuur 12: fietsoversteek Kemperbergerweg

In die zin ligt het vrijliggend fietspad hier aan de verkeerde kant van de weg.

Ongevallen

In figuur 13 zijn de ongevallen opgenomen van de periode 1-1-2007 tot 1-1-2016. Blauw is een ongeval zonder doden of gewonden en geel is met letsel.

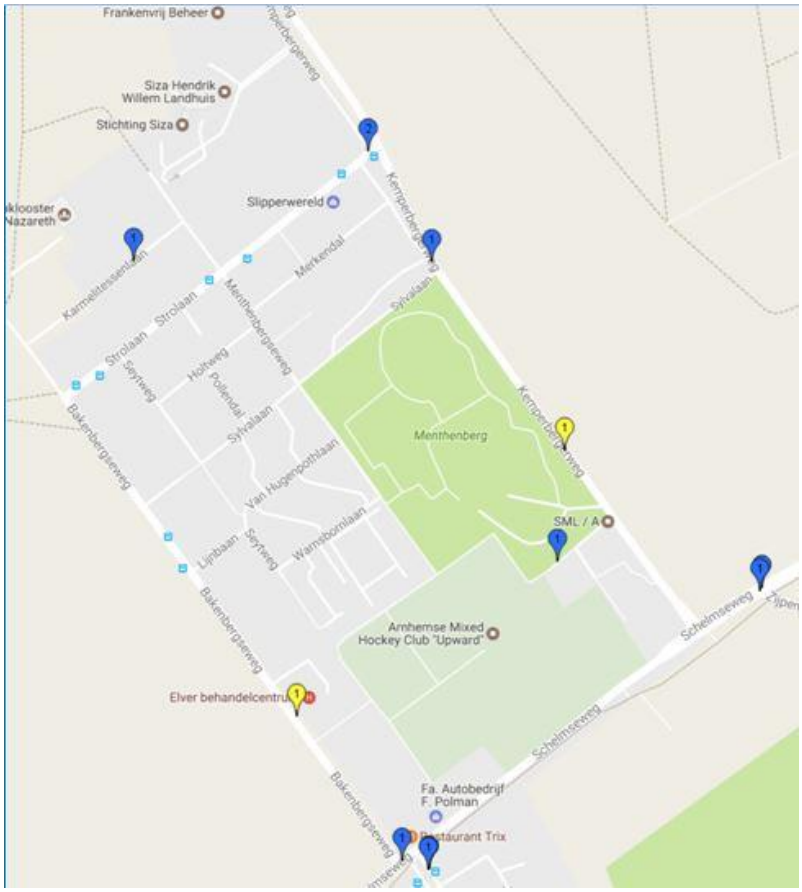

Figuur 13: ongevallen periode 2007-2015 (bron: ongelukken.staanhier.nl)

Het aantal geregistreerde ongevallen is in absolute zin laag, maar ook relatief laag ten opzichte van de gemeente Arnhem. Aandachtspunt is dat de registratiegraad van ongevallen met uitsluitend materiële schade laag is. In het gebied zijn op dit moment geen aandachtspunten op het gebied van verkeersveiligheid. Bij de geregistreerde ongevallen is twee keer een fietser betrokken, met letsel al gevolg. Dit zijn de gele punten.

Richtlijnen

Het principe van een Duurzaam Veilig wegennet gaat uit van de aansluiting van een erftoegangsweg (30km/u) op een gebiedsontsluitingsweg binnen de bebouwde kom (50 km/u), die vervolgens aansluit op een gebiedsontsluitingsweg buiten de bebouwde kom (80 km/u). In de praktijk komt het ook voor, vanuit historie gegroeid of uit praktische overwegingen, dat erftoegangswegen rechtstreeks aansluiten op 80 km/u gebiedsontsluitingswegen. Dat is ook in de omgeving van het plangebied het geval, bijvoorbeeld de aansluiting Het Lage Erf op de Kemperbergerweg. Dit heeft echter niet de voorkeur.

Duurzaam Veilig gaat het van menging van fiets- en gemotoriseerd verkeer op 30 km/u wegen. De snelheidsverschillen zijn dusdanig laag dat dit niet leidt tot conflicten. Voorwaarde is wel dat de intensiteit min of meer onder de 2500 mvt/etmaal blijft, of het weggedeelte geen onderdeel uitmaakt van een hoofdfietsroute. In dat geval is een vrijliggend fietspad aanbevolen.

Verkeersgeneratie plangebied

In de bestaande situatie (met kantoren in gebruik) genereert het gebied verkeer. Hierbij moet worden uitgegaan van de planologische situatie en niet de feitelijke situatie. Volgens de basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) is de oppervlakte van het pand Kemperbergerweg 67 3016 m^2 bvo groot. In onderstaande tabel is de verkeersgeneratie berekend. De normen komen uit de CROW publicatie 317

Type woningen	**Crow categorie**	**aantal**	**Maximale verkeersgeneratie per etmaal**	**totaal**
Kantoor met laboratoria	Bedrijf arbeidsintensief/ bezoekersextensief	3016 m^2	10,9 per 100 m^2 bvo	329
totaal				**329**

2.4 Monumenten en archeologie

In de gebiedsvisie RIN-locatie Arnhem is ingegaan op de cultuurhistorie. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen. Aangegeven is dat op het noordwestelijk deel van het landgoed Mentherberg de kantoorlocatie van het RIN is ontstaan, inclusief een toegangsweg dwars door de tuin.

De RIN-locatie grenst aan beschermde gebieden en objecten. De Sylvahoeve met bijbehorende tuin is beschermd als gemeentelijk monument, het huis en het landgoed De Menthenberg zijn rijksbeschermde monumenten. De locatie is onderdeel van het Belvedèregebied zuidelijke Veluwezoom en is ook onderdeel van het Nationaal Landschap Veluwe.

In het kader van de milieu- en omgevingsaspecten wordt in paragraaf 5.10 nader ingegaan op het aspect archeologie.

2.5 Groenstructuur

De groenstructuur van het plangebied is reeds beschreven in paragraaf 2.2.

Hoofdstuk 3 Ruimtelijke beleid en regelgeving

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft, voor zover van belang, het rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Naast de belangrijkste algemene uitgangspunten worden de specifieke voor dit plangebied geldende uitgangspunten weergegeven. Het beleid is in dit bestemmingsplan afgewogen en waar nodig doorvertaald op de verbeelding en in de regels.

3.2 Ruimtelijk beleid

3.2.1 Rijksbeleid

3.2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), die op 13 maart 2012 door de minister is vastgesteld, vormt de overkoepelende rijksstructuurvisie voor de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland tot 2028, met een doorkijk naar 2040.

Het rijksbeleid richt zich op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de nationale belangen, zoals de hoofdnetwerken voor personen- en goederenvervoer, energie, natuur, waterveiligheid, milieukwaliteit en bescherming van het werelderfgoed. Het Rijk streeft naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. Daarbij wordt ingezet op een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt.

Om dit doel te bereiken, werkt het Rijk samen met andere overheden. In de SVIR zijn ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028 geformuleerd. Het Rijk heeft drie hoofddoelen geformuleerd:

- het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur;
- het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid, waarbij de gebruiker voorop staat;
- het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Het beleid met betrekking tot verstedelijking, groene ruimte en landschap laat het Rijk, onder het motto ‘decentraal wat kan, centraal wat moet’, zoveel mogelijk over aan provincies en gemeenten. Gemeenten krijgen daarbij de ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei en voor het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. De sturing op verstedelijking, zoals afspraken over binnenstedelijk bouwen en doelstellingen voor herstructurering, laat het Rijk voor een groot deel los.

In totaal zijn 13 onderwerpen van nationaal belang benoemd, die bijdragen aan het realiseren van de drie hoofddoelen. Het betreft onder meer het borgen van ruimte voor de hoofdnetwerken (weg, spoor, vaarwegen, energievoorziening, buisleidingen), het verbeteren van de milieukwaliteit, ruimte voor waterveiligheid, ruimte voor klimaatbestendige stedelijke ontwikkeling, ruimte voor behoud van unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten en ruimte voor een nationaal netwerk voor natuur.

Verder is één van de nationale belangen die de SVIR benoemt, het belang van een ‘zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten’. Concreet betekent dit onder meer dat ruimte zorgvuldig moet worden benut en overprogrammering moet worden voorkomen. Om die doelstellingen te bereiken, is in 2012 de ladder voor duurzame verstedelijking opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening. Alle stedelijke ontwikkelingen dienen aan de Ladder voor duurzame verstedelijking getoetst te worden.

Conclusie

Het initiatief dient getoetst te worden aan de Ladder voor duurzame verstedelijking. De beoordeling van de Ladder voor duurzame verstedelijking wordt behandeld in hoofdstuk 4.

3.2.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Op 30 december 2011 is het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) in werking getreden. Gemeenten moeten bij het vaststellen van bestemmingsplannen, wijzigingsplannen of uitwerkingsplannen rekening houden met het Barro. Doel van het Barro is bepaalde onderwerpen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte te verwezenlijken. In het Barro worden een aantal projecten opgesomd die een groot Rijksbelang hebben. Per project worden regels gegeven, waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen. De regels zijn een uitwerking van de onderwerpen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

In het Barro zijn vijftien onderwerpen met bijzonder rijksbelang beschreven:

- mainportontwikkeling Rotterdam;
- kustfundament;
- grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- defensie;
- erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde;
- rijksvaarwegen, hoofdwegen en landelijke spoorwegen;
- elektriciteitsvoorziening;
- ecologische hoofdstructuur;
- primaire waterkeringen buiten het kustfundament;
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte);
- veiligheid rond rijksvaarwegen;
- verstedelijking in het IJsselmeer;
- toekomstige rivierverruiming van de Maastakken;
- buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen.

Conclusie

Woningbouwlocatie in het plangebied valt niet onder één van de projecten uit het Barro. Door het initiatief zal eveneens geen nationaal belang worden geschaad.

3.2.2 Provinciaal beleid

3.2.2.1 Omgevingsvisie Gelderland

Algemeen

Provinciale Staten van Gelderland hebben de Omgevingsvisie Gelderland op 9 juli 2014 vastgesteld. In de Omgevingsvisie heeft de provincie twee doelen gedefinieerd die de rol en kerntaken van de provincie als middenbestuur benadrukken. De doelen zijn een duurzame economische structuurversterking en het borgen van de kwaliteit en de veiligheid van de leefomgeving.

Regio Arnhem Nijmegen

Regio Arnhem Nijmegen wordt gekenmerkt door:

- het grootste stedelijke netwerk van Oost-Nederland;
- hoge kwaliteit van het voorzieningenniveau;
- kennisinstellingen: universiteit en hogescholen;
- de strategische ligging halverwege de Randstad en het Ruhrgebied;
- economische kracht: brede basis en topsectoren;
- goede bereikbaarheid over weg, water en spoor;
- de combinatie van stedelijke kwaliteiten en een mooie natuurlijke omgeving.

De kwaliteiten van de regio bepalen in belangrijke mate de ontwikkelingsmogelijkheden en daarmee ook de concurrentiepositie van Gelderland in internationaal en nationaal verband. De innovatieve kwaliteiten bepalen de potenties van de regio.

De inzet van gemeenten, maatschappelijke organisaties, ondernemers en provincie is nodig om in te kunnen spelen op de opgaven in de regio. De gezamenlijke inspanningen richten zich op vier speerpunten:

Innovatie en economische structuurversterking
- Topsector Health, Energie- en Milieu-technologie;

- creatieve industrie, logistiek, agro, toerisme;
- innovatie en samenwerking; overheid, ondernemingen, kennisinstellingen.

Bereikbaar en verbonden

- een goed bereikbare regio;
- verbeteringen bestaande infrastructuur weg, water, spoor;
- voorkomen, benutten, bouwen.

Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking

- het belang van de bestaande woning-voorraad;
- het voorzieningenniveau van de kernen staat onder druk;
- voorkomen van overaanbod van bedrijventerreinen, detailhandel, kantoren.

Gebiedskwaliteiten benutten

- kwaliteiten van het buitengebied (natuur en cultuurhistorie) verbinden met ontwikkelings-mogelijkheden

Ten aanzien van de in dit bestemmingsplan besloten ontwikkeling is het thema *Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking* van belang, alsmede de *Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik*. Hierna wordt op de desbetreffende onderdelen nader ingegaan.

Sociaal economische vitaliteit en verstedelijking

Er zijn nog veel nieuwe woningen nodig in de regio. In relatie tot versterking van de stedelijke structuur is het echter van groot belang welke bouwplannen als eerste gerealiseerd worden. Concentratie op de as Nijmegen-Arnhem (het stedelijk kerngebied), in relatie tot de OV-knooppunten, heeft hierbij voor de provincie prioriteit boven ontwikkeling op de flanken, omdat dat het beste bijdraagt aan versterking van de stedelijke structuur (met name afronding van Vinex-locaties in het middengebied). Naast nieuwbouw is de bestaande woningvoorraad minstens zo belangrijk. Hoe kunnen de kwaliteiten van de bestaande woningvoorraad worden benut en vergroot om de (toekomstige) vraag op de woningmarkt te beantwoorden?

Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik

De provincie heeft de rijksladder verbijzonderd voor Gelders gebruik. Dit betekent vooral dat de keuzes explicieter zijn gemaakt die de rijksladder al in zich heeft. Er wordt bijvoorbeeld gevraagd om bestaande gebouwen mee te wegen in een zorgvuldige afweging, in stedelijk gebied, in de randen rond het stedelijk gebied en erbuiten.

Beoordeling

De voorgenomen ontwikkeling van het plangebied voorziet in het realiseren van 26 nieuwe woningen. Het gaat om appartementen, twee-onder-een-kap woningen en vrijstaande woningen die worden gerealiseerd op de RIN-locatie en komen in plaats van de huidige kantoren. Met het plan wordt bijgedragen aan het realiseren van voldoende woningen in Arnhem, waarbij sprake is van het vergroten van de woningdifferentiatie. Woningdifferentiatie binnen dit plan is gewenst aangezien er in de wijk op dit moment veel vergrijzing is en er een groot aandeel grondgebonden koopwoningen in de duurdere prijsklassen aanwezig zijn. Met het plan wordt dan ook voorkomen dat mensen ongewild de wijk moeten vertrekken vanwege onvoldoende geschikt woningaanbod. Wat betreft de Gelderse ladder voor duurzaam ruimtegebruik wordt opgemerkt dat er sprake is van herontwikkeling van bestaand bebouwd gebied. Met het vervangen van de bestaande kantoren voor woningbouw krijgt het gebied een kwalitatieve impuls. Daarnaast worden de bestaande monumenten (opstallen en tuinen) behouden en voor zover mogelijk hersteld. De toetsing van de ontwikkeling aan de ladder zoals opgenomen in het rijksbeleid is reeds uitgevoerd. Geconcludeerd wordt dat het initiatief in overeenstemming is met de Omgevingsvisie Gelderland.

3.2.2.2 Omgevingsverordening Gelderland

Algemeen
De provincie beschikt over een palet van instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. De verordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

Dit bestemmingsplan voorziet in een binnenstedelijke ontwikkeling waarbij woningen worden toegevoegd. Hierdoor is met name artikel 2.2.1.1 van belang.

Artikel 2.2.1.1 Nieuwe woonlocaties

In een bestemmingsplan worden nieuwe woonlocaties en de daar te bouwen woningen slechts toegestaan wanneer dit past in het vigerende door Gedeputeerde Staten vastgestelde Kwalitatief Woonprogramma successievelijk de door Gedeputeerde Staten vastgestelde kwantitatieve opgave wonen voor de betreffende regio.

Toetsing van het initiatief aan artikel 2.2.1.1

De 'Subregionale Woonagenda Arnhem e.o. 2017-2027' is recentelijk vastgesteld door het college van Arnhem, de college's van de subregiogemeenten en de Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland. Gemeenten die binnen de subregio Arnhem en omgeving vallen zijn Arnhem, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden en Rozendaal. Hierna zijn delen van de woonagenda opgenomen.

Kwantitatief is afgesproken dat als horizon de komende 10 jaar (2017-2027) op basis van de meest recente Primos-prognose wordt gehanteerd. De provinciale huishoudens- en bevolkingsprognose wordt gehanteerd als spiegel (om de twee jaar update), niet als hard maximum. Daarnaast is de ambitie om het woningtekort in te lopen (mede gebaseerd op de meest recente regionale woningmarktanalyse Companen, met gebruik van het Socratesmodel van ABF). Kwantitatief streven de gemeenten in de subregio Arnhem in de periode 2017-2027 naar een netto toevoeging van ca. 13.500 te realiseren woningen. Hiermee hebben de gemeenten in de subregio het comfort om in te spelen op de verwachte groei de komende jaren en voor de aanpak van de kwalitatieve opgaven in de lokale en subregionale woningmarkt.

Bij de nieuwbouw gaat het om meer dan enkel 'bouwen, bouwen, bouwen' en ligt de focus meer op de kwaliteit. In de woonagenda zijn dan ook kwalitatieve toetsingscriteria (zie hierna) opgenomen en spelregels voor de woningbouwprogrammering. De kwantitatieve behoefte blijft onderdeel van de overweging en argumentatie, maar meer als een richtsnoer.

Kwalitatieve toetsingscriteria
De behoefte (speelt het plan in op geconstateerde mismatches, juiste woning op de juiste plek). Rapport Companen of vervangende gezamenlijk woningbehoefteonderzoek is toetsingskader

- Inspelen op behoefte bijzondere doelgroepen
- Ambities m.b.t. duurzaamheid en levensloopbestendigheid (gasloos vanaf nu!)
- Inspelen op behoefte aan nieuwe woonvormen (waaronder flexibele, tijdelijke concepten) en innovatieve woonmilieus
- Hergebruik bestaand vastgoed
- Herontwikkeling rotte plekken
- Versterken verzorgingsstructuur, bijdrage een gevarieerde wijkopbouw (kwetsbare wijken)
- Vroegtijdige betrokkenheid doelgroepen/woonconsument

- Inbreiding gaat voor uitbreiding, tenzij het ten koste gaat van de ruimtelijke kwaliteit van wijk of kern. Uitbreiding aan de randen van bestaand stedelijk gebied is onder voorwaarden acceptabel, mits het de ruimtelijke kwaliteit van het gebied vergroot, er geen acceptabele alternatieven binnen de bebouwde kom aanwezig zijn en er een bijzonder, vernieuwend woonmilieu wordt toegevoegd dat regionaal toegevoegde waarde heeft. We gaan spaarzaam om met de groene ruimte in de regio. Dit is namelijk een kwaliteit van het vestigingsklimaat in onze regio.

Vanuit de wooangenda volgt de komende tijd nog een uitvoeringsplan en een monitorsysteem als verdere uitwerking van de woonagenda.

Conclusie

Dit bestemmingsplan maakt maximaal 26 woningen mogelijk. Dit plan staat beschreven in de woningbouwplanningslijst die jaarlijks aan de provincie Gelderland wordt aangeboden. De 26 woningen passen binnen de plancapaciteit, zoals binnen de subregio is afgestemd (circa 13.500 woningen).

Wat betreft de kwalitatieve behoefte wordt opgemerkt dat voorliggend plan voorziet in groen stedelijk woonmilieu. Uit het onderzoek van Companen uit 2014 blijkt dat er nog voldoende behoefte is aan woningen in het groen stedelijke woonmilieu.

Met dit plan wordt een plek herontwikkeld waar al langer plannen voor bestaan en die al jaren niet of nauwelijks wordt beheerd. Daarnaast wordt met dit plan voorzien in een gedifferentieerd woningaanbod, waarmee voor diverse doelgroepen wordt gebouwd. Dit brengt met zich mee dat er sprake is van een duurzame en toekomstbestendige woningbouwontwikkeling. Gelet op het vorenstaande wordt gesteld dat voorliggend plan in overeenstemming is met de kwantitatieve en kwalitatieve beleidsuitgangspunten/-ambities zoals vervat in de subregionale woonagenda.

3.2.3 Gemeentelijk beleid

3.2.3.1 Structuurvisie Arnhem 2020

Het gebruik van de ruimte in een stad verandert voortdurend. De gemeentelijke structuurvisie is een belangrijk kader voor het beoordelen en entameren van ruimtelijke initiatieven en plannen in de stad. In december 2012 is de Structuurvisie Arnhem 2020 met doorkijk 2040 vastgesteld door de gemeenteraad.

De structuurvisie benoemt de belangrijkste principes voor het ruimtelijk ontwikkelingsperspectief van de stad en geeft een uitwerking van dit perspectief zowel naar een aantal thema's als naar gebieden in de stad, de zogenaamde 'koersgebieden'.

In voorliggend geval zijn de thema's uit de structuurvisie: 'Wonen' van belang. De locatie maakt geen onderdeel uit van een koersgebied.

Thema: Wonen

Nederland krijgt in de toekomst te maken met twee belangrijke demografische ontwikkelingen die met elkaar samenhangen: vergrijzing en bevolkingskrimp. Demografische ontwikkelingen treden niet overal in gelijke mate op. De regionale verschillen in bevolkingsopbouw zullen binnen Nederland groter worden.

In Arnhem is voor de komende periode nog groei voorzien. De gemeentelijke bevolkingsprognoses en de gegevens van het Woningbouw Kompas laten het volgende beeld zien. Voor de periode tot circa 2030 is sprake van een behoefte aan bruto 12.000 nieuw te bouwen woningen, inclusief vervanging en sloop. De feitelijke realisatie in de komende jaren hangt af van de afzetkansen op de markt. Vanaf 2030 is de verwachting dat de groei zal afvlakken en mogelijk zal omslaan naar een daling van de bevolking in Arnhem. Nieuwbouwprogramma’s zullen dan vooral bestaan uit vervangende nieuwbouw. Dit zijn geen harde getallen. Het geeft de verwachting weer naar huidige inzichten met een inschatting van het bouwvolume dat gedurende deze periode afgezet kan worden op de Arnhemse woningmarkt. Er zal regelmatig worden herijkt.

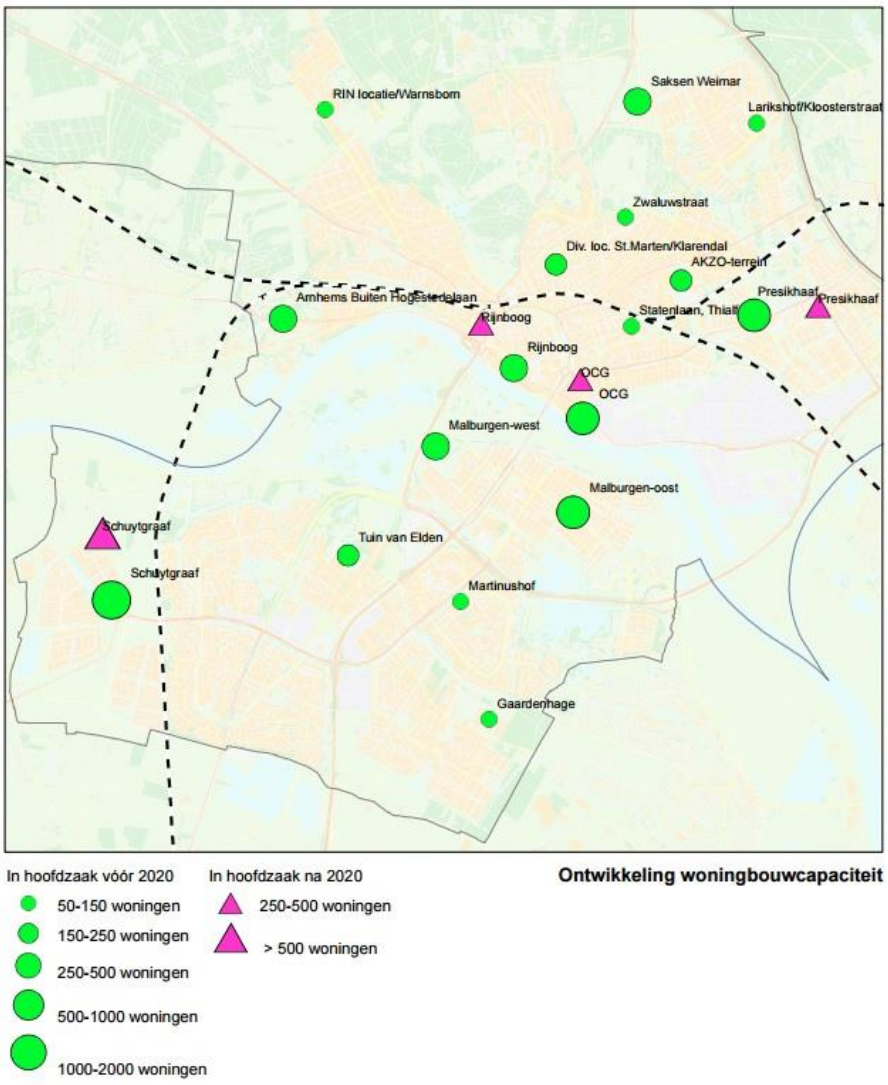

Ontwikkeling woningbouwcapaciteit

Figuur 14: Plangebied is opgenomen in planning woningbouwcapaciteit

Beoordeling

De RIN-locatie is in de structuurvisie opgenomen als woningbouwlocatie en past dan ook in de woningbouwplannen van de gemeente. Geconcludeerd wordt dat het project in overeenstemming is met de 'Structuurvisie Arnhem 2020'.

3.2.3.2 De Arnhemse Woonprincipes 2025

De Arnhemse Woonprincipes 2025 (de Arnhemse woonvisie) is met brede participatie uit de stad tot stand gekomen. Deze Woonprincipes vormen tezamen de actualisering van de Woonvisie 2015 en de strategische koers die er voor moet zorgen dat Arnhem ook in de toekomst een woonstad blijft waar het voor iedereen aantrekkelijk is om te wonen, te leren, te werken en te leven. Bij het opstellen van de Woonprincipes is rekening gehouden met wet- en regelgeving en beleidskaders van andere overheden.

Met instrumenten als het Volkshuisvestelijk kader, de Uitvoeringsagenda en het Procesplan (langer) Zelfstandig wonen, stuurt de gemeente in het woonprogramma op een kwalitatieve en gedifferentieerde woningvoorraad dat nu en in de toekomst kan voldoen aan de vraag en behoefte van alle woningzoekenden. Het fundament voor het Wonen in Arnhem ligt in de bestaande woningvoorraad, de transformatiemogelijkheden van gebouwen, en een aanvullende nieuwbouwopgave. Hiermee kan meer aanbod gecreëerd worden aan levensloopgeschikte woningen en woonvormen in verschillende prijsklassen, in koop en huur. Daarbij streven we met een gezonde mix aan diverse bevolkings- en inkomensgroepen naar prettige, veilige en toegankelijke woon- en

leefomgevingen in wijken en buurten.

De nieuwe Arnhemse Woonprincipes 2025, zijn door de gemeenteraad vastgesteld op 14 december 2015 en vervangen de Arnhemse Woonvisie 2015 en bijbehorende Arnhemse Woonagenda 2011-2015.

De vier pijlers van de Woonprincipes zijn:

1. Duurzaam betaalbaar; hierbij zorgen we dat er voor elk inkomen voldoende passende sociale en betaalbare woningen beschikbaar zijn. Daarbij sturen we niet alleen op aantallen, maar streven we ook naar een goede prijs/kwaliteit en op de duurzaamheid van woningen in de nieuwbouw en in de bestaande woningvoorraad.
2. Levensloopgeschikt wonen; door meer levensloopgeschikte woningen aan de voorraad toe te voegen én bestaande woningen aan te passen of op te plussen, kunnen we mensen, gezond of beperkt, in verschillende levensfases van hun leven, een passende woonplek blijven bieden in Arnhem.
3. Aantrekkelijke woonstad; Arnhem heeft door zijn centrale ligging een bijzondere ruimtelijke en groene kwaliteit. Met de binnenstad, de Rijn en stadsparken in combinatie met wonen, leren, werken en verblijven maakt het de stad vitaler. Arnhem wil een aantrekkelijke woonstad zijn en blijven voor haar huidige inwoners, maar ook meer studenten en midden en hoge inkomens aan zich binden door het bieden van aantrekkelijke, levendige of bijzondere woonmilieus.
4. Wijken met identiteit; Elke wijk heeft zijn eigen herkenbare identiteit die recht doet aan de beleving van haar inwoners. Met deze variëteit wil de stad inzetten op een duurzame woon- en leefomgeving waar bewoners trots zijn op hun wijk, waar ze zich thuis en ook zelf verantwoordelijk voor voelen. Dat palet van eigen identiteit en karakters van wijken draagt bij aan de aantrekkingskracht van Arnhem als woonstad

Deze vier pijlers van de woonprincipes zijn onlosmakelijk verbonden aan het overkoepelde thema Duurzaamheid. Tezamen vormen ze de ruggengraat van de Arnhemse Woonprincipes 2025.

Wonen, welzijn en zorg versus Langer Zelfstandig Wonen

Er ligt op het gebied van Wonen, Welzijn en Zorg een stevige fysieke huisvestingsopgave. Door meer levensloopgeschikte woningen aan de voorraad toe te voegen kan aan de mensen, in verschillende levensfases van hun leven, een passende woonplek geboden worden. Daarnaast ligt er de opgave om voor bijzondere doelgroepen en met name voor mensen in kwetsbare posities meer geschikt en passend kleinschalig aanbod aan woonvormen of (beschutte, beschermde) woonconcepten te realiseren en te faciliteren dat het (langer) zelfstandig wonen, aangevuld wordt met arrangementen van (thuis)zorg, begeleiding, ondersteuning of toezicht en andere vormen van dienstverlening en welzijnsvoorzieningen in de directe of nabije woonomgeving kan worden geboden.

Beoordeling

Met het voorgenomen programma wordt bijgedragen aan het realiseren van voldoende woningen en het bevorderen van de woningdifferentiatie. Geconcludeerd wordt dat de ontwikkeling in overeenstemming is met de gemeentelijke woonvisie.

3.3 Welstandsbeleid

3.3.1 Welstandsnota Arnhem 2015

Op 13 juli 2015 heeft de gemeenteraad van Arnhem de nieuwe welstandsnota vastgesteld. Arnhem is een aantrekkelijke stad om te wonen en te verblijven. Het uiterlijk van de stad draagt daar aan bij. De gemeente wil dat zo houden.

De gemeente wil dat nieuwe bouwwerken in zijn algemeenheid passen in hun omgeving. De bestaande stad is dus het referentie- en inspiratiekader. Voor de meest voorkomende bouwwerken zijn verder in deze nota gebiedsgerichte criteria opgenomen. Deze criteria zijn per gebied (‘géén toets’, ‘lichte toets’ en ‘zware toets’) anders. Het plangebied valt in het gebied 'geen toets'.

Gebieden zonder toets

Voor de gebieden die welstandsvrij zijn gelden alleen de excessenregeling en de voorschriften ten aanzien van reclame.

3.4 Verkeersbeleid

3.4.1 Rijksbeleid

Op rijksniveau geeft de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte 'Nederland concurrerend, bereikbaar leefbaar en veilig' (SVIR, 2012) de hoofdlijnen van het nationale verkeers- en vervoersbeleid voor de komende decennia. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die gaat voor een excellent internationaal vestigingsklimaat, ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen scherp prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt.

Het mobiliteitssysteem moet robuust en samenhangend worden, meer keuzemogelijkheden bieden en voldoende capaciteit hebben om de groei van de mobiliteit op de middellange (2028) en lange (2040) termijn op te vangen. De ambitie is dat gebruikers in 2040 beschikken over optimale ketenmobiliteit door een goede verbinding van de verschillende mobiliteitsnetwerken via multimodale knooppunten (voor personen en goederen) en door een goede afstemming van infrastructuur en ruimtelijke ontwikkeling. De regio Arnhem Nijmegen is aangeduid als stedelijke regio met een concentratie van topsectoren.

3.4.2 Provinciaal beleid

Een van de kerntaken van de provincie Gelderland is zorgen voor een goede regionale bereikbaarheid en een goed regionaal openbaar vervoer. Ondanks de bezuinigingen heeft de provincie extra financiële middelen ter beschikking gesteld voor mobiliteitsmaatregelen. Dit is, omdat zij een goede bereikbaarheid belangrijk vindt, maar ook om de economische ontwikkeling in Gelderland te ondersteunen. De provincie geeft veel aandacht aan mobiliteitsbehoefte van inwoners en bedrijven in Gelderland en kijkt daarbij naar toekomstige ontwikkelingen als het digitale werken. Maar er is ook veel oog voor leefbaarheid en verkeersveiligheid.

Doelen bereikbaarheid

De provincie wil een goede bereikbaarheid voor wonen, werken en recreëren en de mobiliteit daarbij afstemmen op de economische ontwikkelingen. Daarom zet Gelderland in op het beter gebruik van (internationale) corridors. Daarnaast wordt samen met de andere wegbeheerders in de stedelijke gebieden aan een beter gebruik van de infrastructuur gewerkt om files te voorkomen en de doorstroming te bevorderen. De toegang tot bedrijventerreinen is ook een speerpunt van het provinciale beleid. Een andere ontwikkeling is de verschuiving van mobiliteitsvragen in het landelijk gebied door krimp en vergrijzing. Hier moet de aansluiting met de stedelijke gebieden gewaarborgd blijven.

Omgevingsvisie

De provincie heeft in juli 2014 de Omgevingsvisie Gelderland vastgesteld (geconsolideerde versie, juli 2015). Deze visie integreert en vervangt zeven beleidsplannen, waaronder het Provinciaal Verkeer en Vervoerplan 2 uit 2004. De omgevingsvisie beschrijft hoe de provincie de komende tien jaar om wil gaan met de ontwikkelingen en initiatieven ronde economische structuurversterking, duurzaamheid, innovatie en bereikbaarheid, maar ook met natuur, landschap, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit. Daarbij is een andere wijze van werken; minder vastleggen wat wel of niet mag. De omgevingsvisie stelt kaders voor toekomstige activiteiten.

3.4.3 Gemeentelijk beleid

De gemeente Arnhem heeft haar verkeersbeleid op hoofdlijnen verwoord in de Structuurvisie Arnhem 2020-2040 (vastgesteld 2012). Voor mobiliteit biedt het structuurplan een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief. Arnhem streeft naar een duurzame bereikbaarheid in een aantrekkelijke en veilige stad. Vooral in de bestaande stad geldt daarbij het principe: eerst de bestaande verkeersruimte beter benutten en pas daarna zoeken naar mogelijkheden tot uitbreiding van de (auto)verkeersruimte. De inzet van slim ruimtegebruik, voor versterking van fiets en openbaar vervoer, aangevuld met spitsmijdende maatregelen moet Arnhem de komende jaren bereikbaar houden.

In mei 2013 is een beleidsnota fietsverkeer 'Nieuwe verbindingen, nieuwe fietsers' vastgesteld. Deze nota is een uitwerking van de inzet voor versterking van het fietsgebruik. Inzet is de bestaande fietser beter faciliteren maar vooral automobilisten verleiden meer te fietsen. Uitgangspunten voor deze beleidsnota zijn:

1. nadruk op utilitair fietsgebruik (de ritten naar werk, school en voorzieningen);
2. inzetten op de nieuwe fietser, dat is de fietser die nu nog in de auto zit;
3. aanleggen van kortsluitende verbindingen;
4. aanleggen van hoogwaardige doorgaande verbindingen (snelfietsroutes);
5. hoogwaardige stallingsvoorzieningen (belangrijk bij ketenverplaatsingen).

De bestaande fietser heeft vooral behoefte aan een samenhangend fietsnetwerk, veiligheid, comfort, snelheid en stallingsvoorzieningen. Om de nieuwe fietser te verleiden zullen we vooral moeten inzetten op de aanleg van nieuwe verbindingen. De opkomst van de elektrische fiets helpt hierbij.

In juni 2013 is de beleidsnota openbaar vervoer 'De reiziger centraal' vastgesteld. Deze nota heeft als doel het in stand houden van betaalbaar en kwalitatief goed openbaar vervoer en het doorgroeien naar emissieloos openbaar vervoer. Het openbaar vervoer wordt toekomstvast door een kwaliteitsslag met als maatregelen:

- een hoogwaardig openbaar vervoernetwerk;
- de reiziger centraal stellen;
- een mobiliteit bieden voor iedereen;
- een emissieloos openbaar vervoer.

Voor het onderdeel parkeren gelden beleidsregels en Arnhemse parkeernormen. Deze zijn opgenomen in de Beleidsregels voor toepassing van artikel 2.5.30 van de Bouwverordening gemeente Arnhem 2003', in december 2011 door het college vastgesteld.

Toetsing van het initiatief aan het Verkeersbeleid

Wat betreft de toetsing van de aspecten verkeer en parkeren wordt kortheidshalve verwezen naar paragraaf 3.4. Hier wordt geconcludeerd wordt dat het plan in overeenstemming is met het gemeentelijk verkeersbeleid.

3.5 Milieu- en omgevingsbeleid

Het milieubeleid wordt in het hoofdstuk 5 Milieu- en omgevingsaspecten bij het betreffende onderwerp.

3.6 Erfgoednota 'Panorama Arnhem''

In de Erfgoednota 2008-2012 wordt het accent verschoven van 'behoud door bescherming' naar 'behoud door ontwikkeling'. De cultuurhistorie dient zo op een vroeg moment een actieve rol te gaan spelen in veranderingsprocessen en ontwerpkeuzen. Het nieuwe erfgoedbeleid wil de cultuurhistorische factor een zichtbare en samenhangende rol geven in deze stedelijke ontwikkelingen.

Het plan voorziet in behoud, herstel en ontwikkeling van het in en rond het plangebied aanwezige erfgoed en voldoet daarmee aan het beleid dat verwoord is in deze nota.

3.7 Groenvisie 2017-2035

Op 5 maart 2018 heeft de gemeenteraad van Arnhem de *Groenvisie 2017-2035* vastgesteld. Met de Groenvisie legt de gemeente de koers voor de komende jaren vast voor het groenbeleid. Het beleid gaat uit van een robuust Groen-blauw raamwerk, dus de stedelijke hoofdgroenstructuur, voor de stad en haar inwoners. De Groenvisie gaat ook over het wijkgroen. De Groenvisie zegt niet alleen over iets over het groen in eigendom en beheer van overheden, maar ook van particulieren. Het gaat daarbij om de waarden vanuit landschap, cultuurhistorie, ecologie, water en recreatief gebruik.

De Groenvisie is een plan op hoofdlijnen. De Groenvisie is verdeeld in thema's en doelen, die vertaald zijn in ambities en opgaven voor ontwikkeling, inrichting en beheer van al het groen in en om de stad. Daarnaast geeft de Groenvisie richting aan initiatieven in het groen en is de Groenvisie het toetsingskader voor het beoordelen van ruimtelijke plannen en projecten. De Groenvisie is een basis voor de vertaling naar de (planologische) bescherming van waardevolle gebieden en waardevolle bomen én de Arnhemse regels voor de groencompensatie.

De visie is verdeeld in vijf thema's, waaraan doelen zijn gekoppeld.

1. *Herkenbare stad*: Zichtbaarheid en beleefbaarheid van landschap en cultuurhistorie.
Doelen:

- De landschappelijke en cultuurhistorische onderlegger is afleesbaar en beleefbaar.
- De niet verplaatsbare, rijke en mooie landschappelijke structuren en cultuurhistorische terreinen en lanen blijven behouden en worden versterkt.
- Agrarische gronden kennen biologische landbouw /veeteelt.
- De versnippering van landschappelijke eenheden is teruggedrongen.
- De nieuwe energie- en klimaatlandschappen worden ingepast in het landschap.
- Groen blijft groen, volgens de Arnhemse regels van de groencompensatie 2017.

2. *Natuurvriendelijkestad:* Biodiversiteit in en om de stad en de Natuurinclusieve stad
Doelen:

- De leefgebieden van inheemse soorten in en om de stad zijn versterkt.
- Het groen kent een diversiteit aan drachtplanten voor insecten en eetbaar groen met inheemse bomen, struiken en inheemse / biologische kruidenmengsels.
- De kenmerkende Arnhemse natuur en het bijbehorende netwerk is versterkt.
- De Natuurkalender Arnhem is de leidraad bij ontwikkelingen en beheer.

3. *Groene gezonde stad:* Leefbaarheid, klimaat en gezondheid
Doelen:

- De kwaliteiten en waarden van groen in en om de stad wordt uitgedragen, ook in particulier groen.
- Er is voldoende toegankelijk groen voor alle bewoners in de woonomgeving, de werkomgeving, ook bij (zorg)instellingen en scholen.
- De openbare ruimte als bossen en parken kennen een beweeg- en sportvriendelijke groene inrichting, inclusief recreatieve verbindingen.
- Pleinen, schoolpleinen en tuinen én ruimtes bij maatschappelijke instellingen (ziekenhuizen en zorginstellingen), bedrijventerreinen zijn waar mogelijk groen.
- De gebruiksfuncties in het groen sluiten aan op de draagkracht van het gebied.

4. *Duurzaam beheerde stad*: Beheer afgestemd op eindbeeld en gebruik
Doelen:

- Het beheer is afgestemd op het gewenste eindbeeld en de gebruiksfunctie van een groengebied.
- Groen dient een algemeen belang, vanwege de waarde van groen voor de bewoners (o.a. gezondheid, sporten en bewegen) en voor de herkenbaarheid (landschap en cultuurhistorie),de biodiversiteit (wet Natuurbescherming), het milieu en het klimaat.
- Openbare ruimte blijft openbaar toegankelijk
- Grote particuliere terreinen zijn waar mogelijk openbaar toegankelijk.
- Bomen kunnen vitaal oud worden met voldoende boven- en ondergrondse groeiruimte. Waardevolle bomen krijgen daar een bijzondere plaats in.

5. *Samenwerkende stad*: Maatschappelijke betrokkenheid en promotie van groen
Doelen:

- De kwaliteiten en de waarden van vergroenen worden gepromoot, ook voor particuliere tuinen.
- Bewonersinitiatieven en faciliteren van bewonersparticipatie, waarin de waarde van groen voor biodiversiteit, milieu, klimaat, gezondheid, bewegen en sporten de ruimte krijgt, worden promoot.
- De kwaliteiten van ons groen worden gepromoot en uitgedragen op scholen (educatie).
- Uitwerken rollen en verantwoordelijkheden van belangengroepen over groen en natuur.

De thema's en bijbehorende doelen zijn in de groenvisie uitgewerkt in ambities en opgaven per deelgebied. Het plangebied bevindt zich in het deelgebied *De Veluwezone*, in de zone van het Veluwse gradiënt, ofwel gradiënt Gelders Arcadië Voor het Veluwse gradiënt is het behouden en versterken van de (voormalige) landgoederen, de Gelders Arcadië, met landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden een van de belangrijkste doelen. Hierbij zijn de beek- en erosiedalen zichtbaar aanwezig. De stadsparken dringen in de vorm van groene wiggen diep in het stedelijk weefsel. De randen vormen contrasten tussen bebouwing ('rood') en natuur ('groen'). Het landschap bestaat uit een afwisseling van bos, weides, akkers, beken, lanen en landgoederen. De waarden landschap, ecologie en hydrologie (waterbuffering, waterkwaliteit) zijn het belangrijkste en stellen kaders aan gebruik. Het voornemen om het plangebied te herontwikkelen naar een kleinschalige woonwijk sluit aan bij de ambities van de Gelders Arcadië. In de gebiedsvisie die de basis heeft gevormd voor de ontwikkeling zijn het behoud van de natuurlijke en landschappelijke karakteristieken van het gebied op en rondom de Menthenberg als ook de aanwezige hoogteverschillen belangrijke uitgangen punten geweest. De gebiedsvisie liep hiermee vooruit op de groenvisie die meer recent is vastgesteld. Verder zet de groenvisie in op het behouden en versterken van grote en kleine tuinen, dus het particuliere groen. Grote tuinen en vele kleinere bij elkaar vormen koele plekken in de wijk, zorgen voor waterberging en zuiveren de lucht. Ieder tuin kent wel beplanting die een waarde heeft voor de natuur. Hierbij is extra aandacht nodige voor het behoud van de (waardevolle) bomen. Het water van de woonbebouwing wordt bij voorkeur in de eigen tuin opgevangen. Met voorliggende herontwikkeling en bestemmingsplan wordt ingezet op het behoud van de natuurlijke waarden in het plangebied, ook in de delen die zullen worden uitgegeven van particuliere tuinen bij de woningen. In de groenbalans is terug te zien dat veel waardevolle bomen in het plangebied worden behouden. De regels van het (dubbel)bestemmingen zijn er op gericht om de waardevolle natuurelementen in het plangebied te beschermen. Het voornemen en het bestemmingsplan sluiten hierbij strak aan bij de ambities uit de groenvisie.

3.8 Gebiedsvisie RIN-locatie

De gebiedsvisie voor de RIN-locatie is vastgesteld door de raad op 27 januari 2014. De gebiedsvisie is opgesteld in samenspraak met de bewoners van Schaarsbergen.

In de gebiedsvisie zijn de kaders voor de ontwikkeling van de RIN-locatie vastgelegd. Bij het ontwikkelen van het plan zijn de regels uit deze gebiedsvisie in acht genomen. Een uitgebreide beschrijving van de uitgangspunten van de visie en de toetsing van het voornemen hieraan is opgenomen in paragrafen 6.1.en 6.2 van deze toelichting. De gebiedsvisie is integraal opgenomen in Bijlage 1 van deze toelichting.

Figuur 15 Visiekaart Gebiedsvisie RIN-locatie

Hoofdstuk 4 Ruimtelijke- en programmatische aspecten van de ontwikkelingen

4.1 Inleiding

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van de bestaande situatie in en om het plangebied gegeven. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de concrete ontwikkeling binnen het plangebied en de uitgangspunten die naar aanleiding van de analyse zijn opgesteld.

4.2 Ruimtelijke opzet en structuur

4.2.1 Algemeen

Het uitgangspunt van de gebiedsvisie is het behoud, de versterking en waar mogelijk het herstel van de aanwezige natuur-, landschaps-, en cultuurhistorische waarden. Door uitvoering te geven aan de gebiedsvisie wordt een win-winsituatie gecreëerd. De grootschalige, massale bebouwing zal plaatsmaken voor een meer in de omgeving passende bebouwing. Het monumentale landhuis Sylvahoeve blijft ongewijzigd. De historische Sylvalaan blijft behouden. Het zicht op de Sylvahoeve en de bijbehorende tuin wordt verbeterd. De tuinen zullen worden gerestaureerd en de ligging van de toegangsweg zal worden aangepast aan de cultuurhistorische waarden van de tuin. De waardevolle bomen zullen zoveel mogelijk worden behouden en het aanwezige groen zal op een aantal plekken worden hersteld.

De nu aanwezige kantoorbebouwing zal worden gesloopt waarbij ook het aanwezige asbest zal worden gesaneerd. De bouw- en gebruiksmogelijkheden die het geldende bestemmingsplan biedt zullen worden geschrapt. Op de plaats van de kantoorlocatie worden in totaal 26 woningen gebouwd, bestaande uit 16 appartementen, 4 twee-onder-een kapwoningen en 6 vrijstaande woningen. Per grondgebonden woning zal een aanbouw worden gerealiseerd, die naar behoefte kan dienen als bijvoorbeeld garage of slaapkamer om de woning levensloopbestendig te maken. Voor de appartementen worden parkeervoorzieningen op maaiveld gerealiseerd en (fietsen)bergingen in de onderbouw. De nieuw op te richten bebouwing zal minder hoog en minder massaal zijn dan de nu aanwezige bebouwing. Het plangebied zal voor auto- en fietsverkeer worden ontsloten vanaf de hoofdrijbaan van de Kemperbergerweg. Voor wandelaars zal het plangebied tevens aan de westzijde worden ontsloten. Het terrein zal openbaar toegankelijk zijn en visueel verbonden blijven met de Sylvalaan. In navolgende afbeelding is de gewenste nieuwe situatie te zien.

Figuur 16 Schetsontwerp (bron: Buro Lubbers Landschapsarchitectuur)

In de gebiedsvisie is voor de onderwerpen cultuurhistorie, wonen, groen en ecologie, verkeer en parkeren en stedenbouw aangegeven wat de criteria zijn. Op de onderwerpen cultuurhistorie, groen en ecologie en verkeer en parkeren wordt in de desbetreffende paragrafen ingegaan. In het onderstaande wordt ingegaan op hetgeen de gebiedsvisie vermeldt over wonen en stedenbouw.

4.2.2 Wonen

Het doel voor de RIN-locatie is dat alle nieuwe woningen op deze locatie levensloopbestendig zijn, waarbij de locatie kansen biedt voor:

- Het toevoegen van meer variatie en diversiteit, zowel in typologie woning (koop of huur) als in prijs; om binnen de eigen wijk wooncarrière te kunnen maken;
- Het realiseren van kwalitatief hoogwaardige woningen en kleinschalige (zorggeschikte) wooncomplexen.

Het plan voorziet in de realisatie van een breed scala aan woningen, voor verschillende doelgroepen en zowel vrijstaand als aaneengebouwd.

4.2.3 Stedenbouw

De gebiedsvisie gaat uit van bebouwing in een groene setting met een informeel karakter. De bebouwing blijft door een groene buffer op enige afstand van de omliggende bebouwing en kan daardoor een eigen karakter hebben. Een nadere toelichting op hoe het inrichtingsplan aan sluit bij de

Gebiedsvisie komt aan de orde in paragraaf 6.2.

4.2.4 Groen(balans)

Door Buro Lubbers Landschapsarchitectuur & Stedenbouw is de stedenbouwkundige opzet en landschappelijke inpassing van het plan uitgewerkt. Voor deze stedenbouwkundige opzet heeft Lorsheijd Groen BV een inventarisatie van (de kwaliteit van) het aanwezige groen plaatsgevonden. Deze aanwezige natuur- en landschapswaarden zijn, naast de gebiedsvisie, een belangrijk uitgangspunt geweest bij de verdere uitwerking van de stedenbouwkundige opzet van het voornemen. Voor het totale inrichtingsplan daarom een uitgebreid groenbalans opgesteld (zie Bijlage 2).

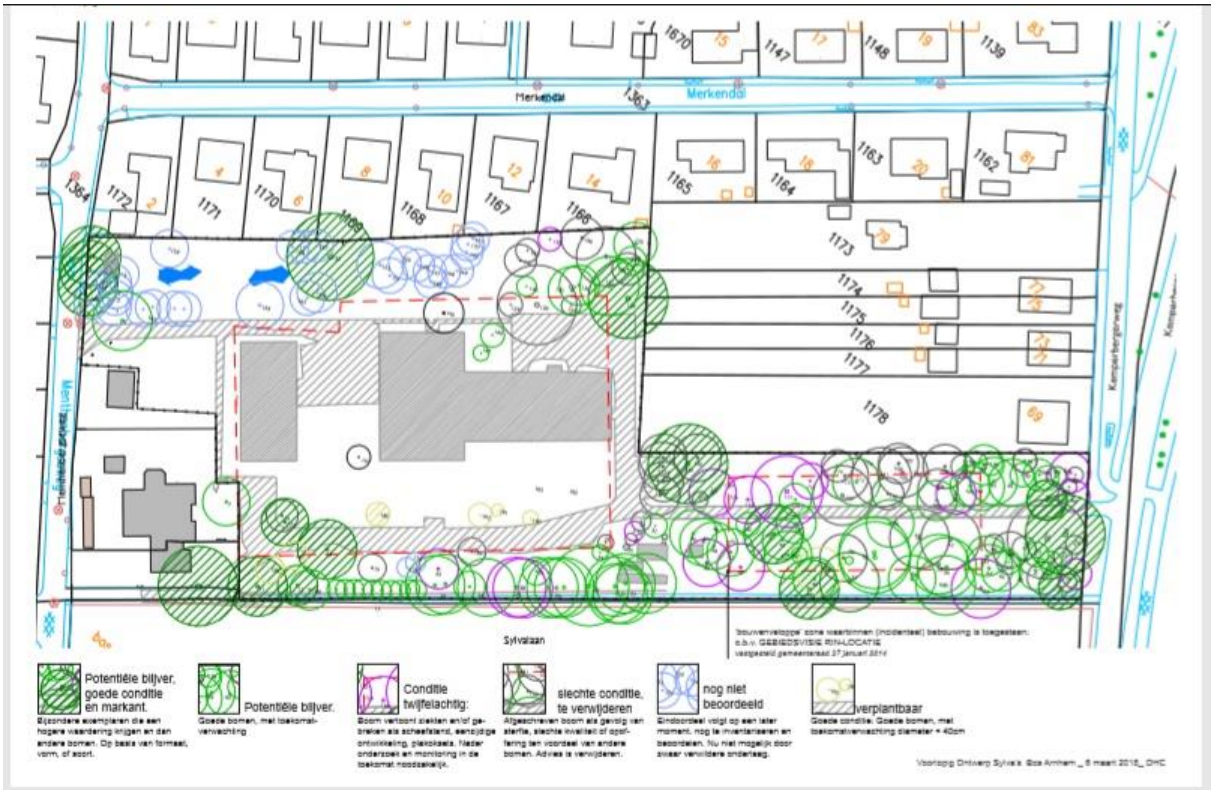

Figuur 17 Analyse bestaande situatie groen/bomen in het plangebied

Het plangebied heeft een oppervlakte van 14.974 $m^{2.}$ In onderstaande tabel is de invulling van het plangebied weergegeven in de huidige situatie (kantoren) en de nieuwe situatie (woningen):

In de nieuwe situatie verdwijnt er 959 m^2 oppervlakte aan bos/groen. Naast het toevoegen van nieuw groen vindt er een kwaliteitsslag in het plangebied plaats van het aanwezige groen plaats: de cultuurhistorische tuin wordt hersteld, er wordt groen (vaste planten) toegevoegd in de binnentuin op het centrale plein tussen de woningen en de appartementen en er worden 51 nieuwe bomen geplant. Dit laatste resulteert in een positieve balans van + 24 bomen.

De groenbalans geeft schematisch navolgende tabellen. Voor een gedetailleerde uitwerking van de groenbalans wordt verwezen naar Bijlage 2.

Verhouding bebouwing, verharding en groen	**Huidige situatie**	**Nieuwe situatie**
Bebouwing en bijgebouwen	1.853 m2	2.057 m2
Verhard oppervlak (asfalt en elementenverharding)	2.515 m2	3.270 m2
Bos / groen	10.606 m2	9.647 m2
	14.974	14.974
Overzicht bomenbestand gehele gebiedsontwikkeling Sylva's Bos	Bestaande situatie	Gewenste nieuwe situatie
potentiële blijver, goede conditie, markant,	14	- 1
potentiële blijver, goede conditie	56	- 20
conditie twijfelachtig	11	- 6
verplantbaar, goede conditie	7	(0)
slechte conditie/dood	50	
Nieuwe aanplant bomen		51

In de planopzet worden de nieuwe woningen en infrastructuur zoveel mogelijk ingepast met behoud van bestaande bomen. Met het voornemen kunnen 27 bomen, waarvan 1 markant exemplaar (Douglas spar) niet worden ingepast. Deze zullen worden gerooid. In het ontwerp worden deze gecompenseerd door de aanplant van 51 nieuwe bomen.

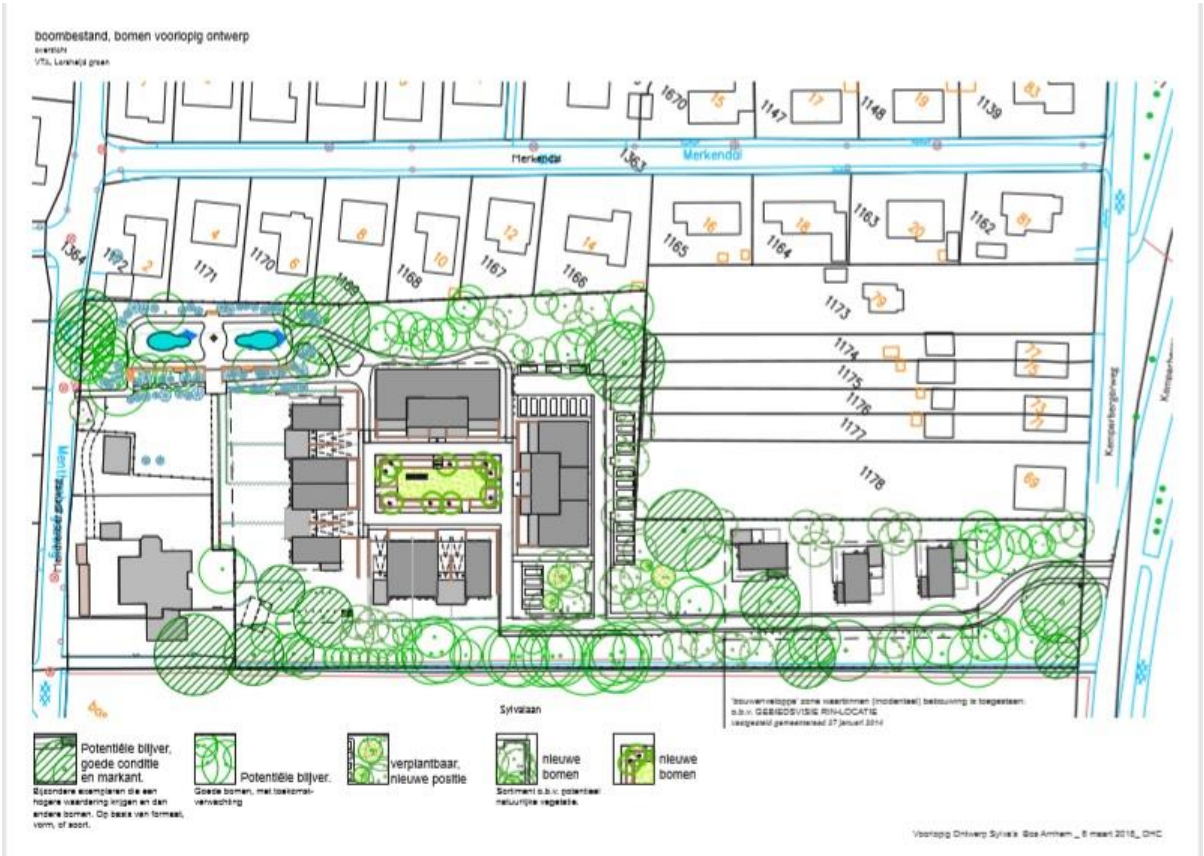

Figuur 18 Groenplan nieuwe situatie

Bij de compensatie wordt bij de sortimentkeuze uitgegaan van potentieel natuurlijke soorten zoals: linde, berk, zomereik, coniferen, noorse esdoorn,kastanje, robinia, lariks, fijnspar, douglasspar, rhododendron, klimop, gele anemoon, bosanemoon, gevlekte dovenetel, boshyacint, lelietje van dalen.

Door het toevoegen van deze meer natuurlijke soorten treedt een verhoging van diversiteit in het bostype op. Het huidige overwegend gesloten bladerdak maakt hiermee plaats voor open plekken en de herintroductie van struik- en heesterlaag met afwisselende berm- en kruidenvegetatie. De te rooien bomen en het snoeisel kunnen in het plangebied worden hergebruikt in de vorm van takkenrillen en antiparkeermaatregelen (boomstammen).

In de planopzet worden de nieuwe woningen en infrastructuur zoveel mogelijk ingepast met behoud van bestaande bomen. De RIN locatie wordt nu gekenmerkt door leegstaande kantoren omgeven door een bos waarin duidelijk te zien is dat het beheer de afgelopen jaren een lage prioriteit heeft gehad. Veel zaailingen, die niet zijn gekarteerd, zijn ondertussen grote bomen geworden.

Het plangebied heeft een oppervlakte van 14.974 m^2. In onderstaande tabel is de invulling van het plangebied weergegeven in de huidige situatie (kantoren) en de nieuwe situatie (woningen):

	Huidige situatie	**Nieuwe situatie**
Bebouwing en bijgebouwen	1.853 m2	2.057 m2
Verhard oppervlak (asfalt en elementenverharding)	2.515 m2	3.270 m2
Bos / groen	10.606 m2	9.647 m2

In de nieuwe situatie verdwijnt er 959 m2 oppervlakte aan bos/groen. Dit vertegenwoordigt een negatieve groenwaarde van € 81.515,- dit bedrag dient volgens gemeentelijk beleid minimaal in het gebied te worden geïnvesteerd in nieuw groen. Op basis van het door Buro Lubbers gemaakte ontwerp voldoet het nieuwe plan hier ruimschoots aan. Naast het toevoegen van nieuw groen vindt er ook een kwaliteitsslag plaats van het bos: de cultuurhistorische tuin wordt hersteld, er wordt groen (vaste planten) toegevoegd in de binnentuin op het centrale plein tussen de woningen en de appartementen en er worden 51 nieuwe bomen geplant. Dit laatste resulteert in een positieve balans van + 24 bomen.

4.3 Verkeer en parkeren

4.3.1 Verkeer

Door Kubiek ruimtelijke plannen is onderzoek gedaan naar de verkeersontsluiting van het plangebied (zie Bijlage 3). In het onderzoek zijn verschillende varianten afgewogen op de criteria verkeersveiligheid, kwaliteit ontsluiting, ruimtelijke impact, kosten. De scores zijn gerelateerd aan het stedenbouwkundig plan. Een “+” betekent een verbetering ten opzichte van het bestaande plan.

variant	**Oostkant** (zijde Kemperbergerweg)				**Westkant** (zijde Menthenbergseweg)		**Totale ontsluiting**
	1 Verschuiven komgrens tot voorbij de Strolaan	**2** Afwaarderen Kemperbergerweg naar 60 km/u	**3** Opwaarderen fietspad Kemperbergerweg naar parallelweg	**4** Opwaarderen Sylvalaan tot verharde weg	**1** Opwaarderen Sylvalaan	**2** Gebruikmaken van de bestaande uitrit (zijde geheime tuin)	**1** Alleen ontsluiting autoverkeer westzijde, fietsverkeer beide kanten
Criteria							
Verkeersveiligheid	++	+	-	0	0	0	++
Kwaliteit ontsluiting	++	++	--	0	0	0	-
Ruimtelijke impact	0	0	-	-	0	0	-
kosten	0/-	0/-	--	+	0	0	-

Het volgende wordt geconcludeerd. De oostelijke ontsluitingsvarianten Oost 1 en 2 scoren beste. Ten tijde van het onderzoek had de gemeente Arnhem nog geen besluit genomen of een eventuele aanpassing van de verkeerssituatie aan de oostzijde (varianten 1, 2, 3 en 4 west). In het onderzoek is daarom ook een variant uitgewerkt voor het geval de gemeente niet wilde meewerken aan de mogelijke aanpassingen. Er is daarom destijds ook de variant “totale ontsluiting” uitgewerkt.

Op 29 januari 2018 heeft de gemeente een verkeersbesluit genomen om de rijsnelheid op de Kemperbergerweg te verlagen van 80 km/uur naar 60 km/uur. Hiermee zijn de overige varianten waarbij de ontsluiting via de westzijde verliep niet meer noodzakelijk. Het planvoornemen is daarom gericht op een ontsluiting via de hoofdrijbaan van de Kemperbergerweg. Dit is vergelijkbaar mee de bestaande situatie waarbij de hoofdontsluiting van het onderzoeksinstituut ook via de hoofdrijbaan van de Kemperbergerweg verliep.

De uitvoering van het plan zorgt voor een verlaging van de verkeersdruk ten opzichte van de bestaande kantoren, en is daarmee gunstig voor de leefbaarheid van de wijk. De interne ontsluitingsweg zal worden vormgegeven als erftoegangsweg.

4.3.2 Parkeren

De Gemeentelijke parkeernormen zijn opgenomen in de bouwverordening. Voor de verschillende type woningen gelden de volgende normen:

Woningtype	**Norm**
Rijwoning	1,5/woning
Half vrijstaande, vrijstaande woning	1,8/woning
Appartement met gebruiksoppervlakte tot 75 m^2	1,0/appartement
Appartement met gebruiksoppervlakte van 75 tot en met 120 m^2	1,3/appartement
Appartement met gebruiksoppervlakte vanaf 120 m^2	1,6/appartement
Kamerverhuurbedrijf (gemeenschappelijke keuken en badkamer)	0,6/kamer
Serviceflat/aanleunwoning	0,7/wooneenheid
Verpleeg- en verzorgingshuis	0,4/wooneenheid

In het plan komen 16 appartementen, 6 vrijstaande woningen en 4 tweekappers. Op basis van deze normen zullen in totaal 41 parkeerplaatsen gerealiseerd moeten worden.

Woningtype	**Aantal**	**Norm**	**Aantal parkeerplaatsen**
Appartementen, 75m2 – 120m2	9	1,3	11,7
Appartementen, >120 m2	7	1,6	11,2
Vrijstaande woningen	6	1,8	10,8
Tweekapper	4	1,8	7,2
			40,9

In het plangebied worden in totaal 48 parkeerplaatsen gerealiseerd. Er worden 28 openbare parkeerplaatsen gerealiseerd; 20 parkeerplaatsen worden gerealiseerd op de percelen bij de grondgebonden woningen. Per woningen worden 2 parkeerplaatsen gerealiseerd. Aangezien bij de 7 grondgebonden woningen aan het centrale plein deze parkeerplaatsen achter elkaar worden gerealiseerd mogen deze, conform het gemeentelijk beleid, slechts als één parkeerplek worden meegerekend. Volgens de norm worden daarom 28 openbare parkeerplaatsen en 13 parkeerplaatsen op eigen terrein gerealiseerd. Hiermee wordt voldaan aan de norm.

Omdat het aantal daadwerkelijk aan te leggen parkeerplaatsen hoger is zal in de praktijk de parkeerdruk dus iets lager liggen.

De parkeerplaatsen bij de grondgebonden woningen zijn hoofdzakelijk voor eigen gebruik. Bezoekers dienen daarom gebruik te maken van de parkeervoorzieningen in het openbare gebied in het centrale deel van het plangebied. Deze parkeervoorzieningen bevinden zich altijd binnen 100 meter van de woningen in het plangebied. Hiermee zijn er voldoende parkeervoorzieningen beschikbaar binnen een acceptabele loopafstand van elke van de woningen. Om te voorkomen dat bezoekers en/of bewoners op andere locaties, zoals langs de toegangsweg of in het groen, gaan parkeren zullen bij

de inrichting van het openbare gebied natuurlijke barrières worden gerealiseerd om ongewenst parkeergedrag te voorkomen.

Voorts is een en ander geborgd in de regels. In artikel 13 is opgenomen dat onder strijdig gebruik in ieder geval wordt verstaan het gebruik van gronden of bouwwerken waarbij niet wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid volgens de in de geldende Arnhemse beleidsregels voor parkeren pgenomen normen.

4.3.3 Conclusie

Voorgenomen initiatief zal niet leiden tot verkeerskundige en/of parkeertechnische problemen.

4.4 Ladder voor Duurzame Verstedelijking

Nationaal belang 13, zoals geformuleerd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, vraagt om een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten. Dit moet met behulp van de ladder voor duurzame verstedelijking worden onderbouwd. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd, waarbij een nieuwe Laddersystematiek geldt. Gemotiveerd dient te worden hoe een zorgvuldige afweging is gemaakt ten aanzien van het ruimtegebruik.

In het Bro is bepaald dat:

“ De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.”

4.4.1 Stedelijke ontwikkeling

Om aan deze verplichting uit de Bro te kunnen voldoen dient allereerst nagegaan worden of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling?

In het Bro is het begrip stedelijke ontwikkeling als volgt vastgelegd:

'ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen.'

Uit jurisprudentie blijkt dat er in beginsel sprake is van een *nieuwe* stedelijke ontwikkeling als er meer dan 11 woningen gerealiseerd worden. Met onderhavig voornemen worden 26 woningen mogelijk gemaakt. Het initiatief kan dus gezien worden als een nieuwe stedelijke ontwikkeling, waardoor het voornemen getoetst dient te worden aan de ladder voor duurzame verstedelijking.

4.4.2 Laddertoets

De laddertoets bestaat tenminste uit twee onderdelen:

1. Een motivering dat of beoogde ontwikkeling voorziet in een behoefte voor bedrijventerreinen, kantoren, woningbouwlocaties, detailhandel en andere stedelijke voorzieningen;
2. indien er een vraag is aangetoond, een motivering of deze vraag binnen bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd door locaties voor herstructurering of transformatie te benutten.

4.4.3 Behoefte

Kwantitatieve opgave

De 'Subregionale Woonagenda Arnhem e.o. 2017-2027' is recentelijk vastgesteld door het college van Arnhem, de college's van de subregiogemeenten en de Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland. Gemeenten die binnen de subregio Arnhem en omgeving vallen zijn Arnhem, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden en Rozendaal. Hierna zijn delen van de woonagenda opgenomen.

Kwantitatief is afgesproken dat als horizon de komende 10 jaar (2017-2027) op basis van de meest recente Primos-prognose wordt gehanteerd. De provinciale huishoudens- en bevolkingsprognose wordt gehanteerd als spiegel (om de twee jaar update), niet als hard maximum. Daarnaast is de ambitie om het woningtekort in te lopen (mede gebaseerd op de meest recente regionale woningmarktanalyse Companen, met gebruik van het Socratesmodel van ABF). Kwantitatief streven de gemeenten in de subregio Arnhem in de periode 2017-2027 naar een netto toevoeging van ca. 13.500 te realiseren woningen. Hiermee hebben de gemeenten in de subregio het comfort om in te spelen op de verwachte groei de komende jaren en voor de aanpak van de kwalitatieve opgaven in de lokale en subregionale woningmarkt.

Er zijn afspraken gemaakt met onder andere de Regio Arnhem Nijmegen over de groei van de woningvoorraad (dus: aantallen nieuwbouw) en over de 'kwaliteiten', zoals het aandeel huur- en betaalbare woningen. Zoals verwoord in de ‘woningbouwprogrammering Arnhem-Nijmegen, subregio Arnhem en omgeving’ is het uitgangspunt een netto groei van 6.623 woningen in de gemeente Arnhem tot 2025. Het aantal inwoners in de gemeente Arnhem zal in de komende tien jaar naar verwachting met circa 10.000 inwoners toenemen.

4.4.3.1 Kwalitatieve opgave

Een belangrijke factor in de woningbehoefte is de vergrijzing. Het aantal 65-plus huishoudens neemt flink toe, evenals hun woningbehoefte. Ook vertrekken gezinnen en 1- en 2-persoonshuishoudens in de leeftijdscategorie 30-65 jaar uit Arnhem naar omliggende dorpen.

Dit plan voorziet in diverse woningtypes voor diverse doelgroepen. Met de grondgebonden woningen wordt vooral gericht op de gezinnen en met de appartementen wordt vooral gericht op senioren en/of zorgbehoevenden. Aan dergelijke woningen is op dit moment behoefte. Het toevoegen van eengezinswoningen en levensloopbestendige woningen past binnen de kwalitatieve opgave.

Daarnaast worden de woningen gerealiseerd in een groen-stedelijk woonmilieu. In opdracht van de Stadsregio Arnhem Nijmegen heeft het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) in 2013 onderzoek gedaan naar de woningbouwprogrammering op korte termijn in de stadsregio. In deze “Verkenning woningbouw- programmering regio Arnhem-Nijmegen” concludeert het EIB dat uit haar analyse blijkt dat zo’n 25% van de gevestigde huishoudens in woningen gebouwd na 1995 voor een groen-stedelijke locatie hebben gekozen. Daarnaast blijkt uit gesprekken met gemeenten en marktpartijen dat met name bouwlocaties die zijn gelegen in een natuurrijk groen gebied relatief goed lopen en ook kopers van buiten de regio aantrekken. Ook in de komende jaren zal dan ook een aanzienlijke vraag naar dit woonmilieu blijven bestaan.

Gelet op het voorgaande kan worden geconcludeerd dat het plan voorziet in een kwantitatieve en kwalitatieve behoefte.

4.4.4 Bestaand stedelijk gebied

Het tweede onderdeel betreft de motivering of de ontwikkeling gerealiseerd kan worden door locaties in bestaand stedelijk gebied voor herstructurering of transformatie te benutten.

In het Bro wordt ‘bestaand stedelijk gebied” alsvolgt gedefinieerd: ‘*eenbestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur*’.

De gewenste ontwikkeling vindt plaats op het terrein van het voormalige Rijksinstituut voor Natuurbeheer. De bestaande bebouwing op dit terrein wordt gesloopt en het terrein wordt herontwikkeld tot een woonwijk. Er is gezien de reeds aanwezige bebouwing op het terrein en de ligging in de woonwijk dan ook sprake van bestaand stedelijk gebied. Er wordt dan ook voldaan aan het tweede motiveringsvereiste van de ladder voor duurzame stedelijke ontwikkeling.

4.4.5 Conclusie

Gelet op het voorgaande voldoet de ontwikkeling aan de ladder voor duurzame verstedelijking. Het voornemen voorziet in een lokale/regionale behoefte en de appartementen worden gerealiseerd in bestaand stedelijk gebied. Derhalve kan gesteld worden dat er voldaan wordt aan de eisen van zorgvuldig ruimtegebruik.

Hoofdstuk 5 Milieu- en omgevingsaspecten

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zullen de relevante uitvoeringsaspecten bij het plan worden besproken.

5.2 Geluid

5.2.1 Wettelijk kader

5.2.1.1 Wegverkeerslawaai

Langs alle (spoor)wegen – met uitzondering van 30 km/h-wegen en woonerven – bevinden zich op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) geluidszones waarbinnen de geluidshinder vanwege de (spoor)weg getoetst moet worden. De breedte van de geluidszone is afhankelijk van het aantal rijstroken/spoorstaven en van binnen- of buitenstedelijke ligging.

5.2.2 Onderzoek

Door SPA WNP ingenieurs is een akoestisch onderzoek (zie Bijlage 4 bij deze toelichting) uitgevoerd om de geluidbelasting binnen het plangebied als gevolg van het relevante wegverkeer. Het onderzoek is opgenomen als bijlage bij de toelichting. Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom, in de geluidzone van de Kemperbergerweg en de Strolaan. De gemeente Arnhem heeft op 29 januari 2018 het besluit genomen de weg af te waarderen naar een 60 km/uur weg. De feitelijke aanpassing van de weg heeft op dit moment echter nog niet plaats gevonden. Omdat het besluit al wel genomen is, is in het onderzoek al wel gerekend met een lager snelheidregiem. Voor de Menthenbergseweg, de Merkendal en de Lijnbaan geldt een maximale rijsnelheid van 30 km/uur. Ondanks het feit dat er geen sprake is van een geluidzone langs deze wegen, is in het voorliggende onderzoek de geluidbelasting ten gevolge van deze wegen toch berekend.

De overige wegen liggen op grotere afstand van het plangebied en/of de verkeersintensiteit is er dusdanig gering, dat deze wegen niet relevant zijn met betrekking tot de geluidbelasting. Het betreft hier o.a. de Sylvalaan en de Holtweg.

Uit het onderzoek blijkt dat de geluidbelasting ten gevolge van het verkeer op de:

- Kemperbergerweg maximaal 49 dB bedraagt op de nieuwe woningen. Dit is net hoger dan de voorkeurswaarde van 48 dB, maar ruim lager dan de maximaal te ontheffen waarde van 58 dB die de gemeente Arnhem hanteert voor stadswijken. De waarde is ruim minder dan de maximale waarde van 63 dB uit de Wet geluidhinder, die tevens de plafondwaarde uit het gemeentelijke beleid is. De voorkeurswaarde wordt alleen bij de meest noordoostelijke woning overschreden;
- overige gezoneerde wegen (Strolaan) lager is dan de voorkeurswaarde van 48 dB uit de Wet geluidhinder;
- 30 km/uur wegen ruim lager is dan de voorkeurswaarde van 48 dB uit de Wet geluidhinder, zoals deze geldt voor gezoneerde wegen. Op basis hiervan wordt gesteld dat de geluidbelasting ten gevolge van de 30 km/uur wegen aanvaardbaar is.

Alle nieuwe woningen beschikken over meerdere geluidluwe zijden en geluidluwe buitenruimten. Gezien de situatie en de berekende waarden zijn er binnen het bouwplan geen reële maatregelen mogelijk om de geluidbelasting bij de nieuwe woningen te reduceren tot maximaal 48 dB (de voorkeurswaarde). Maatregelen aan de weg (de bron) om te komen tot een lagere geluidsbelasting of maatregelen in de overdracht van geluid zijn, zeker gezien het feit dat het slecht één woning betreft en gaat een beperkte overschrijding, (financieel) buiten proportie. Maatregelen in het kader van de overdracht van geluid tussen de weg en de woning, bijvoorbeeld het plaatsen van een geluidscherm, zijn daarnaast gezien de ligging van de woningen in een bosrijke, natuurlijke omgeving ruimtelijke en stedenbouwkundig niet wenselijk.

Om de meest noordoostelijke woning te kunnen realiseren zal voor deze ene woning een hogere waarde tot 49 dB, ten gevolge van het wegverkeerslawaai vastgesteld moeten worden en vastgelegd in het kadaster. Hierbij wordt opgemerkt dat voldaan wordt aan alle voorwaarden die de gemeente Arnhem stelt aan de verlening van hogere waarden voor nieuwbouw.

5.2.3 Conclusie

Met uitzondering van de gevel van de meest oostelijke woning wordt op de gevels van alle woningen voldaan aan de voorkeursgrenswaarde uit de wet geluidhinder. Voor de oostelijke woning geldt een maximale geluidsbelasting van 49 op een van de gevels. Deze waarde valt binnen de maximaal te ontheffen waarde.

Door het genomen besluit om de Kemperbergerweg af te waarderen naar een 60 km/uur weg zal de geluidsbelasting op de woning in de toekomst afnemen. Voor de geluidsbelasting op de gevel van de meest oostelijke woning wordt een hogere waarde procedure doorlopen.

5.3 Luchtkwaliteit

5.3.1 Wettelijk kader

5.3.1.1 Wet milieubeheer

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van de luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer (Wm). Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wm in werking getreden. In de Wet milieubeheer zijn onder andere regels en grenswaarden opgenomen voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofoxiden, fijn stof, lood, koolmonoxide en benzeen. De *Wet luchtkwaliteit* (artikel 5.16, eerste lid, Wm) stelt dat ruimtelijke plannen doorgang kunnen vinden indien aan één van de onderstaande voorwaarden is voldaan:

- de plannen niet leiden tot het overschrijden van een grenswaarde;
- de luchtkwaliteit tengevolge van de plannen (per saldo) verbetert of ten minste gelijk blijft;
- de plannen niet in betekenende mate (NIBM) bijdragen aan de concentratie van NO_2 en PM10 in de buitenlucht. Vanaf het in werking treden van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit op 1 augustus 2009 wordt onder een NIBM bijdrage een bijdrage van minder dan 3% van de grenswaarde verstaan;
- het project is opgenomen of past binnen het Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht (NSL).

5.3.1.2 AMvB en Regeling niet in betekenende mate (NIBM)

De Wet luchtkwaliteit maakt onderscheid tussen grote en kleine ruimtelijke projecten. Een project is klein als het slechts in geringe mate (ofwel niet in betekenende mate) leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. De grens ligt bij een toename van de NO2 en /of PM10 jaarconcentratie met maximaal 3% van de grenswaarden (of wel een toename van maximaal 1,2 µg/m3 NO_2 en/of PM10). NIBM projecten kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden.

De AMvB en Regeling “niet in betekenende mate” bevatten criteria waarmee kan worden bepaald of een project van een bepaalde omvang wel of niet als “in betekenende mate” moet worden beschouwd. Het betreft onder andere de onderstaande gevallen, waarbij een project als NIBM wordt beschouwd:

- Woningbouw: = 1500 woningen (netto) bij minimaal 1 ontsluitingsweg, en = 3000 woningen bij minimaal 2 ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling.

5.3.2 Onderzoek / beoordeling

5.3.2.1 Initiatief is NIBM

De realisatie van 26 woningen kan, gezien de beperkte omvang, aangemerkt worden als een project dat niet in betekende mate van invloed is op de luchtkwaliteit. Toetsing van het aspect luchtkwaliteit is daardoor, op grond van artikel van de Regeling NIBM niet noodzakelijk. Er behoeft dus niet getoetst te worden aan de grenswaarden.

5.3.3 Conclusie

Het project voorziet in het toevoegen van 26 woningen en het saneren van de bestaande kantoorgebouwen van het RIN. Het project kan worden beschouwd als een NIBM-project. Nader onderzoek naar de luchtkwaliteit kan dan ook achterwege blijven.

5.4 Hinder

5.4.1 Wettelijk kader

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stelt zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd. Deze uitgave bevat een lijst, waarin voor een hele reeks van milieubelastende activiteiten (naar SBI-code gerangschikt) richtafstanden zijn gegeven ten opzichte van milieugevoelige functies. De lijst geeft richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar. De grootste van de vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een milieubelastende activiteit in een milieucategorie en daarmee ook voor de uiteindelijke richtafstand. De richtafstandenlijst gaat uit van gemiddeld moderne bedrijven. Indien bekend is welke activiteiten concreet zullen worden uitgeoefend, kan gemotiveerd worden uitgegaan van de daadwerkelijk te verwachten milieubelasting, in plaats van de richtafstanden.

De afstanden worden gemeten tussen enerzijds de grens van de bestemming die de milieubelastende functie(s) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een milieugevoelige functie die op grond van het bestemmingsplan mogelijk is.

5.4.1.1 Onderzoek / beoordeling

Onderhavig initiatief voorziet in het mogelijk maken van 26 woningen op de RIN-locatie. Blijkens het geldende bestemmingsplan “Kemperbergerweg, gedeeltelijke herziening 2012 – 01 zijn in de wijde omgeving van het plangebied geen bedrijven gelegen, die mogelijk hinder kunnen veroorzaken op de nieuwe milieugevoelige functies.

Anderzijds laat het bestemmingsplan enkel woningen toe. Het vestigen van bedrijvigheid wordt niet mogelijk gemaakt. Er is vanuit het plangebied dan ook geen milieutechnische hinder te verwachten voor de omliggende woningen.

Het aspect ‘Bedrijven en milieuzonering’ vormt dan ook geen belemmering voor de realisatie van onderhavig plan.

5.4.1.2 Conclusie

Vanuit het oogpunt van milieuzonering bestaat er geen belemmering voor de gewenste ontwikkeling. Geconcludeerd kan worden dat het initiatief in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

5.5 Externe veiligheid

5.5.1 Wettelijk kader

Sommige activiteiten brengen risico's op zware ongevallen met mogelijk grote gevolgen voor de omgeving met zich mee. Externe veiligheid richt zich op het beheersen van deze risico's. Het gaat daarbij om onder meer de productie, opslag, transport en het gebruik van gevaarlijke stoffen. Dergelijke activiteiten kunnen een beperking opleggen aan de omgeving. Door voldoende afstand tot de risicovolle activiteiten aan te houden kan voldaan worden aan de normen. Aan de andere kant is de ruimte schaars en het rijksbeleid erop gericht de schaarse ruimte zo efficiënt mogelijk te benutten. Het ruimtelijk beleid en het externe veiligheidsbeleid moeten dus goed worden afgestemd. De wetgeving rond externe veiligheid richt zich op de volgende risico’s:

- risicovolle (Bevi-)inrichtingen;
- vervoer gevaarlijke stoffen door buisleidingen;
- vervoer gevaarlijke stoffen over weg, water of spoor.

Daarnaast wordt er in de wetgeving onderscheid gemaakt tussen de begrippen kwetsbaar en beperkt kwetsbaar en plaatsgebonden risico en groepsrisico.

5.5.1.1 Kwetsbaar en beperkt kwetsbaar

Kwetsbaar zijn onder meer woningen, onderwijs- en gezondheidsinstellingen, kinderopvang- en dagverblijven en grote kantoorgebouwen (>1.500 m²). Beperkt kwetsbaar zijn onder meer kleine kantoren, winkels, horeca en parkeerterreinen. De volledige lijst wat onder (beperkt) kwetsbaar wordt verstaan is in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) opgenomen.

5.5.1.2 Plaatsgebonden risico en groepsrisico

Het plaatsgebonden risico wordt uitgedrukt in een contour van 10^{-6} als grenswaarde. Het realiseren van kwetsbare objecten binnen deze contour is niet toegestaan. Het realiseren van beperkt kwetsbare objecten binnen deze contour is in principe ook niet toegestaan. Echter, voor beperkte kwetsbare objecten is deze 10^{-6} contour een richtwaarde. Mits goed gemotiveerd kan worden afgeweken van deze waarde tot de 10^{-5} contour.

Het groepsrisico is gedefinieerd als de cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1.000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is. Het groepsrisico wordt niet in contouren vertaald, maar wordt weergegeven in een grafiek. In de grafiek wordt de groepsgrootte van aantallen slachtoffers (x-as) uitgezet tegen de cumulatieve kans dat een dergelijke groep slachtoffer wordt van een ongeval (y-as). Voor het groepsrisico geldt geen grenswaarde, maar een zogenaamde oriëntatiewaarde.

Daarnaast geldt voor het groepsrisico een verantwoordingsplicht. Het bevoegd gezag moet aangeven welke mogelijkheden er zijn om het groepsrisico in de nabije toekomst te beperken, het moet aangeven op welke manier hulpverlening, zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid zijn ingevuld. Het bevoegd gezag moet tevens aangeven waarom de risico's verantwoord zijn, en de veiligheidsregio moet in de gelegenheid zijn gesteld een brandweeradvies te geven. Hierbij geldt hoe hoger het groepsrisico, hoe groter het belang van een goede groepsrisicoverantwoording.

5.5.1.3 Risicovolle (Bevi-)inrichtingen

Voor (de omgeving van) de meest risicovolle bedrijven is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van belang. Het Bevi legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor mensen buiten de inrichting. Het Bevi is opgesteld om de risico's, waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld vanwege risicovolle bedrijven, te beperken. Het besluit heeft tot doel zowel individuele als groepen burgers een minimaal (aanvaard) beschermingsniveau te bieden. Via een bijhorende ministeriële regeling (Revi) worden diverse veiligheidsafstanden tot kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten gegeven. Aanvullend op het Bevi zijn in het Vuurwerkbesluit en het Activiteitenbesluit (Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer) veiligheidsafstanden genoemd die rond minder risicovolle inrichtingen moeten worden aangehouden.

5.5.2 Onderzoek / beoordeling

Bij onderhavig initiatief is er sprake van het toevoegen van een zogenaamd kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object. In de toelichting van het bestemmingsplan ‘Kemperberg, gedeeltelijke herziening 2012 – 01’ is over dit onderwerp het volgende aangegeven. “Binnen het plangebied zijn geen risicovolle activiteiten aanwezig. Daarnaast ligt het plangebied niet binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Omdat het plangebied niet ligt binnen het invloedsgebied van het groepsrisico wordt er geen verantwoording van het groepsrisico opgesteld.” De risicokaart is in mei 2017 geraadpleegd. Deze kaart geeft in de wijde omtrek van het plangebied geen risico’s aan.

Onderhavig plan maakt geen vestiging van een risicovolle inrichting mogelijk.

5.5.3 Conclusie

Er bestaat vanuit het thema externe veiligheid geen belemmering voor de bouw van 26 woningen in het plangebied.

5.6 Ecologie en Groen

5.6.1 Wettelijk kader

5.6.1.1 Wet Natuurbescherming

De natuurbescherming is in Nederland per 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming is een samenvoeging van de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De wet omvat de gebiedsbescherming en soortenbescherming in Nederland. In de toelichting wordt voor de ontwikkeling toegelicht welke maatregelen genomen moeten worden om schadelijke effecten ten aanzien van mogelijk aanwezige beschermde planten en dieren te voorkomen. Deze maatregelen voorkomen overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.6.2 Onderzoek / beoordeling

Ecoresult B.V. heeft een verkennende natuurtoets uitgevoerd voor het plangebied (zie Bijlage 5). Naar aanleiding van het onderzoek komen zij tot de volgende conclusie en aanbevelingen.

5.6.2.1 Beschermde gebieden

Het plangebied is gelegen binnen een afstand van 20 meter tot het Natura 2000-gebied Veluwe. Schadelijke effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn niet uit te sluiten. Het is daardoor niet uit te sluiten dat de activiteiten de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden zullen aantasten. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van zwarte specht binnen het plangebied en aanvullend onderzoek middels een berekening van de depositie van stikstof middels het gebruik van Aerius Calculator is noodzakelijk om te bepalen of schadelijke effecten door de activiteiten optreden en of een vergunning van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

5.6.2.2 Omgevingsverordening Gelderland

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt op voorhand uit te sluiten dat de activiteiten (tijdelijke) negatieve effecten hebben op het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszones (GO). Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

5.6.2.3 Beschermde soorten

Het plangebied is onderzocht op geschiktheid voor het voorkomen van verschillende soorten. De resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in navolgende tabel.

Soortgroep	Geschikt	Schadelijke effecten	Aanvullend onderzoek	Ontheffing
Vogels met jaarrond beschermde nesten(ransuil, sperwer)	Ja	Mogelijk	Ja	Mogelijk nodig
Vogels met niet jaarrond beschermde nesten	Ja	Mogelijk	ja	Nee, zorgvuldig werken
Vogels – algemeen	Ja	Mogelijk	Nee	Nee, zorgvuldig werken
Zoogdieren – vleermuizen	Ja	Mogelijk	Ja	Mogelijk nodig
Zoogdieren – grondgebonden (eekhoorn)	Ja	Mogelijk	Ja	Nee, werken met gedragscode
Zoogdieren – grondgebonden (steenmarter)	Ja	Ja	Nee	Nee, werken met gedragscode
Zoogdieren – grondgebonden (boommarter)	Potentieel	Mogelijk	Ja	Nee, werken met gedragscode
Zoogdieren – grondgebonden (Vrijgestelde soorten)	Ja	Mogelijk	Nee	Nee, zorgvuldig werken
Amfibieën (Vrijgestelde soorten)	Ja	Mogelijk	Nee	Nee, zorgvuldig werken

Geconcludeerd wordt dat aanvullend onderzoek voor verschillende soorten moet uitwijzen of er sprake is van schadelijke effecten en zo ja, of mitigerend en/of compenserende maatregelen getroffen moeten worden om overtredingen te voorkomen, en/of een ontheffing noodzakelijk is. De aanvullende onderzoeken zullen in de daarvoor eigende perioden worden uitgevoerd.

5.6.3 Conclusie

De quickscan biedt voldoende informatie om te concluderen dat het aspect flora en fauna de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in de weg staat. Vervolg onderzoek zal noodzakelijk zijn om eventuele ontheffingen in het kader van de Wet natuurbescherming te verkrijgen en/of om te bepalen welke maatregelen getroffen moeten worden om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

5.7 Water

5.7.1 Inleiding

Water en ruimtelijke ordening hebben veel met elkaar te maken. Aan de ene kant is water één van de sturende principes in de ruimtelijke ordening en kan daarmee beperkingen opleggen aan het ruimtegebruik zoals locaties voor stadsuitbreiding. Aan de andere kant kunnen ontwikkelingen in het ruimtegebruik ongewenste effecten hebben op de waterhuishouding.

Op Europees en nationaal niveau heeft water een eigen plaats gekregen in de ruimtelijke besluitvorming via de verplichte 'watertoets'. Een watertoets geeft aan wat de gevolgen zijn van een ruimtelijk plan voor de waterhuishouding in het betreffende gebied. Zo'n waterparagraaf moet sinds 1 januari 2003 worden opgenomen in de toelichting bij ruimtelijke plannen. Doel van de watertoets is de relatie tussen planvorming op het gebied van de ruimtelijke ordening en de waterhuishouding te versterken.

Een watertoets is verplicht als het gaat om een functieverandering en/of bestemmingswijziging. Op basis van informatie en randvoorwaarden vanuit waterbeheerder, het waterbeleid en relevante bodemgegevens worden de verschillende wateraspecten uitgewerkt in een waterparagraaf. De waterparagraaf beschrijft het huidige watersysteem alsmede de mogelijkheden en randvoorwaarden voor het toekomstig watersysteem. De waterparagraaf wordt afgestemd met de waterbeheerder.

5.7.2 Wettelijk kader

Op verschillende bestuursniveaus zijn de afgelopen jaren beleidsnota's verschenen aangaande de waterhuishouding. Deze paragraaf geeft een overzicht van de voor onderhavige ontwikkeling relevante nota's.

5.7.2.1 Nationaal Waterplan 2016-2021

De Waterwet schrijft voor dat elke zes jaar een nieuw Nationaal Waterplan uitgebracht wordt. Op 10 december 2015 is het Nationaal Waterplan 2 (NWP2) vastgesteld. Het NWP2 is opgesteld vanuit het perspectief om een nationale Omgevingsvisie te ontwikkelen richting 2018 conform de Omgevingswet in wording. Het NWP2 geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Met dit NWP2 zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart. Het beleid en de maatregelen in het nieuwe Nationaal Waterplan dragen bij aan het vergroten van het waterbewustzijn in Nederland.

Beleid waterschap en gemeente

Het stedelijk waterbeheer in Arnhem-Noord is overgedragen aan het Waterschap Rijn en IJssel waardoor de gemeente Arnhem rekening dient te houden met het vigerende beleid van het waterschap. Relevant beleid voor de gemeente Arnhem is het vastgestelde Waterbeheerplan (2016-2021) en de Keur en legger van het waterschap.

Het waterbeleid van de gemeente Arnhem is vastgelegd in de volgende beleidsplannen.

- Gemeentelijk RioleringsPlan (2014-2018), vastgesteld op 2 november 2015.
  Dit plan richt zich vooral op het herstellen dan wel vervangen van slechte riolen en geeft invulling van de gemeentelijke zorgtaken voor grondwater en hemelwater
- Waterplan Arnhem (2009-2015), vastgesteld op 19 oktober 2009.
  Door de gemeente Arnhem en haar waterpartners is dit TweedeWaterplan Arnhem opgesteld. Op 26 februari 2010 hebben gemeente en de beide waterschappen de intentieovereenkomst ondertekend. Het waterplan is gebaseerd op 4 hoofddoelstellingen:
  a. Arnhem aantrekkelijke waterstad;
  b. Klimaatbestendig watersysteem en waterketen;
  c. Goede kwaliteit water en waterbodem;
  d. Bewustwording.

5.7.2.2 Aanpak wateroverlast Arnhem-Noord (vastgesteld november 2015)

Het plan heeft tot doel om Arnhem en vooral Arnhem-Noord, beter waterbestendig te maken tegen zware regenbuien. Daarom zal over elk plan een waterscan worden gelegd. Tijdens werkzaamheden in de openbare ruimte worden ruimtelijke maatregelen genomen die wateroverlast verminderen dan wel beperken.

5.7.2.3 Resumé

Uitgangspunt in het huidige beleid van gemeente, waterschap en provincie is dat planontwikkeling moet aansluiten bij een duurzaam integraal waterbeheer. Dit betekent dat:

- negatieve verstoring van de grondwaterstanden en –stromingen niet toegestaan zijn om grondwateroverlast en/of verdroging op de locatie en het boven- en benedenstrooms gelegen gebied te voorkomen.
- maatregelen getroffen moeten worden ter voorkoming van (grond)watervervuiling.
- bij nieuwbouw het regenwater binnen het plangebied afgekoppeld moet worden van de afvalwaterriolering.
- voldoende oppervlaktewater aanwezig is en op de goede locatie.
- het verhard oppervlak zoveel mogelijk beperkt wordt.
- het gebruik van uitloogbare materialen en chemische bestrijdingsmiddelen niet is toegestaan.
- ontwikkelingen moeten bijdragen aan het verminderen of beperken van wateroverlast.

5.7.3 Beschrijving bestaande situatie

Het plangebied valt onder het Waterschap Rijn en IJssel. In het geldende bestemmingsplan is over de bestaande en de toekomstige situatie het volgende vermeld.

5.7.3.1 Oppervlaktewater

In de huidige situatie is binnen het plangebied, of directe omgeving, geen oppervlaktewater aanwezig.

5.7.3.2 Grondwater

Het grondwater bevindt zich op ongeveer 25 – 30 m -mv. Gelet op de maaiveldhoogte van ca 54 - 59 m + NAP, is hier sprake van een diepe grondwaterstand.

Door de ligging van het plangebied op de Veluwerand is de kans aanwezig dat in de ondergrond leemlagen voorkomen. Bij eerdere geo-hydrologische onderzoeken in deze omgeving zijn leemlagen aangetroffen. Uit onderzoek is gebleken dat op een diepte tussen de 140 en 170 cm onder maaiveld leemlagen voorkomen. Aaneengesloten leemlagen zijn voor het watersysteem van groot belang. Deze leemlagen zijn onder andere van belang voor de toevoer van (grond)water naar de beken op het landgoed Warnsborn. Het intact houden van de leemlagen is dus wel van belang. Voor lokaal aanwezige leemlagen geldt dit niet.

Deze lokale leemlagen kunnen echter wel belangrijk zijn voor de lokale flora. Deze flora kan in grote mate afhankelijk zijn van regenwater dat stagneert op de leemlagen en, in tegenstelling tot het diepe grondwater, wel beschikbaar is voor de vegetatie.

5.7.3.3 Afvalwatersysteem

De directe omgeving van het plangebied is voorzien van een gemengd rioolstelsel. De gebouwen in het plangebied zijn dan ook met zowel afvalwater als hemelwater aangesloten op dit stelsel.

5.7.4 Watersystemen in de toekomstige situatie

5.7.4.1 Oppervlakte water

In de nieuwe situatie is niet voorzien in de aanleg van oppervlaktewater.

5.7.4.2 Grondwater

Door de grote ontwateringsdiepte (de afstand tussen maaiveld en grondwater) zijn geen negatieve gevolgen te verwachten op het grondwatersysteem. Lokaal ondiep voorkomende leemlagen hebben geen functie in het grotere waterhuishoudkundige systeem, maar ze kunnen dus wel van belang zijn voor de omliggende flora. Ook eventuele infiltratie van hemelwater kan bemoeilijkt worden door deze lagen. Of lokale leemlagen aanwezig zijn is niet bekend, echter uit de boorprofielen van het bodemonderzoek is gebleken dat er geen leemlagen zijn aangetroffen. Een geo-hydrologisch onderzoek zou hier meer duidelijkheid over kunnen geven. Voor de nieuwe bebouwing geldt dan ook dat ondergrondse bebouwing niet is toegestaan zonder aanvullend geo-hydrologisch onderzoek. Onderhavig bestemmingsplan voorziet niet in de mogelijkheid van ondergrondse bebouwing. De dieper aaneengesloten leemlagen zullen dan ook niet worden verstoord.

5.7.4.3 Afvalwatersysteem

Bij nieuwbouwprojecten dient de regenwaterriolering te worden aangelegd met inachtneming van de uitgangspunten van het duurzaam omgaan met regenwater. De vuil- en regenwaterriolering worden volgens dit principe waar mogelijke gescheiden en binnen het plangebied zelf verwerkt. In de nieuwe situatie wordt het hemelwater van de gebouwen afgekoppeld van het (gemengde) rioolstelsel. Het hemelwater zal in de tuinen behorende bij de nieuwe woningen worden geïnfiltreerd of opgevangen binnen het plangebied. Door het blijvend groene karakter van de wijk biedt het plan voldoende gelegenheid voor een passende oplossing om eigen terrein. De exacte wijze waarop dit gaat plaatsvinden zal in overleg met het waterschap worden vormgegeven. Voorts zal bij de bouw van de woningen geen gebruik worden gemaakt van uitloogbare materialen.

Afvalwater wordt wel geloosd op het gemeentelijke stelsel.

5.7.5 Conclusie

Vanuit waterhuishoudkundige overwegingen bestaan er geen bezwaren tegen de in dit bestemmingsplan opgenomen planontwikkeling.

5.8 Bodem

5.8.1 Wettelijk kader

De Wet Bodembescherming (Wbb) schrijft voor dat in het kader van een ruimtelijk planologische procedure moet worden aangetoond dat de kwaliteit van de bodem en het grondwater in het plangebied in overeenstemming zijn met het gewenste nieuwe gebruik. De bodemkwaliteit kan (negatief) van invloed zijn op de gewenste nieuwe ontwikkeling.

Indien sprake is van een functiewijziging zal er in veel gevallen een bodemonderzoek moeten worden uitgevoerd op de planlocatie. Door middel van een dergelijk onderzoek kan in beeld worden gebracht of de bodemkwaliteit en de beoogde functie van het plangebied bij elkaar passen.

5.8.2 Onderzoek / beoordeling

Door Aveco De Bondt is een ‘verkennend bodemonderzoek’ uitgevoerd (zie bijlage 6). In dit onderzoek wordt aan twee reeds verrichte onderzoeken gerefereerd:

1. Actualisatie bodemonderzoek, Kemperbergerweg 67 te Arnhem, Grontmij, referentienummer 99037931, d.d. 27 februari 2008 en
2. Aanvullend bodemonderzoek Kemperbergerweg 67 te Arnhem, Grontmij, zonder referentienummer, d.d. 1 oktober 2009.

Uit bovenstaande onderzoeken is gebleken dat binnen het plangebied een aantal verdachte deellocaties is onderscheiden. Bij deze deellocaties zijn geen gehalten aangetroffen op basis waarvan een aanvullend bodemonderzoek benodigd was.

Een aantal van deze verdachte deellocaties betroffen ondergrondse olietanks. Naar verwachting zijn

deze tanks nog aanwezig. Uit de rapportage blijkt niet of de tanks zijn leeggemaakt of gereinigd.

Twee verdachte locaties betroffen vulpunten waarbij tijdens onderzoeken voorafgaand aan de onderzoeken [1] en [2] zeer beperkte verontreinigingen met minerale olie boven de tussenwaarde respectievelijk interventiewaarde zijn aangetroffen. Tijdens onderzoek [1] zijn ter plaatse van de vulpunten boringen uitgevoerd waarbij de verontreinigingen niet zijn bevestigd.

Gezien de vastgestelde bodemkwaliteit zijn er geen risico's voor de volksgezondheid en/of het milieu. Voor geen van de gemeten stoffen wordt de interventiewaarde overschreden. Gegeven de in dit rapport beschreven onderzoeksresultaten, wordt de grond vanuit milieuhygiënisch oogpunt geschikt geacht voor het huidige gebruik en voorgenomen nieuwbouw. De geconstateerde bodemkwaliteit ter plaatse van perceel L 1180 levert vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen bezwaren op voor de aankoop van het perceel.

Opgemerkt wordt dat in de bodem van de locatie waarschijnlijk een viertal ondergrondse tanks aanwezig welke bij de terreinontwikkeling verwijderd moeten worden alsmede een tweetal vulpunten. Aanbevolen wordt bij de verwijdering van de tanks en de vulpunten alert te zijn op (zeer beperkte) verontreiniging van de bodem met olieproducten.

5.8.3 Conclusie

De kwaliteit van de grond wordt vanuit milieuhygiënisch oogpunt geschikt geacht voor het huidige gebruik en voorgenomen nieuwbouw. De verwijdering van de waarschijnlijk aanwezige ondergrondse tanks zal plaatsvinden conform de daarvoor geldende regelgeving. Het aspect bodem vormt dan ook geen belemmering voor het voornemen.

5.9 Cultuurhistorie

In de gebiedsvisie RIN-locatie Arnhem is ingegaan op de cultuurhistorie. Kortheidshalve wordt hiernaar verwezen. Aangegeven is dat op het noordwestelijk deel van het landgoed Menthenberg de kantoorlocatie van het RIN is ontstaan, inclusief een toegangsweg dwars door de tuin.

De RIN-locatie grenst aan beschermde gebieden en objecten. De Sylvahoeve met bijbehorende tuin is beschermd als gemeentelijk monument, het huis en het landgoed De Menthenberg zijn rijksbeschermde monumenten. De locatie is onderdeel van het Belvedèregebied zuidelijke Veluwezoom en is ook onderdeel van het Nationaal Landschap Veluwe.

Figuur 18:Uitsnede kaart Cultuurhistorische hoofdstructuur

Bouwplannen dienen te voldoen aan de voorwaarden van de gemeente, waarbij wordt bekeken hoe is omgegaan met de cultuurhistorische waarden. Het aspect cultuurhistorie is afgestemd met de gemeente en past binnen de gebiedsvisie.

In de Cultuurhistorische Hoofdstructuur van de gemeente Arnhem ligt het terrein binnen de aanduiding “Stuwwal”. De Kemperbergerweg is aangeduid als ‘radiaal’.

In de Cultuurhistorische Kansenkaart is de ambitie voor de Stuwwal als volgt omschreven.

De essentie van deze zone wordt getypeerd als een groene deken, waarin verschillende elementen “verstopt” liggen. Zichtbare archeologie, een netwerk aan radialen, en elementen uit het militaire verleden bevinden zich in een natuurlijke rijkdom van de hoge en droge zone. De cultuurhistorische ambitie is gericht op het continueren van de structuur van de Stuwwal met de in zichzelf gekeerde terreinen liggend aan de radialen. Daarbij streeft de gemeente Arnhem – voor zover van belang voor het plangebied - naar:

- Het doorontwikkelen van de terreinen zoals ze er nu liggen met behoud van het groene en in zichzelf gekeerde karakter. Binnen de terreinen worden de accenten versterkt, daarbij zijn de sfeer, de poorten en de aantakking op de radialen essentieel. Zo blijft het onderscheidend vermogen tussen de terreinen behouden.
- Het versterken van de radialen, waarbij ze reageren op de verschillende landschappelijke zones. Hierbij kan gedacht worden aan het versterken van het profiel.

Het plan past binnen de ambities van de Cultuurhistorische Kansenkaart.

DynamiekStuwwal

De ontwikkelingen in de zone Stuwwal zijn vrij gering, doordat het grote areaal natuur bepalend is voor de andere functies. De dynamiek ligt bij de herontwikkeling van met name militaire terreinen. Bij herontwikkeling van terreinen stuurt de gemeente op de uitstraling en sfeer. Van de initiatiefnemer wordt een gedegen inventarisatie verwacht als start van planvorming. De profielen van de radialen zijn continu in ontwikkeling door verkeerstechnische ingrepen, stedenbouwkundige en architectonische plannen. Vanuit het cultuurhistorisch oogpunt is de interactie tussen de radialen en de verschillende landschappelijke zones belangrijk. In de ontwerpopgaven is het streven om de verschijningsvorm van de profielen te laten reageren op de kenmerken van de zones. Zo ontstaat een meer herkenbare en leesbare structuur van radialen. Bij het opwaarderen van het recreatieve netwerk doet zich een kans voor om in verval geraakte radialen in te zetten als recreatieve “radiaalroutes

Bij de planontwikkeling is het behoud en de versterking van dit monument als uitgangspunt genomen.

Allereerst zal door de uitvoering van het plan de nu aanwezige grootschalige bebouwing vervangen worden door een meer kleinschalige en lagere bebouwing. Bij het stedenbouwkundig ontwerp is het behoud en de versterking van de cultuurhistorische waarden als uitgangspunt genomen.

Gebiedsvisie

In de Gebiedsvisie zijn de villa en de bijbehorende tuin gewaardeerd als waardevol, te beschermen gebied. De naastgelegen gebieden zijn in de Gebiedsvisie aangewezen als gematigd/niet waardevol gebied. Voorts is in de gebiedsvisie over cultuurhistorie het volgende opgemerkt.

1. Bij de ontwikkelingsuitgangspunten moet een bewuste, goed gemotiveerde keuze gemaakt worden hoe er wordt omgegaan met het gegeven van de ‘Engelse landschapsstijl van de Menthenberg’, de formeel vormgegeven ‘verborgen tuin’ en de bosrijke omgeving van de locatie zelf.
2. De tuin is aangelegd als een terrassentuin horend bij de Sylvahoeve, deze aanleg dient te worden gerespecteerd.
3. De “verborgen tuin” is onderdeel van de terrassentuin met een eigen sfeer, maar is geen geheel nieuw tuinconcept of te beschouwen als een tweede tuin.
4. Uitgangspunt is dat de tuin van de Sylvahoeve zoveel mogelijk wordt gerestaureerd volgens oorspronkelijk concept, hiervoor dient tuinhistorisch onderzoek te worden gedaan. Wijziging op onderdelen (beplanting of tuinmeubilair) om een hogere kwaliteit voor het geheel te bereiken is denkbaar.
5. De vormgeving van de aan te leggen infrastructuur als wegen, paden, parkeerplaatsen, verlichting en het bijbehorend straatmeubilair dient zich onopvallend in het landschap in te voegen. De vormgeving van de toegangsweg dient bescheiden te blijven maar zal wel aan de verkeerskundige kaders moeten voldoen.

Zoals reeds is opgemerkt, is het aspect cultuurhistorie met de gemeente afgestemd. Het ontwerp voor de nieuwe bebouwing op het terrein past binnen de gebiedsvisie.

De “geheime tuin” ten noorden van de Sylvahoeve maakt onderdeel uit van het plangebied. Vanuit de gebiedsvisie voor de herontwikkeling van de RIN-locatie is het herstel van de tuin een belangrijke voorwaarde. Ten behoeve het herstel van de tuis is een historisch tuinonderzoek uitgevoerd en een herstelplan opgesteld. Het inrichtingsplan is zodanig opgesteld dat recht gedaan wordt aan de tuinen rondom de Sylvahoeve. De uitvoering van het herstelplan voor de “geheime tuin’ is in de regels juridisch verankert middels een voorwaardelijke verplichting.

5.9.1 Conclusie

De herontwikkeling van de RIN-locatie doet geen afbreuk aan cultuurhistorische waarden van de cultuurhistorische waarden van het plangebied zelf, en in de omgeving van het plangebied. Er is daarentegen juist sprake van een verbetering.

Door de herontwikkeling van het plangebied zal de grootschalige hoogbouw worden gesloopt en vervangen worden door een meer in de omgeving passende bebouwing. Ten behoeve van de herinrichting van het plangebied is een herstelplan voor de historische tuin ten noorden van de Sylvahoeve opgesteld. De uitvoering van het herstelplan is op basis van de betsemmingsplanregels verplicht gesteld. Daardoor zal de uitvoering van het plan een bijdrage leveren aan de ambities uit de cultuurhistorische kansenkaart.

5.10 Archeologie

5.10.1 Wettelijk kader

In 1992 is het Verdrag van Malta tot stand gekomen en in 1998 door Nederland geratificeerd. Doelstelling van het verdrag is de bescherming en het behoud van archeologische waarden. Als gevolg van dit verdrag wordt in het kader van de ruimtelijke ordening het behoud van het archeologisch erfgoed meegewogen zoals alle andere belangen die bij de voorbereiding van het plan een rol spelen.

In het verdrag van Malta wordt gesteld dat de archeologie van wezenlijk belang is voor de geschiedschrijving van de mensheid. Het verdrag is erop gericht deze waarden voor de toekomst te behouden. De gehanteerde uitgangspunten zijn:

- archeologische waarden zoveel mogelijk in de bodem bewaren (behoud in situ);
- in ruimtelijke ordening (planvorming) al rekening houden met archeologische waarden;
- de bodemverstoorder betaalt archeologisch vooronderzoek en mogelijke opgravingen.

Het verdrag is geïmplementeerd door inwerkingtreding van de Wet op de archeologische monumentenzorg per 1 september 2007. Door artikel 38a van de gewijzigde Monumentenwet 1988 worden gemeenten thans verplicht om bij het vaststellen van bestemmingsplannen rekening te houden met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten.

5.10.2 Onderzoek / beoordeling

Door Grontmij is in 2008 een verkennend archeologisch onderzoek verricht (zie Bijlage 7) Dit onderzoek had betrekking op een ander bouwplan, namelijk op 56 appartementen in vijf blokken. Bij dit onderzoek is het gehele plangebied onderzocht. Daarom kan dit onderzoek ten grondslag worden gelegd aan dit plan.

Het veldwerk voor het inventariserende veldonderzoek is verricht op 24 april 2007 door een archeoloog en een veldbodemkundig karteerder. Hierbij zijn 6 handmatige grondboringen verricht. De boringen zijn uitgevoerd tot 0,25 m in de C-horizont of tot een maximale diepte van 2 m beneden maaiveld.

De opgeboorde grond is onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals verbrand of bewerkt vuursteen, houtskool, verbrand bot, aardewerk. Verder is gekeken naar bodemverkleuringen die zouden kunnen wijzen op mogelijke vegetatie- en/of cultuurlagen. Relevante lagen zijn gezeefd op een 4 mm zeef. Er zijn geen archeologische indicatoren in de boringen aangetroffen. Gebaseerd op de resultaten van het onderzoek en de diepte van de verstoringen wordt geen vervolgonderzoek aanbevolen.

Het uitgevoerde onderzoek is niet meer actueel en dient te worden aangepast aan de huidige regelgeving. Ondanks de lage verwachting uit het eerdere onderzoek is dan ook niet volledig uit te sluiten dat bij eventuele graafwerkzaamheden in het plangebied eventueel aanwezige archeologische waarden niet worden verstoord. Daarom is voorafgaand aan de graafwerkzaamheden geactualiseerd archeologisch onderzoek noodzakelijk.

5.10.3 Conclusie

Er kan worden geconcludeerd dat de kans dat met voorliggende ontwikkeling aantasting van archeologische waarden plaatsvindt laag is. Momenteel wordt het onderzoek geactualiseerd om te voldoen aan de huidige regelgeving.

Op basis van artikel 53 van de Monumentenwet geldt tevens een meldingsplicht. Eventuele vondsten, gedaan tijdens bijvoorbeeld graafwerkzaamheden in de uitvoeringsfase, dienen gemeld te worden.

5.11 Vormvrije MER-beoordeling

5.11.1 Wettelijk kader

De wet- en regelgeving voor milieueffectrapportage (m.e.r.) is vastgelegd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en in de AMvB Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). In de Wet milieubeheer zijn vooral de procedurele verplichtingen opgenomen. In Besluit m.e.r. is opgenomen wanneer een m.e.r. verplicht is. Een activiteit is m.e.r.-plichtig als ze in Bijlage C en/of D van Besluit m.e.r. is opgenomen, of als ze in een plan ingekaderd wordt en ze significante effecten op Natura 2000-gebieden kan hebben.

5.11.2 Onderzoek / beoordeling

Omdat de omvang ligt onder de grenzen genoemd in kolom 2 is een vormvrije m.e.r.-beoordeling nodig. Het plan voorziet in de realisatie van 26 woningen. De omvang van het plan ligt ruim onder de getalsmatige drempelwaarde genoemd in kolom 2. De directe omgeving van het plangebied bestaat uit een woonwijk (noordkant en westkant). Het is niet te verwachten dat als gevolg van de nieuwe woningen onaanvaardbare cumulatieve effecten zullen optreden op nabijgelegen Natura-2000 gebieden. Er worden bij de aanleg van de woningen geen schaarse hulpbronnen gebruikt, de vrijkomende afvalstoffen kunnen zonder problemen verwerkt worden. De toename van de geluidsbelasting als gevolg van de ontwikkeling zal minimaal zijn. De bijdrage aan de luchtverontreiniging in de omgeving als gevolg van de ontwikkeling is van ‘niet betekenende mate’. Voor de woningen kan voldaan worden aan een acceptabele binnenwaarde.

Er vindt geen verstoring plaats van beschermde dieren- en plantensoorten. De ontwikkeling van de woningen leidt niet tot onacceptabele veiligheidsrisico’s.

5.11.3 Conclusie

De kenmerken, plaats en potentiële effecten van de ontwikkeling geven op basis van het voorgaande geen aanleiding ernstige milieugevolgen te verwachten die het nodig maken een m.e.r.-beoordelingsprocedure te volgen. Conclusie De bouw van de woningen is vormvrij m.e.r.-beoordelingsplichtig. Er zijn geen ernstige milieugevolgen te verwachten die het nodig maken een m.e.r.-beoordelingsprocedure te volgen.

5.12 Kabels, leidingen en straalpaden

Uit de toelichting en verbeelding van het vigerende bestemmingsplan is op te maken dat er geen planologisch relevante kabels, leidingen of straalpaden in het plangebied of in de directe omgeving daarvan aanwezig zijn.

5.13 Asbest

Er is een asbestinventarisatie uitgevoerd (zie . In de onderzochte opstallen zijn diverse asbesthoudende en/of asbestverdachte elementen aangetroffen. Gebleken is dat er verder onderzoek plaats dient te vinden. Dit zal voorafgaand aan de sloop conform de wettelijke bepalingen uitgevoerd worden. Het milieuaspect asbest vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 6 Ruimtelijke en programmatische afweging

6.1 Algemeen

Dit bestemmingsplan maakt het realiseren in totaal 26 woningen mogelijk. Bestaande uit 16 appartementen, 4 twee-onder-een kapwoningen en 6 vrijstaande woningen. Deze wordt gebouwd op het voormalige RIN-terrein. De aanwezige kantoorbebouwing wordt gesloopt. In deze paragraaf wordt een beleidsmatige/ruimtelijke afweging gemaakt.

De in deze ruimtelijke onderbouwing besloten ontwikkeling is getoetst aan rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid (zie hoofdstuk 3). Uit deze toetsing zijn geen belemmeringen naar voren gekomen die ervan weerhouden om de voorgenomen ontwikkeling te realiseren. Het plan is reeds opgenomen in de structuurvisie en de uitvoering is daarmee opgenomen in het gemeentelijk beleid.

Uit hoofdstuk 5 blijkt dat de voorgenomen ontwikkeling voldoet aan de gestelde voorwaarden/eisen voortkomend uit de milieu- en omgevingsaspecten.

De voorgenomen ontwikkeling is niet in overeenstemming met het geldende bestemmingsplan ‘Kemperberg’, waardoor een partiële herziening noodzakelijk is. De gewenste woningen passen niet binnen de Maatschappelijke bestemming en niet binnen de bouwvoorschriften. Wel is er een gebiedsvisie voor het terrein opgesteld voor verdere ontwikkeling. Het plan past binnen de kaders van deze opgestelde visie. Voorliggend bestemmingsplan voorziet in de gewenste juridisch planologische kaders om de nieuwe woningen te realiseren.

Geconcludeerd wordt dat het plan in overeenstemming is met wet- en regelgeving en de van toepassing zijnde beleidsdocumenten. In voorliggend geval is sprake van een goede ruimtelijke ordening.

6.2 Vertaling gebiedsvisie in het bestemmingsplan

Met de uitwerking van de voorgenomen herontwikkeling van het plangebied is aangesloten bij de gebiedsvisie RIN-locatie zoals deze is vastgesteld door de raad op 27 januari 2014. De wijze waarop de visie is uitgewerkt in een concreet stedenbouwkundig plan is op meerder momenten met vertegenwoordigers van de omwonenden en de betrokken ambtenaren van gemeente Arnhem besproken. Deze overleggen en afstemming heeft geleid tot een stedenbouwkundige uitwerking waarvan voorliggend bestemmingsplan de planologisch-juridische vertaling is.

In de gebiedsvisie is een ‘bouwenveloppe’ opgenomen (zie par. 3.3.3), waarbij is aangegeven wat het karakter van het woonmilieu dient te zijn. Voorts is in de gebiedsvisie het volgende aangegeven.

- De maximale goothoogte is 10 meter en de maximale bouwhoogte is 12 meter (boven aansluitend maaiveld).
- Voor specifieke delen van het gebied, daar waar deze grenzen aan het Merkendal en aan de Sylvahoeve, zijn voor de bouwenveloppes toegestane bouwhoogtes opgenomen onder een bepaalde hellingshoek tussen 2,60 en 12 meter. De hellingshoek is afhankelijk van de nabijheid van aangrenzende bebouwing (kleine hoek als bebouwing dichtbij is, groter als bebouwing verder weg is). In de gebiedsvisie is hierover het volgende opgenomen:

De belemmeringshoek aan de zijde van Merkendal bedraagt 18 graden Hierbij wordt als aangrijpingpunt (nulpunt) het standpunt van de waarnemer gehanteerd op een ooghoogte van 1,65 meter. Voor Merkendal betekent dit het volgende: Het punt van waaruit gemeten wordt ligt op de erfgrens van de woningen aan Merkendal.

Uit onderstaande doorsnedes blijkt dat het appartementengebouw aan de Merkendal hier grotendeels aan voldoet. Alleen ter hoogte van het trappenhuis en de lift steekt de bebouwing door de belemmeringshoek.

Figuur 19

Uit onderstaande doorsnede van de woningen aan de zijde van de Sylvahoeve blijkt dat de bebouwing ruimschoots onder de belemmeringshoek valt.

Figuur 20

- De meeste begrenzingen zijn hard (bij bestaande percelen), andere mogen onder voorwaarden doorbroken worden (bij het bospad).
- Inrichting van het terrein moet recht doen aan het huidig landschappelijk karakter.
- Zoveel mogelijk behouden van het boskarakter, vooral aan de oostzijde.
- Respecteren van eigen ruimte rondom Sylvahoeve met tuin.
- De inrichting van de ruimte rondom de villa zodanig faciliteren dat er voldoende privacy ontstaat zodat er geen schuttingen of hekwerken nodig zijn, of de groene erfafscheiding zo meeontwerpen dat het past in deze groene omgeving.
- Bebouwing en wegen zoveel mogelijk landschappelijk inpassen zodat er zo min mogelijk afgegraven of opgehoogd moet worden met als doel de sfeer van het bestaande boslandschap, reliëf en bomen te behouden.
- Grote groene vlakken en eenheden intact houden en overige functies (containers, bezoekersparkeren, trafo e.d.) concentreren bij de bebouwing. Deze functies worden op een efficiënte wijze gesitueerd en geïntegreerd in het landschapsontwerp.
- De inrichting van het terrein is ‘minimalistisch’, als bostuin of open plek in het bos waarin de bebouwing als losse elementen worden gesitueerd.
- Groene inkleding bospad Sylvalaan (tevens overgangszone landgoed de Menthenberg)
- Minimaliseren van het verhard oppervlak in het algemeen (wegen en parkeren).

In het bestemmingsplan zullen de maximale goot- en bouwhoogten en de hellingshoeken van de daken worden opgenomen. Deze worden opgenomen op de verbeelding en de regels. Het bestaande reliëf, boslandschap en bomen zullen zoveel mogelijk behouden worden. Er is gestreefd om het

verhard oppervlak te minimaliseren. Over de inrichting worden per zone de uitgangspunten gehanteerd die verwoord zijn in de Gebiedsvisie. Voor de bouwvoorschriften per zone wordt verwezen naar de Gebiedsvisie. Deze is toegevoegd aan de toelichting als Bijlage 1.

Zone 1 het monument met de Sylvahoeve en tuin

Uitgangspunten zijn:

- De tuin van de Sylvahoeve te restaureren zoveel mogelijk volgens het oorspronkelijk concept op basis van tuinhistorisch onderzoek.
- De toegangsweg zodanig inpassen dat het ontwerp van de tuin een ruimtelijke eenheid blijft vormen.
- Bebouwing, erven, schuttingen en parkeren, is in deze zone niet mogelijk.

De Sylvahoeve zelf is gelegen buiten het plangebied en er zal als gevolg van voorliggend bestemmingsplan geen verandering van mogelijkheden optreden. De bestaande situatie zal in stand blijven.

De (verborgen) tuin is gelegen in de noordwestelijke punt van het plangebied gelegen. Met het inrichtingsplan voor de herontwikkeling is rekening gehouden met het herstel van de oorspronkelijke waarden van de tuin. Het herstel van de tuin in middels een voorwaardelijke verplichting in de bestemmingsregels geborgd. In voorliggend bestemmingsplan is met de (bos)bestemming en de dubbelbestemmingen rekening gehouden met bescherming van de landschaps- en natuurwaarden van dit deel van het plangebied. De regels van het bestemmingsplan staan een restauratie van de tuin toe.

Zone 2 het voormalig kantoorgebied

Uitgangspunten zijn:

- Sfeer: informeel woongebied met groene uitstraling.
- Woningtypen: appartementen en /of grondgebonden woningen.
- Er is ook in dit gebied betekenisvol openbaar groen aanwezig.
- Versterken relatie met de omgeving door o.a. zichtlijnen en langzaamverkeersroutes naar de Sylvalaan.
- Aandacht voor privacy van omwonenden en geleidelijke overgang in hoogte van de nieuwbouw naar de omliggende bebouwing.
- Gebouw(en) moeten zich voegen in een bosachtige omgeving. De architectuur en het materiaalgebruik zijn hierop afgestemd.
- Ontsluiting van deze zone in principe via de Menthenbergseweg.
- Parkeervoorzieningen landschappelijk inpassen. Bij voorkeur inpandig.
- Erfafscheidingen moeten mee-ontworpen worden en in beeld aansluiten op de groene randen.

Bovengenoemde uitgangspunten zijn leidend geweest voor het inrichtingsplan. Centraal in het plangebied zijn twee kleinschalige appartementen voorzien met 7 respectievelijk 10 wooneenheden. In het bestemmingsplan zijn de bouwvlakken zo opgenomen dat de voorgenomen complexen precies passen. Hierbij is ook de maximale bouwhoogte afgestemd op de visie en de gewenste complexen.

In overleg met de gemeente Arnhem is besloten het plangebied niet via de Menthenbergseweg maar via de hoofdrijbaan van de Kemperbergerweg te ontsluiten. Belangrijkste reden hier voor is dat een ontsluiting aan de westzijde te veel tot een aantasting van de aanwezige natuur- en landschapswaarden zou leiden. Het parkeren zal op maaiveld worden opgelost waarbij een goede landschappelijke inpassing, bijvoorbeeld door het toepassen van “groene parkeerkoffers” en halfverharding wordt nagestreefd. Het bestemmingsplan maakt een groene inpassing van de parkeervoorzieningen zowel binnen de bestemming ‘wonen’ als binnen verkeer ‘mogelijk’

Zone 3 het bosgebied

Uitgangspunten zijn:

- Sfeer: boskarakter. Boskarakter moet ook in toekomst als zodanig beleefbaar blijven.
- Waardevolle bomen handhaven
- Slechts enkele woningen zijn mogelijk.
- Gebouw(en) moeten zich voegen in een bosachtige omgeving. De architectuur en het materiaalgebruik zijn hierop afgestemd.
- Maximale gebouwde footprint per woning circa 10 m x 10 m.
- Bij voorkeur geen private tuinen. Erfafscheidingen die passen in het bosgebied, bij voorkeur natuurlijke erfafscheidingen.

Het voornemen gaat uit van wonen in een bosrijke omgeving. De aanwezige bomen en beplanting is verwaarloosd en onderhoud is noodzakelijk. Het plan voorziet in het terugbrengen van kwaliteit van het aanwezige groen. In het bestemmingsplan is voor deze delen van het plangebied de bestemming ‘bos’ opgenomen, waarbinnen het behoud, herstel en ontwikkeling het bestaande landschap- en natuurwaarden een prominente plaats in neemt.

De instandhouding van de natuurwaarden is in de ander bestemmingen door middel van de dubbelbestemming “Waarde-Landschap” geborgd.

Zone 4 Bospad en omgeving

Uitgangspunten zijn:

- Versterken van de ruimtelijke samenhang met de bosstrook aan de noordzijde van landgoed de Menthenberg middels de aanplant van robuust bosplantsoen.
- Een groene overgang tussen de woningen en het bospad realiseren.
- Op een aantal plaatsen staan waardevolle bomen. Daar waar dit niet het geval is wordt de onderbegroeiing versterkt door de aanplant van (o.a. wintergroene) struiken.
- Handhaven Sylvalaan als groene langzaamverkeersroute (half verhard pad).

De Sylvalaan wordt niet betrokken bij het herontwikkeling en zal in de bestaande vorm behouden blijven. Alleen het hek langs de Sylvalaan zal worden vervangen door een natuurlijke afscheiding die beter past in het landschap. Net als het noord-westelijk deel van het plangebied is de Sylvalaan en de directe omgeving er van in de bestemming ‘bos’ ondergebracht.

Zone 5

- Behoudt zijn functie als afschermend groen.

Net als de Sylvalaan en de (geheime) tuin van de Sylvahoeve wordt in de zone tussen de woningen aan het Merkendal en de toekomstige woningen in het plangebied ingezet op behoud van de aanwezige landschappelijke- en natuurlijke waarden. De zone is daarom opgenomen binnen de bestemming ‘bos’.

6.3 Afwijkingen ten opzichte van de gebiedsvisie

Zoals in voorgaande paragraaf beschreven is het inrichtingsplan een directe uitwerking van de gebiedvisie. Toch is het wenselijk of soms noodzakelijk gebleken om op enkele punten af te wijken van de in de gebiedsvisie genoemde uitgangspunten. Het gaat hierbij echter om beperkte afwijkingen die geen afbreuk doen aan de doelen van de gebiedsvisie.

In onderstaand overzichtskaartje staat aangegeven waar zich de punten bevinden waarop het bestemmingsplan afwijkt van de gebiedsvisie. Navolgende zullen de aanpassingen puntsgewijs worden aangegeven en wordt tevens benoemd waarom er gekozen is om af te wijken..

Figuur 21 Bouwvlak boszone

Om de markante boom met nummer 45 (zie tekeningen groenbalans) te kunnen sparen is de meest westelijke bosvilla wat naar achter op de kavel geschoven. De woning valt binnen het bebouwingsvlak, maar de bijbehorende berging valt hier buiten. Alle woningen moeten volgens de gebiedsvisie levensloopbestendig zijn. Om de grondgebonden woningen levensloopbestendig te maken, kan de berging worden omgebouwd tot slaapkamer met een badkamer. Hiervoor dient de berging aan de woning vast zitten. Om een markante boom te sparen en aan de eis van levensloopbestendigheid te voldoen is er voor gekozen om de berging buiten de bouwenvelop van de gebiedsvisie te plaatsen. Ter plaatse van de berging grenst het bouwperceel aan een diepe achtertuin zonder bebouwing. Hierdoor is er geen hinder voor omwonenden en is deze afwijking ten opzichte van de gebiedsvisie acceptabel.

1. *Belemmeringshoek vanuit Merkendal:*

De gebiedsvisie hanteert een belemmeringshoek voor het appartementengebouw aan de zijde van de Merkendal. Vanaf een hoogte van 1,65 meter loopt met een hoek van 18 graden een lijn tot de maximale bouwhoogte van 12 meter. Daarnaast schrijft de gebiedsvisie voor dat de appartementen levensloopbestendig en tevens zo veel mogelijk zorggeschikt zijn. Om de appartementen geschikt te maken voor het bieden van zorg hebben beide appartementengebouwen de beschikking over een lift. Om ook de bovenste appartementen per lift bereikbaar te maken is het noodzakelijk om de liftschacht en het bijbehorende trappenhuis boven 3de bouwlaag uit te laten komen. Hiermee wordt dit deel van het gebouw hoger dan op basis van de in de visie genoemde formule van de belemmeringshoek wenselijk wordt geacht. Het gaat hierbij echter om een ondergeschikt bouwdeel. De hoofdmassa van het gebouw voldoet aan de voorwaarden uit de visie.

In het ontwerp van de appartementen is verder rekening gehouden met de wens van de bewoners aan de Merkendal om inkijk te beperken. De leefruimte en de balkons van de appartementen zijn naar de binnenplaats gericht. Aan de zijde van de Merkendal bevinden zich alleen slaapkamers en badkamers.

De belemmeringshoek wordt door de lift en het trappenhuis beperkt overschreden. Het gaat enkel om ondergeschikte bebouwing die geen gevolgen heeft voor inkijk in de achterliggende tuinen.

2. *Maximale goot- en bouwhoogte appartementen*:

Voor de appartementen schrijft de gebiedsvisie een goothoogte voor van 10 meter en een maximale bouwhoogte van 12 meter. Het appartementengebouw met 4 lagen voldoet hier op delen niet aan. De gewenste maximale goothoogte van 10 meter wordt aan de achterkant en een deel van de zijkant van het gebouw gerespecteerd. Echter aan de voorkant en een deel van de zijkant is een hogere goothoogte gewenst in verband met aanwezige buitenruimtes/balkons. Aan de zijden van het gebouw die grenzen aan omwonenden wordt de maximale goothoogte gerespecteerd. Aan de zijde van het centrale plein is een hogere goothoogte gewenst, omdat dit anders een beperkt woongenot voor de bewoners oplevert. Verder is de bouwhoogte van het 4 laags appartement met en hoogte van 12,70 meter boven peil, iets hoger dat de bouwhoogte van 12 meter, zoals in de gebiedsvisie

voorgeschreven. Vanwege de grote afstand tot aangrenzende bebouwing, leidt dit niet tot vermindering van woongenot van omwonenden.

3. Maximale goothoogte 6 meter voor de woningen langs de Sylvalaan:
Voor de drie woningen aan het centrale plein, die aan de achterzijde grenzen aan de Sylvalaan, geldt op basis van de gebiedsvisie een maximale goothoogte van 6 meter. Aan de achterzijde en een deel van de zijkant voldoet het ontwerp grotendeels aan deze eis met een goothoogte van circa 6.5 meter (ter plaatse van 2 bouwlagen). Aan de voorzijde is het gebouw echter opgebouwd uit 3 lagen met een plat dak om aan te sluiten bij de vormgeving van de appartementen aan het centrale plein. Hierdoor is ter hoogte van de 3 bouwlagen een goothoogte van circa 9,5 meter gewenst. De voorzijde van het gebouw is vanuit de bestaande woningen in de omgeving niet zichtbaar. Deze afwijking leidt niet tot een vermindering van het woongenot van omwonenden.

4. Peilhoogte rond het appartementsgebouw Merkendal:
Volgens de gebiedsvisie ligt het peil om de belemmeringshoek te bepalen op 54,75 meter. Uit de digitale inmeting van de locatie blijkt dat de peilhoogtes uit de gebiedsvisie niet overeenkomen met de inmeting van het terrein in de huidige situatie. Zo ligt het werkelijke peil aan de zijde van de Merkendal op peil 55,20 in plaats van de 54,75 meter. In het bestemmingsplan wordt uitgegaan van de werkelijke peilhoogtes op basis van de digitale inmeting.

Geconcludeerd kan worden dat met het voornemen zoveel is mogelijk aangesloten bij de uitgangspunten uit de gebiedsvisie. Het plan is in lijn met de gedachte van de visie om een herontwikkeling van een kleinschalige woonwijk met beperkte bouwhoogte mogelijk te maken. Slecht op een beperkt aantal onderdelen wijkt het voornemen af. De afwijken zijn zoveel mogelijk beperkt gehouden en zijn afgestemd op de basis uitgangspunten van de gebiedsvisie. Daarnaast zijn de afwijkingen zo gekozen dat de effecten op het woongenot van omwonenden minimaal is.

Hoofdstuk 7 Planbeschrijving en -verantwoording

7.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken is ingegaan op de bestaande situatie, het relevante beleid en de milieu- en omgevingsaspecten. De informatie uit deze hoofdstukken is gebruikt om keuzes te maken bij het opstellen van het bestemmingsplan: de verbeelding (plankaart) en de regels. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de opzet van dit bestemmingsplan. Daarnaast worden de gemaakte keuzes op de verbeelding en in de regels verantwoord. Dat betekent dat er wordt aangegeven waarom bepaalde bestemmingen zijn aangewezen en waarom bepaalde bebouwing acceptabel is.

7.2 Opzet van de regels

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is de verplichting opgenomen om ruimtelijke plannen en besluiten digitaal vast te stellen. De Standaard voor vergelijkbare bestemmingsplannen 2012 (SVBP2012) is verplicht.

De Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012 maakt het mogelijk bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld. Vergelijkbare bestemmingsplannen leiden tot een betere dienstverlening en tot een effectievere en efficiëntere overheid.

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit planregels en bijbehorende plankaart waarop de bestemmingen zijn aangegeven. Deze plankaart kan zowel digitaal als analoog worden verbeeld. De plankaart en de planregels dienen in samenhang te worden bekeken.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

1. Inleidende regels (begripsbepalingen en wijze van meten);
2. Bestemmingsregels;
3. Algemene regels (o.a. afwijkingen);
4. Overgangs- en slotregels.

7.2.1 Inleidende regels

Hoofdstuk 1 bevat de inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied en bevatten:

1. Artikel 1 Begrippen
   In dit artikel zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen, voor een eenduidige interpretatie van deze begrippen.
2. Artikel 2 Wijze van meten
   Dit artikel geeft onder meer bepalingen waar mag worden gebouwd en hoe voorkomende eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

Op de plankaart zijn bouwhoogten en soms bebouwingspercentages aangegeven. Als er geen percentages zijn aangegeven, mag het hele bouwvlak worden bebouwd. De aangegeven bouwhoogte wordt gemeten vanaf peil tot het hoogste punt (exclusief elementen zoals een schoorsteen, liftopbouw en dergelijke). Uitgangspunt is dat alleen gebouwd mag worden binnen de bouwgrenzen.

7.2.2 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 van de regels bevat de juridische vertaling van de verschillende bestemmingen die voorkomen in het plangebied. Voor ieder gebied op de plankaart is de bestemming aangegeven.

Deze bestemmingen zijn in de regels onderverdeeld in o.a.:

1. Bestemmingsomschrijving: omschrijving van de activiteiten die zijn toegestaan (wonen, bedrijvigheid etc.);
2. Bouwregels: eisen waaraan de bebouwing moet voldoen (bebouwingshoogte, bebouwingspercentage etc.);
3. Afwijken van de gebruiks- en bouwregels: onder welke voorwaarde mag afgeweken worden van de aangegeven bestemmingen en bouwregels;

4. Verboden gebruik: welke vormen van gebruik zijn uitgesloten.

In paragraaf 7.3 worden de verschillende bestemmingen toegelicht en wordt ook per bestemming aangegeven waarom voor bepaalde gronden voor deze is gekozen. Daarnaast wordt, indien gekozen wordt af te wijken van de bestemming uit het geldende bestemmingsplan, aangeven waarom daarvoor is gekozen.

7.2.3 Algemene regels

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied. Dit hoofdstuk is opgebouwd uit:

1. Anti-dubbeltelregel
   Deze regel bepaalt dat er niet twee keer voor eenzelfde locatie een bouwplan kan worden ingediend.
2. Algemene bouwregels
   Hierin zijn de algemene bouwregels opgenomen zoals de verplichting tot het bouwen binnen het bouwvlak en de uitleg van het bebouwingspercentage.
3. Algemene gebruiksregels
   In dit artikel zijn algemene regels met betrekking tot het gebruik van de gronden en opstallen in het plangebied opgenomen. Hierin is aangegeven welke functies in ieder geval in strijd zijn met het bestemmingsplan.
4. Algemene afwijkingsregels
   In dit artikel worden de voorwaarden beschreven waaronder kan worden afgeweken van een bestemmingsregel. Deze afwijkingen kunnen worden toegepast op alle bestemmingen in het bestemmingsplan. De afwijkingen die uitsluitend gelden voor een bepaalde bestemming zijn in het betreffende artikel van die bestemming opgenomen.

7.2.4 Overgangs- en slotbepalingen

In hoofdstuk 4 staan de overgangs- en slotbepalingen. In de overgangsbepalingen is aangegeven wat de juridische consequenties zijn van bestaande situaties die in strijd zijn met dit bestemmingsplan.

7.3 Verantwoording van de regels

7.3.1 Algemeen

Kenmerk van de Nederlandse ruimtelijke ordeningsregelgeving is dat er uitgegaan wordt van toelatingsplanologie. Een bestemmingsplan geeft aan welke functies waar zijn toegestaan en welke bebouwing opgericht mag worden. Bij het opstellen van dit bestemmingsplan zijn keuzes gemaakt over welke functies waar mogelijk worden gemaakt en is gekeken welke bebouwing stedenbouwkundig toegestaan kan worden. De bestaande situatie is hierbij het uitgangspunt.

Het is noodzakelijk dat het bestemmingsplan een compleet inzicht biedt in de bouw- en gebruiksmogelijkheden binnen het betreffende plangebied. Het bestemmingsplan is het juridische toetsingskader dat bindend is voor de burger en overheid en geeft aan wat de gewenste planologische situatie voor het plangebied is. Deze situatie kan gaandeweg de planperiode wijzigen, bijvoorbeeld door veranderd stedenbouwkundig inzicht, functiewijziging veranderingen in gebruik. Ook ruimtelijke ontwikkelingen en vernieuwing van o.a. ruimtelijk, economisch, verkeerskundig en milieubeleid dragen bij aan de veroudering van geldende bestemmingsplannen.

Om recht te doen aan een goede ruimtelijke ordening binnen het plangebied wordt daarom aangegeven in welke situaties de bestemming wordt gekozen gelijk aan de oude bestemming (na strijdige situatie te hebben gewraakt) en in welke situaties een nieuwe bestemming wordt gegeven (positief bestemmen), waarmee de strijdige situatie wordt gelegaliseerd. Daarnaast wordt, indien van toepassing, aangegeven wanneer een strijdige situatie onder het overgangsrecht wordt gebracht.

In deze paragraaf worden de keuzes die zijn gemaakt nader onderbouwd. Hierbij zullen de bestemmingen in dezelfde volgorde als in de regels worden behandeld.

7.3.2 Afzonderlijke bestemmingen

In de volgende subparagrafen worden de afzonderlijke bestemmingen die voorkomen in het bestemmingsplan besproken. Er kan worden gekozen om bepaalde bestemmingen in één subparagraaf te behandelen zoals Groen en Groen - Landschap en park en de Verkeersbestemmingen.

Per bestemming wordt ingegaan op:

- welke gronden zijn zo bestemd;
- wat houdt de bestemming in;
- eventuele aanduidingen of andere bijzonderheden;
- vergelijking vigerend bestemmingsplan zowel qua functie als qua bebouwing;

7.3.3 Bos

In het plangebied is een aanzienlijke hoeveelheid, veelal verwaarloosd, groen aanwezig. Voor het grootste deel zijn deze gronden delen van het plangebied teruggebracht in de bestemming ‘bos’. Binnen de bosbestemming zijn de behoudenswaardige groenelementen in het plangebied opgenomen. Het behoud van de aanwezige natuur- en landschapswaarde is in deze zone dan ook een belangrijk doel. Binnen de bestemming mag daarom ook niet worden gebouwd. Een uitzondering is gemaakt voor het aanleggen van grondkerende voorzieningen. Door de aanwezige hoogte verschillen in het plangebied kan het wenselijk zijn verschillende maaiveldhoogtes te overbruggen. De aanleg van deze voorzieningen zijn daarom tot maximaal 1 meter bij recht toegestaan.

Daarnaast is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen om terreinafscheidingen en andere voorzieningen te realiseren mist deze zich verhouden met de bestemming.

Tenslotte is een omgevingsvergunningstelsel opgenomen voor het uitvoeren van werken die mogelijkerwijs van invloed kunnen zijn op het hoofddoel van de bestemming. Hierbij moet gedacht worden aan het wijzigen houtopstanden, het vergraven van de bodem en het aanleggen van parkeervoorzieningen.

7.3.4 Groen

Het openbare groen centraal in het wijkje is bestemd als 'Groen' (artikel 4). Binnen deze bestemming is het toegestaan om groen in de breedste zin (grasvelden, struiken, speelvelden) aan te leggen en in stand te houden. Daarnaast zijn de belangrijkste waterlopen en waterpartijen opgenomen in deze bestemming. Het aanleggen van voetpaden, fietspaden en voorzieningen voor bestemmingsverkeer zijn eveneens toegestaan. Wegen voor doorgaand autoverkeer en parkeren is niet toegestaan. Bij snippergroen wordt afhankelijk van de locatie gekozen voor de groenbestemming of de bestemming Verkeer-verblijfsgebied. Dit hangt af van de grootte van de groenzone en de ligging. Een deel van de groenstroken zijn derhalve gelegen in de bestemming ‘Verkeer-verblijfsgebied’.

Bebouwing binnen de groenbestemming is uitsluitend toegestaan indien dit binnen de bestemming past zoals speeltoestellen en verlichting met een maximumbouwhoogte van 4 meter.

7.3.5 Groen – Landschap en park

De historische tuin ten noorden van de Sylvahoeve heeft een belangrijke cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische functie. De tuin en directe omgeving is daarom bestemd als 'Groen-Landschap en park'. Ter bescherming van de aanwezige waarden is een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden is gekoppeld. Dat betekent dat binnen de bestemming een omgevingsvergunning noodzakelijk is om bepaalde werkzaamheden uit te voeren zoals het aanleggen van verharding en het kappen van bomen.

Binnen de bestemming 'Groen-Landschap en park' is geen bebouwing toegestaan.

7.3.6 Verkeer - Verblijfsgebied

De bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied' geldt voor woonerven, woonstraten, parkeerplaatsen, voet- en fietspaden, speelplaatsen en buurtgroen. Dit zijn dus voornamelijk wijken (30 km/uur zones) waar de verblijfsfunctie belangrijker is dan de verkeersfunctie. De inrichting van de wegen is hierop afgestemd.

7.3.7 Wonen

Alle woningen in het plangebied zijn bestemd als 'Wonen' (artikel 6). Binnen deze bestemming passen verscheidene woonvormen. In verband met het specifieke karakter van de wijk is er onderscheid gemaakt tussen vrijstaande, twee-onder-eenkapwoningen en gestapelde woningen. Bijzondere woonvormen, niet specifiek gericht op therapeutische behandeling, passen ook binnen deze bestemming. In de bestemming 'Wonen' zijn woonwagens en woonschepen niet inbegrepen.

Binnen de bestemming 'Wonen' zijn in principe beroepsmatige activiteiten toegestaan. Om hinder voor de directe omgeving te voorkomen is hieraan wel een aantal voorwaarden verbonden. In de eerste plaats mag slechts een gedeelte van de woning, inclusief de bijgebouwen (maximaal 1/3 van de totale vloeroppervlakte van de woning) worden gebruikt als praktijkruimte door de bewoner. Is er meer dan 1/3 van de woning in gebruik voor het uitoefenen van een beroep, dan is er geen sprake meer van een 'beroep aan huis' en derhalve strijd met het bestemmingsplan. Voorts mag door dit gebruik geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat (bijvoorbeeld beperkte reclamemogelijkheden) noch een onevenredige parkeerdruk ontstaan. Tot slot zijn er vormen van beroepsuitoefening expliciet uitgezonderd, omdat ze te veel overlast voor de omgeving veroorzaken (detailhandel, prostitutie, horeca-activiteiten en beroepen die milieuoverlast veroorzaken).

Binnen de bestemming 'wonen' zijn twee zones te onderscheiden: de bouwzone, c.q het bouwvlak en de onbebouwbare zone. Het bouwvlak omvat het eigenlijke woongebouw met, daar waar mogelijk en gewenst, uitbreidingsmogelijkheden. Deze gehele zone mag worden bebouwd in de aangegeven bouwhoogte, mits aan andere vereisten (bijvoorbeeld welstand) is voldaan. De onbebouwbare zone is bedoeld voor tuinen, buurtgroen, speelplekken, woonstraten, trottoirs en parkeerplaatsen ten behoeve van de woonfunctie.

Ten aanzien van de goot- en bouwhoogte voor appartementencomplex nabij de Merkendal is een specifieke bouwaanduiding opgenomen. In de zone is de goot- en bouwhoogte gekoppeld aan de afstand ten opzichte van de achterste bouwgrens, c.q. de grens van het bouwvlak die het dichtst bij de Merkendal is gelegen. Conform de in de gebiedsvisie genoemde belemmeringshoek mag de bouwhoogte (y) vanaf de achterste bouwgrens met een hellingshoek van 18 graden toenemen naar mate de afstand (x) tot de Merkendaal toeneemt tot een maximum van 10 meter.

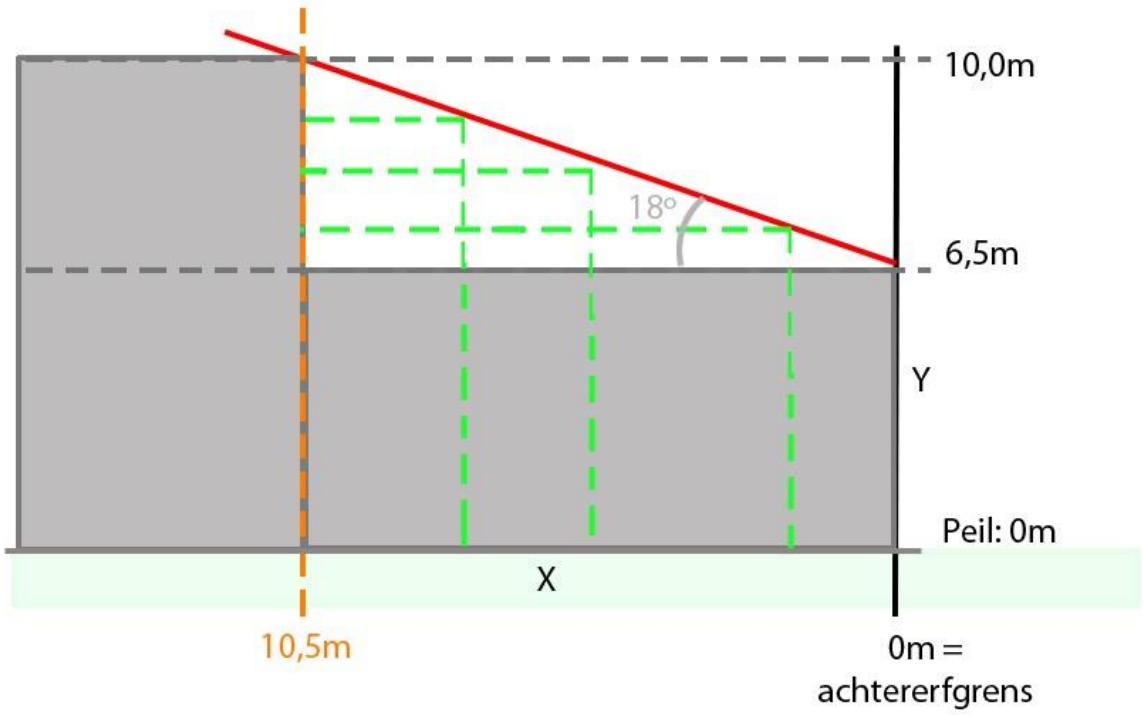

Figuur 22 Schematische weergave regeling belemmeringshoek en bouwhoogte (in groen voorbeelden van maximale bouwhoogten)

Voor een groot deel van de onbebouwbare zone geldt een bouwaanduiding 'bijgebouwen'. Dit betekent dat hier in afwijking van het bepaalde in artikel 6.2 hier buiten het bouwvlak mag worden gebouwd. Deze gronden met deze aanduiding zijn bedoeld voor garages, schuren en beperkte uitbreidingen aan het woonhuis, zoals serres, aanbouwen en slaapkamers op de begane grond. De maximale bouwhoogte van de bijgebouwen is 3 meter, exclusief kap. De maximale bouwhoogte voor uitbreidingen aan het woonhuis is gelijk aan de hoogte van de begane-grondbouwlaag.

Aan de bestemming ‘wonen’ is een voorwaardelijke verplichting gekoppeld die het verplicht stelt om de historische tuin ten noorden van de Sylvahoeve, ook wel de “geheime tuin”, uiterlijk binnen een jaar na ingebruikname van de woningen, te herstellen en in stand te houden. Op deze wijze is invulling gegeven aan de verplichte koppeling tussen de herontwikkeling van de RIN-locatie en het herstel van de “geheime tuin” zoals opgenomen in de gebiedsvisie.

7.4 Handhaving

Bestemmingsplannen zijn bindend voor overheid en burger. Enerzijds kan de gemeentelijke overheid naleving van bestemmingsplannen afdwingen (optreden tegen strijdig gebruik en/of bebouwing). Anderzijds vormt het bestemmingsplan ook het juridisch kader voor de burger waar deze uit af kan leiden wat zijn eigen bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn, maar ook wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn van zijn buren en directe omgeving. Het bestemmingsplan geeft immers de gewenste planologische situatie voor het betreffende gebied binnen de planperiode aan.

In de nota “beleidsuitgangspunten handhaving bestemmingsplannen” zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:

- stringent beleid: als uitgangspunt geldt dat in principe elke overtreding wordt aangepakt;
- géén stilzwijgend gedogen;
- gewenste maar illegale ontwikkelingen zo mogelijk vooraf maar in ieder geval zo snel mogelijk legaliseren;
- gedogen van illegale gevallen alleen in uitzonderlijke gevallen, bij voorkeur alleen tijdelijk en met redenen omkleed.

Deze beleidsuitgangspunten zijn geëvalueerd in de nota "Handhavingsplan Fysieke Leefomgeving 2011-2014". De destijds geformuleerde uitgangspunten pretenderen dat alle overtredingen worden opgespoord en aangepakt. Deze ambitie blijkt met de beschikbare menskracht te ambitieus en daarom is in de nieuwe nota een prioriteitsstelling opgenomen waarin wordt aangegeven aan welke handhavingsonderwerpen op het gebied van bouwregelgeving en de gebouwde omgeving de komende periode met name aandacht wordt besteed. Dit houdt in dat het uitgangspunt dat in principe elke overtreding wordt aangepakt afhankelijk wordt van de prioriteitsstelling uit het Handhavingsplan. De prioriteitsstelling is ondermeer afhankelijk van het type overtreding en het type gebied (beschermd stadsgezicht, buitengebied, industrieterrein enz.) waar de overtreding wordt geconstateerd en zal op basis van politieke realiteit per looptijd van het Handhavingsplan worden geactualiseerd.

De grondslag voor een goed werkend handhavingsbeleid wordt gevormd door een inventarisatie van het feitelijke gebruik en de bestaande bebouwing zo kort mogelijk voor respectievelijk het in ontwerp ter visie leggen van casu quo het in werking van een bestemmingsplan. Als vervolg op deze inventarisatie zullen de verleende omgevingsvergunning voor het bouwen en gevolgde afwijkingsprocedures worden geregistreerd.

Handhavend optreden tegen overtredingen van bestemmingsplannen kan niet alleen plaatsvinden via publiekrechtelijke, maar ook via de strafrechtelijke weg. In de regels is daartoe de zogenaamde strafbepaling opgenomen, waarin overtredingen van de regels worden aangemerkt als een strafbaar feit als bedoeld in artikel 1a, aanhef en lid 2 van de Wet op de Economische Delicten. De bijbehorende strafmaat is hechtenis van ten hoogste zes maanden of een geldboete van de vierde categorie (maximaal € 19.500). Bij ernstige overtredingen zal handhaving ook via de strafrechtelijke weg plaatsvinden. De opsporingsambtenaren van de gemeente of politie zullen in die gevallen proces-verbaal van de overtreding maken. Het (reguliere) bestuursrechtelijke traject zal gelijktijdig worden ingezet.

7.5 Economische uitvoerbaarheid

De planontwikkeling komt geheel voor rekening en risico van de initiatiefnemer en voor hen is deze ontwikkeling ook financieel uitvoerbaar.

De ontwikkeling zal geschieden conform hetgeen bepaald is in de Wet Ruimtelijke ordening. De gemeentelijke kosten moeten anderszins verzekerd zijn. Er worden geen leges in rekening gebracht maar er is een anterieure overeenkomst afgesloten waarin de gemeentelijke kosten zijn meegenomen. Voor wat betreft planschade heeft de gemeente met initiatiefnemer een planschadeverhaalsovereenkomst afgesloten welke onderdeel uit maakt van de anterieure overeenkomst. Hiermee zijn de kosten anderszins verzekerd en is er geen exploitatieplan noodzakelijk.

De verwezenlijking van het plan is dan ook niet afhankelijk van gemeentelijke investeringen. De gemeentelijke kosten zijn anderszins verzekerd. Het plan wordt dan ook economisch haalbaar geacht.

Hoofdstuk 8 Procedure

8.1 Vooroverleg

Voor onderhavig bestemmingsplan wordt de uniforme voorbereidingsprocedure gevolgd als bedoeld in hoofdstuk 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, in samenhang met het gestelde in de Wet ruimtelijke ordening.

8.1.1 Artikel 3.1.1 Bro overleg

In het kader van de overlegverplichting ex artikel 3.1.1 Bro dient een bestemmingsplan, in het kader van het vooroverleg te worden voorgelegd aan betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke mogelijk in het plan in het geding zijn.

Het bestemmingsplan is voorgelegd aan de provincie Gelderland en het Waterschap Rijn en IJssel.

De provincie Gelderland heeft aangegeven het plan niet te hoeven beoordelen. Hiermee is aangegeven dat zij akkoord is met het plan.

Tevens is een reactie van het Waterschap Rijn en IJssel ontvangen. Het waterschap heeft na beoordeling van het ingediende conceptbestemmingsplan geen op- of aanmerkingen op de waterparagraaf. Het waterschap acht de relevante thema's voldoende uitgewerkt.

8.1.2 Terinzagelegging (ontwerpbestemmingsplan)

Het ontwerpbestemmingsplan heeft conform artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening met ingang van donderdag 17 mei 2018 gedurende een termijn van 6 weken ter inzage gelegen. Tijdens de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan zijn 4 zienswijzen ingediend waarvan twee zienswijzen door meerdere mensen zijn ondertekend. De zienswijzen geven aanleiding om voor te stellen het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen. In het dictum van het raadsbesluit zijn de voorgestelde wijzigingen opgenomen. In het zienswijzenrapport (bijlage 1 bij het raadsvoorstel) is de samenvatting van de zienswijzen opgenomen met de gemeentelijke reactie.

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1 **Gebiedsvisie RIN-locatie**

Bijlage 2 **Detailuitwerking Groenbalans**

Bijlage 3 **Onderzoek verkeersontsluiting RIN locatie**

Bijlage 4 **Akoestisch onderzoek Wet geluidhinder Wegverkeerslawaai**

Bijlage 5 **Natuurtoets Kemperberweg**

Bijlage 6 **Bodemonderzoek**

Bijlage 7 **Archeologisch onderzoek**

Bijlage 8 **Asbestinventarisatie**

Regels

van het bestemmingsplan
RIN-locatie
(plannummer: NL.IMRO.0202.769-0301)

Hoofdstuk 1	**Inleidende regels**	**67**
Artikel 1	Begrippen	69
Artikel 2	Wijze van meten	74
Hoofdstuk 2	**Bestemmingsregels**	**75**
Artikel 3	Bos	75
Artikel 4	Groen	76
Artikel 5	Groen - Landschap en park	76
Artikel 6	Wonen	77
Artikel 7	Verkeer - Verblijfsgebied	79
Artikel 8	Waarde - Geomorfologie	79
Artikel 9	Waarde - Landschap	80
Hoofdstuk 3	**Algemene regels**	**83**
Artikel 10	Anti-dubbeltelregel	83
Artikel 11	Algemene bouwregels	83
Artikel 12	Algemene gebruiksregels	83
Artikel 13	Overige regels	84
Hoofdstuk 4	**Overgangs- en slotregels**	**85**
Artikel 14	Overgangsrecht	85
Artikel 15	Slotregel	85
Bijlagen bij de regels		**87**
Bijlage 1	Ter plaatse geldende NAP hoogten	87
Bijlage 2	Herstelplan "Geheime tuin" Sylvahoeve	88

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

Het bestemmingsplan RIN-locatiemet identificatienummer NL.IMRO.0202.769-0301 van de gemeente Arnhem.

1.2 bestemmingsplan

De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding

Een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens

De grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 aaneengebouwde woning

Een woning die onderdeel uitmaakt van een blok van minimaal drie woningen waarvan de hoofdmassa aan elkaar gebouwd / verbonden is;

1.6 achtergevel

de gevel van het hoofdgebouw die (bij benadering) evenwijdig loop aan de voorgevel en die niet als belangrijkste gevel kan worden aangemerkt. Voorgevel;

1.7 achtergevelgrens

De uiterste grens van het bouwvlak waarin de achtergevel gerealiseerd kan worden;

1.8 administratief kantoor

Een in beginsel niet voor het publiek openstaand kantoor.

1.9 bebouwing

Eén of meer gebouwen of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.10 bebouwingspercentage

Een op de verbeelding of in de regels aangegeven percentage dat de grootte van een gedeelte van een bestemmingsvlak of gedeelte van een bouwvlak aangeeft dat ten hoogste mag worden bebouwd;

1.11 bed and breakfast

Overnachtingsaccomodatie gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een kortdurend verblijf met het serveren van een ontbijt in een woning, gedreven door de bewoner van die woning.

1.12 bedrijf

Een onderneming of gedeelte van een onderneming, die een organisatorisch zelfstandige eenheid vormt en is gericht op de productie of de afzet van goederen of de verlening van diensten, hieronder begrepen ondernemingen of gedeelten van ondernemingen, die door of vanwege de overheid worden geleid.

1.13 beroep aan huis

Een (para)medisch, juridisch, administratief, therapeutisch, verzorgend, ontwerptechnisch, kunstzinnig of daarmee gelijk te stellen beroep of bedrijf dat in een woning wordt uitgeoefend.

1.14 bestemmingsvlak

Een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming

1.15 bestemmingsgrens

De grens van een bestemmingsvlak.

1.16 bijbehorend bouwwerk

Uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aan gebouwd en met de aarde verbonden bouwwerk met een dak.

1.17 bijzondere woonvorm

Een woonvorm waar bewoners nagenoeg zelfstandig wonen met (voorzieningen voor) verzorging en begeleiding (ook 24-uurs begeleiding) en daar niet verblijven met het doel om therapeutisch behandeld te worden.

1.18 bouwen

Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.19 bouwgrens

De grens van een bouwvlak.

1.20 bouwlaag

Een geheel van voor personen toegankelijke ruimten, waarbinnen de vloerhoogte niet meer dan 1,20 meter varieert, met uitsluiting van onderbouw en zolder of vliering casu quo kapruimte.

1.21 bouwperceel

Een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.22 bouwperceelgrens

Een grens van een bouwperceelgrens.

1.23 bouwvlak

Een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.24 bouwwerk

Een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.25 brutovloeroppervlak:

De oppervlakte van een ruimte of een groep van ruimten, gemeten op vloerniveau langs de buitenomtrek van de opgaande scheidingswanden, die de desbetreffende ruimte of groep van ruimtes omhullen, waarbij de oppervlakte van delen van vloeren, waarboven de netto hoogte kleiner is dan 1,5 meter niet worden meegerekend.

1.26 detailhandel

Het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen het uitstallen ten verkoop, het verkopen of leveren van goederen aan diegenen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit; dienstverlening door een horecabedrijf *en internetverkoop* wordt hieronder niet begrepen.

1.27 dienstverlenend bedrijf:

Een bedrijf met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak, al dan niet met een baliefunctie, zoals een uitzendbureau, kapsalon, kopieerservicebedrijf, een autorijschool en dergelijke. Detailhandel en garagebedrijven worden hieronder niet begrepen.

1.28 dunning

Velling welke uitsluitend is bedoeld als een verzorgingsmaatregel ter bevordering van de groei van de overblijvende bo(o)m(en), bos of houtopstand.

1.29 gebouw

Elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.30 grondgebonden woning

Een gebouw, dat een vrijstaande woning of meerdere aaneengebouwde, uitsluitend naast elkaar en niet boven elkaar gelegen, woningen omvat.

1.31 horecabedrijf

Een bedrijf of instelling gericht op het verstrekken van logies, van maaltijden en spijzen of van dranken, alsmede het exploiteren van zaalaccommodatie; detailhandel wordt hier niet onder begrepen.

1.32 hoofdgebouw

Eén of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.33 internetverkoop

Detailhandel zonder showroom, waarvan de handel voornamelijk via internet en andere media verloopt.

1.34 kantoor

Een ruimte, of bij elkaar horende ruimten, die bestemd zijn om voornamelijk te worden gebruikt voor administratieve werkzaamheden of dienstverlening.

1.35 normaal onderhoud, gebruik en beheer

Gebruik gericht op het in zodanige conditie houden van objecten of de terreingesteldheid dat het voortbestaan van deze objecten of de terreingesteldheid op ten minste het bestaande kwaliteitsniveau wordt gehouden. Onder normaal onderhoud, gebruik en beheer wordt ook dunning van beplanting begrepen

1.36 nutsbedrijven of voorzieningen van openbaar nut

Bedrijven en/of voorzieningen die uitsluitend of in hoofdzaak zijn gericht op

a. de levering van elektriciteit, gas, water en warmte;
b. de verzorging van telecommunicatie;
c. de inzameling, afvoer en verwerking van afvalstoffen;

1.37 onderbouw

Een gedeelte van een gebouw, dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de bovenkant minder dan 1,20 meter boven peil is gelegen.

1.38 peil

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een weg of pad grenst: de hoogte van die weg of dat pad ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. voor een ander bouwwerk: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse bij voltooiing van de bouw.
d. voor zover als zodanig aangegeven in de bestemmingsregels: Normaal Amsterdams Peil (N.A.P.)

1.39 openbare dienstverlening

a. openbaar bestuur en overheidsdiensten zoals een politiebureau, gemeentehuis, gerechtsgebouw, brandweerkazerne, bibliotheek en penitentiaire inrichting;
b. uitvaartverzorging, crematoria en begraafplaatsen.

1.40 overig bouwwerk

Een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.41 pand

De kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig- constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.42 prostitutie

Het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.43 prostitué(e)

Degene, die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.44 raamprostitutie

Een vorm van prostitutie waarbij de werving van klanten geschiedt door een prostitué(e) die door houding, gebaren, kleding of anderszins, vanuit een vitrine de aandacht op zich vestigt en waarbij de seksuele handelingen in een voor het publiek besloten ruimte plaatsvinden.

1.45 Seksinrichting

Een voor publiek toegankelijke, besloten ruimte (hieronder wordt mede begrepen een voer- of vaartuig) waarin bedrijfsmatig, of in omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van pornografische aard plaatsvinden.

Onder seksinrichtingen wordt in elk geval verstaan een (raam)prostitutiebedrijf, een seksclub, een privé-huis, een erotische massagesalon, een seksbioscoop, een seksautomatenhal, een sekstheater of parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.46 standplaats

Een kavel, waarop nutsvoorzieningen aanwezig zijn, bestemd voor het plaatsen van een woonwagen.

1.47 straatmeubilair

Onverminderd het bepaalde in bijlage II van het Besluit omgevingsrecht wordt onder straatmeubilair voor de werking van dit bestemmingsplan mede verstaan: papier-, glas- en andere inzamelbakken, toegangsconstructies voor ondergrondse voorzieningen; kunstwerken, speeltoestellen en draagconstructies voor reclame, alsmede abri's en kleinschalige bouwwerken ten behoeve van (openbare) nutsvoorzieningen.

1.48 thuisprostitutie

Vorm van prostitutie waarbij de seksuele dienstverlening plaatsvindt op het woonadres van de prostituté(e) en waarbij ook alleen door deze prostitué(e) op dit adres gewerkt wordt als prostitué(e).

1.49 twee-aaneen gebouwde woning:

een woning, waarbij één zijgevel van het hoofdgebouw in de zijdelingse perceelsgrens wordt gebouwd en samenvalt met een ander hoofdgebouw.

1.50 vestigingsbeleid

Het beleid neergelegd in de nota 'van Rood naar Groen' (vastgesteld 26 juni 2000).

1.51 voorgevel

de voorste gevel van het (oorspronkelijke) hoofdgebouw die door zijn aard, ligging aan de weg, functie, constructie dan wel gelet op uitstraling ervan als belangrijkste gevel kan worden aangemerkt.

1.52 werken, werkzaamheden van geringe omvang

Werken of werkzaamheden die geen wezenlijke verandering van de terreingesteldheid of van een inrichting tot gevolg hebben.

1.53 werkplek

Een plaats, waar één prostitué(e) zijn of haar werk verricht.

1.54 wijk

Wijk, zoals gehanteerd wordt in de indeling van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

1.55 wonen

Voor de werking van dit bestemmingsplan wordt onder wonen mede geval begrepen bijzondere woonvormen en bed and breakfast met ten hoogste vier slaapplaatsen;

1.56 woning

Een complex van ruimten, bedoeld voor de huisvesting van één huishouding, een bijzondere woonvorm of een kamerverhuurbedrijf.

1.57 woonwagen

Voor bewoning bestemd gebouw dat is geplaatst op een standplaats en in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten

2.1 de goothoogte van een bouwwerk

Vanaf het ter plaatse geldende NAP peil, zoals opgenomen op de kaart in Bijlage 1 bij deze regels, tot aan de bovenkant van de bovenste goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.2 De inhoud van een bouwwerk

Tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.3 De bouwhoogte van een bouwwerk

Vanaf het ter plaatse geldende NAP peil, zoals opgenomen op de kaart in bijlage 1 bij deze regels, tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, liftopbouwen en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.4 De oppervlakte van een bouwwerk

Tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bos

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Bos aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. behoud, herstel en ontwikkeling van het bos voor natuur en landschap;
b. het behoud of herstel van de op deze gronden voorkomende, dan wel daaraan eigen natuurwaarden, ecologische waarden, landschappelijke waarden en cultuurhistorische waarden;
c. parkeervoorzieningen, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding ‘specifieke vorm van verkeer – 1' in de vorm van halfverharding;
d. achterpaden van woningen direct grenzend aan de woonbestemming met een maximum breedte van 2 meter;
e. waterinfiltratievoorzieningen;

3.2 Bouwregels

Op de in lid 1 van dit artikel genoemde gronden mag niet worden gebouwd, met dien verstande dat bouwwerken geen gebouwen zijnde ten behoeve van grondkerende voorzieningen met een maximale hoogte van 1 meter zijn toegestaan.

3.3 Specifieke gebruiksregels

3.3.1 Strijdig gebruik

Onder gebruik van de gronden in strijd met de bestemming, wordt in ieder geval begrepen gebruik van gronden:

a. als standplaats voor onderkomens en stacaravans of voor enige andere vorm van kamperen;
b. voor het aanbrengen van afbeeldingen of tekens voor commerciële doeleinden;
c. voor het opstellen, opslaan, lozen c.q. storten, al dan niet ten verkoop, van onbruikbare dan wel aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, materialen, stoffen, producten, voer- of vaartuigen of machines.

3.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

3.4.1 Verboden

Het is verboden om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders de navolgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. Het vellen, rooien of beschadigen van houtgewassen;
b. Het aanleggen of aanbrengen van leidingen, constructies, installaties of apparatuur;
c. Het afgraven van de bodem;
d. Het verbreden of (half)verharden van wegen, paden en parkeerplaatsen e.d.;
e. Het aanbrengen van recreatievoorzieningen;
f. Het bebossen van de gronden;
g. Het graven, dichten, verdiepen of verbreden van sloten, greppels, beken etc.;
h. Het aanleggen van reservoirs;
i. Het aanleggen van ruitervoorzieningen, hindernissen etc.;
j. Het aanbrengen van rasters;
k. Het ophogen, egaliseren of ontginnen van de bodem, waaronder tevens wordt verstaan het aanleggen van wegen t.b.v. bestemmingsverkeer.

3.4.2 Uitzonderingen omgevingsvergunningsplicht

Het in lid 3.4.1 vervatte verbod geldt niet voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden:

a. die op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt, in uitvoering zijn;
b. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud betreffen.

3.4.3 Toelaatbaarheid van werken en werkzaamheden

Werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 3.4.1 zijn slechts toelaatbaar, indien:

a. deze verband houden met de doeleinden, die aan het desbetreffende bestemming zijn toegekend, en;
b. hierdoor dan wel door daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen de landschappelijke, cultuurhistorische, natuur- en monumentale waarden en kwaliteiten niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast.

Artikel 4 Groen

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Groen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. watergangen, waterpartijen, waterinfiltratievoorzieningen en andere voorzieningen voor de waterhuishouding;
c. halfverharding ten behoeve van de verkeersfunctie, uitsluitend in aansluiting op de bestemming ‘verkeer’ en met een maximale breedte van 1 meter;
d. fiets- en wandelpaden, straatmeubilair en speelvoorzieningen;
e. nutsvoorzieningen

4.2 Bouwregels

Op deze gronden mogen uitsluitend in de gegeven bestemming passende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd. Met dien verstande dat:

a. de bouwhoogte van beeldende kunst maximaal 3 m¹ bedraagt;
b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, maximaal 5 m¹ bedraagt.

Artikel 5 Groen - Landschap en park

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Groen - Landschap en park aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. park- en groenvoorzieningen;
b. vormen van extensieve recreatie, welke niet strijdig zijn met het behoud of herstel van de onder b. genoemde waarden;
c. onverharde of halfverharde fiets- en wandelpaden, met dien verstande dat slechts één fietspad is toegestaan en de breedte van dit fietspad niet meer bedraagt dan 2 meter;.
d. watergangen, waterpartijen, waterinfiltratievoorzieningen en andere voorzieningen voor de waterhuishouding;
e. het behoud of herstel van de op deze gronden voorkomende dan wel daaraan eigen landschappelijke-, cultuurhistorische, ecologische- en natuurwaarden.

5.2 Bouwregels

Op deze gronden mag niet worden gebouwd.

5.3 Specifieke gebruiksregels

a. Onder gebruik van de gronden in strijd met de bestemming, wordt in ieder geval begrepen gebruik van gronden:
   1. als standplaats voor onderkomens en stacaravans of voor enige andere vorm van kamperen;
   2. voor het aanbrengen van afbeeldingen of tekens voor commerciële doeleinden;
   3. voor het opstellen, opslaan, lozen c.q. storten, al dan niet ten verkoop, van onbruikbare dan wel aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, materialen, stoffen, producten, voer- of vaartuigen of machines.
b. De in dit lid onder a. genoemde gebruiksvormen zijn niet verboden, indien en voorzover deze onlosmakelijk verbonden zijn met werken en werkzaamheden, waarvoor een omgevingsvergunning is verleend

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.4.1 Verboden

Het is verboden om zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning) de volgende werken of werkzaamheden uit te voeren:

a. het vellen, rooien en beschadigen van houtgewassen;
b. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse leidingen, constructies, installaties of andere apparatuur;
c. het aanleggen of aanbrengen van beschoeiingen en puinstortingen;
d. het graven, dichten, verdiepen of verbreden van greppels, sloten, vijvers, beken en andere watergangen;
e. het verlagen van de bodem of het afgraven van gronden waarvoor geen ontgrondingsvergunning is vereist;
f. het ophogen van gronden;
g. het aanleggen, verbreden of verharden van voet- en rijwielpaden;
h. Het aanbrengen van oppervlakte verharding groter dan 25 m^2;

5.4.2 Uitzonderingen omgevingsvergunningsplicht

Het in lid 5.4.1. vervatte verbod geldt niet voor het uitvoeren van:

a. werken of werkzaamheden ter realisering van de bestemming, zoals aangegeven in lid 5.1;
b. werken of werkzaamheden, welke op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt, in uitvoering zijn;
c. werken of werkzaamheden die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud betreffen.

5.4.3 Toelaatbaarheid van werken en werkzaamheden

Werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 5.4.1. zijn slechts toelaatbaar, indien:

a. deze verband houden met de doeleinden, die aan de desbetreffende bestemming zijn toegekend;
b. hierdoor dan wel door daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen de landschappelijke-, cultuurhistorische- en natuurwaarden en kwaliteiten van de gronden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast;

Artikel 6 Wonen

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Wonen aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het wonen, hieronder niet begrepen bewoning van woonwagens of woonschepen;
   en daaraan ondergeschikt voor:
b. groen- en speelvoorzieningen;
c. inritten, parkeervoorzieningen en andere voorzieningen ten behoeve van het verkeer behorende bij het wonen;
d. Nutsvoorzieningen;

e. watergangen, waterpartijen, waterinfiltratievoorzieningen en andere voorzieningen voor de waterhuishouding.

6.2 Bouwregels

a. Hoofdgebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden gerealiseerd;
b. Ter plaatse van de aanduiding ‘twee-aaneen’ zijn uitsluitend grondgebonden twee-aaneengebouwde woningen toegestaan;
c. Ter plaatse van de aanduiding ‘vrijstaand’, zijn uitsluitend grondgebonden vrijstaande woningen toegestaan;
d. Ter plaatse van de aanduiding ‘gestapeld’, zijn uitsluitend gestapelde woningen toegestaan, met dien verstand dat het aantal woningen binnen het bouwvlak niet meer mag bedragen dan het aantal dan op de verbeelding is aangeven;
e. Op de in lid 1 van dit artikel bedoelde gronden mogen, met inachtneming van de op de verbeelding aangegeven maximumbouwhoogten *en* maximumgoothoogten en het bepaalde onder b., uitsluitend de in de gegeven bestemming passende hoofdbebouwing, bijbehorende bouwwerken en andere binnen de bestemming passende bouwwerken worden gebouwd.
f. In afwijking van het gesteld onder e. bedragen de maximumbouwhoogten en maximumgoothoogte, ter plaatse van de ‘specifieke bouwaanduiding – 1’, op 0 m van de achtergevelgrens maximaal de op de verbeelding opgenomen hoogten, met dien verstande dat deze onder een hoek 18 graden mogen oplopen tot maximaal 10 m op 10,5 m uit de achtergevelgrens;
g. Op de in lid 1 van dit artikel bedoelde gronden, ter plaatse van de bouwaanduiding 'bijgebouwen' (analoog: 'bg') mogen:
    1. bijbehorende bouwwerken worden gebouwd, voor zover het betreft:
        a. uitbreiding van de de hoofdbebouwing, tot een maximumbouwhoogte gelijk aan de hoogte van de begane-grondbouwlaag van de hoofdbebouwing, vermeerderd met maximaal 40 centimeter ten behoeve van isolatie of afschot;
        b. andere bijbehorende bouwwerken, met een maximumbouwhoogte gelijk aan de goothoogte van het hoofdgebouw, waarbij de goothoogte van vrijstaande bouwwerken niet meer mag bedragen dan de hoogte van de begane-grondbouwlaag van de hoofdbebouwing.
    2. bouwwerken geen gebouwen zijnde worden gebouwd, passend binnen de bestemming, met een maximumbouwhoogte van 3 meter;

waarbij de oppervlakte van het totaal van deze bebouwing per bouwperceel de in onderstaand schema opgenomen maten niet overschrijdt.

oppervlakte gebied met de aanduiding 'bijgebouwen' per bouwperceel	**maximale oppervlakte bouwwerken**
< 90 m^2	50% van de oppervlakte van het gebied met de aanduiding 'bijgebouwen' per bouwperceel met een minimum van 20 m^2
90-150 m^2	45 m^2
150-300 m^2	55 m^2
300-500 m^2	65 m^2
500-1000 m^2	75 m^2

6.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in het in lid 6.2 onder g. opgenomen schema ten behoeve van een verhoging van de maximale grootte van bouwwerken voor percelen waarbij de bebouwbare zone groter is dan 1000 m^2 met maximaal 25 m^2 mits:

a. dit vanuit stedenbouwkundig en landschappelijk oogpunt niet op bezwaren stuit en
b. de belangen van omwonenden met betrekking tot privacy, uitzicht en bezonning niet worden geschaad.

6.4 Specifieke gebruiksregels

6.4.1 Voorwaardelijke verplichting

a. Het gebruik van het gronden en gebouwen ten behoeve van in artikel 6 lid 1 genoemde doeleinden is niet toegestaan zonder het herstel en instandhouding van de “geheime tuin” binnen de bestemming 'Groen-Landschap en park' teneinde te komen tot een voldoende herstel van de cultuurhistorische waarde van de “geheime tuin”, conform het in Bijlage 2 van deze regels opgenomen herstelplan;
b. In afwijking van het bepaalde onder a mogen gronden overeenkomstig de in artikel 6 lid 1 opgenomen bestemmingsomschrijving worden gebruikt onder de voorwaarde dat binnen één jaar na het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan uitvoering is gegeven aan het genoemde onder a;

6.4.2 Strijdig gebruik

a. Onder gebruik van de gronden en opstallen in strijd met de bestemming wordt in elk geval begrepen gebruik als beroeps- of bedrijfsmatige werk- of opslagruimte;
b. Het bepaalde in lid 6.4 onder a. is niet van toepassing op het gedeelte van een woning in gebruik ten behoeve van beroep aan huis, hieronder mede begrepen bed and breakfast, door de bewoner, mits dit gedeelte niet meer bedraagt dan 1/3 van de vloeroppervlakte van de woning. Voorts mag door dit gebruik geen onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat ter plaatse, noch een onevenredige parkeerdruk ontstaan en mag het geen detailhandel (internetverkoop hiervan uitgezonderd), prostitutie of horeca betreffen.

Artikel 7 Verkeer - Verblijfsgebied

7.1 Bestemmingsomschrijving

De als Verkeer - Verblijfsgebied aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. (woon)straten, buurtwegen, pleinen en trottoirs met een inrichting hoofdzakelijk gericht op bestemmingsverkeer en verblijfsfuncties;
b. parkeervoorzieningen;
c. groen- en watervoorzieningen;
d. wandelgebieden en speelgelegenheden;
e. terrassen;
f. nutsvoorzieningen;
g. onderdoorgangen, alsmede toegangen tot ondergrondse voorzieningen ten behoeve vandirect aangrenzende bestemmingen.

7.2 Bouwregels

a. Op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken ten dienste van de genoemde bestemmingen worden gebouwd
b. De hoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals entrees tot parkeergarages en straatmeubilair mag ten hoogste 5 meter bedragen.

Artikel 8 Waarde - Geomorfologie

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Waarde - Geomorfologie" aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor bescherming en instandhouding van de aanwezige leemlagen en de doorstroming van beken.

8.2 Bouwregels

Het is verboden gebouwen en andere bouwwerken te bouwen dieper dan 1,5 m beneden maaiveld.

8.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 8.2 indien:

a. met onderzoek kan worden aangetoond dat in de bodem geen leemlagen aanwezig zijn met een relevante waterremmende werking;
b. is aangetoond dat door de werkzaamheden de waterremmende werking van de leemlagen niet geschaad zal worden;
c. afdichting van de betreffende leemlagen na de bouw volledig is gegarandeerd;
d. naar het oordeel van het bevoegd gezag andere belangen het belang van de bescherming van de leemlagen overstijgen.

8.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

8.4.1 Verboden

Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het afgraven van gronden;
b. het wijzigen van de grondwaterstand door drainage, grondwateronttrekking of andere wijze;
c. het verrichten van boringen dieper dan 1,5 m beneden het maaiveld.

8.4.2 Uitzonderingen omgevingsvergunningsplicht

De in lid 8.4.1 vervatte verboden gelden niet voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden:

a. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. werken of werkzaamheden die op het moment van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan in uitvoering waren of konden worden uitgevoerd krachtens een vóór dat tijdstip geldende of aangevraagde vergunning.

8.4.3 Toelaatbaarheid werken en werkzaamheden

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 8.4.1.mag alleen worden verleend indien:

a. met onderzoek kan worden aangetoond dat in de bodem geen leemlagen aanwezig zijn met een relevante waterremmende werking;
b. is aangetoond dat door de werkzaamheden de waterremmende werking van de leemlagen niet geschaad zal worden;
c. afdichting van de betreffende leemlagen na boring volledig is gegarandeerd;
d. naar het oordeel van het bevoegd gezag andere belangen het belang van de bescherming van de leemlagen overstijgen.

8.4.4 Voorschriften

Aan de omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden gebonden.

Artikel 9 Waarde - Landschap

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Landschap aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor behoud, het herstel en de versterking van de op deze gronden voorkomende dan wel daaraan eigen landschappelijke waarden.

9.2 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen ten aanzien van de situering van bouwwerken die mogen worden gebouwd op grond van de andere bestemming(en) nadere eisen stellen ter voorkoming van een onevenredige aantasting van de aanwezige landschappelijke waarden.

9.3 Specifieke gebruiksregels

Onder gebruik van de gronden en opstallen in strijd met de bestemming wordt in elk geval begrepen:

a. het aanbrengen van recreatievoorzieningen, dan wel als standplaats voor onderkomens en stacaravans of voor enige andere vorm van kamperen;
b. het aanbrengen van afbeeldingen of tekens voor commerciële doeleinden;
c. het opslaan, lozen c.q. storten, als dan niet ten verkoop van onbruikbare dan wel aan hun oorspronkelijke gebruik onttrokken voorwerpen, materialen, stoffen, producten, voer- of vaartuigen of machines;
d. voor het racen en crossen met motorvoertuigen en bromfietsen.

9.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

9.4.1 Verboden

Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het vellen, rooien of beschadigen van houtgewassen;
b. het aanbrengen beplantingen;
c. het aanbrengen van leidingen, constructies, installaties of apparatuur;
d. het afgraven of verlagen van de bodem;
e. het ophogen, egaliseren of ontginnen van de bodem, waaronder tevens wordt verstaan het het aanleggen van wegen t.b.v. bestemmingsverkeer;
f. het gebruik van groeistoffen, stoorstoffen of kunstmest;
g. het verbreden of verharden van voetpaden, rijwielpaden, ontsluitingswegen en parkeerplaatsen;
h. het aanbrengen van recreatievoorzieningen;
i. het graven, dichten, verdiepen of verbreden van sloten, greppels, beken en andere waterpartijen;
j. aanleggen van reservoirs;
k. grootschalig verwijderen van bosstrooisel of mos;
l. aanbrengen van rasters.

9.4.2 Uitzonderingen omgevingsvergunningsplicht

De in lid 9.4.1. vervatte verboden gelden niet voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden:

a. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen;
b. welke op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt, in uitvoering zijn.

9.4.3 Toelaatbaarheid werken en werkzaamheden

Werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 9.4.1. zijn slechts toelaatbaar, indien:

a. deze verband houden met de doeleinden, die aan de desbetreffende bestemmingen zijn toegekend en;
b. hierdoor dan wel door daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen de landschappelijke waarden en kwaliteiten van de gronden onevenredig worden of kunnen worden verkleind.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 10 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 11 Algemene bouwregels

11.1 Bebouwingspercentage

a. Indien in een bouwvlak geen bebouwingspercentage is aangegeven, mag dit vlak geheel worden bebouwd.
b. Indien binnen een bestemmingsvlak een bouwvlak en een bebouwingspercentage zijn aangegeven is het bebouwingspercentage van toepassing op de gronden binnen het bouwvlak.
c. Indien in een bestemmingsvlak respectievelijk bouwvlak slechts één bebouwingspercentage is aangegeven geldt dit percentage voor het gehele bestemmingsvlak respectievelijk bouwvlak.
d. Indien in een bestemmingsvlak respectievelijk bouwvlak meerdere bebouwingspercentages zijn aangegeven, gelden deze percentages voor die delen van het bestemmingsvlak respectievelijk bouwvlak waarin ze zijn aangegeven.

Artikel 12 Algemene gebruiksregels

12.1 Strijdig gebruik

Onder gebruik van gronden in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan:

a. het gebruik van bijgebouwen als zelfstandige woning ;
b. het gebruik van de gronden ten behoeve van thuisprostitutie, raamprostitutie en seksinrichtingen.
c. het gebruik van gronden of bouwwerken waarbij niet wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid volgens de in de geldende Arnhemse beleidsregels voor parkeren opgenomen normen.

12.2 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van:

a. de in deze regels opgenomen bebouwingsregels, voor zover betreffende het maximumoppervlak en de maximuminhoud, mits de afwijking niet meer bedraagt dan 10% van de in de regels vastgelegde maten;
b. de verplichting tot het bouwen binnen het bouwvlak, mits:
    1. de overschrijding van het bouwvlak niet meer bedraagt dan twee meter, de bestemmingsgrens niet wordt overschreden en het de bouw betreft van erkers, luifels, balkons, keldergaten (koekoeken) of galerijen;
    2. het de bouw van volledig beneden peil gelegen bouwwerken betreft, mits:
        a. een diepte van 6 meter niet wordt overschreden;
        b. het maaiveld wordt afgewerkt op een wijze die past binnen de bestemming;
        c. geen onevenredige toename van de parkeerdruk plaatsvindt;
        d. de bestemmingsgrens niet wordt overschreden;
c. de bestemmingsbepalingen voor het oprichten van:
    1. kunstobjecten en niet voor bewoning bestemde bouwwerken van openbaar nut, zoals transformatorstations, rioolgemalen, schakelhuisjes, telefooncellen voorzover met een inhoud groter dan 3 m^3 , en haltes van vervoersdiensten, alle met een inhoud van maximaal 75 m^3;
    2. sirenemasten met een hoogte van maximaal 18 meter;
    3. bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van (tele)communicatie:
        a. voorzover vrijstaand, met een hoogte van maximaal 20 meter;
        b. voorzover op of aan een ander bouwwerk te plaatsen, met een hoogte van maximaal 8 meter boven de aangegeven maximumbouwhoogte;

4. geluidwerende voorzieningen voor zover deze noodzakelijk zijn ingevolge de bepalingen van de Wet geluidhinder.

d. het bepaalde in artikel 12, lid 1 voor de vestiging van maximaal één seksinrichting per wijk onder voorwaarde dat:
   1. het geen raamprostitutie betreft;
   2. de aanvraag past binnen de ruimtelijk relevante aspecten van het vestigingsbeleid prostitutie;
   3. het aantal seksinrichtingen, niet zijnde raamprostitutiebedrijven, op het grondgebied van de gemeente Arnhem na het afwijken van de regels niet meer dan acht zal bedragen;
   4. er in de wijk nog geen seksinrichting is;
   5. de seksinrichting niet in een appartementengebouw wordt gevestigd;
   6. het woon- en leefklimaat niet onevenredig wordt aangetast;
   7. er geen onevenredige vergroting van de parkeerdruk ontstaat;
   8. de afstand tot de dichtstbijzijnde seksinrichting hemelsbreed tenminste 250 meter bedraagt;
   9. de inrichting niet meer dan acht werkplekken bevat.

Artikel 13 Overige regels

13.1 Parkeren

a. Indien de omvang of bestemming van een gebouw of terrein daartoe aanleiding geeft, dient, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's in voldoende mate ruimte zijn aangebracht in, op of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.
b. De onder a. bedoelde ruimte voor het parkeren van personenauto's moet afmetingen hebben die zijn afgestemd op gangbare personenauto's.
c. Aan het bepaalde onder a. wordt geacht te zijn voldaan indien de ruimte voor parkeren of stallen voldoet aan de in de Arnhemse beleidsregels voor parkeren daartoe opgenomen normen. Voor zover deze regels gedurende de planperiode worden gewijzigd, gelden deze wijzigingen vanaf het tijdstip van bekendmaking.

13.2 Laden of lossen

Indien de bestemming van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden en lossen van goederen, dient, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in, of onder het gebouw, dan wel op of onder het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.

13.3 Afwijken

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in de leden 13.1 en 13.2:

a. voor zover op andere wijze in de benodigde parkeer- of stallingsruimte, dan wel laad- of losruimte wordt voorzien of;
b. indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 14 Overgangsrecht

14.1 Overgangsrecht bouwwerken

14.1.1 Overgangsbepaling

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

14.1.2 Afwijken

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van sublid 14.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in sublid 14.1.1 met maximaal 10%.

14.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Het bepaalde in lid 14.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

14.2 Overgangsrecht gebruik

14.2.1 Overgangsbepaling

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

14.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 12.2.1 te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

14.2.3 Verbod hervatten strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 14.2.1 na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

14.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Het bepaalde in lid 14.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 15 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan ‘RIN locatie’ .

Bijlagen bij de regels

Bijlage 1 Ter plaatse geldende NAP hoogten

Bijlage 2 Herstelplan "Geheime tuin" Sylvahoeve

GEBIEDSVISIE RIN-LOCATIE

vastgesteld gemeenteraad 27 januari 2014

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING
1.1. Aanleiding
1.2. Status en vervolgproces
1.3. Leeswijzer

2. ANALYSE
2.1 Stedenbouw & Landschap
2.2 Cultuurhistorie
2.3 Wonen
2.4 Groen en ecologie
2.5 Verkeer

3. VISIE
3.1 Algemeen
3.2 Cultuurhistorie
3.3 Wonen
3.4 Groen en ecologie
3.5 Verkeer en parkeren
3.6 Stedenbouw

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1. Aanleiding

De ‘RIN-locatie’ (het terrein van het voormalig Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN) is door BPF Bouwinvest in 2001 aangekocht om woningen te ontwikkelen en te beheren. De voormalige kantoorpanden op het terrein mogen worden gesloopt. Al eerder is door Bouwinvest een plan gemaakt en in procedure gebracht. In november 2011 hebben de gemeente Arnhem en ontwikkelaar afgesproken een nieuw plan te maken voor de RIN-locatie, omdat er vanuit de buurt veel bezwaren waren tegen het toenmalige plan**.**

1.2.Status en vervolgproces

Om de ontwikkeling van bouwplannen eenvoudiger te maken is afgesproken dat de gemeente eerst de gebiedsvisie opstelt. Hierin zijn de kaders voor de ontwikkeling vastgelegd. Een bouwplan dat door de ontwikkelaar wordt gemaakt wordt aan deze kaders getoetst.
Daarnaast zijn er een aantal randvoorwaarden en uitgangspunten waaraan het uit te werken plan moet voldoen. Deze hebben voornamelijk betrekking op technische aspecten en stellen voorwaarden voor de natuur, die bij de verdere uitwerking aan de orde komen.

De gebiedsvisie wordt voor besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Na vaststelling van de visie wordt begonnen met de uitwerking van

Bijzondere Ligging:
- Grens bebouwd gebied / landschappelijk gebied (Groene wig)
- Overgangsgebied

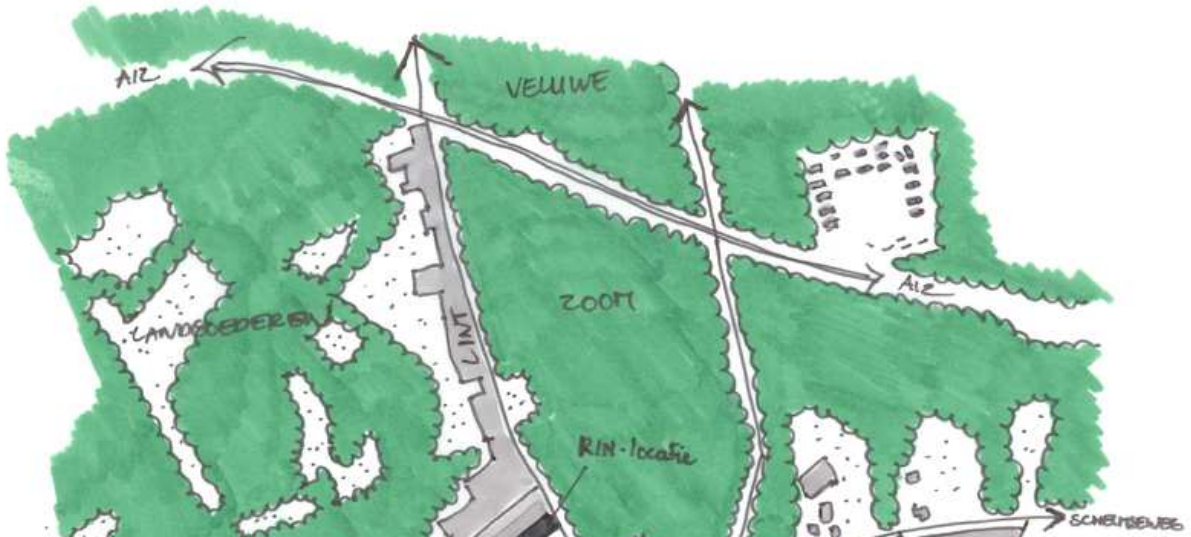

HOOFDSTUK 2 ANALYSE

2.1 Stedenbouw en landschap

Landschappelijke ligging
De voormalige RIN-locatie ligt in het dorp Schaarsbergen, aan de noordrand van de gemeente Arnhem, in het gebied tussen de Schelmseweg en de A12, in de Veluwezoom. De locatie ligt op de grens van bebouwd gebied van Schaarsbergen en fraai landschappelijk gebied.

Als we meer inzoomen, ligt het terrein ingeklemd tussen twee doorgaande wegen van Arnhem, de Menthenbergseweg aan de westzijde en de Kemperbergerweg aan de oostzijde, in een bosachtige en cultuurhistorisch waardevolle omgeving.

De uitgestrekte bosgebieden van de zuidelijke Veluwe aan de oostzijde van de Kemperbergerweg, grenzen direct aan het plangebied. Aan de zuidzijde grenst het gebied aan het landgoedbos van landgoed de Menthenberg. Samen met de uitgestrekte bosgebieden van de Veluwe, de parken Sonsbeek, Zypendaal en Gulden Bodem vormt dit een robuuste landschappelijke hoofdstructuur die van grote waarde is voor de ruimtelijke structuur van Arnhem.

Luchtfoto plangebied

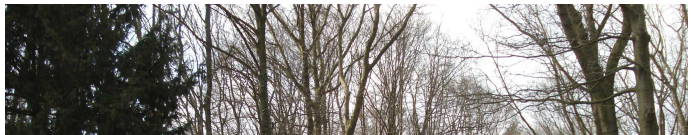

OUDE WEG
STEDELIJN
LINTBEB.
LINT
BOSSAGE
RELIËF
BOSSAGE
BOS
BOS
BOS
PAD SYLVALAAN
VILLA

Occupatie en stedenbouw
Schaarsbergen bestaat uit verschillende delen die in verschillende perioden zijn ontstaan.
Rond het midden van de 19de eeuw ontstaat er een eenvoudige nederzettingsstructuur gekenmerkt door lintbebouwing en verspreid liggende ontginningsboerderijen.
Schaarsbergen krijgt dan door de bebouwingsconcentratie langs de diverse rechte verbindingswegen duidelijk het karakter van een ontginningsdorp.
De lintbebouwing langs de Kemperbergerweg verdicht zich in de loop der jaren. Er ontstaat een dichtere lintbebouwing, doordat steeds meer percelen worden afgesplitst van de oorspronkelijke landgoederen in het gebied.
Na de tweede wereldoorlog wordt een duidelijke verstedelijking zichtbaar.
Het stedelijke gebied heeft geen duidelijke hiërarchie. Het gebied bestaat uit een netwerk van gelijkwaardige woonstraten in een gridpatroon.
Van de oorspronkelijke hoofdstructuur van het landgoed Menthenberg zijn o.a. de Seytweg, de Sylvalaan en de Menthenbergseweg overgebleven.
Door bebouwing en door het verloren gaan van het doorgaande karakter van deze wegen, is de structuur zodanig aangetast, dat de samenhang van vroeger, grotendeels teniet is gedaan. Het gebied Kemperberg is in de loop van de tijd steeds meer een mozaïek van functies en karakteristieken geworden, met als voornaamste functie wonen.

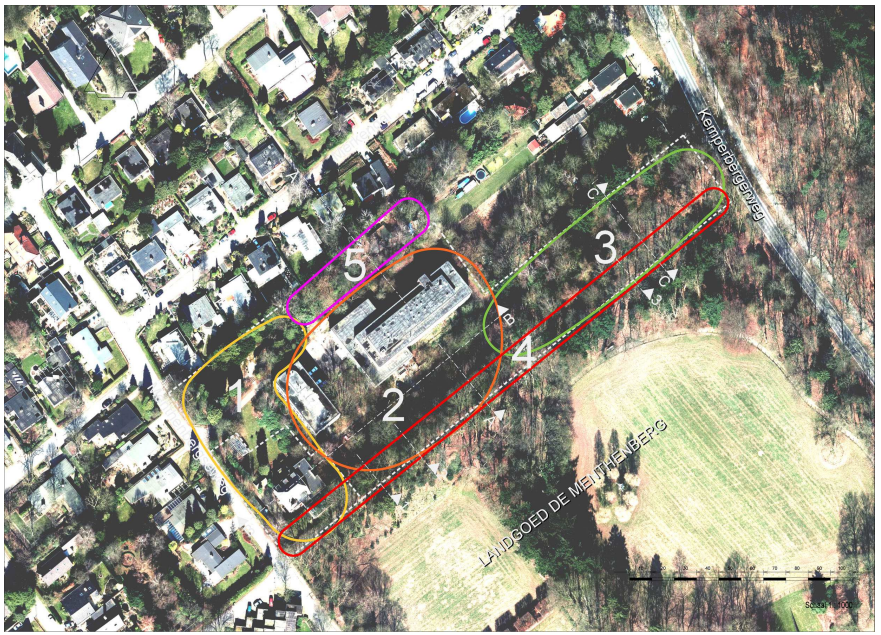

Zone 1, Sylvahoeve en de hierbij behorende tuin

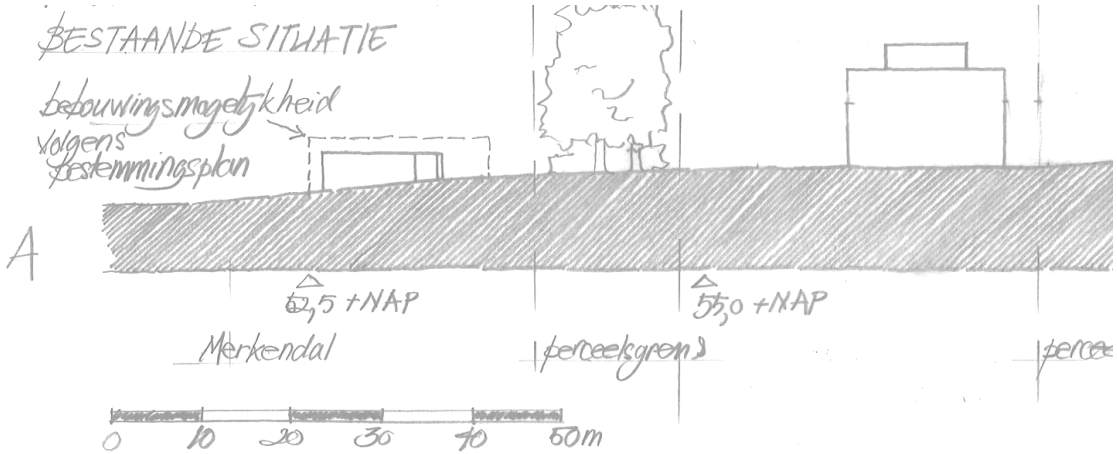

Bestaande situatie : Doorsnede Merkendal – RIN-locatie

Zone 3 Het bosgebied
Hier versmalt de kavel zich en bestaat de beplanting uit gevarieerde bosbeplanting. Midden door het gebied loopt een pad richting de Kemperbergerweg. Het groene aanzicht van de locatie vanaf de Kemperbergerweg wordt gezien als een belangrijke ruimtelijke kwaliteit.

Zone 4 Bospad en omgeving
De zuidelijke begrenzing van het plangebied wordt gevormd door de Sylvalaan. Dit is een oostwest verlopende weg (pad) die de verbinding vormt tussen de Kemperbergerweg aan de oostzijde en de Bakenbergseweg aan de westzijde. Het westelijke deel van de Sylvalaan is een woonstraat, het oostelijke deel is een halfverhard bospad. De bosstrook aan de zuidzijde van het plangebied vormt ruimtelijk een geheel met de bosstrook aan de noordzijde van landgoed de Menthenberg. Waardevolle elementen in het gebied zijn inheemse struiken en boomgroepen (zie bijlage 1). De kwaliteit van de beplanting is soms matig. Dit vraagt dan ook een kwaliteitsslag in de toekomst..

Zone 5 Opgaand groen
Dit gebied vormt de groen overgang tussen de bestaande woningen gelegen aan het Merkendal en de kantoorbebouwing van de RIN De boomhoogte varieert. De diepte maat bedraagt circa 16,5 meter

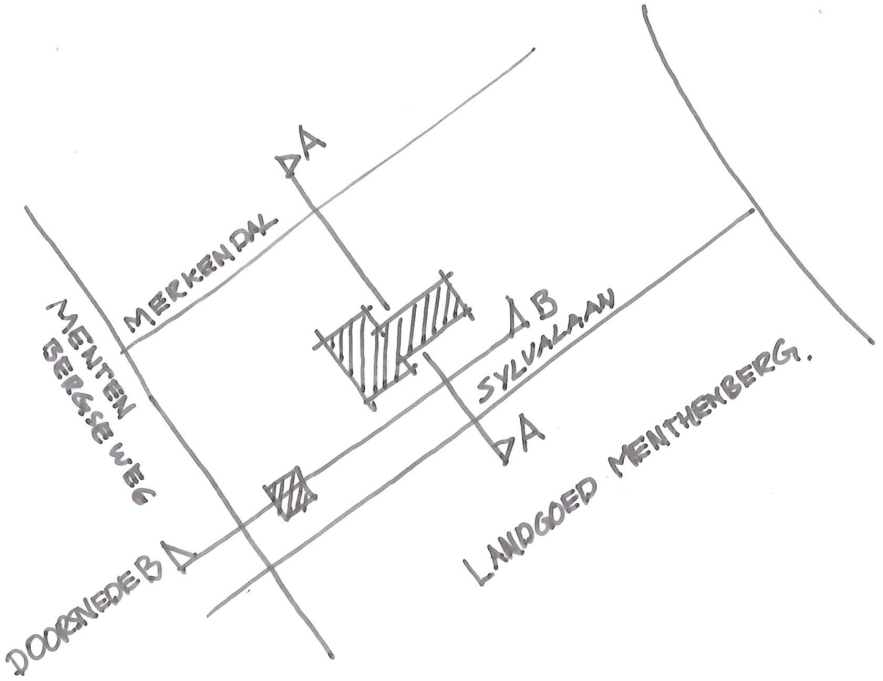

Kwaliteiten cultuurhistorie

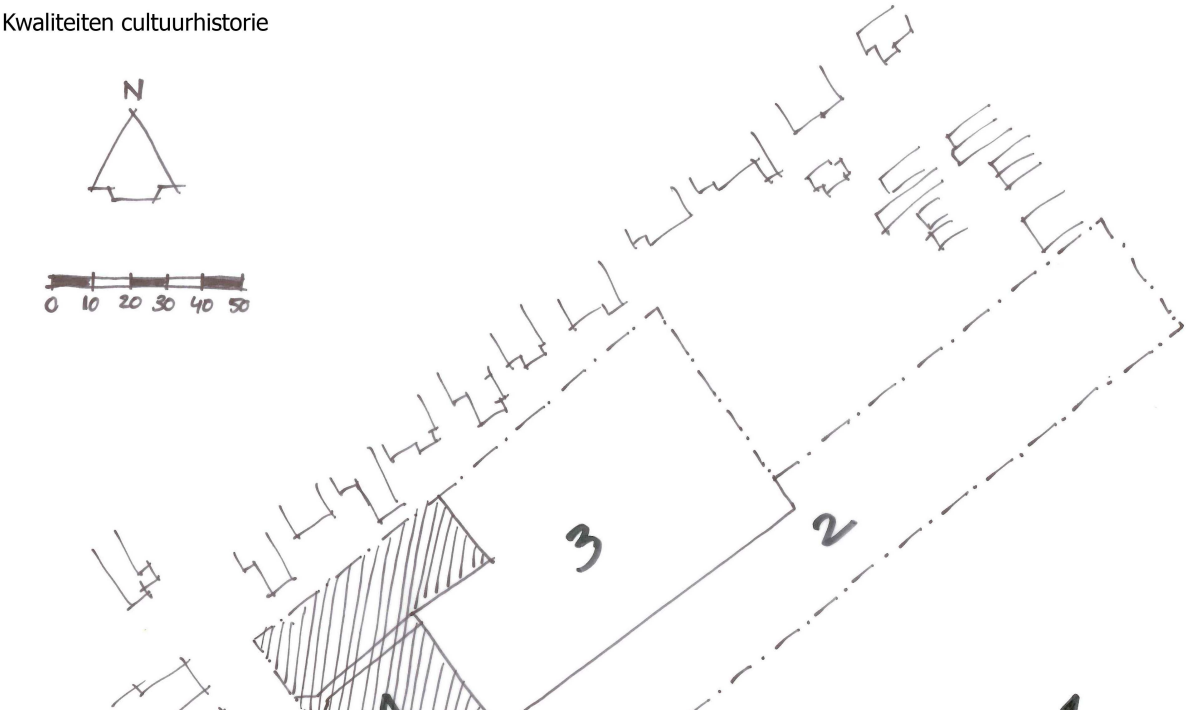

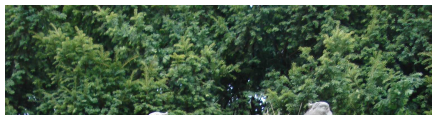

2.2 Cultuurhistorie

De locatie van de buitenplaats en het terrein waarop de RIN in het verleden kantoren heeft gebouwd, is gelegen in de buurt Bakenberg, genoemd naar het oude landgoed Bakenberg. Later is de naam van dit landgoed gewijzigd in de Menthenberg (de naam van de toenmalige bezitter.) Het landgoed maakt deel uit van de historische landgoederenzone ten noorden van Arnhem op de stuwwal van de zuidelijke Veluwe.

De locatie ligt ten noorden van het huidige landgoed de Menthenberg, gelegen tegen het Veluwemassief, een in de 17^{e} eeuw een imposant buiten van 80 ha met een rijke uitstraling. Op het grootste deel van dit buiten overheerst nu nog de oude geometrische aanleg met rechte lanen en vrijwel vierkante percelen. Rond 1850 is het noordelijk deel van het landgoed onderworpen aan de Engelse landschapstijl. Een parkachtige sfeer wordt dan opgeroepen door slingerende paden, een vijver en gevarieerde beplanting. Vanaf 1876, na een eigendomswisseling, zien we een enorme inkrimping van het landgoed. Een sombere tijd breekt dan aan. Lanen en bossen worden gekapt en maken plaats voor villa's, boerderijen en nog later voor straten en nieuwbouwwijken. Een van de in die tijd gebouwde villa's is Villa Sylva (bouwjaar 1915) met bijbehorende terrassentuin gelegen aan de Sylvalaan. Op het noordwestelijke deel van het landgoed is later de voormalige kantoorlocatie van het RIN ontstaan, inclusief een toegangsweg dwars door de tuin.

Woonvisie 2015

In de Woonvisie Gemeente Arnhem 2015 (vastgesteld in 2004) is de basis gelegd voor het gemeentelijk te voeren woonbeleid. Het motto van de Woonvisie: 'Arnhem aantrekkelijke woonstad in balans' staat hierbij centraal. In de Arnhemse Woonvisie is rekening gehouden met wet- en regelgeving en de beleidskaders van andere overheden zoals Brussel, het Rijk, de provincie en de Stadsregio. Met instrumenten als het Woningbouwkompas (WK), de Gebiedsgerichte uitwerking van de woonvisie naar de 24 wijken en een uitvoeringsgericht woonprogramma (de woonagenda) stuurt de gemeente op een gedifferentieerde woningvoorraad in de stad. Daarnaast wordt hiermee gestuurd op o.a. de (fysieke en sociale) samenstelling en kwaliteit van de woningvoorraad en de woon- en leefomgeving in wijken.

Wonen, welzijn en zorg

Er ligt op het gebied van wonen, welzijn en zorg een stevige opgave in de stad. Dit betekent dat er in woonwijken voor bijzondere doelgroepen en voor mensen in kwetsbare posities meer (zorg)geschikt en passend aanbod aan levensloopbestendige woningen, kleinschalige woonvormen of andere bijzondere woonconcepten, gerealiseerd en gefaciliteerd moet worden. Hieronder valt ook het realiseren van voldoende woonzorg- of zorgservicepunten in wijken. Deze woonconcepten, zijn geschikt om diverse vormen van (thuis)zorg, begeleiding, ondersteuning, alarmering en toezicht

Kwaliteiten Ecologie

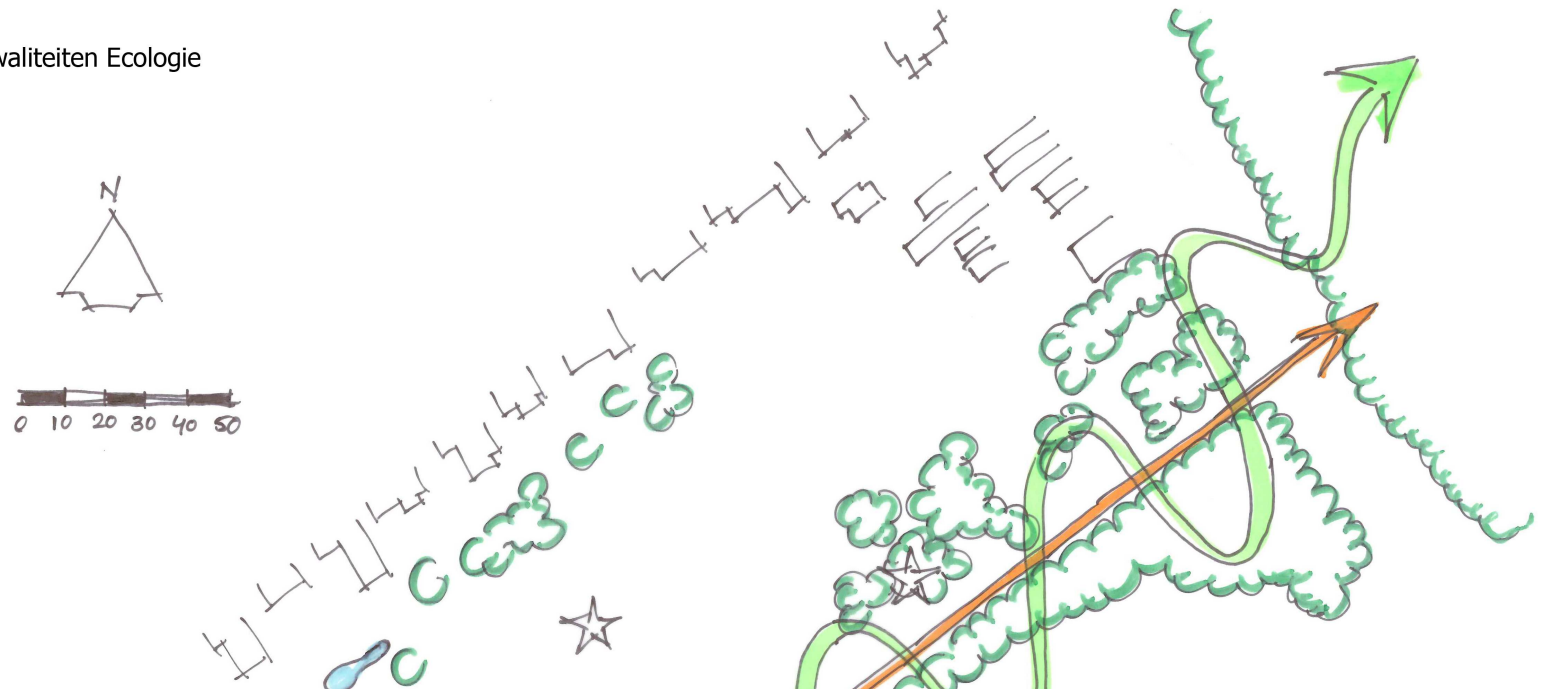

- Het eenzijdige woningaanbod; er is een hoog aandeel grondgebonden koopwoningen met name in de duurdere prijsklassen
- Het dorp heeft geen voorzieningen meer, hiervoor is men aangewezen op wijken in de directe omgeving

2.4 Groen en Ecologie

Op de locatie is inheems bos en enkele solitaire bomen. Vogels en diverse kleine zoogdieren (eekhoorns, muizen etc.) hebben hier hun habitat. Door het (landgoed)bos heen hebben ook grotere zoogdieren zoals de vos en de das een migratieroute. De Sylvalaan is een vliegroute voor vleermuizen. Ze maken hierbij gebruik van de lijnvormige beplanting (bomen) langs de Sylvalaan. De vleermuizen gebruiken de open spouwmuren van het hoofdgebouw en op dit moment ook een gebouwtje in het bos als verblijfplek.
De monumentale tuin heeft ook ecologische waarde. In de vijvers zijn diverse amfibieën (o.a. kamsalamander) te vinden. Ook voor (water)flora zijn ze interessante vestigingsplekken.

Het bestaande bos is ecologisch interessant voor dieren, maar kent vanuit het bosbeheer achterstallig onderhoud. Bomen worden overgroeid door klimop en hebben plakoksels. De veiligheid komt hiermee in gevaar, zeker als er in het bos wordt gewoond of geleefd. Een aantal bomen is als waardevol aangemerkt in het gebied, (zie blz. 15)

HOOFDSTUK 3. VISIE

3.1 Algemeen

De RIN-locatie vormt op zichzelf en in zijn geheel een overgangsgebied van de kleinschalige woonwijk Schaarsbergen naar het landgoed en bosgebied van de Menthenberg. In de toekomst moet het gebied zijn groene en informele karakter behouden, waarbij de inpassing van de Sylvahoeve met de bijbehorende tuin en het Sylvapad als overgang naar het landgoed van de Menthenberg, belangrijke kwaliteitsdragers zijn. Ook de ecologische functie van het gebied verdient veel aandacht. Het gebied leent zich ook goed voor een invulling met woningtypologieën die in Schaarsbergen nu nog ontbreken. Die invulling moet zorgvuldig worden afgestemd op de bestaande omgeving. De ontsluiting van het gebied verloopt deels via de Menthenbergseweg en deels via de Kemperbergerweg.

3.2 Cultuurhistorie

- Bij de ontwikkelingsuitgangspunten moet een bewuste, goed gemotiveerde keuze gemaakt worden hoe er wordt omgegaan met het gegeven van de ‘Engelse landschapsstijl van de Menthenberg’, de formeel vormgegeven ‘verborgen tuin’ en de bosrijke

geving van de toegangsweg dient bescheiden te blijven maar zal wel aan de verkeerskundige kaders moeten voldoen.
- Archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek zijn nodig, eventueel een archeologische opgraving.
- Afhankelijk van de bevindingen bouwprogramma aanpassen.

3.3 Wonen

Doel en opgave voor de RIN- locatie
Alle nieuwe woningen op deze locatie zijn minimaal levensloopbestendig, waarbij de locatie kansen biedt voor:

- Het toevoegen van meer variatie en diversiteit, zowel in typologie woning (koop of huur) als in prijs; om binnen de eigen wijk wooncarrière te kunnen maken.
- Het realiseren van kwalitatief hoogwaardige woningen en kleinschalige (zorggeschikte) wooncomplexen.

3.4 Groen en Ecologie

Uitgangspunten zijn:

- Boskarakter met inheemse bomen en struiken behouden: diverse vogels en eekhoorn
- Grenzen plangebied oost-zuid blijven passeerbaar voor zoogdieren (o.a. vos)
- Verblijven voor vleermuizen in gebouwen inpassen (o.a. gewone dwergvleermuis)
- Behoud monumentale tuin met vijvers en groen:
  bruine kikker en kleine watersalamander
- Voldoende ondergrondse- en bovengrondse groeiruimte bomen en struiken. Geen verdichting van de bosbodem.
- Geen verlichting van de Sylvalaan: vliegroute gewone dwergvleermuis

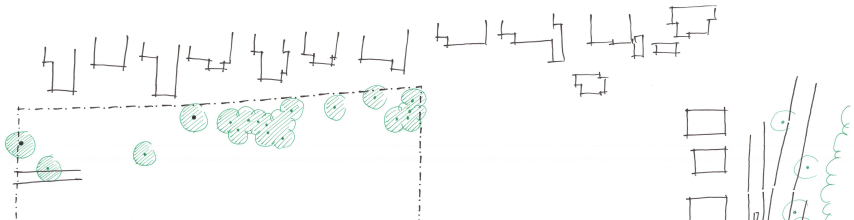

zijde aangegeven. Waardevolle bomen zijn oude bomen en bomen die aansluiten bij de natuurlijke vegetatie: droog wintereiken beukenbos.
Hoofdboomsoorten zijn : Wintereik en Haagbeuk. Overige boomsoorten zijn : Esp of ratelpopulier, Zoete kers, Zomereik, Winterlinde. Struiken zijn : Hazelaar, Hulst, Kamperfolie, Wilde liguster, Wilde appel, Vuilboom, Bergvlier en Lijsterbes.)
De woningen die in het bos zijn geprojecteerd zonder eigen tuin sluiten hier het meest bij aan.

Het te slopen oostelijk kantoorgebouw was een zomer- en mogelijk winterverblijf voor vleermuizen. In 2009 zijn gaten geslagen in de bouw, vooraf-gaand aan de geplande sloop, om te voorkomen dat vleermuizen tijdens de sloop in het gebouw verbleven. Ter compensatie in de nieuwbouw voorzieningen in de spouw (met open stootvoegen) realiseren.

Behoud van de monumentale tuin met inheemse bomen en heesters, stenen en takkenrillen. Dit is landhabitat voor amfibieën.

Specifieke aandachtspunten

- Geadviseerd wordt om goed bosbeheer uit te laten voeren door een ter zake kundige.
- Een boomeffectanalyse (BEA) of bomen behouden kunnen blijven (met name tijdens de werkzaamheden) is noodzakelijk wanneer wordt gekozen voor wonen in het bos of het verbreden van de we-

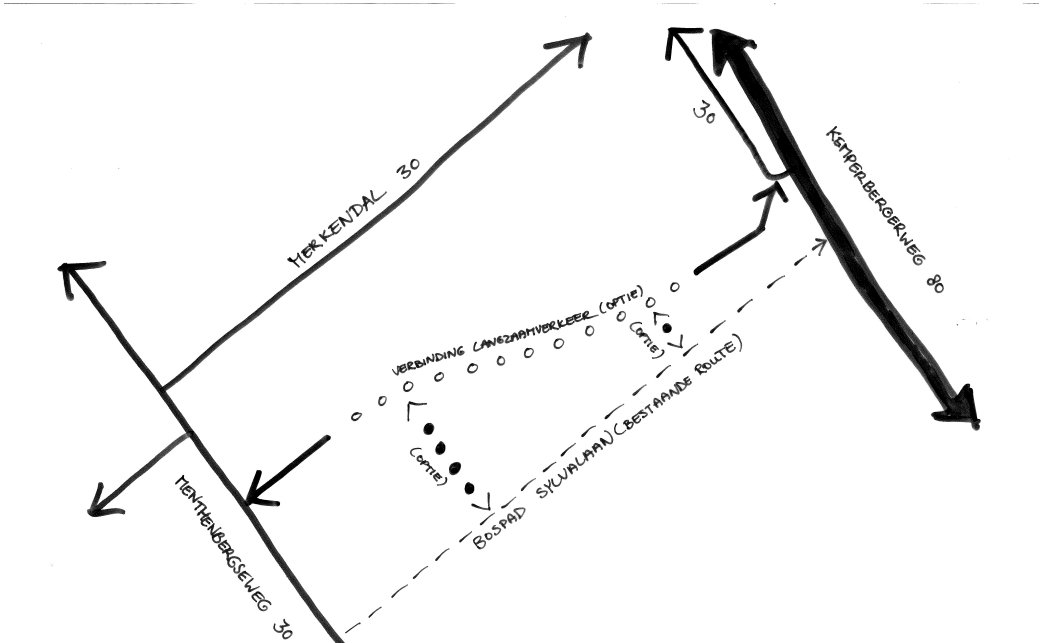

3.5 Verkeer en Parkeren

Uitgangspunten zijn:

- De verkeersstructuur voor de RIN-locatie sluit goed aan op het huidige wegennet en de wegenstructuur van het categoriseringsplan
- De locatie behoort in het geheel tot een bestaand verblijfsgebied met een 30 km/u-regime
- De locatie wordt voor autoverkeer ontsloten op het bestaande wegennet via de Menthenbergseweg en de parallelweg van de Kemperbergerweg, die op de Strolaan aansluit
- Een verbindende weg over de RIN-locatie, tussen Menthenbergseweg en de parallelweg van de Kemperbergerweg, is mogelijk maar voor autoverkeer niet noodzakelijk
- Voor fietsers en voetgangers zijn extra verbindingen (t.o.v. bovenstaande auto-ontsluiting) mogelijk, maar niet noodzakelijk
- Onderdeel van het te ontwikkelen programma is voldoende (fiets-) parkeergelegenheid voor gebruikers, bewoners en bezoekers, waarvoor de gemeentelijke parkeernormen leidend zijn
- Aandacht voor toegankelijkheid (o.a. voor mindervaliden)
- De locatie moet bereikbaar zijn voor noodhulpdiensten (reddingsvoertuigen)

Toelichting

een woonstraat ontsloten op de Menthenbergseweg, immers hier sluit de locatie het best aan op de bestaande kern. De locaties om op de Menthenbergseweg aan te sluiten zijn beperkt vanwege het monumentale karakter van het gebied ten westen van de planlocatie. Een andere mogelijkheid is (ook) aan te sluiten op de parallelweg van de Kemperbergerweg. Ook via deze verbinding kan de locatie als onderdeel van een groter verblijfsgebied worden ontsloten. Er zal hiervoor wel behoorlijk ruimte door het bestaande groen moeten worden gemaakt voor een voldoende brede woonstraat. De woonstraten in het plan worden verkeersveilig ingericht en waar nodig voorzien van snelheidsremmende maatregelen.

Gelet op de huidige functie van de Kemperbergerweg ligt een rechtstreekse aansluiting hierop niet voor de hand. Om aan de richtlijnen en randvoorwaarden voor een duurzaam veilig wegennet te voldoen zijn forse inspanningen noodzakelijk. In bijlage 2 wordt hier concreet op ingegaan.

Eenrichtingverkeer
Straten inrichten voor autoverkeer in één richting is ongewenst omdat dit tot hogere rijsnelheden en omrijbewegingen leidt. Beiden leiden tot overlast en dienen te worden voorkomen. In geval de woonstraten op de RIN-locatie niet met elkaar verbonden zijn voor autoverkeer en er sprake is van doodlopende wegen zal een keermogelijkheid moeten worden geboden. Maatgevend voor deze keermogelijkheid is een vrachtauto (vuilnisauto).

een iets grotere parkeeropgave. Voor het te ontwikkelen programma waarbij de gemeentelijke parkeernormen leidend zijn is voldoende parkeergelegenheid voor gebruikers, bewoners en bezoekers. Uiteraard is er ook voor bewoners en bezoekers die gebruik maken van de fiets voldoende fietsparkeergelegenheid.

Uitgangspunten Stedenbouw & Landschap

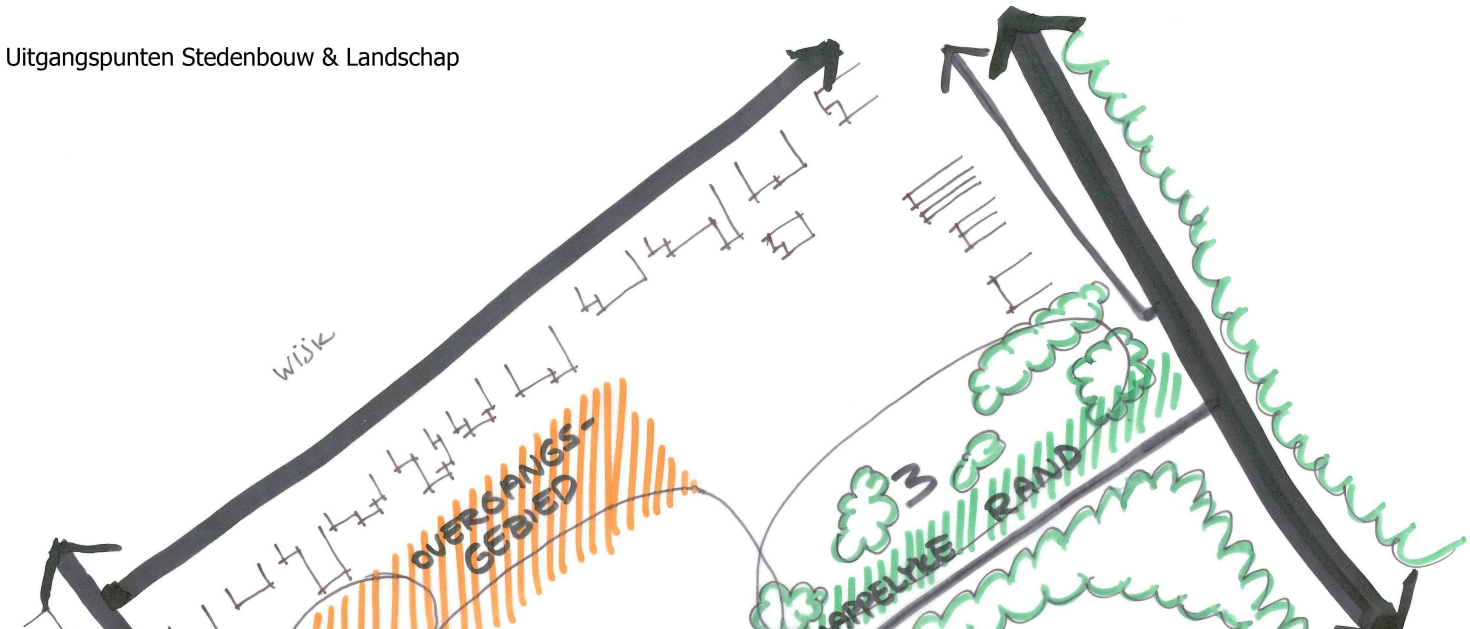

3.6 Stedenbouw

De gebiedsvisie gaat uit van bebouwing in een groene setting met een informeel karakter. De bebouwing blijft door een groene buffer op enige afstand van de omliggende bebouwing en kan daardoor een eigen karakter hebben.

De hiervoor geformuleerde visies op deelaspecten vragen nog om een ruimtelijke vertaling. Om ruimte te laten voor verdere uitwerking en onderzoek naar de beste invulling voor het terrein is er voor gekozen te werken met een bouwenveloppe (zie plankaart). De bouwenveloppe geeft de uiterste bebouwingsgrenzen, zowel in horizontale als verticale zin. Binnen de bouwenveloppe gelden de hiervoor geformuleerde uitgangspunten.

Belangrijkste eigenschappen van de bouwenveloppe (zie blz. 22 en 24 t/m30) :

- Alle hoogtematen gaan uit van het aangrenzende maaiveld en zijn daarom opgenomen als hoogtes boven NAP.
- De maximale bouwhoogte is 12 meter (boven aansluitend maaiveld).
- De maximale goothoogte is 10 meter (boven aansluitend maaiveld).
- De toegestane bouwhoogte verloopt onder een bepaalde hellingshoek tussen 2,60 en 12 meter. (zie ook bladzijden 24 t/m 30).
- De hellingshoek is afhankelijk van de nabijheid van aangrenzende bebouwing (kleine hoek als bebouwing dichtbij is, groter als bebouwing verder weg is).

de sfeer van het bestaande boslandschap, reliëf en bomen te behouden.

- Grote groene vlakken en eenheden intact houden en overige functies (containers, bezoekersparkeren, trafo e.d.) concentreren bij de bebouwing. Deze functies worden op een efficiënte wijze gesitueerd en geïntegreerd in het landschapsontwerp.
- De inrichting van het terrein is ‘minimalistisch’, als bostuin of open plek in het bos waarin de bebouwing als losse elementen worden gesitueerd.
- Groene inkleding bospad Sylvalaan (tevens overgangszone landgoed de Menthenberg)
- Minimaliseren van het verhard oppervlak in het algemeen (wegen en parkeren)

Uitgangspunten vertaald naar zones
Uitgangspunt bij de planontwikkeling is dat de eerder benoemde deelgebieden ieder een eigen karakter krijgen, afgestemd op de bestaande kwaliteiten.

Zone 1 het monument met de Sylvahoeve en tuin
Uitgangspunten zijn:

- De tuin van de Sylvahoeve te restaureren in de geest van het oorspronkelijk concept.
- De toegangsweg zodanig inpassen dat het ontwerp van de tuin een ruimtelijke eenheid blijft vormen.
- Bebouwing, erven, schuttingen en parkeren, is in deze zone niet mogelijk.

Zone 2 het voormalig kantoorgebied
Uitgangspunten zijn:

- Sfeer: informeel woongebied met groene uitstraling
- Woningtypen: appartementen en /of grondgebonden woningen
- Er is ook in dit gebied betekenisvol openbaar groen aanwezig.
- Versterken relatie met de omgeving door o.a. zichtlijnen en langzaamverkeersroutes naar de Sylvalaan.
- Aandacht voor privacy van omwonenden en geleidelijke overgang in hoogte van de nieuwbouw naar de omliggende bebouwing.

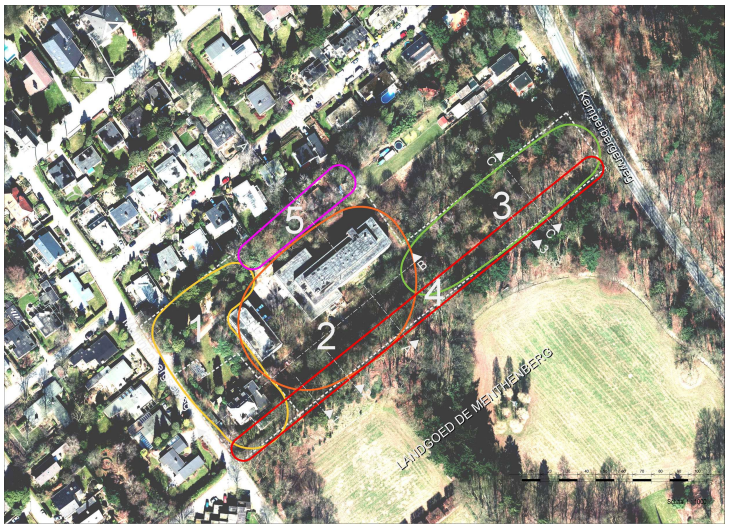

- Gebouw(en) moeten zich voegen in een bosachtige omgeving. De architectuur en het materiaalgebruik zijn hierop afgestemd.
- Maximale gebouwde footprint per woning circa 10m x 10m.
- Bij voorkeur geen private tuinen. Erfafscheidingen die passen in het bosgebied, bij voorkeur natuurlijke erfafscheidingen.

Merkenlaan
Kempenbergenweg
Meerhoutbergseweg
bouwhoogte
54,75+NAP+6,50m
bouwhoogte
55,10+NAP+12m
bouwhoogte
55,00+NAP+6,50m
bouwhoogte
55,10+NAP+12m
bouwhoogte
55,50+NAP+12m
55,50
55,00
55,50
55,50
A
A
C
C
C
3
wonen
baswonen

Bouwregels horend bij de kaart
Van toepassing zijn de kaart en de profielen AA BB en CC (blz. 24, 25) en bij het bospad aan de zuid-oostzijde van het plangebied de profielen 1,2 en 3 (blz. 26 t/m 30).
Per gebied/zone is gekeken naar de hoogte en de bebouwingsgrenzen. Hoogtes zijn op de kaart gegeven in “meters boven NAP” vanwege de hoogteverschillen in het terrein.

Wonen. (zone 2)

- Gebouwen liggen binnen de op de kaart aangegeven bebouwingsvlak.
- Het bebouwingspercentage van de bouwenvelop van bouwzone 2 (gebied waar de oude kantoorgebouwen staan) bedraagt maximaal 37,5%. Dit percentage heeft betrekking op de footprint van de woonbebouwing inclusief de aan- en bijgebouwen. Indien eveneens een half verdiepte parkeergarage wordt gerealiseerd, mag het bebouwingspercentage worden verhoogd met dat deel van de te realiseren garage dat zich buiten het bouwvlak van de woonbebouwing bevindt, met dien verstande dat het totale bebouwingspercentage niet meer dan 50% mag bedragen.
- Met betrekking tot de bouwhoogte zijn 3 gebieden te onderscheiden te weten :
    1. Gebied waarin de maximale goothoogte 10 meter bedraagt

draagt 35 x 35 meter

De belemmeringshoek aan de zijde van Merkendal bedraagt 18 graden (zie doorsneden blz. 24). Deze is gebaseerd op wat hier over in de vakliteratuur (auteurs: Hegeman and Peets) wordt beschreven. Hierbij wordt als aangrijpingpunt (nulpunt) het standpunt van de waarnemer gehanteerd op een ooghoogte van 1,65 meter. Voor Merkendal betekent dit het volgende:
Het punt van waaruit gemeten wordt ligt op de erfgrens van de woningen aan Merkendal. Concreet betekent dit dat de eerste lijnsbebouwing op het perceel van Bouwinvest een maximale hoogte kan hebben van 6,5 meter ten opzichten van het daar aanwezige maaiveld. De hoogtemaat van 6,5 m komt nagenoeg overeen met de hoogte van het geldend bestemmingsplan voor de woningen gelegen aan Merkendal namelijk 6 meter.

Boswonen. (zone 3)

- Gebouwen liggen binnen het op de kaart aangegeven bebouwingsvlak.
- Het bebouwingspercentage bedraagt maximaal 30%.
- Met betrekking tot de bouwhoogte zijn 2 gebieden te onderscheiden te weten :
    1. Gebieden waarin de maximale goothoogte 10 meter bedraagt (vanaf maaiveld) en de maximale bouwhoogte 12

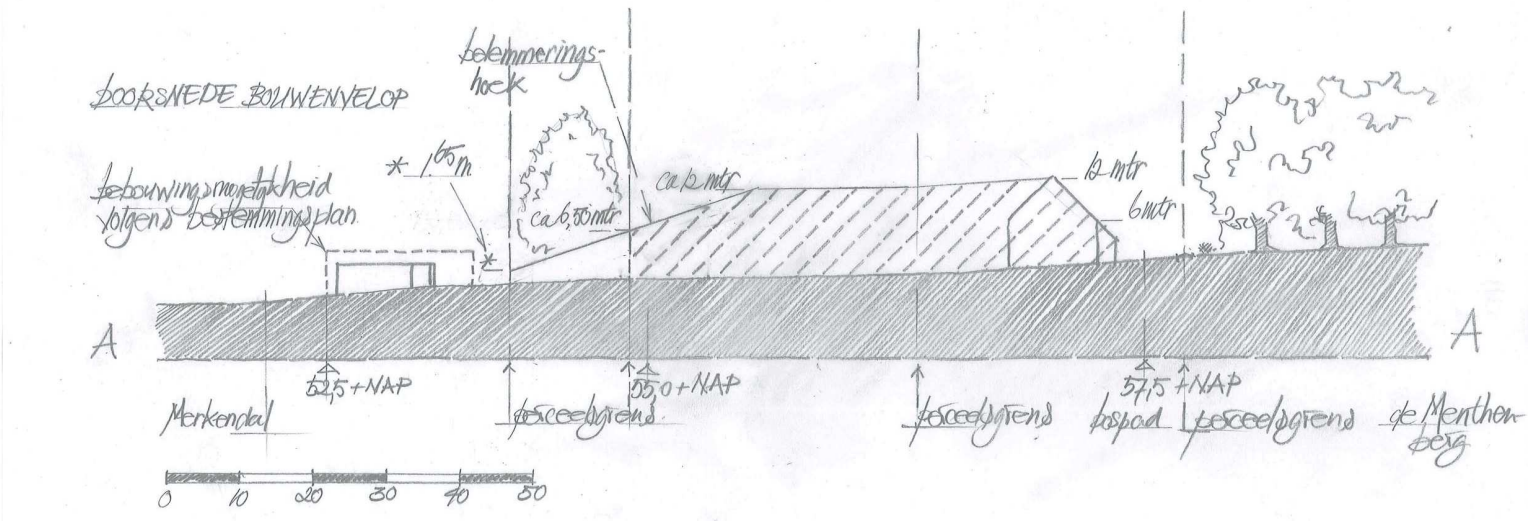

Doorsnede Bouwenvelop AA Merkendal – Menthenberg

DOORSNEDE BOUWENVELOP

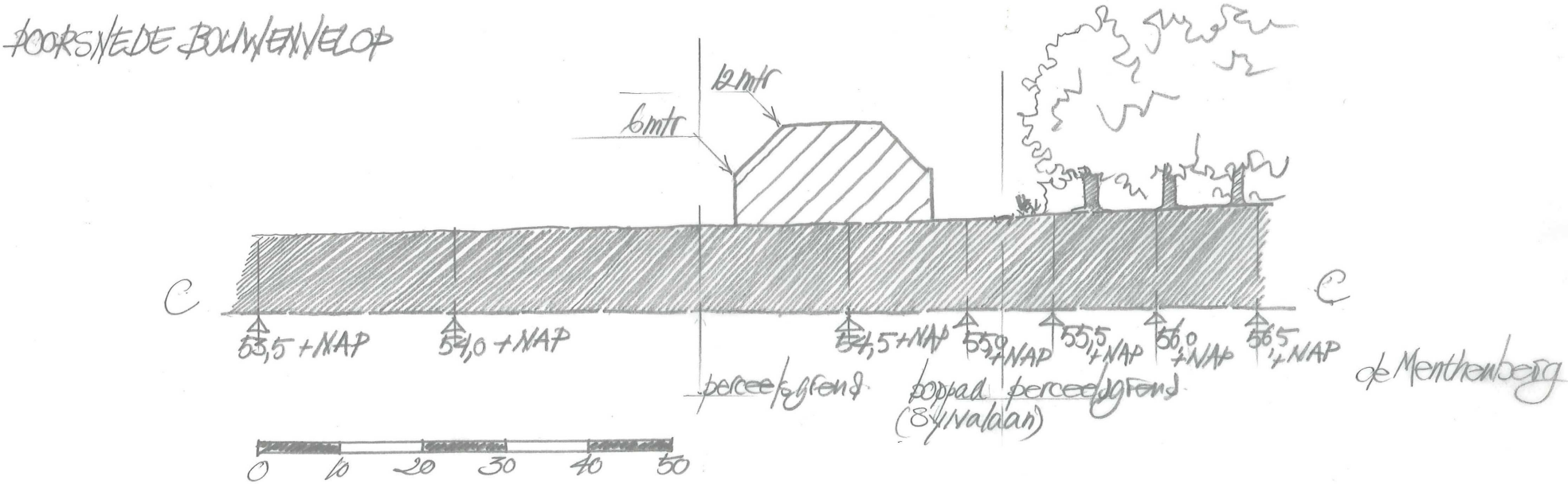

Profil 1.
6.00 m.
1.00
3.00
1.00

Toelichting bouwregels grenzend aan het bospad Sylvalaan t.p.v. Wonen (zone 2)
(Profiel 1 en 2 zijn van toepassing)
Algemeen

- Minimaal 50% van de grens met zone 2 heeft een maatvoering overeenkomstig profiel 1

Profiel 1 Bebouwingsmogelijkheden

- Bebouwingsgrens 11 meter uit bospad. Maximale goothoogte 6 meter
- Maximale bouwhoogte 12m.
- Kavelgrens 11m uit bospad

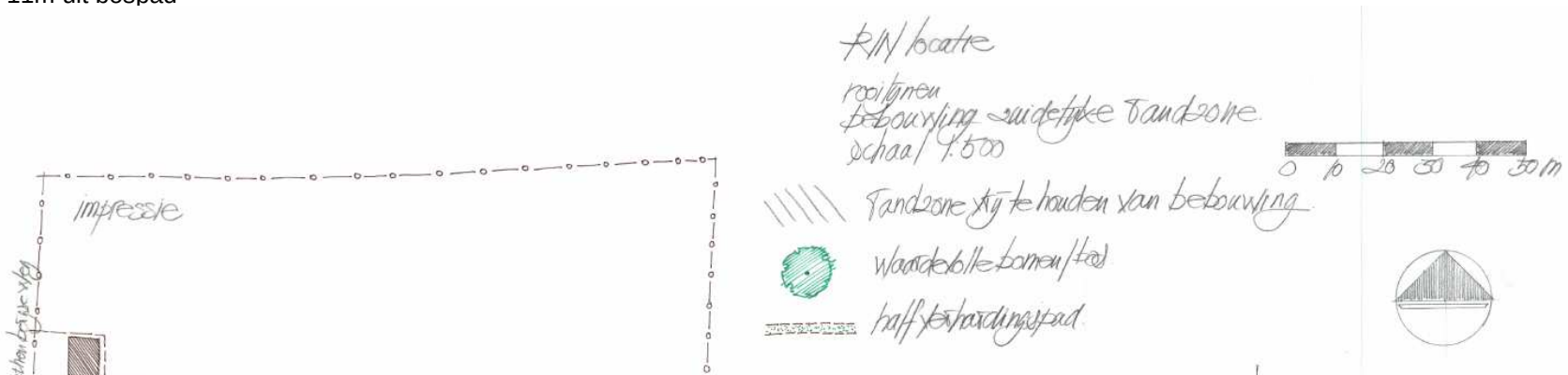

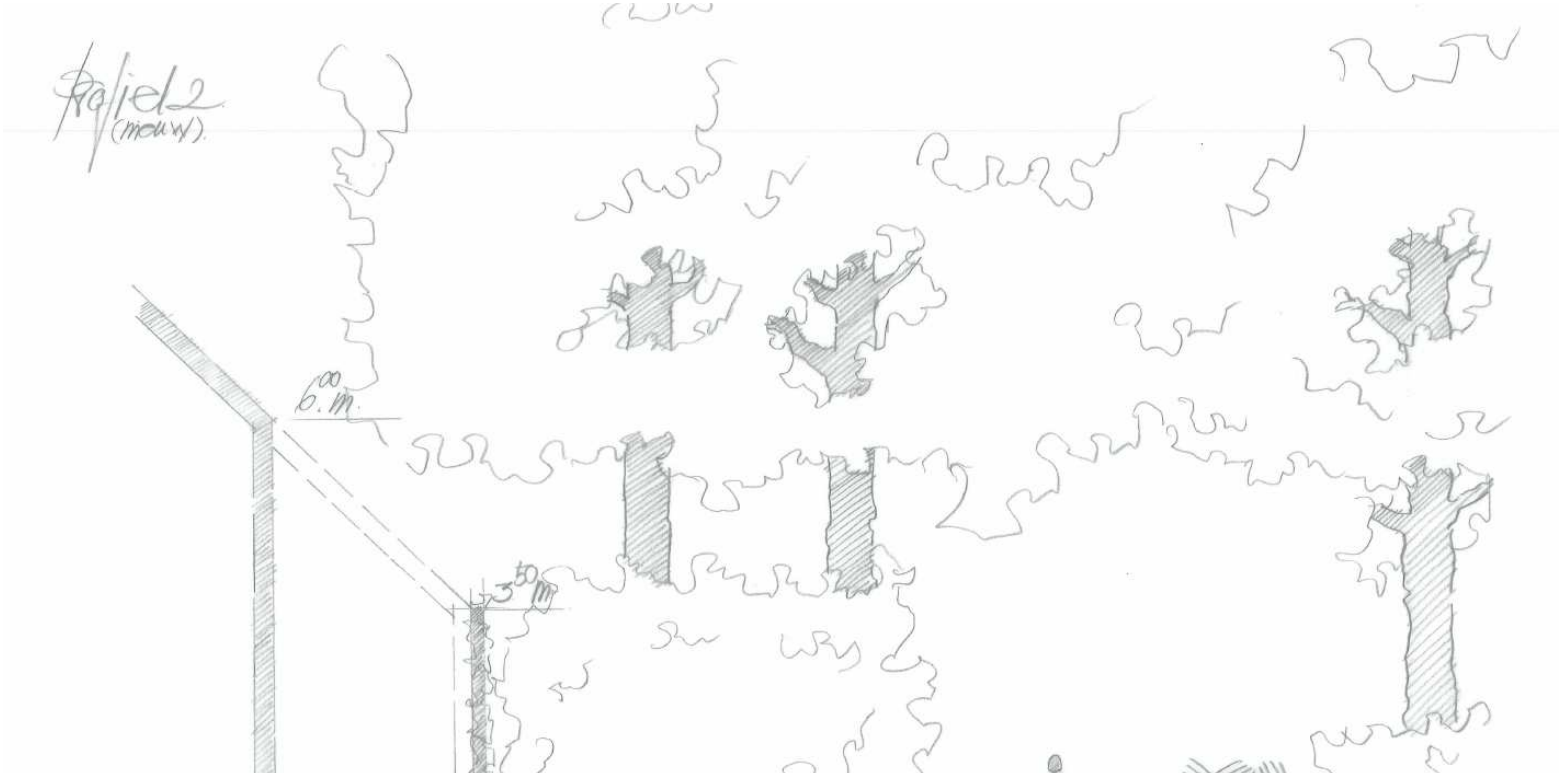
Raliel 2
(mouw).
6.00 m.
3.50 m

Profiel 2 Incidentele overschrijding zone 2

- Bebouwingsgrens 6 meter uit bospad. Maximale goothoogte 6 meter
- Incidenteel overschrijding bouwgrens max. 5 meter ten opzichte van profiel 1. Maximale goothoogte dan: 3.5 meter oplopend naar 6 meter.
- Maximale hoogte, zie profielen behorende bij de bouwenvelop
- Kavelgrens 6 meter uit bospad.

Profil 3

Toelichting bouwregels grenzend aan het bospad Sylvalaan t.p.v. Boswonen (zone 3) (Profiel 3 is van toepassing)

Algemeen

- Maximaal 50% van de lengte van de strook boswonen heeft een maatvoering overeenkomstig profiel 3.
- Profiel 3 is van toepassing daar waar gebouwd wordt.
- Overig gebied is onbebouwd.

Profiel 3

- Bebouwingsgrens minimaal 8 uit bospad. Maximale goothoogte 6 meter
- Maximale bouwhoogte 12m.
- Kavelgrens 5,5 meter uit bospad.

BIJLAGE 1 INVENTARISATIE BOMEN

nummer	soort	diameter	aantal indien meer dan 1	markante bomen
1	conifeer	60	2	
2	linde	80	3	A
3	conifeer	20	7	
4	wilg	30		
5	berk	40	meerstammig	
6	zomereik	80		A
7	berk	30		
8	(geen boom)	---		
9	(geen boom)	---		
10	tamme kastanje	20 & 40	tweestammig	
11	zomereik	90		A
12	zomereik	70		A
13	zomereik	60		
14	(geen boom)	---		
15	(geen boom)	---		
16	robinia	20		
17	beuken	15 - 40	10	
18	noorse esdoorn	40 & 60	tweestammig	
19	noorse esdoorn	70 & 50	tweestammig	
20	robinia	40		
21	(geen boom)	---		
22	amerikanse eik	2x 50, 3x 40	5	
23	amerikanse eik	80		
24	robinia	40		
25	lariks	50		
26	robinia	40		

54	esdoorn	10 en 15	2	
55	berk	30 en 50	2	
56	berk	30		
57	tamme kastanje	50		
58	beuk	30		
59	amerikanse eik	50		
60	amerikanse eik	50		
61	amerikanse eik	60		
62	noorse esdoorn	40		
63	noorse esdoorn	30		
64	lariks	80		
65	lariks	50		
66	lariks	40		
67	lariks	30		
68	fijnspar	20		
69	beuk	15		
70	berk	20		
71	beuk	60		
72	beuk	100	tweestammig	A
73	lariks	30		
74	lariks	40		
75	lariks	40		
76	berk	20		
77	lariks	60		
78	lariks	20		
79	beuk	60		
80	berk	30		
81	lariks	50		
82	dode boom	---	dood	
83	(geen boom)	---		
84	linde	10		
85	berk	50		
86	---	---		
87	berk	50		
88	fijnspar	30		
89	douglasspar	40		
90	noorse esdoorn	15		
91	douglasspar	80		A
92	douglasspar	60		C
93	berk	50		

121	berk	50		
122	berk	20		
123	noorse esdoorn	100		A
124	douglasspar	50		
125	noorse esdoorn	20		
126	noorse esdoorn	20		
127	fijnspar	30	afgezaagde top	
128	zomereik	60		
129	zomereik	30		
130	zomereik	30		
131	zomereik	50		
132	zomereik	60		
133	esdoorn	15		
134	amberboom	40	dood	
135	meidoorn	10		
136	berk	30		
137	berk	30		
138	amberboom	40		
139	veld esdoorn	20		
140	berk	15		
141	acer spec.	20		
142	berk	30		
143	esdoorn	30		
144	berk	30		
145	berk	30		
146	berk	50		
147	zomereik	25		
148	dode boom	20	dood	
149	esdoorn	20		
150	lariks	40		
151	zomereik	40		
152	zomereik	60		
153	zilveresdoorn	120		A
154	(geen boom)	---		
155	conifeer	30		
156	conifeer	40		
157	conifeer	40		
158	conifeer	30		
159	zomereik	20		

Bijlage 2 Verkeersontsluiting RIN-locatie

De ontsluiting in de gebiedsvisie hanteert het uitgangspunt om zo efficiënt mogelijk aan te sluiten bij de bestaande situatie. Daardoor blijven aanpassingen beperkt en realiseerbaar. In de gebiedsvisie voor de locatie is aangegeven dat de ontsluiting gericht is op de Menthenbergseweg. De nieuwe woningen worden onderdeel van het bestaande woongebied en via dezelfde verkeersontsluiting bereikbaar. Deze manier van ontsluiten komt voort uit de gemeentelijke wegencatergorisering die bestaat uit grotere verblijfsgebieden (30 km/u-zones) zoals het dorp Schaarsbergen. Deze verblijfsgebieden worden altijd via gebiedsontsluitingswegen binnen de bebouwde kom (50 km/u) aangesloten op wegen van hogere orde, zijnde gebiedsontsluitingswegen buiten de bebouwde kom (80 km/u), zoals de Kemperbergerweg. Dit onderscheid in wegen en de wijze van aansluiten komen voort uit het landelijk programma Duurzaam Veilig en is gericht op een verkeersveilig wegennet.

Ook is het mogelijk aan te sluiten op de parallelweg van de Kemperbergerweg. Als dit de enige ontsluiting van het nieuwe woongebied wordt, dan dient deze weg als een volwaardige woonstraat te worden vormgegeven. Dit betekent dat deze straat voldoende breed moet zijn voor verkeer in twee richtingen en dat de aansluiting op de parallelweg voldoende ruim moet zijn. Een dergelijke ontsluiting gaat ten koste van behoorlijk veel groen op de RIN-locatie, Tegelijk dient deze nieuwe weg te worden voorzien van fiets- en voetgangersvoorzieningen en met een veilige kruispuntvormgeving te worden aangesloten op de Kemperbergerweg. Daarbij hoort ook het aspect geloofwaardigheid. Een nieuwe gebiedsontsluitingsweg heeft voldoende verkeer nodig om als zodanig herkenbaar te zijn en de bijbehorende inrichting te rechtvaardigen. Dit kan door de weg te verbinden met de woonkern Schaarsbergen via de Menthenbergseweg en/of door het (woon) programma aanzienlijk te vergroten.

De denkrichting om de locatie via de bestaande uitrit op de Kemperbergerweg te ontsluiten en de komgrens op de Kemperbergerweg verder noordwaarts, tot voorbij de Strolaan, te leggen is ingrijpend. In dat geval wordt de locatie met een woonstraat (30 km/u) rechtstreeks aangesloten. De Kemperbergerweg wordt afgewaardeerd tot een gebiedsontsluitingsweg binnen de bebouwde kom (50 km/u). Dit afwaarderen is onder voorwaarden en met meerdere, ingrijpende maatregelen mogelijk. Het betekent dat in ieder geval het wegprofiel, de rijstroken en markering van de Kemperbergerweg over grotere lengte moet worden aangepast. Ook hier moeten de (nieuwe) kruisingen voldoende veilig worden vormgegeven. Daarbij komt ook in dit geval nog het aspect geloofwaardigheid. Het verleggen van de komgrens moet voldoende herkenbaar zijn en als stedelijk gebied te beleven. Dit wordt bereikt door de overgang van landschap naar stedelijke omgeving te verleggen van bij de huidige toegang naar het sportpark tot voorbij de Stro-

Bijlage 3 Aangenomen moties

D66

CDA Arnhem

Motie: Duurzaam en groen ontwikkelen

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 27 januari 2014, bij de behandeling van het agendapunt: Vaststellen Gebiedsvisie RIN-locatie

Constaterende dat,

1. De voorliggende gebiedsvisie uitspreekt het groene karakter van de RIN-locatie te willen behouden.
2. Genoemde locatie deel uitmaakt van Nationaal Landschap Veluwe, met als belangrijke karakteristiek de aanwezigheid van aaneengesloten bosgebieden.
3. Versterking van bestaande karakteristieken een belangrijke randvoorwaarde is bij ontwikkeling binnen de vastgestelde Nationale Landschappen.
4. De gebiedsvisie geen concrete uitspraken doet over hoe de invulling van de locatie leidt tot versterking van de aanwezige landschappelijke karakteristieken, anders dan middels het wegnemen van de bestaande RIN-gebouwen.

Overwegende dat,

1. Een nieuwe invulling op deze locatie een uitgelezen kans is voor duurzame stedelijke ontwikkeling.
2. De gemeente Arnhem op het gebied van duurzaamheid grote ambities heeft, maar zich ook moet

CDA Arnhem | GROENLINKS ZIN IN DE TOEKOMST | PvdA | ChristenUnie | TROTS Arnhem | ZUID CENTRAAL | D66

11

Motie
'Ontsluitingsmogelijkheden RIN-locatie'

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 27 januari 2014, bij de behandeling van het raadsbesluit: ***Vaststellen Gebiedsvisie RIN-locatie (documentnummer: 2013.0.097.259)***

Overwegende dat:

1. de voorkeur van het college uitgaat naar ontsluiting van het plangebied op de Menthenbergseweg, maar er tevens mogelijkheden worden aangegeven het plangebied te ontsluiten op de parallelweg van de Kemperbergerweg of direct op de Kemperbergerweg.
2. ontsluiting van het plangebied direct op de Kemperbergerweg, rekening houdende met de huidige verkeerstechnische situatie (30km weg direct aansluitend op 80km weg) en gezien de benodigde ingrepen en kosten, een kostbare en ingrijpende optie is.
3. het bij de aanleg van een ontsluitingsweg binnen het plangebied, zowel aansluitend op de Menthenbergseweg als aansluitend op de parallelweg van de Kemperbergerweg, handelt om 30km wegen aansluitend op 30km wegen.
4. de in de gebiedsvisie genoemde specificaties waaraan een ontsluitingsweg via de parallelweg van de Kemperbergerweg dient te voldoen, derhalve ook van toepassing zijn op een ontsluitingsweg via de Menthenbergseweg (gelijkwaardige wegen).

Van mening zijnde dat:

1. ontsluiting van het plangebied op de parallelweg van de Kemperbergerweg als mogelijke optie in voorliggende gebiedsvisie niet (voldoende) is uitgewerkt, zelfs wordt afgeraden.
2. inrichting en ontsluiting van het plangebied op de parallelweg van de Kemperbergerweg, via de

Bijlage 2: Detailuitwerking Groenbalans

Groen(balans)

Door Buro Lubbers Landschapsarchitectuur & Stedenbouw is de stedenbouwkundige opzet en landschappelijke inpassing van het plan uitgewerkt. De aanwezige natuur- en landschapswaarden zijn, naast de gebiedsvisie, een belangrijk uitgangspunt geweest bij de verdere uitwerking van de stedenbouwkundige opzet van het voornemen. Als basis voor de stedenbouwkundige opzet heeft Lorsheijd Groen een inventarisatie van (de kwaliteit van) de aanwezige bomen uitgevoerd (zie bijlage 2). Tijdens het gehele ontwerpproces heeft het behoud en het waar mogelijk versterken van het boskarakter een belangrijke rol gespeeld.

Planvorming groen / bomen

In de planopzet worden de nieuwe woningen en infrastructuur zoveel mogelijk ingepast met behoud van bestaande bomen. De RIN locatie wordt nu gekenmerkt door leegstaande kantoren omgeven door een bos waarin duidelijk te zien is dat het beheer de afgelopen jaren een lage prioriteit heeft gehad. Veel zaailingen, die niet zijn gekarteerd, zijn ondertussen grote bomen geworden.

Het plangebied heeft een oppervlakte van 14.974 m^2. In onderstaande tabel is de invulling van het plangebied weergegeven in de huidige situatie (kantoren) en de nieuwe situatie (woningen):

	Huidige situatie	Nieuwe situatie
Bebouwing en bijgebouwen	1.853 m^2	2.057 m^2
Verhard oppervlak (asfalt en elementenverharding)	2.515 m^2	3.270 m^2
Bos / groen	10.606 m^2	9.647 m^2

In de nieuwe situatie verdwijnt er 959 m2 oppervlakte aan bos/groen. Dit vertegenwoordigt een negatieve groenwaarde van € 81.515,- dit bedrag dient volgens gemeentelijk beleid minimaal in het gebied te worden geïnvesteerd in nieuw groen. Op basis van het door Buro Lubbers gemaakte ontwerp voldoet het nieuwe plan hier ruimschoots aan. Naast het toevoegen van nieuw groen vindt er ook een kwaliteitsslag plaats van het bos: de cultuurhistorische tuin wordt hersteld, er wordt groen (vaste planten) toegevoegd in de binnentuin op het centrale plein tussen de woningen en de appartementen en er worden 51 nieuwe bomen geplant. Dit laatste resulteert in een positieve balans van + 24 bomen.

In de nieuwe situatie proberen we de oppervlakte verharding zoveel mogelijk te beperken. Waar mogelijk wordt open verharding (1.461 m2) toegepast in onder andere de wegbermen en op de parkeerplaatsen. De open verharding beslaat bijna de helft van het verhardingsoppervlak en dit draagt bij aan de groene beleving van de locatie. Daarnaast wordt het hemelwater afgekoppeld en ter plaatse geïnfiltreerd (op dit moment ligt hier nog een gemengd rioolstelsel). In de bestaande situatie heeft het gebied geen groen- of bosbestemming. Er geldt wel een dubbelbestemming 'landschappelijke waarden'. In het nieuwe bestemmingsplan worden de belangrijke groengebieden als zodanig beschermd. In het bestaande bestemmingsplan is 0 m^2 als groen of bos bestemd. In het nieuwe bestemmingsplan is dat 7.695 m^2. Dat zorgt voor een betere bescherming van de landschappelijke en ecologische waarden van het gebied.

In het plangebed staat een aanzienlijk aantal bomen met (ernstige) gebreken. Denk hierbij aan gebroken kroondelen, holtes of scheuren in de stammen en/of heftige scheefstand. In een bos is dit geen enkel probleem. Op het moment dat mensen in het gebied gaan wonen, neemt het risico op schade en letsel toe en moeten bomen kritischer beoordeeld worden. Binnen dit risicokader is een aantal bomen als gevaarlijk/slecht beoordeeld en zal om deze reden verwijderd moeten worden.

In de gebiedsvisie zijn de aanwezige bomen globaal aangegeven en zonder exacte positionering vastgelegd (zie kaartje blz. 15 in de gebiedsvisie). Aanvullend op de quickscan ten tijde van het opstellen van de gebiedsvisie in 2014, is er afgelopen half jaar in opdracht van de ontwikkelaar zorgvuldig onderzoek gedaan door Lorsheijd Groen naar elke individuele boom. De bomen zijn ingemeten en op conditie/levensvatbaarheid/veiligheid beoordeeld door een boomdeskundige. Het indicatieve kaartje uit de gebiedsvisie komt niet geheel overeen met de huidige situatie na inmeting. Alle bomen zijn individueel beoordeeld, maar maken onderdeel uit van een bosbeplanting. In sommige gevallen is het noodzakelijk om bomen te verwijderen om gezonde markante bomen op langere termijn te kunnen behouden.

Het bomenbestand op de RIN locatie vormt de contramal voor de stedenbouw. In onderstaande kaartje is de beoordeling van de bomen weergegeven met tevens de aanwezige gebouwen (grijs gearceerd) en de bouwvlakken (rode stippellijn) uit de gebiedsvisie.

Analyse bestaande situatie groen/bomen in het plangebied (Lorsheijd Groen)

De inventarisatie van de bestaande situatie geeft schematisch het volgende beeld.

Overzicht bomenbestand gehele gebiedsontwikkeling Sylva's Bos	Bestaande situatie	Gewenste nieuwe situatie
potentiële blijver, goede conditie, markant,	14	- 1
potentiële blijver, goede conditie	56	- 20
conditie twijfelachtig	11	-6
verplantbaar, goede conditie	7	(0)
slechte conditie/dood	50	
nieuwe aanplant bomen		51

Bovenstaande tabel laat zien dat er van het huidige bomenbestand 27 bomen verdwijnen, waarvan één markante boom en 20 bomen in goede conditie. In het nieuwe landschapsplan van Buro Lubbers worden de 27 bomen ruimschoots gecompenseerd door de aanplant van 51 nieuwe bomen, wat resulteert in een positieve balans van + 24 bomen.

Het landschapsplan betekent niet alleen een numerieke verbetering in het aantal bomen, maar ook een kwaliteitsslag in de beplanting en inrichting van het gebied. Zo wordt er een centraal groen plein in het gebied aangelegd en wordt de geheime tuin hersteld.

Buiten de randvoorwaarden van de gebiedsvisie (o.a. bouwenveloppe en hoogtes) zijn de aanwezige bomen (incl. de beoordeling door de specialist) als uitgangspunt genomen voor het ontwerp. Uitgangspunt is om zo veel mogelijk bomen (met toekomstverwachting) in te passen en te behouden. Binnen de aangewezen bouwenveloppen zijn zoveel mogelijk bomen gespaard. Ook bomen met een twijfelachtige conditie zijn zoveel mogelijk ingepast en worden in de toekomst gemonitord. De locatie van de wegen, kavels én de positie van de woningen op het kavel zijn zoveel mogelijk op de bomen aan gepast. Om zoveel mogelijk bomen voor de toekomst te behouden worden de aanwezige bomen in het gebied middels een extra juridische bescherming veiliggesteld voor de toekomst.

Langs de Sylvalaan (tevens vliegroute voor vleermuizen) zijn alle bomen ingepast en groepen zoveel mogelijk als groep behouden, waardoor de boszone hier een structuurelement blijft.

De locatie van de weg en de woningen hebben we met linten in het bos uitgezet en op basis hiervan de locatie van de weg als de woningen geoptimaliseerd (weg opgeschoven, inritten en garages/bergingen op een andere plek gepositioneerd), zodat zoveel mogelijk bomen ingepast zijn. Dit hebben we samen gedaan met adviseurs groen, ecologie, stedenbouw en landschap van de gemeente en de groen- en landschapsadviseurs van de ontwikkelaar. Dit met het doel om de meeste, bomen met de beste toekomstverwachting en/of markantste bomen en boomgroepen te kunnen behouden (zie foto 1). Dit schetsvoorstel is later getoetst door middel van een klankbordwandeling met o.a. Groenforum, Vereniging Stadsschoon en de Gelderse milieufederatie.

Foto 1: optimalisatie ligging toegangsweg en bebouwing a.d.h.v. linten in het bos

De infrastructuur en ontsluiting sluit aan bij het boskarakter, de weg is zo smal mogelijk gemaakt. De brandweer vereist een obstakelvrije zone van 5 meter vanuit veiligheid. De rijbaan heeft een breedte van 3,00 meter (uitgevoerd in gebakken klinkers) en bermen van 0,60 - 1,20 meter (uitgevoerd in grasklinkers). De weg heeft een zodanige breedte dat personenauto's elkaar goed kunnen passeren. Hierdoor worden bermen (en daarmee ook het wortelpakket van bestaande bomen) minder snel kapot gereden.

Verkeersontsluiting

Op 29 januari 2018 heeft de Raad gekozen voor een rechtstreekse verkeersontsluiting van de RIN locatie op de Kemperbergerweg. Om de impact van de aanleg van de toegangsweg op het bomenbestand te minimaliseren zijn er in de ontwerpfase verschillende alternatieven onderzocht. Eén van de alternatieven bestond uit het handhaven van de ligging van de huidige toegangsweg. Dit impliceert echter dat de woningen in de boszone tussen het Sylvalaantje en de oprijlaan zouden worden gebouwd. Hierdoor wordt de bestaande structuur van boom groepen langs het Sylvalaantje onevenredig aangetast. In overleg met alle partijen is er daarom voor gekozen om de woningen in het qua boskarakter en bomenbestand minder interessante deel aan de noordelijke zijde van de oprijlaan te realiseren. Na zorgvuldige afweging is uiteindelijk gekozen voor de huidige verkaveling inclusief verkeersontsluiting, omdat dit ontwerp de minste negatieve effecten op de groenstructuur en het aantal te rooien bomen heeft.

De entree aan de Kemperbergerweg ontsluit het gebied voor gemotoriseerd verkeer. Het gegeven van de brandweer en de bouwenveloppe in de gebiedsvisie, vereist ter plaatse van de entree aan de Kemperbergerweg een keuze tussen twee 'markante' bomen: de beuk en Douglas spar (foto's 2 en 3).

Foto 2 en 3: Beeldbepalende markante beuk links van de oprijlaan en Douglas spar rechts

Gekozen is om juist de monumentale beuk in te passen, omdat deze beeldbepalend is vanaf de Kemperbergerweg en de entree van Sylva's Bos markeert. De Douglas spar is niet zichtbaar vanaf de Kemperbergerweg en heeft zijn kruin ver boven ooghoogte. Ten noorden van de nieuwe ontsluitingsweg worden groepen bomen ingepast bij de entree (m.u.v. de spar, zie foto's 4 en 5), bij de meest westelijke boskavel (foto 6) en tussen dit boskavel en het buurtje, waardoor je tussen de bomen doorrijdt. Het beeld vanuit de Kemperbergerweg verandert nauwelijks.

Foto 4 en 5: Douglas spar aan rechterzijde van de oprijlaan; rechter foto boomgroep in entree gebied

Foto 6: zicht op meest westelijke boskavel links van de oprijlaan met markante boomnummer 45

Ontwerp landschapsinrichtingselementen

In een zogenaamde ‘toolbox van landschapsinrichtingselementen’ worden erfafscheidingen, parkeerplekken en verblijfsruimten vormgegeven. De toolbox bestaat uit inheemse beplanting waaronder: robuuste inheemse (gebiedseigen) hagen, solitaire heesters, rododendrons en ter plaatste van het hof een bijen- en vlinderlokkende beplanting. Nieuwe beplanting gaat uit van potentieel natuurlijke vegetatie, zoals linde, berk, zomereik, coniferen, Noorse esdoorn, kastanje, robinia, lariks, fijnspar, Douglas spar, rododendron, klimop, gele anemoon, bosanemoon, gevlekte dovenetel, boshyacint en lelietje van dalen. Het bos met achterstallig onderhoud krijgt een verhoging van diversiteit in bos- en vegetatietypen en biodiversiteit. Het overwegend gesloten bladerdak maakt plaats voor open plekken, herintroductie van de oorspronkelijke struik- en heesterlaag en een afwisselende berm- en kruidenvegetatie.

De te rooien bomen en het snoeisel worden in het plangebied hergebruikt in de vorm van takkenrillen en anti parkeermaatregelen (boomstammen).

De verharding bestaat uit (hergebruikte) gebakken klinkers en waterdoorlatende verharding. Het water infiltreert lokaal. Mede door de open verharding en een infiltratievoorziening.

In de gehele ontwerpfase heeft het behoud van het boskarakter de hoogste prioriteit gehad. Desondanks kunnen in het voorliggend plan 27 bomen, waarvan 1 markant exemplaar (Douglas spar bij de entree) niet worden ingepast. Deze bomen worden in het landschappelijk ontwerp ruimschoots gecompenseerd door de aanplant van 51 nieuwe bomen. Naast de compensatie voor de te rooien bomen zal bij de verdere planuitwerking telkens worden gekeken naar mogelijkheden om extra bomen te sparen. Er zijn op basis van de inventarisatie van het bomenbestand 7 jonge bomen aangemerkt om te worden verplaatst. In de realisatiefase zullen zo veel mogelijk bomen die verplantwaardig zijn,

worden verplaatst waarbij we een extra inspanning zullen leveren om bovenop de genoemde 7 bomen extra bomen te verplanten, waardoor er een extra bijdrage aan het boskarater van de locatie wordt geleverd.

Onderstaande kaartje uit de gebiedsvisie (januari 2014) geeft aan waar zich de waardevolle bomen en boomgroepen bevinden.

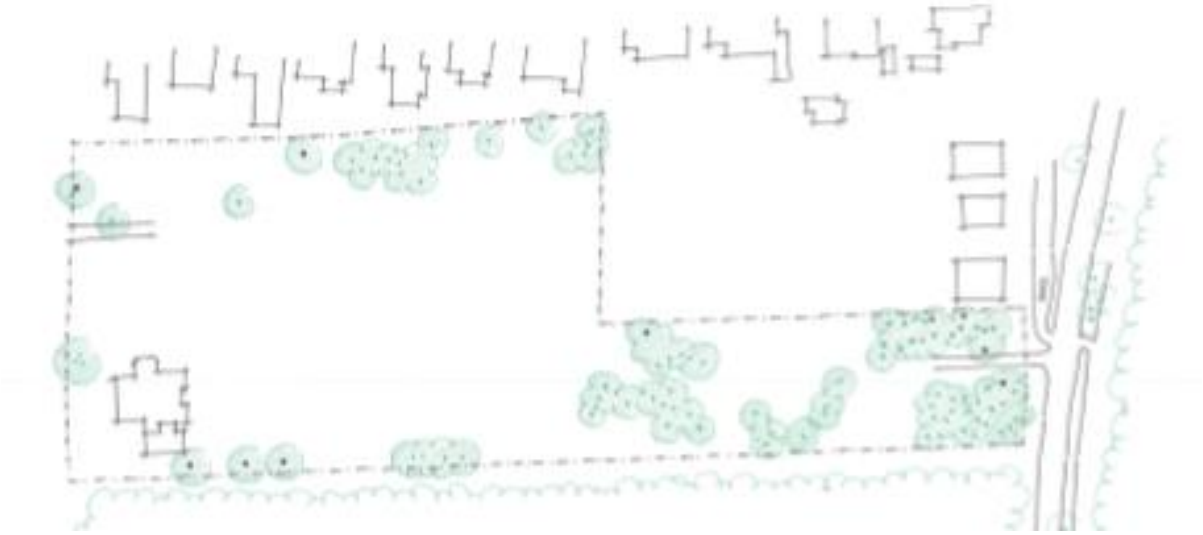

Onderstaande kaart (maart 2018) geeft aan waar zich de gespaarde en verplante bomen in het nieuwe ontwerp bevinden. In vergelijking met de bovenstaande kaart uit de Gebiedsvisie blijkt duidelijk hoe in de uiteindelijke situatie de groenstructuur langs het Sylvalaantje wordt versterkt en tevens in de overige delen van het plangebied het boskarakter niet alleen wordt behouden maar zelfs toeneemt.

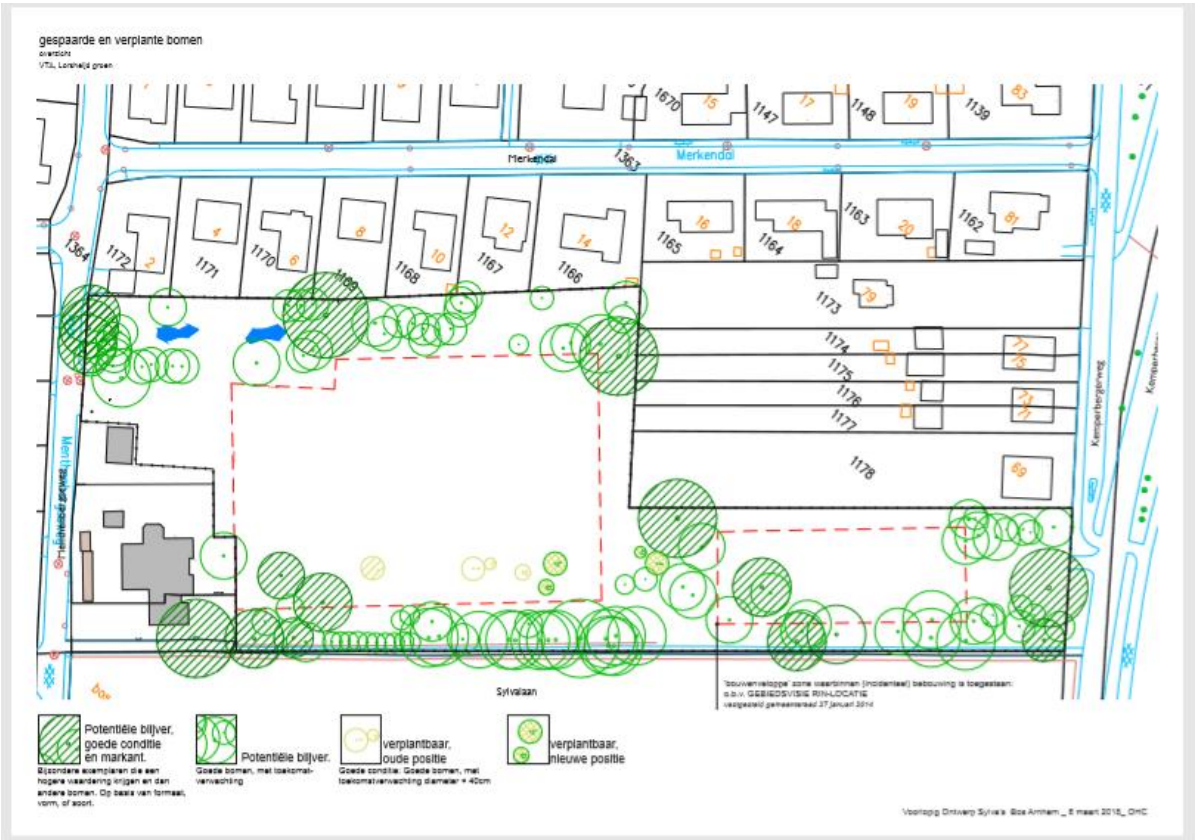

Gespaarde en verplaatste bomen nieuwe situatie

Optimalisatie stedenbouwkundig plan n.a.v. motie "geen bos zonder bomen" om extra bomen te behouden

- Voorzieningen in de rijbaan opgenomen (minimale wegversmalling + toepassing van bomenzand)
- In de tuin van de westelijke bosvilla is 1 extra boom rondom de markante beuk ingepast (boomnummer nummer 46).
- De parkeerplaats naast het appartementengebouw in de noordoosthoek aan de Merkendal is zodanig aangepast, dat er 3 extra bomen (in goede conditie) ingepast kunnen worden (boomnummer 136, 137 en 140).
- Het tracé van de toegangsweg naar de oostelijke ingang van de Sylvahoeve is zodanig ingepast dat hier geen bomen sneuvelen door nieuwe verharding. Het nieuwe tracé volgt de reeds aanwezige verharding.
- Er zijn meer bomen onderzocht op verplantbaarheid. Hier zijn twee bosvlakken voor aangewezen tussen het buurtje en drie bosvilla's. Voor dit proces wordt een zorgvuldige planning gemaakt. Als het kan worden deze bomen direct op hun nieuwe plek aangebracht. Anders worden ze tijdelijk in een depot op de locatie geplaatst, waar de bomen tijdens de bouw veilig kunnen staan. Bij voorkeur ergens in de buurt van vaste verharding, omdat de bomen in de zomer water moeten krijgen en dan beter bereikbaar zijn.

Plankaart met alle ingepaste, verplante en nieuwe bomen

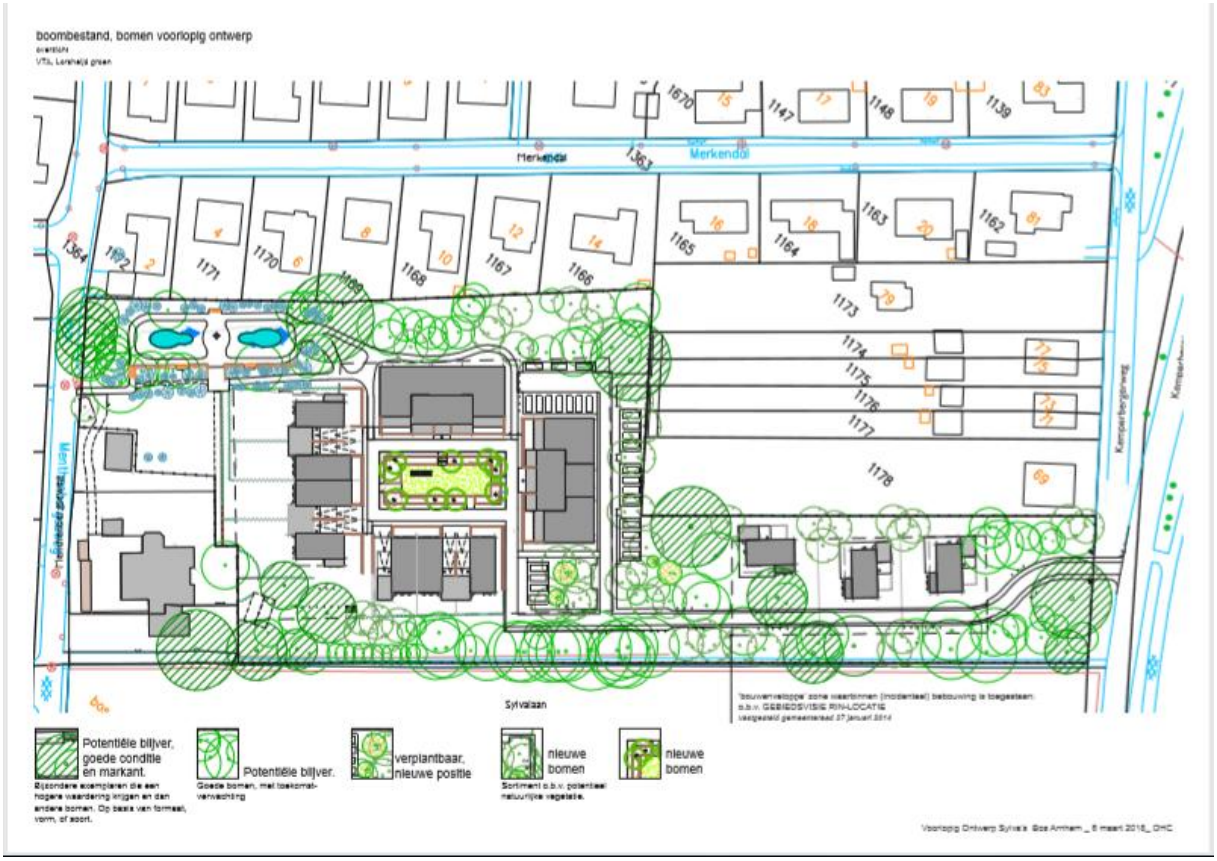

Groenbeheer tijdens de bouw

Tijdens de uitvoeringsfase van het project wordt het behoud van de bomen gewaarborgd door de aanwezigheid van een boomdeskundige als toezichthouder.

Om alle te handhaven bomen dienen voor de werkzaamheden, op adequate wijze, waar mogelijk op 1 meter buiten de kroonprojectie, vaste bouwhekken te worden geplaatst. Tenzij in overleg met de boomdeskundig toezichthouder anders wordt bepaald. Het gebied binnen de bouwhekken is aangemerkt als ‘beschermd boomgebied’. Daarnaast zullen we bomen verplanten vanuit de boszone naar de nieuwe locatie in deze zone.

Transport van materieel en bouwstoffen geschiedt uitsluitend via de vooraf vastgestelde bouwweg. Deze route wordt zo veel mogelijk buiten het leefgebied van behoudeniswaardige bomen aangelegd. Daar waar in een uitzonderlijk geval de bouwweg binnen het leefgebied van bomen loopt, worden extra maatregelen getroffen.

De aannemer(s) informeert vóór de uitvoering van het werk zijn personeel en dat van de onderaannemers ten aanzien van de waarde van het bomenbestand en de gebods- en verbodsbepalingen van de te handhaven bomen op het werkterrein.

Alle bovengenoemde maatregelen samen met de hoge ambitie om de voormalige RIN locatie te transformeren in een prettige groene woonomgeving staan garant voor een zorgvuldige uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling. Waarbij het boskarakter wordt versterkt en de locatie voor zowel bewoners als omwonenden weer een interessante plek wordt, zowel om te verblijven als om te bezoeken.

KUBIEK
Ruimtelijke Plannen

Arnhem

Onderzoek verkeersontsluiting RIN locatie

Kemperbergerweg, Arnhem

Arnhem

Onderzoek verkeersontsluiting RIN locatie

GEGEVENS VAN DE AANVRAGER

Dutch Housing

Bezuidenhoutseweg 161
2594 AG 's-Gravenhage

KUBIEK Ruimtelijke Plannen

Kerkewijk 117
3904 JB Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu

PLANGEGEVENS:

IDN:
Projectnummer: **K 17030**

Status	**Datum**	**Versie**
Concept:	09-06-2017	1
Voorontwerp:		
Ontwerp:		
Vastgesteld:		

Projectleider: ir. U. Yntema

Verkeerskundige: ing. M. Corsel
Corsel Verkeersadvies

Inhoud

1 Inleiding 6

2 Inventarisatie bestaande situatie 7

2.1 Wegencategorisering 7
2.2 Kruispuntvormen 8
2.3 Oversteekplaatsen langzame verkeersdeelnemers 10
2.4 Ongevallen 12
2.5 Richtlijnen 13

3 Verkeersgeneratie plangebied 14

3.1 Verkeersgeneratie voormalige kantoren 14
3.2 Verkeersgeneratie nieuwbouwplan 14
3.3 Conclusie 14

4 Ontsluitingsvarianten 15

4.1 Uitgangspunten 15
4.2 Ontsluitingen oostzijde. 16
4.2.1 Verschuiven komgrens tot voorbij de Strolaan 16
4.2.2 Afwaarderen Kempenbergweg naar 60 km/u 16
4.2.3 Opwaarderen fietspad Kemperbergerweg naar parallelweg 17
4.2.4 Opwaarderen Sylvalaan tot verharde weg 17
4.3 Ontsluitingen westzijde. 19
4.3.1 Opwaarderen Sylvalaan 19
4.3.2 Gebruikmaken van de bestaande uitrit (zijde geheime tuin) 19
4.4 Totale ontsluiting 19
4.4.1 Alleen ontsluiting autoverkeer westzijde, fietsverkeer beide kanten. 19

5 Afweging varianten en conclusie 21

5.1 Afweging varianten 21
5.2 Conclusie 21

1 Inleiding

Op de RIN-locatie in de gemeente Arnhem is woningbouw gepland. Met de naam RIN-locatie wordt het terrein aangeduid in Schaarsbergen dat ligt ingeklemd tussen de Kemperbergerweg, Merkendal, Menthenbergseweg en het landgoed Menthenberg. Op deze locatie staan nu twee gebouwen (voormalige kantoorgebouwen met laboratoria van voorheen het Rijksinstituut voor Natuurbeheer.) Deze nieuwe woningbouwlocatie heeft een goede en veilige ontsluiting nodig op het omliggende wegennet. Deze notitie gaat in op de mogelijke ontsluitingsvarianten met voor- en nadelen.

2 Inventarisatie bestaande situatie

2.1 Wegencategorisering

In onderstaande kaart zijn de verschillende (bestaande) wegcategorieën aangegeven in de nabijheid van de locatie.

Figuur 1: wegcategorieën

Opvallend aan deze wegindeling is dat de Kemperbergerweg, komend vanaf de Schelmseweg, al vrij snel een gebiedsontsluitingsweg buiten de bebouwde kom is, aangezien de bebouwde komgrens van Arnhem aan het begin van de Kemperbergerweg ligt. Daarna wordt de snelheid weer afgewaardeerd naar 60 km/u, zie figuur 2. Dit terwijl de Schelmseweg vanaf de N224 al gelijk een gebiedsontsluitingsweg binnen de bebouwde kom is, ook op weggedeelten waar geen bebouwing bij ligt. Het lijkt logischer om de bebouwde komgrens te verplaatsen richting de A12 (noordelijke richting) of de 60 km/u door te trekken naar de bebouwde komgrens.

Figuur 2: overgang 80 naar 60 km/u, foto mei 2016.

2.2 Kruispuntvormen

In het gebied zijn de kruisingen van wegen op verschillende manieren vormgegeven. In onderstaande figuur is dit opgenomen. Alleen de relevante uitritten (met hogere intensiteit) zijn opgenomen.

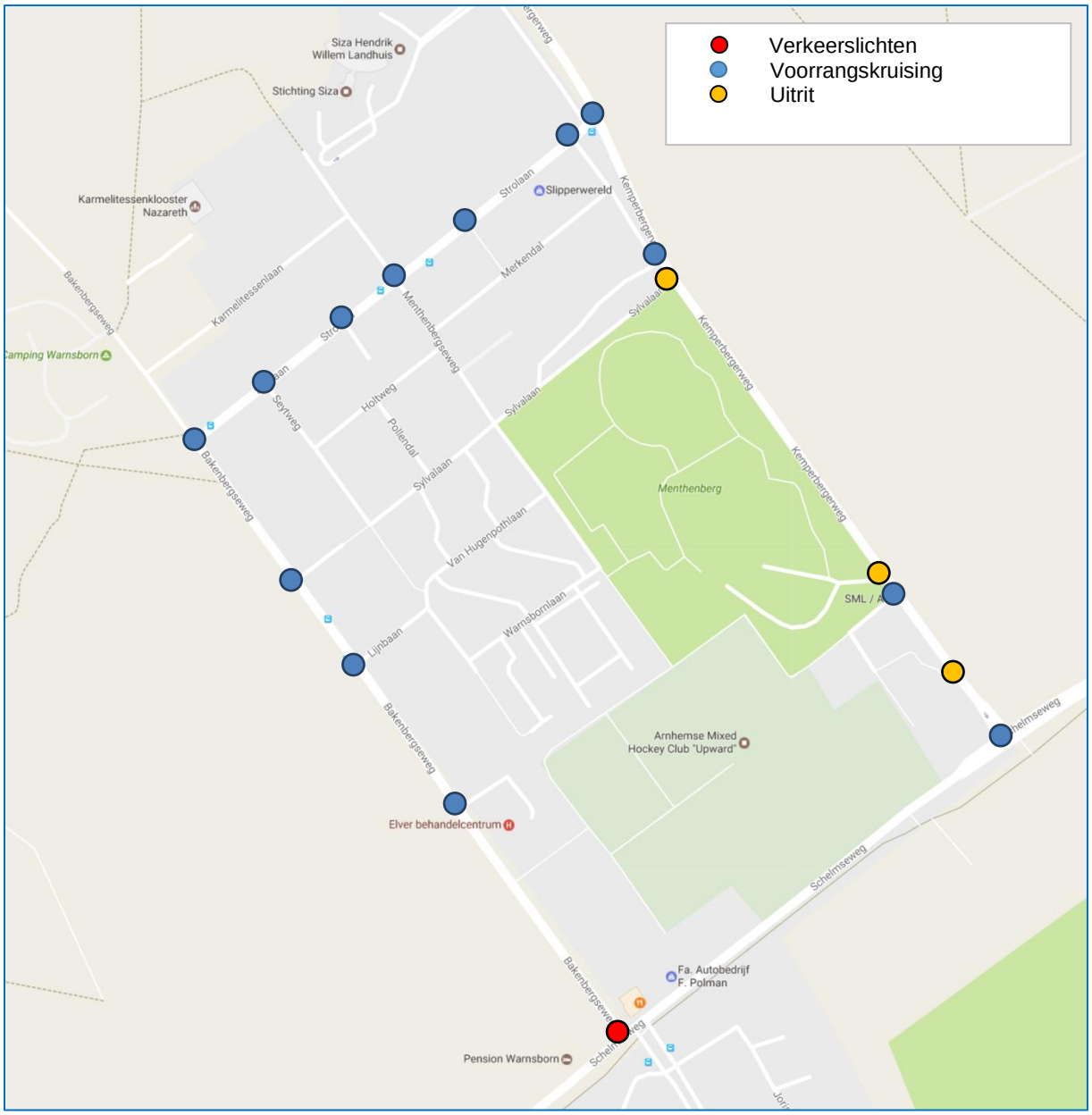

Figuur 3: kruispuntvormen

Te zien is dat de gebiedsontsluitingswegen door het gebied met voorrangskruisingen geaccentueerd zijn. De kruising Bakenbergseweg en Schelmseweg is met een verkeerslicht geregeld, waarschijnlijk vanwege de complexiteit van dit kruispunt (baljonetaansluiting)

2.3 Oversteekplaatsen langzame verkeersdeelnemers

In onderstaande figuur zijn de oversteekplaatsen voor langzame verkeersdeelnemers opgenomen.

Figuur 4: oversteken langzaam verkeer

Alle oversteken zijn gecombineerd met een kruispunt, maar de oversteek van de parallelweg op de Kemperbergerweg is over een wegvak. Dit is minder gewenst qua verkeersveiligheid, zie figuur 5.

Figuur 5: fietsoversteek Kemperbergerweg

In die zin ligt het vrijliggend fietspad hier aan de verkeerde kant van de weg.

2.4 Ongevallen

In onderstaande figuur zijn de ongevallen opgenomen van de periode 1-1-2007 tot 1-1-2016. Blauw is een ongeval zonder doden of gewonden en geel is met letsel.

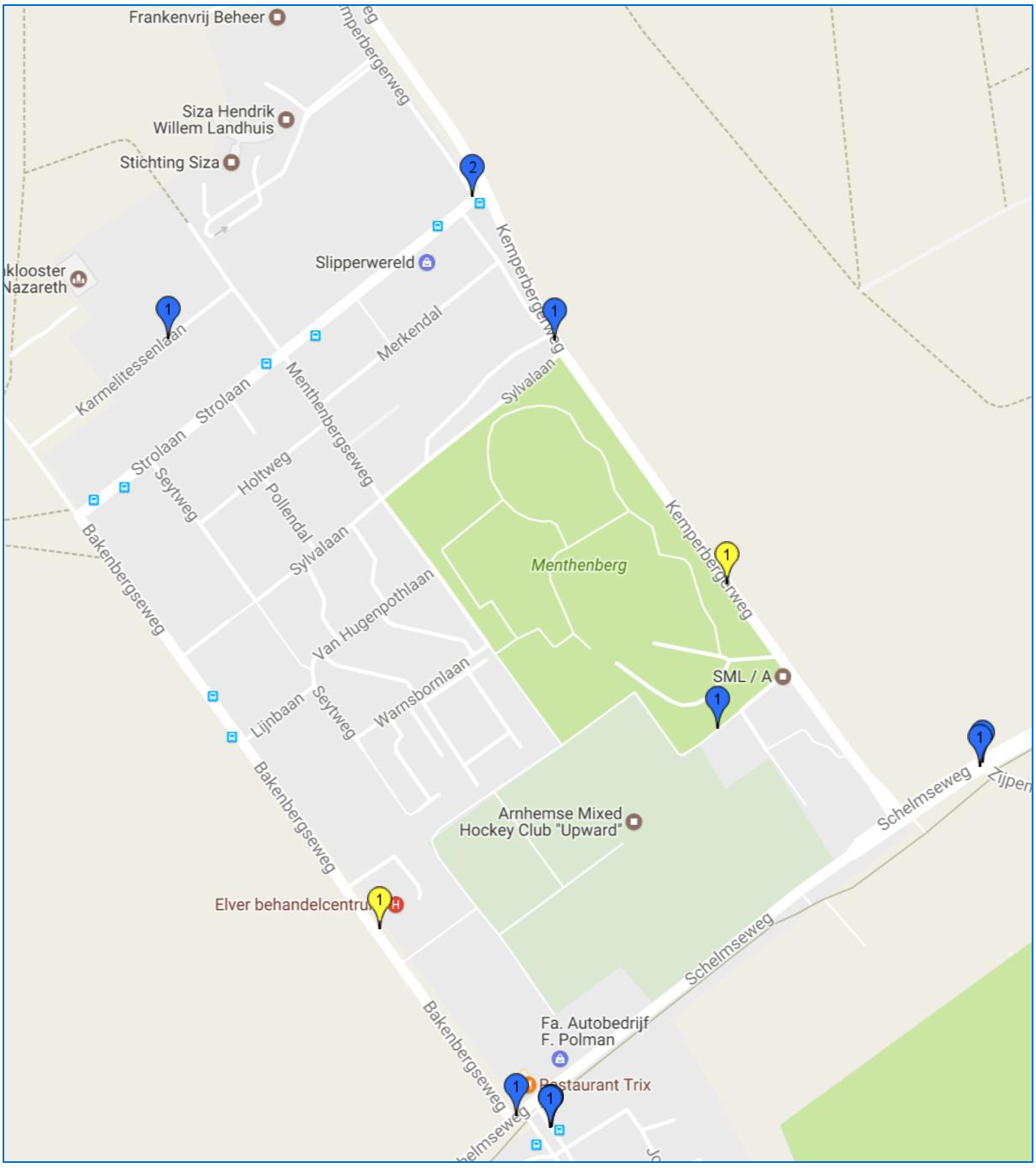

Figuur 6: ongevallen periode 2007-2015 (bron: ongelukken.staanhier.nl)

Het aantal geregistreerde ongevallen is in absolute zin laag, maar ook relatief laag ten opzichte van de gemeente Arnhem. Aandachtspunt is dat de registratiegraad van ongevallen met uitsluitend materiële schade laag is. In het gebied zijn op dit moment geen aandachtspunten op het gebied van verkeersveiligheid. Bij de geregistreerde ongevallen is twee keer een fietser betrokken, met letsel al gevolg. Dit zijn de gele punten.

2.5 Richtlijnen

Het principe van een Duurzaam Veilig wegennet gaat uit van de aansluiting van een erftoegangsweg (30km/u) op een gebiedsontsluitingsweg binnen de bebouwde kom (50 km/u), die vervolgens aansluit op een gebiedsontsluitingsweg buiten de bebouwde kom (80 km/u). In de praktijk komt het ook voor, vanuit historie gegroeid of uit praktische overwegingen, dat erftoegangswegen rechtstreeks aansluiten op 80 km/u gebiedsontsluitingswegen. Dat is ook in de omgeving van het plangebied het geval, bijvoorbeeld de aansluiting Het Lage Erf op de Kemperbergerweg. Dit heeft echter niet de voorkeur.

Duurzaam Veilig gaat het van menging van fiets- en gemotoriseerd verkeer op 30 km/u wegen. De snelheidsverschillen zijn dusdanig laag dat dit niet leidt tot conflicten. Voorwaarde is wel dat de intensiteit min of meer onder de 2500 mvt/etmaal blijft, of het weggedeelte geen onderdeel uitmaakt van een hoofdfietsroute. In dat geval is een vrijliggend fietspad aanbevolen.

3 Verkeersgeneratie plangebied

3.1 Verkeersgeneratie voormalige kantoren

In de bestaande situatie (met kantoren in gebruik) genereert het gebied verkeer. Hierbij moet worden uitgegaan van de planologische situatie en niet de feitelijke situatie. Volgens de basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) is de oppervlakte van het pand Kemperbergweg 67 3016 m2 bvo groot. In onderstaande tabel is de verkeersgeneratie berekend. De normen komen uit de CROW publicatie 317

Type woningen	Crow categorie	aantal	Maximale verkeersgeneratie per etmaal	totaal
Kantoor met laboratoria	Bedrijf arbeidsintensief/ bezoekersextensief	3016 m2	10,9 per 100m2 bvo	329
totaal				**329**

3.2 Verkeersgeneratie nieuwbouwplan

De nieuwe woningen genereren verkeer. In onderstaande tabel is de verkeersgeneratie per woningtype opgenomen..

Het gebied ligt in de rest van de bebouwde kom in een matig stedelijk gebied.

Type woningen	Crow categorie	aantal	Maximale verkeersgeneratie per etmaal	totaal
Seniorenwoning	Tussenwoning, koop	12	7,5	90
Twee onder een kap woning	Twee onder een kap, koop	2	8,2	16
rijwoning	Tussenwoning, koop.	9	7,5	68
Vrijstaande woning	Vrijstaand, koop	6	8,6	52
totaal		**29**		**226**

In totaal genereren de nieuwe woningen 226 motorvoertuigen per etmaal.

3.3 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat in de oude situatie meer verkeer door het gebied werd gegenereerd dan bij de gewenste woningbouwontwikkeling.

Gezien de structuur van de wijk, komt in de woongebieden alleen bestemmingsverkeer, waardoor de intensiteiten lager liggen de 2500 mvt/etmaal. De toename van 226 mvt/etmaal lijkt dan ook goed op te vangen, te meer als in de oude situatie de intensiteit hoger lag.

4 Ontsluitingsvarianten

4.1 Uitgangspunten

De Gebiedsvisie bevat de volgende uitgangspunten voor wat betreft de mogelijke ontsluitingen. Daarnaast heeft de gemeente Arnhem nog aanvullende wensen kenbaar gemaakt.

- De locatie wordt voor autoverkeer ontsloten op het bestaande wegennet via de Menthenbergseweg en de parallelweg van de Kemperbergerweg, die op de Strolaan aansluit. Rechtstreekse ontsluiting op de Kemperbergerweg (zoals nu) heeft niet de voorkeur van de gemeente. Vraag is of daarbij verkeersremmende maatregelen of andere aanpassingen gedaan moeten worden (even verder is de snelheid al verlaagd naar 60km/h).
- Gemeente geeft de voorkeur aan een oplossing aan de oostzijde via de parallelweg van de Kemperbergerweg. Vraag hierbij is hoe de fietsersoversteek daar veilig inpast
- Aan de westzijde zijn twee opties of noordelijk van het landhuis en de verborgen tuin of zuidelijk via het Sylvalaantje.
- Voor fietsers en voetgangers zijn extra verbindingen (t.o.v. bovenstaande auto-ontsluiting) mogelijk, maar niet noodzakelijk.
- De locatie moet bereikbaar zijn voor noodhulpdiensten.

Als uitgangspunt wordt uitgegaan van het stedenbouwkundig plan.

Figuur 7: stedenbouwkundig plan

Het plan gaat uit van een inrichting zonder trottoirs. Het is dan mogelijk om hier een woonerf in te stellen. Het woonerf is een straat of plein(tje) waarbij de nadruk zeer sterk ligt op de verblijfsfunctie: wonen, spelen, wandelen, enzovoort. Doorgaand verkeer is op een woonerf niet mogelijk. De filosofie hierachter is dat de auto "te gast" is in het woonerf. De maximum snelheid op een woonerf is slechts gedefinieerd als "stapvoets". Dit wordt meestal gezien als circa 15 km/uur. Er zijn geen hoogteverschillen in een woonerf en ook worden trottoirs niet apart aangegeven. De aansluiting van een woonerf op een erftoegangsweg vindt plaats met behulp van een uitritconstructie. Verkeer vanuit een woonerf moet al het andere verkeer voorrang verlenen.

4.2 Ontsluitingen oostzijde (zijde Kemperbergerweg).

4.2.1 Verschuiven komgrens tot voorbij de Strolaan

Hierdoor wordt de Kemperbergerweg een 50 km/u weg, waar volgens Duurzaam Veilig prima erftoegangswegen op kunnen aansluiten met behulp van een uitritconstructie of een voorrangskruising met een snelheidsremmend plateau om de fietsers een veilige oversteek te geven. De weg zoals getekend in het inrichtingsplan kan blijven liggen.

Voordelen:

- rechtstreekse aansluiting op de Kemperbergerweg zonder belasting van bestaande woonstraten
- verlaging snelheid ter hoogte van fietsoversteek, en verhoging verkeersveiligheid.
- geluidsreductie bestaande woningen
- meer in lijn met rest van wegennet

Nadelen:

- voor het verbreden van de bestaande route naar minimaal 5 meter is bomenkap noodzakelijk.
- Door rechtstreekse aansluiting kan de nieuwe woonwijk aantrekkelijk worden om doorheen te rijden naar het achterliggend gebied.

4.2.2 Afwaarderen Kemperbergerweg naar 60 km/u

Hierdoor wordt de Kemperbergerweg een 60 km/u weg, waar volgens Duurzaam Veilig prima erftoegangswegen op kunnen aansluiten met behulp van een uitritconstructie of een voorrangskruising met een snelheidsremmend plateau om de fietsers een veilige oversteek te geven. De weg zoals getekend in het inrichtingsplan kan blijven liggen.

Voordelen:

- rechtstreekse aansluiting op de Kemperbergerweg zonder belasting van bestaande woonstraten
- verlaging snelheid ter hoogte van fietsoversteek, en verhoging verkeersveiligheid.
- geluidsreductie bestaande woningen
- meer in lijn met rest van wegennet

Nadelen:

- voor het verbreden van de bestaande route naar minimaal 5 meter is bomenkap noodzakelijk.
- Door rechtstreekse aansluiting kan de nieuwe woonwijk aantrekkelijk worden om doorheen te rijden naar het achterliggend gebied.

4.2.3 Opwaarderen fietspad Kemperbergerweg naar parallelweg

Op deze manier kan verkeer richting de Kemperbergerweg via de parallelweg naar de Strolaan rijden.

Figuur 8: variant 2 oostzijde

Voordelen:

- geen extra aansluiting op bestaande wegen.
- Toch mogelijk om een oostelijke ontsluiting van het gebied te maken.
- Geen aantrekkelijke route voor doorgaand verkeer

Nadelen:

- Onlogisch omrijden
- Belasten bestaande woonstraten (immers, nu doodlopende weg)
- Mogelijk conflict tussen autoverkeer en fietsverkeer, door kruisend verkeer
- Parallelweg en hoofdrijbaan komen te dicht bij elkaar. Dit is verwarrend voor weggebruikers en ook is de opstelruimte tussen beide wegen te beperkt voor fietsers. Met grote groepen fietsers is het risico groot dat de achterste fietsers op de rijbaan moeten stilstaan en dit is onveilig.

4.2.4 Opwaarderen Sylvalaan tot verharde weg

Bij het opwaarderen van de Sylvalaan wordt deze weg de toegangsweg tot de wijk vanaf de oostkant. Hierbij kan een deel van de bestaande route ten noorden van de nieuwe woningen vervallen, zie onderstaande figuur.

Figuur 9: variant 3 oostzijde

Voordelen:

- Opwaarderen bestaande infrastructuur
- Geen nieuwe aansluiting op bestaand wegennet.
- Rechtstreekse oostelijke aansluiting.

Nadelen:

- Introduceren extra fietsoversteek bij Kemperbergerweg, vlak bij de bestaande fietsoversteek.
- Aanleg extra infrastructuur ten koste van groen (tenzij de oostelijke woningen worden gespiegeld, dan kan de bestaande route vervallen.)
- Door rechtstreekse aansluiting kan de nieuwe woonwijk aantrekkelijk worden om doorheen te rijden naar het achterliggend gebied.

4.3 Ontsluitingen westzijde (zijde Menthenbergseweg).

Voor de ontsluiting van de westzijde zijn niet zoveel opties. Het inrichtingsplan geeft de twee mogelijke ontsluitingen al aan, een opwaardering van een gedeelte van de Sylvalaan en het maken van en nieuwe verbinding naar de Menthenbergseweg. Beide varianten zijn goed in te passen in de bestaande situatie en leiden niet tot problemen.

4.3.1 Opwaarderen Sylvalaan

Hierbij wordt de Sylvalaan tussen de nieuwe weg in het plangebied en de Menthenbergseweg opgewaardeerd naar minimaal 5 meter.

Voordelen:

- Opwaarderen van bestaande infrastructuur.
- Een goede westelijke aansluiting.

Nadelen:

- Het opwaarderen van de Sylvalaan naar minimaal 5 meter gaat ten koste van bomen. In nieuwe verkaveling is hier ruimte voor aan de zijde van het plangebied voordat de monumentale bomen beginnen.
- Om het zicht vanuit de Sylvalaan op de Menthenbergseweg voldoende te maken, moeten ter hoogte van het kruispunt extra bomen worden gekapt.
- Het bestaande vierarmige kruispunt heeft een ongelijke aansluiting (baljonetaansluiting). Dit is iets onveiliger dan een gewone kruising of T-kruising.

4.3.2 Gebruikmaken van de bestaande uitrit (zijde geheime tuin)

De noordelijke weg van het inrichtingsplan sluit aan op een bestaande uitrit.

Voordelen:

- Deze inrit is in de bestaande situatie voldoende breed en heeft goed zicht.

Nadelen:

- De overburen kunnen last krijgen van naar binnen schijnende koplampen van uitrijdende auto’s.

4.4 Totale ontsluiting

Gezien de voor- en nadelen van de verschillende varianten van de west- en oostzijde, loont het de moeite om ook te kijken naar een variant waarbij alleen aan de westzijde wordt ontsloten. In combinatie met een ontsluiting voor hulpdiensten via het Sylvalaantje ter hoogte van de huidige verharde toegangsweg voor bevoorrading van de RIN locatie.

4.4.1 Alleen ontsluiting autoverkeer westzijde, fietsverkeer beide kanten.

Deze variant gaat uit van dat autoverkeer via de westzijde de nieuwe wijk inrijdt. Fietsverkeer kan zowel vanuit het oosten als westen aankomen. Het oostelijk fietspad wordt hierbij verbonden met het bestaande fietspad aan het eind van de parallelweg van de Kemperbergerweg (blauwe pijlen in onderstaande figuur). De bestaande uitrit voor gemotoriseerd komt te vervallen. Tussen de

Kemperbergerweg en de eerste nieuwe woning komt een fietsluis, waarbij alleen fietsers kunnen doorrijden, zie onderstaande figuur.

Figuur 10: variant alleen oostzijde

Voordelen:

- Geen doorgaand autoverkeer mogelijk, nadrukkelijk verblijfsgebied met alleen bestemmingsverkeer.
- Fietsverkeer kan wel het gebied vanaf westkant inrijden, dus geen omrijfactor.
- Geen conflicten met fietsverkeer
- Een aansluiting voor gemotoriseerd verkeer minder op de Kemperbergerweg.

Nadelen:

- Omrijfactor voor autoverkeer. Het gaat hier om maximaal een factor 3 (625 meter in plaats van 200 meter van het meest oostelijke huis tot aan de kruising Strolaan/Kemperbergerweg), voor verkeer van en naar het noorden. Met een gemiddelde snelheid van 30 km/u ~ 8,3 m/s kost deze rit in westelijke richting 625/8,3 = 75 seconden. Met een rechtstreekse oostelijke aansluiting en een gemiddelde snelheid van 60 km/u ~ 16,6 m/s kost deze rit 12 seconden. De maximum omrijtrijd is dus 63, ruim een minuut. Voor de rest van de woningen in het gebied is deze omrijtijd lager.
- Het is nodig om een keerlus te maken aan het eind van de oostelijke tak
- Meer verkeer door bestaande woonstraten.

5 Afweging varianten en conclusie

5.1 Afweging varianten

In de volgende tabel zijn de varianten met elkaar afgewogen op de criteria verkeersveiligheid, kwaliteit ontsluiting, ruimtelijke impact, kosten.

- *Verkeersveiligheid*: verschil in massa, richting en snelheid. Hoe kleiner hoe hoger de verkeersveiligheid.
- *Kwaliteit ontsluiting: mate van rechtstreeksheid, en of de zijwegen goed in- en uit te rijden zijn.*
- *Ruimtelijke impact: de mate van impact op de bomen*
- *Kosten*: de extra kosten die gemaakt moeten worden.

De scores zijn gerelateerd aan het stedenbouwkundige plan. Bijvoorbeeld een + voor verkeersveiligheid betekent een verbetering ten opzichte van het bestaande plan.

variant	**Oostkant** (zijde Kemperbergerweg)				**Westkant** (zijde Menthenbergseweg)		**Totale ontsluiting**
	1 Verschuiven komgrens tot voorbij de Strolaan	**2** Afwaarderen Kemperbergerweg naar 60 km/u	**3** Opwaarderen fietspad Kemperbergerweg naar parallelweg	**4** Opwaarderen Sylvalaan tot verharde weg	**1** Opwaarderen Sylvalaan	**2** Gebruikmaken van de bestaande uitrit (zijde geheime tuin)	**1** Alleen ontsluiting autoverkeer westzijde, fietsverkeer beide kanten
Criteria							
Verkeersveiligheid	++	+	-	0	0	0	++
Kwaliteit ontsluiting	++	++	--	0	0	0	-
Ruimtelijke impact	0	0	-	-	0	0	-
kosten	0/-	0/-	--	+	0	0	-

5.2 Conclusie

Voor een combinatie van een oostelijke en westelijke ontsluiting, scoren Oost 1 en 2 in combinatie met West 1 en 2 het beste. In het geval de gemeente niet wil meewerken om de snelheid op de Kemperbergerweg te verlagen naar 50 of 60 km/u, heeft de variant “totale ontsluiting” de voorkeur, omdat hiermee geen nieuw knelpunt op de Kemperbergerweg ontstaat. Hiermee blijft dan wel het bestaande fietsknelpunt bestaan.

De ontwikkeling zorgt voor een verlaging van de verkeersdruk ten opzichte van de bestaande kantoren en is gunstig voor de leefbaarheid van de wijk.

Kerkewijk 117
3904 JB Veenendaal
T. 0318 – 50 56 37

I. www.kubiek.nu
E. info@kubiek.nu

SPAWNP
INGENIEURS

Rapport 21720280.R01a

Bouwplan Sylva's Bos in Arnhem
Akoestisch onderzoek Wet geluidhinder
Wegverkeerslawaai

Rapport 21720280.R01a

Bouwplan Sylva's Bos in Arnhem
Akoestisch onderzoek Wet geluidhinder
Wegverkeerslawaai

Datum:
14 maart 2018

Opdrachtgever: Kubiek Ruimtelijke Plannen
De heer ir. U. Yntema
Kerkewijk 117
3904 JB VEENENDAAL
ulrik@kubiek.nu

Auteur:
De heer ing. L.F.A. Theuws

BOUW - MILIEU - RUIMTE
DENKKRACHT IN

INHOUD PAGINA

1. INLEIDING 4

2. WET GELUIDHINDER EN GEMEENTELIJK GELUIDBELEID 4
2.1 Wet geluidhinder 4
2.2 Gemeentelijk geluidbeleid 6

3. GEGEVENS MET BETREKKING TOT HET AKOESTISCH ONDERZOEK 7
3.1 Weg(verkeer)gegevens 7
3.2 Stedenbouwkundige gegevens 7

4. GEHANTEERDE ONDERZOEKSMETHODE 8

5. RESULTATEN EN BESPREKING 8
5.1 Gezoneerde wegen: Kemperbergerweg en Strolaan 8
5.2 Niet-gezoneerde wegen: 30 km/uur wegen 11
5.3 Cumulatie geluid en Bouwbesluit 11

6. SAMENVATTING EN CONCLUSIES 12

FIGUREN

1 Situatie
1.1 Plangebeid en de ruime omgeving
1.2 Indeling plangebied en de directe omgeving
1.3 Indeling plangebied

2 Invoergegevens akoestisch rekenmodel
2.1 Ingevoerde items, m.u.v. rekenpunten
2.2 Ingevoerde items, m.u.v. hoogtelijnen en rekenpunten
2.3 Rekenpunten

3 Resultaten per gezoneerde weg

4 Resultaten per 30 km/uur-weg

5 Gecumuleerde geluidbelastingen

BIJLAGEN

1 Invoergegevens akoestisch rekenmodel

2 Resultaten per gezoneerde weg

3 Resultaten per 30 km/uur-weg

4 Gecumuleerde geluidbelastingen

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem/haar worden gebruikt voor het doel waarvoor het is opgesteld. Niets uit dit document mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en/of van SPA WNP ingenieurs. Kwaliteit en verbetering van product en proces zijn bij SPA WNP ingenieurs gewaarborgd middels een kwaliteitsmanagementsysteem dat is gecertificeerd volgens NEN-EN-ISO 9001:2015.

1. INLEIDING

Aan de Sylvalaan in Arnhem wil men het bouwplan "Sylva's Bos" realiseren. Binnen dit bouwplan wil men 34 woningen realiseren. Nabij het plangebied liggen enkele drukke wegen. Ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing van de plannen is een akoestisch onderzoek uitgevoerd en is de situatie beoordeeld aan de hand van de Wet geluidhinder, de Wet ruimtelijke ordening en het gemeentelijke geluidbeleid. Doel van dat onderzoek is het bepalen van de geluidbelasting binnen het plangebied voor zover deze wordt veroorzaakt door het relevante wegverkeer.

In figuur 1.1 is de ligging van het bouwplan en de omgeving weergegeven. In figuur 1.2 en 1.3 is de indeling van het bouwplan en de directe omgeving weergegeven.

2. WET GELUIDHINDER EN GEMEENTELIJK GELUIDBELEID

2.1 Wet geluidhinder

Zones langs wegen

Volgens de Wet geluidhinder bevindt zich aan weerszijden van elke weg een geluidzone, waarvan de breedte afhankelijk is van het aantal rijstroken van de weg en de aard van de omgeving (stedelijk of buitenstedelijk gebied). Binnen deze zone gelden de grenswaarden van de Wet geluidhinder.

Als het stedelijk gebied wordt gedefinieerd:
het gebied binnen de bebouwde kom, doch, voor de toepassing van hoofdstukken VI (zones langs wegen) en VII (zones langs spoorwegen) voor zover het betreft een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, met uitzondering van het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs die autoweg of autosnelweg.

Het buitenstedelijk gebied wordt gedefinieerd als:
het gebied buiten de bebouwde kom alsmede, voor de toepassing van hoofdstukken VI (zones langs wegen) en VII (zones langs spoorwegen) voor zover het betreft een autoweg of autosnelweg als bedoeld in het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990, het gebied binnen de bebouwde kom, voor zover liggend binnen de zone langs die autoweg of autosnelweg.

Voor de breedte van de geluidzones gelden de in tabel 1 gegeven waarden.

Tabel 1: Overzicht zonebreedte

Aard van het gebied	Aantal rijstroken	Zonebreedte aan weerszijden van de weg* [in m]
Stedelijk gebied	1 of 2	200
	3 of meer	350
Buitenstedelijk gebied	1 of 2	250
	3 of 4	400
	5 of meer	600

* ook de ruimte boven en onder de weg behoort tot de zone langs de weg.

Er is geen sprake van een zone langs een weg indien:

de weg ligt binnen een als woonerf aangeduid gebied

of

voor de weg een maximum snelheid van 30 km/uur geldt.

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom. Er is geen sprake van de aanwezigheid van een auto(snel)weg, zodat er in de zin van de Wet geluidhinder sprake is van een stedelijk gebied. De nieuwe woningen liggen in de geluidzone van de Kemperbergerweg en de Strolaan.

Voor de Menthenbergseweg, de Merkendal en de Lijnbaan geldt een maximale rijsnelheid van 30 km/uur. Ondanks het feit dat er geen sprake is van een geluidzone langs deze wegen, is in het voorliggende onderzoek de geluidbelasting ten gevolge van deze wegen toch berekend. Dit omdat:

- de gemeente in het kader van een goede ruimtelijke onderbouwing de belangen van het realiseren van het bouwplan af moet wegen tegen de mogelijke hinder door de geluidbelasting;
- bij het realiseren van de woningen deze geluidbelasting meegenomen kan worden bij de beoordeling van de geluidwering in het kader van een goed woonklimaat.

De overige wegen liggen op grotere afstand van het plangebied en/of de verkeersintensiteit is er dusdanig gering, dat deze wegen niet relevant zijn met betrekking tot de geluidbelasting. Het betreft hier o.a. de Sylvalaan en de Holtweg.

Grenswaarden voor geluidgevoelige bestemmingen binnen zones langs wegen

De grenswaarde voor de toelaatbare etmaalwaarde van de equivalente geluidbelasting van geluidgevoelige bestemmingen (o.a. woningen, scholen, ziekenhuizen etc.) binnen zones langs wegen is 48 dB. In bijzondere gevallen, nader aangegeven in de Wet geluidhinder in artikel 83, is een hogere waarde mogelijk. De maximaal toelaatbare geluidbelasting is voor nieuwe geluidgevoelige bestemmingen in een stedelijke situatie 63 dB.

Burgemeester en wethouders zijn binnen de grenzen van de gemeente bevoegd tot het vaststellen van een hogere waarde voor de ten hoogst toelaatbare geluidbelasting. Het vaststellen van hogere waarde kan alleen als de toepassing van maatregelen, gericht op het terugbrengen van de te verwachten geluidbelasting, vanwege de weg, van de uitwendige scheidingsconstructie van de betrokken woningen tot 48 dB onvoldoende doeltreffend zijn danwel, overwegende bezwaren ontmoeten van stedenbouwkundige, verkeerskundige, vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard.

Aftrek artikel 110g Wet geluidhinder

In artikel 110g van de Wet geluidhinder is bepaald dat op het reken- of meetresultaat een aftrek mag worden toegepast in verband met het stiller worden van motorvoertuigen. De hoogte van deze aftrek is geregeld in artikel 3.4 van de regeling “Reken- en meetvoorschrift geluid 2012” van de minister van I&M, van 12 juni 2012 en de wijziging hiervan op 15 mei 2014.

Er geldt de volgende aftrek:

- 2 dB voor wegen waarvoor de representatief te achten snelheid van lichte motorvoertuigen 70 km/uur of meer bedraagt.
- 5 dB voor de overige wegen.
- 0 dB bij het bepalen van de geluidwering van de gevels.

Voor twee specifieke gevallen geldt tijdelijk nog een aftrek van 3 dB en 4 dB, in plaats van de hiervoor genoemde 2 dB. Uit de toelichting op artikel 3.4 blijkt dat deze eigenlijk bedoeld is voor geluidbelastingen ten gevolge van rijkswegen. In de voorliggende rapportage is geen gebruik gemaakt van deze tijdelijke extra aftrek, zodat voor de woningen in dit project uitgegaan is van een worstcase geluidbelasting.

In de toelichting op artikel 3.4 van de hiervoor genoemde regeling wordt de reden voor de te hanteren aftrek door de minister toegelicht. Kort samengevat wordt het verkeer in de toekomst stiller. Dit komt enerzijds door aanscherping van de Europese geluideisen aan voertuigen en banden en anderzijds omdat het aandeel hybride en elektrisch aangedreven auto's groeit.

Voor de beoordeling van de 30 km/uur wegen in het kader van een goede ruimtelijke onderbouwing is ook rekening gehouden met een aftrek van 5 dB. Dit omdat, bij lagere rijsnelheden, de invloed van stillere hybride en elektrisch aangedreven auto's het grootst is op de totale geluidemissie van de weg. Verder blijkt uit diverse onderzoeken[1] dat bij rustig rijdend verkeer (dus niet versnellend naar 50 km/uur of meer) bij een snelheid van 30 km/uur het rolgeluid van de banden dominant is, net als bij gezoneerde wegen uit de Wet geluidhinder.

Bij de bepaling van de gecumuleerde geluidbelasting in het kader van een goede ruimtelijke onderbouwing, is net als bij gezoneerde wegen, een aftrek van 0 dB toegepast. Hierdoor zal bij de bepaling van de geluidwering van de gevels van geluidgevoelige gebouwen, uitgegaan worden van de maximaal optredende geluidbelasting, zonder correcties.

Cumulatie geluidbronnen

Volgens de Wet geluidhinder mag een hogere waarde dan de voorkeurswaarde (48 dB wegverkeer, 55 dB railverkeer en 50 dB(A) industrielawaai) alleen worden vastgesteld als de gecumuleerde geluidbelasting niet leidt tot een onaanvaardbare geluidbelasting (artikel 110a, lid 6). Of er sprake is van een onaanvaardbare geluidbelasting is ter beoordeling van burgemeester en wethouders van de gemeente.

2.2 Gemeentelijk geluidbeleid

De gemeente Arnhem heeft beleidregels opgesteld voor het toekennen van hogere waarden. Deze beleidregels zijn vastgelegd in de "Nota uitvoeringsbeleid hogere grenswaarden gemeente Arnhem", dd. Februari 2007, vastgesteld op 27 maart 2007 en in het "Beleidsplan geluid, de aanpak van geluidhinder voor de periode van 2005-2010", versie 2008.

[1] Zie o.a. "Praktijkreeks Geluid en Omgeving – Wegverkeerslawaai, Auteurs: W. Schoonderbeek, C. Padmos en H. van Leeuwen, Sdu–uitgevers, Den Haag 2014" waar op pagina 53, tabel 3.2 staat dat het omslagpunt waarbij rolgeluid dominant wordt, optreedt bij een snelheid van 15 tot 25 km/uur bij personenwagens. Dit is gebaseerd op meerdere onderzoeken.

In de nota zijn ambities per gebiedstype gesteld. De nieuwe woningen aan de Sylvalaan in Arnhem liggen in het gebiedstype “Stadswijken”.

Dit komt overeen met de geluidklassen “rustig" tot "redelijk rustig”, wat als ambitieniveau maximaal 48 dB heeft voor wegverkeer, hetgeen gelijk is aan de voorkeurswaarde uit de Wet geluidhinder.
Incidenteel vindt de gemeente in dit gebiedstype 58 dB toelaatbaar. Als plafondwaarde (bovengrens) heeft de gemeente voor dit gebiedstype de geluidklasse “lawaaiig" wat overeenkomt met een niveau van 63 dB voor wegverkeer. Dit is gelijk aan de ten hoogst toelaatbare geluidbelasting uit de Wet geluidhinder.

Indien de voorkeurswaarde uit de Wet geluidhinder (48 dB) overschreden wordt, moet voldaan worden aan ontheffingscriteria zoals genoemd in de gemeentelijke nota. In de criteria voor woningen in het gebiedstype "lawaaiig" staat dat er maatregelen onderzocht en afgewogen moeten worden.

Ook is een geluidluwe zijde gewenst/vereist met minimaal:
- één verblijfsruimte aan de geluidluwe zijde;
- één geluidsluwe buitenruimte (tuin of balkon).

Daar waar, in uitzonderlijke gevallen, niet voldaan kan worden aan het gestelde in een gemeentelijk geluidbeleid, kunnen burgemeester en wethouders besluiten om geen uitvoering te geven aan het geluidbeleid.

3. GEGEVENS MET BETREKKING TOT HET AKOESTISCH ONDERZOEK

3.1 Weg(verkeer)gegevens

Bij de berekeningen is gebruik gemaakt van door de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) verstrekte gegevens betreffende het wegverkeer. Het betreft de verkeersgegevens voor het jaar 2026. Door de ODRA is aangegeven om voor het jaar 2027 uit te gaan van aan autonome verkeersgroei van 1% per jaar. Vanwege de lage verkeersintensiteit is de Merkendal niet opgenomen in het verkeersmodel. Met de verkeerskundige van de gemeente Arnhem is een worstcase inschatting voor deze weg gemaakt van 130 motorvoertuigen per etmaal.

In bijlage 1.1 zijn de verkeersgegevens weergegeven voor het onderzoeksjaar 2027. Behalve de verkeersintensiteiten en de verkeersverdelingen, zijn ook de wegdektypen en de maximale rijsnelheden weergegeven in bijlage 1.1.

Binnen het onderzoeksgebied is rekening gehouden met de verschillende maaiveldhoogten. De wegen hebben geen hellingen van betekenis.

3.2 Stedenbouwkundige gegevens

Voor het uitvoeren van het onderzoek is gebruik gemaakt van digitale tekeningen van het onderzoeksgebied en de directe omgeving. Dit materiaal is voor de duur van het onderzoek beschikbaar gesteld via Kubiek Ruimtelijke Plannen uit Veenendaal.

De hoogtes van gebouwen en overige stedenbouwkundige gegevens, die niet beschikbaar waren via de hiervoor vermelde tekeningen, zijn verkregen uit Google Maps (Street View) en het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN).

De nieuwe woningen bestaan uit 3 bouwlagen.

In het gebied waarbinnen de berekeningen zijn uitgevoerd, is de bodem als akoestisch zacht beschouwd, met uitzondering van die locaties waar sprake is van een akoestisch harde bodem, zoals de wegen, fiets- en voetpaden, terreinverhardingen, enzovoorts. Alle relevante afschermende en reflecterende objecten zijn in beschouwing genomen.

4. GEHANTEERDE ONDERZOEKSMETHODE

Ten behoeve van het akoestisch onderzoek is een simulatiemodel opgesteld van het onderzoeksgebied (zie de figuren 2.1 t/m 2.3). Met behulp van dit simulatiemodel zijn de benodigde berekeningen uitgevoerd. Dit is gedaan in overeenstemming met de in bijlage III van het 'Reken- en meetvoorschrift geluid 2012" gegeven rekenmethode 2. Berekend zijn de geluidbelastingen uitgedrukt in L_{den}. De berekeningen zijn uitgevoerd met één reflectie en een zichthoek van 2^0.

In het simulatiemodel zijn de gebouwen beschouwd als blokken met een reflectiecoëfficiënt van 0,8 en een tophoekcorrectie van 0 dB. Binnen het onderzoeksgebied zijn de waarden van de geluidbelastingen bepaald op enkele maatgevende woningen op de hoogtes 1,5 m, 4,5 m en 7,5 m boven het plaatselijke maaiveld. De posities van de rekenpunten zijn gegeven in figuur 2.3.

De invoergegevens van het model zijn gegeven in de figuren 2.1 t/m 2.3 en de bijlagen 1. Vanwege de zeer grote hoeveelheid data, zijn de gegevens van de hoogtelijnen niet in de bijlagen weergegeven. Op verzoek van de gemeente wordt het akoestisch rekenmodel digitaal ter beschikking gesteld.

5. RESULTATEN EN BESPREKING

5.1 Gezoneerde wegen: Kemperbergerweg en Strolaan

Resultaten

In figuren 3.1 en 3.2 en in bijlagen 2.1 en 2.2 zijn de berekende geluidbelastingen weergegeven ten gevolge van het verkeer op respectievelijk de Kemperbergerweg en de Strolaan. Uit de resultaten blijkt dat de nieuwe woningen een geluidbelasting (L_{den}) zullen ondervinden van maximaal:

- 49 dB ten gevolge van het verkeer op de Kemperbergerweg. Dit is net hoger dan de voorkeurswaarde van 48 dB, maar ruim lager dan de maximale ontheffing van 63 dB uit de Wet geluidhinder, tevens de plafondwaarde uit het gemeentelijke beleid. De voorkeurswaarde wordt alleen bij de meest noordoostelijke woning overschreden;
- 35 dB ten gevolge van het verkeer op de Strolaan. Dit is ruim lager dan de voorkeurswaarde van 48 dB.

Verder wordt geconstateerd dat alle nieuwe woningen beschikken over meerdere geluidluwe zijden en geluidluwe buitenruimten. Hiermee wordt voldaan aan het gemeentelijke geluidbeleid van Arnhem.

Beschouwde maatregelen

De Wet geluidhinder schrijft voor om bronmaatregelen, overdrachtsmaatregelen en maatregelen bij de ontvanger te onderzoeken. In het onderstaande is dit gedaan, waarbij eerst onderzocht is welke maatregelen denkbaar zijn binnen het plangebied en vervolgens ook buiten het plangebied. Dit omdat onze opdrachtgever maatregelen binnen het plangebied waarschijnlijk eerder kan realiseren dan maatregelen die daarbuiten liggen.

Ook het gemeentelijke geluidbeleid schrijft voor dat er maatregelen onderzocht en afgewogen moeten worden.

Binnen het plangebied zijn in principe de volgende maatregelen denkbaar om de geluidbelasting op de gevels van de nieuwe woningen te reduceren:

1. Een geluidscherm op de terreingrens van het bouwplan.
2. De afstand tussen de weg en de nieuwe woningen vergroten.
3. Een geluidscherm aan de geluidbelaste gevels.
4. De geluidbelaste gevels voorzien van loggia's.
5. De geluidbelaste gevels uitvoeren als dove gevel[2].

Ad.1: Om de geluidbelasting te reduceren tot de voorkeurswaarde moet een geluidscherm op de noord- en zuidoostelijke plangrens (lengte circa 55 meter) met een hoogte van minimaal 2,5 meter gerealiseerd worden. De kosten voor dergelijke schermen worden geraamd op circa € 81.125,= (55m x 2,5m x € 590,=[3]). Daarbij zorgen de schermen bij de woningen tot problemen, in verband met de bereikbaarheid van deze woningen. De woningen kunnen ontsluiten via de noordoostelijke plangrens. Een dergelijk scherm is in deze situatie niet gewenst en vanuit financieel oogpunt ook niet reëel.

Ad. 2: De nieuwe woningen worden op een afstand van de Kemperbergerweg gerealiseerd overeenkomstig de bestaande woningen. De nieuwe woningen kunnen binnen het plangebied niet op een relevant ruimere afstand van de weg gerealiseerd worden, waardoor voldaan kan worden aan de voorkeurswaarde, zonder het bouwplan te wijzigen.

Ad. 3/4: Met een geluidscherm aan de gevel kan de gevel uitgevoerd worden als niet geluidbelaste gevel. Door het toepassen van loggia's kan de geluidbelasting op de gevels binnen de loggia met 2 tot 5 dB gereduceerd worden. Het is vanuit architectonisch en stedenbouwkundig oogpunt niet gewenst om voor deze woningen dergelijke maatregelen te treffen.

---

[2] Een bouwkundige constructie waarin geen te openen delen aanwezig zijn en met een geluidwering die ten minste gelijk is aan het verschil tussen de geluidbelasting van die constructie en 33 dB, alsmede een constructie waarin bij uitzondering te openen delen aanwezig zijn, mits die delen niet direct grenzen aan een geluidgevoelige ruimte (artikel 1b lid 5 Wgh.)

[3] De kosten voor schermen kunnen zeer uiteenlopen en zijn afhankelijk van de locatie, type scherm, gebruikte materialen enzovoort. Als richtprijs voor de raming van de kosten voor het plaatsen van een geluidscherm kan € 590,=/m^2 worden aangehouden (zie "Praktijkreeks Geluid en Omgeving - Wegverkeersgeluid", SDU-uitgevers, 2014).

Ad. 5: Het toepassen van dove gevels wordt normaliter alleen toegepast indien de ten hoogst toelaatbare geluidbelasting overschreden wordt, wat hier niet het geval is. Een dove gevel legt beperkingen op aan de indeling van de woningen en het uiterlijk van de gevel. Het is voor de nieuwe woningen niet gewenst om gevels uit te voeren als dove gevel.

Het nader uitwerken van de kosten van deze maatregelen, is alleen zinvol als één van de maatregelen reëel zou zijn. Dit is in de voorliggende situatie niet het geval.

Buiten het plangebied zijn in principe de volgende maatregelen denkbaar om de geluidbelasting op de nieuwe gebouwen te reduceren:

1. Het toepassen van een geluidreducerend wegdektype.
2. Het verlagen van de rijsnelheid c.q. andere route.

Dit zijn maatregelen die, indien gewenst, door de gemeente getroffen kunnen worden en eventueel verder onderzocht kunnen worden. Ter informatie het volgende:

Ad.1: Het toepassen van een geluidreducerend wegdektype (bijvoorbeeld van het type dunne deklagen B) kan een geluidreductie opleveren van circa 4 dB. Na het toepassen van een geluidreducerend wegdektype wordt voldaan aan de voorkeurswaarde. Indien het wegdek vervangen wordt, is dit een zaak van de gemeente. Zij kunnen middels een kosten/baten analyse afwegen of dit een doelmatige investering is. Normaliter geldt dat het vervangen van het wegdek voor de realisatie van één of enkele woning(en) vanuit financieel oogpunt niet reëel is.

Ad.2: De Kemperbergerweg is een belangrijke verbindingsroute. Het verkeer via andere wegen door Arnhem laten rijden, is geen optie omdat er dan elders knelpunten ontstaan. Op 29 januari 2018 is een verkeersbesluit genomen dat de rijsnelheid verlaagd wordt van 80 km/uur naar 60 km/uur. In deze rapportage is al rekening gehouden met deze snelheidsverlaging. Het verder verlagen van de rijsnelheid is gezien de functie van deze weg, niet gewenst.

Conclusie geluidbelasting gezoneerde wegen

Uit het onderzoek blijkt dat de nieuwe woningen een geluidbelasting zullen ondervinden van maximaal:

- 49 dB ten gevolge van het verkeer op de Kemperbergerweg. Dit is hoger dan de voorkeurswaarde van 48 dB, maar lager dan de maximale ontheffing van 63 dB uit de Wet geluidhinder, tevens de plafondwaarde uit het gemeentelijke beleid. Ook valt de geluidbelasting ruim binnen de incidenteel toegestane geluidbelasting van 58 dB van de gemeente Arnhem. De voorkeurswaarde wordt alleen bij de meest noordoostelijke woning overschreden. Er is hier maar bij één woning sprake van een overschrijding van de voorkeurswaarde. Er is dus sprake van een incidentele afwijking en de ontwikkeling past binnen het geluidbeleidsplan van de gemeente;

- 35 dB ten gevolge van het verkeer op de Strolaan. Dit is ruim lager dan de voorkeurswaarde van 48 dB.

Alle nieuwe woningen beschikken over meerdere geluidluwe zijden en geluidluwe buitenruimten. Hiermee wordt voldaan aan het gemeentelijke geluidbeleid van Arnhem.

Gezien de situatie en de berekende waarden zijn er binnen het bouwplan geen reële maatregelen mogelijk om de geluidbelasting bij de nieuwe woningen te reduceren tot maximaal 48 dB (de voorkeurswaarde). Om de meest noordoostelijke woning te kunnen realiseren, moet de gemeente Arnhem voor deze ene woning een hogere waarde tot 53 dB, ten gevolge van het wegverkeerslawaai vaststellen en vastleggen in het kadaster. Hierbij wordt opgemerkt dat voldaan wordt aan alle voorwaarden die de gemeente Arnhem stelt aan de verlening van hogere waarden voor nieuwbouw.

5.2 Niet-gezoneerde wegen: 30 km/uur wegen

In figuren 4.1 t/m 4.3 en in bijlagen 3.1 t/m 3.3 zijn de geluidniveaus en de geluidbelastingen weergegeven ten gevolge van het verkeer op respectievelijk de Mentenbergseweg, de Merkendal en de Lijnbaan. Hieruit blijkt dat de nieuwe woningen een geluidbelasting ondervinden van ten hoogste:

- 33 dB, ten gevolge van het verkeer op de Mentenbergseweg — zie figuur 4.1 en bijlage 3.1;
- 21 dB, ten gevolge van het verkeer op de Merkendal — zie figuur 4.2 en bijlage 3.2;
- 18 dB, ten gevolge van het verkeer op de Lijnbaan — zie figuur 4.3 en bijlage 3.3.

De geluidbelastingen ten gevolge van de 30 km-wegen is ruim lager dan de voorkeurswaarde uit de Wet geluidhinder, zoals deze geldt voor gezoneerde wegen. Op basis hiervan wordt gesteld dat de geluidbelasting ten gevolge van alle genoemde wegen aanvaardbaar is.

5.3 Cumulatie geluid en Bouwbesluit

Om te voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit 2012, moet een voldoende karakteristieke geluidwering ($G_{A;k}$) van de gevels worden bereikt. Daarmee moet bij het ontwerp van de woningen rekening worden gehouden. In het Bouwbesluit 2012 worden eisen gesteld voor de karakteristieke geluidwering $G_{A;k}$ van de uitwendige scheidingsconstructies van de verblijfsgebieden en verblijfsruimten in nieuw te bouwen woningen. Deze eisen zijn voor:

- verblijfsgebieden: $G_{A;k}$ = [geluidbelasting L_{den} - 33], met een ondergrens van 20 dB;
- verblijfsruimten: $G_{A;k}$ = [geluidbelasting L_{den} - 35].

Volgens het Bouwbesluit 2012 hoeft, bij de bepaling van de geluidwering van de gevels, alleen rekening gehouden te worden met de vastgestelde hogere grenswaarde. Bij de bepaling van een vereiste waarde van de geluidwering mag de aftrek, conform artikel 110g van de Wet geluidhinder, niet in rekening worden gebracht en moet worden uitgegaan van alle geluidbronnen waarvoor een hogere waarde vastgesteld moet worden. In de voorliggende situatie zou één woning, alleen aan de geluidbelasting ten gevolge van de Kemperbergerweg getoetst moeten worden aan de eisen uit het Bouwbesluit.

Vanuit een goed woon- en leefklimaat is het aan te bevelen om uit te gaan van de totale gecumuleerde geluidbelasting vanwege alle relevante wegen (inclusief 30 km/uur-wegen).

In figuur 5 en in bijlage 4 zijn de gecumuleerde geluidbelastingen weergegeven. De cumulatieve geluidbelasting L_{cum} uitgedrukt als L_{den}-waarde bedraagt ten hoogste 54 dB, zonder aftrek overeenkomstig artikel 110g van de Wet geluidhinder.

6. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Aan de Sylvalaan in Arnhem wil men het bouwplan "Sylva's Bos" realiseren. Binnen dit bouwplan wil men 34 woningen realiseren. Nabij het plangebied liggen enkele drukke wegen. Ten behoeve van de ruimtelijke onderbouwing van de plannen is een akoestisch onderzoek uitgevoerd en is de situatie beoordeeld aan de hand van de Wet geluidhinder, de Wet ruimtelijke ordening en het gemeentelijke geluidbeleid. Doel van dat onderzoek is het bepalen van de geluidbelasting binnen het plangebied voor zover deze wordt veroorzaakt door het relevante wegverkeer.

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom, in de geluidzone van de Kemperbergerweg en de Strolaan. Voor de Menthenbergseweg, de Merkendal en de Lijnbaan geldt een maximale rijsnelheid van 30 km/uur. Ondanks het feit dat er geen sprake is van een geluidzone langs deze wegen, is in het voorliggende onderzoek de geluidbelasting ten gevolge van deze wegen toch berekend. Dit omdat:

- de gemeente in het kader van een goede ruimtelijke onderbouwing de belangen van het realiseren van het bouwplan af moet wegen tegen de mogelijke hinder door de geluidbelasting;
- bij het realiseren van de woningen deze geluidbelasting meegenomen kan worden bij de beoordeling van de geluidwering in het kader van een goed woonklimaat.

De overige wegen liggen op grotere afstand van het plangebied en/of de verkeersintensiteit is er dusdanig gering, dat deze wegen niet relevant zijn met betrekking tot de geluidbelasting. Het betreft hier o.a. de Sylvalaan en de Holtweg.

Uit het onderzoek blijkt dat de geluidbelasting ten gevolge van het verkeer op de:

- Kemperbergerweg maximaal 49 dB bedraagt op de nieuwe woningen. Dit is net hoger dan de voorkeurswaarde van 48 dB, maar ruim lager dan de maximale ontheffing van 63 dB uit de Wet geluidhinder, tevens de plafondwaarde uit het gemeentelijke beleid. Ook valt de geluidbelasting ruim binnen de incidenteel toegestane geluidbelasting van 58 dB van de gemeente Arnhem. De voorkeurswaarde wordt alleen bij de meest noordoostelijke woning overschreden;
- overige gezoneerde wegen (Strolaan) lager is dan de voorkeurswaarde van 48 dB uit de Wet geluidhinder;
- 30 km/uur wegen ruim lager is dan de voorkeurswaarde van 48 dB uit de Wet geluidhinder, zoals deze geldt voor gezoneerde wegen. Op basis hiervan wordt gesteld dat de geluidbelasting ten gevolge van de 30 km/uur wegen aanvaardbaar is.

Alle nieuwe woningen beschikken over meerdere geluidluwe zijden en geluidluwe buitenruimten. Hiermee wordt voldaan aan het gemeentelijke geluidbeleid van Arnhem.

Gezien de situatie en de berekende waarden zijn er binnen het bouwplan geen reële maatregelen mogelijk om de geluidbelasting bij alle nieuwe woningen te reduceren tot maximaal 48 dB (de voorkeurswaarde). Om de meest noordoostelijke woning te kunnen realiseren moet de gemeente Arnhem voor deze ene woning een hogere waarde tot 49 dB, ten gevolge van het wegverkeerslawaai vaststellen en vastleggen in het kadaster. Hierbij wordt opgemerkt dat voldaan wordt aan alle voorwaarden die de gemeente Arnhem stelt aan de verlening van hogere waarden voor nieuwbouw. Er is hier maar bij één woning sprake van een overschrijding van de voorkeurswaarde. Er is dus sprake van een incidentele afwijking en de ontwikkeling past binnen het geluidbeleidsplan van de gemeente

FIGUREN

Figuur 1.1

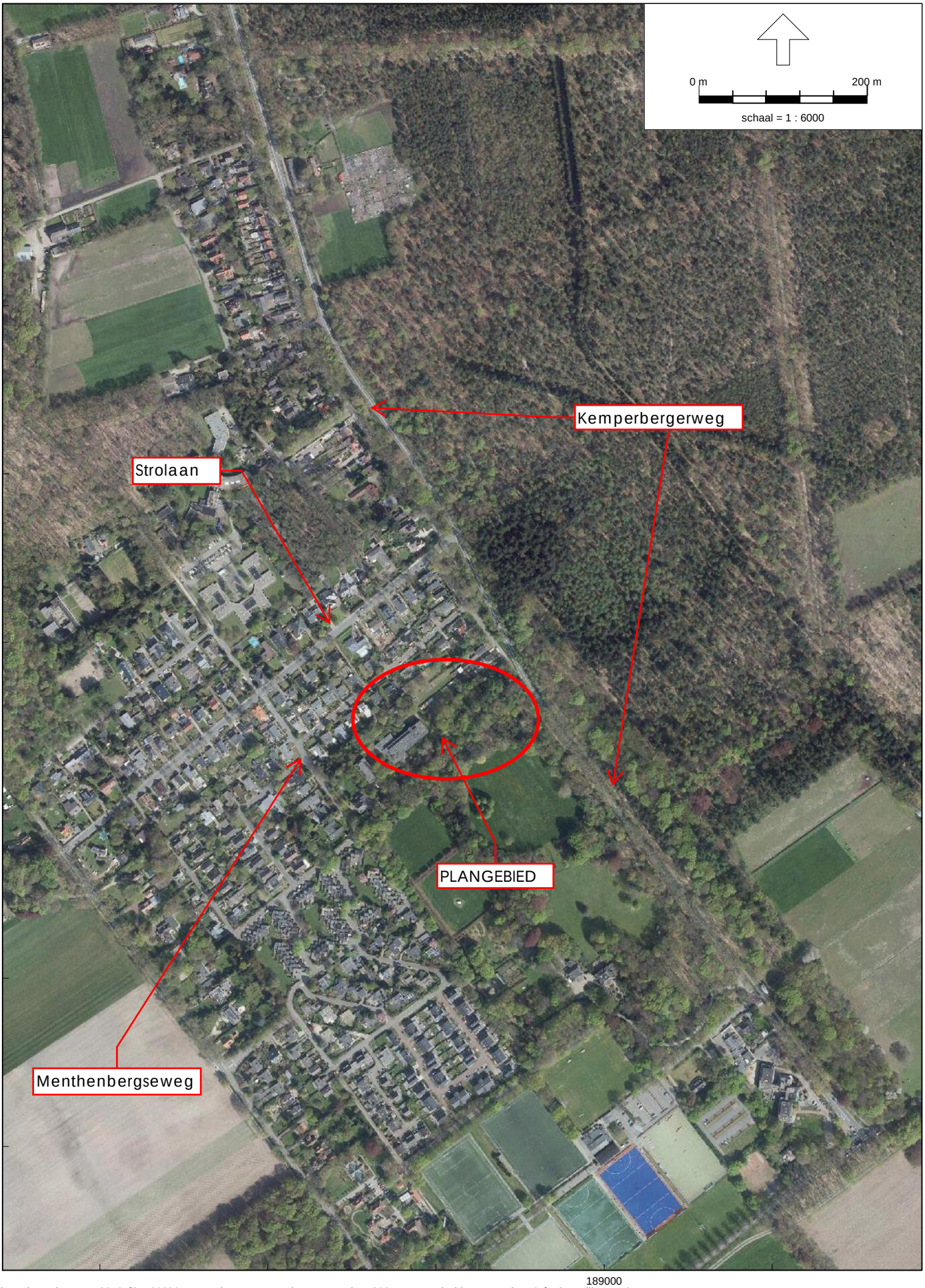

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [21720280 Kemperbergerweg Arnhem - Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAILL tbv R01] , Geomilieu V4.21

Bouwplan Sylva's Bos in Arnhem

Plangebeid en de ruime omgeving

Figuur 1.2

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [21720280 Kemperbergerweg Arnhem - Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAILL tbv R01] , Geomilieu V4.21

Bouwplan Sylva's Bos in Arnhem

Indeling plangebied en de directe omgeving

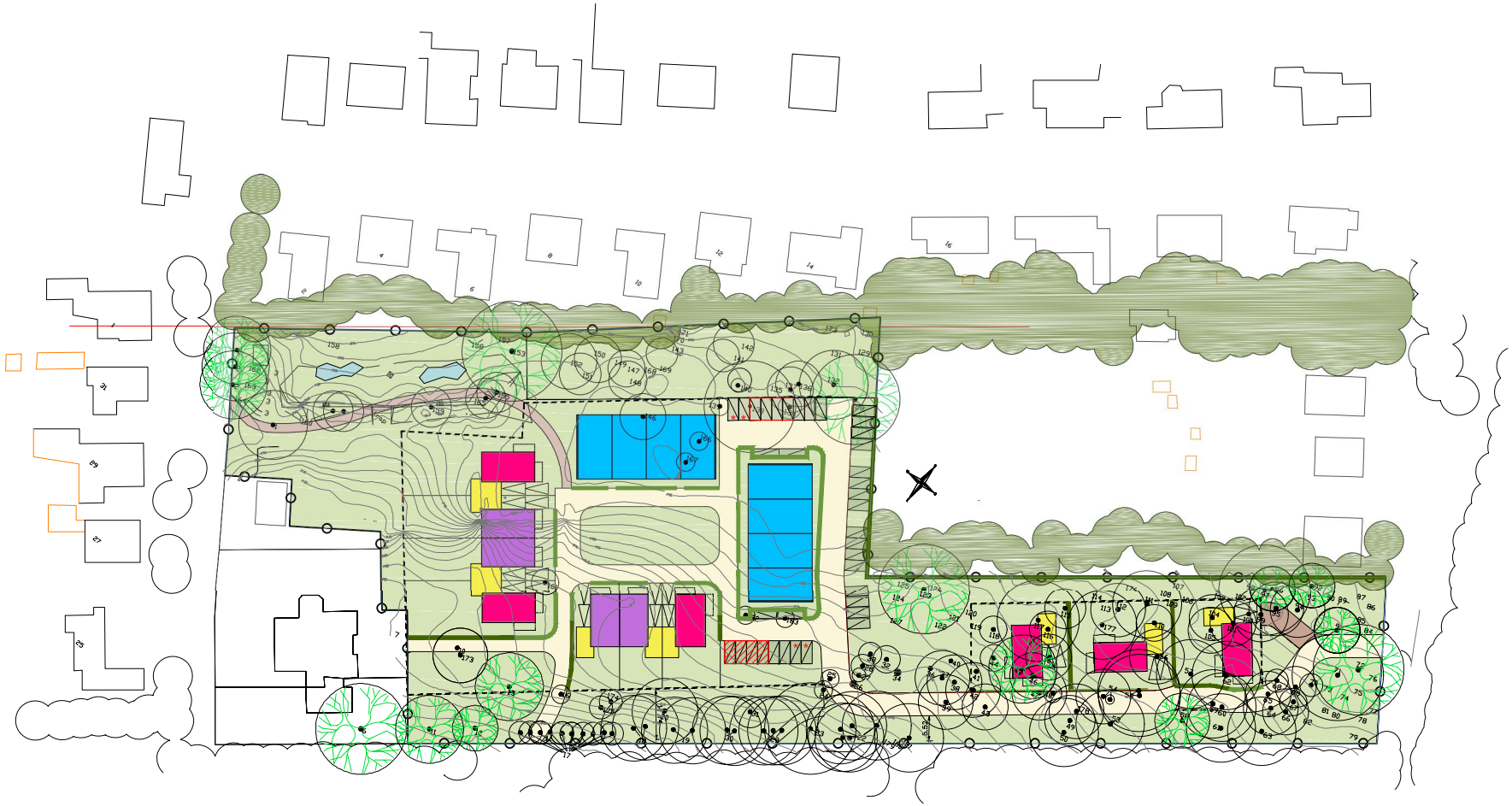

6.0m*11.6m	2 onder een kap woningen (ca. 160m2 GBO)	4 woningen
7.5m*14m	appartementen (ca. 80m2-120m2 GBO)	24 woningen
6.0m*11.6m	vrijstaande woningen (ca. 160m2 GBO)	6 woningen
	totaal	34 woningen
	ruimte gereserveerd voor externe bergingen	

- garage
- parkeren eigen terrein
- parkeren openbaar
- ruimte gereserveerd voor container
- lage erfafscheiding
- hoge erfafscheiding

- markante bomen
- te kappen bomen
- behouden bomen

parkeerplaatsen openbaar	37
parkeren eigen terrein	9.1+5.4=14.5
totaal	51.5
totaal vereist	18 vrijstaande woningen+24 app=42

Parkeernorm:
Lange opstelplaats met garage:1.3
brede opstelplaats met garage: 1.8

Appartementen: 1/ woning
(Half) Vrijstaande woningen:1.8/ woning

IN OPDRACHT VAN	MULLENERS + MULLENERS ARCHITECTEN	FORMAAT	SCHAAL	DATUM	GEWIJZ.	TEK.NR.
Dutch Housing Company		A3	1:1000	24.03.17	10.07.17 31.05.17 08.06.17 26.06.17	
Arnhem – Sylvas Bos						FILE

Figuur 2.1

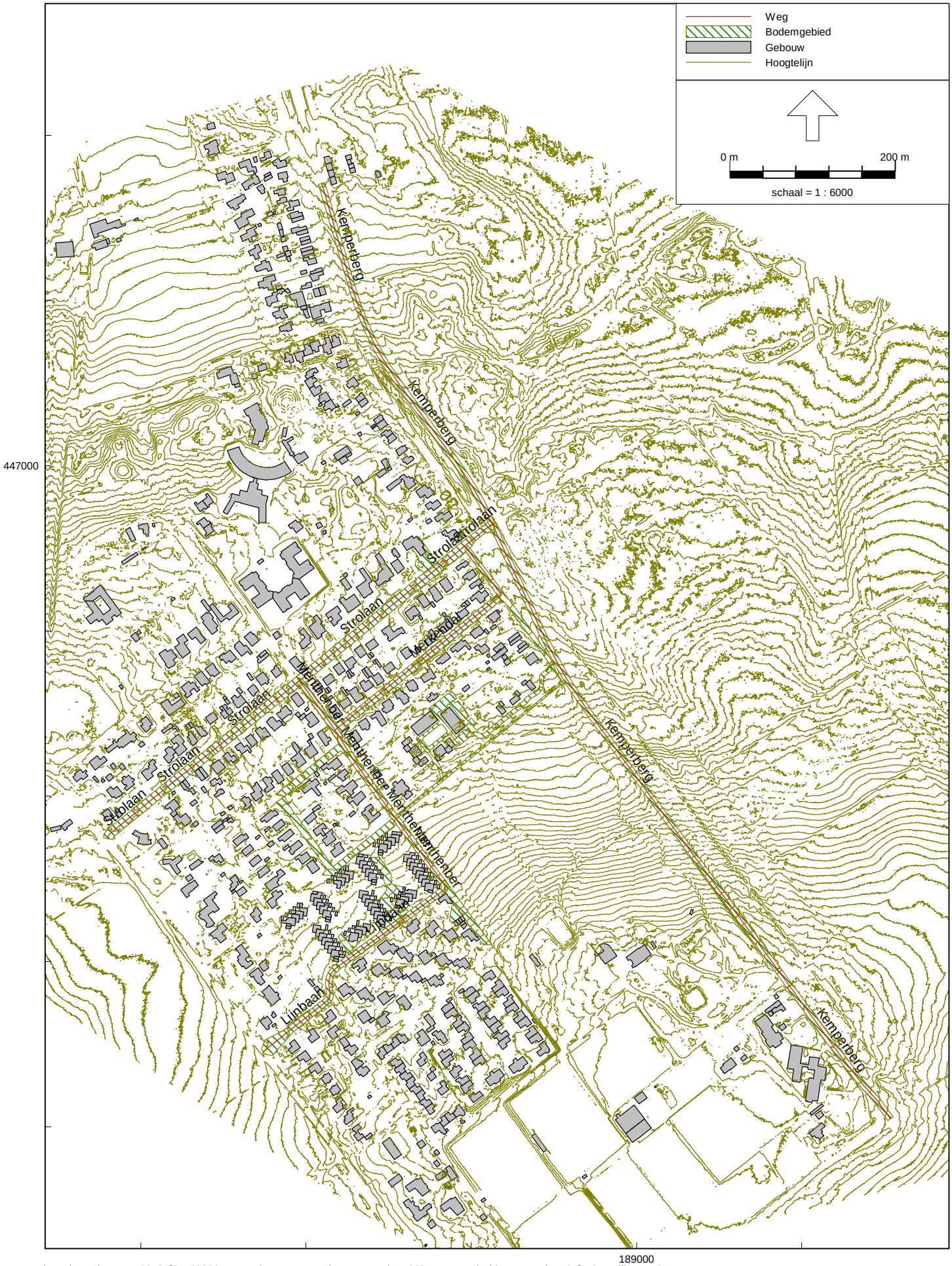

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [21720280 Kemperbergerweg Arnhem - Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAILL tbv R01] , Geomilieu V4.21

Figuur 2.2

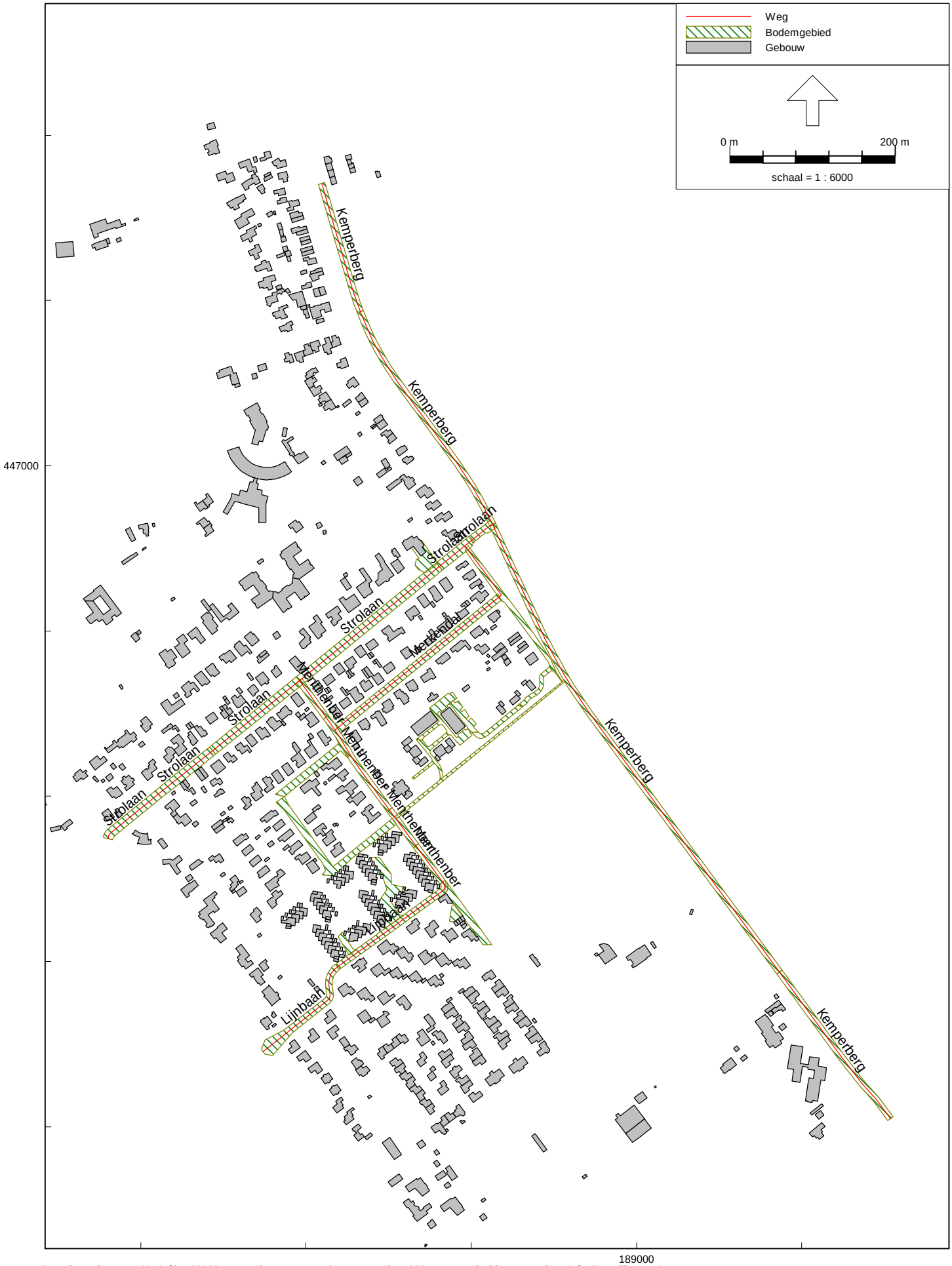

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [21720280 Kemperbergerweg Arnhem - Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAILL tbv R01] , Geomilieu V4.21

Figuur 2.3

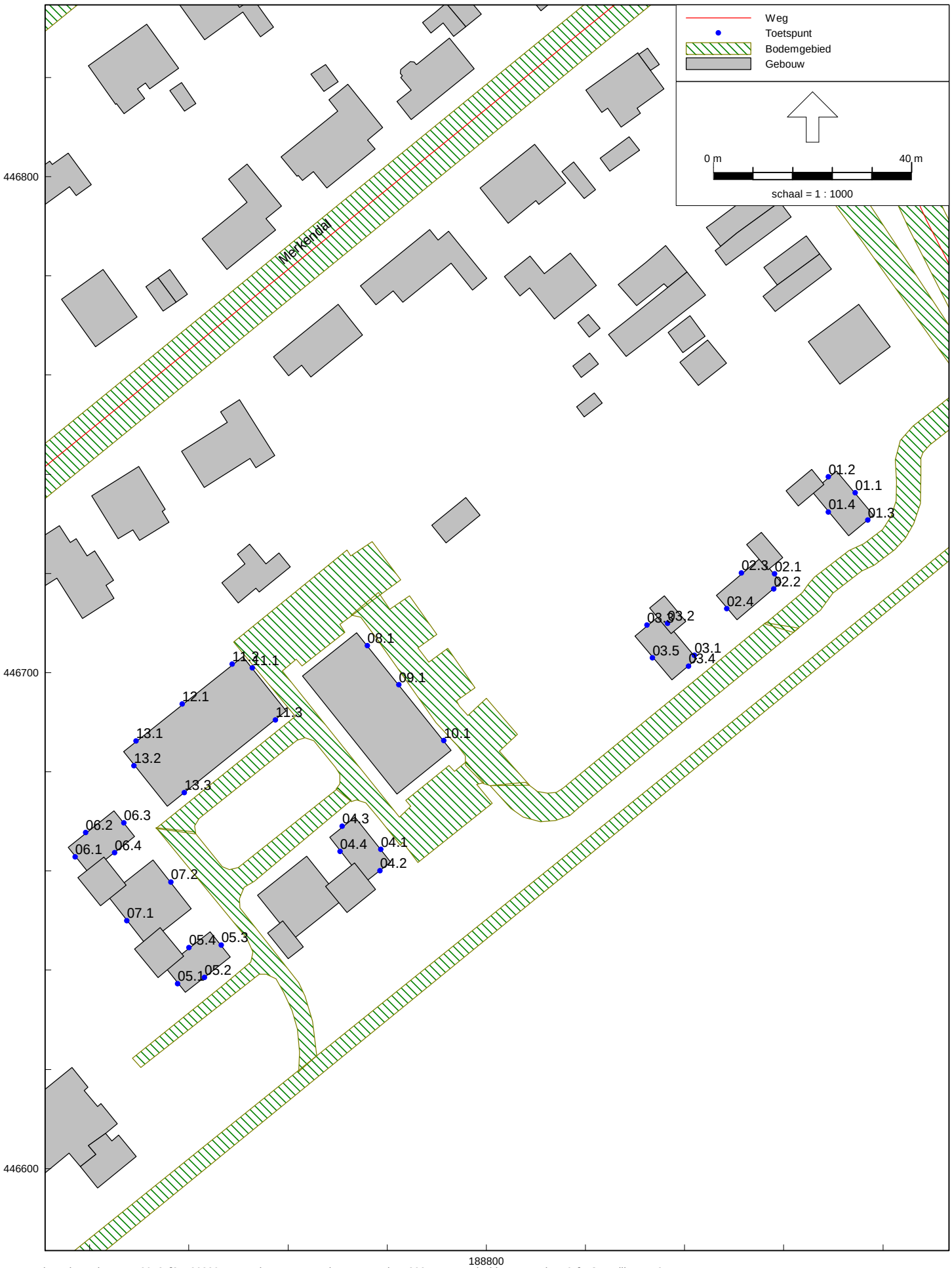

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [21720280 Kemperbergerweg Arnhem - Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAILL tbv R01] , Geomilieu V4.21

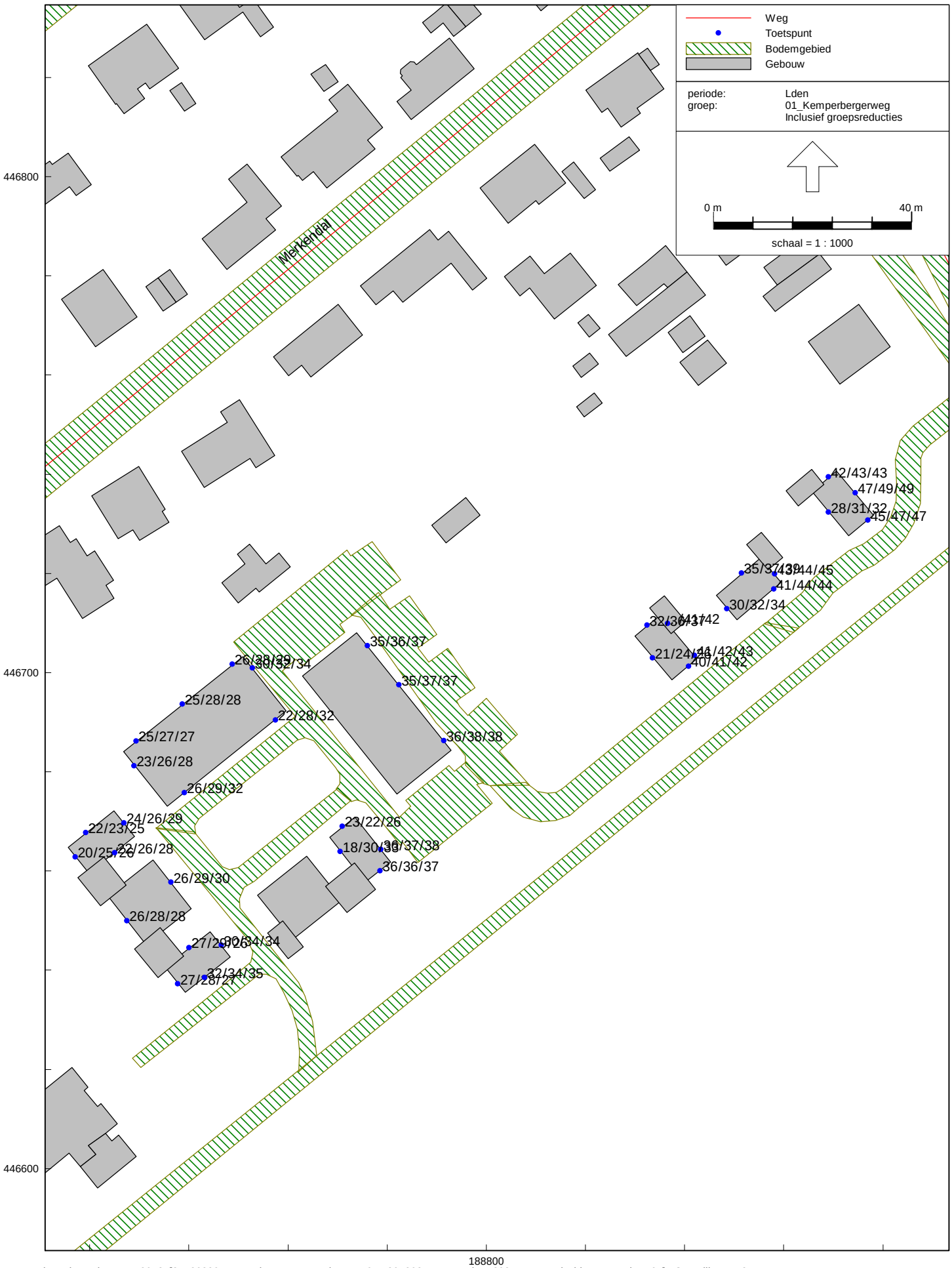

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [21720280 Kemperbergerweg Arnhem - R01a 20180314 - Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01] , Geomilieu V4.21

Bouwplan Sylva's Bos in Arnhem

Geluidbelastingen tgv Kemperbergerweg, na aftrek 5 dB art. 110g Wgh - Hw = 1,5/4,5/7,5 m+mv

Figuur 3.2

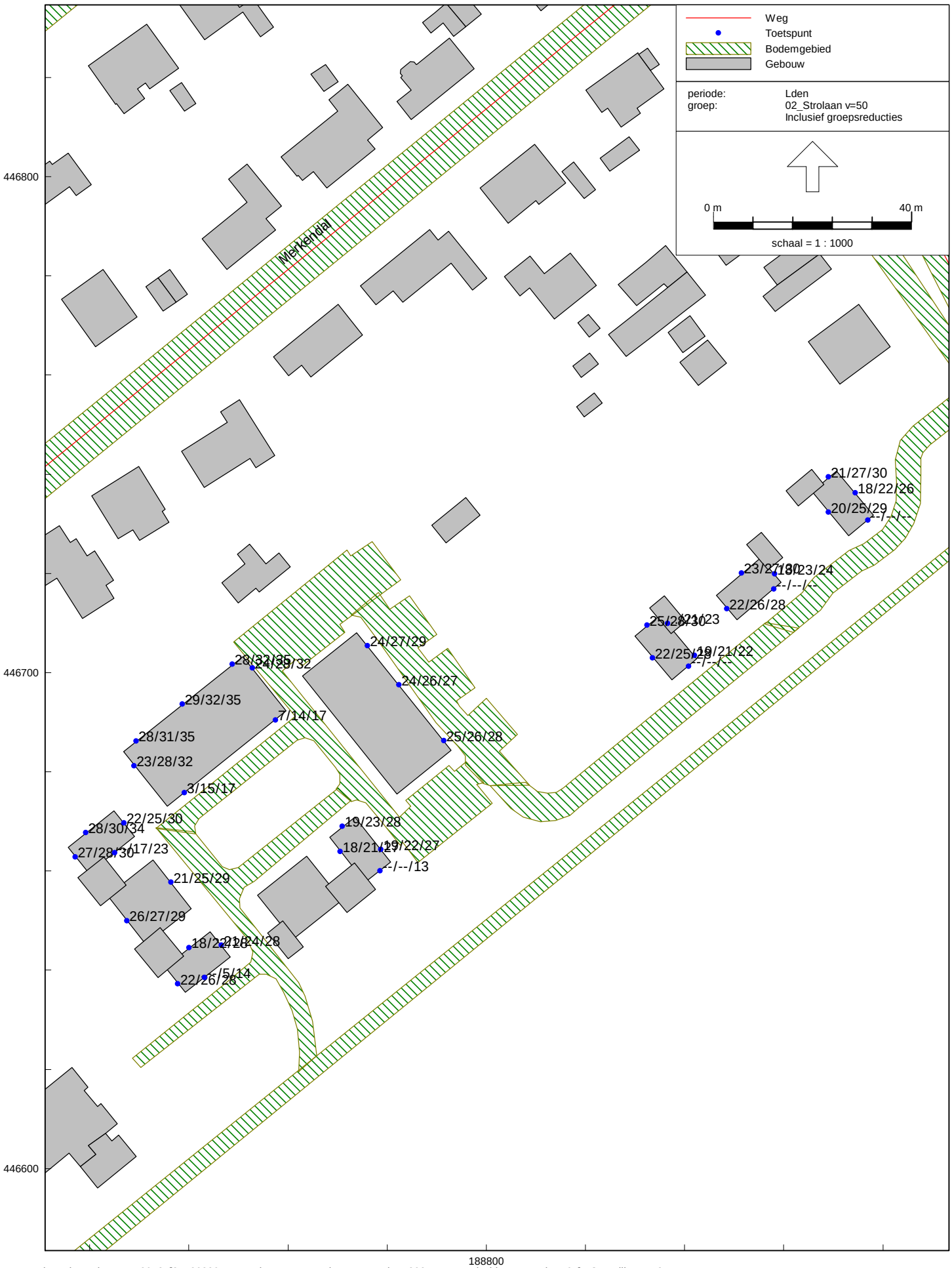

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [21720280 Kemperbergerweg Arnhem - Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01] , Geomilieu V4.21

Bouwplan Sylva's Bos in Arnhem

Geluidbelastingen tgv Strolaan, na aftrek 5dB art. 110g Wgh - Hw = 1,5/4,5/7,5 m+mv

Figuur 4.1

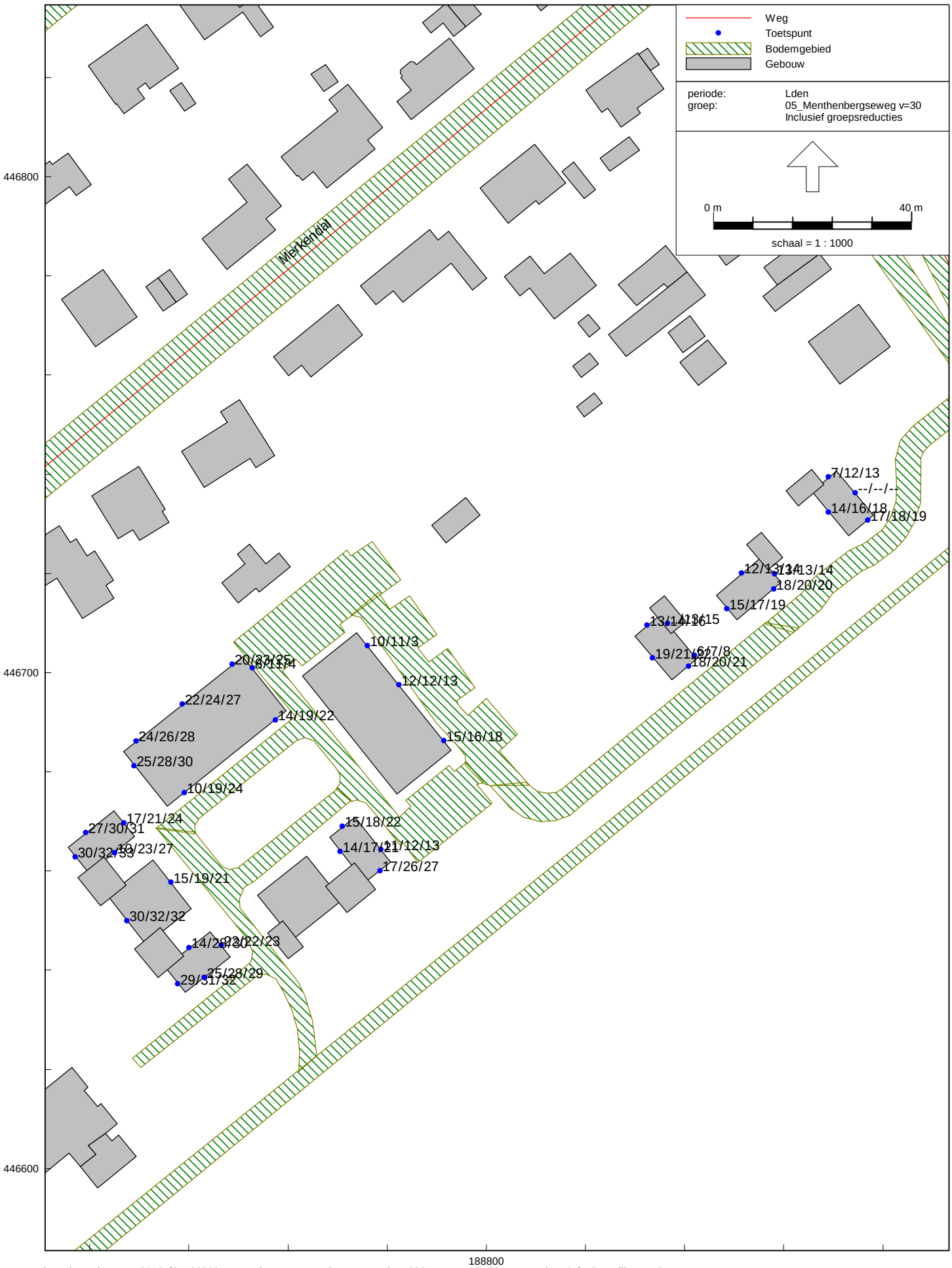

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [21720280 Kemperbergerweg Arnhem - Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01] , Geomilieu V4.21

Bouwplan Sylva's Bos in Arnhem

Geluidbelastingen tgv Menthenberseweg (v=30 km/u), na aftrek 5dB art. 110g Wgh - Hw = 1,5/4,5/7,5 m+mv

Figuur 4.2

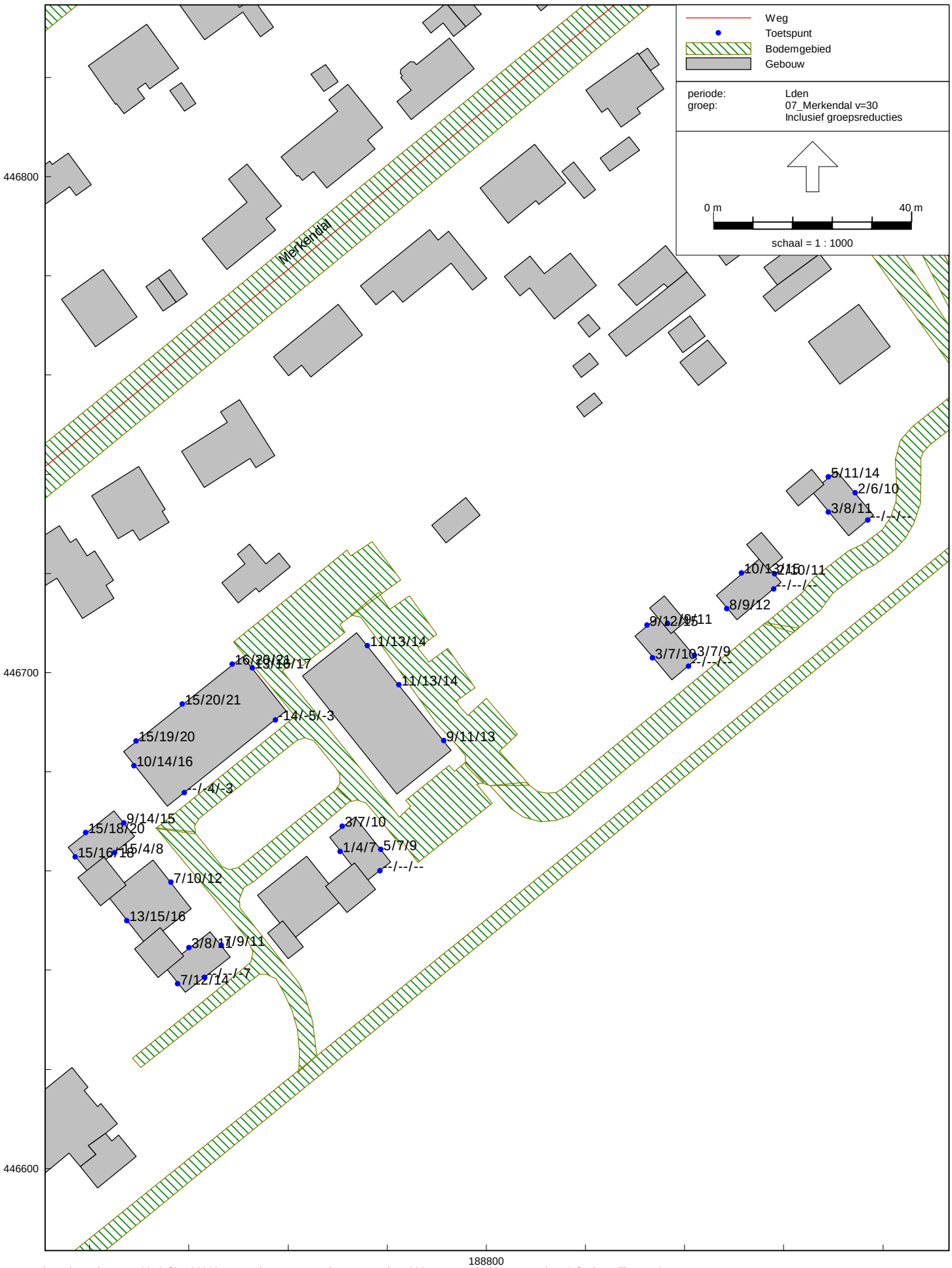

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [21720280 Kemperbergerweg Arnhem - Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01] , Geomilieu V4.21

Bouwplan Sylva's Bos in Arnhem

Geluidbelastingen tgv Merkendal (v=30 km/u), na aftrek 5dB art. 110g Wgh - Hw = 1,5/4,5/7,5 m+mv

Figuur 4.3

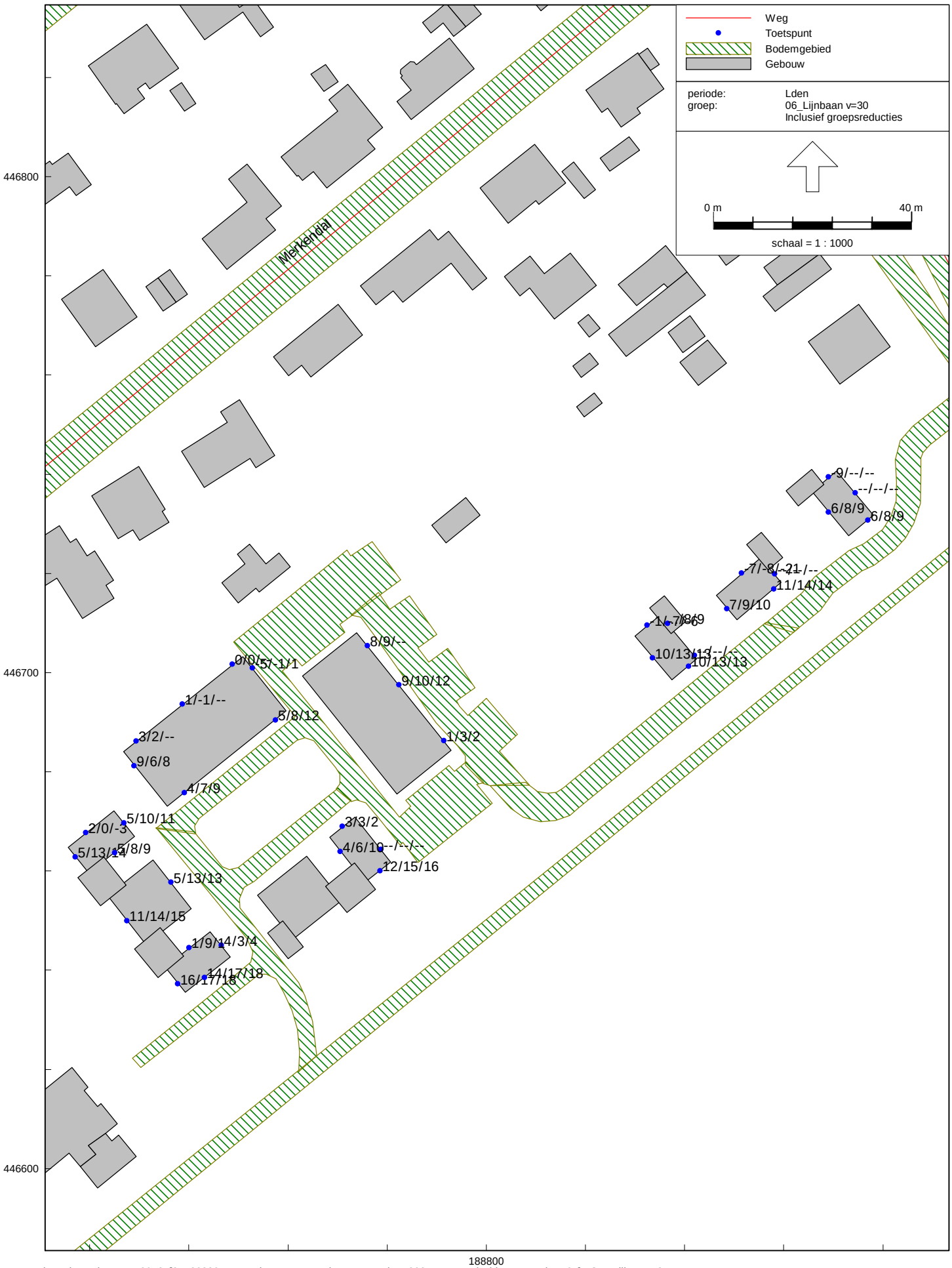

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [21720280 Kemperbergerweg Arnhem - Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01] , Geomilieu V4.21

Bouwplan Sylva's Bos in Arnhem

Geluidbelastingen tgv Lijnbaan (v=30 km/u), na aftrek 5dB art. 110g Wgh - Hw = 1,5/4,5/7,5 m+mv

Figuur 5

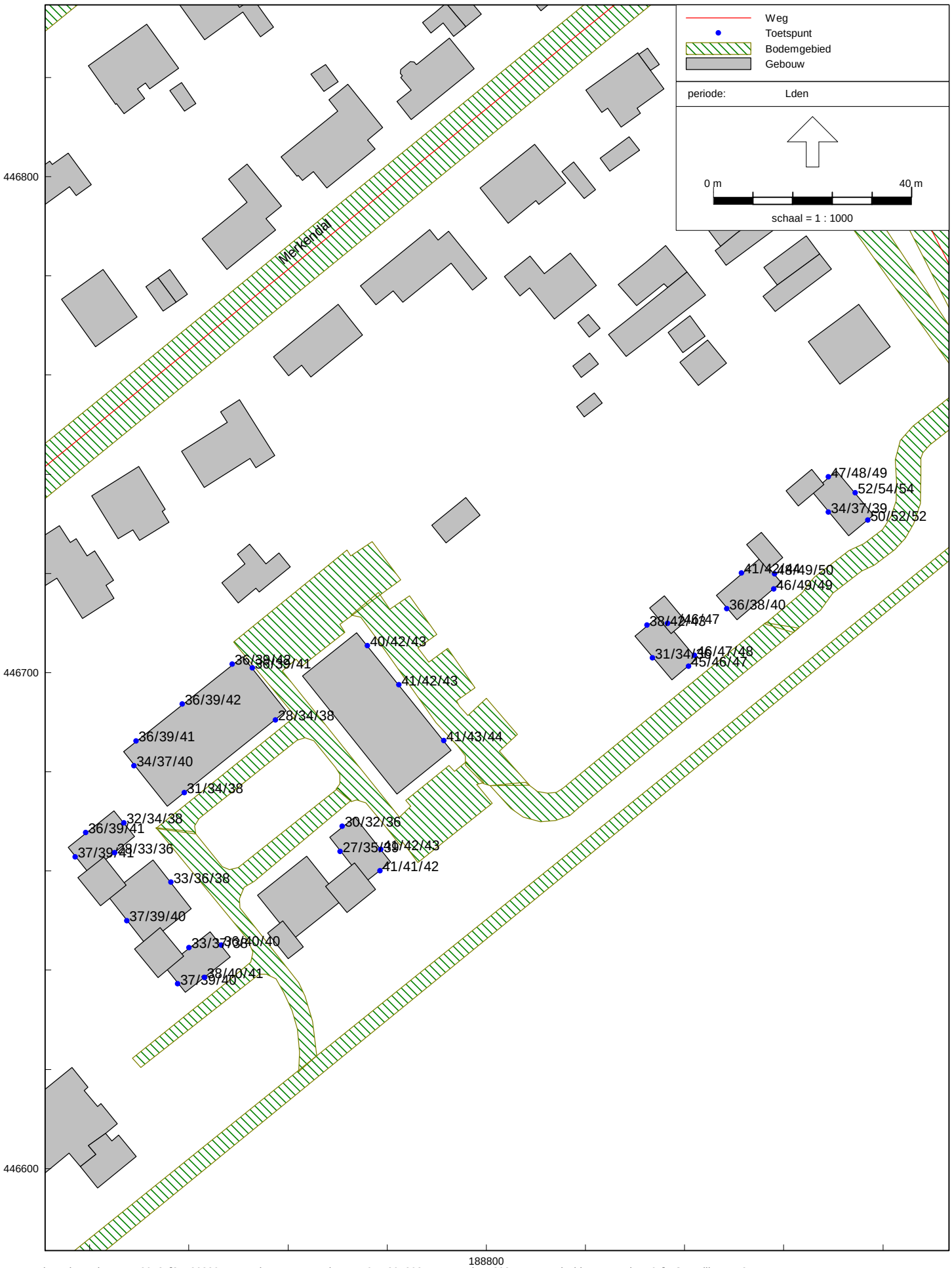

Wegverkeerslawaai - RMW-2012, [21720280 Kemperbergerweg Arnhem - R01a 20180314 - Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01] , Geomilieu V4.21

Bouwplan Sylva's Bos in Arnhem

Geluidbelastingen tgvcumulatie alle wegen, zonder aftrek art. 110g Wgh - Hw = 1,5/4,5/7,5 m+mv

BIJLAGEN

Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Groep	Naam	Omschr.	X-1	Y-1	M-1	H-1	Hbron	Helling	Wegdek	Totaal aantal	%Int(D)	%Int(A)	%Int(N)	%LV(D)
05_Menthenbergseweg v=30	Menthenber	Menthenbergseweg	188592,03	446739,94	54,50	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	1038,30	7,00	2,59	0,70	98,71
05_Menthenbergseweg v=30	Menthenber	Menthenbergseweg	188624,25	446695,53	54,50	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	1038,30	7,00	2,59	0,70	98,71
05_Menthenbergseweg v=30	Menthenber	Menthenbergseweg	188701,22	446583,56	58,86	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	1038,30	7,00	2,59	0,70	98,71
05_Menthenbergseweg v=30	Menthenber	Menthenbergseweg	188733,00	446540,16	61,16	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	1038,30	7,00	2,59	0,70	98,71
v=50	Kemperberg	Kemperbergerweg v=50	189307,36	446209,66	73,31	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	3753,20	6,89	3,12	0,60	94,32
v=60	Kemperberg	Kemperbergerweg	188825,83	446928,94	49,50	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	2825,00	6,89	3,11	0,60	94,37
v=60	Kemperberg	Kemperbergerweg	188825,83	446928,94	49,50	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	3286,50	6,89	3,12	0,60	94,09
v=60	Kemperberg	Kemperbergerweg	188665,83	447186,62	43,69	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	2825,00	6,89	3,11	0,60	94,37
02_Strolaan v=50	Strolaan	Strolaan	188360,44	446548,47	60,00	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	815,10	6,98	2,62	0,72	94,04
02_Strolaan v=50	Strolaan	Strolaan	188421,64	446602,47	59,66	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	815,10	6,98	2,62	0,72	94,04
02_Strolaan v=50	Strolaan	Strolaan	188486,98	446655,25	58,38	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	815,10	6,98	2,62	0,72	94,04
02_Strolaan v=50	Strolaan	Strolaan	188592,03	446739,94	54,50	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	2770,40	6,99	2,58	0,73	92,93
02_Strolaan v=50	Strolaan	Strolaan	188761,56	446877,94	50,06	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	2770,40	6,99	2,58	0,73	92,93
02_Strolaan v=50	Strolaan	Strolaan	188801,11	446910,12	50,00	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	2770,40	6,99	2,58	0,73	92,93
06_Lijnbaan v=30	Lijnbaan	Lijnbaan	188548,25	446290,81	62,00	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	830,20	7,00	2,59	0,71	98,37
06_Lijnbaan v=30	Lijnbaan	Lijnbaan	188638,23	446393,53	63,50	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	830,20	7,00	2,59	0,71	98,37
07_Merkendal v=30	Merkendal	Merkendal (5 ritten/woning)	188635,02	446680,04	54,50	0,00	0,75	0	Referentiewegdek	130,00	7,00	2,59	0,70	98,71

M odel: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Wegen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RM W-2012

Groep	%LV(A)	%LV(N)	%M V(D)	%M V(A)	%M V(N)	%ZV(D)	%ZV(A)	%ZV(N)	V(LV(D))	V(LV(A))	V(LV(N))	V(M V(D))	V(M V(A))	V(M V(N))	V(ZV(D))	V(ZV(A))	V(ZV(N))
05_M enthenbergseweg v=30	98,97	98,01	1,06	0,85	1,35	0,23	0,18	0,64	30	30	30	30	30	30	30	30	30
05_M enthenbergseweg v=30	98,97	98,01	1,06	0,85	1,35	0,23	0,18	0,64	30	30	30	30	30	30	30	30	30
05_M enthenbergseweg v=30	98,97	98,01	1,06	0,85	1,35	0,23	0,18	0,64	30	30	30	30	30	30	30	30	30
05_M enthenbergseweg v=30	98,97	98,01	1,06	0,85	1,35	0,23	0,18	0,64	30	30	30	30	30	30	30	30	30
v=50	93,56	94,81	4,31	4,06	2,75	1,37	2,39	2,44	50	50	50	50	50	50	50	50	50
v=60	93,91	93,54	4,69	4,45	4,82	0,94	1,64	1,64	60	60	60	60	60	60	60	60	60
v=60	93,27	94,57	4,46	4,19	2,84	1,45	2,54	2,59	60	60	60	60	60	60	60	60	60
v=60	93,91	93,54	4,69	4,45	4,82	0,94	1,64	1,64	60	60	60	60	60	60	60	60	60
02_Strolaan v=50	93,12	91,35	5,96	6,88	8,65	--	--	--	50	50	50	50	50	50	50	50	50
02_Strolaan v=50	93,12	91,35	5,96	6,88	8,65	--	--	--	50	50	50	50	50	50	50	50	50
02_Strolaan v=50	93,12	91,35	5,96	6,88	8,65	--	--	--	50	50	50	50	50	50	50	50	50
02_Strolaan v=50	93,67	89,17	5,89	5,38	7,58	1,18	0,95	3,25	50	50	50	50	50	50	50	50	50
02_Strolaan v=50	93,67	89,17	5,89	5,38	7,58	1,18	0,95	3,25	50	50	50	50	50	50	50	50	50
02_Strolaan v=50	93,67	89,17	5,89	5,38	7,58	1,18	0,95	3,25	50	50	50	50	50	50	50	50	50
06_Lijnbaan v=30	98,70	97,61	1,42	1,13	1,80	0,21	0,17	0,59	30	30	30	30	30	30	30	30	30
06_Lijnbaan v=30	98,70	97,61	1,42	1,13	1,80	0,21	0,17	0,59	30	30	30	30	30	30	30	30	30
07_M erkendal v=30	98,97	98,01	1,06	0,85	1,35	0,23	0,18	0,64	30	30	30	30	30	30	30	30	30

Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 63	Cp	Zwevend
	BAG-gebouwen	188308,04	446558,36	59,35	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188399,47	446691,28	60,42	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188196,54	446618,10	60,80	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188360,10	446625,00	60,98	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188387,26	446674,32	62,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188400,42	446659,00	61,58	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188347,46	446616,77	61,40	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188415,18	446925,67	56,24	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188237,87	446683,61	63,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188228,34	446469,71	57,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188208,01	446624,84	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188301,65	446564,18	59,46	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188398,18	446542,64	59,86	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188317,96	446623,45	61,72	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188397,99	446801,51	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188374,08	446582,10	60,41	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188258,13	446654,49	62,39	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188371,45	446579,96	60,48	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188378,93	446880,38	56,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188377,59	446630,93	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188390,42	446621,78	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188357,22	446618,60	60,83	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188214,90	446618,78	60,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188337,50	446641,26	62,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188359,71	446808,20	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188285,80	446589,73	60,43	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188381,53	446922,49	56,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188352,88	446579,29	60,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188410,42	446634,28	60,35	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188370,62	446635,19	62,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188358,63	446607,07	60,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188401,48	446898,72	56,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188379,10	446730,88	61,59	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188189,08	446615,87	60,68	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188403,79	446921,96	56,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188390,70	446795,80	59,58	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188652,51	447359,32	37,89	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188632,42	447142,94	46,01	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188536,07	447373,13	37,32	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188600,26	447194,08	42,98	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188564,94	447292,75	39,53	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188571,11	447036,18	50,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188566,47	447251,55	40,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188716,15	447007,01	51,46	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188505,97	447314,33	39,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188596,20	447250,90	41,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188565,67	447353,56	38,73	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188539,45	447361,35	37,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188360,08	447268,28	38,91	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188708,24	447035,53	51,06	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188375,77	447289,10	38,62	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188546,41	447328,57	38,84	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188546,32	447259,54	40,16	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188544,11	447372,14	37,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188618,34	447076,29	49,97	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188576,03	447129,92	46,90	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188605,76	447231,64	41,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188665,04	447035,30	50,79	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188360,08	447268,28	38,91	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188569,07	447369,04	37,24	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188600,77	447255,21	41,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188391,32	447297,75	38,48	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188319,44	447253,84	38,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188661,26	447060,27	50,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188600,16	447178,85	43,62	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188694,41	447056,39	49,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188596,41	447302,98	39,72	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188649,38	447369,64	37,72	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188654,14	447016,57	51,62	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188541,45	447292,00	39,61	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188617,95	447205,91	42,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False

Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 63	Cp	Zwevend
	BAG-gebouwen	188600,17	447194,39	42,97	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188623,95	447364,97	38,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188547,90	447215,92	41,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188519,46	447100,16	47,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188604,13	447093,35	50,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188620,47	447000,83	51,94	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188552,36	447304,78	39,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188708,66	447018,48	51,53	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188705,06	447039,79	51,05	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188601,48	447286,39	40,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188628,81	447348,54	38,41	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188657,31	446982,43	52,43	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188605,00	447274,34	40,39	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188593,69	447271,02	40,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188697,36	446974,03	50,44	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188553,37	447053,42	49,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188580,12	447253,82	40,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188565,80	447316,58	39,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188648,87	447098,20	50,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188617,54	447075,85	50,04	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188549,15	447351,35	38,56	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188608,55	447262,05	41,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188577,95	447214,83	42,11	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188601,48	447286,39	40,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188698,10	446995,71	51,16	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188608,03	447139,17	47,25	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188584,73	447010,72	51,02	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188550,23	447343,91	38,77	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188630,23	447366,83	38,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188679,95	447044,99	50,01	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188694,41	447056,39	49,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188574,66	447030,71	50,63	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188491,18	447352,41	37,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188569,36	447275,96	40,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188607,35	447216,66	42,13	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188519,46	447100,16	47,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188541,48	447120,78	46,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188646,44	447070,82	50,39	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188541,46	447106,21	48,96	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188600,17	447194,39	42,97	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188672,14	447082,51	50,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188579,74	447317,61	39,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188476,50	447387,75	37,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188601,20	447104,59	49,40	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188370,45	447274,54	39,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188596,41	447302,98	39,72	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188636,95	447071,68	50,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188610,64	447178,09	43,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188639,50	447007,06	52,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188571,56	447215,14	42,01	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188648,26	447130,97	46,56	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188690,76	447005,54	52,30	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188694,75	446997,05	51,58	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188620,23	447235,84	41,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188567,82	447188,17	43,17	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188567,41	447167,60	43,88	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188538,84	447339,92	38,52	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188598,55	447132,62	47,11	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188537,65	447239,56	40,68	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188672,14	447082,51	50,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188601,51	447233,46	41,42	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188479,95	447413,13	35,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188608,03	447139,17	47,25	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188684,62	447353,16	38,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188653,84	447370,92	37,62	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188614,25	447113,16	49,80	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188632,42	447142,94	46,01	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188684,31	447049,36	49,79	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188558,16	447195,87	42,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188573,36	447278,39	40,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188531,61	447293,47	39,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False

Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 63	Cp	Zwevend
	BAG-gebouwen	188578,73	447260,49	40,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188520,61	447277,73	39,75	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188617,95	447205,91	42,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188654,14	447016,57	51,62	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188612,09	447176,34	43,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188565,08	447333,96	39,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188630,31	447080,16	50,26	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188580,12	447253,82	40,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188561,80	447303,59	39,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188658,90	447361,19	37,73	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188635,13	447350,41	38,04	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188509,72	446484,48	60,49	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188557,81	446334,78	62,19	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188531,12	446520,36	59,76	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188557,43	446561,32	58,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188544,80	446460,22	59,93	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188558,26	446627,11	56,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188565,83	446548,19	58,72	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188526,82	446527,55	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188542,76	446396,10	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188571,83	446536,37	59,13	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188524,12	446552,42	59,20	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188561,53	446542,45	59,08	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188543,71	446504,11	60,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188576,07	446443,09	61,36	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188528,55	446485,05	60,17	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188522,50	446393,25	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188577,80	446458,54	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188581,87	446442,33	61,34	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188559,54	446563,68	58,48	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188531,36	446384,34	61,12	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188559,66	446581,13	58,02	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188541,91	446615,08	56,64	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188556,15	446524,33	59,88	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188553,66	446621,99	56,58	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188543,30	446553,57	59,06	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188570,31	446449,85	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188563,50	446471,40	59,91	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188578,78	446624,56	55,16	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188548,80	446357,63	62,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188582,06	446443,74	61,29	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188519,34	446495,93	60,08	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188564,14	446323,39	62,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188551,21	446319,41	62,33	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188565,78	446380,58	61,84	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188767,03	446129,13	68,29	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188783,17	446092,66	68,56	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188699,31	446133,48	67,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188728,31	446096,10	67,17	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188745,95	446057,73	66,66	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188768,79	446149,66	68,67	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188934,25	446139,27	73,58	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188815,89	446114,03	71,09	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188720,40	446127,44	67,72	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188762,33	446154,03	69,30	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188759,98	446134,76	68,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188810,09	446091,29	69,52	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188751,10	446085,78	67,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188501,21	446716,48	58,39	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188478,27	446621,62	58,66	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188420,43	446545,83	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188442,64	446781,68	58,86	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188442,82	446517,02	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188480,12	446918,37	55,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188477,36	446603,50	58,77	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188448,41	446486,92	59,64	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188457,68	446496,62	59,62	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188488,24	446523,22	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188472,71	446816,72	57,39	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188457,40	446688,18	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188457,40	446688,18	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False

Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 63	Cp	Zwevend
	BAG-gebouwen	188443,02	446570,32	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188442,67	446652,82	60,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188488,75	446559,12	59,27	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188477,98	446753,97	57,73	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188493,00	446600,22	58,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188499,88	446567,86	59,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188482,57	446933,38	54,99	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188505,08	446571,89	58,71	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188481,34	446949,28	54,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188502,85	446505,26	59,97	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188460,72	446736,08	59,15	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188424,33	446711,75	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188466,36	446792,83	57,33	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188494,90	446621,52	58,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188468,71	446953,48	54,26	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188503,64	446573,91	58,67	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188456,38	446610,06	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188439,53	446684,28	60,89	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188462,58	446587,99	59,15	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188478,36	446695,11	59,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188464,88	446683,49	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188470,23	446459,66	60,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188485,41	446826,50	56,80	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188469,62	446633,16	58,88	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188505,54	446653,27	57,16	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188462,37	446566,58	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188456,38	446610,06	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188506,54	446567,88	58,85	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188432,40	446774,79	59,43	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188437,89	446835,91	57,88	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188484,46	446636,55	58,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188440,31	446656,03	60,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188512,46	446764,39	57,55	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188507,02	446697,81	58,49	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188464,92	446744,88	59,34	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188437,76	446682,87	60,87	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188507,02	446697,81	58,49	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188501,55	446716,05	58,43	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188540,84	447000,00	51,00	8,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188489,05	446427,23	60,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188437,14	446603,90	59,58	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188527,94	446597,57	57,80	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188546,36	446431,70	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188511,28	446495,39	60,17	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188507,47	446582,91	58,16	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188500,87	446581,70	58,44	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188459,63	446665,78	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188563,46	446502,97	60,16	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188441,21	446582,66	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188535,80	446721,27	57,14	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188458,38	446515,35	59,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188439,29	446722,22	59,69	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188485,41	446826,50	56,80	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188676,80	446773,06	52,00	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188650,95	446722,97	52,51	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188569,28	446694,33	55,89	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188569,78	446689,72	55,77	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188589,58	446651,36	55,70	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188600,37	446697,24	54,87	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188614,62	446652,67	55,21	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188763,82	446919,36	49,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188794,84	446863,79	51,04	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188650,81	446751,87	52,92	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188600,88	446754,63	54,45	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188698,32	446748,09	51,50	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188656,80	446660,60	54,88	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188682,02	446745,24	52,00	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188784,22	446872,85	50,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188830,54	446824,99	52,26	8,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188712,21	446893,92	50,98	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188667,45	446649,84	56,00	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False

Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 63	Cp	Zwevend
	BAG-gebouwen	188820,61	446772,25	54,00	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188700,42	446806,88	51,01	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188599,08	446695,94	54,91	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188591,55	446784,89	54,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188797,63	446854,57	51,10	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188671,85	446783,48	51,90	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188572,47	446821,95	54,63	4,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188628,19	446725,73	53,85	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188623,60	446820,09	53,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188546,41	446668,31	56,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188744,32	446952,26	50,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188704,70	446708,45	54,28	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188729,66	446935,25	50,52	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188696,33	446691,69	54,45	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188669,94	446754,32	52,30	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188613,40	446676,12	54,77	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188714,34	446775,29	51,50	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188628,19	446725,73	53,85	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188640,23	446838,03	52,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188821,76	446756,38	54,44	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188725,44	446814,72	51,50	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188562,27	446754,83	55,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188544,00	446770,05	56,66	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188737,39	446774,67	52,00	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188541,40	446764,50	56,62	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188546,95	446887,74	54,67	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188822,18	446778,07	54,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189736,20	446852,05	47,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188569,32	446793,93	55,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188598,28	446704,72	55,12	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188835,85	446778,43	53,82	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188741,38	446814,76	50,85	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188720,78	446899,67	50,68	5,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188569,78	446689,72	55,77	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188589,22	446725,78	55,34	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188682,86	446764,76	51,97	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188614,06	446925,02	53,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188645,45	446705,23	53,50	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188651,87	446726,49	52,59	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188525,27	446792,80	56,65	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188723,25	446717,63	54,47	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188622,59	446715,78	54,00	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188791,90	446834,93	51,50	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188620,32	446920,94	53,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188653,26	446753,25	52,84	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188688,43	446894,16	51,01	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188755,29	446937,02	50,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188728,68	446728,81	54,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188682,86	446764,76	51,97	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188539,53	446871,82	55,00	4,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188677,95	446686,22	54,31	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188815,27	446801,05	53,11	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188619,75	446794,12	53,42	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188609,78	446875,96	54,50	4,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188630,03	446703,20	53,98	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188673,09	446861,51	51,66	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188769,84	446846,80	51,37	4,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188587,30	446699,43	55,50	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188839,01	446762,61	54,27	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188524,97	446781,35	56,77	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188859,21	446794,94	53,23	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188666,85	446734,26	52,40	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188774,63	446777,96	52,60	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188516,83	446719,06	57,75	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188839,68	446764,49	54,15	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188737,39	446774,67	52,00	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188534,68	446744,51	57,04	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188785,86	446822,58	52,00	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188752,57	446932,86	50,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188859,21	446794,94	53,23	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188742,71	446787,47	52,00	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False

Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 63	Cp	Zwevend
	BAG-gebouwen	188621,45	446730,83	53,97	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188738,49	446960,95	49,46	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188776,03	446807,39	52,00	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188515,76	446729,05	57,64	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188750,19	446834,10	51,43	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188647,14	446864,90	52,49	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188746,64	446718,10	55,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188795,90	446735,29	54,88	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188867,23	446784,45	53,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188764,65	446820,67	51,94	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188680,41	446768,11	52,00	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188665,68	446767,27	52,34	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188715,12	446873,17	50,60	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188738,53	446744,60	53,97	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188798,72	446797,70	53,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188867,23	446784,45	53,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188591,74	446932,50	53,51	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188632,79	446756,10	53,34	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188617,76	446634,50	55,48	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188808,64	446853,57	51,17	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188822,62	446762,23	54,22	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188630,02	446748,36	53,52	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188526,48	446670,21	56,92	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188538,68	446743,42	57,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188803,26	446843,46	51,50	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188795,82	446830,22	51,50	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188822,92	446803,73	52,75	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188871,30	446758,14	54,20	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188840,47	446780,79	53,59	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188764,64	446759,63	52,83	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188513,81	446659,90	57,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188748,09	446850,11	50,94	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188647,29	446864,68	52,49	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188790,66	446325,98	67,90	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188958,37	446411,16	75,50	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188810,05	446243,25	68,93	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188694,20	446464,37	62,92	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188592,72	446464,87	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188682,02	446516,04	60,56	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188629,42	446433,02	62,17	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188789,13	446297,94	68,00	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188985,54	446217,08	75,70	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188860,54	446341,06	69,53	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189587,83	446439,12	66,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188652,57	446299,62	65,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188788,82	446203,12	70,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189162,12	446333,23	77,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188634,34	446406,36	63,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189221,17	446282,90	74,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188640,60	446408,58	63,01	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188594,44	446527,77	59,64	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188758,49	446488,29	63,58	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188773,65	446205,58	70,33	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188692,46	446180,60	68,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188637,62	446502,53	60,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188793,10	446446,79	66,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188703,30	446448,92	63,48	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188682,40	446456,38	62,89	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188633,91	446404,74	63,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188768,27	446481,45	64,04	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189114,52	446283,50	76,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188670,46	446188,18	67,20	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188662,96	446429,01	62,95	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188737,07	446287,28	67,63	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189169,14	446354,32	76,62	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188608,62	446522,99	60,06	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188769,80	446352,72	67,30	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188778,53	446447,43	65,96	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188713,84	446466,01	63,32	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188704,57	446557,34	59,79	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188742,24	446504,39	62,75	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False

Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 63	Cp	Zwevend
	BAG-gebouwen	188633,75	446403,64	63,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188671,57	446471,36	62,24	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188801,11	446435,66	67,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188860,05	446319,36	69,88	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188740,32	446495,37	62,96	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188672,74	446586,41	58,22	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188702,89	446300,25	67,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188640,36	446418,10	62,70	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188727,79	446524,37	61,54	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188769,98	446398,18	67,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188643,96	446413,10	62,91	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188735,81	446523,72	61,86	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188627,79	446494,82	60,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188734,97	446514,34	62,21	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188744,73	446513,31	62,42	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188786,58	446248,46	68,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188637,48	446502,30	60,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189117,57	446294,80	76,48	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188673,92	446516,74	60,36	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188832,23	446301,61	69,52	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188683,32	446479,43	62,26	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188656,67	446594,82	57,38	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188646,40	446505,75	60,67	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188622,33	446329,66	62,92	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188791,28	446449,30	66,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188750,03	446315,73	67,37	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188687,38	446532,27	60,31	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188676,32	446233,98	66,64	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188652,26	446499,97	60,93	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188834,16	446378,46	69,00	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188658,74	446434,64	62,58	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188660,22	446579,63	58,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188709,42	446475,87	63,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188634,86	446455,41	61,65	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189545,03	446481,97	67,60	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188695,45	446444,10	63,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188844,50	446337,20	69,50	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188731,99	446377,70	66,40	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188626,63	446444,14	61,93	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188622,30	446466,47	61,31	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188623,74	446553,76	59,36	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188651,79	446515,24	60,10	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188869,25	446305,78	70,09	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188630,15	446499,70	60,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188654,86	446395,24	64,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189066,79	446456,62	74,15	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188761,80	446205,23	70,01	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188750,31	446503,65	62,98	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188717,86	446490,35	62,57	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188734,64	446304,91	67,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188783,64	446265,07	68,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188657,20	446365,94	64,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188592,29	446464,91	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188698,63	446288,98	66,98	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188630,37	446427,93	62,33	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188617,68	446438,79	61,86	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188614,07	446484,41	60,82	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188781,28	446449,45	65,84	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188623,26	446251,39	64,79	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188987,58	446404,87	75,60	12,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188777,07	446335,07	67,48	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188652,57	446299,62	65,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188715,02	446482,86	62,92	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188720,68	446267,24	67,99	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188578,58	446293,43	63,41	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188608,45	446485,30	60,62	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189167,88	446344,52	76,86	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188766,86	446432,74	66,59	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189224,51	446204,67	75,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188802,04	446279,12	68,36	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188727,91	446347,16	66,76	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False

Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 63	Cp	Zwevend
	BAG-gebouwen	188784,27	446363,37	68,15	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188749,56	446494,42	63,34	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188690,13	446500,71	61,55	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188624,97	446428,81	62,27	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188587,57	446466,24	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188779,53	446344,64	67,50	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188695,72	446551,23	59,61	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188954,16	446407,92	75,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188739,06	446376,02	66,79	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188578,95	446533,90	59,18	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188602,52	446270,52	63,59	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188684,28	446543,76	59,55	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188649,20	446436,70	62,29	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188846,03	446311,06	69,87	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188604,87	446378,97	62,29	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188754,94	446493,39	63,49	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188588,54	446284,23	63,89	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188619,63	446453,11	61,52	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188734,97	446514,34	62,21	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188632,21	446418,82	62,58	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188596,55	446455,35	61,32	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188819,28	446386,22	68,81	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188635,59	446566,67	58,69	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188689,32	446506,09	61,29	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188616,62	446462,42	61,34	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188888,36	446169,99	73,67	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188629,67	446450,13	61,78	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188698,37	446536,68	60,29	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188631,56	446247,09	63,53	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188721,71	446402,43	64,90	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188687,71	446535,22	60,16	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188742,24	446504,39	62,75	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188685,04	446495,65	61,70	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188708,01	446544,39	60,32	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188697,85	446459,37	63,06	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188741,13	446244,87	68,60	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188672,84	446436,25	63,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188723,90	446473,25	63,38	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188752,86	446228,51	69,43	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188786,23	446445,61	66,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188701,21	446357,56	65,69	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188756,16	446448,50	65,07	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189022,67	446246,91	75,89	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188617,68	446438,79	61,86	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188744,54	446222,59	69,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188801,27	446370,26	68,40	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188787,09	446214,54	70,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188723,23	446607,06	59,00	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188626,77	446470,76	61,23	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189002,43	446238,70	75,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188668,36	446512,60	60,46	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188828,24	446253,15	69,00	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188678,38	446521,07	60,28	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188650,79	446215,54	66,29	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188634,05	446460,72	61,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188783,32	446396,07	68,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188717,95	446378,17	65,71	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188686,02	446543,54	59,67	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188639,92	446507,10	60,36	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188677,93	446390,50	64,51	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188777,48	446288,67	68,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188609,44	446472,46	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188739,44	446518,66	62,12	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188882,96	446297,04	70,63	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188614,87	446599,98	57,01	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188761,46	446383,54	67,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188832,34	446356,32	69,06	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188623,76	446451,20	61,67	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188673,56	446480,48	62,01	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188596,55	446455,35	61,32	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188663,42	446442,74	62,47	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False

Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 63	Cp	Zwevend
	BAG-gebouwen	188713,39	446389,56	65,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188777,92	446216,63	70,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188675,63	446502,62	61,07	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188758,02	446165,27	69,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188628,45	446470,51	61,23	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188680,80	446470,45	62,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188705,28	446477,32	62,86	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188674,95	446480,24	62,05	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188602,22	446307,73	64,10	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188623,26	446553,39	59,39	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188641,38	446541,15	59,54	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188635,82	446413,80	62,81	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188738,44	446173,44	69,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188708,19	446468,59	63,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189019,58	446424,16	75,73	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188770,13	446193,63	70,06	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188636,80	446625,08	55,50	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188801,02	446278,65	68,31	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188625,95	446615,34	56,00	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188723,23	446607,06	59,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188654,01	446600,66	57,03	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188671,10	446187,36	67,23	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188690,61	446469,40	62,68	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188615,68	446429,74	62,01	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188688,72	446464,61	62,81	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188613,15	446362,79	62,94	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188880,07	446393,52	72,23	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188807,10	446338,31	68,92	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188857,89	446266,92	70,00	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188689,73	446445,02	63,28	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188685,70	446511,04	60,99	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188694,30	446611,36	58,61	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188679,88	446499,77	61,28	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188612,91	446630,44	55,62	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188667,00	446273,90	66,35	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189209,88	446216,40	75,56	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188753,91	446303,79	67,67	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188873,68	446329,39	70,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188709,67	446477,41	62,95	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189558,37	446408,91	66,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188693,94	446423,54	64,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188681,19	446506,78	61,10	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188790,98	446317,77	67,95	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188685,18	446329,63	66,38	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188634,71	446427,81	62,37	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188770,50	446250,76	69,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188760,99	446377,64	67,09	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188703,12	446540,53	60,31	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188682,41	446485,79	62,03	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188625,25	446315,26	64,74	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188752,33	446266,18	68,67	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189157,89	446333,36	77,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188722,08	446520,27	61,56	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188802,93	446307,47	68,11	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188788,38	446257,88	68,23	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188686,94	446621,56	57,80	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188771,77	446304,63	67,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189181,74	446320,90	77,13	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188667,00	446273,90	66,35	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188703,39	446279,81	67,14	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188729,41	446261,08	68,21	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188607,44	446583,71	58,03	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188586,94	446447,69	61,07	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188836,97	446323,45	69,50	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188848,71	446355,82	69,50	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188714,84	446300,74	67,32	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189125,90	446282,66	76,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188677,60	446325,59	66,02	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188623,12	446475,77	61,03	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188636,92	446498,21	60,56	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188702,89	446300,25	67,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False

Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Vorm	Refl. 63	Cp	Zwevend
	BAG-gebouwen	188827,80	446334,07	69,24	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188775,52	446287,26	68,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189556,91	446460,90	67,55	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188650,81	446436,44	62,31	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188720,68	446267,24	67,99	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188597,60	446571,86	58,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188663,77	446530,46	59,57	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188582,66	446462,38	61,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188721,43	446440,96	64,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188753,35	446483,00	63,66	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188635,59	446566,67	58,69	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188786,47	446453,27	65,61	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188667,83	446432,65	63,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188732,82	446238,90	68,77	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189220,52	446209,11	75,15	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188661,88	446527,38	59,64	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188728,87	446476,93	63,30	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188740,30	446513,46	62,37	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188635,80	446230,97	65,83	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188686,22	446469,54	62,61	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189163,35	446341,22	76,93	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188751,92	446503,38	63,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188608,62	446522,99	60,06	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188703,12	446540,53	60,31	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188634,35	446627,15	55,50	2,50	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188995,29	446180,94	75,00	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188751,42	446405,99	66,09	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188805,70	446364,20	68,50	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188690,86	446547,40	59,78	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	189561,97	446422,72	66,50	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188809,02	446339,71	68,86	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188873,26	446300,28	70,12	9,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188669,24	446324,60	64,24	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188661,29	446361,26	64,56	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188541,24	446984,33	52,63	6,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
	BAG-gebouwen	188830,78	446824,67	52,28	3,00	Polygoon	0,80	0 dB	False
01	Nieuwe woning	188873,09	446727,62	55,00	8,00	Rechthoek	0,80	0 dB	False
02	Nieuwe woning	188850,57	446710,63	55,44	8,00	Rechthoek	0,80	0 dB	False
03	Nieuwe woning	188842,43	446702,77	55,82	8,00	Rechthoek	0,80	0 dB	False
04	Nieuwe woning	188768,40	446666,78	56,00	8,00	Rechthoek	0,80	0 dB	False
05	Nieuwe woning	188735,24	446640,61	58,33	8,00	Rechthoek	0,80	0 dB	False
06	Nieuwe woning	188715,70	446664,78	56,03	8,00	Rechthoek	0,80	0 dB	False
07	Nieuwe woningen 2-kapper	188740,49	446652,38	57,33	8,00	Rechthoek	0,80	0 dB	False
08	Nieuwe woningen 2-kapper	188753,89	446655,12	57,70	8,00	Rechthoek	0,80	0 dB	False
09	4 Nieuwe woningen	188726,88	446684,04	55,50	8,00	Rechthoek	0,80	0 dB	False
10	4 Nieuwe woningen	188773,81	446708,04	55,46	8,00	Rechthoek	0,80	0 dB	False
11	Nieuwe garage/berging(en)	188722,15	446652,99	57,32	2,50	Rechthoek	0,80	0 dB	False
12	Nieuwe garage/berging(en)	188729,05	446644,28	58,22	2,50	Rechthoek	0,80	0 dB	False
13	Nieuwe garage/berging(en)	188755,88	446647,52	57,59	2,50	Rechthoek	0,80	0 dB	False
14	Nieuwe garage/berging(en)	188771,85	446651,61	57,50	2,50	Rechthoek	0,80	0 dB	False
15	Nieuwe garage/berging(en)	188835,92	446715,50	55,50	2,50	Rechthoek	0,80	0 dB	False
16	Nieuwe garage/berging(en)	188855,48	446728,31	55,00	2,50	Rechthoek	0,80	0 dB	False
17	Nieuwe garage/berging(en)	188865,61	446740,97	54,66	2,50	Rechthoek	0,80	0 dB	False

Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIIL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Oppervlak	Bf
01	hard bodemgebied	188730,29	446620,41	422,95	0,00
02	hard bodemgebied	188733,36	446668,61	888,23	0,00
03	hard bodemgebied	188772,74	446711,56	416,11	0,00
04	hard bodemgebied	188800,76	446677,25	362,18	0,00
05	hard bodemgebied	188897,86	446752,51	308,91	0,00
Menthenber	Menthenbergseweg	188595,27	446742,29	438,91	0,00
Menthenber	Menthenbergseweg	188627,49	446697,88	1087,67	0,00
Menthenber	Menthenbergseweg	188704,45	446585,93	430,38	0,00
Menthenber	Menthenbergseweg	188736,23	446542,52	438,85	0,00
Lijnbaan	Lijnbaan	188545,76	446293,94	1445,36	0,00
Lijnbaan	Lijnbaan	188635,72	446396,64	1350,27	0,00
06	hard bodemgebied	188652,25	446407,69	208,41	0,00
07	hard bodemgebied	188688,80	446525,78	1209,12	0,00
08	hard bodemgebied	188769,77	446496,83	754,91	0,00
09	hard bodemgebied	188779,66	446468,88	202,10	0,00
10	hard bodemgebied	188704,56	446573,07	1693,52	0,00
11	hard bodemgebied	188636,63	446670,66	846,68	0,00
12	hard bodemgebied	188634,69	446687,36	2196,87	0,00
Strolaan	Strolaan	188354,77	446549,70	956,55	0,00
Strolaan	Strolaan	188417,99	446606,97	974,38	0,00
Strolaan	Strolaan	188483,34	446659,77	1565,22	0,00
Strolaan	Strolaan	188588,37	446744,44	2535,73	0,00
Strolaan	Strolaan	188757,90	446882,44	586,96	0,00
Strolaan	Strolaan	188797,45	446914,62	298,90	0,00
13	hard bodemgebied	188792,31	446897,76	1166,58	0,00
14	hard bodemgebied	188744,76	446870,35	657,93	0,00
Kemperberg	Kemperbergerweg v=50	189304,15	446207,28	1783,17	0,00
Kemperberg	Kemperbergerweg	188822,24	446927,17	2434,34	0,00
Kemperberg	Kemperbergerweg	188829,48	446930,58	5165,97	0,00
Kemperberg	Kemperbergerweg	188662,11	447185,16	1295,35	0,00
Sylvalaan	Sylvalaan	188708,30	446576,53	769,56	0,00

Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Wegverkeerslawaai - RMW-2012

Naam	Omschr.	X	Y	Maaiveld	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Gevel
01.1	1 nieuwe woning	188874,46	446736,25	54,61	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
01.2	1 nieuwe woning	188869,02	446739,42	54,61	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
01.3	1 nieuwe woning	188876,97	446730,72	55,00	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
01.4	1 nieuwe woning	188869,02	446732,35	54,85	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
02.1	1 nieuwe woning	188858,17	446719,87	55,16	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
02.2	1 nieuwe woning	188858,04	446716,84	55,29	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
02.3	1 nieuwe woning	188851,52	446720,05	55,06	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
02.4	1 nieuwe woning	188848,55	446712,86	55,35	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
03.1	1 nieuwe woning	188842,00	446703,43	55,77	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
03.2	1 nieuwe woning	188836,57	446709,90	55,50	--	4,50	7,50	--	--	Ja
03.3	1 nieuwe woning	188832,46	446709,54	55,50	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
03.4	1 nieuwe woning	188840,83	446701,29	55,85	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
03.5	1 nieuwe woning	188833,55	446702,95	55,70	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
04.1	1 nieuwe woning	188778,77	446664,39	56,73	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
04.2	1 nieuwe woning	188778,54	446660,00	57,00	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
04.3	1 nieuwe woning	188770,99	446668,96	55,96	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
04.4	1 nieuwe woning	188770,53	446663,92	57,00	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
05.1	1 nieuwe woning	188737,78	446637,26	58,37	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
05.2	1 nieuwe woning	188743,23	446638,52	58,01	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
05.3	1 nieuwe woning	188746,57	446645,04	57,88	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
05.4	1 nieuwe woning	188740,06	446644,57	57,87	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
06.1	1 nieuwe woning	188717,13	446662,84	56,27	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
06.2	1 nieuwe woning	188719,21	446667,73	55,60	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
06.3	1 nieuwe woning	188726,94	446669,71	55,50	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
06.4	1 nieuwe woning	188725,07	446663,69	55,66	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
07.1	2 nieuwe woningen	188727,52	446649,92	58,03	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
07.2	2 nieuwe woningen	188736,38	446657,75	56,55	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
08.1	1 nieuwe woning	188776,02	446705,45	55,46	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
09.1	2 nieuwe woningen	188782,35	446697,56	55,50	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
10.1	1 nieuwe woning	188791,43	446686,25	56,00	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
11.1	1 nieuwe woning	188752,86	446700,92	55,50	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
11.2	1 nieuwe woning	188748,74	446701,65	55,50	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
11.3	1 nieuwe woning	188757,47	446690,44	55,42	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
12.1	2 nieuwe woningen	188738,74	446693,65	55,40	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
13.1	1 nieuwe woning	188729,40	446686,18	55,50	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
13.2	1 nieuwe woning	188729,00	446681,23	55,50	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja
13.3	1 nieuwe woning	188739,16	446675,79	55,36	1,50	4,50	7,50	--	--	Ja

Rapport: Resultatentabel
Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAILL tbv R01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 01_Kemperbergerweg
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01.1_A	1 nieuwe woning	1,50	47	44	36	47
01.1_B	1 nieuwe woning	4,50	49	46	38	49
01.1_C	1 nieuwe woning	7,50	49	46	39	49
01.2_A	1 nieuwe woning	1,50	42	39	32	42
01.2_B	1 nieuwe woning	4,50	43	40	32	43
01.2_C	1 nieuwe woning	7,50	43	40	33	43
01.3_A	1 nieuwe woning	1,50	45	41	34	45
01.3_B	1 nieuwe woning	4,50	47	44	36	47
01.3_C	1 nieuwe woning	7,50	47	44	36	47
01.4_A	1 nieuwe woning	1,50	28	25	18	28
01.4_B	1 nieuwe woning	4,50	30	27	20	31
01.4_C	1 nieuwe woning	7,50	32	28	21	32
02.1_A	1 nieuwe woning	1,50	43	40	33	43
02.1_B	1 nieuwe woning	4,50	44	40	33	44
02.1_C	1 nieuwe woning	7,50	45	41	34	45
02.2_A	1 nieuwe woning	1,50	41	38	31	41
02.2_B	1 nieuwe woning	4,50	43	40	33	44
02.2_C	1 nieuwe woning	7,50	44	41	34	44
02.3_A	1 nieuwe woning	1,50	35	32	25	35
02.3_B	1 nieuwe woning	4,50	37	33	26	37
02.3_C	1 nieuwe woning	7,50	38	35	28	39
02.4_A	1 nieuwe woning	1,50	30	27	20	30
02.4_B	1 nieuwe woning	4,50	32	29	21	32
02.4_C	1 nieuwe woning	7,50	33	30	23	34
03.1_A	1 nieuwe woning	1,50	41	37	30	41
03.1_B	1 nieuwe woning	4,50	42	39	32	42
03.1_C	1 nieuwe woning	7,50	43	40	32	43
03.2_B	1 nieuwe woning	4,50	41	37	30	41
03.2_C	1 nieuwe woning	7,50	41	38	31	42
03.3_A	1 nieuwe woning	1,50	32	28	21	32
03.3_B	1 nieuwe woning	4,50	36	33	25	36
03.3_C	1 nieuwe woning	7,50	37	33	26	37
03.4_A	1 nieuwe woning	1,50	39	36	29	40
03.4_B	1 nieuwe woning	4,50	41	38	31	41
03.4_C	1 nieuwe woning	7,50	42	39	32	42
03.5_A	1 nieuwe woning	1,50	21	17	10	21
03.5_B	1 nieuwe woning	4,50	24	20	13	24
03.5_C	1 nieuwe woning	7,50	26	23	15	26
04.1_A	1 nieuwe woning	1,50	35	32	25	36
04.1_B	1 nieuwe woning	4,50	37	34	26	37
04.1_C	1 nieuwe woning	7,50	37	34	27	38
04.2_A	1 nieuwe woning	1,50	36	32	25	36
04.2_B	1 nieuwe woning	4,50	36	33	25	36
04.2_C	1 nieuwe woning	7,50	36	33	26	37
04.3_A	1 nieuwe woning	1,50	23	20	12	23
04.3_B	1 nieuwe woning	4,50	22	19	12	22
04.3_C	1 nieuwe woning	7,50	25	22	15	26
04.4_A	1 nieuwe woning	1,50	18	15	7	18
04.4_B	1 nieuwe woning	4,50	30	26	19	30
04.4_C	1 nieuwe woning	7,50	32	29	22	33
05.1_A	1 nieuwe woning	1,50	27	24	16	27
05.1_B	1 nieuwe woning	4,50	28	25	18	28
05.1_C	1 nieuwe woning	7,50	27	24	17	27
05.2_A	1 nieuwe woning	1,50	32	28	21	32
05.2_B	1 nieuwe woning	4,50	34	31	24	34

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 01_Kemperbergerweg
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
05.2_C	1 nieuwe woning	7,50	35	31	24	35
05.3_A	1 nieuwe woning	1,50	30	27	19	30
05.3_B	1 nieuwe woning	4,50	34	31	24	34
05.3_C	1 nieuwe woning	7,50	34	30	23	34
05.4_A	1 nieuwe woning	1,50	27	24	16	27
05.4_B	1 nieuwe woning	4,50	29	26	19	29
05.4_C	1 nieuwe woning	7,50	26	23	15	26
06.1_A	1 nieuwe woning	1,50	19	16	9	20
06.1_B	1 nieuwe woning	4,50	25	22	15	25
06.1_C	1 nieuwe woning	7,50	26	23	15	26
06.2_A	1 nieuwe woning	1,50	22	18	11	22
06.2_B	1 nieuwe woning	4,50	23	20	13	23
06.2_C	1 nieuwe woning	7,50	24	21	14	25
06.3_A	1 nieuwe woning	1,50	24	21	13	24
06.3_B	1 nieuwe woning	4,50	26	22	15	26
06.3_C	1 nieuwe woning	7,50	29	26	19	29
06.4_A	1 nieuwe woning	1,50	22	19	12	22
06.4_B	1 nieuwe woning	4,50	25	22	15	26
06.4_C	1 nieuwe woning	7,50	28	25	17	28
07.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	26	23	15	26
07.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	28	25	18	28
07.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	28	24	17	28
07.2_A	2 nieuwe woningen	1,50	26	23	16	26
07.2_B	2 nieuwe woningen	4,50	29	26	18	29
07.2_C	2 nieuwe woningen	7,50	30	27	20	30
08.1_A	1 nieuwe woning	1,50	35	31	24	35
08.1_B	1 nieuwe woning	4,50	36	33	25	36
08.1_C	1 nieuwe woning	7,50	37	34	26	37
09.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	35	32	24	35
09.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	36	33	26	37
09.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	37	34	27	37
10.1_A	1 nieuwe woning	1,50	36	33	25	36
10.1_B	1 nieuwe woning	4,50	37	34	27	38
10.1_C	1 nieuwe woning	7,50	38	35	28	38
11.1_A	1 nieuwe woning	1,50	30	26	19	30
11.1_B	1 nieuwe woning	4,50	32	28	21	32
11.1_C	1 nieuwe woning	7,50	34	30	23	34
11.2_A	1 nieuwe woning	1,50	26	23	16	26
11.2_B	1 nieuwe woning	4,50	28	25	18	28
11.2_C	1 nieuwe woning	7,50	29	25	18	29
11.3_A	1 nieuwe woning	1,50	22	19	12	22
11.3_B	1 nieuwe woning	4,50	28	25	17	28
11.3_C	1 nieuwe woning	7,50	32	29	22	32
12.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	25	22	14	25
12.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	27	24	17	28
12.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	28	25	18	28
13.1_A	1 nieuwe woning	1,50	25	21	14	25
13.1_B	1 nieuwe woning	4,50	26	23	16	27
13.1_C	1 nieuwe woning	7,50	27	24	17	27
13.2_A	1 nieuwe woning	1,50	23	20	13	23
13.2_B	1 nieuwe woning	4,50	25	22	15	26
13.2_C	1 nieuwe woning	7,50	28	25	17	28
13.3_A	1 nieuwe woning	1,50	26	22	15	26
13.3_B	1 nieuwe woning	4,50	29	25	18	29
13.3_C	1 nieuwe woning	7,50	32	28	21	32

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAILL tbv R01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 02_Strolaan v=50
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01.1_A	1 nieuwe woning	1,50	17	13	8	18
01.1_B	1 nieuwe woning	4,50	21	17	12	22
01.1_C	1 nieuwe woning	7,50	26	21	16	26
01.2_A	1 nieuwe woning	1,50	21	17	12	21
01.2_B	1 nieuwe woning	4,50	26	22	17	27
01.2_C	1 nieuwe woning	7,50	30	26	21	30
01.3_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
01.3_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
01.3_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
01.4_A	1 nieuwe woning	1,50	20	16	11	20
01.4_B	1 nieuwe woning	4,50	25	20	15	25
01.4_C	1 nieuwe woning	7,50	28	24	19	29
02.1_A	1 nieuwe woning	1,50	17	13	8	18
02.1_B	1 nieuwe woning	4,50	23	19	14	23
02.1_C	1 nieuwe woning	7,50	24	19	14	24
02.2_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
02.2_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
02.2_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
02.3_A	1 nieuwe woning	1,50	22	18	13	23
02.3_B	1 nieuwe woning	4,50	27	23	18	27
02.3_C	1 nieuwe woning	7,50	29	25	20	30
02.4_A	1 nieuwe woning	1,50	22	18	13	22
02.4_B	1 nieuwe woning	4,50	26	21	16	26
02.4_C	1 nieuwe woning	7,50	28	24	19	28
03.1_A	1 nieuwe woning	1,50	19	15	10	19
03.1_B	1 nieuwe woning	4,50	21	16	11	21
03.1_C	1 nieuwe woning	7,50	22	17	12	22
03.2_B	1 nieuwe woning	4,50	21	17	12	21
03.2_C	1 nieuwe woning	7,50	23	18	13	23
03.3_A	1 nieuwe woning	1,50	24	20	15	25
03.3_B	1 nieuwe woning	4,50	28	23	18	28
03.3_C	1 nieuwe woning	7,50	30	26	21	30
03.4_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
03.4_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
03.4_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
03.5_A	1 nieuwe woning	1,50	22	17	12	22
03.5_B	1 nieuwe woning	4,50	25	21	16	25
03.5_C	1 nieuwe woning	7,50	28	24	19	28
04.1_A	1 nieuwe woning	1,50	18	14	9	19
04.1_B	1 nieuwe woning	4,50	21	17	12	22
04.1_C	1 nieuwe woning	7,50	26	22	17	27
04.2_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
04.2_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
04.2_C	1 nieuwe woning	7,50	13	8	3	13
04.3_A	1 nieuwe woning	1,50	19	15	10	19
04.3_B	1 nieuwe woning	4,50	23	19	14	23
04.3_C	1 nieuwe woning	7,50	28	24	19	28
04.4_A	1 nieuwe woning	1,50	18	14	9	18
04.4_B	1 nieuwe woning	4,50	21	16	11	21
04.4_C	1 nieuwe woning	7,50	26	22	17	27
05.1_A	1 nieuwe woning	1,50	21	17	12	22
05.1_B	1 nieuwe woning	4,50	26	21	16	26
05.1_C	1 nieuwe woning	7,50	28	23	18	28
05.2_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
05.2_B	1 nieuwe woning	4,50	5	0	-5	5

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
M odel: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 02_Strolaan v=50
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
05.2_C	1 nieuwe woning	7,50	13	9	4	14
05.3_A	1 nieuwe woning	1,50	20	16	11	21
05.3_B	1 nieuwe woning	4,50	23	19	14	24
05.3_C	1 nieuwe woning	7,50	28	23	18	28
05.4_A	1 nieuwe woning	1,50	17	13	8	18
05.4_B	1 nieuwe woning	4,50	21	17	12	22
05.4_C	1 nieuwe woning	7,50	28	23	19	28
06.1_A	1 nieuwe woning	1,50	27	22	17	27
06.1_B	1 nieuwe woning	4,50	28	23	18	28
06.1_C	1 nieuwe woning	7,50	30	26	21	30
06.2_A	1 nieuwe woning	1,50	28	23	18	28
06.2_B	1 nieuwe woning	4,50	30	26	21	30
06.2_C	1 nieuwe woning	7,50	33	29	24	34
06.3_A	1 nieuwe woning	1,50	22	17	13	22
06.3_B	1 nieuwe woning	4,50	25	21	16	25
06.3_C	1 nieuwe woning	7,50	30	25	20	30
06.4_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
06.4_B	1 nieuwe woning	4,50	17	13	8	17
06.4_C	1 nieuwe woning	7,50	23	18	13	23
07.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	26	21	16	26
07.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	27	22	17	27
07.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	28	24	19	29
07.2_A	2 nieuwe woningen	1,50	21	16	12	21
07.2_B	2 nieuwe woningen	4,50	24	20	15	25
07.2_C	2 nieuwe woningen	7,50	28	24	19	29
08.1_A	1 nieuwe woning	1,50	24	19	15	24
08.1_B	1 nieuwe woning	4,50	26	22	17	27
08.1_C	1 nieuwe woning	7,50	29	24	19	29
09.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	24	20	15	24
09.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	26	21	16	26
09.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	27	23	18	27
10.1_A	1 nieuwe woning	1,50	24	20	15	25
10.1_B	1 nieuwe woning	4,50	26	22	17	26
10.1_C	1 nieuwe woning	7,50	27	23	18	28
11.1_A	1 nieuwe woning	1,50	24	20	15	24
11.1_B	1 nieuwe woning	4,50	28	24	19	28
11.1_C	1 nieuwe woning	7,50	31	27	22	32
11.2_A	1 nieuwe woning	1,50	28	23	18	28
11.2_B	1 nieuwe woning	4,50	32	27	22	32
11.2_C	1 nieuwe woning	7,50	35	31	26	35
11.3_A	1 nieuwe woning	1,50	6	2	-3	7
11.3_B	1 nieuwe woning	4,50	13	9	4	14
11.3_C	1 nieuwe woning	7,50	17	12	7	17
12.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	28	24	19	29
12.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	31	27	22	32
12.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	35	31	26	35
13.1_A	1 nieuwe woning	1,50	28	23	18	28
13.1_B	1 nieuwe woning	4,50	31	27	22	31
13.1_C	1 nieuwe woning	7,50	34	30	25	35
13.2_A	1 nieuwe woning	1,50	22	18	13	23
13.2_B	1 nieuwe woning	4,50	28	23	18	28
13.2_C	1 nieuwe woning	7,50	32	27	22	32
13.3_A	1 nieuwe woning	1,50	3	-2	-6	3
13.3_B	1 nieuwe woning	4,50	15	10	6	15
13.3_C	1 nieuwe woning	7,50	17	12	7	17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 05_Menthenbergseweg v=30
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01.1_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
01.1_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
01.1_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
01.2_A	1 nieuwe woning	1,50	7	3	-3	7
01.2_B	1 nieuwe woning	4,50	12	7	2	12
01.2_C	1 nieuwe woning	7,50	13	8	3	13
01.3_A	1 nieuwe woning	1,50	17	12	7	17
01.3_B	1 nieuwe woning	4,50	18	14	8	18
01.3_C	1 nieuwe woning	7,50	18	14	9	19
01.4_A	1 nieuwe woning	1,50	14	9	4	14
01.4_B	1 nieuwe woning	4,50	16	12	6	16
01.4_C	1 nieuwe woning	7,50	18	13	8	18
02.1_A	1 nieuwe woning	1,50	12	8	3	13
02.1_B	1 nieuwe woning	4,50	13	9	3	13
02.1_C	1 nieuwe woning	7,50	13	9	4	14
02.2_A	1 nieuwe woning	1,50	18	13	8	18
02.2_B	1 nieuwe woning	4,50	20	15	10	20
02.2_C	1 nieuwe woning	7,50	20	16	10	20
02.3_A	1 nieuwe woning	1,50	11	7	2	12
02.3_B	1 nieuwe woning	4,50	13	8	3	13
02.3_C	1 nieuwe woning	7,50	14	9	4	14
02.4_A	1 nieuwe woning	1,50	15	11	5	15
02.4_B	1 nieuwe woning	4,50	17	13	7	17
02.4_C	1 nieuwe woning	7,50	18	14	9	19
03.1_A	1 nieuwe woning	1,50	6	2	-4	6
03.1_B	1 nieuwe woning	4,50	7	3	-3	7
03.1_C	1 nieuwe woning	7,50	8	4	-2	8
03.2_B	1 nieuwe woning	4,50	13	9	3	13
03.2_C	1 nieuwe woning	7,50	15	11	5	15
03.3_A	1 nieuwe woning	1,50	13	9	3	13
03.3_B	1 nieuwe woning	4,50	14	9	4	14
03.3_C	1 nieuwe woning	7,50	15	11	6	16
03.4_A	1 nieuwe woning	1,50	18	14	8	18
03.4_B	1 nieuwe woning	4,50	20	16	10	20
03.4_C	1 nieuwe woning	7,50	21	17	11	21
03.5_A	1 nieuwe woning	1,50	19	15	9	19
03.5_B	1 nieuwe woning	4,50	21	17	11	21
03.5_C	1 nieuwe woning	7,50	22	17	12	22
04.1_A	1 nieuwe woning	1,50	11	6	1	11
04.1_B	1 nieuwe woning	4,50	12	8	2	12
04.1_C	1 nieuwe woning	7,50	13	9	3	13
04.2_A	1 nieuwe woning	1,50	17	12	7	17
04.2_B	1 nieuwe woning	4,50	25	21	16	26
04.2_C	1 nieuwe woning	7,50	27	22	17	27
04.3_A	1 nieuwe woning	1,50	15	10	5	15
04.3_B	1 nieuwe woning	4,50	18	13	8	18
04.3_C	1 nieuwe woning	7,50	22	17	12	22
04.4_A	1 nieuwe woning	1,50	14	9	4	14
04.4_B	1 nieuwe woning	4,50	16	12	7	17
04.4_C	1 nieuwe woning	7,50	21	17	11	21
05.1_A	1 nieuwe woning	1,50	28	24	19	29
05.1_B	1 nieuwe woning	4,50	31	27	21	31
05.1_C	1 nieuwe woning	7,50	32	28	22	32
05.2_A	1 nieuwe woning	1,50	25	21	15	25
05.2_B	1 nieuwe woning	4,50	28	23	18	28

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
M odel: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 05_M enthenbergseweg v=30
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
05.2_C	1 nieuwe woning	7,50	29	25	19	29
05.3_A	1 nieuwe woning	1,50	22	17	12	22
05.3_B	1 nieuwe woning	4,50	21	17	12	22
05.3_C	1 nieuwe woning	7,50	23	18	13	23
05.4_A	1 nieuwe woning	1,50	14	10	4	14
05.4_B	1 nieuwe woning	4,50	28	24	18	28
05.4_C	1 nieuwe woning	7,50	30	25	20	30
06.1_A	1 nieuwe woning	1,50	30	25	20	30
06.1_B	1 nieuwe woning	4,50	32	27	22	32
06.1_C	1 nieuwe woning	7,50	33	29	23	33
06.2_A	1 nieuwe woning	1,50	27	23	17	27
06.2_B	1 nieuwe woning	4,50	30	25	20	30
06.2_C	1 nieuwe woning	7,50	31	26	21	31
06.3_A	1 nieuwe woning	1,50	17	12	7	17
06.3_B	1 nieuwe woning	4,50	21	16	11	21
06.3_C	1 nieuwe woning	7,50	24	19	14	24
06.4_A	1 nieuwe woning	1,50	9	5	0	10
06.4_B	1 nieuwe woning	4,50	22	18	13	23
06.4_C	1 nieuwe woning	7,50	27	23	17	27
07.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	29	25	20	30
07.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	31	27	22	32
07.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	32	28	23	32
07.2_A	2 nieuwe woningen	1,50	15	11	5	15
07.2_B	2 nieuwe woningen	4,50	19	15	9	19
07.2_C	2 nieuwe woningen	7,50	21	17	11	21
08.1_A	1 nieuwe woning	1,50	10	5	0	10
08.1_B	1 nieuwe woning	4,50	10	6	1	11
08.1_C	1 nieuwe woning	7,50	3	-2	-7	3
09.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	12	7	2	12
09.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	12	8	2	12
09.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	13	9	3	13
10.1_A	1 nieuwe woning	1,50	15	10	5	15
10.1_B	1 nieuwe woning	4,50	16	11	6	16
10.1_C	1 nieuwe woning	7,50	17	13	8	18
11.1_A	1 nieuwe woning	1,50	8	4	-2	8
11.1_B	1 nieuwe woning	4,50	10	6	1	11
11.1_C	1 nieuwe woning	7,50	4	0	-6	4
11.2_A	1 nieuwe woning	1,50	20	15	10	20
11.2_B	1 nieuwe woning	4,50	22	18	13	23
11.2_C	1 nieuwe woning	7,50	24	20	15	25
11.3_A	1 nieuwe woning	1,50	14	10	4	14
11.3_B	1 nieuwe woning	4,50	19	14	9	19
11.3_C	1 nieuwe woning	7,50	22	17	12	22
12.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	22	18	12	22
12.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	24	20	14	24
12.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	26	22	17	27
13.1_A	1 nieuwe woning	1,50	23	19	14	24
13.1_B	1 nieuwe woning	4,50	26	21	16	26
13.1_C	1 nieuwe woning	7,50	28	24	18	28
13.2_A	1 nieuwe woning	1,50	25	21	15	25
13.2_B	1 nieuwe woning	4,50	28	23	18	28
13.2_C	1 nieuwe woning	7,50	30	25	20	30
13.3_A	1 nieuwe woning	1,50	9	5	0	10
13.3_B	1 nieuwe woning	4,50	18	14	9	19
13.3_C	1 nieuwe woning	7,50	24	20	14	24

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAILL tbv R01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 07_Merkendal v=30
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01.1_A	1 nieuwe woning	1,50	2	-3	-8	2
01.1_B	1 nieuwe woning	4,50	6	1	-4	6
01.1_C	1 nieuwe woning	7,50	10	5	0	10
01.2_A	1 nieuwe woning	1,50	5	0	-5	5
01.2_B	1 nieuwe woning	4,50	10	6	1	11
01.2_C	1 nieuwe woning	7,50	14	9	4	14
01.3_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
01.3_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
01.3_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
01.4_A	1 nieuwe woning	1,50	3	-2	-7	3
01.4_B	1 nieuwe woning	4,50	8	4	-2	8
01.4_C	1 nieuwe woning	7,50	11	7	1	11
02.1_A	1 nieuwe woning	1,50	2	-2	-8	2
02.1_B	1 nieuwe woning	4,50	9	5	0	10
02.1_C	1 nieuwe woning	7,50	11	7	1	11
02.2_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
02.2_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
02.2_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
02.3_A	1 nieuwe woning	1,50	10	5	0	10
02.3_B	1 nieuwe woning	4,50	13	8	3	13
02.3_C	1 nieuwe woning	7,50	15	11	5	15
02.4_A	1 nieuwe woning	1,50	8	3	-2	8
02.4_B	1 nieuwe woning	4,50	9	5	-1	9
02.4_C	1 nieuwe woning	7,50	12	7	2	12
03.1_A	1 nieuwe woning	1,50	3	-2	-7	3
03.1_B	1 nieuwe woning	4,50	6	2	-3	7
03.1_C	1 nieuwe woning	7,50	9	4	-1	9
03.2_B	1 nieuwe woning	4,50	9	4	-1	9
03.2_C	1 nieuwe woning	7,50	11	6	1	11
03.3_A	1 nieuwe woning	1,50	9	4	-1	9
03.3_B	1 nieuwe woning	4,50	12	7	2	12
03.3_C	1 nieuwe woning	7,50	14	10	5	15
03.4_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
03.4_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
03.4_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
03.5_A	1 nieuwe woning	1,50	3	-2	-7	3
03.5_B	1 nieuwe woning	4,50	6	2	-3	7
03.5_C	1 nieuwe woning	7,50	9	5	0	10
04.1_A	1 nieuwe woning	1,50	5	0	-5	5
04.1_B	1 nieuwe woning	4,50	7	2	-3	7
04.1_C	1 nieuwe woning	7,50	9	5	-1	9
04.2_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
04.2_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
04.2_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
04.3_A	1 nieuwe woning	1,50	3	-2	-7	3
04.3_B	1 nieuwe woning	4,50	6	2	-3	7
04.3_C	1 nieuwe woning	7,50	9	5	0	10
04.4_A	1 nieuwe woning	1,50	1	-3	-9	1
04.4_B	1 nieuwe woning	4,50	4	-1	-6	4
04.4_C	1 nieuwe woning	7,50	7	2	-3	7
05.1_A	1 nieuwe woning	1,50	7	2	-3	7
05.1_B	1 nieuwe woning	4,50	12	8	3	12
05.1_C	1 nieuwe woning	7,50	14	9	4	14
05.2_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
05.2_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
M odel: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 07_M erkendal v=30
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
05.2_C	1 nieuwe woning	7,50	-7	-11	-17	-7
05.3_A	1 nieuwe woning	1,50	7	3	-3	7
05.3_B	1 nieuwe woning	4,50	9	5	-1	9
05.3_C	1 nieuwe woning	7,50	10	6	1	11
05.4_A	1 nieuwe woning	1,50	3	-1	-7	3
05.4_B	1 nieuwe woning	4,50	8	3	-2	8
05.4_C	1 nieuwe woning	7,50	11	7	1	11
06.1_A	1 nieuwe woning	1,50	15	10	5	15
06.1_B	1 nieuwe woning	4,50	16	12	6	16
06.1_C	1 nieuwe woning	7,50	18	13	8	18
06.2_A	1 nieuwe woning	1,50	15	11	5	15
06.2_B	1 nieuwe woning	4,50	18	14	9	18
06.2_C	1 nieuwe woning	7,50	20	15	10	20
06.3_A	1 nieuwe woning	1,50	9	5	-1	9
06.3_B	1 nieuwe woning	4,50	14	9	4	14
06.3_C	1 nieuwe woning	7,50	15	11	6	15
06.4_A	1 nieuwe woning	1,50	-16	-20	-25	-15
06.4_B	1 nieuwe woning	4,50	3	-1	-6	4
06.4_C	1 nieuwe woning	7,50	8	3	-2	8
07.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	12	8	3	13
07.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	15	10	5	15
07.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	16	12	6	16
07.2_A	2 nieuwe woningen	1,50	7	3	-3	7
07.2_B	2 nieuwe woningen	4,50	10	6	0	10
07.2_C	2 nieuwe woningen	7,50	11	7	2	12
08.1_A	1 nieuwe woning	1,50	11	7	1	11
08.1_B	1 nieuwe woning	4,50	13	9	3	13
08.1_C	1 nieuwe woning	7,50	14	10	4	14
09.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	11	6	1	11
09.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	13	8	3	13
09.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	14	10	4	14
10.1_A	1 nieuwe woning	1,50	9	5	-1	9
10.1_B	1 nieuwe woning	4,50	11	7	2	11
10.1_C	1 nieuwe woning	7,50	13	8	3	13
11.1_A	1 nieuwe woning	1,50	13	9	3	13
11.1_B	1 nieuwe woning	4,50	16	12	6	16
11.1_C	1 nieuwe woning	7,50	17	13	7	17
11.2_A	1 nieuwe woning	1,50	16	11	6	16
11.2_B	1 nieuwe woning	4,50	20	15	10	20
11.2_C	1 nieuwe woning	7,50	20	16	11	21
11.3_A	1 nieuwe woning	1,50	-15	-19	-24	-14
11.3_B	1 nieuwe woning	4,50	-5	-9	-15	-5
11.3_C	1 nieuwe woning	7,50	-4	-8	-13	-3
12.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	15	11	5	15
12.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	20	15	10	20
12.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	21	16	11	21
13.1_A	1 nieuwe woning	1,50	15	10	5	15
13.1_B	1 nieuwe woning	4,50	19	15	9	19
13.1_C	1 nieuwe woning	7,50	20	16	10	20
13.2_A	1 nieuwe woning	1,50	10	6	0	10
13.2_B	1 nieuwe woning	4,50	14	10	4	14
13.2_C	1 nieuwe woning	7,50	16	11	6	16
13.3_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
13.3_B	1 nieuwe woning	4,50	-4	-9	-14	-4
13.3_C	1 nieuwe woning	7,50	-4	-8	-13	-3

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 06_Lijnbaan v=30
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01.1_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
01.1_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
01.1_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
01.2_A	1 nieuwe woning	1,50	-9	-14	-19	-9
01.2_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
01.2_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
01.3_A	1 nieuwe woning	1,50	6	2	-4	6
01.3_B	1 nieuwe woning	4,50	8	4	-1	8
01.3_C	1 nieuwe woning	7,50	9	4	-1	9
01.4_A	1 nieuwe woning	1,50	6	1	-4	6
01.4_B	1 nieuwe woning	4,50	8	4	-1	8
01.4_C	1 nieuwe woning	7,50	9	4	-1	9
02.1_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
02.1_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
02.1_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
02.2_A	1 nieuwe woning	1,50	11	7	1	11
02.2_B	1 nieuwe woning	4,50	14	9	4	14
02.2_C	1 nieuwe woning	7,50	14	10	5	14
02.3_A	1 nieuwe woning	1,50	-7	-11	-17	-7
02.3_B	1 nieuwe woning	4,50	-8	-12	-17	-8
02.3_C	1 nieuwe woning	7,50	-21	-26	-31	-21
02.4_A	1 nieuwe woning	1,50	7	2	-3	7
02.4_B	1 nieuwe woning	4,50	9	5	-1	9
02.4_C	1 nieuwe woning	7,50	10	6	0	10
03.1_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
03.1_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
03.1_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
03.2_B	1 nieuwe woning	4,50	8	4	-2	8
03.2_C	1 nieuwe woning	7,50	9	4	-1	9
03.3_A	1 nieuwe woning	1,50	-1	-5	-11	-1
03.3_B	1 nieuwe woning	4,50	-7	-11	-17	-7
03.3_C	1 nieuwe woning	7,50	-6	-10	-16	-6
03.4_A	1 nieuwe woning	1,50	10	5	0	10
03.4_B	1 nieuwe woning	4,50	13	8	3	13
03.4_C	1 nieuwe woning	7,50	13	9	3	13
03.5_A	1 nieuwe woning	1,50	10	6	0	10
03.5_B	1 nieuwe woning	4,50	12	8	3	13
03.5_C	1 nieuwe woning	7,50	13	9	3	13
04.1_A	1 nieuwe woning	1,50	--	--	--	--
04.1_B	1 nieuwe woning	4,50	--	--	--	--
04.1_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
04.2_A	1 nieuwe woning	1,50	11	7	2	12
04.2_B	1 nieuwe woning	4,50	15	10	5	15
04.2_C	1 nieuwe woning	7,50	15	11	6	16
04.3_A	1 nieuwe woning	1,50	2	-2	-7	3
04.3_B	1 nieuwe woning	4,50	3	-1	-6	3
04.3_C	1 nieuwe woning	7,50	2	-3	-8	2
04.4_A	1 nieuwe woning	1,50	4	0	-6	4
04.4_B	1 nieuwe woning	4,50	6	2	-3	6
04.4_C	1 nieuwe woning	7,50	10	5	0	10
05.1_A	1 nieuwe woning	1,50	16	11	6	16
05.1_B	1 nieuwe woning	4,50	17	13	7	17
05.1_C	1 nieuwe woning	7,50	18	13	8	18
05.2_A	1 nieuwe woning	1,50	14	9	4	14
05.2_B	1 nieuwe woning	4,50	17	12	7	17

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
M odel: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 06_Lijnbaan v=30
Groepsreductie: Ja

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
05.2_C	1 nieuwe woning	7,50	18	13	8	18
05.3_A	1 nieuwe woning	1,50	4	0	-5	4
05.3_B	1 nieuwe woning	4,50	3	-2	-7	3
05.3_C	1 nieuwe woning	7,50	4	-1	-6	4
05.4_A	1 nieuwe woning	1,50	0	-4	-9	1
05.4_B	1 nieuwe woning	4,50	9	5	-1	9
05.4_C	1 nieuwe woning	7,50	1	-4	-9	1
06.1_A	1 nieuwe woning	1,50	5	1	-4	5
06.1_B	1 nieuwe woning	4,50	13	8	3	13
06.1_C	1 nieuwe woning	7,50	14	9	4	14
06.2_A	1 nieuwe woning	1,50	2	-3	-8	2
06.2_B	1 nieuwe woning	4,50	0	-5	-10	0
06.2_C	1 nieuwe woning	7,50	-4	-8	-13	-3
06.3_A	1 nieuwe woning	1,50	5	1	-5	5
06.3_B	1 nieuwe woning	4,50	10	6	0	10
06.3_C	1 nieuwe woning	7,50	11	7	1	11
06.4_A	1 nieuwe woning	1,50	5	0	-5	5
06.4_B	1 nieuwe woning	4,50	8	3	-2	8
06.4_C	1 nieuwe woning	7,50	9	5	0	9
07.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	11	7	1	11
07.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	14	9	4	14
07.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	15	10	5	15
07.2_A	2 nieuwe woningen	1,50	5	1	-5	5
07.2_B	2 nieuwe woningen	4,50	13	8	3	13
07.2_C	2 nieuwe woningen	7,50	13	8	3	13
08.1_A	1 nieuwe woning	1,50	8	3	-2	8
08.1_B	1 nieuwe woning	4,50	9	4	-1	9
08.1_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
09.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	9	4	-1	9
09.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	10	6	0	10
09.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	12	7	2	12
10.1_A	1 nieuwe woning	1,50	1	-4	-9	1
10.1_B	1 nieuwe woning	4,50	3	-1	-7	3
10.1_C	1 nieuwe woning	7,50	2	-2	-7	2
11.1_A	1 nieuwe woning	1,50	-5	-10	-15	-5
11.1_B	1 nieuwe woning	4,50	-1	-6	-11	-1
11.1_C	1 nieuwe woning	7,50	0	-4	-9	1
11.2_A	1 nieuwe woning	1,50	0	-4	-9	0
11.2_B	1 nieuwe woning	4,50	0	-5	-10	0
11.2_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
11.3_A	1 nieuwe woning	1,50	5	0	-5	5
11.3_B	1 nieuwe woning	4,50	8	3	-2	8
11.3_C	1 nieuwe woning	7,50	12	7	2	12
12.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	1	-3	-9	1
12.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	-1	-5	-10	-1
12.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	--	--	--	--
13.1_A	1 nieuwe woning	1,50	3	-2	-7	3
13.1_B	1 nieuwe woning	4,50	2	-2	-8	2
13.1_C	1 nieuwe woning	7,50	--	--	--	--
13.2_A	1 nieuwe woning	1,50	9	4	-1	9
13.2_B	1 nieuwe woning	4,50	6	2	-4	6
13.2_C	1 nieuwe woning	7,50	8	3	-2	8
13.3_A	1 nieuwe woning	1,50	4	0	-5	4
13.3_B	1 nieuwe woning	4,50	7	2	-3	7
13.3_C	1 nieuwe woning	7,50	9	4	-1	9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
01.1_A	1 nieuwe woning	1,50	52	49	41	52
01.1_B	1 nieuwe woning	4,50	54	51	43	54
01.1_C	1 nieuwe woning	7,50	54	51	44	54
01.2_A	1 nieuwe woning	1,50	47	44	37	47
01.2_B	1 nieuwe woning	4,50	48	45	37	48
01.2_C	1 nieuwe woning	7,50	48	45	38	49
01.3_A	1 nieuwe woning	1,50	50	46	39	50
01.3_B	1 nieuwe woning	4,50	52	49	41	52
01.3_C	1 nieuwe woning	7,50	52	49	41	52
01.4_A	1 nieuwe woning	1,50	34	31	24	34
01.4_B	1 nieuwe woning	4,50	37	33	26	37
01.4_C	1 nieuwe woning	7,50	38	35	28	39
02.1_A	1 nieuwe woning	1,50	48	45	38	48
02.1_B	1 nieuwe woning	4,50	49	45	38	49
02.1_C	1 nieuwe woning	7,50	50	46	39	50
02.2_A	1 nieuwe woning	1,50	46	43	36	46
02.2_B	1 nieuwe woning	4,50	48	45	38	49
02.2_C	1 nieuwe woning	7,50	49	46	39	49
02.3_A	1 nieuwe woning	1,50	40	37	30	41
02.3_B	1 nieuwe woning	4,50	42	39	32	42
02.3_C	1 nieuwe woning	7,50	44	41	34	44
02.4_A	1 nieuwe woning	1,50	36	33	26	36
02.4_B	1 nieuwe woning	4,50	38	34	28	38
02.4_C	1 nieuwe woning	7,50	40	36	29	40
03.1_A	1 nieuwe woning	1,50	46	42	35	46
03.1_B	1 nieuwe woning	4,50	47	44	37	47
03.1_C	1 nieuwe woning	7,50	48	45	37	48
03.2_B	1 nieuwe woning	4,50	46	42	35	46
03.2_C	1 nieuwe woning	7,50	47	43	36	47
03.3_A	1 nieuwe woning	1,50	37	34	27	38
03.3_B	1 nieuwe woning	4,50	41	38	31	42
03.3_C	1 nieuwe woning	7,50	43	39	32	43
03.4_A	1 nieuwe woning	1,50	44	41	34	45
03.4_B	1 nieuwe woning	4,50	46	43	36	46
03.4_C	1 nieuwe woning	7,50	47	44	37	47
03.5_A	1 nieuwe woning	1,50	31	27	21	31
03.5_B	1 nieuwe woning	4,50	33	29	24	34
03.5_C	1 nieuwe woning	7,50	36	32	26	36
04.1_A	1 nieuwe woning	1,50	41	37	30	41
04.1_B	1 nieuwe woning	4,50	42	39	32	42
04.1_C	1 nieuwe woning	7,50	43	39	32	43
04.2_A	1 nieuwe woning	1,50	41	37	30	41
04.2_B	1 nieuwe woning	4,50	41	38	31	41
04.2_C	1 nieuwe woning	7,50	42	39	31	42
04.3_A	1 nieuwe woning	1,50	30	26	20	30
04.3_B	1 nieuwe woning	4,50	31	27	22	32
04.3_C	1 nieuwe woning	7,50	36	31	26	36
04.4_A	1 nieuwe woning	1,50	27	23	17	27
04.4_B	1 nieuwe woning	4,50	35	32	25	35
04.4_C	1 nieuwe woning	7,50	39	35	28	39
05.1_A	1 nieuwe woning	1,50	36	32	26	37
05.1_B	1 nieuwe woning	4,50	39	35	29	39
05.1_C	1 nieuwe woning	7,50	40	35	30	40
05.2_A	1 nieuwe woning	1,50	38	34	27	38
05.2_B	1 nieuwe woning	4,50	40	37	30	40

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
M odel: Weg: jaar 2027 - op maaiveld DETAIlL tbv R01
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: (hoofdgroep)
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Lden
05.2_C	1 nieuwe woning	7,50	41	37	31	41
05.3_A	1 nieuwe woning	1,50	36	32	26	36
05.3_B	1 nieuwe woning	4,50	40	36	29	40
05.3_C	1 nieuwe woning	7,50	40	36	30	40
05.4_A	1 nieuwe woning	1,50	33	29	22	33
05.4_B	1 nieuwe woning	4,50	37	33	27	37
05.4_C	1 nieuwe woning	7,50	38	34	28	38
06.1_A	1 nieuwe woning	1,50	37	32	27	37
06.1_B	1 nieuwe woning	4,50	39	35	29	39
06.1_C	1 nieuwe woning	7,50	40	36	31	41
06.2_A	1 nieuwe woning	1,50	36	32	26	36
06.2_B	1 nieuwe woning	4,50	38	34	29	39
06.2_C	1 nieuwe woning	7,50	41	36	31	41
06.3_A	1 nieuwe woning	1,50	32	28	22	32
06.3_B	1 nieuwe woning	4,50	34	30	24	34
06.3_C	1 nieuwe woning	7,50	38	34	28	38
06.4_A	1 nieuwe woning	1,50	27	24	17	28
06.4_B	1 nieuwe woning	4,50	33	29	22	33
06.4_C	1 nieuwe woning	7,50	36	32	26	36
07.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	37	33	27	37
07.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	39	35	29	39
07.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	40	36	30	40
07.2_A	2 nieuwe woningen	1,50	33	29	23	33
07.2_B	2 nieuwe woningen	4,50	36	32	25	36
07.2_C	2 nieuwe woningen	7,50	38	34	28	38
08.1_A	1 nieuwe woning	1,50	40	37	30	40
08.1_B	1 nieuwe woning	4,50	41	38	31	42
08.1_C	1 nieuwe woning	7,50	43	39	32	43
09.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	40	37	30	41
09.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	42	38	31	42
09.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	43	39	32	43
10.1_A	1 nieuwe woning	1,50	41	38	31	41
10.1_B	1 nieuwe woning	4,50	43	39	32	43
10.1_C	1 nieuwe woning	7,50	44	40	33	44
11.1_A	1 nieuwe woning	1,50	36	32	26	36
11.1_B	1 nieuwe woning	4,50	38	35	28	39
11.1_C	1 nieuwe woning	7,50	41	37	31	41
11.2_A	1 nieuwe woning	1,50	36	32	26	36
11.2_B	1 nieuwe woning	4,50	39	35	29	39
11.2_C	1 nieuwe woning	7,50	41	37	32	42
11.3_A	1 nieuwe woning	1,50	28	25	18	28
11.3_B	1 nieuwe woning	4,50	34	30	23	34
11.3_C	1 nieuwe woning	7,50	38	34	27	38
12.1_A	2 nieuwe woningen	1,50	36	32	26	36
12.1_B	2 nieuwe woningen	4,50	39	34	29	39
12.1_C	2 nieuwe woningen	7,50	41	37	32	42
13.1_A	1 nieuwe woning	1,50	35	31	26	36
13.1_B	1 nieuwe woning	4,50	38	34	29	39
13.1_C	1 nieuwe woning	7,50	41	37	32	41
13.2_A	1 nieuwe woning	1,50	34	30	24	34
13.2_B	1 nieuwe woning	4,50	37	33	27	37
13.2_C	1 nieuwe woning	7,50	40	36	30	40
13.3_A	1 nieuwe woning	1,50	31	27	20	31
13.3_B	1 nieuwe woning	4,50	34	31	24	34
13.3_C	1 nieuwe woning	7,50	37	34	27	38

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

SPAWNP
INGENIEURS

Klinkenbergerweg 30a | 6711 MK EDE | 0318 614 383
Oostelijk Bolwerk 9 | 4531 GP TERNEUZEN | 0115 649 680
Hoenderkamp 20 | 7812 VZ EMMEN | 0591 238 110

Natuurtoets

In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Gelderland

Plangebied: Kemperbergerweg 67, Arnhem

Opsteller F. A. van Meurs

Natuurtoets

In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Gelderland

Ondertitel	Plangebied: Kemperbergerweg 67, Arnhem
Opsteller	F. A. van Meurs
Datum	17-07-2017
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20170426v01
Aantal pagina's	64
Opdrachtgever	Kubiek Ruimtelijke Plannen
Contactpersoon	U. Yntema
Collegiale toets	L. Boon
Wijze van citeren	Meurs, F. A. van, 2017. Natuurtoets. In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Gelderland. Plangebied: Kemperbergerweg 67, Arnhem. Rapportkenmerk ER20170426v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2017

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.
Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding....5
1.1 Aanleiding....5
1.2 Doel....5
1.3 Leeswijzer....5
2 Toelichting onderzoekskader....7
2.1 Wet natuurbescherming....7
2.2 Omgevingsverordening Gelderland....8
3 Omschrijving plangebied....11
3.1 Algemeen....11
3.2 Beschrijving....12
3.3 Voorgenomen ontwikkelingen....14
3.4 Planning....15
4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden....17
4.1 Wet natuurbescherming....17
4.2 Omgevingsverordening Gelderland....27
5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten....31
5.1 Algemeen....31
5.2 Soorten Vogelrichtlijn....32
5.3 Soorten Habitatrichtlijn....37
5.4 Nationaal beschermde soorten....41
6 Conclusies en aanbevelingen....49
6.1 Beschermde gebieden....49
6.2 Beschermde soorten....49
6.3 Aanbevelingen....53
7 Geraadpleegde bronnen....55
7.1 Literatuur....55
7.2 Internet....56
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied....59

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Kubiek Ruimtelijke Plannen heeft Ecoresult B.V. een natuurtoets uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Kemperbergerweg 67, Arnhem. De aanleiding is dat het plangebied herontwikkeld wordt. Hiertoe wordt de bestaande bebouwing gesloopt en delen van de beplanting gekapt (zie verder hoofdstuk 3.2). Deze werkzaamheden kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze natuurtoets zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld dient te worden.

1.2 Doel

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de geplande werkzaamheden kunnen leiden tot:

- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of een negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogel gebieden). In het kader van de Omgevingsverordening Gelderland.

1.3 Leeswijzer

In deze rapportage wordt allereerst het kader beschreven waar aan getoetst wordt. Vervolgens wordt het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten beschreven en beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samengevat en wordt

(indien van toepassing) geadviseerd welk aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het plangebied ten tijde van het oriënterend veldbezoek.

2 Toelichting onderzoekskader

2.1 Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet[1]. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie Tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als "andere soorten"). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen[2].

1 www.rvo.nl
2 Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

2.2 Omgevingsverordening Gelderland

In de Omgevingsverordening Gelderland zijn het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Groene Ontwikkelingszones (GO) vastgelegd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van groene

gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het NNN wordt beschermd via het planologisch kader. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het "nee, tenzij" principe en is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken' van het NNN.

De Groene Ontwikkelingszone (GO) bestaat uit gebieden met andere bestemmingen dan natuur binnen de begrenzing van het GNN alsmede weidevogelgebieden en rustgebieden voor winterganzen. De Groene Ontwikkelingszone is ruimtelijk verweven met het GNN en hangt daar functioneel mee samen. In de Groene Ontwikkelingszone wordt ingezet op versterking van de samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden.

Naast het NNN kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als "bijzondere provinciale natuurgebieden" of "bijzondere provinciale landschappen". Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van belangrijke weidevogelgebieden. Het NNN kent geen uniform beschermingsregime. Iedere provincie kan een eigen invulling geven aan bijvoorbeeld compensatie. Het beschermingsregime van overige op provinciaal niveau beschermde gebieden kan sterk verschillen tussen provincies.

3 Omschrijving plangebied

3.1 Algemeen

Het plangebied is gelegen aan de Kemperbergerweg 67, te Arnhem, gemeente Arnhem, provincie Gelderland (Afbeelding 1).

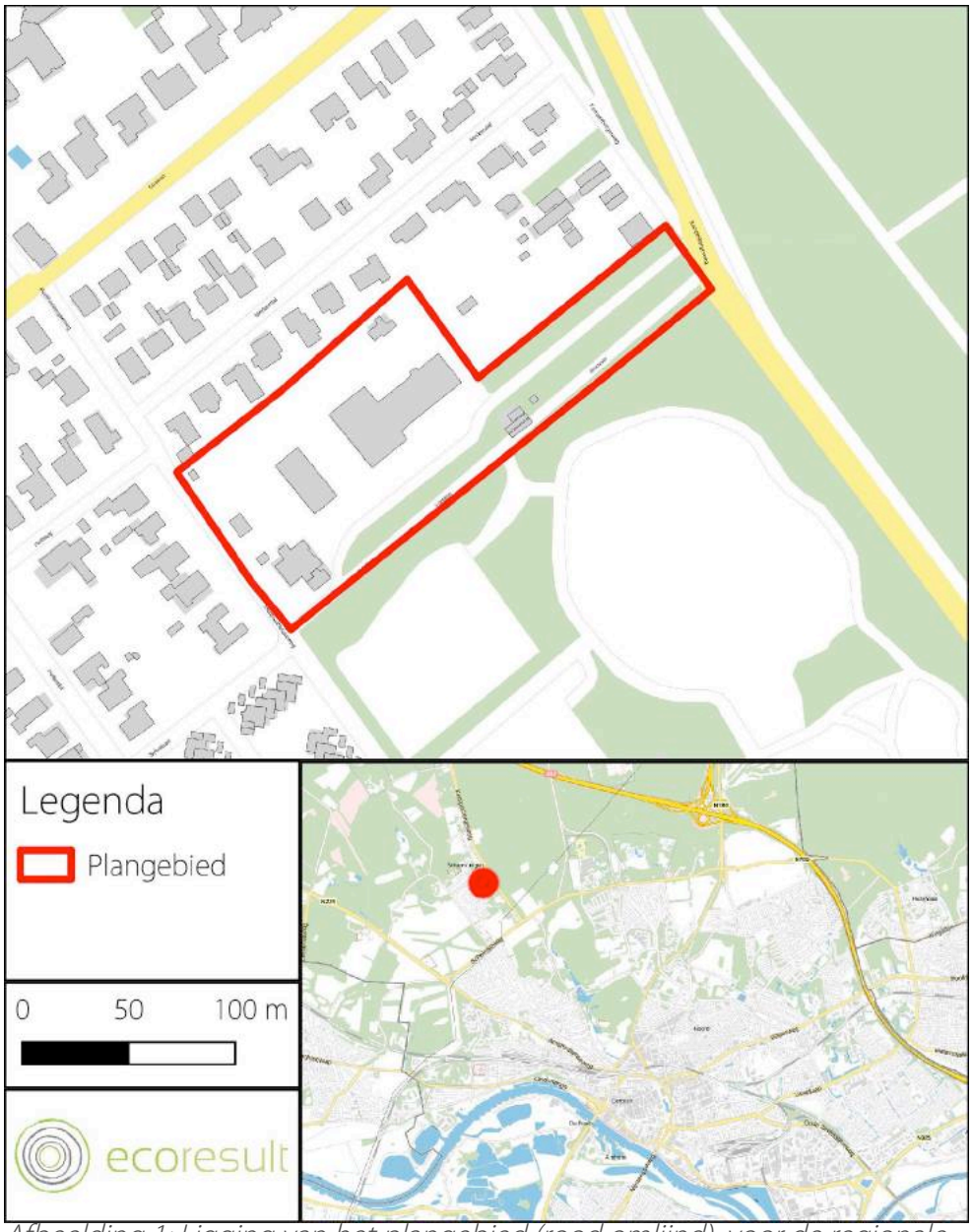

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd), voor de regionale ligging, zie kaartinzet rechtsonder. Bron: PDOK

3.2 Beschrijving

- Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de Sylvalaan, met ten zuiden ervan Landgoed Menthenberg, aan de westzijde door de Menthenbergseweg, aan de oostzijde door de Kemperbergseweg en aan de noordzijde door de bebouwing langs de Merkendal.
- Het plangebied maakt van oudsher deel uit van Landgoed Menthenberg (voorheen Bakenberg), een van oorsprong 17e eeuwse buitenplaats. Vanaf het einde van de 19e eeuw is het landgoed in fasen opgedeeld, waarna hier bebouwing en privéterreinen ontwikkeld werden.
- Oppervlakte van het plangebied bedraagt 1,7 hectare.
- Het plangebied is globaal op te delen in vijf deelgebieden[3]. Voor de overzichtelijkheid wordt verder in deze rapportage deze indeling aangehouden:
    1. Sylvahoeve, bouwjaar 1915[4], met de bijbehorende tuin en een glazen kas (gemeentelijk monument). Kelders zijn voor zover kon worden vastgesteld afwezig. De gevels van de (bewoonde) villa zijn bepleisterd met geel pleisterwerk. Het gebouw is – visueel – in nette staat. Rondom de villa is een keurig onderhouden gazon aanwezig. In het noordelijk deel van het Deelgebied 1 zijn twee betonnen vijvers aanwezig. Deze zijn nagenoeg gevuld met bladafval.
    2. Twee bewoonde voormalige kantoorpanden met laboratoria van het voormalige Rijksinstituut voor Natuurbeheer (bouwjaar: na 1970) met omliggende tuin en deels verhard terrein. Kelders zijn voor zover kon worden vastgesteld afwezig. Eén kantoorpand is opgetrokken uit baksteen en betonnen platen. Spouwmuren zijn aanwezig. Deze zijn grotendeels niet nageïsoleerd. Op regelmatige afstand zijn in deze buitengevel kleine gaten gezaagd. Het andere kantoorpand heeft kunststof gevels. Hierin zijn gaten geslagen, achter deze kunststof platen is isolatiemateriaal zichtbaar. De kantoorpanden hebben platte daken met bitumen dakbedekking.
    3. Bosgebied.
    4. Sylvalaan met bomen, een trafogebouw, een schuurtje en een fietsenstalling (bouwperiode jaren 70). Het trafostation is opgetrokken uit baksteen en is voorzien van open stootvoegen die toegang bieden tot een spouwmuur. De schuur meet 3x3 meter en is opgetrokken uit baksteen met een enkele muur. Een vloer in dit gebouw is afwezig. In de schuur zijn meerdere gaten aanwezig. De fietsenstalling achter het trafogebouw bestaat uit een staalconstructie met een afdak.

3 Gebiedsvisie RIN Locatie Arnhem
4 https://bagviewer.kadaster.nl/

5. Opgaand groen, met in het oostelijk gedeelte een houten bewoond chalet. Het houten chalet (hoogte 3 meter) is volledig opgetrokken uit hout, met een bitumen dakbedekking. Spleten, kieren en gaten zijn afwezig.

Afbeelding 2: Landschappelijke eenheden binnen het plangebied.
Bron: Gebiedsvisie RIN Locatie Arnhem

- Beplanting bestaat uit diverse boomsoorten met forse omtrekken en hoogten tot tenminste 15 meter (onder meer linde, berk, zomereik, beuk, conifeer, (noorse) esdoorn, kastanje, robinia, lariks, fijnspar, douglasspar), een kruidenvegetatie bestaande uit bossoorten (zoals rhododendron, klimop, gele anemoon, bosanemoon, gevlekte dovenetel, boshyacint, lelietje van dalen) Op enkele plekken is gazon aanwezig, dat verwaarloosd en nauwelijks herkenbaar is.
- Verharding bestaat uit asfalt en tegels rondom de kantoorpanden en een verharde weg tussen de Kemperbergerweg en de kantoorpanden.
- In het plangebied zijn straatlantaarns aanwezig, deze zijn volledig overwoekerd.
- Het plangebied is deels omheind. In het hekwerk zijn gaten aanwezig.
- Open water is enkel aanwezig in het noordelijk deel van Deelgebied 1 in de vorm van twee betonnen bakken die fungeren als poel.

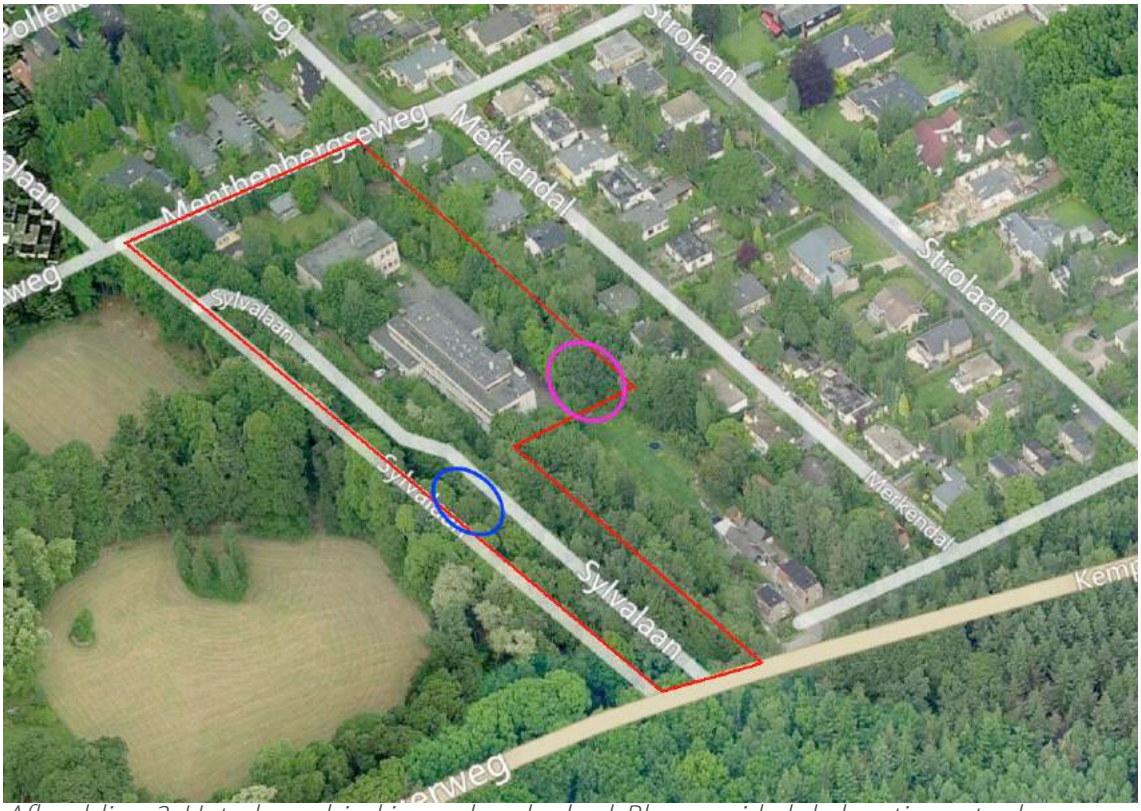

Afbeelding 3: Het plangebied is rood omkaderd. Blauwe cirkel de locatie met schuur, trafogebouw en fietsenstalling. Paarse cirkel de locatie van het chalet. Weergegeven op een foto in vogelvucht, fotoperspectief vanuit het oosten. Bron foto: https://www.bing.com/maps/

Zie bijlage 1 voor een foto-impressie van het plangebied.

3.3 Voorgenomen ontwikkelingen

De voorgenomen ontwikkelingen betreft herontwikkeling van het plangebied[5]. Hiervoor wordt het bestemmingsplan gewijzigd.

- De Sylvahoeve en de tuin (zone 1 op Afbeelding 2) worden gerestaureerd, waarbij de tuin een landschappelijke eenheid wordt. Ontsluiting via een nieuwe toegangsweg vindt plaats naar de Menthenbergseweg. Details zijn niet beschikbaar.
- De kantoorbebouwing met laboratoria (zone 2 op Afbeelding 2) worden gesloopt. Terplaatse van de vrijgekomen grond worden appartementen en/of grondgebonden woningen gebouwd. Uitgangspunt van de planontwikkeling is wonen in een bosachtige omgeving. Ontsluiting vindt in principe plaats naar de Menthenbergseweg. De bebouwing wordt landschappelijk ingepast.

5 Bron: Gebiedsvisie, 2014

- In het bosgebied (zone 3 op Afbeelding 2) is beperkte bebouwing (zonder particuliere tuinen) mogelijk. Behoud van waardevolle bomen is het uitgangspunt.
- Beperkte bebouwing in zone 4 op Afbeelding 2 aan de randen is hier mogelijk met een groene overgang tussen de woningen en de Sylvalaan.
- Zone 5 behoudt het afschermende karakter naar de aangrenzende woningen en tuinen. Hier vinden geen ontwikkelingen plaats, dan groenaanleg en onderhoud.

3.4 Planning

De exacte planning van de voorgenomen activiteiten is op dit moment nog niet bekend.

4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

4.1 Wet natuurbescherming

4.1.1 Natura 2000

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied. Het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Veluwe, gelegen 20 meter ten oosten van het plangebied[6], zie Afbeelding 4. Gezien de aard van de voorgenomen ontwikkeling en de afstand van andere Natura 2000-gebieden tot het plangebied hoeft alleen rekening gehouden te worden met de doelstellingen van dit Natura 2000-gebied.

Afbeelding 4: Natura 2000-gebied De Veluwe (groen) nabij het plangebied (zwarte cirkel). Kaartbron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natura2000

De Veluwe maakt deel uit van een stuwwallenlandschap met heiden, vennen, aaneengesloten loof- en naaldbossen en stuifzanden. Langs de randen komen beekdalen voor. Het gebied wordt gekenmerkt door grote hoogteverschillen. De Veluwe is van groot belang voor een groot aantal dier- en plantensoorten van voedselarme milieus.. De totale oppervlakte van dit Natura 2000-gebied bedraagt

6 https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc03 en http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natura2000

91.200 ha.

Ieder Natura 2000-gebied kent enkele kernopgaven die nader uitgewerkt worden door de aanwijzing van specifieke doelen. De kernopgaven zijn niet opgenomen in het aanwijsbesluit van het Natura 2000-gebied, maar worden genoemd in het zogeheten doelendocument Natura 2000[7]. De kernopgaven stellen prioriteiten en geven overeenkomsten en verschillen aan tussen landschappen. De kernopgaven voor het complete Natura 2000-gebied Veluwe zijn weergegeven in Tabel 2.

Kernopgaven		
5.01	Waterplanten	Verbetering waterkwaliteit en morfodynamiek, inclusief toestroom van grondwater, t.b.v. beken en riviertjes met waterplanten (waterranonkels) H3260_A en soorten als drijvende waterweegbree H1831.
6.03	Zure vennen	Kwaliteitsverbetering van zure vennen H3160.
6.04	Veentjes	Kwaliteitsverbetering van actieve hoogvenen (heideveentjes) *H7110_B in heideterreinen en bossen.
6.08	Structuurrijke droge heiden	Vergroting areaal stuifzandheiden met struikhei H2310, binnenlandse kraaiheibegroeiingen H2320, droge heiden H4030 en zandverstuivingen H2330 én verbeteren van de kwaliteit door vergroting van de variatie in structuur en ontwikkeling van geleidelijke overgangen met bos, mede t.b.v. vogelsoorten als duinpieper A255, korhoen A107, nachtzwaluw A224, draaihals A233 en tapuit A277.
6.09	Intern verbinden	Verbinden heide- en stuifzandencomplexen met oog op fauna.
6.12	Stuifzandlandschappen	Vergroting areaal gevarieerde zandverstuivingen H2330 met overgangen naar droge heiden en open bossen: Veluwe (57), Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen (131), Drents-Friese Wold & Leggelderveld (27). Mede als leefgebied van de draaihals A233, tapuit A277, duinpieper A255 en nachtzwaluw A224.
6.13	Oude eikenbossen	Behoud areaal oude eikenbossen (H9190, m.n. strubbebossen) en verbeteren kwaliteit, ook als habitat voor vliegend hert H1083.

Tabel 2: Kernopgaven van het Natura 2000-gebied Veluwe. Bron: Essentietabel Veluwe. https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=6&id=n2k57&topic=doelstelling

Deze algemene kernopgaven zijn vertaald naar concrete doelen. Hierdoor zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor 18 habitattypen, 7 habitatsoorten en 10 vogelsoorten met een instandhoudingsdoel als broedvogel, zie Tabel 3 voor het volledige overzicht inclusief uitbreidings-, verbeter- of behouddoelstelling.

7 Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2006

Instandhoudingsdoelstellingen									
		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven	
Habitattypen									
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	--	>	>				6.08	6.09
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	-	=	=				6.08	6.09
H2330	Zandverstuivingen	--	>	>				6.08	6.09
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	=	=					
H3160	Zure vennen	-	=	>				6.03,W	
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	-	>	>				5.01,W	
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	>	>				6.09	
H4030	Droge heiden	--	>	>				6.08	6.09
H5130	Jeneverbesstruwelen	-	=	>				6.09	
H6230	*Heischrale graslanden	--	>	>				6.09	
H6410	Blauwgraslanden	--	>	>					
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)	--	>	>				6.04,W	
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	--	=	=					
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	>	>					
H7230	Kalkmoerassen	--	=	=					
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	-	>	>					
H9190	Oude eikenbossen	-	>	>				6.13	
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	>					
Habitatsoorten									
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>				
H1083	Vliegend hert	-	>	>	>			6.13	
H1096	Beekprik	--	>	>	>				
H1163	Rivierdonderpad	-	>	=	>				
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=				
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=				
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=			5.01, W	
Broedvogels									
A072	Wespendief	+	=	=			100		
A224	Nachtzwaluw	-	=	=			610	6.08	6.12
A229	IJsvogel	+	=	=			30		
A233	Draaihals	--	>	>			(her)vestiging	6.08	6.12
A236	Zwarte Specht	+	=	=			400		
A246	Boomleeuwerik	+	=	=			2.400		
A255	Duinpieper	--	>	>			(her)vestiging	6.08	6.12
A276	Roodborsttapuit	+	=	=			1100		
A277	Tapuit	--	>	>			100	6.08	6.12
A338	Grauwe Klauwier	--	>	>			40		

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
%	Sense of urgency: beheeropgave
%	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Tabel 3: Instandhoudingsdoelstellingen voor de habitattypen en -soorten.

Eén kwalificerend habitattype komt grenzend aan het plangebied voor, zie Afbeelding 5. Dit betreft H9120 Beuken-eikenbossen met hulst[8]. Voor dit habitattype levert de Veluwe een belangrijke bijdrage binnen het Natura 2000-netwerk[9]. Belangrijkste knelpunt voor dit habitattype is vermesting en verzuring als gevolg van stikstofdepositie. Op grotere afstand, van tenminste 800 meter, al dan niet met tussenliggende bebouwing en bossen liggen gebieden met het habitattype H4030 Droge heiden en H9190 Oude eikenbossen.

Afbeelding 5: Ligging habitattypen van het Natura 2000-gebied De Veluwe nabij het plangebied. Toelichting:

Donkergroen: H9120 Beuken-eikenbossen met hulst
Roze: H4030 Droge heiden
Bruingroen: H9190 Oude eikenbossen.
Zwart omcirkeld: plangebied.

Kaartbron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natura2000

4.1.1.1 Analyse verstoringsvormen

Hieronder wordt gekeken of er (significant) negatieve effecten te verwachten zijn van de voorgenomen ingreep die hier getoetst wordt. Een handig hulpmiddel daarbij is de effectenindicator van het Ministerie van Economische Zaken[10], zie Afbeelding 6. De effectenindicator geeft per Natura 2000-gebied en per activiteit weer of de betreffende instandhoudingsdoelen hiervoor gevoelig zijn, alsook welk soort storingsfactoren te verwachten zijn waar negatieve effecten door kunnen ontstaan. De

8 http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natura2000
9 Anon., 2016b, blz. 92
10 www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx

voorgenomen ingreep kan op verschillende manieren invloed uitoefenen op de instandhoudingsdoelen. Dit kan in de aanlegfase zijn alsook na de inrichting. Verstoring tijdens de aanlegfase kan bijvoorbeeld zijn verstoring door geluid (sloop-, kap-, hei- en bouwwerkzaamheden), verstoring door trillingen (als gevolg van heiwerkzaamheden), optische verstoring (bijv. verkeersbewegingen) of verontreiniging (door uitstoot van verontreinigende stoffen als stof, uitlaatgassen).

Afbeelding 6: Effectenindicator Natura 2000-gebied Veluwe voor de activiteit "Bouwen". Bron: https://www.synbiosys.alterra.nl/ natura2000/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1

4.1.1.2 Uitwerking Verstoringsindicatoren

4.1.1.2.1 Effectenbeoordeling kernopgaven

De planontwikkeling heeft geen effecten op de kernopgaven. De openheid, rust en donkerte blijven

behouden binnen het Natura 2000-gebied. Het betreft planontwikkeling buiten het Natura 2000-gebied aan de rand van de bebouwde kom, met tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied gelegen een doorgaande verkeersweg, waardoor er reeds sprake is van achtergrondlawaai, verstoring door menselijke activiteiten en verlichting.

4.1.1.3 Effectenbeoordeling habitattypen

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natura 2000-gebied Veluwe. Beschermde habitattypen zijn derhalve afwezig. Het plangebied is gelegen aan de rand van en buiten het Natura 2000-gebied, Van oppervlakteverlies en versnippering van beschermde habitattypen is dus geen enkele sprake.

Stikstofdepositie leidt tot een verandering in vegetatie en via onder meer voedselrelaties tot schadelijke effecten op kwalificerende habitatsoorten. Het is een belangrijke oorzaak in de achteruitgang van de soortenrijkdom. De grootste bron van verzuring is de neerslag van ammoniak in de bodem. Ammoniak is afkomstig uit de agrarische sector. De overige bronnen van stikstofdepositie zijn onder andere verkeer, industrie en energieopwekking. Effecten van verzuring zijn een verhoogde productie van biomassa in de ondergroei en in de boomlaag, en een daarmee gepaard gaande verarming van de soortenrijkdom.
De gemiddelde achtergronddepositie[11] van stikstof in de kilometerhokken waarbinnen het plangebied en het aangrenzende Natura 2000-gebied Veluwe zijn gelegen bedroeg in 2016 2.292 mol/ha/jaar[12]. De kritische depositiewaarde[13] voor het aangrenzende (voor stikstofdepositie gevoelige) habitattype H9120 Beuken-eikenbossen met hulst bedraagt 1.429 mol/ha/jaar[14] [15]. De kritische depositiewaarde voor het habitattype H4030 Droge heide en H9190 Oude eikenbossen bedraagt 1.071 mol/ha/jaar[16]. Beide habitatten zijn zeer gevoelig voor stikstofdepositie, waarvan de KDW thans ruim wordt overschreden. Indien de KDW wordt overschreden is er sprake van overbelasting van de habitattypen[17]. Voor de toekomst zijn de prognoses ter plaatse van het plangebied en naastgelegen Natura 2000-gebied Veluwe gunstig. Voorzien wordt een gemiddelde depositie van 1.700 mol/ha/jaar stikstof in 2030 (maar nog steeds boven de kritische depositiewaarde voor alle drie nabijgelegen habitattypen). Gelet op de gemiddelde achtergrondwaarden van tenminste 2.292 mol/ha/jaar binnen het

11 De heersende depositie als gevolg van het totaal van bijdragen van alle emissiebronnen exclusief de bijdrage van de bronnen van de activiteit waarvoor een aanvraag of melding wordt ingediend (Bron: pas.bij12.nl/begrippen).
12 http://geodata.rivm.nl/gcn/
13 De kritische depositiewaarde kan gezien worden als een drempel waarboven schadelijke effecten op de voorkomende flora en fauna en habitats optreden.
14 Van Dobben & Van Hinsberg, 2008.
15 https://calculator.aerius.nl/calculator/#
16 https://calculator.aerius.nl/calculator/#
17 http://pas.natura2000.nl/pages/veelgestelde-vragen.aspx

aangrenzende Natura 2000-gebied Veluwe zal de toename van stikstofdepositie mogelijk schadelijke effecten hebben op het Natura 2000-gebied Veluwe. Daarbij moet in aanmerking worden genomen dat de depositiewaarden in de Veluwe vooral onder druk staan als gevolg van uitstoot vanuit de naastgelegen steden en snelwegen. Er is dus sprake van cumulatie van effecten vanuit meerdere bronnen. Aanvullend onderzoek middels een berekening van de depositie van stikstof middels het gebruik van Aerius Calculator[18] is noodzakelijk om te bepalen of schadelijke effecten optreden door de activiteiten en of een vergunning van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

De herontwikkeling van het plangebied en het toekomstige gebruik zal geen verontreiniging door andere gebiedsvreemde stoffen veroorzaken en geen verstoring door mechanische effecten. Van enige mate van optische verstoring is ook geen sprake. Uitgangspunt van de planontwikkeling is wonen in een bosachtige omgeving. Ontsluiting vindt in principe plaats naar de Menthenbergseweg, en niet naar de Kemperbergerweg, welke is gelegen langs het Natura 2000-gebied Veluwe. De bebouwing wordt bovendien landschappelijk ingepast.

Bovenstaande maakt dat, in combinatie met de ruime afstand van de voorkomende habitattypen tot het plangebied, significant schadelijke effecten daarom niet uitgesloten zijn. Aanvullend onderzoek is nodig middels een Aerius-berekening.

4.1.1.4 Effectenbeoordeling habitatrichtlijn-doelsoorten en (niet-)broedvogels

4.1.1.4.1 Habitatrichtlijn-doelsoorten

De zeggekorfslak komt momenteel met een populatie van zeker enkele honderden dieren voor in een verland petgat in 't Ondiepe, aan de zuidkant van het Natura 2000-gebied (Provincie Zuid-Holland, 2015). Gezien de aard van de voorgenomen activiteit (geen verandering in hydrologie, waterkwaliteit etc.) en de grote afstand tot (meerdere kilometers) zijn significant negatieve effecten op voorhand uit te sluiten.

De platte schijfhoren is met name gevoelig voor een te hoge voedselrijkdom. Deze soort is niet bekend uit de ruime omgeving (<1 km) van het plangebied (Provincie Zuid-Holland, 2015). Gezien de aard van de voorgenomen activiteit, zijn significant negatieve effecten op voorhand uit te sluiten. De voedselrijkdom zal niet toenemen door de activiteit. De hydrologie zal niet veranderen en van oppervlakteverlies of versnippering is ook geen sprake.

18 https://www.aerius.nl/nl/over-aerius/producten/calculator

Van de gestreepte waterroofkever zijn geen waarnemingen bekend uit de ruime omgeving van het plangebied. Locaties voor verbetering en uitbreiding leefgebied liggen ook niet in de nabijheid van het plangebied (Provincie Zuid-Holland, 2015). Er is echter wel helder water met een goed ontwikkelde oevervegetatie aanwezig ten westen van het plangebied. Maar net als bij de vorige watergebonden soorten is het gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand en de ruim voorhanden alternatieven uit te sluiten dat de gestreepte waterroofkever significant negatief beïnvloed wordt door de voorgenomen activiteit.

Voor de vissoorten beekprik en rivierdonderpad zijn significant negatieve effecten op voorhand uit te sluiten. Stromende beken en andere open watergangen zijn binnen en grenzend aan het plangebied afwezig, waardoor habitat voor deze soort binnen en grenzend aan het plangebied afwezig is. Poelen zoals in het plangebied aanwezig, zijn voor de beide soorten ongeschikt.

Voor de gevlekte witsnuitlibel zijn significant negatieve effecten op voorhand uit te sluiten. Laagveenmoerassen, vegetatierijke vennen en duinplassen zijn binnen en grenzend aan het plangebied afwezig, waardoor habitat voor deze soort binnen en grenzend aan het plangebied afwezig is.

Voor kamsalamander ontbreekt in het plangebied thans geschikt habitat (heldere voortplantingswateren en sterk verruigd gazon). De soort is in het plangebied aanwezig geweest[19], maar door de verwaarlozing van de poelen is de soort thans afwezig, zie ook paragraaf 5.3.2.2.

De Veluwe is aangewezen voor meervleermuis vanwege de overwinteringsfuncties die het gebied herbergt. Vanwege de grote afstand tot kanalen, rivieren en vaarten is aanwezigheid van meervleermuis in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten. De soort overwintert bovendien vooral in ondergrondse ruimten zoals ijskelders, kelders en bunkers[20]. Deze zijn in het plangebied afwezig. Dichtstbijzijnde overwinteringslocatie van meervleermuis in de Veluwe is militair complex Klein Heidekamp op 2 km ten noordoosten van het plangebied.

De Veluwe is het belangrijkste kerngebied van het vliegend hert in Nederland[21]. Meer dan de helft van de waarnemingen van het vliegend hert in Nederland is afkomstig van de Veluwe. Het vliegend hert

19 Boddeke e.a., 2008
20 Zie ook Bijlagen Beheerplan Veluwe, blz. 10.
21 Zie ook Bijlagen Beheerplan Veluwe.

komt voor in relatief open, oude eikenbossen, houtwallen, holle wegen en ook in oude eikenhouten bielzen. Het vliegend hert is vrijwel beperkt tot inheemse eiken zoals de zomer- en wintereik. De larven leven in stobben en houtige delen die in contact staan met de bodem van oude eiken die aan het wegrotten zijn. De verspreiding van vliegend hert in de Veluwe is vrij goed bekend. Het zwaartepunt van de populatie vliegend hert ligt in het gebied tussen Apeldoorn, Uddel, Nunspeet en Epe. Daarbuiten zijn veel geïsoleerde populaties bekend, maar niet binnen en in de nabijheid van het plangebied[22], zie Afbeelding 7. Hierdoor is de aanwezigheid van vliegend hert in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

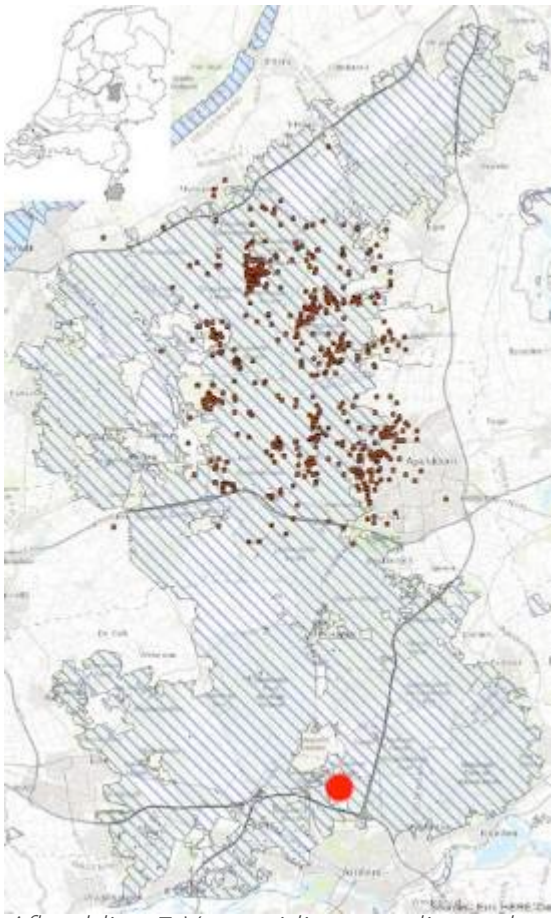

Afbeelding 7: Verspreiding van vliegend hert in de Veluwe. Het plangebied (rode stip) ligt buiten het bekende verspreidingsgebied. Bron: https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=23507

De planontwikkeling en het toekomstig gebruik van het plangebied zullen op geen van de habitatsoorten een tijdelijke of permanente (significant) negatieve invloed hebben. Op basis hiervan is

22 Artikel 05-06-2017 in Nature Today: Veluws vliegend hert vooral een stadssoort? Door EIS Kenniscentrum Insecten. https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=23507

het uitgesloten dat er significant negatieve effecten op zullen treden op de instandhoudingsdoelen van de habitatsoorten.

4.1.1.4.2 Broedvogels

Opgave van het Natura 2000-gebied Veluwe voor de broedvogels wespendief, nachtzwaluw, ijsvogel, zwarte specht, boomleeuwerik en roodborsttapuit is het behoud van de omvang en de kwaliteit leefgebied voor de betreffende populatie in het Natura 2000-gebied Veluwe.
Opgave van het Natura 2000-gebied Veluwe voor de broedvogels draaihals, duinpieper, tapuit en grauwe klauwier is het uitbreiden van de omvang en de kwaliteit leefgebied voor de betreffende populatie in het Natura 2000-gebied Veluwe.
Het plangebied is ongeschikt vanwege het ontbreken van geschikt habitat ongeschikt voor ijsvogel. Grote boomnesten ontbreken in het plangebied, waardoor nesten van wespendief afwezig zijn. Stuifzanden en heiden ontbreken in het plangebied. Het plangebied is bovendien sterk verruigd, waardoor geschikt habitat voor boomleeuwerik, draaihals, duinpieper en tapuit afwezig is[23].
Het plangebied is ongeschikt voor de grauwe klauwier. Geschikt broedhabitat (structuurrijke heide- en veengebieden[24]) ontbreken.
Het plangebied is ongeschikt voor de nachtzwaluw. Geschikt broedhabitat (deels dichtgegroeide zandverstuivingen met een niet-vergraste bodem en halfopen terreinen op schrale, zandige bodems: boomheiden, heidevelden met boomgroepen of vliegdennen, kapvlakten en brandvlakten) ontbreekt binnen het plangebied.
Het plangebied is ongeschikt voor de roodborsttapuit. Geschikt broedhabitat (landschappen met ruigtevegetaties en verspreide opslag van struiken of bomen) ontbreekt binnen het plangebied.

Het plangebied is potentieel geschikt voor zwarte specht, een echte bossoort. De soort komt ook grenzend aan het plangebied voor. De soort prefereert naaldhout (aanwezig binnen het plangebied) als foerageergebied en het gebied grenzend aan het plangebied maakt deel uit van primair leefgebied van zwarte specht. In het plangebied zijn voor zwarte specht geschikt broedhabitat aanwezig (beuk, Amerikaanse eik en grove den).
Gezien de aard van de voorgenomen ontwikkeling (sloop, kap en nieuwbouw en de afstand (>100m) tot het primair leefgebied van de soort zijn (significant) negatieve effecten op voorhand niet uit te sluiten. Landelijk is een significante afname van de broedvogeltrend waargenomen van minder dan 5%. De Staat van Instandhouding van de Zwarte Specht als broedvogel in Nederland is matig ongunstig[25].

23 Sierdsema et al, 2008.
24 https://www.sovon.nl/nl/soort/15150
25 https://www.sovon.nl/nl/soort/8630

Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van zwarte specht in het plangebied is noodzakelijk. Op basis van dit aanvullend onderzoek kan worden bepaald of significant schadelijke effecten optreden voor de behoudsdoelstelling voor deze soort. Dit onderzoek dient te bestaan uit tenminste 3 onderzoeken tijdens het broedseizoen van zwarte specht (1 maart t/m 20 juni). Conform BMP-Z, het broedvogelmonitoringprogramma waaronder zwarte specht valt is 2 tot 6 bezoeken noodzakelijk[26].

4.1.1.5 Samenvatting

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natura 2000-gebied Veluwe, het grenst er direct aan. In het plangebied en rondom het plangebied komen geen kwalificerende habitattypen voor het Natura 2000-gebied voor. Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen voor habitattypen voor de Veluwe kan op basis van voorliggende informatie op voorhand niet worden uitgesloten. Schadelijke effecten door stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Veluwe kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek middels een Aerius-berekening is nodig.
Significant schadelijke effecten op instandhouding van de als aangewezen broedvogel gekenmerkte zwarte specht kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van zwarte specht in het plangebied is nodig middels de uitvoering van drie veldbezoeken in de periode maart tot en met juni.

De overige aangewezen habitatsoorten en vogelsoorten komen óf niet voor in en rondom het plangebied, óf maken geen gebruik van het gebied als overwinterings-, opgroei- of voortplantingsplaats. Hierdoor zijn significant negatieve effecten voor de overige habitatsoorten en vogelsoorten uitgesloten.

4.2 Omgevingsverordening Gelderland

4.2.1 Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied maakt geen deel uit van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het meest dichtstbijzijnde onderdeel van het GNN is Landgoed Menthenberg. Deze ligt direct ten zuiden van het plangebied. Landgoed Schaarsbergen (ook onderdeel van het GNN) ligt ten noordoosten van het plangebied, op een afstand van 10 tot 20 meter[27] (Afbeelding 8).

26 https://www.sovon.nl/nl/content/bmp-z-broedvogel-monitoring-project-zeldzame-soorten
27 https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc03

Afbeelding 8: Natuurbeheertypen van het GNN nabij het plangebied. Toelichting:
Matgroen: N16.01 Droog bos met productie
Lichtmatgroen: N12.05 Kruiden- of faunarijke akker
Oranjeroze: N17.03 Park- of stinzenbos
Heldergroen: N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos
Oranjeroze gearceerd: L02.02 Historisch bouwwerk en erf
Rood omkaderd: plangebied.

Kaartbron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natuurbeheerplan

De beide gebieden hebben het beheertype N16.01 Droog bos met productie[28]. De planontwikkeling vindt niet plaats binnen het GNN. De Omgevingsverordening Gelderland kent geen bepalingen ten aanzien van externe werking op het GNN[29]. Alleen wanneer sprake is van een bestemmingswijziging binnen de begrenzing van het GNN zijn de bepalingen uit de Omgevingsverordening Gelderland van toepassing. Aangezien het plangebied buiten de begrenzing van het GNN ligt, is nadere toetsing aan de Omgevingsverordening Gelderland voor het aspect GNN niet noodzakelijk.

4.2.2 Groene ontwikkelingszone

In de Groene Ontwikkelingszone wordt ingezet op versterking van de samenhang tussen inliggende en

28 http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natuurbeheerplan
29 Zie hiervoor ook Artikel 2.7 lid 1 van de Omgevingsverordening Gelderland.

aangrenzende natuurgebieden. Dichtstbijzijnde Groene Ontwikkelingszone (GO) ligt direct aan de oostzijde van het plangebied. Het betreft de Kemperbergerweg, tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied Veluwe[30], zie Afbeelding 9.

De ontwikkelingsdoelen voor natuur en landschap in de GO binnen Deelgebied 143 waar het plangebied en de directe omgeving deel van uitmaken, zijn[31]:

- ontwikkeling en handhaven bos- en natuurrijk karakter en samenhang in het bijzonder van de ontginningen: singels, ruigteranden en bosranden en -zomen;
- vermindering barrièrewerking A12, A50, N224, N310, N311, N783, N785, N803 en spoorlijn; ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden;
- ontwikkeling biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën;
- ontwikkeling landgoederen en hun cultuurhistorische patronen;
- ontwikkeling overige cultuurhistorische patronen en beheersvormen.

De planontwikkeling vindt niet plaats binnen het GO. De Omgevingsverordening Gelderland kent geen bepalingen ten aanzien van externe werking op het GO[32]. Alleen wanneer sprake is van een bestemmingswijziging binnen de begrenzing van het GO zijn de bepalingen uit de Omgevingsverordening Gelderland van toepassing. Aangezien het plangebied buiten de begrenzing van het GNN ligt, is nadere toetsing aan de Omgevingsverordening Gelderland voor het aspect GO niet noodzakelijk.

Afbeelding 9: Ligging van het plangebied (rood omkaderd ten opzichte van het Natura 2000-gebied Veluwe, het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone. Kaartbron: Omgevingsverordening Gelderland 2016.

30 https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc03
31 http://geopub.prvgld.nl/dataset/POVE_B_Kernkwal_deelgeb/109865.html
32 Zie hiervoor ook Artikel 2.7 lid 2 van de Omgevingsverordening Gelderland.

5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

5.1 Algemeen

Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 28-04-2017 door F. A. van Meurs, ecologisch deskundige[33] bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied is – daar waar nodig – met hulp van een verrekijker onderzocht.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is geraadpleegd om een indruk te krijgen over de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. De gepresenteerde NDFF-waarnemignen zijn maximaal 5 jaar oud.

Als extra naslagwerk m.b.t. het voorkomen van beschermde flora en fauna in en rond het plangebied zijn de volgende rapporten gebruikt. Deze rapportages beschrijven een groter gebied, waarbinnen het plangebied is gelegen:

- Boddeke, P.H.N., D. Emond & M. van der Valk, 2008. Beoordeling beschermde soorten RIN-locatie, Kemperbergerweg 67 te Arnhem. Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet. Rapport nr. 06-057. Culemborg
- Valk, M. van der, 2008. Vleermuizen op de RIN-locatie, Kemperbergerweg 67 te Arnhem. Aanvullend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. Rapport nr. 06-186. Culemborg.

Onderzoeksgegevens mogen voor soorten die onder artikel 3.1 en 3.5 van de wet vallen (beschermingsregime Vogel- en Habitatrichtlijn), maximaal 3 jaar oud zijn, tenzij het plangebied in de tussentijd wezenlijk veranderd is[34]. Voor soorten die vallen onder artikel 3.10 (beschermingsregime Nationaal beschermde soorten) geldt een periode van maximaal 3[35] tot 5 jaar, tenzij het plangebied in de tussentijd wezenlijk veranderd is. Deze onderzoeksresultaten zijn 9 jaar oud en derhalve niet meer geldig. Toch geven de gegevens een goede indruk van de potenties van het plangebied, omdat de

33 Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true

34 Zie bijvoorbeeld Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis: http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare

35 Zie bijvoorbeeld Soortenstandaard Das: http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare

inrichting van het plangebied niet wezenlijk is veranderd.

Voor zover bekend zijn andere bronnen met relevante informatie afwezig.

Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

5.2 Soorten Vogelrichtlijn

5.2.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Afstand
Boomvalk	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Buizerd	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Havik	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Huismus	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Oehoe	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Ransuil	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Roek	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Sperwer	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Wespendief	Vogels met jaarrond beschermde nesten	0 - 1 km
Steenuil	Vogels met jaarrond beschermde nesten	1 - 5 km
Zwarte Wouw	Vogels met jaarrond beschermde nesten	1 - 5 km

Tabel 4: Waargenomen vogels met vaste rust- of verblijfplaatsen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF - quickscanhulp.nl 26-04-2017 13:45.

In 2008 waren in het plangebied geen nesten aanwezig van vogels met jaarrond beschermde nesten[36]. Tijdens het eenmalig veldbezoek in 2008 werden de volgende soorten waargenomen: buizerd, houtduif, Turkse tortel, groene specht, winterkoning, heggenmus, roodborst, tjiftjaf, zanglijster, merel, pimpelmees, vink en Vlaamse gaai.

36 Boddeke et al, 2008, blz. 22.

5.2.2 Verkennend veldonderzoek

5.2.2.1 Jaarrond beschermde nesten

De villa Sylvahoeve is potentieel geschikt voor huismus en gierzwaluw. Geschikte plekken voor voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen zijn aanwezig in het dakvlak, hoofdzakelijk onder de dakpannen. In de gevels van de twee kantoorgebouwen zijn gaten van tenminste 5 cm doorsnede aanwezig waar kleinere vogels met jaarrond beschermde nesten (huismus, gierzwaluw) in weg kunnen kruipen. Deze gaten zijn vooral gemaakt aan de bovenzijde van gevelbeplating, zodat vogels niet hierachter kunnen broeden. De kantoorgebouwen hebben platte daken, zonder spleten en scheuren. Het chalet en het trafogebouw zijn erg laag, spleten en gaten ontbreken en in de schuur zijn geen vogelnesten waargenomen. Andere gebouwbewonende soorten (kerkuil, steenuil en slechtvalk) zijn redelijkerwijs uit te sluiten in dergelijke gebouwen. Grote nesten, nestkasten maar ook sporen van gebruik (zoals braakballen) zijn niet aangetroffen. De ooievaar maakt duidelijk zichtbare, grote takkennesten, deze zijn niet waargenomen op de daken. Grote gele kwikstaart nestelt langs snelstromende beken in natuurlijke oevers of onder bruggen en aan gebouwen, met open water in de nabijheid. Dit habitat is afwezig binnen en grenzend aan het plangebied, waardoor de grote gele kwikstaart redelijkerwijs niet wordt verwacht.

Afbeelding 10: Dichte naaldbomen in het noordelijk deel van het plangebied. Foto: A. van Meurs, Ecoresult B.V.

In het merendeel van de loofbomen in het plangebied zijn tijdens het veldonderzoek geen grote boomnesten aangetroffen. Deze boomkronen waren nog goed inspecteerbaar. Enkele bomen waren begroeid met klimop. Deze konden niet goed worden geinspecteerd. De boomkronen van de naaldbomen die verspreid in het plangebied staan waren vrij dicht waardoor deze niet tot nauwelijks te inspecteren waren, zie Afbeelding 10. Hierdoor is de aanwezigheid van nesten en winterroestplaatsen van ransuil en nesten van sperwer in de bomen met klimop en de naaldbomen niet uit te sluiten. Overige boombewonende vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaats worden niet verwacht in het plangebied. Geschikte voortplantingsplaatsen voor havik, boomvalk en andere roofvogels zijn afwezig. De roek broedt in duidelijk zichtbare kolonies, die afwezig zijn in het plangebied.

Het plangebied is bovendien geschikt als functioneel leefgebied (foerageergebied) voor roofvogels (buizerd, kerkuil, havik, ransuil, sperwer), niet essentieel. In de directe omgeving is ruim voldoende vergelijkbaar alternatief habitat aanwezig (bijvoorbeeld Landgoed Schaarsbergen).

5.2.2.2 Niet jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is potentieel geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten. Het plangebied is geschikt voor een selectie van deze soorten (zogenaamde categorie 5-soorten), zoals boomklever, boomkruiper, bosuil, koolmees, pimpelmees.

5.2.2.3 Algemene broedvogels

Het plangebied is daarnaast potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels (dak-, struik- en boombroeders) zoals merel, houtduif. Nesten van deze vogels vallen (in dit geval) alleen tijdens het broedseizoen (grofweg 15 maart t/m 15 augustus) onder de bescherming van de Wnb.

5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.2.3.1 Jaarrond beschermde nesten

Aanwezigheid van voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaats in gebouwen kan worden uitgesloten.
In het plangebied zijn potentieel geschikte voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen voor ransuil en sperwer aanwezig in de vorm van dichte coniferen, naaldbomen en andere hogere bomen die dichtbegroeid zijn met klimop. Hoewel de exacte kapwerkzaamheden nog niet bekend zijn is wel bekend dat een onbepaald aantal bomen gerooid zal worden. Tevens kunnen de werkzaamheden verstorende effecten hebben op in het plangebied potentieel gelegen nesten. Hierdoor kunnen mogelijk negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van sperwer en/of ransuil plaats vinden. Aanvullend onderzoek is nodig:

- Aanvullend onderzoek voor sperwer in de periode 1 april- 15 juli (door middel van 3 veldbezoeken) is noodzakelijk om de functie van het plangebied voor de sperwer in kaart te brengen. Indien nestplaatsen aanwezig zijn dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met de werkzaamheden gestart kan worden.
- Aanvullend onderzoek voor ransuil in de periode 20 februari - 20 juli (door middel van 2 veldbezoeken) is noodzakelijk om de functie van het plangebied voor de ransuil in kaart te brengen. Indien nestplaatsen aanwezig zijn dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met de werkzaamheden gestart kan worden.

De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen[37] die het bevoegd gezag hieraan

37 http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare

stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn en de functionaliteit niet kan worden behouden of dieren verstoord worden, dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met verbodsbepaling overtredende werkzaamheden kan worden gestart.

5.2.3.2 Niet jaarrond beschermde nesten

In het plangebied is broedhabitat aangetroffen voor soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dezen zijn er geen omstandigheden die jaarronde bescherming van deze nesten rechtvaardigen. Het betreft lokaal en regionaal algemene vogels. Er zijn daarnaast talrijke alternatieven in de directe omgeving. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van niet jaarrond beschermde soorten zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord).

5.2.3.3 Algemene vogels

Het plangebied is hiernaast potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels, zoals merel, houtduif. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus).

5.3 Soorten Habitatrichtlijn

5.3.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Afstand
Zandhagedis	Reptielen	0 - 1 km
Franjestaart	Zoogdieren	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	0 - 1 km
Meervleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Boomkikker	Amfibieën	1 - 5 km
Heikikker	Amfibieën	1 - 5 km
Kamsalamander	Amfibieën	1 - 5 km
Poelkikker	Amfibieën	1 - 5 km
Rugstreeppad	Amfibieën	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	1 - 5 km
Gladde slang	Reptielen	1 - 5 km
Bever	Zoogdieren	1 - 5 km
Otter	Zoogdieren	1 - 5 km
Tweekleurige vleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km

Tabel 5: Waargenomen Habitatrichtlijnsoorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF - quickscanhulp.nl 26-04-2017 13:45.

Tijdens het vleermuisonderzoek in 2008[38] werd in het grote (oostelijke) kantoorgebouw binnen het plangebied een zomerverblijfplaats (potentieel geschikt als winterverblijfplaats) van gewone dwergvleermuis aangetroffen. Ten westen van het plangebied, in woningen tussen de Sylvalaan en de Van Hugenpothlaan werd een kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en mogelijke zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger aangetroffen. Tevens werd op basis van zwermende gewone grootoorvleermuizen aangenomen dat het trafogebouw binnen het plangebied werd gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats door gewone grootoorvleermuis tijdens de nazomer (en vermoedelijk winter). De Sylvalaan fungeerde als essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis. Zie voor de aangetroffen functies Afbeelding 11. Andere waargenomen vleermuissoorten zijn rosse vleermuis en mogelijk baardvleermuis (geluidsanalyse t.b.v. zekere determinatie is niet verricht). Overige vleermuissoorten werden tijdens het onderzoek niet aangetroffen.

38 Van der Valk, 2008

Tijdens de uitvoering van het veldonderzoek in het kader van de quickscan flora en fauna in 2008 werden in een poel in het westelijk deel van het plangebied drie kamsalamanders gevangen. Potenties voor overige habitatrichtlijnsoorten werden tijdens de eerdere onderzoeken niet vastgesteld.

Afbeelding 11: Aangetroffen verblijfplaatsen en vliegroute tijdens het vleermuisonderzoek in 2008. Bron: Van der Valk, 2008.

5.3.2 Verkennend veldonderzoek

5.3.2.1 Vleermuizen

Sinds 2008 is de landelijke vleermuispopulatie aanzienlijk gewijzigd. Veel kritische soorten die voor 2008 verdwenen waren uit Nederland, zijn daarna teruggekeerd naar Nederland. Het betreft hierbij vooral soorten die goed dijen in oude bosrijke gebieden op de zandgronden, zoals bosvleermuis. Daarnaast zijn de technieken waarmee soorten zoals franjestaart kunnen worden opgespoord en gedetermineerd sterk verbeterd, waardoor de trefkans voor zeldzamere en moeilijkere soorten, groter is geworden. Potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen zijn tijdens het verkennend veldonderzoek aangetroffen voor gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, baardvleermuis en gewone grootoorvleermuis). Geschikte ruimten zijn aanwezig in de gevels van alle gebouwen met uitzondering van de schuur en het chalet. Hoewel de gevels van de kantoorgebouwen open gebroken zijn ten behoeve van het ongeschikt maken, zijn ze daardoor niet ongeschikter gemaakt voor zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen tijdens milde winters. De gaten zijn te klein om de spouwruimten van de kantoorpanden klimaatonstabiel te maken en achter de gevelpanelen is

voldoende ruimte aanwezig die geschikte zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen biedt. Voor massawinterverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen tijdens strenge winters is de bebouwing door het ongeschikt maken vermoedelijk wel minder geschikt geworden, omdat de aanwezige ruimten minder stabiel zijn geworden, waardoor koude meer invloed heeft gekregen. De schuur in deelgebied 4 is volledig geinspecteerd op de aanwezigheid van verblijfplaatsen. Vleermuizen en sporen van vleermuizen zoals uitwerpselen werden niet aangetroffen. Op de bodem werden enkel muizenkeutels aangetroffen. Het niet uit te sluiten dat de schuur wel eetplekken (geen vaste rust- en verblijfplaats zijnde) van gewone grootoorvleermuis herbergen. Het interieur van de schuur is goed bereikbaar via gaten tussen gevel en dakvlak.

Het plangebied is eveneens geschikt voor boombewonende vleermuizen (baardvleermuis, bosvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis). De bomen hebben voldoende leeftijd, waardoor holten aanwezig kunnen zijn. In diverse bomen zijn tevens dood hout, los bast, scheuren en spleten aanwezig. Geschikte verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen (bosvleermuis, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, baardvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis) zijn zodoende aanwezig.
Het plangebied is tevens potentieel geschikt als functioneel leefgebied (vliegroute en foerageergebied) voor vleermuizen. Het groen biedt voedselaanbod en gevels en laanstructuren bieden lijnvormige elementen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Functioneel leefgebied is ook aanwezig rondom het plangebied in de vorm van tuinen, landgoederen, bos, gevellijnen, bomenrijen, etcetera.

5.3.2.2 Reptielen en amfibieën

De betonnen vijvers in het plangebied zijn bemonsterd met een schepnet. Hierbij werden enkel 4 exemplaren van de kleine watersalamander aangetroffen (Afbeelding 12). Voor kamsalamander (aangetroffen in 2008) zijn de betonnen vijvers thans ongeschikt geworden, doordat ze vrijwel volledig gevuld zijn met dood blad en doordat het gazon rondom deze vijvers volledig overwoekerd zijn met braamstruweel en jonge opslag. De poelen voldoen niet meer aan het voorkeurshabitat: vrij grote en diepe, stilstaande wateren met een rijke watervegetatie, soms ook in kleine, ondiepe sloten.

Het plangebied is ongeschikt voor overige amfibieën en reptielen. Zandhagedis en gladde slang komen vooral voor op heideterreinen op hogere zandgronden. Deze habitatten zijn in het plangebied afwezig. Voor amfibieën zoals boomkikker, rugstreeppad, heikikker, poelkikker ontbreekt binnen het

plangebied potentieel geschikt voortplantingswater. Hierdoor is ook landhabitat redelijkerwijs niet te verwachten.

Afbeelding 12: Kleine watersalamander, gevangen in de oostelijke betonnen vijver. Fotograaf: A. van Meurs, Ecoresult B.V.

5.3.2.3 Overige Habitatrichtlijn soorten

In het plangebied zelf is geen groot open water aanwezig, dit sluit de aanwezigheid uit van de bever, otter, rivierrombout en gevlekte witsnuitlibel uit. Atlantische steur en houting. Kattenstaart, teunisbloem, wilgenroosje en basterdwederik, waardplanten voor de teunisbloempijlstaart zijn in het plangebied afwezig, waardoor voortplantingsplaatsen voor deze soort uit te sluiten zijn.

5.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

In deze effectbeoordeling worden uitsluitend de habitatrichtlijnsoorten behandeld waarvoor het plangebied – op basis van dit oriënterende onderzoek – potentie biedt. In dit geval betreft dit potentie voor verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van vleermuizen.

Het plangebied is potentieel geschikt voor zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen en functioneel leefgebied van gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen.
De planontwikkeling kan invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden

overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 mei tot en met 15 oktober (2017) middels 7 bezoeken, om te bepalen of:

- voortplantingsplaatsen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, rosse vleermuis, franjestaart, bosvleermuis aanwezig zijn. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 20 dagen. Benodigde bezoeken zijn:
    - 1 bezoek in de avond tussen 15 mei en 1 juni, vanaf zonsondergang.
    - 2 bezoeken in de periode tussen 1 juni en 15 juli, waarvan 1 tijdens ochtendschemering en 1 tijdens avondschemering.
    - 2 bezoeken in de periode tussen 1 augustus en 1 september, waarvan 1 na middernacht.
    - 2 bezoeken in de periode tussen 15 september en 15 oktober, waarvan 1 na middernacht en 1 in de avond.

De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen[39] die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn en de functionaliteit niet kan worden behouden of dieren verstoord worden, dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met verbodsbepaling overtredende werkzaamheden kan worden gestart.

5.4 Nationaal beschermde soorten

5.4.1 Bronnenonderzoek NDFF

39 Vleermuisprotocol 2017

Soort	Soortgroep	Afstand	Provinciale vrijstelling Gelderland
Bastaardkikker	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Bruine kikker	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Gewone pad	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Kleine watersalamander	Amfibieën	0 - 1 km	Ja
Europese rivierkreeft	Geleedpotigen - Insecten	0 - 1 km	Nee
kleine ijsvogelvlinder	Insecten - Dagvlinders	0 - 1 km	Nee
Hazelworm	Reptielen	0 - 1 km	Nee
Levendbarende hagedis	Reptielen	0 - 1 km	Nee
Ringslang	Reptielen	0 - 1 km	Nee
Wolfskers	Vaatplanten	0 - 1 km	Nee
Boommarter	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Bosmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Bunzing	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Damhert	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Das	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Edelhert	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Eekhoorn	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Egel	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Haas	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Huisspitsmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Konijn	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Ree	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Steenmarter	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee
Veldmuis	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Vos	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Wezel	Zoogdieren	0 - 1 km	Ja
Wild zwijn	Zoogdieren	0 - 1 km	Nee

Tabel 6: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) binnen een afstand van 1 km van het plangebied. Bron: NDFF - quickscanhulp.nl 26-04-2017 13:45.

Soort	Soortgroep	Afstand	Provinciale vrijstelling Gelderland
Alpenwatersalamander	Amfibieën	1 - 5 km	Nee
aardbeivlinder	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
bosparelmoervlinder	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
gentiaanblauwtje	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
grote parelmoervlinder	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
grote vos	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
kommavlinder	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
sleedoornpage	Insecten - Dagvlinders	1 - 5 km	Nee
Adder	Reptielen	1 - 5 km	Nee
Akkerboterbloem	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Dennenorchis	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Kleine schorseneer	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Knollathyrus	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Muurbloem	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Naaldenkervel	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Schubvaren	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Zandwolfsmelk	Vaatplanten	1 - 5 km	Nee
Aardmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Dwergmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Gewone bosspitsmuis	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja
Hermelijn	Zoogdieren	1 - 5 km	Ja

Tabel 7: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) binnen een afstand van 1 tot 5 km van het plangebied. Bron: NDFF - quickscanhulp.nl 26-04-2017 13:45.

Tijdens de uitvoering van het veldonderzoek in het kader van de quickscan flora en fauna in 2008 werden in een poel in het westelijk deel van het plangebied twee bruine kikkers en een kleine watersalamander gevangen. Ook werd een eekhoorn waargenomen en is ten noorden van de oprijlaan vanaf de Kemperbergerweg een mogelijk eekhoornnest waargenomen. Daarnaast werd het plangebied potentieel geschikt geacht voor Nationaal beschermde zoogdieren waarvoor in de Provincie Gelderland een vrijstelling geldt, zoals diverse muizensoorten, egel, vos en ree.

5.4.2 Verkennend veldonderzoek

5.4.2.1 Vaatplanten

De vegetatie binnen het plangebied bestaat uit diverse boomsoorten (onder meer linde, berk, zomereik, beuk, conifeer, (noorse) esdoorn, kastanje, robinia, lariks, fijnspar, douglasspar) met een onderbroeiing van onder meer rhododendron, klimop, gele anemoon, bosanemoon, gevlekte dovenetel, boshyacint, lelietje van dalen. Het groen in en rondom het plangebied bestaat uit voor

bossen zeer algemene soorten welke wijzen op voedselrijke en verstoorde omstandigheden, rhododendron, klimop, gele anemoon, bosanemoon, gevlekte dovenetel, boshyacint, lelietje van dalen. Binnen het plangebied is geen sprake van ecologisch beheerde terreinen, geen natuurvriendelijke slootkanten, geen hoogveen, heide, akker of voedselarme onverstoorde bodem. Op basis hiervan is op voorhand de aanwezigheid van veel beschermde soorten vaatplanten uit te sluiten. Het plangebied ligt niet in het natuurlijke verspreidingsgebied van de dennenorchis (o.a. Maastricht, Katwijk) en blaasvaren (vnl. Zuid-Limburg). Groeiplaatsen van schubvaren (op o.a. oude muren en rotsspleten), muurbloem (oude muren), wolfskers (stenige habitats) worden op basis van het ontbreken van oude kalkrijke muren niet verwacht. Er is naar gezocht, maar muurvegetatie werd niet aangetroffen. Het plangebied maakt geen deel uit van akkers, waardoor het voorkomen van soorten als akkerboterbloem en naaldenkervel wordt uitgesloten. Grazige vegetaties zijn afwezig, waardoor geschikt habitat voor kleine schorseneer ontbreekt[40]. Groeiplaatsen van knollathyrus worden niet verwacht vanwege het ontbreken van kenmerkende begeleidende soorten als valse salie, fraai hertshooi en echte guldenroede.

5.4.2.2 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn geschikte wegkruipmogelijkheden voor steenmarter aanwezig (bebouwing, steenhopen). Steenmarter is in het recente verleden ook aanwezig geweest. De bewoners van het oostelijke kantoorpand meldden in het recente verleden overlast van steenmarter ervaren te hebben, waarna in de bebouwing diverse steenmarterwerende maatregelen zijn uitgevoerd[41]. Het kan niet worden uitgesloten dat de steenmarter alsnog verblijfplaatsen heeft in het plangebied. Het plangebied is potentieel geschikt voor boommarter en eekhoorn. Geschikte plekken zijn aanwezig in het dichte bladerdek van naaldbomen en achter/tussen klimop. Voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van das zijn binnen het plangebied afwezig. Het gehele plangebied kon goed worden doorlopen, pijpen, holen en burchten en latrines werden niet aangetroffen. Het plangebied is potentieel geschikt als foerageergebied.
Het plangebied is potentieel geschikt als functioneel leefgebied voor edelhert, wild zwijn en damhert, maar niet essentieel. Geschikter habitat is aanwezig in het aangrenzende Natura 2000-gebied Veluwe. Bovendien ligt het plangebied grenzend aan de bebouwde kom, waardoor voor deze verstoringsgevoelige soorten teveel verstoring aanwezig is.
De waterspitsmuis valt in het plangebied uit te sluiten, typisch habitat voor deze soort (brede drassige oeverzones met ruige vegetatie) is niet aanwezig in het plangebied of de directe omgeving hiervan.
Het plangebied is tenslotte geschikt voor Nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor in Gelderland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de egel, bunzing, wezel, hermelijn, konijn,

40 https://www.verspreidingsatlas.nl/planten
41 Mondelinge mededeling bewoner oostelijke kantoorgebouw

ree, vos en verschillende soorten muizen.

5.4.2.3 Amfibieën en reptielen

Alpenwatersalamander en vinpootsalamander zijn in het plangebied afwezig. De betonnen vijvers zijn bemonsterd, hierbij werden enkel adulte kleine watersalamanders gevangen. Overige poelen, plasjes, greppels zijn in het plangebied afwezig, waardoor voortplantingswateren verder ontbreken. Het plangebied grenst aan bekend leefgebied van levendbarende hagedis en hazelworm (heideterreinen rondom Schaarsbergen). Heideterreinen en hoogveengebieden (voorkeurshabitat) zijn binnen het plangebied afwezig, daarnaast is het plangebied sterk verruigd en overwoekerd door verwaarlozing. Goede plekken om op te warmen zijn niet aanwezig. Hierdoor ontbreekt geschikt habitat voor hazelworm en levendbarende hagedis.
Voor overige soorten reptielen is het plangebied ongeschikt vanwege het ontbreken van geschikt habitat (heide voor adder, groot open water en broedhopen voor ringslang).
Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Gelderland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad.

5.4.2.4 Overige Nationaal beschermde soorten

Het plangebied is ongeschikt voor overige nationaal beschermde soorten. Europese rivierkreeft komt in Nederland nog enkel voor in en rondom de Rozendaalse beek te Arnhem[42].
Voor dagvlinders is het plangebied ongeschikt. Grazige, kruidenrijke vegetaties en zonnige plaatsen voor bosparelmoervlinder ontbreken. Het plangebied ligt ver buiten het verspreidingsgebied van kleine ijsvogelvlinder (voornamelijk Twente, Achterhoek[43]), iep als waardplant ontbreekt waardoor geschikt habitat voor grote vos ontbreekt. Graslanden en heide zijn tenslotte afwezig waardoor geschikt habitat ontbreekt voor grote parelmoervlinder, gentiaanblauwtje en kommavlinder. In het plangebied is relatief weinig dood hout en zijn weinig eiken aanwezig, waardoor geschikt habitat voor vliegend hert afwezig is. Dichtstbijzijnde gebieden waar vliegend hert voorkomt zijn de Hoge Veluwe en de stuwwallen ten zuiden van Nijmegen. Tenslotte ontbreekt geschikt open water voor vissen en libellen.

5.4.3 Effectbeoordeling en toetsing

In deze effectbeoordeling worden uitsluitend de habitatrichtlijnsoorten behandeld waarvoor het

42 http://www.clo.nl/indicatoren/nl1087-rivierkreeft
43 https://www.vlinderstichting.nl/vlinders

plangebied – op basis van dit oriënterende onderzoek – potentie biedt. In dit geval betreft dit steenmarter, die in het plangebied aanwezig is geweest en potenties voor eekhoorn, boommarter en soorten waarvoor in de provincie Gelderland een vrijstelling geldt.

5.4.3.1 Eekhoorn

In de bomen in het plangebied zijn potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen in bomen aanwezig. De planontwikkeling kan invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.10 lid 1a en 1b (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig. Dit onderzoek dient te bestaan uit 1 veldbezoek in de winter als het blad uit de bomen is en 1 veldbezoek in mei, kort na het voortplantingsseizoen, als de jongen groot zijn. Tijdens beide onderzoeken wordt met behulp van een verrekijker gezocht naar de bolvormige nesten in de (vorken van) bomen en naar het terreingebruik door individuen.
Indien eekhoorn aanwezig en betreffende locatie/vaste rust- en verblijfplaats niet kan worden ontzien dient gewerkt te worden conform Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting gemeenten van Vereniging Stadswerk Nederland[44]. Een ontheffing hoeft dan niet te worden aangevraagd.

5.4.3.2 Steenmarter

In één van de kantoorgebouwen is een vaste rust- en verblijfplaats van steenmarter aanwezig geweest. Deze verblijfplaats is recent ongeschikt gemaakt voor steenmarter. Daarnaast zijn op steen- en takkenhopen aangetroffen. De planontwikkeling kan invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen in de bebouwing en functioneel leefgebied. Omdat vast staat dat steenmarter aanwezig is (geweest) is aanvullend onderzoek niet meer nodig. Vast staat dat door sloop van de bebouwing de verbodsbepalingen Art 3.10 lid 1a en 1b (zie Tabel 1) van de Wnb kunnen worden overtreden. Gewerkt dient te worden conform de Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting gemeenten van Vereniging Stadswerk Nederland. Een ontheffing hoeft dan niet te worden aangevraagd.

5.4.3.3 Boommarter

In het plangebied zijn potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen in bomen aanwezig. De planontwikkeling kan invloed hebben op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.10 lid 1a en 1b (zie Tabel 1) van

44 http://www.stadswerk.nl/Themasenprojecten/groenwerkt/wetnatuurbescherming/GedragscodeRuimtelijkeOntwikkelingenInrichting/default.aspx

de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 maart tot en met 15 juni. Tijdens de veldbezoeken worden alle aanwezige boomholten met een ingang groter dan 5 centimeter onderzocht op de aanwezigheid van (sporen van) boommarter. Daarnaast wordt om vast te stellen of boommarter in het plangebied voorkomt met wildcamera's aanvullend onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek vindt plaats tussen 15 maart en 15 mei, de periode dat de jongen worden geboren.
Indien boommarter aanwezig en betreffende locatie/vaste rust- en verblijfplaats niet kan worden ontzien dient gewerkt te worden conform Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting gemeenten van Vereniging Stadswerk Nederland. Een ontheffing hoeft dan niet te worden aangevraagd.

5.4.3.4 Vrijgestelde soorten

Aanvullend onderzoek naar de nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Gelderland een vrijstelling geldt, is niet noodzakelijk[45]. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals gewone pad, egel en muizen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

45 https://www.gelderland.nl/Wet-Natuurbescherming-Beschermde-soorten-ontheffing

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Beschermde gebieden

6.1.1 Wet natuurbescherming

Het plangebied is gelegen binnen een afstand van 20 meter tot het Natura 2000-gebied Veluwe. Schadelijke effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn niet uit te sluiten. Het is daardoor niet uit te sluiten dat de activiteiten de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden zullen aantasten. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van zwarte specht binnen het plangebied en aanvullend onderzoek middels een berekening van de depositie van stikstof middels het gebruik van Aerius Calculator is noodzakelijk om te bepalen of schadelijke effecten door de activiteiten optreden en of een vergunning van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

6.1.1 Omgevingsverordening Gelderland

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt voorhand uit te sluiten dat de activiteiten (tijdelijke) negatieve effecten hebben op het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszones (GO). Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

6.2 Beschermde soorten

6.2.1 Soorten Vogelrichtlijn

6.2.1.1 Sperwer

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot schadelijke effecten op potentieel aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van de sperwer. Aanvullend onderzoek voor sperwer in de periode 1 april- 15 juli (door middel van 3 veldbezoeken) is noodzakelijk om de functie van het plangebied voor de sperwer in kaart te brengen. Indien nestplaatsen aanwezig en de betreffende betreffende nestboom moet worden gekapt dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te

zijn voordat met de kapwerkzaamheden gestart kan worden.

6.2.1.2 Ransuil

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot schadelijke effecten op potentieel aanwezige verblijfplaatsen van de ransuil. Aanvullend onderzoek voor ransuil in de periode 20 februari - 20 juli (door middel van 2 veldbezoeken) is noodzakelijk om de functie van het plangebied voor de ransuil in kaart te brengen. Indien nestplaatsen aanwezig en de betreffende betreffende nestboom moet worden gekapt dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met de kapwerkzaamheden gestart kan worden.

6.2.1.3 Niet jaarrond beschermde nesten en Algemene vogels

Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli) onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus).

6.2.2 Soorten Habitatrichtlijn

6.2.2.1 Vleermuizen

Aanwezigheid van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, rosse vleermuis, franjestaart en/of bosvleermuis in het plangebied is niet uit te sluiten. De herontwikkeling van het plangebied kan invloed hebben op aanwezige potentieel geschikte verblijfplaatsen. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 mei tot en met 15 oktober (2017) tot 1 oktober (2017) middels 7 bezoeken, om te bepalen of voortplantingsplaatsen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis, rosse vleermuis, franjestaart en/of bosvleermuis aanwezig zijn. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 20 dagen. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen[46] die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn en de soorten niet kunnen worden ontzien, dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met de sloop- en kapwerkzaamheden kan

46 Vleermuisprotocol 2017

worden gestart.

6.2.3 Nationaal beschermde soorten

6.2.3.1 Eekhoorn

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot schadelijke effecten op potentieel aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van eekhoorn. Aanvullend onderzoek voor eekhoorn dient te bestaan uit 2 veldbezoeken in de winter en in mei. Indien eekhoorn aanwezig en betreffende locatie/vaste rust- en verblijfplaats niet kan worden ontzien dient gewerkt te worden conform Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting gemeenten van Vereniging Stadswerk Nederland. Een ontheffing hoeft dan niet te worden aangevraagd.

6.2.3.2 Steenmarter

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot schadelijke effecten op potentieel aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van steenmarter. Vast staat dat de verbodsbepalingen Art 3.10 lid 1a en 1b (zie Tabel 1) van de Wnb kunnen worden overtreden. Gewerkt dient te worden conform de Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting gemeenten van Vereniging Stadswerk Nederland. Een ontheffing hoeft dan niet te worden aangevraagd.

6.2.3.3 Boommarter

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot schadelijke effecten op potentieel aanwezige verblijfplaatsen en functioneel leefgebied van boommarter. Aanvullend onderzoek voor boommarter is nodig in de periode 15 maart tot en met 15 juni.
Indien boommarter aanwezig en betreffende locatie/vaste rust- en verblijfplaats niet kan worden ontzien dient gewerkt te worden conform Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting gemeenten van Vereniging Stadswerk Nederland. Een ontheffing hoeft dan niet te worden aangevraagd.

6.2.3.4 Vrijgestelde soorten

Het plangebied is geschikt voor soorten die in de provincie Gelderland zijn vrijgesteld. Voor deze soorten is er geen ontheffing vereist en aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect op soorten zoals gewone pad, egel en diverse muizensoorten zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken

valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden.

6.2.4 Samenvatting beschermde soorten

Soortgroep	Geschikt	Schadelijke effecten	Aanvullend onderzoek	Ontheffing
Vogels met jaarrond beschermde nesten (ransuil, sperwer)	Ja	Mogelijk	Ja	Mogelijk nodig
Vogels met niet jaarrond beschermde nesten	Ja	Mogelijk	Ja	Nee, zorgvuldig werken
Vogels – algemeen	Ja	Mogelijk	Nee	Nee, zorgvuldig werken
Zoogdieren – vleermuizen	Ja	Mogelijk	Ja	Mogelijk nodig
Zoogdieren – grondgebonden (eekhoorn)	Ja	Mogelijk	Ja	Nee, werken met gedragscode
Zoogdieren – grondgebonden (steenmarter)	Ja	Ja	Nee	Nee, werken met gedragscode
Zoogdieren – grondgebonden (boommarter)	Potentieel	Mogelijk	Ja	Nee, werken met gedragscode
Zoogdieren – grondgebonden (Vrijgestelde soorten)	Ja	Mogelijk	Nee	Nee, zorgvuldig werken
Amfibieën (Vrijgestelde soorten)	Ja	Mogelijk	Nee	Nee, zorgvuldig werken

Tabel 8: Samenvatting conclusies beschermde soorten waarvoor het plangebied geschikt is.

	Onderzoeksperiode											
Soortgroep	Januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
Vogels – Sperwer				■	■	■	■					
Vogels – Ransuil		■	■	■	■	■	■					
Zoogdieren – vleermuizen					■	■	■	■	■	■		
Eekhoorn					■							
Boommarter			■	■	■	■						

Tabel 9: Onderzoeksperiode benodigd aanvullend onderzoek.

6.3 Aanbevelingen

Los van de onderzoeksresultaten, maar als duurzame inrichtingsmaatregel "natuurinclusief bouwen", heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met flora en fauna in het nieuwe ontwerp.

- Behoud zoveel mogelijk bomen in het plangebied. Dit verhoogt de natuurkwaliteit binnen het plangebied. Ecologisch waardevolle bomen kunnen door de deskundig ecoloog worden aangewezen.
- Behoud de betonnen vijvers in het noordelijk deel van het plangebied voor kamsalamander. Door de vijvers leeg te baggeren en schoon te maken met water en vervolgens opnieuw te laten vullen met regenwater, zijn deze vijvers weer geschikt voor kamsalamander.
- Maak gebruik van inheems gebiedseigen plantmateriaal.
- Breng in de gebouwen vogelnestkasten aan voor gebouwbewonende vogels of plaats vogelvides.
- Creëer verblijfplaatsen voor vleermuizen in de spouwmuren van de bebouwing.
- Zorg voor een gevarieerde leeftijdsopbouw van de bomen binnen het plangebied, waardoor altijd holten en scheuren aanwezig zijn, waar vleermuizen en vogels hun verblijfplaatsen kunnen vinden.
- Streef naar inpassing van planten en dieren die in en rond het plangebied hun habitat (kunnen) vinden. In Tabel 5, Tabel 6 en Tabel 7 wordt opgesomd om welke soorten het gaat. Neem contact op met de deskundig ecoloog voor inrichtingsadviezen.
- Streef naar een zo ecologisch mogelijk beheer van het groen. Doel van het beheer is dan structurele aanwezigheid van holle, oude bomen voor soorten die gebruik maken van holen. Ook lage vegetatie.,struiken, rillen, wallen, etc voor kleine zoogdieren, amfibieën en vogels.
- Ecoresult B.V. kan u hierover adviseren en u kunt dit opnemen in de nieuwe situatie.

7 Geraadpleegde bronnen

7.1 Literatuur

Anon., 2014a. GEBIEDSVISIE RIN-LOCATIE vastgesteld gemeenteraad 27 januari 2014. Gemeente Arnhem

Anon., 2014b. BIJLAGE I – bij: Werkwijze Monitoring en Beoordeling Natuurnetwerk en Natura 2000/PAS. Bij12.

Anon., 2015. PAS gebiedsanalyse 057 Veluwe versie d.d. 26-08-2015 op basis van AERIUS Monitor 2015 (M15). Z.p.

Anon., 2016a. Ontwerp Beheerplan Natura 2000 057 – Veluwe. Provincie Gelderland, Arnhem

Anon., 2016b. Bijlage ontwerp Beheerplan Natura 2000 057 – Veluwe. Provincie Gelderland, Arnhem

Boddeke, P.H.N., D. Emond & M. van der Valk, 2008. Beoordeling beschermde soorten RIN-locatie, Kemperbergerweg 67 te Arnhem. Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet. Rapport nr. 06-057. Culemborg

Dobben, H.F. van & A. van Hinsberg, 2008. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden. Alterra-rapport 16554, Alterra, Wageningen

Sierdsema, H., J. van Diermen, B. Aarts, L. van den Bremer en A. van Kleunen, 2008. Factsheets van broedvogels in de Natura 2000-gebieden van Gelderland. SOVON-Onderzoeksrapport 2008/14. Sovon, Beek-Ubbergen

Valk, M. van der, 2008. Vleermuizen op de RIN-locatie, Kemperbergerweg 67 te Arnhem. Aanvullend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. Rapport nr. 06-186. Culemborg.

7.2 Internet

Aerius

https://www.aerius.nl/nl/over-aerius/producten/calculator

Begrippen

pas.bij12.nl/begrippen

Beschermde soorten

NDFF Verspreidingsatlas – https://www.verspreidingsatlas.nl/

Wilde Planten – http://wilde-planten.nl/

Reptielen en amfibieën – http://ravon.nl/

Vogels – https://www.sovon.nl/

Libellen en vlinders – https://www.vlinderstichting.nl/

Europese rivierkreeft – http://www.clo.nl/indicatoren/nl1087-rivierkreeft

Vliegend hert – https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=23507

Gelders Natuurnetwerk

https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc03

http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natuurbeheerplan

Gedragscode

http://www.stadswerk.nl/Themasenprojecten/groenwerkt/wetnatuurbescherming/GedragscodeRuimtelijkeOntwikkelingenInrichting/default.aspx

https://mijn.rvo.nl/gedragscodes-overige-organisaties

Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (GCN en GDN)

http://geodata.rivm.nl/gcn/

Kadaster

https://bagviewer.kadaster.nl/

Nationale Databank Flora en Fauna

http://app.quickscanhulp.nl/

Natura 2000

https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?

subj=n2k&groep=6&id=n2k57&topic=doelstelling

http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_natura2000
www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx

Natuurwetgeving

http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01#Hoofdstuk2

www.rvo.nl

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

http://pdokviewer.pdok.nl

Soortenstandaards

http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/soortenstandaard/beschikbare

Spelregels EHS

https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2007/07/01/spelregels-ehs-beleidskader-voor-compensatiebeginsel-ehs-saldobenadering-en-herbegrenzen-ehs

Vleermuisprotocol 2017

http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Het oostelijke kantoorgebouw, vanaf het dak van het westelijke kantoorgebouw. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Gevelaanzicht oostelijke kantoorgebouwkantoorgebouw. Hoewel gaten in de gevels aanwezig, zijn er

voor vleermuizen voldoende wegkruipmogelijkheden. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Gevelaanzicht westelijke kantoorgebouw, de kunststof panelen zijn beschadigd. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Gevelaanzicht westelijke kantoorgebouw, gezien vanaf het dak van het oostelijke kantoorgebouw. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Het chalet in het noordelijk deel van het plangebied. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Schuur en trafogebouw in het plangebied. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

De villa aan de Menthenbergseweg. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

De tuin van de villa aan de Menthenbergseweg. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Links: gevelaanzicht oostelijke kantoorgebouw. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Rechts: Oprijlaan, gezien vanuit de Kemperbergerweg. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Kemperbergerweg, met links Landgoed Schaarsbergen, welke deel uit maakt van Natura 2000-gebied Veluwe. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Bebouwing Menthenbergseweg en de straat. Foto: Anton van Meurs | Ecoresult B.V.

Aveco de Bondt
ingenieursbedrijf

Rapport

Verkennend bodemonderzoek
Kemperbergerweg 67 te Arnhem

Aveco de Bondt
bezoekadres Burgemeester van der Borchstraat 2
postbus 64
postcode 7450 AB Holten
telefoon (+31) (0)548 85 33 33
e-mail holten@avecodebondt.nl
internet www.avecodebondt.nl

projectnaam Verkennend bodemonderzoek Kemperbergerweg 67 te Arnhem
projectnummer 160702
kenmerk R-GTA/455

opdrachtgever Bouwinvest
postadres Postbus 56045
1040 AA Amsterdam
contactpersoon de heer M. Ghelali

versie 01

datum 27 mei 2016

auteur G.C. (Gert) Tiekstra

gecontroleerd D.R. (Dennis) Diekerhof

Aveco de Bondt
ingenieursbedrijf

INHOUDSOPGAVE

1	**INLEIDING**		**2**
2	**LOCATIEGEGEVENS**		**3**
	2.1	Situatie	3
	2.2	Eerder uitgevoerd bodemonderzoek	3
3	**OPZET ONDERZOEK**		**4**
	3.1	Vooronderzoek	4
	3.2	Onderzoeksstrategie	4
4	**UITVOERING ONDERZOEK**		**5**
	4.1	Veldwerkzaamheden	5
	4.2	Veldresultaten	5
		4.2.1 Lokale bodemopbouw	5
		4.2.2 Zintuiglijke waarnemingen	6
	4.3	Monsterselectie en analyses	6
5	**TOETSING EN INTERPRETATIE**		**8**
	5.1	Toetsingskader	8
	5.2	Toetsing analyseresultaten	8
	5.3	Interpretatie onderzoeksresultaten	9
6	**CONCLUSIE**		**10**

Bijlagen

bijlage 1: Topografische ligging onderzoekslocatie en kadastrale situatie
bijlage 2: Overzicht veldwaarnemingen en boorprofielen
bijlage 3: Analysecertificaten
bijlage 4: Toetstabellen
bijlage 5: Kwaliteitsborging

Tekening

tekening 1: Overzicht locatie met monsterpunten

1 INLEIDING

In opdracht van Bouwinvest is door Aveco de Bondt een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op de locatie gelegen aan de Kemperbergerweg 67 te Arnhem.

De aanleiding tot het uitvoeren van het bodemonderzoek is de voorgenomen aanvraag van een omgevingsvergunning voor het aspect bouwen alsmede de aankoop van perceel L 1180. Conform de gemeentelijke bouwverordening moet een bodemonderzoek uitgevoerd worden, voordat de gemeente een vergunning kan verlenen.

De doelstelling van het bodemonderzoek is het vaststellen van de milieuhygiënische kwaliteit en te verifiëren of deze vanuit milieuhygiënisch oogpunt een belemmering vormt voor de voorgenomen bouw.

In de volgende hoofdstukken wordt verslag gedaan van het uitgevoerde onderzoek.

2 LOCATIEGEGEVENS

2.1 Situatie

De onderzoekslocatie ligt aan de Kemperbergerweg 67 te Arnhem. De topografische ligging van de onderzoekslocatie is aangegeven in bijlage 1 evenals de kadastrale situatie.

De locatie betreft de percelen welke kadastraal bekend zijn als gemeente Arnhem, sectie L, nummers 1180 en 1684 met een totaaloppervlak van 15.040 m².

Op de locatie zijn een aantal panden aanwezig. De panden op perceel 1684 waren in gebruik bij het Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN) en zijn al een groot aantal jaar niet meer als zodanig in gebruik (antikraak vanaf tenminste 2008). Van het pand op perceel 1180 is geen informatie bekend.

Het terreindeel buiten de panden is voor een deel in gebruik als verharding (asfalt) en voor het grootste deel als tuin/bos.

Voor een overzicht van de locatie wordt verwezen naar tekening 1.

2.2 Eerder uitgevoerd bodemonderzoek

Door de opdrachtgever zijn van perceel 1684 een tweetal bodemonderzoeken ter beschikking gesteld welke zijn ingezien:

1. Actualisatie bodemonderzoek, Kemperbergerweg 67 te Arnhem, Grontmij, referentienummer 99037931, d.d. 27 februari 2008 en
2. Aanvullend bodemonderzoek Kemperbergerweg 67 te Arnhem, Grontmij, zonder referentienummer, d.d. 1 oktober 2009.

Uit bovenstaande onderzoeken blijkt dat op de locatie een aantal verdachte deellocaties is onderscheiden. Bij deze deellocaties zijn geen gehalten aangetroffen op basis waarvan een aanvullend bodemonderzoek benodigd was.
Een aantal van deze verdachte deellocaties betroffen ondergrondse olietanks. Naar verwachting zijn deze tanks nog aanwezig. Uit de rapportage blijkt niet of de tanks zijn leeggemaakt of gereinigd.
Twee verdachte locaties betroffen vulpunten waarbij tijdens onderzoeken voorafgaand aan de onderzoeken [1] en [2] zeer beperkte verontreinigingen met minerale olie boven de tussenwaarde respectievelijk interventiewaarde zijn aangetroffen. Tijdens onderzoek [1] zijn ter plaatse van de vulpunten boringen uitgevoerd waarbij de verontreinigingen niet zijn bevestigd.

Uit de geohydrologische beschrijving in de rapportages blijkt dat de grondwaterstand ter plaatse 25 à 30 m-mv bedraagt.

3 OPZET ONDERZOEK

3.1 Vooronderzoek

Het bodemonderzoek is uitgevoerd conform de Nederlandse Norm (NEN) 5740, onderdeel van een dergelijk bodemonderzoek vormt een vooronderzoek, uit te voeren conform de NEN 5725.

De bij eerder uitgevoerd vooronderzoek voor perceel 1684 naar voren gekomen informatie is voldoende beschouwd voor het opstellen van een verantwoorde strategie voor het uit te voeren bodemonderzoek. Bij de gemeente Arnhem is nagevraagd of na 2009 activiteiten op de locatie bekend zijn welke mogelijk een bodemverontreiniging kan zijn ontstaan en wordt nagevraagd of er aanvullende informatie met betrekking tot de olietanks (reiniging/leegmaken) beschikbaar is. Bij de gemeente Arnhem bleek ten aanzien van deze punten geen aanvullende informatie aanwezig.

Van perceel 1180 was voorafgaand aan het onderzoek geen voorinformatie bekend. Voor dit perceel is een beperkt vooronderzoek conform de NEN 5725 uitgevoerd. Uit de navraag bij de gemeente Arnhem is geen aanvullende informatie verkregen. Uit bestudering van oud kaartmateriaal op www.topotijdreis.nl blijkt dat de locatie niet in gebruik is geweest voor grootschalige activiteiten. Bij de locatie inspectie is geconstateerd dat er momenteel een (vakantie)woning op het perceel aanwezig is. Het terreindeel rondom het pand bestaat uit tuin en bos.

Voorafgaand en tijdens de veldwerkzaamheden is het maaiveld ter plaatse van de ondergrondse tanks en vulpunten geïnspecteerd. Daarbij zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van de ondergrondse tanks of vulpunten. Opgemerkt wordt dat sprake was van een sterke begroeiing waardoor de inspectie niet goed kon worden uitgevoerd en waardoor mogelijke aanwijzingen voor de aanwezigheid van ondergrondse tanks of vulpunten niet konden worden opgemerkt.

3.2 Onderzoeksstrategie

Gegeven de verwachte bodemsituatie is de gehele onderzoekslocatie onderzocht volgens de onderzoeksstrategie voor een onverdachte locatie (ONV), waarbij een oppervlakte van de onderzoekslocatie van circa 15.040 m^2 is aangehouden.

Uit de voorinformatie bleek dat de grondwaterstand ter plaatse dieper dan 5 m-mv (te weten 25 à 30 m-mv) aanwezig is. Conform de NEN5740 is geen peilbuis geplaatst.

Asbest
In de NEN 5740 worden geen specifieke richtlijnen omschreven voor onderzoek naar het voorkomen van asbest in de bodem. Indien tijdens de veldwerkzaamheden op het maaiveld of in de opgeboorde grond zintuiglijk asbestverdachte materialen zijn waargenomen, is dit vermeld in paragraaf 4.2.2 ‘Zintuiglijke waarnemingen’.

4 UITVOERING ONDERZOEK

4.1 Veldwerkzaamheden

De werkzaamheden zijn verricht conform ons procescertificaat op basis van de BRL SIKB 2000. De procescertificaten staan op naam van Aveco de Bondt bv, geregistreerd onder Kamer van Koophandel nr. 30169759.
Met het voor akkoord tekenen van deze rapportage verklaart Aveco de Bondt dat de volgens Kwalibo als kritische functie omschreven (veld)werkzaamheden zijn uitgevoerd door of onder directe leiding van een daartoe gecertificeerde monsternemer.
Daarnaast is door Aveco de Bondt getoetst en bij deze geborgd dat sprake is van een externe functiescheiding zoals bedoeld in Kwalibo. Voornoemde is nader toegelicht in bijlage 5.

Uitgevoerde werkzaamheden

Het verrichten van de grondboringen is uitgevoerd op 17 mei 2016, deze werkzaamheden zijn verricht door de heer P.C.J. Broekhuizen. Betreffende monsternemer is gecertificeerd en geregistreerd bij Rijkswaterstaat Leefomgeving.

De veldwerkzaamheden zijn verricht conform de BRL SIKB 2000 en bijbehorende protocol 2001.

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de verrichte veldwerkzaamheden.

tabel 1: Overzicht veldwerkzaamheden

Type	Tot [cm-mv]	Aantal	Nummers
Boring	50	20	01, 02, 03, 04, 05, 07, 08, 09, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25
Boring	100	1	16
Boring	200	5	06, 10, 12, 16A, 23

Bemonstering heeft plaatsgevonden bij elke boring per halve meter of per zintuiglijk onderscheiden grondlaag. Voor een overzicht van de genomen grondmonsters wordt verwezen naar bijlage 2, de boorprofielen.

4.2 Veldresultaten

4.2.1 Lokale bodemopbouw

Op basis van de opgeboorde grond is een globaal bodemprofiel opgesteld dat is weergegeven in tabel 2.

tabel 2: Lokale bodemopbouw

Bodemlaag [m-mv]			Hoofdnaam	Toevoeging	Kleur
0,0	-	0,5	ZAND	Matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig	Bruin
0,5	-	2,0	ZAND	Matig fijn, matig siltig, zwak grindig	Donkergeel

4.2.2 Zintuiglijke waarnemingen

In bijlage 2 zijn alle boorprofielen opgenomen en zijn de zintuiglijke waarnemingen beschreven.

Tijdens het verrichten van de handboringen zijn geen bijzonderheden waargenomen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een bodemverontreiniging.

Boring 16 is gestaakt op 1,0 m-mv gestaakt op een obstakel. Mogelijk betreft het obstakel een ondergrondse tank.

Tijdens de veldwerkzaamheden zijn op het maaiveld of in de bodem geen asbestverdachte materialen aangetroffen.

4.3 Monsterselectie en analyses

De monsters zijn ter analyse overgedragen aan het laboratorium van ALcontrol. ALcontrol is geaccrediteerd volgens NEN-EN-ISO/IEC 17025:2005. Het laboratorium is erkend voor ‘Analyse voor milieuhygiënisch onderzoek’ (AS3000).

In relatie tot de doelstelling van het bodemonderzoek en op basis van de veldwaarnemingen zijn grondmonsters geselecteerd en grondmengmonsters samengesteld ten behoeve van de analyses zoals weergegeven in tabel 3.

tabel 3: Monstersamenstelling en uitgevoerde analyses

Monster	Traject [m-mv]	Deelmonsters	Analyses [1)]
MM1	0,00 - 0,50	01 (0,00 - 0,50)	Standaard pakket grond
		02 (0,00 - 0,50)	
		04 (0,00 - 0,50)	
		05 (0,00 - 0,50)	
		06 (0,00 - 0,50)	
		07 (0,00 - 0,50)	
		08 (0,00 - 0,50)	
MM2	0,00 - 0,50	03 (0,00 - 0,50)	Standaard pakket grond
		14 (0,00 - 0,50)	
		17 (0,00 - 0,50)	
		18 (0,00 - 0,50)	
		19 (0,00 - 0,50)	
MM3	0,00 - 0,50	09 (0,00 - 0,50)	Standaard pakket grond
		10 (0,00 - 0,50)	
		11 (0,00 - 0,50)	
		12 (0,00 - 0,50)	
		13 (0,00 - 0,50)	
		15 (0,00 - 0,50)	
		16 (0,00 - 0,50)	
MM4	0,00 - 0,50	20 (0,00 - 0,50)	Standaard pakket grond
		21 (0,00 - 0,50)	
		22 (0,00 - 0,50)	
		23 (0,00 - 0,50)	
		24 (0,00 - 0,50)	
		25 (0,00 - 0,50)	
MM5	0,50 - 2,00	06 (0,50 - 1,00)	Standaard pakket grond
		06 (1,00 - 1,50)	
		06 (1,50 - 2,00)	
		23 (0,50 - 1,00)	
		23 (1,00 - 1,50)	
		23 (1,50 - 2,00)	
MM6	0,50 - 2,00	10 (0,50 - 1,00)	Standaard pakket grond
		10 (1,00 - 1,50)	
		10 (1,50 - 2,00)	
		12 (0,50 - 1,00)	
		12 (1,00 - 1,50)	
		12 (1,50 - 2,00)	
MM7	0,50 - 2,00	16A (0,50 - 1,00)	Standaard pakket grond
		16A (1,00 - 1,50)	
		16A (1,50 - 2,00)	

[1)] *Standaard pakket grond (AS3000): Droogrest, lutum, organische stof, metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink); som-PCB; som- PAK (10); minerale olie (C10 - C40).*

5 TOETSING EN INTERPRETATIE

5.1 Toetsingskader

De aan- of afwezigheid van bodemverontreiniging wordt bepaald door de overschrijding van de normwaarden van de onderzochte stoffen.

Voor de toetsing van de bodemkwaliteit worden de streefwaarden grondwater en de interventiewaarden grond en grondwater gehanteerd volgens de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013. Daarnaast worden de achtergrondwaarden voor grond gehanteerd volgens de Regeling Bodemkwaliteit. De toetsing wordt uitgevoerd en gevalideerd door de Bodem Toets- en Validatieservice (BoToVa).
Met deze toetsingswaarden worden richtwaarden gegeven ter beoordeling van de milieuhygiënische toestand van de bodem. De interventiewaarde is de waarde, waarbij risico's voor het milieu en de volksgezondheid aanwezig kunnen zijn.

In de toetstabellen in bijlage 4 is een index weergegeven. Deze index geeft de mate van verontreiniging aan ten opzichte van de achtergrondwaarde (index = 0) en de interventiewaarde (index = 1).

Bij een historische verontreiniging (verontreiniging ontstaan voor 1 januari 1987[1]) wordt bepaald of het een geval van ernstige bodemverontreiniging betreft. Volgens de Circulaire bodemsanering is er sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging indien voor tenminste één stof de gemiddelde gemeten concentratie van minimaal 25 m^3 bodemvolume in het geval van een bodemverontreiniging, of 100 m^3 poriënverzadigd bodemvolume in het geval van grondwaterverontreiniging, hoger is dan de interventiewaarde. Voor asbest geldt dat zodra er grond aanwezig is met een concentratie aan asbest boven de interventiewaarde, onafhankelijk van het volume, er sprake is van een geval van ernstige verontreiniging.

Voor nieuwe verontreinigingen (verontreiniging ontstaan na 1 januari 1987[1]) is in de regel artikel 13 van de Wet bodembescherming (zorgplicht) van toepassing.

5.2 Toetsing analyseresultaten

In bijlage 3 zijn de analysecertificaten opgenomen. De analyseresultaten zijn getoetst aan de normwaarden voor grond zoals in paragraaf 5.1 omschreven. De toetstabellen zijn opgenomen in bijlage 4.

[1] Voor asbest geldt 1 juli 1993

5.3 Interpretatie onderzoeksresultaten

In het grondmengmonsters van de bovengrond zijn maximaal licht verhoogde gehalten aan lood, PCB en/of PAK aangetoond. Andere parameters zijn niet verhoogde gemeten ten opzichte van de achtergrondwaarde.

In de ondergrond van boring 16A (MM7) zijn licht verhoogde gehalten aan PCB (index 0,05) en minerale olie (index 0) aangetoond. Mogelijk zijn deze licht verhoogde gehalten te relateren aan de aanwezigheid van een nabijgelegen olietank (de direct naastgelegen boring 16 is op 1,0 m-mv gestaakt op een obstakel, mogelijk een ondergrondse olietank).

In de mengmonsters MM5 en MM6 zijn geen verhoogde gehalten ten opzichte van de achtergrondwaarde gemeten.

6 CONCLUSIE

In opdracht van Bouwinvest is door Aveco de Bondt een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd op de locatie gelegen aan de Kemperbergerweg 67 te Arnhem.

De aanleiding tot het uitvoeren van het bodemonderzoek is de voorgenomen aanvraag van een omgevingsvergunning voor het aspect bouwen alsmede de aankoop van perceel L 1180. Conform de gemeentelijke bouwverordening moet een bodemonderzoek uitgevoerd worden, voordat de gemeente een vergunning kan verlenen.

De doelstelling van het bodemonderzoek is het vaststellen van de milieuhygiënische kwaliteit en te verifiëren of deze vanuit milieuhygiënisch oogpunt een belemmering vormt voor de voorgenomen bouw.

Zintuiglijke waarnemingen

Tijdens het verrichten van de handboringen zijn geen bijzonderheden waargenomen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een bodemverontreiniging.

Boring 16 is gestaakt op 1,0 m-mv gestaakt op een obstakel. Mogelijk betreft het obstakel een ondergrondse tank.

Tijdens de veldwerkzaamheden zijn op het maaiveld of in de bodem geen asbestverdachte materialen aangetroffen.

Grond

In de bovengrond zijn maximaal licht verhoogde gehalten aan lood, PCB en PAK gemeten. In de ondergrond zijn maximaal licht verhoogde gehalten aan PCB en minerale olie aangetoond. Overige parameters zijn niet verhoogd ten opzichte van de achtergrondwaarde aangetoond.

Resumé

Gezien de vastgestelde bodemkwaliteit zijn er geen risico's voor de volksgezondheid en/of het milieu. Voor geen van de gemeten stoffen wordt de interventiewaarde overschreden.

Gegeven de in dit rapport beschreven onderzoeksresultaten, wordt de grond vanuit milieuhygiënisch oogpunt geschikt geacht voor het huidige gebruik en voorgenomen nieuwbouw.

De geconstateerde bodemkwaliteit ter plaatse van perceel L 1180 levert vanuit milieuhygiënisch oogpunt geen bezwaren op voor de aankoop van het perceel.

Opgemerkt wordt dat in de bodem van de locatie waarschijnlijk een viertal ondergrondse tanks aanwezig welke bij de terreinontwikkeling verwijderd moeten worden alsmede een tweetal vulpunten. Aanbevolen wordt bij de verwijdering van de tanks en de vulpunten alert te zijn op (zeer beperkte) verontreiniging van de bodem met olieproducten.

bijlage 1:
Topografische ligging onderzoekslocatie en kadastrale situatie

Deze kaart is noordgericht. Schaal 1: 12500

Hier bevindt zich Kadastraal object ARNHEM L 1684
Kemperbergerweg 67, 6816 RM ARNHEM
CC-BY Kadaster.

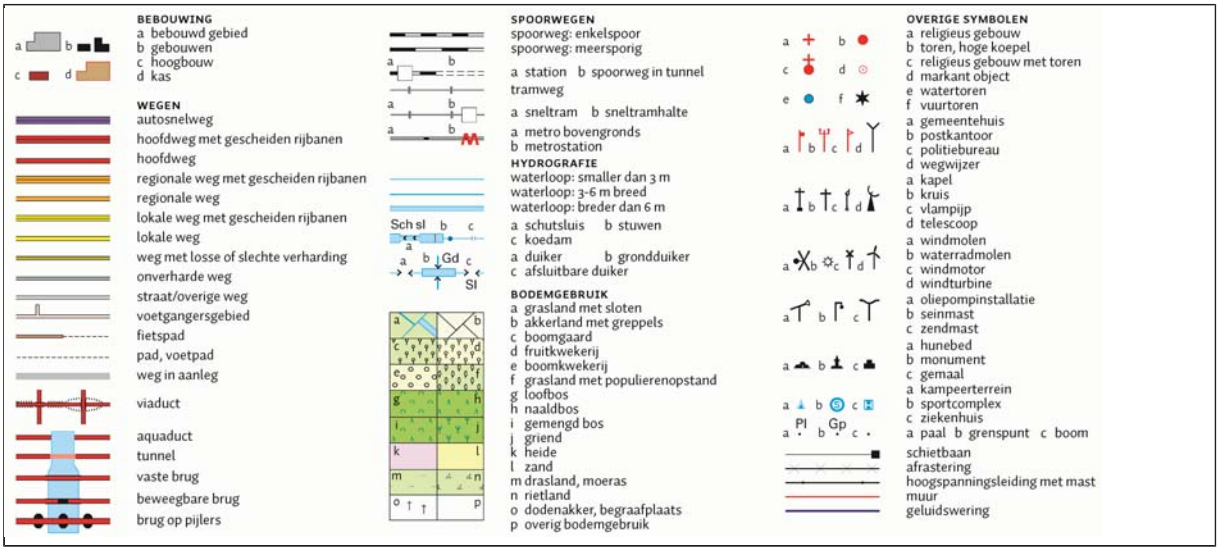

Uittreksel Kadastrale Kaart

Uw referentie: 160702

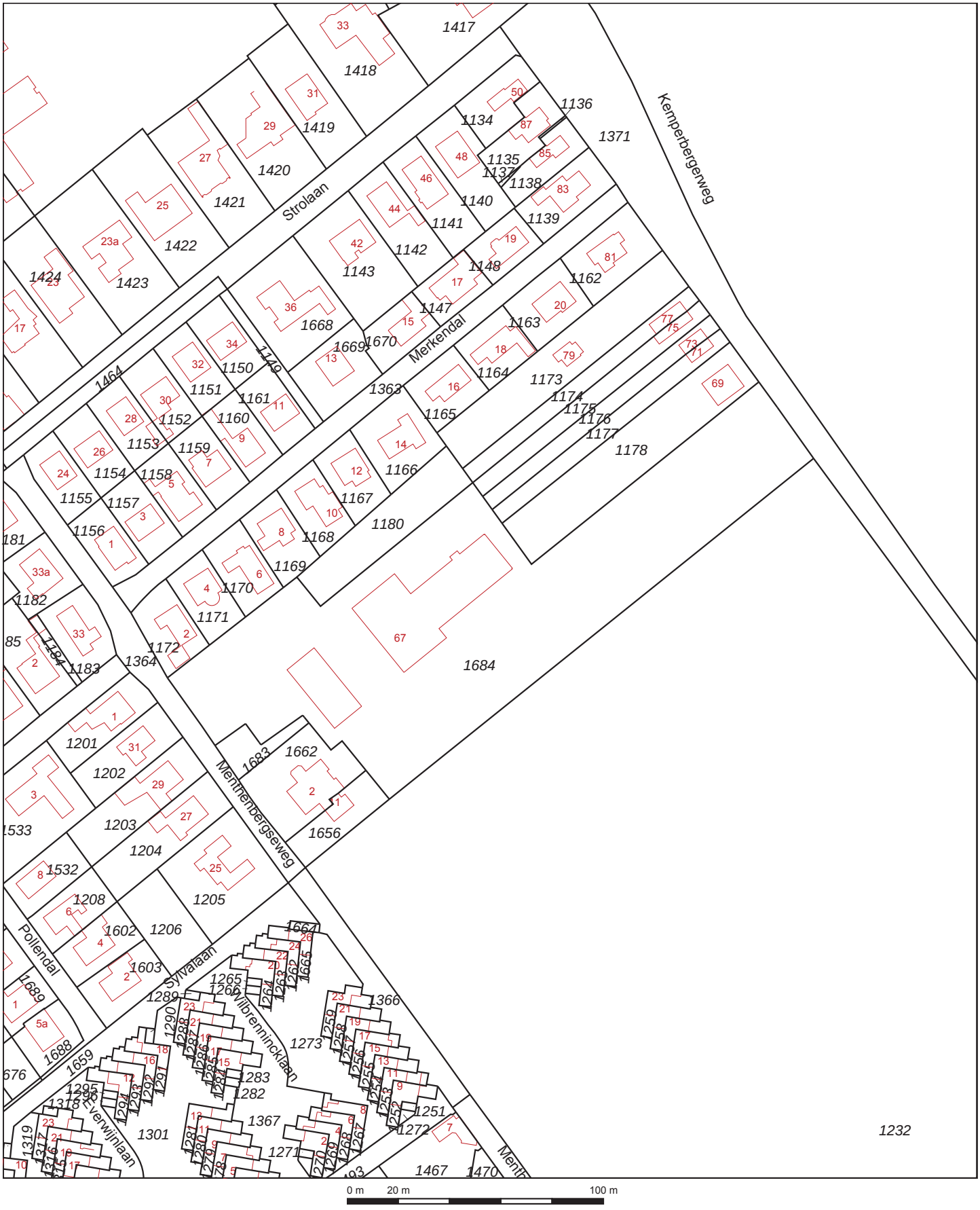

Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

25 Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Overige topografie

Voor een eensluidend uittreksel, Apeldoorn, 26 mei 2016
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Schaal 1:2000

Kadastrale gemeente	ARNHEM
Sectie	L
Perceel	1684

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

bijlage 2:
Overzicht veldwaarnemingen en boorprofielen

Legenda (conform NEN 5104)

grind

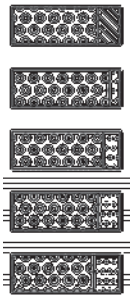

zand

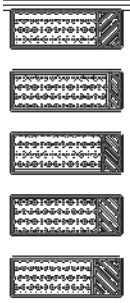

veen

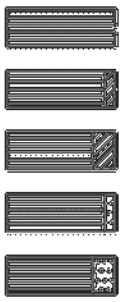

klei

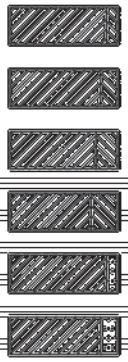

leem

overige toevoegingen

geur

olie

p.i.d.-waarde

monsters

overig

peilbuis

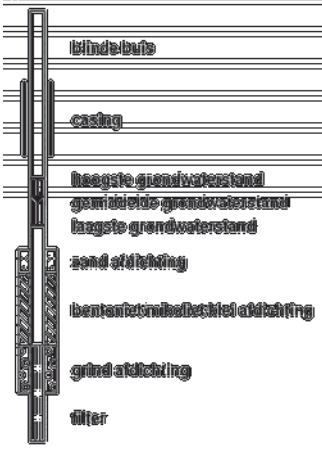

01

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

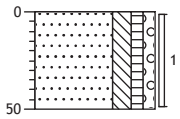

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, geelbruin, Edelmanboor

-50

02

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

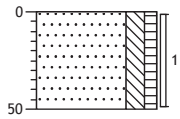

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, geelbruin, Edelmanboor

-50

03

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

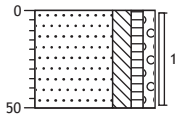

0 gras

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, lichtbruin, Edelmanboor

-50

04

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

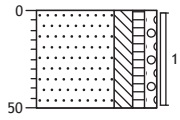

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, lichtbruin, Edelmanboor

-50

05

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

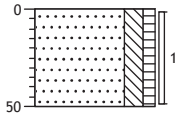

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, neutraalbruin, Edelmanboor

-50

06

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

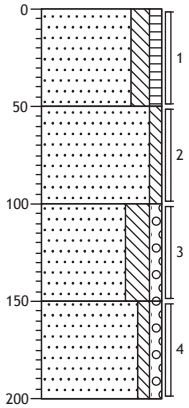

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, neutraalbruin, Edelmanboor

-50

Zand, matig fijn, zwak siltig, lichtgeel, Edelmanboor

-100

Zand, matig grof, sterk siltig, zwak grindig, zwak roesthoudend, licht oranjegeel, Edelmanboor

-150

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak grindig, zwak roesthoudend, donkergeel, Edelmanboor

-200

07

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

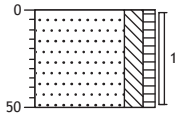

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, licht geelbruin, Edelmanboor

-50

08

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

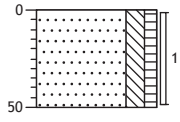

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, neutraalbruin, Edelmanboor

-50

Projectcode: 160702

09

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

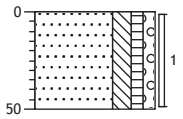

0 braak

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, licht geelbruin, Edelmanboor

-50

10

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

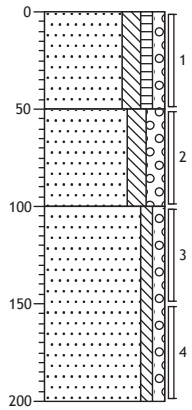

0 braak

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, neutraalbruin, Edelmanboor

-50

Zand, matig grof, matig siltig, matig grindig, donkergeel, Edelmanboor

-100

Zand, matig grof, zwak siltig, zwak grindig, donkergeel, Edelmanboor

-200

11

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

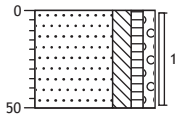

0 groenstrook

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, lichtbruin, Edelmanboor

-50

12

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

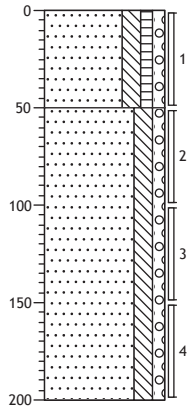

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, lichtbruin, Edelmanboor

-50

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak grindig, licht geelbruin, Edelmanboor

-200

13

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

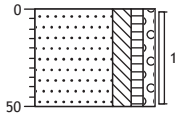

0 groenstrook

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, lichtbruin, Edelmanboor

-50

14

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

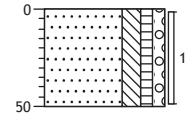

0 groenstrook

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, lichtbruin, Edelmanboor

-50

15

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

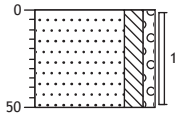

0 braak

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak grindig, donkergeel, Edelmanboor

-50

16

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

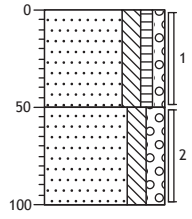

0 braak

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, lichtbruin, Edelmanboor

-50

Zand, matig grof, matig siltig, matig grindig, lichtgeel, Edelmanboor, gestaakt op obstakel

-100

16A

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

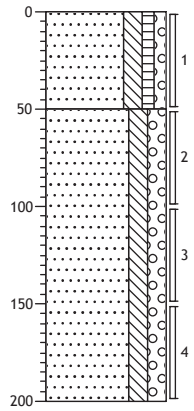

0 braak

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, donkerbruin, Edelmanboor

-50

Zand, zeer grof, matig siltig, matig grindig, lichtgeel, Edelmanboor

-200

17

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

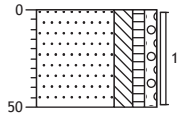

0 bosgrond

Zand, matig grof, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, neutraalbruin, Edelmanboor

-50

18

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

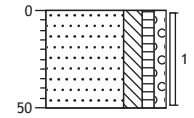

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, neutraalbruin, Edelmanboor

-50

19

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

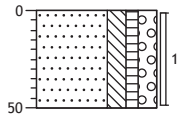

0 braak

Zand, matig grof, matig siltig, zwak humeus, matig grindig, geelbruin, Edelmanboor

-50

20

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

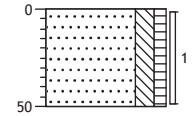

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, donkerbruin, Edelmanboor

-50

21

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

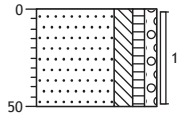

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, geelbruin, Edelmanboor

-50

22

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

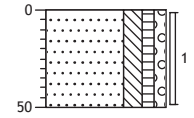

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, donkerbruin, Edelmanboor

-50

23

17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

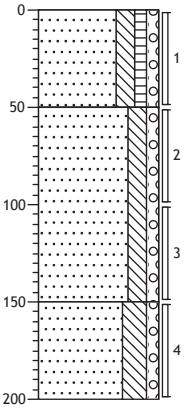

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, lichtbruin, Edelmanboor

-50

Zand, matig grof, matig siltig, zwak grindig, donkergeel, Edelmanboor

-150

Zand, zeer fijn, sterk siltig, zwak grindig, donkergeel, Edelmanboor

-200

Projectcode: 160702

24 17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

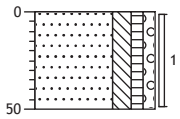

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, lichtbruin, Edelmanboor

-50

25 17-05-2016 Boormeester: P.C.J. Broekhuizen

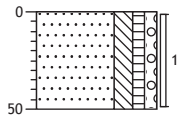

0 bosgrond

Zand, matig fijn, matig siltig, zwak humeus, zwak grindig, lichtbruin, Edelmanboor

-50

Projectcode: 160702

bijlage 3:
Analysecertificaten

ALcontrol B.V.
Correspondentieadres
Steenhouwerstraat 15 · 3194 AG Rotterdam
Tel.: +31 (0)10 231 47 00 · Fax: +31 (0)10 416 30 34
www.alcontrol.nl

Analyserapport

Aveco de Bondt b.v.
G.C. Tiekstra
Postbus 64
7450 AB HOLTEN

Uw projectnaam	: VBO Kemperbergerweg 67 te Arnhem
Uw projectnummer	: 160702
ALcontrol rapportnummer	: 12304291, versienummer: 1

Rotterdam, 25-05-2016

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 160702. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is, met uitzondering van eventueel door derden uitgevoerd onderzoek, uitgevoerd door ALcontrol B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL).

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 11 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

R. van Duin
Laboratory Manager

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Aveco de Bondt b.v.
G.C. Tiekstra

Analyserapport

Projectnaam	VBO Kemperbergerweg 67 te Arnhem	Orderdatum	17-05-2016
Projectnummer	160702	Startdatum	17-05-2016
Rapportnummer	12304291 - 1	Rapportagedatum	25-05-2016

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1 01 (0-50) 02 (0-50) 04 (0-50) 05 (0-50) 06 (0-50) 07 (0-50) 08 (0-50)
002	Grond (AS3000)	MM2 03 (0-50) 14 (0-50) 17 (0-50) 18 (0-50) 19 (0-50)
003	Grond (AS3000)	MM3 09 (0-50) 10 (0-50) 11 (0-50) 12 (0-50) 13 (0-50) 15 (0-50) 16 (0-50)
004	Grond (AS3000)	MM4 20 (0-50) 21 (0-50) 22 (0-50) 23 (0-50) 24 (0-50) 25 (0-50)
005	Grond (AS3000)	MM5 06 (50-100) 06 (100-150) 06 (150-200) 23 (50-100) 23 (100-150) 23 (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
droge stof	gew.-%	S	92.3	92.2	91.0	89.8	93.5
gewicht artefacten	g	S	29	57	<1	<1	8.2
aard van de artefacten	-	S	div. materialen	div. materialen	geen	geen	stenen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	3.1	2.3	1.3	3.2	<0.5
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	4.3	3.5	4.1	5.8	5.6
METALEN							
barium	mg/kgds	S	<20	<20	22	<20	<20
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	<0.2	<0.2	0.24	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	<1.5	2.1	1.9	1.9	2.2
koper	mg/kgds	S	5.0	5.3	6.3	6.2	<5
kwik	mg/kgds	S	0.08	<0.05	0.08	0.10	<0.05
lood	mg/kgds	S	35	31	34	44	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	3.1	4.5	4.3	4.1	5.3
zink	mg/kgds	S	30	39	57	60	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.18	0.09	0.09	0.51	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	0.05	0.03	0.03	0.14	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.30	0.21	0.24	0.63	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.14	0.12	0.13	0.31	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	0.15	0.10	0.10	0.30	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.09	0.07	0.08	0.16	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.13	0.11	0.14	0.27	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.09	0.07	0.10	0.15	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.10	0.06	0.09	0.16	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	1.237 [1)]	0.867 [1)]	1.007 [1)]	2.637 [1)]	0.07 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)							
PCB 28	µg/kgds	S	<1	35 [2)]	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	5.8	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	1.7	7.4	1.2	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	9.5	1.6	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	2.5	3.1	1.0	<1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

ALcontrol Laboratories

Aveco de Bondt b.v.
G.C. Tiekstra

Analyserapport

Projectnaam	VBO Kemperbergerweg 67 te Arnhem	Orderdatum	17-05-2016
Projectnummer	160702	Startdatum	17-05-2016
Rapportnummer	12304291 - 1	Rapportagedatum	25-05-2016

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	MM1 01 (0-50) 02 (0-50) 04 (0-50) 05 (0-50) 06 (0-50) 07 (0-50) 08 (0-50)
002	Grond (AS3000)	MM2 03 (0-50) 14 (0-50) 17 (0-50) 18 (0-50) 19 (0-50)
003	Grond (AS3000)	MM3 09 (0-50) 10 (0-50) 11 (0-50) 12 (0-50) 13 (0-50) 15 (0-50) 16 (0-50)
004	Grond (AS3000)	MM4 20 (0-50) 21 (0-50) 22 (0-50) 23 (0-50) 24 (0-50) 25 (0-50)
005	Grond (AS3000)	MM5 06 (50-100) 06 (100-150) 06 (150-200) 23 (50-100) 23 (100-150) 23 (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	47.1 [1)]	22.8 [1)]	6.6 [1)]	4.9 [1)]
MINERALE OLIE							
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	<5	<5	5	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	<20	<20	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Aveco de Bondt b.v.
G.C. Tiekstra

Analyserapport

Projectnaam	VBO Kemperbergerweg 67 te Arnhem	Orderdatum	17-05-2016
Projectnummer	160702	Startdatum	17-05-2016
Rapportnummer	12304291 - 1	Rapportagedatum	25-05-2016

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	PCB 28 is mogelijk vals positief verhoogd door de aanwezigheid van PCB 31

Paraaf :

Aveco de Bondt b.v.
G.C. Tiekstra

Analyserapport

Projectnaam	VBO Kemperbergerweg 67 te Arnhem	Orderdatum	17-05-2016
Projectnummer	160702	Startdatum	17-05-2016
Rapportnummer	12304291 - 1	Rapportagedatum	25-05-2016

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	MM6 10 (50-100) 10 (100-150) 10 (150-200) 12 (50-100) 12 (100-150) 12 (150-200)
007	Grond (AS3000)	MM7 16A (50-100) 16A (100-150) 16A (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	006	007
droge stof	gew.-%	S	92.9	91.4
gewicht artefacten	g	S	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	<0.5	<0.5
KORRELGROOTTEVERDELING				
lutum (bodem)	% vd DS	S	4.0	2.5
METALEN				
barium	mg/kgds	S	<20	<20
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	2.3	1.7
koper	mg/kgds	S	<5	<5
kwik	mg/kgds	S	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	<10	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	5.7	7.3
zink	mg/kgds	S	<20	23
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.01	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	<0.01	0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.073 [1)]	0.076 [1)]
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	5.1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	2.1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	3.3
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 [1)]	13.3 [1)]
MINERALE OLIE				

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

ALcontrol Laboratories

Aveco de Bondt b.v.
G.C. Tiekstra

Analyserapport

Projectnaam	VBO Kemperbergerweg 67 te Arnhem	Orderdatum	17-05-2016
Projectnummer	160702	Startdatum	17-05-2016
Rapportnummer	12304291 - 1	Rapportagedatum	25-05-2016

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	MM6 10 (50-100) 10 (100-150) 10 (150-200) 12 (50-100) 12 (100-150) 12 (150-200)
007	Grond (AS3000)	MM7 16A (50-100) 16A (100-150) 16A (150-200)

Analyse	Eenheid	Q	006	007
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	25
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	15
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	40

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Aveco de Bondt b.v.
G.C. Tiekstra

Analyserapport

Projectnaam	VBO Kemperbergerweg 67 te Arnhem	Orderdatum	17-05-2016
Projectnummer	160702	Startdatum	17-05-2016
Rapportnummer	12304291 - 1	Rapportagedatum	25-05-2016

Monster beschrijvingen

006	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
007	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Aveco de Bondt b.v.
G.C. Tiekstra

Analyserapport

Projectnaam	VBO Kemperbergerweg 67 te Arnhem	Orderdatum	17-05-2016
Projectnummer	160702	Startdatum	17-05-2016
Rapportnummer	12304291 - 1	Rapportagedatum	25-05-2016

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934. Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5, conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN 6966) eigen methode (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform ISO 22036).
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-ISO 16772)
lood	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5, conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN 6966) eigen methode (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform ISO 22036).
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform prestatieblad 3010-7 Gelijkwaardig aan NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y5708282	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
001	Y5811382	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
001	Y5811570	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
001	Y5800889	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
001	Y5800851	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
001	Y5800881	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
001	Y5811579	17-05-2016	17-05-2016	ALC201

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Aveco de Bondt b.v.
G.C. Tiekstra

Analyserapport

Projectnaam	VBO Kemperbergerweg 67 te Arnhem	Orderdatum	17-05-2016
Projectnummer	160702	Startdatum	17-05-2016
Rapportnummer	12304291 - 1	Rapportagedatum	25-05-2016

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
002	Y5811574	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
002	Y5800896	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
002	Y5811467	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
002	Y5800864	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
002	Y5800893	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
003	Y5811562	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
003	Y5800898	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
003	Y5800837	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
003	Y5800883	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
003	Y5800861	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
003	Y5811569	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
003	Y5800880	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
004	Y5811580	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
004	Y5811577	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
004	Y5811572	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
004	Y5811568	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
004	Y5811495	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
004	Y5811578	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
005	Y5708285	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
005	Y5811560	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
005	Y5811497	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
005	Y5811941	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
005	Y5811942	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
005	Y5811947	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
006	Y5800871	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
006	Y5800890	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
006	Y5708277	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
006	Y5800877	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
006	Y5811547	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
006	Y5811567	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
007	Y5800897	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
007	Y5800887	17-05-2016	17-05-2016	ALC201
007	Y5800906	17-05-2016	17-05-2016	ALC201

Paraaf :

TESTEN RvA L 028

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

kwaliteitswaarborg bodembeheer SIKB AS3000

Aveco de Bondt b.v.
G.C. Tiekstra

Analyserapport

Projectnaam	VBO Kemperbergerweg 67 te Arnhem	Orderdatum	17-05-2016
Projectnummer	160702	Startdatum	17-05-2016
Rapportnummer	12304291 - 1	Rapportagedatum	25-05-2016

Monsternummer:	004
Monster beschrijvingen	MM420 (0-50) 21 (0-50) 22 (0-50) 23 (0-50) 24 (0-50) 25 (0-50)

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

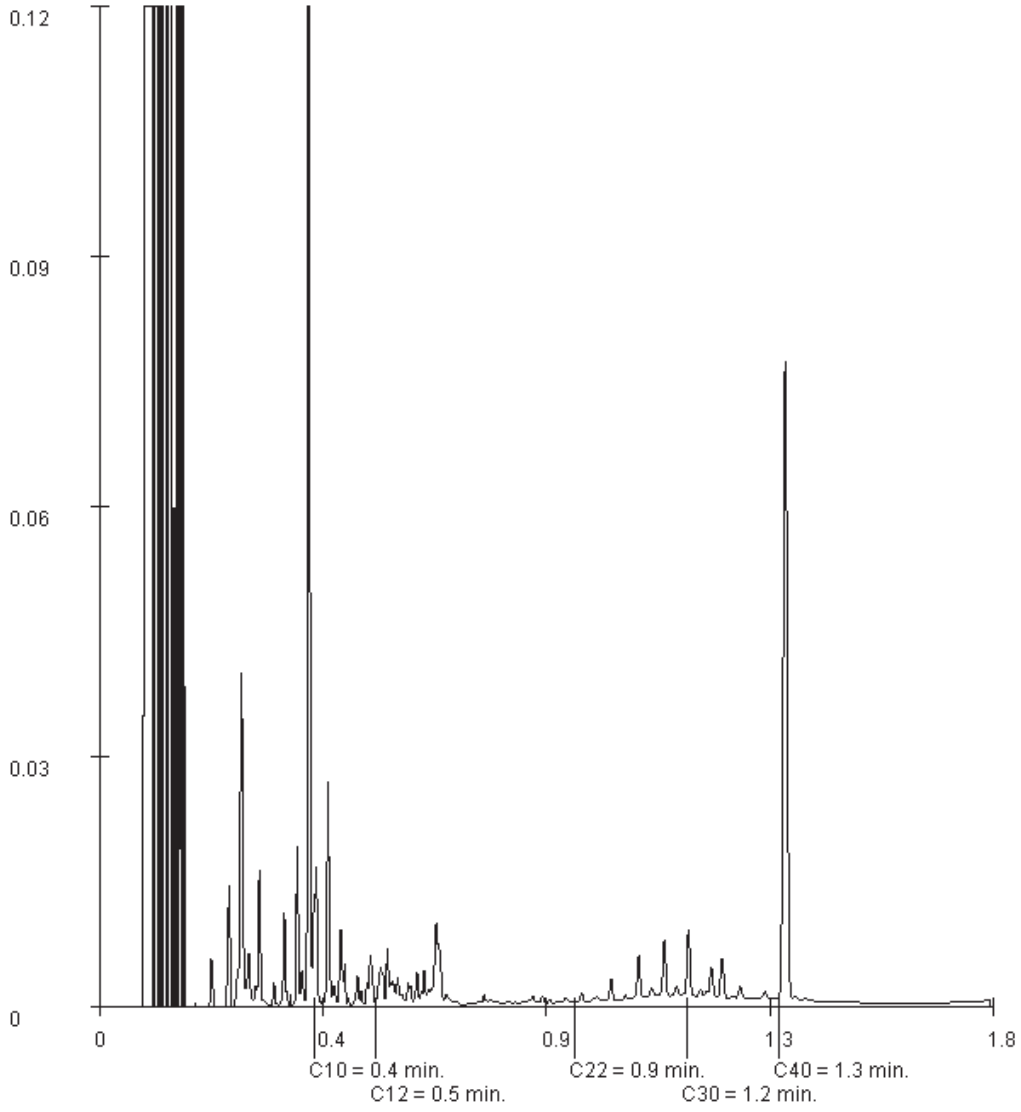

Paraaf :

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

Aveco de Bondt b.v.
G.C. Tiekstra

Analyserapport

Projectnaam	VBO Kemperbergerweg 67 te Arnhem	Orderdatum	17-05-2016
Projectnummer	160702	Startdatum	17-05-2016
Rapportnummer	12304291 - 1	Rapportagedatum	25-05-2016

Monsternummer:	007
Monster beschrijvingen	MM716A (50-100) 16A (100-150) 16A (150-200)

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

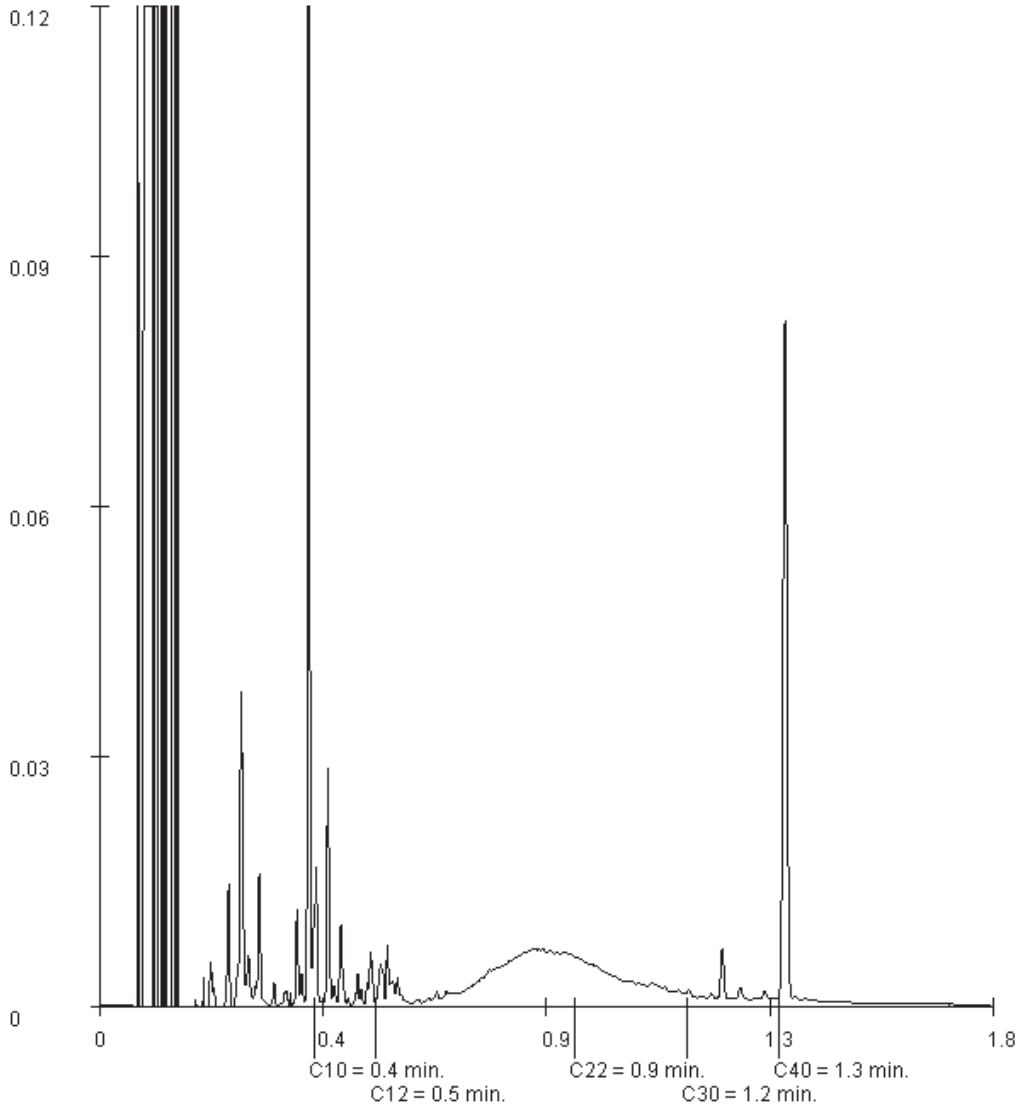

Paraaf :

ALCONTROL B.V. IS GEACCREDITEERD VOLGENS DE DOOR DE RAAD VOOR ACCREDITATIE GESTELDE CRITERIA VOOR TESTLABORATORIA CONFORM ISO/IEC 17025:2005 ONDER NR. L 028

AL ONZE WERKZAAMHEDEN WORDEN UITGEVOERD ONDER DE ALGEMENE VOORWAARDEN GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIEKEN TE ROTTERDAM INSCHRIJVING HANDELSREGISTER: KVK ROTTERDAM 24265286

bijlage 4:
Toetstabellen

tabel 1: Toetstabel grond

Grondmonster		MM1			MM2			MM3		
Certificaatcode		12304291			12304291			12304291		
Boring(en)		01, 02, 04, 05, 06, 07, 08			03, 14, 17, 18, 19			09, 10, 11, 12, 13, 15, 16		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,00 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	3,1			2,3			1,3		
Lutum	% ds	4,3			3,5			4,1		
Datum van toetsing		25-5-2016			25-5-2016			25-5-2016		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde		
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
BODEMKUNDIGE ANALYSES										
Droge stof	% w/w	92,3	92,0 (6)		92,2	92,0 (6)		91,0	91,0 (6)	
METALEN										
Barium [Ba]	mg/kg ds	<20	<42 (6)		<20	<46 (6)		22	68 (6)	
Cadmium [Cd]	mg/kg ds	<0,2	<0,2	-0,03	<0,2	<0,2	-0,03	<0,2	<0,2	-0,03
Kobalt [Co]	mg/kg ds	<1,5	<2,9	-0,07	2,1	6,3	-0,05	1,9	5,4	-0,05
Koper [Cu]	mg/kg ds	5,0	9,3	-0,2	5,3	10,3	-0,2	6,3	12,2	-0,19
Kwik [Hg]	mg/kg ds	0,08	0,11	-0	<0,05	<0,05	-0	0,08	0,11	-0
Lood [Pb]	mg/kg ds	35	52	0	31	47	-0,01	34	52	0
Molybdeen [Mo]	mg/kg ds	<0,5	<0,4	-0,01	<0,5	<0,4	-0,01	<0,5	<0,4	-0,01
Nikkel [Ni]	mg/kg ds	3,1	7,6	-0,42	4,5	11,7	-0,36	4,3	10,7	-0,37
Zink [Zn]	mg/kg ds	30	62	-0,13	39	85	-0,09	57	122	-0,03
PAK										
Anthraceen	mg/kg ds	0,05	0,05		0,03	0,03		0,03	0,03	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,14	0,14		0,12	0,12		0,13	0,13	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,13	0,13		0,11	0,11		0,14	0,14	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,09	0,09		0,07	0,07		0,10	0,10	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,09	0,09		0,07	0,07		0,08	0,08	
Chryseen	mg/kg ds	0,15	0,15		0,10	0,10		0,10	0,10	
Fenanthreen	mg/kg ds	0,18	0,18		0,09	0,09		0,09	0,09	
Fluorantheen	mg/kg ds	0,30	0,30		0,21	0,21		0,24	0,24	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,10	0,10		0,06	0,06		0,09	0,09	
Naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
Som-PAK (interventiefactor)	mg/kg ds		1,2	-0,01		0,87	-0,02		1,0	-0,01
Som-PAK (0.7 factor)	mg/kg ds	1,237			0,867			1,007		
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB 28	µg/kg ds	<1	<2		35	152		<1	<4	
PCB 52	µg/kg ds	<1	<2		5,8	25,2		<1	<4	
PCB 101	µg/kg ds	<1	<2		<1	<3		<1	<4	
PCB 118	µg/kg ds	<1	<2		<1	<3		<1	<4	
PCB 138	µg/kg ds	<1	<2		1,7	7,4		7,4	37,0	
PCB 153	µg/kg ds	<1	<2		<1	<3		9,5	47,5	
PCB 180	µg/kg ds	<1	<2		2,5	10,9		3,1	15,5	
PCB (som 7)	µg/kg ds		<16	-0		205	0,19		114	0,1
PCB (7) (som, 0.7 factor)	µg/kg ds	4,9			47,1			22,8		
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	11 (6)		<5	15 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	11 (6)		<5	15 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	<5	11 (6)		<5	15 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	<5	11 (6)		<5	15 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie (totaal)	mg/kg ds	<20	<45	-0,03	<20	<61	-0,03	<20	<70	-0,02

tabel 2: Toetstabel grond

Grondmonster		MM4			MM5			MM6		
Certificaatcode		12304291			12304291			12304291		
Boring(en)		20, 21, 22, 23, 24, 25			06, 06, 06, 23, 23, 23			10, 10, 10, 12, 12, 12		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,50 - 2,00			0,50 - 2,00		
Humus	% ds	3,2			0,50			0,50		
Lutum	% ds	5,8			5,6			4,0		
Datum van toetsing		25-5-2016			25-5-2016			25-5-2016		
Monsterconclusie		Overschrijding Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
		Meetw	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**	**Meetw**	**GSSD**	**Index**
BODEMKUNDIGE ANALYSES										
Droge stof	% w/w	89,8	90,0 (6)		93,5	94,0 (6)		92,9	93,0 (6)	
METALEN										
Barium [Ba]	mg/kg ds	<20	<37 (6)		<20	<37 (6)		<20	<43 (6)	
Cadmium [Cd]	mg/kg ds	0,24	0,37	-0,02	<0,2	<0,2	-0,03	<0,2	<0,2	-0,03
Kobalt [Co]	mg/kg ds	1,9	4,7	-0,06	2,2	5,5	-0,05	2,3	6,6	-0,05
Koper [Cu]	mg/kg ds	6,2	10,9	-0,19	<5	<6	-0,23	<5	<7	-0,22
Kwik [Hg]	mg/kg ds	0,10	0,13	-0	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0
Lood [Pb]	mg/kg ds	44	63	0,03	<10	<10	-0,08	<10	<11	-0,08
Molybdeen [Mo]	mg/kg ds	<0,5	<0,4	-0,01	<0,5	<0,4	-0,01	<0,5	<0,4	-0,01
Nikkel [Ni]	mg/kg ds	4,1	9,1	-0,4	5,3	11,9	-0,36	5,7	14,3	-0,32
Zink [Zn]	mg/kg ds	60	116	-0,04	<20	<28	-0,19	<20	<30	-0,19
PAK										
Anthraceen	mg/kg ds	0,14	0,14		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,31	0,31		<0,01	<0,01		0,01	0,01	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,27	0,27		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,15	0,15		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,16	0,16		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
Chryseen	mg/kg ds	0,30	0,30		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
Fenanthreen	mg/kg ds	0,51	0,51		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
Fluorantheen	mg/kg ds	0,63	0,63		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,16	0,16		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
Naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
Som-PAK (interventiefactor)	mg/kg ds		2,6	0,03		<0,070	-0,04		0,073	-0,04
Som-PAK (0.7 factor)	mg/kg ds	2,637			0,07			0,073		
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB 28	µg/kg ds	<1	<2		<1	<4		<1	<4	
PCB 52	µg/kg ds	<1	<2		<1	<4		<1	<4	
PCB 101	µg/kg ds	<1	<2		<1	<4		<1	<4	
PCB 118	µg/kg ds	<1	<2		<1	<4		<1	<4	
PCB 138	µg/kg ds	1,2	3,8		<1	<4		<1	<4	
PCB 153	µg/kg ds	1,6	5,0		<1	<4		<1	<4	
PCB 180	µg/kg ds	1,0	3,1		<1	<4		<1	<4	
PCB (som 7)	µg/kg ds		21	0		<25	0,01		<25	0,01
PCB (7) (som, 0.7 factor)	µg/kg ds	6,6			4,9			4,9		
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	11 (6)		<5	18 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	11 (6)		<5	18 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	5	16 (6)		<5	18 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	<5	11 (6)		<5	18 (6)		<5	18 (6)	
Minerale olie (totaal)	mg/kg ds	<20	<44	-0,03	<20	<70	-0,02	<20	<70	-0,02

tabel 3: Toetstabel grond

Grondmonster		MM7		
Certificaatcode		12304291		
Boring(en)		16A, 16A, 16A		
Traject (m -mv)		0,50 - 2,00		
Humus	% ds	0,50		
Lutum	% ds	2,5		
Datum van toetsing		25-5-2016		
Monsterconclusie		Overschrijding Achtergrondwaarde		
		Meetw	**GSSD**	**Index**
BODEMKUNDIGE ANALYSES				
Droge stof	% w/w	91,4	91,0 (6)	
METALEN				
Barium [Ba]	mg/kg ds	<20	<51 (6)	
Cadmium [Cd]	mg/kg ds	<0,2	<0,2	-0,03
Kobalt [Co]	mg/kg ds	1,7	5,7	-0,05
Koper [Cu]	mg/kg ds	<5	<7	-0,22
Kwik [Hg]	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0
Lood [Pb]	mg/kg ds	<10	<11	-0,08
Molybdeen [Mo]	mg/kg ds	<0,5	<0,4	-0,01
Nikkel [Ni]	mg/kg ds	7,3	20,4	-0,22
Zink [Zn]	mg/kg ds	23	53	-0,15
PAK				
Anthraceen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	
Benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,01	0,01	
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	
Chryseen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	
Fluorantheen	mg/kg ds	0,01	0,01	
Indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	
Naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	
Som-PAK (interventiefactor)	mg/kg ds		0,076	-0,04
Som-PAK (0.7 factor)	mg/kg ds	0,076		
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN				
PCB 28	µg/kg ds	<1	<4	
PCB 52	µg/kg ds	<1	<4	
PCB 101	µg/kg ds	<1	<4	
PCB 118	µg/kg ds	<1	<4	
PCB 138	µg/kg ds	5,1	25,5	
PCB 153	µg/kg ds	2,1	10,5	
PCB 180	µg/kg ds	3,3	16,5	
PCB (som 7)	µg/kg ds		67	0,05
PCB (7) (som, 0.7 factor)	µg/kg ds	13,3		
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN				
Minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	18 (6)	
Minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	25	125 (6)	
Minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	15	75 (6)	
Minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	<5	18 (6)	
Minerale olie (totaal)	mg/kg ds	40	200	0

<	: kleiner dan de detectielimiet
	: <= Achtergrondwaarde
	: > Achtergrondwaarde en <= Interventiewaarde (index <= 0,5)
	: > Achtergrondwaarde en <= Interventiewaarde (index > 0,5)
	: > Interventiewaarde
6	: Heeft geen normwaarde
#	: verhoogde rapportagegrens
GSSD	: Gestandaardiseerde meetwaarde
Index	: (GSSD - AW) / (I - AW)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 2.0.0 -

tabel 4: Normwaarden grond

		AW	WO	IND	I
METALEN					
Cadmium [Cd]	mg/kg ds	0,6	1,2	4,3	13
Kobalt [Co]	mg/kg ds	15	35	190	190
Koper [Cu]	mg/kg ds	40	54	190	190
Kwik [Hg]	mg/kg ds	0,15	0,83	4,8	36
Lood [Pb]	mg/kg ds	50	210	530	530
Molybdeen [Mo]	mg/kg ds	1,5	88	190	190
Nikkel [Ni]	mg/kg ds	35	39	100	100
Zink [Zn]	mg/kg ds	140	200	720	720
PAK					
Som-PAK (interventiefactor)	mg/kg ds	1,5	6,8	40	40
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
PCB (som 7)	mg/kg ds	0,02	0,04	0,5	1
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
Minerale olie (totaal)	mg/kg ds	190	190	500	5000

bijlage 5:
Kwaliteitsborging

Kwaliteitsborging

Erkenningen Kwalibo

De veldwerkzaamheden worden uitgevoerd conform de eisen uit het Besluit Bodemkwaliteit. Hoofdstuk 2 van dit besluit beschrijft de kwaliteitsborging in het bodembeheer, ook wel bekend als Kwalibo. Het onderdeel Kwalibo geeft regels voor de uitvoering van werkzaamheden in de (water)bodemsector en stelt eisen aan de uitvoerders en de bodemintermediairs.

Bodemintermediairs mogen alleen onder Kwalibo werkzaamheden verrichten als zij daarvoor zijn erkend. Rijkswaterstaat Leefomgeving beheert de erkenningen. Een erkenning is een beschikking, afgegeven in het kader van het Besluit bodemkwaliteit, waarin staat dat de bodemintermediair voldoet aan de gestelde voorwaarden. Bevoegd gezag mag alleen gegevens accepteren van een erkende intermediair.

De kwaliteitseisen zijn vastgelegd in beoordelingsrichtlijnen, protocollen en andere documenten. Daarin is beschreven hoe een bodemintermediair bepaalde werkzaamheden moet uitvoeren. Aveco de Bondt borgt dat de veldwerkzaamheden, monsterneming en/of milieukundige begeleiding worden uitgevoerd door of onder directe leiding van een erkend medewerker conform onze procescertificaten:

- Monsterneming voor partijkeuringen, waarbij de uitgevoerde processen voldoen aan de beoordelingsrichtlijn SIKB 1000 “Monsterneming voor partijkeuringen”.
- Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek, waarbij de uitgevoerde processen voldoen aan de beoordelingsrichtlijn SIKB 2000 “Veldwerk bij milieuhygiënisch bodemonderzoek”.
- Milieukundige begeleiding van (water)bodemsaneringen en nazorg, waarbij de uitgevoerde processen voldoen aan de beoordelingsrichtlijn SIKB 6000 “Milieukundige begeleiding en evaluatie van bodemsanering”.

De procescertificaten staan op naam van Aveco de Bondt bv, geregistreerd onder Kamer van Koophandel nr. 30169759.

Functiescheiding (integriteit)

Bodemintermediairs moeten onafhankelijk zijn van hun opdrachtgevers om hun integriteit te borgen. Dit moet voorkomen dat eigenaren van bijvoorbeeld verontreinigde locaties of initiatiefnemers tot bijvoorbeeld een bodemsanering op een ongewenste wijze de bodemintermediairs beïnvloeden. De eis van verplichte functiescheiding betreft alleen de relatie opdrachtgever (indien eigenaar) versus bodemintermediair.

Functiescheiding is verplicht voor de onder de voornoemde procescertificaten uit te voeren zogeheten kritische functies. Conform de daartoe in het kwaliteitssysteem van Aveco de Bondt bv opgenomen procedure wordt bij iedere (potentiële) opdracht voor de uitvoering van één van deze kritische functies, gecontroleerd of van functiescheiding sprake is. In onze offertes en rapportages wordt het resultaat van deze toets weergegeven.

tekening 1:
Overzicht locatie met monsterpunten

LEGENDA

- Grens onderzoekslocatie
- Diepe boring
- Ondiepe boring
- Ondergrondse brandstoftank

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100m

projekt	Kemperbergerweg 67 te Arnhem
onderdeel	Verkennend bodemonderzoek
	–
	–
	–
werknummer	160702

Aveco de Bondt
ingenieursbedrijf
Burgemeester van der Borchstraat 2
Postbus 64
7450 AB Holten
T +31 (0)548 85 33 33
www.avecodebondt.nl

	getekend	gecontroleerd	gezien	blad	1 van 1	formaat	A3
naam	MMK	GTI	DDI	versie	01		
dat./par.	24-05-2016	24-05-2016	24-05-2016	bestandsnaam	160702	schaal	1:1000

Archeologisch onderzoek Kempenbergerweg 67 Arnhem

Inventariserend veldonderzoek

GRONTMIJ ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 459

Grontmij

planning connecting
respecting
the future

Archeologisch onderzoek Kemperbergerweg 67 Arnhem

Inventariserend veldonderzoek

GRONTMIJ ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 459

Definitief

ISSN 1573-5710

BPF Bouwinvest

Grontmij Nederland bv
Assen, 27 februari 2008

Verantwoording

Titel	:	Archeologisch onderzoek Kemperbergerweg 67 Arnhem
Subtitel	:	Inventariserend veldonderzoek
		GRONTMIJ ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 459
Projectnummer	:	231706
Referentienummer	:	231706
Revisie	:	3
Datum	:	27 februari 2008

Auteur(s)	:	mevr. drs. A. Huizing-Schreur
E-mail adres	:	annette.huizing@grontmij.nl
Gecontroleerd door	:	dhr. dr. J.J. Hekman
Paraaf gecontroleerd	:	i.o.
Goedgekeurd door	:	dhr.ing. J. Knol
Paraaf goedgekeurd	:	
Contact	:	Stationsplein 12 9401 LB Assen Postbus 29 9400 AA Assen T +31 592 33 88 99 F +31 592 33 06 67 noord@grontmij.nl www.grontmij.nl

Administratieve gegevens

Datum opdracht	:	april 2007		
concept	:	10 mei 2007		
definitief	:	4 juli 2007		
definitief, revisie 3	:	27 februari 2008		
Opdrachtgever	:	BPF Bouwinvest		
Uitvoerder	:	Grontmij Nederland bv		
		Mevr.drs. P.Fijma en mevr. drs. A. Huizing-Schreur		
Bevoegd gezag	:	Gemeente Arnhem		
Contactpersoon				
Locatie	:	gemeente	:	Arnhem
		plaats	:	Arnhem
		toponiem	:	Kemperbergerweg
		RD-coördinaten	:	N x:188,830 y: 446,834
				O x: 188,836 y: 446,714
				Z x: 188,706 y: 446,595
				W x: 188,686 y: 446,716
		kaartblad		40 West Arnhem
		afm. plangebied	:	9800 m2
AMK	:	monumentnr.	:	
Archis II	:	CIS-code	:	22193

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5
1.1 Algemeen 5
1.2 Aanleiding en doelstelling 5

2 Bureauonderzoek 6
2.1 Werkwijze 6
2.2 Geologie 6
2.3 Geomorfologie 7
2.4 Bodem 7
2.5 Bewoningsgeschiedenis 7
2.6 Archeologie 7
2.6.1 AMK 7
2.6.2 Archis2 7
2.6.3 IKAW 7
2.6.4 KICH 8
2.7 Archeologische verwachting 8

3 Veldwerk 9
3.1 Werkwijze 9
3.2 Resultaten 9

4 Evaluatie veldwerk 10
4.1 Conclusies 10
4.2 Aanbevelingen 10

Bijlage 1: Locatie plangebied

Bijlage 2: Plangebied 1830-1855

Bijlage 3: Archeologische basiskaart

Bijlage 4: Locatie boringen

Bijlage 5: Boorprofielen

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van BPF Bouwinvest heeft Grontmij Nederland bv een archeologisch onderzoek in de vorm van een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor de locatie Kemperbergerweg te Arnhem. Het plangebied bevindt zich ten noordwesten van het centrum van Arnhem en heeft een oppervlakte van circa 9800 m2. Het betreft de voormalige locatie van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN). De exacte locatie van het plangebied wordt weergegeven in Bijlage 1.

1.2 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding voor het onderzoek is de realisatie van 56 appartementen (5 blokken) en een half-verdiepte parkeergarage. Hierbij worden graafwerkzaamheden verricht, die de bodem verstoren en daarmee eventuele archeologische resten vernietigen. Het doel van het onderzoek is het verwerven van informatie over bekende of verwachte archeologische waarden binnen het plangebied. Door een analyse van alle vergaarde informatie wordt de gespecificeerde archeologische verwachting van het plangebied bepaald en getoetst in het veld door middel van een booronderzoek.

2 Bureauonderzoek

2.1 Werkwijze

Het doel van het bureauonderzoek is om de bekende en potentiële archeologische waarden van het plangebied in kaart te brengen. Hierbij is gebruik gemaakt van bodemkaarten en van geologische, topografische en historische kaarten, het Archeologisch Informatiesysteem (Archis2) van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM), de Archeologische Monumentenkaart (AMK), de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) en overige relevante literatuur. Aan de hand van deze gegevens is een specifieke archeologische verwachting opgesteld.

In de navolgende paragrafen wordt eerst de opbouw van het landschap beschreven. Het landschap is altijd bepalend geweest voor de bewoningsmogelijkheden van de mens. Het is dan ook van belang inzicht te hebben in het landschap om een voorspelling te doen van mogelijke bewoningsplaatsen. Allereerst wordt de geschiedenis van de ondergrond beschreven. Vervolgens wordt gekeken naar de bewoningsmogelijkheden van dit landschap gedurende verschillende tijdsperioden. Daarna zullen de al bekende archeologische waarden in en rond het plangebied worden besproken. Dit hoofdstuk zal worden afgesloten met voor elke periode een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied.

2.2 Geologie

De afzettingen in het gebied dateren zowel uit het Pleistoceen als uit het Holoceen (tabel 2.1). Het Pleistoceen bestaat uit een aantal warme en koude tijden, waarbij met name de voorlaatste koude tijd, het Saalien, en de laatste, het Weichselien, van belang zijn. Gedurende het Saalien bereikte het landijs ons land. De binnendringende ijsmassa's persten en stuwden de ondergrond opzij. Langs de randen van de ijslobben ontstonden hierdoor langgerekte heuvels, de zogenaamde stuwwallen. Na de warmere tussentijd, het Eemien, werd het gedurende het Weichselien wederom koud, maar het landijs bereikte ons land niet. Gedurende het Eemien en Weichselien sedimenteerden de rivieren overwegend grove zanden. De wind verplaatste grote hoeveelheden fijn zand die als dekzanden elders werden afgezet[1].

Tabel 2.1 Indeling van het Kwartair

chronostratigrafie			jaren geleden		
Kwartair	Holoceen	Subatlanticum	3.000	-	heden
		Subboreaal	5.000	-	3.000
		Atlanticum	8.000	-	5.000
		Boreaal	9.000	-	8.000
		Preboreaal	10.000	-	9.000
	Pleistoceen	Laat	130.000	-	10.000
		Weichselien (ijstijd)	*120.000*	-	*10.000*
		Eemien	*130.000*	-	*120.000*
		Midden	800.000	-	130.000
		Saalien (ijstijd)	*200.000*	-	*130.000*
		Vroeg	2.400.000	-	800.000

[1] Stiboka, 1977. Bodemkaart van Nederland 1:50.000, blad 40 West Arnhem. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen

Het gestuwde materiaal bestaat uit overwegend uit grindrijk, grof zand waarin moderpodzolgronden (eenheid *g*Y30) zijn gevormd. Op de locaties waar zich slecht doorlatende kleilagen bevinden zijn meertjes of plassen ontstaan.
Tijdens het Holoceen raakte het zandoppervlak geleidelijk begroeid. Op de plaatsen waar de begroeiing minder dicht was vonden verstuivingen plaats . Bij Schaarsbergen zijn zo stuifzandgebieden ontstaan die vervolgens voor omkering van reliëf zorgden.

2.3 Geomorfologie

Het plangebied ligt op een stuwwal (eenheid 4L8) bestaande uit lage landduinen met bijbehorende vlakten en laagten[2].

2.4 Bodem

De Bodemkaart geeft aan dat er in het plangebied moderpodzolgronden voorkomen in de vorm van holtpodzolgronden bestaande uit grof zand met grind beginnend op een diepte minder dan 0,4 m. Samenhangend met verschillen in geologische formaties, worden vrij grote verschillen in textuur aangetroffen. De afzettingen op de stuwwal zijn overwegend grofzandig, maar hebben een sterk uiteenlopend leemgehalte.

2.5 Bewoningsgeschiedenis

Op een kaart van de Grote Historische Atlas[3] met kaarten uit 1830-1855 is zichtbaar dat het plangebied gedurende deze periode niet bebouwd was en bedekt was door bos. Tegenwoordig bevinden zich op het terrein de gebouwen van het voormalige Rijksinstituut voor Natuurbeheer, onlangs in gebruik als fotolaboratorium. Ten tijde van het onderzoek werden de gebouwen bewoond door mensen van de anti-kraak beweging.

2.6 Archeologie

2.6.1 AMK

De Archeologische Monumentenkaart (AMK) bevat een overzicht van belangrijke archeologische terreinen in Nederland. De terreinen zijn beoordeeld op verschillende criteria (kwaliteit, zeldzaamheid, representativiteit, ensemblewaarde en belevingswaarde). Op grond daarvan zijn de terreinen ingedeeld in categorieën met archeologische waarde, hoge archeologische waarde en zeer hoge archeologische waarde (waaronder de beschermde monumenten). De AMK is in samenwerking met de betreffende provincie ontwikkeld. In de omgeving van het plangebied zijn geen terreinen van archeologische waarde geregistreerd (zie Bijlage 3).

2.6.2 Archis2

In Archis2 van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) staan alle bekende archeologische waarnemingen geregistreerd. Uit de directe omgeving zijn enkele waarnemingen geregistreerd, te zien op Bijlage 3. Ten noorden van het plangebied is een dissel of dwarsbijl daterend uit het Laat Neolithicum aangetroffen (waarnemingsnummer 22405, objectcode 40AN-68). Voor de datering wordt verwezen naar tabel 2.2. Ten zuidoosten van het plangebied is in een bouwput een snedefragment van een bijl daterend uit het Neolithicum aangetroffen (waarnemingsnr. 31174, objectcode 40AN-74). Uit het gebied Bakenberg, ten zuiden van het plangebied, is een fragment handgevormd keramiek afkomstig (waarnemingsnr. 31173, objectcode 40AN-73). Het fragment is gedateerd in de Vroege tot Midden IJzertijd (zie tabel 2.2).

2.6.3 IKAW

De IKAW geeft voor heel Nederland de trefkans aan op de aanwezigheid van archeologische resten. Die trefkans is aangegeven in vier categorieën: een hoge, middelhoge, lage en zeer lage trefkans. De kaart is voornamelijk gebaseerd op de bodemkaart. Volgens de IKAW heeft het

[2] Geomorfologische kaart van Nederland. Bron: www.meetnetlandschap.nl
[3] Geudeke, 1990, Grote Historische Atlas van Nederland, Oost Nederland 1830-1855, Wolters Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

plangebied een hoge trefkans op het aantreffen van archeologische waarden. Volgens de IKAW heeft de onderzoekslocatie een hoge verwachtingswaarde.

2.6.4 KICH

Kennisinfrastructuur Cultuurhistorie heeft alle bekende archeologische en bouwkundige monumenten en historisch-geografisch informatie samengebracht in een digitale kaart. Via deze kaart zijn cultuurhistorische waarden eenvoudig per gebied te bekijken. Het raadplegen van KICH heeft voor het plangebied geen aanvullende informatie opgeleverd met betrekking tot archeologie.

Tabel 2.2 Overzicht van archeologische perioden[4]

Periode	Tijd		
Laat-Paleolithicum (Oude Steentijd)		tot	9.000 v.Chr.
Mesolithicum (Midden Steentijd)	9.000 v.Chr.	-	4.900 v.Chr.
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	5.325 v.Chr.	-	1.900 v.Chr.
Bronstijd	1.900 v.Chr.	-	800 v.Chr.
IJzertijd	800 v.Chr.	-	12 v.Chr.
Romeinse Tijd	12 v.Chr.	-	450 n.Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1.050 n.Chr.
Late Middeleeuwen	1.050	-	1.500 n.Chr.
Nieuwe Tijd	1.500	-	heden

2.7 Archeologische verwachting

Op basis van de landschappelijke en archeologische gegevens uit het bureauonderzoek geldt voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor archeologische nederzettingen uit de Steentijd tot en met de IJzertijd. De hoger gelegen stuwwallen, waarop het plangebied zich bevindt, vormden geschikte en goed ontwaterde bewoningsplaatsen Er zijn tot op heden geen aanwijzingen gevonden van archeologische resten uit de Romeinse Tijd tot Middeleeuwen. Echter gezien de ligging dient aan deze perioden een middelhoge verwachtingswaarde worden toegekend.

[4] Voor de dateringen is gebruik gemaakt van Lanting en Van der Plicht, 1996, 2000 en 2002.

3 Veldwerk

3.1 Werkwijze

Het veldwerk voor het inventariserende veldonderzoek is verricht op 24 april 2007 door een archeoloog en een veldbodemkundig karteerder. Hierbij zijn 6 handmatige grondboringen verricht met behulp van een Edelmanboor met een diameter van 10 cm. De boringen zijn uitgevoerd tot 0,25 m in de C-horizont of tot een maximale diepte van 2 m beneden maaiveld.

De opgeboorde grond is onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals verbrand of bewerkt vuursteen, houtskool, verbrand bot, aardewerk. Verder is gekeken naar bodemverkleuringen die zouden kunnen wijzen op mogelijke vegetatie- en/of cultuurlagen. Relevante lagen zijn gezeefd op een 4 mm zeef. De boorprofielen zijn beschreven conform NEN5104 en de STIBOKA legenda.

3.2 Resultaten

Bijlage 5 toont de boorprofielen van de uitgevoerde boringen voor archeologie en voor het milieukundig onderzoek. Voor onderhavig onderzoek zijn de boringen met de nummers 2,7,13,21,22 en 31 van belang.
De laagopeenvolging in het plangebied bestaat uit een afdekkende bouwvoor van zand met een dikte van circa 0,1 tot 0,4 m dikte. De bouwvoor bestaat uit matig fijn, humeus bruin zand met wortelresten. Daaronder ligt in boringen 2 en 7 een verstoorde laag zand (grijsbruin, matig fijn, licht humeus). Onder de verstoorde laag bevindt zich dekzand. In de top van het dekzand is in boring 21 bodemvorming opgemerkt (podzol). In deze boring is een restant van de B-horizont waargenomen. In de overige boringen is geen podzol (meer) aanwezig.
De verstoringen zijn mogelijk toe te schrijven aan de graafwerkzaamheden ten behoeve van de realisatie van de huidige bebouwing.

Er zijn geen archeologische indicatoren in de boringen aangetroffen.

4 Evaluatie

4.1 Conclusies

In opdracht van BPF Bouwinvest heeft Grontmij Nederland een archeologisch onderzoek in de vorm van een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor de locatie Kemperbergerweg te Arnhem. Aanleiding voor het onderzoek is de realisatie van 56 appartementen (5 blokken) en een halfverdiepte parkeergarage.

Het plangebied ligt op een stuwwal (eenheid 4L8) bestaande uit lage landduinen met bijbehorende vlakten en laagten. Volgens de Bodemkaart komen er in het plangebied moderpodzolgronden voor in de vorm van holtpodzolgronden bestaande uit grof zand met grind. Door de mate van verstoring van de bodem zijn deze tijdens het veldwerk deels aangetroffen.

Tijdens het veldwerk zijn 6 boringen uitgevoerd. Hiervan blijken 5 boringen verstoord tot in de C-horizont. Eén boring vertoont nog een restant van een podzol (B-horizont).
Er zijn geen archeologische indicatoren tijdens het veldwerk aangetroffen.

4.2 Aanbevelingen

Gebaseerd op de resultaten van het onderzoek en de diepte van de verstoringen wordt geen vervolgonderzoek aanbevolen.

Wanneer bij de uitvoering onverhoopt grondsporen en/of vondsten worden aangetroffen, dient hiervan direct melding gemaakt te worden bij de stadsarcheologen van Arnhem, in deze dhr. Defilet, telefoon 0900-1809.

Er wordt geadviseerd met betrekking tot de resultaten van het onderzoek en deze aanbeveling contact op te nemen met het bevoegd gezag.

Bijlage 1

Locatie plangebied

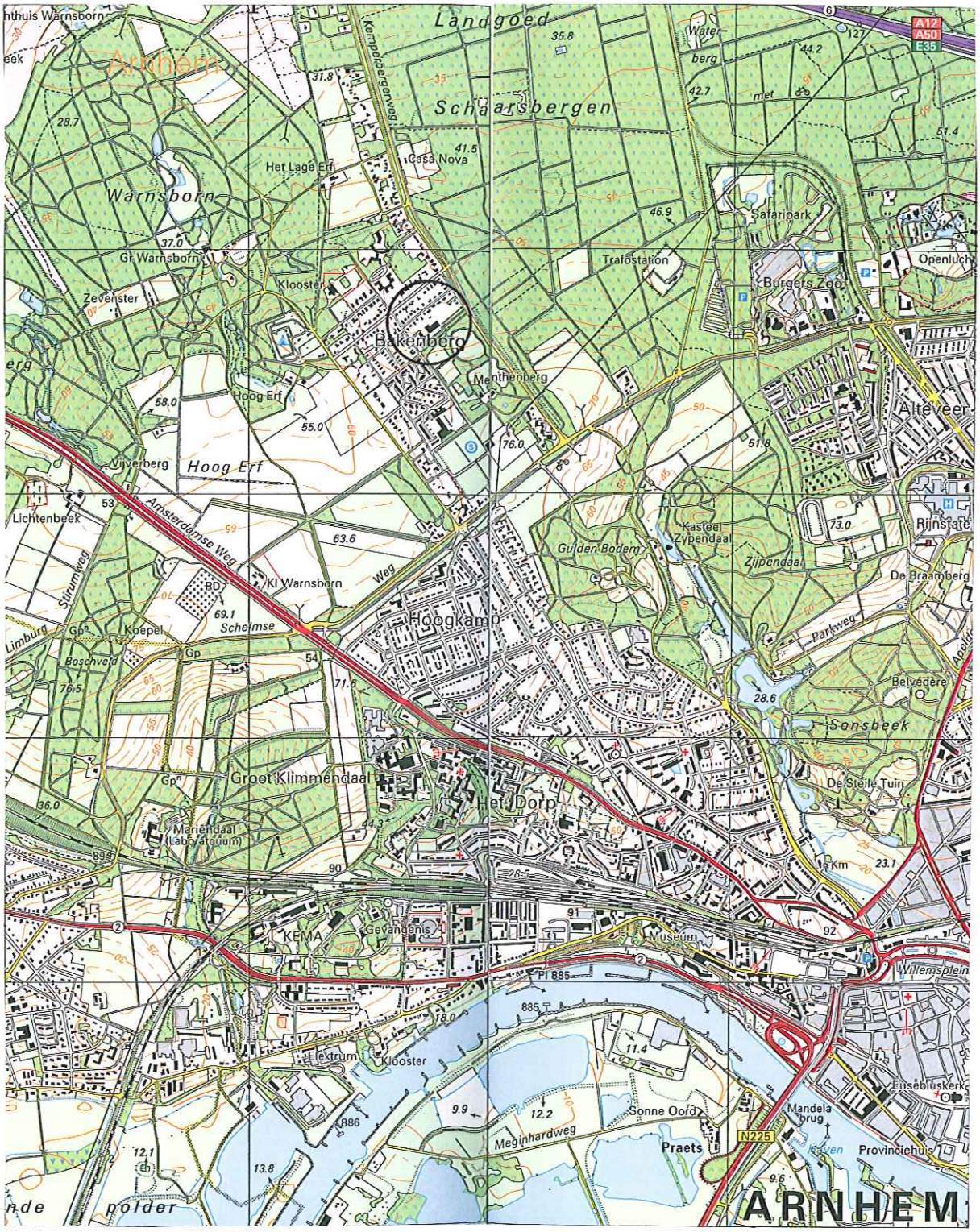

Schaal 1:25.000

Locatie Plangebied

Bron: ANWB Topografische Atlas Gelderland 1:25.000

Grontmij

Bijlage: 1
PN: 231706

Bijlage 2

Plangebied 1830-1855

Schaal 1:50.000

Grontmij

Plangebied 1833-1850

Bijlage: 2
PN: 231706

Bron: Historische Atlast Oost-Nederland 1833-1850 1:50.000

Bijlage 3

Archeologische basiskaart

Archeologisch onderzoek Kempenbergerweg 67 te Arnhem

Archeologische Basiskaart

27-02-2008

Grontmij Nederland bv

190254 / 447602

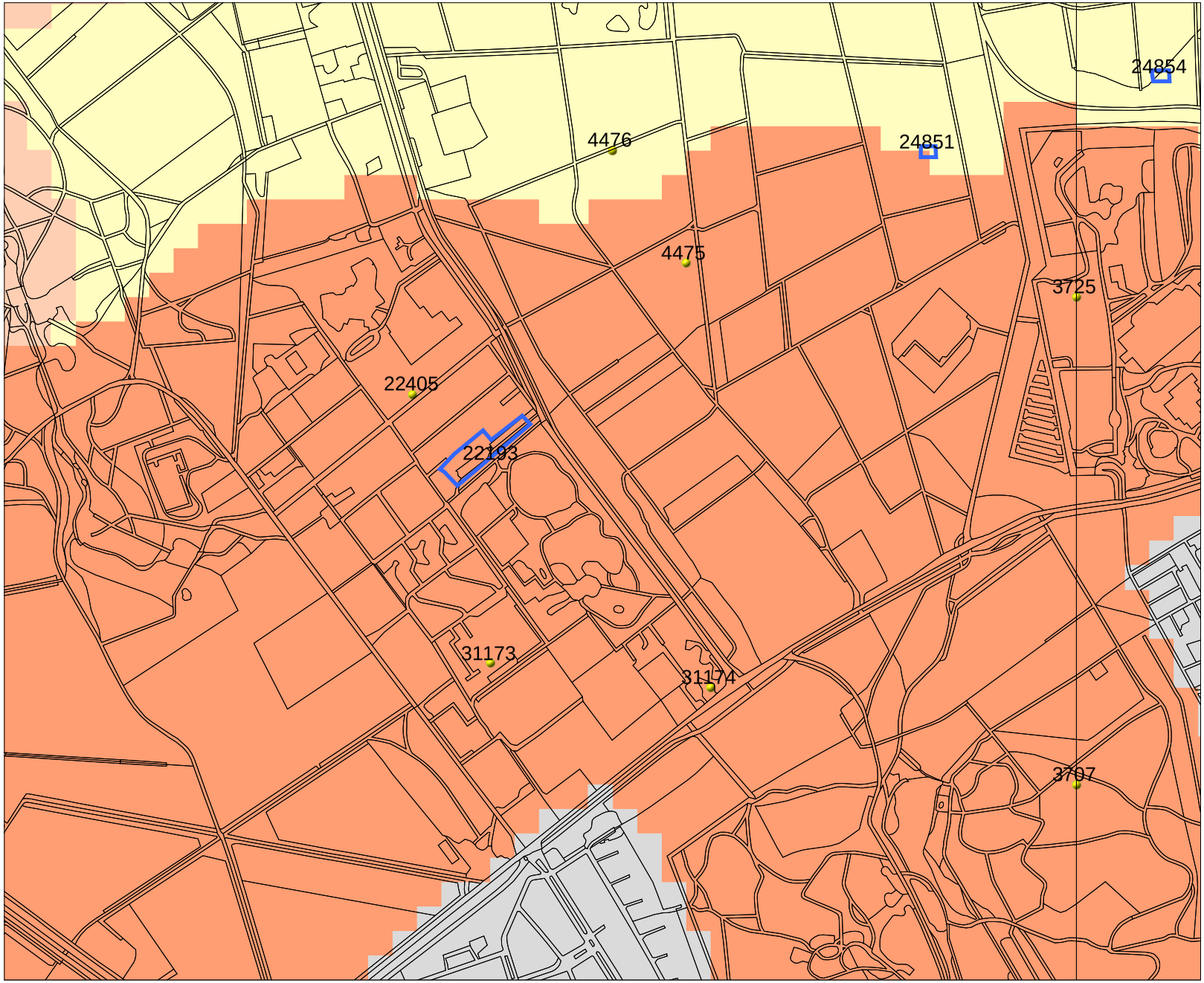

187804 / 445601

Legenda

ONDERZOEKSMELDINGEN

TOP10 ((c)TDN)

WAARNEMINGEN

MONUMENTEN

- archeologische betekenis
- archeologische waarde
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- zeer hoge arch waarde, beschermd

IKAW

- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd

PLAATSNAMEN

0 — 500 m

N

Archis2

rijksdienst voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten

Archeologisch onderzoek Kempenbergerweg 67 te Arnhem

Bodem

27-02-2008

Grontmij Nederland bv

189968 / 447606

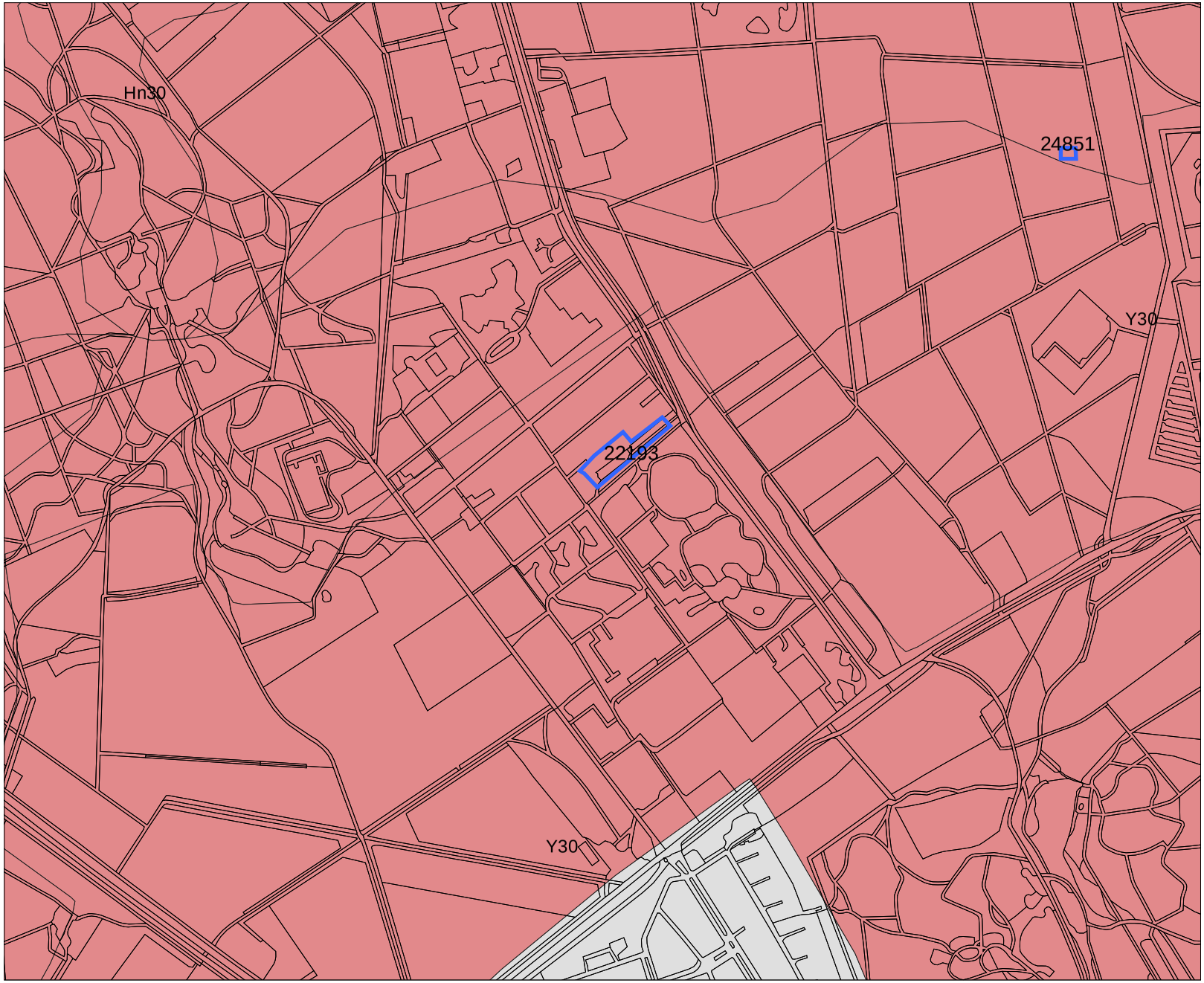

Legenda

ONDERZOEKSMELDINGEN

TOP10 ((c)TDN)

BODEM ((c)Alterra)

- Associaties
- Brikgronden
- Bebouwing
- Dijk, bovenlandstrook
- Dikke eerdgronden
- Fluviatiele afz ouder pleistoceen
- Groeve, gegraven, mijnstort
- Kalksteenverweringsgronden
- Oude rivierkleigronden
- Overige oude kleigronden
- Ondiepe keileemgronden
- Leemgronden
- Zeekleigronden
- Mariene afz ouder pleistoceen
- Niet-gerijpte minerale gronden
- Oude bewoningsplaatsen
- Rivierkleigronden
- Kalkh lutumarme gronden
- Veengronden
- Moerige gronden
- Water, moeras
- Podzolgronden
- Kalkloze zandgronden
- Kalkhoudende zandgronden

PLAATSNAMEN

0 500 m

N

Archis2

rijksdienst voor archeologie, cultuurlandschap en monumenten

187517 / 445604

Bijlage 4

Locatie boringen

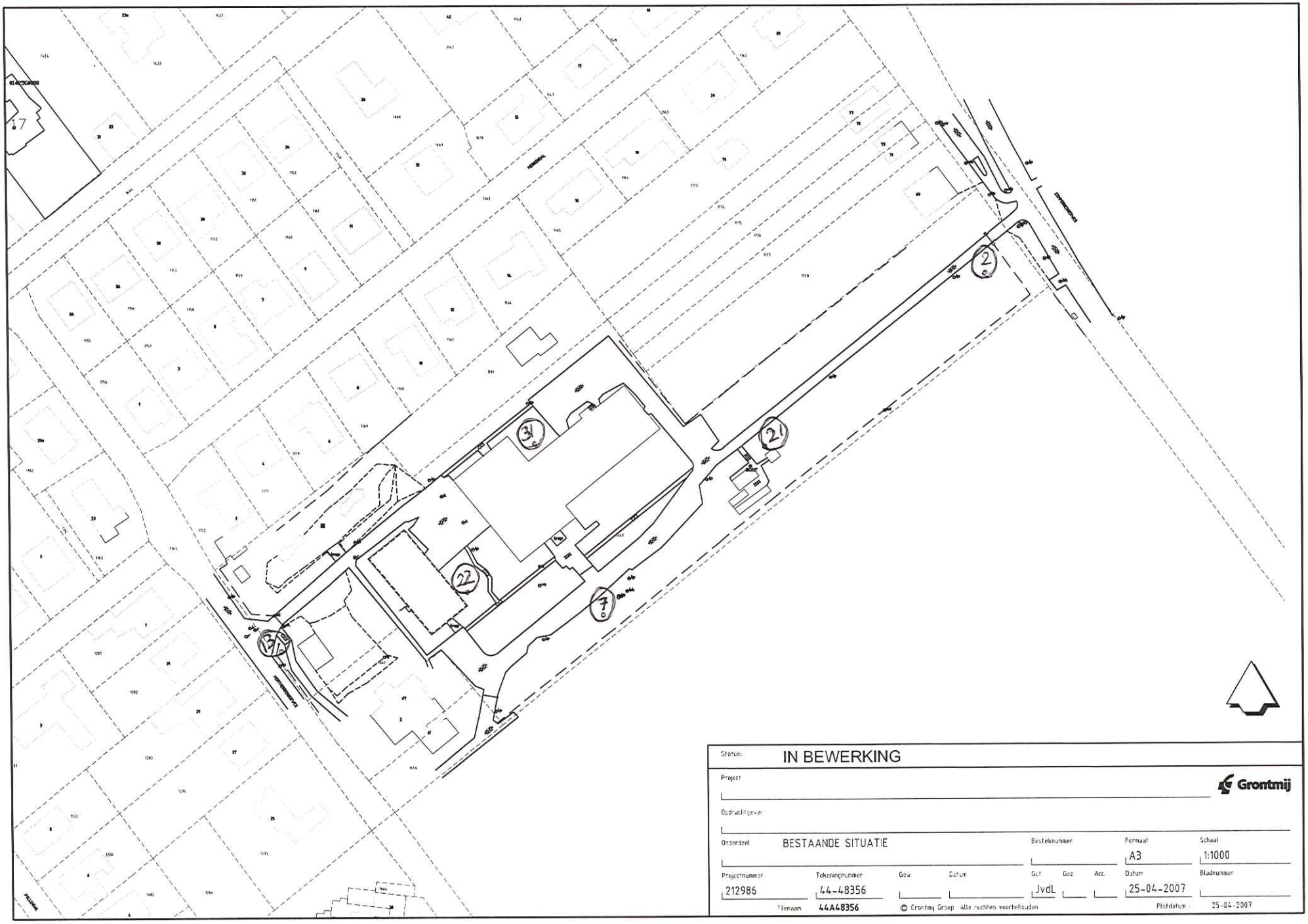

Status: IN BEWERKING

Project:

Opdrachtgever:

Onderdeel: BESTAANDE SITUATIE

Besteknummer:

Formaat: A3

Schaal: 1:1000

Projectnummer	Tekeningnummer	Gew	Datum	Get.	Goz.	Acc.	Datum	Bladnummer
212986	44-48356			JvdL			25-04-2007	

Filenaam: 44A48356

© Grontmij Groep Alle rechten voorbehouden

Plotdatum: 25-04-2007

Bijlage 5

Boorprofielen

Grontmij

Project: ARNHEM

Projectnummer: 212986

Boring 02

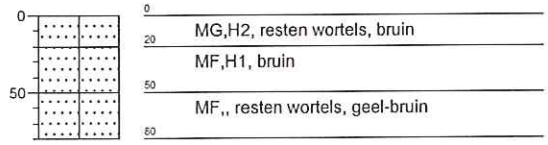

Boring 07

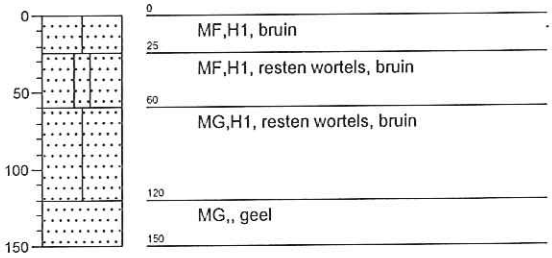

Boring 13

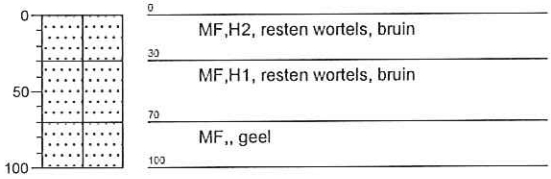

Boring 21

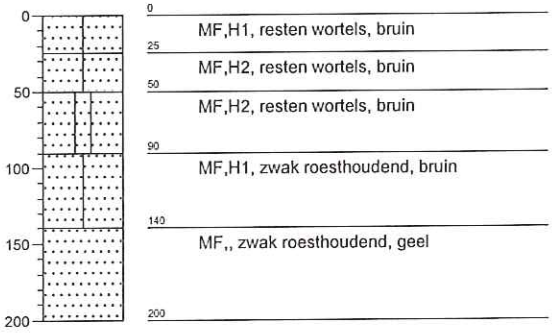

Boring 22

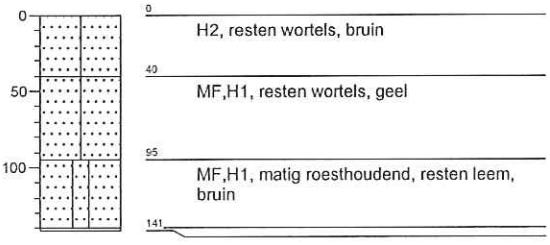

Boring 31

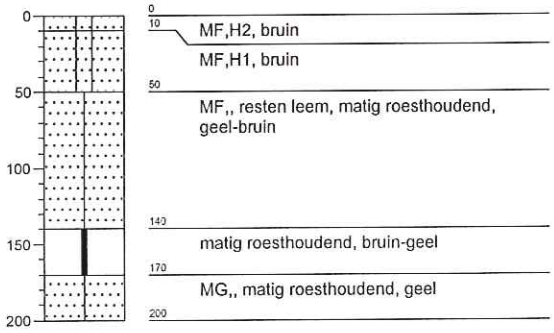

Legenda

Minerale sedimenten

Indeling naar lutumgehalte (delen < 2 µm)
(voor waterafzettingen)

- zeer kleiarm zand (0 - 3% lutum)
- matig kleiarm zand (3 - 5% lutum)
- kleiig zand (5 - 8% lutum)
- zeer lichte zavel (8 - 12% lutum)
- matig lichte zavel (12 - 18% lutum)
- zware zavel (18 - 25% lutum)
- lichte klei (25 - 35% lutum)
- matig zware klei (35 - 50% lutum)
- zeer zware klei (meer dan 50% lutum)

Indeling naar leemgehalte (delen < 50 µm)
(voor windafzettingen)

- zeer leemarm zand (0 - 5% leem)
- matig leemarm zand (5 - 10% leem)
- zwak lemig zand (10 - 18% leem)
- sterk lemig zand (18 - 33% leem)
- zeer sterk lemig zand (33 - 50% leem)
- zandige leem (50 - 85% leem)
- siltige leem (meer dan 85% leem)

Veen

- veen
- kleiig veen
- zandig veen

Aanduidingen (gebruikt in combinatie met bovenstaande indeling)

Indeling van zand naar korrelgrootte

UF	uiterst fijn zand	(M50-cijfer	50-	105 µm)
ZF	zeer fijn zand	(M50-cijfer	105-	150 µm)
MF	matig fijn zand	(M50-cijfer	150-	210 µm)
MG	matig grof zand	(M50-cijfer	210-	420 µm)
ZG	zeer grof zand	(M50-cijfer	420-	2000 µm)

Indeling naar gehalte organische stof

H1	humusarm
H2	matig humeus
H3	zeer humeus
H4	humusrijk
V	venig

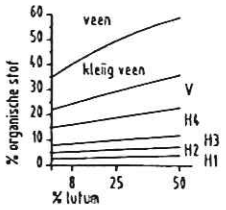

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

- geroerd monster
- ongeroerd monster

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

www.grontmij.nl

Kon pagina 1 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 2 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 3 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 4 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 5 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 6 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 7 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 8 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 9 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 10 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 11 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 12 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 13 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 14 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 15 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 16 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 17 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 18 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 19 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 20 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 21 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 22 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 23 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 24 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 25 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 26 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 27 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 28 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 29 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 30 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 31 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 32 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 33 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 34 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 35 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 36 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 37 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 38 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 39 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 40 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 41 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 42 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 43 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 44 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 45 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 46 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 47 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 48 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 49 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 50 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 51 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 52 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 53 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 54 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 55 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 56 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 57 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 58 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 59 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 60 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 61 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 62 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 63 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 64 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 65 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 66 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 67 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 68 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 69 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 70 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 71 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 72 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 73 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 74 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 75 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 76 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 77 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 78 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 79 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 80 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 81 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 82 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 83 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 84 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 85 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 86 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 87 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 88 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 89 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 90 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 91 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 92 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 93 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 94 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 95 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 96 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 97 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 98 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 99 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 100 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 101 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 102 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 103 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 104 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 105 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 106 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 107 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 108 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 109 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 110 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 111 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 112 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 113 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 114 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 115 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 116 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

Kon pagina 117 uit document Bijlage 8 - Asbestinventarisatie, 15-01-2009 niet importeren
Foutmelding
PdfReader not opened with owner password

INGEKOMEN 28 JUNI 2018

Gemeenteraad van de gemeente Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

2018-10203981

Arnhem, 26 juni 2018

Onderwerp: Zienswijze ontwerpbestemmingsplan RIN-locatie

Geachte Raad,

Op 18 mei 2018 heeft het college het ontwerpbestemmingsplan RIN-locatie met het plan-identificatienummer NL.IMRO.0202.769-0201 ter inzage gelegd.

Het wijzigingsvoorstel gelezen hebbend wil ik u hierna wijzen op een aantal meer of minder storende "fouten" dan wel te wijzigen delen in de tekst. Veel van mijn opmerkingen betreffen weliswaar de toelichting maar daarin wordt ook gesteld dat "De toelichting is niet juridisch bindend, maar vormt een belangrijk onderdeel van het bestemmingsplan."

- Wat ik mis is een duidelijk format met "Kop en staart" maar daarvoor ben ik misschien onvoldoende ingevoerd in het gemeentelijk bestuursrecht ?
- In hoofdstuk 1.1 tref ik de volgende tekst; "Hiermee zijn alle gronden in het plangebied in bezit bij DHC….." Dit is niet correct. Naar zeggen van DHC zelf tijdens een informatieavond zal de definitieve levering van het terrein plaatsvinden na goedkeuring van de omgevingsvergunning door de gemeente Arnhem.
- Vanaf hoofdstuk 2.2 wordt enkele malen melding gemaakt van de Sylvahoeve welke met de bijbehorende tuin een gemeentelijk monument vormt. Belangrijk denk ik om te vermelden is dat de tuin, voor een deel (als onderdeel van het gemeentelijk monument) in eigendom is van de eigenaar van de Sylvahoeve en voor een deel (tzt) eigendom zal zijn van DHC.
- In hoofdstuk 3.2.2.1 wordt voor het eerst het aantal te ontwikkelen woningen genoemd, zijnde 27 ! Daarna wordt dit verschillende malen herhaald en in een geval zelfs meer specifiek, waar 17 appartementen en 10 grondgebonden woningen staat vermeld (zie 4.2.1.) Gedurende de afgelopen maanden is door zowel DHC als de gemeente naar de bewoners gecommuniceerd dat er 26 ! woningen zullen komen waarvan 16 appartementen.
- Echt onduidelijk wordt bovenstaande punt als er in hoofdstuk 4.3.2 waar het over het parkeren gaat, bij de berekening voor het aantal parkeerplaatsen wordt uitgegaan van 26 woningen (waarvan 16 appartementen). Eenduidigheid lijkt mij hier wel van belang.
- Over de omvang van het plangebied is dit voorstel ook onduidelijk. In paragraaf 1.2 wordt een oppervlak vermeld van 17.085 m2. Echter, in hoofdstuk 4.2.4 wordt aangegeven dat het plangebied een oppervlak heeft van 14.974 m2.
- Ten aanzien van de ontsluiting van het terrein wordt onderscheid gemaakt naar gemotoriseerd verkeer en fietsers en wandelaars. Voor gemotoriseerd verkeer zal de ontsluiting plaatsvinden (zo wordt in de tekst vermeld) middels een aansluiting op de Kemperbergerweg. Volledigheidshalve zou daar waar in dit verband "Kemperbergerweg" vermeld staat, dit gewijzigd moeten worden in "hoofdrijbaan van de Kemperbergerweg" conform het besluit van de gemeenteraad enige tijd terug.
- In hoofdstuk 5.7.3.2 wordt melding gemaakt van de leemlagen welke op beperkte diepte in het terrein aanwezig zijn. Hier worden deze leemlagen genoemd als aspect in

verband met de loop van het grondwater. Aan de leemlagen is echter nog een ander aspect verbonden en dat is die van (ondergrondse) doorgifte van trillingen en daarmee geluid tot op zeker 100 meter afstand. Ook voor dit aspect wil ik aandacht vragen en zou dit ergens is het plan opgenomen willen zien. Dit om te voorkomen dat er veroorzakers van geluid (warmtepompen ?) op een leemlaag geplaatst worden waardoor omwonenden geluids(trilling)overlast zouden kunnen ervaren.

- Op z'n zachtst gezegd "storend" is de tekst welke te vinden is aan het einde van de een na laatste alinea van hoofdstuk 6.1; "Voorliggend bestemmingsplan voorziet in de gewenste juridisch planologische kaders om het nieuwe schoolgebouw te realiseren." Ik mag toch hopen dat er nu niet plotseling sprake is van de realisatie van een school !
- In hoofdstuk 6.2, waar het gaat over zone 4 wordt gesproken over het "voornemen" om de Sylvalaan te behouden. Ik mag er toch van uitgaan dat hier geen sprake kan zijn van een "voornemen" maar dat dat een "eis" en "verplichting" is vanuit de gemeente ? Verderop in dit hoofdstuk wordt de tekst wel heel onduidelijk met de volgende zin; "Voor de bouwvoorschriften per gebiedsvisie wordt verwezen naar de Gebiedsvisie."

Dit voor wat betreft hetgeen ik wil meegeven ten aanzien van aanpassingen en aandachtspunten als op te nemen in deze wijziging van het bestemmingsplan.
Met vriendelijke groet,

ONTVANGEN 25 JUNI 2018

Gemeenteraad van de gemeente Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Correspondentieadres:
[redacted]

Arnhem, 16 juni 2018

Onderwerp: Zienswijze ontwerpbestemmingsplan RIN-locatie

Geachte Raad,

Op 18 mei 2018 heeft het college het ontwerpbestemmingsplan RIN-locatie met het plan-identificatienummer NL.IMRO.0202.769-0201 ter inzage gelegd. Via deze brief willen wij als bewoners van de parallelweg van de Kemperbergerweg hierop een zienswijze indienen.

Wij hebben er in het voortraject voor gepleit om de ontsluiting van de RIN-locatie niet via de parallelweg van de Kemperbergerweg te laten plaatsvinden maar middels een directe aansluiting op de hoofdrijbaan van de Kemperbergerweg.

In het voorliggende ontwerpbestemmingsplan lijkt het erop dat aan deze wens tegemoet wordt gekomen. De tekst maakt echter een ruimere interpretatie mogelijk. Ondergetekenden zouden dan ook graag zien dat daar waar in verband met de ontsluiting gesproken wordt over de "Kemperbergerweg", deze gewijzigd wordt in "hoofdrijbaan van de Kemperbergerweg".

Uiteraard zijn wij bereid om onze zienswijze toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Naam: [redacted]
Adres:
Handtekening:

Naam:
Adres:
Handtekening:

Naam:
Adres:

Handtekening:

Naam:
Adres:
Handte

Naam:
Adres:
Handtekening:

Naam:
Adres:
Handte

Naam:
Adres:
Handte

Naam:
Adres:
Handte

Naam:
Adres:
Handte

Naam:
Adres:
Handte

Gemeenteraad Arnhem

Postbus 9029

6800 EL Arnhem

NOBCC #8531XDX#00#0000#

22 JUNI 2018

Gemeenteraad van de gemeente Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

2018-1019905j

Arnhem, 20 juni 2018

Onderwerp: Zienswijze ontwerpbestemmingsplan RIN-locatie

Geachte Raad,

Op 18 mei 2018 heeft het college het ontwerpbestemmingsplan RIN-locatie met het plan-identificatienummer NL.IMRO.0202.769-0201 ter inzage gelegd.

Ietwat verscholen in de tekst van het plan is in hoofdstuk 4.2.1, de volgende zin opgenomen; "Het terrein zal openbaar toegankelijk zijn en visueel verbonden blijven met de Sylvalaan." Ondergetekenden maken bezwaar tegen het feit dat het terrein ook voor anderen dan de bewoners van de te realiseren woningen, medewerkers van de noodzakelijke openbare diensten (vuilophaaldienst, politie, brandweer en ambulances) en gasten van de bewoners, toegankelijk zal zijn. Wij hebben begrepen dat het in de bedoeling ligt om de "verlaagde tuin", maar ook het centraal gelegen parkje voor eenieder open te stellen. De argumentatie voor ons bezwaar hiertegen vindt u hieronder.

- De kern van ons bezwaar is gelegen in het feit dat het openbaar toegankelijk maken van met name de "verlaagde tuin" een aanmerkelijke inbreuk betekent op ons woongenot en privacy. De achtertuinen van ondergetekenden grenzen namelijk direct aan bedoelde "verlaagde tuin". Als daar, middels dit bestemmingsplan, eenieder (anderen dan de eigenaren) gebruik van kan maken kan/zal dit leiden tot het verstoren van de rust waarvan sommigen van ons al meer dan 40 jaar hebben genoten.
- Het terrein, aangemerkt als RIN-locatie is gedurende haar gehele historie nooit openbaar toegankelijk geweest. Vanaf begin 20ste eeuw tot de 60'er jaren was het als landgoed privé eigendom. Daarna is het eigendom overgegaan naar het Rijksinstituut voor Natuurbeheer en ook toen was het terrein slechts toegankelijk voor werknemers en leveranciers en dienstverleners.
- Voor een wijziging van het te realiseren bouwplan bestaat ook geen enkele noodzaak voor het openbaar toegankelijk maken van het terrein.
- Het totale gebied zal gezamenlijk eigendom worden van de eigenaren van de te realiseren woningen. Zij zullen daarmee ook verantwoordelijk zijn voor het onderhoud en de kosten hiervan moeten opbrengen. In hoeverre is het redelijk te noemen dat anderen daar het gebruik/genot van hebben ?
- Het gegeven dat de "verlaagde tuin" onderdeel is van een gemeentelijk monument is ook al niet "per definitie" een reden om deze openbaar toegankelijk te laten zijn. De Sylvahoeve en het daarbij behorende perceel is ook onderdeel van het gemeentelijk monument maar daarmee niet openbaar toegankelijk.
- Het is onze inziens dan ook een vreemde constructie om, in de wetenschap dat het hier een privé terrein betreft (gezamenlijk eigendom van de eigenaren van de woningen), middels een bestemmingsplan de verplichting wordt opgelegd om dit voor eenieder open te stellen.

Ondergetekenden zijn van mening voldoende reden te zien in het argument dat onze privacy en woongenot worden aangetast indien het terrein openbaar toegankelijk wordt. Mocht dit niet als eis uit het bestemmingsplan worden verwijderd, dan zullen ondergetekenden zich genoodzaakt voelen zich te laten adviseren inzake het indienen van een claim als gevolg van planschade.

Wij vertrouwen er echter op dat u de redelijkheid van onze afwegingen inziet.

Alvast hartelijk dank voor uw tijd en begrip.

Met vriendelijke groet,

zienswijze: RIN-Locatie
NL.IMRO.0202.769-0201

22 JUNI 2018

Aan de Gemeente-Raad van
de Gemeente Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

BINNENKOMEN 28 JUNI 2018

[redacted]

Arnhem, 26 juni 2018.

Aan de gemeenteraad van Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Onderwerp: Zienswijze ontwerp-bestemmingsplan Rin-locatie.

Geachte gemeenteraad,

Hierbij onze zienswijze betreffende het ontwerp-bestemmingplan 'RIN-locatie'. In het algemeen zijn wij tevreden over de wijze waarop de gebiedsvisie gevolgd is en tot dit ontwerp-bestemmingsplan heeft geleid. Hieronder volgt een opsomming van de punten die wij graag veranderd zien.

1- a. Toelichting het ontwerp-bestemmingsplan: zeer geregeld wordt een aantal van 27 woningen genoemd, soms ook uitgesplitst naar 17 appartementen, 4 twee-onder-een-kap woningen, en 6 vrijstaande woningen. Maar in artikel 4.3 wordt, bij de bepaling of er voldaan is aan de gemeentelijke parkeernorm, gerekend met 26 woningen. Ook tijdens de laatste bijeenkomst van de klankbordgroep is het aantal van 26 vermeld. Overal waar in de toelichting gesproken wordt over 27 woningen, dient dit daarom veranderd te worden in 26.

b. Plankaart: Ook in de plankaart dient het maximum aantal woningen aangepast te worden, want nu telt dit op tot een totaal van 27.

2- Artikel 7.3.3 van de toelichting: Hier dient de mogelijkheid voor het creëren van extra parkeervoorzieningen binnen de bestemming Bos te vervallen.

3- Artikel 3 van de regels: Dit artikel lijkt grotendeels zonder aanpassingen overgenomen te zijn uit andere bestemmingsplannen, en dient daarom sterk ingekort en aangepast te worden aan de situatie op de RIN-locatie.

a. Artikel 3.1, lid d en e dienen verwijderd.

b. Artikel 3.1, lid f: Alleen waterinfiltratievoorzieningen dienen hier genoemd te worden.

c. Artikel 3.1: Er dient hier een extra lid *toegevoegd* te worden, die duidelijk de in de gebiedsvisie beschreven functie van de strook bos aan de zijde van Merkendal vastlegt, namelijk die van 'afschermend groen' (zie ook artikel 6.2 van de toelichting) en 'groene buffer' (zie artikel 4.2.3 van de toelichting).

d. Artikel 3.3. Dient in zijn geheel verwijderd te worden. (Erf- of terrein afscheidingen zijn niet van toepassingen *binnen* de bestemming Bos, hooguit langs de randen daarvan; voederbergingen zijn zinloos en onnodig in die smalle stroken, en extensieve recreatie is onmogelijk).

e. Artikel 3.4. Mag blijven staan, maar lijkt mij zinloos.

f. Artikel 3.5.1: Bij de opsomming van de verboden valt op dat een verbod ontbreekt dat wél genoemd wordt bij de dubbelbestemming Waarde-Landschap, namelijk "het ophogen, egaliseren of ontginnen van de bodem, waaronder tevens wordt verstaan het aanleggen van wegen t.b.v. bestemmingsverkeer". Voor de volledigheid dient dat verbod ook toegevoegd te worden aan artikel 3.5.1. Een alternatieve oplossing is om ook de bestemming Bos de dubbelbestemming Waarde-Landschap te geven.

4- Artikel 12.2, lid d van de regels. Volgens Dutch Housing Company komen er geen dakterrassen op de appartementengebouwen; om te voorkomen dat toekomstige bewoners dat wel willen realiseren, dient dit lid verwijderd te worden.

5- Plankaart: Hier valt op dat het in de toelichting genoemde appartementengebouw aan de zijde van Merkendal niet eens gebouwd zou mogen worden volgens de hoogte aanduidingen op de plankaart, omdat het trappenhuis ongeveer 3 meter hoger wordt dan de ter plekke toegestane hoogte volgens de plankaart, en daar komt dan ook nog de liftbouw bovenop. Wij hebben tegenover DHC al aangegeven dat wij die overschrijding (mits de liftopbouw laag gehouden wordt) ten opzichte van de gebiedsvisie accepteren, maar de plankaart dient wel hierover duidelijkheid te scheppen..

Daarnaast valt het op dat er een groot aantal foutjes en vergissingen in de tekst van de toelichting staan (bijvoorbeeld de vermelding over een schoolgebouw…). Wij hebben besloten daar geen opsomming van te geven omdat die vergissingen ons inziens niet tot een verkeerde interpretatie kunnen leiden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

BEHANDELRESULTAAT

Raadsvoorstel, informatieve bijeenkomst 5 september 2018

Werkbezoek in het kader van het voorstel: 'Vaststellen bestemmingsplan RIN-locatie'

Zaaknummer:	275117
Portefeuillehouder:	Mw. C. Bouwkamp

Resultaat van bespreking:

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Verheij (PVV), Manders en Obma (AC), Hegge (PvdD), Broersma (CU), Bouma en Greving (PvdA), Pape (VVD), Prinsen (GL), Venhoek (D66) en Dilekçi (DENK-Verenigd Arnhem).
De fracties van de Arnhemse Ouderenpartij, CDA en SP waren niet bij het werkbezoek aanwezig.
Ook waren aanwezig leden van de klankbordgroep en indieners van zienswijzen tegen het ontwerpbestemmingsplan.

Werkbezoek
Tijdens is bezoek is door/namens de ontwikkelaar Dutch Housing Company uitleg gegeven over de plannen met de RIN-locatie. Uitgebreid is stilgestaan bij de afwegingen m.b.t. alle bomen, de (verlaagde) tuin en het beheer van het toekomstige complex van in totaal 26 woningen.

De raadsadviseur,

B. Kranenborg

De voorzitter,

L.R. Manders

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het bestemmingsplan voor de RIN-locatie moet de weg vrijmaken voor een bouwplan, waar het merendeel van Schaarsbergen mee instemt. Toch moet ik nog uw aandacht vragen voor het herstellen van een foutje, dat sinds het ter inzage leggen van dit bestemmingsplan gemaakt is. In 2014 is in deze raad de gebiedsvisie voor de RIN-locatie vastgesteld, met daarin zeer duidelijke normen over wat wel en niet is toegestaan. Normen waarin ook wij als omwonenden zich in konden vinden. Maar wat bleek het toch moeilijk voor een ontwikkelaar om netjes binnen te lijnen te blijven kleuren. Steeds werden de laatste centimeters opgezocht, en regelmatig overschreden.

Maar goed, het bestemmingsplan dat dit jaar ter inzage is gelegd, voldoet uiteindelijk voor een groot deel aan die gebiedsvisie. Nu wil ik graag met u inzoomen op een deel van de plankaart, een deel vlak achter ons huis. Ik laat u nu twee plaatjes zien (zie hieronder); de eerste zoals die ter inzage gelegd is, en de tweede zoals die nu aan u is voorgelegd middels de zienswijzenota. U ziet hier drie wijzigingen tussen deze twee versies: de eerste wijziging betreft het trappenhuis dat helemaal ontbreekt in de eerste plankaart. Een trappenhuis met lift dat over zo'n 45m2, gelegen vlak achter onze woning, tot zo'n 3,50 m hoger zou kunnen worden dan ter plekke toegestaan volgens de gebiedsvisie. Wij hebben al lang geleden aangegeven akkoord te gaan met deze overschrijding, en het is goed dat naar aanleiding van mijn zienswijze dit trappenhuis nu wel terug te vinden is in de aangepaste plankaart. Wel wat jammer dat nu pas blijkt dat dit trappenhuis nu toch 7m breed wordt, terwijl ons altijd is voorgehouden dat het 5,50m breed zou worden (hetgeen wij zelfs op schrift hebben staan).

De tweede wijziging betreft de maximaal toegestane hoogte voor het overige deel van het gebouw aan onze zijde. Deze hoogte was 6,50m, exact wat was toegestaan volgens de gebiedsvisie. Deze is nu veranderd in 6,80m, niet langer toegestaan volgens de gebiedsvisie. Deze wijziging is wel vermeld in de zienswijze nota, maar zonder dat daar een zienswijze aan ten grondslag lag. Weliswaar een kleine overschrijding, maar waarom moet dit nu weer? Dit zou wat mij betreft hersteld mogen worden.

Maar er blijkt nog een derde wijziging te zijn. Het blijkt namelijk dat de lijn vanaf waar er 10 meter hoog gebouwd zou mogen worden, verschoven is over de gehele lengte van het appartementengebouw met enkele meters onze kant, waardoor de nieuwe plankaart ineens niet langer voldoet aan de gebiedsvisie. U kunt dit heel eenvoudig met het blote oog zien bij bestudering van onderstaande twee kaartjes. Wat ik ongelooflijk vind is dat deze wijziging zonder verdere vermelding in de aangepaste plankaart terechtgekomen is, en het is eigenlijk toeval dat mij die ineens nog opviel. Ik moet zeggen dat dit bij mij nogal verkeerd viel, en het is volgens mij ook juridisch zeker niet juist. Na wat heen en weer mailen hebben DHC en de gemeente alles nogmaals bekeken, en uiteindelijk hebben zij zelf een aanpassing voorgesteld van de plankaart, zodanig dat die nu wel voldoet aan de gebiedsvisie (met uitzondering van het trappenhuis). Ik kan mij ook vinden in die aanpassing. Maar om die aanpassing nog in het bestemmingsplan te krijgen, was blijkbaar de enige mogelijke route dat ik u via inspreken hiervan op de hoogte stel, en u vervolgens vraag om een amendement in te dienen en te steunen. Een amendement waar niemand, lijkt me, op tegen kan zijn, en een amendement dat ook zelfs reeds door de ambtelijke staf is voorbereid. Dit amendement behelst dat de maximale hoogte wordt verlaagd naar 9,50m, en de bebouwingslijn één meter verder wordt opgeschoven, gezien vanaf de Merkendalzijde. Daarvoor vraag ik uw hulp.

Een zienswijzenota dient juist om goed alle aanpassingen te documenteren die zijn aangebracht op de ter inzage gelegde plankaart. Als dat niet gebeurt, dan is de procedure rond het vaststellen van een bestemmingsplan nauwelijks meer controleerbaar, en wordt eigenlijk de zienswijzeprocedure omzeild. Daarom wil ik heel graag nog een bevestiging ontvangen van de wethouder dat er geen andere punten bestaan die zonder verdere vermelding zomaar aangepast zijn in het bestemmingsplan dat nu voorligt ten opzichte van het ter inzage gelegde plan.

Ik dank u voor uw aandacht.

Luuk Seelen

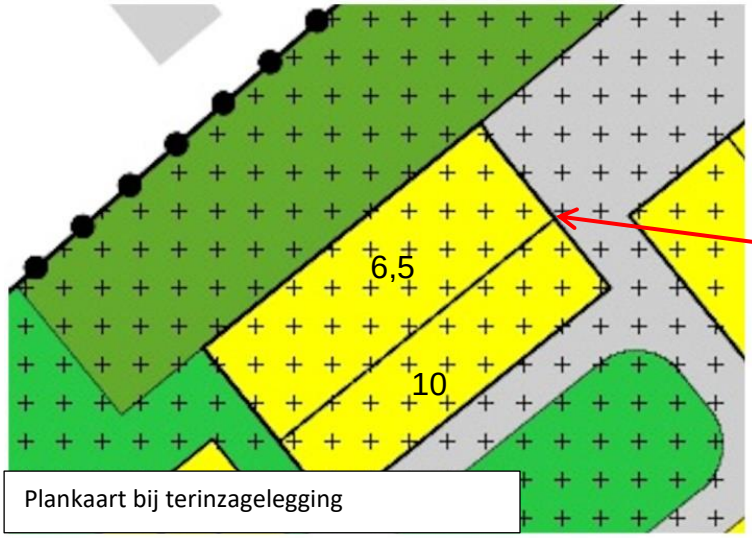

Plankaart bij terinzagelegging

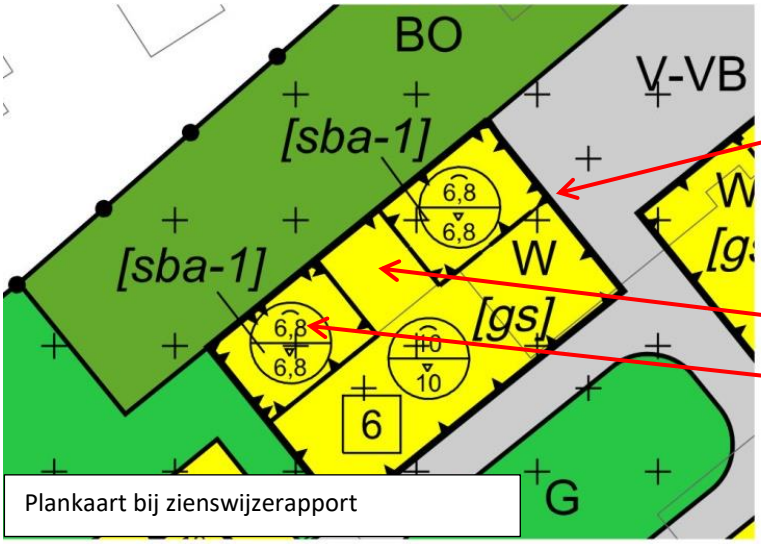

Plankaart bij zienswijzerapport

3. Verschuiving 10m lijn

1. Toevoeging trappenhuis

2. 6,5 → 6,8

10 A17

Amendement "reparatie bestemmingsplan RIN-locatie"

De gemeenteraad van de gemeente Arnhem, bijeen op 26 september 2018, ter vaststelling van het bestemmingsplan "RIN-locatie",

Constaterende dat:

- Het bestemmingsplan een uitwerking is van de gebiedsvisie RIN locatie;
- Het bestemmingsplan na het ter inzage leggen van het ontwerp zowel op basis van zienswijzen als ambtelijk is gewijzigd;

Overwegende dat:

- het bouwblok na ter inzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan aan de zijde van het Merkendal is aangepast, omdat het bouwplan van de ontwikkelaar niet paste binnen het bouwblok dat was aangegeven in het ontwerpbestemmingsplan;
- De aanpassing zodanig is gedaan dat het bestemmingsplan nu niet past binnen de kaders van de Gebiedsvisie;
- Dat met een technische aanpassing gezorgd kan worden dat het bestemmingsplan, met uitzondering van het gedeelte waar het trappenhuis komt, past binnen de Gebiedsvisie en het bouwplan past binnen het bestemmingsplan;
- Alle partijen (bewoners en ontwikkelaar) aangegeven hebben geen bezwaar te hebben tegen deze aanpassing;
- Alle partijen samen gewerkt hebben om een plan te realiseren dat past binnen de Gebiedsvisie voor de RIN-locatie en het daarom toch wenselijk is de verbeelding aan te passen;
- Inhoudelijk ook geen bezwaren bestaan tegen deze technische aanpassing

Besluit:

- De verbeelding behorend bij het bestemmingsplan met identificatienummer NL.IMRO.769-0301 te vervangen door de verbeelding die als bijlage bij dit amendement is gevoegd.
- De kaart met wijzigingen onder punt 3 van het raadsbesluit te vervangen door onderstaande kaart met wijzigingen.

AANGENOMEN

Fractie PvdA
Eric Greving

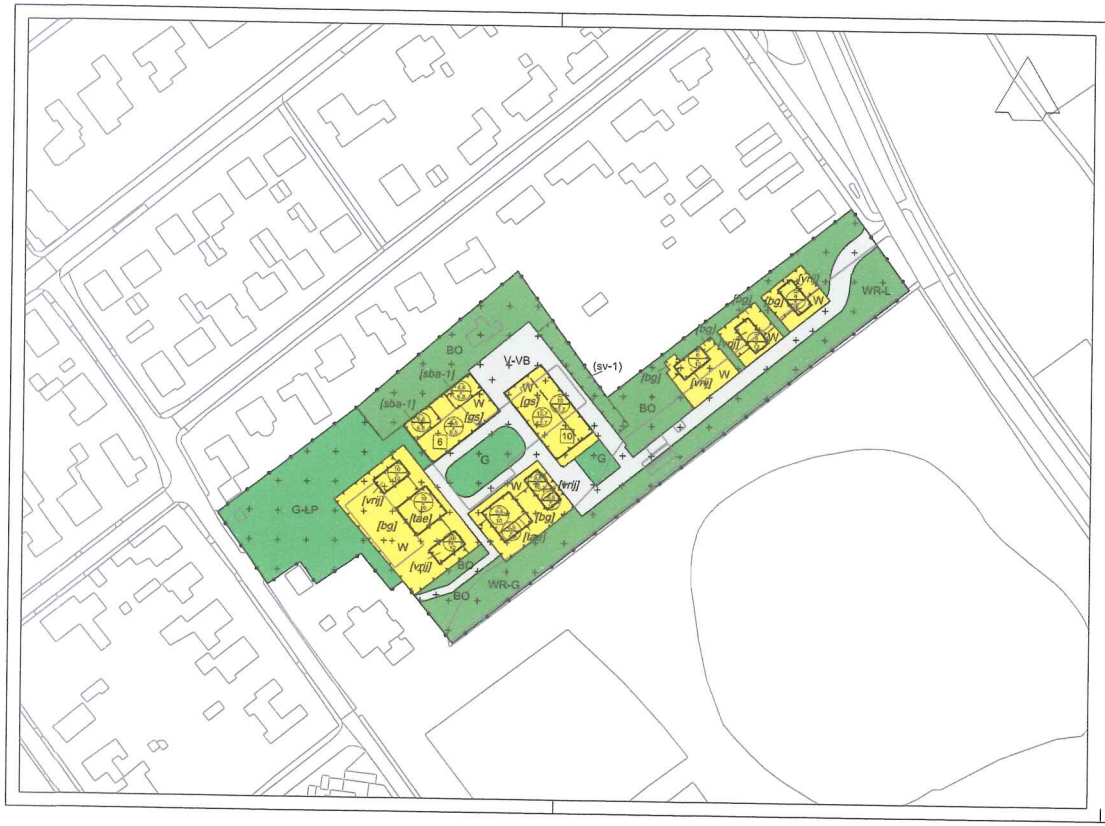

Plangebied

- Plangebiedgrens

Bestemmingen

- BO — Bos
- G — Groen
- G-LP — Groen - Landschap en park
- V-VB — Verkeer - Verblijfsgebied
- W — Wonen

Dubbelbestemmingen

- + WR-G — Waarde - Geomorfologie
- + WR-L — Waarde - Landschap

Functieaanduidingen

- (sv-1) — specifieke vorm van verkeer - 1

Bouwvlak

- bouwvlak

Bouwaanduidingen

- [bg] — bijgebouwen
- [gs] — gestapeld
- [sba-1] — specifieke bouwaanduiding - 1
- [tae] — twee-aaneen
- [vrij] — vrijstaand

Maatvoeringaanduidingen

- maatvoeringsvlak
- 3 / 6 — maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)
- E — maximum aantal wooneenheden

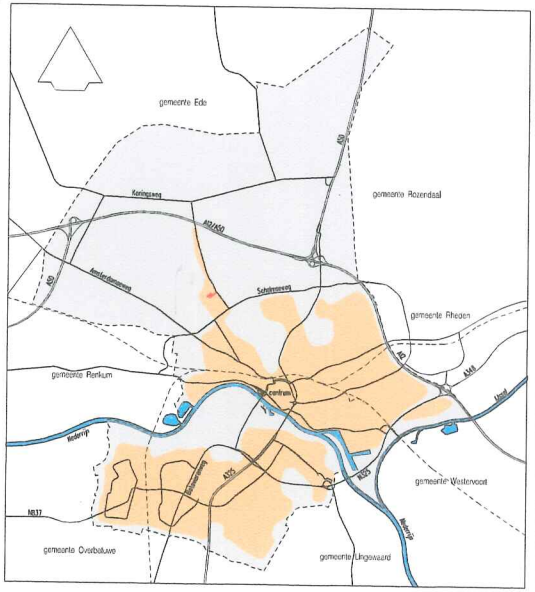

BESTEMMINGSPLAN RIN-LOCATIE

planstatus	datum	getekend
● ontwerp	16-05-2018	
● vast te stellen	sept. '18	
○ vastgesteld		
○ in werking		
○ onherroepelijk		

schaal:	getekend:	tekeningnummer:
1:1000		NL.IMRO.0202.769-0301

Strategie, Beleid en Regie, beleidsdomein Fysiek
Eusebiusbuitensingel 53, Postbus 9029, 6800 EL ARNHEM
Tel.: 0900-1809, fax: 026-3774830, gemeente@arnhem.nl

GEMEENTE Arnhem

1 AANGENOMEN

1 0 AUG 2018

Amendement "reparatie bestemmingsplan RIN-locatie" (18a17)

Voor	**38**
Tegen	**0**

GROENLINKS	7	0
Coenders		
van der Loo		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		

VVD Arnhem	6	0
Combée		
Pape		
Kalthoff		
van Es		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Dijk		
Venhoek		
van Ommen		

PvdA	4	0
Greving		
de Vries		
van Nunen		
Bouma		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Burgsteden		
van Dillen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	2	0
Elfrink		
Lunter		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Usta		
Aydemir		

Partij voor de Dieren	2	0
de Groot		
Hegge		

Partij voor de Vrijheid	2	0
Verheij		
Sanders		

Totaal	**38**

Vaststelling bestemmingsplan RIN-locatie

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	26 september 2018
Zaaknummer:	275117
Portefeuillehouder:	Mw. C. Bouwkamp

Raadskameradvies:

Aan de gemeenteraad, 19 september 2018

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Verheij (PVV), Manders (AC), Hegge (PvdD), Broersma (CU), Greving (PvdA), Pape (VVD), Prinsen (GL), Dilekçi (DENK-Verenigd Arnhem), Dijk (D66), van den Broek (CDA) en Lunter (SP).
De fractie van de Arnhemse Ouderenpartij was niet bij de beraadslagingen aanwezig.

Insprekers
Voorafgaand aan de meningsvormende fase spreekt de heer Luuk Seelen in. Hij wijst de raadsleden op verschillen tussen de plankaart, die ter inzage is gelegd en de plankaart uit de zienswijzennota, die afwijkt van de Gebiedsvisie. Hij verzoekt de raad dit verschil 'te repareren' per amendement, wat inmiddels ook al is voorbereid.
De raadskamerleden danken de heer Seelen voor zijn rol als 'hoeder' van de Gebiedsvisie.

Bespreking
De fractie van de SP vraagt hoe het college aankijkt tegen het ontbreken van sociale woningen in dit plan. De wethouder geeft aan dat het plan al lang loopt en dat er al eerder afspraken zijn gemaakt over het woningprogramma. Het college blijft vanzelfsprekend staan achter de afspraken die over het percentage sociale woningbouw in het coalitieakkoord zijn gemaakt.
De fractie van Arnhem Centraal vraagt naar de rol van de gemeente bij de oprichting van een VvE, die verantwoordelijk wordt voor het beheer van de totale openbare ruimte. De wethouder antwoordt dat de gemeente formeel geen rol heeft t.a.v. de VvE, omdat de gemeente geen eigendom heeft. Wel is de gemeente met de ontwikkelaar in gesprek of wegen, kabels en riolering toch in beheer bij de gemeente kunnen komen. Namens ontwikkelaar DHC legt Huub van der Post uit dat het groen in het plan in beheer komt bij de VvE. Er komt een groen- en beheerplan, waarin ook kostenramingen voor beheer en onderhoud zijn opgenomen, zodat de VvE wat dat betreft optimaal kan starten.
De heer Greving memoreert de lange geschiedenis van dit plan, hij is blij dat er nu een plan ligt dat steun heeft van de bewoners. Het amendement, wat de PvdA gaat indienen, zorgt ervoor dat het plan (weer) binnen de Gebiedsvisie past.

Conclusie
Alle aanwezige fracties geven aan in te kunnen stemmen met het plan en zullen amendement en voorstel steunen.

De voorzitter constateert met instemming van de raadskamer dat de meningsvormende fase is afgerond. Het voorstel kan als debatstuk doorgeleid worden naar de besluitvorming.

De raadsadviseur,

B. Kranenborg

De voorzitter,

C.J.M. Kalthoff

18 A 19

Amendement 'betaalbaar wonen RIN-locatie'

De gemeenteraad van de gemeente Arnhem, in vergadering bijeen op 26 september 2018, ter vaststelling van het bestemmingsplan RIN-locatie,

Constaterende dat:

- In het bestemmingsplan RIN locatie geen sociale woningbouw is opgenomen;

Overwegende dat:

- Het soort woningen van de RIN locatie en de nabije omgeving niet in balans is qua betaalbaarheid en daarmee alleen toegankelijk voor Arnhemmers met een hoger inkomen;
- Er een enorme bouwopgave is in Arnhem om aan de vraag te voldoen voor woningen in het sociale en betaalbare segment;
- Momenteel in Arnhemse kwetsbare wijken met veel sociale woningbouw de leefbaarheid van deze wijken onder druk staat door een eenzijdige samenstelling van deze wijken, en daarom meer sociale woningbouw in deze kwetsbare wijken onwenselijk is;
- Sociale woningbouw gespreid over de stad wenselijk is, en de RIN locatie een uitermate geschikte locatie is gezien het gebrek aan sociale woningen op deze locatie en in de nabije omgeving;
- Er op de RIN locatie voldoende ruimte is om nieuwe woningen te realiseren;

Besluit:

Als punt 4 aan het raadsvoorstel toe te voegen dat: Gelijktijdig de bouw van het aantal woningen zoals gepland in dit raadsvoorstel er wordt gestart met het opstellen van een aanvullend plan om zo snel als mogelijk de bouw van ongeveer 100 nieuwe woningen te realiseren, waarvan minimaal 50% in het sociale segment om alsnog de gewenste diversiteit in de wijk te realiseren en te voldoen aan de urgente behoefte voor de bouw van nieuwe woningen in Arnhem.

SP

Sarah Dobbe

VERWORPEN

Amendement "betaalbaar wonen RIN-locatie" (18a19)

Voor	**2**
Tegen	**36**

GROENLINKS	0	7
Coenders		
van der Loo		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		

Arnhemse Ouderen Partij	0	1
Wiggers		

ChristenUnie	0	2
Becker		
Nede		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
van Es		
Maref		
Loos		

CDA Arnhem	0	2
van Burgsteden		
van Dillen		

DENK / Verenigd Arnhem	0	2
Usta		
Aydemir		

D66	0	5
Andeweg		
Loor		
Dijk		
Venhoek		
van Ommen		

Arnhem Centraal	0	3
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

Partij voor de Dieren	0	2
de Groot		
Hegge		

PvdA	0	4
Greving		
de Vries		
van Nunen		
Bouma		

SP	2	0
Elfrink		
Lunter		
Dobbe		

Partij voor de Vrijheid	0	2
Verheij		
Sanders		

Totaal	**38**

GEMEENTE Arnhem

Besluit van 26 september 2018

Zaaknummer 290983

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 september 2018, nummer: 290983;

gezien het amendement "Niet uit het coalitieakkoord" (18a16);

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

besluit:

1. Turap 2 2018 vast te stellen;
2. De bijgevoegde begrotingswijziging met betrekking tot de Turap 2-2018 vast te stellen.

De griffier,

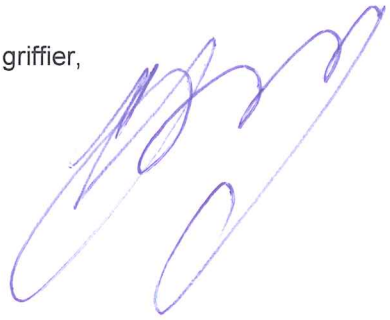

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 290983

Onderwerp: Turap 2 2018

Voorstel

1. De Turap 2 2018 vast te stellen;
2. De bijgevoegde begrotingswijziging met betrekking tot de Turap 2-2018 vast te stellen.

Inleiding

Als regulier onderdeel van de beleidscyclus 2018 is door de gemeentelijke organisatie een tweede tussenrapportage (Turap 2-2018) opgesteld. De Turap 2-2018 bevat informatie over de verwachte majeure afwijkingen over het jaar 2018 in de beleidsuitvoering, het geprognosticeerde financiële resultaat en de voortgang van de investeringen.

De rapportage is opgesteld op basis van de structurele componenten in de resultaten van 2017, het coalitieakkoord en de ontwikkelingen in het eerste deel van 2018.

Bij deze rapportage wordt een begrotingswijziging opgenomen, waarmee de posten uit het coalitieakkoord en de posten die opgenomen worden in de ontwerp MJPB 2019-2022 worden verwerkt in de begroting 2018.

Beoogd effect

Een prognose gegeven van het resultaat over 2018, zowel beleidsmatig als financieel.

Argumenten

1.1 Turap 2 2018 vaststellen

Op basis van de verwachte majeure afwijkingen in de Turap 2-2018 wordt inzicht verkregen in de gebieden waar beleidsmatig en/ of financieel indien noodzakelijk voorstellen kunnen worden gedaan om de beleidsmatige en/ of financiële knelpunten op te lossen in de rest van 2018 en/ of komende jaren, voor zover nog niet verwerkt als gevolg van het coalitieakkoord of de ontwerp MJPB 2019-2022.

2.1 De raad voorstellen begrotingswijziging vast te stellen

Voor zover de afwijkingen voortkomen uit het coalitieakkoord of verwerkt worden in de MJPB zijn deze opgenomen in de bijgevoegde begrotingswijziging. Hierdoor wordt € 20,4 miljoen toegevoegd aan de algemene reserve.

Arnhem GEMEENTE

Kanttekeningen en risico's

Er is met de best mogelijke inschattingen gewerkt op het moment van opmaken van de Turap, maar deze inschattingen kunnen aan het einde van het jaar mogelijk afwijken van de daadwerkelijke realisatie.

Financiën

De prognose over 2018 is een voordelig resultaat van € 21,7 miljoen ten opzichte van de begroting tot en met 3 juli 2018. Hiervan wordt een voordeel van € 20,4 miljoen voorgesteld reeds te verwerken. In de bijgevoegde begrotingswijziging is dit reeds toegevoegd aan de algemene reserve, zichtbaar onder de toevoeging in het programma R.09 Financiën en Bedrijfsvoering. Van dit voordeel is reeds een groot gedeelte bestemd in bestemmingsreserves (zoals het Klimaatfonds).

Voor een uitvoering toelichting wordt verwezen naar de Turap 2-2018: de samenvatting en hoofdstuk 3 toelichting op financiële ontwikkelingen.

Uitvoering

Na vaststelling door de raad wordt de begroting gewijzigd met de bijgevoegde wijziging.

Communicatie

Niet van toepassing

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Raadsvoorstel Turap 2 2018
- Turap 2 2018 inclusief bijlagen A, B en C
- Begrotingswijziging 18-019

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

- Niet van toepassing

RAADSVOORSTEL

Besluit van	
Zaaknummer	290983

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 september 2018, nummer: 290983;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet;

besluit:

1. Turap 2 2018 vast te stellen;
2. De bijgevoegde begrotingswijziging met betrekking tot de Turap 2-2018 vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

GEMEENTE Arnhem

Turap 2-2018

Tussenrapportage 2-2018

Inhoudsopgave

1. SAMENVATTING 3

2 - BELEIDSMATIGE TOELICHTINGEN 3

2.1 Doelenboom 3

2.2 Overige toelichtingen 4

3 - TOELICHTING OP DE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN 7

3.1 Totaaloverzicht verwachte voor- en nadelen 7

3.2 Toelichting op de afwijkingen 7

4. INVESTERINGEN 15

BIJLAGEN 17

A. Doelenboom 17

B. Voor- en nadelen 17

C. Investeringen 17

1. Samenvatting

In dit rapport wordt de afwijking van de geamendeerde begroting ten opzichte van de stand van 3 juli 2018 nader verklaard. De voortgang op de in de MJPB 2018-2021 opgenomen doelen wordt beschreven in hoofdstuk 2. De voortgang op deze doelen is grotendeels voorspoedig. Ook worden hier andere ontwikkelingen op beleid genoemd en de stand van de amendementen bij de begroting.

In hoofdstuk 3 staan de financiële afwijkingen vermeld. Financieel is het resultaat op hoofdlijnen als volgt:

Omschrijving	Begroting 2018		Prognose		Afwijking		V / N
	Geamendeerd	t/m Raad (3-7-'18)	Turap 1 - 2018	Turap 2 - 2018*	Turap 1 - 2018	Turap 2 - 2018	
							Bedragen x €1.000,--
Lasten	716.983	727.913	724.586	736.687	3.327	8.774	N
Baten	703.821	715.396	713.772	734.669	1.624	19.273	V
Totaal saldo van baten en lasten	**-13.162**	**-12.517**	**-10.814**	**-2.018**	**-1.703**	**10.499**	**V**
Toevoegingen aan reserves en voorzieningen	28.995	43.176	28.995	61.866	14.181	18.690	V
Onttrekkingen aan reserves en voorzieningen	42.155	55.691	42.155	85.560	13.536	29.869	N
Mutaties reserves en voorzieningen	**13.160**	**12.515**	**13.160**	**23.694**	**-645**	**11.179**	**V**
Resultaat (voor bestemming via de AR)	**-2**	**-2**	**2.346**	**21.676**	**-2.348**	**21.678**	**V**

* let op: niet alle geprognosticeerde bedragen zijn opgenomen in de w ijziging

De turap heeft een groot aantal verschillen als gevolg van het coalitieakkoord. Tevens is de meicirculaire hierin verwerkt. Een groot verwacht nadeel betreft het sociaal domein, dat wordt verrekend met de BR Noodfonds. Een groot verwacht voordeel betreft de verwachte tussentijdse winstneming op grondexploitaties. Deze wordt verrekend met de BR Grondexploitatie tot het maximum en daarboven met de algemene reserve.

In het laatste hoofdstuk is de voortgang op de investeringen toegelicht. Hierbij is opgenomen wat de verwachting is van de uitnutting van investeringsbudgetten. Het resultaat is (gemiddeld) 60%.

2 - Beleidsmatige toelichtingen

2.1 Doelenboom

Inleiding

In de MJPB 2018-2021 is de koers voor dit jaar opgenomen. Er wordt gewerkt aan de hand van vijf veranderopgaven. Deze vijf opgaven zijn: Vitale economie Arnhem - Nijmegen, Circulair Arnhem, Doorbraak naar werk, Zorg Dichterbij en Inclusief Arnhem. Daarnaast worden activiteiten uitgevoerd in het kader van de 10 stedelijke programma's (Stad) en de 8 wijkprogramma's (Wijken).

In de MJPB 2018-2021 (kopjes 'doelen & monitoring' per programma) is ten behoeve van de inzichtelijkheid in en de meetbaarheid van het Arnhemse beleid de Arnhemse doelenboom opgenomen. In deze paragraaf wordt inzicht gegeven over de huidige stand van zaken van de voortgang van de doelen van hierboven genoemde veranderopgaven en programma's (stad en wijken).

Opbouw

In de MJPB 2018-2021 is de Arnhemse doelenboom opgenomen. In deze doelenboom zijn doelen op verschillende niveau's opgenomen. Dit zijn de volgende (MJPB 2018-2021, blz 8):

- Arnhemse hoofddoelen: Deze doelen waren in de perspectiefnota 2017-2020 benoemd als de publieke waarden/ toetsstenen;
- Beleidsdoelen veranderopgaven: Dit zijn de strategische doelen van de veranderopgaven (deze zijn gerelateerd aan de arnhemse hoofddoelen en coalitieakkoord/ perspectiefnota).

De beleidsdoelen van de veranderopgaven worden weer verder uitgewerkt in de prestatiedoelen in de stedelijke programma's en wijkprogramma's:

- Prestatiedoelen programma's stad: Deze zijn gebaseerd op de doelen veranderopgaven en de beleidsdoelen vanuit de stedelijke opgaven;
- Prestatiedoelen wijkprogramma's: Deze zijn ook gebaseerd op de doelen veranderopgaven en de doelen vanuit de wijk zelf.

De prestatiedoelen worden vertaald naar concrete prestaties en/ of indicatoren. Dit zijn:

- Prestaties/indicatoren per taakveld: De uitwerking van de prestatiedoelen programma's stad binnen de taakvelden;
- Speerpunten per wijk: De uitwerking van de prestatiedoelen van de wijkprogramma's worden vertaald naar concrete speerpunten voor de activiteiten in de wijken.

In deze Turap wordt gerapporteerd op de bovenstaande doelen, met uitzondering van de Arnhemse hoofddoelen. Deze doelen zijn op een hoog abstratieniveau en zijn de basis voor de overige doelen.

Voortgang beoogde doelen en prestaties

Uit het totaaloverzicht is te concluderen dat de doelen grotendeels op schema liggen. Voor het totaaloverzicht van de beoogde doelen en prestaties voor 2017 wordt verwezen naar bijlage 'doelen en prestaties' die bij deze turap is opgenomen. Bij de verschillende doelen is aangegeven of deze op koers/ gedeeltelijk op koers/ niet op koers liggen, met een toelichting op de status. Hierdoor ontstaat een overzicht van de huidige stand van zaken van de voortgang van het beleid. In het jaarverslag 2018 zal wederom op deze doelen gerapporteerd worden en aangegeven worden of de doelen 2018 wel/ niet behaald zijn.

Bij de bespreking van het jaarverslag 2017 met de rekenkamer en de gemeenteraad is geconcludeerd dat de doelenboom vrij omvangrijk is en niet voldoende concreet. Bij het opstellen van deze turap blijkt dit ook. In het proces rondom de MJPB 2019-2022 is niet voldoende tijd geweest om de doelenboom grondig tegen het licht te houden. Om al wel een slag te maken, wordt geprobeerd de doelenboom in te korten. In het kader van de MJPB 2020-2023 zal samen met de gemeenteraad gekeken worden op welke wijze de doelenboom beter opgebouwd.

2.2 Overige toelichtingen

Vastgoedprojecten

Zwembad Valkenhuizen

Het project is in juni 30% boven de raming aanbesteed. De aanbesteding is vervolgens afgerond zonder de opdracht te gunnen. De komende 6 maanden wordt een onderhandelingstraject doorlopen om te komen tot gunning van het project. Hierbij is het moment van start bouw nog onzeker, evenals de uitkomst van het onderhandelingstraject.

Museum Arnhem

In de brief van 15 mei 2018 'aanbesteding museum Arnhem' is aangegeven dat de aanbesteding van het museum Arnhem niet gelukt is, omdat de offertes gemiddeld 75% boven de raming lagen. Hiermee is de uitvoering van het project vertraagd. Er wordt gevolg gegeven aan de motie 'er zijn misschien meer reële opties voor het museum' (3 juli 2018), waarbij wordt rekening gehouden met het coalitieakkoord 2018-2022 (punt 3.13). Naar verwachting zal de raad hierover eind september een voorstel ontvangen.

Stadstheater

Het coalitieakkoord 2018-2022 schrijft over een toekomstbestendige huisvesting van Stadstheater Arnhem, toneelgroep Oostpool en Introdans en een intensieve samenwerking met het Gelders Orkest. Er worden voorbereidingen getroffen en een verkenning uitgevoerd om de mogelijkheden voor deze gezamenlijke huisvesting in beeld te brengen. Het is verwacht hierover begin 2019 een voorstel aan de raad te kunnen doen.

Risico op hogere kosten onderhoud

De aanbestedingen voor een nieuw Museum voor moderne kunst en een nieuw zwembad Valkenhuizen pakten veel hoger uit dan verwacht. Op zijn minst zullen deze investeringen gaan vertragen, in het uiterste geval zouden ze mogelijk niet door kunnen gaan.
Zeker als dit lang duurt kan dit gevolgen hebben voor de kosten van het onderhoud van de huidige locatie. In afwachting op de nieuwbouw is het onderhoud beperkt tot het hoognodige. Om de gebouwen nog een aantal jaren te kunnen gebruiken is mogelijk extra onderhoud of zijn vervangingsinvesteringen noodzakelijk. Onbekend is hoeveel dit zou kunnen kosten, daarvan kan pas een indicatie worden gegeven als duidelijk is voor welke periode deze gebouwen nog in gebruik moeten blijven.

Afwijkingen op Decentralisatie uitkeringen (DU's)

Voor bepaalde taken wordt vanuit het Rijk een decentralisatie uitkering ontvangen. Deze middelen worden ontvangen binnen het Gemeentefonds en verwerkt als voordeel in R.09. De ontvangen middelen leiden in de inhoudelijke beleidsvelden waarvoor deze gelden worden ingezet tot een last, hetgeen in de turap tot uiting komt als nadeel. Dit valt weg tegen het genoemde voordeel (gemeentefonds) op R.09.

Stand van zaken amendementen MJPB 2018-2021

17A029 Revolverend Fonds jongvolwassenen met schulden
raadsbrief (268767) in juli 2018 verstuurd: pilot is in voorjaar 2018 gestart en in 2019 moet deze leiden tot uitvoeringsregeling met goede werkafspraken. De raad wordt hierbij betrokken en hierover geinformeerd.

17A34g schone lucht wordt steeds schoner
Aan de raad is toegezegd om in de zomer 2018 een agenda luchtkwaliteit aan de raad te presenteren. De voorbereiding hiervan is inmiddels vergevorderd. Het overleg met de staatssecretaris over de landelijke agenda kon pas in de laatste weken voor de vakantie worden gevoerd, doordat in de grote gemeenten pas toen de collegevorming was afgerond. De resultaten van dit overleg zijn belangrijke bouwstenen voor de Arnhemse agenda luchtkwaliteit. Besluitvorming in het college is in september/ oktober voor het eerst mogelijk.

17A35g Effectieve aanpak laaggeletterden
De raad is op 28 augustus 2018 per brief geïnformeerd over uitvoering van het amendement.

17A39 Geld voor kinderen in armoede
De teams leefomgeving zijn met steun van projectleider gestart met wijkgerichte aanpak 'kansrijk opgroeien', in samenwerking met onder meer relevante stichtingen, fondsen en onderwijs. De middelen worden besteed aan het versterken van het huidige stedelijk aanbod van voorzieningen én aan het ontwikkelen van wijkspecifiek voorzieningenaanbod.

17A41 1.Prioriteit geven aan duurzaamheid
Per brief van 26 juni 2018 is de raad geïnformeerd over invulling van dit amendement.

17A46 Nota Onderzoek aantrekkelijk Arnhem Zuid
Het resultaat van het onderzoek dat ter uitvoering van het amendement is gedaan, wordt betrokken bij de actualisering van de kaders voor de ontwikkeling van het Olympusgebied (omgeving voormalige Rijnhal). Aanbieding aan de raad wacht hier op.

17A48 Pilot dierenartskosten minima
Pilot opgezet om te onderzoeken of een tegemoetkoming mogelijk is voor minima met betrekking tot dierenartskosten. De raad wordt begin 2019 geïnformeerd over opzet en, als deze er al zijn, resultaten.

17A50 Amendement schulden voorkomen
Aansluiting gezocht bij Startpunt Geldzaken, met de doelgroep wordt gezocht wat nodig is om mensen met schulden eerder te bereiken en helpen. Leren van "best practices" in andere gemeenten. Tevens aansluiten bij de aanpak laaggeletterdheid in verband met overlap doelgroep.

17A52 Rookvrije zones speeltuinen en sportparken
Het amendement wordt tot uitvoering gebracht. Er wordt ingezet op bewustwording bij verenigingen en er wordt overgegaan tot het invoeren van rookvrije zones op gemeentelijke sportparken. Binnensportaccomodaties en binnenbaden zijn al rookvrij. Speeltuinen worden rookvrij gemaakt.

17A54 verduurzamen sociale huurwoningen II - huis aan huis campagne
Zo snel mogelijk na de zomer 2018 ontvangt de raad een tussenstand en de stappen die nog volgen.

Wijkbudgetten
De budgetten van de gemeente zijn voor circa € 200 miljoen opgenomen in wijkprogramma's, € 100 miljoen voor teams leefomgeving en € 100 miljoen voor de sociale wijkteams. In 2018 is een groot gedeelte hiervan in ondermandaat gegeven aan de kernorganisatie. Voor wat betreft de financiële afwijkingen kan het zijn dat deze nog niet specifiek naar wijk zijn gemaakt, of dat in het stedelijke programma een bedrag is vermeld dat in de realisatie tot uiting komt bij de wijkprogramma's. Dit is opgenomen bij de betreffende afwijkingen.

BVO De Connectie
De Connectie is nu ruim een jaar als ondersteunende bedrijfsvoeringsorganisatie voor de gemeenten Arnhem, Rheden en Renkum aan de slag. Het afgelopen jaar is nog veel energie gaan zitten om de losse eindjes van de ontvlechting op te lossen. Daarnaast is door De Connectie veel geïnvesteerd in de totstandkoming van de producten en diensten catalogus en de leveringsovereenkomsten. Het is de bedoeling dat in de toekomst steeds meer wordt afgerekend op basis van P*Q (prijs maal hoeveelheid). De gemeenten gaan dan echt betalen voor de producten en diensten die zij afnemen. Daarmee ontstaat ook meteen een verdere verzakelijking.
Verder worden dit jaar de voorbereidingen getroffen om per 1 januari 2019 een nieuw financieel systeem in te voeren.

3 - Toelichting op de financiële ontwikkelingen

3.1 Totaaloverzicht verwachte voor- en nadelen

Hieronder worden de afwijkingen per programma gepresenteerd ten opzichte van de geautoriseerde stand van de begroting tot en met de raadbesluiten van 3 juli 2018.

Nr.	Omschrijving	Begroot 2018 (incl de raadsbesluiten tot en met 3 juli)					Prognose 2018										
		Lasten	Baten	Begroot totaal saldo van baten en lasten	Beoogd saldo toevoegingen en onttrekkingen	Geraamd resultaat	Lasten	Baten	Prognose totaal saldo van baten en lasten	**Afwijking saldo van baten en lasten**	V / N	**Afwijking lasten (ivm rechtmatigheid)**	V / N	Prognose saldo toevoegingen en onttrekkingen	Prognose resultaat (via AR)	***Afwijking resultaat***	***V / N***
		Bedragen X €1000															*Bedragen X €1000*
Programma's																	
R.00	Algemeen bestuur en publieke dienstverlening	12.163	3.933	-8.230	21	-8.209	12.832	3.933	-8.899	*-669*	*N*	-669	N	21	-8.878	*-669*	*N*
R.01	Veiligheid	14.456	1.377	-13.079	200	-12.879	14.464	1.926	-12.538	*541*	*V*	-8	N	303	-12.235	*644*	*V*
R.02	Verkeer, vervoer en waterstaat	21.588	8.146	-13.442	2.021	-11.421	21.496	8.869	-12.627	*815*	*V*	92	V	1.730	-10.897	*524*	*V*
R.03	Economie	5.792	566	-5.226	343	-4.883	5.723	566	-5.157	*69*	*V*	69	V	343	-4.814	*69*	*V*
R.04	Educatie	18.193	3.625	-14.568	-6.299	-20.867	17.534	3.625	-13.909	*659*	*V*	659	V	-6.549	-20.458	*409*	*V*
R.05	Cultuur, recreatie en sport	47.193	8.481	-38.712	-1.607	-40.319	47.804	8.481	-39.323	*-611*	*N*	-611	N	-1.384	-40.706	*-387*	*N*
R.06	Participatie en Maatschappelijke ondersteuning	216.933	109.797	-107.136	8.873	-98.263	222.863	109.797	-113.066	*-5.930*	*N*	-5.930	N	14.551	-98.515	*-252*	*N*
R.07	Gezondheid en milieu	29.435	2.732	-26.703	730	-25.973	30.352	2.382	-27.970	*-1.267*	*N*	-917	N	-9.384	-37.354	*-11.381*	*N*
R.08	Wonen en ruimte	54.291	51.404	-2.887	-4.200	-7.087	55.047	57.904	2.857	*5.744*	*V*	-756	N	-9.700	-6.843	*244*	*V*
R.09	Financien en bedrijfsvoering	96.926	496.678	399.752	12.433	412.185	96.778	509.216	412.438	*12.686*	*V*	148	V	33.312	445.750	*33.565*	*V*
W.01-08	Wijken totaal	210.943	28.657	-182.286	0	-182.286	211.796	27.970	-183.826	*-1.540*	*N*	-853	N	450	-183.376	*-1.090*	*N*
Totaal		**727.913**	**715.396**	**-12.517**	**12.515**	**-2**	**736.687**	**734.669**	**-2.018**	**10.499**	***V***	**-8.774**	**N**	**23.694**	**21.675**	**21.677**	***V***

In de bijlage zijn alle voor- en nadelen per programma verder uitgewerkt. De toelichting daarvan is opgenomen in de volgende paragraaf. Tevens is in de bijlage de begrotingswijziging bij de turap opgenomen. De totaaltelling hiervan komt niet overeen met de toegelichte voor- en nadelen. De oorzaak hiervan is tweeledig. In de turap worden de wijzigingen boven € 250.000 toegelicht, of wijzigingen met een beleidsmatige impact. Daarnaast zijn in de begrotingswijziging alleen die posten opgenomen, die betrekking hebben op het coalitieakkoord en/ of zijn opgenomen in de primaire MJPB 2019-2021. De overige posten betreffen een prognose, waarvan nu nog onvoldoende is in te schatten wat de realisatie over 2018 zal zijn.

3.2 Toelichting op de afwijkingen

R.01 en R.07 VGGM Resultaat jaarrekening 2017 - € 549.000 voordeel (incidenteel)

Het Algemeen Bestuur van VGGM heeft de jaarrekening 2017 inclusief resultaatbestemming vastgesteld. De resultaatbestemming leidt tot een incidentele uitkering aan de gemeente Arnhem van € 549.000. Dit bestaat voor € 107.000 voordeel op de brandweer (R.01 Veiligheid) en € 442.000 voordeel op de GGD inclusief facilitaire zaken (R.07 Gezondheid en milieu).

R.01 Fonds Veilig Ondernemen - voordeel € 103.000 (incidenteel)

De subsidieregeling Veilig Ondernemen wordt conform het coalitieakkoord opgeheven. Hierdoor valt het resterend bedrag in de bijbehorende bestemmingsreserve vrij. Dit leidt tot een eenmalig voordeel van € 103.000.

R.02 Onderbesteding OZB OVT station € 330.000 voordeel (incidenteel)

Er is een voordeel gerealiseerd van € 330.000 op de te betalen OZB. Dit levert dit jaar naar verwachting een (incidenteel) voordeel op omdat nog onvoldoende duidelijk is welke beheerskosten noodzakelijk zijn voor het beheer van de OVT-terminal. Naar alle waarschijnlijkheid zullen de beheerskosten die door ProRail in rekening worden gebracht, nog gaan toenemen. Het voordeel wordt toegevoegd aan de BR Vastgoed.

R.02 Extra onderhoud Parkeergarage Rozet € 170.000 nadeel (incidenteel)

Vanwege de nieuwbouwontwikkeling in het project Bartok is een andere ingang heropend in de parkeergarage Rozet. Daardoor was het noodzakelijk om achterstallig onderhoud aan het trappenhuis en de entree uit te voeren. De kosten bedragen € 50.000. Daarnaast is schilderwerk aan de buitenzijde uitgevoerd. Hiertoe was al in 2017 opdracht

gegeven, maar is abusievelijk geen bedrag in de begroting 2018 opgenomen. In totaal wordt hierdoor een nadeel verwacht van € 170.000. Het nadeel wordt gedekt uit de BR Bereikbaarheid (het bereikbaarheidsfonds).

R.02 Parkeerinkomsten € 420.000 voordeel (structureel)

De actualisatie van het parkeermodel op basis van de realisatie 2017 levert een extra structurele inkomst van € 0,4 miljoen per jaar op. De omzet neemt toe door langere verblijfsduur, meer inkomsten uit bel-parkeren en toename verkoop abonnementen voor parkeergarages.
Dit voordeel wordt verrekend met de BR Bereikbaarheid.

R.02 Parkeergarages € 262.000 nadeel (structureel)

Bij de parkeergarages doet zich een aantal ontwikkelingen voor, wat leidt tot een totaal nadeel van € 262.000 voor de BR Bereikbaarheid.
Hogere onderhoudskosten van de parkeergarage Centraal stijgen met structureel (€ 145.000). Deze stijging is voor een groot deel toe te wijzen aan de nieuwe, meer gedetailleerde inspectie voor de actualisatie van het meerjarig onderhoudsprogramma (mjop). De middelen zijn nodig voor behoud van het onderhoudsniveau. Uit een controle is gebleken dat na het opheffen van de B.V. Parkeergarages in 2008 geen erfpacht in rekening is gebracht bij het Parkeerbedrijf. Vanaf 2018 wordt dit gecorrigeerd. Dit betekent dat in de parkeerexploitatie een jaarlijkse extra last ontstaat (€ 59.000). Daarnaast zijn de overige onderhoudsbudgetten van de parkeergarages (heffingen, woz) geactualiseerd waardoor deze per saldo toenemen (€ 26.000). Bij de actualisatie van de begroting is gebleken dat ten onrechte een huuropbrengst in de begroting stond voor de parkeergarage Langstraat (€ 32.000).

R.02 Parkeerexploitatie - indexatie contracten € 125.000 nadeel (structureel)

Voor uitvoering van de taken heeft de gemeente contracten met dienstverleners. Het gaat om P1 voor uitvoering van parkeertaken, onderhoudscontracten voor de parkeersystemen en ICT infrastructuur voor parkeren, contracten voor gebruik politieportofoons en contract voor gebruik van de Prinsenhofgarage. De prijsindexatie op deze contracten zorgen voor een nadeel voor de BR bereikbaarheid (€ 125.000 totaal).

R.02 Watertaxi vrijval € 25.000 voordeel

In 2014 is binnen de BR Bereikbaarheid een budget van € 25.000 per jaar en een investeringskrediet van € 100.000 beschikbaar gesteld voor de aanleg van veerstoepen/ watertaxi. Uit onafhankelijk onderzoek is gebleken dat de exploitatie van een watertaxi zal leiden tot een negatief exploitatieresultaat van ruim € 1 miljoen per jaar. Daarmee is dit initiatief vooralsnog niet haalbaar, en wordt voorgesteld het hiervoor gereserveerde budget (€25.000 per jaar) vrij te laten vallen.

R.02 Verlenging pilot nachtnet € 25.000 nadeel

Omdat de reizigersopbrengsten van de nachtritten onvoldoende zijn om de kosten van de pilot nachtnet te dekken, is vanuit het regionaal bestuurlijk overleg mobiliteit (waar provincie en gemeenten aan deelnemen) voorgesteld om aan de NS een bijdrage van € 127.000 per jaar in 2018, 2019 en 2020 (waarvan € 25.000 per jaar door Arnhem) te verstrekken waardoor kostendekkende exploitatie mogelijk is. Het gaat om 6 extra nachtritten tussen Utrecht-Arnhem-Nijmagen na afloop van de reguliere dienstregeling. Uit monitoring is gebleken dat het nachtnet positieve effecten heeft (tevredenheid reizigers, gebruik bij evenementen, etc). Deze bijdrage kan gedekt worden uit de BR Bereikbaarheid.

R.04 Educatie € 600.000 voordeel (incidenteel)

Deze afwijking bestaat uit een voordeel van € 500.000 op voortijdig schoolverlaten (VSV) en € 100.000 op bovenwettelijke taken. Nog niet op alle onderdelen van het lokale plan van aanpak voortijdig schoolverlaten (looptijd tot 2020) is voldoende uitwerking gegeven. Een onderwerp is de integrale aanpak voor jongeren tot 27 jaar, waar op verschillende gebieden al hard aan gewerkt wordt, maar in relatie tot vsv zal hier de komende periode op ingezet moeten worden, met bijvoorbeeld passende leer-werk trajecten.

R.04/R.06 Maatwerkvervoer € 350.000 nadeel (structureel)

In de MJPB 2018-2021 is een tekort geprognosticeerd op het doelgroepenvervoer van € 248.000, oplopend tot € 473.000 in 2021. Dit tekort geldt als taakstelling naast "transformatie-opgave sociaal domein". Uit de begroting 2018-2022 van de BVO DRAN, deze is ter zienswijze behandeld in de raad (d.d. 30 mei), blijkt dat op het doelgroepenvervoer sprake is van een aanvullend tekort. Dit additionele tekort loopt op van circa € 350.000 in 2018 tot circa € 400.000 vanaf 2019. Deze stijging heeft een aantal oorzaken:

- een te optimistische inschatting van de omvang (uren inzet) en een te optimistisch beeld van de te bereiken efficiëntie (bundelingsvoordeel), waardoor de lasten te laag zijn ingeschat;
- een wijziging van de verdeelsleutel, waardoor de lasten anders worden verdeeld.

R.05 Herstel WKO systeem museum € 220.000 nadeel (incidenteel)

De ondergrondse warmte koude opslag (WKO) bij het museum is in onbalans geraakt (geen juiste verhouding in aan- en afvoer van warm en koud water). De provincie heeft de gemeente verplicht om dit te herstellen. Daartoe is een extra installatie aangebracht. Ook na de renovatie zal van dit WKO systeem gebruik worden gemaakt. Het herstel leidt tot een eenmalig nadeel van € 220.000. Het nadeel wordt gedekt uit de BR Vastgoed.

R.06 Sociale Bank Centraal Gelderland € 500.000 nadeel (structureel)

In de raadsbrief van 15 december 2017 (zaaknummer: 206100) is de raad geïnformeerd over de overdracht van werkzaamheden van de Sociale Bank Centraal Gelderland (SBCG) aan Kredietbank Nederland. Door de overname van de SBCG is de verwachting dat het structurele tekort ten aanzien van kredietverstrekking (€ 600.000) kan worden gereduceerd. Naar verwachting resteert in 2018 een nadeel van € 500.000, dat in 2019 en verder terug kan worden gebracht naar € 350.000.

R.06 DU Vrouwenopvang € 420.000 nadeel (structureel)

Uitbreiding taken Veilig thuis (uit de maartcirculaire): Met de aanscherping van de Wet Meldcode en de radarfunctie Veilig Thuis wordt de taak van Veilig Thuis verder geïntensiveerd. Voor de hiermee samenhangende kosten is in het Interbestuurlijk programma-akkoord tussen Vng en Rijk (IBP) afgesproken dat alle gemeenten deze kosten zelf uit het acres van het gemeentefonds zullen dekken. Vanuit de algemene uitkering Gemeentefonds worden middelen toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DuVO), zodat het geld terechtkomt bij de (centrum)gemeenten die de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vormgeven. Veilig Thuis maakt hier onderdeel van uit. Arnhem is in deze zowel één van de verantwoordelijke centrumgemeenten voor de regio Gelderland-Midden alsook voor de regio Noord-Oost Gelderland. Op basis van voorlopige kostenramingen wordt ingeschat dat de extra Duvo-middelen hiervoor ook nodig zijn. De actualisatie van de maatstaven uit de meicirculaire worden opgevangen binnen de algemene middelen.

R.06 DU Basisregistratie Personen (centralisering inschrijving vergunninghouders) € 300.000 nadeel (structureel)

Vanwege de sluiting van de BRP-straat op Schiphol en in Noordenveld alsmede een andere taakverdeling tussen de overige BRP-straten is de verdeling van de decentralisatie-uitkering gewijzigd. Arnhem ontvangt vanaf 2018 € 685.985. De extra middelen zijn nodig voor de financiering van onze BRP-straat in Zevenaar, waarbij drie ontwikkelingen relevant zijn:

- een wetswijziging per 1-9-2017, waardoor asielzoekers eerder ingeschreven worden in de BRP en de potentiële doelgroep groter is geworden;
- sluiting van twee van de BRP-straten in 2017, waardoor nieuwe asielzoekers over minder BRP-straten verdeeld moeten worden;
- te verwachten ontwikkelingen ten aanzien van de asielinstroom.

R.06 Actualiseren kader n.a.v. de gewijzigde begroting Presikhaaf bedrijven € 784.000 voordeel (structureel)

Het kader Arnhem voor de begroting Presikhaaf Bedrijven is gebasseerd op het uitgangspunt "voortzetten bij ongewijzigd beleid". De bedrijfsactiviteiten Presikhaaf zijn per 1 januari 2018 overgedragen aan Scalabor B.V. Het overdragen van de bedrijfsactiviteiten heeft een zeer grote impact op organisatie en financiën van Presikhaaf

Bedrijven. Hierdoor was het noodzakelijk over te gaan tot een gewijzigde begroting. Tevens is voorzien in een meerjarenraming 2019, 2020 en 2021, allemaal afgeleid van de gewijzigde begroting 2018.

Huidige wijze van begroten:
In de Perspectiefnota 2017 is het budget ten behoeve van de GR Presikhaaf Bedrijven opgehoogd naar aanleiding van de actuele prognose van de benodigde bijdragen voor SW-ers en BW-ers (inwoners met een indicatie Sociale Werkvoorziening of Begeleid Werkers). Deze prognose is gebaseerd op het gemiddelde tarief per persoon (SW en BW in arbeidsjaren) aan de hand van de realisatie in de jaren 2014 t/m 2016.
Deze berekening is gebaseerd op het uitgangspunt “voortzetting bij ongewijzigd beleid”, dat wil zeggen een begrotingsopstelling die uitgaat van de op dat moment aanwezige activiteiten en organisatieomvang (Presikhaaf als dienstverlener SW-ers).

Voorstel nieuwe wijze van begroten:
De bedrijfsactiviteiten van Presikhaaf Bedrijven (het begeleiden van SW-ers in de brede zin van het woord) zijn per 1 januari 2018 overgedragen aan Scalabor B.V. Presikhaaf Bedrijven verzorgt vanaf 2018 alleen nog het werkgeverschap van de SW-medewerkers. De bijbehorende risico's rondom de werkzaamheden productie en begeleiding zijn hiermee ook overgedragen aan Scalabor.

De belangrijkste kostenpost in de begroting wordt ook gevormd door de post salariskosten SW-personeel. Deze begrotingspost is gebaseerd op de SW bezetting 2017 rekening houdend met natuurlijk verloop en indicatie van de kosten.

Voorstel:

	2018	2019	2020	2021
Kader PHB in onze begroting	33.593.269	32.223.758	30.854.285	29.479.786
Gewijzigde begroting PHB	32.809.000	31.652.000	30.534.000	29.456.000
Verlaging kader gemeente Arnhem	**784.269**	**571.758**	**320.285**	**23.786**

R.06 Presikhaaf buitengemeenten € 480.000 voordeel (incidenteel)
Voor Presikhaaf Bedrijven zijn de opbrengsten vanuit het Rijk en de kosten in de begroting van elkaar losgekoppeld. De opbrengsten van het rijk voor buitengemeenten zijn in de meicirculaire bijgesteld en in de begroting verwerkt.
In de begroting Arnhem is aan de kostenkant een bedrag opgenomen voor de SW-medewerkers buitengemeenten. Het aantal AJ (Arbeidsjaren) SW-medewerkers buitengemeenten valt in 2018 lager uit dan waar rekening mee is gehouden in de begroting. Hierdoor bedraagt het voordeel in 2018 minimaal € 480.000.

R.06 Inkoop participatietrajecten bij Scalabor € 300.000 voordeel (incidenteel)
Voor het jaar 2018 is ruimte gemaakt binnen het participatiebudget om een groot aantal trajecten in te kopen, onder meer bij Scalabor. Deze inkoop biedt mogelijkheden om inwoners met een uitkering van de Participatiewet te begeleiden, zodat zij aan de slag kunnen op de arbeidsmarkt. In de eerste helft van het jaar heeft de inkoop en opstart van trajecten meer tijd ingenomen dan verwacht. In de tweede helft van het jaar wordt nog een stevige impuls verwacht in de afname van de trajecten. De hoogte van het bedrag is een eerste inschatting.
Het budget maakt onderdeel uit van de 8 wijkprogramma's (teams leefomgeving).

R.06 Aanvullende maatregelen tekort Beschermingsbewind € 248.000 nadeel (structureel)
In de vastgestelde MJPB 2018-2021 is voor het opvangen van het tekort op beschermingsbewind opgenomen dat aanvullende maatregelen dienen te worden uitgewerkt binnen het beleidsveld Schulddienstverlening/ Armoedebeleid (€ 248.000 in 2018 oplopend naar € 500.000 in 2021).

In het coalitieakkoord is voorgesteld om dit tekort in 2018 en 2019 (gedeeltelijk) te dekken uit de algemene reserve. Het resterende tekort in 2019 en 2020 wordt gedekt uit de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen voor het voorkomen van schulden en bestrijding van armoede. Voor 2021 en verder dienen nog aanvullende maatregelen te worden uitgewerkt.

R.06 DU Schulden en Armoede € 352.000 nadeel (incidenteel)

Ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid stelt het kabinet voor drie jaar geld ter beschikking voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. Voor Arnhem betekent dit: € 350.000 in 2018 en € 290.000 voor 2019 en 2020. In het coalitieakkoord is voorgesteld deze middelen in 2019 en 2020 in te zetten ter dekking van het tekort op beschermingsbewind. Het restant van deze middelen wordt overgeheveld naar de BR Taakmutaties Gemeentefonds-Overloop. Over de inzet van deze middelen dient nog besluitvorming plaats te vinden.

R.06 DU Verhoogde asielinstroom € 409.000 nadeel (incidenteel)

Uit de evaluatie (raadsbrief 24 oktober 2017) blijkt dat een integrale aanpak voor statushouders nodig is. De werkwijze willen we ook toepassen bij statushouders van voor 2016. De kosten die voortvloeien uit de integrale aanpak vallen uiteen in kosten voor het kernteam, trajecten gericht op participatie en werk en kosten voor taalactiviteiten. Voor de uitvoering in 2018 is het nodig de middelen die beschikbaar zijn gesteld vanuit het rijk voor de verhoogde instroom statushouders (gereserveerd in de BR Taakmutaties) toe te kennen aan de betreffende beleidsvelden. Na 2018 worden geen extra rijksmiddelen meer verstrekt, de meicirculaire 2018 betrof de laatste tranche van deze DU. Dit wordt onttrokken aan de BR Taakmutaties Gemeentefonds-Overloop.

R.06 BUIG € 341.000 nadeel (incidenteel)

In de begroting voor de BUIG uitkeringen 2018 is, op basis van landelijke ontwikkelingen rekening gehouden met een daling van het aantal bijstandsuitkeringen. Ondanks een gerealiseerde daling van het aantal bijstandsklanten in het eerste half jaar wordt achtergebelven ten opzichte van de begroting. De prognose laat op dit moment een mogelijk tekort ten opzichte van de begroting zien van € 341.000. In deze cijfers is nog geen rekening gehouden met de aangekondigde wijzigingen uit de voorjaarsnota van het Rijk. In de voorjaarsnota is aangekondigd dat voor 2018 landelijk extra budget voor Participatiewet-BUIG beschikbaar wordt gesteld. De verwerking van de voorjaarsnota vindt plaats via de definitieve budgetten die in september bekend worden gemaakt. De verwachting is dat met deze toevoeging het op dit moment geprognosticeerde tekort ten opzichte van de begroting verdwijnt. (Op dit moment is nog onbekend of nog andere (positieve/ negatieve) bijstellingen zullen plaatsvinden in het definitieve budget.)

R.06 Wegvallen schuldenfonds € 3.750.000 voordeel (incidenteel)

Conform het bij de MJPB 2018-2021 aangenomen amendement wordt een revolverend fonds voor jongvolwassenen met schulden ingesteld ter hoogte van € 5 miljoen. Anders dan in het amendement gesteld wordt, is niet het gehele bedrag nodig als bestemmingsreserve, aangezien voor de voeding een lening door de gemeente Arnhem wordt aangetrokken. Bij het coalitieakkoord is daarom besloten een gedeelte uit de bestemmingsreserve te halen. Een bedrag van € 1,25 miljoen is dan nog beschikbaar om eventuele kosten (zoals oninbaarheid) te dekken. De komende periode worden de kosten voor de uitvoering van het fonds verder in beeld gebracht.

R.06 Zorgkosten Wmo & Jeugd € 6.400.000 nadeel (structureel/ incidenteel)

Met de brief van 16 januari (Financiële positie en doorkijk begroting) alsmede in Turap 1-2018 is melding gemaakt van een tekort op het Wmo & Jeugd budget. In de brief van 16 januari is een tekort op het "sociaal domein" geprognosticeerd van € 3,4 miljoen. Aanvullend daarop is in Turap 1-2018 een additioneel tekort gemeld van € 0,6 miljoen. Uit de meest recente informatie blijkt dit tekort verder te zijn opgelopen naar € 6,4 miljoen.
Belangrijke reden hiervoor is dat binnen het Wmo & Jeugd budget de autonome volumegroei onvoldoende is verwerkt. Op basis van het CPB Achtergronddocument "Een raming van de zorguitgaven 2018-2021" moet rekening worden gehouden met een volumegroei van 2,5% per jaar. Dit betekent voor onze zorguitgaven een stijging met circa € 3 miljoen. Hoewel sprake is van een stijging in het aantal unieke cliënten, is er tevens een daling van de gemiddelde zorgkosten per cliënt.

Daarnaast is in de MJPB 2018-2021 de indexering van de zorgtarieven 2018 (2,68%) niet volledig gecompenseerd (1,39%). Ten opzichte van de begroting bedraagt het verschil met betrekking tot de prijsindexering afgerond € 2 miljoen.
De resterende € 1,4 miljoen is opgebouwd uit diverse posten waarvan de belangrijkste betrekking heeft op afrekeningen voorgaande jaren (€ 0,9 miljoen). Het budget maakt grotendeels onderdeel uit van de acht wijkprogramma's. Het nadeel wordt verrekend met de BR Noodfonds.

R.06 AWBZ MO middelen € 780.000 voordeel (incidenteel)

Betreft middelen uit de Maatschappelijke Opvang die in 2018 incidenteel kunnen vrijvallen. Het gaat hier om een extra budget dat sinds 2015 voor gemeenten beschikbaar is ten behoeve van de begeleiding van de specifieke doelgroep MO en Oggz, maar dat door het Rijk niet aan het nieuwe WMO-budget is toegevoegd maar aan de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke Opvang.
Voor periode 2019 en verder worden hogere kosten verwacht onder andere doordat de extra kosten voor de beschikkingen die door wijkteams worden afgegeven (€ 200.000) vanuit dit budget worden gedekt. Daarnaast worden hogere kosten in verband met voorbereiden op de invoering van de WvGGZ (€ 50.000) verwacht. Ook gaan pilots in verband met de sluitende aanpak psychische kwetsbare personen (€ 200.000), Langer zelfstandig wonen voor doelgroep Maatschappelijke Opvang en Beschermd wonen (€ 250.000) en gezinsopvang (€ 100.000) lopen. Voorstel is om het incidenteel resultaat 2018 toe te voegen aan de BR Noodfonds.

R.07 Duurzaam en klimaatbestendig: Klimaatfonds € 10.000.000 nadeel (incidenteel)

Er komt een Klimaatfonds en jaarlijks wordt extra geld vrijgemaakt zodat de komende jaren flinke stappen kunnen worden gezet in de energietransitie. Dit geld is beschikbaar voor verduurzamingsmaatregelen en klimaatadaptatie. Het is de ambitie om de doelen, zoals die zijn vastgesteld, binnen New Energy made in Arnhem te realiseren. Daarbij worden de afspraken van het Parijsakkoord en de op handen zijnde Klimaatwet meegenomen. Voor deze intensivering van het verduurzamen neemt de gemeente de regierol. Verder wordt ingezet op het genereren van cofinanciering om de komende jaren het groter wordende aantal initiatieven in de wijken te faciliteren en aan een succesvolle realisatie daarvan bij te dragen. Met het instellen van een Klimaatfonds wordt een stevig en ambitieus signaal afgegeven om ook overige overheden, particulieren en bedrijfsleven tot investeringen uit te dagen. Hierdoor wordt een stevige impuls gegeven aan de samenwerking met provincie en buurgemeenten, zowel op gebied van energietransitie als op circulariteit.

R.07 PMD-afval € 470.000 nadeel (incidenteel)

De gemeente wordt geconfronteerd met het feit dat PMD-afval (plastic-, metaalverpakkingen en drankenkartons) in toenemende mate wordt afgekeurd. Ingezameld PMD wordt afgekeurd omdat een te groot percentage restafval of niet-verpakkingen wordt aangetroffen in deze vrachten. Ondanks forse inzet hierop ligt het afkeurpercentage nu op 30%. De consequentie is dat deze ingezamelde PMD-stroom niet verkocht kan worden en de gemeente begrote inkomsten op deze afvalstroom misloopt. De vervuilde fractie dient vervolgens te worden afgevoerd en verwerkt als restafval. Over 2018 worden lagere baten/gederfde inkomsten PMD verwacht van € 400.000 en extra kosten als gevolg van verwerking als restafval van € 70.000, samen € 470.000. In de MJPB 2019-2022 wordt dit knelpunt structureel opgelost.

R.07 DU Bodemsanering € 383.000 nadeel (incidenteel)

Voor de uitvoering van onze bodemtaken ontvangen we van het Rijk een Decentralisatie Uitkering Bodem (DUB). Dit is verwerkt als een voordeel in programma R9 (hogere uitkering gemeentefonds). Voor de periode 2018-2020 is een bedrag toegekend van € 1.021.697. Dit aanvullend budget is bedoeld voor de uitvoering van bodemonderzoek en -sanering in 2018 t/m 2020 op beheer- en ontwikkellocaties in Arnhem. Door de inzet te regelen via het beleidsveld Bodem&Ondergrond kunnen sanering en uitvoering goed op elkaar worden afgestemd en wordt stagnatie van projecten voorkomen. In totaal bedraagt het Aanvullend Bodembudget 2018-2020 € 1.021.697. Hiervan wordt € 383.000 uitgekeerd in 2018, de rest volgt in 2019 en 2020.

R.07 Vrijval bestemmingsreserve revolverend fonds duurzaamheid € 2.250.000 voordeel (incidenteel)
Bij de MJPB 2018-2021 is € 3 miljoen uit de algemene reserve beschikbaar gesteld voor een duurzaamheidsleningen (amendement 17A09). Dit bedrag is toegevoegd aan de BR Revolverend fonds duurzaamheid. We stellen voor om hiervan € 2,25 miljoen te laten vrijvallen. Het is niet nodig hier voor een bestemmingsreserve aan te houden. Het beschikbaar stellen van de € 3 miljoen vindt plaats door het via treasury te financieren.

R.07 Onderhoudskosten ondergrondse containers € 320.000 nadeel (incidenteel)
De onderhoudskosten voor de ondergrondse inzamelmiddelen zijn in de afgelopen jaren in de begroting onvoldoende aangepast op het toegenomen areaal. Na de uitrol van het project Omgekeerd Inzamelen staan in Arnhem ruim 2.000 ondergrondse containers. Naast de reguliere onderhoudskosten zijn de reinigingskosten (tweemaal per jaar) sterker gestegen dan begroot. Daarnaast liggen de kosten voor het stroomgebruik van de paslezers in de container hoger dan begroot. De minimaal vereiste levensduur van de batterijen wordt in de toekomst vastgelegd in een lease-contract met de leverancier. Bij het opnieuw afsluiten van de containers wordt jaarlijks een vast bedrag aan stroomverbruik in rekening gebracht.

In totaal worden vanaf 2018 de volgende structurele kosten effecten verwacht:
€ 250.000 Extra onderhoud en reiniging ondergrondse containers
€ 70.000 Niet begrote kosten stroomcontract
€ 320.000 Structureel jaarlijks tekort
In de MJPB 2019-2022 wordt dit knelpunt structureel opgelost.

R.07 Niet overgenomen zienswijze begroting 2018 ODRA € 122.000 nadeel (structureel/ incidenteel)
De gemeenteraad heeft zienswijzen in gediend (mei 2016 en juni 2017) tegen het opnemen van werkzaamheden op gebied van energie (€ 19.900 structureel), natuurbeschermingswet (€ 76.200 structureel) en omgevingswet (€ 26.200 jaarlijks in 2018 en 2019). Deze zienswijzen zijn door het algemeen bestuur van ODRA niet overgenomen. Het hierdoor onstane tekort vanwege deze nieuwe taken bedraagt € 122.300 in 2018.

R.08 Erfpacht € 500.000 voordeel (incidenteel)
Op de erfpachten wordt een voordeel verwacht van € 500.000. Dit komt enerzijds uit hogere inkomsten op de reguliere canons. Met ingang van 2018 komt voor een nieuwe canon circa € 60.000 structureel binnen en is een eenmalige extra opbrengst voor een canon die afhankelijk is van de omzet van de erfpachter. Daarnaast zijn en worden ook in 2018 weer erfpachtpercelen verkocht. Dit geeft een incidenteel voordeel van € 250.000. Conform de nota grondbeleid wordt dit resultaat toegevoegd aan de BR Grondexploitatie. Indien naar aanleiding van de FJP 2018 blijkt dat deze BR op haar maximum zit, dan zal het meerdere ten goede komen aan de algemene reserve.

R.08 Grondexploitatie tussentijdse winstneming € 5.000.000 voordeel (incidenteel)
Evenals vorig jaar zal op grond van de gewijzigde regelgeving BBV op enkele grondexploitaties tussentijds winst worden genomen. Naar verwachting zal dit een bedrag van circa € 5.000.000 bedragen.Deze tussentijdse winstnemingen zijn nog niet in de begroting verwerkt en vomen in het boekjaar dus een afwijking. Conform de nota grondbeleid wordt dit resultaat toegevoegd aan de BR Grondexploitatie. Indien naar aanleiding van de FJP 2018 blijkt dat deze BR op haar maximum zit, dan zal het meerdere ten goede komen aan de algemene reserve.

R.08 Kosten bouwtaken ODRA € 512.000 nadeel (structureel)
De kosten voor vergunningverlening en toezicht zullen naar verwachting € 0,5 miljoen hoger uitvallen dan begroot. Belangrijkste oorzaak is een hoger aantal vergunningaanvragen voor met name kleine en middelgrote bouwaanvragen.

R.08 Opbrengsten bouwleges € 1.000.000 voordeel (incidenteel)
Het eerste half jaar is € 2,0 miljoen inkomsten geboekt. Landelijke regelgeving heeft ertoe geleid dat sinds medio 2018 onder voorwaarden weer leges geheven mag worden voor bouwactiviteiten in gebieden met een bestemmingsplan ouder dan 10 jaar. Dit heeft een positief effect op de te verwachten opbrengsten. Er zijn geen

aanwijzingen voor een trendbreuk in de bouwactiviteiten. De huidige verwachting is dat de jaarinkomsten voor 2018 op basis van extrapolatie en gewijzigde landelijke regelgeving € 4,25 miljoen zullen bedragen. Dat is € 1 miljoen meer dan begroot.

R.09 Taakstelling verkoop panden € 761.000 voordeel

Er wordt in 2018 een voordeel gerealiseerd uit de verkoop van panden van € 761.000. Dit voordeel is nodig om invulling te geven aan de taakstelling opbrengst te verkopen panden die in de volgende jaren in de begroting is geraamd en wordt daarom toegevoegd aan de BR Taakmutaties Gemeentefonds-Overloop . De lijst van te verkopen panden waar ook nog eens een voordeel op behaald kan worden, is namelijk aanzienlijk uitgedund.

R.09 Verbeteren vermogenspositie € 3.140.000 voordeel (incidenteel)

In het coalitieakkoord is afgesproken om vanaf 2019 de schuldenlast van de gemeente verminderen. Het uitgangspunt hierbij is dat schulden niet langer dan 20 jaar op de begroting drukken. Zo wordt toekomstige generaties de mogelijkheid geboden hun eigen keuzes te maken, zonder dat de last van de uitgaven van vandaag te zeer op hun schouders drukt. Het invoeren van deze maatregel leidt tot een meerjarig beslag op de algemene middelen. Daar staat tegenover dat de afgelopen jaren al gereserveerd is voor een versterking van onze vermogenspositie. Deze reservering in de algemene reserve wordt hiervoor dan ook gedeeltelijk vanaf 2018 ter compensatie ingezet ten gunste van de algemene middelen. In 2018 betreft dit een inzet van € 3,1 miljoen.

R.09 Bedrag voor nieuw beleid € 12.500.000 voordeel

Er wordt conform het coalitieakkoord een weerstandsfactor van 1,4 gehanteerd en op basis daarvan wordt eenmalig een bedrag voor nieuw beleid van € 12,5 miljoen uit de algemene reserve onttrokken.

R.09 Dividend BNG € 685.000 voordeel

De BNG heeft bekend gemaakt dat de netto winst over het boekjaar 2017 € 393 miljoen bedraagt, waarvan aan de aandeelhouders 37,5% wordt uitgekeerd in de vorm van dividend. Dit geeft een uitkering van € 2,53 per aandeel van nominaal € 2,50. Arnhem bezit 496.470 aandelen, wat een vergoeding betekent van 496.470 x € 2,53 = € 1.256.069. Een voordeel ten opzichte van de € 571.000 in de MJPB voor 2018 van (afgerond) € 685.000.

R.09 Gemeentefonds: effect gemeentefonds op algemene middelen € 11.067.000 voordeel

Het accres 2018 wordt ten opzichte van de maartcirculaire 2017 licht naar boven bijgesteld. Op basis van de meicirculaire 2018 is een nieuwe prognose gemaakt van het gemeentefonds. Dit leidt tot het genoemde effect in 2018. Eén van de belangrijkste oorzaken van deze ontwikkeling is de verhoging van de IU Sociaal Domein.
De stijging is voor € 7 miljoen het gevolg van de stijging van het accres in 2018 ten opzichte van de meicirculaire 2017. Dit is een direct gevolg van de intensiveringen uit het Regeerakkoord en de (nieuwe) brede koppeling van het gemeentefonds aan de rijksbegroting. Daarnaast is in de meicirculaire een aantal nieuwe decentralisatie-uitkeringen (DU's) of wijzigingen daarvan ontvangen. Tot slot is ook een afrekening over de oude jaren ad € 109.000 nadelig.

Div. Nominale ontwikkeling loonkosten € 1.023.000 nadeel

In januari zijn de loonsommen 2018 met de meest actuele premie-aanpassingen doorgerekend. Er komt ten opzichte van de MJPB in 2018 een tekort naar voren van € 1.023.000.
Dit heeft de volgende oorzaken:

- In de loonsom is € 385.000 meegenomen voor bovenwettelijk verlof. Dit werd in 2017 niet begroot en is toen opgenomen in Naris als risico. Vanwege de grote mate van waarschijnlijkheid dat deze kosten zich gaan voordoen wordt het bedrag meegenomen in de begrote loonsom 2018.
- De premie-aanpassingen leiden tot een nadeel op de loonsom van € 580.000. In de MJPB is alleen gerekend met een stijging van de pensioenpremie van 1,4%, waardoor het werkgeversdeel uitkwam op 15.05%. Dit blijkt in werkelijkheid 16,05% te zijn. Daarnaast zijn ook de andere premies gestegen.
- Een nadeel van € 58.000 op de overige emolumenten: dit is 2% van de loonsom en gaat evenredig omhoog met de stijging van de loonsom.

Div. Actualisatie MIP € 1.497.000 voordeel (incidenteel)
Doordat in 2017 een aantal investeringen niet gedaan zijn, vindt in 2018 een vrijval van kapitaallasten plaats.

W.01-08 en R.07 Tariefstijgingen bij aanbestedingen wijkonderhoud, afvalinzameling en afvalverwerking € 500.000 nadeel (incidenteel)
Deze prijsstijgingen hebben betrekking op een totaal contractvolume van circa € 14 miljoen. In de begroting is onvoldoende rekening gehouden met indexering van prijzen. De op de aanbesteding van toepassing zijnde indexeringen laten een stijging zien. Een aantal onderdelen is recent opnieuw aanbesteed, wat inderdaad heeft geleid tot hogere kosten.
Vanaf 2019 zullen deze extra kosten ten laste gebracht kunnen worden van de in de MJPB vanaf dat jaar beschikbaar gestelde € 1,2 miljoen specifiek ten behoeve van tariefstijgingen.

W.02 Herstel gevel MFC Presikhaven € 450.000 nadeel
Als gevolg van bouwfouten in de muren zijn herstelwerkzaamheden noodzakelijk. Dit is vorig jaar ook gemeld maar de aanpassingen zijn doorgeschoven naar dit jaar. Het gebouw is vijf jaar gelden opgeleverd eis niet meer verhaalbaar op de aannemer omdat deze failliet is gegaan. Het nadeel komt ten laste van de BR Vastgoed .

W…. Transformatiebudget voordeel: PM
Voor het toekennen van het transformatiebudget is een transformatieagenda gemaakt in samenwerking met alle teams leefomgeving en sociale wijkteams. Deze agenda is van de zomer afgerond. De initiatieven die in de agenda zijn opgenomen omvatten het totale budget. Echter lukt het wellicht niet om alle initiatieven dit kalenderjaar uit te voeren. Hierdoor is de verwachting dat een onderbenutting kan ontstaan op dit budget. Gezien de hoeveelheid initiatieven en de verschillende fasen waarin ze verkeren is de hoogte van de te verwachten onderbenutting onbekend. Mocht een voordeel op dit budget ontstaan dan vloeien deze gelden terug naar de BR Noodfonds sociaal domein.

4. Investeringen

Jaarlijks wordt het Meerjarig InvesteringsPlan (MIP) in de meerjarenprogrammabegroting (MJPB) geactualiseerd. In deze turap wordt gerapporteerd over de verwachte realisatie van de begrote investeringen halverwege het jaar 2018. Dit betreft nieuwe investeringen van 2018 en vanuit voorgaande jaren naar 2018 doorgeschoven investeringen.

In onderstaande tabel de verwachte realisatie per programma.

Nr.	Omschrijving	Kredietbedrag MIP 2018-2021	Aandeel in planning	Realisatie €	Realisatie %
				Bedragen x €1.000	
R2	Verkeer, vervoer en waterstaat	11.135	17%	10.235	92%
R3	Economie	50	0%	50	100%
R4	Educatie	5.334	8%	2.634	49%
R5	Cultuur, recreatie en sport	28.414	44%	14.170	50%
R6	Participatie en maatschappelijke ondersteuning	10	0%	0	0%
R7	Gezondheid en Milieu	10.624	17%	8.374	79%
R9	Financiën en Bedrijfsvoering	8.623	13%	2.987	35%
Totaal		**64.190**	**100%**	**38.450**	**60%**

Uit dit overzicht blijkt dat de meeste investeringen gepland zijn in de programma's R2 (verkeer, vervoer en waterstaat), R5 (Cultuur, recreatie en sport), R7 (Gezondheid en Milieu) en R9 (Financiën en Bedrijfsvoering). De kredieten in het programma R5 betreffen voornamelijk de realisatie van Focus Filmtheater en de renovatie van Valkenhuizen, in R7 is het vooral het GRP en de kredieten in R9 zijn vooral voor automatisering.

Gemiddeld ligt de verwachte realisatie van de investeringen op 60% van de begroting. De lagere realisatie (€ 25,7 miljoen) wordt voornamelijk veroorzaakt door:

€ 12,0 miljoen niet realiseren van investeringen in Valkenhuizen (programma R5);
€ 4,4 miljoen achterblijven van investeringen in automatisering (programma R9);
€ 2,3 miljoen doorschuiven van investeringen in AfvalBrengstations en Diftar (programma R7);
€ 2,0 miljoen doorschuiven naar 2019 van de trekkenwand van het Stadstheater (programma R5);
€ 2,7 miljoen doorschuiven naar 2019 van aankoop van grond voor Speciaal onderwijs (programma R4).

Deze vijf onderuitputtingen bedragen gezamenlijk € 23,4 miljoen. Informatie op een lager detailniveau per programma is opgenomen in de bijlage.

Investeringen vastgoed

In totaal is voor het beheer van vastgoed circa € 6,3 miljoen geraamd voor vervangingsinvesteringen. De prognose op dit moment is dat daarvan ongeveer € 2,5 miljoen zal doorschuiven naar 2019. Het betreft vooral de vervanging van de trekkenwand in de schouwburg. Een bedrag van € 0,1 miljoen kan vrijvallen omdat de betreffende investeringen niet meer nodig zijn.

Voor de inrichting van de huisvesting van de ambtelijke organisatie, aanschaf van gereedschappen en vervanging van apparaten en installaties voor die huisvesting alsmede de aanschaf van voertuigen is voor 2018 een investeringskrediet van € 1,7 miljoen beschikbaar. Met name met de middelen voor inrichting en vervanging van machines wordt zeer terughoudend omgegaan, gelet op de plannen voor alternatieven voor de huisvesting van de ambtelijke organisatie. Verwacht wordt dat dit jaar circa € 0,8 miljoen niet nodig zal zijn. Dit bedrag blijft beschikbaarvoor de huisvestingsplannen.

Bijlagen

A. Doelenboom

B. Voor- en nadelen

C. Investeringen

Bijlage A: Doelenboom

		Turap 2-2018	
		Op koers	
		Gedeeltelijk op koers	
		Niet op koers	
	VERANDEROPGAVEN		
	Doelen veranderopgaven doelenboom 2018	**Resultaat**	**Toelichting**
	Vitale economie Arnhem Nijmegen		
O01.01	Onderscheidend Arnhem in het stedelijk netwerk Arnhem-Nijmegen	Op koers	Versterkte Samenwerking Arnhem-Nijmegen, nieuwe edities van de regionale investeringsagenda zijn verschenen.
O01.02	Aantrekkelijke (centrum)stad aan de rivier	Op koers	Voor de rapportage van de voortgang wordt verwezen naar de rapportage De Arnhemse binnenstad 2018
O01.03	Samenwerkend Arnhem	Op koers	Steeds meer wordt in publiek/ publiek-private samenwerking gewerkt.
	Circulair Arnhem		
O02.01	Komen tot een visie Circulair Arnhem 2018	Op koers	Op 27 februari 2018 aan gemeenteraad gestuurd (Circulair Arnhem)
	Doorbraak naar werk		
O03.01	Voorkomen uitkeringsafhankelijkheid	Op koers	In een continue lijn wordt hieraan gewerkt, nog eens versterkt door het belang van het coalitieakkoord.
O03.02	Perspectief om voor eigen inkomen te zorgen	Op koers	In een continue lijn wordt hieraan gewerkt, nog eens versterkt door het belang van het coalitieakkoord.
O03.03	Versterken samenwerking instroom naar werk	Op koers	In een continue lijn wordt hieraan gewerkt, nog eens versterkt door het belang van het coalitieakkoord.
O03.04	Maatwerk bieden om werkfit te worden	Op koers	In een continue lijn wordt hieraan gewerkt, nog eens versterkt door het belang van het coalitieakkoord.
	Zorg Dichterbij		
O04.01	Minder afhankelijkheid van specialistische ondersteuning door versterking van de basisvoorzieningen	Gedeeltelijk op koers	Teams Leefomgeving, aanbieders en Sociale wijkteams zetten hierop in en de beweging is ingezet, maar er lijkt nog meer mogelijk. Een goede monitoring is noodzakelijk om vast te stellen of we voldoende op koers liggen.
O04.02	Passende inzet van zorg en ondersteuning, waardoor de effectiviteit vergroot wordt	Op koers	
O04.03	Vermindering van schuldenproblematiek door vroege signalering en inzet van passende ondersteuning	Gedeeltelijk op koers	Door vroegsignalering wordt het oplopen van schulden voorkomen. Deze systematiek wordt verder uitgebreid.
O04.04	Doen wat nodig is prevaleert boven bestaande financieringsschotten, wet- en regelgeving en partijen	Op koers	
O04.05	Langer veiliger, zelfstandiger en gelukkiger kunnen blijven wonen in de wijk	Gedeeltelijk op koers	Een groter aantal Arnhemmers woont langer zelfstandig thuis. Door een tekort aan geschikte woningen lukt dat echter nog niet voor iedereen.
	Inclusief Arnhem		
O05.01	Een integrale Inclusie-agenda Arnhem 2018-2021	Op koers	Het programma Inclusie krijgt steeds meer vorm en er zijn speerpunten bepaald
O05.02	Versterken van sociale cohesie en het bestrijden van uitsluiting en intolerantie	Op koers	Dit is één van de speerpunten van het Inclusie-programma en is onderdeel van de verschillende programma's
O05.03	Versterken van diversiteit in de gemeentelijke organisatie	Op koers	Dit is één van de speerpunten van het Inclusie-programma en er wordt ingezet op versterken van de diversiteit.

	R0 Algemeen bestuur en publieke dienstverlening		
	Prestatiedoelen programma	**Resultaat**	**Toelichting**
PD00.02	Bestuurlijk stelsel afstemmen op wijksturing	Gedeeltelijk op koers	Het nieuwe college heeft gebiedswethouders. Er worden organisatorische wijzigingen aangebracht.
PD00.03	Verdere digitalisering publieke dienstverlening	Gedeeltelijk op koers	Het gebruik van het digitale kanaal is door meerdere oorzaken gestagneerd: aanhoudende lokale ICT-problemen (met name met het zaaksysteem), nog onopgeloste boekhoudkundige bezwaren tegen inzet van de voor digitalisering van het archief van de burgerlijke stand gereserveerde middelen, gebrek aan voortgang bij de softwareleverancier met de doorontwikkeling van de vakapplicatie, onenigheid tussen ministeries over de pilot met een digitale aanvraag van rijbewijzen. Dit laatste project, waaraan ook Arnhem deelneemt, krijgt naar verwachting in de tweede helft van 2018 een doorstart. Wel heeft Klantenservice in het tweede kwartaal met succes een nieuw kanaal geïntroduceerd (whatsapp), wat door de inwoners zeer wordt gewaardeerd.
PD00.05	Positionering van Arnhem in de regionale, landelijke en grensoverschrijdende netwerken	Op koers	Positionering loopt volgens de gestelde doelen. Dit is een doorlopend proces.
PD00.06	Inclusief handelen bij publieke dienstverlening	Op koers	Inclusief handelen is een continu aandachtspunt binnen publieke dienstverlening
R00.01	Toegankelijk bestuur	Op koers	
R00.02	Toegankelijke publieke dienstverlening	Op koers	

	Prestaties en/of indicatoren per Taakveld	**Resultaat**	**Toelichting**
	T01 Bestuur		
PI01.04	Behartiging Arnhemse belangen in regionale, landelijke en grensoverschrijdende netwerken	Volgens planning/begrotin	Loopt volgens de gestelde doelen. Dit is een doorlopend proces.
	T02 Burgerzaken		
PI02.01	Toename gebruik van digitale dienstverlening	Wijkt substantieel af	De digitalisering gaat minder voortvarend dan verwacht. Met name aanhoudende problemen met het zaaksysteem zijn hier debet aan. De gemeente blijft zich inspannen voor modernisering van de dienstverlening.

PI02.04	Voorkomen adres- en identiteitsfraude	Volgens planning/begrotin	Bestrijding van identiteits- en adresfraude vraagt steeds meer aandacht. Om document- en lookalikefraude te helpen opsporen is besloten tot de aanschaf van nieuwe apparatuur; deze wordt in het derde kwartaal ingevoerd. De werkwijze rond adresonderzoeken is herzien, mede in het licht van de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit, om de opsporing en aanpak van adresfraude te verbeteren. Hierin werken in- en externe partners samen, zoals Burgerzaken, Handhaving, teams Leefomgeving en politie. Daarnaast zijn er op het vlak van preventie van adresfraude enkele onderzoeken en pilots gestart, die enerzijds zien op slimmere controle van verhuisaangiften, en anderzijds op een integralere benadering van ingewikkelde leefsituaties met veelal een onderliggende hulpvraag. Deze worden in het vierde kwartaal afgerond.
PI02.05	Versnelde inschrijving asielzoekers	Volgens planning/begrotin	Asielzoekers worden sinds 2015 centraal geregistreerd in vijf zogenaamde BRP-straten, een samenwerkingsverband tussen COA, IND en gemeente. Arnhem is de gemeentelijke participant in de BRP-straat in Zevenaar en ontvangt daarvoor een extra rijksbijdrage. Het streven om kansrijke asielzoekers al op dag 5 van de asielprocedure in te schrijven in de BRP, wordt goeddeels gerealiseerd. Dit maakt spoediger doorstroom uit de AZC's naar reguliere huisvesting mogelijk, wat voor het Rijk forse besparingen oplevert maar zeker ook de integratie bevordert.
PI02.06	Dienstverlening is afgestemd op interne Inclusie-agenda	Volgens planning/begrotin	Inclusief handelen is een continu aandachtspunt binnen publieke dienstverlening
	T04 Overhead		
PI04.01	Blijvende aandacht kwaliteitsniveau publieke dienstverlening	Volgens planning/begrotin	In het eerste kwartaal is een gemeentebrede visie op dienstverlening vastgesteld. Ofschoon hieraan nog geen concrete uitvoering is gegeven, heeft Klantenservice in lijn met de vastgestelde visie het initiatief genomen om op te treden als ambassadeur voor meer eigenaarschap in de organisatie. Bij Burgerzaken ligt het accent meer op de vakinhoudelijke doorontwikkeling, conform de organisatiewijziging van KCC naar Burgerzaken die in het eerste kwartaal is doorgevoerd: er wordt extra geïnvesteerd in opleiding en herijking van processen en procedures om de dienstverlening op het gewenste en vereiste peil te brengen.
PI04.02	Uitvoering geven aan interne Inclusie-agenda.	Volgens planning/begrotin	Inclusief handelen is een continu aandachtspunt binnen publieke dienstverlening

	R1 Veiligheid		
	Prestatiedoelen programma	**Resultaat**	**Toelichting**
PD01.01	Bestrijden van uitsluiting en intolerantie	Op koers	Zie bijdrage aan inclusie-agenda (PD01.02)
PD01.02	Bijdrage aan integrale Inclusie-agenda Arnhem 2018-2021;	Op koers	In het Kaderprogramma Veiligheid wordt vastgelegd dat de aangiftebereidheid van discriminatie wordt bevorderd. Politie, justitie en gemeente maken gezamenlijk afspraken om zorgvuldige afhandeling van signalen van discriminatie.
PD01.03	Realisatie uitvoeringsplan Radicalisering	Op koers	Er is een jaarlijks uitvoeringsplan radicalisering. Het uitvoeringsplan 2018 is in juni door het college vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de raad.
PD01.04	Realisatie uitvoeringsplan Mensenhandel	Op koers	Deelonderwerpen van het uitvoeringsplan 2017-2020 zijn in uitvoering of worden in uitvoering genomen.
PD01.05	Aanpassing/herijking Arnhems prostitutiebeleid	Gedeeltelijk op koers	De verwachting was dat de wet Wrp (wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche) zou zijn aangenomen door de Kamer. Dat is niet het geval. In het regeerakkoord zijn afspraken gemaakt over aanscherping van het oorspronkelijke wetsvoorstel. Voor het eind van dit jaar wordt het aangepaste wetsvoorstel aan de Tweede Kamer aangeboden. In afwachting daarvan wordt het lokale beleid nog niet aangepast.
PD01.06	Veilig in stad en wijken	Op koers	De Leefbaarheid en Veiligheidsmonitor is aangeboden aan de raad. Hierin staan de veiligheidsopgaven voor de wijken als vertrekpunt voor nieuw op te stellen beleid / uitvoering. In de Kadernota Veiligheid wordt in het bijzonder aandacht geschonken aan de verbetering van de wijkveiligheid in de periode 2018 - 2022.
R01.01	Basisveiligheid op orde	Op koers	Er wordt continu geïnvesteerd in de basisveiligheid in de stad. Samen met politie en justitie wordt de actualiteit gevolgd en de inzet wordt daar op aangepast.
R01.02	Bestrijding van radicalisering	Op koers	Zie uitvoeringsplan (PD.01.03)
R01.03	Bestrijding van mensenhandel	Op koers	Zie uitvoeringsplan (PD.01.04)

	Prestaties en/of indicatoren per Taakveld	**Resultaat**	**Toelichting**
	T11 Crisisbeheersing en Brandweer		
PI11.01	Uitvoering beleidsplan Rampenbestrijding en Crisisbeheersing 2016-2019	Volgens planning/begroting	
	T12 Openbare orde en Veiligheid		
PI12.01	Bijdrage aan integrale Inclusie-agenda Arnhem 2018-2021	Volgens planning/begrotin	Zie PD.01.02
PI12.02	Bestrijden uitsluiting en intolerantie in uitvoeringspraktijk	Volgens planning/begrotin	Zie PD.01.02
PI12.03	Realisatie uitvoeringsplan Radicalisering 2018	Volgens planning/begroting	
PI12.04	Realisatie uitvoeringsplan Mensenhandel 2018	Volgens planning/begroting	
PI12.05	Aanpassing/herijking Arnhems prostitutiebeleid 2018	Wijkt in lichte mate af	Zie PD.01.05

	R2 Verkeer, vervoer en waterstaat		
	Prestatiedoelen programma	**Resultaat**	**Toelichting**
PD02.01	Betere bereikbaarheid (binnen)stad	Op koers	Uitwerking nota De Arnhemse Binnenstad binnen bereik.
PD02.02	Verbeteren parkeervoorzieningen voor fiets, auto en verminderen parkeeroverlast	Op koers	Toevoegen en verbeteren parkeergelegenheid fiets en auto in relatie tot terugdringen parkeeroverlast in wijken.
PD02.03	Aantrekkelijke aanlegplaats aan de Rijn	Op koers	De openbare ruimte wordt onderhouden op het afgesproken onderhoudsniveau. Met de aangepaste havenverordening van eind 2017 is door gebruik van walstroom geen overlast meer van generatoren.

PD02.04	Duurzame OV infrastructuur	Op koers	Er worden verschillende herinrichtingen uitgevoerd ten behoeve van het openbaar vervoer.
PD02.05	Veilige openbare ruimte op afgesproken onderhoudsniveau	Gedeeltelijk op koers	Op onderdelen wordt afgeweken van de afgesproken onderhoudsniveaus. Ten opzicht van de in de MJPB in de paragraaf kapitaalgoederen geformuleerde opgave ligt de gemeente op koers.
PD02.06	Bevorderen schoon rijden (bijv. milieuzone)	Op koers	Milieuzone vrachtverkeer wordt vanaf 1 januari 2019 uitgebreid met MZ personenwagens (Euro 3 en viezer mogen er niet meer in).
PD02.07	Beinvloeding minder rijden en reizen (buiten spitsuren)	Op koers	Binnen het project BBV zijn verschillende succesvolle tariefacties uitgevoerd.
PD02.08	Stimuleren slimme en duurzame mobiliteit (Duurzaam bereikbaar)	Op koers	Er worden verschillende herinrichtingen uitgevoerd ten behoeve van het openbaar vervoer, de aanleg van snelfietsroutes in Arnhem en naar omliggende plaatsen.
PD02.09	Beter benutten verkeersruimte en parkeren (Bereikbaar en vindbaar)	Op koers	Onderdeel van de projecten uit de uitvoeringsagenda van de nota De Arnhemse Binnenstad binnen bereik.
PD02.10	Vindbaarheid stallingen en parkeergarages vergroten (Vindbaar en gastvrij)	Op koers	Onderdeel van de projecten uit de uitvoeringsagenda van de nota De Arnhemse Binnenstad binnen bereik
PD02.11	Meer beleving en verbeteren leefbaarheid binnenstad en ruimtelijke kwaliteit (Gastvrij, kwaliteit en leefomgeving)	Op koers	De openbare ruimte wordt onderhouden op het afgesproken onderhoudsniveau.
PD02.12	Verminderen van hitteplekken / verbeteren stadsklimaat	Op koers	Bij projecten wordt steeds meer rekening gehouden met een klimaatbestendige openbare ruimte.
PD02.13	Beperken gevolgen van extreme wateroverlast	Op koers	Bij projecten wordt steeds meer rekening gehouden met een klimaatbestendige openbare ruimte, waaronder het verminderen van wateroverlast.
R02.01	Arnhem is met alle vervoersmiddelen een goed bereikbare en toegankelijke stad	Gedeeltelijk op koers	Er wordt geinvesteerd in bereikbaarheid van de stad. Bereikbaarheid op middellange termijn voor fiets en OV staat onder druk.
R02.02	Goede parkeervoorzieningen voor bezoekers en bewoners en weinig parkeeroverlast	Op koers	Het doorvoeren van verbeteringen in de parkeergelegenheid en het terugdringen van parkeeroverlast in woonwijken door verkeer door gereguleerd parkeren.
R02.03	Beheer openbare ruimte is sober en doelmatig met een hogere ambitie voor centrumgebieden (het Centrum, wijkwinkelcentra en Arnhem	Op koers	Er is een financiële overschrijding verwacht als gevolg van tariefstijging bij aanbestedingen. Zie het financiële deel van deze TURAP.

	Prestaties en/of indicatoren per Taakveld	**Resultaat**	**Toelichting**
	T21 Verkeer en vervoer		
PI21.01	Betere bereikbaarheid met de fiets	Wijkt in lichte mate af	De uitvoering van snelfietsroutes en verbeteringen van de doorstroming van fietsverkeer verloopt langzaam.
PI21.02	Goede verkeersinfrastructuur voor inwoners, bedrijven en bezoekers	Volgens planning/begrotin	Verbeteringen aan infrastructuur zijn stadbreed mogelijk en wenselijk vanuit inwoners, bedrijven en bezoekers
PI21.04	Groot onderhoud hoofdstructuur en in de wijken	Wijkt in lichte mate af	Uitgesteld onderhoud bij de asfaltverhardingen leidt nu tot extra kosten, dit wordt opgenomen in de MJPB 2019-2022. Zie ook PD02.05.
	T22 Parkeren		
PI22.01	Uitbreiden digitale mogelijkheden bij parkeren	Volgens planning/begrotin	Doorontwikkeling parkeerproducten zoals digitaal aanvragen bewonersvergunning.
PI22.02	Oplossingenparkeerproblematiek in de wijken	Volgens planning/begrotin	Invoering gereguleerd parkeren ligt op koers, met draagvlak bewoners.
PI22.03	Verbetering uitstraling parkeergarages	Volgens planning/begrotin	Project uitvoeringsagenda De Arnhemse Binnenstad binnen bereik.
	T24 Economische Havens en waterwegen		
PI24.01	Bezettingsgraad passiersschepen (aanlegplaats-vestigingsplaats)	Volgens planning/begrotin	Vanaf 2018 wordt de bezettingsgraad gemonitord en in 2019 zal de ambitie hiervoor worden bepaald.
	T25 Openbaar vervoer		
PI25.01	Verbeteren bereikbaarheid centrum met openbaar vervoer	Wijkt in lichte mate af	De bezetting van de bussen is te hoog in de spits
PI25.02	Ontwikkelingsresultaat Trolley 2.0	Wijkt in lichte mate af	De levering van de bussen is vertraagd door EU aanbestedingsregelingen
	T57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		
PI57.01	Resultaat inspectie duikers en beekriolen	Volgens planning/begrotin	Tot 2020 worden systematisch alle 100 duikers & beekriolen geïnspecteerd die onder de spoor-, snel- en hoofdwegen liggen.

R3 Economie

	Prestatiedoelen programma	**Resultaat**	**Toelichting**
PD03.02	Kennis- en innovatieagenda (Economic Board Arnhem-Nijmegen)	Op koers	De Economic Board timmert aan de weg.
PD03.03	Resultaat actieve acquisitie (inter)nationale bedrijven en kennisinstellingen	Op koers	Het acquisitieteam van de gemeente Arnhem is volop in gesprek (samen met partners in de stad) met potentiele bedrijven voor zowel de binnenstad als de bedrijventerreinen.
PD03.04	Transformatie binnenstad tot aantrekkelijke, compacte stad	Op koers	De transformatie van de binnenstad is nog steeds in volle gang bezig. Het aantal woningen neemt toe, er wordt goed gekeken naar invulling van luwte en reuringsgebieden en passende functies.
PD03.05	Sfeervolle en goed lopende markten	Nvt	Doelstelling niet meer actueel door verzelfstandiging markten
PD03.06	Succesvolle evenementen met (inter)nationale uitstraling die Arnhem op de kaart zetten	Op koers	Internationale evenementen als State of Fashion, WK Inline skaten en WK zitvolleybal zetten Arnhem op de kaart. Maar ook andere evenementen als het Fashion en Design Festival en World Streetpainting zorgen voor goede promotie van de stad.
PD03.07	Uitwerking uitnodigingsagenda MIRT	Op koers	De investeringsagenda Arnhem-Nijmegen is in uitvoering en door middel van (regionale/lokale) projecten aan te melden en uit te voeren wordt de agenda geladen en daarmee neemt investeringsniveau toe.
PD03.08	Circulaire economie	Gedeeltelijk op koers	Met de komst van het nieuwe college is er een wethouder benoemd met de portefeuille Circulaire economie. Regionaal wordt waar kan samengewerkt op dit thema.
PD03.09	Meer arbeidsaanbod voor mensen die langdurig afhankelijk zijn van een uitkering	Op koers	Bij werkgevers in de regio ontstaat steeds grotere krapte en daarme bereidheid arbeidsplaatsen geschikt te maken.
PD03.10	Bijdrage aan de Inclusie-agenda Arnhem 2018-2021 op het terrein van (wijk)economie	Op koers	(Wijk)economie is één van de speerpunten in het Inclusie-programma.
R03.01	Uitwerking evenementenvisie Arnhem	Op koers	De subsidieregelingen voor evenementen zijn opnieuw vorm gegeven.
R03.02	Aantrekkelijke markten in stad en wijk	Nvt	Doelstelling niet meer actueel door verzelfstandiging markten

Prestaties en/of indicatoren per Taakveld	**Resultaat**	**Toelichting**
T31 Economische ontwikkeling		

PI31.01	Uitvoering geactualiseerde Economische Koers	Volgens planning/begrotin	De focus Energy die in de koers is bepaald wordt nog steeds aangehouden, onder andere door de ontwikkeling van Hotspot Energy.
PI31.02	Regionale afspraken programmering werklocaties	Volgens planning/begrotin	Het regionale plan is vastgesteld door de provincie, het proces loopt.
PI31.03	Behoud en acquisitie bedrijven en instellingen	Volgens planning/begrotin	Afgelopen periode zijn een aantal bedrijven voor Arnhem behouden en er zijn bedrijven die zich in Arnhem hebben gevestigd.
PI31.04	Versteviging aantrekkingskracht voorzieningenniveau binnenstad	Volgens planning/begrotin	Culturele investeringen zijn ingezet, zoals Theater aan de Rijn, vernieuwbouw concertzaal Musis, Focus Filmtheater, forse stijging aantal retailtransacties, nieuwe formules en "grand cru's" en toename woonfunctie met ondersteunende voorzieningen.
PI31.05	Aantrekkelijke evenementen (zoals de Bridge to Liberation)	Volgens planning/begrotin	Een afwisselend evenementenaanbod passend binnen subsidiekaders is aanwezig.
PI31.06	Evenwichtige en duurzame detailhandelstructuur	Volgens planning/begrotin	De meeste actiepunten uit de visie zijn opgepakt en/of afgerond.
PI31.07	Kwaliteitsbeeld gewenste horeca focusgebieden	Volgens planning/begrotin	Gekoppeld aan de binnenstadsvisie en in samenspraak met stakeholders (PBA/KHN) worden deze in de horecavisie genoemde doelen opgepakt
PI31.08	Monitoring prestaties programma New energy made in Arnhem	Volgens planning/begrotin	De doelen NEMiA worden in een aparte rapportage gemonitord. De meest recente rapportage is in juli 2017 aan de raad aangeboden. De volgende rapportage wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2019.
	T33 Bedrijfsloket en -regelingen		
PI33.01	Aantrekkelijke markten in het centrum	Nvt	Doelstelling niet meer actueel door verzelfstandiging markten

R4 Educatie

	Prestatiedoelen programma	**Resultaat**	**Toelichting**
PD04.01	Bevorderen inzet op flexibele arrangementen in combinatie met werken en leren voor zowel jeugdigen als volwassenen	Gedeeltelijk op koers	Vanuit volwasseneducatie wordt ingezet op educatieve trajecten. Een deel daarvan richt zich op inwoners op weg naar werk en bevatten een grote taalcomponent.
PD04.02	Overeenkomst met schoolbesturen over overdracht onderwijshuisvesting	Gedeeltelijk op koers	Afronding was gepland medio 2018, is nu voorzien in 4e kwartaal 2018
PD04.03	Capaciteit gymlokalen primair inzetten voor bewegingsonderwijs	Op koers	Dit voert het Sportbedrijf volgens plan uit, onderwijs heeft altijd voorrang.
PD04.04	Geschikte gymlokalen voor breder gebruik	Op koers	Sportbedrijf benut capaciteit gymlokalen zo goed als mogelijk, kansen worden bijvoorbeeld gezien voor bedrijfsevenementen
PD04.05	Voorschools aanbod op maat voor alle peuters	Op koers	Aanbod is meer over de stad verspreid, er zijn locaties bijgekomen er worden meer kinderen bereikt.
PD04.06	Bestrijden onderwijsachterstanden, schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten	Op koers	Arnhem is trendvolgend, aantal daalt gestaag.
PD04.07	Verhogen deelname volwassenen aan taalbevorderende activiteiten	Op koers	Aanbod uitgebreid zodat meer volwassenen taalonderwijs kunnen volgen.
PD04.08	Versterken aansluiting onderwijs en zorg	Gedeeltelijk op koers	Een analyse wordt gemaakt van waaruit gericht gewerkt kan worden aan verbeteringen voor de aansluiting tussen onderwijs en zorg.
PD04.09	Bijdrage aan de Inclusie-agenda 2018-2021	Op koers	Educatie is één van de speerpunten van het Inclusie-programma.
PD04.10	Bestrijden van uitsluiting en intolerantie	Op koers	Zie PD04.09
R04.01	Voldoende duurzame, gezonde en efficiënte schoolgebouwen, verspreid over de stad	Op koers	Dit is onderdeel van IHP PO en Vso.
R04.02	Voldoende en kwalitatief goede gymlokalen voor bewegingsonderwijs	Op koers	Analyse uitgevoerd, voldoende gymlokalen beschikbaar.
R04.03	Alle peuters nemen deel aan voorschoolse educatie	Op koers	Aantal peuters die deelnemen is gestegen.
R04.04	Alle jongeren tot 23 jaar behalen een startkwalificatie	Op koers	Vsv is gedaald. Doelgroep is groter geworden omdat Arnhem zich ook richt op jongeren in kwetsbare posities, waarvoor de kwalificatieplicht niet geldt, bijvoorbeeld jongeren die praktijkonderwijs (pro) volgen
R04.05	Laaggeletterdheid doelgericht tegengaan	Op koers	Samenwerking met partners vanuit een gezamenlijk kernteam laaggeletterdheid

	Prestaties en/of indicatoren per Taakveld	**Resultaat**	**Toelichting**
	T42 Onderwijshuisvesting		
PI42.01	Toename duurzame en gezonde schoolgebouwen	Volgens planning/begrotin	Alle nieuwbouw wordt volgens BENG gebouwd, bij slechtste scholen is binnenklimaat verbeterd.
PI42.02	Garantie van Sportbedrijf Arnhem voor minimale afname bewegingsuren voor scholen (wettelijk)	Volgens planning/begrotin	Onderwijs heeft voorrang bij toewijzing sporthallen er wordt voldaan aan wettelijke taak.
PI42.05	Betere match vraag (extra uren scholen of verenigingen) en aanbod voor optimaal gebruik gymlokalen (hogere inkomsten)	Volgens planning/begrotin	Uitbreiding uren is mogelijk voor scholen. Bedrijfsevenementen worden gezien als kans voor extra inkomsten.
	T43 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken		
PI43.01	Passende Kinderopvang in meerdere wijken	Volgens planning/begrotin	Meer locaties bieden Passende Kinderopvang in de wijk. Voor ouders neemt de keuzevrijheid in de wijken toe en meer kinderen krijgen een passende plek in de wijk.
PI43.02	Stijging aantal VVE-plekken via vraag- en wijkgerichte invulling	Volgens planning/begrotin	In 2018 zal de maximale uitbreiding VVE-plekken bereikt zijn.
PI43.03	Ondersteuning op het terrein van natuureducatie en -beleving bieden aan maatschappelijke initiatieven	Volgens planning/begrotin	Is kerntaak van natuurcentrum Arnhem.
PI43.04	Ondersteuning op het terrein van natuureducatie en -beleving bieden aan burgerinitiatieven	Volgens planning/begrotin	Is kerntaak van natuurcentrum Arnhem.
PI43.05	Terugbrengen percentage Vsv'ers tot 2,3% in schooljaar 2019-2020	Volgens planning/begrotin	Dit percentage lijkt reeel, Arnhem volgt de trend.
PI43.06	Meer leerlingen zijn zelfredzaam in het OV, op de fiets of via netwerk	Volgens planning/begrotin	Volgens planning/begroting maar in aantallen nog zeer beperkt.
PI43.07	Kostenbesparing op het leerlingenvervoer	Volgens planning/begrotin	Leerlingenvervoer ligt op koers, maar onderdeel van doelgroepenvervoer waar wel een duidelijke kostenstijging zichtbaar is.
PI43.08	Aanbod formele educatie in samenhang met informele educatie ontwikkelen	Volgens planning/begroting	Is onderdeel aanpak kernteam laaggeletterdheid.
PI43.09	Pilots met informele educatie voor laaggeletterden in de wijken (in samenwerking met de wijkteams)	Volgens planning/begroting	Het aanbod is uitgebreid in de wijken, dit is ook onderdeel aanpak kernteam laaggeletterdheid.
PI43.10	Bereik laaggeletterden samen met het Bondgenootschap van Geletterdheid regio Arnhem	Volgens planning/begroting	Er wordt actief samengewerkt, onder andere op onder de aandacht brengen laaggetletterdheid en doorbreken van taboe.

PI43.11	Bereik autochtone laaggeletterden (aansluiting op ouderprogramma's VVE)	Volgens planning/begroting	Dit is een van de speerpunten in aanpak kernteam laaggeletterdheid.

R5 Cultuur, recreatie en sport

	Prestatiedoelen programma	Resultaat	Toelichting
PD05.01	Ver- en nieuwbouw van concertgebouw Musis	Op koers	Voltooid.
PD05.02	Ontwikkeling Lauwersgracht Alliantie i.r.t. toekomst Stadstheater	Op koers	Zie coalititieakkoord. Er wordt ingezet op een toekomstbestendige huisvesting van het Stadstheater (renovatie en ver(nieuw)bouw). De samenwerking met de Lauwersgracht Alliantie (inhoudelijk, organisatorisch en fysiek) wordt verder ontwikkeld.
PD05.03	Nieuwbouw Focus Filmtheater op Kerkplein in 2018	Op koers	Voltooid
PD05.04	Doorontwikkeling Rozet	Op koers	Bestuurlijke fusie gerealiseerd, gekoerst nu op juridische fusie
PD05.05	Groot mode-evenement in 2018	Op koers	State of Fashion gerealiseerd zomer 2018
PD05.06	Behouden en versterken van aanwezige cultuurhistorische waarden	Op koers	Waar cultuurhistorie een rol in projecten speelt, is erfgoed een vanzelfsprekende partner en adviseert over behoud en versterking. Dat geldt ook voor restauratieprojecten van monumenten, waarbij initiatiefnemers gedurende het vergunningstraject geadviseerd worden. Het Initiatiefberaad, waarin plannen in een vroeg stadium integraal door beleidsdisciplines waaronder erfgoed worden getoetst, vormt een extra borging voor behoud en versterking van cultuurhistorie.
PD05.07	Gezonde leefstijl met sport stimuleren	Op koers	Het project JOGG (jongeren op gezond gewicht) is ook in 2018 gecontinueerd.
PD05.08	Sporten in de wijk en in de openbare ruimte stimuleren	Op koers	In 2018 is een rapportage opgesteld waarin is onderzocht of de openbare ruimte uitnodigt om te sporten en bewegen. Hierin wordt geconcludeerd dat in grote delen van Arnhem de openbare ruimte uitnodigt tot bewegen en sporten, maar er zijn nog kansen om te verzilveren en opgaven.
PD05.09	Sportevenementen en bedrijfssport bevorderen	Op koers	Sportevenementen hebben plaatsgevonden en plannen voor bedrijfssport zijn in ontwikkeling
PD05.10	Uitbreiding uiterwaardenpark Meinerswijk	Op koers	Zie PI57.01
PD05.11	Herbestemming kamp Koningsweg	Op koers	zie PI57.02
PD05.12	Bevordering en verbetering dierenwelzijn	Op koers	zie PI 57.13
PD05.13	Groene hoofdstructuur versterken	Op koers	Aanleg ecozone Presikhaaf is afgerond. Groenpark Eimersweide is aangelegd.
PD05.14	Verminderen van hitteplekken en stimuleren van stadslandbouw	Gedeeltelijk op koers	Met de subsidieregeling voor initiatieven ter vermindering van hitteplekken wordt een beperkte bijdrage te leveren aan het verminderen van de opwarming van de stad. zie ook PI 57.08 en PI 5,20
PD05.15	Uitbreiding van Museum Arnhem op de huidige locatie	Niet op koers	Zie coalititieakkoord. Nog te bepalen op basis van raadsbesluit locatieonderzoek, economische spinoff e.d. in oktober/november.
PD05.16	Verkenning en ontwikkeling culturele versterking tussen Arnhem en Nijmegen	Op koers	Voor 1 november 2018 wordt cultureel regioprofiel opgeleverd aan ministerie OCW. Dit wordt gezamenlijk opgesteld door beide cultuurnetwerken (CNA en CNN), provincie en de gemeenten Arnhem en Nijmegen
PD05.17	Zichtbaar maken van cultuurhistorisch erfgoed	Op koers	Waar kansen liggen, kunnen deze in veel gevallen worden benut. Voorbeelden zijn: het benutten van het erfgoed-/havenverleden in Meinerswijk fase 2 en Kamp Koningsweg Noord met restauratie van monumenten en follies geënt op de militaire status van het terrein.
PD05.18	Versterken van het groen-blauwe netwerk	Gedeeltelijk op koers	Kansen om het netwerk te versteken worden benut. De uitvoering van het inrichtingsplan Lauwersgrachtpark loopt nog.
PD05.19	Klimaatadaptieve stad	Gedeeltelijk op koers	De inspanningen die geleverd worden dragen bij met het nationale doel 'klimaatbestendige stad in 2050'. Hierop wordt vol ingezet maar er is nog een lange weg te gaan.
PD05.20	Bevordering stadslandbouw/regionale voedselvoorziening	Op koers	zie PI57.15
PD05.21	Iedereen sport mee	Op koers	Ervan uitgaande dat de deelname in het algemeen goed is, wordt ingezet op de wijken met een lage Sociaal Economische status, waar de deelname slecht is. Daarnaast wordt ingezet op mensen met een beperking.
PD05.22	Behoud bossen en parken	Op koers	Plan voor behoud boomgroepen en lanen in park Sonsbeek en park Zijpendaal is in voorbereiding. Er wordt een uitvoeringsprogramma voor de bestrijding van invasieve exoten voorbereid waarin ook draagvlak bij bewoners aandacht heeft
PD05.23	Verduurzaming sportaccommodaties	Op koers	De voorbereiding van het verduurzamen van sportaccommodaties is gestart.
R05.01	Arnhem positioneren als culturele hoofdstad van Oost-Nederland	Op koers	Er wordt ingezet op duurzame versterking van de ketens, samenwerking in de Lauwersgracht Alliantie, versteviging van de beeldbepalende culturele evenementen, doorontwikkeling van Rozet en uitbreiding van Museum Arnhem
R05.02	Bescherming en herbestemming van cultuurhistorisch erfgoed	Op koers	Waar cultuurhistorie een rol in projecten speelt, is erfgoed een vanzelfsprekende partner en adviseert over bescherming en herbestemming. Er wordt in vergunningtrajecten geadviseerd en in relatie tot herbestemming wordt meegezocht naar passende functies met behoud van waardevolle elementen. Voorbeelden zijn de herbestemming van Kamp Koningsweg Noord (millitair terrein), de transformatie van kantooorpand Velperweg 19 naar apartementen, natuurlijk de Eusebiuskerk en de aanwijzing van Wederopbouwmonumenten in de binnenstad.
R05.03	Alle Arnhemmers kunnen bewegen en sporten	Op koers	Gelrepas aanbod is voldoende en naar aanleiding van het nieuwe collegeakkoord verruimd.
R05.04	Moderne en 'gezonde' sportverenigingen en sportaanbieders	Op koers	Er lopen trajecten op het gebied van voetbal, volleybal en verenigingsondersteuning 2.0, waarbij verenigingen en sportaanbieders worden aangezet zichzelf te versterken
R05.05	Voldoende en goede binnen- en buitensportaccommodaties voor diverse doelgroepen	Gedeeltelijk op koers	Aanbesteding zwembad Valkenhuizen is stopgezet, overige zijn beschikbaar.
R05.06	Arnhemse openbare ruimte nodigt uit tot bewegen en sporten	Op koers	Zie P05.08.

R05.07	Groen in Arnhem behouden en bevorderen	Op koers	zie PD50.13
R05.08	Dierenwelzijn bevorderen	Op koers	zie PI 57.13
R05.09	Behoud van 10% groene, veilige speelruimte	Op koers	zie PI 57.11

	Prestaties en/of indicatoren per Taakveld	Resultaat	Toelichting
	T51 Sportbeleid en activering		
PI51.01	Verhoging % sportdeelname	Volgens planning/begrotin	De sportdeelname is gestegen van 62% naar 64%
PI51.02	Verhoging % beweegnorm	Wordt nog niet op gestuur	De landelijke normering is net begin 2018 aangepast. Nulmeting moet nog plaatsvinden.
PI51.03	Verkenning en ontwikkeling sportevenementen in Gelrestadverband	Volgens planning/begrotin	Afstemming en ontwikkeling evenementen vindt regelmatig plaats en heeft geleid tot een dynamische lijst van sportevenementen in dit verband.
	T52 Sportaccommodaties		
PI52.01	Bezoekersgebruik zwembaden	Volgens planning/begroting	
PI52.02	Bezettingsgraad binnensportaccommodatie	Volgens planning/begroting	
PI52.03	Bezettingsgraad buitensportaccommodaties	Volgens planning/begroting	
PI52.04	Plan van aanpak sporten in de openbare ruimte	Volgens planning/begrotin	Zie PD05.08.
PI52.05	Duurzame sportaccommodaties	Volgens planning/begrotin	De voorbereiding van het verduurzamen van sportaccommodaties is gestart.
	T53 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		
PI53.01	Opening vernieuwde concertgebouw Musis in 2018	Volgens planning/begrotin	Musis is begin 2018 geopend
PI53.02	Opening Focus Filmtheater op het Kerkplein in 2018	Volgens planning/begrotin	Focus is medio dit jaar geopend
PI53.03	Lauwersgracht Alliantie i.r.t. toekomst Stadstheater	Volgens planning/begrotin	Zie PD.05.02
PI53.04	State of Fashion 2018	Volgens planning/begrotin	Inhoudelijk en financieel op koers
PI53.05	Samenwerking Pop-instellingen	Wijkt in lichte mate af	De samenwerking krijgt concreet gestalte tussen Jacobiberg en Luxor Live
	T54 Musea		
PI54.01	Uitbreiding Museum Arnhem	Wijkt substantieel af	Zie PD.05.15
	T55 Cultureel erfgoed		
PI55.01	Initiëren/ondersteunen van een online erfgoedplatform is gestart	Wijkt in lichte mate af	Er zijn gesprekken gaande met diverse stakeholders. Er wordt gebruik gemaakt van bestaande instrumenten om te ondersteunen. Planningstechnische afwijking
PI55.02	Resultaat behoefte-onderzoek archeologie- en erfgoededucatie	Volgens planning/begrotin	Invulling door opdracht studenten, tweede helft 2018. Erfgoededucatie zit ook in de programmalijnen van Rozet; met Rozet wordt hierover gesproken
PI55.03	Erfgoedchallenge is georganiseerd	Wijkt in lichte mate af	Voorbereidingen worden eind dit jaar getroffen. Planningstechnische afwijking
PI55.04	Pilot samenwerking archeologie met de gemeente Ede is geëffectueerd	Wijkt in lichte mate af	Door langdurige ziekte van de eerste contactpersoon bij de gemeente Ede is minimaal een halfjaar vertraging opgelopen. Of dit onderwerp substantieel gaat afwijken, hangt af van de herstelperiode. Planningstechnische afwijking
PI55.05	Start samenwerking met toeristische organisaties	Volgens planning/begrotin	Met Rozet/het Erfgoedcentrum wordt samengewerkt. Met betrekking tot het gilde is een start gemaakt: erfgoed nam deel aan rondleidingen van het gilde en verzorgde een lezing (informatie door het gilde te gebruiken bij eigen rondleidingen). Met studenten wordt in de tweede helft van dit jaar de binnenstad verder verkend op erfgoed, organisaties en verknoping
PI55.06	Samenwerking met museum Arnhem en Rozet is verder geconcretiseerd	Wijkt in lichte mate af	De ArcheoHotspot (frontoffice archeologie) maakt deel uit van het erfgoedcentrum. Over de invulling van de historische kelders is discussie. Samenwerking met museum Arnhem is gestagneerd door vertraging in de nieuwbouw van het museum. Planningstechnische afwijking
PI55.07	Werkproces op de bouwkundige staat van monumenten is gereed	Wijkt in lichte mate af	Planningstechnische afwijking.
PI55.08	Start erfgoedbalans en beschermingsagenda	Volgens planning/begrotin	Van de erfgoedbalans is het archeologiegedeelte gereed. Nu volgt het overige erfgoed; daarna zullen deze producten een vertaalslag naar een beschermingsagenda krijgen. Planningstechnische afwijking
PI55.09	Monumenten wederopbouwperiode opgenomen in aanwijzingsprocedure	Volgens planning/begrotin	N.B. Het gaat om wederopbouw in de binnenstad tussen de singels
PI55.10	Archeologische verwachtingskaart actualiseren	Wijkt in lichte mate af	Als extra kaartlaag is de Tweede Wereldoorlog toegevoegd. Waterbodems moeten nog worden toegevoegd; vaststelling moet nog plaatsvinden. Planningstechnische afwijking
PI55.11	Start realisatie afwegingskader monumenten en duurzaamheid	Volgens planning/begroting	
	T56 Media		
PI56.01	Samenwerking gebruikers in Rozet	Volgens planning/begrotin	Met de stichting Rozet is - sinds de bestuurlijke fusie van Bibliotheek Arnhem, Kunstbedrijf Arnhem en Stichitng Beheer Rozet in augustus 2016 - toegewerkt naar één subsidierelatie met ingang van 1 januari 2018, gebaseerd op het strategisch plan 2018-2020 van de stichting Rozet: springplank van de stad.
	T57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		
PI57.01	Uitbreiding uiterwaardenpark Stadsblokken/Meinerswijk	Volgens planning/begrotin	Verwacht wordt dat 3e kwartaal het ontwerp bestemmingsplan gereed is.
PI57.02	Totstandkoming Buitenplaats Koningsweg	Volgens planning/begrotin	Bestemmingsplan is vastgesteld
PI57.03	Ontwikkelingsresultaat landschapspark Schaarsbergen	Wijkt in lichte mate af	Na de zomer wordt hier verder invulling aan gegeven
PI57.04	Voltooiing park Lingezegen	Volgens planning/begroting	
PI57.05	Actualisatie waardevolle bomenlijst 2018	Volgens planning/begroting	
PI57.06	Het areaal groen blijft ten minste gelijk op het niveau van 2014 en bij voorkeur per wijk	Volgens planning/begroting	
PI57.07	Extreme wateroverlast beperken in combinatie met vergroenen van de omgeving	Volgens planning/begrotin	In de van Muijlwijkstraat wordt met bewoners gewerkt aan vergroening en aanbrengen infiltratievoorzieningen
PI57.08	Het verminderen van hitteplekken	Wijkt in lichte mate af	Zie PD05.14
PI57.09	Vervanging van stadslanen in 2018	Wijkt in lichte mate af	Vervanging Elzenlaan Nijmeegseweg is vertraagd in verband aanwezige fauna. Of de vervanging dit jaar nog uitgevoerd wordt is afhankelijk van de resultaten van verder onderzoek.
PI57.10	Resultaat groot onderhoud wijkgroen	Volgens planning/begroting	
PI57.11	Behoud 10% (groene) veilige speelruimte	Volgens planning/begroting	

PI57.12	Resultaat 2018 grote natuurlijke speel- en ontmoetingsruimte voor alle leeftijden in de wijken	Volgens planning/begrotin	Renovatie Waterspeeltuin/Elderveld wordt uitgevoerd in in 2018
PI57.13	Uitwerking Uitvoeringsagenda Dierenwelzijn 2018	Volgens planning/begroting	
PI57.14	Versterkte inzet op klimaatadaptatie	Volgens planning/begrotin	In alle gemeentelijke openbare ruimte projecten worden zo mogelijk klimaatadaptieve maatregelen genomen. Particulieren worden gestimuleerd tot het nemen van klimaatadaptieve maatregelen. In alle ruimtelijke projecten worden eisen danwel aanbevelingen tot het nemen van klimaatadaptatieve maatregelen opgenomen.
PI57.15	Bevordering Stadslandbouw/regionale voedselvoorziening	Volgens planning/begroting	

R6 Participatie en Maatschappelijke Ondersteuning

	Prestatiedoelen programma	Resultaat	Toelichting
PD06.02	Activerend werk voor inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt om zich te ontwikkelen tot betaald werk met ondersteuning of vrijwilligerswerk	Gedeeltelijk op koers	Gegevens om te staven dat Activerend Werk leidt tot ontwikkeling naar betaald werk (met ondersteuning) of vrijwilligers werk ontbreken tot heden.
PD06.03	Inkomensondersteunende voorzieningen voor rechthebbende minima	**Op koers**	Bijna de gehele doelgroep wordt bereikt met de regelingen die Arnhem heeft. Wat betreft de collectieve aanvullende verzekering kan worden gemeld dat de deelname van het aantal inwoners van 18 jaar of ouder licht is gestegen (groei van 4%), ondanks dat inwoners vrij zijn (eigen keuze) in het bepalen van hun zorgverzekeraar.
PD06.04	Arnhemse kinderen uit minimagezinnen doen mee en hebben toekomstperspectief	**Gedeeltelijk op koers**	In 2018 hebben de Teams Leefomgeving samen met partners in de wijk een start gemaakt met Kansrijk opgroeien in Arnhem. Uitgangspunt hierbij is het plan dat door het vorige college en raad is vastgesteld. Inmiddels is in vier wijken/gebieden een programma met bijbehorende acties in ontwikkeling (CSA, Noord-Oost, Noord-West, Presikhaaf). In drie andere wijken is een start gemaakt. Daarnaast zijn een aantal stedelijke voorzieningen/initiatieven versterkt.
PD06.05	Arnhemmers zijn financieel zelfredzaam en schuldenvrij	Op koers	
PD06.06	Effectieve zorg en ondersteuning op maat en bij voorkeur in de wijk	Gedeeltelijk op koers	Sociale wijkteams zetten hierop in en de beweging is ingezet, maar er lijkt nog meer mogelijk. Een goede monitoring is noodzakelijk om vast te stellen of we voldoende op koers liggen.
PD06.07	Draagvlak voor integratie vluchtelingen in de Arnhemse samenleving	Gedeeltelijk op koers	Arnhemmers met een migratieachtergrond zijn anno 2018 een wezenlijk onderdeel van onze samenleving. Interne werkprocessen zijn hier op afgestemd; met partners in de stad (zoals woningcorporaties, onderwijsinstellingen etc.) wordt aan bewustwording gewerkt. Aan naturalisatieceremonies wordt aandacht besteed in gemeentelijke publicaties.
PD06.08	Regionale afspraken Beschermd thuis (beschermd wonen en maatschappelijke opvang) in het geval van decentralisatie naar gemeenten	Op koers	In 2018 is een procesbegeleider aangesteld die als opdracht heeft gekregen een Regioplan Beschermd Thuis op te leveren met daarin een advies over de regionale samenwerking op deze onderdelen. Onderdeel van dit advies is een bestuurlijke verkenning in alle gemeenten van de Regio Centraal Gelderland. Eind 2018 wordt het Regioplan Beschermd Thuis opgeleverd.
PD06.09	Bevorderen zelfregie en betrokken netwerk bij aanpak sociale problematiek	Gedeeltelijk op koers	Onder de aandacht en wordt uitgevoerd door onze subsidiepartners op welzijn.
PD06.10	Bevorderen sociale cohesie	Op koers	Dit is één van de speerpunten van het Inclusie-programma en is onderdeel van de verschillende programma's
PD06.11	Sobere opvang van asielzoekers en vluchtelingen	Gedeeltelijk op koers	Rijksopvang vindt plaats in AZC's onder verantwoordelijkheid van het COA. Statushouders stromen uit naar reguliere sociale huurwoningen.
PD06.12	Zo snel mogelijk uitkeringsgerechtigden bewegen naar betaald werk	Gedeeltelijk op koers	Inzet van het Kernteam is om statushouders direct te screenen en te activeren richting werk of studie. Daadwerkelijke uitstroom naar werk is nog niet hoog.
R06.01	Vluchtelingen en statushouders doen mee in de Arnhemse samenleving	Gedeeltelijk op koers	Het kernteam zet onverminderd in op integrale ondersteuning van statushouders in werk, inkomen en huisvesting.
R06.02	Zorg en ondersteuning op maat en in de wijk	Gedeeltelijk op koers	Sociale wijkteams zetten hierop in en de beweging is ingezet, maar er lijkt nog meer mogelijk. Een goede monitoring is noodzakelijk om vast te stellen of we voldoende op koers liggen.
R06.03	Arnhemmers zijn economisch zelfstandig	Op koers	
R06.04	Arnhemmers met een laag inkomen doen mee	Op koers	

	Prestaties en/of indicatoren per Taakveld	Resultaat	Toelichting
	T61 Samenkracht en burgerparticipatie		
PI61.01	Realisatie taakstelling huisvesting statushouders	Volgens planning/begrotin	Gemeente Arnhem loopt voor op taakstelling
PI61.02	Realisatie quick wins uit nota "Integratie in de Arnhemse Vluchtelingenketen"	Wijkt in lichte mate af	Waar mogelijk zijn quick wins gerealiseerd. Bij herijking beleid in 2018 wordt speciale aandacht besteed aan ondersteuning bij inburgering.
PI61.03	Nieuwe vormen van ondersteuning aan statushouders gericht op integratie en participatie	Wijkt in lichte mate af	Wordt uitgevoerd door vluchtelingenwerk. In 2018 vindt herijking plaats voor aanpak komende jaren, ook gezien mogelijk wijzing wetgeving inburgering
PI61.04	Uitstroom (nood)opvang uitgeprocedeerde asielzoekers met perspectief voor de asielzoeker	Wijkt in lichte mate af	Ligt gedeeltelijk buiten invloed gemeente, perspectief is persoonsgebonden en maatwerk blijft inzet
PI61.05	Versterken preventief aanbod in de wijk; specifiek aandacht voor preventief jeugdbeleid	Volgens planning/begroting	
PI61.06	Bevordering burgerinitiatieven in de wijk	Volgens planning/begrotin	Door TLO
PI61.07	Ontwikkeling innovatief samenhangend aanbod in de wijk	Volgens planning/begrotin	Door TLO
PI61.08	Bevordering inclusieve samenleving in de wijk	Volgens planning/begrotin	Dit is één van de speerpunten van het Inclusie-programma.
	T62 Wijkteams		
PI62.01	Verschuiving van specialistische voorzieningen naar algemene voorzieningen	Wijkt in lichte mate af	Teams Leefomgeving en Sociale wijkteams zetten hierop in en de beweging is ingezet, maar er lijkt nog meer mogelijk. Een goede monitoring en betere transparantie van het aanbod aan algemene voorzieningen zijn noodzakelijk om vast te stellen of de gemeente voldoende op koers ligt.

PI62.02	Algemene voorzieningen worden meer/beter gebruikt	Wijkt in lichte mate af	Sociale wijkteams zetten hierop in en de beweging is ingezet, maar er lijkt nog meer mogelijk. Een goede monitoring en betere transparantie van het aanbod aan algemene voorzieningen zijn noodzakelijk om vast te stellen of de gemeente voldoende op koers ligt.
	T63 Inkomensregelingen		
PI63.01	Aantal huishoudens met inkomen tot 120% van het sociaal wettelijk minimum: 15.000	Volgens planning/begrotin	Volgens de meest recente meting van het CBS zijn er in Arnhem circa 14.300 huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum.
PI63.02	Doorlooptijd uitkeringsaanvraag 21 dagen	Volgens planning/begrotin	Uitkeringsaanvragen worden binnen 21 dagen afgehandeld
	T64 Begeleide participatie		
PI64.01	Toename aantal inwoners dat deelneemt aan (stabiele en ontwikkeltrajecten van) activerend werk en dat via de algemene voorziening op weg geholpen wordt richting (vrijwilligers-)werk	Volgens planning/begrotin	Aantal toewijzingen AW 2018 tot nu toe ligt op ongeveer het aantal van geheel 2017. 50% hiervan is gericht op ontwikkeling (overige 50% op stabiliteit)
PI64.02	Toename aantal inwoners dat waar mogelijk zich ontwikkelt richting betaald werk (met ondersteuning) of vrijwilligerswerk	Volgens planning/begrotin	Vanuit de wijken en de programma's wordt hier op ingezet.
PI64.03	Toename aantal inwoners dat deelneemt aan activerend werk waarbij de zorgbehoefte op andere onderdelen afneemt of een zorgvraag wordt voorkomen	Gedeeltelijk op koers	Gegevens om dit te staven ontbreken tot nu toe
PI64.04	Toename aanbod activerende werkplekken	Gedeeltelijk op koers	Veel werkplekken; nu inzet op kwaliteit, betere spreiding over de stad/wijken en diversiteit
	T65 Arbeidsparticipatieinstrumenten gericht op toeleiding naar werk		
PI65.01	Percentage vacature-invulling Arnhemmers door Werkgeversservicepunt (streefpercentage 50%)	Gedeeltelijk op koers	Uitstroompercentages Arnhemmers door WSP zijn resp. 41,3% (afkomstig vanuit UWV) en 43,5% (afkomstig vanuit gemeentelijk bestand). De plaatsingscijfers blijven voor de Arnhemse kandidaten vanuit zowel het UWV als de gemeente iets achter bij het streefcijfer van 50%. Het WSP is zich momenteel aan het doorontwikkelen naar een WSP 2.0 waarbij innovatie op het gebied van dienstverlening één van de speerpunten is met als doel (het aantal) matchingen te verbeteren. Het uitganspunt daarbij is om het WSP dusdanig in te richten dat de organisatie conjunctuurproof is en flexibel kan inspelen op de ontwikkelingen en behoeften van de arbeidsmarkt.
PI65.02	Percentage uitstroom door werk, onderwijs en handhaving (beïnvloedbaar)	Gedeeltelijk op koers	De gegevens om dit staven ontbreken tot nu toe.
	T66 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		
PI66.01	Daling inzet WRV-voorzieningen door gebruik van meer (algemene) voorzieningen in de wijk	Wijkt in lichte mate af	Door het stimuleren van het langer zelfstandig wonen (o.a. bij ouderen) groeit de vraag naar WRV-oorzieningen. Het is daardoor mogelijk dat, ondanks een groter gebruik van algemene voorzieningen, het gebruik van WRV voorzieningen toch toeneemt. Helaas kan dit niet worden aangetoond omdat het gebruik van algemene voorzieningen niet inzichtelijk is.
PI66.02	Daling aantal gebruikers aangepast resp. doelgroepenvervoer door stimulering zelfstandig reizen, bijvoorbeeld met het OV	Wijkt in lichte mate af	Gegevens zijn beperkt inzichtelijk.
	T671 Maatwerkdienstverlening 18+		
PI671.01	Algemene voorziening HHT in alle wijken beschikbaar, specifiek voor de doelgroep 75+	Volgens planning/begrotin	Inkoop is afgerond 1 april 2018
PI671.02	Combinatiearrangement beschikbaar door 1 hulpverlener te leveren	Volgens planning/begrotin	Inkoop is afgerond 1 januari 2018
PI671.03	Algemene voorziening dagbesteding voor ouderen in een of meerdere wijken beschikbaar	Volgens planning/begrotin	In september 2018 gaat de eerste algemene voorziening van start.
PI671.04	Schulddienstverlening toegankelijk voor ondernemers en ZZP-ers	Volgens planning/begrotin	Schuldhulpverlening is toegankelijk voor ondernemers en zzp'ers. Een schuldregeling is (in bepaalde gevallen) mogelijk via Bureau Zelfstandigen.
PI671.05	Meer inzetten op vroegsignalering om schulden te voorkomen	Volgens planning/begrotin	Dit wordt opgepakt door uitvoering 'Vroeg er op af'.
PI671.06	Preventieve aanpak financiële weerbaarheid voor jongeren	Volgens planning/begrotin	Project 'Geld kun je leren' is ingezet.
PI671.07	Maatwerk bieden via de 'Arnhemse Route voor Financiële Oplossingen' in de wijkteams	Volgens planning/begrotin	Op deze wijze wordt gewerkt binnen Arnhem.
PI671.08	Inkomensondersteunende maatregelen inzetten voor bestaanszekerheid en participatie (kinderen, jongeren, volwassenen, gezinnen)	Volgens planning/begrotin	De gemeente Arnhem heeft een goed aanbod van inkomensondersteunende maatregelen. De partners in de stad zetten dit aanbod in.
	T672 Maatwerkdienstverlening 18-		
PI672.01	Contracten met alle aanbieders volgens het Interactief Aankoop Systeem	Volgens planning/begrotin	Alle contracten sociaal domein zijn ondergebracht bij de module inkoop van de Modulaire Regeling Centraal Gelderland.
PI672.02	Preventief aanbod in de wijken versterken om het beroep op specialistische zorg te voorkomen of te verminderen	Wijkt in lichte mate af	Er is veel preventief aanbod voor jeugd in de wijken. Teams Leefomgeving hebben in 2018 opdracht uitgezet om inventarisatie te maken en om in beeld te krijgen waar het aanbod beter op de behoefte vanuit de wijken kan worden ingericht. Een goede monitoring is noodzakelijk om vast te stellen of we voldoende op koers liggen.
PI672.03	Zorg dichtbij organiseren, door meer in te zetten op ambulante trajecten en minder op residentiële jeugdzorg	Volgens planning/begrotin	Er zijn meerdere Transformatietafels waar met wijkteams (lokale toegang), gemeente(n) en zorgaanbieders gesproken wordt over afschalen van zorg, over minder residentiele jeugdzorg, meer inzet van preventie en van ambulante trajecten.
PI672.04	Samenwerking versterken tussen wijkteams, basisvoorzieningen (waaronder onderwijs) en de 1e lijn gezondheidszorg (waaronder huisartsen)	Volgens planning/begrotin	Er zijn meerdere werkgroepen waar wijkteams (lokale toegang), gemeente(n) en huisartsen / 1e lijnszorg afspraken maken over samenwerking, preventie en verwijzing naar specialistische jeugdhulp.
PI672.05	Doen wat nodig is: waar nodig snel en passende specialistische jeugdzorg inzetten; daarna weer afschalen en zo snel als mogelijk eigenaarschap en regie weer terugleggen bij gezin en betrokkenen.	Wijkt in lichte mate af	Sociale wijkteams zetten hierop in en ook aanbieders worden gestimuleerd om tijdig op- en af te schalen. De beweging is ingezet, maar er lijkt nog meer mogelijk. Een goede monitoring is noodzakelijk om vast te stellen of we voldoende op koers liggen.
	T681 Geëscaleerde zorg 18+		

PI681.01	Sluitend plan van aanpak voor Verwarde Personen in Arnhem	Wijkt in lichte mate af	Door het aanjaag- en schakelteam Vewarde Personen (VWS) is het doel geherformuleerd naar: een goed werkende aanpak. Veel ligt buiten gemeentelijke invloedssfeer. Stand van zaken wordt in najaar 2018 voorgelegd aan de Raad.
PI681.02	Resultaat onderzoek capaciteit nachtopvang	Nvt	Dit is geen doel meer. Onderzoek wordt niet nodig geacht: er is begin 2018 onderzoek gedaan naar de werking van de nachtopvang. Geen aanleiding voor vervolgonderzoek.
PI681.03	Afname van het aantal intramurale zorgtoewijzingen voor mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen en/of psychosociale problemen	Volgens planning/begrotin	Het aantal intramurale zorgtoewijzingen is afgenomen.
PI681.04	Minder gebruik van de opvangvoorzieningen	Nvt	Dit doel is niet juist opgenomen in de MJPB 2018-2021. Hoofddoel is: een passend vangnet voor kwetsbare mensen; subdoel: in 2020 moet in 100% van de behoefte aan passende opvang worden voldaan.
PI681.05	Samenwerkingsafspraken met zorgverzekeraar en zorgkantoor om meer inclusie mogelijk te maken voor Arnhemse bewoners met EPA (ernstige psychische aandoeningen)	Volgens planning/begrotin	Er is regelmatig afstemming met Menzis (zorgverzekeraar in regio) over wijkgerichte GGZ-zorg.
PI681.06	Beschikbaarheid van voldoende woningen voor doorstroom uit intramurale voorzieningen	Volgens planning/begrotin	Er zijn jaarlijks 120 sociale huurwoningen beschikbaar voor doorstroom uit beschermd wonen, maatschappelijke opvang en intramurale jeugdvoorzieningen.
PI681.07	Meer inzet op producten ter stimulering van zelfredzaamheid van volwassenen met ernstige psychische aandoeningen in de wijk	Volgens planning/begrotin	Per 1 mei 2018 zijn nieuwe producten beschermd wonen ingekocht die het mogelijk maken om zelfstandig te wonen en daaromheen de beschermende zorg of ondersteuning te organiseren. Daarnaast worden er in 2018 6 Buurtcirkels in Arnhem gefinancieerd die inwoners ondersteunen bij de stap van beschermd naar zelfstandig begeleid wonen in de wijk.
PI681.08	Met ingang van 2020 zijn er op regio-niveau sluitende afspraken om beschermd thuis in de regiogemeenten te laten landen	Volgens planning/begrotin	De ingangsdatum van de decentralisatie is naar verwachting 1-1- 2021. In 2018 is een procesbegeleider aangesteld die als opdracht heeft gekregen een Regioplan Beschermd Thuis op te leveren met daarin een advies over de regionale samenwerking op deze onderdelen. Onderdeel van dit advies is een bestuurlijke verkenning in alle gemeenten van de Regio Centraal Gelderland. Eind 2018 wordt het Regioplan Beschermd Thuis opgeleverd.
	T682 Geëscaleerde zorg 18-		
PI682.01	Contracten met alle aanbieders volgens het Interactief Aankoop Systeem	Volgens planning/begrotin	Alle contracten sociaal domein zijn ondergebracht bij de module inkoop van de Modulaire Regeling Centraal Gelderland.
PI682.02	Meer inzet op preventie om het beroep op geëscaleerde zorg te voorkomen	Volgens planning/begrotin	Er is veel preventief aanbod voor jeugd in de wijken. Teams Leefomgeving hebben in 2018 opdracht uitgezet om invenatarisatie te maken en om in beeld te krijgen waar het aanbod beter op de behoefte vanuit de wijken kan worden ingericht.
PI682.03	Dwang zoveel mogelijk voorkomen, door tijdig passende zorg in te zetten en door het gezin en betrokkenen het eigenaarschap te laten	Volgens planning/begrotin	Mede op basis van de tussenevaluatie van de Jeugdwet wordt onderzocht op welke wijze we preventieve jeugdbescherming (drang) op een andere wijze kunnen organiseren.

R7 Gezondheid en Milieu

	Prestatiedoelen programma	**Resultaat**	**Toelichting**
PD07.01	Een toekomstbestendige, doelmatige en flexibele JGZ	Op koers	Zie PI7.06
PD07.02	Terugdringen van gezondheidsachterstanden	Op koers	Er wordt verder gewerkt aan een betere samenwerking tussen in- en externe partijen, zoals domein van de publieke gezondheidszorg, domeinen zorg (programma Zorg Dichterbij), onderwijs, armoede, welzijn en sport (o.a. doorontwikkeling JOGG-programma binnen Kansrijk Opgroeien van de teams Leefomgeving).
PD07.03	Leefomgeving (lucht, bodem, geluid en externe veiligheid) voldoet aan normen	Gedeeltelijk op koers	Zie PI74.01, PI74.02, PI74.03, PI74.04, PI74.05, PI74.06
PD07.04	Voldoen aan doelen NEMIA	Op koers	De doelen NEMiA worden in een aparte rapportage gemonitord. De meest recente rapportage is in juli 2017 aan de raad aangeboden. De volgende rapportage wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2019.
PD07.05	Stimuleren van een gezonde fysieke en sociale omgeving	Op koers	Samen met de teams Leefomgeving en verschillende beleidsdomeinen (onder andere fysiek) wordt gekeken naar de mogelijkheden om een wijk/buurt gezonder in te richten zodat het inwoners helpt om zich gezonder te gedragen. De nieuwe Omgevingswet biedt hiertoe ook goede handvatten. Voor de sociale omgeving zie programma R6 (maatschappelijke ondersteuning).
PD07.06	Verschuiving van zorg van de tweede naar de eerste en nulde lijn	Op koers	De aansluiting van het preventieve gezondheidsbeleid op de teams Leefomgeving, sociale wijkteams en gezondheidscentra wordt geintensiveerd. De GO!-aanpak (individueel behandeltraject voor kinderen met obesitas) is van Malburgen uitgerold naar Presikhaaf.
PD07.07	Bevorderen gezonde leefstijl	Op koers	Er wordt verder gewerkt aan een betere samenwerking tussen verschillende in- en externe partijen, zoals publieke gezondheidszorg, zorg, onderwijs, armoede en sport (o.a. doorontwikkeling JOGG-programma binnen Kansrijk Opgroeien van de teams Leefomgeving). Ook worden weer nieuwe scholen betrokken bij de interventies van JOGG en is de GO!-aanpak (individueel behandeltraject voor kinderen met obesitas) van Malburgen uitgerold naar Presikhaaf. Er wordt blijvend ingezet op preventie van alcohol- en middelengebruik, internet- en gameverslaving bij jongeren. Ook is er extra aandacht voor preventie problematisch alcoholgebruik bij ouderen vanaf 55 jaar. Voor de volwassenen zijn er leefstijlcoaches ingezet om te trachten ze structureel meer te laten bewegen. Het gaat met name om mensen met chronische aandoeningen. Bij ouderen wordt ingezet op toekomstbestendig wonen, stimuleren gezonde voeding/voldoende beweging/ontmoeting, terugdringen problematisch alcoholgebruik (ook in combinatie met verantwoord medicijngebruik) en worden preventieve maatregelen genomen bij extreem hete dagen (hitteplannen).

PD07.08	Samenwerking met (eerstelijns) gezondheidszorg om werkfit te worden	Nvt	Dit is geen doel en is dus niet correct in de MJPB 2018-2021 opgenomen.
PD07.09	Hergebruik afvalstromen	Gedeeltelijk op koers	zie PI73.01, 02 en 03
PD07.10	Bijdrage volksgezondheid aan Inclusie agenda Arnhem 2018-2021	Op koers	Volksgezondheid is één van de speerpunten uit het Inclusie-programma
R07.01	Gezonde Arnhemmers	Op koers	Zie hierboven PD07.01/07.07
R07.02	Gezonde , leefbare wijken en openbare ruimte	Op koers	zie PD07.05
R07.03	Gescheiden afvalverwerking	Gedeeltelijk op koers	zie PI73.01, 02 en 03

	Prestaties en/of indicatoren per Taakveld	**Resultaat**	**Toelichting**
	T21 Verkeer en vervoer (stadsreiniging)		
PI76.01	Uitvoering stadsreiniging op gewenst niveau	Volgens planning/begrotin	Aanbestedingsprocedure loopt, financiele overschrijding verwacht als gevolg van tariefstijging bij aanbestedingen. Dit is bij het financiele deel van deze TURAP al aangegeven.
	T71 Volksgezondheid		
PI71.01	Meer mensen zijn in staat om gezond te leven	Volgens planning/begrotin	Zie hierboven PD07.01/07.07
PI71.02	Meer mensen leven in een gezonde leefomgeving	Volgens planning/begrotin	Zie hierboven onder PD07.05
PI71.03	Meer mensen met een goede mentale gezondheid	Volgens planning/begrotin	Er wordt blijvend ingezet op preventie ter voorkoming of verergering van psychische problemen, vergroten mentale fitheid en terugdringen eenzaamheid. Er worden specifieke interventies uitgevoerd voor risicogroepen.
PI71.04	Meer jeugdigen met een gezonde leefstijl en gezond gewicht	Volgens planning/begrotin	Zie hierboven onder PD07.07
PI71.05	Gerichtere samenwerking met de (eerstelijns) gezondheidszorg ter verbetering van de gezondheid (stresspreventie) van mensen die langdurig afhankelijk zijn van een uitkering en/of grote schulden hebben	Nvt	Dit is geen doel en is dus niet correct in de MJPB 2018-2021 opgenomen.
PI71.06	Doorontwikkeling toekomstbestendige doelmatige en flexibele JGZ	Volgens planning/begrotin	Vanaf 2015 werkt de VGGM aan de doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg met als doel meer kwaliteit en efficiency binnen de jeugdgezondheidszorg. Het is ook van belang dat de jeugdgezondheidszorg aansluit bij de vraag en behoefte van het kind/ gezin. Èn is het van belang dat de jeugdgezondheidszorg aansluit om het sociale domein en haar transformatiedoelstelling. Deze doorontwikkeling is samen met de VGGM en regio gemeenten opgepakt en verloopt volgens planning.
	T72 Riolering		
PI72.01	Uitvoering GRP5 in 2018	Volgens planning/begroting	
PI72.02	Bijdrage aan visie Circulair Arnhem 2018-2021	Volgens planning/begrotin	Visie Circulair Arnhem is opgesteld.
	T73 Afval		
PI73.01	Inzetten op scheidingspercentage van 60% in 2020 en 160 kilogram restafval per bewoner per jaar	Wijkt in lichte mate af	De gemeente wordt geconfronteerd met het feit dat PMD-afval (plastic-, metaalverpakkingen en drankenkartons) in toenemende mate wordt afgekeurd. Ingezameld PMD wordt afgekeurd omdat er een te groot percentage restafval of niet-verpakkingen wordt aangetroffen in deze vrachten. Ondanks forse inzet hierop ligt het afkeurpercentage nu op 30%.
PI73.02	Invoering Omgekeerd Inzamelen incl. afvalcoaches en actieve bewustwordingscampagne	Wijkt in lichte mate af	Met uitzondering van het centrum is heel Arnhem over op het systeem van omgekeerd inzamelen.
PI73.03	Invoering van Diftar	Wijkt substantieel af	Op 3 juli 2018 is besloten om de invoering van Diftar uit te stellen zodat voldaan kan worden aan de randvoorwaarden die daaraan door de raad zijn gesteld en er sprake kan zijn van een succesvolle invoering.
	T74 Milieubeheer		
PI74.01	Monitoring prestaties programma New energy made	Volgens planning/begrotin	De doelen NEMiA worden in een aparte rapportage gemonitord. De meest recente rapportage is in juli 2017 aan de raad aangeboden. De volgende rapportage wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2019.
PI74.02	Luchtkwaliteit:10% reductie van roet en NOx (stikstofoxiden) in 2020, ten opzichte van 2015	Wijkt in lichte mate af	Maatregelen om deze doelen te halen zijn opgenomen in een luchtagenda. Deze moet in 2018 worden vastgesteld door de raad (september). Maatregelen uit het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit hebben ook effect gehad op deze doelen, maar waren bedoeld voor het oplossen van knelpunten.
PI74.03	Bodem: Aantal bodemverontreinigingen met risico's (humaan & milieu)	Wijkt in lichte mate af	De aanpak van lokaties met een milieurisico ligt op koers. Door de langjarige aanpak blijft het aantal ongeveer gelijk (20). Door de actuele loodproblematiek zijn er 12 locaties bijgekomen met humane risico's. Deze worden in 2018/2019 gesaneerd.
PI74.04	Aantal ernstig gehinderden tgv wegverkeerslawaai	Wijkt substantieel af	In 2017 is in het kader van Omgevingslawaai vastgesteld wat het aantal geluidgehinderden en slaapverstoorden was ten opzichte van 2011. Beide indicatoren waren hoger. Oorzaak: veel nieuwe ontwikkelingen (nieuwe woningen) op geluidbelaste locaties, zonder dat er middelen besteed werden aan maatregelen (zie rapportage geluidkaarten 2017 op website www.arnhem.nl)
PI74.05	Aantal ernstig slaapgestoorde inwoners tgv wegverkeerslawaai	Wijkt substantieel af	Zie PI74.04
PI74.06	Aantal malen afgeweken van het externe veiligheidsrisico in woonwijken	Volgens planning/begrotin	In 2017 is er geen toename geweest van het externe veiligheidsrisico in woonwijken. Er is dus 0 maal afgeweken.
	Begraafplaatsen en crematoria		

R8 Wonen en Ruimte

	Prestatiedoelen programma	**Resultaat**	**Toelichting**
PD08.01	Het begeleiden van ontwikkelingsplannen van derden (andere grond-pandeigenaren dan de gemeente)	Op koers	Er zijn weer verschillende plannen van derden begeleid. Zowel bij het opstellen van gebiedsvisies, het opstellen van nota's van randvoorwaarden als bij de herziening van bestemmingsplannen is begeleiding verzorgd. Daarbij gaat het om tal van projecten, aansprekende namen zijn: Akzo terrein en Melkfabriek.

PD08.02	Arnhem vitaal en aantrekkelijk maken als stad om in te wonen, te werken, te ontmoeten en te verblijven	Op koers	Met bijvoorbeeld de ontwikkeling van de Zuidelijke Binnenstad zijn ook in 2018 weer mooie stappen gezet in het verder verbeteren van de aantrekkelijkheid en vitaliteit van de stad.
PD08.03	Huisvesting bieden aan specifieke doelgroepen	Op koers	
PD08.04	Vergroten van de energieprestatie en duurzaamheid van de bestaande sociale voorraad	Op koers	Afspraken met corporaties zijn hierover gemaakt.
PD08.05	Doorstroming bevorderen aan de onderkant van de woningmarkt	Op koers	Op verschillende locaties wordt ontwikkeld. Deze ontwikkelen moeten doorstroming bevorderen.
PD08.06	Zelf bouwen bevorderen	Niet op koers	De zelfbouwlocaties van de gemeente zijn succesvol; de vraag (naar (C)PO locaties) overstijgt op dit moment het aanbod. Diverse gemeentelijke locaties zijn geschikt voor realisatie van zelfbouw door particulieren. De doelgroepen daarbij zijn divers. Komend jaar zullen voorstellen worden ingediend voor het gebruik van deze locaties.
PD08.07	Kwaliteit verbeteren van de bestaande woningvoorraad	Op koers	Onder andere prestatieafspraken gemaakt met corporaties.
PD08.08	Inwoners langer zelfstandig laten wonen	Op koers	
PD08.09	Ontwikkelen en beheren van de fysieke stad door de eigen Arnhemse kwaliteiten te onderkennen en hierop actief voort te bouwen	Op koers	De Arnhemse kwaliteiten zijn in beeld. Deze zullen worden opgenomen in de omgevingsvisie Arnhem. Daarbij zal de raad nadrukkelijk worden betrokken.
R08.01	Ruimtelijke kwaliteit is op orde	Op koers	
R08.02	Voldoende aanbod voor wonen en werken op de juiste plek	Op koers	Door ontwikkelen van nieuwbouw en transformatie.
R08.03	Het realiseren van nieuwe ontwikkelingen tegen aanvaardbare maatschappelijke offers en kosten	Op koers	
R08.04	Het verhogen van de kwaliteit van het ruimtegebruik, de zeggenschap voor de burger en de marktwerking op de grondmarkt	Op koers	

	Prestaties en/of indicatoren per Taakveld	**Resultaat**	**Toelichting**
	T81 Ruimtelijke Ordening		
PI81.01	Vaststelling 10 bestemmingsplannen per jaar	Volgens planning/begrotin	Tot medio augustus zijn er 8 bestemmingsplannen vastgesteld door de gemeenteraad.
	T82 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)		
PI82.01	Een overall positief resultaat op alle grondexploitaties	Nvt	Dit is geen doelstelling, dus deze is niet correct opgenomen in de MJPB 2018-2021. Het grondbedrijf is ondersteunend aan de primaire doelen.
	T83 Wonen en bouwen		
PI83.01	Groei van de woningvoorraad	Volgens planning/begrotin	Er is geen sprake van een substantiele trendbreuk.
PI83.02	25 te begeleiden plannen per jaar	Volgens planning/begrotin	Het aantal te begelden plannen lijkt te stabiliseren.
PI83.03	Streefwaarde: 80% reguliere omgevingsvergunningen bouw binnen een afhandelingstermijn van 8 weken	Volgens planning/begrotin	Aan het eind van het jaar levert ODRA deze gegevens aan de gemeente Arnhem. Er zijn geen signalen dat dit substantieel zal afwijken.
PI83.04	Streefwaarde: 0 omgevingsvergunningen van rechtswege verleend wegens overschrijding fatale termijn	Op dit moment geen gege	Aan het eind van het jaar levert ODRA deze gegevens aan de gemeente Arnhem.
PI83.05	Prestatieafspraken met woningcorporaties	Volgens planning/begrotin	Procesafspraken gemaakt en ingepland voor het maken van afspraken in september en oktober.

R9 Financiën en bedrijfsvoering

	Prestatiedoelen programma	**Resultaat**	**Toelichting**
PD09.01	Instroom van jongeren in personeelsbestand	Gedeeltelijk op koers	Eerste traineeprogramma is afgerond en heeft 8 jongeren opgeleverd die een vaste aanstelling hebben gekregen. Het tweede traineeprogramma loopt en daarnaast loopt een traineeprogramma voor kandidaten uit het doelgroepenregister.
PD09.02	Verlaging huisvestingslasten bij krimpende organisatie	Op koers	In de MJPB 2018-2021 is de taakstelling op huisvesting als gevolg van een nieuw afgesloten huurcontracten gerealiseerd.
PD09.03	Meerjarig stabiel niveau van de omslagrente	Op koers	De omslagrente varieert niet binnen een jaar.
PD09.04	Diversiteit in personeelsbestand	Gedeeltelijk op koers	In 2019 wordt langs twee lijnen verder op diversiteit ingezet. Bewustwording en vernieuwing arbeidsmarktcommunicatie. Daarnaast is in de loop van 2018 de afronding te verwachten van het onderzoek van de Universiteit van Tilburg. Dit onderzoek moet verdere handvatten bieden voor verruiming van mogelijkheden voor het diverser maken van de organisatie
PD09.05	Bewustwording diverse samenleving in ambtelijke uitvoeringspraktijk	Gedeeltelijk op koers	Zie toelichting PD 09.04
R09.01	Financieel gezonde gemeente	Gedeeltelijk op koers	Het weerstandsvermogen is voldoende, de scores op de andere financiële kengetallen (zoals solvabiliteit en schuldquote) laten geen voldoende beeld zien.
R09.02	Een goede financieringsfunctie	Op koers	
R09.03	Voldoende weerstandsvermogen om gemeentelijke risico's af te dekken	Op koers	Het weerstandsvermogen ligt op een voldoende niveau (hoger dan de factor 1,4 zoals afgesproken in het coalitieakkoord).
R09.04	Evenwichtige opbouw personeelsbestand	Gedeeltelijk op koers	Bij een evenwichtige opbouw als het om leeftijd gaat, is er nog altijd een flinke oververtegenwoordiging van oudere medewerkers. Ook bij een evenwichte opbouw als het gaat om migratieachtergrond is er nog achterstand in te halen.
R09.05	Evenwichtige lastendruk voor Arnhemse inwoners en ondernemers	Op koers	Dit wordt gerealiseerd door middel van de grondslag van de belastingen en het kwijtscheldingsbeleid.

R09.06	Betrouwbare en veilige informatievoorziening	Gedeeltelijk op koers	Om te komen tot een betrouwbare en veilige informatievoorziening is een aantal trajecten opgestart en al (deels) uitgevoerd: het bewustmaken van onze medewerkers met betrekking tot Cybersecurity, de Safe & Sound campagne; het op orde krijgen van de infrastructuur met betrekking tot Cybersecurity, naar aanleiding van het Rekenkamer Arnhem onderzoek, waarbij zeer grote kwetsbaarheden zijn aangetoond; het implementeren van het nieuwe ISMS (Information Security Management System), waardoor Cybersecurity een integraal onderdeel wordt van de day-to-day bedrijfsvoering. Vervolgens er voor te zorgen dat we middels auditting zoals ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) aantoonbaar in control zijn. Mede omdat er blijvend aandacht moet zijn voor het onderwerp veilige informatievoorziening" ligt er nog een uitdaging om hiervoor voldoende financiële middelen vrij te maken. Dit voor het bekostigen van (technische)maatregelen, auditting en het formaliseren van de benodigde CISO formatie.
R09.07	Flexibele huisvesting voor personeel	Gedeeltelijk op koers	Er wordt gewerkt aan Het Nieuwe Werken waarbij een proef gestart wordt bij één cluster. Deze proef moet leiden tot een uitrol in 2019 en later in de gehele organisatie.

CSA

	Prestatiedoelen programma	Resultaat	Toelichting
WPD01.01	Verbeteren leefbaarheid in omgeving opvangvoorzieningen	Op koers	De inzet van de straatcoaches zijn een succes waardoor de leefbaarheid sterk is verbeterd. Minimale overlast op straat met aandacht voor de doelgroep, bewoners en de hulpverlening. Er wordt nu onderzocht hoe een dergelijke functie geborgd kan worden en ook op andere plaatsen in de stad van van meerwaarde kan zijn Arnhem.
WPD01.02	Preventieve aanpak kwetsbare jongeren en jongvolwassenen	Op koers	Vanuit verschillende kanten wordt de problematiek rondom kwetsbare jongeren en jongvolwassen aangepakt. Extra zicht op risicojongeren, ontwikkelingen 2de kanswoningen voor jongvolwassenen, herontwikkeling van stedelijk jongeren werk (Rijnstad). Versterken netwerk en samenwerking sociaal domein en het voorliggend veld.
WPD01.03	Ontmoeten in de wijk versterken	Op koers	Inzet gepleegd op ontmoetingsplekken in de wijken oa Stadcompagnie, De Blokhut, De stadskeuken, Stichting RAAK. Naast de fysieke plekken is er door laagdrempelige regelkader en meer bekenheid intensiever gebruik gemaakt van financiele ondersteuning die de teams Leefomgeving beschikbaar stellen. Verschillende initiatieven hebben plaatsgevonden die bijdrage leveren aan de sociale cohesie van de wijk.
WPD01.04	Verbeteren leefklimaat / duurzaamheid	Op koers	Vergroening gaat door in het Centrum, Spijkerwartier en het Broek hierbij is de nadruk gelegd op de leefklimaat, klimaatadaptatie en hittestress, maar ontmoeten in het groen krijgt onvermindert de aandacht in CSA. Ook bij de vergroening van bedrijventerreinen zijn de teams Leefomgeving gesprekspartner. Duurzaamheid en het Spijkerkwartier gaan hand in hand, vanuit de visie van de blauwe wijkeconomie worden verschillende concrete initiatieven uitgevoerd en vragen om verdere doorontwikkeling.

	Prestaties en/of indicatoren per Wijk	Resultaat	Toelichting
	Centrum		
W11SP01	Leefbaarheidsaanpak Centrum	Volgens planning/begrotin	Versterking samenwerking politie/veiligheid en sociaal domein die moet leiden naar een effectievere aanpak van overlast van verwarde personen. Drempels op de Rijnkade om illigaal racen tegentegaan waarbij ook andere maatregelen worden ingezet zoals de straatcoaches en de straathoekwerker.
W11SP02	Preventieve aanpak kwetsbare jongeren en jongvolwassenen	Volgens planning/begrotin	Inzet op ontwikkeling buurtcirkels gaat in 2019 een belangrijke rol spelen voor deze doelgroep en zal de samenwerking en zal hiermee de focus op de voorliggende voorzieningen komen te liggen. Ook stichting RAAK zorgt voor zicht op risicojongeren door middel van voetbal en is succesvol en vult een witte vlek op de sociale kaart in het voorliggend spectrum.
W11SP03	Vergroening, de kleur van de toekomst	Volgens planning/begrotin	In 2018 zijn er verschillende stappen gezet om het centrum te vergroening in samenspraak met bewoners en ondernemers.
W11SP04	Ontmoeten in de wijk	Volgens planning/begrotin	De ontwikkeling van de stadskeuken zorgt voor een nieuwe ontmoetingsplaats in de stad waar ook sociale ondernemers een werkplek kunnen krijgen.
	Spijkerkwartier		
W12SP01	Leefbaarheidsaanpak in de Spoorhoek en omgeving Steenstraat	Volgens planning/begrotin	Inzet van de straatcoaches hebben gezorgd voor een significante verbetering van de leefomgeving die zowel door de bewoners als de doelgroep wordt ervaren. Verbinding met het sociaal domein krijgt de aandacht in 2019 evenals de borging van een functie van een straatcoaches waarbij het karakter ligt in de verbinding vanuit ervaringsdeskundigheid. De samenwerking tussen bewoners, politie, handhaving, corperatie en straatcoaches, teams Leefomgeving , het kabinet en economische zaken zorgen voor kansen. VOS (vereniging ondernemers Steenstraat) is opgericht en dat zorgt voor draagkracht bij de ondernemers dat vanuit de positiviteit andere ondernemers en bewoners wil verleiden mee te werken aan een gezelliger, prettiger en veiliger straat.

W12SP02	Preventieve aanpak kwetsbare jongeren en jongvolwassenen	Volgens planning/begrotin	De straatcoaches geven aan veel jongeren aan te treffen tussen de volwassen groep. Hulp wordt geboden door het gesprek en gericht de juist hulp en contacten te raadplegen. Stichting RAAK dat succesvol een groep risiciojongeren dmv voetbal en coaching helpt een volgende stap richting toekomst te zetten. De herontwikkeling van het stedelijk jongerenwerk zorgt voor bredere bekendheid onder jongvolwassenen en een versterking van het netwerk binnen de voorliggend veld.
W12SP03	Vergroening, de kleur van de toekomst	Volgens planning/begrotin	Verschillende groene inititatieven hebben plaastgevonden of vinden plaats. Het bewonersinititatief het Buurtgroenbedrijf biedt mensen met afstand tot de arbeidsmarkt de kans om met begeleiding in de wijk te werken. Verschillende nieuwe groene initiatieven worden opgepakt wat zorgt voor een groenere en sociale wijk.
W12SP04	Ontmoeten in de wijk	Volgens planning/begrotin	Doorontwikkeling en herinrichting van Thialf https://mijnspijkerkwartier.nl/groep/stichting-vrijstaat-thialf/bericht/waterplezier-op-thialf-oude-tijden-herleven zorgt voor uitdagende plek om te bewegen, spelen en ontdekken/leren. Er wordt goed gebruik gemaakt van de financiele ondersteuningsmogelijkheden die bewonersinitiatieven ondersteunen daardoor zijn er veel activiteiten die de ontmoeting en wijk tot stand brengen.
W12SP05	Circulaire wijkeconomie	Volgens planning/begrotin	De Blauwe Wijk economie timmert aan de wijk. Vanuit deze visie wordt de waarden van de wijk behouden en zijn verschillende initiaiteven opgestart. Sparkcenter (www.han.nl/onderzoek/kennismaken/sparkcentres) , buurtgroenbedrijf (www.mijnspijkerkwartier.nl/groep/buurtgroenbedrijf) zijn mooie voorbeelden waar het team Leefomgeving als partner is betrokken.
	Arnhemse Broek		
W13SP01	Leefbaarheidsaanpak Arnhemse Broek	Volgens planning/begrotin	Ontwikkeling van eenkindcentrum samen met de Rijnstad en basisschool 'Hugo de Groot School', De aanleg van een wandelpad vanuit bewoners. En een plan van aanpak die buurtcentrum de Symfonie toegankelijker maken voor bewoners voor ontmoeting en ontspanning
W13SP02	Preventieve aanpak kwetsbare jongeren en jongvolwassenen	Volgens planning/begroting	
W13SP03	Ontmoeten in de wijk	Volgens planning/begrotin	Doorontwikkeling van de Blokhut zorgt voor nieuwe kansen en mogelijkheden voor bewoners om elkaar te ontmoeten. Door verschillende activiteiten heeft deze ontmoetingsplek nieuw elan gekregen(https://www.facebook.com/broekindepan)

Noord West

	Prestatiedoelen programma	**Resultaat**	**Toelichting**
WPD02.01	Participatie in de wijk bevorderen	Op koers	Pilot 'Maatwerkt' integrale samenwerking W&I en SWT in Klarendal en St.Marten voor bewoners in de bijstand. Ontwikkelen van een ontmoetingsplek in de Burgemeesterswijk. Ondersteuning werkgroep Wijkdemocratie in Heijenoord/Lombok. Doorontwikkelen ontmoetingsplekken in Klarendal (Wsaplaats en Klarendalse Molen). Veranderende rol kwartiermaken en opbouw/participatiewerk in Noord-West
WPD02.02	Duurzame wijk stimuleren	Gedeeltelijk op koers	Bestaande initiatieven ondersteund en verder gebracht zoals Groene Wijksroom/Nul op de meter in Heijenoord Lombok. Werkgroep opgericht 'Schoon Klarendal'. Verminderen wateroverlast in combinatie met Groot Onderhoud (Schaarsbergen) is niet op koers wegens gebrek aan middelen. Op meerdere plekken en manieren is aandacht besteed aan bewustwording omtrent Klimaatproblematiek
WPD02.03	Ketenaanpak sociaal domein bevorderen. Doorbreken negatieve spiraal kinderen in armoede	Gedeeltelijk op koers	Gericht op gelijke kansen voor kinderen die in armoede opgroeien. Eerste halfjaar besteed aan versterken van het netwerk en inzetten op gezamenlijke doelen en resultaten. Pilot 'kansrijk opgroeien' loopt. Uitvoeringsplan na zomer gereed.
WPD02.04	Wijkeconomie versterken	Op koers	Dit speelt met name in Heijenoord/Lombok. Stimuleren en opzetten van een werkgroep Wijkeconomie. Gericht op samenwerking tussen zzp-ers en kleine ondernemers en ontwikkeling Oranjestraat en omgeving.
WPD02.05	Openbare ruimte/verkeer met wijkregie	Op koers	Plan voor herontwikkeling Apeldoornseweg samen met proffesionals en bewoners. Opzetten parkeerplan St. Marten/Sonsbeek met bewoners en ondernemers. Besluitvorming 'Afwaardering Kemperbergerweg' op verzoek van bewoners.

	Prestaties en/of indicatoren per Wijk	**Resultaat**	**Toelichting**
	Klarendal		
W21SP01	Iedereen doet mee	Volgens planning/begrotin	Verschillende projecten hebben geleid tot een verbeterde integrale samenwerking met het wijknetwerk en W&I/SWT
W21SP02	Met elkaar samenleven	Volgens planning/begrotin	Inzetten ervaringsdeskundigheid in de wijk voor GGZ-problematiek. Ondersteunen van diverse projecten in de wijken gericht op integratie.
W21SP03	Ontmoeten in de wijk	Volgens planning/begrotin	Diverse sociale ondernemingen/ontmoetingsplekken in de wijk ondersteunen bij hun transformatie en ontwikkeling
W21SP04	Schone wijk bevorderen	Volgens planning/begrotin	Opdrachtgever van werkgroep Schoon Klarendal, samenwerking in de wijk en ontwikkeling van acties en projecten in aanpak afvaloverlasten Groen wijkonderhoud
W21SP05	Jeugd perspectief bieden	Volgens planning/begrotin	Opdrachtgever van pilot 'Kansrijk Opgroeien' met het netwerk Klarendal/St. Marten komen tot een uitvoeringsplan na zomer gereed.
	Wijkregie fysieke omgeving	Volgens planning/begrotin	Ontwikkelen parkeerplan met werkgroep Sonsbeeksingel/stuk Klarendalseweg
	Burgemeesterswijk en Hoogkamp		

W22SP01	Flexibele regelgeving openbare ruimte	Volgens planning/begrotin	De bewoners van deze wijk zijn actief, hebben een duidelijke mening en maken eigen plannen (eigen wijkvisie). Deze initiatieven wil het team Leefomgeving zo veel mogelijk honoreren (mondige wijk).
	Bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte	Volgens planning/begrotin	Visie laten ontwikkelen op het beter benutten van de openbare ruimte gericht op meer sociale cohesie en gezondheid. Thema's bewegen, ontmoeten en spelen. Projectleider is aangewezen hiervoor. Opdrachtverstrekking is gaande. Planning ; start 2018. Doorloop 2019. De aanpak wordt breed ingezet: Baseren op input uit de wijk: kinderen, jeugd en volwassenen én wijkvereninigingen en professionals in de wijk.
	Duurzame wijk	Volgens planning/begrotin	Hoogkamp is zeer actief met verduurzamen. Hoge zelfredzaamheid; waar nodig faciliteren. Burgemeesterswijk heeft ambitie op verbetering duurzaamheid. Invulling komt nog slecht van de grond. Inzet op ondersteunen in aanpak door de wijk.
W22SP02	Ontmoeten in de wijk	Wijkt in lichte mate af	Een multifunctionele ontmoetingsplek (wijkcentrum) lijkt een grote behoefte in deze wijk. Op dit moment loopt een onderzoek naar de precieze behoeftes van de bewoners. Er is een projectgroep door initiatiefnemers opgericht (Bakermat) en er zal een projectopdracht worden geformuleerd. Op dit moment is onduidelijk of de Bakermat verkocht gaat worden en wat hiervan de consequenties zullen zijn voor de voortgang. In de wijk zijn weinig alternatieven voor het ontwikkelen van een goede ontmoetingsplek.
	Schaarsbergen en omgeving		
W23SP01	Duurzame wijk	Volgens planning/begrotin	Aanpak groot onderhoud en wateroverlast is volgens planning begin 2018 gestart. Uitvoering ervan zal vooralsnog gefaseerd plaatsvinden. Hoe snel het hele pakket aan "bouwstenen/maatregelen" zal worden uitgevoerd is ongewis, omdat het project veel meer geld gaat kosten (er is een gat van ruim 3 miljoen euro) dan ervoor op dit moment beschikbaar is. Naar meer middelen wordt gezocht.
W23SP02	Wijkregie fysieke omgeving	Volgens planning/begrotin	Een actieve werkgroep van bewoners participeert in de aanpak van het project groot onderhoud/aanpak wateroverlast. Daarnaast zijn er ook andere bewoners vanuit onder andere de Dorpsraad zeer actief in het ontplooien van initiatieven ter verbetering van de leefomgeving van/voor de wijk.
W23SP03	Ontmoeten in de wijk	Volgens planning/begrotin	Er zijn verschillende ideeën die de komende periode verder worden uitgedacht om tot meer ontmoeten/ontmoetingsplekken & - mogelijkheden te komen. Denk aan een ontmoetingsfunctie in het (nu nog personeels)restaurant van Siza, samen spelen op een speelplek voor kinderen met en zonder beperking, ideeën over gezamenlijke onderhoud van groen, etc.
	St Marten en Sonsbeek		
W24SP01	Wijkregie fysieke omgeving	Volgens planning/begrotin	Parkeerplan loopt; er ligt inmiddels een voorstel op basis van de besprekingen in de werkgroep. Medio september volgt een bewonersenquête voor peilen draagvlak.
W24SP02	Meedoen in de wijk	Volgens planning/begrotin	Inzetten ervaringsdeskundigheid in de wijk voor GGZ-problematiek
W24SP03	Ontmoeten in de wijk	Wijkt in lichte mate af	Nieuwe Hommel (Rijnstad eigenaar) heeft hierin een belangrijke functie. Ontmoetingsplek leek " veilig" gesteld voor de buurt via de constructie met een ondernemingsechtpaar, maar instand houden Nieuwe Hommel is nog niet zeker en vraagt mogelijk interventies .
W24SP04	Werken aan duurzame wijk	Volgens planning/begrotin	Bewustwording via project groene wijkstroom en projecten met bewonersoverleg
W24SP05	Jeugd perspectief bieden	Volgens planning/begrotin	Opdrachtgever van pilot 'Kansrijk Opgroeien' met het netwerk Klarendal/St. Marten komen tot een uitvoeringsplan na zomer gereed.
	Klingelbeek		
W25SP01	Werken aan duurzame wijk	Volgens planning/begrotin	Buurtvereniging probeert de wijk te mobiliseren en bewustwording op gang te brengen. Dit vraagt veel energie en creativiteit. Diverse nieuwe ontwikkelingen in het gebied zullen hier de komende jaren hopelijk nog meer vaart in kunnen brengen.
W25SP02	Ontmoeten in de wijk	Volgens planning/begrotin	Buurthuisje is gerealiseerd en de laatste werkzaamheden vinden plaats. Daarmee is een lang gekoesterde wens in vervulling gegaan.
	Heyenoord en Lombok		
W26SP01	Ontmoeten in de wijk	Volgens planning/begrotin	Actieve wijk, desondanks noodzaak doorlopende aandacht voor deelnemen van eenieder; oplossen eenzaamheid, verbinden van initiatieven.
W26SP02	Wijkeconomie versterken	Volgens planning/begrotin	Werkgroep wijkeconomie ondersteunen om kansen te scheppen voor meer levendigheid en groei ondernemerschap. Aandachtspunten: Supermarkt Utrechtseweg, benutten potentie Oranjestraat; breder invulling voormalige Spar ten dienste van de gehele wijk. Ondersteunen creatie Community met actieve bewoners en ondernemers.
W26SP03	Wijkregie fysieke omgeving	Volgens planning/begrotin	Inzet bij meedenken over groen, verkeer, parkeren, deelauto's, herinrichting, ruimte voor fietsers, plaatsing afvalcontainers etc
	Duurzame wijk	Volgens planning/begrotin	Arnhem-West is een actieve werkgroep bezig met vergroenen, wateropgave, slimme mobiliteit. Bereid en bezig met onderzoeken en experimeteren. Werkt samen met NOM Arnhem West over energietransitie. Aangewezen als wijk van de toekomst door de Provincie, voorloper. Inzet TLO faciliteren en verbinden waar nodig.
	Nieuwe Wijkdemocratie	Volgens planning/begrotin	Werkgroep Nieuwe Wijkdemocratie speelt een belangrijke rol in de wijk, bij afwezigheid van een wijkplatform. De werkgroep Is actief met ontwikkelen ideëen voor informeren, discussiëren en besluiten aan, met en door de wijk op innovatieve manier. TLO faciliteert en verbindt.
	Herontwikkeling Koepel	volgens planning/begrotin	Zorgen dat bewoners vroegtijdig geïnformeerd en betrokken worden bij ideevorming en plannen.

Noord Oost

Prestatiedoelen programma	Resultaat	Toelichting

WPD03.01	Versterken Geitenkamp - Plattenburg	Op koers	Met het opstarten van het programma 'Kansrijk opgroeien' en komst van de gebiedsteam Werk en Inkomen in de wijk als belangrijkste pijlers zitten we op koers.
WPD03.02	Effectieve inzet organisaties op cliëntniveau	Nvt	Deze doelstelling is achterhaald. Deze doelstelling wordt op centraal niveau nu opgepakt.
WPD03.03	Verkeer en parkeren optimaliseren	Op koers	Verkeersonderzoektelling is opgestart. De tweede telling volgt in het najaar.

	Prestaties en/of indicatoren per Wijk	**Resultaat**	**Toelichting**
	Geitenkamp		
W31SP01	Doorbraak naar werk; proeftuinen omzetten naar uitvoering	Volgens planning/begrotin	De cluster werk en inkomen werkt per 1 februari 2018 met gebiedsteams. Per 1 september wordt gestart met werken vanuit de wijk.
W31SP02	Ontwikkeling buurtaanpak	Volgens planning/begrotin	Per onderwerp wordt bekeken welke alliantie het beste gevormd kan worden met partners in de wijken om de beoogde resultaten te bereiken.
W31SP03	Wijkgerichte zorginkoop/efficiënte inzet op cliëntniveau	Nvt	Deze doelstelling is achterhaald. Deze doelstelling wordt op centraal niveau nu
	Velperweg		
W32SP01	Doorbreken schuldenproblematiek Plattenburg	Volgens planning/begrotin	De pilot Vroeg erof Af is stadsbreed omgezet in structurele werkwijze.
W32SP02	Samenhangende buurtaanpak Plattenburg	Volgens planning/begrotin	Door 'age friendly culturale city' (vanuit kunstbedrijf) worden ontmoetingsmomenten gecreerd voor bewoners en daar waar mogelijk versterkt.
	Monikkenhuizen		
W33SP01	Proeftuinen omzetten naar uitvoering	Volgens planning/begrotin	De cluster werk en inkomen werkt per 1 februari 2018 met gebiedsteams. Per 1 september wordt gestart met werken vanuit de wijk.
W33SP02	Ontwikkeling buurtaanpak	Volgens planning/begrotin	Per onderwerp wordt bekeken welke alliantie het beste gevormd kan worden met partners in de wijken om de beoogde resultaten te bereiken.
W33SP03	Wijkgerichte zorginkoop/efficiënte inzet op cliëntniveau	Nvt	Deze doelstelling is achterhaald. Deze doelstelling wordt op centraal niveau nu opgepakt.
	Alteveer en Craneveld		
W34SP01	Verkeersbeheersplan	Volgens planning/begrotin	Na afloop van de telling (zie WPD03.03) wordt deze verder vormgegeven.

Presikhaaf

	Prestatiedoelen programma	**Resultaat**	**Toelichting**
WPD04.01	Ontmoeten in de wijk bevorderen	Op koers	Proces binnen de wijk loopt
WPD04.02	Grensoverschrijdend gedrag in de openbare ruimte beperken	Gedeeltelijk op koers	Planvorming bleek complexer dan verwacht. Overgrote deel van de middelen worden niet ingezet.
WPD04.03	Nederlandse taalvaardigheid bevorderen	Op koers	Project (samen met partners) loopt
WPD04.04	Ontwikkelen gebiedsvisie Winkelcentrum Presikhaaf in samenhang met Gezondheidscentrum de Bethaan en het MFC	Niet op koers	Wanneer helderheid is over de ontsluiting winkelcentrum kan gestart worden met de gebiedsvisie Winkelcentrum Presikhaaf, Gezondheidscentrum De Bethaan en het MFC Presikhaaf West. Het gaat dan vooral om de verkeersveiligheid en de routing van het verkeer.

	Prestaties en/of indicatoren per Wijk	**Resultaat**	**Toelichting**
	Presikhaaf West		
W41SP01	Ontmoeten in de wijk	Wijkt in lichte mate af	Tijdspad liep 1e half jaar uit. Nu op koers.
W41SP02	Aanpak overlast en handhaving	Wijkt substantieel af	Planvorming bleek complexer dan verwacht. Overgrote deel van de middelen worden niet ingezet.
W41SP03	Samenhangend aanbod beheersing taal	Volgens planning/begrotin	Project (samen met partners) loopt
	Presikhaaf Oost		
W42SP01	Ontmoeten in de wijk	Wijkt in lichte mate af	Tijdspad liep 1e half jaar uit. Nu op koers.
W42SP02	Aanpak overlast en handhaving	Wijkt substantieel af	Planvorming bleek complexer dan verwacht. Overgrote deel van de middelen worden niet ingezet.
W42SP03	Samenhangende gebiedsvisie ontwikkelen	Wijkt in lichte mate af	Het project voor de herontwikkeling van het gebied van de schoollocaties en de sporthal bij Middachtensingel is net opgestart.

Malburgen

	Prestatiedoelen programma	**Resultaat**	**Toelichting**
WPD0501	Vergroten gevoel van sociale en fysieke veiligheid	Op koers	
WPD0502	Meer respect en begrip voor elkaar	Op koers	
WPD0503	Inzicht en beheer in de eigen, financiële situatie	Op koers	Via project Vroegsignalering en Vissenbuurt
WPD0504	Meer inwoners op basisniveau Nederlandse taal	Gedeeltelijk op koers	Inventarisatie loopt. Deze is later gestart dan gepland.
WPD0505	Ontmoetingsplek in Immerloo met een aantoonbare sociaal maatschappelijke meerwaarde	Gedeeltelijk op koers	A&I traject is mislukt. Er is een nieuw traject ingezet. Hierdoor is vertraging opgelopen.

	Prestaties en/of indicatoren per Wijk	**Resultaat**	**Toelichting**
	Malburgen Oost (zuid)		
W51SP01	Biedt jongeren perspectief	Volgens planning/begroting	
W51SP02	Stimuleren beheer eigen financiën	Volgens planning/begroting	
W51SP03	Betere beheersing Nederlandse taal	Volgens planning/begroting	
W51SP04	Laagdrempelige buurthuisfunctie Immerloo	Volgens planning/begroting	
W51SP05	Veilig winkelcentrum De Drieslag	Volgens planning/begroting	
W51SP06	Doorbraak naar werk; proeftuinen omzetten naar uitvoering	Wijkt in lichte mate af	
	Malburgen West		

W52SP01	Aanpak overlast jongeren	Volgens planning/begroting	
W52SP02	Biedt jongeren perspectief	Volgens planning/begroting	
W52SP03	Stimuleren beheer eigen financiën	Volgens planning/begroting	
W52SP04	Betere beheersing Nederlandse taal	Volgens planning/begroting	
W52SP05	Veiligheid in de wijk vergroten	Volgens planning/begroting	
	Malburgen Oost (noord)		
W53SP01	Biedt jongeren perspectief	Volgens planning/begroting	
W53SP02	Stimuleren beheer eigen financiën	Volgens planning/begroting	
W53SP03	Betere beheersing Nederlandse taal	Volgens planning/begroting	

Schuytgraaf/Elderveld

	Prestatiedoelen programma	Resultaat	Toelichting
WPD06.01	Multifunctionele ontmoetingsfuncties	Gedeeltelijk op koers	Veel behoefte aan in beide gebieden. Plannen worden ontwikkeld
WPD06.02	Veilige en prettige openbare ruimte	Op koers	Continue proces dat de aandacht heeft
WPD06.03	Minder problematische schulden en echtscheidingen	Gedeeltelijk op koers	Project gestart en samenwerkingsverbanden worden gelegd.
WPD06.04	Ouderen wonen prettig in hun buurt	Gedeeltelijk op koers	Samen met SWOA is aandacht voor behoeftes ouderen en worden mogelijkheden verkend.

	Prestaties en/of indicatoren per Wijk	Resultaat	Toelichting
	Schuytgraaf		
W61SP01	Ontmoeten in de wijk	Wijkt in lichte mate af	Meer behoefte aan ontmoetingsplekken, wat niet gemakkelijk te realiseren is
W61SP02	Vroegtijdige signalering	Wijkt in lichte mate af	Programma 3O's (ontmoeten, opgroeien, opvoeden) is gestart. Samenwerkingsverbanden leggen
W61SP03	Innovatie fysieke omgeving	Volgens planning/begrotin	Heeft samen met projectteam Schuytgraaf continue aandacht
	Elderveld		
W62SP01	Verbinden	Volgens planning/begrotin	Trainee doet onderzoek naar bestaande initiatieven en zoekt verbinding
W62SP02	Bevordering welzijn in de wijk	Volgens planning/begrotin	Ouderen en jongeren hebben als doelgroep specifieke aandacht. Initiatieven in ontwikkeling
W62SP03	Betere verkeersveiligheid	Wijkt substantieel af	Veiligheid en snelheid Hollandweg groot discussiepunt bewoners. Staat niet op planning herinrichting

De Laar/Elden

	Prestatiedoelen programma	Resultaat	Toelichting
WPD07.01	Bewonersparticipatie bevorderen	Op koers	Denktank Elden is actief en in De Laar worden steeds meer groepen actief.
WPD07.02	Bewoners doen mee	Gedeeltelijk op koers	Sociale wijkteams en Team Leefomgeving werken samen om bewoners te activeren.
WPD07.03	Prettige openbare ruimte	Op koers	Bewoners zijn actief in hun eigen woongebied.
WPD07.04	Zorg voor elkaar, eenzaamheid, dementie en langer thuis wonen	Gedeeltelijk op koers	Met samenwerkingspartners als bijvoorbeeld SWOA en bewoners worden initiatieven ontwikkeld.

	Prestaties en/of indicatoren per Wijk	Resultaat	Toelichting
	De Laar		
W71SP01	Inrichting openbare ruimte met bewoners	Volgens planning/begrotin	Bewoners richten zelf groepen op om bijvoorbeeld zwerfvuil en andere problemen aan te pakken.
W71SP02	Ontmoeten in de wijk	Volgens planning/begrotin	De Kroon is versterkt en andere plekken worden verkend.
W71SP03	Verkeersveiligheid	Wijkt in lichte mate af	Brabantweg is gereed, Voetpad Kroonse Wal in ontwikkeling. Aandacht oversteek Randweg.
	Elden		
W72SP01	Vergroten bewonersbetrokkenheid	Volgens planning/begrotin	Denktank Elden is actief.
W72SP02	Aandacht voor elkaar	Volgens planning/begrotin	Zorg voor en door bewoners zelf.
W72SP03	Verkeersveiligheid	Wijkt in lichte mate af	Moet veel gebeuren op gebied van herinrichting wegen.
W72SP04	Doorbraak naar werk; proeftuinen omzetten naar uitvoering	Wijkt substantieel af	Proeftuin is verplaatst naar gebied Noord-West.

RKV

	Prestatiedoelen programma	Resultaat	Toelichting
WPD08.01	Bewegen en ontmoeten in de wijk	Op koers	Er zijn veilige en goed bereikbare ontmoetingsplekken gerealiseerd
WPD08.02	Voorkomen hitteplekken	Op koers	Initiatieven voor vergroening worden ondersteund.
WPD08.03	Innovatieve participatie	Op koers	Binnen de wijken worden ontmoetingsmomenten georganiseerd
WPD08.04	Doorbraak naar werk: stimuleren vrijwilligerswerk	Op koers	Om te onderzoeken hoe vrijwilligers beter ondersteund kunnen worden, heeft een trainee uitgebreid onderzoek gedaan.

	Prestaties en/of indicatoren per Wijk	Resultaat	Toelichting
	Vredenburg, Kronenburg en Rijkerswoerd		
W81SP01	Innovatie fysieke omgeving	Volgens planning/begrotin	De passarelle (loopbrug naar Kronenburg) krijgt een metamorfose met veel groen.
W81SP02	Ontmoeten en bewegen in de wijk	Volgens planning/begrotin	Er is een playground in Rijkerswoerd gerealiseerd en een buitenfitness in Vredenburg.
W81SP03	Participatie bevorderen	Volgens planning/begrotin	In Rijkerswoerd zijn er extra ontmoetings- en sportmomenten voor ouderen georganiseerd.
W81SP04	Doorbraak naar werk: proeftuinen omzetten naar uitvoering	Volgens planning/begrotin	Consulenten van Werk en Inkomen hebben spreekuren gehouden in een flat waar veel mensen zonder dagbesteding wonen.

ɹ opgepakt.

Bijlage B: Specificatie voor- en nadelen

Hierbij wordt de geautoriseerde stand van de begroting tot en met de raadbesluiten van 3 juli 2018 gebruikt.

					verrekenen afwijkingen			
Progr.	Omschrijving	afwijking totaal	voordeel/ nadeel	incidenteel/ structureel	naam reserve	met BR	met de AR	begrwijz ja/nee
R.01/R.07	VGGM resultaat jaarrekening 2017	549	V	I	AR		**549**	nee
R.01	Fonds Veilig Ondernemen	103	V	I	AR		**103**	ja
R.02	Onderbesteding OZB OVT station	330	V	I	BR Vastgoed	330	**0**	nee
R.02	Extra onderhoud Parkeergarage Rozet	-170	N	I	BR Bereikb	-170	**0**	nee
R.02	Parkeerinkomsten	420	V	S	BR Bereikb	420	**0**	nee
R.02	Parkeergarages	-262	N	S	BR Bereikb	-262	**0**	nee
R.02	Parkeerexpolitatie - indexaties contracten	-125	N	S	BR Bereikb	-125	**0**	nee
R.02	Watertaxi	25	V	S	BR Bereikb	25	**0**	nee
R.02	Verlenging pilot nachtnet	-25	N		BR Bereikb	-25	**0**	nee
R.04	Educatie	600	V	I	AR		**600**	nee
R.04/R.06	Maatwerkvervoer	-350	N	S	AR		**-350**	ja
R.05	Herstel WKO systeem museum	-220	N	I	BR Vastgoed	-220	**0**	nee
R.06	Sociale Bank Centraal Gelderland	-500	N	S	AR		**-500**	ja
R.06	DU Vrouwenopvang	-420	N	S	AR		**-420**	ja
R.06	DU Basisregistraties Personen (centralisering inschrijving vergunninghouders)	-300	N	S	AR		**-300**	ja
R.06	Actualiseren kader n.a.v. de gewijzigde begroting Presikhaaf Bedrijven	784	V	S	AR		**784**	ja
R.06	Presikhaaf buitengemeenten	480	V	I	AR		**480**	ja
R.06	Inkoop participatietrajecten bij Scalabor	300	V	I	AR		**300**	nee
R.06	Aanvullende maatregelen tekort Beschermingsbewind	-248	N	S	AR		**-248**	ja
R.06	DU Schulden en armoede	-352	N	I	AR		**-352**	ja
R.06	DU Verhoogde asielinstroom	-409	N	I	BR Overloop	-409	**0**	ja
R.06	BUIG	-341	N	I	AR		**-341**	nee
R.06	Wegvallen schuldenfonds	3.750	V	I	AR		**3.750**	ja
R.06	Zorgkosten Wmo & jeugd	-6.400	N	I/S	BR Noodfonds	-6.400	**0**	nee
R.06	AWBZ MO middelen	780	V	I	BR Noodfonds	780	**0**	nee
R.07	Duurzaam en klimaatbestendig: Klimaatfonds	-10.000	N	I	AR		**-10.000**	ja
R.07	PMD-afval	-470	N	I	AR		**-470**	ja
R.07	DU Bodemsanering	-383	N	I	AR		**-383**	ja
R.07	Vrijval BR Revolverend fonds duurzaamheid	2.250	V	I	AR		**2.250**	ja
R.07	Onderhoudskosten ondergrondse containers	-320	N	I	AR		**-320**	nee
R.07	Niet overgenomen zienswijze begroting 2018 ODRA	-122	N	I/S	AR		**-122**	ja
R.08	Erfpacht	500	V	I	BR Grex	500	**0**	nee
R.08	Grondexploitatie tussentijdse winstneming	5.000	V	I	BR Grex	5.000	**0**	nee
R.08	Kosten bouwtaken ODRA	-512	N	S	AR		**-512**	nee
R.08	Opbrengsten bouwleges	1.000	V	I	AR		**1.000**	nee
R.09	Taakstelling verkoop panden	761	V	I	BR Overloop	761	**0**	nee
R.09	Verbeteren vermogenspositie	3.140	V	I	AR		**3.140**	ja
R.09	Weerstandsfactor	12.500	V	I	AR		**12.500**	ja
R.09	Gemeentefonds: effect gemeentefonds op algemene middelen	11.067	V	S	AR		**11.067**	ja
R.09	Dividend BNG	685	V	I	AR		**685**	ja
Diverse	Nominale ontwikkeling loonkosten	-1.023	N	S	AR		**-1.023**	ja
Diverse	Actualisatie MIP	1.497	V	I	AR		**1.497**	ja
W.01-08 en R.07	Tariefstijgingen bij aanbestedingen wijkonderhoud, afvalinzameling en afvalverwerking	-500	N	I	AR		**-500**	ja
W.02	Herstel gevel MFC Presikhaven	-450	N	I	BR Vastgoed	-450	**0**	nee
W…	Transformatiebudget	PM	V	I	BR Noodfonds	PM		nee
	Prognose saldo van voor- en nadelen toegelicht	**22.619**				**-245**	**22.864**	
Diverse	Overige mutaties						-1.187	
	Prognose saldo van voor- en nadelen totaal						**21.677**	
	Verwerkt in begroting 2018 *						**20.401**	

* Niet alle wijzigingen uit de begroting zijn in de tabel opgenomen (zie kolom ja/nee).
Daarnaast zijn aanpassingen onder € 250.000 en zonder beleidsimpact zijn opgenomen onder Overige mutaties.

Bijlage C Investeringen

Nr.	Omschrijving	Kredietbedrag 2018	%	Realisatie €
				Bedragen x € 1.000
R2	**Verkeer, vervoer en waterstaat**			
	Openbare verlichting			
	Openbare verlichting: Masten	2.677	100%	2.677
	Openbare verlichting: Kabels	275	100%	275
	Parkeren			
	Parkeermaatregelen straat	600	100%	600
	Parkeermaatregelen garages	360	100%	360
	PG Arnhem centraal	456	100%	456
	Parkeermaatregelen OR	97	100%	97
	Planmatig onderhoud Vastgoed	207	69%	142
	Verkeersinfrastructuur/ -voorzieningen/ -regelingen			
	Verkeersinfrastructuur	1.532	73%	1.113
	Kunstwerken w.o. viaducten A325	772	100%	772
	Verkeerskrediet	214	100%	214
	Verkeersregelinstallaties	680	100%	680
	Overige	943	56%	527
	Overige			
	Vitalisering Korenkwartier	2.000	100%	2.000
	Planmatig onderhoud Vastgoed	321	100%	321
	Totaal programma	**11.135**	**92%**	**10.235**
R3	**Economie**			
	Infocentrum Slag om Arnhem			
	Infocentrum Slag om Arnhem	50	100%	50
	Totaal programma	**50**	**100%**	**50**
R4	**Educatie**			
	Onderwijshuisvestingsprogramma (OHP)			
	OHP Nog toe te delen	1.100	100%	1.100
	Renovatie regulier onderwijs	813	100%	813
	Huisvesting speciaal onderwijs	3.361	20%	661
	Planmatig onderhoud Vastgoed	60	100%	60
	Totaal programma	**5.334**	**49%**	**2.634**
R5	**Cultuur, recreatie en sport**			
	Focus filmtheater			
	Realisatiefase	11.419	100%	11.419
	Overige			
	Planmatig onderhoud vastgoed	2.932	24%	695
	Voorzieningen in bossen en parken	70	100%	70
	Erfgoed			
	Eusebiuskerk	1.362	100%	1.362
	Sport			
	Zwembad Valkenhuizen	12.632	5%	624
	Totaal programma	**28.414**	**50%**	**14.170**
R6	**Participatie en maatschappelijke ondersteuning**			
	Kantoorinrichting 3 D's			
	Kantoorinrichting 3 D's	10	0%	0
	Totaal programma	**10**	**0%**	**0**

Nr.	Omschrijving	Kredietbedrag 2018	%	Realisatie €
R7	**Gezondheid en Milieu**			
	Gemeentelijke Riolerings Plan	7.121	100%	7.121
	Afvalplan 2012-2020	1.253	100%	1.253
	AfvalBrengStations	1.500	0%	0
	Investeringen Diftar	750	0%	0
	Totaal programma	**10.624**	**79%**	**8.374**
R9	**Financiën en Bedrijfsvoering**			
	HFZ Machines en installaties	512	41%	211
	HFZ Gereedschappen	97	85%	82
	HFZ Vervoermiddelen	392	55%	214
	HFZ Inrichting gebouwen en inventaris	771	46%	351
	ICT Diverse hard- en software	5.215	22%	1.148
	Administratie - GEO apparatuur	68	0%	0
	IT Zaakgericht werken (Eddie)	602	49%	294
	Planmatig onderhoud Vastgoed	966	71%	687
	Totaal programma	**8.623**	**35%**	**2.987**
Totaal		**64.190**	**60%**	**38.450**

Begrotingswijziging Exploitatie

Nr. : 18019
Onderwerp : Turap-2 2018
I / S : Incidenteel
Raad d.d. :
Zaaknr. :
bedragen x € 1.000,--

Programma's	2018						2019						2020						2021					
	Lasten	Baten	Expl.-result.	Mutatie reserves Toe-voeg.	Mutatie reserves Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Mutatie reserves Toe-voeg.	Mutatie reserves Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Mutatie reserves Toe-voeg.	Mutatie reserves Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Mutatie reserves Toe-voeg.	Mutatie reserves Ont-trekk.	Saldo
Wijkprogramma's																								
Geb 0 Gebied nader te verdelen	2	-500	**-502**			**-502**																		
Geb 1 CSA	161	32	**-128**			**-128**																		
Geb 2 Noordwest	85	-19	**-105**			**-105**																		
Geb 3 Noordoost	11	-21	**-32**			**-32**																		
Geb 4 Presikhaaf	62	-32	**-95**			**-95**																		
Geb 5 Malburgen	65	-85	**-150**			**-150**																		
Geb 6 Schuytgraaf/Elderveld	-106	-22	**84**			**84**																		
Geb 7 De Laar/Elden	38	-22	**-60**			**-60**																		
Geb 8 RKV	85	-17	**-102**			**-102**																		
	403	**-687**	**-1.090**			**-1.090**																		
Stedelijke programma's																								
R0 Alg. bestuur en publ. dienstverl.	669		**-669**			**-669**																		
R1 Veiligheid	8		**-8**		103	**95**																		
R2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-212	335	**548**	158	60	**449**																		
R3 Economie	-69		**69**			**69**																		
R4 Educatie	-59		**59**	250		**-191**																		
R5 Cultuur, recreatie en sport	317		**-317**	0	4	**-314**																		
R6 Particip. en maatschap. Ondersteun.	269		**-269**	352	410	**-211**																		
R7 Gezondheid en milieu	570	-347	**-917**	10.114		**-11.030**																		
R8 Wonen en ruimte	270		**-270**			**-270**																		
R9 Financiën en bedrijfsvoering	-148	11.773	**11.921**	20.401	21.640	**13.160**																		
	1.613	**11.762**	**10.149**	**31.275**	**22.217**	**1.090**																		
Totaal	2.016	11.075	**9.059**	31.275	22.217	**-0**																		

Tussenrapportage 1-2018

Inhoudsopgave

1 - SAMENVATTING 3

Inleiding 3

Beleidsmatige ontwikkelingen 3

Financiële ontwikkelingen 3

2 - TOELICHTING OP DE BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN 5

2.1 Voortgang beoogde doelen en prestaties 5

3 - TOELICHTING OP DE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN 6

3.1 Toelichting op de voordelige afwijkingen via de exploitatie te verrekenen met de AR 6

3.2 Toelichting op de nadelige afwijkingen via de exploitatie te verrekenen met de AR 7

3.3 Overige ontwikkelingen 8

1 - Samenvatting

Inleiding

Deze eerste tussenrapportage van 2018 (Turap 1-2018) geeft informatie over het verwachte financiële jaarresultaat en de afwijkingen ten opzichte van de begroting. Hierbij wordt de laatst geautoriseerde begrotingsstand gehanteerd. Dit is de stand inclusief de raadsbesluiten tot en met 27 maart 2018. De rapportage is opgesteld op basis van enerzijds de structurele componenten in de resultaten van 2017 en anderzijds bekende ontwikkelingen in het eerste kwart van 2018.

Beleidsmatige ontwikkelingen

Op dit moment zijn voor het eerste kwartaal 2018 geen majeure beleidsmatige afwijkingen te melden.

Financiële ontwikkelingen

Omschrijving	MJPB 2018-2021	Geautoriseerde begroting (t/m 27-3-2018)	Prognose 2018	Afwijking
				Bedragen x € 1.000
Lasten	716.983	723.179	724.586	-1.407
Baten	703.821	710.017	713.772	3.755
Totaal van verwachte saldo van baten en lasten	**-13.162**	**-13.162**	**-8.045**	**2.348**
Toevoegingen aan reserves	28.995	28.995	28.995	
Onttrekkingen aan reserves	42.155	42.155	42.155	
Mutaties reserves	**13.160**	**13.160**	**13.160**	
Resultaat (bestemming via de AR)	**-2**	**-2**	**2.346**	

Na de begrotingswijziging op 27 maart 2018 sluit de vastgestelde jaarschijf 2018 van de MJPB 2018 - 2021 op nul met een onttrekking aan reserves van per saldo € 13,2 miljoen.
Bovenop deze begrotingsuitkomst wordt in deze turap in 2018 een voordelig saldo van baten en lasten verwacht van € 2,3 miljoen, waarna een nadeel ten laste van de reserves resteert van € 10,8 miljoen. In de onderstaande tabellen worden de afwijkingen weergegeven. Deze afwijkingen staan in paragraaf 3.1 en 3.2 van deze tussenrapportage nader inhoudelijk toegelicht.

Specificatie van de verwachte voor- en nadelen via de exploitatie:

Programma	Omschrijving	Afwijking	Incidenteel	Structureel
Div	Lagere kapitaallasten a.g.v. onderuitputting HFZ-investeringen 2017	158	158	
Div	Lagere kapitaallasten a.g.v. onderuitputting overige investeringen 2017	502	502	
R.09	Gemeentefonds	3.800		3.800
R.09	Dividend BNG	685	356	329
R.06	Bijdrage Arnhem aan GR Presikhaaf Bedrijven	680	680	
R.02	OZB OV-terminal Arnhem Centraal	330		330
	Voordeel ten gunste van AR	**6.155**	**1.696**	**4.459**

Programma	Omschrijving	Afwijking	Incidenteel	Structureel
Div	Nominale stijging loonkosten	-1.023		-1.023
W.01-08	Tariefstijging wijkonderhoud en afval	-500	-500	
R.08	Meerkosten toegenomen volume ODRA	-512	-512	
R.08	ODRA zienswijzen	-122	-26	-96
R.04/R.06	Maatwerkvervoer	-350		-350
R.05	PMD-afval	-470		-470
R.06	Sociale Bank Centraal Gelderland	-500	-150	-350
R.09	Lagere OZB OV-terminal Arnhem Centraal	-330		-330
	Nadeel ten laste van AR	**-3.807**	**-1.188**	**-2.619**
	Totaal ten gunste van AR	**2.348**	**508**	**1.840**

2 - Toelichting op de beleidsmatige ontwikkelingen

2.1 Voortgang beoogde doelen en prestaties

In de MJPB 2018 - 2021 is ten behoeve van de inzichtelijkheid in en de meetbaarheid van het Arnhemse beleid de Arnhemse doelenboom opgenomen, waarin de samenhang tussen de Arnhemse hoofddoelen, de beleidsdoelen in de veranderopgaven en in de reguliere opgaven in beeld wordt gebracht.
In deze Turap 1-2018 wordt nog niet gerapporteerd over alle doelen, in dit vroege stadium van het jaar is dat nog niet opportuun.

In Turap 2-2018 zal uitgebreid worden gerapporteerd over de realisatie van de beoogde doelen, waarbij ook aandacht zal worden geschonken aan doelen waarvan de realisatie juist wel voorspoedig verloopt.

3 - Toelichting op de financiële ontwikkelingen

3.1 Toelichting op de voordelige afwijkingen via de exploitatie te verrekenen met de AR

Div. Onderuitputting kapitaallasten € 660.000 voordeel

Zoals in jaarverslag 2017 is gemeld zal vanwege achterblijvende investeringen een onderuitputting optreden op de begrote kapitaallasten in 2018. Deze onderuitputting bedraagt € 1.039.000, verdeeld in € 158.000 huisvesting en facilitaire zaken en € 881.000 vanwege overige investeringen. Van het voordeel van € 881.000 in de overige investeringen wordt een bedrag van € 379.000 verrekend met bestemmingsreserves, waarna € 502.000 resteert ten gunste van de Algemene Reserve.
Het budgettaire voordeel in 2018 bedraagt daarmee € 502.000 + € 158.000 = € 660.000.

R.09 Gemeentefonds € 3.800.000 voordeel

Op basis van de maartcirculaire uit 2018 is een nieuwe prognose gemaakt van het gemeentefonds. Het verwachte positieve accres uit het Regeerakkoord leidt tot een positief effect in het meerjarenbeeld van € 5,4 miljoen.
Daarnaast wordt op basis van de najaarsnota 2017 van het Rijk rekening gehouden met een nadeel in het gemeentefonds vanwege een onderuitputting over 2017 van de rijksuitgaven die wordt doorvertaald naar het gemeentefonds. Voor Arnhem zou dit in 2018 neerkomen op een bedrag van € 1,6 miljoen nadelig (afrekening 2017 in 2018 en de structurele doorwerking in het jaar 2018). Per saldo ontstaat er dus een verwacht voordeel op het gemeentefonds van € 3,8 miljoen.

R.09 Dividend BNG € 685.000 voordeel

De BNG heeft bekend gemaakt dat de netto winst over het boekjaar 2017 € 393 miljoen bedraagt, waarvan aan de aandeelhouders 37,5% wordt uitgekeerd in de vorm van dividend. Dit geeft een uitkering van € 2,53 per aandeel van nominaal € 2,50.
Arnhem bezit 496.470 aandelen, wat een vergoeding betekent van 496.470 x € 2,53 = € 1.256.069. Een voordeel ten opzichte van de € 571.000 in de MJPB voor 2018 van (afgerond) € 685.000.

R.06 Bijdrage Arnhem aan GR Presikhaaf Bedrijven € 680.000 voordeel

In de perspectiefnota in 2017 is het budget t.b.v. GR Presikhaaf Bedrijven opgehoogd n.a.v. de actuele prognose van de benodigde bijdragen voor SW-ers en BW-ers (inwoners met een indicatie Sociale Werkvoorziening of Begeleid Werkers). Deze prognose is gebaseerd op het gemiddelde tarief per persoon (SW en BW in arbeidsjaren) aan de hand van de realisatie in de jaren 2014 t/m 2016. De gewijzigde begroting van Presikhaaf Bedrijven 2018 (Zienswijze op de gewijzigde begroting volgt nog) valt lager uit door lagere tarieven per persoon en het "Lage-InkomensVoordeel".

R.02 OV terminal Arnhem Centraal € 330.000 voordeel

Op het beheer van de Openbaar Vervoer Terminal (OVT) Arnhem ontstaat een voordeel doordat een lagere OZB wordt opgelegd als gevolg van een lagere WOZ-waarde dan waar in de begroting vanuit is gegaan.
Dit voordeel heeft een tegenhanger in lagere opbrengsten uit de OZB in R.09. Gemeentebreed is er geen resultaat, het voordeel wordt geneutraliseerd door een evengroot nadeel.

3.2 Toelichting op de nadelige afwijkingen via de exploitatie te verrekenen met de AR

Div. Nominale ontwikkeling loonkosten € 1.023.000 nadeel

In januari zijn de loonsommen 2018 met de meest actuele premie-aanpassingen doorgerekend. Er komt ten opzichte van de MJPB in 2018 een tekort naar voren van € 1.023.000.
Dit heeft de volgende oorzaken:

- In de loonsom is € 385.000 meegenomen voor bovenwettelijk verlof. Dit werd in 2017 niet begroot en is toen opgenomen in Naris als risico. Vanwege de grote mate van waarschijnlijkheid dat deze kosten zich gaan voordoen wordt het bedrag meegenomen in de begrote loonsom 2018.
- De premie-aanpassingen leiden tot een nadeel op de loonsom van € 580.000. In de MJPB is alleen gerekend met een stijging van de pensioenpremie van 1,4%, waardoor het werkgeversdeel uitkwam op 15.05%. Dit blijkt in werkelijkheid 16,05% te zijn. Daarnaast zijn ook de andere premies gestegen.
- Een nadeel van € 58.000 op de overige emolumenten: dit is 2% van de loonsom en gaat evenredig omhoog met de stijging van de loonsom.

W.01-08 Tariefstijgingen bij aanbestedingen wijkonderhoud, afvalinzameling en afvalverwerking - € 500.000 nadeel

Deze prijsstijgingen hebben betrekking op een totaal contractvolume van circa € 14 miljoen. In de begroting is onvoldoende rekening gehouden met indexering van prijzen. De op de aanbesteding van toepassing zijnde indexeringen laten een stijging zien. Een aantal onderdelen is recent opnieuw aanbesteed, wat inderdaad heeft geleid tot hogere kosten.
Vanaf 2019 zullen deze extra kosten ten laste gebracht kunnen worden van de in de MJPB vanaf dat jaar beschikbaar gestelde € 1,2 miljoen specifiek ten behoeve van tariefstijgingen.

R.08 ODRA: extra kosten toegenomen volume € 512.000 nadeel en niet overgenomen zienswijzen van Arnhem € 122.000 nadeel

In 2017 zijn meerkosten opgetreden van € 512.000 als gevolg van een hoger aantal aanvragen voor met name kleinere bouwvergunningen. De gemeente Arnhem heeft ODRA verzocht om mogelijkheden voor besparingen binnen bestaande werkprocessen te inventariseren. ODRA geeft aan dat besparingsopties kunnen leiden tot het niet voldoen aan wettelijke voorschriften of het niet halen van termijnen. Er wordt gewerkt aan een overzicht van besparingsopties en bijbehorende consequenties. In afwachting hiervan wordt voor 2018 gerekend op een even groot nadeel.
In 2017 zijn de meerkosten uiteindelijk opgevangen door een stijging van de legesopbrengsten. Op een zodanige stijging is op dit moment geen uitzicht. Er dienen zich geen grote projecten aan die niet waren voorzien bij het opstellen van de begrotingsramingen.
De gemeenteraad heeft zienswijzen ingediend tegen het opnemen van werkzaamheden op gebied van energie en natuurbeschermingswet (resp. € 19.900 en € 76.200 structureel) en omgevingswet (€ 26.200 jaarlijks in 2018 en 2019). Deze zienswijzen zijn door het algemeen bestuur van ODRA niet overgenomen. Het hierdoor ontstane tekort vanwege deze nieuwe taken bedraagt € 122.300 in 2018.

R.04/R.06 Maatwerkvervoer € 350.000 nadeel

In de MJPB 2018-2021 is een tekort geprognosticeerd op het doelgroepenvervoer van € 248.000, oplopend tot € 473.000 in 2021. Dit tekort geldt als taakstelling naast "transformatie-opgave sociaal domein". Uit de conceptbegroting van de BVO DRAN, die nog voor zienswijzen aan de gemeenteraden zal worden aangeboden, blijkt dat er op het doelgroepenvervoer sprake is van een aanvullend tekort. Dit

additionele tekort loopt op van circa € 350.000 in 2018 tot circa € 400.000 vanaf 2019. Deze stijging heeft een aantal oorzaken;

- een te optimistische inschatting van de omvang (uren inzet) en een te optimistisch beeld van de te bereiken efficiëntie (bundelingsvoordeel), waardoor de lasten te laag zijn ingeschat;
- een wijziging van de verdeelsleutel, waardoor de lasten anders worden verdeeld.

R.05 PMD-afval € 470.000 nadeel

De gemeente wordt geconfronteerd met het feit dat PMD-afval (plastic-, metaalverpakkingen en drankenkartons) in toenemende mate wordt afgekeurd. Ondanks forse inzet hierop is 30% van het ingezamelde PMD-afval vervuild met restafval.Dit betekent dat deze ingezamelde PMD-stroom niet verkocht kan worden en de gemeente begrote inkomsten op deze afvalstroom misloopt. De vervuilde fractie dient vervolgens te worden afgevoerd en verwerkt als restafval. Over 2018 worden lagere baten/gederfde inkomsten PMD verwacht van € 400.000 en extra kosten als gevolg van verwerking als restafval van € 70.000, samen € 470.000.

R.06 Sociale Bank Centraal Gelderland € 500.000 nadeel

In de raadsbrief van 15 december 2017 (zaaknummer: 206100) is de raad geïnformeerd over de overdracht van werkzaamheden van de Sociale Bank Centraal Gelderland (SBCG) aan Kredietbank Nederland. Door de overname van de SBCG is de verwachting dat het structurele tekort t.a.v. kredietverstrekking (€ 600.000) kan worden gereduceerd. Naar verwachting resteert in 2018 een nadeel van € 500.000, dat in 2019 en verder terug kan worden gebracht naar € 350.000.

3.3 Overige ontwikkelingen

R.06 Financieel beeld sociaal domein

Binnen het sociale domein zien we cijfermatig nog steeds grote fluctuaties. Dit is niet anders dan de afgelopen jaren. We werken met budgetten die ontschot zijn waardoor op totaal niveau (van zowel Jeugd als Wmo) de afwijking beperkt is. Forse voor- en tegenvallers middelen elkaar uit. Het totale nadeel binnen het sociale domein is ongeveer € 600.000 op een budget van afgerond € 145 miljoen. Dit nadeel is inclusief het in deze Turap al genoemde nadeel (€ 350.000) op doelgroepenvervoer. De resterende afwijking op het sociaal domein (excl. doelgroepenvervoer) zit daarmee beneden de rapportagegrens van Turap 1.

We constateren dat binnen (de afzonderlijke onderdelen) van het sociaal domein de bewegingen fors zijn, dit zowel vanuit lokale als landelijke ontwikkelingen. Dit is een verdere aanleiding om de monitoring alsmede de prognosesytematiek verder te verbeteren. Dit is dan ook de opgave voor de komende periode: het beter grip op en begrip van de cijfers en de kostenontwikkeling krijgen - mede vanuit de transformatie-opdracht. Daarin laten we ook graag de laatste actualiteit van de mei-circulaire meelopen. Ons voornemen is om daarna met een geactualiseerd beeld bij u terug te komen.

Aan de gemeenteraad

Datum	: 16 januari 2018
Uw kenmerk	: -
Ons kenmerk	: -
Projectcode	: -
Zaaknummer	: 203496
Contactpersoon	: Menno Hulshoff
Telefoonnummer	: 0263775788

Onderwerp : Financiële positie en doorkijk begroting

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van twee extra maatregelen die wij willen voorstellen om de gemeentelijke financiële positie voor de lange termijn te verbeteren. Bezien vanuit een geactualiseerd meerjarig financieel beeld, waarin de aan u toegezegde effecten van het Regeerakkoord en de tot zover bekende ontwikkelingen in het sociaal domein zijn meegenomen, geven wij u deze maatregelen in overweging. Daarnaast informeren wij u in deze brief over de doorontwikkeling MJPB 2019-2022. Tevens treft u - zoals wij hebben toegezegd - een overzicht van verstrekte leningen aan.

Twee maatregelen ter vergroting financiële robuustheid
In het afgelopen decennium heeft Arnhem vanwege de economische crisis behoorlijk ingeteerd op het eigen vermogen. Dat heeft geleid tot een magere vermogenspositie. Nu economisch gezien de zon weer begint te schijnen, is het tijd om - spreekwoordelijk - het dak te repareren. Hiertoe kondigen wij, zoals toegezegd, onder andere naar aanleiding van het onderzoek naar de financiële positie in 2016, twee nieuwe maatregelen aan die wij willen uitwerken ter vergroting van de financiële robuustheid van onze gemeente.

Maatregel 1: Schulden door investeringen binnen één generatie (20 jaar) aflossen.
Door deze maatregel drukken de lasten van investeringen niet langer dan één generatie (20 jaren) op de exploitatiebegroting. Op dit moment is in de begroting financiële ruimte voor aflossing van de bijbehorende schuld in 26,4 jaar. Het beperken van deze termijn levert een bijdrage aan de financiële robuustheid. Schulden worden dan immers eerder afgelost.

Maatregel 2: Budget reserveren voor prijs- en volume ontwikkelingen.
Door in de begroting voldoende rekening te houden met prijsstijgingen en groei van de stad, kan het met de raad afgesproken niveau van dienstverlening gecontinueerd worden. Wij stellen daarom voor om bij de Perspectiefnota, op basis van inflatie en bevolkingsgroei, een bedrag te reserveren dat uiterlijk bij de volgende Perspectiefnota is toegekend aan die beleidsvelden waar feitelijk prijs- of volumestijgingen aan de orde zijn. Wanneer er geen geld in de begroting gereserveerd zou worden, zou een onverwachte prijsstijging aan het eind van het jaar leiden tot een onbedoelde verlaging van het voorzieningenniveau.

Bij de perspectiefnota in het volgende jaar zal de reservering vrijvallen voor zover deze niet nodig is geweest voor prijscompensatie.

Niet de volledige begroting is overigens gevoelig voor deze volume- en prijsstijgingen. Een aantal onderdelen blijft buiten beschouwing:
- interne opbrengsten als gevolg van interne doorbelastingen (anders is sprake van dubbele indexering)
- rente- en afschrijvingskosten (naar hun aard niet gevoelig voor prijs- en volumestijgingen)
- het BUIG-budget (de hiervoor benodigde volume- en prijsstijging wordt separaat begroot)

Hiermee rekening houdend, resteert voor 2019 een volume van circa € 494 miljoen dat gevoelig is voor volume- en prijsstijgingen. Het te reserveren bedrag wordt bepaald door de consumentenprijsindex (CPI) en de groei van het aantal inwoners toe te passen op dit volume.

Financiële consequenties van de maatregelen
De aankomende periode is uitermate geschikt om bovengenoemde maatregelen door te voeren en daarmee de financiële positie te versterken. In de MJPB 2018-2021 is al voorzichtig de positieve ontwikkeling van de begroting geschetst. Voor het eerst sinds vele jaren hadden alle jaarschijven een voordelig saldo. Voorgesteld werd om de overschotten (na amendementen van uw raad) toe te voegen aan de algemene reserve.

- De eerste maatregel om vanaf 2018 de gewenste 20 jaar als aflossingstermijn te realiseren, leidt direct tot een meerjarig beslag op de algemene middelen. Daar staat tegenover dat de afgelopen jaren al gereserveerd is voor een versterking van onze vermogenspositie. Dat kan als gedeeltelijke dekking daarvoor worden ingezet.

Financieel beeld	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
in mln					
Maatregel I Reserveren om in maximaal 20 jaar af te lossen	-8,8	-7,2	-5,8	-4,0	-4,0
Reeds opgenomen in MJPB voor versterken vermogenspositie	3,1	4,2	3,8	3,8	3,8

- De tweede maatregel kan op zijn vroegst in 2019 ingaan, aangezien de begroting 2018 inclusief prijscompensatie al is vastgesteld. Wij ramen op dit moment de extra benodigde middelen voor prijs- en volumestijgingen met ingang van 2019 op circa € 10,4 miljoen per jaar. Daar staat tegenover dat te zijner tijd de rijksoverheid de algemene uitkering zal indexeren (prognose € 7,8 miljoen) en de belastingen met de inflatie (prognose € 1,0 miljoen). Ten tijde van de perspectiefnota zullen deze bedragen beter kunnen worden geraamd, maar om het effect van de tweede maatregel in beeld te kunnen brengen, werken we nu met deze prognose. Als de maatregel eenmaal is ingevoerd, zal vanaf 2020 ook jaarlijks het niet nodig gebleken indexatiebudget uit het voorgaande jaar in de perspectiefnota weer vrijvallen.

Financieel beeld	2018	2019	2020	2021	2022
in mln					
Maatregel II Verstevigen exploitatiebegroting		-10,4	-10,4	-10,4	-10,4
Verwachte indexatie tbv loon- en prijsstijgingen		8,8	8,8	8,8	8,8

In bijlage I is een uitgebreidere onderbouwing van deze maatregelen opgenomen.

Positieve effecten Regeerakkoord 'vertrouwen in de toekomst'
De normeringsmethodiek voor het accres gemeentefonds (trap-op-trap-af) blijft bestaan, zij het verbreed naar vrijwel de totale rijksbegroting als basis. Dat geeft een meer stabiele ontwikkeling van de accrespercentages. De niet onderbouwde kortingsreeks wegens apparaatslasten van het vorige kabinet (opschalingskorting tot € 975 miljoen in 2025) blijft helaas bestaan. Het integreerbare deel van de integratie-uitkering sociaal domein wordt in 2019 overgeheveld naar de algemene uitkering. Op een aantal specifieke beleidsvelden worden zowel extra middelen als extra taken/doelgroepen aan gemeenten toegekend. Te denken valt onder ander aan voor- en vroegschoolse educatie, maatschappelijke diensttijd, aanpak laaggeletterdheid, onderwijsachterstandenbeleid, transformatie-gelden Jeugdzorg, waardig ouder worden, onafhankelijke cliëntondersteuning, taalles bij integratie.

In de Startnota bij het regeerakkoord is een positieve reeks opgenomen als stijging van het accres gemeentefonds ten opzichte van de stand in de Miljoenennota (septembercirculaire 2017).
Met inbegrip van een aantal onzekerheden lijkt het effect van het Regeerakkoord voor Arnhem op dit 'netto' accres de volgende reeks te zijn:

Financieel beeld	2018	2019	2020	2021	2022
in mln					
Totaal vrij besteedbaar accres obv Regeerakkoord	6,1	7,9	8,1	7,6	7,8

Er staan in het Regeerakkoord nog veel doelstellingen die in samenwerking met medeoverheden behaald moeten worden. Bij veel opgaven is nog niet helder welke taken hierbij van gemeenten worden verwacht en of en welke financiële middelen hier tegenover staan.
Voor een integraal overzicht van de effecten van het Regeerakkoord/Startnota is het wachten op het zogenaamde interbestuurlijk akkoord. Het kabinet zal deze na een regeerperiode van 100 dagen presenteren aan de medeoverheden. Hierin wordt gemeld wat de verwachtingen zijn van het Rijk welke overheidslaag wat voor zijn rekening neemt in de realisatie van de kabinetsplannen.

Actualisatie financieel beeld Sociaal Domein

De actualisatie van de lasten van het sociaal domein (Wmo, jeugd) ten opzichte van de begroting geeft het volgende beeld:

€ *1.000	2018	2019	2020	2021	Totaal
Herijking sociaal domein	**-148.888**	**-146.720**	**-144.645**	**-142.656**	
Transformatie opgave MJPB 2018-2021	**293**	**1.050**	**1.886**	**2.723**	
Budgettair kader 2018-2021	145.206	145.279	144.293	141.343	
Bijstelling n.a.v. herijking	**-3.389**	**-390**	**1.534**	**1.410**	**-835**

Over vier jaar laat de bijstelling naar aanleiding van de herijking in totaal een licht negatief beeld zien. Gezien de omvang van het sociaal domein en de nog altijd aanwezige schommelingen, zien wij op basis van de herijking geen reden het budgettair kader aan te passen. Schommelingen per jaar kunnen via de BR Noodfonds opgevangen worden. In bijlage II is een uitgebreidere toelichting opgenomen.

Totaal financieel beeld

Als we de geschetste ontwikkelingen en voorgestelde maatregelen bij elkaar brengen, dan ontstaat het volgende totaalbeeld:

Financieel beeld	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
in mln					
Maatregel I Reserveren om in maximaal 20 jaar af te lossen	-8,8	-7,2	-5,8	-4,0	-4,0
Reeds opgenomen in MJPB voor versterken vermogenspositie	3,1	4,2	3,8	3,8	3,8
Maatregel II Verstevigen exploitatiebegroting		-10,4	-10,4	-10,4	-10,4
Verwachte indexatie tbv loon- en prijsstijgingen		8,8	8,8	8,8	8,8
Totaal maatregelen	**-5,7**	**-4,6**	**-3,6**	**-1,8**	**-1,8**
Ruimte in MJPB 2018-2021 (versterken vermogenspositie)	0,1	0,2	0,7	3,9	3,9
Totaal vrij besteedbaar accres obv Regeerakkoord	6,1	7,9	8,1	7,6	7,8
Totaal inkomsten	**6,2**	**8,1**	**8,8**	**11,5**	**11,7**
Totale ontwikkeling financieel perspectief	**0,5**	**3,5**	**5,2**	**9,7**	**9,9**

Aanvullende informatie (toezeggingen)

- Doorontwikkeling MJPB 2019-2022

Naast de maatregelen ter verbetering van de financiële positie willen we ook samen met u de MeerJarenProgrammabegroting verder doorontwikkelen, mede op basis van de bij de MJPB 2018-2021 aangenomen motie "Begroting". In het afgelopen jaar zijn stappen gezet ter verbetering van het strategisch proces, met als belangrijkste doel dat er nog meer het gesprek wordt aangegaan met de stad en de wijken over de belangrijkste onderwerpen die inwoners en bedrijven ervaren. Mede in het kader van de bij de MJPB 2018-2021 aangenomen motie "Begroting", willen we dit samen met uw raad oppakken en daarbij bepalen welke prioriteiten de gemeente moet stellen.

Hiervoor zullen ambtelijk gesprekken met de fractievoorzitters en de financiële specialisten van de fracties worden ingepland. Op basis van deze gesprekken en een terugblik kan worden bepaald of de huidige inrichting en uitwerking van de begroting nog volstaat. Ook de uitkomsten van het onderzoek naar de berekening van het weerstandsvermogen zal daar ook bij worden betrokken. De uitkomsten kunnen dan tezamen met het beleidsmatige en financiële perspectief worden meegenomen in een eventueel overdrachtsdossier aan de raad ten behoeve van de coalitieonderhandelingen.

- Andere weergave begrotingswijzigingen
De afgelopen periode zijn er door uw raad diverse malen technische vragen gesteld over de werking van huidige begrotingswijzigingen. Het blijkt lastig te zijn om aansluiting te vinden tussen de toelichtingen in het raadsvoorstel en de uitwerking hiervan in de concernbegrotingswijziging. Dit heeft vooral te maken met de weergave van de concernwijziging, waarin alleen het lopende begrotingsjaar wordt weergegeven, terwijl de wijziging vaak op meerdere jaren betrekking heeft. Om dit op te lossen zullen met ingang van de MJPB 2018-2021 de concernbegrotingswijzigingen meerjarig (lopende jaar + 3) worden weergegeven. Daarnaast zullen ook de mutaties in de investeringen in de concernwijziging worden opgenomen. In bijlage III treft u voorbeelden hiervan aan.

- Overzicht verstrekte leningen
Tot slot informeren we u, zoals toegezegd, over de verstrekte leningen. Het verstrekken van leningen of garanties is een privaatrechtelijke aangelegenheid en is daarmee voorbehouden aan het college (Gemeentewet art. 160, lid e.). In Arnhem is het goede gewoonte dat de raad bij middel van een raadsbrief door het college op de hoogte wordt gebracht van het besluit een lening te verstrekken. Het college heeft blijkens bijgaand overzicht in bijlage IV over alle aangegane risico's uit hoofde van verstrekte leningen uw raad op de hoogte gebracht.

Uitwerking
De voorgestelde maatregelen en spelregels zullen in de komende maanden nader uitgewerkt worden en zullen in samenhang met een actueel financieel beeld in een eventueel overdrachtsdossier worden aangeboden aan de nieuwe raad. Mogelijk wordt in het voorjaar van 2018 door het Rijk een extra circulaire uitgebracht, met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen en de vorming van de colleges. Samen met een nieuw gevormd coalitieakkoord krijgt dit vervolgens zijn beslag in een eventuele zomernota met daarin de bouwstenen voor de MJPB 2019-2022. De spelregels zullen in de financiële verordening worden vastgelegd.

Hoogachtend
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,

de secretaris, de burgemeester,

Bijlage(n)

- Bijlage IA Maatregelen ter versterking van de robuustheid van de financiële positie van de gemeente Arnhem
- Bijlage IB Financiële specificaties
- Bijlage II Herijking sociaal domein
- Bijlage III Gewijzigd format begrotingswijziging
- Bijlage IV Overzicht verstrekte leningen

GEMEENTE Arnhem

Vaststellen Turap 2 2018

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	26 -9 - 2018
Zaaknummer:	290983
Portefeuillehouder :	R. Paping

Raadskameradvies:

Aan de gemeenteraad, 21 september 2018

Aanwezig: de heer Coenders (GroenLinks), de heer Van Es (WD), de heer Loor (D66), mevrouw Van Nunen (PvdA), de heer van der Laak (Arnhem Centraal), mevrouw Van Burgsteden (CDA), de heer Verheij (PW), de heer de Groot (PvdD). Er waren geen vertegenwoordigers van de fracties van de Arnhemse Ouderenpartij, Denk/Verenigd Arnhem, CU en de SP aanwezig.

Inspreken
Er is geen gebruik gemaakt van het inspreekrecht

Toezegging
Portefeuillehouder Paping heeft toegezegd, voor het einde van dit jaar, met een tussenbericht over de zorgkosten in het sociale domein te komen. Dit tussenbericht gaat over de analyse van de majeure ontwikkelingen in het sociale domein. Dit n.a.v. de zorgen in de raadskamer over de stijging van de zorgkosten in het sociale domein.
Portefeuillehouder Paping heeft toegezegd voor de volgende vergadering, de raadskamer schriftelijke de antwoorden te doen komen op de volgende openstaande vragen:
- Hoe zit het met de besteding van de gelden voor armoedebestrijding, zie status amendementen op blz.5 van de Turap?
- Wat is de stand van zaken van de inkoop van Scalabor m.b.t. de inkoop van trajecten. En hoe verhoudt zich dat tot de ambitie om 500 mensen extra aan het werk te krijgen?

Moties en Amendementen
PvdA overweegt een amendement in te dienen over schulden en armoede.
D66 overweegt een amendement van technische aard in te dienen om een tekstuele fout in het voorstel te kunnen repareren.
PW overweegt een amendement in te dienen over het afschaffen van het klimaatfonds en eventueel een motie.
CDA gaat voor overleg terug naar haar fractie.
De fractie van Arhem Centraal wil mogelijk het amendement van D66 mee steunen.
De overige fracties gaan akkoord met het voorstel.

Conclusie 1
De voorzitter constateert met instemming van de raadskamer dat de meningsvorming 1 is afgerond en het voorstel doorgeleid kan worden naar de meningsvorming 2.

Conclusie 2
Op de dagen na de vergadering is gebleken dat behalve het technische amendement van D66 er geen andere moties of amendementen ingediend gaan worden. Hierdoor is een M2 behandeling van de Turap overbodig geworden. Het DB heeft derhalve besloten om de Turap, als bespreekstuk, toe te voegen aan de agenda voor de besluitvormende vergadering van 26 september.

De griffier,

K. Vans

De voorzitter,

S. van Ommen

10A16

AMENDEMENT "Niet uit het coalitieakkoord"

De gemeenteraad van Arnhem, in vergadering bijeen op 26 september 2018, bij de behandeling van het agendapunt *'Vaststelling Turap 2 2018'*,

Constaterende dat:

- Turap 2 op pagina 11 staat dat in het coalitieakkoord zou zijn voorgesteld middelen uit de Decentralisatie Uitkering Schulden en Armoede in te zetten ter dekking van het tekort op beschermingsbewind;
- In het coalitieakkoord slechts gesproken wordt over een naar verwachting niet in te vullen taakstelling op beschermingsbewind en over een verwachte ontwikkeling van de uitkeringen uit het gemeentefonds in algemene zin (bijlage 2 coalitieakkoord);
- De koppeling tussen de DU Schulden en Armoede en het tekort op beschermingsbewind nergens in het coalitieakkoord gemaakt wordt;
- De bedoelde zin dus feitelijk onjuist is.

Overwegende dat:

- Het college in de Turap en bijbehorende begrotingswijziging voorstellen kan doen ten aanzien van het omgaan met extra inkomsten en mee- en tegenvallers, maar deze keuzes niet ten onrechte zou moeten toeschrijven aan het coalitieakkoord.

Besluit:

De zin: *In het coalitieakkoord is voorgesteld deze middelen in 2019 en 2020 in te zetten ter dekking van het tekort op beschermingsbewind.* op pagina 11 van Turap 2 te vervangen door de zin: *In 2019 en 2020 worden deze middelen ingezet ter dekking van het tekort op beschermingsbewind.*

Mattijs Loor (D66)
Hanny van Nunen (PvdA)
Bas van Es (VVD)
Mark Coenders (GroenLinks)

AANGENOMEN

Voor 38 Amendement "Niet uit het coalitieakkoord" (18a16)

Tegen 0

GROENLINKS	7	0
Coenders		
van der Loo		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		

VVD Arnhem	6	0
Combée		
Pape		
Kalthoff		
van Es		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Dijk		
Venhoek		
van Ommen		

PvdA	4	0
Greving		
de Vries		
van Nunen		
Bouma		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Burgsteden		
van Dillen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	2	0
Elfrink		
Lunter		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Usta		
Aydemir		

Partij voor de Dieren	2	0
de Groot		
Hegge		

Partij voor de Vrijheid	2	0
Verheij		
Sanders		

Totaal 38

Beantwoording vraag Turap Participatiebudget

De uitvoering van de participatiewet ligt binnen de gemeente Arnhem bij het Cluster Werk en Inkomen (W en I). Dit Cluster heeft tot doel bijstands- (en aanverwante) uitkeringen te verstrekken, als inwoners daar recht op hebben en alles in het werk te stellen om inwoners zo snel mogelijk naar (betaald) werk te begeleiden. De omgeving van dit Cluster is de laatste jaren flink veranderd. Meest recent is per 1 januari 2018 Scalabor ontstaan, die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ontwikkelt met als doel ze werkfit te maken. Door die veranderde omgeving moet ook de rol van W en I veranderen. In plaats van zelf begeleiden moeten de medewerkers regie gaan voeren op de inwoner en zorgen dat die de passende begeleiding krijgt. We hebben al eerder gesignaleerd dat hier een belangrijke opgave ligt. Ook Scalabor is, zo kort na de start, nog aan het veranderen van een sociale werkplaats naar een arbeidsontwikkelbedrijf. Zolang W en I en niet optimaal functioneert, stagneert de doorstroom van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt naar Scalabor. En die doorstroom is noodzakelijk om de in het coalitieakkoord geformuleerde ambitie te kunnen waarmaken.
Naast de lange termijnontwikkeling die met het oog hierop is ingezet**,** is er binnen W en I een versnelling van de beoogde ontwikkeling in gang gezet door medewerkers intensief met een groep inwoners aan de slag te laten gaan om ze richting Scalabor te bewegen. Dat met toepassing van een integrale, gebiedsgerichte, flexibele benadering. Die werkwijze heeft effect; we zien een toename van het aantal aanmeldingen bij Scalabor.
Wat wel goed is om vast te stellen is dat bij de huidige conjunctuur de inzet van Scalabor niet nodig is voor inwoners met een kortere afstand tot de arbeidsmarkt. Waar die voorheen vaak nog wel begeleiding nodig hadden om aan het werk te komen, vinden die bij de huidige conjunctuur zelf hun weg. Dat betekent dat de groep waar W en I nu mee aan de slag gaat een grotere afstand heeft en moeilijker in beweging te krijgen is. Daardoor duurt het langer voordat mensen de stap maken en dus zal voor deze groep de inkoop van trajecten bij Scalabor later op gang komen dan voorzien bij de reservering van het participatiebudget in de begroting.

Overzicht inzet Kansrijk Opgroeien 2018 (budget: € 1,1 miljoen)

Dit overzicht betreft de initiatieven die tot op dit moment bekend zijn. Deels betreft dit daadwerkelijke subsidiebeschikkingen/ betalingen en deels betreft dit uitgaven die naar verwachting vóór eind 2018 zullen plaatsvinden.

Thema	Wijk	Bedrag
Stichting Leergeld, extra impuls Arnhemse Jeugd doet Mee	Stadsbreed	€ 53.500
Jeugdcultuurfonds, extra impuls	Stadsbreed	€ 20.000
Geld Kun je Leren	Stadsbreed	€ 8.000
Vroeg Eropaf, specifiek voor gezinnen met kinderen	Stadsbreed	€ 181.000
Stichting Leergeld, kledingvouchers	Stadsbreed	€ 50.000
Speelstoet, bijdrage voor Sinterklaas en Kerst	Stadsbreed	€ 20.000
Sportbedrijf, vangnet zwemles (kinderen in groep 8 zonder zwemdiploma)	Stadsbreed	€ 100.000
Inzet bussen voor deelname kinderen aan Bridge to Bridge loop	Stadsbreed	€ 4.000
Stichting Ome Joop's tour, aanschaf materialen	Stadsbreed	€ 20.000
Jeugdland, aanschaf materialen	Stadsbreed	€ 25.000
Diverse wijkinitiatieven Schuytgraaf (Vitesse Hattrick, Cursus social media)	Schuytgraaf	€ 27.500
Diverse wijkinitiatieven RKV (Opdracht sport op buitenlocaties, Kunst-, Cultuur- en Sportmarkt voor jongeren op de armoedegrens)	RKV	€ 50.000
Diverse wijkinitiatieven CSA ('t Fort, Opknappen Playground Arnhemse Broek, Talentontwikkeling, Moestuin Blokhut, St. Raak)	CSA	€ 110.000
Diverse wijkinitiatieven Presikhaaf (Continuering schoolfruit, Huiswerkbegeleiding, Activiteitenaanbod op gebied van sport, cultuur en welzijn na school en in vakantieperiodes, Presikhaaf University, Kinderresto's, Uitbreiding activiteiten 0-4 jaar, Maatjesproject TOP, Activiteiten ouderbetrokkenheid)	Presikhaaf	€ 98.000
Diverse wijkinitiatieven Noord-Oost (Sportbedrijf, Witte Vlinder, Rijnstad, Top Maatjes project, Circus op de Bult)	Noord-Oost	€ 63.500
Diverse wijkinitiatieven Noord-West (gebundeld doorlopend aanbod naschools in Klarendal, maandag t/m vrijdag)	Noord-West	€ 80.000
Diverse wijkinitiatieven Malburgen (SWAT026, Meidenwerk, Zomerprogramma, Toolkids, Debatteren, Plan Kinderwerk, Ouderkindworkshops)	Malburgen	€ 233.000
	Totaal	**€ 1.143.500**

GEMEENTE Arnhem

Besluit van 26 september 2018

Zaaknummer 290731

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 september 2018, Cluster Bedrijfsvoering nummer: 290731;

gezien het amendement "Connectie op Koers" (18a18);

gelet op artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen het verzoek van De Connectie;

besluit:

1. Kennis te nemen van de ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 van De Connectie;
2. In te stemmen met de zienswijze op de ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 van De Connectie zoals geformuleerd in bijgaande concept zienswijzebrief.

De griffier, De voorzitter,

GEMEENTE
Arnhem

Bestuur uitvoeringsorganisatie De Connectie

Datum : 26 september 2018
Zaaknummer : 290731
Contactpersoon : Stef Schuijt
Telefoonnummer : 026 3773293

Onderwerp: Zienswijze gemeenteraad Arnhem Meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 De Connectie

Geacht bestuur ,

Medio juli ontving de gemeente Arnhem van u de ontwerp meerjarenbegroting 2019-2022. U heeft onze raad gevraagd hierover een zienswijze kenbaar te maken. De ontwerpbegroting past binnen de kaders van het bedrijfsplan en daarmee ook binnen die van de gemeente Arnhem.

Aanlevering financiële stukken en rapportages
De wet gemeenschappelijke regelingen kent termijnen waarbinnen een verbonden partij als De Connectie de financiële stukken en bestuursrapportages moet indienen bij de deelnemende gemeenten. De raad constateert dat deze voorgeschreven termijnen tot op heden niet worden gehaald door De Connectie. Ook het (tot op heden) ontbreken van een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2017 en de bestuursrapportage over de resultaten in 2018, maakt het voor de raad lastig om haar toezichthoudende en kaderstellende taak goed uit te voeren. Wij begrijpen dat het als jonge, pas gestarte organisatie een uitdaging is om dit proces op orde te hebben. De raad verwacht dat vanaf heden de aanlevering van financiële stukken en bestuursrapportages zal plaatsvinden binnen de termijnen. Dit maakt het eenvoudiger om tijdig keuzes te maken die een effect hebben op elkaars kaders en begrotingen.

Weerstandsvermogen en risico's
Er wordt in de begroting een aantal risico's beschreven dat significant is in financiële termen, maar ook voor de dienstverlening. Naast het onderzoek dat De Connectie zelf laat uitvoeren om de haalbaarheid van de opdracht tot harmonisatie, standaardisatie en digitalisering te toetsen, ziet de gemeente Arnhem aanleiding om samen met De Connectie de stand van zaken en de kwetsbaarheden binnen het ICT-domein verder te onderzoeken. Het is evident dat de gemeenten Rheden en Renkum hier ook bij betrokken worden. Het onderzoek start in het najaar.

Stadskantoor - Eusebiusbuitensingel 53 • Postbus 9029 • 6800 EL Arnhem
Telefoon 0900-1809 (lokaal Tarief) • Fax 026-3774830 • www.arnhem.nl

GEMEENTE Arnhem

De uitkomsten hiervan kunnen behulpzaam zijn om de ambities en de koers nader te bezien en eventueel bij te stellen. De gevolgen ervan kunnen dan in de nieuwe ontwerpbegroting een plek gaan krijgen. We vernemen graag van u hoe u onze zienswijze zult verwerken in de definitieve meerjarenprogrammabegroting.

Hoogachtend,

De griffier,

De voorzitter

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 290731

Onderwerp: Zienswijze ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 De Connectie

Voorstel

1. Kennis te nemen van de ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 van De Connectie.
2. In te stemmen met de zienswijze op de meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 van De Connectie zoals geformuleerd in bijgaande concept zienswijzebrief.

Inleiding

Met ingang van 1 juli 2017 is de bedrijfsvoeringsorganisatie De Connectie van en voor de gemeenten Arnhem, Rheden en Renkum van start gegaan. Arnhem is een belangrijke deelnemer aan deze Gemeenschappelijke regeling (GR). De ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 is de eerste begroting van De Connectie, die overigens voortborduurt op het bedrijfsplan dat voor de oprichting van deze samenwerking was opgesteld. Het feit dat De Connectie nog niet zo lang geleden als organisatie is gestart, heeft als gevolg dat deze begroting nu pas wordt aangeboden voor een zienswijze.
De ontwerpbegroting past binnen de financiële kaders die zijn afgesproken bij de start van de organisatie. Zoals in de inleiding is aangegeven, is wel een aantal omissies hersteld. Dit herstel wordt budgettair neutraal verwerkt in de begroting van Arnhem. De grootste zorgen voor de komende jaren zijn beschreven in paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing en in bijlage 2 Risicospecificatie. Hieruit blijkt dat er de komende jaren nog veel moet gebeuren en dat de veranderbudgetten niet toereikend lijken te zijn om de transitie ordentelijk af te maken. Daarnaast zijn er achterstanden geconstateerd en deze hebben vooral betrekking op de geautomatiseerde systemen (ICT-omgeving). Deze risico's zijn wel beschreven, maar niet financieel vertaald in de ontwerpbegroting en daarmee ook niet in de Arnhemse begroting.
Er volgt in 2018 nog een onderzoek naar de haalbaarheid van de opdracht die De Connectie bij de start heeft meegekregen.
Het voorstel is om een zienswijze in te dienen die erop is gericht om de risico's en oplossingsrichtingen beter in beeld te krijgen zodat de effecten ervan in de volgende ontwerpbegroting meegenomen kunnen worden. Daarnaast dringen wij op een tijdige aanlevering van de financiële stukken en bestuursrapportages.

Beoogd effect

Alle deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling kunnen een zienswijze op de begroting indienen, met het oog op een effectieve en efficiënte invulling van de bedrijfsvoeringstaken die De Connectie

GEMEENTE Arnhem

uitvoert. Met bijgaande brief wordt De Connectie op de hoogte gebracht van de zienswijze van de gemeenteraad van de gemeente Arnhem.

Argumenten

2.1 De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze kenbaar te maken over de ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2019-2022

De risico's die door De Connectie zijn beschreven, zijn aanzienlijk en de nog jonge organisatie beschikt nog niet over een eigen vermogen om deze risico's, indien deze zich voordoen, financieel af te dekken. Het is belangrijk om hier een scherper beeld bij te krijgen en dit ook te verwoorden in de zienswijze aan De Connectie. Belangrijk daarbij is dat De Connectie blijft sturen op kwaliteitsimpuls en continue verbeteren van de dienstverlening.
Daarnaast kent de wet gemeenschappelijke regelingen termijnen waarbinnen een verbonden partij zoals De Connectie de financiële stukken en bestuursrapportages moet indienen bij de deelnemende gemeenten. Te constateren is dat deze voorgeschreven termijnen tot op heden niet worden gehaald door De Connectie. Ook het, tot op heden, ontbreken van een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2017 en de tijdige bestuursrapportage over de resultaten in 2018, maken het lastig om onze toezichthoudende en kaderstellende taak goed uit te voeren. Er is begrip voor het feit dat het als jonge, pas gestarte organisatie een uitdaging is om dit proces op orde te hebben. In de zienswijze wordt dan ook gevraagd om ervoor zorg te dragen dat vanaf heden de aanlevering van financiële stukken en bestuursrapportages zal plaatsvinden binnen de gestelde termijnen. Dit maakt het eenvoudiger om tijdig keuzes te maken die een effect hebben op elkaars kaders en begrotingen.

Kanttekeningen en risico's

2.1 De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze kenbaar te maken over de ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2019-2022

Het verder uitwerken van de risico's en oplossingsrichtingen is een eerste belangrijke stap die gezet zou kunnen worden. De kans is aanzienlijk dat de ambities die in het bedrijfsplan zijn geformuleerd, moeten worden bijgesteld en dat noodzakelijke investeringen in transitie en achterstand niet passen binnen de afgesproken kaders.

Financiën

De ontwerpbegroting 2019-2022 die nu voorligt past binnen de financiële kaders die zijn afgesproken. Als de beschreven risico's zich voordoen zal dat tot knelpunten kunnen leiden. De gemeente Arnhem houdt in het weerstandvermogen rekening met het feit dat dergelijke risico's zich kunnen voordoen, voor het aandeel Arnhem is rekening gehouden met een bedrag van maximaal € 3,3 miljoen.

Uitvoering

De zienswijze op de ontwerpbegroting zal na besluitvorming door de raad hierover aan het bestuur van De Connectie worden aangeboden.

Communicatie

Na besluitvorming in de raad wordt de definitieve zienswijzebrief verstuurd aan De Connectie.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Raadsvoorstel Ontwerpbegroting 2019-2022 De Connectie
- Zienswijzebrief
- Aanbiedingsbrief Ontwerp MJPB 2019-2022 & Bestuursrapportage De Connectie
- Ontwerpbegroting 2019-2022 De Connectie
- Bestuursrapportage 2018-01

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

- Niet van toepassing

RAADSVOORSTEL

Besluit van

Zaaknummer 290731

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 september 2018, Cluster Bedrijfsvoering nummer: 290731;

gelet op artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen het verzoek van De Connectie;

besluit:

1. Kennis te nemen van de ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 van De Connectie;
2. In te stemmen met de zienswijze op de ontwerp meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 van De Connectie zoals geformuleerd in bijgaande concept zienswijzebrief.

De griffier, De voorzitter,

GEMEENTE Arnhem

Bestuur uitvoeringsorganisatie De Connectie

Datum :
Zaaknummer : 290731
Contactpersoon : Stef Schuijt
Telefoonnummer : 026 3773293

Onderwerp: Zienswijze gemeenteraad Arnhem Meerjarenprogrammabegroting 2019-2022 De Connectie

Geacht bestuur ,

Medio juli ontving de gemeente Arnhem van u de ontwerp meerjarenbegroting 2019-2022. U heeft onze raad gevraagd hierover een zienswijze kenbaar te maken. De ontwerpbegroting past binnen de kaders van het bedrijfsplan en daarmee ook binnen die van de gemeente Arnhem.

Aanlevering financiële stukken en rapportages
De wet gemeenschappelijke regelingen kent termijnen waarbinnen een verbonden partij als De Connectie de financiële stukken en bestuursrapportages moet indienen bij de deelnemende gemeenten. De raad constateert dat deze voorgeschreven termijnen tot op heden niet worden gehaald door De Connectie. Ook het (tot op heden) ontbreken van een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2017 en de bestuursrapportage over de resultaten in 2018, maakt het voor de raad lastig om haar toezichthoudende en kaderstellende taak goed uit te voeren. Wij begrijpen dat het als jonge, pas gestarte organisatie een uitdaging is om dit proces op orde te hebben. De raad vraagt dan ook om ervoor zorg te dragen dat vanaf heden de aanlevering van financiële stukken en bestuursrapportages zal plaatsvinden binnen de termijnen. Dit maakt het eenvoudiger om tijdig keuzes te maken die een effect hebben op elkaars kaders en begrotingen.

Weerstandsvermogen en risico's
Er wordt in de begroting een aantal risico's beschreven dat significant is in financiële termen, maar ook voor de dienstverlening. Naast het onderzoek dat De Connectie zelf laat uitvoeren om de haalbaarheid van de opdracht tot harmonisatie, standaardisatie en digitalisering te toetsen, ziet de gemeente Arnhem aanleiding om samen met De Connectie de stand van zaken en de kwetsbaarheden binnen het ICT-domein verder te onderzoeken. Het is evident dat de gemeenten Rheden en Renkum hier ook bij betrokken worden. Het onderzoek start in het najaar.

De uitkomsten hiervan kunnen behulpzaam zijn om de ambities en de koers nader te bezien en eventueel bij te stellen. De gevolgen ervan kunnen dan in de nieuwe ontwerpbegroting een plek gaan krijgen. We vernemen graag van u hoe u onze zienswijze zult verwerken in de definitieve meerjarenprogrammabegroting.

Hoogachtend,

De griffier,

De voorzitter

De Connectie

Aan de raden van de gemeenten Arnhem,
Renkum en Rheden

Datum	: 11 juli 2018
Uw kenmerk	:
Ons kenmerk	:
Zaaknummer	:
Projectcode	:
Contactpersoon	: Maaike Mulder
Telefoonnummer	: 026 377 39 59

Onderwerp: Aanbiedingsbrief Ontwerp MJPB 2019 -2022 en Bestuursrapportage De Connectie

Geachte raadsleden,

Bijgaand treft u de door het bestuur van De Connectie op 29 juni 2018 vastgestelde ontwerp MJPB 2019-2022 en de eerste bestuursrapportage 2018 aan.

Ontwerpbegroting 2019-2022

Volgens de Gemeenschappelijke regeling (GR) moet het bestuur de ontwerp Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) voor 1 mei toezenden aan de raden van de gemeenten. De raden hebben vervolgens 8 weken om hun zienswijze kenbaar te maken. De ontwerp MJPB wordt, onder bijvoeging van de zienswijzen, een reactie van het bestuur hierop en een eventuele nota van wijziging, 3 weken voor definitieve vaststelling door het bestuur, aan de raden verzonden.

Aanbieden van de MJPB aan de Provincie moet voor 1 augustus. Het bestuur heeft in haar vergadering van 12 april 2018 besloten om, in afwijking van de GR, de ontwerp MJPB later aan te bieden aan de gemeenten. Daardoor konden omissies in het financiële kader van De Connectie worden gecorrigeerd. Met de Provincie is afgesproken dat de MJPB wordt aangeleverd direct na vaststelling door het bestuur. Nadat de raden hun zienswijze naar voren hebben gebracht worden deze, tezamen met de reactie van het bestuur hierop, aan de Provincie nagezonden.

Eerste bestuursrapportage 2018

In de GR is afgesproken dat het bestuur voor 1 maart en voor 1 september van elk lopend boekjaar rapporteert over de uitvoering van de begroting, inclusief de te verwachten ontwikkelingen voor het desbetreffende jaar.

De omissies zoals deze in het financiële kader voor 2019-2022 zijn gecorrigeerd, moeten eveneens in de primitieve begroting 2018 worden verwerkt. Hierdoor ontstaat een geactualiseerde begroting voor 2018. Dit maakt dat De Connectie in deze bestuursrapportage nog niet rapporteert over de uitvoering van de begroting en de te verwachten ontwikkelingen maar inzicht geeft in de gewijzigde begroting 2018. Deze bestuursrapportage heeft daardoor met name een financieel karakter. Uiteraard werken wij toe naar een

meer uitgebalanceerde rapportage waarin zowel over de financiële als beleidsmatige ontwikkelingen wordt gerapporteerd.

Met name de startsituatie van De Connectie maakt dat er dit jaar moet worden afgeweken van de overeengekomen data in de GR. De verwachting is dat vanaf 2019 de termijnen gehaald worden. Extra aandacht gaat uit naar een zorgvuldige afstemming tussen de bestuurscyclus van De Connectie en die van de gemeenten.

Gezien het zomerreces hanteren we niet de gebruikelijke termijn van 8 weken voor zienswijze. Wij vragen u om uw zienswijze uiterlijk op donderdag 27 september 2018 aan ons kenbaar te maken.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van De Connectie,
D. Klomberg, voorzitter

De Connectie

-ontwerp-

Meerjaren-programmabegroting 2019-2022

5 juli 2018

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt onze meerjarenprogrammabegroting 2019-2022. Deze begroting is gebaseerd op het continueren van de dienstverlening, het realiseren van het bedrijfsplan 2017 – 2020 en op een aantal, nu voorziene autonome ontwikkelingen.

In 2019 continueren we de dienstverlening aan de gemeenten op de terreinen ICT, inkoop en aanbesteding, managementsupport, documentaire informatievoorziening, administratie en beheer, basisregistraties, facilitaire zaken en frontoffice zoals in 2018 is overeengekomen. Op dit moment worden voor 2019 geen wijzigingen voorzien in de dienstverlening.

In 2019 ronden we de laatste harmonisatie- en standaardisatie-opgaven uit ons bedrijfsplan 2017 -2020 af. Nadat we in 2018 de harmonisaties en standaardisaties voor de kantoorautomatisering, de digitale werkplek, het systeem voor de frontoffice, en het financiële systeem hebben afgerond volgen in 2019 de harmonisatie en standaardisatie van de taxatie- en belastingapplicaties, de scanstraat en het vervolg van de harmonisatie van de ICT-infrastructuur. Als het bestuur van De Connectie in 2018 besluit over te gaan naar outputbekostiging zullen de gemeenten mogelijk inzetten op meer of minder dienstverlening met financiële consequenties als gevolg. Dit vraagt van ons flexibiliteit om mee te kunnen bewegen met de vraag. 2019 zal dan ook in het teken staan van verdere verzakelijking van de dienstverlening.

Autonome ontwikkelingen stellen ons voor nieuwe vragen. De toenemende digitalisering behoeft kennis en competenties die we nu niet in huis hebben en met de huidige financiële middelen ook niet kunnen aantrekken. Ook de snelheid waarmee met name de informatie- en communicatietechnologie verandert kunnen we hierdoor niet bijbenen. Dit in combinatie met de toenemende druk op de arbeidsmarkt en de taakstellingen maken een heroriëntatie en het opstellen van een nieuw bedrijfsplan voor de jaren na 2020 noodzakelijk. Hierbij ligt de prangende vraag op tafel wat we zelf in huis blijven doen en wat we anders moeten organiseren door verdergaande uitbesteding of in andere samenwerkingsvormen.

De 4K's (kosten, kwaliteit, kansen en kwetsbaarheid) blijven onze leidraad. Eind 2019 willen we de vanzelfsprekende dienstverlener voor de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden zijn. Een professionele dienstverlener met een producten- en dienstenportfolio die naadloos aansluit op hun behoeften en financiële mogelijkheden.

Door koersvast te zijn en te blijven heb ik er alle vertrouwen in dat De Connectie dit in 2019 gaat realiseren en een nieuw bedrijfsplan voor de periode vanaf 2020 kan worden vastgesteld. Wij zullen daar alles voor in het werk stellen!

Monique Thomas
Directeur a.i.

Inhoudsopgave

1. Inleiding en leeswijzer 4
1.1. Inleiding 4
1.2. Leeswijzer 4

2. Programmaplan 5
2.2. Programma Bedrijfsvoering gemeenten 5
2.3. Programma Belastingen gemeenten 10
2.4. Programma Bedrijfsvoering De Connectie 12
2.5. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 15
2.6. Bedrag heffing vennootschapsbelasting 15

3. De Paragrafen 16
3.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 16
3.2. Financiering 20
3.3. Bedrijfsvoering 22

4. Overzicht van baten en lasten en toelichting 25
4.2. Uitgangspunten voor de begroting 25
4.3. Grondslagen voor de ramingen 26
4.4. Financieel kader 27
4.5. Baten en lasten per programma 31
4.6. Bijdragen gemeenten 32
4.7. Incidentele baten en lasten 34

5. Financiële positie en toelichting 35
5.1. Geprognosticeerde eindbalans 35
5.2. Investeringsprogramma 37
5.3. EMU-saldo 38
5.4. Financiering 39
5.5. Stand en verloop van de reserves 39
5.6. Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume 39

6. Bijlagen 40
Bijlage 1: Taakvelden 40
Bijlage 2: Risicospecificatie 41

1. Inleiding en leeswijzer

1.1. Inleiding

Voor u ligt de begroting van De Connectie 2019 en de meerjarenraming 2020 tot en met 2022. Deze begroting en meerjarenraming is een nadere uitwerking van het bedrijfsplan van De Connectie en de vertaling daarvan in de MJPB 2018-2021. In financiële zin worden de omissies in het kader dat door de gemeenten is overgedragen zichtbaar gemaakt en hersteld. Ook de kosten van autonome ontwikkelingen, voor zover deze op dit moment te kwantificeren zijn, zijn meegenomen in de begroting.

In 2018 zal nog een onderzoek plaatsvinden naar de haalbaarheid van de opdracht om te komen tot harmonisatie, standaardisatie en digitalisering van de werkprocessen zoals is vastgelegd in het bedrijfsplan van De Connectie. Aanleiding hiervoor vormt de status van de zaken die zijn overgekomen van de gemeenten, de veranderde economische en technologische situatie en het feit dat het bedrijfsplan in 2016 is opgesteld. De resultaten van dit onderzoek, en mogelijke impact op de te realiseren doelen van De Connectie, de 4 K's, zijn derhalve nog niet verwerkt in deze begroting.

1.2. Leeswijzer

De begroting ontleent haar indeling in grote mate aan de voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording voor Provincies en Gemeenten (BBV). Het beleidsmatige deel van de begroting bestaat uit het programmaplan en de, voor De Connectie, verplichte paragrafen. Deze vindt u in de hoofstukken 2 en 3. De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en de uiteenzetting van de financiële positie. De zijn opgenomen in de hoofdstukken 4 en 5. In de bijlagen is, onder meer, de verplichte indeling van de begroting naar taakvelden opgenomen. Daarnaast bevatten de bijlagen een aantal specificaties van onderdelen uit deze begroting.

2. Programmaplan

2.2. Programma Bedrijfsvoering gemeenten

Wat willen we bereiken?

In 2019 continueert de Connectie de dienstverlening aan de gemeenten op de terreinen ICT, inkoop en aanbesteding, managementsupport, documentaire informatievoorziening, administratie en beheer, basisregistraties, facilitaire zaken en frontoffice zoals in 2018 is overeengekomen. Op dit moment worden daarin geen wijzigingen voorzien.

De wijze waarop de producten en diensten tot stand komen en/of worden geleverd zal wel wijzigen doordat De Connectie in 2019 de, in haar bedrijfsplan 2017 – 2020, geplande harmonisaties en standaardisaties afrondt. Deze harmonisaties en standaardisaties moeten eind 2019 leiden tot een vermindering van de kosten en kwetsbaarheid. Daarmee is het bedrijfsplan van De Connectie gerealiseerd. Eind 2019 wil De Connectie de vanzelfsprekende dienstverlener voor de gemeenten zijn. Een dienstverlener met een producten- en dienstenportfolio dat naadloos aansluit op de behoefte van de gemeente waarmee de gemeenten jaarlijks afspraken maken over de te leveren producten, diensten, inclusief meetbare kwaliteit en de kosten, die rapporteert over hetgeen is geleverd, en verstoringen snel en professioneel oplost.

Wat gaan we daarvoor doen?

ICT

In 2019 wordt projectmatig verder gebouwd aan het opzetten van de basisinfrastructuur zodat deze gereed is voor de harmonisatieslagen die vanuit De Connectie en de gemeenten opgestart worden. Speciale aandacht is er voor security- en informatiebeveiligingsprojecten. Het inzetten op plaats- en tijdonafhankelijk werken wordt verder doorgezet en de implementatie van Office365 zal hierin een grote rol gaan spelen. Voor Arnhem en De Connectie (en op termijn mogelijk de andere gemeenten) wordt een datawarehouse ingericht en toegevoegd aan de Producten- en dienstencatalogus (PDC). Voor beide ontwikkelingen geldt dat dit nieuwe functionaliteiten/producten betreft, waarvoor de kosten door de gemeenten gedragen zullen worden. Deze kosten kunnen voor 2019 nog niet worden gekwantificeerd en zijn derhalve nog niet in de begroting opgenomen. Om de hiervoor beschreven ontwikkelingen goed ingebed te krijgen in de organisatie is er extra aandacht voor het opstellen van de doelarchitectuur (toekomstig gewenste situatie (SOLL)) nodig. Andere concrete activiteiten voor 2019 zijn:

1. Vervangingen ICT-hardware (monitoren, laptops, servers, SAN en storage etc.)
2. Voorbereidende werkzaamheden voor de stroom ‘implementeren werkplekvisie
3. Starten met de eerste werkzaamheden voor de gemeenschappelijke ICT-omgeving (zodat we geen drie gemeente- en een Connectie-omgeving meer hebben - zodat er niet steeds opnieuw moet worden ingelogd)
4. Basis op orde voor wat betreft achterstallig onderhoud en harmonisatie van de infrastructuur (voorbeeld: van drie citrix-omgevingen naar een omgeving)
5. Professionaliseren van supply-demand (zorgen voor duidelijke afspraken met de klanten, goede rapportages en onderbouwde en bekende producten en het hele proces eromheen (maatwerk, nieuwe producten, doorbelasten)
6. Inrichten en professionaliseren IT-services/processen (ITIL)
7. Investeren in security en informatiebeveiliging (Ensia, BIG, AVG)

Daarbij is rekening gehouden met de behoefte van de opdrachtgevers zoals die in het Regio Informatiemanagers Overleg (RIO) en in de Stuurgroep Regionaal Informatiemanagement (SRIM)) bekend is gemaakt. De definitieve prioritering wordt uiteindelijk vastgesteld door het OGO. In tweede helft 2018 wordt definitief duidelijk welke projecten volgend jaar worden uitgevoerd en tegen welke kosten. De projectkosten die samenhangen met deze activiteiten zijn derhalve nog slechts ten dele in de begroting opgenomen. Hierover wordt u bij de 2e bestuursrapportage separaat geïnformeerd.

Autonome ontwikkelingen
Een belangrijke autonome ontwikkeling die de afdeling ICT voorziet zijn de duurder worden licenties door de monopolypositie van leveranciers op de markt. De extra kosten van het Microsoft-contract bedragen vanaf 2018 al € 260.000. Deze kosten zijn verwerkt in deze begroting. Ook voor andere leveranciers worden kostenstijgingen verwacht, maar deze zijn op dit moment nog niet te kwantificeren. Dit laatste geldt ook voor een aantal andere autonome ontwikkelingen. Hierbij moet worden gedacht aan duurder worden van inhuur door krapte op de arbeidsmarkt, de extra kosten voor informatiebeveiliging en de investeringen die moeten worden gedaan in verband met nieuwe wetgeving, zoals de Omgevingswet (2021), de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (2020) en de Wet digitale overheid (2019). Voor al deze ontwikkelingen geldt dat de effecten hiervan op het benodigde financiële kader, op een later moment aan het bestuur worden voorgelegd.

Maat- en meerwerk
Er zijn tot nog toe geen overeenkomsten met de gemeenten gesloten voor maat- of meerwerk met een structureel karakter die doorwerken in de begroting 2019.

Documentaire Informatievoorziening
In 2019 wordt de scanstraat geharmoniseerd waardoor het mogelijk wordt om op één locatie het postproces, waaronder het ontvangen, scannen, archiveren en verzenden van post, uit te voeren. Ook zal er duidelijkheid komen over de overdracht van (delen) van het zaaksysteem waardoor de verantwoordelijkheden op de juiste plaats worden belegd en er betere sturing kan plaatsvinden.

Daarnaast zijn een aantal activiteiten beoogd voor 2019, maar die zich nu nog in de onderzoeksfase bevinden. Te denken valt aan substitutie binnen DIV, waardoor dubbele lasten voor het beheer van archief kunnen worden voorkomen en er op den duur minder fysieke archiefruimte nodig is. Dit geldt ook voor het harmoniseren van de beheerprocessen en kwaliteitscontroles voor het digitaal archief waarmee de kwaliteit van het digitaal archief wordt verhoogd. Ook moet de digitalisering op andere onderdelen verder vorm krijgen. Daarbij is voor de deelnemende gemeenten een belangrijke rol weggelegd zoals maximalisering van gebruik e-formulieren (door kanaalsturing), het gebruik van een digitale handtekening en de koppeling van vakapplicaties met de zaaksuite, zijn hierbij speerpunten om de komen tot een efficiënter proces. Daarnaast werken we met de gemeenten en het Gelders Archief aan de implementatie van het e-Depot.

Na het, in samenspraak met de gemeenten, afronden van deze onderzoeksfase, is er meer zicht op de exacte planning van de activiteiten en de investeringen die daarvoor nodig zijn.

Autonome ontwikkelingen
Relevante autonome ontwikkelingen voor DIV komen met name voor aan nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving. Te denken valt aan de Wet Open Overheid (Woo) die de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) moet gaan vervangen. Ook de uitvoering van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zal naar verwachting impact hebben op de uitvoering van de dienstverlening en de daarvoor benodigde middelen. Deze kunnen echter nog niet worden gekwantificeerd en zijn derhalve nog niet verwerkt in deze begroting.

Maat- en meerwerk
Er zijn tot nog toe geen overeenkomsten met de gemeenten gesloten voor maat- of meerwerk met een structureel karakter die doorwerken in de begroting 2019.

Facilitaire Zaken en Frontoffice
De afdeling Facilitaire Zaken en Frontoffice zet in 2019 onder andere in op duurzaamheid in de aanbesteding van haar producten en diensten. Op verzoek van de klant wordt bij nieuwe aanbestedingen duurzaamheid en duurzame inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt meegenomen. De consequenties voor de dienstverlening zullen worden afgestemd met de klant (zoals bijv. meerkosten, kwetsbaarheid ed.). Daarnaast wordt ook met bestaande contractpartners ingezet op verduurzaming van onze dienstverlening. Ook gaat in 2019 extra ingezet worden op schaalvergroting; het bestaande aantal leveranciers worden teruggedrongen met 10% en zo mogelijk meer, door slim inkopen en meer bundeling.

In 2017 zijn budgetten overgekomen van de gemeenten betreffende dienstverlening die vraag gestuurd is, zoals budgetten voor o.a. catering en evenementen. De Connectie kan, als uitvoeringsorganisatie, niet sturen op het volume van deze vraag. In dat kader vindt er een voorstel tot aanpassing in de begroting plaats, waarbij budgetten die vraaggericht zijn, worden teruggegeven aan de opdrachtgever/de gemeenten. De Connectie gaat op basis van daadwerkelijk afname factureren.

Autonome ontwikkelingen
Er zijn voor de afdeling Facilitaire Zaken en Frontoffice geen autonome ontwikkelingen voorzien die van directe invloed zijn op de dienstverlening en de begroting.

Maat- en meerwerk
Er zijn tot nog toe geen overeenkomsten met de gemeenten gesloten voor maat- of meerwerk met een structureel karakter die doorwerken in de begroting 2019.

Inkoop & aanbesteding (I&A)
De ontwikkeling van een innovatieve webportal als instrument ter ondersteuning van inkoopactiviteiten is een belangrijk speerpunt voor 2019. Deze activiteit zal nog concreet worden ingevuld op basis van een in de 2e helft van 2018 uit te werken business case en bijbehorende besluitvorming door de drie gemeenten en De Connectie. Daarnaast wordt ook in 2019 ingezet op bewust en slimmer inkopen door vernieuwende aanbestedingsvormen in relatie tot bijvoorbeeld circulair inkopen te gebruiken en zal samen met de strategische inkoopfunctie bij de gemeenten gestuurd worden op het vergroten van het inkoopbewustzijn. De adviseurs van de afdeling I&A zullen afhankelijk van de wens van de klant hun expertise hiervoor inzetten en de klantorganisatie adviseren bij de te nemen verbeteracties.
Tevens wordt ingezet op duurzaamheid in aanbestedingen van producten en diensten; bij aanbestedingen wordt duurzaamheid en duurzame inzetbaarheid van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt meegenomen. Er liggen veel kansen voor meer samenwerking tussen de drie gemeenten door inkoop gezamenlijk op te pakken en te bundelen. De adviseurs van I&A zullen samen met de strategische inkoopfunctie bij de gemeenten hierop proactief adviseren naar opdrachtgever.

Alle inkopen dienen contractueel onderbouwd te zijn. Ook in 2019 zijn activiteiten gericht op het juist uitvoeren van deze afspraken. Daarbij wordt een zichtbare relatie gelegd tussen het contractbeheer, de verplichtingenadministratie en facturatieproces. Dit komt ten goede aan inkoop control en aan een rechtmatige en efficiënte administratieve afwikkeling van facturen. Ook deze activiteiten zullen samen met de drie gemeenten worden opgepakt.

Autonome ontwikkelingen
De arbeidsmarkt voor inkoop- en aanbestedingsadviseurs is en blijft ook in 2019 naar verwachting krap. Temeer is van belang dat de gemeenten, samen met de adviseurs van de afdeling I&A, tijdig de inkoopbehoefte voor 2019 bepalen, zodat de afdeling haar beschikbare uren goed in kan plannen. Hiermee wordt het risico verminderd dat verzoeken om ondersteuning en advisering niet kunnen worden ingevuld. De instelling van een inkoopboard bij de gemeenten kan hieraan een goede bijdrage leveren en zal dan ook met de strategische inkoopfunctie van de gemeenten worden opgepakt. Conform afspraken met de drie gemeenten zullen in het najaar van 2018, mede op basis van de eerste ervaringscijfers, verdere concrete afspraken worden gemaakt voor 2019 over de in te zetten uren door de afdeling I&A voor de drie gemeenten.

Maat- en meerwerk
De inkoopdienstverlening aan de gemeente Renkum is in 2018 uitgebreid. De structurele effecten hiervan zijn verwerkt in deze begroting.

Basisregistraties
De taken en werkzaamheden van de afdeling Basisregistraties zijn, net als alle werkzaamheden die van de gemeenten naar De Connectie zijn overgekomen, overgegaan zoals ze bij de gemeenten werden uitgevoerd. In de bestuursvergadering van 21 december 2017 is het bestuur akkoord gegaan met het voorgenomen besluit om Basisregistraties conform het bedrijfsplan in te richten, waarbij adviestaken als onlosmakelijk onderdeel wordt beschouwd en als zodanig ook worden overgedragen aan De Connectie. Daarbij heeft het bestuur de opdracht gegeven om het voorgenomen besluit, samen met de gemeenten, uit te werken en een collegebesluit voor te bereiden voor de overdracht van taken en middelen.

In 2018 is uitvoering gegeven aan deze opdracht. Ten tijde van het opstellen van deze begroting wordt hier de laatste hand aan gelegd. De (financiële) effecten van deze besluitvorming zijn derhalve nog niet verwerkt in deze begroting, maar zullen u separaat worden aangeboden bij de 2e bestuursrapportage. De verwachting is dat de tweede helft van 2018 de vertaling heeft plaatsgevonden naar de PDC voor 2019. Ook zal in 2019 en verder uitvoering worden gegeven aan de benodigde transitie- en verbeterprojecten.

Autonome ontwikkelingen
Relevante autonome ontwikkelingen voor de afdeling Basisregistraties zijn de invoering van de Omgevingswet en de wijzigingen in de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke (WKPB) beperkingen. Voor de Omgevingswet wordt een impactanalyse uitgevoerd. De wijzigingen op de WKPB worden momenteel op rijksniveau voorbereid. De invoering van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) heeft impact op de gegevensverstrekking vanuit de afdeling aan de gemeenten. Benodigde maatregelen worden momenteel in beeld gebracht binnen de Connectie-brede aanpak van de AVG. Vanuit de VNG-Realisatie (voorheen KING) is een initiatief gestart dat de afhankelijkheid van gemeenten van leveranciers moet beperken (Common ground). Dit initiatief is nog in een verkennende fase. De gevolgen van deze vier ontwikkelingen kunnen nog niet worden gekwantificeerd en zijn derhalve nog niet verwerkt in deze begroting.

Maat- en meerwerk
Er zijn tot nog toe geen overeenkomsten met de gemeenten gesloten voor maat- of meerwerk met een structureel karakter die doorwerken in de begroting 2019.

Administratie en beheer
Het standaardiseren, digitaliseren en harmoniseren van financiële processen zijn belangrijke randvoorwaarden om het rendement van samenwerking zo optimaal mogelijk te laten zijn. Daarom wordt vanaf 2019 één nieuw financieel systeem voor de gemeenten en De Connectie in gebruik genomen. Het nieuwe systeem vormt de basis om ook de andere ambities uit het bedrijfsplan waar te maken: het leggen van een relatie met het inkoopproces, het optimaliseren van het verplichtingengebruik en het terugdringen van de betaaltermijnen voor facturen. Het nieuwe systeem voorziet in de mogelijkheid tot vastleggen van verplichtingen. Het optimaliseren en verplicht stellen van het gebruik van de verplichtingenadministratie wordt projectmatig opgepakt in 2019.

Vanaf 1 januari 2017 maken de drie gemeenten gebruik van één systeem voor personeelsinformatie, salarisadministratie en E-HRM. Zowel dit jaar als het komende jaar staat in het teken van het stimuleren en ondersteunen van het gebruik van de veelheid aan selfservice modules die het systeem kent. Ook wordt ingezet op verdere automatisering van standaarddienstverlening en de digitalisering van de personeelsdossiers.

Autonome ontwikkelingen
Gemeenten, provincies, waterschappen en daarnaast ook alle andere aanbestedende diensten zijn gehouden aan de verplichting in de Aanbestedingswet om per 18 april 2019 e-facturen te kunnen ontvangen en verwerken. Decentrale overheden en alle andere aanbestedende diensten zullen zelf hun eigen voorzieningen tijdig ingericht moeten hebben. Een elektronische factuur (e-factuur) is een digitaal bestand (maar geen pdf) dat vanuit het ene geautomatiseerde systeem elektronisch kan worden verwerkt in het andere systeem. De Connectie voorziet hierin bij de implementatie van het nieuw financieel systeem.

Maat- en meerwerk
Er zijn tot nog toe geen overeenkomsten met de gemeenten gesloten voor maat- of meerwerk met een structureel karakter die doorwerken in de begroting 2019.

Management Support

De komende jaren staan in het teken van doorontwikkeling en modernisering van de afdeling Management Support. Kwaliteit en continuïteit zijn belangrijke begrippen voor de dienstverlening aan onze opdrachtgevers. Hiervoor wordt, evenals dit jaar, in 2019 specifiek ingezet op het organiseren van vervanging bij ziekte en verlof en op juiste balans tussen vast en flexibel personeel om fluctuaties in de dienstverlening op te kunnen vangen. Ook wordt toegewerkt naar een goed geoutilleerde afdeling die digitaal uitstekend kan werken. Dit betekent ook dat de medewerkers de juiste middelen tot hun beschikking hebben ter ondersteuning van het werk. De processen van de afdeling worden in 2019 volledig geharmoniseerd en geïmplementeerd.

Autonome ontwikkelingen

Er zijn voor de afdeling Management Support geen autonome ontwikkelingen voorzien die van directe invloed zijn op de dienstverlening en de begroting.

Maat- en meerwerk

Met de gemeente Rheden worden op dit moment gesprekken gevoerd over de omvang en wijze van ondersteuning. De effecten van eventuele maat- of meerwerkafspraken zijn nog niet in deze begroting verwerkt.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het merendeel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het programma Bedrijfsvoering De Connectie gepresenteerd.

Wat mag het kosten?

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN					
Lasten	32.092	29.138	27.765	27.031	27.027
Baten	-3.994	-3.322	-3.380	-3.396	-3.396
Saldo baten en lasten	**28.098**	**25.816**	**24.385**	**23.636**	**23.632**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	**28.098**	**25.816**	**24.385**	**23.636**	**23.632**

2.3. Programma Belastingen gemeenten

Wat willen we bereiken?

Het voor de deelnemende gemeenten realiseren van een zo volledig mogelijke gewenste belastingopbrengst tegen zo laag mogelijke kosten. Dit geldt ook voor de uitvoering van nieuwe belastingsoorten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om de bovenstaande dienstverlening te kunnen faciliteren wordt in 2019 ingezet op de harmonisatie van de taxatieprocessen. Dit vormt ook de start van het gebiedsgericht werken. Onderdeel daarvan is de aanbesteding van het taxatiepakket. Hier wordt in 2018 mee gestart. Het is een uitgelezen moment om de wensen en eisen van de opdrachtgevers en De Connectie te combineren en uitvraag te doen aan de markt. In 2019 volgt een definitieve keuze en zal het nieuwe pakket worden geïmplementeerd. In 2020 volgt ingebruikname van de applicatie.

De huidige belastingapplicaties Arnhem en Renkum worden vernieuwd naar de meest recente versies, zodat we eind dit jaar klaar zijn voor het inrichten van maatwerkverzoeken met betrekking tot toeristenbelastingen, reclamebelastingen en de eventueel Diftar.

Verder wordt ingezet op het harmoniseren en digitaliseren van het registratiesysteem. Voor elke opdrachtgever wordt momenteel dezelfde formulieren en zaaktypen gehanteerd. Belastingen onderzoekt verdere digitalisering (e-formulieren) van deze producten en kanaalsturing. (Visiedocument volgt in het 4e kwartaal van 2018).

Autonome ontwikkelingen
Een belangrijke autonome ontwikkeling betreft de overgang van inhoud naar oppervlakte waardering, waarbij de gegevens uit de Basisregistratie als uitgangspunt gelden. Ten behoeve van deze overgang volgt nog dit jaar een plan van aanpak, zodat in 2019 een start kan worden gemaakt met implementatie. Verwachting is dat dit een investering vraagt die momenteel niet in de kaders is opgenomen.

Maat- en meerwerk
De afdeling Belastingen gaat in 2018 en 2019 maatwerk aan de gemeenten leveren om de ambities die de verschillende coalities hebben uitgesproken te ondersteunen en te implementeren. Zo meldt het coalitieakkoord Arnhem het voornemen om toeristenbelasting in te voeren. De differentiatie van de tarieven afvalstoffenheffing (Diftar) is nog niet ingevoerd, maar staat nog steeds in de planning. Gemeente Renkum heeft laten weten wellicht ook de reclamebelasting over te willen dragen. Deze opdracht bevindt zich nog in offertefase, verwachting is echter dat per 1 januari 2019 deze belastingsoort voor deze opdrachtgever door De Connectie wordt uitgevoerd.

Daarnaast biedt de afdeling vanaf 1 januari 2019 de ‘voormelding’ als extra dienstverlening aan. Klanten worden vooraf geïnformeerd over de aanstaande WOZ-waardering via aan taxatieverslag. De financiële effecten van de nog overeen te komen maatwerkovereenkomsten zijn nog niet in deze begroting verwerkt.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het merendeel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het programma Bedrijfsvoering De Connectie gepresenteerd.

Wat mag het kosten?

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN					
Lasten	3.929	3.914	3.755	3.562	3.562
Baten	-398	-348	-308	-308	-308
Saldo baten en lasten	**3.531**	**3.566**	**3.447**	**3.254**	**3.254**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	**3.531**	**3.566**	**3.447**	**3.254**	**3.254**

2.4. Programma Bedrijfsvoering De Connectie

Wat willen we bereiken?

De belangrijkste doelstellingen voor de bedrijfsvoering van De Connectie zijn voor 2019 de volgende: een bedrijfsvoering die in control is, informatievoorziening die bijdraagt aan de digitale uitdagingen van onze organisatie en waarin veiligheid en privacy gewaarborgd zijn. Daarbij wil De Connectie compliant zijn aan de geldende wet- en regelgeving en stelt zich in 2019 ten doel de ontwikkeling en inzetbaarheid van medewerkers te vergroten. Het model voor demandmanagement moet bijdragen aan het met onze klanten afgesproken niveau van de dienstverlening van De Connectie. Vanuit het bedrijfsbureau van De Connectie wordt invulling gegeven aan deze doelstellingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Connectie pakt zijn rol als zelfstandig dienstverlener ten behoeve van de drie eigenaren, en van de eigen organisatie. Daarnaast levert De Connectie diensten aan een aantal derden. Het bedrijfsbureau geeft invulling aan de opdrachtgevende rol voor de diensten die De Connectie van haarzelf betrekt.

De Connectie is in control met een planning- en controlcyclus (begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening) en qua proces afgestemd op de P&C-cycli van de eigenaren. Naar aanleiding van de implementatie van een nieuw financieel systeem per 1-1-2019, zal De Connectie in samenwerking met de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden de managementinformatie door ontwikkelen. De Connectie ontwikkelt het model van een integrale kostprijsberekening door, waarmee we verder invulling geven aan outputfinanciering en -verrekening met de deelnemers. Van belang hierbij is dat we steeds in het belang van onze opdrachtgevers een juiste afweging maken ten aanzien van onze dienstverlening. Dit wil zeggen dat we goede afwegingen maken over wat we zelf doen, wat we uitbesteden en hoe we deze zaken slim organiseren; op zoek naar efficiëntie en effectiviteit door afwegingen te maken als koop of lease, vast of tijdelijk, capaciteit of resultaat inkopen.

De Connectie heeft een aantal bedrijfskritische bedrijfsonderdelen overgenomen. De Connectie is in staat om de informatievoorziening, -veiligheid en privacy te waarborgen. In 2019 willen we samen met de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden de informatiebeveiliging verder harmoniseren. Deze harmonisatie leidt ertoe dat er verdergaande acties kunnen worden genomen die bijdragen aan de informatiebeveiliging. Concreet worden er activiteiten ondernomen als verdere segmentering van het netwerk en uitgebreidere logging en alerting door aan te haken bij de Gemeenschappelijke Gemeentelijke Infrastructuur van de VNG (GGI). Dit gaat hand in hand met de dienstverlening die De Connectie biedt aan haar klanten en richt zich naast technische maatregelen ook op het vergroten van het beveiligingsbewustzijn bij medewerkers. Tevens zal er aandacht worden besteed aan een heldere scheiding tussen data en toegang.

Twee belangrijke activiteiten voor 2019 zijn de invoering van Office365 en het implementeren van de werkplekvisie. Deze trajecten worden als doelstellingen genoemd bij de afdeling ICT eerder in dit document; De Connectie draait als interne klant/gebruiker hierin mee. De afgelopen jaar ontwikkelde applicatiearchitectuur wordt verder gerealiseerd waarbij de nadruk zal liggen op het vaststellen van het eigenaarschap en daarbij behorende verplichtingen en middelen van applicaties.

De communicatie richting klanten en gebruikers loopt via service.connectie.nl. De portal wordt actief gebruikt door eigen medewerkers maar ook de collega's van de drie gemeenten weten de portal goed te vinden voor vragen over de dienstverlening. De portal vormt naast een actief communicatiemiddel over de dienstverlening ook de ingang voor verschillende vormen van dienstverlening van De Connectie (Topdesk). In 2019 zal hieraan ook de toegang tot het nieuwe financieel systeem worden toegevoegd.

Voor De Connectie is het voldoen aan de geldende wet- en regelgeving een uitgangspunt. Op basis van een vastgesteld normen- en toetsingskader vinden er vanaf 2019 periodieke controles plaats om dit blijvend te borgen.

De Connectie vult actief de K van kansen in. We bouwen in 2019 de ontwikkelde gesprekscyclus 'Connect' verder uit; hiermee geven we op een moderne wijze invulling aan een gesprekscyclus nieuwe stijl. Dit behelst een continue dialoog tussen leidinggevende en medewerker gericht op ontwikkeling en resultaat, inclusief het element van continue feedback van de omgeving. We faciliteren de ontwikkeling van medewerkers met een uitvoeringsplan Leren en

Ontwikkelen en implementeren de aanpak voor duurzame inzetbaarheid. Samen met de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden werken we in 2019 aan een harmonisatie van onze gezamenlijke arbeidsvoorwaarden.

Op basis van het ingerichte model voor demandmanagement, met bijbehorende producten- en dienstencatalogus en leveringscontracten, kunnen de gemeenten sturen op de kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening en de kosten daarvan. Ook in 2019 zullen met behulp van voortgangsrapportages gesprekken met de opdrachtgevers over de kwaliteit van de dienstverlening worden gevoerd. Daarbij wordt tevens gebruik gemaakt van de, in 2019 uit te voeren, periodieke metingen naar de kwaliteit van de dienstverlening. Tevens willen we bezien waar we onze dienstverlening kunnen verbeteren door data-analyses uit te voeren ten aanzien van klantvragen en klachten.

Autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving hebben niet alleen effect op de dienstverlening van De Connectie aan haar klanten, maar ook op de bedrijfsvoering van De Connectie zelf. Momenteel implementeren we bijvoorbeeld de noodzakelijke maatregelen waarmee De Connectie zelf ook voldoet aan de AVG. Ook de ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging volgen we nauwlettend, zodat we tijdig de noodzakelijke acties kunnen bepalen en nemen. We borgen dat daaruit voortvloeiende noodzakelijke kostenverhoging van onze dienstverlening tijdig bekend worden gemaakt in de reguliere planning- en controlcyclus. Op die manier willen we voorkomen dat onze opdrachtgevers voor verrassingen komen te staan.

Daarnaast is gebleken dat de kosten voor de accountantscontrole hoger zijn dan wat hiervoor aan kader is overgedragen; voor de basisdienstverlening (excl. eventueel meerwerk), is 10k meer nodig.

Beleidsindicatoren

Als gevolg van wijzigingen in de BBV maken beleidsindicatoren verplicht deel uit van begroting en verantwoording. Hiermee wordt het beter mogelijk om de prestaties van gemeenten onderling met elkaar te vergelijken. Het merendeel van de beleidsindicatoren van De Connectie vallen onder het taakveld Bestuur en Ondersteuning en worden vanuit praktische overwegingen onder het programma Bedrijfsvoering De Connectie gepresenteerd.

	Eenheid	De Connectie	Bron
Beleidsindicatoren			
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	1,48	Eigen gegevens
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	0,97	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 167,56	Eigen begroting
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom inclusief inhuur	1,1%	Eigen begroting
Overhead	% van de totale lasten	88,0%	Eigen begroting

Formatie

Het gaat om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Fte is het equivalent van een 36-urige werkweek.

Bezetting

Het gaat om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Het is niet gebruikelijk om de werkelijke bezetting voor een toekomstig begrotingsjaar in te schatten. Derhalve is uitgegaan van de werkelijke bezetting in fte op 1 januari van het vorige begrotingsjaar (i.c. 1 januari 2018).

Apparaatskosten

Dit betreffen de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen) en materieel voor de uitvoering van de organisatorische taken. Het betreft dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie.

Externe inhuur
Dit betreft de begrote kosten voor het uitvoeren van werkzaamheden door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.

Overhead
Onder overhead wordt verstaan, alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voor De Connectie zijn dit vrijwel alle kosten. Enige substantiële uitzondering zijn de kosten voor de Belastingdienstverlening. Deze vallen onder een ander taakveld.

Wat mag het kosten?

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING DE CONNECTIE					
Lasten	3.074	5.429	6.091	3.653	3.657
Baten	-	-	-	-	-
Saldo	**3.074**	**5.429**	**6.091**	**3.653**	**3.657**
Toevoeging aan reserves					
Onttrekkingen aan reserves	-	-155	-155	-155	-155
Saldo na reserves	**3.074**	**5.275**	**5.936**	**3.498**	**3.502**

2.5. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de reguliere bijdragen vanuit de deelnemende gemeenten, zonder een specifieke bestemming. Hiervan is het volgende overzicht te geven:

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN					
Lasten	196	163	163	-	-
Baten	-34.898	-34.832	-34.037	-30.479	-30.479
Saldo	**-34.703**	**-34.669**	**-33.874**	**-30.479**	**-30.479**
Toevoeging aan reserves					
Onttrekkingen aan reserves					
Saldo na reserves	**-34.703**	**-34.669**	**-33.874**	**-30.479**	**-30.479**

De dienstverlening aan derden betreft veelal specifieke diensten. De opbrengsten van dienstverlening aan derden worden derhalve verantwoord onder het programma Bedrijfsvoering gemeenten. Dit geldt ook voor de opbrengsten uit maatwerkafspraken.

Onvoorzien

De post onvoorzien wordt ingezet voor noodzakelijke en onvermijdbare kosten die niet elders in de begroting zijn opgenomen.

2.6 Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, ingeval aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verricht voor de onmiddellijk of middellijk participerende publiekrechtelijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden bij de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in de kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en niet voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op de winst die wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer er winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover Vpb worden betaald. In 2018 is er nog geen sprake van diensten die rechtstreeks worden geleverd aan derden. Mogelijk worden in 2018 dienstverleningsovereenkomsten met derden afgesloten. In beginsel is deze dienstverlening dan Vpb-belast.

3. De Paragrafen

3.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het doel van het weerstandsvermogen is het bepalen of tegenvallers die zich kunnen voordoen opgevangen kunnen worden zonder dat de normale bedrijfsgang daardoor wordt verstoord. Hiervoor is het van belang dat er periodiek een inventarisatie plaatsvindt van risico's die zich kunnen voordoen. In de aanloop naar het opleveren van het bedrijfsplan voor De Connectie is een brede inventarisatie gemaakt van risico's. Deze risico-inventarisatie heeft er uiteindelijk toe geleid dat de belangrijkste risico's in het bedrijfsplan zijn opgenomen. Periodiek houden wij het beeld van deze risico's actueel.

De Connectie onderschrijft de principes van het risico gestuurd werken. Dit houdt in dat risico's gekoppeld worden aan de doelstellingen en dat maatregelen worden genomen om de risico's te beheersen. Vanaf 2018 wordt het risicomanagement verder ontwikkeld en gaat het onderwerp integraal deel uitmaken van de maandelijkse planning- en control gesprekken. Hiermee wordt het risicobewustzijn verhoogd en het zicht op de uitvoering van beheersmaatregelen cyclisch geborgd.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van De Connectie bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover beschikt kan worden om niet-voorziene uitgaven (tegenvallers) te dekken. Mogelijke onderdelen van de weerstandscapaciteit zijn de Algemene reserve, de aan specifieke risico's gelieerde bestemmingsreserves, het resultaat over het boekjaar en de post onvoorzien.
In de onderstaande tabel is de begrote weerstandscapaciteit (per jaar) in beeld gebracht.

	Rekening	Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Weerstandscapaciteit						
Algemene reserve	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	774	619	464	309	155	-
Saldo exploitatie	217	-	-	-	-	-
Frictie ivm afbouw	-	200	350	300	-	-
Onvoorzien	163	308	163	163	-	-
Totaal	**1.154**	**1.127**	**977**	**772**	**155**	**-**

De Connectie heeft vooralsnog niet de beschikking over een eigen algemene reserve waarmee algemene risico's kunnen worden opvangen. Vanaf ultimo boekjaar 2017 beschikt De Connectie over een bestemmingsreserve voor de financiële effecten van het sociaal plan. De bestemmingsreserve is bedoeld om de toekomstige kosten van (spaar-)verlof, salarisgaranties en persoonlijke toelagen te kunnen dekken. De rechten die door het sociaal plan zijn meegekomen naar De Connectie zijn door de gemeenten in 2017 ineens afgekocht voor een periode van 5 jaar. Verwacht wordt dat de onttrekking aan deze bestemmingsreserve hier gelijke tred mee houdt.
Ook beschikt De Connectie voor een periode van 3 jaar over een post voor personele fricties als gevolg de voorziene afbouw van formatie. Daarnaast is er nog een post voor onvoorziene kosten beschikbaar gedurende een periode van 4 jaar.

Inventarisatie risico's

Bij de risico-inventarisatie voor het weerstandsvermogen zijn alleen risico's met een financiële impact relevant. Ook financiële risico's die al zijn afgedekt door een bestemmingsreserve, een voorziening of verzekering zijn niet meegenomen in deze inventarisatie. In onderstaande tabel staat de top 5 aan risico's, met een financiële impact, gepresenteerd:

Nr.	Risico/ gebeurtenis	Kans	Impact	Risicoscore
1.	Er is onvoldoende veranderkracht binnen De Connectie voor de harmonisatie, standaardisatie en digitalisering van werkprocessen.	Zeer groot	Groot	€ 675.000
2.	Achterstanden in de kwaliteit van de overgekomen dienstverlening.	Zeer groot	Zeer groot	€ 1.350.000
3.	De Connectie is afhankelijk van (duurdere) inhuur voor het continueren van de dienstverlening.	Zeer groot	Groot	€ 675.000
4.	Er wordt door de gemeenten in kwantitatieve en kwalitatieve zin, meer van De Connectie verwacht, dan wat er op basis van de ingebrachte middelen kan worden geleverd.	Gemiddeld	Groot	€ 187.500
5.	Het collectief opdrachtgeverschap vanuit de gemeente komt onvoldoende van de grond, waardoor de opgave van De Connectie onder druk komt te staan.	Gemiddeld	Groot	€ 187.500

De risicoscore is tot stand gekomen door de kans en impact van het risico met elkaar in verband te brengen. Hiervoor zijn de kansen en risico's onderverdeeld in de volgende categorieën:

Kans			Impact		
Categorie	**Klasse**	**Gemiddeld**	**Categorie**	**Klasse**	**Gemiddeld**
zeer klein	0 - 20%	10 %	zeer klein	€ 0 - € 100.000	€ 50.000
klein	20 - 40%	30 %	klein	€ 100.000 - € 250.000	€ 175.000
gemiddeld	40 - 60%	50 %	gemiddeld	€ 250.000 - € 500.000	€ 375.000
groot	60 - 80%	70 %	groot	€ 500.000 - € 1.000.000	€ 750.000
zeer groot	80 - 100%	90 %	zeer groot	> € 1.000.000	€ 1.500.000

Oorzaken

Ad 1.

Veel innovatiekracht (in personele zin) is achtergebleven bij de gemeenten, doordat de focus lag op uitvoerende bedrijfsvoeringstaken. Ook het beschikbaar stellen van de formatie voor het bedrijfsbureau is een moeizaam proces geweest. In materiële zin wordt het risico gelopen dat de veranderbudgetten (incl. het transitiebudget) onvoldoende blijken te zijn om de transitie te kunnen vervolmaken. Dit kan enerzijds worden veroorzaakt door verkeerde inschattingen, anderzijds zijn ook niet alle benodigde transitiekosten in het bedrijfsplan gekwantificeerd.

Ad 2.

Doordat er geen 'foto' kon worden gemaakt van de kwaliteit van de overgedragen dienstverlening per 1 juli 2017, wordt het risico gelopen dat er discussies ontstaan ten aanzien van kwalitatieve achterstanden. Deze achterstanden hebben o.a. betrekking op de kwaliteit van het (contract-)beheer, van beheersingsmaatregelen in processen, van geautomatiseerde systemen en met name ook op de ICT-omgeving (zie bijlage 2).

Ad 3.
In de aanloop naar De Connectie is beschikbare vacatureruimte vaak niet ingevuld met vast personeel. De 'knip' in de taken en werkzaamheden van medewerkers hebben er eveneens toe geleid dat de taken en werkzaamheden wel zijn overgekomen en de desbetreffende medewerker niet. Ook zijn er veel langdurig zieken overgekomen naar De Connectie. Dit maakt dat De Connectie afhankelijk is van (duurdere) inhuur in een krappe arbeidsmarkt.

Ad 4.
Tot op het moment van overdracht hadden de gemeenten geen zicht op de hoeveelheden producten en diensten die geleverd konden worden voor het overgedragen budget. Hier is een (nog te valideren) inschatting van gemaakt door De Connectie. In de praktijk leidt dit tot discussies op over maat- en meerwerk ten opzichte van de basisdienstverlening. Deze discussie wordt versterkt doordat de gemeenten verschillende kwaliteitsniveaus hebben ingebracht. Ook bestaat het risico dat de (financiële) impact van autonome ontwikkelingen op de dienstverlening tot discussies met de gemeenten leiden, doordat de bedrijfsvoering op meer afstand tot de gemeenten is komen te staan.

Ad 5.
Voor het slagen van de opgave van De Connectie is samenwerking met en tussen de gemeenten van essentieel belang. Het risico bestaat dat de wenselijkheid van maatwerk prevaleert boven het harmoniseren en standaardiseren van de dienstverlening. Hiermee wordt het risico gelopen dat het collectieve opdrachtgeverschap onvoldoende van de grond komt, terwijl dit randvoorwaardelijk voor de opgave van De Connectie.

Gevolgen
Voornoemde risico's hebben tot gevolg dat:

1. De harmonisatie, standaardisatie en digitalisering van processen mogelijk niet of later binnen de daarvoor beschikbare budgetten kan worden afgerond;
2. hiermee ook de daaraan gekoppelde besparing mogelijk niet of later zal worden behaald.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen drukt de mate uit waarin de organisatie in staat is om met de beschikbare risicodekking (weerstandscapaciteit) de benodigde risicodekking te matchen. De huidige inventarisatie van de weerstandscapaciteit leidt tot een beschikbare risicodekking van € 977.000 in 2019. Deze kent echter voor een groot deel een specifieke bestemming, namelijk voor het opvangen van de financiële effecten van het sociaal plan en voor het risico op frictiekosten in verband met de afbouw van het personeelsbestand. Dit betekent dat € 163.000 resteert als algemene risicodekking voor voornoemde risico's. De geïnventariseerde risico's tellen op tot een risicoscore van € 3.075.000.

De Connectie heeft vooralsnog niet de beschikking over een eigen algemene reserve waarmee algemene risico's kunnen worden opvangen. Tot het moment dat er evenwicht is tussen weerstandscapaciteit en risicoprofiel, geldt dat wanneer risico's zich voordoen waar geen weerstandcapaciteit tegenover staat, de gemeenten hiervoor moeten worden aangesproken. Dit betekent dat de gemeenten hiervoor, pro rata, weerstandscapaciteit moeten organiseren. Het eerder aangehaalde onderzoek zal meer duidelijkheid geven over de risico's die de realisatie van de veranderopgave in gevaar brengen, welke beheersmaatregelen hiervoor moeten worden genomen en wie de daarvoor aangewezen actoren zijn. Hiermee kan de kwantificering van het restrisico worden bijgesteld. De ontwikkeling van het weerstandsvermogen zal periode met de gemeenten, op ambtelijk en bestuurlijk niveau, worden besproken, met als doel grip te houden op de aard en omvang hiervan.

Ratio's kengetallen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op basis van de nieuwe verantwoordingsregels vijf financiële kengetallen. Van deze vijf financiële kengetallen zijn er drie van toepassing op De Connectie. Op basis van deze kengetallen wordt de financiële positie van De Connectie geanalyseerd. De VNG heeft een aantal normen ontwikkeld om een grofmazige waardering te geven aan deze indicatoren.

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Financiële kengetallen			
Netto schuldquote	0,00%	9,30%	20,21%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte lenir	0,00%	9,30%	20,21%
Solvabiliteitsratio	4,77%	0,00%	5,60%
Structurele exploitatieruimte	0,33%	0,00%	0,82%

Netto schuldquote: dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de totale schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. In 2018 is voor het eerst vreemd vermogen aangetrokken.

Solvabiliteit: dit cijfer geeft de mate aan waarin de bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). De VNG hanteert als richtlijn een minimum omvang van 20% als norm. De Connectie scoort hier laag op gezien de beperkte omvang van het eigen vermogen. Hiertegenover staat dat de eigenaren, conform G.R., ervoor dienen te zorgen dat De Connectie altijd in staat moet zijn om haar financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte: dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een organisatie heeft om (structurele) tegenvallers op te vangen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat incidentele lasten deels uit structurele middelen worden gedekt. Hoe hoger het percentage, des te beter. Een negatief percentage betekent dat structurele lasten deels uit incidentele baten worden gedekt. Hier is bij De Connectie geen sprake van.

3.2. Financiering

Beleidsvoornemen financieringsfunctie
De financieringsfunctie van De Connectie is enkel gericht op ondersteuning van de publieke taak. Het beheer heeft uitsluitend een voorzichtig en risicomijdend karakter. In het geval financiering nodig is, vindt de uitvoering daarvan plaats binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en hetgeen door het bestuur van De Connectie aan kaders is vastgesteld in de financiële verordening. Zo worden voor het aantrekken van financieringen met een looptijd van langer dan één jaar tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instelling gevraagd en wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet Fido. In overeenstemming met het advies van de accountant zal De Connectie in 2018 nog een treasurystatuut opstellen om zo de wettelijke regels te vertalen naar beleidsrichtlijnen waarmee de organisatie kan werken.

Omslagrente
In de BBV is een wijziging doorgevoerd ten aanzien van het berekenen van de omslagrente. De omslagrente wordt bij de begroting berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het bij de begroting gecalculeerde omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond. In de MJPB 2018-2021 is nog gerekend met omslagrente zoals deze door de gemeenten is ingebracht, als onderdeel van het totale kapitaalslastenniveau. In deze begroting is de omslagrente aangepast en afgerond naar 1%. Hierdoor dalen de kapitaalslasten en valt het voordeel vrij in de exploitatie.

Risicoprofiel
De begroting van De Connectie wordt goeddeels door de deelnemende gemeenten gedragen. Afspraken over de bevoorschotting voor het lopende jaar zijn erop gericht om de kortlopende liquiditeitsbehoefte af te dekken en liquiditeitsoverschotten zoveel mogelijk te voorkomen. Door het matchen van de inkomende en uitgaande geldstromen zal de financieringsbehoefte en het daarmee samenhangende renterisico gering zijn. Investeringen worden gefinancierd met geldleningen, die qua looptijd zoveel mogelijk overeenstemmen met de levensduur van de activa. Gezien de aard en activiteiten van De Connectie is het risicoprofiel beperkt.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel De Connectie kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,2%[1] van het begrotingstotaal. Voor 2019 betekent dit dat De Connectie gemiddeld per kwartaal, maximaal € 3,2 miljoen aan kortlopende gelden mag opnemen. Komt de netto vlottende schuld voor een periode langer dan één kwartaal boven dit bedrag, moet dit worden omgezet in een langlopende geldlening. Naar verwachting zal De Connectie de kasgeldlimiet niet overschrijden, maar biedt nog voldoende ruimte voor kortlopende financiering.

Naar verwachting zal De Connectie de kasgeldlimiet niet overschrijden, maar biedt nog voldoende ruimte voor kortlopende financiering.

[1] Art 2 lid 1d uitvoeringsregeling wet FIDO

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% [2] van het begrotingstotaal.

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Renterisiconorm						
Toegestaan renterisico (%)	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Toegestaan renterisico (euro's)	7.753	7.858	7.729	7.555	6.849	6.849
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen	0	0	2.900	840	840	560
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	7.753	7.858	4.829	6.715	6.009	6.289

Het renterisico beperkt zich tot de jaarlijkse aflossing op de huidige leningenportefeuille. De renterisiconorm zal de komende jaren niet worden overschreden.

[2] Art 2 lid 1d uitvoeringsregeling wet FIDO

3.3. Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de realisatie van de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering van De Connectie zelf wordt ten dele verzorgd door medewerkers van het bedrijfsbureau. Daarnaast maakt De Connectie gebruik van de bedrijfsvoeringsdiensten van haar eigen afdelingen (m.u.v. de afdeling Belastingen).

Organisatiestructuur
De Connectie kent een structuur waarin professionals een team vormen en werken aan het leveren van goede producten en diensten. Daarbij wordt uitgegaan van het principe dat medewerkers zoveel mogelijk zelf de regie nemen. Hiertoe is een 'platte' organisatiestructuur neergezet met twee managementlagen. Gezien de 'span-of-support' van de afdelingsmanagers is de rol van de coördinatoren van wezenlijk belang gebleken. Het principe dat medewerkers steeds meer zelf de regie over hun werk nemen, betekent ook dat de rol van de manager aan verandering onderhevig is. In een organisatie waar medewerkers meer ruimte krijgen om zelf te bepalen hoe ze hun werk doen, is de manager veel minder degene die de dagelijkse operationele aansturing voor zijn rekening neemt, maar veel meer degene die medewerkers helpt, faciliteert en coacht om zich te ontwikkelen en hun rol zo goed mogelijk in te vullen. De Connectie zet met haar platte structuur en het programma Leren en Ontwikkelen (zie hieronder meer) in op deze beweging.

De Connectie heeft vak georiënteerde afdelingen die worden aangestuurd door een vakinhoudelijke manager. Daarnaast is er een goed geëquipeerd bedrijfsbureau. Dit bedrijfsbureau levert diensten aan de afdelingen van De Connectie en adviseert/ondersteunt de directie. Hiermee vormt het bedrijfsbureau in feite de overhead van de organisatie. De Connectie wil een compacte en zakelijke organisatie zijn voor de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden. De bedrijfsvoering van De Connectie wordt zo (kosten-)efficiënt mogelijk ingericht en toegerust met de disciplines die cruciaal zijn voor de opgave waarvoor zij staat (sturing op resultaten). Van groot belang is dat De Connectie een eigenstandige organisatie is met een eigen identiteit die werkt op basis van haar kernwaarden. Deze kernwaarden (betrokken, integer en professioneel) zijn de rode draad in de sturing.

Sturing op bedrijfsplan
Het realiseren van het bedrijfsplan gebeurt onder regie van de directie. De directie heeft hiervoor een programma ingericht. In het programma worden de doelen uit het bedrijfsplan specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden (SMART) gemaakt op basis waarvan harmonisatie, standaardisatie en digitalisering geprioriteerd gaan worden. Binnen het bedrijfsbureau is hier tijdelijk extra (verander)capaciteit voor nodig. Dit was deels al voorzien in het bedrijfsplan, maar deels is hier vanuit de afdelingen ook extra capaciteit voor vrijgemaakt.

Personeelsbeleid
Bij de vormgeving van het P&O-beleid staat het ontwikkelen van kansen voor medewerkers centraal. Hiertoe is het programma Leren & Ontwikkelen gestart. Dit programma heeft als doel om invulling te geven aan de 'K' van Kansen en om de organisatieontwikkeling te ondersteunen. Uitgangspunt daarbij is om het leren te koppelen aan de dagelijkse praktijk van de medewerker. Voor het overgrote deel leren mensen door te doen.

De Connectie geeft ruimte en verantwoordelijkheid en investeert in mensen. Omgekeerd zijn de medewerkers zich bewust van hun talenten en competenties (en die van elkaar) en blijven die ontwikkelen om de dienstverlening van De Connectie te optimaliseren. Het doel is dat iedereen zoveel mogelijk op de juiste plek zit. Hoe meer het werk past bij iemands talenten en ambitie, hoe groter het werkplezier en hoe beter de prestaties. Medewerkers en managers kijken samen wat de juiste plek is voor de medewerker en hoe daar te komen. De Connectie wil hierbij gebruik maken van kansen die geboden worden door werkervaringsplekken en snuffelstages, zowel in onze eigen organisatie, bij de drie gemeenten, maar ook daarbuiten. Daarnaast willen we ook inzetten op de ontwikkeling van medewerkers wiens functies en rollen veranderen of zelfs helemaal verdwijnen. Deze ontwikkelingen worden gedreven door maatschappelijke bewegingen als de verregaande digitalisering van werkprocessen, maar ook een andere wijze van werken in organisaties die meer de nadruk leggen op samenwerking, zoals agile werken en scrum-achtig werkmethoden. Deze innovatieve werkvormen vraagt een ander kennisniveau en andere vaardigheden van medewerkers.

Medewerkers voelen zich gesteund door het management bij hun ontwikkeling en gewaardeerd voor het werk dat zij verrichten. Er wordt gestuurd op duurzame inzetbaarheid van mensen. Onder andere door leren en ontwikkelen, ruimte en verantwoordelijkheid en vitale medewerkers. Medewerkers kunnen balans aanbrengen tussen werk en privé door zelf hun werktijden te regelen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat afspraken worden nagekomen, resultaten worden behaald en dat men goed bereikbaar is. De Connectie zorgt voor minder kwetsbare functies, kennisdeling en gezamenlijke verantwoordelijkheid. In 2017 is ook gestart met het traject Leiderschap in Ontwikkeling waarbij persoonlijk leiderschap centraal staat en wordt aangeboden aan medewerkers, coördinatoren en managers. In 2018 worden ook trajecten ontwikkeld rondom het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap en het thema adviseren en beïnvloeden.

De opgave waar De Connectie voor staat, vraagt om een kostenefficiënte organisatie die mee kan bewegen de ontwikkelingen aan de vraagkant. Om continuïteit én flexibiliteit te garanderen vullen we vacatureruimte als dat nodig is flexibel in. Samen met de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden en hanteren we een interne arbeidsmarkt. Dit betekent in de praktijk dat interne vacatures tegelijk gedeeld worden in alle vier de organisaties, waarmee kansen worden geboden aan alle medewerkers.

Administratieve organisatie
Procedures en werkwijzen zijn bij de start van De Connectie as-is overgenomen van de gemeenten. Al eerder is gebleken dat de beschikbaarheid van een beschrijving van de opzet van processen in de meeste gevallen ontbreekt. Het is van belang om processen goed vast te leggen en te formaliseren. Deze professionaliseringslag van de administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) laten wij gelijk op lopen met de met de harmonisatie en standaardisatie van de processen zoals deze zijn overgekomen van de gemeenten. Voor dit omvangrijke traject is een periode van vier jaar uitgetrokken. Mogelijkheden om te versnellen, zonder dat dit afbreuk doet aan de kwaliteit, zullen wij niet onbenut laten. Teneinde efficiency en effectiviteit van werkprocessen te vergroten wil De Connectie ook de inzet van zogenaamde ‘crawlers’ overwegen; met een crawler kan op geautomatiseerde wijze een digitaal proces worden doorgelicht en worden bezien waar oponthoud of onlogische verwerkingen in systemen zitten en waar verbetermogelijkheden aanwezig zijn. De inzet van deze crawlers kan ons helpen onze werkprocessen door te ontwikkelen en te verbeteren.

Outputfinanciering- en verrekening
De Connectie gaat werken met outputsturing en - bekostiging. Dat wil zeggen dat De Connectie producten en diensten levert die gebaseerd zijn op een met de gemeenten overeengekomen PDC. Hierin is vastgelegd wat er geleverd wordt en van welke kwaliteit. Dat gebeurt aan de hand van prestatie-indicatoren per dienst en product. In leveringsovereenkomsten worden de hoeveelheden af te nemen producten en diensten afgesproken en de prijzen die per leveringseenheid gelden. In 2017 is de systematiek voor outputsturing- en bekostiging, de PDC en leveringsovereenkomsten vastgesteld.

Huisvestingsbeleid
De Connectie maakt in eerste instantie gebruik van de huisvesting van de gemeenten Arnhem, Renkum en Rheden. Aan het gebruik van de huisvesting van de drie gemeenten waren in 2017 geen kosten verbonden. Ook voorzien de gemeentelijke bijdragen niet in de dekking van huisvestingskosten. In december 2017 heeft het bestuur besloten dat er huurovereenkomsten gesloten gaan worden tussen De Connectie en de gemeenten. Hierin worden zowel het aantal werkplekken als de prijs per werkplek in opgenomen. De huisvestingskosten van De Connectie gaan vanaf 2019 integraal deel uitmaken van de kostprijzen per product. Wil De Connectie haar rol bestendigen en de gewenste flexibiliteit in haar dienstverlening waar maken, dan is het noodzakelijk dat we een werkomgeving krijgen die deze doelstellingen faciliteert. Dit kan van grote invloed zijn bij de keuze van de locatie en de vorm van de huisvesting voor De Connectie. Sommige vormen van dienstverlening van De Connectie kunnen mogelijk veel beter op afstand worden uitgevoerd (denk aan productie-achtige werkzaamheden), terwijl we ook diensten leveren waarbij de nabijheid bij de klant van belang is voor de kwaliteit van de dienstverlening (denk aan vormen van advisering en managementsupport).

Informatievoorziening
De afdelingen binnen De Connectie hebben te maken met verschillende informatiestromen. Een goede en betrouwbare informatievoorziening is essentieel voor De Connectie. In 2017 is de opdracht geformuleerd en vastgesteld om te komen tot een I-visie. In deze I-visie wordt op strategisch en tactisch niveau de vertaling gemaakt van de bedrijfsdoelen van De Connectie naar de verschillende aspecten van de informatievoorziening. Gecombineerd met trends in de maatschappij, binnen gemeenten en op het gebied van ICT wordt de richting aangegeven waarin de informatievoorziening zich de komende jaren moet ontwikkelen.

De I-visie is begin 2018 vastgesteld en wordt gevolgd door een realisatieplan per jaar waarin de ontwikkelrichting voor dat betreffende jaar scherp wordt gesteld.
In strategisch opzicht is het van belang in te spelen op de ontwikkeling waarbij processturing, AO/IC en informatievoorziening steeds meer één geheel gaan vormen. Er lijkt sprake te zijn van een verschuiving in verantwoordelijkheden als gevolg van moderne digitale ontwikkelingen, waarbij de inrichting van processen steeds minder door het management, maar steeds meer door technische oplossingen gestuurd gaat worden. De Connectie wil actief mee bewegen met deze trend om bij te dragen aan een optimale dienstverlening voor onze klanten.

Informatieveiligheid en privacy
Om de beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en de integriteit van de gegevens bij De Connectie te borgen zijn technische en organisatorische maatregelen nodig. Vanuit de VNG en KING is eind mei 2013 de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) vastgesteld. Een onderdeel van het basisniveau, en ook een wettelijke vereiste vanuit diverse wet- en regelgeving, is het beschikken over een actueel informatiebeveiligingsbeleid. Het informatiebeveiligingsbeleid is in oktober 2017 vastgesteld en vormt een belangrijk kader voor de te nemen maatregelen. Data-integriteit wordt een steeds grotere uitdaging voor organisaties, zo ook voor De Connectie. We willen ons dan ook richten op de vraag hoe we ervoor zorgen dat data integer is en blijft. We moeten gaan borgen dat data eenmalig wordt vastgelegd, dat we data op de juiste wijze classificeren en dat de verantwoordelijkheid hiervoor op een heldere wijze bij eigenaren is belegd.

Het Informatiebeveiligingsplan schrijft voor dat De Connectie, naast het voldoen aan de wettelijke verplichtingen, ook zorgdraagt voor een betrouwbare informatievoorziening ten behoeve van de deelnemende instanties en derhalve de burger. Het Informatiebeveiligingsplan voor De Connectie is op 1 mei vastgesteld. Naast het Informatiebeveiligingsplan is in 2017 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) als project opgepakt om te voldoen aan de nieuwe Europese wetgeving met betrekking tot privacy. Denk hierbij aan het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming (FG), het opstellen van richtlijnen met betrekking tot de Meldplicht Datalekken, het sluiten van verwerkingsovereenkomsten, het opstellen van een privacyverklaring en het opstellen en bijhouden van een register van verwerkingen.

Juridische zaken
De Connectie hecht er groot belang aan om zich zeker te stellen dat ze voldoet aan alle vigerende wet- en regelgeving. Indien De Connectie niet compliant is, kan dit financiële-, juridische- en imagorisico's met zich meebrengen. Derhalve is het beleid erop gericht om permanent actueel inzicht te hebben in de vigerende wet- en regelgeving en de naleving hiervan cyclisch te borgen.

Communicatie
De communicatie door De Connectie zal gebaseerd zijn op het gebruikersprofiel. Zowel de klant, de opdrachtgever, de gebruikers, als de medewerkers krijgen, op basis van algoritmes, passende informatie. Hierdoor wordt steeds meer het gevoel van nabijheid gerealiseerd en word gelijktijdig meer gedigitaliseerd en geautomatiseerd. De huidige communicatiekanalen zullen convergeren en de communicatie wordt persoonlijker en mobieler. De Connectie geeft extra aandacht voor de persoonlijke touch door het organiseren van meetups.

4. Overzicht van baten en lasten en toelichting

4.2. Uitgangspunten voor de begroting

Het belangrijkste uitgangspunt voor de MJPB 2019-2022 is het Bedrijfsplan van De Connectie en het reeds bekende financiële meerjarenbeeld, zoals deze is opgenomen in de MJPB 2018-2021. Aanvullend hierop zijn de volgende uitgangspunten relevant:

Loon- en prijsontwikkelingen
De loon- en prijsontwikkeling waarvoor een aanpassing van de gemeentelijk bijdragen wordt gevraagd, bestaat uit twee elementen:
1. Indexering van loonkostenbudgetten: deze vindt plaats op basis van de reële loonkostenontwikkeling op grond van cao-afspraken;
2. Indexering van materiële budgetten: deze wordt niet automatisch toegekend, tenzij dit deel uitmaakt van het gemeentelijk beleid, maar wordt bepaald aan de hand van specifieke (prijs-) ontwikkelingen van leveranciers voor diensten en producten.

Autonome ontwikkelingen
Overige autonome ontwikkelingen worden, voor zover kwantificeerbaar, reëel begroot. Hiervoor wordt eveneens een aanpassing van de bijdragen van de gemeenten gevraagd.

Loonkosten
De loonkosten worden geraamd op basis van het max-2, ofwel de maximale trede van de inschaling van een functie, verminderd met twee treden (trede 9).

Omslagrente
De omslagrente wordt bij de begroting berekend door de werkelijk aan de taakvelden toe te rekenen rente (in euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente wordt op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het bij de begroting gecalculeerde omslagrentepercentage wordt binnen een marge van 0,5% naar boven afgerond.

Verrekensystematiek
De bijdrage van de deelnemers voor de basisdienstverlening is gebaseerd op de verdeelsleutel zoals deze in de financiële onderbouwing van het bedrijfsplan is opgenomen. Grondslag voor de verdeling is de inbreng van de gemeenten in De Connectie. Omdat de bijdragen per jaarschijf (pro-rata) enigszins verschillen komt de verdeelsleutel voor 2019 uit op:
Arnhem: 73,43%
Renkum: 9,85%
Rheden: 16,72%
In de context van het toewerken naar outputsturing- en verrekening, wordt eind 2018 duidelijk welke producten en diensten in 2019 kunnen worden gefinancierd en/ of verrekend op basis van de (geprognosticeerde) output. Voor deze producten en diensten geldt de verdeelsleutel dan niet.

Maat- en meerwerk
De financiële effecten van structureel maat- en meerwerk worden verwerkt in het begrotingjaar volgend op het jaar waarin de maat- of meerwerk overeenkomst tot stand is gekomen.

Operationele vertaling
De vastgestelde begroting vormt het uitgangspunt voor het opstellen van de jaarlijkse collectieve en individuele leveringsovereenkomsten. De leveringsovereenkomsten voor 2019 worden in het laatste kwartaal van 2018 afgesloten.

4.3. Grondslagen voor de ramingen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het BBV en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. Op de activa wordt lineair afgeschreven. Over investeringen vóór 1 juli van het boekjaar wordt een heel jaar afgeschreven. Over investeringen ná 1 juli van het boekjaar wordt een half jaar afgeschreven. De afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de verordening ex artikel 212 Gemeentewet. Samengestelde activa met een verkrijgingsprijs < € 10.000 worden niet geactiveerd.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

4.4. Financieel kader

De ontwikkeling van de baten en lasten ten opzichte van de MJPB 2019-2021 wordt gedomineerd door de correcties die nog moesten worden aangebracht omdat er nog een substantieel aantal omissies in het kader zaten dat van de gemeenten is overgekomen. Met deze begroting worden de nu zichtbare omissies hersteld.

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
MJPB 2018-2021					
Totaal lasten	39.290	38.645	37.897	34.595	34.595
Totaal baten	-39.290	-38.645	-37.897	-34.595	-34.595
RESULTAAT	-	-	-	-	-
Mutaties lasten					
Autonome ontwikkelingen					
CAO-ontwikkeling		668	639	617	617
Overige autonome kostenontwikkelingen		315	315	315	315
Gewijzigde uitgangspunten voor de begroting					
Personeelskosten agv max-2		-872	-821	-807	-807
Kapitaalslasten agv omslagrente		-387	-388	-388	-388
Correctie omissies in kader					
Kosten ICT 3D (sociale wijkteams)		-409	-409	-409	-409
Kadercorrectie Frictiebudget		-	-	-300	-300
Kosten RAET (salarisverwerking)		-138	-138	-138	-138
Kosten belastingdienstverlening Renkum		-181	-181	-	-
Kadercorrectie aflossing transitiebudget a.g.v. belastingdienstverlening		-275	-275	-	-
Kosten Cyclomedia (panoramafoto's)		64	64	64	64
Kosten licenties De Connectie		27	27	27	27
Kapitaalslasten ontwikkeling		153	153	153	153
Kadercorrectie aflossing transitiebudget		-275	-275	-	-
Kadercorrectie overig		54	54	54	54
Correctie omissies in begroting					
Kosten applicaties functioneel beheer		804	663	663	663
Kosten effecten sociaal plan		155	155	155	155
Maat- en meerwerk					
Inkoopdienstverlening gemeente Renkum		56	56	56	56
		-240	**-361**	**62**	**62**

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
Mutaties baten					
Compensatie autonome ontwikkelingen					
Compensatie CAO-ontwikkeling		-668	-639	-617	-617
Compensatie overige autonome kostenontwikkelingen		-270	-270	-270	-270
Correctie omissies in kader					
Kadercorrectie ICT 3D (sociale wijkteams)		409	409	409	409
Kadercorrectie Frictiebudget		-	-	300	300
Kadercorrectie RAET (salarisverwerking)		138	138	138	138
Kadercorrectie belastingdienstverlening Renkum		456	456	456	456
Kadercorrectie Cyclomedia (panoramafoto's)		-64	-64	-64	-64
Kadercorrectie licenties De Connectie		-27	-27	-27	-27
Kadercorrectie kapitaallasten		-153	-153	-153	-153
Kadercorrectie personeel		452	452	452	452
Kadercorrectie Technisch applicatiebeheer		-40	-40	-40	-40
Kadercorrectie werkbudgetten I&A		-41	-41	-41	-41
Bijstellen taakstelling belastingen		-	-	-456	-456
Kadercorrectie overig		-29	-29	-29	-29
Maat- en meerwerk					
Inkoopdienstverlening gemeente Renkum		-56	-56	-56	-56
		106	**135**	**1**	**1**
SALDO BATEN EN LASTEN		**141**	**49**	**63**	**63**
Mutaties reserves					
Bestemmingsreserve Effecten sociaal plan		-155	-155	-155	-155
		-155	-155	-155	-155
MJPB 2019-2022					
Totaal lasten		38.680	37.811	34.657	34.657
Totaal baten		-38.694	-37.917	-34.749	-34.749
RESULTAAT NA MUTATIE RESERVES		**-14**	**-106**	**-91**	**-91**

Autonome ontwikkelingen

Cao-ontwikkeling

Op 4 juli 2017 hebben bonden en de VNG een principeakkoord bereikt voor een nieuwe gemeente cao met onder andere een loonsverhoging van 3,25 procent. Deze bestaat uit een loonsverhoging per 1 januari 2017 van 0,4%. In augustus 2017 is het loon structureel met 1% verhoogd en het Individueel Keuzebudget (IKB) met 0,5% per 1 december. In januari 2018 volgde 1,5% loonsverhoging en 0,25% verhoging van het IKB per 1 juli 2018. In deze begroting is gerekend met loonsommen waar bovenstaande effecten in zijn verwerkt.

Overige autonome kostenontwikkelingen

De voorziene overige autonome kostenontwikkelingen, zijn opgenomen onder het Programmaplan. Daar waar de financiële impact bekend is, zijn deze reëel begroot. Dat geldt in dit geval voor de substantieel hogere kosten voor Microsoft-licenties bij ICT (260k), voor de hogere kosten van afvalverwerking bij FZF (45k) en toenemende kosten voor de accountantscontrole (10k). Daar waar sprake is van een recente kostenontwikkeling, is de compensatie hiervan verwerkt onder de baten. Dit geldt ook voor de cao-effecten en voor de noodzakelijke wijzigingen in het investeringsprogramma.

Gewijzigde uitgangpunten voor de begroting

Personeelskosten a.g.v. max-2
Het ingebrachte loonkostenniveau door de gemeenten is gebaseerd op de maximale trede van de inschaling van de functie. Nadere analyse wijst uit dat medewerkers gemiddeld zijn ingeschaald in trede 7 (van 11). Gekozen is om de raming van het loonkostenniveau bij te stellen naar trede 9 (max-2). Hiermee komt het te veel begrote deel beschikbaar voor het oplossen van knelpunten in de begroting.

Kapitaalslasten a.g.v. omslagrente
In de BBV is een wijziging doorgevoerd ten aanzien van het berekenen van de omslagrente. In de MJPB 2018-2021 is nog gerekend met omslagrente zoals deze door de gemeenten is ingebracht, als onderdeel van het kapitaalslastenniveau. In deze begroting is de omslagrente aangepast naar 1% (zie paragraaf financiering). Hierdoor dalen de kapitaalslasten en valt het voordeel vrij in de exploitatie.

Correcties omissies in kader

Bij de vorming van De Connectie is ook het beschikbare kader vastgesteld. We zijn nu bijna een jaar verder en gebleken is dat er nog een aanzienlijk aantal omissies in het kader zitten. De kaderwijzigingen waar overeenstemming over is, zijn verwerkt in deze begroting. Posten die nog nader onderzoek vragen, worden bijgehouden op een zogeheten ‘parkeerlijst’ en zullen u separaat worden aangeboden bij de 2e bestuursrapportage. Onderstaande wijzigingen hebben zowel invloed op het kostenniveau in de begroting als op de omvang van het kader en hebben derhalve een budgettair neutraal effect.

Kosten ICT3D (Sociale wijkteams)
Voor de ICT-dienstverlening aan de Sociale wijkteams is door de gemeente Arnhem te veel budget meegegeven in het kader. Er is nog geen overeenstemming over het bedrag dat zou moeten worden gecorrigeerd. Gecorrigeerd is dat deel waarmee De Connectie akkoord kan gaan (409k). Het overige deel (243k) is nog onderwerp van gesprek.

Kadercorrectie Frictiebudget
In de MJPB 2018-2022 is het beschikbaar gestelde frictiebudget voor de afbouw van formatie, meerjarig doorgetrokken. Feitelijk betreft het hier een incidenteel budget voor de periode van 3 jaar (2018, 2019 en 2020). Derhalve worden de daaropvolgende jaren met deze begroting met de begroting gecorrigeerd.

Kosten RAET (salarisverwerking)
De budgetten voor de salarisverwerking zijn aan De Connectie overgedragen. De gemeenten hebben echter ieder nog een eigen contract met RAET en worden hiervoor gefactureerd. Derhalve ligt het in de rede de budgetten hiervoor weer terug te brengen naar de gemeenten.

Kosten belastingdienstverlening Renkum
De overige kadercorrecties worden gedomineerd door een tweetal posten. Eén daarvan betreft het kader voor de belastingdienstverlening aan de gemeente Renkum dat dubbel is meegegeven, zowel vanuit Renkum zelf als vanuit de gemeente Arnhem, die ook voor 1 juli 2017 al de belastingdienstverlening voor de gemeente Renkum verzorgde. In het bedrijfsplan is derhalve uitgegaan van een te hoog kader. Dit kan in 2019 en 2020 worden opgevangen binnen de begroting van de afdeling Belastingen. Echter, vanaf 2021 is de taakstelling eveneens gebaseerd op het te hoge kader. Derhalve kan dit deel van de taakstelling niet worden gerealiseerd. De bijstelling hiervan is verwerkt in deze begroting.

Kosten Cyclomedia
Bij de overdracht van Basisregistraties hebben niet alle gemeenten de budgetten voor Cyclomedia overgedragen. Het betreft hier de dienstverlening voor de (jaarlijkse) 360 graden foto’s, de archivering en de ontsluiting hiervan. De omissie wordt in deze begroting hersteld.

Kosten licenties De Connectie
De Connectie heeft geen middelen meegekregen voor licenties voor het eigen gebruik van applicaties voor het ontsluiten van gegevens ten behoeve van sturing en verantwoording. De Connectie maakt hiervoor gebruik van Cognos. Op basis van het aantal gebruikers wordt hiervoor 27k begroot. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat de gemeenten terug kunnen in het aantal benodigde licenties.

Kapitaalslastenontwikkeling
De kapitaalslasten zijn berekend op basis van de werkelijk overgekomen activa van de gemeenten en de investeringen die De Connectie in de tweede helft van 2017 zelf heeft gepleegd. Daarnaast is rekening gehouden met reguliere vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen zoals opgenomen in het meerjareninvesteringsprogramma 2018-2021. Nadrukkelijk is nog geen rekening gehouden met de noodzakelijke inhaalslag die moet worden gemaakt doordat, in de aanloop naar de vorming van De Connectie, terughoudend is omgegaan met het doen van investeringen. De ambtelijke en bestuurlijke afstemming hierover loopt nog. U zult hier nader over worden geïnformeerd bij de tweede bestuursrapportage.

Kadercorrectie personeel
De andere post betreft de kadercorrectie op het personeel heeft enerzijds betrekking op het dubbel overgekomen opleidingsbudget in het kader van de gemeente Arnhem. Daarnaast was er te veel formatie voor FZ overgekomen. Dit heeft geleid tot een knelpunt dat binnen de begroting is opgevangen.

Overige kadercorrecties
De overige kadercorrecties betreffen (kleinere) budgetten welke abusievelijk niet in het kader van De Connectie zijn verwerkt. Dit betreft onder andere budgetten voor het technisch applicatiebeheer van een aantal applicaties vanuit de gemeente Renkum en de materiële budgetten voor inkoopdienstverlening vanuit Arnhem.

Correcties omissies in begroting
Er is ook een omissies geconstateerd in de begroting zelf, terwijl hiervoor wel het juiste kader voor beschikbaar is gesteld. Dit heeft geleid tot een knelpunt dat binnen de begroting is opgevangen. Het betreft hier de licentie- en onderhoudskosten van de applicaties die door de vakafdelingen worden gebruikt. Deze zijn in de besluitvormingsfase van het bedrijfsplan als laatste alsnog beschikbaar gesteld, maar niet meer verwerkt in de begroting. Met deze wijziging wordt dat hersteld.

Maat- en meerwerk
De inkoopdienstverlening aan de gemeente Renkum is in 2018 uitgebreid. De structurele effecten hiervan zijn verwerkt in deze begroting.

4.5. Baten en lasten per programma

De ontwikkeling van de baten en lasten ten opzichte van de MJPB 2019-2021 wordt gedomineerd door de correcties die nog moesten worden aangebracht omdat er nog een substantieel aantal omissies in het kader zaten dat van de gemeenten is overgekomen. Met deze begroting worden de nu zichtbare omissies hersteld.

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN					
Lasten	3.929	3.914	3.755	3.562	3.562
Baten	-398	-348	-308	-308	-308
Saldo baten en lasten	**3.531**	**3.566**	**3.447**	**3.254**	**3.254**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	**3.531**	**3.566**	**3.447**	**3.254**	**3.254**
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING DE CONNECTIE					
Lasten	3.269	5.592	6.254	3.653	3.657
Baten	-34.898	-34.832	-34.037	-30.479	-30.479
Saldo baten en lasten	**-31.629**	**-29.240**	**-27.783**	**-26.826**	**-26.822**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-155	-155	-155	-155
Saldo na reserves	**-31.629**	**-29.395**	**-27.938**	**-26.981**	**-26.977**
Bedrijfsvoering Gemeenten					
Lasten	32.092	29.138	27.765	27.031	27.027
Baten	-3.994	-3.322	-3.380	-3.396	-3.396
Saldo baten en lasten	**28.098**	**25.816**	**24.385**	**23.636**	**23.632**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	**28.098**	**25.816**	**24.385**	**23.636**	**23.632**
Totaal saldo baten en lasten	**-**	**141**	**49**	**63**	**63**
Totaal saldo na reserves	**-**	**-14**	**-106**	**-91**	**-91**

Bovenstaand overzicht is de resultante van de begrotingswijzigingen zoals deze zijn toegelicht in hoofdstuk 4.4.

Verloop van de taakstelling

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Verloop taakstelling						
Aflossing transitiebudget	21	369	1.643	2.354	-	-
Bijstelling bijdrage agv structurele taakstelling	-	-	-	750	4.067	4.067
Totaal	**21**	**369**	**1.643**	**3.104**	**4.067**	**4.067**
Mutaties						
Temporiseren aflossing transitiebudget	-	-275	-275	-275	825	-
Temporiseren structurele taakstelling De Connectie					-825	-
Bijstellen taakstelling Belastingen	-	-	-	-	-456	-456
Totaal	**-**	**-275**	**-275**	**-275**	**-456**	**-456**
Verloop taakstelling na mutaties						
Aflossing transitiebudget	21	94	1.368	2.079	825	-
Taakstelling De Connectie	-	-	-	750	2.786	3.611
Totaal	**21**	**94**	**1.368**	**2.829**	**3.611**	**3.611**

De aflossing van het transitiebudget is ‘hard’ begroot. Nadat het transitiebudget terugbetaald is, gaat het kader van De Connectie structureel met € 4,067 mln. omlaag. Door het bijstellen van de taakstelling belastingen

(zie pagina 35) wordt de structurele aanpassing van het kader € 3,611 mln. Om dezelfde reden is de terugbetaling van het transitiebudget met een jaar getemporiseerd en wordt het niveau van de structurele taakstelling een jaar later behaald.

4.6. Bijdragen gemeenten

De autonome ontwikkelingen zijn over de gemeenten verdeeld o.b.v. de verdeelsleutel zoals gehanteerd in het bedrijfsplan. Ditzelfde geldt voor de kadercorrectie frictiebudget, de kadercorrectie licenties De Connectie en de bijstelling van de taakstelling belastingen. De andere kadercorrecties en het meer-/maatwerk zijn specifiek toegerekend naar de gemeente waar deze betrekking op heeft. De bijdragen van de gemeenten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Arnhem

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
Arnhem					
Bijdrage cf. MJPB 2018-2021	27.001	26.970	26.469	24.064	24.064
Autonome ontwikkelingen					
Compensatie CAO-ontwikkeling		500	479	463	463
Compensatie overige autonome kostenontwikkelingen		198	198	198	198
Mutaties overig					
Kadercorrectie ICT 3D (sociale wijkteams)		-409	-409	-409	-409
Kadercorrectie Frictiebudget		-	-	-220	-220
Kadercorrectie RAET (salarisverwerking)		-101	-101	-101	-101
Kadercorrectie belastingdienstverlening Renkum		-456	-456	-456	-456
Kadercorrectie Cyclomedia (panoramafoto's)		44	44	44	44
Kadercorrectie licenties De Connectie		20	20	20	20
Kadercorrectie kapitaallasten		43	43	43	43
Kadercorrectie personeel		-452	-452	-452	-452
Kadercorrectie werkbudgetten I&A		41	41	41	41
Bijstellen taakstelling belastingen		-	-	334	334
Kadercorrectie overig		28	28	28	28
Meer-/maatwerk					
Saldo	**27.001**	**26.427**	**25.905**	**23.598**	**23.598**

Renkum

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
Renkum					
Bijdrage cf. MJPB 2018-2021	3.676	3.661	3.584	3.250	3.250
Autonome ontwikkelingen					
Compensatie CAO-ontwikkeling		68	65	63	63
Compensatie overige autonome kostenontwikkelingen		27	27	27	27
Mutaties overig					
Kadercorrectie Frictiebudget		-	-	-30	-30
Kadercorrectie RAET (salarisverwerking)		-37	-37	-37	-37
Kadercorrectie Cyclomedia (panoramafoto's)		20	20	20	20
Kadercorrectie licenties De Connectie		3	3	3	3
Kadercorrectie kapitaallasten		110	110	110	110
Kadercorrectie Technisch applicatiebeheer		40	40	40	40
Bijstellen taakstelling belastingen		-	-	45	45
Kadercorrectie overig		-8	-8	-8	-8
Meer-/maatwerk					
Inkoopdienstverlening gemeente Renkum		56	56	56	56
Saldo	**3.676**	**3.939**	**3.859**	**3.539**	**3.539**

Rheden

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
Rheden					
Bijdrage cf. MJPB 2018-2021	6.160	6.140	6.010	5.447	5.447
Autonome ontwikkelingen					
Compensatie CAO-ontwikkeling		100	95	91	91
Compensatie overige autonome kostenontwikkelingen		45	45	45	45
Mutaties overig					
Kadercorrectie Frictiebudget		-	-	-50	-50
Kadercorrectie licenties De Connectie		5	5	5	5
Bijstellen taakstelling belastingen		-	-	76	76
Kadercorrectie overig		9	9	9	9
Meer-/maatwerk					
Saldo	**6.160**	**6.298**	**6.163**	**5.622**	**5.622**

Derden

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
Bijdragen derden					
ODRA	1.064	1.064	1.064	1.064	1.064
Sportbedrijf Arnhem	529	-	-	-	-
Werkplein Arnhem Noord	185	185	185	185	185
Totaal	**1.778**	**1.249**	**1.249**	**1.249**	**1.249**

De dienstverlening aan derden betreft in hoofdzaak de continuering van de dienstverlening van de gemeente Arnhem aan deze derden. Te denken valt aan de ODRA, Sportbedrijf Arnhem en aan het Werkplein. Deze bijdragen worden in 2019 nog via de gemeente Arnhem gerealiseerd.

4.7. Incidentele baten en lasten

	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro					
Totaal lasten	**39.290**	**38.645**	**37.897**	**34.595**	**34.595**
Totaal Baten	**-39.290**	**-38.645**	**-37.897**	**-34.595**	**-34.595**
Totaal mutaties in reserves					
SALDO TOTALE BATEN EN LASTEN	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN					
Lasten	135	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING GEMEENTEN					
Lasten	236	261	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING DE CONNECTIE					
Lasten	-	155	155	155	155
Baten	-	-	-	-	-
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN					
Lasten	308	308	275	-	-
Baten	-679	-569	-275	-	-
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	**-**	**155**	**155**	**155**	**155**
MUTATIES IN RESERVES					
Reserves toevoeging	-	-	-	-	-
Reserves onttrekking	-	-155	-155	-155	-155
SALDO INCIDENTELE MUTATIES RESERVES	**-**	**-155**	**-155**	**-155**	**-155**
Totaal incidentele lasten	**679**	**724**	**430**	**155**	**155**
Totaal incidentele baten	**-679**	**-569**	**-275**	**-**	**-**
Totaal incidentele mutaties in reserves	**-**	**-155**	**-155**	**-155**	**-155**
SALDO INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
TotaaL structurele lasten	**38.611**	**37.922**	**37.468**	**34.441**	**34.441**
Totaal structurele baten	**-38.611**	**-38.076**	**-37.622**	**-34.595**	**-34.595**
Totaal structurele mutaties in reserves	**-**	**155**	**155**	**155**	**155**
SALDO STRUCTURELE BATEN EN LASTEN	**-**	**0**	**-0**	**0**	**0**

Volgens het BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting.

De begrote incidentele lasten hebben deels betrekking op tijdelijke afdelingsbudgetten ten behoeve van de dekking van veranderkosten. Een ander deel heeft betrekking op de begrote incidentele kosten die voorvloeien uit de uitvoering van het sociaal plan. Tot slot heeft ook de post onvoorzien een tijdelijk karakter.

De begrote incidentele lasten houden gelijke tred met de begrote incidentele baten. Immers, incidentele budgetten kennen ook een tijdelijke dekking vanuit de gemeenten. Een uitzondering daarop vorm de dekking van de begrote kosten voor de uitvoering van het sociaal plan. Deze worden (incidenteel) gedekt vanuit de daarvoor gevormde bestemmingsreserve.

De Commissie BBV heeft op dit moment een notitie in voorbereiding hoe (meerjarig) om te gaan met de incidentele baten en lasten.

5. Financiële positie en toelichting

5.1. Geprognotiseerde eindbalans

Volgens het BBV bevat de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde eindbalans, die tenminste de posten bevat om het EMU-saldo te berekenen (paragraaf 5.4).

ACTIVA	Realisatie	Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Vaste activa						
Materiele vaste activa (ec.nut)	8.766	-	10.773	10.417	9.627	9.608
Financiele vaste activa	2	-	-	-	-	-
- Uitzettingen met een rentetypische						
looptijd > 1 jr.	*2*	-	-	-	-	-
Totaal vaste activa	**8.771**	**-**	**10.773**	**10.417**	**9.627**	**9.608**
Vlottende activa						
Uitzettingen met een rentetypische	8.444	-	-	-	-	-
looptijd < 1 jaar						
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	*7.445*	-	-	-	-	-
- Vorderingen op openbare lichamen	*998*	-	-	-	-	-
- Overige vorderingen	*2*	-	-	-	-	-
Liquide middelen	21	-	-	-	-	-
Overlopende activa	3.549	-	-	-	-	-
Totaal vlottende activa	**12.015**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
TOTAAL ACTIVA	**20.785**	**-**	**10.773**	**10.417**	**9.627**	**9.608**

Voor de prognose van de ontwikkeling van de balans, wordt doorgaans gebruik gemaakt van historische gegevens. Deze ontbreken voor De Connectie nog in belangrijke mate. Derhalve is alleen de ontwikkeling van de omvang van de materiële vaste activa (MVA) geprognosticeerd. Hierbij is gebruik gemaakt van het meerjareninvesteringsprogramma (MIP) en de huidige staat van activa.

PASSIVA	Realisatie	Begroting	Begroting	meerjarenraming		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Vaste passiva						
Eigen vermogen	991	-	464	309	155	-
- Algemene reserve	-	-	-	-	-	-
- Bestemmingsreserve effecten soc. plan	*774*	-	*464*	*309*	*155*	-
- Resultaat voor bestemming	*217*	-	-	-	-	-
Totaal vaste passiva	**991**	**-**	**464**	**309**	**155**	**-**
Vlottende passiva						
Netto vl. Schulden met een rentetypische	3	-	-	-	-	-
looptijd < 1 jr						
- Schulden aan openbare lichamen	*3*	-	-	-	-	-
- Overige schulden	-	-	-	-	-	-
Netto vl. Schulden met een rentetypische	-	-	7.820	6.980	6.140	5.580
looptijd > 1 jr						
- Lening	-	-	*7.820*	*6.980*	*6.140*	*5.580*
Overlopende passiva	150	-	-	-	-	-
Totaal vlottende passiva	**153**	**-**	**7.820**	**6.980**	**6.140**	**5.580**
TOTAAL PASSIVA	**1.144**	**-**	**8.284**	**7.289**	**6.295**	**5.580**

Ook voor de prognose van de passiva-zijde van de balans ontbreken historische gegevens. De ontwikkeling van de bestemmingsreserve voor de effecten van het sociaal plan kan wel worden geprognosticeerd; hier is uitgegaan van een gelijkelijke afname over een periode van 5 jaar; dit is ook de periode waarvoor de financiële effecten van het sociaal plan door de gemeenten is afgekocht.

De ontwikkeling van de huidige leningenportefeuille kan eveneens worden geprognosticeerd op basis van de looptijd van de lening delen. Hierbij is geen rekening gehouden met eventuele herfinanciering.

De Commissie BBV heeft op dit moment een notitie in voorbereiding hoe (meerjarig) om te gaan met de geprognotiseerde balans en kengetallen.

5.2. Investeringsprogramma

Afdeling	Activumgroep	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Meerjaren investeringsprogramma						
A&B	Software	-	-	-	-	59
BEL	Software	775	-	-	49	-
BR	Gereedschappen	21	-	-	41	-
BR	Software	-	-	12	12	-
DIV	Inrichting gebouwen en inventaris	16	-	-	-	-
DIV	Software	-	-	-	9	-
FZF	Gereedschappen	55	29	-	-	-
FZF	Inrichting gebouwen en inventaris	26	-	578	68	377
FZF	Personenautos	-	33	11	138	15
FZF	Software	-	-	82	-	-
ICT	Glasvezelbekabeling	150	-	-	-	-
ICT	Hardware	4.260	4.008	1.241	203	-
ICT	Mob App (tablets/labtops/smartphone)	200	218	146	282	172
ICT	Software	26	19	318	23	675
ICT	Telecommunicatievoorzieningen	793	24	34	-	-
Totaal vaste activa		**6.322**	**4.331**	**2.421**	**825**	**1.297**

In de MJPB 2018-2021 is het Investeringsprogramma (IP) voor een groot deel nog een-op-een overgenomen van de gemeenten. Daarbij moet worden opgemerkt dat in aanloop naar de vorming van De Connectie terughoudend omgegaan met het doen van investeringen en dat vraagt nu om een inhaalslag. Deze inhaalslag is nog niet verwerkt in de begroting en zal eerst ambtelijk en bestuurlijk worden voorbereid. In deze begroting is het IP derhalve uitsluitend herijkt op basis van de geplande vervangingsinvesteringen en doorgeschoven investeringen vanuit 2017. Bij de tweede bestuursrapportage zal u een geactualiseerd IP worden voorgelegd, waar ook de investeringen in zijn opgenomen die noodzakelijk en onvermijdelijk zijn om de dienstverlening op het vereiste niveau te brengen en te houden.

5.3. EMU-saldo

		2018	2019	2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Omschrijving						
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-	141	49	63	63
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.184	2.266	2.203	2.140	2.140
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate	-	-	-		
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	4.670	3.581	2.009	146	-
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en	-	-	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:					
	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie	-	-	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de	-	-	-	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie voor zover transacties niet op de exploitatie verantwoord	-	-	-	-	-
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betrekken	-	-	-	-	-
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande	-	-	-	-	-
11	Verkoop van effecten:					
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo		**-1.486**	**-1.173**	**243**	**2.058**	**2.204**

In het BBV is de verplichting opgenomen dat gemeenschappelijke regelingen ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorafgaande jaar, het actuele begrotingsjaar en de drie jaren volgend op het begrotingsjaar. Het EMU-saldo heeft het karakter van een resultaatbepaling op kasbasis. Het begrotingstekort van de gehele overheid mag volgens Europese normen niet hoger zijn dan 3%. Dit geldt niet alleen voor het tekort van de Rijksoverheid maar voor het saldo van alle overheden bij elkaar, ook die van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

5.4. Financiering

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Leningportefeuille						
Looptijd						
1 jaar	-	2.060	-	-	-	-
3 jaar	-	840	560	280	-	-
5 jaar	-	2.920	2.640	2.360	2.080	1.800
10 jaar	-	4.900	4.620	4.340	4.060	3.780
Totaal	**-**	**10.720**	**7.820**	**6.980**	**6.140**	**5.580**

Voor de uitvoering van de taken zijn financieringsmiddelen nodig. Investeringen in materiële vaste activa kennen een lange levensduur en de financieringsbehoefte die daaruit voortvloeit moet dan ook meerjarig worden afgedekt. Voor de financiering van de van de gemeenten overgedragen activa is begin 2018 een aantal leningen afgesloten. In dezelfde financieringsaanvraag zijn ook de gedane investeringen in 2017 betrokken. In bovenstaande tabel is de ontwikkeling van de huidige leningenportefeuille weergegeven.

In het gepresenteerde verloop is nog geen rekening gehouden met eventuele herfinanciering. De verwachting is dat de komende jaren nog aanvullende leningen afgesloten zullen moeten gaan worden voor de uitvoering van het investeringsprogramma.

5.5. Stand en verloop van de reserves

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	meerjarenraming 2020	2021	2022
Bedragen x 1.000 euro						
Bestemmingsreserve effecten sociaal plan						
Bestemmingsreserve effecten sociaal plan	774	619	464	309	155	-
Totaal	**774**	**619**	**464**	**309**	**155**	**-**

De Bestemmingsreserve effecten sociaal plan is ontstaan uit de afspraken die over de financiële effecten van het sociaal plan zijn gemaakt in het Opdrachtgeversoverleg (OGO) en het Bestuur. De rechten die door het sociaal plan zijn meegekomen naar De Connectie, zijn door de gemeenten in 2017, voor een periode van 5 jaar, ineens afgekocht. In de begroting wordt ervan uitgegaan van een benodigde onttrekking uit deze reserve voor eveneens vijf jaar (1/5 deel per jaar).

5.6. Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume

De BBV schrijft voor dat afzonderlijk aandacht moet worden besteed aan jaarlijkse terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume. Zoals uit de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling blijkt, wordt voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Alle arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn in de exploitatie-begroting verwerkt.

6. Bijlagen

Bijlage 1: Taakvelden

Taakvelden	Arnhem	Renkum	Rheden	Totaal baten	Arnhem	Renkum	Rheden	Totaal Lasten	Saldo begroting 2019
Bedragen x 1.000 euro									
0. Bestuur en ondersteuning									
0.2 Burgerzaken	-	-	-		-	-	-	-	-
0.4 Overhead	-27.984	-3.799	-6.371	**-38.154**	24.956	3.387	5.682	**34.025**	**-4.129**
0.5 Treasury	-	-	-	-	58	8	13	**79**	**79**
0.61 OZB woningen	-	-	-	-	2.785	378	634	**3.798**	**3.798**
0.62 OZB niet-woningen	-	-	-	-	-	-	-		-
0.64 Belastingen overig	-255	-35	-58	**-348**	-	-	-	-	**-348**
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-	-	95	13	22	**129**	**129**
0.10 Mutaties reserves	-113	-15	-26	**-155**	-	-	-	-	**-155**
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-		-
Saldo				**-38.657**				**38.030**	**-626**
1. Veiligheid									
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	-	-	-	15	2	3	**20**	**20**
Saldo				**-**				**20**	**20**
6. Sociaal domein									
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-	-	-	-	435	59	99	**593**	**593**
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo				**-**				**593**	**593**
Resultaat				**-38.657**				**38.643**	**-14**

Bijlage 2: Risicospecificatie

Doordat de afgelopen jaren, mede met oog op de vorming van De Connectie, niet meer optimaal is geïnvesteerd in de gemeentelijke omgevingen is er een achterstand ontstaan. In ICT-termen wordt dan ook wel gesproken over een 'technische schuld' die is ontstaan. Deze achterstand is zowel zichtbaar in de apparatuur op de werkplekken (monitoren, cliënts) als in de technische infrastructuur (servers, storage). Het is nodig dat de komende jaren toegewerkt wordt naar een ICT-omgeving die weer voldoet aan de huidige eisen (de basis op orde gebracht wordt). Als de huidige situatie niet verbeterd wordt, gaan systemen 'omvallen' en kan er van een normale, ongestoorde dienstverlening vanuit ICT aan de gemeenten en De Connectie geen sprake meer zijn. Voor de werkplekken zijn investeringen ook noodzakelijk, omdat de huidige apparatuur in de toekomst niet meer kan 'communiceren' met de centrale systemen.

Bij niet investeren zijn de direct zichtbare gevolgen onder andere:

- De door ICT aangeboden werkplek voldoet niet langer aan de gevraagde performance. De werkplek welke virtueel wordt aangeboden zal door de verouderde systemen meer en meer security lekken gaan bevatten.
- Databases en applicaties kunnen niet meer voldoende gehost worden en de storage capaciteit is niet meer voldoende;
- De storage is zeer beperkt en er wordt een punt bereikt, dat er geen mogelijkheid meer is om data (denk aan burgergegevens) op te kunnen slaan en te raadplegen;
- De netwerkcomponenten zijn niet voldoende op de Connectie situatie afgestemd waardoor samenwerking tussen de gemeenten en De Connectie steeds minder efficiënt zal plaatsvinden.
- Onvoldoende capaciteit (servers en storage) om een goede bijdrage te kunnen leveren aan business projecten.

Het oplossen van de 'technische schuld' is randvoorwaardelijk voor het realiseren van de veranderopgave en de daaraan verbonden taakstelling. Daarnaast moet rekening worden gehouden met het feit dat de overdracht van bedrijfsmiddelen een boekhoudkundige exercitie is geweest (vanuit de staten van activa) en niet op basis van de werkelijk aanwezige bedrijfsmiddelen. De vraag ten aanzien van de instandhouding en beheer van bedrijfsmiddelen kan daarom nog toenemen ten opzichte van wat er tot nog toe aan bedrijfsmiddelen is overgedragen. Deze effecten zijn nog niet gekwantificeerd in de begroting en vormen hiermee een financieel risico.

De Connectie

-ontwerp-

1e Bestuursrapportage 2018

‘Maak het waar’

5 juli 2018

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt de eerste bestuursrapportage van 2018. Deze rapportage is later dan in de gemeenschappelijke regeling van De Connectie is bepaald omdat het bestuur daartoe in april 2018 heeft besloten. De redenen van dit besluit zijn gelegen in het feit dat het praktisch niet mogelijk is om voor 1 maart te rapporteren over het lopende boekjaar en er nog een aantal begrotingswijzigingen doorgevoerd moesten worden.

Deze rapportage beperkt zich tot een aantal onvermijdelijke wijzigingen die in de begroting van 2018 doorgevoerd moeten worden. Er zijn drie redenen voor deze begrotingswijzigingen:
1. Autonoom beleid waardoor we worden geconfronteerd met onvermijdelijke kosten.
2. Omissies in de overdracht van de budgetten van de gemeenten naar De Connectie.
3. Er moeten kosten worden gemaakt voor zaken die ten tijde van de overdracht door de gemeenten aan De Connectie niet bekend waren en daarom niet zijn begroot.

Met de verwerking van deze wijzigingen creëren we een reëel financieel startpunt op basis waarvan we in 2018 sturen op de realisatie van de doelen uit het bedrijfsplan, te weten het verminderen van de kosten en de kwetsbaarheid, alsmede het verhogen van de kwaliteit en de kansen voor de medewerkers. In 2018 doen wij dit door het:
- Leveren van de met de gemeenten overeengekomen diensten;
- Harmoniseren en standaardiseren van de kantoorautomatisering, de digitale werkplek, het systeem voor de frontoffice, en het financiële systeem
- Voorbereiden van de te realiseren harmonisaties en standaardisaties 2019, te weten de taxatie- en belasting-applicaties, de scanstraat en het vervolg van de harmonisatie van de ICT-infrastructuur
- Verbeteren van de informatieveiligheid en privacy
- Intensiveren van het programma leren en ontwikkelen waardoor medewerkers duurzaam inzetbaar blijven

Om te borgen dat we onze doelen halen kijken we kritisch naar de risico's die op ons pad kunnen komen. Dat doen we niet alleen zelf, we laten ons hierbij graag objectief en kritisch toetsen door een externe partij. In het tweede kwartaal van dit jaar verwachten we daarvan de resultaten. Deze zullen we meenemen in de tweede bestuursrapportage.

2018 wordt wederom een druk jaar voor De Connectie. 'Maak het waar' is als ondertitel voor deze rapportage dan ook zeker op zijn plaats.

Monique Thomas
Directeur a.i.

Inhoudsopgave

1. Inleiding en leeswijzer 4
1.1. Inleiding 4
1.2. Leeswijzer 4

2. Toelichting begrotingswijzigingen 5
2.1. Autonome kostenontwikkelingen 5
2.2. Correctie omissies kader 5
2.3. Correcties omissies begroting 5
2.4. Overige correcties 5

3. Begroting 2018 6
3.1. Effecten Financieel kader 2018 6
3.2. Effecten bijdragen gemeenten 2018 9
3.3. Begroting 2018 op programmaniveau 12
3.4. Investeringsprogramma 2018 13

1. Inleiding en leeswijzer

1.1. Inleiding

VVoor u ligt de 1e bestuursrapportage van De Connectie over 2018. Hierin wordt u gevraagd om een aantal begrotingswijzigingen vast te stellen en voor zienswijze aan te bieden aan de gemeenten. In financiële zin worden de omissies in het kader dat door de gemeenten is overgedragen zichtbaar gemaakt en hersteld. Ook de kosten van autonome ontwikkelingen, voor zover deze op dit moment te kwantificeren zijn, zijn meegenomen in de begrotingswijzigingen.

Wij realiseren ons dat deze bestuursrapportage met name een financieel karakter heeft. Uiteraard werken wij toe naar een meer uitgebalanceerde rapportage waarin zowel over de financiële als beleidsmatige ontwikkelingen wordt gerapporteerd.

1.2. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de voorgestelde begrotingswijzigingen voor 2018 toegelicht. De effecten van deze wijzigingen op het financieel kader voor 2018 en het investeringsprogramma 2018 zijn in hoofdstuk 3 weergegeven.

2. Toelichting begrotingswijzigingen

2.1. Autonome kostenontwikkelingen

Belangrijke autonome ontwikkelingen vloeien vaak voort uit wijzigingen in wet- en regelgeving, maar ook uit veranderende omstandigheden op de markt. Daar waar deze autonome ontwikkelingen een financiële impact hebben, zullen deze moeten worden verwerkt in de begroting. De begrotingswijzigingen in dit kader beperken zich tot de autonome kostenontwikkelingen waarvan de financiële impact bekend is. De meest belangrijke zijn de effecten van CAO-ontwikkelingen.

2.2. Correctie omissies kader

Bij de vorming van De Connectie is ook het beschikbare kader vastgesteld. We zijn nu bijna een jaar verder en gebleken is dat er nog een aanzienlijk aantal omissies in het kader zitten. De kaderwijzigingen waar overeenstemming over is, zijn verwerkt in deze begroting. Posten die nog nader onderzoek vragen, worden bijgehouden op een zogeheten ‘parkeerlijst’ en zullen u separaat worden aangeboden bij de tweede bestuursrapportage. De wijzigingen hebben zowel invloed op het kostenniveau in de begroting als op de omvang van het kader en hebben derhalve een budgettair neutraal effect.

2.3. Correcties omissies begroting

Er zijn ook omissies geconstateerd in de begroting zelf, terwijl hiervoor wel het juiste kader voor beschikbaar is gesteld. Dit wordt onder meer veroorzaakt doordat in de besluitvormingsfase van het bedrijfsplan op het laatste nog kader-wijzigingen hebben plaatsgevonden, waarbij deze niet meer in de begroting zijn verwerkt. Eventuele knelpunten die hiervoor ontstaan, moeten in eerste instantie binnen de begroting worden opgevangen.

2.4. Overige correcties

De overige kadercorrecties worden niet veroorzaakt door omissies, maar door voortschrijdend inzicht danwel nieuwe ontwikkelingen.

3. Begroting 2018

3.1. Effecten Financieel kader 2018

Belangrijke autonome ontwikkelingen vloeien vaak voort uit wijzigingen in wet- en regelgeving, maar ook uit veranderende omstandigheden op de markt. Daar waar deze autonome ontwikkelingen een financiële impact hebben, zullen deze moeten worden verwerkt in de begroting. De begrotingswijzigingen in dit kader beperken zich tot de autonome kostenontwikkelingen waarvan de financiële impact bekend is. De meest belangrijke zijn de effecten van CAO-ontwikkelingen.

	Begroting lasten **2018**	Begroting baten **2018**	Begroot resultaat **2018**
Bedragen x 1.000 euro			
Primitieve begroting 2018			
Totaal begroting	39.290	-39.290	-
Mutaties			
Autonome ontwikkelingen			
CAO-ontwikkeling	711	-711	-
Overige autonome kostenontwikkelingen	315	-270	45
Gewijzigde uitgangspunten voor de begroting			
Personeelskosten agv max-2	-932		-932
Kapitaalslasten agv omslagrente	-354		-354
Correctie omissies in kader			
Kadercorrectie ICT 3D (sociale wijkteams)	-409	409	-
Kadercorrectie RAET (salarisverwerking)	-138	138	-
Kadercorrectie belastingdienstverlening Renkum	-181	456	275
Kadercorrectie aflossing transitiebudget a.g.v. belastingdienstverlening	-275		-275
Kadercorrectie Cyclomedia (panoramafoto's)	64	-64	-
Kadercorrectie licenties De Connectie	27	-27	-
Kadercorrectie kapitaallasten ontwikkeling	153	-153	-
Kadercorrectie personeel		452	452
Kadercorrectie Technisch applicatiebeheer		-40	-40
Kadercorrectie werkbudgetten I&A		-41	-42
Bijstellen taakstelling belastingen		-	-
Kadercorrectie overig	54	-29	25
Correctie omissies in begroting			
Kosten applicaties functioneel beheer	804		804
Kosten effecten sociaal plan	155		155
Maat- en meerwerk	-	-	-
	-7	**120**	**113**
Mutaties reserves			
Bestemmingsreserve Effecten sociaal plan		-155	-155
	-		
Begroting 2018 na mutaties			
Totaal	**39.283**	**-39.325**	**-42**

Autonome ontwikkelingen

Cao-ontwikkeling
Op 4 juli 2017 hebben bonden en de VNG een principeakkoord bereikt voor een nieuwe gemeente cao met onder andere een loonsverhoging van 3,25 procent. Deze bestaat uit een loonsverhoging per 1 januari 2017 van 0,4%. In augustus 2017 is het loon structureel met 1% verhoogd en het Individueel Keuzebudget (IKB) met 0,5% per 1 december. In januari 2018 volgde 1,5% loonsverhoging en 0,25% verhoging van het IKB per 1 juli 2018. In deze begrotingswijziging zijn bovenstaande effecten verwerkt.

Overige autonome kostenontwikkelingen
De voorziene overige autonome kostenontwikkelingen, waarvan de financiële impact bekend is, zijn de kosten reëel begroot. Het gaat om de substantieel hogere kosten voor Microsoft-licenties bij ICT (€ 260.000), voor de hogere kosten van afvalverwerking bij FZF (€ 45.000) en toenemende kosten voor de accountantscontrole (€10.000). Daar waar sprake is van een recente kostenontwikkeling, is de compensatie hiervan verwerkt onder de baten. Dit geldt ook voor de effecten van de cao-ontwikkeling.

Correcties omissies in kader

Kosten ICT3D (Sociale wijkteams)
Voor de ICT-dienstverlening aan de Sociale wijkteams is door de gemeente Arnhem te veel budget meegegeven in het kader. Er is nog geen overeenstemming over het bedrag dat zou moeten worden gecorrigeerd. Gecorrigeerd is dat deel waarmee De Connectie akkoord kan gaan (409k). Het overige deel (243k) is nog onderwerp van gesprek.

Kosten RAET (salarisverwerking)
De budgetten voor de salarisverwerking zijn aan De Connectie overgedragen. De gemeenten hebben echter ieder nog een eigen contract met RAET en worden hiervoor gefactureerd. Derhalve ligt het in de rede de budgetten hiervoor weer terug te brengen naar de gemeenten.

Kosten belastingdienstverlening Renkum
Het kader voor de belastingdienstverlening aan de gemeente Renkum is dubbel meegegeven, zowel vanuit Renkum zelf als vanuit de gemeente Arnhem, die ook voor 1 juli 2017 al de belastingdienstverlening voor de gemeente Renkum verzorgde. In het bedrijfsplan is derhalve uitgegaan van een te hoog kader. Om dezelfde reden is de terugbetaling van het transitiebudget met een jaar getemporiseerd en wordt het niveau van de structurele taakstelling een jaar later behaald.

Kosten Cyclomedia
Bij de overdracht van Basisregistraties hebben niet alle gemeenten de budgetten voor Cyclomedia overgedragen. Het betreft hier de dienstverlening voor de (jaarlijkse) 360 graden foto's, de archivering en de ontsluiting hiervan. De omissie wordt in deze begroting hersteld.

Kosten licenties De Connectie
De Connectie heeft geen middelen meegekregen voor licenties voor het eigen gebruik van applicaties voor het ontsluiten van gegevens ten behoeve van sturing en verantwoording. De Connectie maakt hiervoor gebruik van Cognos. Op basis van het aantal gebruikers wordt hiervoor 27k begroot. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat de gemeenten terug kunnen in het aantal benodigde licenties.

Kapitaalslastenontwikkeling
De kapitaalslasten zijn berekend op basis van de werkelijk overgekomen activa van de gemeenten en de investeringen die De Connectie in de tweede helft van 2017 zelf heeft gepleegd. Daarnaast is rekening gehouden met reguliere vervangingsinvesteringen en nieuwe investeringen zoals opgenomen in het meerjareninvesteringsprogramma 2018-2021. Nadrukkelijk is nog geen rekening gehouden met de noodzakelijke inhaalslag die moet worden gemaakt doordat, in de aanloop naar de vorming van De Connectie, terughoudend is omgegaan met het doen van investeringen. De ambtelijke en bestuurlijke afstemming hierover loopt nog. U zult hier nader over worden geïnformeerd bij de tweede bestuursrapportage.

Kadercorrectie personeel
De kadercorrectie op het personeel heeft enerzijds betrekking op het dubbel overgekomen opleidingsbudget in het kader van de gemeente Arnhem. Daarnaast was er te veel formatie voor FZ overgekomen. Dit heeft geleid tot een knelpunt dat binnen de begroting is opgevangen.

Kadercorrectie veranderbudget 2017
In de begroting 2017 zijn, buiten het transitiebudget om, incidentele veranderkosten begroot. Aangezien De Connectie per 1 juli is gestart, is de helft van deze verandercapaciteit door de gemeenten beschikbaar gesteld. Dit budget is in 2017 nog niet volledig uitgenut en zal in 2018 nodig zijn om de veranderkosten te kunnen dekken. Derhalve is dit deel van het budget overgeheveld naar 2018 en wordt de gemeenten verzocht hier een aanvullende bijdrage voor beschikbaar te stellen.

Overige kosten
De overige kadercorrecties betreffen (kleinere) budgetten welke abusievelijk niet in het kader van De Connectie zijn verwerkt. Dit betreft onder andere budgetten voor het technisch applicatiebeheer van een aantal applicaties vanuit de gemeente Renkum en de materiële budgetten voor inkoopdienstverlening vanuit Arnhem.

Correcties omissies in begroting

Kosten applicaties functioneel beheer
De budgetten voor licentie- en onderhoudskosten van de applicaties die door de vakafdelingen worden gebruikt zijn in de besluitvormingsfase van het bedrijfsplan als laatste alsnog beschikbaar gesteld, maar niet meer verwerkt in de begroting. Dit heeft geleid tot een knelpunt dat binnen de begroting is opgevangen.

Kosten effecten sociaal plan
Eind 2017 zijn tussen De Connectie en de gemeenten afspraken gemaakt over de financiële effecten van het sociaal plan. De rechten die door het sociaal plan zijn meegekomen naar De Connectie, zijn door de gemeenten in 2017, voor een periode van 5 jaar, ineens afgekocht. In de begroting wordt ervan uitgegaan van een benodigde onttrekking uit deze reserve voor eveneens vijf jaar (1/5 deel per jaar en dat de kosten hier gelijke tred mee houden. Zowel de kosten als de onttrekking uit de bestemmingsreserve worden met deze wijziging zichtbaar in de begroting.

Maat- en meerwerk

De financiële effecten van structureel maat- en meerwerk worden verwerkt in het begrotingjaar volgend op het jaar waarin de maat- of meerwerk overeenkomst tot stand is gekomen. Er zijn in 2017 geen nieuwe maat- en meerwerk overeenkomsten gesloten die structureel doorwerken naar de begroting 2018.

3.2. Effecten bijdragen gemeenten 2018

De autonome ontwikkelingen zijn over de gemeenten verdeeld o.b.v. de verdeelsleutel zoals gehanteerd in het bedrijfsplan. Ditzelfde geldt voor de kadercorrectie frictiebudget, de kadercorrectie licenties De Connectie en de bijstelling van de taakstelling belastingen. De andere kadercorrecties en het meer-/maatwerk zijn specifiek toegerekend naar de gemeente waar deze betrekking op heeft. De bijdragen van de gemeenten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Arnhem

		Begroting 2018
Bedragen x 1.000 euro		
Arnhem		
Bijdrage cf. MJPB 2018-2021		27.001
Autonome ontwikkelingen		
Compensatie CAO-ontwikkeling		529
Compensatie overige autonome kostenontwikkelingen		197
Mutaties overig		
Kadercorrectie ICT 3D (sociale wijkteams)		-409
Kadercorrectie RAET (salarisverwerking)		-101
Kadercorrectie belastingdienstverlening Renkum		-456
Kadercorrectie Cyclomedia (panoramafoto's)		44
Kadercorrectie licenties De Connectie		20
Kadercorrectie kapitaallasten ontwikkeling		43
Kadercorrectie personeel		-452
Kadercorrectie werkbudgetten I&A		41
Bijstellen taakstelling belastingen		-
Kadercorrectie overig		28
Meer-/maatwerk		
Saldo		**26.486**

Renkum

		Begroting 2018
Bedragen x 1.000 euro		
Renkum		
Bijdrage cf. MJPB 2018-2021		3.676
Autonome ontwikkelingen		
Compensatie CAO-ontwikkeling		73
Compensatie overige autonome kostenontwikkelingen		27
Mutaties overig		
Kadercorrectie RAET (salarisverwerking)		-37
Kadercorrectie Cyclomedia (panoramafoto's)		20
Kadercorrectie licenties De Connectie		3
Kadercorrectie kapitaallasten ontwikkeling		110
Bijstellen taakstelling belastingen		-
Kadercorrectie Technisch applicatiebeheer		40
Kadercorrectie overig		-8
Meer-/maatwerk		
Inkoopdienstverlening gemeente Renkum		-
Saldo		**3.903**

Rheden

		Begroting 2018
Bedragen x 1.000 euro		
Rheden		
Bijdrage cf. MJPB 2018-2021		6.160
Autonome ontwikkelingen		
Compensatie CAO-ontwikkeling		109
Compensatie overige autonome kostenontwikkelingen		46
Mutaties overig		
Kadercorrectie licenties De Connectie		5
Bijstellen taakstelling belastingen		-
Kadercorrectie Technisch applicatiebeheer		-
Kadercorrectie overig		9
Meer-/maatwerk		
Saldo		**6.328**

Bijdragen derden

		Begroting 2018
Bedragen x 1.000 euro		
Bijdragen derden		
ODRA		1.064
Sportbedrijf Arnhem		529
Werkplein Arnhem Noord		255
Totaal		**1.848**

3.3. Begroting 2018 op programmaniveau

	Begroting 2018	Gewijzigde begroting 2018
Bedragen x 1.000 euro		
PROGRAMMA BELASTINGEN GEMEENTEN		
Lasten	3.929	4.272
Baten	-398	-348
Saldo baten en lasten	**3.531**	**3.925**
Toevoeging aan reserves	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-
Saldo na reserves	**3.531**	**3.925**
PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING DE CONNECTIE		
Lasten	3.269	4.019
Baten	-34.828	-36.192
Saldo baten en lasten	**-31.559**	**-32.173**
Toevoeging aan reserves	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-155
Saldo na reserves	**-31.559**	**-32.328**
Bedrijfsvoering Gemeenten		
Lasten	32.092	30.955
Baten	-4.064	-2.594
Saldo baten en lasten	**28.028**	**28.361**
Toevoeging aan reserves	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-
Saldo na reserves	**28.028**	**28.361**
Totaal saldo baten en lasten	**-**	**113**
Totaal saldo na reserves	**-**	**-42**

Bovenstaand overzicht is de resultante van de begrotingswijzigingen zoals deze zijn toegelicht in hoofdstuk 3.1.

3.4. Investeringsprogramma 2018

In de MJPB 2018-2021 is het Investeringsprogramma (IP) voor een groot deel nog een-op-een overgenomen van de gemeenten. Daarbij moet worden opgemerkt dat in aanloop naar de vorming van De Connectie terughoudend omgegaan met het doen van investeringen en dat vraagt nu om een inhaalslag. Deze inhaalslag is nog niet verwerkt in de begroting en zal eerst ambtelijk en bestuurlijk worden voorbereid. *In deze begroting is het IP derhalve uitsluitend herijkt op basis van doorgeschoven investeringen vanuit 2017 en de geplande vervangingsinvesteringen*. Bij de tweede bestuursrapportage zal u een geactualiseerd IP worden voorgelegd, waar ook de investeringen in zijn opgenomen die noodzakelijk en onvermijdelijk zijn om de dienstverlening op het vereiste niveau te brengen en te houden.

Investerings programma Afdeling	Activum omschrijving	Begroting 2018	Overheveling uit MIP 2017	Mutaties 2018	Gewijzigde begroting 2018
Bedragen x 1.000 euro					
A&B	Software	-	60	-	60
BEL	Software	775	200	-275	700
BR	Gereedschappen	-	-	21	21
BR	Software	-	175	-	175
DIV	Inrichting gebouwen en inventaris	-	-	16	16
DIV	Software	-	105	-	105
FZF	Gereedschappen	-	-	55	55
FZF	Inrichting gebouwen en inventaris	-	-	26	26
FZF	Personenautos	-	-	-	-
FZF	Software	-	300	-	300
I&A	Software	-	45	-	45
ICT	Glasvezelbekabeling	150	99	-	249
ICT	Hardware	2.799	873	1.461	5.133
ICT	Mob App (tablets/labtops/smartphone)	180	102	20	302
ICT	Software	26	-	-	26
ICT	Telecommunicatievoorzieningen	740	-	53	793
Totaal vaste activa		**4.670**	**1.959**	**1.377**	**8.006**

Zienswijze ontwerp meerjarenbegroting 2019 - 2022 De Connectie

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	26 september 2018
Zaaknummer:	290731
Portefeuillehouder:	J. van Dellen

Raadskameradvies:

Aan de gemeenteraad, 20 september 2018

Aanwezig
De raadsleden/fractievolgers Obma (AC), Eliens (PvdD), Zijlstra (CU), Greving (PvdA), Pape (VVD), van der Loo (GL), Venhoek (D66) en van den Broek (CDA).
De fracties van de Arnhemse Ouderenpartij, DENK-Verenigd Arnhem, PVV en SP waren niet bij de beraadslagingen aanwezig.

Insprekers
Er waren geen insprekers.

Bespreking
De raadskamer vraagt zich af hoe de vriendelijke toonzetting van de zienswijzebrief zich verhoudt tot de risico's, die De Connectie ook zelf schetst en de zorgen die de leden van de raadskamer daarover hebben.
Wethouder van Dellen deelt de zorgen. Wel geeft hij aan dat tijdens/na een verzelfstandiging een service-dip logisch is. Hij benadrukt het belang van de onderzoeken die nu al zijn gestart en houdt nadrukkelijk de vinger aan de pols. Raadskamer en wethouder geven aan oog te hebben voor de belangen van de mensen die bij De Connectie werken.
De raadskamer is blij met de kritische opstelling van de wethouder.

Conclusie
De fracties van het CDA en de ChristenUnie geven aan een amendement op het voorstel te overwegen.
De overige aanwezige fracties geven aan in te kunnen stemmen met het voorstel.
De voorzitter constateert met instemming van de raadskamer dat de meningsvormende fase is afgerond.
Het voorstel wordt als debatstuk doorgeleid worden naar de besluitvorming.
Als CDA en ChristenUnie geen amendement hebben ingediend uiterlijk vrijdag 21 september 12.00 uur, kan het voorstel als hamerstuk op de besluitvormende agenda worden geplaatst.

De raadsadviseur,

B. Kranenborg

De voorzitter,

C.J.M. Kalthoff

18A18

Amendement: "Connectie op Koers"

De gemeenteraad van Arnhem in vergadering bijeen op 26 september 2018, bij het vaststellen van de Zienswijze MJPB 2019-2022 & Bestuursrapportage De Connectie

Constaterende dat:

1. (wegens omstandigheden) de begroting 2019 zeer laat is aangeleverd;
2. de wet gemeenschappelijke regelingen termijnen kent waarbinnen een verbonden partij de financiële stukken en bestuursrapportages moet indienen bij de deelnemende gemeenten en deze voorgeschreven termijnen niet worden gehaald door De Connectie;
3. tot op heden de goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening 2017 en de tijdige bestuursrapportage over de resultaten in 2018, ontbreken.

Overwegende dat:

1. Bovenstaande constateringen het voor de raad in Arnhem lastig maakt onze toezichthoudende en kaderstellende taak goed uit te voeren;
2. een verzelfstandiging van dit formaat de nodige complicaties met zich mee brengt en mensen persoonlijk raakt.
3. Er rond kerst uitsluitsel komt aangaande onderzoeken van het college, die meer inzage geven in de stand van zaken over de status van De Connectie.
4. De raad begrip heeft voor de ruis die gepaard gaat met een reorganisatie / verzelfstandiging en zich bewust is van het feit dat hier vanzelfsprekend tijd benodigd is om zaken op orde te krijgen.
5. In het vervolg de jaarstukken en bestuursrapportages binnen de daarvoor gestelde tijdslijnen aangeleverd dienen te worden

Besluit:

De zinsnede in de zienswijzebrief "**De Raad vraagt dan ook om ervoor zorg te dragen dat**" te wijzigen in: "**De raad verwacht dat**"

CDA Arnhem	Christen Unie	Arnhem Centraal	D66
K. van Dillen	D. Becker	A.D.M. van der Laak	M. Venhoek

AANGENOMEN

Amendement "Connectie op Koers" (18a18)

Voor 25

Tegen 13

GROENLINKS	0	7
Coenders		
van der Loo		
Prinsen		
Navis		
Dolsma		
Gemici		
Simonis		

VVD Arnhem	0	6
Combée		
Pape		
Kalthoff		
van Es		
Maref		
Loos		

D66	5	0
Andeweg		
Loor		
Dijk		
Venhoek		
van Ommen		

PvdA	4	0
Greving		
de Vries		
van Nunen		
Bouma		

Arnhemse Ouderen Partij	1	0
Wiggers		

CDA Arnhem	2	0
van Burgsteden		
van Dillen		

Arnhem Centraal	3	0
van der Laak		
Manders		
Kraaijenbrink		

SP	2	0
Elfrink		
Lunter		
Dobbe		

ChristenUnie	2	0
Becker		
Nede		

DENK / Verenigd Arnhem	2	0
Usta		
Aydemir		

Partij voor de Dieren	2	0
de Groot		
Hegge		

Partij voor de Vrijheid	2	0
Verheij		
Sanders		

Totaal 38

GEMEENTE Arnhem

Besluit van 26 september 2018

Zaaknummer 291080

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 september 2018, nummer: 291080;

gelet op artikel 147, eerste lid en artikel 160, tweede lid van de Gemeentewet;

besluit:

1. in te stemmen met het voorgenomen besluit van het college van burgemeester en wethouders tot het wijzigen van Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem;

2. vast te stellen
HET BESLUIT INTREKKING VERORDENING STICHTING GEMEENTESPAARBANK ARNHEM

Artikel I Intrekking
De Verordening voor de Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem, zoals gewijzigd bij besluit van de raad van 30 juni 1980, nummer 214, nadien aangevuld bij besluit van de raad van 23 februari 1981, nummer 12106, wordt ingetrokken.

Artikel II Inwerkingtreding
Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.

Artikel III Citeertitel
Dit besluit kan worden aangehaald als: Besluit Intrekking Verordening Stichting Gemeentespaarbank Arnhem.

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **291080**

ONDERWERP: Intrekking verordening en wijziging statuten Gemeentespaarbank

Voorstel

1. in te stemmen met het voorgenomen besluit van het college van burgemeester en wethouders tot het wijzigen van de statuten van de Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem;

2. Vast te stellen het Besluit Intrekking Verordening Stichting Gemeentespaarbank Arnhem, conform concept.

Inleiding

Bij de SNS Bank (per 1 januari 2017 geheten De Volksbank N.V.) zijn tot 2029 zijn personeelsleden werkzaam die afkomstig zijn van de voormalige Gemeentespaarbank Arnhem. Op hen zijn de gemeentelijke arbeidsvoorwaarden van toepassing. Dit is vastgelegd in de Verordening voor de Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem van 30 juni 1980 en de daarop gebaseerde stichtingsstatuten. De statuten van de stichting houden geen rekening met de dualisering die na de laatste statutenwijziging op grond van de Gemeentewet is ingevoerd. Dit is thans een bevoegdheid van het college. Daardoor is de verordening overbodig geworden. Daarnaast is er behoefte aan een werkbaar bestuur dat personele besluiten kan nemen. Om de samenstelling van het bestuur van de stichting te kunnen wijzigen is een wijziging van de stichtingsstatuten nodig.

De stichting is nodig voor het continueren van het formeel werkgeverschap en om de toepassing van de gemeentelijke arbeidsvoorwaarden voor het personeel te borgen.

De wijziging van de stichtingsstatuten brengt geen wijziging in de (ambtelijke) rechtspositie van het personeel van de stichting. Deze blijft onverminderd van kracht.

Beoogd effect

Intrekking van de Verordening voor de Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem maakt het mogelijk de statuten van de stichting te wijzigen en de bestuurssamenstelling daarmee in overeenstemming te brengen.

Argumenten

Bij besluit van de raad van Arnhem van 17 januari 1934 is een spaarbank opgericht, de Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem, in de vorm van een zelfstandig lichaam met een afgescheiden vermogen. Bij raadsbesluit 30 juni 1980 is de Verordening voor de Stichting Gemeentespaarbank te

Arnhem GEMEENTE

Arnhem voor het laatst gewijzigd. Bij notariële akte van 18 maart 1981 zijn de bezittingen en verplichtingen van de Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem overgedragen aan de Gelders-Utrechtse Spaarbank, die de werkzaamheden heeft overgenomen. Hierbij is bepaald dat ten behoeve van de rechtspositie van de ambtenaren die werkzaam waren bij de Gemeentespaarbank de stichting bleef bestaan. De medewerkers gingen via een detacheringsovereenkomst met behoud van hun rechtspositie de werkzaamheden voortzetten bij de Gelders-Utrechtse Spaarbank, die inmiddels is overgenomen door De Volksbank N.V. Zeven medewerkers hadden laatstelijk nog de (ambtelijke) rechtspositie van Arnhem. Duidelijk is dat de stichting, gelet op AOW-leeftijd van de medewerkers, vooralsnog tot 2029 bestaansrecht kan hebben.

De stichting is nodig voor het continueren van het formeel werkgeverschap en om de toepassing van de gemeentelijke arbeidsvoorwaarden voor het personeel te borgen.

De huidige statuten van de Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem bepalen de bestuurssamenstelling. Volgens de statuten bestaat het bestuur uit minstens vijf en hoogstens negen leden. De gemeenteraad benoemt uit zijn midden twee leden. De overige leden van het bestuur worden door de gemeenteraad benoemd uit dubbeltallen opgemaakt door burgemeester en wethouders, op voordracht van het bestuur. Zij dienen ingezetene te zijn van de gemeente Arnhem of van een naburige gemeente.

De statuten houden geen rekening met de dualisering die na de laatste statutenwijziging op grond van de Gemeentewet is ingevoerd. Zo is thans op grond van de Gemeentewet het college het bevoegde bestuursorgaan om te beslissen over het oprichten van stichtingen, maar pas nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Ook vanuit het toezicht op het werkgeverschap ligt de verantwoordelijkheid thans primair bij het college.

Er is behoefte aan een werkbaar bestuur dat rechtsgeldige beslissingen kan nemen. De stichting heeft thans nog één actief bestuurslid, dat zijn lidmaatschap wil beëindigen. Daarom is een nieuw bestuur nodig. Voor een nieuwe bestuurssamenstelling dienen de statuten van de stichting te worden aangepast. De voorkeur gaat ernaar uit dat het bestuur komt te bestaan uit drie leden: een manager en een deskundige op het gebied van personeelszaken die werkzaam zijn in dienst van de gemeente Arnhem en een lid dat wordt voorgedragen door De Volksbank. De gemeentesecretaris benoemt de bestuursleden van de gemeente. Het college benoemt het door De Volksbank voorgedragen bestuurslid.

In de huidige situatie berust de dagelijkse zeggenschap bij De Volksbank, die optreedt als materieel werkgever. De stichting is formeel werkgever. De wijziging van de statuten brengt hier geen verandering in.

De wijziging van de stichtingsstatuten brengt geen wijziging in de (ambtelijke) rechtspositie van het personeel. Deze blijft onverminderd van kracht.

Kanttekeningen

Geen.

Financiën

De notariskosten komen voor rekening van de gemeente Arnhem.

Uitvoering

Op basis van het besluit van het college worden de statuten van de Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem bij notariële akte gewijzigd.

Communicatie

De Volksbank is betrokken bij de voorbereiding van de statutenwijziging.

Bijlagen

1. concept besluit tot intrekking van de Verordening Stichting Gemeentespaarbank Arnhem
2. concept statutenwijziging

Stukken voor gemeenteraad

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

Besluit van	
Zaaknummer	**291080**

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 september 2018, nummer: 291080;

gelet op artikel 147, eerste lid en artikel 160, tweede lid van de Gemeentewet;

besluit:

1. in te stemmen met het voorgenomen besluit van het college van burgemeester en wethouders tot het wijzigen van Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem;

2. vast te stellen
HET BESLUIT INTREKKING VERORDENING STICHTING GEMEENTESPAARBANK ARNHEM

Artikel I Intrekking
De Verordening voor de Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem, zoals gewijzigd bij besluit van de raad van 30 juni 1980, nummer 214, nadien aangevuld bij besluit van de raad van 23 februari 1981, nummer 12106, wordt ingetrokken.

Artikel II Inwerkingtreding
Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.

Artikel III Citeertitel
Dit besluit kan worden aangehaald als: Besluit Intrekking Verordening Stichting Gemeentespaarbank Arnhem.

De griffier, De voorzitter,

Voordracht De Volksbank

4 september 2018

Geachte college,

Volgens artikel 3.3 van de conceptstatuten van de Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem worden de bestuursleden van deze stichting benoemd door uw college. Naast de te benoemen twee bestuursleden die in dienst zijn van de gemeente Arnhem, worden de overige bestuursleden door u benoemd op voordracht van de Volksbank N.V.

Wij menen dat de heer **Eric Dik te Donderseweg 9, 9331 TB te Norg**, thans Programmamanager bij De Volksbank N.V., als kandidaat voor deze bestuursfunctie in aanmerking komt.

De heer Dik is werkzaam bij onze bank in management functies van Retail en HRM. In deze hoedanigheid heeft hij deskundigheid en ervaring opgebouwd op o.m. het terrein van personele vraagstukken.
Hij is tijdens de afgelopen jaren nauw betrokken geweest bij de relatie tussen onze bank en de Stichting Gemeentespaarbank.
Hij heeft kennis van de dossiers van de betrokken medewerkers van de Stichting Gemeentespaarbank.
Hij heeft een waardevolle rol vervuld van de toepassing van arbeidsvoorwaarden voor de medewerkers van de Stichting Gemeentespaarbank.

Overeenkomstig artikel 3.3 dragen wij de heer Eric Dik te Norg, dan ook aan u voor om te benoemen tot bestuurslid van de Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem.

Hoogachtend,

De Volksbank

MLD - 20141664 / 1
statutenwijziging stichting

Vandaag, ***, verscheen voor mij, mr. Ton Kornelis Lekkerkerker, notaris te Arnhem:
***

De verschenen persoon verklaarde dat:

(A) **Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem**, een stichting met statutaire zetel te Arnhem, kantoorhoudende Gele Rijders Plein 13 te 6811 AN Arnhem (de "**stichting**"), is ingeschreven in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41046050 met vermelding RSIN 815176041.

(B) De statuten van de stichting voor het laatst werden gewijzigd bij akte op vier maart negentienhonderd éénentachtig verleden voor H. Bruins, destijds notaris te Arnhem.

(C) De raad van de gemeente Arnhem op *** heeft besloten tot wijziging van de statuten van de stichting, op voorstel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem en gehoord hebbende het bestuur van de stichting.

(D) De verschenen persoon bij afzonderlijke volmacht werd gemachtigd om de statutenwijziging bij notariële akte vast te leggen.

(E) Van gemeld besluit tot statutenwijziging en gemelde machtiging blijkt uit twee aan deze akte gehechte geschriften (**bijlage 1 en 2**).

Inleiding

De verschenen persoon verklaarde voor en namens de stichting als volgt:

1. Bij besluit van de raad van de gemeente Arnhem van zeventien januari achttienhonderd vierendertig is een spaarbank opgericht in de vorm van een zelfstandig lichaam met een afgescheiden vermogen.
2. Uit het handelsregister van de Kamer van Koophandel blijkt dat de stichting op zeventien januari negentienhonderd en vierendertig is opgericht.
3. Bij besluit van de raad van de gemeente Arnhem van dertig juni negentienhonderd tachtig is de “Verordening voor de Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem,” voor het laatst gewijzigd.
   Als gevolg van de wijziging van deze verordening zijn de statuten van de stichting voor het laatst gewijzigd bij akte op vier maart negentienhonderd éénentachtig verleden voor H. Bruins, destijds notaris te Arnhem.

4. Bij akte op achttien maart negentienhonderd éénentachtig verleden voor H. Bruins, destijds notaris te Arnhem, zijn alle bezittingen van de stichting overgedragen aan Stichting Gelders-Utrechtse Spaarbank en heeft Stichting Gelders-Utrechtse Spaarbank de werkzaamheden van de stichting overgenomen. In deze akte is bepaald dat de werknemers van de stichting in dienst van de stichting blijven met behoud van alle op hen van toepassing zijnde rechtspositieregelingen voor personeel werkzaam in dienst van de gemeente Arnhem. De Stichting Gelders-Utrechtse Spaarbank is opgegaan in de naamloze vennootschap SNS Bank N.V., die per één januari tweeduizend en zeventien is genaamd De Volksbank N.V.
5. Het personeel van de stichting is gedetacheerd bij de naamloze vennootschap De Volksbank N.V.
6. Ter handhaving van de door de werknemers van de stichting verkregen rechten was en is het noodzakelijk dat de stichting als zelfstandige stichting blijft bestaan. Aangezien de statuten van de stichting zijn verouderd en niet meer overeenkomen met de huidige activiteiten, is een statutenwijziging noodzakelijk.
7. Gelet op het vorenstaande heeft de raad van de gemeente Arnhem op *** besloten tot wijziging van de statuten van de stichting, op voorstel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem en gehoord hebbende het bestuur van de stichting.

Ter uitvoering van het vorenstaande verklaarde de verschenen persoon bij deze de statuten van de stichting met ingang van vandaag te wijzigen als volgt:

S T A T U T E N

Artikel 1

Naam, zetel

1.1 De stichting draagt de naam:
Stichting Gemeentespaarbank te Arnhem.

1.2 De stichting heeft haar zetel in de gemeente Arnhem.

Artikel 2

Doel

De stichting heeft ten doel:

(a) het instandhouden van de regelingen voor het ambtelijk personeel van de voormalige gemeentespaarbank te Arnhem;

(b) het verrichten van alle verdere werkzaamheden, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn;

Artikel 3

Bestuur, samenstelling, benoeming, schorsing, ontslag, belet en ontstentenis

3.1 Het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste drie leden. Het aantal bestuursleden wordt - met inachtneming van het in de vorige zin bepaalde - door het bestuur met algemene stemmen vastgesteld in een vergadering waarin alle bestuurders aanwezig of vertegenwoordigd zijn.

3.2 Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. De functies van secretaris en penningmeester kunnen ook door één persoon worden vervuld.

3.3 Twee bestuursleden worden benoemd door de gemeentesecretaris van de gemeente Arnhem en dienen een dienstbetrekking te hebben met de gemeente Arnhem. Overige bestuursleden worden benoemd door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Arnhem (hierna te noemen: "**het college van B&W**"), op voordracht van de Volksbank N.V.

3.4 Bestuursleden worden benoemd voor een periode van vier jaar. Onder een jaar wordt hier verstaan de periode tussen twee opeenvolgende jaarvergaderingen. De bestuursleden treden af volgens een door het bestuur op te maken rooster van aftreden. Een volgens het rooster aftredend bestuurslid is onmiddellijk herbenoembaar.

3.5 Een bestuurslid kan te allen tijde door de overige bestuursleden worden geschorst en ontslagen. Terzake van schorsing, handhaving of opheffing van de schorsing of ontslag besluit het bestuur met een meerderheid van ten minste twee derde van de uitgebrachte stemmen. Het betrokken bestuurslid wordt in de gelegenheid gesteld zich in een vergadering van het bestuur te verantwoorden. Daarbij kan hij zich doen bijstaan door een raadsman.

3.6 De schorsing van een bestuurslid vervalt, indien het bestuur niet binnen drie maanden na de datum van ingang van de schorsing besluit tot ontslag, tot opheffing of handhaving van de schorsing. Een schorsing kan eenmaal voor ten hoogste drie maanden worden gehandhaafd, ingaande op de datum waarop het besluit tot handhaving van de schorsing werd genomen.

3.7 Een bestuurslid defungeert:

(a) door zijn overlijden;

(b) doordat hij failliet wordt verklaard of doordat de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen op hem - al dan niet voorlopig - van toepassing wordt verklaard;

(c) door zijn onder curatelestelling;

(d) door zijn vrijwillig aftreden;

(e) door zijn ontslag door de rechtbank;
(f) door zijn ontslag verleend door de gezamenlijke overige bestuursleden;
(g) door zijn ontslag verleend door degene die tot zijn benoeming bevoegd was;
(h) indien van toepassing: doordat hij geen dienstbetrekking meer heeft met de gemeente Arnhem;
(i) door zijn periodiek aftreden zonder herbenoeming;
(j) doordat hem surséance van betaling wordt verleend;
(k) doordat één of meer van zijn goederen onder meerderjarigenbewind, als bedoeld in titel 19 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, worden gesteld.

3.8 Bij het ontstaan van één (of meer) vacature(s) in het bestuur, zal zo spoedig mogelijk een voltallig bestuur worden benoemd overeenkomstig het bepaalde in lid 3. Een niet voltallig bestuur behoudt zijn bevoegdheden.

3.9 Bij ontstentenis of belet van één of meer bestuursleden, niet zijnde alle bestuursleden of het enige (overgebleven) bestuurslid, nemen de overblijvende leden, of neemt het overblijvende lid het gehele bestuur waar.
Bij ontstentenis of belet van alle bestuursleden of van het enige (overgebleven) bestuurslid wordt het bestuur waargenomen door een persoon die daartoe door het college van B&W is of wordt aangewezen.

Artikel 4

Bestuursbevoegdheid

4.1 Het bestuur is belast met het besturen van de stichting.

4.2 Het bestuur is niet bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen. Het bestuur is niet bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt.

Artikel 5

Vertegenwoordiging

5.1 Het bestuur vertegenwoordigt de stichting, voor zover uit de wet niet anders voortvloeit.

5.2 De vertegenwoordigingsbevoegdheid komt tevens toe aan twee gezamenlijk handelende bestuursleden.

5.3 Het bestuur kan besluiten tot de verlening van volmacht aan één of meer bestuursleden, alsmede aan derden, om de stichting binnen de grenzen

van die volmacht te vertegenwoordigen.

Artikel 6

Bestuursvergaderingen

6.1 De bestuursvergaderingen worden gehouden in de gemeente waar de stichting haar zetel heeft of ter plaatse in Nederland als bij de oproeping bepaald.

6.2 Onverminderd het bepaalde in artikel 8 lid 2 worden vergaderingen van het bestuur gehouden zo dikwijls als de voorzitter of één van de overige bestuursleden dit wenselijk acht.

6.3 De oproeping tot de vergadering geschiedt aan de stemgerechtigde bestuursleden ten minste zeven dagen tevoren, de dag van de oproeping en die van de vergadering niet meegerekend, door middel van oproepingsbrieven.

6.4 De oproepingsbrieven vermelden, behalve plaats en tijdstip van de vergadering, de te behandelen onderwerpen.

6.5 Toegang tot de bestuursvergadering hebben de bestuursleden die niet geschorst zijn.
Een geschorst bestuurslid heeft toegang tot de bestuursvergadering waarin het besluit tot schorsing, tot opheffing of handhaving van de schorsing wordt behandeld en is bevoegd daarover het woord te voeren.

6.6 Een stemgerechtigd bestuurslid kan zich door een ander zodanig bestuurslid ter vergadering schriftelijk doen vertegenwoordigen.
Een bestuurslid kan slechts één mede-bestuurslid ter vergadering vertegenwoordigen.

6.7 De vergaderingen worden geleid door de voorzitter; bij diens afwezigheid voorzien de aanwezigen zelf in de leiding van de vergadering.

6.8 De voorzitter van de vergadering bepaalt de wijze waarop de stemmingen in de vergaderingen worden gehouden, met dien verstande, dat indien één of meer bestuursleden zulks verlangen, stemmingen over personen schriftelijk geschieden.

6.9 Het door de voorzitter van de vergadering ter vergadering uitgesproken oordeel omtrent de uitslag van een stemming is beslissend.
Hetzelfde geldt voor de inhoud van een genomen besluit, voorzover werd gestemd over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel.

6.10 Van het verhandelde in de vergaderingen worden notulen gehouden door de secretaris of door één van de andere aanwezigen, door de voorzitter van de vergadering daartoe aangezocht. De notulen worden vastgesteld en getekend door degenen, die in de vergadering als voorzitter en secretaris hebben gefungeerd.

Artikel 7

Bestuursbesluiten

7.1 Ieder bestuurslid heeft, voor zover hij niet is geschorst, het recht tot het uitbrengen van één stem.
Voor zover de wet of deze statuten geen grotere meerderheid voorschrijven worden alle bestuursbesluiten genomen met volstrekte meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen. Blanco stemmen worden beschouwd als niet te zijn uitgebracht.

7.2 Het bestuur kan ter vergadering alleen dan geldige besluiten nemen indien de meerderheid van de stemgerechtigde bestuursleden ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is.

7.3 Zolang in een bestuursvergadering alle stemgerechtigde bestuursleden aanwezig zijn, kunnen geldige besluiten worden genomen over alle aan de orde komende onderwerpen, mits met algemene stemmen, ook al zijn de door de statuten gegeven voorschriften voor het oproepen en houden van vergaderingen niet in acht genomen.

7.4 Het bestuur kan ook buiten vergadering besluiten nemen, mits alle bestuursleden in de gelegenheid zijn gesteld schriftelijk, al dan niet per enig telecommunicatiemiddel, hun mening te uiten. Van een aldus genomen besluit wordt onder bijvoeging van de ingekomen antwoorden door de secretaris een relaas opgemaakt, dat na mede-ondertekening door de voorzitter bij de notulen wordt gevoegd.

Artikel 8

Boekjaar en jaarstukken

8.1 Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar.

8.2 De penningmeester sluit per de laatste dag van het boekjaar de boeken van de stichting af en maakt daaruit zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar, een balans en een staat van baten en lasten op over het verstreken boekjaar.
De penningmeester zendt deze stukken voor het einde van de in de voorgaande zin bedoelde termijn aan alle bestuurders.
Deze stukken worden door het bestuur in een vergadering, te houden binnen zes maanden na afloop van het boekjaar, vastgesteld en ten blijke daarvan door alle bestuurders ondertekend. De vaststelling behoeft de goedkeuring van het college van B&W.

8.3 Het bestuur kan, alvorens tot de vaststelling van de balans en de staat van baten en lasten over te gaan, deze stukken doen onderzoeken door een door hem aan te wijzen registeraccountant of andere deskundige.
Deze deskundige brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan het bestuur en legt, zo hij daartoe bevoegd is, daaromtrent een verklaring af.

Artikel 9

Personeel

9.1 De bezoldiging van het personeel van de stichting geschiedt krachtens of overeenkomstig de bepalingen van de Arbeidsvoorwaarden gemeente Arnhem en de ter uitvoering daarvan geldende regels.

9.2 Ontslag van het personeel van de stichting geschiedt door het bestuur. De bepalingen van de Arbeidsvoorwaarden gemeente Arnhem zijn op het personeel van de stichting zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor de "raad", "burgemeester en wethouders" en "het hoofd van de dienst", het bestuur in de plaats treedt.

9.3 Het personeel van de stichting is gedetacheerd bij de naamloze vennootschap De Volksbank N.V. en uit dien hoofde onderworpen aan de binnen De Volksbank N.V. geldende (gedrags-)regelingen voor zover ze daarvan niet zijn uitgesloten (of de regelingen naar hun aard niet verenigbaar zijn met het ambtenaarschap) en deze niet strijdig zijn met de regelingen van de gemeente Arnhem.
Dit geldt in het bijzonder ten aanzien van personele onderwerpen zoals personeelsbeoordelingen, het naleven van gedragsregels en het functioneren van het personeel.

Artikel 10

Statutenwijziging

10.1 Het bestuur is bevoegd deze statuten te wijzigen. Het besluit tot statutenwijziging kan slechts worden genomen in een speciaal daartoe bijeengeroepen bestuursvergadering waarin alle stemgerechtigde bestuursleden aanwezig of vertegenwoordigd zijn, met een meerderheid vertegenwoordigende ten minste twee derde van de stemmen.
Een besluit tot statutenwijziging behoeft de goedkeuring van het college van B&W en De Volksbank N.V.

10.2 Indien in een vergadering als in lid 1 bedoeld niet alle stemgerechtigde bestuursleden aanwezig of vertegenwoordigd zijn, wordt een tweede vergadering bijeengeroepen, te houden binnen één maand na de eerste vergadering, waarin ongeacht het aantal aanwezige of vertegenwoordigde stemgerechtigde bestuursleden tot statutenwijziging kan worden besloten, mits het besluit wordt genomen met een meerderheid van twee derde van de stemmen die door de aanwezigen in die vergadering kunnen worden uitgebracht.
Bij de oproeping tot bedoelde tweede vergadering dient te worden medegedeeld dat het hier een tweede vergadering als vorenbedoeld betreft.

10.3 De wijziging moet op straffe van nietigheid bij notariële akte tot stand

komen. Ieder bestuurslid afzonderlijk is bevoegd de desbetreffende akte te verlijden.

Artikel 11

Ontbinding en vereffening

11.1 Het bestuur is bevoegd de stichting te ontbinden. Op het daartoe te nemen besluit is het bepaalde in artikel 10 lid 1 en 2 van overeenkomstige toepassing.

11.2 De stichting blijft na haar ontbinding voortbestaan voor zover dit tot vereffening van haar vermogen nodig is.

11.3 Bij de ontbinding van de stichting geschiedt de vereffening door het bestuur.

11.4 Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van deze statuten zoveel mogelijk van kracht.

11.5 Een overschot na vereffening wordt uitgekeerd zoals door de vereffenaars te bepalen.

11.6 Na afloop van de vereffening blijven de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de ontbonden stichting gedurende zeven jaren berusten onder de door de vereffenaars aan te wijzen persoon.

Artikel 12

Reglement

12.1 Het bestuur is bevoegd een reglement vast te stellen, waarin die onderwerpen worden geregeld, die naar het oordeel van het bestuur (nadere) regeling behoeven.

12.2 Het reglement mag niet met de wet of deze statuten in strijd zijn.

12.3 Het bestuur is te allen tijde bevoegd het reglement te wijzigen of op te heffen.

12.4 Op de vaststelling, wijziging en opheffing van het reglement is het bepaalde in artikel 10 lid 1 en 2 van toepassing.

Artikel 13

Slotbepalingen

In alle gevallen, waarin zowel de wet als deze statuten niet voorzien, beslist het bestuur.

Slot akte

De verschenen persoon is mij, notaris, bekend.

WAARVAN AKTE

is verleden te Arnhem op de datum in het begin van deze akte vermeld.

De inhoud van deze akte is aan de verschenen persoon zakelijk opgegeven en toegelicht. Hierbij is de verschenen persoon gewezen op de gevolgen die uit de akte voortvloeien.

De verschenen persoon heeft vervolgens verklaard kennis te hebben genomen

van de inhoud van de akte en met de inhoud en beperkte voorlezing van deze akte in te stemmen.
Onmiddellijk na beperkte voorlezing is deze akte door de verschenen persoon en mij, notaris, ondertekend.

Vaststellen van het besluit intrekking verordening Stichting Gemeentespaarbank Arnhem

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	26-9-2018
Zaaknummer:	291258
Portefeuillehouder:	J. van Dellen

Raadskameradvies:

Aan de gemeenteraad, 23 september 2018

Het stichtingsbestuur heeft op dit moment nog één actief bestuurslid, dat nu zijn lidmaatschap wil beëindigen. Tevens heeft de stichting een nieuwe bestuur nodig. Voor een nieuwe bestuurssamenstelling dienen de statuten van de stichting te worden aangepast. Voor de wijzing van de statuten van de Gemeentespaarbank, is het van belang dat eerst de verordening in getrokken wordt. Dit intrekken is een formele juridische handeling die door de raad gedaan moet worden. Sinds de dualisering is afgesproken (in de gemeentewet) dat de verantwoordelijkheid, van het toezicht op het werkgeverschap van het stichtingsbestuur van de gemeentespaarbank, primair ligt bij het college en niet meer bij de raad. Dit was voor de dualisering wel het geval en stond beschreven in de verordening. Omdat het aanstellen van een stichtingsbestuur nu een collegeaangelegenheid is hoeft er geen verordening meer te komen maar zijn er wel statutenwijzigingen nodig.
Het raadsvoorstel is een juridische afhandeling van een wetswijziging en derhalve heeft het Dagelijks Bestuur van de Agendacommissie besloten dit voorstel toe te voegen aan de agenda van de besluitvormende vergadering.

Bij dit agendapunt behoort:
- Raadsvoorstel 'Wijziging statuten Gemeentespaarbank
- Bijlage 1 Concept besluit tot intrekking van de verordening Stichting Gemeentespaarbank Arnhem
- Bijlage 2 Concept Statutenwijziging

De griffier,

J.G.M. Kersten

De voorzitter,

D. Becker

GEMEENTE Arnhem

Besluit van 26 september 2018

Zaaknummer 291058

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 september 2018, Afdeling Financiën en Control nummer 291058;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet

besluit:

1. Verzamelbesluit-2 2018 (bijlage 1 en 2) vast te stellen.
2. Het Begrotingsstandoverzicht-2 van de MJPB 2018-2021, voor zowel de exploitatie (bijlage 3) als de investeringen (bijlage 4), vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **291058**

ONDERWERP: Verzamelbesluit-2 2018

Voorstel

1. Verzamelbesluit-2 2018 (bijlage 1 en 2) vast te stellen.
2. Het Begrotingstandoverzicht-2 van de MJPB 2018-2021, voor zowel de exploitatie (bijlage 3) als de investeringen (bijlage 4), vast te stellen.

Inleiding

Op basis van het budgetrecht is het wijzigen van de begroting een taak van de gemeenteraad. In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt deze budgettoewijzende taak van de gemeenteraad vastgesteld op het niveau van de programmabegroting. Wijzigingen die van invloed zijn op het niveau van lasten, baten of mutaties reserves van een programma moeten dus altijd ter vaststelling worden voorgelegd. Waar dat speelt bij beleidsinhoudelijke zaken, gebeurt dat door middel van afzonderlijke raadsvoorstellen, inclusief de daarbij behorende specifieke begrotingswijzigingen. Daar waar het feitelijk alleen om technische mutaties gaat zoals:

1. Effecten van besluiten die nog niet in de Meerjarenprogrammabegroting (MJPB) zijn verwerkt;
2. Actualisatie van Rijksbijdragen / -beschikkingen, subsidies en bijdragen derden;
3. Technische aanpassingen als, bijvoorbeeld:
   - wijziging in ureninzet tussen producten en programma's;
   - toewijzing van de budgetten voor onvoorzien en strikt onvermijdbaar;
   - actualisatie loonsom;
   - overige actualisaties die niet van invloed zijn op beleidsinhoudelijke uitgangspunten,

is met u afgesproken dergelijke mutaties te verzamelen, die vervolgens in één begrotingswijziging - lees verzamelbesluit - op te nemen en die periodiek (3x per jaar) aan u ter vaststelling voor te leggen.

Daarnaast is in de Raadsbrief "Financiële positie en doorkijk begroting" van 16 januari 2018 melding gedaan van een met ingang van de MJPB 2018-2021 gewijzigde aanpak met betrekking tot de begrotingswijzigingen.

Kort samengevat houdt die gewijzigde aanpak in, dat

1. Met ingang van de 1-1-2018 in de begrotingswijzigingen - zowel voor de exploitatie als de investeringen - alleen nog de mutaties worden opgenomen én

GEMEENTE Arnhem

2. Indien van toepassing ook de meerjarige (lopend jaar +3) mutaties worden opgenomen.

Om toch ook het totaalbeeld scherp in beeld te blijven houden en te voldoen aan het daaromtrent gestelde in de BBV is in het verlengde hiervan ook besloten om periodiek een actueel beeld van de MJPB - in de vorm van een standenoverzicht - voor te leggen en vast te laten stellen.

In de vergadering van 16 mei 2018 heeft u verzamelbesluit-1 2018 en het standenoverzicht-1 2018 vastgesteld. Middels onderhavig voorstel wordt nu verzamelbesluit-2 2018 en het standenoverzicht-2 2018 ter vaststelling aan u voorgelegd.

Beoogd effect

Het beoogd effect is het bewerkstelligen van een actuele begroting waarvan de mutaties formeel en rechtmatig zijn vastgesteld. Bij de verzamelbesluiten heeft u nu tevens een actueel totaalbeeld van alle wijzigingen op de MJPB, dus inclusief de formeel en rechtmatig vastgestelde mutaties. De mutaties zoals opgenomen in het verzamelbesluit zijn gemeentebreed budgettair neutraal.

Argumenten

Met betrekking tot het verzamelbesluit volgt hieronder per onderwerp een beknopte toelichting. De nummering van het onderwerp verwijst naar de nummering in bijlage 1 bij dit raadsvoorstel. In deze bijlage is per onderwerp het cijfermatige effect voor het betreffende Wijk- / Stadprogramma's opgenomen.

Exploitatie

1.01 Verhoging subsidiebudget De Leuke Linde (*Geb2 en Geb3*)

In opdracht van het team Leefomgeving Noord West is een onderzoek uitgevoerd voor een constructieve verbetering voor samenwerking met stichting De Leuke Linde. Een van de onderdelen was om te komen tot een sluitende exploitatie voor een zelfvoorzienende stichting. Hiervoor diende het subsidiebudget te worden verhoogd. Dekking hiervoor komt uit:

1: de bestaande (qua hoogte lagere) subsidierelatie met de Leuke Linde;

2: vanuit de (vrije) exploitatieruimte van TLO-Noord West

3: vanuit het subsidiebudget van het Sportbedrijf (o.a. overname van een agogisch medewerker door de Leuke Linde).

1.02 Toekennen nominale compensatie 2018 (*Geb1 t/m Geb8, R0, R1 en R3 t/m R9*)

De bij de MJPB 2018-2021 toegekende nominale compensatie ten behoeve van subsidies en gemeenschappelijke regelingen is (tijdelijk) op een stelpost opgenomen. De nominale compensatie wordt nu

op de juiste begrotingsposten geraamd door het aframen van die stelpost ten gunste van de subsidies en de gemeenschappelijke regelingen.

1.03 Subsidie WK Inline en freestyle skaten (*R3*)

Er is in april 2018 een subsidie van € 180.000 toegekend t.b.v. het WK inline en freestyle skaten 2018. Deze subsidie is verleend op grond van de "Nadere regels subsidiëring publieksevenementen gemeente Arnhem 2005" en de "Algemene Subsidie Verordening (ASV) 2016". Conform de door de Raad vastgestelde Evenementenvisie 2015 wordt de bestemmingsreserve Evenementen ingezet voor ondersteuning en het binnenhalen van beeldbepalende evenementen. De subsidie aan het WK inline en freestyle skaten wordt voor de helft gedekt uit het reguliere budget voor beeldbepalende evenementen, de andere helft wordt gedekt uit de bestemmingsreserve Evenementen.

1.04 Extra middelen Citymarketing (*R3*)

Ten uitvoering van de motie "Arnhem op de kaart - voortvarend verder met citymarketing" (Raad 29 januari 2018) wordt € 85.000 extra besteed aan Citymarketing gedekt vanuit de bestemmingsreserve Sociaal Economisch Fonds (SEF). Daarnaast wordt ten behoeve van Citymarketing € 10.000 subsidie voor City Centrum Arnhem (CCA), €25.000 subsidie aam het Platform Binnenstad Arnhem (PBA)/Winter Arnhem en € 15.000 bijdrage aan de pilot digitalisering verstrekt. Al deze uitgaven passen binnen het doel van de bestemmingsreserve SEF.

2.01 Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Bureau Leerlingzaken (*Geb4, Gebied5 en R4*)

De gemeenschappelijke regeling Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL) was als zelfstandige separate eenheid ondergebracht binnen de begroting van Arnhem onder het cluster stadsbedrijven. Met ingang van 1 januari 2018 is RBL opgegaan in de nieuwe modulaire gemeenschappelijke regeling Regio Centraal Gelderland (MGR). Middels deze wijziging worden de budgetten van RBL uit de Arnhemse begroting verwijderd.

2.02 Gemeenschappelijke Regeling Regio Centraal Gelderland (*Geb1 t/m Geb8*)

Met ingang van 1 januari 2018 is de module Onderwijszaken onder de nieuwe modulaire gemeenschappelijke regeling Regio Centraal Gelderland (MGR) gebracht. Als gevolg hiervan worden diverse hiermee samenhangende budgetten opnieuw gerangschikt. Tevens worden middels deze wijziging de kosten en opbrengsten van de specifieke uitkering regionale aanpak voortijdig schoolverlaten in de begroting opgenomen. Opbrengsten van de specifieke uitkering regionale meld- en coördinatiecentra (en daarmee ook het lastenbudget) zijn opgenomen conform de voorlopige bijdrage 2018.

3.01 Actualisatie begroting Vastgoed (*Geb 1 t/m Geb8, R1, R2, R3, R4, R5, R7 en R9*)

Ieder jaar worden door middel van een begrotingswijziging de budgetten voor het beheer van het gemeentelijk vastgoed geactualiseerd (verhuuropbrengsten, onderhoud en ozb). Het totale kader voor het

beheer van het vastgoed blijft ongewijzigd, maar er vinden wel verschuivingen plaats tussen verschillende programma's in de begroting. Ook kunnen verschuivingen ontstaan tussen stads- en wijkprogramma's maar ook onderling tussen de verschillende wijken. Ook nu blijft het kader voor het beheer gelijk. Stijging van kosten door bijvoorbeeld inflatie worden opgevangen door indexeringen van de huren.

Ten opzichte van deze jaarlijkse reguliere actualisering zit er extra in deze wijziging een her allocatie van budget van wijk naar stad. Het betreft het overzetten van enkele scholen die bij de indeling naar stad en wijk per abuis op de wijken zijn gezet, terwijl schoolgebouwen volgens de afgesproken uitgangspunten op stad horen te staan.

3.02 Vrijval kapitaallasten Trolley (*R2 en R9*)

Een deel van de kosten voor trolleyinfrastructuur - waaronder de kapitaallasten - worden vergoed door de provincie. Het voordeel van de lagere renteomslag op dit onderdeel is ten onrechte verrekend met Programma R9 Financiën en bedrijfsvoering. Dit wordt nu gecorrigeerd. De raming van de kosten voor de trolleyinfrastructuur wordt weer in overeenstemming gebracht met de daarvoor van de provincie te verkrijgen vergoeding.

3.03 Actualisatie formatie op basis van ontwikkelingen bij ruimtelijke projecten (*R9*)

Door het teruglopen van het aantal panden in de ruimtelijke projecten, neemt ook het aantal benodigde uren voor het beheer van die panden af. In dit kader is het nodig om de formatie naar verhouding terug te brengen. Dit leidt tot zowel lagere loonkosten als tot het wegvallen van de dekking ervan uit de projecten.

3.04 Correctie FJP 2017 (*R8*)

In de Financiële Jaarrapportage Projecten (FJP) 2017 (Rb. 20 juni 2018) zijn per abuis zijn twee projecten, te weten Meinerswijk en Melkfabriek, twee keer in de cijfers opgenomen. Dat wordt nu gecorrigeerd door de begroting te verlagen. Daarnaast zijn er in april 2018 nog boekingen geweest op verzoek van de accountant betreffende het jaar 2017. Omdat deze kosten nu in de jaarrekening 2017 zijn verantwoord, moeten zij nu uit de begroting 2018 worden geschrapt. Deze - budgettair neutrale - begrotingswijziging kon niet meer in de FJP worden verwerkt, dat gebeurt middels deze wijziging.

3.05 Voordeel a.g.v. verkoop onroerend goed t.g.v. taakstelling ter zake (*R4 en R9*)

Door de verkoop van het pand Alexanderstraat 35 ontstaat met ingang 2019 een structureel voordeel van € 12.300 omdat de beheerskosten wegvallen. Dit voordeel wordt ingezet voor de realisatie van de taakstelling bezuiniging beheerskosten te verkopen panden die vanaf 2020 in de begroting is opgenomen. In 2019 komt het voordeel eenmalig ten gunste van het beheer van het vastgoed.

3.06 Actualisatie subsidie Museum Arnhem a.g.v. lagere huurlasten (*R5*)

In verband met de verbouwing en nieuwbouw van het Museum Arnhem zal het huidige gebouw voor een periode van minimaal 3 jaar dicht zijn en zal alternatieve ruimte gehuurd worden (zie raadsbrieven van 20

februari 2018 en 15 mei 2018). Voor deze periode zal sprake zijn van lagere huurlasten en als gevolg hiervan wordt de subsidie van het Museum tijdelijk verlaagd. Bij Vastgoed zal sprake zijn van lagere huuropbrengsten gedurende deze 3 jaar.

3.07 Actualisatie subsidie Stichting Focus Filmtheater a.g.v. hogere huurlasten (*R5*)

In lijn met overig verhuurd maatschappelijk vastgoed van gemeente Arnhem wordt ook aan St. Focus kostprijsdekkende huur (huur gebaseerd op alle kosten van een gebouw gedurende de gehele levensduur) in rekening gebracht. De subsidieregeling met de St. Focus is hierop cf. aangepast. Om aan deze huur (€ 592.638 op jaarbasis) van het nieuwe pand op het Kerkplein te kunnen voldoen krijgt de st. Focus per 1-5-2018 (ingangsdatum nieuwe huurovereenkomst) een hogere subsidie. Overigens niet voor het deel ter grootte van € 81.821 dat betrekking heeft op de variabele huisvestingslasten. Conform het raadsbesluit van 29 juni 2015 en de bijbehorende business case moet de St. Focus namelijk zelf voorzien in de variabele huisvestingslasten. In 2018 ontvangt St. Focus een aanvullende subsidie van € 313.271 (8/12 van het huurbedrag excl. het variabele huisvestingslasten deel) en in de jaren daarna € 510.817. In de vastgoedbegroting is de hogere huuropbrengst verwerkt, die in relatie staat tot de kosten van het gebouw gedurende de levensduur.

3.08 Consequenties opheffen formatie wijkregie en participatie (*Geb1 t/m Geb8 en R6*)

De formatie van wijkregie en participatie is opgeheven en overgegaan naar de teams leefomgeving. Er was hier een verdeling gemaakt van de salariskosten naar wijk. Dit moet weer teruggedraaid worden van wijk naar stad i.v.m. het opheffen van de formatie op deze afdeling (formatie is reeds eerder overgegaan naar de teams leefomgeving, en daar was de verdeling naar wijk al opgenomen).

3.09 Herverdeling budgetten Rijnstad (*Geb1 t/m Geb8 en R6*)

De budgetten voor Rijnstad staan zodanig verspreid over de diverse producten dat er geen aansluiting meer was tussen subsidieverlening en de hiervoor beschikbare budgetten in het financiële systeem. Door deze mutaties sluit dit weer aan. De verschuiving van budget van "stad" naar "wijk" wordt voornamelijk verklaard doordat een positieve stelpost voor Rijnstad wordt doorgeschoven naar de wijk. De verschuivingen tussen

de wijken onderling wordt verklaard doordat het ene Rijnstad -onderdeel (met zijn specifieke wijkverdeling) wordt verhoogd ten koste van een ander (met weer een andere verdeling over de wijken).

3.10 Herschikking formatie n.a.v. organisatiewijziging (R0 en R9)

Met ingang van 1 april 2018 is binnen Wijken en Dienstverlening een organisatiewijziging geïmplementeerd. Hierdoor worden 2 afdelingen die op regulier programma R9 waren begroot, als 1 afdeling overgeheveld naar regulier programma R0.

3.11 Actualisatie overheadsdekking (*R9*)

Een deel van de vaste formatie wordt gefinancierd door projecten. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan de dekking van de overhead. Door een afname van projecten is er een reductie in de formatie doorgevoerd, hetgeen ook weer van invloed is op de bijdrage in de dekking van de overhead.

3.12 Correctie budget combinatie-functies Cultuur (*Geb1 t/m Geb8 en R5*)

Bij het invoeren van de combinatiefunctie was de veronderstelling dat deze functionaris ten behoeve van de wijken zijn functie uitoefende en dus ten laste van de wijkbudgetten gebracht kon worden. Dit blijkt niet zo te zijn, waardoor deze lasten op stedelijk niveau moeten worden genomen.

3.13 Intensivering formatie bedrijfsvoeringsafdelingen (*R9*)

Betreft incidentele intensiveringen op de formatie van de bedrijfsvoeringsafdelingen met dekking vanuit de bestemmingsreserve Bedrijfsvoering en vanuit doorbelasting aan de Connectie.

3.14 Correctie loonsomwijziging van stad naar wijk (Geb1 t/m Geb8 en R6)

Per abuis is middels Verzamelbesluit-1 2018 (Rb.16 mei 2018) de mutatie van de loonsom per 1 januari 2018 in zijn geheel op regulier programma R6 terecht gekomen. Sommige onderdelen hadden echter naar de wijk vertaald moeten worden. Middels deze wijziging wordt dit gecorrigeerd.

3.15 Corrigeren budgetten naar subsidiebudgetten (Geb1 t/m Geb8 en R4)

De subsidiebudgetten van de stichting Peutercentra Arnhem, de stichting Partou en de stichting Twins Kinderopvang zijn bij de vorming van de Teams Leef Omgeving (TLO's) geheel verdeeld over de diverse

TLO's. Gebleken is echter dat een aanzienlijk deel van deze budgetten ook een Stedelijk karakter hebben. Voor het juiste beeld wordt nu de splitsing - tussen TLO's en Stedelijk - van deze budgetten doorgevoerd.

3.16 Actualisatie begroting Sport (*R4 en R5*)

Betreft actualisatie van de begroting m.b.t. Sport. Het subsidiebudget Sportbedrijf dient te worden aangepast wegens een aantal wijzigingen:

1. Enkele subsidies worden niet meer via Sportbedrijf verleend, maar rechtstreeks aan de instellingen.
2. Subsidie m.b.t. Bewegingsonderwijs (gym en zwemmen) wordt vanaf augustus 2018 vanuit Educatie betaald en niet meer via het Sportbedrijf. Dit betreft een bedrag van € 571.199 op jaarbasis (in 2018 5/12de van dit bedrag).
3. Subsidie wordt opgehoogd door hogere huurlasten van sportaccommodaties en kantoorhuisvesting m.i.v. 2018.
4. Subsidie wordt opgehoogd t.b.v. lasten bootcamp/fitness Vredenburg.
5. Voor zover het subsidiebudget niet toereikend is, wordt dit opgehoogd vanuit de bestemmingsreserve Bedrijfsvoering conform het raadsbesluit van 18-07-2016 (Verzelfstandiging Sportbedrijf). Het gaat om € 336.000 in 2018 en € 224.000 in 2019.
6. Enkele administratieve wijzigingen.

3.17 Actualisatie budgetten onderhoud openbare ruimte (*R2, R5 en R7*)

Mede naar aanleiding van de jaarrekening 2017 (Rb. 20 juni 2018) zijn de budgetten voor onderhoud en beheer van de openbare ruimte geactualiseerd. Verschuivingen in de bestedingen over de jaren heen worden verrekend met de daarvoor bedoelde bestemmingsreserves (BR), te weten de BR Huishoudelijk afval, de BR Buitengewoon beter en de BR Groot onderhoud en vervanging openbare ruimte.

3.18 Actualisatie begroting Treasury (*R9*)

Op basis van de realisatie in jaarverslag 2017 (Rb. 20 juni 2018) is de begroting van Treasury geactualiseerd. De begroting is aangepast voor de werkelijke investeringen en het werkelijke onderhanden werk per 1 januari 2018 in plaats van de ramingen in de originele MJPB.

3.19 Correctie aanloopkosten Scalabor (R6)

Met het raadsbesluit "Wijzigen financieel kader en aankoop aandelen Scalabor" (18 december 2017) is besloten de aanloopkosten Scalabor te dekken uit de bestemmingsreserve Noodfonds. In 2017 is € 208.000 meer aan de BR Noodfonds onttrokken voor aanloopkosten dan begroot. Dit leidt ertoe dat in 2018

€ 208.000 minder onttrokken dient te worden t.b.v. aanloopkosten. Bij verzamelbesluit-1 2018 (Rb. 16 mei 2018) is de begrote onttrekking aan de BR Noodfonds met € 200.000 afgeraamd i.p.v. € 208.000.

3.20 Actualisatie verdeling budget amateurkunst over de Wijken (*Geb1 t/m Geb8*)

De teams leefomgeving hebben afgesproken hoe de verdeling van het totale budget amateurkunst over de wijken moet zijn. De begroting wordt conform deze afspraak aangepast.

3.21 Inhuur personeel (*R2, R5 en R9*)

Actualisatie van de inhuurcontracten 2018.

3.22 Correctie taakstelling personeel (*R2 en R5*)

Vanaf 2018 zijn de organisatie personele taakstellingen opgelegd i.v.m. financiering wijkmanagers (verzamelbesluit-3 2017 Rb. 25 september 2017) en invulling taakstelling bedrijfsvoering ten behoeve van structurele voeding van de bestemmingsreserve Bedrijfsvoering (verzamelbesluit-1 2018 Rb. 16 mei 2018). Bij een eerste doorvertaling is een deel van deze taakstelling ten laste van regulier programma 5 geboekt. Bij de definitieve invulling blijkt dat een deel ten laste van regulier programma 2 had moeten komen. Via deze begrotingswijziging wordt dit gecorrigeerd.

3.23 Actualisatie Startersleningen (*R8*)

Betreft een actualisatie van de beheerkosten en de rente op basis van de uitstaande leningen per 1 januari 2018. De (budgetneutrale) mutaties worden verrekend met de BR startersleningen, die hiervoor is bedoeld en waarvan het saldo naar verwachting voldoende is voor de verdere afwikkeling van de startersleningen.

3.24 Actualisatie voorbereidingskosten invoer Diftar (*R7*)

De invoering van Diftar is uitgesteld. Daardoor worden er in 2018 minder voorbereidingskosten verwacht. Hierdoor zal circa € 100.000 minder dan begroot worden onttrokken aan de Bestemmingsreserve Huishoudelijk Afval.

3.25 BBV gerelateerde correcties (*R0, R1, R2, R3, R5, R7, R8 en R9*)

De steeds verdere doorontwikkeling van het Besluit Begroting en Verantwoording en de nadere specificering van de taakvelden en subtaakvelden heeft erin geresulteerd, dat geconstateerd is dat enkele onderdelen op

de verkeerde plaats in de begroting zijn gepresenteerd. Deze onderdelen horen - kijkend naar de beleidsinhoudelijk definitie van de BBV - op een ander programma thuis.

Door het verschuiven naar de juiste programma wordt deze omissie opgeheven en wordt ervoor gezorgd dat aangesloten wordt bij de landelijke vergelijkbaarheid qua taakvelden en prestatie-indicatoren. Zie hieronder het figuur:

Onderdelen	Van programma	Taakveld	Naar Programma
Vergunning Wabo	R1 Veiligheid	8.3	R8 Wonen en Ruimte
Fonteinen, waterpoelen etc.	R2 Verkeer, vervoer en waterstaat	5.7	R5 Cultuur, recreatie en sport
Algemeen oppervlaktewater	R2 Verkeer, vervoer en waterstaat	7.2	R7 Gezondheid en Milieu
Vergunning Horeca etc.	R3 Economie	1.2	R1 Veiligheid
Veegvuil	R7 Gezondheid en Milieu	2.1	R2 Verkeer, vervoer en waterstaat
Algemeen stadsreininging	R7 Gezondheid en Milieu	2.1	R2 Verkeer, vervoer en waterstaat
Kabels en leidingen	R7 Gezondheid en Milieu	2.1	R2 Verkeer, vervoer en waterstaat
Trolley 2.0 E-bus 2020	R8 Wonen en Ruimte	2.5	R2 Verkeer, vervoer en waterstaat
VNG	R9 Financien en bedrijfsvoering	0.1	R0 Algemeen bestuur en publieke dienstverl
Toeristenbelasting	R9 Financien en bedrijfsvoering	3.4	R3 Economie
Rioolrecht gebruikers	R9 Financien en bedrijfsvoering	7.2	R7 Gezondheid en Milieu
Afvalstofheffing	R9 Financien en bedrijfsvoering	7.3	R7 Gezondheid en Milieu
Dienstverlening ODRA	R9 Financien en bedrijfsvoering	7.4	R7 Gezondheid en Milieu

Er zijn geen budgettaire gevolgen voor de totale begroting

Standenoverzicht

In de bijlagen 3 en 4 zijn de standen van de MJPB 2018-2021 voor de exploitatie, respectievelijk de investeringen opgenomen.

Betreffende bijlagen zijn als volgt opgebouwd:

Standenoverzicht-2 MJPB 2018-2021	Raads-vergadering	Nr. Begr.wijz
Startpositie:		
Eindstand Standenoverzicht-1 (*stand per 30-05-2018*)	16-05-2018	-
Mutaties		
- Financiële Jaarrapportage Projecten (FJP) 2017	20-06-2018	18-011
- Reservemutaties n.a.v. Jaarstukken 2017	20-06-2018	18-012
- Middelen lokale aanpak Jihadisme	03-07-2018	18-013

Kanttekeningen

Er zijn geen significante kanttekeningen aan te merken bij dit voorstel.

Financiën

Het (meerjarig) effect van verzamelbesluit-2 2018 is budgettair neutraal.

Samenvatting/toelichting concernbegrotingswijziging 18-020 Verzamelbesluit-2 2018

Exploitatiebegroting	Begroting 2018	Meerjarenraming 2019	2020	2021
Lasten	-861	508	-1.168	-1.189
	861	508	-1.168	-1.189
Baten	-1.502	-1.197	-1.251	-819
	-1.502	-1.197	-1.251	-819
Mutaties reserves				
Toevoegingen	0	0	0	0
Onttrekkingen	641	1.705	83	-370
	641	1.705	83	-370
Totaal Resultaat	0	0	0	0

Meerjaren Investeringsplan (MIP)	Begroting 2018	Meerjarenraming 2019	2020	2021
-				
Totaal Investeringen	0	0	0	0

Met de bijlagen 3 en 4 beschikt u nu tevens over een actuele totaalstand van de MJPB 2018-2021 t/m de raadsvergadering van 3 juli 2018.

Uitvoering

Na vaststelling van dit besluit worden de budgetten uit bijlagen 1 en 2 definitief toegekend aan de betreffende beleidsvelden.

Communicatie

Niet van toepassing

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Raadsvoorstel Verzamelbesluit-2 2018
- Bijlage 1 Concernbegrotingswijziging Verzamelbesluit-2 2018
- Bijlage 2 Cijfermatige specificatie Verzamelbelsuit-2 2018 per onderwerp naar Wijk- / Stadsprogramma
- Bijlage 3 Standenoverzicht-2 MJPB 2018-2021 t/m raadsvergadering 3 juli 2018: Exploitatie
- Bijlage 4 Standenoverzicht-2 MJPB 2018-2021 t/m raadsvergadering 3 juli 2018: Investeringen

Besluit van

Zaaknummer 291058

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 september 2018, Afdeling Financiën en Control nummer 291058;

gelet op artikel 192 van de Gemeentewet

besluit:

1. Verzamelbesluit-2 2018 (bijlage 1 en 2) vast te stellen.

2. Het Begrotingsstandoverzicht-2 van de MJPB 2018-2021, voor zowel de exploitatie (bijlage 3) als de investeringen (bijlage 4), vast te stellen.

De griffier, De voorzitter,

Begrotingswijziging Exploitatie

Bijlage 1: Concernbegrotingswijziging Verzamelbesluit-2 2018

Nr. : 18-020
Onderwerp : Verzamelbesluit-2
I / S : I/S
Raad d.d. : 10-10-2018
Zaaknummer :

bedragen x € 1.000,--

Programma's	2018						2019						2020						2021					
	Lasten	Baten	Expl.-result.	Mutatie reserves Toe-voeg.	Mutatie reserves Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Mutatie reserves Toe-voeg.	Mutatie reserves Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Mutatie reserves Toe-voeg.	Mutatie reserves Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Mutatie reserves Toe-voeg.	Mutatie reserves Ont-trekk.	Saldo
Wijkprogramma's																								
Geb 1 CSA	63	69	**6**			**6**	70	70					77	70	**-7**			**-7**	77	70	**-7**			**-7**
Geb 2 Noordwest	-128		**128**			**128**	-126	1	**127**			**127**	-126	1	**127**			**127**	-126	1	**127**			**127**
Geb 3 Noordoost	-444	-10	**434**			**434**	-437	-10	**427**			**427**	-431	-10	**421**			**421**	-429	-10	**419**			**419**
Geb 4 Presikhaaf	-231	88	**319**			**319**	-235	89	**324**			**324**	-243	89	**332**			**332**	-243	89	**332**			**332**
Geb 5 Malburgen	-603	105	**708**			**708**	-612	108	**720**			**720**	-631	108	**739**			**739**	-631	108	**739**			**739**
Geb 6 Schuytgraaf/Elderveld	-188	38	**226**			**226**	-185	39	**224**			**224**	-184	39	**223**			**223**	-184	39	**223**			**223**
Geb 7 De Laar/Elden	-167	62	**229**			**229**	-166	63	**229**			**229**	-166	63	**229**			**229**	-166	63	**229**			**229**
Geb 8 RKV	-335	7	**342**			**342**	-328	7	**335**			**335**	-320	7	**327**			**327**	-317	7	**324**			**324**
	-2.033	**359**	**2.392**			**2.392**	**-2.019**	**367**	**2.386**			**2.386**	**-2.024**	**367**	**2.391**			**2.391**	**-2.019**	**367**	**2.386**			**2.386**
Stedelijke programma's																								
R0 Alg. bestuur en publ. dienstverl.	149	91	**-58**			**-58**	172	91	**-81**			**-81**	172	91	**-81**			**-81**	172	91	**-81**			**-81**
R1 Veiligheid	22	102	**80**			**80**	22	126	**104**			**104**	22	126	**104**			**104**	22	126	**104**			**104**
R2 Verkeer, vervoer en waterstaat	2.943	1.187	**-1.756**		350	**-1.406**	3.699	908	**-2.791**		1.525	**-1.266**	2.294	963	**-1.331**			**-1.331**	2.174	483	**-1.691**			**-1.691**
R3 Economie	247	-197	**-444**		225	**-219**	22	436	**414**			**414**	22	436	**414**			**414**	22	436	**414**			**414**
R4 Educatie	732	-1.338	**-2.070**			**-2.070**	1.049	-1.338	**-2.387**			**-2.387**	914	-1.338	**-2.252**			**-2.252**	909	-1.338	**-2.247**			**-2.247**
R5 Cultuur, recreatie en sport	2.589	-209	**-2.798**		411	**-2.387**	2.696	-11	**-2.707**		224	**-2.483**	2.087	-11	**-2.098**		160	**-1.938**	2.422	472	**-1.950**			**-1.950**
R6 Particip. en maatschap. Ondersteun.	952		**-952**		-8	**-960**	959		**-959**			**-959**	970		**-970**			**-970**	970		**-970**			**-970**
R7 Gezondheid en milieu	-2.434	32.681	**35.115**		-36	**35.079**	-2.413	32.739	**35.152**		265	**35.417**	-2.489	32.349	**34.838**		250	**35.088**	-2.752	32.091	**34.843**			**34.843**
R8 Wonen en ruimte	-2.863	-2.338	**525**		-301	**224**	-849	-313	**536**		-309	**227**	-357	-354	**3**		-327	**-324**	-252	143	**395**		-370	**25**
R9 Financiën en bedrijfsvoering	-1.165	-31.840	**-30.675**			**-30.675**	-2.830	-34.202	**-31.372**			**-31.372**	-2.779	-33.880	**-31.101**			**-31.101**	-2.857	-33.690	**-30.833**			**-30.833**
	1.172	**-1.861**	**-3.033**		**641**	**-2.392**	**2.527**	**-1.564**	**-4.091**		**1.705**	**-2.386**	**856**	**-1.618**	**-2.474**		**83**	**-2.391**	**830**	**-1.186**	**-2.016**		**-370**	**-2.386**
Totaal	-861	-1.502	**-641**		641		508	-1.197	**-1.705**		1.705		-1.168	-1.251	**-83**		83		-1.189	-819	**370**		-370	

Bijlage 2: Cijfermatige specificatie Verzamelbesluit-2 2018

Wijkprogramma's / Stadsprogramma's: Exploitatie		2018						2019						2020						2021					
		Lasten	Baten	Exploitatie-resultaat	Mutatie reserve		Saldo	Lasten	Baten	Exploitatie-resultaat	Mutatie reserve		Saldo	Lasten	Baten	Exploitatie-resultaat	Mutatie reserve		Saldo	Lasten	Baten	Exploitatie-resultaat	Mutatie reserve		Saldo
					Toevoeging	Onttrekking					Toevoeging	Onttrekking					Toevoeging	Onttrekking					Toevoeging	Onttrekking	
Nr.	Omschrijving *Toelichting*	+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname	
		x € 1.000,--					*x € 1.000,--*						*x € 1.000,--*						*x € 1.000,--*						*x € 1.000,--*
1.01	**Verhoging subsidiebudget De Leuke Linde**																								
	Geb2	25	0	-25	0	0	-25	25	0	-25	0	0	-25	25	0	-25	0	0	-25	25	0	-25	0	0	-25
	Geb3	-25	0	25	0	0	25	-25	0	25	0	0	25	-25	0	25	0	0	25	-25	0	25	0	0	25
		0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1.02	**Toekennen nominale compensatie 2018**																								
	Geb1	37	0	-37	0	0	-37	37	0	-37	0	0	-37	37	0	-37	0	0	-37	37	0	-37	0	0	-37
	Geb2	47	0	-47	0	0	-47	47	0	-47	0	0	-47	47	0	-47	0	0	-47	47	0	-47	0	0	-47
	Geb3	48	0	-48	0	0	-48	48	0	-48	0	0	-48	48	0	-48	0	0	-48	48	0	-48	0	0	-48
	Geb4	37	0	-37	0	0	-37	37	0	-37	0	0	-37	37	0	-37	0	0	-37	37	0	-37	0	0	-37
	Geb5	50	0	-50	0	0	-50	50	0	-50	0	0	-50	50	0	-50	0	0	-50	50	0	-50	0	0	-50
	Geb6	40	0	-40	0	0	-40	40	0	-40	0	0	-40	40	0	-40	0	0	-40	40	0	-40	0	0	-40
	Geb7	34	0	-34	0	0	-34	34	0	-34	0	0	-34	34	0	-34	0	0	-34	34	0	-34	0	0	-34
	Geb8	40	0	-40	0	0	-40	40	0	-40	0	0	-40	40	0	-40	0	0	-40	40	0	-40	0	0	-40
	R0	4	0	-4	0	0	-4	4	0	-4	0	0	-4	4	0	-4	0	0	-4	4	0	-4	0	0	-4
	R1	4	0	-4	0	0	-4	4	0	-4	0	0	-4	4	0	-4	0	0	-4	4	0	-4	0	0	-4
	R3	25	0	-25	0	0	-25	25	0	-25	0	0	-25	25	0	-25	0	0	-25	25	0	-25	0	0	-25
	R4	44	0	-44	0	0	-44	44	0	-44	0	0	-44	44	0	-44	0	0	-44	44	0	-44	0	0	-44
	R5	659	0	-659	0	0	-659	659	0	-659	0	0	-659	659	0	-659	0	0	-659	659	0	-659	0	0	-659
	R6	328	0	-328	0	0	-328	328	0	-328	0	0	-328	328	0	-328	0	0	-328	328	0	-328	0	0	-328
	R7	57	0	-57	0	0	-57	57	0	-57	0	0	-57	57	0	-57	0	0	-57	57	0	-57	0	0	-57
	R8	45	0	-45	0	0	-45	45	0	-45	0	0	-45	45	0	-45	0	0	-45	45	0	-45	0	0	-45
	R9	-1.499	0	1.499	0	0	1.499	-1.499	0	1.499	0	0	1.499	-1.499	0	1.499	0	0	1.499	-1.499	0	1.499	0	0	1.499
		0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1.03	**Subsidie WK Inline en freestyle skaten**																								
	R3	90	0	-90	0	90	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		90	**0**	**-90**	**0**	**90**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1.04	**Extra middelen Citymarketing**																								
	R3	135	0	-135	0	135	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		135	**0**	**-135**	**0**	**135**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
2.01	**GR Regionaal Bureau Leerlingzaken (RBL)**																								
	Geb4	0	-1	-1	0	0	-1	0	-1	-1	0	0	-1	0	-1	-1	0	0	-1	0	-1	-1	0	0	-1
	Geb5	0	-5	-5	0	0	-5	0	-5	-5	0	0	-5	0	-5	-5	0	0	-5	0	-5	-5	0	0	-5
	R4	-1.506	-1.500	6	0	0	6	-1.506	-1.500	6	0	0	6	-1.506	-1.500	6	0	0	6	-1.506	-1.500	6	0	0	6
		-1.506	**-1.506**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1.506**	**-1.506**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1.506**	**-1.506**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1.506**	**-1.506**	**0**	**0**	**0**	**0**
2.02	**GR Regio Centraal Gelderland (MGR)**																								
	Geb1	97	97	0	0	0	0	98	98	0	0	0	0	98	98	0	0	0	0	98	98	0	0	0	0
	Geb2	44	44	0	0	0	0	45	45	0	0	0	0	45	45	0	0	0	0	45	45	0	0	0	0
	Geb3	49	49	0	0	0	0	49	49	0	0	0	0	49	49	0	0	0	0	49	49	0	0	0	0
	Geb4	70	70	0	0	0	0	71	71	0	0	0	0	71	71	0	0	0	0	71	71	0	0	0	0
	Geb5	55	55	0	0	0	0	58	58	0	0	0	0	58	58	0	0	0	0	58	58	0	0	0	0
	Geb6	34	34	0	0	0	0	35	35	0	0	0	0	35	35	0	0	0	0	35	35	0	0	0	0
	Geb7	43	43	0	0	0	0	44	44	0	0	0	0	44	44	0	0	0	0	44	44	0	0	0	0
	Geb8	40	40	0	0	0	0	40	40	0	0	0	0	40	40	0	0	0	0	40	40	0	0	0	0
		432	**432**	**0**	**0**	**0**	**0**	**440**	**440**	**0**	**0**	**0**	**0**	**440**	**440**	**0**	**0**	**0**	**0**	**440**	**440**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.01	**Actualisatie begroting Vastgoed**																								
	Geb1	-11	-28	-17	0	0	-17	-11	-28	-17	0	0	-17	-11	-28	-17	0	0	-17	-11	-28	-17	0	0	-17
	Geb2	14	-44	-58	0	0	-58	14	-44	-58	0	0	-58	14	-44	-58	0	0	-58	14	-44	-58	0	0	-58
	Geb3	-284	-59	225	0	0	225	-282	-59	223	0	0	223	-280	-59	221	0	0	221	-278	-59	219	0	0	219
	Geb4	20	19	-1	0	0	-1	20	19	-1	0	0	-1	20	19	-1	0	0	-1	20	19	-1	0	0	-1
	Geb5	11	55	44	0	0	44	11	55	44	0	0	44	11	55	44	0	0	44	11	55	44	0	0	44
	Geb6	-16	4	20	0	0	20	-16	4	20	0	0	20	-16	4	20	0	0	20	-16	4	20	0	0	20
	Geb7	10	19	9	0	0	9	10	19	9	0	0	9	10	19	9	0	0	9	10	19	9	0	0	9
	Geb8	-332	-33	299	0	0	299	-329	-33	296	0	0	296	-325	-33	292	0	0	292	-322	-33	289	0	0	289
	R1	14	6	-8	0	0	-8	14	6	-8	0	0	-8	14	6	-8	0	0	-8	14	6	-8	0	0	-8
	R2	7	12	5	0	0	5	7	12	5	0	0	5	7	12	5	0	0	5	7	12	5	0	0	5
	R3	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
	R4	504	162	-342	0	0	-342	500	162	-338	0	0	-338	353	162	-191	0	0	-191	348	162	-186	0	0	-186
	R5	242	-39	-281	0	0	-281	255	-39	-294	0	0	-294	267	-39	-306	0	0	-306	279	-39	-318	0	0	-318
	R7	-38	0	38	0	0	38	-38	0	38	0	0	38	-38	0	38	0	0	38	-38	0	38	0	0	38
	R9	-45	22	67	0	0	67	-59	22	81	0	0	81	70	22	-48	0	0	-48	58	22	-36	0	0	-36
		97	**97**	**0**	**0**	**0**	**0**	**97**	**97**	**0**	**0**	**0**	**0**	**97**	**97**	**0**	**0**	**0**	**0**	**97**	**97**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.02	**Vrijval kapitaallasten Trolley**																								
	R2	121	0	-121	0	0	-121	118	0	-118	0	0	-118	115	0	-115	0	0	-115	112	0	-112	0	0	-112
	R9	-121	0	121	0	0	121	-118	0	118	0	0	118	-115	0	115	0	0	115	-112	0	112	0	0	112
		0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.03	**Actualisatie formatie o.b.v. ontwikkelingen bij ruimtelijke projecten**																								
	R9	-131	-131	0	0	0	0	-131	-131	0	0	0	0	-131	-131	0	0	0	0	-131	-131	0	0	0	0
		-131	**-131**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-131**	**-131**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-131**	**-131**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-131**	**-131**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.04	**Correctie FJP 2017**																								
	R8	-1.735	-1.735	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		-1.735	**-1.735**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bijlage 2: Cijfermatige specificatie Verzamelbesluit-2 2018

Wijkprogramma's / Stadsprogramma's: Exploitatie		2018						2019						2020						2021					
		Lasten	Baten	Exploitatie-resultaat	Mutatie reserve		Saldo	Lasten	Baten	Exploitatie-resultaat	Mutatie reserve		Saldo	Lasten	Baten	Exploitatie-resultaat	Mutatie reserve		Saldo	Lasten	Baten	Exploitatie-resultaat	Mutatie reserve		Saldo
					Toevoeging	Onttrekking					Toevoeging	Onttrekking					Toevoeging	Onttrekking					Toevoeging	Onttrekking	
Nr.	Omschrijving *Toelichting*	+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname	
3.05	**Voordeel a.g.v. verkoop onroerend goed t.g.v taakstelling ter zake**																								
	R4	0	0	0	0	0	0	-12	0	12	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	R9	0	0	0	0	0	0	12	0	-12	0	0	-12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.06	**Actualisatie subsidie Museum a.g.v. lagere huurlasten**																								
	R5	-483	-483	0	0	0	0	-483	-483	0	0	0	0	-483	-483	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		-483	**-483**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-483**	**-483**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-483**	**-483**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.07	**Actualisatie subsidie Stichting Focus Filmtheater a.g.v. hogere huurlasten**																								
	R5	313	313	0	0	0	0	511	511	0	0	0	0	511	511	0	0	0	0	511	511	0	0	0	0
		313	**313**	**0**	**0**	**0**	**0**	**511**	**511**	**0**	**0**	**0**	**0**	**511**	**511**	**0**	**0**	**0**	**0**	**511**	**511**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.08	**Consequenties opheffen formatie wijkregie en participatie**																								
	Geb1	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104
	Geb2	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104
	Geb3	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104
	Geb4	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104
	Geb5	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104
	Geb6	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104
	Geb7	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104
	Geb8	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104	-104	0	104	0	0	104
	R6	832	0	-832	0	0	-832	832	0	-832	0	0	-832	832	0	-832	0	0	-832	832	0	-832	0	0	-832
		0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.09	**Herverdeling budgetten Rijnstad**																								
	Geb1	148	0	-148	0	0	-148	154	0	-154	0	0	-154	161	0	-161	0	0	-161	161	0	-161	0	0	-161
	Geb2	-52	0	52	0	0	52	-51	0	51	0	0	51	-51	0	51	0	0	51	-51	0	51	0	0	51
	Geb3	-56	0	56	0	0	56	-61	0	61	0	0	61	-69	0	69	0	0	69	-69	0	69	0	0	69
	Geb4	6	0	-6	0	0	-6	11	0	-11	0	0	-11	15	0	-15	0	0	-15	15	0	-15	0	0	-15
	Geb5	-98	0	98	0	0	98	-110	0	110	0	0	110	-129	0	129	0	0	129	-129	0	129	0	0	129
	Geb6	-8	0	8	0	0	8	-6	0	6	0	0	6	-5	0	5	0	0	5	-5	0	5	0	0	5
	Geb7	-9	0	9	0	0	9	-9	0	9	0	0	9	-9	0	9	0	0	9	-9	0	9	0	0	9
	Geb8	138	0	-138	0	0	-138	142	0	-142	0	0	-142	146	0	-146	0	0	-146	146	0	-146	0	0	-146
	R6	-69	0	69	0	0	69	-70	0	70	0	0	70	-59	0	59	0	0	59	-59	0	59	0	0	59
		0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**																		
3.10	**Herschikking formatie n.a.v. organisatiewijziging**																								
	R0	66	0	-66	0	0	-66	89	0	-89	0	0	-89	89	0	-89	0	0	-89	89	0	-89	0	0	-89
	R0	-21	0	21	0	0	21	-21	0	21	0	0	21	-21	0	21	0	0	21	-21	0	21	0	0	21
	R9	-66	0	66	0	0	66	-89	0	89	0	0	89	-89	0	89	0	0	89	-89	0	89	0	0	89
	R9	21	0	-21	0	0	-21	21	0	-21	0	0	-21	21	0	-21	0	0	-21	21	0	-21	0	0	-21
		0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.11	**Actualisatie overheadsdekking**																								
	R9	-253	-253	0	0	0	0	-253	-253	0	0	0	0	-253	-253	0	0	0	0	-253	-253	0	0	0	0
		-253	**-253**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-253**	**-253**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-253**	**-253**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-253**	**-253**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.12	**Correctie budget combinatiefuncties Cultuur**																								
	Geb1	-21	0	21	0	0	21	-21	0	21	0	0	21	-21	0	21	0	0	21	-21	0	21	0	0	21
	Geb2	-22	0	22	0	0	22	-22	0	22	0	0	22	-22	0	22	0	0	22	-22	0	22	0	0	22
	Geb3	-13	0	13	0	0	13	-13	0	13	0	0	13	-13	0	13	0	0	13	-13	0	13	0	0	13
	Geb4	-16	0	16	0	0	16	-16	0	16	0	0	16	-16	0	16	0	0	16	-16	0	16	0	0	16
	Geb5	-23	0	23	0	0	23	-23	0	23	0	0	23	-23	0	23	0	0	23	-23	0	23	0	0	23
	Geb6	-9	0	9	0	0	9	-9	0	9	0	0	9	-9	0	9	0	0	9	-9	0	9	0	0	9
	Geb7	-8	0	8	0	0	8	-8	0	8	0	0	8	-8	0	8	0	0	8	-8	0	8	0	0	8
	Geb8	-14	0	14	0	0	14	-14	0	14	0	0	14	-14	0	14	0	0	14	-14	0	14	0	0	14
	R5	126	0	-126	0	0	-126	126	0	-126	0	0	-126	126	0	-126	0	0	-126	126	0	-126	0	0	-126
		0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.13	**Intensivering formatie bedrijfsvoeringsafdelingen**																								
	R9	50	50	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0	50	50	0	0	0	0
		50	**50**	**0**	**0**	**0**	**0**	**50**	**50**	**0**	**0**	**0**	**0**	**50**	**50**	**0**	**0**	**0**	**0**	**50**	**50**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.14	**Correctie loonsomwijziging van stad naar wijk**																								
	R1	19	0	-19	0	0	-19	19	0	-19	0	0	-19	19	0	-19	0	0	-19	19	0	-19	0	0	-19
	R2	20	0	-20	0	0	-20	20	0	-20	0	0	-20	20	0	-20	0	0	-20	20	0	-20	0	0	-20
	R3	20	0	-20	0	0	-20	20	0	-20	0	0	-20	20	0	-20	0	0	-20	20	0	-20	0	0	-20
	R4	24	0	-24	0	0	-24	24	0	-24	0	0	-24	24	0	-24	0	0	-24	24	0	-24	0	0	-24
	R5	8	0	-8	0	0	-8	8	0	-8	0	0	-8	8	0	-8	0	0	-8	8	0	-8	0	0	-8
	R6	12	0	-12	0	0	-12	12	0	-12	0	0	-12	12	0	-12	0	0	-12	12	0	-12	0	0	-12
	R7	12	0	-12	0	0	-12	12	0	-12	0	0	-12	12	0	-12	0	0	-12	12	0	-12	0	0	-12
	R8	16	0	-16	0	0	-16	16	0	-16	0	0	-16	16	0	-16	0	0	-16	16	0	-16	0	0	-16
	R6	-131	0	131	0	0	131	-131	0	131	0	0	131	-131	0	131	0	0	131	-131	0	131	0	0	131
		0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Bijlage 2: Cijfermatige specificatie Verzamelbesluit-2 2018

Wijkprogramma's / Stadsprogramma's: Exploitatie		2018						2019						2020						2021					
		Lasten	Baten	Exploitatie-resultaat	Mutatie reserve		Saldo	Lasten	Baten	Exploitatie-resultaat	Mutatie reserve		Saldo	Lasten	Baten	Exploitatie-resultaat	Mutatie reserve		Saldo	Lasten	Baten	Exploitatie-resultaat	Mutatie reserve		Saldo
					Toevoeging	Onttrekking					Toevoeging	Onttrekking					Toevoeging	Onttrekking					Toevoeging	Onttrekking	
Nr.	Omschrijving *Toelichting*	+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname		+ = toename - = afname	+ = toename - = afname	
3.15	**Corrigeren budgetten naar subsidiebudgetten**																								
	Geb1	-139	0	139	0	0	139	-139	0	139	0	0	139	-139	0	139	0	0	139	-139	0	139	0	0	139
	Geb2	-113	0	113	0	0	113	-113	0	113	0	0	113	-113	0	113	0	0	113	-113	0	113	0	0	113
	Geb3	-127	0	127	0	0	127	-127	0	127	0	0	127	-127	0	127	0	0	127	-127	0	127	0	0	127
	Geb4	-202	0	202	0	0	202	-202	0	202	0	0	202	-202	0	202	0	0	202	-202	0	202	0	0	202
	Geb5	-500	0	500	0	0	500	-500	0	500	0	0	500	-500	0	500	0	0	500	-500	0	500	0	0	500
	Geb6	-132	0	132	0	0	132	-132	0	132	0	0	132	-132	0	132	0	0	132	-132	0	132	0	0	132
	Geb7	-136	0	136	0	0	136	-136	0	136	0	0	136	-136	0	136	0	0	136	-136	0	136	0	0	136
	Geb7	-103	0	103	0	0	103	-136	0	136	0	0	136	-136	0	136	0	0	136	-136	0	136	0	0	136
	R4	1.452	0	-1.452	0	0	-1.452	1.452	0	-1.452	0	0	-1.452	1.452	0	-1.452	0	0	-1.452	1.452	0	-1.452	0	0	-1.452
		0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**																		
3.16	**Actualisatie begroting Sport**																								
	R4	238	0	-238	0	0	-238	571	0	-571	0	0	-571	571	0	-571	0	0	-571	571	0	-571	0	0	-571
	R5	98	0	-98	0	336	238	-347	0	347	0	224	571	-571	0	571	0	0	571	-571	0	571	0	0	571
		336	**0**	**-336**	**0**	**336**	**0**	**224**	**0**	**-224**	**0**	**224**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.17	**Actualis. budgetten onderhoud openbare ruimte**																								
	R2	350	0	-350	0	350	0	1.525	0	-1.525	0	1.525	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	R5	75	0	-75	0	75	0	0	0	0	0	0	0	160	0	-160	0	160	0	0	0	0	0	0	0
	R7	64	0	-64	0	64	0	265	0	-265	0	265	0	250	0	-250	0	250	0	0	0	0	0	0	0
		489	**0**	**-489**	**0**	**489**	**0**	**1.790**	**0**	**-1.790**	**0**	**1.790**	**0**	**410**	**0**	**-410**	**0**	**410**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.18	**Actualisatie begroting Treasury**																								
	R9	395	395	0	0	0	0	327	327	0	0	0	0	258	258	0	0	0	0	190	190	0	0	0	0
		395	**395**	**0**	**0**	**0**	**0**	**327**	**327**	**0**	**0**	**0**	**0**	**258**	**258**	**0**	**0**	**0**	**0**	**190**	**190**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.19	**Correctie aanloopkosten Scalabor**	-8	0	8	0	-8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	R6	**-8**	**0**	**8**	**0**	**-8**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.20	**Actualisatie verdeling budget Amateurkunst over de wijken**																								
	Geb1	37	0	-37	0	0	-37	37	0	-37	0	0	-37	37	0	-37	0	0	-37	37	0	-37	0	0	-37
	Geb2	13	0	-13	0	0	-13	13	0	-13	0	0	-13	13	0	-13	0	0	-13	13	0	-13	0	0	-13
	Geb3	-14	0	14	0	0	14	-14	0	14	0	0	14	-14	0	14	0	0	14	-14	0	14	0	0	14
	Geb4	-4	0	4	0	0	4	-4	0	4	0	0	4	-4	0	4	0	0	4	-4	0	4	0	0	4
	Geb5	-2	0	2	0	0	2	-2	0	2	0	0	2	-2	0	2	0	0	2	-2	0	2	0	0	2
	Geb6	-5	0	5	0	0	5	-5	0	5	0	0	5	-5	0	5	0	0	5	-5	0	5	0	0	5
	Geb7	-9	0	9	0	0	9	-9	0	9	0	0	9	-9	0	9	0	0	9	-9	0	9	0	0	9
	Geb8	-16	0	16	0	0	16	-16	0	16	0	0	16	-16	0	16	0	0	16	-16	0	16	0	0	16
		0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.21	**Inhuur personeel**																								
	R9	446	446	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	R9	-145	-145	0	0	0	0	-290	-290	0	0	0	0	-290	-290	0	0	0	0	-290	-290	0	0	0	0
	R9	606	606	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	R9	378	378	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		1.285	**1.285**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-290**	**-290**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-290**	**-290**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-290**	**-290**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.22	**Correctie taakstelling personeel**																								
	R2	-45	0	45	0	0	45	-45	0	45	0	0	45	-45	0	45	0	0	45	-45	0	45	0	0	45
	R5	45	0	-45	0	0	-45	45	0	-45	0	0	-45	45	0	-45	0	0	-45	45	0	-45	0	0	-45
	Totaal R5	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.23	**Actualisatie Startersleningen**																								
	R8	-267	34	301	0	-301	0	-268	41	309	0	-309	0	-271	56	327	0	-327	0	-297	73	370	0	-370	0
		-267	**34**	**301**	**0**	**-301**	**0**	**-268**	**41**	**309**	**0**	**-309**	**0**	**-271**	**56**	**327**	**0**	**-327**	**0**	**-297**	**73**	**370**	**0**	**-370**	**0**
3.24	**Actualisatie Voorbereid.kosten invoering Diftar**																								
	R7	-100	0	100	0	-100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		-100	**0**	**100**	**0**	**-100**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.25	**BBV gerelateerde correcties**																								
	R0	100	91	-9	0	0	-9	100	91	-9	0	0	-9	100	91	-9	0	0	-9	100	91	-9	0	0	-9
	R1	4	96	92	0	0	92	4	120	116	0	0	116	4	120	116	0	0	116	4	120	116	0	0	116
	R2	2.510	1.175	-1.335	0	0	-1.335	2.094	896	-1.198	0	0	-1.198	2.217	951	-1.266	0	0	-1.266	2.100	471	-1.629	0	0	-1.629
	R3	-4	-198	-194	0	0	-194	-4	435	439	0	0	439	-4	435	439	0	0	439	-4	435	439	0	0	439
	R5	1.514	0	-1.514	0	0	-1.514	1.930	0	-1.930	0	0	-1.930	1.373	0	-1.373	0	0	-1.373	1.373	0	-1.373	0	0	-1.373
	R7	-2.417	32.681	35.098	0	0	35.098	-2.697	32.739	35.436	0	0	35.436	-2.758	32.349	35.107	0	0	35.107	-2.771	32.091	34.862	0	0	34.862
	R8	-906	-637	269	0	0	269	-626	-354	272	0	0	272	-131	-410	-279	0	0	-279	0	70	70	0	0	70
	R9	-801	-33.208	-32.407	0	0	-32.407	-801	-33.927	-33.126	0	0	-33.126	-801	-33.536	-32.735	0	0	-32.735	-802	-33.278	-32.476	0	0	-32.476
		0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
	Totaal generaal	**-861**	**-1.502**	**-641**	**0**	**641**	**0**	**508**	**-1.197**	**-1.705**	**0**	**1.705**	**0**	**-1.168**	**-1.251**	**-83**	**0**	**83**	**0**	**-1.189**	**-819**	**370**	**0**	**-370**	**0**

Bijlage 3

Standenoverzicht-2 MJPB 2018-2021 t/m Raadsvergadering d.d. 3 juli 2018: Exploitatie

bedragen x € 1.000,--

Wijk- / Stedelijke programma's	Raads-vergad. d.d.	Nr. Begr.-wijz.	2018						2019						2020						2021					
						Mutatie reserves						Mutatie reserves						Mutatie reserves						Mutatie reserves		
Omschrijving			Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo
Wijkprogramma's																										
Geb 1: CSA																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			33.281	9.262	-24.019	0	0	-24.019	32.240	9.545	-22.695	0	0	-22.695	32.081	9.501	-22.580	0	0	-22.580	31.735	9.457	-22.278	0	0	-22.278
-																										
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			33.281	9.262	-24.019	0	0	-24.019	32.240	9.545	-22.695	0	0	-22.695	32.081	9.501	-22.580	0	0	-22.580	31.735	9.457	-22.278	0	0	-22.278
Geb 2: Noordwest																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			28.039	2.516	-25.523	0	0	-25.523	27.537	2.508	-25.029	0	0	-25.029	27.387	2.509	-24.878	0	0	-24.878	27.047	2.509	-24.538	0	0	-24.538
-																										
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			28.039	2.516	-25.523	0	0	-25.523	27.537	2.508	-25.029	0	0	-25.029	27.387	2.509	-24.878	0	0	-24.878	27.047	2.509	-24.538	0	0	-24.538
Geb 3: Noordoost																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			23.954	2.300	-21.654	0	0	-21.654	23.621	2.292	-21.329	0	0	-21.329	23.547	2.292	-21.255	0	0	-21.255	23.189	2.292	-20.897	0	0	-20.897
-																										
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			23.954	2.300	-21.654	0	0	-21.654	23.621	2.292	-21.329	0	0	-21.329	23.547	2.292	-21.255	0	0	-21.255	23.189	2.292	-20.897	0	0	-20.897
Geb.4: Presikhaaf																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			24.406	2.752	-21.654	0	0	-21.654	23.747	2.756	-20.991	0	0	-20.991	23.663	2.757	-20.906	0	0	-20.906	23.344	2.747	-20.597	0	0	-20.597
-																										
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			24.406	2.752	-21.654	0	0	-21.654	23.747	2.756	-20.991	0	0	-20.991	23.663	2.757	-20.906	0	0	-20.906	23.344	2.747	-20.597	0	0	-20.597
Geb 5: Malburgen																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			35.644	4.792	-30.852	0	0	-30.852	35.348	4.805	-30.543	0	0	-30.543	35.198	4.805	-30.393	0	0	-30.393	34.830	4.805	-30.025	0	0	-30.025
-																										
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			35.644	4.792	-30.852	0	0	-30.852	35.348	4.805	-30.543	0	0	-30.543	35.198	4.805	-30.393	0	0	-30.393	34.830	4.805	-30.025	0	0	-30.025
Geb 6: Schuytgraaf/Elderveld																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			21.757	2.893	-18.864	0	0	-18.864	21.561	2.903	-18.658	0	0	-18.658	21.481	2.903	-18.578	0	0	-18.578	21.141	2.903	-18.238	0	0	-18.238
-																										
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			21.757	2.893	-18.864	0	0	-18.864	21.561	2.903	-18.658	0	0	-18.658	21.481	2.903	-18.578	0	0	-18.578	21.141	2.903	-18.238	0	0	-18.238
Geb 7: De Laar/Elden																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			17.062	1.770	-15.292	0	0	-15.292	16.993	1.763	-15.230	0	0	-15.230	16.945	1.763	-15.182	0	0	-15.182	16.642	1.763	-14.879	0	0	-14.879
-																										
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			17.062	1.770	-15.292	0	0	-15.292	16.993	1.763	-15.230	0	0	-15.230	16.945	1.763	-15.182	0	0	-15.182	16.642	1.763	-14.879	0	0	-14.879
Geb 8: Vredenburg Kronenburg Rijkerswoerd																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			26.800	2.372	-24.428	0	0	-24.428	26.722	2.365	-24.357	0	0	-24.357	26.627	2.365	-24.262	0	0	-24.262	26.282	2.365	-23.917	0	0	-23.917
-																										
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			26.800	2.372	-24.428	0	0	-24.428	26.722	2.365	-24.357	0	0	-24.357	26.627	2.365	-24.262	0	0	-24.262	26.282	2.365	-23.917	0	0	-23.917
Totaal Wijkprogramma's			**210.943**	**28.657**	**-182.286**	**0**	**0**	**-182.286**	**207.769**	**28.937**	**-178.832**	**0**	**0**	**-178.832**	**206.929**	**28.895**	**-178.034**	**0**	**0**	**-178.034**	**204.210**	**28.841**	**-175.369**	**0**	**0**	**-175.369**

Bijlage 3

Standenoverzicht-2 MJPB 2018-2021 t/m Raadsvergadering d.d. 3 juli 2018: Exploitatie

bedragen x € 1.000,--

Wijk- / Stedelijke programma's	Raads-vergad.	Nr. Begr.-wijz.	2018						2019						2020						2021					
						Mutatie reserves						Mutatie reserves						Mutatie reserves						Mutatie reserves		
Omschrijving	d.d.		Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo	Lasten	Baten	Expl.-result.	Toe-voeg.	Ont-trekk.	Saldo
Stedelijke programma's																										
R0 Alg. bestuur en publ. dienstverl.																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			12.163	3.933	-8.230	0	21	-8.209	11.937	3.933	-8.004	0	21	-7.983	11.828	3.933	-7.895	0	21	-7.874	11.415	3.933	-7.482	0	21	-7.461
-																										
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			12.163	3.933	-8.230	0	21	-8.209	11.937	3.933	-8.004	0	21	-7.983	11.828	3.933	-7.895	0	21	-7.874	11.415	3.933	-7.482	0	21	-7.461
R1 Veiligheid																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			14.061	1.377	-12.684	0	200	-12.484	14.046	1.377	-12.669	0	200	-12.469	13.945	1.377	-12.568	0	300	-12.268	13.761	1.377	-12.384	0	300	-12.084
- Middelen lokale aanpak Jihadisme	03-07-18	18-013	395	0	-395	0	0	-395	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			14.456	1.377	-13.079	0	200	-12.879	14.046	1.377	-12.669	0	200	-12.469	13.945	1.377	-12.568	0	300	-12.268	13.761	1.377	-12.384	0	300	-12.084
R2 Verkeer, vervoer en waterstaat																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			21.588	8.146	-13.442	4.401	7.043	-10.800	21.826	8.025	-13.801	4.494	5.169	-13.126	21.923	7.973	-13.950	4.391	4.865	-13.476	21.910	7.922	-13.988	4.281	4.555	-13.714
- Reservemutaties n.a.v. Jaarstukken 2017	20-06-18	18-012	0	0	0	621	0	-621	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			21.588	8.146	-13.442	5.022	7.043	-11.421	21.826	8.025	-13.801	4.494	5.169	-13.126	21.923	7.973	-13.950	4.391	4.865	-13.476	21.910	7.922	-13.988	4.281	4.555	-13.714
R3 Economie																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			5.792	566	-5.226	0	343	-4.883	5.475	525	-4.950	0	120	-4.830	5.389	525	-4.864	0	115	-4.749	5.369	525	-4.844	0	100	-4.744
-																										
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			5.792	566	-5.226	0	343	-4.883	5.475	525	-4.950	0	120	-4.830	5.389	525	-4.864	0	115	-4.749	5.369	525	-4.844	0	100	-4.744
R4 Educatie			0																							
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			18.193	3.625	-14.568	6.285	7.986	-12.867	18.279	3.622	-14.657	5.895	6.376	-14.176	19.785	4.284	-15.501	4.019	6.052	-13.468	20.500	4.284	-16.216	4.423	7.062	-13.577
- Reservemutaties n.a.v. Jaarstukken 2017	20-06-18	18-012	0	0	0	8.000	0	-8.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			18.193	3.625	-14.568	14.285	7.986	-20.867	18.279	3.622	-14.657	5.895	6.376	-14.176	19.785	4.284	-15.501	4.019	6.052	-13.468	20.500	4.284	-16.216	4.423	7.062	-13.577
R5 Cultuur, recreatie en sport																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			47.193	8.481	-38.712	2.136	529	-40.319	48.673	8.482	-40.191	1.284	400	-41.075	49.591	8.482	-41.109	341	591	-40.859	49.343	8.366	-40.977	385	521	-40.841
-																										
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			47.193	8.481	-38.712	2.136	529	-40.319	48.673	8.482	-40.191	1.284	400	-41.075	49.591	8.482	-41.109	341	591	-40.859	49.343	8.366	-40.977	385	521	-40.841
R6 Particip. en maatschap. Ondersteun.																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			216.933	109.797	-107.136	6.180	15.053	-98.263	213.374	110.040	-103.334	0	5.414	-97.920	212.005	111.295	-100.710	0	4.475	-96.235	210.129	112.529	-97.600	0	1.139	-96.461
-																										
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			216.933	109.797	-107.136	6.180	15.053	-98.263	213.374	110.040	-103.334	0	5.414	-97.920	212.005	111.295	-100.710	0	4.475	-96.235	210.129	112.529	-97.600	0	1.139	-96.461
R7 Gezondheid en milieu																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			29.435	2.732	-26.703	4.247	4.977	-25.973	29.744	3.268	-26.476	28	187	-26.317	29.587	3.602	-25.985	28	16	-25.997	29.589	3.981	-25.608	146	9	-25.745
-																										
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			29.435	2.732	-26.703	4.247	4.977	-25.973	29.744	3.268	-26.476	28	187	-26.317	29.587	3.602	-25.985	28	16	-25.997	29.589	3.981	-25.608	146	9	-25.745
R8 Wonen en ruimte																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			43.500	40.570	-2.930	1.472	1.915	-2.487	28.426	24.677	-3.749	104	1.111	-2.742	32.513	29.949	-2.564	251	493	-2.322	29.340	33.452	4.112	6.926	493	-2.321
- Financiële Jaarrapportage Projecten (FJP) 2017	20-06-18	18-011	10.791	10.834	43	-1.293	-1.336	0	10.954	11.896	942	364	-578	0	7.727	9.448	1.721	1.721	0	0	-123	-5.169	-5.046	-5.046	0	0
- Reservemutaties n.a.v. Jaarstukken 2017	20-06-18	18-012	0	0	0	4.600	0	-4.600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			54.291	51.404	-2.887	4.779	579	-7.087	39.380	36.573	-2.807	468	533	-2.742	40.240	39.397	-843	1.972	493	-2.322	29.217	28.283	-934	1.880	493	-2.321
R9 Financiën en bedrijfsvoering																										
Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			97.195	496.283	399.088	4.780	4.261	398.569	96.275	498.699	402.424	5.219	2.267	399.472	98.846	498.084	399.238	5.424	1.468	395.282	95.425	497.877	402.452	10.259	125	392.318
- Reservemutaties n.a.v. Jaarstukken 2017	20-06-18	18-012	-269	0	269	1.747	14.699	13.221	-1.193	0	1.193	1.193	0	0	-1.718	0	1.718	1.718	0	0	0	0	0	0	0	0
- Middelen lokale aanpak Jihadisme	03-07-18	18-013	0	395	395	0	0	395	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			96.926	496.678	399.752	6.527	18.960	412.185	95.082	498.699	403.617	6.412	2.267	399.472	97.128	498.084	400.956	7.142	1.468	395.282	95.425	497.877	402.452	10.259	125	392.318
			516.970	**686.739**	**169.769**	**43.176**	**55.691**	**182.284**	**497.816**	**674.544**	**176.728**	**18.581**	**20.687**	**178.834**	**501.421**	**678.952**	**177.531**	**17.893**	**18.396**	**178.034**	**486.658**	**669.077**	**182.419**	**21.374**	**14.325**	**175.370**
Totaal			**727.913**	**715.396**	**-12.517**	**43.176**	**55.691**	**-2**	**705.585**	**703.481**	**-2.104**	**18.581**	**20.687**	**2**	**708.350**	**707.847**	**-503**	**17.893**	**18.396**	**0**	**690.868**	**697.918**	**7.050**	**21.374**	**14.325**	**1**

Samenvatting:

Stand Standenoverzicht-1 (*t/m Raad 30 mei 2018*)			716.996	704.167	-12.829	29.501	42.328	-2	695.824	691.585	-4.239	17.024	21.265	2	702.341	698.399	-3.942	14.454	18.396	0	690.991	703.087	12.096	26.420	14.325	1
- Financiële Jaarrapportage Projecten (FJP) 2017	20-06-18	18-011	10.791	10.834	43	-1.293	-1.336	0	10.954	11.896	942	364	-578	0	7.727	9.448	1.721	1.721	0	0	-123	-5.169	-5.046	-5.046	0	0
- Reservemutaties n.a.v. Jaarstukken 2017	20-06-18	18-012	-269	0	269	14.968	14.699	0	-1.193	0	1.193	1.193	0	0	-1.718	0	1.718	1.718	0	0	0	0	0	0	0	0
- Middelen lokale aanpak Jihadisme	03-07-18	18-013	395	395	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand t/m de Raad van 3 juli 2018			**727.913**	**715.396**	**-12.517**	**43.176**	**55.691**	**-2**	**705.585**	**703.481**	**-2.104**	**18.581**	**20.687**	**2**	**708.350**	**707.847**	**-503**	**17.893**	**18.396**	**0**	**690.868**	**697.918**	**7.050**	**21.374**	**14.325**	**1**

Bijlage 4
Standenoverzicht-2 MJPB 2018-2021 t/m Raadsvergadering d.d. 3 juli 2018: Investeringen

Stedelijke programma's	Raads-vergad. d.d.	Nr. Begr.-wijz.	Meerjareninvesteringsplan (MIP) 2018-2021			
Omschrijving			**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Stedelijke programma's						
R0 Alg. bestuur en publ. dienstverl.						
Stand t/m de Raad van 30 mei 2018			0	0	0	0
-						
Stand t/m de Raad van 10 oktober 2018			0	0	0	0
R1 Veiligheid						
Stand t/m de Raad van 30 mei 2018			0	0	0	0
-						
Stand t/m de Raad van 10 oktober 2018			0	0	0	0
R2 Verkeer, vervoer en waterstaat						
Stand t/m de Raad van 30 mei 2018			10.244	5.922	5.998	4.971
-						
Stand t/m de Raad van 10 oktober 2018			10.244	5.922	5.998	4.971
R3 Economie						
Stand t/m de Raad van 30 mei 2018			0	0	0	0
-						
Stand t/m de Raad van 10 oktober 2018			0	0	0	0
R4 Educatie						
Stand t/m de Raad van 30 mei 2018			19.194	33.206	17.321	6.889
-						
Stand t/m de Raad van 10 oktober 2018			19.194	33.206	17.321	6.889
R5 Cultuur, recreatie en sport						
Stand t/m de Raad van 30 mei 2018			28.021	15.539	718	147
-						
Stand t/m de Raad van 10 oktober 2018			28.021	15.539	718	147
R6 Particip. en maatschap. Ondersteun.						
Stand t/m de Raad van 30 mei 2018			0	0	0	0
-						
Stand t/m de Raad van 10 oktober 2018			0	0	0	0
R7 Gezondheid en milieu						
Stand t/m de Raad van 30 mei 2018			12.638	5.600	5.675	5.605
-						
Stand t/m de Raad van 10 oktober 2018			12.638	5.600	5.675	5.605
R8 Wonen en ruimte						
Stand t/m de Raad van 30 mei 2018			0	0	0	0
-						
Stand t/m de Raad van 10 oktober 2018			0	0	0	0
R9 Financiën en bedrijfsvoering						
Stand t/m de Raad van 30 mei 2018			6.670	7.076	3.880	1.268
-						
Stand t/m de Raad van 10 oktober 2018			6.670	7.076	3.880	1.268
Stand t/m de Raad van 10 oktober 2018			**76.767**	**67.343**	**33.592**	**18.880**

Vaststellen Verzamelbesluit-2 2018

Voor de gemeenteraadsvergadering d.d.:	26-9-2018
Zaaknummer:	291058
Portefeuillehouder:	R. Paping

Raadskameradvies:

Aan de gemeenteraad, 23 september 2018

Het gaat in dit raadsvoorstel feitelijk alleen om technische mutaties zoals effecten van besluiten die nog niet in de MJPB zijn verwerkt, actualisatie Rijksbedragen/-beschikkingen, subsidies en bijdragen voor derden en technische aanpassingen, zoals wijziging in ureninzet tussen producten en programma's, toewijzing van de budgetten voor onvoorzien en strikt onvermijdbaar, en actualisatie loonsom. Conform de geldende spelregels bevat het voorliggende verzamelbesluit geen inhoudelijke beleidswijzigingen en vormt daarmee in principe een hamerstuk. Het Dagelijks bestuur van de Agendacommissie heeft derhalve besloten dit voorstel toe te voegen aan de agenda van de besluitvormende vergadering.

Bij dit agendapunt behoort:
- Raadsvoorstel Verzamelbesluit -2 2018
- Bijlage 1 Concernbegrotingswijziging Verzamelbesluit-2 2018
- Bijlage 2 Cijfermatige specificatie Verzamelbesluit-2 2018 per onderwerp naar Wijk-/Stadsprogramma
- Bijlage 3 Standenoverzicht-2 MJPB 2018-2021 t/m raadsvergadering van 3 juli 2018: Exploitatie
- Bijlage 4 Standenoverzicht-2 MJPB 2018-2021 t/m raadsvergadering van 3 juli 2018: Investeringen

De griffier,

J.G.M. Kersten

De voorzitter,

D. Becker

GEMEENTE Arnhem

Besluit van 26 september 2018

Zaaknummer 294329

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie van 12 september 2018, griffie nummer **294329**;

gelet op artikel 3, lid 3 van de Regeling voor de behandeling van bezwaarschriften voor de gemeente Arnhem 2010;

besluit:

Voor te dragen als lid van de Algemene Bezwaarschriftencommissie:

- De heer P.P. A.I. van der Kaaij
- De heer L.P.W. van der Meer
- De heer R.H.J. Wander

De griffier, De voorzitter,

RAADSVOORSTEL

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer **294329**

Onderwerp: Voordracht leden Algemene Bezwaarschriftencommissie

Voorstel

Aan de gemeenteraad wordt gevraagd drie leden voor te dragen voor benoeming door het college van burgemeester en wethouders van leden voor de Algemene Bezwaarschriftencommissie tot 1 oktober 2021.

Inleiding

Op 1 oktober 2018 loopt de zittingstermijn van drie jaar af voor de leden van de Algemene Bezwaarschriftencommissie die door de raad zijn voorgedragen.
De Algemene Bezwaarschriftencommissie heeft tot taak de gemeentelijke bestuursorganen te adviseren omtrent de te nemen beslissingen op bezwaarschriften die zijn ingediend in het kader van de Algemene wet bestuursrecht en zijn gericht tegen besluiten op alle gemeentelijke bestuursrechtsgebieden met uitzondering van personele aangelegenheden en belastingzaken. In verband met deze advisering hoort de commissie indieners van bezwaarschriften, overige belanghebbenden en een vertegenwoordiger van het gemeentebestuur.
De commissie bestaat uit een voorzitter, een vicevoorzitter, drie onafhankelijke leden en drie leden die zijn voorgedragen door de gemeenteraad. Hoorzittingen vinden in twee kamers plaats onder leiding van een (vice-)voorzitter, in aanwezigheid van een onafhankelijk lid en een lid dat is voorgedragen door de gemeenteraad.

Beoogd effect

Voordracht van drie leden vanuit de gemeenteraad aan het college van burgemeester en wethouders voor de Algemene Bezwaarschriftencommissie. Met dit besluit is de continuering van het werk van de commissie gediend.

Argumenten

1.1 *Volgens artikel 3, lid 3 van de Regeling voor de behandeling van bezwaarschriften voor de gemeente Arnhem 2010 worden drie leden door het college van burgemeester en wethouders benoemd op voordracht van de raad(skamer).*

Arnhem GEMEENTE

De fractievoorzitters zijn op 5 juli 2018 uitgenodigd om kandidaten aan te dragen, de fractievoorzitters hebben de volgende kandidaten voorgedragen:

- De heer J.R.M. van Butselaar
- De heer J. Elfrink
- De heer H. Eliëns
- De heer P.P. A.I. van der Kaaij
- De heer L.P.W. van der Meer
- De heer R.H.J. Wander

Uitvoering

Nadat de raad een besluit heeft genomen over de voordracht neemt het college een benoemingsbesluit.

Bijlagen

Ter inzage stukken voor gemeenteraad

– Curriculum Vitae van de kandidaten

RAADSVOORSTEL

Besluit van	26 september 2018
Zaaknummer	

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van de Agendacommissie van 12 september 2018, griffie nummer **294329**;

gelet op artikel 3, lid 3 van de Regeling voor de behandeling van bezwaarschriften voor de gemeente Arnhem 2010;

besluit:

Voor te dragen als lid van de Algemene Bezwaarschriftencommissie:

1. ……
2. ……
3. ……

De griffier, De voorzitter,

GEMEENTE Arnhem